PROTOS. NICODIM MĂNDIȚĂ

CALEA SUFLETELOR ÎN VEȘNICIE

VĂMILE VĂZDUHULUI

Vol. II

CALEA SUFLETELOR ÎN VEŞNICIE
SAU
CELE 24 VĂMI ALE VĂZDUHULUI

VOLUMUL II

Rugăciune
Dumnezeule-ndurate, ce de toate grijă porți
Știu că vei veni odată ca să judeci vii şi morți.
Si-naintea Feții Tale, vor veni să stea atunci:
Şi stăpîni, şi slugi, şi tineri, şi bătrîni şi fragezi prunci,

Şi bogații şi săracii, şi smeriții şi trufaşii,
Toți la tronul Judecății, vor veni să-şi curme paşii
Şi să cînte-n veşnicie, sau pe vecii toți să plîngă,
Drepții vor fi dați la dreapta, păcătoşii-n partea stingă . . .

Deci, cu mare spaimă-n suflet. Milostive Dumnezeu,
Eu mă-ntreb: în care parte voi fi dat atuncea eu?
Drept aceia, Doamne Sfinte, să fiu bun şi drept mă-nvață,
Pînă cînd nu bate ceasul de-a sfîrşi această viață!

Cel mai mic între Iereii-Monahi
NICODIM MĂNDIȚA
Protosirtghel

CALEA SUFLETELOR ÎN VEŞNICIE SAU CELE 24 VĂMI ALE VĂZDUHULUI VOLUMUL II

De eşti domn sau de eşti rege, de eşti slugă sau stăpîn Numai fapta te arată, de eşti rău sau de eşti bun.

Ce e bun se-nalță-n soare, înfloreşte minunat. Ce e rău se strică, moare şi în foc e aruncat.

Chipul de față ne arată plăcuta moarte a omului drept.

„Dacă trupul este supus putrezirei, noi nu trebue să fim întristați, de aceasta; ci să ne bucurăm, căci ceia ce este vremelnic se distruge prin moarte, dar nu esența trupului. Adu-ți aminte, că această gură, acum închisă, va vorbi într-o zi mult mai bine; aceşti ochi închişi acum, vor vedea mult mai bine şi mai mult; aceste picioare se vor urca într-o zi pe nori; acest trup pieritor, care acum intră în putreziciune, se va îmbrăca cu nemurire. Acolo sus, în împărăția Luminei, tu îți vei vedea pe rudenia ta . . ." (Sf. I. Hrisostom).

Spre ştiință

Lucrarea fiind prea mare spre a o face într-un singur volum, am fost nevoiți a o despărți în două. în primul volum am pus viața Sf. Vasile cel Nou cu vama 1—18; iar în volumul al doilea am pus vama a 19-a pînă la 24, împreună cu partea a doua a vămilor: Sufletul vieţuieşte şi după moartea trupului.

Dumnezeu să ne ajute s-ajungem la sfîrşit!

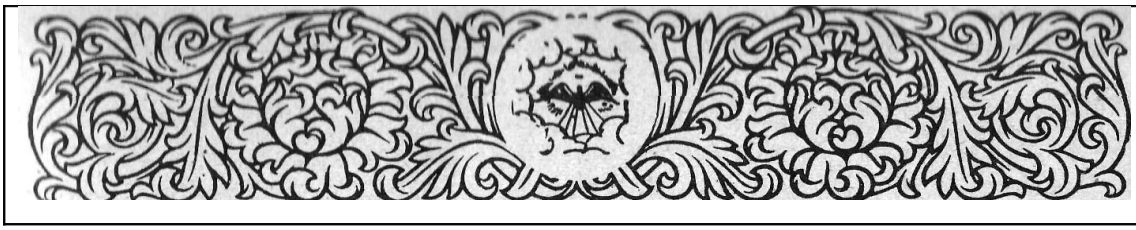

VAMA a 19-a,
A EREZIILOR ŞI A DEVIERILOR DE LA ORTODOXIE

Tăînd văzduhul cu repeziciunea fulgerului, am urcat tot mai *sus, pînă ce am ajuns la vama ereziilor: falsele raționamente asupra adevăratei Religii Ortoaoxe, lepă-darea de dreapta Credință Ortodoxă, hulirea, blasfe- mia... Acolo se întreabă gîndunle nedrepte şi soco-telile strîmbe -față de dreapta Credință Creştinească, depărtările de drept-credmcioasa mărturisire a adevăratei credințe, neîndepiinirea făgăduințelor şi îndatoririlor creştineşti, îndoirea în credință, hulele asupra Sfințeniei şi altele asemenea acestora.*

în vremea minuțioaselor cercetări, pe care mi le făceau arapii infernali ai acestei' vămi, 'imi apăreau în minte luminoasele hotărîri Divine, însoțite de sfaturile apostoleşti şi părinteşti din Dumnezeieştile Scripturi şi din cărțile Bisericeşti: „Păziți-vă de proorocii mincinoşi, care vin la voi îmbrăcați în piei de o»; iar pe dinăuntru sînt lupi răpitori. După faptele lor, îi veți cunoaşte. Eu — zice Mîntuitorul către iudei — am venit în numele Tatălui Meu şi voi nu Mă primiți pe Mine. De va veni altul (Antichrist) în numele său, pe acela îl veți primi". „Mă tem — strigă Apostolul — ca nu cumva, precum şarpele a amăgit pe Eva cu vicleşugul său aşa să se strice şi înțelegerile voastre de la credința în Hristos. Că de ar propovădui cel ce vine, pe un alt, Iisus, pe care n-am propovăduit, sau de a-ți lua alt duh, care n-ați luat, sau altă evanghelie, care n-ați primit, bine l-ați suferi. . . Unii ca aceia sînt Apostoli mincinoşi, lucrători vicleni închipuindu-se în Apostolii lui Hristos. Şi nu este de minunat, că însuşi Satana se preface în înger de lumină. Nu este dar lucru mare că se prefac şi slujitorii lui ca slujitorii dreptății, a căror sfîrşit va fi după faptele lor. . . După trecerea mea vor intra lupi grei între voi, care nu vor cruța turma. Şi dintre voi înşivă se vor scula bărbați, grăind îndărătnicii ca să tragă pe ucenici după dînşii... Vă rog pe voi, fraților, să vă păziți de cei ce fac împerecheri şi sminteli împotriva învățăturii pe care voi ați învățat-o şi vă feriți de ei. Că unii ca aceştia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pîntecelui lor: şi prin cuvinte ce par a fi bune, şi prin cuvîntâri de bine, înşalâ inimile celor proşti. . . Am auzit că se fac împerecheri între voi. Fiecare din voi *zice: „Eu sînt al lui Pavel, iar eu al lui Apolo, eu al lui Chifa, iar eu al lui Hristos... Au doară s-a împărțit Hristos... ? Cuvîntul Crucii celor pieritori este nebunie; iar nouă celor ce ne mîntuim este Puterea lui Dumnezeu... Mă mir de voi că aşa de curînd vă mutați de la cel ce va chemat pe voi prin Darul lui Hristos la altă evanghelie, care nu este alta fără numai sînt oarecare ce vă tulbură şi vor să strămute Evanghelia lui Hristos. însă măcar şi noi, sau înger din cer, de va binevesti vouă, afară de ceea ce am binevestit, anatema să fie. Că acum pe oameni aduc la adevăr, sau pe Dumnezeu? Sau caut să plac oamenilor? De-aş plăcea încă oamenilor, n-aş fi sluga lui Hristos... Păziți-vâ de cîini (care rup din trupul Bisericii lui Dumnezeu), pâziți-vă de lucrătorii cei răi, păziți-vâ de tăiere. .. Aceştia sînt vrăşmaşii crucii lui Hristos al căror sfîrşit este pierzarea al căror Dumnezeu este pîntecele şi a căror slavă este ruşinea lor, care cugetă cele pămînteşti... Poruncim vouă, fraților, în numele Domnului nostru Iisus Hristos, să vă feriți de toți frații care umblă fără rînduiala şi nu după predania care au luat de la noi... De omul eretic după una şi a doua sfătuire, te fereşte, ştiind că unul ca acesta s-a răzvrătit şi păcătuieşte, fiind singur de sine osîndit... Au fost şi prooroci mincinoşi în popor, precum şi între voi vor fi învățători mincinoşi care vor băga eresuri de pierzare şi se vor lepăda de Stăpînul Cel ce i-a răscumpărat pe dînşii, aducindu-şi lor grabnică pierzare, şi mulți vor merge în urma înverşunărilor lor, prin care se va huli calea ade-*

vărului. Şi pentru lăcomia lor, cu cuvinte amăgitoare vă vor precupeți pe voi, a căror judecată încă de mult nu zăboveşte şi perzarea lor nu dormitează.

Fiilor, ceasul de apoi este, şi precum ați auzit că antihrist vine şi acum mulți antihrişti s-au făcut. Din aceasta cunoaştem că este ceasul de apoi. Dintre noi au ieşit, şi nu erau dintre noi, că de ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi. Deci, pentru aceia au ieşit dintre noi ca să se arate că nu sînt toți dintre noi. Voi însă aveți Ungere (Mir — Ungere) de la Cel Sfînt şi ştiți toate... Voi fiilor, sînteți de la Dumnezeu şi ați biruit pe aceia, căci mai mare este Cel ce este în voi decît cel ce este in lume. Aceia din lume sînt pentru aceia din lume grâesc şi lumea pe dînşii îi ascultă. Noi din Dumnezeu sîntem ; cel ce cunoaşte pe Dumnezeu, ne ascultă pe noi, care nu este din Dumnezeu nu ne ascultă pe noi. Prin aceasta cunoaştem Duhul Adevărului şi duhul înşelăciunii. Oricine va veni la voi şi nu va aduce învățătura ut casta (a dreptei credințe Creştine Ortodoxe) să nu-l primiți in casă şi să nu-i ziceți lui „bucură-te". Că cel ce-i va zice lui „bucura t«" ui face părtaş faptelor lui celor rele.

„Afară din împărăția lui Dumnezeu sint ciinii (ereticii care rup pe fii şi fiice din corpul Sfintei Biserici Creştine Ortodoxe), fermecătorii, curvarii, ucigaşii, închinătorii de idoli şi toți cei ce iubesc şi spun minciună f" (Mt. 7, 15; *loan. 5,* 43; *2 Cor. 11* ,3—4; 13 — 15; *F. Ap. 20,* 28 -31; *Rom. 16,* 17-18; 2 *Cor. 11,* 12, 18; *Gal. 1,* 6-10; *Filip. 3,2,* 18-19; 2 *Tes. 3,* 6; *Tit. 3,* 10-12; *II Petru 2,* 1-2; 7 *loan 2,* 18-19; *4,* 4-6; *II loan 1,* 10-11; *Ahc. 22,* 15).

Acea vamă am trecut-o fără de ispitire, pentru că în viață avînd şi păzind dreapta Credință, nu m-am aflat vinovată. Şi aşa de acolo am mers înainte, apropiindu-ne de porțile Cereşti.

îngerii cu Sufletul urcînd tot mai sus la cer, ajung la vama a 19-a, a învrăjbirilor, dezbinărilor, eresurilor, a dezertării de la dreapta credință şi atacarea ei prin rugăciuni cu ochii închişi şi felurite bolboroseli supranumite de eretici „rugăciuni în duh", cu false raționamente contra adevăratei religii Ortodoxe Creştine, care-i întemeiată pe Doctrina Mîntuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, pe învățătura Sfinților Apostoli, a celor 7 Sinoade ecumenice a Sfintelor Sinoadelor locale, a Sfinților Părinți, şi a duhov-niceştei rațiuni. Vameşii acelei vămi, cu şeful lor drăcesc, ies înaintea

Sufletelor, le cercetează minuțios dacă în vreun fel sau altul au deviat ori dezertat de la adevărata credință Creştină Ortodoxă la alte confesiuni, erezii sau rătăciri sectare, de au ascultat minciuno-în-vățăturile lor, de au cîntat şi s-au rugat cu ei, închizîndu-şi ochii la rugăciuni şi

bolborosind felurite cereri după capetele lor în afara cărţilor sfinte şi contra rînduielilor Bisericii lui Dumnezeu, de ex. de:

287) M-**am rugat cu ochii închişi ca sectarii? (a)**

a) DREPT CREDINCIOŞII CREŞTINI/NU SE ROAGĂ CU OCHII ÎNCHIŞI CA SECTARII. Mulţimea deviaţilor de la dreapta credinţă, împărţiţi în peste vreo 800 de secte, adeseori se linguşesc pe lîngă fii şi fiicele Bisericii lui Dumnezeu, pe lîngă cei mai uşu-raticf, sau mai slabi de înger, vrînd să le vîre în Suflete, pe lîngă alte rătăciri de-ale lor, şi închinarea, rugăciunea cu ochii închişi, îmbă-tîndu-i de cap, că numai astfel ei se roagă în duh lui Dumnezeu Tatăl, după cuvintul Mîntuitorului. Pentru păzirea oilor cuvîn-tătOare, de acei lupi răi de care ne-a poruncit Mîntuitorul şi Apos-.tolul să ne păzim, noi Preoţii Bisericii sfătuim:

Toţi binecredincioşii creştini şi creştine să se păzească de acei deviaţi de la dreapta credinţă care lăsîndu-se molipsiţi de feluriţi sectari, se închină după obiceiul acelora, cu ochii închişi, sub falsa înţelegere a cuvintelor Sfintei Scripturi susţinînd că ei se închină în duh şi adevăr. Cuvintele acelea rostite de Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu, au cu totul alt înţeles adevărat. Deci, nu înţelesul fals al unor uşuratici răstălmăcitori ai Dumnezeieştilor Scripturi (2 Petru 3, *16;* 2, *1—3;* Filip 3, 2) care susţin morţiş că închinarea în duh şi adevăr înseamnă a se închina cu ochii închişi.. Mîntuitorul prin cuvintele: „Vine vremea şi acum este, cînd închinătorii cei adevăraţi se vor închina Tatălui cu Duhul şi cu Adevărul..." arată către Samarineanca (Ioan 4, *23 —24)* care ştia că Samarinenii se închină în muntele Ebal -- Garizim — iar Iudeii, Israelul vechi în Ierusalim, că în legea nouă Israilul Nou, sau poporul Creştinesc, unindu-se cu El prin Sfîntul Botez, Mir — Ungere şi împărtăşirea cu Prea Sfîntul Trup şi Sîngele Său şi prin celelalte Taine Sfinte şi Damuri ale Duhului Sfînt, nu vor mai rămîne încercuiţi sau pironiţi cu închinarea aceea ca Samarinenii în Muntele-Ebal-Garizim, sau ca Iudeii în Ierusalim; ci se vor închina în tot locul unde se află ei. Dumnezeu este pretutindeni şi în toată vremea prezent. Deci, închinătorii „Noului Israel" adică „Poporul Creştinesc", închinătorii cei adevăraţi în tot locul Stâpînirii Lui (Ps. 102, *22-23;* Sofonie 2, *411;* Mal. 1, *11;* Ps. 71, *11; 112,3-4,* Is. 19, *25;* 60; 1 Petru 2, *10* în toată vremea (Ps. 33, 1; 105, *48;* 133; Is. Sir. 18, *22;* Lc. 18,, 1; Colos. 4, 2; 1 Tes. 5, 77), se vor închina Tatălui (Ioan, 4, 27 —

24). Oare de ce nu zice lui Dumnezeu, ci Tatălui? Pentru că adevăraţii închinători intrînd în strînse legături şi în unire cu Unicul

Sau Fiu Iisus Hristos Dumnezeu — Omul, ridieîndu-se deasupra locului, vremilor şi lumii ce zace în cel rău (1 Ioan 5, *19;* comp. Gal. 1 *4;* Ape. 17; 18; Ps. 136), prin credincioşia, slujirea duhovnicească şi vieţuirea.lor creştinească în Hristos, formează Trupul sau Biserica lui Hristos „Triumfătoare" din cer şi cea „Luptătoare" de pe pămînt, al cărei Cap este Iisus Hristos Dumnezeu — Omul cel Nou. (Rom. 12, *5;* 1 Cor. 12, 27; Efs. 1, *22 -23 ;* 2, 75-22; (olos. 1, *18-24;* Ioan 17, *9-23).*

Astfel, noi devenind, fiind şi rămînînd fii şi fiice ai lui Dumnezeu prin Duhul Fiului Său trimis de El în inimile noastre strigăm: „Avva Părinte!" adică Tată (Is. 56, *5;* 63, *16;* 64, *8;* Ier. 3, 79; Mal 1, *6; 2,10;* Tobit 13, *4;* Is. Sir. 51, *13;* 3 Macab 5, 7; Rom. 8, *15;* 1 Ioan. 3, 7-2; 4, *4-6;* 1 Petru 1, 77; Ioan 20, 77; Mt. 6, *8— 13;* 5, *44-48; 2* Cor. 6, *18;* Gal. *1,3-4).* închinarea se face de bine-credincioşii creştini în Duh atunci cînd cu tot Sufletul, lor se închină lui Dumenezu fără pironirea minţii la cele pămînteşti,. fără răspîn-direa gîndurilor la cele lumeşti; ba chiar nici la creaturile cereşti. Pentru o mai bună lămurire, dăm aici cîteva exemple mai grăitoare:

1) Un pustnic bătrîn, binecredincios şi iubitor de Dumnezeu, umblînd prin pustie şi făcîndu-şi rugăciunile cu purtare de grijă, au venit din cer la el, doi îngeri luminaţi care mergeau alături de dînsul, unul în dreapta şi altul în stînga lui. El însă rugîndu-se înainte, nici cîtuşi de puţin n-a căutat la dînşii. De ce? Pentru ca să nu-şi piardă cea mai mare, adică legătura prin rugăciune în Duh şi în Adevăr cu Dumnezeu, Care este vistieria tuturor bunătăţilor şi Izvorul fericirii vremelnice şi veşnice. Aceasta a făcut-o el adueîn-du-şi aminte de cuvîntul Apostolului, care zice: „Nici îngerii, nici începătoriile, nici căpeteniile, nici puterile nu vor putea să ne despartă

pe noi de dragostea lui Dumnezeu, care este în Hristos Iisus Domnul nostru". (Rom. 8, *35 —39;* P. o.c. pp. 440, 29; cap. 27, 9).

2) Un alt bătrîn sihastru, rugîndu-se atîtâ îi stătea împotrivă diavolul, că atunci cînd îşi ridica mîinile la rugăciune,vrăşmaşul diavol se prefăcea în chip de leu şi apucîndu-1 pe-bătrîn cu labele sale cele de dinainte, îşi înfigea, ghiarele în amîndouă coapsele nevoi-lorului, şi nu-1 slăbea pînă nu-şi lăsa mîinile în jos! Dar Sfîntul Părinte neslăbind în credinţă, îşi împlinea rugăciunile sale obişnuite.

3) Un sihastru bătrîn rugîndu-se în pustie, au venit dracii şi o săptămînă îl trînteau, îl necăjeau şi-1 scuturau, ridicîndu-1 în sus cu rogojina, şi n-au putut să-i pogoare mintea lui de la rugăciunea cea fierbinte, pe care o făcea înaintea lui Dumnezeu.

4) Pe un pustnic cînd se ruga, 1-a muşcat o scorpie de un picior, dar el nu s-a mişcat pînă nu şi-a săvîrşit rugăciunea. (P. o.c. pp. 440, *27 -28 ;* 435, *8).*

„Orcîţi cu Duhul lui Dumnezeu se poartă în (credincioşie, rugăciuni şi vieţuire curat creştinească), aceştia sînt fii luiDumnezeu" (Rom. 8, 14; Gal 1, 3, *26 -27 ;* 5, *18;* 6, *14-16 ;* 2 Cor. 6, *16-18;* Efs. 2, *21;* Rom. *8,9).*

Prin cuvîntul închinare în duh, înţelegem închinarea cu tot Sufletul nostru lui Dumnezeu. Aceasta reiese şi din cuvintele fericitului Augustin, care zice: „Cauţi un templu înalt, un loc Sfînt (pentru a te închina) ? Fă templu pentru Dumnezeu lăuntru, interiorul tău. Templul lui Dumnezeu este Sfînt, şi acesta sînteţi voi". (1 Cor. 3, 16-17; 6, *19,20;* 2 Cor. 6, *16-* loan 14, *21-23;* Gal. 1.

2, *20;* 2 Cor. 13, *5;* Gal. 4, *19)* Vrei să te rogi într-un Templu, într-o Biserică? Roagă-te în tine însuţi. Fii tu însuţi mai întîi Templul lui Dumnezeu, căci El aude pe cei ce-L chiamă din Templul Său. Un astfel de minunat Templu a fost Mîntuitorul, Care se ruga oriunde Tatălui Ceresc; pe malul mării, într-o grădină, în pustiuri, în munte, în case, în Templu, cu toată căldura, prosternîndu-Se înaintea Lui. Un astfel de Templu au fost Sfinţii Apostoli şi urmaşii lor vrednici, care se rugau adeseori în felurite locuri, mai ales în Sfînta Biserică (Mt. 6, 6; 1 Cor. 6, *19; 3, 16;* Mt. 14, *23;* loan, 2, *13-22;* Lc. *2,41-49;* Mc. 11, 17; Lc. 24, *53;* F. Ap. 2, *46-47; 22, 17;* 24, *11—13).* De la adunarea acestor Temple — Biserici vii — sfinţite lui Dumnezeu în folosul mîntuirii oamenilor, şi-a luat numirea Biserica.

Sit, Moisi şi alţi plăcuţi Celui Prea înalt, au vorbit cu Dumnezeu, în Duh şi Adevăr. Rugîndu-se cu tot Sufletul lor, s-au luminat la faţă în aşa măsură, încît Sit a fost numit Dumnezeu şi urmaşii lui fiii lui Dumnezeu (Hron. o.c. pp. 86—7; Fac. 5, *3— 8;* 6, *2);* iar Moisi aşa de mult strălucea la faţă încît a fost silit să-şi acopere faţa cu o maramă cînd vorbea cu poporul (Eş. 34, *29 —35; 2* Cor. 3,7, *13—16).* Precum becurile electrice, ca sa poată lumina, trebuie să stea în strînsă legătură cu uzina electrică; tot aşa şi cei ce se închină, trebuie a se ruga în Duh, adică a sta în strînsă legătură cu Sufletul şi mintea lor cu Dumnezeul luminilor, pentru a se lumina şi a lumina, pentru a se folosi şi a folosi şi pe semenii lor.

Precum am mai arătat, Dumnezeu fiind Duh curat, universal, nemărginit, veşnic, prezent în orice loc şi în orice vreme în întreg universul, El nu este legat de anumite locuri, de pildă de muntele Ebal-Garizim, cum credeau Samarinenii, sau de Ierusalim cum ere-deau Iudeii; deci după adevăr închinătorii Tui cei adevăraţi se pot închina lui Dumnezeu în orice vreme şi în orice loc, numai sa se roage cu toată credincioşia şi cu tot Sufletul, ca să se folosească.bine placand Lui. Lată în scurte cuvinte însemnătatea închinării în Duh.

închinătorii adevăraţi trebuie a se ruga în „Adevăr". Adevă-ratii închinători sînt aceia care cred şi vieţuiesc după Legea Dumne-zeiasca. închinarea aceasta este în contrast cu închinarea Samari-nenilor, care consta în aducerea jertfelor de animale pe muntele Garizim şi a Iudeilor care aduceau jertfe de animale la Templul din Ierusalim. Adevărata închinare în „Noul Israil" sau în „Poporul

Creştinesc", urmează să fie jertfa internă, spirituală. Aceasta a arătat-o şi psalmistul sub inspiraţia Divină, zicînd: „Jertfeşte lui Dumnezeu jertfă de laudă şi dă Celui Prea înalt rugăciunile tale. împlineşte făgăduinţele tale. Chiamă-Mă pe Mine în ziua necazului tau, şi Eu te voi scoate şi tu Mă vei proslăvi. Jertfa laudei Mă va

slavi şi acolo este calea în care voi arăta lui Mîntuirea Mea". (Ps. 49, 14-55, *24;* comp. Ps. 26, 11; 76, 2; 85, 12; 64, 1-2; 65; 137). Aceasta o arată clar şi Apostolul, zicînd: „Rogu-vă pe voi fraţilor, pentru îndurările lui Dumnezeu să vă puneţi înainte trupurile voastre jertfă vie, sfînta; bine plăcută lui Dumnezeu, slujba voastră cea cuvîntătoare şi să nu vă asemănaţi chipului veacului acestuia... Aşa dar, prin Iisus Hristos, Care S-a Jertfit înaintea Tatălui pentru mîntuirea noastră, să aducem jertfă de laudă pururea lui Dumnezeu rodul buzelor prin care se mărturiseşte şi se proslăveşte Numele Lui. De asemenea facerea de„bine şi împărtăşirea să nu o uitaţi că asemenea jertfe sînt plăcute lui Dumnezeu şi îmblinzeşte mînia Lui. Acestea fâcînd şi lepădînd tot râul, vicleşugul, făţărniciile, sfezile, clevetirile şi hranindu-ne îmbelşugat cu Cuvîntul lui Dumnezeu — noi toţi, cler şi popor Creştinesc — după Dreptarul Ortodoxiei (Gal. 6, *16),* vom deveni, vom fi şi vom rămine; neam ales. Preoţie împărătească, popor Sfînt, ales şi transportat din întuneric in minunata Sa lumină, norod luminat, luminător al neamurilor pămîntului. (Rom. 12, 1-2; Eş. 13, *15-16;* Evr. 13, 72-16; *9. 28;* 10, *12-25;* 1 Petru, 2, 1—10). Iată, astfel se înţelege şi închinarea in Adevăr.

Din cele arătate am văzut cu toţii că închinarea în Duh şi în Adevăr, prezentată de Mîntuitorul în convorbirea Si Cu Samari-teanca, nu este închinarea cu ochii închişi, cum greşit au înţeles unii; ci e închinarea dată Tatălui cu tot Sufletul şi mintea noastră, este închinarea data Lui cu toată evlavia (lipsită de făţărnicie), cu pietate sinceră, izvorîtă din inimă, potrivit, cit putem mai mult cu credincioşia şi vieţuirea noastră după poruncile Dumnezeieşti

si sfaturile Sfintei Biserici drept-credincioase. (Mt. 28, *20;* 18, 19; Id, 17-*18;* Gal. 6, 16; comp. Ps. 118, 165, 105; 72, 1-2; 124, 5; Fillp, 3, *16-21).*

Rugăciunea aceasta făcuta cu miatea îndreptată la Dumnezeu (fără împrăştierea gîndurilor), călduroasă, fierbinte, cu luare aminte (lipsită de făţărnicie, care ucide în om dragostea de Dumnezeu, de aproapele şi de mîntuirea sa), e o rugăciune făcută în Duh şi în Adevăr, primită de Mîntuitorul şi plăcută Tatălui Ceresc. „Dumnezeu este Duh şi cei ce se închină Lui, se cade să se închine cu Duhul şi cu Adevărul". Noi toţi creştinii dornici de mîntuire — Păstori şi păstoriţi — sântem datori a urma Mîntuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu — Omul, Care ne-a învăţat, cu pilda vieţii Sale şi cu cuvîntul, cum Să urmăm Lui şi urmaşilor Săi, Sfinţilor Apostoli şi Părinţilor luminători ai Sfintei Biserici din cursul acestor peste 19 secole.. . „Fiţi următori mie fraţilor — zice Apostolul — precum şi eu lui Hristos şi vă uitaţi la cei ce se poartă după pilda pe care o aveţi de la noi." (Mt. 11, *29;* 1 Ioan, 2, *6;* 1 Cor. 11, 1; Filip *3,17).*

1) Acea pildă a vieţuirii Domnului şi a lor ne îndeamnă Apostolul s-o urmăm, nu să ne rugăm cu ochii închişi. Aceasta este adeverită clar şi de Dumnezeiasca Evanghelie. Astfel, la minunea înmulţirii plinilor, aflăm scris aşa: „Iisus luînd cele cinci pîini şi cei doi peşti, căutînd la cer, a binecuvântat pâinile şi frîngîndu-le le-a dat ucenicilor Săi ca să le dea poporului..." (Mt. 14, *19;* Mc. 6, 47; Lc. 9, *16).* Precum tatăl la masa familiei în numele tuturor rosteşte rugăciunea cu privirile îndreptate spre cer... (Ps. 122, *1—2;* 2 Parai 20, *10-31;* Ps. 24, *13-16;* 120, *1-2;* 140, *8-9)* după rânduielile Divine date în Israil de Dumnezeu prin trimişii inspiraţi de El; aşa şi aici Mîntuitorul caută spre cer, îşi înalţă privirile Sale mai întîi la Tatăl Său din cer (priveşte în sus către Tatăl Său Ceresc, nu închide ochii) rugîndu-se şi apoi binecuvîntează pîinile şi frîngîndu-le, a dat ucenicilor şi aceştia celor 5 000 de bărbaţi, plus femeile şi copii ce erau cu dînşii...

2) Vrînd Domnul nostru Iisus Hristos a vindeca un surdo-mut... luîndu-1 din mulţime anume, Şi-a pus degetele Sale în urechile lui şi scuipînd, S-a atins de limba lui, căutînd (înălţîndu-şi privirile la cer nu închizîndu-şi ochii), a suspinat şi ă zis lui': „Effatta" adică deschide-te (Mc. 7, *33 —34).* Aici, prin înălţarea privirilor Sale la cer, Mintuitorul ne învaţă că atunci cînd ne vom ruga pentru bol-navi, sau cand vom cere ceva de la Dumnezeu, să căutăm a privi Ui cer, de acolo de sus s;i cerem de la Dumnezeu cele de folos...

3) l.a învierea lui Lazăr, după ce oamenii au ridicat piatra de pe mormînt, sub care era mortul zăcînd, Iisus şi-a ridicat ochii Săi în sus şi a zis: „Părinte, mulţumescu-Ţi că m-ai ascultat..." Prin ridicarea ochilor la cer însoţită de mulţumiri (nu prin închiderea ochilor), Mîntuitorul ne arată clar unitatea Sa cu Tatăl şi ascultarea Sa în tbate de El. (Ioan. 11, *39 -42;* 5, *30;* 6, *65, 45;* Filip *2,6-11).*

4) în rugăciunea Arhierească pe care a făcut-o la cer Dulcele nostru Mîntuitor în ajunul Patimilor Sale după Cina cea de Taină: pentru Sine (Ioan 17, 1—5)... pentru Apostoli (Ioan 17, *6—19)* şi pentru noi toţi, Biserica Lui (Ioan 17, *20—26)*— mărturiseşte ucenicul cel iubit, care stătuse cu capul plecat pe pieptul Lui la Cină — că a zis: „Părinte a venit ceasul... Proslăveşte pe Fiul Tău". (Ioan 17, 1). Prin înălţarea privirilor la cer, El exprimă datina cum poporul lui Dumnezeu îşi săvîrşea rugăciunile. Aici El ne învaţă că, în ispite şi în primejdii să lăsăm totul la o parte şi să alergăm prin rugăciuni la Dumnezeu, Care ne poate ajuta şi salva din orice fel de nefericire.

Susţinătorii rugăciunilor eterodoxe cu ochii închişi şi feluritele ' bolboroseli făcute după poftele şi după capetele lor seci, poate vor zice că ei urmează vameşului din pilda Mîntuitorului, care nici ochii la cer nu voia să-şi ridice, însă nu şi i-a închis la rugăciune, ci în smerenia lui adîncă, îşi ţinea ochii pironiţi la pămînt, la aşternutul picioarelor lui Dumnezeu (Mt. 5, *35;* comp. F.Ap. 7, *49;* Is. 66, 1 —2). Aşa, dar nici aici nu au nici o dreptate. Rugăciunea vameşului este departe de a lor, ca cerul de pămînt. Vameşul se socotea mare păcătos. El nu-şi ridica ochii spre cer şi cu atît mai puţin capul şimîinile (1 Tim. 2, *8);* ci îşi bătea pieptul, zicînd: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosul". E o mare deosebire între a nu ridica ochii la cer din cauza umilinţei şi a închide ochii la rugăciune, împotriva rînduielii Bisericii lui Dumnezeu; între rugăciunea vameşului şi rugăciunile pe care le fac aceia cu ochii închişi, pe cînd în realitate ei se socotesc copiii lui Dumnezeu, buni, fără păcate, egali sau tot una cu Sfinţii (Lc. 18, *9-14;* 16, *15).*

Cei dornici de rugăciuni cu ochii închişi, văzînd că nu au dreptate nici aici, poate că îşi vor căuta potriveală la Sfîntul Evanghelist Matei, la rugăciunea în casă cu uşa închisă. Dar nici aici ni au dreptate... „Cînd te rogi — zice Mîntuitorul — nu fii ca făţarnicii, cărora le place să se oprească şi să se roage în adunări şi la răspîntiile uliţelor, ca să se arate oamenilor. Adevăr vă spun, că îşi iau plata lor pentru aceasta. Tu însă cînd te rogi, intră în camera ta şi închizând uşa, roagă-te Tatălui tău în ascuns şi Tatăl tău Cel ce vede cele ascunse îţi va răsplăti ţie la arătare. Şi cînd vă rugaţi, nu grăiţi multe ca paginii, care socotesc că în multele lor vorbiri (polologhii) vor fi auziţi. Să nu vă asemănaţi acelora, că ştie Tatăl vostru de ce aveţi trebuinţă mai înainte de a cere voi de la El" (Mt. 6, *5—8).* în aceste cuvinte evanghelice, Mîntuitorul ne arată:

1) Falsitatea rugăciunilor pe care le făceau fariseii în văzul si auzul oamenilor, spre a fi lăudaţi de ei.

2) El îi întinează că rostesc rugăciuni multe şi lungi, după obiceiul paginilor, cu care erau adeseori în contact. Iudeii se rugau cu fata îndreptată spre Templu, după datinile lor. (Dan. 6, *10—11;* comp. Es. 5, 7; 3 Imp. 8, *38-5ⁿ;* loan 2, 14-17; Lc. 18, 10).Că-| mara, bucătăria (2 Lege 28, *6, 8;* 4 Imp. 4, *32 —33;* Mt. 6, 6); camera dinăuntrul casei (Fac. 43, *30;* Jud. 16, *9—12),* sau poate vreun foişor (Lc. 22, 72) trebuie a le prefera credincioşii Creştini în locul adunărilor şi răspîntiilor, unde fariseii se rugau spre a fi văzuţi şi lăudaţi de oameni. închizînd uşa, arată izolarea, cînd este cu putinţă ; iar cînd nu putem aşa, ne izolăn în fiinţa noastră. Rugăciunea este o convorbire cu Dumnezeu, pe care"o facem atunci cînd o săvirşim izolaţi de lucrurile şi adunăturile lumeşti. Totuşi la trebuinţă o facem şi în adunarea mulţimii, oamenilor, în lăuntrul nostru, în interiorul fiinţei noastre, ştiind că nu locul strică; ci modul şi scopul cînd nu-i după plăcerea lui Dumnezeu. Aşa de pildă, Mîntuitorul adeseori S-a rugat; între ucenici, între credincioşi şi intre oameni. De asemenea Sfinţii Apostoli şi urmaşii lor.

Din cele arătate, nici din locul acesta scripturistic nu reiese susţinerea de a se ruga cineva cu cehii închişi, sub cuvînt că se închină cu Duhul şi cu Adevarul. Credem că sînt de ajuns cele arătate pentru a se lămuri cei ce din neştiinţă sau din molipsirea de duhul înşelăciunii au gîndul să se roage înainte cu ochii închişi, ca unii ce sînt amăgiţi... Nimeni" însă să nu se rătăcească după amăgirea celor ce îi înşală (1 Tim 4, 1—2; 2 Tim. 3, *1—9;* Mt. 13, 4-15; Fapt. Ap. 20, *28 —30).* în adu narea Domnului nu-i iertat a face rugăciuni sectare, cu ochii închişi şi bolborosind fiecare, unii după alţii, ce le trăzneşte prin cap, sub cuvînt că se roagă cu Duhul şi cu Adevărul. . . Sînt două feluri de duhuri: Duhul lui Dumnezeu, adică Duhul Sfînt şi duhul diavolesc, necurat, duhul beznei iadului ce stăpîneşte Sufletele care sub diferite forme, se fac potrivnice rînduielilcr -drepteredincioasei Biserici a lui Dumnezeu. Duhul lui Dumnezeu adică Duhul Sfînt este acela

după care s-a călăuzit Biserica din Vechiul şi Noul Testament; iar duhul înşelăciunii este acela după care se călăuzesc deviații de la adevărata credință Creştină Ortodoxă. Cei ce aleargă după noutăți eterodoxe, pățesc ca şi corbul ce a pierdut caşcavalul, de dragul mieroaselor laude ale vulpii plină de viclenie.

Iubiților, să nu credeți pe tot duhul; ci să încercați duhurile de sînt de la Dumnezeu. . . că mulți prooroci (antihrişti) mincinoşi au ieşit în lume. Voi de la Dumnezeu sînteți fiilor şi ați biruit pe aceia, căci mai mare este Cel ce este în voi, decît cel ce este în lume. Aceia din lume sînt, pentru aceia din lume grăiesc şi lumea pe dînşii îi ascultă. Noi din Dumnezeu sîntem. Cel ce cunoaşte pe Dumnezeu, ne ascultă pe noi. Cel ce nu este de la Dumnezeu nu ne ascultă pe noi. Din aceasta cunoaştem duhul adevărului şi duhul înşelăciunii. Fiilor Ceasul cel de apoi este şi precum ați auzil că Antihrist vine şi acum antihrişti mulți s-au făcut. Din aceasta cunoaştem că este ceasul cel de apoi. Dintre noi au ieşit, dar nu erau dintre noi, că de-ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi; ci au ieşit ca sa se arate că nu toți sînt dintre noi. Voi însă aveți ungere (Duh Sfînt, înțelepciune, unoştinta) de la Cel Sfînt şi ştiți toate..." (1 loan 4, *1—6; 2, 18 — 20, 27-28;* loan 8, *44-47).*

M-am lepădat (b) de unica dreapta credință creştinească, de-zertînd la schismatici, eretici, rătăciri sectare. . . evrei, turci dîndu-le curaj a huli Ortodoxia?

b) ODATĂ CU LEPĂDAREA CREDINȚEI Ş-A PIERDUT VIATA SI SUFLETUL. Sultanul Mahomed al II-lea a cucerit Constantinopolul, a ucis pe locuitori şi numai puțini au scăpat de la moarte. Pe aceia i-au luat robi. Printre aceia era şi o fată creş-tină, cu numele Irina, de o frumusețe rară. Sultanul i-a făgăduit că o ia în căsătorie, dacă se leapădă de Creştinism şi se face mahomedană. Ea slăbind în credință şi întuneeîndu-se la minte şi la Suflet, a consimțit să facă aceasta. Curtenii Sultanului însă erau împotriva acestei căsătorii. Totuşi el hotărî sa-şi împlinească dorința, în aceeaşi vreme voi să asculte şi de curtenii lui. Spuse Irinei să se îmbrace în haine împărăteşti, pentru că o va încununa el însuşi în fața poporului. în acest scop adună mulțime multă de popor într-o piață mare. în fața tuturor, Sultanul înconjurat de suita sa, întrebă pe Irina de trei ori: „Te lepezi de Hristos, de Creştinism şi te faci mahomedană?" Irina răspunde de trei ori: „Da". Atunci sultanul îi puse cununa împărătească pe cap. în această clipă însă scoase sabia şi îi tăie capul. După aceea zise către popor: „Voi aveți un sultan care ştie nu numai pe voi sa vă stăpînească, dar Ştie a se stăpîni şi pe sine!"

Poți să perzi averi şi ranguri, fericiri cu raiu-n spic, Dacă n-ai pierdut credința, n-ai pierdut încă nimic!

VRÎND A-ŞI CRUȚA VIAȚA ŞI-A PIERDUT ŞI SUFLETUL. Un păgîn se hotărî a se răzbuna pe un Creştin, pe care îl ura de moarte. întîmindu-1 pe un drum pustiu, îl amenință, ca dacă nu se leapădă de credința lui creştinească, îl va străpunge cu cuți-tul. Creştinul se îndoi şi zise în sine: „Chiar şi dacă voi face acest pacat mare, dar mă voi duce îndată să mă spovedesc şi aşa voi primi Iertare". îndată însă ce săvîrşi păcatul acesta groaznic, păgînul fi implinta cutitul in gat, strigîndu-i diavoleşte: „Acum m-am raz-bunat, căci ți-am pierdt nu numai viața trupului ci şi a sufletului tau"

Iata unde paote duce încrederea prea îndrăzneață in bunătatea lui Dumnezeu! Multi crstini sunt care pacatuiesc in, felul acesta zicînd că iarăşi se vor spovedi şi aşa, din leacul de vindecare, fac otravă cu care îşi ucid sufletul. (D.C. o.c. pp. 55—6; 58—9).

RĂSPLATA CREŞTINULUI APOSTAT. Ce răsplată putem avea de la Lucifer? Aceea pe care o primi de la Mahomed I un căpitan creştin. Acesta, după cucerirea Constantinopolului trecu din tabăra Creştinilor în cea a turcilor. Aruncă Crucea pentru a lua turbanul. Mahomed, care-i promisese o fiică a sa în căsătorie în schimbul trădării, îi declară că întrucît trupul său a fost murdărit prin apa Botezului Creştin, contra legii profetului lor, trebuie ca înainte de celebrarea nunții să fie jupuit de viu, pentru ca să fie aruncată pielea care a fost botezată şi, după ce va

îmbrăca o altă piele îşi va împlini făgăduinţa. Cum a zis, aşa a şi făcut. Şi nefericul renegat muri, suferind cele mai groaznice chinuri. ..

Cei ce s-au înrolat, prin Botez, în oastea lui Iisus Hristos, se pot aştepta la acelaşi tratament, dacă încearcă să se revolte contra lui Dumnezeu şi să treacă sub steagul celui mai de moarte duşman, sub streagul diavolului. (P.P. o.c. 109—9).

Nu eşti învins cît timp credinţa
Nu ţi-ai schimbat şi nu ţi-ai stins:
—Credinţa iarăşi te ridică —
Poţi fi căzut, dar nu învins.

STATORNICIE ÎN CREDINŢĂ. în regat il Bungo, o nobilă familie creştină iu greu maltratată ca să-şi părăsească credinţa. Cînd aceasta nu izbuti, regele dădu ordin ca fiul cel mai mare din familie să fie adus înaintea sa spre a fi sugrumat. După două zile, fu adusă ştirea, tatălui, că copilul a fost sugrumat şi acum regele cere pe fiica lui s-o pedepsească la fel" „Du-te—zise tatăl fiicei sale — şi arată pagînului rege că virtutea la noi creştinii nu se măsoară după ani ci după puterea credinţei". După aceasta regele ceru pe fiul cel mai mic. Şi pe acesta îl trimise tatăl. După două zile veni ştirea că şi copilul acesta a fost sugrumat şi acum regele cere să i se prezinte tatăl şi mama copiilor. Se prezentară, însă nu a fost posibil a-i abate de la credinţa lor. Văzînd aceasta regele, porunci să se ridice perdeaua din faţa părinţilor şi iată copii lor, crezuţi morţi, erau acolo sănătoşi. Regele le lăudă tăria credinţei şi-i eliberă. Ce bucurie pe bieţii părinţi.

Tot asemenea şi Dumnezeu în ceruri, pentru toată jertfa adusă pentru Numele lui, va da răsplata cuvenită. Nici cea mai neînsemnată binefacere, nu va rămîne nerăsplătită. (O.M.P. *908).*

Am luptat pentru discreditarea si distrugerea dreptei credinţe (religiei Ortodoxe), a Preoţilor şi a dreptcredincioşilor Creştini? Am urît orice propovăduire şi vorbire despre Dumnezeu, religie, dreaptă credinţă şi vieţuire creştinească? Am susţinut că nu există Dumnezeu, îngeri, Suflet (vezi pp. 54 — 65 **— din această carte), draci, judecată particulară şi universală, răsplătirea faptelor după moarte, Rai, iad şi cele** 24 **vămi ale văzduhului ? (c) Am zis că odată cu moartea noastră, toate mor pentru noi? Că Dumnezeu ne-a dat uitării? Am zis că toate religiile sînt bune şi am susţinut aceasta?**

c) CE SÎNT VĂMILE VĂZDUHULUI? Vămile acestea sînt nişte străji în înălţimea văzduhului, la care duhurile rele întîmpină Sufletele omeneşti în suirea lor la Scaunul Judecătorului Ceresc. La acelea stau duhurile răutăţii şi caută să ia de la tot sufletul vinovat de felurite păcate, un fel de plată sau răscumpărare, care stă în aceea, ca împotriva acelor păcate să arate faptele cele bune, făcute pentru contrabalansarea acelor păcate. Numirea de „vămi" şi „vameşi" s-a luat din istoria Evreilor... Scriitorii Creştini au pus această numire şi locurilor acelora din văzduh ale „cercetării", pe la care, Sufletele cele ce se suie la Scaunul Judecătorului Ceresc, se opresc de duhurile cele rele, care se silesc să le învinovăţească cu tot felul de păcate şi după aceea să le ducă în iad. Cuprinderea învăţăturii despre vămi se arată şi în cuvîntul Sfîntului Ciril al Alexandriei (+ 444 d. Hs.) pentru Ieşirea Sufletului, care este spus mai pe larg în cartea numită „Uşa Pocăinţei", pp. 332—356, editată în Braşov, anul 1812, din cuprinsul căreia dăm şi noi aici o mică parte:

„La despărţirea Sufletului nostru de trup — zice Sfîntul Ciril — vor sta înaintea noastră dintr-o parte ostile şi puterile cereşti, iar din altă parte puterile întunericului, mai marii vămilor din văzduh, arătătorii faptelor noastre. Văzîndu-i pe aceia Sufletul, se va în-spăimînta, va tremura şi de tremurare şi frică îşi va căuta lui apărare de la îngerii lui Dumnezeu. Fiind însă primit de îngeri, şi sub apărarea lor trecînd prin văzduh şi înălţîndu-se în sus, el întîmpină felurite locuri de vămi, la care îi vor împiedica urcarea lui către împărăţia Cerească, muncindu-se a-1 opri, ostenindu-se să-1 împiedice în alergarea şi suirea lui spre dînsa. La fiecare din acele vămi se va cere răspuns deosebit pentru tot păcatul... Toată pa-tima şi tot păcatul acolo le cercetează acei diavoli — vameşi — întrebători. La acelea au să stea de faţă, de o parte, Dumnezeieştile Puteri şi

de cealaltă parte, ceata duhurilor necurate. îngerii au să Braţe faptele bune ale Sufletului; iar dracii vameşi au sâ-1 învinovăţească de-păcatele făcute. Astfel, dacă pentru viaţa sa cea blagoslovita şi plăcută lui Dumnezeu, el va fi vrednic de cununa, apoi îl vor lua pe dînsul îngerii şi atunci el va alerga fără nici o frică la împăratia cerurilor. Dacă însă. dimpotrivă, se va afla că el a petrecut in lene şi in neinfranare, atunci va auzi glasul cel groaznic: „Să se ia cel necurat, ca sa nu mai vada slava Domnului" (Is. 26, 10; Apc. 21, 27; 13, *8-10;* 20, *12-15).* Atunci îl vor lăsa pe el îngerii lui Dumnezeu şi-1 vor lua demonii cei groaznici şi Sufletul se va arunca în legături nedezlegate în temniţele iadului. .." (1 Cor. 3, *12*—15: Ape. 3, *15—18;* 21, S—*27).*

De aici se vede că vămile închipuiesc în sine calea cea pentru toţi aşezată, plină de tot felul de prigoniri şi straji pe care au să le treacă toate Sufletele cmeneşti de la viaţa aceasta vremelnică la cea veşnică, precum cele bune aşa şi cele rele. în vremea trecerii acesteia, fiecare Suflet în fiinţa — prezenţa — îngerilor şi a demonilor, totodată şi înaintea ochilor Celui Atoate-Văzător, a Dreptului Judecător, pe rînd şi cu de-amănuntul, se cercetează în totul faptele cele bune şi cele rele. Urmare acestor socoteli cu deamănuntul, este aceea că, Sufletele cele bune, fiind îndreptate la toate vămile, se înalţă de îngeri drept la locaşurile Raiului; iar sufletele cele păcătoase, fiind oprite ori la o vamă ori la alta, şi fiind învinovăţite de spurcăciunea diferitelor păcate mai puţine ori mai multe, din cele 365 feluri de păcate — vezi viaţa Sfîntului Arhiereu Nifon din Vieţile Sfinţilor, o.c. pg. 1195 — se trag, după hotârîrea Judecătorului Celui nevăzut, de demoni în locaşurile lor întunecate. Cu aşa chip, vămile nu sînt altceva decît „]udecata cea din parte" sau „judecata particulară", pe care nevăzut o face peste Sufletele omeneşti însuşi Domnul prin mijlocirea îngerilor, slobozind la aceia şi pe „clevetitorii" fraţilor noştri. (Ape. 12,*10),* adică pe duhurile cele rele, judecată la care se aduc aminte Sufletului toate fără nici o părtinire şi unde se cîntăresc lucrurile lui, după care i se rînduieşte o stare ştiută. Judecata aceia se numeşte „din parte", spre deosebire de Judecata cea de obşte, care va fi pentru toţi oamenii la sfîrşitul lumii, cînd Fiul Omului va veni pe pămînt în Slava Sa. (Mt. 25).

în viaţa Cuviosului Vasile cel Nou sînt descrise multe amănunte ale judecăţii acesteia de la vămi. Citind toate descoperirile acelea, se cuvine însă de ţinut minte, că precum obşteşte, cînd se închipuiesc pentru noi lucrurile din lumea duhovnicească, fiindcă noi purtăm trup, apoi negreşit că pentru chipurile acelea, se amestecă şi ceva simţitor, asemenea închipuiri şi îndeosebi — sînt amestecate şi în învăţătura aceasta pentru vămi, pe care le trec Sufletele oamenilor după despărţirea lor de trup. Deci, se cuvine tare bine de ţinut minte învăţătura pe care a dat-o îngerul Cuviosului Macarie Alexan-dreanul (+ 395 d. Hs), cînd a început a-i spţne lui pentru vămi, astfel: „Lucrurile pămînteşti să le ai aici ca pe cea mai slabă închipuire a celor cereşti". Trebuie însă de închipuit şi vămile, nu în înţelegere groasă şi simţitoare, ci cît se va putea pentru noi duhovniceşte şi să nu te apuci cu tărie de lucrurile deosebite, despre care au scris mulţi scriitori şi în felurite spuneri, chiar ale Bisericii, avînd toti in vedere unul şi acelaşi lucru despre vămi, deşi vorbesc cu deo-sebite cuvinte. *

Credem că sînt de ajuns cele arătate pînă acum asupra existen-tei vamilor văzduhului, despre care încheiem cu mărturisirea voe-VODULUI CARTAgenean Taxiot, privitoare la acestea, zicînd: „...Su-fletul meu îngrozit de vederea arapilor buzaţi — istoriseşte el după ce a fost înviat de Sfinţii Arhangheli Mihail şi Gavril — ieşind din trup, a sărit in braţele a doi îngeri tineri frumoşi şi luminaţi. Suind noi in zbor de la pămînt la înălţimea cerului, am dat peste vămile vazduhului, care ţin calea şi opresc pe cei care suie în sus. Vameşii acelor vami întrebau de toate păcatele: unii de minciuni, alţii de nedrepti, de zavistie, de mîndrie, de curvie, de precurvie, de tîl-harie si de alte păcate. îngerii cei buni purtau un mic sicriaş, din care socoteu faptele mele cele bune la trecerea vămilor, pe care le puneau în cumpăna dreptăţii cu faptele mele cele rele şi aşa răs-cumparandu-mă, puteam merge înainte..." (Vezi Cazania şi Pro-log 8 Noiembrie).

288) **Am cercetat capiştele (adunările) schismaticilor, ereticilor, sectantilor , am ascultat învăţăturile lor, am cîntat cîntecele lor po-trivnice dreptei credinţe?**

289) **Am primit în casa mea pe: schismatici, eretici şi rătăciţi sectari, ascultîndu-le învăţăturile lor şi le-am părtinit în inima mea, zicand că ei vorbesc bine din scripturi? M-**

am rugat, am prînzit si serbat cu ei? Am primit daruri de la ei? Le-am părtinit zicînd ca: legea, credința şi viața lor e mai bună, chiar mai bună decît a **noastră!... înjosind astfel uneori Biserica lui Dumnezeu cu dreapta noastră credință creştinească, căzînd astfel sub groaznicul blestem, In afurisanie şi anatemă? Am avut legături de prietenie-cu ei?**

290) **Am citit cărți: schismatice, eretice, sectare, atee, diferite romane întunecătoare şi păgubitoare de Suflet, care contrazic, atacă, discreditează şi batjocoresc: religia străbună, dreapta credință, Bi**serica **lui Dumnezeu cu învățăturile ei Sfinte, Cultul ei, Sfintele Taine şi pe sfinții Ei Liturghisitori şi slujitori? (d)**

d) CREŞTINII SĂ NU VORBEASCĂ CU ERETICII SĂ NU-I ASCULTE SA NU LE CITEASCĂ CĂRȚILE ŞI SĂ NU CÎNTE CANTECELE LOR. Sfînta noastră Biserică drepteredincioasă creş-, tină, avînd de la Dumnezeu înalta chemare de a călăuzi Creştinii pe calea învățăturii luminate a vieții şi a mîntuirii, le atrage luarea aminte asupra feluritelor lucruri şi rătăciri, care-i pot abate din acest drum. Astfel prin a 7-a poruncă a sa, Biserica cere celor ce nu sînt întăriți în cunoaşterea şi tălmăcirea Cuvîntului luî Dumnezeu să nu citească cărțile ereticilor, nici sa asculte hulitoarele lor învățături, nici a vorbi, nici a se ruga, nici a lua sau a primi daruri sau a petrece cu ei, după cuvîntul psalmistului ce zice: „Fericit este bărbatul care n-a umblat în sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor n-a stat şi pe scaunul pierzătorilor n-a şezut; ci în legea Domnului voia lui şi în Legea Lui va cugeta ziua şi noaptea. Acela în toate cîte face are spor şi-i ca un pom sădit pe malul unei ape, care-şi -dă rodul la vreme şi ale cărui frunze nu se veştejesc" (Ps. 1, *1—3)* Mîntuitorul Hristos, Sfinții Apostoli, urmaşii lor: Ierarhi, Preoți, clerici şi credincioşi, se duceau în adunările Iudeilor şi a paginilor pentru a atrage pe oameni din întuneric la lumină, din ghiarele satanei în brațele lui Dumnezeu. Unii rătăciți creştini se bagă şi prin adunări şi prin Biserici, pentru a atrage pe creştinii uşuratici de la lumină în întunericul vremelnic şi veşnic, de sub aripile lui Dumnezeu în ghiarele satanei.

*** Despre aceasta vorbesc pe larg: „Viețile Sfinților", „Viața Repausaților", „Misterele vieții viitoare", revista „Biserica Orto-doxa Romana", „Credința", pp. 788 790, de autor, ş.a.**

Sfinții Apostoli spuneau hotărît că: „Mulți de care v-am vorbit adesea şi de care acum vă vorbesc plîngînd, se poartă ca nişte vrăşmaşi ai Crucii lui Hristos. . . Sfîrşitul lor este pierzarea, dumnezeul lor este pîntecele, slava lor este în ruşine, căci ei se gîndesc numai la cele pămîateşti." (Filip 3, *18—19).* „De omul eretic după o sfătuire sau două, fereşte-te, ştiind ca unul ca acela s-a răzvrătit şi păcătuieşte, fiind de sine osîndit" (Tit. 3, *10—11).* „Fiilor, a venit vremea de apoi şi cum ați auzit, are să vină Antihrist; acum însă sînt mai mulți antihrişti, din aceasta cunoaştem că este vremea de apoi. Ei de la noi au ieşit, dar n-au fost din ai noştri, căci dacă ar fi fost din ai noştri, ar fi rămas cu noi. Ei însă au ieşit ca să se arate, ca nu toți sînt din ai noştri. . . De vine cineva la voi şi nu aduce această învățătură, pe acela să nu-1 primiți în casă şi să nu-i ziceți: bine ai venit! Căci cine îi va zice: bine ai venit, se face părtaş la faptele lui cele rele." (1 loan 2, *18 — 19;* 2 loan 1, *10 — 11).* „Păziți-vă de proorocii mincinoşi — zice Mîntuitorul — care vin la voi îmbrăcați în piei de oi; iar înăuntru sînt lupi răpitori. După roadele (felul credinței, răzvrătirii şi vieții) lor îi veți cunoaşte... Iată se vor scula hristoşi mincinoşi, care vor da semne şi minuni, încît să amăgească, de va fi cu putință şi pe cei aleşi" (Mt. .7, *15—23;* 24, *24).*

CITIREA CĂRȚILOR RELE, ERETICE, PRIMEJDUIESC. Citirea cărților, revistelor, şi jurnalelor rele, care atacă, defaima şi batjocoresc religia, Sfînta Biserică, Preoția sau celelalte Sfinte Taine ale Bisericii, vatămă groaznic pe cei nepricepuți. Astfel de cărți şi jurnale sînt ca focul, ca oltrava, ca glonțul, etc. Precum focul mistuieste treptat materia; precum otrava ucide viețuitoarele ce o mănîncă şi precum glonțul sau sabia rănesc trupul omenesc sau al viețuitoarelor, provocîndu-le boală sau moarte; tot astfel şi cărțile, revistele şi jurnalele contrare religiei Creştine Ortodoxe, nimicesc, otrăvesc, revoltă şi întunecă mintea, produc boală sau moarte sufletească". „Au doară poate ca cineva să ascundă foc în sîn şi sa nu-i ardă hainele? Sau poate cineva să calce pe cărbuni aprinşi să nu-i ardă tălpile picioarelor sale?" (Prov. Sol. 6, *26 —28;* Iov. 31, 12).Tot astfel pătimesc şi cei care citesc, ascultă şi-şi bagă în cap învățături contrare dreptei credințe creştineşti, cad în osîndă vremelnică şi veşnică. Pe toate aceste cărți omul e dator să le ardă îndată

ce a văzut că sînt vătămătoare. (F.Ap. 19,' *18 — 19;* Sin. VII ec. can 9; Apost. 60; 2 şi 63 Sin. VI ec.; Laod. 51).

„PĂZIȚI-VĂ DE LUPII ÎMBRĂCAȚI ÎN PIEI DE OI" Prin aceste cuvinte Mîntuitorul ne-a înştiințat să ne ferim de felu-rite rătăciri ucigătoare de suflet. Şi într-adevăr, în trecut, în prezent, şi în viitor, au fost, sînt şi vor fi felurite rătăciri şi multe suflete ratăcitoare şi rătăcite, căzute, din Corpul dreptei credințe. De 19 sute de ani se ivesc hulitori de Dumnezeu şi batjocoritori ai Biserici Lui. Oameni despuiați de dreapta credință, lipsiți de ştiință, fără pic de învățătură în cele Sfinte, bisericeşti, îndrăznesc a ponegri credința noastră creştinească, zicînd după capul lor, că nu mai este bună! Cîteva clici de oameni slabi de îngeri, bîntuiție grozăviile războiului sau altor nevoi, şi-au pierdut orice rămăşiță de hună credință străbună, deprinzînd de pe la potrivnicii legii noastre, păgîni sălbateci, felurite învățături deşuchiate şi obiceiuri păgînc. Cu ace lea se muncesc ei să atragă pe unii uşuratici, ca să-i păgînizeze ca pe ei. Se muncesc după îndemnul îngerilor căzuți (Is. 14; Lc 10, *18),* să-i învețe pe „gură cască" la minciuno-învățăturile lor, o „alta lege", „o lege nouă", spun ei. Vor a le băga în cap o lege satanică, in care nu-i nimica Sfînt: nici Biserică, nici cele şapte laude, nici Dumnezeiască Liturghie, nici Sfînta Cruce, nici Sfinte Icoane, nici Sfinți, nici Paşti, nici Crăciun, nici Duminici, nici zile de sărbă-tori. ..! Purtați de vînturi rele şi îmbrînciți de rătăciri, acum ca şerpii se tîrăsc — şarpele cel vechi în Rai — ca să învenineze Sufle-tele unora dintre ai noştri cu otrăvurile rătăcirii lor. Prin sate şi oraşe, pe drumuri şi în tîrguri, prin cîrciumi, păduri, răspîntii şi ori pe unde se adună mai multă lume, acei rătăciți se bagă ca lupii in oi, printre ai noştri, îmbătîndu-i de cap cu minciuno-învățăturile lor, Cîțiva creştini, slabi de îngeri, pleve uşoare purtate de vînturi, trecuți prin Sfînta Biserică din joi în Paşti, ne mai cunoseîndu-şi

Legea lor Sfînta, frumoasă, mîntuitoarc şi mult folositoare, se rup din Biserica lui Dumnezeu ca şi crengile uscate ale pomilor din trunnului, zicîndu-i: „Spune-mi bătrînule dacă vei muri, cum şi ca pe cine voieşti să te îngroape? Oare ca egiptenii? Ca armenii? Sau ca ereticii? Ori ca Ierusalimlenii?" Starețul i-a răspuns: „Nu ştiu." Apoi îngerul i-a zis: „Socoteşte pentru sineți, că peste trei săptă-mîni voi veni la tine şi atunci să-mi spui. Starețul îngrijorîndu-se, a mers la un alt monah cu bună socoteală şi i-a spus cuvintele îngerului. Monahul, după ce a auzit, ascultîndu-1, a căutat spre dînsul mult, apoi i-a zis: „Au doară umblii la bisericile celor de altă credință El a răspuns: „Adevărat, aşa este, că unde aflu cîntare, acolo merg să ascult, ori la armeni, ori la egipteni, ori la eretici." Atunci monahul i-a zis: „O, amar şi cumplit de lucrul tău, frate, că măcar de şi ai bună credință, însă te-ai făcut străin de Sfînta Sobornicească şi Apostolească Biserică. Greu ai păcătuit şi păcătuieşti că umbli la bisericile unde nu se numesc patru soboare ale Sfinților Părinți: celui din Nicheia 318; celui din Tarigrad, 150; celui din Efes, 200 şi celui din Halchidon, 630. Vezi, cînd va veni la tine îngerul, îndată să-i spui lui, cum că lerusalimlean (Ortodox) voiesc să fiu."

După trei săptămîni a venit la dînsul îngerul şi i-a zis: „Bătrînule, ce ai socotit pentru sineți?" El i-a răspuns „lerusalimlean voiesc să fiu!" Atunci îngerul i-a grăit: „Bine că ți-ai slobozit Sufletul tău din munci", şi îndată şi-a dat Sufletul.

Aceste toate s-au făcut nouă spre chip de învățătură, ca să nu ascultăm cîntările latinilor, nici ale armenilor, nici ale altor eretici; ci în credința Ortodoxă în care sîntem, la acea Biserică să şi mergem noi şi împărtăşire să primim, ca să nu ne pierdem osteneala cea cu fapte bune şi ca să nu fim osînditi de Domnul cu necredincioşii. (Prol. 5 Dec).

CEI CE ASCULTĂ MINCIUNO-ÎNVĂȚĂTURILE RĂTĂCIȚILOR ŞI CÎNTĂ CÎNTECELE LOR, ÎSI PERICLITEAZĂ MÎNTUIREA. învățăturile şi cîntecele potrivnicilor Ortodoxiei sînt nişte lațuri, capcane satanice cu care trag în cursa şi prăpăstiile rătăcirilor lor pe acei neînvățați şi nestatornici în "credință. Acestea sînt o parte din coada balaurului apocaliptic, cu care Satana trage o parte din creştini, din Biserică şi-i aruncă jos... în pierzare. „Feriți-vă de aluatul (învățăturile, cîntecele, cărțile şi obiceiurile) fariseilor şi saducheilor" (ereticilor, sectarilor, frac'masonilor, ateilor şi falşilor creştini cu viețuire păgînească) (Mt. 16, *6—12;* Mc. 8,

75-27; Lc. 12, 1; 1 Cor. 5, *6-8;* Efs. 4, *21-32).* Canonul 60; 85 Apostolic, Sin. IV ec. can. 63; Sin. VII ec. can. 9, pune sub afuri-sanie şi anatemă pe cei care citesc cărţi eretice şi sectare.

ALE CĂRORA CĂRŢI CITEŞTI, CU ACEIA EŞTI. în cartea despre viaţa fericitului Ieronim aflăm această întimplare, pe care o şi dăm aici spre tămăduirea multor bolnavi sufleteşte din crestinii de felul acesta şi spre edificarea tuturor celor care luptă sa se mintuiască. Pe cînd fericitul Ieronim petrecea în oraşul Ierusalim in post, în priveghere şi în rugăciuni, s-a apucat a citi tare mult şi în cărţile scriitorilor păgîni Cicero şi Plato. Cum citea el la acele cărţi, a adormit şi s-a văzut dus înaintea scaunului lui Hristos. Aici a fost întrebat că de care ceată se ţine? Fericitul a raspuns, că de ceata Creştinilor. Atunci Hristos i-a zis: „Minţi! Tu te tii de ceata paginilor Cicero şi Plato, pentru că unde e comoara ta acolo e şi inima ta." La cuvintele acestea n-a mai putut răspunde nimic fericitul Ieronim şi îndată a fost scos afară de acolo. S-au rugat insa pentu dansul mulţi dintre cei ce înconjurau Tronul înaltului Judecator.... Atunci, pentru că era încă tînăr, Hristos, i-a iertat pacatul şi i-a dat vreme de căinţă şi îndreptare. Cînd s-a trezit, s-a ferit de a mai citi şi a se mai adinei în învăţăturile paginilor.. .(Dintr-o carte bătrînă de cazanii).

„Cei ce nu sînt învăţaţi în Sfînta Scriptură şi în ştiinţa biseri-ceasca, să nu citească cărţile ereticilor, nici să asculte hulitoarea lor învăţătură, nici să vorbească cu dînşii, ci să petreacă după Profe-tul cintâtor de psalmi, care zicea: „Fericit bărbatul ca n-a umblat in sfatul necredincioşilor şi în calea păcătoşilor n-a stat..." (Vezi M.O. o.c. p. I, răsp. întreb. 91; Ps. 1, 7). De asemenea în altă parte Sfintă Scriptură porunceşte: „De omul eretic, după una şi a doua fatuire, fereşte-te" (Tit. 3, 10-11; Vezi şi can. 60 al Sfinţilor A-postoii, cu trimiterile, tîlcurile şi subînsemnările lui). Cărţile acelea trebuiesc aduse la Preoţi şi arse. (F. Ap. 19, *18—20).*

SFÎNTUL CHIRIL MUSTRAT DE MAICA DOMNULUI PENTRU CĂ ŢINEA ÎN CHILIA SA O CARTE ERETICĂ. Pentru ca să înţeleagă fiecare cit de urît a fost Maicii Domnului eresul lui Nastorie, asupra căruia s-a luptat atît de mult Dumneze-iescul Chirii, Arhiepiscopul Alexandriei, este bine ca să spunem aici şi istorisirea pe care p povestesc Părinţii Limonarului, Sofonie şi Ioan, unde ei scriu astfel: „Am mers la. Părintele Chirii, Preotul lavrei Calamonului, care este lingă Iordan şi ne-a spus nouă aceasta: „într-una din zile am văzut în somn pe Sfînta Fecioară Măria, Născătoare de Dumnezeu, cu faţa luminată, îmbrăcată în haină roşie şi împreună cu dînsa doi bărbaţi cu sfinţită cuviinţă, care stăteau afara de chilia mea. Eu am cunoscut că este Stăpîna de Dumnezeu Nascatoare, iar cei doi bărbaţi care erau aproape de dînsa, erau Sfantul Ioan Botezătorul şi Sfîntul Ioan Cuvîntătorul de Dumnezeu. Indata am ieşit din chilia mea şi închinîndu-mă Născătoarei de Dumnezeu, am rugat-o pe Ea să intre înăuntru ca să-mi binecuvînteze chilia. Dar Născătoarea de Dumnezeu n-a voit nicidecum şi fiindcă eu am rugat-o cu stăruinţă, zicind: „Să nu se întoarcă robul tâu ruşinat şi defăimat de la Tine", şi altele asemenea; Ea căutînd spre mine mi-a răspuns: „Cum mă rogi să intru în chilia ta, cînd tu ai pe vrăjmaşul meu într-însa". Acestea zicînd s-a făcut nevăzută, iar eu deşteptîndu-mă, am început a plînge şi a mă gîndi pentru. cuvîntul acesta al Născătoarei de Dumnezeu. Nefiind altcineva în chilia mea, afară de mine singur, mă gîndeam, ca nu cumva să fi greşit cu vreun lucru oarecare, sau cu gindul, către Născătoarea! de Dumnezeu şi de aceea s-a întors de la mine. însă nu găseam nimic în care sâ-i fi greşit. Aflîndu-mă în nedumerire şi în mare mîhnire, am luat o carte ca să citesc şi să mă mai mîngîi în supărarea aceea. Acea carte era a lui Isihie, Preotul Bisericii Ierusalimului pe care o cerusem o dată de la dînsul. Citind în ea am aflat la sfîrşitul ei, două cuvinte hulitoare ale rău-credinciosului Nestorie, de unde am cunoscut că el este vrăjmaşul Născătoarei de Dumnezeu; deci, pe acela îl aveam în chilia mea. Atunci am dat cartea înapoi la acela care mi-o dăduse, zicîndu-i: „Ia-ţi frate cartea ta, că dintr-însa mai mult am păgubit decît am folosit". Acela întrebîndu-mă şi aflînd cauza acelei pagube — fiindcă i-am povestit vedenia — s-a umplut de rîvnă Dumnezeiască şi îndată a tăiat din carte acele cuvinte hulitoare şi le-a ars în foc, ca să nu mai aibă în chilia lui pe vrăjmaşul Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu" (V. Sf. 9 Iunie, O.C. pp. 340 -342).

PĂZIȚI-VĂ DE ERETICI, SECTARI ŞI RĂTĂCIȚI. Fiecare Creştin Ortodox, care doreşte mîntuirea, este dator a se păzi de eretici, sectari... care sub masca creştinătății se apropie de oricine cu viclenie şi minciună, ca diavolul de Eva în Rai (Fac. 3), pentru a-1 amăgi şi rupe din Trupul Bisericii şi a-1 arunca în perzare vremelnică şi veşnică. Erezie este orice fel de rătăcire, care crede şi susține-cu încăpățînare că adevărurile credinței creştine din Sfînta Biserică Ortodoxă sînt nişte falsități; iar falsitățile lor eretice sînt adevăruri de credință. Falsitățile învățăturilor acestor potrivnici se văd clar şi în împărțirea lor în sute de partide potrivnice, unele contra altora, în materia lor de credința^ Deşi toți umblă cu Biblia Sfînta la dînşii, totuşi nu cred unii ca alții, formînd astfel o babilonie spirituală.

Mîntuitorul, pe acei potrivnici ai adevăratei credințe mîntui-toare Sufletelor, îi numeşte prooroci mincinoşi şi lupi îmbrăcați' în piei de oi, care nu sînt ai Lui, poruncindu-ne să ne păzim 4e ei. (Mt. 7, *15-23;* 24, 11, *24;* loan. 8, *44, 47;* 10, *20).*

Sfinții Apostoli Petru şi Iuda numesc ereziile: conținutul tuturor relelor, adunare de învățători mincinoşi lepădați de Stăpînul Hristos Care i-a răscumpărat, băgători de eresuri pierzătoare în adunarea creştinilor, pentru care îşi agonisesc lor grabnică pierzare...

fintani fara de apă, nori purtați de vifore, cărora negura întuneri-cului in veac se păzeşte, pietre de mare acoperite în apă, care pri-mejduiesc pe cei ce călătoresc pe deasupra lor, copaci tomnatici neroditori, de două ori morți şi dezrădăcinați, valuri sălbatice spumegindu-şi ruşinile lor, stele rătăcitoare, cărora negura întuneri-cului în veac se păzeşte..." (2 Petru 2; Iuda 1, *8—19).*

Sfintul Apostol Pa vel arată că, toți creştinii să se păzească de cei ce fac împerecheri şi sminteli contra învățăturii creştineşti si sa se ferească de ei, pentru că unii ca aceia nu slujesc Domnului nostru Iisus Hristos, ci pîntecelui, lor. Ei prin cuvinte bune şi prin cuvîntare de bine (la aparență), înşală inimile celor proşti...

Dar oricine va binevesti o altă evanghelie (sau învățătură potrivnică) macar oricine ar fi, chiar şi înger din cer, anatema să fie... Unii ca aceia sînt apostoli mincinoşi, lucrători vicleni, vrăşmaşi ai Crucii lui Hristos, pieritori, închipuindu-se în Apostoli ai lui Hristos. Şi nu este de minunat, că însuşi Satana se preface în înger de lumină: Nu este dar lucru mare de se prefac şi slujitorii lui ca slujitorii, dreptății, cărora le va fi sfîrşitul după faptele lor (Rom. 16, *16 — 17)* Gal. l, 6-9; 2Cor. 11,*3-4, 13-15;* 1 Cor. 1, *18;* Filip 3, *18-19).*

Sfîntul Apostol şi Evanghelist loan în Apocalipsa sa, ii numeşte ,,adunătura satanei" sau ,,sinagoga satanei" (Ape. 2, *9; 3, 9).*

Sfîntul Policarp (hirotonisit de Sfîntul Apostol şi Evanghelist loan) Episcopul Smirnei (+166 d. Hs), asculta odinioară tînguirea ucenicului său Crescens pentru starea Bisericii, că: „Nori grei se ridică asupra ei, ici colo o zguduie uraganul, amenințînd-o cu nimicirea. Şi s-au aflat şi credincioşi care s-au rupt de ea şi au trădat-o !..." încurajîndu-şi ucenicul, Sfîntul Policarp îi răspunde: „împărăția lui Dumnezeu sau Biserica este asemenea unui pom plantat de agri-cultor şi crescut. Acesta a aruncat sămînța în pămînt şi s-a dus Sămînța a încolțit, şi-a făcut loc printre spini şi buruieni şi pomul a ridicat deasupra lor; iar acelea au pierit. Umbra lui le-a nimicit. Pomul a tot crescut. Au venit vînturile, furtunile. . . şi l-au scuturat, dar pomul cu atit mai bine şi-a înfipt rădăcinile în pămînt; iar crengile lui au tot crescut, întinzîndu-se mai; mult eătre cer. Astfel, viforele i-au servit numai spre dezvoltare şi întărire. Pe cînd creştea toi mai mult şi îşi întindea umbra tot mai departe, iată că se arată sub el din nou spinii şi buruienile. Pomul însă nu se nelinişteşte din cauza lor, căci acum stă sigur şi neclintit... Ei, acum dacă priveşti la înălțimea pomului, ce-ți pasă de ivirea buruienilor de pe dedesubtul lui? Lasă-le în grija Celui ce a sădit şi a crescut pomul."

Sfîutul Efrem Siriul, în scrierile sale despre eretici, întrebuin-teaza următoarele asemănări:

a) Ereticii se aseamănă cu falsificatorii de monede. Căzînd astfel de monede in mîinile celor cunoscători, aceştia observă falsificarea, căci chipul regelui. .. etc, nu se poate imita destul de bine. Ereticii însă se silesc să dea învățăturilor lor aparență de adevăr, mfrumusețîndu-le cu

texte din Sfînta Scriptură. Dar precum nu putem acoperi strălucirea soarelui, aşa nu putem acoperi adevărul Sfintei Scripturi.

b) Precum furtuna şi viscolul curăţ esc aerul încărcat de aburi /necuraţi şi vătămători şi despoaie arborii de uscăturile lor, astfel scapă — se curăţă — şi Biserica prin erezii, de membrii ei: mortificaţi, căzuţi şi molipsitori, cîştigîndu-şi reînnoirea.

c) Confesiunile ieşite din Biserică, sînt ca mlădiţele mari şi mici, tăiate din viţă, mai trăiesc un timp şi apoi se usucă. Dar butucul de viţă scoate mlădiţe noi, roditoare... (T.P. 95).

Ereticii sînt creştini rătăciţi de la dreapta credinţă sau căzuţi din Dar, din unica Biserică a lui Dumnezeu care-i trupul lui Hristos. (1 Cor, 1, 70-75; Rom. 16, *17-18;* 2 Cor. 11, *3-4, 13-15;* Gal. 1, *6-9; 3,1-5;* 5, 7-10; Filip. 3, *2, 18-19;* 1 Tim. 4, 1; 2 Tim. 3, *1-9, 13;* Tit. 3, 10-11; 2 Petru 2, *1-3; 3, 16;* 1 loan 2, *18-19; 4, 4-6;* 2 loan 1, 10-11; Mt. 7, *15;* comp. Rom. 12, *4-5;* 1 Cor. 12, *12—27;* loan 15, 1—10). Astfel, creştinii rătăciţi, cu ştiinţă şi voinţă de la dreapta credinţă, şi de la faptele bune, sau ieşiţi din rîndurile sfinte ale Bisericii lui Dumnezeu, sînt eretici. între aceia, unii sînt înşelaţi, alţii inconştienţi. Dreptcredincioşilor creştini nu li-i iertat a se uni sau a se ruga cu ereticii ca să nu cadă din Dar.

„Dacă vre-un cleric sau mirean va intra să se roage în sinagoga Iudeilor sau în capiştile ereticilor, să se caterisească şi afurisească", (Apost. 65; Sf. Timotei 9).

„Ereticilor nu le este iertat a intra în casa lui Dumnezeu, stăruind ei în eres. Nici Clericilor sau credincioşilor Creştini nu le este iertat a merge în adunările, cimitirele (sau la înmormîntările) ereticilor, pentru rugăciuni ori pentru vindecări, altfel se canoninesc. lueticii, dacă vor reveni la dreapta credinţă se primesc, însă cu multă chibzuinţă şi bună observare" (Laod. .6; 9; R.B.O.R. art. 8 — 16; Sf. Vasile. 5).

„Nu este îngăduit dreptcredincioşilor Creştini sau creştine a se căsători cu eretici sau eretice." (Sin. IV ec. can. 14. Iaod. 31; 10; Cart. 29; Sin VI. ec. can, 72).

IEŞIŢI GRABNIC DIN PRĂPASTIA ORBECĂIRILOR RĂTĂCITOARE. Viaţa de obşte răspunde adevărului că mîntuirea şi-o cîştigă fiecare în comun. Acest adevăr este concretizat într-o viziune a Cuviosului Pahomie. El văzu odată un loc adînc, întunecos, presă ral cu coloane. O mulţime de oameni orbecăiau în acel întuneric. Unii se învîrteau în jurul acelor coloane, crezînd că înaintează spre a ieşi afară la lumină. Alţii porneau mergînd cînd într-o parte cînd într-alta, după felurite glasuri ce strigau din întuneric: „Lumina este aici! Veniţi, veniţi încoace, lumina este la noi!" Cuviosul Pahomie văzu şi pe membrii comunităţii sale, cum înainteau într-un şir, ţinîndu-se de mînă şi mergînd după o mică luminiţă care-i conducea pînă ieşeau printr-o deschizătură la lumina mare de afară.

Locul acela întunecos este lumea aceasta. Coloanele în jurul cărora se învîrteau mulţi oameni, sînt şefii feluritelor erezii şi filozofii, care cufundă pe cei ce se încredinţează lor, în adîncurile beznelor întunericului. Glasurile care strigau: „Lumina este aici!... Lumina este la noi!" Sînt chemările deviaţilor, schismaticilor, ereticilor şi a feluritelor filozofii rătăcitoare ce duc în pierzare. Luminiţa aceea mică ce mergea înaintea comunităţii, adică a Unicei Sobor-nice şi Apostolice Biserici Luptătoare de pe.pămînt a lui Dumnezeu, pe care o vede (Păstorul de sus) cel ce conduce şirul, este cunoştinţa de Dumnezeu, care în lumea aceasta este foarte micuţă în ochii mulţimilor cît un grăunte de muştar, dar care conduce la Hristos Dumnezeu — Omul, Lumina cea mare, în viaţa viitoare.

Cuviosul Pahomie văzînd mai departe în viziunea sa, cum unii dintre membrii comunităţii, ar vrea să se lase de mîna celor dinaintea lor şi să se piardă în întuneric, ducînd astfel la pierzare şi pe toţi care vin în urma lor, le striga neîncetat: „Treziţi-vă! Ţineţi-yă bine de mîna înaintaşilor voştri (Sfinţilor), care au mers pe căile vieţii. Nu pierdeţi legătura cu Sfinţii lui Dumnezeu.Nu ieşiţi afară din rîndul Sfinţilor, că numai aşa veţi ajunge la veselitoarea fericire statornică, în împărăţia lui Dumnezeu, unde să vă bucuraţi pururea (Prel. d. S.T. o.c'. Nr. 7-8, 1952).

291) Am primit minciuno-binecuvîntări (e) şi învăţături de la eretici, sectari?

e) BINECUVÎNTAREA ÎN ADUNĂRI SE DĂ NUMAI DE ARHIEREII ŞI PREOŢII SFINTEI BISERICI. O veritabilă bine-cuvîntare se dă oriunde numai de Arhierei şi de Preoţi, ca şi în Sfînta Biserică. Binecuvîntările date în adunările binecredincioşilor. Creştini, ca şi în Sfînta Biserică de către clericii mai mici: Diaconi, ipodiaconi, călugări,.cîntăreţi şi de creştini simpli, nu sînt valabile; iar ale sectarilor.sînt cu totul primejdioase. Diaconii, ipodiaconii. călugării şi mirenii, n-au dreptul aceasta decît numai după ce I primesc de la mai marii lor,' adică numai după ce se preoţesc. Dum-nezeu a poruncit ca numai Arhiereii şi Preoţii să binecuvinteze poporul. „Domnul a grăit lui Moisi, zicînd: Spune lui Aron Arhi-ereul — şi fiilor lui — Preoţilor — şi le zi: aşa să binecuvîntaţi pe fiii lui Israil şi să ziceţi: „Domnul să te binecuvînteze şi să te păzeasca!

Domnul să caute asupra ta cu Faţa veselă (să lumineze Faţa Lui peste tine) şi să te miluiască! Domnul să-şi întoarcă Faţa Sa peste tine şi să-ţi dăruiască pace! Aşa să cheme Numele Meu asupra fiilor lui Isrâil, şi Eu Domnul, îi voi binecuvînta". (Num. 6, *22—27;* comp. Lev. 9, *22;* Is. Sir. 36, *19;* Ps. 66, 1, *6;* 127, *5-6;* 133, *3-4;* 4, 6-8; 5, 7, *12;* 30, *16;* 2 Parai. 7, *14;* Is. Sir. 45, *1-9;* Dan.-9, *18;19).*

în Noul Testament Mîntuitorul dă împuternicirea aceasta Apostolilor pentru ca să dea binecuvîntare şi pace poporului Său. „Datu-Mi-S-a toată puterea în cer şi pe pămînt. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl, şi Eu vă trimit pe voi... Luaţi Duh Sfînt! Cărora ve-ţi ierta păcatele, se vor ierta lor, şi cărora le veţi ţinea, ţinute, vor fi." Celor 12 Apostoli le-a dat puteri depline asupra duhurilor necurate şi tămăduirea a toate bolile şi a toată neputinţa... Le-a dat şi împuternicirea de a binecuvînta casele şi oamenii care-i vor primi, zicîndu-le: „în orice casă ve-ţi intra, să-i uraţi grăind: „Pace casei acesteia". (Mt. 28, 77-20; Ioan 20, *1-23;'Mt.* 10, 12).

Apostolii au dat această putere prin hirotonie, Arhiereilor şi Preoţilor (F. Ap. 14, *23;* 20, *17-30;* 1 Tim. 4, *14;* 5, 17-22; Tit 1, *5—7).* Cei ce n-au primit darul şi împuternicirea de Episcop şi Preot este bine să stea cu frică şi cu luare aminte la locul lor, ca să nu cadă, ştiind că „Nimeni nu-şi ia lui-ş cinstea aceasta"; ci numai cel chemat de Dumnezeu, ca şi Aaron la Arhierie. Deci, întotdeauna, fără nici o împotrivire, cel mai mic (Diaconii, Călugării şi mirenii) de cel mai mare (Arhiereu şi Preot) să se binecuvânteze". (Evr. 5, *4; 7, 7).*

Sfinţii Părinţi Apostolici conglăsuiesc aşa: „Poruncim ca fiecare să rămînă la locul ce i s-a dat şi să nu treacă hotarele, căci nu sînt ale noastre; ci ale Domnului, pentru că zice Domnul: „Cine ascultă de voi, de Mine ascultă, şi cine ascultă de Mine, ascultă de Cel ce M-a trimis pe Mine. Cine vă disprețuieşte pe voi, pe Mine Mă disprețuieşte; iar cine Mă disprețuieşte pe Mine, disprețuieşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine" (Lc. 10, *16).* Dacă făpturile neînsufleţite păstrează buna rînduială, precum: noapte, zi, soare, lună, stele, stihii, anotimpuri, luni, săptămîni, zile, ceasuri şi slujesc folosirii hol ărîrii lor, potrivit celor zise: „Hotar ai pus pe care nu-1 vor trece" (Ps. 103, 9 — 10) şi iarăşi despre mare: „Margini i-am pus, porţi şi zăvoare de jur împrejur i-am aşezat şi am zis: „Pînă aici vei veni ,| fiu vei trece mai departe" (Lev. 38, 10 — 11); cu cît mai mult trebuie ca voi să nu îndrăzniţi a strica ceva din cele ce vi s-au hotărît de noi potrivit voinţei lui Dumnezeu!"

însă, deoarece mulţi au socotit că aceasta este un lucru netre-buitor şi îndrăznesc să amestece treptele şi să înlăture hirotonia dala fiecăruia, însuşindu-şi demnităţi care nu le-au fost date şi ca nişte tirani îngăduindu-şi şi cele ce n-au putere să dea, din pricina aceasta mînie pe Dumnezeu. Aceeea ca şi Coriţii şi împăratul Ozia, care peste demnitatea lor şi fara. voia lui Dumnezeu însuşindu-şi drepturile Arhiereşti s-au făcut; cei dinţii pradă focului; iar cel din urmă a fost lovit de lepră la frunte (Num. 16; 2 Parai. 26). întărită apoi şi pe Iisus Hristos, Care a randuit aşa. Supără în sfîrşit şi pe Duhul Sfînt (Efs. 4, *30),* slăbind mărturia Lui. De aceea, cu drept cuvînt, prevăzînd primejdia ce amenintă pe cei care fac asemenea lucruri: precum şi nepăsarea faţă. de jertfele şi mulţumirile aduse în chip nelegiuit de ei, care n-au dreptul şi care socotesc drept jucărie vrednicia Arhierească, care este urmarea Marelui Arhiereu, Iisus Hristos împăratul nostru, am fost nevoiţi să dăm poveţe şi în privinţa asta, deoarece „unii chiar s-au întors îndărăt". (1 Tim. 5, *15)* la deşertăciunea lor."

Moisi, slujitorul lui Dumnezeu (Num. 12; Eş. 33, 77), cu care Dumnezeu a vorbit faţă către faţa cum ar vorbi cineva cu un prieten al său, căruia i-a zis: „Te cunosc înaintea tuturor" (Eş.

33, 72), cu care a vorbit pe față (Num. 10) şi n-a vorbit neînțeles, în vede-ii, sau prin îngeri ori în enigme, cand a rînduit legiuirea Dumnezeiască a hotărît ce trebuie să se faca de Arhiereu, ce de Preot, ce de Leviți, dînd fiecăruia slujba cuvenită şi potrivită cu treapta sa. Astfel, de cele ce erau rînduite Arhiereilor şi de cele ce erau hotărîte Preoților, nu se apropiau Leviții; ci fiecare îşi vedea de serviciile prescrise, care li se încredințase (Num. 4). Dacă vreunul voia să treacă peste ceea ce-i era dat, moartea era pedeapsa. Aceasta a probat-o mai ales ceea ce i s-a întîmplat lui Saul (1 Imp. 13), care socotind că ar putea aduce jertfă, fără Proorocul şi Arhiereul Samuil, a atras asupră-şi păcat şi blestem care nu se pot ridica şi nici faptul că fusese uns ca-împâr^t de el n-a înduplecat pe Prooroc.

Dumnezeu a vădit aceasta printr-o faptă mai convingătoare şi anume, prin cele ce s-au întîmplat lui Ozia (2 Para 1. 26), care a fost pedepsit numaidecît pentru fărădelegea sa. Aşa că cel ce îne-bunise împotriva demnității arhiereşti, a fost lipsit şi de împărăție-De altfel vă sînt cunoscute cele ce s-au făcut sub noi; căci ştiți foarte bine, că Episcopii, Preoții şi Diaconii au fost numiți de noi prin rugăciune şi punerea mîinilor şi că deosebirea de nume arată şi deosebirea de îndatoriri, pentru că nu tot „cel ce â voit şi a umplut mina" la noi, cum era cu preoția mincinoasă şi desfrînată a vieții lor din timpul lui Ieroboam (3 Imp. 13, *33)* ; ci numai „cel care i fost chemat de Dumnezeu" că de n-ar fi fost nici lege nici deosebire de trepte, ar fi fost de ajuns să cuprindem toate intr-un singiu nume Noi însă, fiind învățați de Domnul şirul îndatoririlor, am hotă-rît pentru Episcopi cele ale Arhierei, pentru Preoți cele ale Preoției, iar Diaconii cele ale amînoror acestor slujbe (adica sa servească sau sa ajute cu toată smerenia şi supunerea pe Arhierei şi Preoți în oficierea Dumnezeieştilor Liturghii, a Sfintelor Taine şi alte slujbe: aghiazmă, sfințirii de Biserici, case, etc. n.n.) pentrii ca cele ce privesc slujba religioasă să fie îndeplinită cu curăție, căci nici Diaconului nu-i este îngăduit a aduce jertfă, a boteza sau a da binecuvîntare mare sau mică, nici Preotului a face hirotonii pentru că nu este drept să se răstoarne ordinea, deoarece Dumnezeu nu este Dumnezeul neorînduielilor" (1 Cor. 14, *33),* încît cei inferiori să-şi însuşească tiranicește cele ale superiorilor, închipuin-du-şi şi o legiuire nouă spre răul lor propriu, ca unii ce nu ştiu ca „le este greu să calce peste ghimpi" (F. Ap. 9, *5;* 26, *14),* de vreme ce nu împotriva noastră sau a Episcopilor se războiesc aceştia, ci împotriva Episcopului tuturor şi Arhiereului Tatălui, împotriva lui Hristos Domnul nostru, căci de Moisi (Eş. 28; 29; Evr. 5, *4—5),* cel prea iubit de Dumnezeu, au fost aşezați Arhierei, Preoți şi Leviți; de Mîntuitorul nostru, cei 13 Apostoli; iar de Apostoli (am fost aşezați noi) eu, Iacob, şi cu Climent şi alții împreună cu noi ca să nu-i mai înşirăm pe toți din nou. De asemenea, de noi toți în comun, au fost aşezați Preoți, Diaconi, ipodiaconi şi citeți. Aşadar, cel ce din fire este întîi Arhiereu, Hristos, Cel Unul-Născut, n-a răpit, cinstea (Filip. 2, *6 —11;* Evr. 5, *4—5);* ci a fost aşezat de Tatăl. El S-a făcut Om pentru noi şi aducînd Dumnezeului şi Părintelui Său Jertfă duhovnicească (Lc. 22, *19)* înainte de Patima Sa, numai pe noi ne-a rînduit să facem aceasta, deşi cu noi erau şi alții, care au crezut în El. în genere, nu oricine a crezut a şi fost îndată aşezat Preot sau a dobîndit vrednicia Arhierească!

După înălțarea Lui, noi, potrivit rînduielii Lui, aducînd Jertfa curată şi neînşîngerată, am ales Episcopi, Preoți şi Diaconi, aceştia din urmă şapte la număr, (F. Ap. 6, 5—7). Unul din ei era Ştefan, fericitul martir întru nimic mai prejos decît noi în ceea ce priveşte, dragostea către Dumnezeu, care atîta pietate a arătat, prin credință şi atîta dragoste către Domnul nostru Iisus Hristos, încît şi Sufletul şi-a dat pentru El, fiind omorît cu pietre de Iudeii ucigaşi ai Domnului. Cu toate acestea, un astfel şi un atît de mare bărbat, care fierbea cu Duhul, care a văzut porțile cerului deschizîndu-se şi pe Hristos stînd de-a dreapta lui Dumnezeu (F. Ap. 18, *25;* Rom. 12, *11;* F. Ap. 6, *1.0; 1, 55—56),* niciodată nu se vede săvîrşind cele ce nu se cuvin Diaconiei, aducînd jertfă sau punîndu-şi mîinile peste cineva ; ci păzind rînduiala pînă la sfîrşit, căci aşa se cădea Martirului lui Hristos, să păstreze buna rînduiala.

Dacă însă unii învinuiesc pe Filip, Diaconul şi pe Anania (F. Ap. 8, *35 —38;* 9, *8—18),* credinciosul nostru frate, că unul a botezat pe Eunuh, iar celălalt pe mine, Pavel, nu pricep ce spunem noi, căci noi zicem că: „Nu răpeşte cineva" (Evr. 5, *4)* vrednicia preoțească, ci, sau o primeşte de la Dumnezeu ca Melchisedec (Fac. 14, *18)* şi Iov, sau de la Arhiereu, ca Aron (Num.

17) de la Moisi. Prin urmare şi Filip şi Anania nu s-au rînduit ei singuri, ci au fost aleşi de Hristos Arhiereul lui Dumnezeu, Cel neasemănat". (S.P.A. cart. 8, cap. 46).

292) **Am avut îndoieli în Unica dreaptă credință creştinească, într-una Sfînta Sobornică şi Apostolică Biserică a lui Dumnezeu, într-un Sfînt Botez care se face spre iertarea păcatelor strămoşeşti,.. . şi proprii... şi în adevăratele învățături Divine şi în sfaturile Sfintei Biserici?**

293) **Am avut îndoială în credința într-Unui Dumnezeu: Tatăl, Fiul, şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Ființă şi nedespărțită? Nu cred cu destulă tărie în Sfîntul Botez, care se face spre iertarea păcatelor strămoşeşti şi proprii?**

294) **N-am iubit pe Dumnezeu mai presus de orice din lumea (f) aceasta ? Am iubit părinții, frații, surorile, prietenii, averea... mai mult decît pe Dumnezeu?**

f) ISPITA LUMII .Lumea este amăgitoare şi înşelătoare. Domnul zicea despre lume „că lucrurile ei sînt rele". (Ioan 7, 7). De aceea „nu iubiți lumea, nici cele din lume" (1 Ioan 2, *15).* „Acesta e felul trădătorilor — zice Sfîntul Ioan Gură de Aur — că făgăduiesc mai întîi cele plăcute şi lasă apoi să le urmeze cele triste." Aşa e şi lumea. S-ar putea asemăna cu. mărul regelui Chemetus din Scoția. Acest rege plimbîndu-se într-o zi printr-o grădină frumoasă, a văzut din întîmplare o statuie, care cu deosebire îi atrase atenția. I se părea ca şi cînd statuia ar întinde privitorului un măr de aur. Regele care nu bănuia nici o înşelare, se lăsă ispitit şi prinse mărul cu mîna. în aceeaşi clipă însă, prin o tainică maşinărie, se repezi asupra lui de la cealaltă mînă a statuiei, o săgeată ascuțită, şi-i curma viața. „Aşa sînt binefacerile lumii — zice Sfîntul Ioan Damaschin si aşa sînt darurile ei! Ea pregăteşte ispite celui ce umblă după plăceri". (T.P. 127).

295) M-am îndoit uneori în credință asupra unicei şi Sfintei Sobornicești şi apostoleşti Biserici dreptcredincioasă a lui Dumnezeu (Ortodoxă), în învățăturile şi dogmele Ei?

a) Am avut unele îndoieli şi m-am împotrivit adevărurilor dreptei credințe, în cele 7 Taine ale Sfintei Biserici Ortodoxe? (g)

g)SFINTELE 7 TAINE ALE BISERICII LUI DUMNEZEU în articolul X al Simbolului Credinței, noi drept credinciosii Creştini „Mărturisim un Botez intru iertarea pacatelor". Pentru ca Botezul e usa prin care noi intram in Biserica lui Dumnezeu , in Imparatia lui Dumnezeu, noi vom vorbi mai întii despre toate cele 7 Taine Sfinte, adică despre: Botez, Mir-Ungere,Pocăință, împărtăşanie, Preoție, Nuntă „şi Maslu, apoi despre fiecare în parte.

CEI ŞAPTE ÎNGERI MARI. Aceşti şapte îngeri mari, Arhangheli pe care Biserica noastră îi prăzmuieşte tot anul, îşi au însărcinările lor după orînduiala făcută de Stăpînitorul a toate. Ei sînt următorii: . .

Mihail, zugrăvit in haine ostăşeşti, cu sabia într-o mînă şi cu cumpăna în cealaltă ; el este căpetenia oştirilor îngereşti şi ocrotitorul celor ce se ostenesc în conducerea vieții sociale. El este apărătorul'celor nedreptățiți şi chinuiți.

Gavril, zugrăvit cu un crin în mînă, este descoperitorul Tainelor Dumnezeieşti.

UHU, este zugrăvit cu o flacără în mînă; el este ocrotitorul dascălilor şi ucenicilor.

Rafail, este zugrăvit ţinînd de mînă un copil. Este vindecătorul bolilor şi mîngîietorul suferinzilor.

Salatiil, este zugrăvit în haine călugăreşti şi este povăţuitorul spre rugăciune al credincioşilor.

Egudiil, este încins cu un şorţ, gata spre servire. El este ocrotitorul celor ce se ostenesc în slujba binefacerilor. Iar, *Varahiil* vechii pictori l-au închipuit cu braţele pline de flori, semn Că el este îm-părţitorul darurilor după meritul fiecărui creştin. (O.M.).

Tainele acestea Sfinte, aşezate de Mîntuitorul în Biserica Lui sînt nişte minunate lucrări văzute, prin care se pogoară Darul lui Dumnezeu în chip nevăzut asupra celui ce le primeşte. Prin aceste 7 Taine se revarsă Harul, adică darul sau puterea Duhului Sfînt prin care Domnul Hristos lucrează în lume, spală de păcate şi sfinţeşte pe cei ce cred şi fac voia Lui. Sfîntul Macarie scrie despre însemnătatea Harului în viaţa creştină, astfel: „Precum peştele nu poate vieţui fără apă, precum nimeni nu poate umbla fără picioare, nu poate vedea fără ochi, a vorbi fără limbă, a auzi fără urechi; tot astfel fără Domnul Iisus Hristos şi fără conlucrarea puterii Dumnezeieşti, nu este cu putinţă a înţelege Tainele A-tot-înţelep-ciunii Dumnezezeieşti şi a fi Creştin desăvîrşit". „Fără Harul lui Dumnezeu — zice Sfîntul Grigore Teologul — sîntem nişte robi plini de întinâciunea păcatului. Fără Har nu este cu putinţă a lucra binele, cum" nu poate zbura o pasăre fără aripi şi un peşte să înnoate fără apa. Harul lui Dumnezeu ne face: să vedem, să lucrăm şi să alergăm". (D. Ag. 330).

Toate aceste 7 Taine sînt în strînsă legătură, formînd un corp foarte trebuincios vieţii duhovniceşti a întregii Biserici. Centrul acestui întreg este Taina Dumnezeeştei împărtăşanii, care are demnitatea, sublimitatea şi superioritatea ei deosebită între toate celelalte Taine Sfinte. Lucrările văzute ale acestor 7 Taine se^fac pentru că omul are trup văzut şi se pogoară asupra lui nevăzut Harul — nevăzut deoarece Sfuletul omului este nevăzut. Acesta o adevereşte şi Sfîntul loan Gură de Aur, zicînd: „Dacă ai fi netrupesc, ţi-ar da aceste daruri aşa cum sînt, netrupeşti. Dar fiindcă Sufletul este împreunat cu trupul, cele duhovniceşti ţi le dă în semne supuse simţurilor". {Om. 82 la Mt. 4).

b) Am avut şi am unele îndoieli în Taina Sfînta a Botezului ? (h)

h) TAINA SFÎNTA A BOTEZULUI. Botezul este prima Taină Sfînta a Bisericii, o lucrare Sfînta pian care în chip tainic, nevăzut, se dă omului Harul cel mîntuitor al lui Dumnezeu. Botezul este Taina în care omul credincios, prin cufundarea de trei ori în apă, însoţită de rostirea cuvintelor de "către Preot: „Botează-se robul (roaba) lui Dumnezeu (N), la intîia cufundare: În Numele Tatălui, amin, (la a doua cufundare) şi al Fiului, amin, (la a treia cufundare) şi al Sfîntului Duh, amin. Acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin. Astfel, omul este botezat o singură dată pentru totdeauna. Botezul acesta mic, preînchipuie,: moartea, îngroparea şi învierea Domnului (Rom. 6, *3—4).*

ORIGINEA BOTEZULUI E DE LA MÎNTUITORUL HRISTOS. El ne-a arătat Botezul creştinesc cînd S-a botezat în apa Iordanului sfinţindu-1 (Mt. 3, *13 17;* Mc. 1, *8-12; Lc.* 3, *21),* în convorbirea Sa cu Nicodim (loan 3, .'>, *5 -0),*in porunca dată Sfinţilor Ap. şi urmaşii lor să-1 săvirşeâscă: „Mergînd, învăţaţi toate nea murile, botezîndu-le în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, povăţuindu-le să păzeasca toate cite am poruncit voua . . ." (Mt. 28,*19—20).* Botezul acesta creştin l-a aşezat El in ziuo Cincizecimei (a 50-a zi după învierea Sa si a zecea după Înăltarea la cer) Cind a trimis pe Duhul Sfinl in chip de ljmbi de foc peste Sfinţii Sai Apostoli... cînd au fost botezate si 3000 de Suflete care s-au dus la Biserică (F. Ap. 2, 1—4, 41). „Voi vă veti boteza cu Duh Sfînt". (F. Ap. 1, *5;* 2, *4;* 3, *8;* 4, 1; 8, 15-17; 19, 6).

BOTEZUL SE FACE CU APA CURATĂ. Aşa ne-a arătat Mîntuitorul cînd s-a botezat în apa Iordanului şi cînd a poruncit: „De nu se va naşte cineva din apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăţia lui Dumnezeu" (loan 3, *5).* Sfinţii Părinţi bisericeşti află Botezul cu apă

preînchipuit în mai multe locuri ale Vechiului Testament, d.p... „Duhul lui Dumnezeu Se purta peste ape" (Fac. 1, 2). „Să producă apele vietăți cu suflet viu şi zburătoare" (Fac. 1, *20);* în facerea omului din țarină, adică din pămînt cu apa (Fac. 2, 7); în rîul ce curge prin Paradis (Fac. 2, *10)*; în potopul universal şi corabia lui Noe. (Fac. 7—9; 1 Petru 3, *20)*; m trecerea Israihților prin Marea Roşie (Eş. 14; 1 Cor. 10, 1—2); în prefacerea apei amare în apă dulce (Eş. 15, *23 —25)*; în apa izvorîtă din piatră prin lovirea cu toiagul lui Moisi (Eş. 17, 1*—7);* în cufundarea lui Neeman cu tot trupul de şapte ori în apa Iordanului, după care s-a curățat de lepră. (4 Imp. 5, 1—15).

De asemenea şi în Noul Testament, d.p.: în lacul oilor sau în scăldătoarea Vitezda (loan 5, 1—4), în botezul lui loan din cer (Mc. 11, *30—31),* pe care-1 împărtăşi loan şi Domnului nostru Iisus Hristos în apele Iordanului (Mt. 3, 13—17) botezul lui loan spre pocăință cu apă, pregătitor pentru Botezul creştin, pe care avea să-1 aşeze, Iisus (loan 3, 5), propovăduit de loan: „Eu vă botez pe voi cu apă, spre pocăință.. . ; iar Cel ce vine după mine.. . Acela vă va.boteza pe voi cu Duh Sfînt şi cu foc" (Mt. 3, 11), în apa cursă din coasta Domnului (loan 19, *34).* Cu apă au botezat Sfinții Apostoli, cu apă au botezat Sfinții Părinți apostolici în vremile apostolice şi în cursul vremilor pînă azi, cu apă botează Unica Sfînta Sobornică şi Apostolică Biserică în prezent şi tot cu apă va boteza ea şi în vremile viitoare, pînă la sfînrşitul lumii.

SĂVÎRŞITORUL TAINEI BOTEZULUI. Ca izvor al Tainelor, este Dumnezeu Iisus Hristos, Care conlucrează prin Arhiereu sau Preot. „Aşa să ne socotească pe noi omul, ca pe nişte slugi ale lui Hristos şi economi (administratori) ai Tainelor lui Dumnezeu" (1 Cor. 4, 7). Lucrarea şi puterea Tainei este săvîrşită de însuşi Dumnezeu, oricare ar fi viața Preotului. „Dacă Harul — zice Sfîntul loan Hrisostom — ar căuta pretutindeni o vrednicie, n-ar fi nici Botez, nici Trup al lui Hristos nici aducere înainte prin aceştia. Dar, cum Dumnezeu obişnuieşte să lucreze şi prin cei nedemni, Harul Botezului nu este vătămat întru nimic de viata Preotului" (Om. 8 la 1 Cor).

PRIMITORII BOTEZULUI sînt toți oamenii - parte bărbătească şi femeiască—care se pocăiesc de păcatele lor şi cred în Domnul

Hristos Dumnezeu (Mc. 16, *16;* Mt. 28, *19;* F. Ap. 8, 72; 2, *38;* 10, *33 —34;* 16, *14 — 16; 20—32;* 18, *8)* şi copiii, pruncii, însoțiți de dreapta credință a părinților şi de naşii garanți. (F. Ap. 2, *39;* loan 3, 5, 5; Mc 9, *37).*

EXORCISMELE ŞI LEPĂDĂRILE. Acestea se fac în pridvor în fața uşilor Bisericii, pentru că nebotezatul, nefiind spălat de păcatul strămoşesc, dacă este vîrstnic şi de păcatele proprii, nu-i mădular sau fiu al Bisericii, nici cetățean al Patriei Cereşti; adică al împărăției lui Dumnezeu, ale cărei uşi le deschide numai Botezul. Exorcismele sînt trei rugăciuni puternice şi înfricoşate, care se fac cu mare tărie de Preot înaintea lui Dumnezeu, pentru a izgoni diavolul cu toată puterea lui cea rea şi pierzătoare de la cel venit pentru botezare. După aceea stînd cu fața spre apus, se fac lepădările de Satana şi de toate: lucrurile, slujbele, îngerii şi trufia lui... (Lc. 22, *32;* Efs. 6, *6, 12;* Colos, 1, 13; Rom. 13, 72), apoi, întorcîn-du-se cu fața spre răsărit, face unirea cu Hristos, Soarele Dreptății, Răsăritul cel de sus, Răsăritul răsăriturilor (Fac. 2, *8;* Lc. 1, *7—8;* comp. Zah. 3, 5, *8;* 6, 12; Mal. 4, 2; sau 3, *19;* troparul Crăciunului) . "

FORMA BOTEZULUI este cufundarea cu tot trupul în apă a celui ce se botează, cu rostirea botezării în Numele Sfintei Treimi.

BOTEZUL CURĂȚĂ DE PĂCATE, pe prunci şi copii de păcatul strămoşesc; iar pce cei vîrstnici de păcatele proprii. Sfîntul Grigore Teologul zice că Scriptura cunoaşte trei feluri de naşteri: cea trupească, cea din Botez şi cea din înviere. Fără naşterea prin Botez, nu este cu putință naşterea prin înviere. (Cuv. la Sfîntul Botez, 2).

PRUNCII TREBUIESC BOTEZAȚI. Dumnezeiasca Scriptură ne arată ca unii oameni au fost botezați şi fără a arăta mai înainte credință şi pocăință. Aşa, temnicierul din Filipi, văzînd mi-

nunea deschiderii temniței, s-a botezat cu toți ai lui (F. Ap. 16, 55). Lidia, vînzătoarea de pînză mo horită auzind pe Sfîntul Apostol Pavel vorbind „s-a botezat dimpreună cu toți ai casei sale". (F. Ap. 16, *14—15).* în cuvîntul s-a botezat: temnicierul, Lidia... „CU toată casa lor", aşijderea unde spune Sfîntul Apostol Pavel, că „n-am botezat, fără numai pe Crips, Gae.. casa lui Ştefana" se subînțelege şi toți copii acelora. Deci, şi copiii trebuiesc născuți,, din apă şi din Duh", ca şi cei vîrstnici pentru a intra în împărăția lui Dumnezeu.

COPI.II NĂSCUȚI ÎN PĂCATUL STRĂMOŞESC TREBUIESC CURĂȚAȚI PRIN BOTEZ. Nimeni dini re oameni, in orice vremuri şi locuri ar trăi ei, nu sînt fără de pacate, deci nici copiii. Aceasta ne-o arată clar Dumnezeiasca Scriptură, zicînd: „Cine poate să scoată Ceva curat din ceea ce este necurat? Nimeni!" (Iov. 14, *4).* „Iată în fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea... înstrăinatu-s-au păcătoşii din mitras, rătăcit-au din pîn-tece..." (Ps. 50, *6;* 57, *3).* „Eu ştiu — zice Domnul prin Isaia Proorocul — că din pîntecele maicii tale te chemi: „răzvrătit" (Is. 48, în Biserica V. Testament fiecare suflet care se introducea în adunarea Domnului, făcea legămînt cu Dumnezeu prin tăierea împrejur. în Biserica N. Testament fiecare suflet se introduce în creştinism prin Sfîntul Botez, după depunerea făgăduinței: „Mă *lepăd de Satana, şi de toate: lucrurile, slugile, slujbele, trufia lui, şi mă împreunez cu Hristos".* Astfel, toți *„Citi în Hristos ne-am botezat, în Hristos ne-am îmbrăcat"* (Gal. 3). Fiecare creştin stă îmbrăcat în Hristos, ca fierul înroşit în foc, cîtă vreme stă în făgăduința depusă. Cînd a ieşit sau nu împlineşte făgăduința, se dezbracă de Hristos, precum fierul scos din foc, de focul cu care era îmbrăcat. Să luăm aminte.

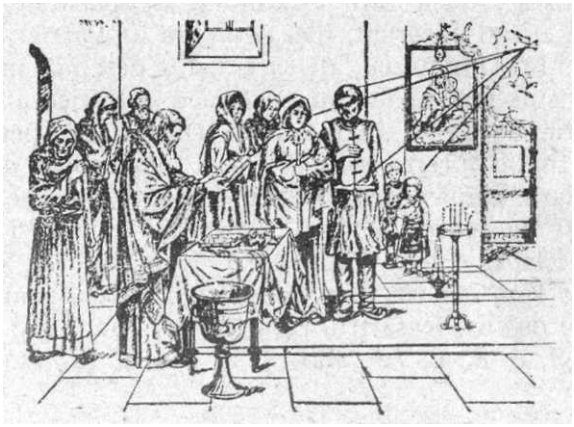

8). Păcatul strămoşesc cade asupra tuturor oamenilor, deci şi asupra tuturor copiilor. „Printr-un om (Adam) a intrat păcatul în lume si prin păcat moartea şi aşa, moartea a trecut în toți oamenii...", deci şi in copii şi în prunci. (Rom. 5, *12).* Aşadar, pentru a se curăța de păcatul strămoşesc „v-ați spălat şi v-ați sfințit" (1 Cor. 6, *11),* trebuie a se naşte din apă şi din Duh, pentru a putea să intre în împărăția lui Dumnezeu (Ioan 3, *5).* Altfel, nebotezați, nu pot intra în împărăția lui Dumnezeu, rămîn afară din Cetatea Cerească,

Ierusalimi 1 cel Nou. „Nu va intra îrltr-însa (în cetatea Ierusalimul Ceresc) tc t ce este spurcat şi face spurcăciune şi minciună, fără numai cei scrişi în Cartea Vieții Mielului". (Ape. 21, *27;* 3, *5;* 13, *8;* 20, *15;* Filip. 4, *3).*

PRUNCII SI COPII SE BOTEAZĂ PRIN CREDINȚA NA-ŞILOR. La aceasta ne îndreptățesc mai multe locuri scripturistice. Aşa, d.p. Mîntuitorul vindecă pe copilul omului împărătesc din Capernaum pentru credința tatălui său (Ioan. 4, *46 —53);* vindecă sluga sutaşului pentru credința stăpînului său (Mt. 8, *5—13);* vindecă pe fiica îndrăcită a Hananiencei pentru credința mamei sale (Mt. 15, *21—28),* vindecă pe copilul lunatec (torturat de diavol) pentru credința tatălui său (Mt. 17, *14—18);* învia pe fiica lui Iair pentru credința tatălui ei (Mt. 9, *18, 23—25);* învia pe fiul văduvei din Nain pentru credința mamei sale (Lc. 7, *11—15);* învia pe Lazăr cel mort de patru zile şi intrat în putrefacție, pentru credința surorilor lui (Ioan 11, *14 —*

15). Deci, precum Mîntuitorul vindecă şi învia pe unii pentru credința altora ; aşa şi aici, Biserica botează pe prunci şi copii, pentru credința altora, a părinților şi a naşilor. Apoi în mulțimea celor vreo 3 000 de Suflete botezate de Sfîntul Apostol Petru la praznicul Cincizecimei, după pogorîrea Duhului Sfînt şi a altor 2 000 de Suflete, trebuie să înțelegem şi copii care erau acolo cu părinții lor. (F. Ap. 2, *41,* 4, *4;* ş.a.).

NAŞII LA BOTEZ TIN ÎN BRAȚE, ÎN PERSOANA PRUNCILOR, PE IISUS HRISTOS, PE DUMNEZEU. Odinioară Mîntuitorul fiind într-o casă în Capernaum, a luat un copil în brațe şi a zis: „Oricine va primi pe unul din aceşti prunci în Numele Meu, pe Mine Mă primeşte şi cine Mă primeşte, pe Mine, primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine" (Mc. 9, *37)*. Un prunc sau un copil se primeşte de creştinii mari, botezați in numele Mîntuitorului Hristos, în rolul de naş. Pruncii nefiind conştienți şi neputînd mărturisi că vor creşte şi vor trăi în duhul Evangheliei, naşii îi iau în brațe la Botez „în numele Domnului", mărturisind credința în locul lor şi garantează că vor creşte pruncii în adevărată credință şi viețuire creştinească. Astfel fiind, naşul sau naşa se învrednicesc, ca odinioaiă dreptul Simeon, de o foarte mare şi strălucită binecuvîrtare a lui Dumnezeu. (Lc. 2, *27—32;* Mc. 9, *37)*. În acest înalt scop, naşn trebuie a fi: vîrstnici, drepteredincioşi, osîrdnici în a-şi învăța finii lor cînd se vor face mai mari, credința şi viețuirea creştinească, îngrijindu-se ca de fiii lor proprii. Finii sînt datori a asculta şi a respecta pe naşii lor —părinții lor duhovniceşti— la fel ca şi pe pă rinții lor trupeşti. • .

Naşilor şi naşelor, mare este cinstea de care vă învredniciți prin facerea de fini; dar mari şi grele sînt obligațiile pe < an vi l< luați, cînd botezați un prunc sau o prunca. Să nu vă amăgiți cu gîndul că a boteza un prunc sau o pruncă, ar însemna numai a-1 ține puțin în brațe şi atîta tot. Nu. Obligațiile ce vi le-ați luat în botezarea pruncilor sînt mari, foarte mari. Aveți nişte datorii foarte mari de împlinit. Ați făgăduit înaintea lui Dumnezeu că veți îngriji de finii voştri ca nişte părinți, aşa fel ca ei, să-şi însuşească o cre-dincioşie şi o viețuire creştinească, duhovnicească. Reâmintiți-vă zilnic această făgăduință şi o împliniți cu toată osîrdia. Insuflați linilor voştrii, cu vreme şi fără de vreme, cît mai des: să fie creştini buni, să-şi păzească curăția şi fecioria pînă la căsătorie, să citească şi să asculte zilnic Cuvîntul lui Dumnezeu, pentru a locui în ei cît mai bogat, să vină cît mai des la Sfînta Biserică, să petreacă zilele Sfinte: creştineşte, duhovniceşte, nu păgîneşte, sataniceşte, să se păzească cît mai curați în toată viața lor, să păzească cu sfințenie legea creştinească. Asta-i datoria voastră de naşi. Datorie mare şi grea, dar şi de mare cinste şi răsplată bună de la Dumnezeu, de o veți îndeplini conştiincios. Nici odată să nu ziceți: „îngrijim de fini cum îngrijesc şi alții", că prin aceasta nu vă puteți îndrepta: nici înaintea Bisericii, nici înaintea lui Dumnezeu. Cei ce nu-şi îndeplinesc datoria de naşi, o să le fie tare rău pe cealaltă lume. Lise cere Suflet pentru Suflet. (Iez. 33, 2—6).

Părinților şi mamelor de copii! Cînd căutați naşi şi naşe pentru copii voştri, nu vă îngrijiți ca aceia să fie bogați, cu renume pămîn-tesc; ci să fie buni creştini, bogați în virtuți creştineşti, vestiți în credincioşia şi viețuirea lor creştinească, pentru că numai aceştia vă pot ajuta în cunoaşterea duhovnicească a fiilor şi fiicelor voastre pentru a face din ei adevărați fii ai Bisericii, ai patriei şi ai lui Dumnezeu. Ține-ți minte sfatul acesta, face-ți aşa şi cu Darul lui Dumnezeu vă veți bucura vremelnic şi veşnic.

VECHIUL SI NOUL TESTAMENT ARATĂ CĂ PRUNCII TREBUIESC NUMAIDECÎT BOTEZAȚI. Dumnezeiasca Scriptură a Noului Testament arată clar că Botezul Creştin a fost preînchipuit încă din vremuri străvechi, după istoria: Vechiului Test., prin potop, tăierea împrejur şi trecerea prin Marea Roşie sub conducerea stîl-pului de foc. Aceste preînchipuiri ale Botezului Creştin au fost pentru tot poporul Israielit adică pentru: bătrîni, tineri şi în primul rînd pentru copii şi prunci. Copiii şi pruncii, n-au putut fi lipsiți de acestea.

a) *Potopul* preînchipuia Botezul Creştin. Această mîntuire prin apă — adevereşte Apostolul — închipuia Botezul, care vă mîntu ieşte astăzi şi pe voi, nu cu ştergerea necurăției trupului; ci cu deschiderea cugetului bun către Dumnezeu, prin învierea lui Iisus Hiistos" (1 Petru 3, *20—21)*. Astfel precum Noe cu familia sa, a scăpat c *i* lumea păcatelor prin potop, intrind într-o

lume nouă; tot astfel oamenii mari şi mici, dimpreună cu toată familia nouă adică şi ci. pruncii nebotezaţi, scapă din lumea păcatelor, năseîn-du-se din nou prin apa Botezului, la o lume nouă, la împărăţia lui Dumnezeu (1 Cor. *6,11;* loan 3, *3, 5—6, 8).* Aşadar pruncii trebuiesc botezaţi grabnic, pentru a-i scoate din lumea păcatelor şi a nu-i lăsa afară din împărăţia lui Dumnezeu (loan 3, *3, 6;* Ape. 21, 7).

b) *Tăierea împrejur* preînchipuia Botezul Creştin. Aceasta a fost aşezată de Dumnezeu ca legămînt puternic cu Avraam şi urmaşii lui. După porunca lui Dumnezeu ea a fost făcută tuturor bărbaţilor: batrînilor, tinerilor şi copiilor, pînă şi pruncilor mici de 8 zile. Oricare nu se tăia împrejur, de la pruncii de 8 zile pînă la cei bătrîni aveau să fie nimiciţi din poporul lui Dumnezeu (Fac. 17, *9 — 14;* Lev. 12, *3).* Despre acea tăiere împrejur, cum că preînchipuia Botezul nostru Creştin, adevereşte şi Sfîntul Apostol Pvel, scriind creştinilor din Colose, aşa: „în El — Iisus Hristos — sînteţi tăiaţiîm-prejur, cu tăiere împrejur nefăcută de mînă, cu tăiere împrejur a lui Hristos, prin dezbrăcarea trupului celui păcătos al cărnii. îngropaţi fiind cu El, prin Botez, aţi înviat prin El, şi împreună cu El prin credinţă în puterea lui Dumnezeu Care L-a înviat din morţi. Dumnezeu şi pe voi care eraţi morţi prin păcatele voastre şi prin netăierea împrejur a trupului vostru, v-a înviat împreună cu Dînsul, iertîndu-vă toate păcatele" (Colos. 2, *11—13).* Ceea ce a fost tăierea împrejur în Vechiul Testament, aceea este Botezul în noul Testament. El ne pune în strînsă legătură cu Dumnezeu. Deci, precum copii, pruncii Vechiului Testament nu erau lipsiţi de tăierea împrejur, adică de acea legătură cu Dumnezeu; aşa şi în Biserica Nou lui Testament, pruncii nu pot fi lipsiţi de legătura cu Dumnezeu prin Botez. Pruncii sînt, cei dintîi chemaţi a fi în legătură cu Dumnezeu. Aşadar, Botezul trebuie împărtăşit cît mai grabnic pruncilor.

c) *Trecerea prin Marea Roşie* sub stîlpul de foc preînchipuia Botezul Creştin. „Fraţilor! — scrie Sfîntul Apostol Pavel Creştinilor din Corint — Nu voiesc ca să nu ştiţi voi, că părinţii nost iii toţi au fost sub nor şi toţi au trecut prin Marea Roşie. Toţi sau botezat prin Moisi „în nor" şi „în mare" (1 Cor. 10, *1—2).* Trecerea poporului Israilit — mulţime mare de vreo 3 000 000 Suflete: bătrîni, vîrstnici, tineri, copii, prunci şi femei — prin nor şi prin mare (Eş. 14), era (după adeverirea Apostolului) un Botez închipuit, preînchipuia „Botezul Creştin". Apa mării preînchipuia curaţii ea: iar norul sfinţirea cîştigată în Botezul Creştin. Prin chipul Botezului Creştinesc au trecut Israeliţii, cu mulţimea copiilor şi a pruncilor

sugari, pentru a scăpa din robia egipteană şi a intra în Pămîntul Făgăduinţei. De aici reiese destul de clar, că copii şi pruncii tre-buiesc botezaţi, că Botezul este şi al copiilor si al pruncilor, care tre-

buiesc scoşi din robia păcatului şi conduşi la Canaanul duhovnicesc, în împărăţia lui Dumnezeu.

TREBUIESC BOTEZAŢI TOŢI OAMENII ŞI PRUNCII, pi ntru că:

a) Toţi oamenii: bătrîni, tineri, copii, prunci —nebotezaţi — sînt întinaţi de păcatul strămoşesc, vîrstnicii şi de păcate proprii (Iov.'14, *4;* Ps. 50, *6;* 57, *3;* Rom. 5, *12;* Efs. 2, *3).*

b) Toţi întinaţii de păcatul strămoşesc, vîrstnicii şi cu păcatele proprii, nu pot intra în împărăţia lui Dumnezeu (1 Cor. 15, *50;* Ape. 21, 7).

c) Numai Botezul Creştin, cu apă şi cu Duh, poate şterge păcatul strămoşesc (la vîrstnicii nebotezaţi şi păcatele proprii;" iar la cei botezaţi Sfînta Taină a Pocăinţei) făcînd din omul vechi un om nou, pentru a intra în împărăţia lui Dumnezeu. (Ioan. 3, *3,* 5-7; Cols. 3, *0-10).*

Aşadar, toţi oamenii vîrstnici, copiii şi pruncii nebotezaţi, au o absolută trebuinţă a se naşte de sus, din apă şi din Duh prin Bctez, pentru a se putea mîntui. Deci, pruncii trebuie numaidecît botezaţi, pentru a nu rămîne lipsiţi de unirea cu Hristos (Rom. 6, *3-4;* Gal. 3, *27),* nici a se intîmpla să moară necurăţiţi şi nemîntuiţi. ^ '

BOTEZUL PRUNCILOR ARE ADEVERIRI SCRIPTURIS-TICE, prin care ni se impune de sus a-i boteza şi pînă la 8 zile, după naşterea lor trupească:

a) Potopul în care s-a înnecat lumea Veche, păcătoasă şi a ieşit o lume nouă pe pământ. Aşa, cei ce vin la Botez, îneacă păcatul strămoşesc — şi cele proprii dacă sînt vîrstnici — în apa Botezului, deyin oameni noi, curățiți de păcate (1 Petru 3,21). Deci, copiii, pruncii, trebuiesc numaidecît botezați, pentru a se curați de păcatul strămoşesc şi a deveni o făptură nouă (2 Cor. 5, *17;* Efs. 2, *10),* om nou (Cols. 3, *10;* Efs. 4, *22-24).*

b) Tăierea împrejur (Fac. 17, *9 — 14;* Lev. 12, *3;* Lc. 1, *54 — 64;* 2, *21),* care preînchipuia Botezul (Cols. 2, *11—13),* se făcea tuturor pruncilor a 8-a zi după naştere. Deci, pruncii trebuiesc numaidecît botezați. "

c) Trecerea prin Marea Roşie sub conducerea stîlpului de nor (Eş. 14; 1 Cor. 10, 1—2), care preînchipuia Botezul Creştin, a trecut, impreună cu toată lumea aceea a Israiliților vîrstnici şi mulțimea copiilor şi pruncilor de atunci. Deci, copiii, pruncii, nu trebuie a-i lăsa nebotezați.

d) Hotarirea Mîntuitorului, că: „de nu se va naşte cineva clin apă şi din Duh, nu va putea să intre în împărăția lui Dumnezeu" (Ioan 3, *3, 5),* e rostită pentru toată omenirea, deci şi pentru copii şi prunci.

e) Făgăduința Sfîntului Duh, spre iertarea păcatelor prin Botez rostită de Dumnezeu prin Gura Sfîntului Apostol Petru (F. Ap. 2, *39, 41)* pentru toată omenirea ce vrea să se mîntuiască, a fost rostită şi pentru copii şi prunci.

f) Sfîntul Apostol Petru, Pavel şi ceilalți Apostoli, botezară multe „case" sau „familii", din care nu se putea să lipsească copiii sau pruncii. Aşa, d.p. Sfîntul Apostol Petru botează casa sutaşului Cornelie (F. Ap. 10' *47—48),* apoi, împreună cu Sfîntul Ioan, împărtăşesc Botezul-şi Duhul Sfînt locuitorilor din Samar ia, care nu puteau fi în nici un caz fără copii, fără prunci. (F. Ap. 8, *5 — 17).* Sfîntul Apostol Pavel botează pe temnicieru'l din Filipi cu toată casa lui. „S-a botezat el şi cu ai lui toți". (F. Ap. 16, 33),pe Lidia şi „casa ei" (F. Ap. 16, 15). „casa lui Ştefana" (1 Cor. 1, *16),* care desigur că a avut şi copii, prunci, deci i-au botezat şi pe ei, căci în supranumirea de „casă" sau familie" sau „toți ai săi", intră soția împreună cu toți copiii: mari, mici sau prunci sugari.

De aici vedem că Biserica din vremurile apostolice a botezat, pe lîngă oameni mari: bătrîni, vîrstnici, tineri.. . şi copiii şi pruncii, pe temeiul mărturisirii şi a chezăşiei părinților duhovniceşti, adică a naşilor. Aceasta ne-o adevereşte şi Sfîntul Părinte apostolic Dionisie Areopagitul (+ 98 d. Hs), zicînd: „învățătorii noştri cei Dumnezeieşti au binevoit a admite la Botez şi pe prunci, sub acea condiție sfînta, ca părinții lor naturali să încredințeze pruncii unora din credincioşi, care să învețe bine rînduielile Dumnezeieşti şi apoi să se îngrijească de prunc ca un părinte arătat de Djmnezeu şi c i un păzitor al mîntuirii lui celei veşnice. Şi pe acest om, dacă va da el promisiunea de a conduce pe copii spre o viață pioasă, îi învață Ierarhul — sau Preotul — să pronunțe lepădarea şi mărturisirea cea Sfînta" (Cartea VII, d. Ierarhia Cerească, cap. 3 n. 11).

SI COPII SE SFINȚESC DAR NUMAI PRIN BOTEZĂRI., în cuvintele Sfîntului Apostol Pavel: „Se sfințeşte bărbatul necredincios (păgîn) prin femeia credincioasă (creştină). Şi: se sfințeşte femeia necredincioasă (păgînă) prin bărbatul credincios (creştin), altfel copiii voştri ar fi necurați, dar acum sînt sfinți" (1 Cor. 7, *14) se* înțelege că nu din naşterea trupească sînt sfinți; ci prin naşterea din apa si din Duh devin Sfinți (Ioan 3, *3,* 5— *8).* Aşa, bărbatul necredincios (păgîn) la îndemnurile înțelepte ale femeii sale credin-cioase (CRESTINA). credea, se boteza, se sfințea, devenea credincios, Sfant Asijdea şi femeia necredincioasa (pagini, idolatră), la inde-nurile înțelepte ale soțului ei credincios (creştin), credea, se boteza, se sfintea, devenea credincioasa, Sfanta, prin Botez. Asa si copiii lor botezîndu-se, prin credința părinților, se spălau de păcatul strămoşesc, se sfințeau (1 Cor. 6, 11), se îmbrăcau în Hristos (Gal. 3, 27), deveneau fii ai lui Dumnezeu (loan 1, *12—13;* comp. Rom. 8, *15;* 1 loan 3, 7; Gal. 4, 4-7; loan 3 ,*3, 5),* adică „Sfințiți" prin Botez, cum adeveresc Scripturile (loan 3, *3, 5—8;* 1, *12—13;* Gal. 3, *27;* Tit. 3, *5—7),* nu prin nebotezare (Efs. 2, *8),* cum susțin greşit ereticii. Aceia socotesc că-i destul a fi botezat unul dintre soți, ca să fie „sfînt" şi celălalt soț şi copii lor! Aşa înțeleg şi susțin ei aceste cuvinte

ale Apostolului! Şi din aceasta se vede cît de departe sînt ei de adevărata şi dreapta credinţă creştinească.

BOTEZUL COPIILOR SLABI, se face grabnic, de Preot. în lipsa Preotului, îl poate boteza Diaconul de este, un mirean: bărbat sau femeie, moaşă, la mare nevoie şi părinţii pruncului; cufundîn-du-1 de trei ori în apă, rostind: „Botează-se robul ori roaba lui Dumnezeu (N), in Numele Tatălui). Amin. şi al Fiului. Amin, şi al Sfîntului Duh. Amin. Acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin". Dacă copilul trăieşte, Preotul nu-1 mai botează a doua oară, ci împlineşte numai rînduiala, citind rugăciunile şi săvîrşind Taina Mir-Ungerii.

BOTEZUL COPIILOR LEŞINAŢI, se face prin trei cufundări sau turnări de apă, rostind: „De este Suflet în trupul acesta: Botează-se robul lui Dumnezeu (N) în Numele Tatălui. Amin, şi al Fiului, Amin. şi al Sfîntului Duh. Amin. Acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

MORŢII NU SE BOTEAZĂ. Copiii născuţi morţi sau care au murit înainte de a-i boteza, nu se botează... nici cu Aghiazmă mare de la 7—9 Biserici. Se poate griji altfel de ei şi de uşurarea părinţilor vinovaţi.

NU SE BOTEAZĂ MONŞTRII fără de cap şi chip sau faţă de om.

BOTEZUL MONŞTRILOR cu cap sau faţă de om se face prin trei cufundări, rostind: „De este acesta om: botează-se robul lui Dumnezeu (N) în numele Tatălui. Amin, şi al Fiului. Amin, şi al Sfîntului Duh. Amin. Acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

BOTEZAREA MONŞTRILOR cu un singur piept sau piepturile şi pîntecele nedeosebite şi cu mai multe capete. Preotul botează primul cap după orînduiala arătată mai sus. Cînd trece a boteza şi al doilea cap, al treilea... cap, Preotul le botează pe rînd, rostind la botezarea fiecărui cap: „De nu este acesta botezat şi este alt Suflet în acest corp: „Botează-se robul lui Dumnezeu (N) în numele Tatălui. Amin, şi al Fiului. Amin, şi al Sfîntului Duh. Amin. Acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin." Dacă monstrul este slab, primejduit de moarte, Preotul botează toate capetele deodată şi turnînd apă pe toate, zice: „Botează-se robii lui Dumnezeu (N.N.N.) în Numele Tatălui. Amin şi al Fiului. Amin, şi al Sfîntului Duh. Amin. Acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin." Altfel, Preotul, nicidecum şi niciodată să nu-1 boteze la plural, că va comite o crimă şi cade în păcat de moarte

BOTEZUL COPIILOR GĂSIŢI, se face după formula arătată rostind: „De nu este pruncul acesta botezat, botează-se robul lui Dumnezeu (N) în Numele Tatălui. Amin, şi al Fiului. Amin, şi al Sfîntului Duh, Amin. Acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

SFÎNTUL BOTEZ S-A ÎMPĂRTĂŞIT CREDINCIOŞILOR DUPĂ ÎNVIERE, în ziua Cincizecimei, de Sfinţii Apostoli. (F. Ap. 2, *41;* 8, 16-17).

ROADELE SFÎNTULUI BOTEZ sînt următoarele: a) dobîn-direa Harului Sfîntului Duh (F. Ap. 1, *5;* 2, 1-4; 8, 17; 9, 17; 19, *6...);* b) curăţirea de păcatul strămoşesc; c) curăţirea de păcatele proprii la vîrstnici (F. Ap. 2, *39);* d) se fac fii adoptivi ai lui Dumnezeu (loan 1, *12-13;* 2 Lege 7, *6;* 14, *1*: Is. 56, 5; Rom. 8,*15;* 1 loan 3, 1 ; Gal. 3, *26);* e) dobîndesc putere de mîntuire sufletească (Lc. 10, *19;* Mt. 10, 7) *;i)* se luminează (F. Ap. 9,*17-29;* Is. 60, 7 *-5);* g) îmbrăcarea în Hristos (Gal. 3, 27; Rom. 6, *2—5);* h) spălare; i) sfinţire ; j) îndreptare (1 Cor. 6, 11); 1) devin moştenitorii împără-ţiei lui Dumnezeu (loan 3, *3,5;* Ape. 21, 27)

BOTEZUL NU SE REPETĂ. Acesta reiese clar din rostirea articolului X al universalului „Simbol al Credinței"; „Mărturisesc un Botez, întru iertarea păcatelor." Un Botez, nu două, sau mai multe. Botezul nu se mai reînnoieşte niciodată. Botezul este o naştere duhovnicească. Precum fiecare om o singură dată s-a născut cu trupul din mama lui, aşa şi sufleteşte, numai o singură dată se poate naşte din apa Botezului. Cei care vor a se boteza iarăşi, aceia se despoaie de Darurile Botezului primit şi de Hristos şi se îmbracă cu stăpînitorul veacului acestuia — satana — de care se lepâdase. .. răstignind a doua oară pe Hristos, batjocorindu-L (Evr. 6, 2, *6).* Apostolul arată destul de clar că este numai: „Un Domn, o credință, un Botez". (Efs. 4, *5).* Deci, Botezul făcut după rînduiala Bisericii lui Dumnezeu, nu se mai repetă niciodată, deoarece, cei ce sînt odată botezați, sînt botezați pentru totdeauna

OPT BOTEZURI. învățătura Bisericii ne arată că sînt opt feluri de botezuri. Acestea sînt următoarele:

1) Primul a fost botezul potopului universal pentru curați rea pămîntului de păcate. (Fac. 7, 10-24; 1 Petru 3, *20).*

2) Botezul prin Marea Roşie şi prin nor (1 Cor 10, *1—2),* căci Marca e simbol al apei Botezului; iar norul e simbol al Duhului

Sfînt; sfinţitor, acoperitor, reînnoitor, reînviorător, mîngîietor, mîntuitor de bîntuielile întunericului şi a spiritelor rele (Mt. 17, *5;* Mc. 9, 7; Lc. 9, *34;* 2 Petru 1, *17-18, 21;* 1 Petru 1, 2; Rom. 15, *16;* Ioan 14, 17, *26).*

3) Botezul legii vechi, că toți cei ce se spurcau, îşi spălau cu apă tot trupul şi hainele şi numai astfel erau învoiți a intra în tabără.

4) Botezul lui Ioan, care a fost introductiv, conducînd la pocăință pe cei botezați, ca să creadă în Hristos. „Eu — zicea Sfîntul Ioan Botezătorul — vă botez cu apă, dar Cel ce vine în urma mea, vă va boteza cu Duh Sfînt şi cu foc" (Mt. 3, 11; Mc. 1, *8;* Lc. 3, *16).*

5) Botezul Domnului (Mt. 3, *13-17;* Mc. 1, 9-11; Lc. 3, *21—22;* Ioan 1, *29—34),* în care S-a botezat El însuşi, zdrobind capetele balaurilor în apă (Ps. 73, 14), ca să se înnece păcatul, să îngroape pe vechiul Adam în apă, să sfințească pe Botezător, să împlinească legea, să descopere Taina Treimii, să ne dea nouă pildă a ne boteza. Şi noi ne botezăm cu Botezul desăvîrşit al Domnului, cel prin apă şi prin Duh. în cuvîntul: „Hristos botează cu foc" înțelegem că el a revărsat Harurile Duhului Sfînt peste Sfinții Apostoli în chipul limbilor de foc, cum prezisese El: „Ioan a botezat cu apă; dar voi vă veți boteza cu Duh Sfînt şi cu foc. ... veți lua putere venind Duhul Sfînt peste voi" (F. Ap. 1, *5, 8).*

6) Botezul prin adevărata Pccăință şi lacrimi, supranumit şi Botezul al doilea, prin care curățim de întinăciuni haina Botezului dintîi: Botezul acesta cu adevărat e greu.. . dar cei aprinşi de dorul mintuirii, se silesc mult, îl fac şi se folosesc mult: ca Sfîntul Prooroc psalmist şi împărat David (Ps. 50), ca şi Sfîntul Apostol Petru, Pavel (Mt. 26, *69-75;* 1 Cor. 15, *9;* Gal. 1, *13;* Filip 3, *6;* 1 Tim. 1, *13-15),* Măria Magdalena (Lc: 7, *36-50;* 8, 2; V. Sf. 22. Iulie) Fotinia Samarineancă (Ioan 4, *7—42;* V. Sf. 26. Febr.); Zacheu, mai marele vameşilor (Lc. 19, 1—10) ş.a.-

7) Botezul prin sînge[1] şi mucenicie, cu care însuşi Hristos S-a botezat în lecui nostru, vărsîndu-şi Prea Sfîntul Său S'nge Dum-nezeesc pe Cruce pentru a noastră mîntuire. Cu botezul acesta s-au botezat vreo 11000 000 (unsprezece miliorne) de Mucenici şi Mucenice, învrednicindu-se încununării şi împărăției Cerurilor. Botezul acesta este cel mai bun, cinstit, prețics şi fericit, fiindcă nu se mai pingăreşte a doua oară cu felurite întinăciuni.

8) Botezul al optulea, cel mai din urmă, nu este mîntuitor, ci: pe de o parte distruge răutatea şi păcatul; iar pe de altă parte, pedepseşte necontenit. „Cu focul cel de pe urmă ; — devereşte troparul pesnei a 6-a a Botezului — botezează Hristos pe potrivnicii Săi cei neînțelegători de Dumnezeirea Lui" (Prel. d.D.I.D. cart. IV. 8.9; Minei 6.1an. ş.a.).

c) Am avut unele îndoieli în Taina Sfînta a Mir-Ungerii? (i)

i) SFÎNTA TAINĂ A MIR-UNGERII. Noii botezaţi intrînd prin uşa Botezului în Biserica lui Dumnezeu se învrednicesc şi de unele din celelalte Taine Sfinte. îndată după Sfîntul Botez, i se împărtăşeşte Creştinului Taina Sfînta a Ungerii cu Sfîntul Mir.

MIR-UNGEREA ESTE O TAINĂ SFÎNTA, în care, prin ungerea cu Sfîntul Mir, i se dă noului botezat într-un chip nevăzut: Darurile Sfîntului Duh, i se dăruiesc puteri spirituale de la Duhul Sfînt, care îi sînt de o foarte mare trebuinţă, pentru: luminarea, creşterea şi întărirea sa în viaţa duhovnicească.

ORIGINEA MIR-UNGERII. Taina aceasta Sfînta este aşezată pentru noi în Biserică de însuşi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. Vrînd a ne arăta însemnătatea şi trebuinţa ce avem de această Sfînta Taină, El Singur a primit-o asupra Sa. Ne aducem aminte, că: El la Botez, după ce a ieşit din apa Iordanului, s-au deschis deasupra Lui Cerurile şi s-a pogorît peste Dînsul Duhul Sfînt în chip de porumbel (Mt. 3, *16;* Mc. 1, *10;* Lc. 3, *22;* Ioan- 1, *32—33).* Aceasta a prezis-o Isaia Proorocul şi a adeverit-o Mîntuitorul, zicînd: „Duhul Domnului peste Mine, pentru care M-a uns a binevesti săracilor, M-a trimis a tămădui; pe cei zdrobiţi la inimă, a propovădui robilor iertare, a slobozi pe cei sfârîmaţi întru uşurare. A propovădui anul Domnului primit" (Is., 61, 1—7; Lc. 4, *18—19).* Această Ungere o făgăduieşte Mîntuitorul. Sfinţilor Săi Apostoli înainte de Patima şi moartea Sa, zicînd: „Eu voi ruga pe Tatăl şi alt Mîngîietor va trimite vouă.. . Duhul Adevărului, Care purcede de la Tatăl," (Ioan 14, 16-17, *26;* 15, *26).* Şi iarăşi': înainte de a se înălţa la ceruri, zicînd: „Iată Eu trimit făgăduinţa Tatălui Meu întru voi, iar voi şedeţi în cetatea Ierusalimului, pînă ce vă veţi îmbrăca cu putere de sus" (Lc. 24, *49).*

După înălţarea Domnului, Sfinţii Apostoli împlinind porunca Lui, suindu-se în casa de sus „în foişorul Cinei de Taină" (F. Ap. 1, *13 — 14),* se adunau acolo, petrecînd în post şi rugăciune. In ziua a' zecea după înălţarea Domnului, pe cînd se rugau ei, „fără de veste se făcu un sunet puternic din cer, ca de o suflare de vînt ce vine repede şi a umplut toată casa unde şedeau ei. Atunci, îndată s-au înălţat nişte limbi de foc, şezînd pe fiecare dintr-înşii. Toţi se umplură de Duh Sfînt şi începură să grăiască în alte limbi, aşa pfe cum le da lor Duhul a-grăi" (F. Ap. 2, *2-4).* Astfel", aceşti pescari săraci, simpli, neinvăţaţi, din Galileea, primiră ungerea de sus, primiră putere, bărbăţie şi tărie, care le erau foarte trebuincioase în chemarea si activitatea lor Apostolică.

ACEASTĂ MINUNATĂ UNGERE O PRIMIM ŞI NOI CREŞTINII. Aceste Daruri minunate ale Sfîntului Duh, de care s-au învrednicit Sfinţii Apostoli, le-au primit, le primesc şi le vor primi toţi Creştinii din toate vremurile, din toate locurile şi din toate popoarele la savîrşirea Tainei Mir-Ungeri asupra lor. Precum Apostolii au primit Duhul Sfînt în a zecea zi după înălţarea Domnului aşa şi toţi cei ce cred în Iisus Hristos, primesc după botezarea lor, în numele Prea Sfintei Treimi, Darurile Duhului Sfînt în Taina aceasta Sfîntă a ungerii cu Sfîntul Mir. Prin Taina aceasta Sfînta a Mir-Ungerii, dobîndesc: „Ungere de la Cel Sfînt" (1 loan 2, *20, 27-28),* primesc botezul cu focul Duhului Sfînt (Mt. 3, 11 ; Mc. 1, *8;* Ap. 2, 5-4; 8, 15-17; 19, *6).*

CÎND, CUM ŞI UNDE SE FACE UNGEREA CU SFÎNTUL MIR? După savîrşirea Botezului prin întreită cufundare, însoţită de formula botezării în Numele Sfintei Treimi (Mt. 28, *19),* Preotul citeşte rugăciunea pentru învrednicirea noului botezat de Mir-Ungere şi împărtăşirea cu Sfintele Daruri ale Sfîntidui Duh. Apoi îndată unge pe noul botezat cu Sfîntul Mir, făcînd Semnul Crucii însoţit de rostirea pecetluirii: „Pecetea Darului Sfîntului Duh. Amin" la fiecare ungere: *la frunte,* pentru sfinţirea minţii şi a gîn-durilor, *la ochi,* pentru a privi Mărirea lui Dumnezeu, *urechile,* ca să audă şi să asculte învăţăturile şi Tainele Dumnezeeşti, *nasul,* pentru ca prin o bună credincioşie şi vieţuire creştinească, să devină mireasmă bună, lui Hristos Dumnezeu şi Bisericii Lui, *gura,* pentru a deveni organul: rugăciunilor, psalmodierilor, laudelor, cîntărilor duhovniceşti, convorbirilor cuviincioase, ziditoare, citirii şi propovăduirii Dumnezeieştilor Scripturi şi a învăţăturilor Bisericii folositoare de Suflet; *pieptul şi spatele,* pentru sfinţirea inimii şi a dorinţelor, îmbrăcarea cu toate armele lui Dumnezeu în lupta cea bună după lege şi starea

împotriva meşteşugirilor diavolului, pentru încununarea de sus (Efs. 6, 11—17; 1 Tim. 6, 12; 1 Cor. 9, 25; Evr. 12, 7-2; Filip. 3, 72-74; 2 Tim. 4, 2, 5, *7—8); mîinile,* pentru ferirea de păcate şi lucrarea sfinţeniei, faptelor hune şi a tot ce-i plăcut lui Dumnezeu şi oamenilor de bine; *picioarele,* pentru a se păzi din căile pierzării şi. ă alerga pe calea vieţii (vezi şi „Vîrtejul Rătăcirilor", pp. 407—8; „Privelişti Apocaliptice", cap. 5, 6; Taina Mir-Ungerii, azi în manuscris).

Ungerea aceasta cu Sfîntul Mir se numeşte; „Sigiliu", „Sigilare" sau „Pecete", pecetluire de la cuvintele Dumnezeştei Scripturi; „Cel ce ne adevereşte pe noi, împreună cu voi în Hristos şi ne-a uns pe noi este Dumnezeu, Care ne-a şi pecetluit pe noi şi ne-a dat arvuna Duhului în inimile noastre" (2 Cor. 1, *21—22);* şi: „Nu întristaţi pe Duhul Cel Sfînt al lui Dumnezeu, în Care v-aţi pecetluit spre ziua răscumpărării" (Efs. 4, 56). „Voi aveţi ungere de la Cel Sfînt..." (1 loan 2, 20).

ÎNSEMNĂTATEA UNGERII CU SFÎNTUL MIR. Aceasta este un semn al Darului Sfîntului Duh, Care îndată după Botez, S-a pogorît foarte minunat în chip de porumbel asupra Mîntuitc-rului Hristos, apoi asupra Apostolilor în chip de limbi de foc. Acest Duh Sfînt cu Darurile Lui (Is. 11, 2—5; Rom. 72, *6),* ni se dă şi nouă după botez in chip nevăzut (Sf. Chirii, cateh. III mistagogică, 1—4; D.I.D. o.c. cart. IV. c.-9; S. Tes. 64; vezi şi rugăciunea sfin-ţirei Sf. Mir).

CREŞTINII APOSTOLICI PRIMEAU DUHUL SFÎNT PRIN PUNEREA MÎINILOR APOSTOLILOR ŞI PRIN MIR-UNGERE. Sfîntul Apostol şi evanghelist Luca ne istoriseşte în „Faptele Apostolilor", că Sfinţii Apostoli săvîrşeau de obicei taina acesta prin punerea mîinilor. Aşa ni se spune că Sfîntul Apostol Petru şi loan trimişi de Apostolii din Ierusalim în Samaria, şi-au pus mîinile peste Samarinenii botezaţi de Sfîntul Apostol Filip şi aceştia au primit Duh Sfînt (F. Ap. *8, 14*—77). Aşijderea Sfîntul Apostol Pavel, punîndu-şi mîinile peste 12 bărbaţi nou botezaţi, a venit peste dînşii Duhul Sfînt şi grăiau în limbi şi prooroceau (F. Ap. 19, 5—*6).* Vedeţi? Cînd Sfinţii Apostoli îşi puneau mîinile peste noii botezaţi, îndată şi Duhul Sînt venea peste dînşii, grăiau în limbi şi prooroceau.

în alte părţi ale Dumnezeeştilor Scripturi aflăm unele locuri, unde se vorbeşte de ungerea tainică sau Mit-Ungere, prin care noii botezaţi se pecetluiau cu pecetea Sfîntului Duh. Aşa d.p. Sfîntul Apostol şi evanghelist loan, privitor la savîrşirea acestei Taine Sfinte cu tainica ei pecetluire, adevereşte-aşa: „Voi aveţi ungere de la Cel Sfînt... Ungerea care aţi primit-o de la El, petrece în voi şi nu aveţi trebuinţă să vă înveţe cineva; fiindcă această ungere este adevărată şi nemincinoasă. Ea vă învaţă toate, de aceea ră-mîneţi în ea aşa cum învaţă. .. Acum fiilor, rămîneţi în această (ungere), ca să avem îndrăzneală cînd Se va arăta. .." (1 loan *2, 20, 27—28).*

Ungerea aceasta care învaţă pe cei unşi, este Duhul Sfînt venit peste ei. „Mîngîietorul, Duhul Sfînt. .. —zice Mîntuitorul — Acela vă va învăţă pe voi toate... Cînd vă vor da pe voi... nu vă grijiţi mai înainte cum sau ce veţi grăi, că se va da vouă în aci ceas ce veţi grăi. Că nu sînteţi voi cei ce grăiţi; ci Duhul Tatălui vostru este Care grăieşte în voi" (loan. 14, 17—*20* ; Mt. 10, 19-20*)* „Eu voi da vouă gură şi înţelepciune, căreia nu-i vor putea grai nici sta împotriva toţi care se vor împotrivi vouă" (Lc. 20. 15; Ioan 20 21—25)

Despre această ungere cu Sfîntul Mir în vremurile apostolice, ne adevereşte şi Sfîntul Apostol Pavel, zicînd: „Cel ce ne întăreşte pe noi şi pe voi în Hristos, şi Cel ce ne-a uns pe noi este Dumnezeu, Care ne-a şi pecetluit şi ne-a dat arvuna Duhului în inimile noastre" (2 Cor, 1-, *21—22).* „Nu jigniţi pe Duhul Sfînt al lui Dumnezeu, cu Care aţi fost pecetluiţi in ziua răscumpărării" (Efs. 4, *30).,* Din aceste locuri scripturistice, reiese clar că,; Sfinţii Apostoli la început împărtăşau nou-botezaţilor pe Duhul Sfînt prin punerea mîinilor iar mai. pe urmă, după povaţa Duhului Adevărului (Ioan 14, *26),* începură a pogorî Darul Sfîntului Duh prin ungerea cu Sfîntul Mir Aşadar, Mir-Ungerea a înlocuit „punerea mîinilor", care se întrebuinţează de Arhierei la hirotonia candidaţilor la Preoţie; în Diacon, în Preot şi în Arhiereu...

La începutul formării Bisericii Creştine, numai Sfinţii Apostoli singuri puteau săvîrşi Taina aceasta a Mir-Ungerii. Alţii nu. Mai pe urmă, înmulţindu-se creştinii, Apostolii, nu mai puteau ajunge să ungă cu Sfîntul Mir pe toţi cei care se botezau prin felurite localităţi: sate, oraşe,

cetăți. Atunci ei hirotcneau Arhierei — Epis-copi — înzestrîhdu-i cu puterile lor date de Domnul, deci şi cu puterea aceasta de a pogorî pe Duhul Sfînt asupra noilor botezați. Astfel, unde nu puteau ajunge Sfinții Apostoli, mergeau Episcopii şi îşi puneau mîinile sau ungeau cu Sfîntul Mir pe cei botezați. Mai tîrziu, înmulțindu-se mai mult Creştinii de prin toate părțile, Episcopii nemaiputînd ajunge pretutindeni pentru a unge cu Sfîntul Mir pe cei nou botezați, ei dădură puterea aceasta de a unge cu Sfîntul Mir şi a pogorî pe Duhul Sfînt cu Darurile Lui asupra botezaților, preoților, hirotonosiți de dînşii. Punerea mîinilor fiind un -drept numai al Apostolilor şi Episcopilor, începu a se întrebuința pretutindeni numai ungerea cu Sfîntul Mir. Pentru a păzi şi în cazul acesta porunca apostolică cu sfințenie, ca Duhul Sfînt să fie pogorît asupra noilor botezați numai de Episcopi, s-a rînduit ca Sfîntul Mir, cu care se ung noii-botezați, să fie sfințit numai de Arhiereii cei mai mari ai Bisericii din țară.; iar Preoții, după botezare, să-i ungă cu Sfîntul Mir. Aşa s-a făcut în vechea Biserică Creştină apostolică şi Patristică, aşa se face şi în prezent în Biserica noastră Creştină dreptcredincioasă a Lui Dumnezeu.

MINIŞTRI SĂVÎRŞITORI AI TAINEI MIR-UNGERII sînt doi: Unul este Episcopul sfințitor al Mirului şi al doilea este Preotul care face ungerea celor botezați (Cart. can. 6).

MATERIA MIRULUI ESTE SFÎNTUL MIR făcut din untdelemn curat amestecat cu felurite aromate, sfințit de Arhiereii Cei mai mari ai Bisericii poporului.

FORMA TAINEI este pecetluirea cu Sfîntul Mir în semnul Crucii de Preot, la: frunte, ochi, nas, gură, urechi, piept, spate, mâini şi picioare, însoțit la fiecare pecetluire de rostirea cuvintelor pecetluitoare: „Pecetea Darului Sfîntului Duh. Amin."

PRIMITORII TAINEI sînt toți botezații în Numele Prea Sfintei Treimi: prunci, copii şi vîrstnici, cărora după botezare, li se împărtăşeşte Sfînta Taină a Mir-Ungerii.

AŞEZAREA TAINEI MIR-UNGERII A FOST ANUNȚATĂ DE MÎNTUITORUL. în ziua de pe urmă a sărbătorii înfingerii corturilor, Mîntuitorul anunță Taina aceasta, zicînd: „De însetează cineva să vină la Mine şi să bea... Cel ce crede în Mine, riuri de apă vie — precum a" zis Scriptura — vor curge din inima lui" Aceasta a zis-o pentru Duhul pe Care aveau să-1 primească cei ce cred într-însul; că pînă atunci Duhul nu fusese dat, pentru că Iisus nu fusese preamărit". (Ioan 7, *37—39).*

HRISTOS DUMNEZEU - OMUL A FOST UNS DE TREI ORI CU MIR PREȚIOS. Mulți istorici sînt în nedumerire de femeile care au uns pe Domnul cu Mir. Unii zic că a fost aceeaşi femeie păcătoasă, alții că au fost două, alții trei, între care este şi Sfîntul Ioen Hrisostom.

Prima care a uns pe Domnul cu mir, este femeia păcătoasă, după unii Măria Magdalena. Această ungere s-a făcut în al doilea an al activității Iui Iisus, în casa fariseului Simon, care singur s-a scandalizat. Aceasta ne-o arată Sfîntul Apostol şi Ev. Luca zicînd: „Mîntuitorul nostru Iisus Hristos — după ce a vorbit despre Ioan Botezătorul — S-a rugat unul din farisei ca să mănînce cu el. Intrînd în casa fariseului, a şezut. Atunci o femeie păcătoasă aduse un vas plin cu mir, şi stînd dinapoi lîngă picioarele Lui, plîngea, le uda cu lacrimi, le ştergea cu părul capului său şi le ungea cu mir, săru-tîndu-le. Fariseul, care chemase pe Iisus la masă, văzînd aceasta, cugeta în sine: „Acesta de ar fi Prooroc, ar şti cine şi ce fel de femeie este cea care se atinge de El, că-i o păcătoasă". Iisus i-a zis: „Simone am să-ți spun oarece". Simon a răspuns: „Spune învă-țătorule!" Iisus a zis: „Un cămătar avea doi datornici: unul datora 500 de dinari, iar celălalt numai 50. Neavînd ei cu ce plăti, le-a iertat la mîndoi datoria. Deci, spune-mi, care dintre cei doi îl va iubi mai mult?" Simen a răspuns: „Socotesc că acela, căruia i-a iertat mai mult?" Atunci Iisus a zis: „Drept ai judecați" Apoi Sntorcindu-se spre femeie a zis către Simon: „Vezi tu pe femeia aceasta? Eu am intrat în casa ta: apă pe picioarele Mele n-ai dat, iar aceasta cu lacrimi Mi-a spălat picioarele şi le a sters cu parul capului ei. Sărutare nu Mi-ai dat: iar aceasta de cand a intrat n-a

încetat sărut indii Mi picioarele, Pentru acesta iti graiesc: „Iarta-se păcatele ei cele multe, că a iubit mult; iar cui se iartă mai puține păcate, mai puțin iubeşte." Apoi a zis femeii: „Iartă-ți-se păcatele tale!" Atunci cei ce şedeau cu dînsul au început a zice în sine: „Cine este Acesta Care iartă şi păcatele?" Zis-a Iisus către femeie: ..Credința ta te-a mîntuit, mergi în pace!" (Lc. 7, *36 — 50).*

A doua femeie care a uns pe Iisus cu mir cu 6 zile înainte de Paşti, este Măria, sora lui Lazar care a strălucit înviată cinstită. Despre ea ne istoriseşte Sfîntul Apostol şi Ev. loan, aşa:'„Mai înainte de Paşti cu 6 zile, Iisus a venit în Vitania unde era Lazăr, cel ce fusese mort, pe care 1-a înviat din morți. Acolo (în casa lui Lazar în Vitania) i-au făcut Lui cină. Măria slujea;'" iar Lazăr era unul din cei ce şedeau împreună cu Iisus. Atunci Măria luînd o litra de mir de nard curat, de mare preț, a uns picioarele lui Iisus, iar casa s-a umplut de mirosul mirului. Unul din ucenicii LuL Iuda Iscario-teanul, care vrea să-L vîndă pe El (loan 6, *70—71),* scandalizîndu-se, a zis: „Pentru ce nu s-a vîndut acest mir în (preț de) trei sute de dinari şi să-i fi dat săracilor?" Aceasta a zis-o nu ca de săraci îi era lui grijă, ci pentru că era fur şi avea o pungă şi ce se pune într-însa, purta. Atunci Iisus, a zis: „Las-o pe dînsa, spre ziua îngropării Mele 1-a păzit pe acesta. Căci pe săraci pururea îi aveți cu voi, iar pe Mine nu Mă aveți pururea" (loan 12, *1—8).*

A treia femeie a uns cu mir prețios pe Mîntuitorul după 4 zile de la a doua ungere. Aceasta ne-o adevereşte Sfîntul Apostol şi Ev. Matei şi Marcu, zicînd: „Iisus. . . a zis ucenicilor săi: „Ştiți că după doua zile vor fi Pastele, .şi Fiul Omului se va da să se'ră'stig-nească". Atunci — pe cînd — Arhiereii, cărturarii şi bătrînii poporului, adunați în curtea Arhiereului Caiafa, se sfătuiau să prindă pe Iisus cu vicleşug şi să-1 omoare, El era în Betania în casa lui Simon leprosul. în acel timp a venit la dînsul o femeie (păcătoasă) avînd un alvastru şi a turnat tot mirul pe capul lui Iisus, şezînd El. Ucenicii Lui, văzînd,le-a părut rău, zicînd: „Pentru ce se făcu atîta pagubă cu mirul? Acesta (mirul) se putea vinde cu mai mult de 300 de dinari şi să se dea săracilor". Şi se răsteau asupra ei. Atunci Iisus le-a zis: „Lăsați-o pe dînsa! Pentru ce îi faceți supărare femeii? Că bun lucru a făcut cu Mine. Pe săraci pururea îi aveți cu voi; şi cînd veți vrea puteți a le face bine, dar pe Mine nu Mă aveți pururea. Aceasta ce-a făcut, vărsînd mirul acesta pe Trupul Meu, a apucat mai înainte de 1-a uns spre îngropare. Spre îngroparea Mea a făcut aceasta. Amin grăiesc vouă: ori unde se va propovădui Evanghelia aceasta în toată lumea, se va povesti şi ce-a făcut aceasta, spre pomenirea ei". (Mt. 26, *1—13;* Mc. 14, *1—9).*

Din aceste istorisiri reiese că trei au fost femeile care au uns pe Mîntuitorul cu mir prețios şi trei sînt ospețele unde a fost uns. Prima ungere pe picioare, cu mirul prețios s-a făcut de o femeie păcătoasă, cam pe la jumătatea activității Sale Mesianice la ospăț, unde s-a scandalizat chiar fariseul Simon, c*are-L chemase la masă ca să manînce. A doua ungere cu mir, I s-a făcut Mîntuitorului cu şase zile înainte de Paşti în Betania la cina din casa lui Lazăr.de Măria sora lui Lazăr cu o litră de mir de nard, ungînd picioarele lui Iisus, unde se scandalizează Iuda Iscariotul. A treia ungere cu mir prețios turnat pe cap, se făcu de femeia păcătoasă, poate Sama-rineancâ ce păcătuise cu şase bărbați, ori păcătoasa prinsă în des-frînare şi adusă de farisei, sau de alta. (loan 4, *18, 7—32;* 8, *3 — 11),* s-a făcut cu două zile înainte de Paşti, în casa lui Simon leprosul (bubosul), cînd s-au scandalizat toți Apostolii. Cele trei femei care au uns pe Domnul cu mir: prima care a turnat mirul pe picioare şi a treia care a turnat mirul pe cap, erau păcătoase (desfrînate); iar a doua care a turnat mirul pe picioarele lui Iisus, era Măria sora lui Lazăr, care strălucea în viețuire curată, cinstită (loan 12, *2).* Aceştia ştiind că Patriarhul Iacob a uns stîlpul de piatră cu untdelemn, în pietatea vedeniei cereşti ce avusese, că Arhiereii şi Preoții se ungeau cu mir prețios cînd se preoțeau, aşijderea împărații, Proorocii şi jertfele nesîngeroase se ungeau cu untdelemn, sub inspirația Divină, ung cu mir pe Mîntuitorul, care mergea spre: Patima de bună voie, Jertfire şi îngropare.

Prima femeie desfrînată, după ce a uns picioarele Mîntuitorului cu mir, a dobîndit iertarea păcatelor; Măria sora lui Lazăr, apărare şi femeiea curvă din urmă cinstirea ei prin propovăduirea acestei fapte bune în toată lumea. Trei au fost ospețele: 1) în casa lui Simon fariseul, 2) în casa lui Lazăr, şi 3) în casa lui Simon leprosul Aşadar, Mîntuitorul a fost uns cu mir prețios de trei ori, înaintea Jertfirii Sale de bună voie.

AŞEZAREA TAINEI MIR UNGERII S A FĂCUT ÎN ZIUA CINCIZEC.IMEI, cînd Duhul Sfînt s-a pogorît peste Sfinții Apostoli în chip de limbi de foc. . . şi cînd la propovăduirea Sfîntului Apostol Petru, au crezut în Hristos şi s-au botezat 3 000 de Suflete, după care au primit şi Duh Sfînt (F. Ap. *2, 2-4; 41, 38).*

MIR-UNGEREA S-A PRACTICAT DIN VREMILE- APOSTOLICE. Aceasta reiese din locurile scripturistice (1 loan 2, *20, 27-28; 2* Cor. 1, 21-22; Efs. 1, *13; 4; 30).* Sfîntul Părinte apostolic Dionisie Ariopagitul (96 d.Hs). ucenicul Sfîntului Apostol Pavel, privitor la Taina Mir-Ungerii, vorbeşte astfel: „Mai este un alt oficiu, pe care dumnezeştii noştri învățători (Apostoli) îl numesc. Misterul Mirului sau al Ungerii..." Apoi descriind pe larg facerea, sfințirea mirului şi ungerea celor botezați, adaugă: „Ungerea lâ-vîrşitoare a Sfîntului Mir împărtăşeşte celu :ce s-a invrednicit de

Sfîntul Mister al renaşterii, revărsarea Dumnezeiescului Duh", (d. Ierarhia Bis. c. IV, 1, -11—18).

Aşezămintele apostolice, privitor la Mir-Ungere cum se practica atunci.in Biserica apostolică, scriu aşa:,.Despre Botez, o Epis-cope şi Presbitere, precum am rînduit mai înainte zicem şi acum. . . întîi ungi cu untdelemn Sfînt, apoi botezi cu apă şi la urmă pecetlu-leşti cu mir, ca ungerea să fie împărtăşirea Sfîntului Duh. .." (Aşez. Apost. cart. VII. c. 22). Iată că acest drept de atunci era dat Presbi-terilor sau Preoților.

Sfîntul Chirii al Ierusalimului (+386) arată că Taina aceasta se săvîrşeşte prin ungere, zicînd: „Vouă, după ce ați ieşit din cristelnița sfintei ape, vi s-a dat ungerea, preînchipuitoarea acelora cu care a fost uns Hristos, iar acesta este Duhul Sfînt.

NUMIRILE MIR-UNGERII. Taina aceasta s-a supranumit: „Vărsare" sau „Curgere" de Mîntuitorul cînd a zis: „Cel ce crede in Mine, precum a zis Scriptura, rîuri de apă vie va curge din inima lui. . ." (Ioan 7, *38)*: „Ungere şi Pecetluire" de Sfinții Apostoli Ioan şi Pavel (1 Iosn 2, *20, 27;* 2 Cor. 1, *21-.22);* „Pecetluire cu Duhul Sfînt" (Efs. 1, *13;* 4, *30):* „Ungere de la Cel Sfînt" (1 Ioan 2, *20, 27);* „Botezarea cu focul Duhului Sfînt" (Mt. 3, 11; Mc. 1, *8;* F. Ap. 1, *8, 5; 2, 2-4;* 8, 15-17; 19,. *6).*

ROADELE MIR-UNGERII SÎNT: ştergerea păcatului strămoşesc, ştergerea păcatelor proprii la cei vîrstnici (F. Ap. 2, *38—39; 22, 16;* Cols. 2, *12 — 13;* 1 Petru 3, *31),* renaşterea prin primirea primului Har, dezbrăcarea de omul vechi şi îmbrăcarea în Omul Nou, Iisus Hristos (Efs. 4, *22—24),* transformarea în făptură nouă, asemenea fierului, negru şi rece înroşit şi înfocat după ce se bagă în foc (2 Cor. 5, 77; Efs. 2, *10).* Aceasta reiese şi din cuvintele Sfîntului Apostol Pavel: „Cîți în Hristos v-ați botezat, în Hristos v-ați şi îmbrăcat. .. De acum nu mai viez eu; ci Hristos viază în mine" (Gal. 3, *27; 2, 20).*

CĂLUGĂRUL UNS N-A FOST PĂRĂSIT DE DUMNEZEU CHIAR ÎN APOSTAZIA LUI. Un frate era luptat de dracul curviei. Odată trecînd el printr-un sat al Egiptului, a văzut o muiere frumoasă. Acea fată era a popii elenilor. Văzînd-o s-a rănit spre dînsa. Mergînd a zis tatălui ei: „Dă-mi-o pe ea de muiere." El i-a răspuns: „Nu pot să ți-o dau, de nu mă voi înştiința mai întîi de la dumnezeul meu". Mergînd popa idolesc către dracul, 1-a întrebat pe el zicînd: "Iată un monah a venit şi cere pe fiica mea! Oare să o dau pe ea lui?" Dracul i-a răspuns: „întreabă-1 de se leapădă de Dumnezeul lui, de botez şi de cinul călugăresc". întorcîndu-se popa al dracilor către fratele, i-a zis: „Te lepezi de Dumnezeul tău, de Botez şi de cinul călugăresc?" El s-a făgăduit. Atunci a văzut că

a ieşit din gura lui ca un porumbel şi a zburat la cer. Deci, s-a dus popa la drac şi i-a zis: „Iată s-a făgăduit". Atunci dracul i-a zis: „Nu-i da lui pe fiica ta de muiere, că Dumnezeu nu s-a depărtat de la dînsul, ci încă îi ajută lui". Venind iarăşi acel popă spurcat, a zis fratelui: „Nu pot să ți-o dau pe ea, că Dumnezeul tău este încă cu tine şi îți ajută ție". Fratele auzind, s-a umilit şi şi-a

zis în sine: „Dacă pe mine ticălosul m-a învrednicit Dumnezeu de atîtea bogăţii duhovniceşti numai pentru bunătatea Lui şi eu m-am lepădat de Dînsul, de Botez şi de cinul călugăresc, iar El încă îmi ajută mie şi nu s-a depărtat de la mine, cum nu sînt eu dator să alerg la Dînsul şi să nădăjduiesc în bunătatea Lui cea nemărginită?!"

Astfel, venindu-şi în sine, a plecat în pustie, mergînd la un bătrîn, căruia i-a povestit tot lucrul. Bâtrînul ascultîndu-1, i-a zis: „Şezi cu mine frate în peştera aceasta şi posteşte trei săptămîni pereche, adică cîte două zile şi a treia zi dezleagă şi mă voi ruga şi eu la Dumnezeu pentru tine". Şi bătrînul s-a ostenit pentru frate şi a rugat pe Dumnezeu, zicînd: „Mă rog Doamne dâruieşte-mi mie Sufletul acesta şi primeşte pocăinţa lui. . .". Dumnezeu a ascultat ruga bătrînului. După ce s-a împlinit o săptămînă, bătrînul a venit la frate şi 1-a întrebat: „Văzut-ai ceva?" Fratele i-a răspuns: „Da. Am văzut Porumbelul sus la înălţimea cerului în dreptul capului meu". Bătrînul i-a zis: „Ia aminte de tine şi roagă-te lui Dumnezeu cu tot dinadinsul." Acestea, zicînd s-a dus. După ce a trecut şi a doua săptămînă, bătrînul a mers iarăşi la fratele şi 1-a întrebat: „Mai văzut-ai ceva?" El a răspuns: „Am văzut Porumbelul aproape de capul meu". Bătrînul sihastru i-a poruncit iarăşi să fie treaz şi să se roage. Apoi s-a dus dela el. După ce s-a împlinit şi săptămînă a treia, bâtrînul a venit iarăşi la el şi i-a zis: „Nu cumva ai văzut ceva mai mult?" Tînărul monah a răspuns: „Am văzut Porumbelul că a venit şi a stat deasupra capului meu şi am întins mîna să-1 prind. Atunci El a intrat în gura mea. Auzind bătrînul aceasta, a mulţumit lui Dumnezeu. .. Apoi a zis fratelui: „Iată Dumnezeu a primit pocăinţa ta, însă de acum ia aminte la tine". Monahul plin de recunoştinţă, i-a zis: „De acum voi fi cu tine, Părinte, .şi nu mă voi mai despărţi de tine pînă la moarte." Şi aşa, după aceea fratele a petrecut cu bătrînul nedespărţit. (P. o.c. 410, 8).

d) Am avut şi am unele îndoieli în Taina Sfînta a Pocăinţei ? (j)

j) TAINA SFÎNTA A POCĂINŢEI. Pocăinţa este una din strălucitele căi ale mîntuirii. Pocăinţa adevărată este o stralucita virtute, prin care noi adevăraţi creştini părăsim lumea păcatelor

si urmăm Mîntuitorului Hristos, ne întoarcem de la viciu la virtute şi trăire după Dumnezeiasca Evanghelie. Mtntuitorul noatru Iisus

TOATE VREMURILE SĂ SE MÎNTUIASCĂ. „Pocăinţa - defineşte Mărturisirea Ortodoxă — este părerea de rău pentru păcatele săvîrşite, pe care ornul le descoperă înaintea Preotului Duhovnicesc, cu gînd hotărît de a-şi îndrepta viaţa şi cu dorinţa de a împlini orice canon iar da Preotul, Duhovnicul lui". (M.O. o.c. p.I. râsp. întreb. 112). Din aceste cuvinte reiese clar, că: Pocăinţa ca Taină Sfînta, este o întoarcere sau convertire de la vicii la virtute, de la păcate la fapte bune. Ea constă în: a) recunoaşterea păcatelor şi mărturisirea lor înaintea Preotului, b) căinţă şi scirbă faţă de păcatele făcute, c) hotărîrea desăvîrşită de a nu mai păcătui, d) primirea şi facerea canonului dat de duhovnic, e) primirea dezlegării şi iertării păcatelor. Aşadar, Pocăinţa sau Spovedania cum obişnuim a-i mai zice este o minunată Taină mare, necuprinsă de mintea noastră, în care păcătosul îşi mărturiseşte păcatele înaintea Preotului, face roade vrednice de pocăinţă; după care primeşte de la dînsul dezlegarea într-un chip văzut, iar în chip nevăzut primeşte iertarea păcatelor de la Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, Care conlucrează cu Preotul duhovnic în Sfîntul Scaun al Spovedaniei.

Doamne, iar îmi plec genunchii
Şi cu lacrimile-n gene,
Eu Te rog ascultă plînsul
Unei alte Magdalene!

ORIGTNEA POCĂINŢEI este aşa de străveche, ca şi omenirea căzută in păcate. Aşa ni se istoriseşte in istoriile cele mai bătrîne, că protopărinţii noştrii Adam şi Eva, după căderea în păcatul neascultării şi izgonirea lor din Raiul pâmîntesc, s-au pocăit, plin-gîndu-şi păcatul lor înaintea lui Dumnezeu la poarta Raiului închi-nîndu-se cu feţele spre răsărit. Unii istorici spun că

Adam şi Eva au făcut pocăinţă un an, alţii cincisprezece ani, alţii o sută de ani şi apoi s-au împreunat şi au făcut copii gemeni: parte bărbătească şi femeiască (Fac. 3 Hron. o.c. pp. 74—8). După ei toţi-strămoşii, patriarhii şi Israeliţii — conducători şi conduşi — binecredincioşi mari şi mici, s-au pocăit de păcatele lor. Aşa s-a pocăit împăratul Da vid, Mânase, ş.a.

Pocăinţa lucrătoare în Noul Testament a fost amintită de Sfîntul loan Botezătorul şi de Mîntuitorul prin cuvintele: „Poi căiţi-vă că s-a apropiat împărăţia Cerurilor" (Mt. 3, 2; 4, *17;* IO, 7). Pocăiţi-vă şi credeţi în Evanghelie" (Mt. 1, *15)* şi prin alte învăţături şi pilde. Mai tîrziu, Pocăinţa a fost făgăduită de Mîntui-torului lui Petru şi celorlalţi Apostoli, zicînd: „îţi voi da ţie — unitate, adunare apostolică — cheile împărăţiei Cerurilor şi orice vei lega pe pămînt va fi legat şi în ceruri şi orice Vei dezlega pe pămînt Va fi dezlegat şi în ceruri... Adevăr grăiesc vouă: Ori cîte veţi lega pe pămînt vor fi legate şi în cer şi oricîte veţi dezlega pe pămînt vor fi dezlegate şi în cer..." (Mt. 16, *19;* 18, *18).* Taina aceasta a aşezat-o Mîntuitorul după învierea Sa, pentru totdeauna în Biserică, atunci cînd a zis Apostolilor Săi: „Precum M-a trimis pe Mine Tatăl şi Eu vă trimit pe voi... Luaţi Duh Sfînt. Cărora le veţi ierta păcatele se vor ierta lor şi cărora le veţi ţine, ţinute vor fi" (loan 20, *21—23).* Aici Domnul spune de-a dreptul Apostolilor Săi, că puterea de a ierta şi a nu ierta păcatele oamenilor, este o Taină, că această iertare a păcatelor, atît ei cît şi urmaşii lor pînă la sfîrşitul veacului, o vor săvîrşi prin Duhul Sfînt, adică prin puterea nevăzută şi conlucrarea Duhului Sfînt. Aşadar, însuşi Domnul nostru Iisus Hristos a aşezat Taina Pocăinţei în vremea aceea cînd se afla pe pămînt, după învierea Sa. El însuşi a dat Dumnezeiasca Sa putere Apostolilor de a ierta sau a nu ierta păcatele oamenilor. Şi drept aşa, precum a dat această putere Apostolilor, aşa a dat-o printr-înşii Episcopilor şi Preoţilor care au urmat după ei să cîrmuiască Biserica, să înveţe poporul, să săvîrşească Tainele. . . pînă la sfîrşitul lumii.

Chipul de faţă ne arată cum îngerul păzitor al omului, dat la Sfîntul botez, îl îndeamnă să meargă la Sfînta Biserică pentru a-şi mărturisi, fără ruşine, toate păcatele sale Preotului duhovnic'... Şerpii ce se văd în calea omului, închipuiesc păcatele sale.

Un lucru trebuie să ştim sigur, că: Taina Dumnezeiască a Pocăinţei cu puterea Divină de a ierta păcatele, este de la Dumnezeu Iisus Hristos, că El a aşezat-o cînd era pe pămînt, că El a dat-o Apostolilor Săi şi printr-înşii Episcopilor şi Preoţilor, din unii în alţii, pînă în prezent şi pînă la sfîrşitul lumii. „Iată Eu sînt cu voi pînă.la sfîrşitul veacului. Amin." (Mt. 28, *20).*

MARE ŞI ÎNFRICOŞATĂ PUTERE E ÎN TAINA ACEASTA. Nimeni în Biserica Vechiului Testament n-a avut puterea aceasta oricît de drepţi, Sfinţi şi plăcuţi vor fi fost ei înaintea lui Dumnezeu. Deşi au făcut multe şi mari minuni: a despărţit apa mării (Eş. 14, *21 — 24),* a oprit soarele şi luna pe cer (Is. Navi 10, *12 — 14),* a pogorît foc din cer (Lev. 9, *22 -24 ;* 3 Imp. 18, *18;* 1 Par. 21, 6: 2 Par. 7, 7) a înviat şi morţi (3 Imp. 17, *17—24;* 4 Imp. 3, *8—37;* 13, *20 —21)* şi alte multe, dar puterea acesta Dumnezeiască a legării şi dezlegării, a iertării şi a ţinerii păcatelor, nu s-a dat nici unuia din ei; nici îngerilor din cer.

Mîntuitorul Hristos Dumnezeu-Omul are puterea aceasta Dumnezeiască să ierte păcatele (Mt. 2, *10 — 11)* poporului (Mt. 1, 27). Cu această putere iartă El păcatele slăbănogului din

Capernaum Mt. 9, *3—7),* iartă păcatele femeii păcătoase, adică a Măriei Mag-dalena (Lc. 7, *37 50;* 8, *2),* iartă păcatele păcătoasei prinsă în desfrinare (loan 8, 2-11), iartă pe Zaheu (Lc. 19, 1-10), iartă pe tîlharul de pe cruce (Lc. 23, *40—43)* şi pe alţii. Toată această preaminunată putere, Mîntuitorul o dădu Apostolilor, Episco pilor, Preoţilor şi urmaşilor lor. „Le-a dat putere asupra duhurilor

necurate, ca să le scoată, să vindece orice boală şi neputinţă (Mt. 10, 7; Mc. 3, 14-15; 6, *6;* Lc. 6, 72-75; 9, 7-2; 10, *9, 1*6), să cunoască Tainele împărăţiei cerurilor (Mt. 13, 11), să dezlege şi să lege, să ierte şi să ţină păcatele (Mt. 16, *19;* 18, *18;* Ioan 20, *22 —23).*

Privitor la înzestrarea Preoţilor cu această Dumnezeiască putere, Sfîntul Ioan Hrisostom zice aşa: „Preoţii locuiesc pe pămînt, dar dispun de cer, căci au primit o putere pe care Dumnezeu n-a dit-o nici îngerilor, nici Arhanghelilor, căci n-a zis acestora: „Ori cîte veţi lega pe pămînt, vor fi legate şi în cer şi ori cîte veţi dezlega pe pămînt, vor fi dezlegate şi în cer". Au, e drept şi stâpînitorii pămîntului puterea de a lega, dar numai trupurile, pe cînd legătura acestora se întinde asupra Sufletului şi se înalţă pînă la cer, căci ceea ce hotărăsc Preoţii aici pe pămînt, întăreşte Dumnezeu în cer, Stăpînul primeşte socotinţa slugilor Sale, căci ce a dat acelora, dacă nu întreagă puterea celor cereşti? Deoarece zice: „Celor ce le veţi ierta păcatele, vor fi iertate şi celor ce le veţi ţine, vor fi ţinuse". Deci ce putere este mai mare decît aceasta? Este o adevărată nebunie a nesocoti o putere aşa de mare, fără de care nu ne putem mîntui... Pentru că ei pot ierta păcatele nu numai cînd ne renasc (la Botez) ci ne iartă şi păcatele ce am săvîrşit după renaştere" (T.D.P. o.c. 5, 6).

SĂVÎRŞITORUL TAINEI POCĂINŢEI este Arhiereul şi Preotul. Numai aceştia cu puterea cu care i-a înzestrat Domnul nostru Iisus Hristos, pot a săvîrşi şi Taina aceasta. Aşa a învăţat Biserica totdeauna şi aşa adeveresc Sfinţii Părinţi. „Cine poate ierta păcatele — zice Sfîntul Ambrosie — decît numai Unul Dumnezeu, care iartă prin aceea, cărora le-a dat puterea aceasta!" (Corn. la Ev. Lc.). .. Acest drept — zice el — s-a dat numai Preoţilor" (De poe-nitentia I 2, 7). „Preoţii ca oameni săvîrşesc numai slujba iertării păcatelor, fără a folosi puterea lor proprie căci ei nu iartă păcatele in numele lor; ci în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh. Ei cer şi Dumnezeu dă" (De Spiritu Sancata, III, *8).* „Tatăl — zice Sfîntul Ioan Hrisastom — a dat Fiului toată puterea să judece. Acum văd că Fiul a dat Preoţilor toată această putere.. . Preoţii Iudeilor: aveau puterea de a curaţi trupul de lepră, sau mai bine zis: nu de a curaţi; ci de a constata curăţirea. .. dar Preoţii Legii noi, au primit puterea nu de a fi martori ai curăţiei; ci de a curaţi. si nu lepra trupului; ci de (păcate) întinăciunea Sufletului" (T.D.P. III 5-5).

PRIMITORUL TAINEI POCĂINŢEI; este orice creştin dreptei edincios — Păstor sau păstorit — parte bărbătească şi femeiască, incepînd de la 6—7 ani, care îşi simte cugetul încărcat de păcate si vrea să se uşureze. „Păcatul săvîrşit de un catehumen — zice fericitul Augustin — se spală prin Botez, iar dacă este făcut de un om botezat, se lecuieşte prin pocăinţă" (De adulterinis conjuigiis, 11, 16).

MATERIA TAINEI POCĂINŢEI, este mărturisirea tuturor păcatelor făcute după Sfîntul Botez, de către cel ce se pocaieşte.

FORMA SĂVÎRŞIRII TAINEI POCĂINŢEI, este rugăciunea de dezlegare ce-o rosteşte Preotul asupra penitentului după ce i-a ascultat mărturisirea şi i-a rînduit canonul, adică: „Domnul şi Dumnezeul şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos cu darul şi cu indu-râile iubirii Salo de oameni si te ierte pe tine fiule (N) şi să-ti *l*ase tie toate păcatele. Si eu nevrednicul Preot şi Duhovnic cu puterea ce-mi este dată, te iert şi te dezleg de toate păcatele tale, în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh. Amin".

TREBUIE O SERIOASĂ PREGĂTIRE PENTRU SPOVEDANIE. Mai înainte de a veni la Sfînta Spovedanie, creştinul păcătos trebuie: a posti şi a se ruga, a se împăca cu vrăjmaşii săi...

Apoi să-şi cerceteze serios cugetul, să-şi reamintească toate păcatele şi greşelile săvîrşite, să şi le noteze negru pe alb, rînd pe rînd: Păcatele cc a făcut împotriva Sfîntului Duh, păcatele strigătoare la cer, păcatele contra celor 10 porunci, păcatele de moarte, păcatele străine, păcatele grele şi uşoare, făcute: cu fapta, cu-vorba, cu gîndul, păcatele făcute împotriva milei trupeşti şi sufleteşti. Fiecare creştin păcătos să-şi oglindească Sufletul său în cele 365 de feluri de păcate, omeneşti, din oglinda păcatelor. Astfel va afla mai uşor cît este de vinovat, va vedea ce păcate a făcut faţă de Dumnezeu, faţă de Biserica Lui, faţă de aproapele şi faţă de sine însuşi. Aşa bine pregătit, cu toate păcatele scrise şi învăţate pe de rost, cu umilinţă, cu frică şi cu faţa evavlioasă, se apropie de Sfîntul Scaun al Spovedaniei înaintea Duhovnicului, pentru a-şi mărturisi păcatele, privind cu ochii Sufletului la Mîntuitorul, Care de deasupra îi ascultă mărturisirea şi-i vede hotărîrea pentru îndreptare, de-o are. Sfîntul loan Scărarul istoriseşte despre călugării pustielor din Orient, că ei purtau anume un brîu de pocăinţă, pe care îşi însemnau toate faptele rele, cuvintele deşarte şi gîndurile păcătoase, ca într-un registru. Astfel, cînd se spovedeau, aveau putinţa de a-şi spune toate păcatele. Să urmăm şi noi pilda bună a acelora, pentru a ne folosi vremelnic şi veşnic.

PĂCĂTOSULUI CARE VINE LA ADEVĂRATA POCĂINŢĂ I SE CERE:

a) Să fie creştin dreptcredincios, fiu sau fiică a unicei Sfinte Biserici Sobornice şi Apostolice; fiindcă Pocăinţa adevărată fără adevărata credinţă Ortodoxă nu este Pocăinţă adevărată şi nici bine primită de Dumnezeu.

b) Episcopul sau Preotul Duhovnic care primeşte mărturisirile creştinilor ce se pocăiesc, să fie dreptcredincios, nu schismatic, eretic, apostat sau ateu, pentru că unii ca aceia fiind rupţi din Biserica lui Dumnezeu, n-au nici o putere de a dezlega şi a ierta păcatele creştinilor dreptcredinciişi.

c) Să aibă căinţa adevărată, sinceră... Să aibă părere de rău din tot cugetul şi Sufletul lui, zdrobirea inimii şi întristare mare pentru păcatele sale cu care a mîniat pe Dumnezeu, ori a vătămat pe aproapele său, ori pe sineşi, pentru a se uşura şi a nu cădea în osîndă: inima înfrîntă şi smerită, Dumnezeu nu o va urgisi". (Ps. 50, *18).*

d) Cu căinţă sinceră şi zdrobirea inimii să vină păcătosul a-şi mărturisi păcatele, lui Dumnezeu, înaintea duhovnicului, aşa fel ca duhovnicul să ştie clar: ce trebuie a dezlega mai uşor şi ce să lege sau să canonisească, pentru a-şi curaţi Sufletul.

e) Hotărîrea.de îndreptare şi a nu mai păcătui. Sfîntul Apostol Petru aseamănă pe creştinul care după Botez... şi după Spovedanie se lasă biruit şi mînjit de diferite păcate grele şi întinăciuni lumeşti, cu cîinele care se întoarce la vărsătura sa şi cu porcul scăl

• dat ce se întorce la mocirla tinei (2 Petru 2, *22):*

f) împlinirea canonului cuvenit, dat de Duhovnic pentru a-şi ispăşi păcătosul păcatele şi a se îndrepta.

Chipul de fata ne arată cum omul şi-a mărturisit, fara rusine toate pacatele la duhovnic şi îngerul Domnului il incununeaza... Asa sa facem si noi ca să ne folosim vremelnic şi veşnic.

MĂRTURISIREA TREBUIE A FI:

a) Secreta, făcută în taină

b) Completă şi cuprinzătoare, adică: toate păcatele făcute, cu care îşi vede Sufletul împovărat, cele uitate de la ultima mărturisire şi toate cele făcute după aceea.

c) Umilință adevărată, învinovățire de sineşi, cu căință sinceră, curată, clară, deschisă, de bună voie, aşa fel, ca duhovnicul să le audă bine, să le cunoască deplin, pentru a şti: ce păcate trebuiesc dezlegate şi care .anume legate şi canonisite, adică ce canon trebuie să dea pentru ele.

Dumnezeeasca Scriptură ne istoriseşte în mai multe locuri ale ei despre mărturisire, d.p.: Aaron (Num 12, 11), Israilitenii (Num. 21, 7); Jud, 10, 75; 1 Imp. 7, 6; Neem. 9, 1-3; PI. Ier. 3, *42;* 5, 16; Is. Navi. 7, *20),* Saul (1 Imp. 15, *24),* David (2 Imp. 12 *12-13;* 24, 10, 17; 1 Parai. *2\, 8, 17;* Ps. 31, 5; 50, 1-5; 68, 5), Ezdra (Ezdr. 9, *6, 15* Neemia (Neem. 1, 5 — 16), Levitii (Num. *9,4,33 -34;* Iov. 7,20), Isaia (Is. 6,5), Daniil (Dan. 9,5-75), locuitorii Ierusalimului (Mc. 1, 5), Petru (Lc. 5, *8),* tîlharul pocăit (Lc. 23,47), Efesenii (F. Ap. 19, *18),* Pavel (F. Ap. 22, 79-20; Gal. 1, 13; 1 Tim. 1, *13, 15).*

Sfîntul Apostol Iacob îndeamnă la aceasta pe creştinii — Păstori şi păstoriți — apostolici zicînd: „Mărturisiți-vă unul altuia păcatele (adică Episcopii şi Preoții Duhovnici unii altora, iar clerul inferior şi poporul la duhovnicii lor) ca să vă îndreptați". (Iac. 5, 76). Sfîntul Apostol şi Ev. Marcu ne istoriseşte, că: „Mergea la dînsul (la Ioan Botezătorul) toată latura Iudeii şi Ierusalimul, se botezau toți în rîul Iordanului de dînsul, mărturisindu-şi păcatele lor" (Mc. 1, 5).

Mărturisirea tuturor păcatelor să se facă limpede, fără ascunzişuri sau vicleşuguri, nu ca Adam cînd arunca vina pe Eva şi Eva pe şarpe (Fac. 3, *7 — 19).* „De vom zice că păcat nu avem ne amăgim şi adevărul nu este în noi". (1 Ioan 1, *8 — 10;* comp. Iac. 3, 76).

Sfîntul Apostol şi Ev. Luca ne istoriseşte că în vremea cînd Sfîntul Apostol Pavel se afla în Efes, veneau la el mulți şi îşi mărturiseau păcatele; iar vrăjitorii adueîndu-şi cărțile lor vrăjitoreşti, în preț de cincizeci de mii de arginti, le-au ars în public. (F. Ap. 19, *18-19).*

Sfîntul Ierarh Grigore de Nisa îndeamnă pe creştini a-şi mărturisi păcatele cu lacrimi, zicînd: „Vărsaţi înaintea mea lacrimi amare şi multe şi voi vărsa şi eu cu voi. Âlipiţi-vă cu tristeţe de un slujitor al Bisericii şi încredeţi-vă în el ca într-un Părinte... Preotul se întristează de păcatele fiului său duhovnicesc, cum s-a întristat Iacob de vederea hainei sîngerate a iubitului său fiu Iosif. Trebuie să vă încredeţi în cel ce va n scut duhovniceşte. Descoperiţi cu îndrăzneală secretele (păcatele, nelegiuirile) cela mai mari, descoperiţi-i tainele Sufletului vostru, precum se descoperă doctorului rănile cele mai secrete. El va purta de grijă de sănătatea fiecăruia" (Om. despre cei ce judecă pe alţii cu asprime).

Aşijderea ne îndeamnă la mărturisire şi Sfîntul Ioan Hrisostom, zicînd: „Să nu ne ruşinăm a ne mărturisi păcatele, căci mare este puterea mărturisirii şi mult poate ea" (Om. despre cruce şi tîlhar). Păcatele nemărturisite în Scaunul Spovedaniei apasă pe bietul Suflet cu o îndoită şi înmulţită greutate.

CANONUL CUVENIT. Duhovnicul ascultînd toate păcatele mărturisite, socoteşte ce are de dezlegat, iertat şi de legat sau canonisit. Mărturisirea Ortodoxă privitor la aceasta, zice hotărîtor: „De pocăinţă ţine şi epitemia sau canonul pe care-1 hotărăşte şi-1 pune Duhovnicul. Astfel sînt: rugăciuni, milostenii, posturi, călătorii la locurile Sfinte, mătănii (citirea de cărţi religioase, educative, luminătoare, folositoare de Suflete, cuprinzătoare cunoştinţelor trebuincioase creştinilor — Păstori şi păstoriţi — : Sfînta Scriptură, Istoria Bisericii, Viefile Sfinţilor, Mîntuirea Păcătoşilor, Hristoitia, Oglinda Duhovnicească, Vămile Văzduhului, despre Dumnezeu, despre Suflet, despre Sfînta" Cruce, Sfînta Biserică, ş.a.m.d. — şi altele asemenea cum va găsi cu calc Duhovnicul" (Răsp. întreb. 113).

Chipul de faţă ne arată cum îngerul îi spune omului să meargă la duhovnic să-şi mărturisească, fără ruşine, toate păcatele sale, pentru a se mîntui.... Fără mărturisirea păcatelor la Preot nu este cu putinţă în nici un chip şi sub nici o formă a se mîntui cineva oricît de multe' fapte bune ar avea şi ar face. Vezi pe larg „Mîntuirea Păcătoşilor" pp. 319 — 364.

Canonul urmăreşte ţinta îndreptării penitentului. Ceea ce este învăţătura însoţită de certarea cuvenită pentru şcolari, meseriaşi de felurite ocupaţii, a agricultorului la lucrarea pămîntului pentru a produce roade cît mai multe, curăţirea viei şi a pomilor pentru a rodi cît mai mult şi mai bine... aceia este canonul pentru păcătosul mărturisit. în fine, cele ce sînt roadele multe şi bune, frumoase, gustoase la pomii ce umbresc pămîntul, pentru gospodar; acesta-i canonul dat celor mărturisiţi pentru a le uşura păcatele, a se curaţi şi a fi răscumpăraţi în ziua judecăţii. Canoanele sînt nişte exerciţii corecţionale, «mijloace învăţătoriceşti, remedii sufleteşti pentru îndreptarea şi vindecarea păcătoşilor. Pentru atingerea scopului bun, ele trebuiesc date foarte înţelepteşte.

„Precum în tratamentul trupului — zice Sfîntul Grigore de Nisa — ştiinţa medicală are numai scopul de a însănătoşi pe bolnavi irin diferite mijloace, pentru că diversitatea bolilor impune diversitatea tratamentelor, tot aşa şi în bolile Sufletului, numărul şi diversitatea patimilor cere îngrijiri medicale diferite, care să corespundă răului şi să aducă vindecare. . . De aceea cel ce voieşte să aplice un remediu potrivit unei părţi a Sufletului ce suferă, trebuie să examineze mai întîi care este partea sufletului atinsă de boală, şi după aceea s-o supună tratamentului potrivit, în

aşa fel ca nucumva prin necunoaşterea ştiinţei de vindecare, să trateze o parto iar boala să fie într-alta". (Can. 1).

„Cei ce au luat de la Dumnezeu dreptul de a lega şi a dezlega, trebuie să examineze mai întîi felul păcatului săvîrşit — zice Sinodul VI ecumenic prin canonul 102 — precum şi dispoziţia păcătosului ce se căieşte şi astfel să întrebuinţeze remediul potrivit cu răul, ca nu cumva să se compromită vindecarea bolnavului din cauza lipsei de metodă, căci răul păcatului nu este uniform; ci e diferit şi variază la nesfîrşit şi produce ramuri vătămătoare de unde se răspîndeşte cu prisosinţă şi înaintează, dacă nu este oprit de puterea remediului" (vezi can. 12 al Sinodului VI ec. can. 5 al Sinodului din Anghira şi can. 52 al Sinodului din Cartagena).

„Cei ce au păcătuit în felurite chipuri, dar petrec în rugămintea mărturisirii şi a pocăinţei şi se întorc cu totul de la răutăţi; după măsura greşelii, unora ca acestora dîndu-li-se vreme de pocăinţă, pentru milostivirea şi bunătatea lui Dumnezeu să fie primiţi la împărtăşire" — zice canonul 2 al Sinodului din Laodichia.

Sfîntul loan Hrisostom, uneori recomandă oarecare bunătate faţă de canonisirea păcătoşilor, zicînd: „Dacă greşim impunînd canoane uşoare, oare nu este mai bine a da seamă pentru milostivire, decît pentru asprime? Unde Stăpînul Casei este darnic, acolo nu se cuvine ca servitorul să fie zgîrcit. Dacă Dumnezeu este bun, cum poate Preotul să fie nemilostiv?... (Om. 42 —43 la Mt.). Alteori impunea şi o oarecare asprime binefăcătoare faţă de păcătoşi, zicînd: „Leagă bine pe cel păcătos, pînă ce va îmblînzi pe Dumnezeu. Nu-1 lăsa nelegat, ca nu cumva să fie legat de urgia lui • Dumnezeu. Dacă îl voi lega eu (ca Duhovnic), Dumnezeu nu-1 mai leagă, iar dacă nu-1 voi lega eu atunci îl aşteaptă legăturile cele ncdezlegate. „Că dacă ne-am fi judecat pe noi înşine, nu am mai fi judecaţi de nimeni (1 Cor. 11,37).

Deci, să nu crezi că aceasta este o cruzime şi neomenie, ci ea se naşte din blîndeţe şi din dorinţa de-vindecare şi a bunei îngrijiri. Dar vei zice că i s-a dat un timp destul de lung ca pedeapsă. Cît timp? Un an, doi sau trei? Dar eu nu caut la mulţimea timpului sau a anilor, ci la îndreptarea Sufletului.. . Dacă cel păcătos s-a umilit, dacă s-a pocăit atunci s-a făcut totul; dacă însă nu este aceasta, apoi timpul cel îndelungat nu foloseşte la nimic! Căci noi nu căutăm dacă rana a fost legată un timp mai îndelungat, ci dacă a folosit cu ceva legătura. Dacă a folosit şi într-un timp mai scurt, să n-o mai pui, iar dacă n-a folosit, atunci pune-o şi după zece ani! Aceasta să-ţi slujească de hotar pentru îndelungarea răniі: dobîn-direa şi vindecarea celui legat de păcrte" (Com. la ep. 2 Cor. 15; S. Tes. V. 251-264).

UN CANON FOLOSITOR. Un om fără de lucru ispitit clo Satana, a furat dintr-o prăvălie un ceas de aur. Cum înainte de Sfintele Paşti s-a dus să se spovedească, Preotul Duhovnic nu i-a dat dezlegare pînă nu va întoarce păgubaşului ceasul furat. Ncavînd încotro, omul se întoarse acasă, luă ceasul şi-1 predă Preotului, CU rugămintea să-1 ducă el proprietarului. Abia acum după ce a intors paguba făcută, Duhovnicul i-a dat dezlegarea de păcate. A doua zi cînd Preotul a intrat în prăvălia unde avea să predea ceasornicul, a găsit acolo o femeie care plîngea cu amar şi cu ochii scăldaţi in lacrimi, mărturisea că copilul ei, care era ucenic în prăvălia ceasornicarului, nu este vinovat. Adică ce se întîmplase? După ce proprietarul prăvăliei a aflat că-i lipseşte ceasornicul de aur, s-a dus la poliţie şi a făcut arătare că ucenicul i-a furat ceasornicul. Vă puteţi închipui cît de mare a fost bucuria întristatei mame cînd Preotul a scos din buzunar ceasornicul şi a spus ceasornicarului numai atît: „Cel ce ţi-a furat ceasornicul, se căieşte de fapta sa şi prin mine ţi-1 trimite, rugîndu-te de iertare." Da, bineînţeles, că Preotul n-a spus numele vinovatului, fiindcă fiecare Preot este legat cu cel mai mare jurămînt înaintea lui Dumnezeu, să nu spună nimic, cu nici un preţ nimănui, chiar dacă l-ar tăia bucăţi cele ce i-au mărturisit creştinii la Spovedanie.

Din întîmplarea aceasta se pot vedea foloasele spovedaniei: un tînăr la spovedanie şi-a mărturisit fapta şi s-a căit de ea; un păgubaş şi-a,primit înapoi un lucru ce i-a fost furat; un copil nevinovat a scăpat de o învinuire nedreaptă şi o mamă întristată s-a bucurat că s-a descoperit nevinovăţia copilului ei. Fără spovedanie, bucuriile arătate nu s-ar fi produs. Prin spovedanie îţi uşurezi sufletul tău, dar în acelaş timp faci bucurie şi seimenilor tăi (vezi M.o.c. 47—49). Din

toate acestea reiese clar că: canoanele sînt nişte mij-oace de îndreptare a penitenților, în folosul lor vremelnic şi veşnic.

DEZLEGAREA. După mărturisirea tuturor păcatelor cu primirea canonului cuvenit şi facerea lui (Mt. *3,8;* Lc. *1,3—50;* 12, *1—10),* preotul duhovnic dă dezlegare de păcate, celui ce cu adevărat se pocăieşte, cu puterea harului. Minunată este această putere cu care sînt înzestrați, de Dumnezeu, preoții bisericii. Mîntuitorul adevereşte: „Tatăl a dat Fiului toată judecata,.." (Ioan 5, 22). „Şi eu — zice Sfîntul Ioan Hrisostom — văd că, toată această putere s-a dat preoților, de către Fiul" (T.D.P. III, 5).

Ai căzut? Alungă-ți jalea
Căci un înțelept a spus:
Cine cade se ridică
Uneori cu mult mai sus!

ADEVĂRATA POCĂINȚĂ ESTE AL DOILEA BOTEZ Da, chiar aşa este. Prin adevărata pocăință, făcută după Dumne-zeieştile învățături evanghelice, scripturistice, bisericeşti, raționale, ale ortodoxiei; omul păcătos iese curat din această baie a căinței, a lacrimilor şi a Duhului Sfînt: ca odinioară din baia Sfîntului Botez (unic), ca haina de nuntă curată şi luminoasă (Mt. 22, *11—13).* Astfel de haină, luminoasă, pentru intrare la Nunta Mielului in împărăția lui Dumnezeu şi-au cîştigat prin adevărată pocăință:

David (2 Imp. 12, *1—13);* Sfinții apostoli Petru şi Pavel (Mt. 26, *75;* 1 Tim. *1,13—15);* Măria Magdalena (Lc. *7,37-50;* 8,2); Samarineanca (Ioan 4, *7-42);* Zaheu (Lc. 19, *1-10);* tîlharul de pe cruce (Lc. *13,40 -43);* şi alți tîlhari precum: Moisi — arapul, David, Varvar, ş.a. (V, Sf. 28 aug. o.c. pg. 908 -927: 1 sept. pg. 39-42; 6sept. pg. 233-5; 9iulie pg. 439-441;.6 mai340-246...); păcătoasele femei: Măria egipteanca (V. Sf. 1 aprilie); Sf. Teodora (V. Sf. 11 sept. pg. 373-385); Pelaghia (V. Sf. 80 ct.pg. 225-247); Taisia (V. Sf. 8 oct. pag. 248 -254); Evdochia (V. Sf. 1 martie) şi altele.

FIECARE CREŞTIN SĂ AIBĂ UN DUHOVNIC, NU MAI MULȚI. Oricare creştin drepteredincios — păstor sau păstorit — este bine să aibă numai un duhovnic al său, care, la trebuință, să-1 vindece sufleteşte. La mare, la foarte mare trebuință, ar putea să-şi aibă şi un al doilea, condiționat: să-1 ajute pe primul în călăuzirea şi vindecarea lui, aşa cum fiecare are numai o mamă şi un tată. Mai mulți duhovnici să nu aibă deoarece s-a văzut clar că cei ce umblă din duhovnic în duhovnic, pe la sate, pe la oraşe, prin mînăs-tiri şi schituri.. .se strică mai rău. învățăturile felurite, canonisirile felurite, formează o babilcnie, un amestec, o învălmăşeală în capetele lor, încît nici nu mai ştiu de care să se mai țină. Pe lîngă acestea, mai cad şi în blestemul greu al sfintelor „Pravili" bisericeşti, care hotărăsc: „Oricare om sau femeie, de-şi va lăsa duhovnicul său, fără de oarecare vină şi se va spovedi la altul, să se despartă de biserică, cu cel ce-1 primeşte pe dînsul" (P.B.G. pag. 115 — 117). Aşijderea şi învățătura, după dezlegarea din Molitfelnice sau Agiaz-matare: „Fiule — ori fiică — atîția ani, poruncesc sfinții părinți, să nu te împărtăşeşti cu Sfintele Taine, ci numai să bei Aghiazmă Mare. Şi de vei ținea să nu te împărtăşeşti, ți se vor dezlega păcatele tale; iar de vei îndrăzni, peste porunca sfinților părinți, ca sa te împărtăşeşti, atunci te vei socoti ca al doilea Iuda. Iar de vei fi bolnav şi tare slab, temîndu-te de moarte, atunci să te împartă şeşti şi de te vei însănătoşi iar vei rămîne în anii ce ți s-au porum it. pînă cînd vei plini canonul. Iar dacă te vei împărtăşi de frica mortii, plinind canonul cel dintîi, ți se va socoti alt canon pentru împar-tăşire şi-1 vei plini şi pe acela."

. Aşadar, este bine a nu schimba duhovnicul, decît numai in caz de mare nevoie, cînd se schimbă preotul duhovnic din locali-tate, ori cînd ne mutăm noi în altă parte, în alia parohie.

PĂCATELE MĂRTURISITE ŞI CANONIS1TK, NU SI MAI MĂRTURISESC IARĂŞI. Păcatele odată spovedite, nu trebuie să le mai spovedească nimeni iarăşi de la început altor

Chipul de faţa ne arata cum pentru fiecare păcat ce spune omul, iese cîte un şarpe din gura lui. Apoi, un şarpe mai mare a scos capul de trei ori, dar nu a ieşit, adică a vrut să mai spună încă un păcat mare, dar de ruşine nu 1-a spus. Apoi toţi şerpii care ieşiseră s-au întors din nou la el... Vezi „Mîntuirea păcătoşilor" p. 346.

duhovnici şi să ceară canon, căci atunci leapădă canonul cel dinţii; decit numai dacă iarăşi a căzut în aceleaşi păcate, cînd trebuie să le spovedească curat, ca pe nişte rădăcini şi pricini ale păcatelor celor de pe urmă; spovedind pe cele dintîi, pentru smerenie... iar pe cele de pe urmă, pentru iertare (S. Tes. IX, 24).

TREBUIE A SE SPOVEDI adeseori chiar şi acei cărora, ca fariseul din pilda Mîntuitorului (Lc. 18, *10—14),* li se pare sa nu păcătuiesc precum alţii (1 loan 1, *8 — 9).* Bolnavii trebuie â se spovedi şi griji cît mai des. Spovedania se poate face în orice vreme şi în orice loc. Trebuie a alerga la duhovnic ori de cîte ori vedem că ne-am rănit cu păcate grele, luîndu-ne canonul cuvenit, pentru a primi mîngîierea harului şi speranţa iertării. După obiceiurile vechi, spovedania se făcea în cele patru posturi ale anului. Majoritatea creştinilor, întrucît li s-a răcit căldura credinţei, se mărturisesc îu Postul Mare, alţii şi mai reci fiind, abia după doi, trei cinci ani ... se spovedesc.

PLECÎND DE LA SCAUNUL SFINTEI SPOVEDANII, cugetăm cu adîncă atenţie la îndreptarea noastră. în acest scop bun, ne întipărim în minte cît mai adînc, cuvintele Dumnezeieştilor Scripturi: „Fereşte-te de rău şi fă binele. . . Nu te atinge, nici gusta, nici pipăi! (Ps. 33, *13-14;* Col. 2, 21; comp. Fac. 2, 17; 3, 1-7) Şi mai ales la porunca Mîntuitorului: „Iată că te-ai făcut sănătos, de acum să nu mai greşeşti ca să nu-ţi fie ţie ceva mai rău" (loan 5, *14).* „Du-te şi de acum să nu mai păcătuieşti" (loan 8, 11).

Deşi omul nu poate să scape cu totul de păcat (cum nu-şi poate feri hainele negre de praful făinii, cei care lucrează în morile de măcinat sau hainele albe cei ce lucrează în minele de-cărbuni). Cu toate acestea-, fiecare creştin este dator, după cugetul ce-1 are, ca de la o mărturisire pînă la alta să-şi îndrepteze viaţa cît va putea mai mult (M.O. răsp. întreb., 113).

BINEFACERILE SAU ROADELE POCĂINŢEI sînt mari şi minunate. Precum durerea, mărturisită la alte persoane, scade şi bucuria împărtăşită altora, creşte; aşa şi în pocăinţă sau spovedanie. Păcatul este o sarcină grea şi zdrobitoare, care apasă mereu sufletul şi-1 mustră, este şarpe ce muşcă, lepră ce mortifică şi omoară, văpaie dogoritoare trupului şi haină pătată de sînge. Plăcerile păcatului întunecă ochii minţii, ca furtunile văzduhul; cufundînd pe păcătos în valurile poftelor şi în dobitocia împatimirilor. Prin adevărata pocăinţă însă, sarcina se leapădă, sufletul se uşurează şi dobîndim harul iertării, nădejdea mîntuirii, scăparea de pedeapsă pentru păcat, împăcarea cu Dumnezeu, dobîndirea Raiului şi a statornicei fericiri veşnice.

Mărturisirea Ortodoxă arată binefacerile pocăinței, astfel: Primul folos este acesta că, precum prin păcat pierdem nevinovăția pe care am căpătat-o prin Sfîntul Botez, tot astfel prin pocăință o căpătăm din nou. Precum prin păcat ne lipsim de Harul Dumnezeiesc, tot așa prin pocăință îl dobîndim din nou. Apoi, precum prin păcat cădem în robia diavolului, tot astfel prin pocăința ne izbăvim de ea. în fine, precum prin păcat intră în cugetul nostru ruşinea şi frica, tot astfel prin pocăință se întoarce în noi pacea şi îndrăzneala, la fel cu cea pe care o au copii către părinții loi (par-tea I rasp. întreb. 114;).

Prin pocăință ne apropiem de Mîntuitorul, ca: Măria Magda-lena, Samarineanca, Zaheu, Petru, Pavel... Prin pocăință dobîn-dini Raiul, ca tîlharul (Lc. 23, *40-43).* Prin pocăință dştigăm iertarea păcatelor, haina nevinovăției cu care ne-am îmbrăcat la Sfîntul Botez şi viața fericită ca şi fiul risipitor, care s-a căit şi s-a reîntors la Tatăl său (Lc. 15, *17-24).* Să ne întoarcem şi noi toți ca fiul risipitor, cu adevărată pocăință, la Dumnezeu. De cîte ori ne împiedecăm şi cădem, să ne ridicăm; tot așa de cîte ori greşim sau păcătuim, să ne căim, să ne curățim de păcate (1 loan 3,3—5; Mt. *8,2-3; 9,2-3).*

DE CÎTE ORI CAZI, SCOALĂ-TE, ŞI TE VEI MÎNTUI. Orice binecredincios creştin — păstor sau păstorit — deşi este bo-tezat şi îmbrăcat în Hristos, totuşi este expus diferitelor căderi. Se povîrneşte... şi cade adeseori în unele sau în altele din cele 365 feluri de păcate. De este veghetor şi osîrdnic, cade de mai puține ori şi în păcate mai uşoare; iar de este mai ne veghetor, neglijent, ori mai somnoros, cade de mai multe ori şi în.păcate mai grele. .. Prin trezvie şi adevărată pocăința, cu facerea roadelor vrednice de pocăință (Mt. 3,5) se poate ridica şi curați.

Un frate oarecare a mers la Avva Sisoe şi 1-a întrebat, zicînd: „Ce voi face avvo, că am căzut?" Bătrînul i-a răspuns: „Scoală-te iarăşi şi iarăşi, ori de cite ori cazi". Fratele, nelămurindu-se, i-a zis: „Pînă cînd?" Bătrînul i-a zis: „Pînă cînd vei fi apucat de moarte; sau în bine sau în cădere, căci cu ce se va afla omul, cu aceia se duce" (P.o.c. 216, *38),* adică în ce-1 va afla moartea în aceia îi va judeca Dumnezeu şi-1 va răsplăti vremelnic şi veşnic.

Un biet frate pustnic şedea singur deosebi în mînăstirea Mani-di iilor. El zicea această rugăciune pururea, către Dumnezeu: „Doamne nu mă tem de Tine şi pentru aceasta trimite-mi săgeată .le fulger sau altă muncă sau boală sau drac. .. ca măcar aşa sufletul meu cel împietrit să capete frică". Apoi, rugîndu-se, iarăşi zicea: „Ştiu că, multe am greşit Ție, Stăpinc. Pentru aceasta nu îndrăznesc să zic să mă ierți; ci, de se poate, pentru îndurările Tale, iartă-ma Iar de nu se poate, pedepseşte-mă aici şi nu mă pedepsi acolo. Dacă şi aceasta este cu neputință, răsplăteşte-mi aici parte din muncă şi acolo îmi fă munca mai uşoară; numai începe de acum a mă pedepsi, insă cu milă şi nu cu mînia Ta, Stăpîne!" Aşa pocăindu-se el un an intreg şi acestea zicînd cu lacrimi fierbinți, din tot sufletul rugîndu-se, îşi zdrobea trupul său cu post, cu priveghiere şi în alte pătimiri, smerindu-şi şi sufletul său.

într-o zi, şezind el jos şi plîngînd după obicei şi tare obosit fiind din multă scirbă, i-a venit lui dormitare şi a adormit. Atunci iata, statu de fata Hristos şi-i zjse cu glas blînd: „Ce ai omule, ce plîngi aşa?" Cunoscîndu-L pe El cine este, i-a răspuns înspâi-mîntat: „Am greşit, Doamne!" Cel ce i s-a arătat i-a zis: „Scoală-te" El a răspuns: „Nu pot, Stăpîne, de nu-mi vei da mîna." Acela întinzînd mîna şi apucîndu-1, 1-a sculat. Fratele, sculîndu-se, plîn-gea foarte tare. Cel ce i s-a arătat i-a zis iarăşi asemenea, cu glas lin şi blînd: „Ce plîngi omule.? Ce te mîhneşti?" Fratele a răspuns: „Nu voieşti, Doamne, să plîng şi să mă mîhnesc; căci cu atîtea Te-am mîhnit, eu, cel ce am dobîndit de la Tine atîtea bunătăți?" Acela, întinzîndu-şi iarăşi mîna Sa, a pus-o pe capul fratelui şi i-a zis: „De acum nu te mai scîrbi. De vreme ce tu te-ai scîrbit pentru Mine, nu Mă voi mai scîrbi Eu asupra ta. Dacă Sîngele Meu L-am dat pentru tine, cu mult mai vîrtos Voi da ție iertare şi la tot sufletul care se pocăieşte curat."

Fratele, venindu-şi în sine din acea vedere, şi-a simțit inima plină de toată bucuria, încredințîndu-se că Dumnezeu a făcut milă cu dînsul. Astfel a petrecut totdeauna în smerenie, mulțumind lui Dumnezeu pentru toate binefacerile Sale (P.o.c. 412—311).

Un alt frate pustnic, biruindu-se de curvie, în toate zilele se afla săvîrşind păcatul, dar în toate zilele îmblînzea pe Stăpînul său cu lacrimi şi cu răgăciuni. Aşa făcînd el, amăgindu-se de

obiceiul cel rău, săvîrşea mereu păcatul. Apoi iarăşi, după savîrşirea păcatului se ducea la biserică. Acolo, văzînd cinstitul Chip al Domnului nostru Iisus Hristos pe icoană, se arunca pe sine înaintea Lui cu amare lacrimi, zicînd: „Milueşte-mă Doamne şi ridică-de la mine această vicleană ispită, că mă trudeşte cumplit şi mă răneşte cu amărăciunea desmerdărilor. Nu am obraz, Stăpîne, ca să caut şi să văd Chipul Tău cel Sfînt şi mult mai strălucit decît soarele, ca să se îndulcească inima mea şi să se veselească."

Acestea zicînd el, după ce ieşea din biserică, iarăşi cădea în noroi, dar nicidecum nu se deznădăjduia de mîntuirea sa. De la păcat întoreîndu-se la biserică, iarăşi cele asemenea striga către Iubitorul de oameni Dumnezeu, zicînd: „Pe Tine Doamne Te pun chezaş de acum că nu voi mai face păcatul acestea; numai iartă mie, Preabunule, cele ce din început şi pînă în ceasul acesta Ţi-am greşit Ţie." După ce făcea el aceste înfricoşate tocmeli şi făgăduinţe, iarăşi se afla în acelaşi păcat rău. Aici era a se vedea iubirea de oameni a lui Dumnezeu cea prea dulce şi nemărginita Lui bunătate, că suferea în toate zilele călcarea şi nerecunoştinţa fratelui cea neîndrep tată şi rea şi din .multa Sa milă căuta şi aştepta pocăinţa şi întoai cerea lui. Nu un an a făcut aceasta, nici doi, nici trei, ci zece ani şi mai mult. Vedeţi fraţilor suferirea cea neinăsuiaia ţj Iubirea de oameni cea nemărginită a Stăpînului!!! Iată El, întotdeauna îndelung rabdă, suferind fărădelegile şi păcatele noastre cele cumplitei De acest lucru este cu putinţă a ne spăiinînla şi a ne minuna deîndurările cele bogate ale lui Dumnezeu, că fratele făgăduindu-se că nu va mai face altădată păcatul, se afla mincinos.

într-una din zile, lucrîndu-se acestea şi fratele făcînd păcatul, a alergat la biserică plîngînd, suspinînd, tînguin-du-se şi silind îndurările Preabunului Stăpin ca să se milostivească spre dînsul, să-1 scape de noroiul înverşunării. Cum fuga el aşa pe Iubitorul de oameni Dumnezeu,

începătorul răutăţii şi pierzătorul sufletelor noastre, diavolul, văzînd că nimic nu foloseşte; că cele ce el prin păcat alcătuia, fratele prin pocăinţă Ie risipea, neruşinîndu-se s-a arătat lui de faţă. Căutînd diavolul în obrazul fratelui, strigă către cinstita icoană a Domnului nostru Iisus Hristos: „O, ce este mie şi Ţie, lisuse Hristoase? Milostivirea Ta cea nemărginită mă biruieşte şi ma surpă, că primeşti pe acest curvar, care în toate zilele minte înaintea Ta, defăimînd Stăpînirea Ta. Pentru ce nu-1 arzi pe el, ci îndelung îl rabzi şi-1 suferi? Tu vei să judeci pe curvari, pe prea-curvari şi pe toţi păcătoşii o să-i pierzi. Cu adevărat nu eşti drept Judecător; ci unde se va părea Stăpinirii Tale, tot treci cu vederea. Pe mine, pentru o mică călcare a înălţării, m-ai aruncat din ceruri jos şi acesta fiind mincinos şi curvar, fiindcă zace înaintea Feţii Tale, lin îi dăruieşti lui blîndeţea Ta. Pentru ce dar Te mai numesc pe Tine Judecător drept? Precum văd şi Tu primeşti feţe, din multă bunătate şi treci cu vederea dreptatea. . .". Acestea le zicea diavolul, iuţindu-se de multă amărăciune, scoţînd pară de foc din nările lui. Acestea zicînd a tăcut.

Atunci s-a făcut glas ca de la Jertfelnic, zicînd: „O, balaure prea viclene şi pierzătorule, nu te-ai mai săturat de socoteala ta cea rea, că ai sorbit lumea? Acum, în acest moment şi pe cel ce a venit la mila Mea cea nespusă, te sileşti să-1 răpeşti şi să-1 sorbi ? Ai tu atîtea greşeli ca să pui şi să tragă întocmai cu Sîngele cel scump pe care L-am vărsat pe Cruce pentru dînsul? Iată junghierea

Mea şi moartea Mea au afundat fărădelegile lui. Tu, cînd el vine la păcat, nu-1 izgoneşti ci-1 primeşti cu bucurie şi nu-1 opreşti, nădăjduind ca să-1 dobîndeşti! Dar Eu, Cel atît de milostiv şi Iubitor de oameni, Care am poruncit verhovnicului Meu, Petru—Apostolul, să ierte celui ce greşeşte în fiecare zi, pînă în de şaptezeci de ori cîte şapte, oare nu-1 voi ierta pe el? Oare nu-1 voi milui? Aşa, cu adevărat că de vreme ce acesta aleargă la Mine, nu Mă voi întoarce de

către el, pînă ce-1 voi moşteni. Pentru păcătoşi Eu M-am răstignit şi Preacuratele Mele palme, pentru dînşii Le-am întins, ca, cel ce va voi să se mîntuiască, să alerge şi să se mîntuiască. Eu de către nimeni nu Mă întorc, pe nimeni nu izgonesc, măcar de nenumărate ori într-o zi de va greşi şi de nenumărate ori va veni către Mine, nu va ieşi afară scîrbit. Vezi tu, Eu n-am venit să chem pe cei drepți, ci pe cei păcătoşi la pocăință!"

Făcîndu-se glasul acela, diavolul stătea tremurînd şi neputînd să fugă. Atunci iarăşi s-a făcut glas, zicînd: „Ascultă amăgitorule, pentru ce zici că sînt nedrept. Eu către toți sînt drept; că în ceea ce aflu pe cineva, în aceia îl judec. Iată, pe acesta l-am aflat stînd înaintea picioarelor Mele şi arătîndu-se biruitor peste tine. îl voi lua dar pe el şi îi voi mîntui sufletul lui, fiindcă nu s-a deznădăjduit de mîntuirea sa. Tu însă vezi cinstea lui, crapă de zavistia ta şi te ruşinează."

Stînd fratele cu fața în jos şi tinguindu-se şi-a dat duhul. Atunci îndată urgie mare venind, ca focul, a căzut peste satana şi 1-a mistuit

De aici, fraților, să cunoaştem cu toții milostivirea şi iubirea de oameni a lui Dumnezeu, cea nemăsurată şi niciodată să nu ne desnădăjduim de mîntuirea noastră (P.o.c. 406—8,2).

Un alt frate, călugăr, ce se nevoia în pustie pentru a dobîndi împărăția lui Dumnezeu, căzînd în ispită, adică în păcat, de scîrbă a pierdut rînduiala călugărească. Vrînd a pune început bun, se oprea de multa mîhnire şi zicea în sine: „Cînd am să mă aflu, precum am fost odată?" Aşa, pregetînd el, nu putea, nicicum să facă început de lucrul său călugăresc. Mergînd la un bătrîn i-a povestit cele pentru sine. Bătrînul, auzind scîrba lui, i-a povestit pilda aceasta, zicînd: „Un om avea o țarină. Din lenea lui, toată țarina s-a înțc-lenit şi s-a umplut de spini şi de ciulini. Mai pe urmă a socotit s-o lucreze. El a zis fiului său: mergi de curățeşte țarina. Fiul a mei . s-o curățească. Văzînd el însă mulțimea spinilor, s-a împuținai, zicînd în sine: Cînd voi putea eu să smulg acestea toate şi cură țese țarina asta? Aşa zicînd s-a culcat şi a adomit. Deşteptindu-se el şi iarăşi căutînd la mulțimea spinilor şi tiindăvindu-se, a petre-cut zăcînd şi nefăcînd nimic. Aşa, uneori culcandu-se, alte ori intorcindu-se aici, ca uşa în țiținâ, precum zice Scriptura, a cheltuit fără de lucru, nu puține zile.

După aceea a venit tatăl lui ca să vadă ce a făcut. Aflîndu-1 pe el că n-a lucrat nimic, i-a zis: „Pentru ce fiule n-ai lucrat nimic pînă acum?" El a răspuns: „Tată, cum veneam să lucrez, văzînd mulțimea spinilor, mă slăbănogeam, şi de multă scîrbă mă culcam şi dormeam. Iacă, pentru aceea n-am lucrat nimic". Tatăl său i-a zis: „Fiule, atîta cît ține aşternutul tău, fă în toate zilele. Aşa sporeşte lucrul tău şi nu slăbeşti". Tînărul a făcut aşa. în puțina vreme a curățit țarina. ..". Aşa fă şi tu, frate, lucrează cîte puțin şi nu te împuțina. Şi Dumnezeu cu Darul Său iarăş te aşează la rînduiala ta cea dîntîi". Fratele auzind, şezînd cu răbdare, făcea cum 1-a învățat bătrînu]. Aşa cstenindu-se, cu Darul lui Dumnezeu a aflat odihnă (P.o.c. 413, *13).*

La aceasta ne îndeamnă însuş Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, zicînd: „De cîte ori vei cădea, scoală-te şi te vei mîntui" (Rug. Il-a la Sf. Maslu).

De-ai veni la noi la vară
Ai vedea că lîngă casă
Am sădit din primăvară
Tot felul de flori frumoasă
Dară unele din ele
Oricît eu le îngrijesc
Cum se face-ntotdeauna
Tocmai toamna înfloresc!...
Dacă-n toamna vieții tale
Omule te pocăeşti
Ca şi florile acestea
Tot aşa şi tu-nfloreşti!

Oricind te răneşti, intră în Biserică, şi te tămăduieşti. La aceasta ne îndeamnă Mîntuitorul, Sfinții Apostoli, Sfinții Părinți şi Sf. Biserică. Sf. loan Hrisostom ne sfătuieşte aşa: „Ai păcătuit? Vino şi intră în Biserică şi-ți şterge păcatul. Ori de cîte ori cazi în piață, te scoli; tot astfel, de cîte

ori păcătuieşti, pocăieşte-te... Nu'te deznădăjdui. De ai mai păcătuit odată, căieşte-te iarăşi, ca nu cumva prin nebăgarea ta de seamă să pierzi cu totul nădejdia bunurilor făgăduite. Ai ajuns la adînci bătrîneţi şi ai păcătuit? Intră în Biserică şi te căieşte, căci aici este loc de vindecare, iar nu tribunal, locul unde nu se torturează; ci se dă iertare de greşale" (Om. despre căinţă). în Biserica Sfînta sînt toate leacurile pentru vindecarea bolilor sufleteşti, de curăţirea păcatelor, numai să le cunoască, să le primească şi folosească creştinii noştri mari şi mici.

Spală-ţi păcatele prin lacrimi. La aceasta ne îndeamnă Sf. Ierarh Grigore Teologul, zicînd despre sine însuşi: „Cine va da capului meu şi pleoapelor mele izvor nesecat, ca să pot spăla în mine prin şiroaie de lacrimi tot felul de întinăciune, şi să plîng pentru păcatele mele pe cît se cuvine? Căci pentru muritori şi pentru Sufletele întinate, leacul cel mai bune sînt: lacrimile, cenuşa şi sacul pocăinţei" (versuri de sine însuşi).

La spălarea păcatelor mărturisite şi canonisite cu lacrimi, ne îndeamnă şi Sf. loan Hrisostom, zicînd: „Dacă lacrimile lui Petru au putut şterge un păcat aşa de mare (al întreitei lepădări de Domnul) ; cum să nu le ştergeţi şi voi pe ale voastre/prin lacrimile voastre? Căci lepădarea de Domnul nu este ceva (un păcat) neînsemnat; ci dimpotrivă, foarte însemnat, şi totuşi, lacrimile l-au şters. Plîn-geţi dar şi voi pentru păcatele voastre, dar nu faceţi aceasta numai de'ochii lumii. Plîngeţi amar cum a făcut Petru. Vărsaţi şiroaie de lacrimi din adîncul inimii, ca Domnul să se milostivească spre voi şi să vă dea iertare" (Om. III despre pocăinţă, 13).

Cel ce se căieşte — zice Sf. Vasile — trebuie să plîngă cu amar şi să exprime din fundul inimii lui, ce este propriu căinţei"(Regule morale, I. 3). Psalmistul David recomandînd căinţa sinceră, din toată inima, nu numai cu limba, cu buzele şi cu gura, arată clar că numai: „Inima înfrîntă şi smerită, Dumnezeu nu o va urgisi" (Ps. 50, *18).* Botezul Pocăinţei cu lacrimi e foarte greu, dar şi foarte curăţitor, luminător, folositor, şi în veacul acesta şi în cel viitor.

e) Am avut şi am unele îndoieli în Taina Dumnezeieşti împărtăşanii ? (1)

1) SFÎNTA TAINĂ A DUMNEZEIEŞTEI ÎMPĂRTĂŞANII Cărţile Dumnezeieştilor Scripturi ale Vechiului şi Noului Testamem şi Sfînta Trediţie, ne vorbesc despre Dumnezeiasca Taina a Dum-nezeieştei împărtăşanii sau Cuminicâturi mai mult decit despre oricare din celelalte Taine Sfinte. Şi cu drept cuvînt, deoarece Taina aceasta este mai înaltă, mai Sfînta, mai puternică, mai preţioasă, mai trebuincioasă, mai cinstită, mai presus decit toate celelalte şase Taine; aşa cum este ziua Duminicii faţă de celelalte şase zile ale săptămînei, cum e capitala ţării faţă de celelalte oraşe şi sate, cum e Biserica faţă de celelalte case din parohie sau filiala, cum e împăratul, regele, domnitorul sau stăpînitorul ţării lata de ostaşi, ofiţeri şi trupă sau de funcţionarii statului, cum este una ţătorul faţă de şcolarii săi, cum este Preotul faţă .le parohienil sai cum-este păstorul faţă de oi, cum este capul lata de trupul sau omenesc, in Celelalte şase Taine Sfinte se impărtaseşte credincio-silor Harul Dumnezeiesc sfintilor In Taina aceasta insa Mintuitorul a binevoit a Se da pe Sine însuşi nouă totdeauna, sub chipul Pîinei şi al Vinului cu apă, sfinţite, în care El este real cu întregul Său Trup şi Sînge, cu omenirea şi Dumnezeirea Sa, drept aşa cum este în ceruri pe Scaunul Dumnezeirei Sale.

Taina Dumnezeieştei împărâtăşanii este superioară celorlalte Taine, e cea mâi Sfînta şi mai înaltă, prin care omul renăscut din baia Sf. Botez, din apă şi din Duh, sigilat cu sigiliul Duhului Sfînt prin Mir-Ungere, ori de-i creştin vîrstnic prin Taina Pocăinţei, se împărtăşeşte cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos sub chipul Pîinii şi Vinului, sfinţite, spre iertarea păcatelor, părtăşia cu Hristos Dumnezeu-Omul,'pentru cîştigarea vieţii şi a fericirii veşnice. Taina aceasta întrece cu binefacerile ei pe toate celelalte. Ea aduce folos mîntuirii noastre mai mult decît toate celelalte. în această Taină se descoperă credincioşilor tot Harul şi bunătatea Domnului nostru Iisus Hristos, Care e de faţă, real, în Pîinea şi Vinul Euharistie (Vezi M. O.o.c.p. I, răsp. întreb. 106; Mt. *26,26 -28;* 1 Cor. 10,16-17,21; 11 *23-32;* Ioan 6, *37-58).*

Originea Dumnezeieştei împărtăşanii. începutul, obîrşia sau zvorul acestei Taine Dumnezeşti, este însuşi Mîntuitorul. El însuşi preînchipuit-o în înmulţirea plinilor cu care a săturat mulţimi mari de mii de oameni, a anunţat-o, arătîndu-o superioară cu totul faţă de „mana"

căzută din cer, cu care a hrănit poporul Israelit 40 de ani în pustie, apoi a aşezat-o la Cina de Taină.

Mîntuitorul anunţă aşezarea acestei Taine. Pe la începutul lui martie, în al doilea an al activităţii Sale publice, în Capernaum, după ce săturase 5000 de bărbaţi, plus femeile şi copii, cu cinci pîini de orz şi doi peşti, după care Apostolii au strîns 12 coşuri pline de sfărîmitUri. Oamenii recunoscători minunii caută şi află pe Iisus... El le-a zis: „Amin, amin grăiesc vouă: Mă căutaţi nu pentru că aţi văzut semne — minuni — ci pentru că aţi mîncat din pîini şi v-aţi săturat. Sîrguiţi-vă a vă agonisi nu mîn-carea cea pieritoare, ci mîncarea care rămîne spre viaţă veşnică, pe care vă va da-o Fiul Omului... Căci Pîinea lui Dumnezeu este aceea care se pogoară din cer şi dă viaţă lumii... Eu sînt Pîinea Vieţii... Părinţii voştri au mîncat mană în pustie, dar au murit. Pîinea care se pogoară din cer este aceea, din care dacă mănîncă cineva, nu mai moare. Eu sînt Pîinea cea vie care s-a pogorît din cer. Cine mănîncă din Pîinea aceasta; va fi viu în veci. Pîinea aceasta pe care Eu o voi da, este Trupul meu, pe care-L voi da pentru viaţa lumii". Atunci Iudeii nelămuriţi, au început a se întreba între ei miraţi: „Cum poate Acesta să ne dea Trupul său să-1 mîncăm!?"" Iisus le-a zis: „Amin, amin grăiesc vouă: De nu veţi mînca Trupul Fiului Omului, şi de nu veţi bea Sîngele Lui, nu veţi avea viaţă în voi. Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi, Căci Trupul Meu este cu adevărat mîncare şi Sîngele Meu este cu adevărat băutură. Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, rămîne în Mine şi Eu în el. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl şi Eu viez prin Tatăl, aşa şi cel ce Mă mănîncă pe Mine, va vieţui prin Mine. Aceasta este Pîinea care s-a pogorît din cer, nu ca ihana pe care au mîncat-o • părinţii voştri şi au murit. Cel ce mănîncă Pîinea aceasta, va fi viu în veac" (Ioan 6, *26—33, 35, 48—58).*

„Pîinea cea vie" pogorîtă din cer, ca şi „mana" pe care au primit-o Iudeii în pustie, este ceva natural. Şi una şi alta este ceva de mîncare. Despre mîncarea aceasta Mîntuitorul ne spune destul de clar, că este Trupul şi Sîngele Său. Cum Iudeii, ca şi ereticii şi sectarii vremifor, nu pricepeau ce le spunea, Mîntuitorul le repetă iarăşi destul de lămurit, că: în ceea ce le-a spus, este vorba de: „Trupul Său" şi de „Sîngele Său" sub chipul Pîinii şi al Vinului sfinţite, care se vor transforma în Trupul şi Sîngele Său la Cina de Taină şi pe Altarele Bisericilor Ortodoxe.

Mîntuitorul aşează Taina Dumnezieştii împărtăşanii. Taina aceasta a fost aşezată după anunţare (Ioan 6, *26—58)* mai tîrziu de însuşi Domnul nostru Iisus Hristos în ajunul Patimii şi Proslă-virei Sale. în noaptea cînd a fost vîndut de Iuda Iscarioteanul, trădat, prins, dus la patimă şi la moarte (1 Cor. 11, *23),* Iisus a venit mai înainte cu ucenicii oăi într-o casă din Ierusalim, sus în foişorul ei spaţios, curat, aşternut, unde era pregătit Pastile evreiesc. După serbarea ultimului Paşti (+), Iisus spală picioarele ucenicilor, apoi se aşează la Cină. Pe cînd toţi şedeau la masă, Mîntuitorul Hristos luă în preacuratele Sale mîini Pîinea, o binecuvînta şi mulţumind lui Dumnezeu, o frînse şi împărţindu-o ucenicilor Săi, Ie-a zis: „Luaţi mîncaţi, Acesta este Trupul Meu, Care se frînge pentru voi..Apoi luînd Paharul cu vin, îl dădu ucenicilor Săi, zicînd: „Beţi dintru acesta toţi, Acesta este Sîngele Meu al Legii celei noi, Care pentru voi şi pentru mulţi se varsă, spre iertarea păcatelor... Aceasta să o faceţi întru pomenirea Mea" (Mt. 26, *26 -28;* Mc. 14,21-24; Lc. 22, 17-20; 1 Cor. 11,24-29).

Aici este uşor de înţeles despre ce e vorba şi ce anume a săvîrşit Mîntuitorul la această Cină. El a săvîrşit Sfînta şi Marea Taină a Dumnezeieştii împărtăşiri, dînd ucenicilor Săi: Preacuratul Său Trup şi Sînge sub chipul Pîinii şi al Vinului. Iată, aici, pentru prima oară, s-a săvîrşit Taina Dumnezeieştii împărtăşiri. Aici Pîinea şi Vinul, după cuvîntul Domnului, s-au prefăcut în Trupul şi Sîngele Domnului. Aici, pentru prima oară, Sfinţii Apostoli s-au împărtăşit cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Mîntuitorului Hristos.

(+) Cititorul să bage bine de seama şirul lucrărilor Domnului nostru Iisus Hristos în această împrejurare: El mai întîi mănîncă mielul sfintelor paşti, după datina evreeiască, apoi orînduieşte ospatul cel nou al Noului Tes-tament, care e Dumnezeiasca împărtăşanie. Una inlocuieste pe cealalta, adica Pastile nou creştinesc, înlocuieşte pastile cel vechi evreesc.

Aceasta s-o faceţi întru pomenirea Mea. îndată după savîrşirea Dumnezeieştii împărtăşanii şi împărtăşirea Apostolilor, Mîntuitorul le porunceşte: „Aceasta să faceţi (întotdeauna) întru pomenirea Mea...". Aceasta o adevereşte şi Sf. Ap. Pavel, zicînd: „De cîte ori veţi mînca Pîinea

Aceasta şi veţi bea Paharul acesta, vestiţi moartea Domnului pînă la venirea Lui" (Lc. 22, 15; 1 Gor. 11, *24 —25).* Prin aceste cuvinte Domnul Hristos a poruncit să se facă mereu Dumnezeiasca. Liturghie cu Cina Trupului şi Sîngelui Său, pentru a se vesti pînă la sfîrşitul veacurilor „moartea (adică răstignirea, jertfirea şi moartea) Lui".

Dumnezeiasca Liturghie cu Proscomidia şi sfinţirea Darurilor, este Cina cea de Taină, Cina Domnului, răstignirea mîntuitoare, taina Trupului şi Sîngelui de pe Cruce, slujba şi serbarea Dumnezeieştii împărtăşanii. Prin ea primim în trupul şi sîngele nostru P.S. Trup şi Sînge al Domnului. Prin ea ne împărtăşim cu Tainele vieţii Dumnezeieşti, după cum şi Sf. Ap. Pavela scris: „Paharul binecuvîntării, pe care-1 binecuvîntăm, nu este oare împărtăşirea cu Sîngele lui Hristos? Pîinea pe care o frîngem nu eşte oare împărtăşirea cu Trupul lui Hristos?" (1 Cor. 10, *16).* Ba da. întrebarea cuprinde şi răspunsul: este. Este împărtăşire din Pîinea Vieţii (loan 6, *35—58),* este cuminecare şi participare la „firea Dumnezeiască" (2 Petru *1,4).*

Hristos, Piatra cea din capul unghiului vieţii noastre (Mţ. 21, *42),* în nemărginita Sa dragoste faţă de noi (loan *3,16),* a gustat şi a golit paharul suferinţei pe Cruce pentru noi şi pentru mîntuirea noastră, iar nouă ne-a lăsat fericirea de a ne împărtăşi cu Trupul şi Sîngele Său spre izbâvitoarea mîncare şi băutură pentru viaţa veşnică. „Aceasta să o faceţi întru pomenirea Mea — zice El — Spre iertarea păcatelor" (Mt. 26, *26—28).* Ca oamenii să-şi însuşească harul sfinţitor, să se facă părtaşi mîntuirii, să se sfinţească şi să guste fiecare fructele Jertfei de pe Cruce, Mîntuitorul ne-a dat Trupul şi Sîngele Său cel viu şi veşnic, în Taina împărtăşaniei sau Euharistiei, săvîrşită în vremea oficierii Dumnezeieştii Liturghii.

Ministrul săvîrşitor al acestei Dumnezeieşti Taine este numai Arhiereul şi Preotul dreptcredincios. Mîntuitorul la Cina de Taină, a poruncit — nu celorlalţi credincioşi din cei vreo 500 (1 Cor. 15, *6)* — ci numai celor 12 Apostoli ai Săi: „Aceasta să o faceţi spre pomenirea Mea" (Lc. 22, *19),* deci, numai Arhiereii şi Preoţii, ca urmaşi ai lor direcţi, înzestraţi cu putere Dumnezeiască <le sus, pol să virşi această Dumnezeiască Taină. Potrivit practicii vremilor apostolice sau veacurilor primare, împărtăşirea credincioşilor, în cazuri de mare nevoie, se poate face şi de Diaconi, dar numai cu binecuvântarea Preotului şi Arhiereului. Clericii mai mici — monahii şi creştinii simpli — nu sînt îngăduiţi a umbla cu Dumnezeiasca împărtăşanie. Obiceiul vechi din vremea persecuţiilor, a încetat odată cu acelea.

Copilul Tarciziu duce Dumnezeiasca împărtăşanie celor închişi. In primele trei secole ale sîngeroaselor persecuţii pornite asupra Creştinilor, temniţele Romei erau pline de Creştini, care trebuiau să fie daţi fiarelor sălbatice ca să fie sfîşiaţi, ori .rînduiţi pentru alte torturi. în acele vremi Dumnezeiasca împărtăşanie era dusă acasă la bolnavi, precum şi prin temniţe, unde Creştinii îşi aşteptau moartea. Astfel, în anul 257 în timpul unei persecuţii, Creştinii care încă mai erau slobozi, se hotărîră să trimită celor închişi Dumnezeiasca împărtăşanie. Nu ştiau cine va putea trece printre păgîni, ca să ajungă la cei închişi. Un copil de 12 ani, anume Tarciziu, trecut de curînd la Credinţa Creştină, îngenunche la picioarele Preotului, rugindu-1 să-i dea lui Dumnezeasca împărtăşanie s-o ducă. Preotul îi zise: „Eşti prea tînăr!" Copilul răspunse: „Tinereţea îmi va fi scut. Vă rog, faceţi-mi această cinste". Lacrimile îi curgea din ochi. Preotul înduioşat, îi dădu Dumnezeiasca împărtăşanie învelită într-o pînza curată, şi-i zise: „Tarciziu! Adu-ţi aminte ce Comoară iei din mîinile mele şi o duci celor ce o aşteaptă cu mare dor sfînt! Adu-ţi aminte că lucrurile Sfinte nu se dau cîinilor. Fe-

reşte-te de păgîni

Pe drum însă se întîlni cu o ceată de derbedei, copii şi tineri păgîni, care-1 chemară la joacă. Fiindcă el nu voi de loc, şi strîngea ceva la piept, copii păgîni bănuiră că este Creştin. Năvălind asupra lui, îl întrebară: „Ce duci acolo?" Un păgîh zise cu dispreţ: „E şi el un măgar de Creştin şi cred că duce ceva din adunarea lor". Paginii erau neastîmpăraţi şi curioşi să vadă ce are. Ei îi cerură să desfacă legătura. „Niciodată, cît trăiesc" — zise Tarciziu. Păgînii începură a-1 lovi. L-au bătut groaznic pînă la moarte. Ameţit, căzu jos la pămînt plin de sînge peste tot. Cu toate suferinţele şi ameţeala ce-1 copleşea, nu lăsă Comoara Dumnezeiască de la piept. Preferă mai bine a-şi da viaţa de mii de ori, decît să lasă Dumnezeiască împărtăşanie a fi batjocorită de droaia copiilor şi tinerilor păgîni idolatri.

Venind un ostaş, anume Cuadrat, care era şi el Creştin, a împrăştiat ceata copiilor şi a tinerilor. Alergînd apoi la copilul ce zăc ea jos la pămînt strîngînd Comoara Divină la piept, îi zise: „Ţi-e rau, Tarciziu?" Copilul răspunse: „Nu le îngriji <le mine Eu duc cu mine Dumnezeiasca Impartasanie. Ai grijă de Ea". Cuadrat l-a luat în braţe şi 1-a dus la adunarea Creştinilor. Copilul numai atît a putut spune: „N-am lăsat Dumnezeiasca împărtăşanie din mînă. Iată, este aici!" Acestea zicînd cu glas încet şi stins, a murit. El este un erou, un Mucenic al Dumnezeieştii împărtăşanii.

Materia Tainei'Dumnezeeştii împărtăşanii o formează: pîinea „prescura" din floarea fainei de grîu, foarte curată (Lev. 24, *5*—9), dospită cu aluat (Mt. *13,33;* Lc. 13,21, nu cu drojdie sau taică, în care se pot strecura felurite mortăciuni, murdării) nu pîine nedospită, „azimă" ca la catolici. „Vinul" trebuie a fi foarte curat, natural, din struguri de vie, nicidecum amestecat cu altceva. Pentru a avea şi mai multă asemănare, vinul e bine să fie roşu, asemenea cu cel prefăcut de Domnul la nunta din Cana Galileei din apă. Aşijderea apa să fie foarte curată, din izvor bun. Aceasta reiese şi din Aşezămintele Apostolice, unde citim: „.. .Aducîndu-ne aminte... că în noaptea în care a fost trădat, luînd Pîinea... Asemenea şi Paharul, amestecînd vin cu apă, sfinţindu-1, 1-a dat lor, zicînd: „Beţi dintru acesta toţi; Acesta e Sîngele Meu!"... (Aşez. Apost. cart. VIII, cap. 12).

Forma săvîrşirii Tainei Dumnezeeştii împâtâşanii sînt cuvintele rugăciunii acesteia rostită de Arhiereu sau de Preot în vremea Liturghiei credincioşilor, cînd sfinţeşte Sfintele Daruri: „încă aducem Ţie această slujbă cuvîntătoare şi fără de sînge, şi cerem şi ne rugăm şi ne cucerim: trimite Duhul Tău Cel Sfînt peste noi şi peste aceste daruri ce sînt puse înainte. Şi fă adică Pîinea Aceasta cinstit Trupul Hristosului Tău. Iar ce este în Potirul Acesta, cinstit Sîngele Hristosului Tău, „prefăcîndu-le cu Duhul Tău Cel Sfînt". Amin. Amin. Amin". După rostirea acestor cuvinte însoţite de binecuvîntarea cu mîna dreaptă deasupra Pîinii, Vinului şi peste amîndouă, de Preot, îndată — adevereşte Mărturisirea Ortodoxă — se săvîrşeşte prefacerea. Pîinea se preface în adevăratul Trup al lui Hristos; iar Vinul în adevăratul Lui Sînge, rămînînd înaintea ochilor noştrii numai chipurile loi" (Răsp. întreb. 107, p. I).

Aşa cum la Cina de Taină, cu binecuvîntarea Mîntuitorului, Pîinea s-a prefăcut în Trupul Lui şi Vinul în Sîngele Lui; tot aşa în vremurile apostolice, patristice, medievale, în prezent şi în viitor pînă la sfîrşitul Ulmii, prin binecuvîntarea Apostolilor, Arhiereilor şi a Preoţilor, Pîinea şi Vinul, proaduse, s-au prefacut, se prefac şi se vor preface în Dumnezeescul Trup şi Sînge al Domnului. Dumnezeiasca împărtăşanie din oficierea Dumnezeeştilor Liturghii în cursul vremurilor, pe Altarele Bisericilor Creştine de pretutindenea, este prelungirea întrupării Domnului HristOs Dumnezeu-Omul, pînă la a doua venire a Lui.

Dumnezeiasca împărtăşire se săvîrşeşte numai în vremea oficierii Dumnezeeştii Ltturghit. Dumnezeiasca Liturghie ne înfăţişează întreagă viaţa Mîntuitorului, istoria şi calea mîntuirii. Ea ne arată şi reprezintă calea pe care a urmat-o Domnul Hristos de la naşterea din Dumnezeu Tatăl mai înainte de toţi vecii şi din pururea Fecioara Măria sub vremi, pînă la înălţarea Sa la ceruri şi şederea de-a dreapta Tatălui. Ea reprezintă de-a lungul vremii taina cea din veac ascunsă (Cols. 1, *26),* naşterea şi Jertfa Mîntuitorului, Marea^ Taină a Creştinătăţii (1 Tim. 3, *16).*

Dumnezeiasca Liturghie e slujba şi jertfa adusă de Mijlocitorul pentru noi (1 Tim. 2,5; Evr. 9, 75; 12, *24;* 1 Ioan 2, 7), una şi aceeaşi pînă la sfîrşitul veacurilor. în ea, ca într-o oglindă, vedem tot ce a făcut Dumnezeu pentru om în cursul vremii — prin descoperire.

Dumnezeiasca Liturghie este .sluj ba împăcării noastre cu Dumnezeu (2 Cor. 5 *18—20).* Iisus, Mielul lui Dumnezeu cel ce ridică păcatul lumii (Ioan 1, *29),* ne împacă cu Dumnezeu prin Jertfa Sa universală. Păcatul ne desparte şi ne depărtează de Dumnezeu, Dumnezeiasca Liturghie cu împărtăşirea cu P. S. Trup şi Sîngele Domnului cu bună pregătire: Spovedanie adevărată însoţită de facerea roadelor vrednice de pocăinţă, ne împacă, ne spală şi ne apropie de El, prin Iisus Hristos.

Dumnezeiasca Liturghie este apoi slujbă de mulţumire şi recunoştinţă pentru bunătatea şi binefacerile lui Dumnezeu.

Dumnezeiasca Liturghie mai este o slujbă de cerere. Prin rugăciunile şi cîntările ei, cerem de la Dumnezeu iertarea păcatelor şi sfinţirea vieţii prin Har.

Dumnezeiasca Liturghie mai este în sfîrşit o slujbă de adorare, de închinare. Prin ea preamărim pe Dumnezeu cu duhul şi cu adevărul (Ioan 4, *24).*

în acest chip a fost înţeleasă Dumnezeiasca Liturghie de la începutul Bisericii. Sfinţii Apostoli, Creştinii cei dintîi şi urmaşii lor, se adunau la rugăciune în anumite locuri şi ceasuri din zi şi din noapte. Acolo ei cîntau, citeau din cărţile sfinte, predicau şi se Cuminecau. Totdeauna „frîngerea pîinii" (F. Ap. 2, *42;* 20, 7) era partea cea mai însemnată din cultul lor, adică Dumnezeiasca Liturghie, ca şi astăzi.

Pentru sfinţenia Tainei, slujba Dumnezeeştii Liturghii a fost mereu îmbogăţită şi înfrumuseţată cu diferite forme, rînduieli, cîn-tări şi lucrări, ca prin ele Sufletul Creştinului să se pregătească cît mai bine pentru împărtăşire. Tot în acest scop, în cursul Dumnezeeştii Liturghii au fost introduse numeroase ectenii şi chemari la atenţie, ca luarea noastră aminte să fie întotdeauna vie şi treaza la desfăşurarea slujbei şi a Tainei: Cu pace Domnului să ne rugăm... Iară şi iară cu pace Domnului să ne rugăm... Cu Înţelepciune

Primitorii Dumnezeeştii împărtăşanii sînt toţi Creştinii — Păstori şi păstoriţi — drept credincioşi. Fiecare om sau prunc, după Botez şi Mir-Ungere, se împărtăşeşte de către Preotul botezător cu Prea Sfîntul Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos, spre curăţirea definitivă a păcatului şi spre dobîndirea vieţii veci-nice. Se împărtăşesc de asemenea şi copiii; dar cei de la 7 ani în sus trebuie "să fie bine pregătiţi pentru aceasta prin pocăinţă, spovedanie şi împlinirea canonului, însoţite de hotărîrea îndreptării vieţii. „Eu sînt Pîinea cea Vie — zice Mîntuitorul — Care s-a po-gorît din cer. De va mînca cineva din Pîinea Aceasta, va fi viu în veci. Pîinea pe care Eu i-o voi da, este Trupul Meu, pe care-L voi da pentru viaţa lumii. Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, petrece în Mine şi Eu în el.-.. Acela are viaţă veşnică şi Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi" (loan 6, *51—58).*

Trupul omenesc ca să poată vieţui, trebuie a se întreţine cu hrană şi băutură trupească. Tot astfel şi Sufletul omenesc,' ca să poată vieţui în Hristos, trebuie a se hrăni cu hrană şi băutură duhovnicească. Acestea sînt, în primul rînd, Prea Sfîntul Trup şi Sînge al Domnului Hristos, apoi rugăciunea, citirea şi ascultarea cuvintelor Dumnezeşti, ş.a. De aceea Sf. Pravilă porunceşte Preoţilor ca pe copii botezaţi, sa-i cuminice îndată, pentru că dacă se întîmplâ să moară vreun copil neîmpărtăşit, Preotul care nu 1-a cuminecat,. are păcat mare, de moarte.

Creştinii vîrstnici, precum au grija a-şi hrăni trupul cu produsele pamîntului, aşa să se silească a-şi hrăni şi Sufletul cu „tot cuvîntul ce iese din gura lui Dumnezeu" (Mt. 4, *4;* Lc. *4,4;* "2 Lege *8,3),* cu cuvinte evanghelice, despre care zice Mîntuitorul: „Cuvintele Mele sînt Duh şi viaţă... Fericit este cel ce ascultă (prin citit sau auz) Cuvîntul lui Dumnezeu şi-1 păzesc pe dînsul" (loan 6, *63;* Lc. 11, *28).* Toţi creştinii — Păstori şi păstoriţi — să se hrănească cu rugăciunile — cele 7 laude, ş.a". — şi cu Cuvîntul lui Dumnezeu, supranumit şi „Pîinea îngerilor", aşa fel, ca în noi toţi să se "mphnească sfatul apostolesc: „Cuvîntul lui Dumnezeu să locuiască bogat în voi" (Cols. 3, *16;* vezi şi M.O. o.c.p. Il-a, răsp. întreb. 19).

Aşadar, Creştinii drepteredincioşi mai întîi să se pregătească, apoi să se împărtăşească. Dator este creştinul a se împărtăşi cel puţin de patru ori pe an, în cele patru posturi; iar de poate, chiar în fiecare lună (Vezi M.O.p. Il-a răsp. întreb. 90), şi înainte de moarte; însă cu pregătire prin Spovedanie şi pocăinţă adevărată, ca să se folosească; altfel cade în osîndă (1 Cor. 11 *27 —29).*

Acestei Taine Dumnezeeşti trebuie a I se da cea mai mare cinste, deoarece este însuşi Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. Regele Spaniei Carol II se plimba odată cu mare alai pe străzile

Madridului. Văzînd un Preot, care mergea grăbit la un muribund, cu Dumnezeiasca împărtăşanie, îndată se coborî din trăsură, şi-1 pofti pe Preot în ea; iar dînsul, cu capul descoperit, 1-a urmat pe jos. Bolnavul era un grădinar sărman. Ajunşi la coliba mizerabilă a acestuia, regele îl ajută pe Preot să coboare din trăsură, apoi îngenunchind, a aşteptat astfel ca Preotul să treacă cu Trupul şi Sîngele Domnului. După aceea a intrat cu Preotul în curtea grădinarului, i-a deschis uşa colibei, şi cu multă evlavie, a asistat la împărtăşirea bolnavului. Terminînd Dumnezeiasca Taină,

a îmbărbătat cu cuvinte calde pe bolnav, pe femeia lui, asigurîndu-le viitorul cu ajutoare băneşti. Această faptă evlavioasă a regelui s-a răs-pîndit ca fulgerul în oraş. Poporul din întreaga împărăţie a alergat să-1 vadă pe evlaviosul rege, a cărui pildă a lăsat urme adinei în Sufletele supuşilor săi (T.P. 68).

Dumnezeiasca împărtăşanie învie muribundul. Odată am fost chemat, în ziua lăsatului de sec, la un copil bolnav, condamnat la moarte de medicul său: „Nu mai trăieşte! Moare". Biata lui mamă. nu mai avea nici o nădejde. Dădui acestui copilaşi ultimile îngrijiri creştine, îl mărturisii şi-1 împărtăşii. Copilul ţinea mînuţele strînse la piept în timpul acestei triste şi pioase slujbe. După ce-1 împărtăşii cu Dumnezeieştile Taină, îl întreb, dacă-i mulţumit. Copilul îşi adună toate forţele pentru a-mi răspunde rîzînd: „Da, moş. Părinte, foarte mulţumit!" L-am părăsit, fără a nădăjdui să-1 mai văd.

A doua zi medicul a fost surprins găsindu-1 încă viu. Dar surprinderea sa se mări mai mult cînd îl examina de aproape. Nu mai avea călduri, semnele morţii dispăruseră. Nu ştia ce să creadă. Peste trei zile micul înviat se juca cu fratele său. îngrijirea religioasă nu-1 omorîse.

Să nu aveţi, deci, nici o frică de preot. Cînd sînteţi bolnavii greu, trimiteţi s'ă-1 caute mai întîi pe el. Cereţi-i lui mîngîierile religiei. Fiţi gata pentru orice eveniment şi puneţi-vă în pace cu Dumnezeu. Dacă ai paşaportul în regulă, nimeni nu te obligă să pleci. (O.M.P. 403).

Trebuie a respecta adine Dumnezeieştile Taine purtate de preoţi la bolnavi. Toţi credincioşii Creştini, cînd observă pe sfinţiţii Litur-ghisitori ducîrîd Dumnezeieştile Taine, de la Sf. Biserică la bolnavi, sînt datori a lepăda orice grijă lumească, a se cuceri şi închina pînă la pămînt Dumnezeiescului nostru Mintuitor Iisus Hristos, Care este cu adevărat în Sfînta împărtăşanie. Aşa au făcut mulţi credincioşi creştini, nu numai dintre cei simpli, din popor; ci şi înva-taţii, voievozii, regii şi împăraţii credincioşi. Un preot ortodox rus, a fost chemat să împărtăşească cu Dumnezeieştile Taine pe un creştin bolnav pe patul de moarte. Preotul imediat s-a închinat, a luat cu adîncă evlavie Dumnezeieştile Taine şi a plecat cu Dînsele spre casa sărăcăcioasă a bolnavului. Atunci plouase mult. Preotul ajunse la un rîu unde apa luase puntea. Ce să facă bietul preot! îşi frămînta mîinile îngrijorat, că nu putea trece apa mare, şi astfel va muri bolnavul neîmpărtăşit.

în acel.timp de frâmîntare, a trecut pe acolo Ţarul cu toată suita lui împărătească, călări pe nişte cai sprinteni ca zmeii. Ţarul văzînd pe preot cu Sfintele Taine frămîntîndu-se pe marginea rîului, umblînd de la un loc la altul pentru a afla un vad mai lesnicios pentru trecut, s-a dat jos de pe calul său. Asemenea şi toţi ceilalţi. Apoi plecîndu-se cu adînc respect, s-au închinat Dumnezeieştilor Taine. Ţarul adresîndu-se preotului, 1-a întrebat unde vrea să meargă şi pentru ce. Preotul i-a spus că-i chemat la un bolnav să-1 împărtăşească, dar e turburat că nu poate trece apa, şi-i este teamă să nu moară bolnavul neîmpărtăşit... Atunci Ţarul i-a dat calul său, zicîndu-i: „Sfinţite Părinte! Poftim, i-a calul meu, mergi de împărtăşeşte pe fiul şi supusul nostru, pregătindu-1 cu Darul cu care te-a înzestrat Dumnezeu pentru trecerea vămilor văzduhului şi pentru moştenirea împărăţiei lui Dumnezeu. Acest cal cu şea şi tot ce-i pe el, ţi-1 dăruiesc pentru totdeauna ca să te serveşti cu el în slujba preoţească înaintea lui Dumnezeu. Mergi sănătos, fâ-ţi slujba preoţească conştiincios, şi te roagă cu credinţă lui Dumnezeu pentru noi...". Preotul mulţumind respectuos împăratului, s-a suit pe cal, a trecut cu el riul, s-a dus la bolnav, 1-a spovedit, împărtăşit şi încurajat cu cuvinte Dumnezeieşti. După aceia s-a întors la casa sa şi s-a servit mult timp de calul împărătesc în cercetarea oilor cuvîntătoare şi în îngrijirea bolnavilor

„Teme-te de Dumnezeu, cinsteşte pe Preoţii Lui, şi le dă lor , daruri din rodul braţelor tale şi pîrga celor sfinte" (Is. Sir. 7, *37—38).*-

Şi în prezent Arhiereul sau Preotul, cu ruga, preface Pîinea şi Vinul de pe Sf. Jertfelnic în Trupul şi Sîngele Domnului. Aceeaşi Taina, foarte minunată pe care a săvîrşit-o atunci la Cina de Taină Mintuitorul, se săvîrşeşte la fel de Arhiereii şi Preoţii dreptcredin-cioşi pe Altarele Bisericilor Creştine de pretutindeni. Atunci Mîn-tuitorul Hristos şi-a dat Apostolilor Săi: însuşi Trupul şi Sîngele Său sub chipul Pîinii şi al Vinului. Aici, în Bisericile noastre Sfinte, El stă de faţă. Arhiereul sau Preotul se roagă şi binecuvintează, rostind formula prefacerii cu toată

încrederea. în acel moment Piinea şi Vinul proaduse deasupra Jertfelnicului, se prefac în însuşi Trupul şi Sîngele Domnului Hristos, Care e de faţă.

Pîinea Aceasta supranumită „Agneţul", „Mielul", prin conlucrarea Sfîntului Duh, într-un prea minunat, chip nepătruns şi neajuns de mintea noastră omenească, se preface în adevăratul Trup al Domnului nostru Iisus Hristos. Aşijderea şi acest Vin proadus, tot prin conlucrarea Duhului Sfînt, într-un chip tot atît de nepătruns şi nepriceput de mintea noastră, se preface în însuşi Adevăratul Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos, Care în vremea Patimei de bună voie... şi la răstignire, a curs pe Cruce spre mîntuirea lumii. Aşadar: Pîinea şi Vinul acestea proaduse, după ce se sfinţesc, nu mai sînt Pîine şi Vin; ci adevăratul Trup şi Sînge al Domnului Hristos. Acestea sînt chiar Acel Trup Care S-a răstignit pe Cruce şi chiar acel Sînge Care a curs din coasta Lui cea împunsă cu suliţa. Această prefacere minunată, Dumnezeească, unii Sfinţi au văzut-o cu ochii lor proprii. Au văzut cu adevărat sub-acoperişul sau forma Pîinii şi a Vinului, pe însuşi Domnul Hristos. Dar credeţi că numai Sfinţii s-au învrednicit a vedea minunea aceasta? Nu; ci şi unii păcătoşi, prin rînduiala Dumnezeiască, s-au învrednicit a vedea pe Domnul Hristos în Pîinea şi Vinul Euharistie. Spre lămurirea multora, vom da aici o întîmplare din cele multe şi nenumărate.

Odinioară Sf. Vasile cel Mare săvîrşea Dumnezeiasca Liturghie. Un evreu se prefăcu că este creştin, vrind să ştie cele despre Sfintele Taine. în acel scop s-a lipit de cei credincioşi şi a intrat în Sf. Biserică. Acolo a văzut pe Sf. Vasile, că avea în mîinile sale un Prunc, pe Care îl sfărîma. împărtăşindu-se credincioşii din mîinile Sfîntului, a venit şi evreul, şi i-a dat Arhiereul, ca şi celorlalţi creştini, o parte din Dumnezeiasca împărtăşanie. Evreul luînd-o în mîini, a văzut că era adevărată carne. După aceia apro-piindu-se de Pahar, a văzut că era Sînge cu adevărat într-nsul. El a păstrat rămăşiţele Sfintei împărtăşanii în mînă. Mergînd acasă, le-a arătat femeii sa'.e şi i-a spus despre toate cele ce a văzut cu ochii săi. Deschizîndu-li-se ochii sufleteşti, au crezut că, cu adevărat înfricoşată şi prea înaltă este Taina Creştinească. A doua zi a mers li fericitul Vasile, rugîndu-1 să-i dea Sf. Botez. Sf. Vasile dînd mulţumire lui Dumnezeu, n-a întîrziat. A botezat pe evreu împreună cu toată casa lui (V.Sf. 1 Ian. o.c. p. 37—8).

Creştinii împărtăşiţi cu bună pregătire, se unesc cu Hristos!' Tot cel ce cu bună pregătire se împărtăşeşte cu Dumnezeieştile Taine, adică cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului Hristos, acela se uneşte strîns cu Hristos şi se face părtaş vieţii veşnice. Aceasta o adevereşte însuşi Mîntuitorul, zicînd: „Cel ce mănîncă Trupul Meu, întru Mine petrece şi Eu întru el. Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi" (Ioan 6, *56, 54).* Cei ce se împărtăşesc cu bună pregătire cu Trupul şi Sîngele Domnului, aceia îşi atrag asupra lor mila lui Dumnezeu şi îşi pregătesc Sufletele lor pentru mântuire şi viețuire veşnică. Dar ceva şi mai mult: Dumnezeiasca împărtăşire cu adevărata pregătire, e de un mare folos, nu numai pen tru Suflet, ci şi pentru trup. Aceasta s-a observat adeseori. Urai pe care ştiinţa medicală nu i-a mai putut vindeca cu nici un fel de» doctorii, injecţii şi alte îngrijiri medicale, împârtăşindu-se cu bună credincioşie, s-au însănătoşit.

Sf. Grigore Teologul ne spune că sora sa fiind bolnavă, necâ-pătînd nici o uşurare de la doctorii, s-a împărtăşit cu Dumnezeieştile Taine şi îndată şe făcu sănătoasă.

Un mut împărtăşindu-se cu credinţă, a grăit (V. Sf. 4 iulie 118).

Un orb împărtăşindu-se cu bună credincioşie, a văzut (V. Sf. 2 Sept. 89-90).

Lâmuirea călugărului ce nu credea în Sf. împărtăşanie. Un frate călugăr nu putea să creadă că sub chipul Pîinii şi al Vinului Euharistie este însuşi Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, cu Trupul-Sîngele şi Dumnezeirea Lui. Neputîndu-se lămuri şi nelăsîndu-se convins de nimeni, mergea la Sf. Biserica, dar nu se putea dumeri. Fraţii săi de Mînăstire se rugau mereu lui Dumnezeu să-i deschidă ochii Sufletului, să-i arate adevărul Tainei şi să-i înlăture gîndurile necredinţei. Rugăciunea frăţimei a fost ascultată. O dată aflîndu-se in Sf. Biserică la Dumnezeiasca Liturghie, după citirea Sfintei Evanghelii, îndoielnicul călugăr, vede acoperemîntul Bisericii deschis, încît se vedea cerul, şi Diaconul înconjurat de toate părţile de foc. Cînd s-au adus Sfintele Daruri şi s-au pus înainte pe Sf. Masă, s-a pogorît un minunat foc luminos. După foc s-au pogorît mulţime mare de îngeri, avînd în mijlocul lor un Prunc şi alte două Feţe minunate, a

Căror frumusețe nu este cu putință a o spune. Strălucirea lor era ca fulgerul. îngerii aceia stăteau împrejurul Sfintei Mese, iar Pruncul Acela Prea luminat şedea pe Sf. Masă. După ce s-au apropiat Preoții să frîngă Pîinile punerii înainte — povestește călugărul — am văzut pe cele două Fețe prea minunate, că S-âu apropiat şi au ținut mîinile şi picioarele Pruncului. Apoi cu cuțitul pe care-l țineau, au înjunghiat pe Prunc. Sîngele Lui l-au turnat în Pahar. După aceia au tăiat bucățele Trupul Lui şi L-au pus pe pîini. Şi îndată Piinile s-au făcut Trup. Cînd s-au apropiat frații Să se împărtăşească, mi s-a dat şi mie Trup curat. Neputînd să mă împărtăşesc cu El, plîngeam. Atunci am auzit un glas în urechile mele: „Omule! Pentru ce nu te împărtăşeşti? Nu este aceasta ceea ce ai cerut?" Eu am zis: „Milostiv fii mie, Doamne, nu pot să mă-uînc trup". Glasul acela iarăşi a zis în urechile mele: „Cunoaşte dar, că de putea omul să se împărtăşească cu Trup, Trup s-ar fi aflat, precum şi tu ai aflat .acum, dar nu poate să mănînce Trup. Pentru aceasta, Domnul Dumnezeul nostru a rînduit: Pîini ale punerii înainte. Deci, de ai crezut, împărtăşeşte-te şi tu". Eu am zis: „Cred, Doamne". Aceasta zicînd eu, s-a făcut îndată Trupul Domnului pe

Care-L aveam in mîna mea, Pîine. Astfel, mulțumind lui Dumnezeu, m-am împărtăşit. După savîrşirea Dumnezeieştii Liturghii am văzut acoperemîntul Bisericii deschis şi pe Dumnezeieştile Fețe şi cereştile puteri înălțîndu-se la ceruri". Această minunată descoperire Dumnezeiască povestindu-o cu mare umilință fraților săi călugări, s-au dus fiecare la chiliile lor, mulțumind şi preamărind pe Dumnezeu... (P.o.c. 53—4).

Iată ce puteri mari are Dumnezeiasca împărtăşanie! Iată ce fel de Taină Mîntuitoare este Ea. Pentru aceasta noi sîntem datori a mulțumi foarte mult lui Dumnezeu Care ne-a dăruit-o. Deci, cu multă dragoste şi multă bună pregătire, să ne apropiem de această Dumnezeiască Taină, pentru a ne împărtăşi cu folos.

împărtăşire deasă ori rară? Creştinii vremurilor apostolice, văzîndu-se prmejduiți de prigonitorii lor, se împărtăşeau des cu Dumnezeieştile Taine. Unii se împărtăşeau în fiecare zi, sau ori de cîte ori Apostolii, Episcopii şi Preoții slujeau Dumnezeiasca Liturghie. Sf. Ap. şi Ev. Luca istorisind că în ziua Pogorîrei Duhului Sfînt s-au adus 3 000 de Suflete la Biserică. ... arată că aceia „erau neobosiți în ascultarea învățăturii Apostolilor, în împărtăşire, în frîngerea pîinii şi în rugăciuni" (F. Ap. 2, *42, 46—47;* 20, 7). Despre împărtăşirea zilnică a creştinilor şi zelul lor de a se împărtăşi zilnic, vorbesc: Sf. Ciprian, Ambrosie, feric. Ieronim şi Augus-tin, care arată că, Creştinii din Africa se împărtăşeau zilnic (Epist. 54 ad. Ian. oc. III). Sf. Vasile cel Mare scrie că e bine a se împărtăşi zilnic, dar la ei se împărtăşesc de patru ori pe săptămînă: Duminică, miercuri, vineri şi sîmbătă, şi cînd se serbează vreun Sfînt (Epist. 93).

Prin secolele 5, 6, 7, 8 în puține localități s-a păstrat rînduiala împărtăşirii zilnică. Mai tîrziu s-a răcit şi mai mult. Sf. Simeon Tesalonicianul (+1429), scrie: „Nimeni din cei ce se temuşi iubesc pe Domnul să nu se lase neimpârtăşit peste 40 de zile; ci să se silească a se împărtăşi mai des cu Hristos, dacă se poate, în fiecare Duminică, mai ales bătrînii şi cei bolnavi" (S. Tes. 360). Mărturisirea Ortodoxă (din a. 1642) fixă ca toți creştinii drepteredincioşi să se mărturisească de patru ori (deci şi să se împărtăşească de patru ori dacă nu sînt opriți) pe an... Aceia care sunt înaintați în credincioşie şi viețuire creştinească, duhovnicească, să se mărturisească în fiecare lună. Creştinii de rînd sînt îndatorați cel puțin o dată pe an a-şi mărturisi păcatele, în Postul Mare. Bolnavii să aiba grijă a-şi curați conştiința cu mărturisirea, împărtăşirea cu bună pregătire, nu cum se in'tîmplâ, şi Sf. Maslu (M.O.p. I, răsp. întreb. 90).

„Mulți — zice Sf. loan Hrisostom - se împărtăşesc o dată pe an, alții de două ori, alții mai adeseori. Pe care-i vom prețui mai mult? Pe cei care se împărtăşesc cîte o dată sau pe care mai arareori, ori pc cei mai adeseori? Nici pe unii. nici pe alții; ci numai pe aceia care se împărtăşesc cu bună conştiință şi inimă curată, care au viață neprihănită. Unii ca aceştia să se apropie întotdeauna; iar cei de alt fel niciodată. .." (Om. 17 n. 9 la ep. c. Evr.); iar în altă parte zice îndurerat: „Mulți se împărtăşesc de frica morții, dar se duc în iad!"

Pregătiții pentru Sf. împărtăşire au fețele luminate ; iar nepregătiții au fețele întunecate. Sf. Arhiereu Nifon, ne arată că la împărtăşirea creştinilor cu Sfintele Taine, a văzut fețele celor ce veneau a se împărtăşi, ale unora luminate, iar ale altora întunecate. „Fețele unora — zicea el — erau luminate ca soarele; iar ale altora întunecate ca de arapi. îngerii care stau înainte, luau seama

care şi cum se .apropie. Deci, pe aceia ce se împărtăşeau cu vrednicie, ii încununau; iar de către cei nevrednici — negri la Suflet — se întorceau şi se mîhneau (V. Sf. 23 Dec. o.c).

în viaţa Sf. Cuv. Macarie Alexandreanul, privitor la împărtăşirea Sfinţilor şi ispitele lor de la diavoli, ni se povestesc: Cuviosul Macarie i-a spus lui Paladie despre Cuviosul Marcu, că primea împărtăşirea cu Sfintele Taine din mîini îngereşti. Aceasta a văzut-o. Sf.. Macarie cu ochii săi cînd el slujind Sf. Liturghie, împărtăşea pe fraţi şi zicea: niciodată n-am dat Dumnezeieştile Taine hi Marcu nevoitorul. îngerul din Altar îi da lui nevăzut; iar eu vedeam numai degetele mîinilor celui ce-i da". Acel Cuvios Marcu, cînd era tînăr, "Testamentul Nou şi Vechi îl spunea pe de rost. El era foarte blînd şi- înfrînat. S-a luptat zilnic cu diavolii pînă la adinei bătrîneţi (V. Sf. 19 ianuarie o.c. pp. 964—5; 968—9).

Acelaşi Sfînt Macarie povestea că atunci cînd veneau fraţii a se împărtăşi cu Sfintele Taine şi întindeau mîinele pentru a primi Prea Sfîntul Trup al Domnului. .. atunci a văzut Cuviosul că unora din fraţi lc punea cărbuni de foc în mîini; iar Trupul Domnului Hristos Care se da cu mîna Preotului se întorcea înapoi în Sf. Altar. Cînd veneau cei vrednici Sfintei împărtăşiri, de la aceia fugeau diavolii departe; iar îngerul Domnului sta în Sf. Altar cu Preotul şi întindea preoţeasca mînă spre împărtăşirea Dumnezeieştilor Taine.

Cei care se împărtăşesc cu nepregătire şi nevrednicie cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului nu se folosesc. Precum uscăturile din pom sau de pe pămînt nu se folosesc de ploi şi soare adică nu înverzesc; aşa şi cei care se împărtăşesc de obicei, fără bună şi adevărată pregătire.

Iubitorii ie Hristos împărtăşinău-se cu vrednicie devin Cerul ^ Lui. „Cei ce L-au primit le-a dat lor putere să se facă fii ai lui Dumnezeu . .. Cuvîntul Trup S-a făcut şi S-a sălăşluit întru noi şi am văzut Slava Lui slavă ca a unui născut din Tatăl plin de Dar şi de Adevăr" (Ioan 1, *12 — 14)* — „O mamă credincioasă avea un

copil, pe care de mic a început a-1 creşte în teama, de Dumnezeu şi în dragoste pentru Domnul Hristos. într-o zi îi zise: „Iată copilul meu, azi vei lua Sfînta împărtăşanie, adică chiar Trupul şi Sîngele Domnului Hristos".

Copilul plin de nevinovăţie, întrebă pe mama sa: „Dar mamă unde locuieşte Domnul Hristos"?

Mama fără să bănuiască nimic, răspunse: „Domnul Hristos locuieşte în cer „copilul mamei";

Copilul tăcu puţin. Mama zise: „De ce m-ai întrebat unde locuieşte Domnul Hristos?"

Copilul răspunse: „Dumneata ai spus că dacă iau Sfînta împărtăşanie chiar Domnul Hristos va locui în mine..."

— „Da copile aşa este...."

— „Atunci, zise copilul, eu sînt cerul cel mic al- Domnului Hristos.

Mama abia putu să-şi ţină lacrimile şi răspunse:

— „Da, copilul meu, aşa este. „...Tu vei fi cerul cel mic al Domnului Hristos, după ce vei primi Sfînta împărtăşanie (d.L.L.).

Prin adevărată iubire de Dumnezeu şi silinţă bună locuind în noi Cuvîntul hu Dumnezeu bogat (Colos, *3,16;* 1 Cor, 1, 5; Efs. 5, *15)* şi prin împărtăşirea cu bună pregătire, devenim: locuinţa lui Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt.

„Cel ce Mă iubeşte pe Mine, iubit va fi de Tatăl Meu.. . la el vom veni şi locaş la el vom face" (Ioan 14, *21—23).*

„Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu in Mine petrece şi Eu întru el". (Ioan 6, *56;* 1 Ioan 3, *24;* 4, *15, 16).* Iubitorul de Dumnezeu devine un cer al lui Dumnezeu.

Aceasta o adevereşte şi feric. Augustin, zicînd: „Dacă iubeşti pe Dumnezeu, de şi trăieşti pe pămînt, totuşi ai in tine cerul... fericirea..."

împăratul dă o mare cinste Dumnezeeştii împărtăşanii. Despre vestitul împărat Petru cel Mare al Rusiei ni se istoriseşte că ori de cîte ori trecea cu trăsura pe străzile capitalei (Petrograd) şi intîlnea un Preot care ducea Sf. Cuminecătură unui bolnav, oprea trăsura şi cu capul descoperit, îngenunchea, chiar dacă era noroi, CU întreagă suita pînă trecea Preotul, atît de mult respecta Sf. Taină (...V. M. o.c. *289—290).*

Pregătirea pentru Dumnezeiasca împărtăşi rr. Privitor la prega-lirea cuviincioasă pentru apropieiea şi împărtăşirea cu Dumnezeiestile Taine, Mantuitorul ne impune ca mai inainte sa ne innoim apoi sa ne Impartasim. „ Nimenea - zice El - nu pune petec de haina noua la haina veche, ca nu se potrivesc... si isi ia plinirea de la haina verbe şi mal rea spartura se face. Aşijdea, nu se pune vinul nou în foi vechi; iar de pun, se sparg foii, vinul se varsă şi foii pier. Deci, vinul nou se cade să-1 pună în foi noi, şi amîndouâ se ţin" (Mt. 9, *16 — 17;* Lc. 5, *36—38).* Şi în altă parte zice celor nepricepuți: „Prietene! Cum ai venit aici neavînd haină de nuntă! ?" (Mt. 22, *12,1-14).*

Tot privitor la^sceastă pregătire, Sf. Ap. Pavel zice aşa: „Nu vă (mai) faceți idolatri, precum unii dintr-înşii, după cum este scris:

Israeliţii la poalele muntelui Sinai. . . au mîncat, băut şi jucat în jurul viţelului de aur, după care au fost pierduţi vreo 3 000 de ascuţişul săbiei. Aşa au făcut şi fac şi majoritatea creştinilor întunecaţi, dar se pierd de urgia Divină.

„Şezut-a poporul de a mîncat şi a băut, şi s-a sculat de a jucat". (1 Cor. 10, 7; Eş. 32). „Eu nu vo-iesc să vă faceți părtaşi dracilor, idolilor. Nu puteți bea Paharul Domnului şi paharul dracilor, nu puteți voi a fi părtaşi Mesei Domnului şi mesei dracilor. Au întărîta-vom pe Dumnezeu spre mînie ? Au sîntem mai tari decît El.?... Curățiți dar aluatul cel vechi, ca să fiți frămîntătură nouă, precum sînteți fără de aluat. Pastile noastre Hris-tos pentru noi S-a Jertfit. Pentru aceasta să prăz-nuim nu în altatul cel vechi, nici în aluatul rău-

tații şi al vicleşugului; ci în azimile curăției şi ale adevărului... Aşadar, să se cerceteze omul pe sine, şi aşa să mănînce din Pîine şi să bea din Pahar. Căci cei ce mănîncă şi beau cu nevrednicie, judecată lor înşişi mănîncă şi beau, nesocotind Trupul Domnului... <) ricine va mînca Pîinea Aceasta şi va bea Paharul Acesta cu nevrednicie, va fi vinovat fată de Trupul şi Sîngele Domnului" (1 Cor. 10,7,20-22; 5,7-8; 11,25-20,27).

Acestea ştiindu-le fiecare dreptcredincios creştin — Păstor şi păstorit — trebuie a-şi cerceta bine conştiința şi a se pregăti serios pentru Dumnezeiasca împărtăşire: mai întîi prin mărturisirea pă-itelor, împlinirea canonului cuvenit (1 Ioan 1, *9;* F. Ap. 19 *18—19;* Lc, 19,5; Mt. 3,5; Tac. 5,16) prin adevărata pocăință (Mc. 1, *3—4),* împăcarea cu frații şi vrăjmaşii (Mt. 5. 25—26, *44).* Prima condiție la adevărata Pocăință pentru împărtăşire este „împăcarea", „iertarea". „De nu veți ierta oamenilor greşalele lor, nici Tatăl vostru Cel din ceruri nu va ierta greşelile voastre" (Mt. 6,

14 — 15; Mc. *11,25—26).* Aici noi înşine condiționăm aceasta cînd în rugăciunea Domnească „Tatăl nostru", zicem: „Şi ne iartă nouă * greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiților noştri" (Mt. 6, 72). De cîte ori? De şaptezeci de ori cîte şapte — ne spune tot Mîntuitorul — de 490 de ori, adică totdeauna cînd este căință (Mt. 18, *21—22;* comp. Lc. 17 *3—4).*

După mărturisire, facerea canonului cuvenit, adică a roadelor vrednice de pocăință (Mt. 3, 5), dezlegare şi iertare, urmează: citirea rugăciunilor, pravila pregătitoare pentru Dumnezeiasca împărtăşire, din Ceaslov, şi apropierea de Sf. Potir: „cu frica lui Dumnezeu, cu credință şi cu dragoste (Vezi în explicarea „Simbolului Credinței" la Taina Dumnezeieştii împărtăşanii, „Privelişti Apocaliptice", cap. 4, 11).

Numirile Dumnezeieştii împărtăşanii. Această Dumnezeiască Taină a împărtăşaniei, avîndu-se în vedere: ființa, materia, administrarea, scopul şi efectele ei strălucite, a purtat în Biserica apostolică — primară - şi poartă şi în prezent felurite numiri, d.p.: Pîinea sau frîngerea Pîinii (Mt. 26,26; 1 Cor. 11,24), Euharistie, adică mulțumire, (pentru că Mîntuitorul luînd Pîinea, a mulțumit şi a frînt-o; aşijderea luînd şi Paharul, iarăşi a mulțumit şi 1-a dat) (Mt. 26,27), Cina Domnului (1 Cor. 11, *,20,23-26;* comp. Lc. 14, *16-27),* Praznicul Nunții Mielului (Mt. 22, 2-74), Masa Domnului (1 Cor. 10, 27), Masa lui Hristos, Sfînta şi tainică, pentru că sub chipul Pîinii şi a

Vinului aduse jertfă şi sfinţite, se dă celor ce se împărtăşesc, însuşi Prea Sfîntul Trup şi Sînge al Domnului (loan 6, 27, *58;* Mt. 26, *26-27;* 1 Cor. 10, *26;* 11, *23 -29),* Misterul Altarului, (pentru că aducerea, slujba, sfinţirea şi transformarea se face în Altar pe Sf. Jertfelnic), Pîinea Domnului, Pîinea lui Dumnezeu, Pîinea Cerească, Pîinea cea spre fiinţă (loan *6,27 —58;* Mt. 6, 77), Paharul fricii, credinţei, dragostei Dumnezieşti, Paharul Misterului, Paharul binecuvîntării — conform modului lucrării Prea Sfintei Jertfe (1 Cor. 10, *16;* comp. Liturgica Bisericească); Corpul Domnului Hristos, preţios, Sfînt (Mt. 26,27-25; 1 Cor. 10,76), Taine Sfinte, Dumnezieşti, nemuritoare, cereşti, înfricoşate, mis-terii (pentru natura lor tainica şi ascunsă ochilor trupeşti) (4 Imp. 6, *15—17;* Lc. 24, *16, 30 — 31;* loan 17 ,7), Jertfă Sfînta şi tainică (2 Cor. 5,20; Cols. *1,20-22;* Mt. 26,25-25; Rom. 5,70-77; 1 Cor. *11,29;* Evr. 9,14; 13,20), comuniune, unire (pentru că printr-însele ne unim unii cu alţii şi toţi laolaltă cu Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu (1 Cor. 10 *16-17;* 12 27).

Din numirile acestea noi putem vedea, cît de mult trebuitoare este această mare Taină Dumnezeiască fiecărui drept crcdincios creştin — Pastor şi păstorit — în viaţa sa.

Pîinea şi Vinul se prefac cu adevărat în Trupul şi Sîngele Domnului. Aceasta a fost şi este pururea cu putinţa numai şi numai la Dumnezeu. Aceasta nu-i tare greu de crezut credincioşilor luminaţi, în care Cuvîntul lui Dumnezeu locuieşte bogat (Cols. 3 *16).* în istoria facerii lumii, vedem că: „Dumnezeu a zis şi s-au făcut. El a poruncit şi s-au zidit". Deci, dacă numai cu cuvîntul Domnul Hristos a putut face din nimic ceea ce nu era (Fac. 1; vezi „Simbolul Credinţei" în lumina Sfintei Scripturi, în „Privelişti Apocaliptice", cap. 4 11, de autor), apoi a schimba firea celor ce există, este mult mai uşor. Odinioară Moisi la rugul ce ardea în flăcări şi nu se mistuia, ţinea în mînă un toiag. Aruncîndu-1 jos la porunca Domnului Dumnezeu, toiagul s-a prefăcut în şarpe, apoi apucîndu-1 de coadă, îşi luă forma şi natura dintîi (Eş. 4 1—5, 17; 7 *10 — 12).* După aceea Moisi a prefăcut: apele în sînge, ţăfîna sau pulberea pămîntului în muşiţă, ţînţari, păduchi, cenuşa luată clin cuptor şi aruncată spre Cer in bube, rane şi beşici usturătoare pe toţi Egiptenii şi dobitoacele lor (Eş. 7 19-21; 8 *6-16-19;* 9 *10-11).* Dacă simpla bine-cuvîntare a unui om — Moisi — a avut puterea să schimbe natura; ce să mai zicem de binecuvîntarea Dumnezeiască, în care însăşi cuvintele Mîntuitorului rostite de Preot conlucrează la prefacerea Pîinei şi Vinului, proaduse, în Trupul şi Sîngele Lui?!

După întoarcerea din robia Babilonului de 70 de ani, Iudeii luară apă din fîntîna în care Ieremia aruncase focul Sfînt. Apa aceia au turnat-o pe jertfa adusă în Ierusalim în răsăritul soarelui şi apa s-a transformat în foc şi a mistuit jertfa adusă (2 Macab.. 1 *19—23).* Cum aici apa şi-a schimbat firea în foc, aşa şi Pîinea şi Vinul, proaduse pe Jertfelnicul Altarului, prin rugăciunea Preotului cu conlucrarea lui Dumnezeu, se prefac în Trupul şi Sîngele Domnului.

La nunta din Cana Galileii Mîntuitorul preface apa din cele şase vase pline (de cîte două-trei vedre) în vin roşu. Acum ce ne miră cum schimbă El vinul în Sînge? Cum acolo a schimbat firea apei în vin; aşa şi aici ia Cina de Taină şi la Altarele creştine, a prefăcut şi preface firea Pîinii şi a Vinului, amestecat cu apă; în Dumnezeiescul Său Trup şi Sînge al Său (Ioan 2 1—10; 6 *31—58;* Mt. 26 *26-28)*-.

E foarte drept, că lucrarea prefacerii acesteia mai presus de lire, depăşeşte puterea noastră de înţelegere, totuşi, ea se face cu A-tot-Puternicia şi înţelepciunea lui Dumnezeu. De această prefacere sigură ne încredinţează Mîntuitorul, Sfinţii Apostoli, Sfinţii Părinţi şi dreapta credinţă creştinească, ale cărei isprăvi sînt mari şi minunate. Privitor la aceasta ne încredinţează şi Sf. Ioan Da-maschin, zicînd: „însuşi Pîinea şi însuşi Vinul, se prefac în Trupul şi Sîngele Domnului. Iar dacă întrebi de chipul cum se petrece

(aceasta), ţi-e deajuns să auzi că prin Sfîntul Duh, aşa cum Domnul şi-a luat lui înşişi în Sine Trupul din Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu prin Duhul Sfînt. Nu ştim nimic mai mult decît că, cuvîntul este adevărat, lucrător şi A-tot-Puternic al luiDumnezeu, dar chipul cum, nu poate fi cercetat. Nu e lipsit de interes să spun şi acest lucru, că după cum în chip firesc pîinea prin mîncare şi vinul şi apa prin băutură, se prefac în trupul şi sîngele celui ce mănîncă şi bea şi nu ajung un alt trup pe lîngă cel dintîi, tot aşa Pîinea punerii înainte, Vinul şî Apa, prin chemarea şi venirea Duhului Sfînt, se prefac într-un chip mai presus de fire, în Trupul şi Sîngele lui Hristos,

şi nu sînt doi, ci unul şi acelaşi... Pîinea şi Vinul nu sînt icoana Trupului şi Sîngelui lui Hristos — să nu fie! ci însuşi Trupul îndumnezeit ăl Domnului, pentru că însuşi Domnul a zis: „Acesta este nu chipul Trupului, ci Trupul Meu, şi nu chipul Sîngelui, ci Sîngele Meu" (D.I.D. cart. IV, cap. 13).

Vestita Romană a văzut carne în loc de Pîine. O femeie vestită din Roma, a adus prescuri la Dumnezeiescul Altar. Slujba Dumnezeieştii Liturghii o făcea atunci P.S. Arhiepiscop al Romei Grigore cel Mare, Dialogul. La sfîrşitul slujbei, în vremea cînd se împărţea la popor Dumnezeiasca împărtăşanie, s-a apropiat şi femeia aceea ca să se împărtăşească. Cînd i s-a dat în mînă P.S. Trup sub chipul Pîinii Euharistice, auzind pe Sf. Grigore zicînd: „Trupul Cel de viaţă făcător al Domnului nostru Iisus Hristos se dă. ..", a pufnit în rîs. Sf. Ierarh Grigore oprindu-şi mîna de a da Sfintele înainte celor ce veneau după ea, a întrebat-o: „Pentru ce ai rîs?" Femeia i-a răspuns: „Pentru că mi-i de mirare Stăpîne, că pîinea aceea pe care eu cu mîinile mele am frămîntat-o, făcut-o şi am copt-o, o numeşti: „Trupul lui Hristos!" Sfîntul văzîndu-i necredinţa, s-a rugat lui Dumnezeu fierbinte în duh şi adevăr. Atunci îndată chipul Pîinii Euharistice s-a schimbat în Trup omenesc. Femeia vedea în lecui Pîinii carne omenească sîngerîndă. Şi oamenii din Biserică, care erau în jurul ei, au văzut minunea aceea şi slăveau pe Hristos Dumnezeu. Toţi, la vederea aceea minunată, se întăreau în credinţă unii pe alţii, neîndoindu-se despre Preacuratele Taine, că: sub chipul Pîinii este adevăratul Trup, şi sub chipul Vinului este adevăratul Sînge al lui Hristos. După. această arătare minunată, Sfîntul Grigore rugîndu-se iarăşi, s-a schimbat chipul Trupului omenesc iarăşi în Pîine. Femeia s-a împărtăşit cu frică şi cu credinţă neîndoită, primind sub chipul Pîinii Trupul lui Hristos şi sub chipul Vinului din Potir, Sîngele lui Hristos (V. Sf. 12 martie, o.c. pp. 512-3).

Taina Dumnezeieştii împărtăşanii covîrşeşte pe toate celelalte Taine. Şi ştiţi de ce? Pentru că:

a) Materiile celorlalte Taine se sfinţesc, d.p. apa la Botez, Mirul pentru Mir-Ungere, untul de lemn la Sf. Maslu, dar cu toată sfinţirea aceea, ele rămîn sfinţite, dar cu aceeaşi fire. La această Taină însă, Pîinea şi Vinul proaduse, la sfinţire, se prefac în P S Du mnezeiesc Trupul şi Sîngele Domnului Hristos. Lucrarea asta este foarte mare şi prea covîrşitoare tuturor celorlalte Taine.

b) în Taina aceasta ni se dă real: Trupul şi Sîngele Domnului Hristos Dumnezeu-Omul sub chipul Pîinii şi al Vinului Euharistie, cu care ne împărtăşim spre iertarea păcatelor, viaţa veşnică şi păr-tăşia pentru totdeauna cu El.

c) Aceasta, pe lîngă Taină Sfînta, este tot deodată şi Jertfă reală, ce se aduce lui Dumnezeu pentru întreaga Biserică Triumfătoare şi Luptătoare, pentru vii şi pentru repausaţi. Această Jertfă mare, universală, nesîngerată, este una şi aceeaşi cu Jertfa de la Cina de Taină şi Jertfa de pe Cruce a Mintuitorului. Prea Sfînta Treime, întruparea Domnului nostru Iisus Hristos şi Dumnezeiasca împărtăşanie sînt trei mari Taine nepătrunse de mintea omenească, nişte înălţimi nemărginite.

Mîntuitoruî este real în Dumnezeiasca împărtăşanie. Da, cu adevărat, Mîntuitorul este real şi fiinţial în Dumnezeiasca împărtăşanie sub forma Pîinii şi a Vinului Euharistie. Aceasta o adevereşte însuşi Mîntuitorul de două ori amănunţit şi foarte clar.

După saturarea noroadelor — 5 000 de bărbaţi plus femeile şi copiii — în pustie cu cele cinci pîini şi doi peşti, după care s-au luat 12 coşuri cu fărîmituri, Mîntuitorul făgăduieşte că va da oamenilor împărtăşirea cu Trupul Său şi cu Sîngele Său. El însuşi Se înfăţişează oamenilor ca „Pîinea Vieţii", şi drept ca o reală mîncare şi băutură", zicînd: „Eu sînt Pîinea cea vie Care s-a pogorît din cer. De va mînca cineva din Pîinea aceasta, va fi viu în veci. Pîinea pe Care Eu o voi da, este Trupul Meu, pe care Eu îl voi da pentru viaţa lumii" (îoan 6 *51).* Aici El făgăduieşte clar, că îşi dă Trupul Său spre-mîncare credincioşilor. Atunci Iudeii s-au scandalizat, ca şi unii creştini eretici şi sectari ai vremilor noastre, zicînd: „Cum poate Acesta să-şi dea Trupul Său sâ-L mîncăm?" Expresia „a mînca trupul cuiva" luată în alt înţeles de unii deviaţi în înţelesul Biblic, însemnează: a cauza cel mai mare rău cuiva, a calomnia, a vorbi de rău, a cleveti, ponegri pe cineva, a-i scurta Viata, a-1 băga cu zile în pămînt (Ps. 26 *3, 16;* Mih. *33;* Iov. 19 *22;* Gal. 5 *15;*

Jac. 5 *3—4).* Mîntuitorul necedînd celor scandalizați,întărește iarăşi mai puternic ceia ce spusese despre împărtăşirea credincioşilor cu însuşi Dumnezeiescul Său Trup şi Sînge, zicînd: „Amin, amin grăiesc vouă: De nu veți mînca Trupul Fiului Omului şi de nu veți bea Sîngele Lui, nu veți avea viața în voi. Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, are viață veşnică, şi Eu îl voi învia pe el în ziua cea de apoi. Ca trupul Meu este cu adevărat mîncare şi Sîngele Meu cu adevărat este băutură" (loan 6 *53 —55).* Apoi arătînd legătura dintre Sine şi cei care cu bună pregătire se împărtăşesc cu Trupul Său, adevereşte clar: „Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, acela petrece în Mine şi Eu în el. Precum M-a trimis pe Mine Tatăl Cel vîu şi Eu viez prin Tatăl, aşa şi cel ce Mă mănîncă pe Mine (adică Trupul şi Sîngele Meu sub chipul Pîinii şi al Vinului cu apă, transformate), va vieți prin Mine. Aceasta este Pîinea Care S-a pogorît din cer... Cel ce va mînca Pîinea aceasta, va fi viu în veac" (loan 6 *56—58).*

Din cuvintele acestea ale Mîntuitorului, reiese clar, că aici este vorba de o adevărată mîncare şi băutură a Trupului şi Sîngelui Său sub forma Pîinii şi a Vinului, transformate în Trupul şi Sîngele Său Euharistie (loan 6 *32 -58;* Mt. 26 *26).*

Mai tîrziu Mîntuitorul ne lămureşte prezența Sa reală în Dumnezeiasca împărtăşanie cînd o instituie la Cina de Taină. „Luînd Pîinea — istorisesc Sfinții Evanghelişti — a dat-o Sfinților Săi Apostoli, zicînd: „Luați mîncați, Acesta este Trupul Meu...". Apoi luînd Paharul şi binecuvîntînd, le-a dat, zicînd: „Beți dintru Acesta toți! Acesta este Sîngele Meu al Legii cei noi, Care pentru voi şi pentru mulți se varsă spre iertarea păcatelor" (Mt. 26 *26 —28;* Mc. 14 *22 —24;* Lc. 22 *19 —20).* în cuvintele acestea Mîntuitorul arată destul de clar că: în Pîinea binecuvîntată şi frîntă, dată Sfinților Săi Apostoli, El le oferă spre mîncare însuşi Trupul Său, şi spre băutură însuşi Sîngele Său, înfățişate — nu închipuite — în acea clipa pentru totdeauna, sub forma Pîinii şi a Vinului. Ca Mîntuitorul e real în Dumnezeiasca împărtăşanie — în nici un caz închipuire, cum susțin unii creştini rătăciți — ne lămureşte şi Sf. Ap. Pavel ca şi Sfinții Evanghelişti, zicînd: „Drept aceea, oricine va mînca Pîinea aceasta şi va bea Paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de Trupul şi Sîngele Domnului. Deci, să se cerceteze omul pe sine şi numai aşa să mănînce din Pîine şi să bea, din Pahar. Căci cel ce mănîncă şi bea cu nevrednicie, mănîncă şi bea judecată împotriva sa, pentru că nesocoteşte Trupul Domnului" (1 Cor. 11 *27—29).* Prin aceste cuvinte, Apostolul ne arată clar că cel ce se împărtăşeşte din Pîine şi bea Paharul Domnului, primeşte în casa, corpul, ființa sufletului său cu adevărat: „Trupul şi Sîngele Domnului", nu închipuire cum zic deviații de la dreapta credință. Dacă Pîinea şi Vinul din Pahar, ar fi numai închipuiri, n-ar mai fi zis Apostolul: „Va fi vinovat față de trupul şi Singele Domnului". Vedeți dar că Pîinea şi Vinul Euharistii sint cu ade-văral Trupul şi Sîngele Domnului Care este real in ele.

Susținerile deviațiilor nu împiedică pe Hristos a fi real în Dumnezeiasca împărtăşanie. Susținerile protestanților şi sectarilor, că odată ce toți Evangheliştii zic: *„Pîinea* din cer v-o dă Tatăl Meu. *Pîinea* lui Dumnezeu se pogoară din cer... Aceasta e *Pîinea* Care se poroară din cer. .. Eu sînt *Pîinea* cea vie... *Pîinea* Care Eu o voi da... Cel ce mănîncă *Pîinea* Aceasta... Iisus la Cină luînd *Pîine...* (Ioan 6 *32 -33, 50 -51, 58;* Mt. 26 *26;* Mc. 14 *22;* Lc. *22 19),* e tot *Pîine,* adică numai în închipuire, o icoană, o simbolizare a Trupului lui Hristos, sînt greşite, groaznic de greşite!

împotriva acelor susțineri sau argumentări greşite, noi ştim, după limbajul Scripturilor, că unele creaturi formate din altele poartă adeseori numirea acelora din care s-au luat şi făcut, deşi nu mai sînt aceleaşi. De pildă :Adam a fost făcut din țărîna pămîn-tului şi se numeşte „pămînt", dar el în realitate este om viu, nu pămînt neînsuflețit (Fac. 2 7). Eva, care s-a luat din coasta lui Adam, e supranumită: „os din oasele lui Adam", dar ea nu e un os mort; ci o ființă vie, Eva, maica celor vii (Fac. 2 *23;* 3 *20).* Şarpele cel prefăcut din toiagul lui Moisi şi Aaron, cît şi şerpii prefăcuți din toiegele vrăjitorilor Egiptului, înghițite de toiagul lui Moisi, se numea toiagul lui Moisi, toiegele vrăjitorilor Egiptului, deşi erau transformate în şerpi şi erau în realitate şerpi. „Moisi şi Aaron s-au dus la Faraon şi la slujitorii lui, şi-au făcut cum le poruncise Domnul: Aaron a aruncat toiagul său înaintea lui Faraon şi înaintea slujitorilor lui şi s-a făcut şarpe. Atunci Faraon a chemmatpe înțelepții Egiptului şi pe vrăjitori, şi au făcut şi vrăjitorii Egiptenilor asemenea lucru

cu vrăjile lor: fiecare din ei şi-a aruncat toiagul şi s-a făcut şarpe. Dar toiagul lui Aaron a înghiţit toiegele lor" (Eş. *4 2-3;* 7 10-12).

Aşijderea: orbii, muţii, surzii, şchiopii, îndrăcirii... în genere toţi bolnavii vindecaţi, în Dumnezeiasca Scriptură se numesc şi după vindecarea lor desăvîrşită tot: orbi, muţi, surzi, şchiopi, îndrăciţi şi toţi bolnavi, deşi în realitate nu mai sînt ceia ce au fost. Aşijderea sub numirea de „pîine" în Sf. Scriptură şi în limbajul nostru zilnic, se înţeleg adeseori toate bucatele, cerealele, legumele, în general orice alimente pentru hrana oamenilor; dar în realitate n.u sînt.toate Pîine propriu zisă de grîu; ci şi alte alimente... Aşa şi numirile de Pîine şi Vin, date uneori Dumnezeieştii împărtăşanii, deşi are forma aceea, însă în realitate nu mai sînt Pîine şi Vin simple; ci Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Mîntuitorului Hristos. Dacă în unele locuri scripturistice, Sf. Ap. Pavel numeşte Dumnezeiasca împărtăşanie „Pîine" şi „Vin", apoi el o numeşte aşa: fie pentru că din „Pîine" s-a făcut Trupul Domnului, şi din „Vin" Sîngele Lui, sau fiindcă pentru noi Euharistia este o hrană supranaturală ori pentru că Dumnezeiasca împărtăşanie se înfăţişează ochilor noştri sub chipul „Pîinii" şi al „Vinului".

Că Mîntuitorul este adevărat, real, prezent pururea cu Fiinţa Sa Dumnezeiască în Pîinea şi Vinul Euharistie, ne adeveresc mulţi Sfinţi Părinţi. „Să ne supunem — zice Sf. Ioan Hrisostom — lui Dumnezeu în toate lucrurile, să nu-L contrazicem chiar cînd ceea ce ne porunceşte El pare că e potrivnic ideilor şi vederilor noastre. Cuvîntul Său trebuie preferat simţurilor şi gîndurilor noastre. Să aplicăm acum acest principiu la Sfintele Taine. Să nu ne uităm la ceea ce se înfăţişează ochilor noştri, ci la cuvîntul Său, căci El nu este supus greşelii, pe cînd simţurile noastre sînt expuse amăgirii. Fiindcă Cuvîntul zice: „Acesta este Trupul Meu", să ne supunem, să credem şi să vedem Acest Trup cu ochii Sufletului, căci Iisus Hristos nu ne-a dat nimic sensibil; ci, sub lucruri sensibile, ne înfăţişează ceea ce se poate vedea numai cu duhul. Sînt atîţea în timpul de faţă care zic: „Aş vrea să văd: chipul, înfăţişarea, veşmintele . lui Hristos". Iată că le vedeţi, că vă atingeţi chiar de El, că-L mîn-caţi. Vreţi să-l vedeţi veşmintele şi El vi se dă pe Sine însuşi, nu numai să-L vedeţi, ci şi ca să-L pipăiţi, să-L mîncaţi, să-L primiţi înlăuntrul vostru... Nemulţumit numai că S-a făcut Om, că a suferit batjocori, El a vrut încă să Se amestece şi să se unească cu voi, aşa fel, ca să fiţi un singur trup cu El, şi nu numai prin credinţă, ci efectiv şi în realitate. Acela de Care îngerii se cutremură văzîndu-L, din cauza strălucirii ce radiază Persoana Sa, ne hrăneşte cu Fiinţa Sa. Amestecăm fiinţa noastră cu a Lui şi ne facem un singur trup, o singură carne u El. Cine va povesti minunile Domnului? Cine va vesti cum se cuvine laudele Lui? Ce păstor şi-a hrănit vreodată oile cu propria sa carne? Şi ce vorbesc de păstor? Mamele însăşi îşi dau cîteodată copii la doici străine, iar El nu suferă ca ai Săi să fie trataţi aşa, ci îi nutreşte El însuşi cu propriul Său Sînge şi-i alipeşte... Iisus Hristos, Care odinioară făcu aceste minuni la Cina luată cu Apostolii Săi, este Acelaşi Care face şi azi aceleaşi minuni. Noi sîntem slujitorii Săi; iar El sfinţeşte cele puse înainte şi le schimbă în Trupul şi Sîngele Său... (Om. 82 la Mt.).

Sf. Ciril al Alexandriei şi Părinţii adunaţi la Sinodul local din Alexandria* ţinut în anul 430, se exprimă astfel în epistola către Nestorie: „Noi aducem în Biserică o jertfă nesîngeroasă, ne apro-piem de binecuvîntarea mistică şi ne sfinţim, împărtăşindu-ne

cu Sfîntul Trup şi cu preţiosul Sînge al lui Iisus Hristos, Rascumpa-

rătorul tuturor. Căci noi nu mîncăm Trupul Său ca un trup de rînd, nici ca al unui om sfinţit sau unit cu Cuvîntul prin vrednicia sa, ci cu adevăratul Trup al Cuvîntului, Care S-a făcut Om pentru mîntuirea noastră".

Fericitul Ieronim zice de asemenea: „Este atîta de mare deosebirea între pîinile punerii înainte şi Trupul lui Iisus, ca între umbră şi lumină, ca între imagine şi adevăr, ca între chipurile lucrurilor viitoare..." (Corn. la Tit cap. 1).

Binefacerile Dumnezieştii împărtăşanii sînt multe, mari, puternice şi foarte folositoare. Astfel ea este:

a) O foarte minunată hrană duhovnicească. Ea este pentru Suflet ceea ce este aerul şi hrana trupească pentru trup. Aceasta e adevereşte însuşi Mîntuitorul, zicînd: „Trupul Meu este adevărată mîncare şi Sîngele Meu adevărată băutură" (loan 6 55). Deosebirea e numai aceasta: hrana materială se transformă în însuşi trupul celui ce o mănîncă, şi se face una cu el; iar

Dumnezeiasca împărtăşanie schimbă trupul şi fiinţa întreagă a celui ce o primeşte cu vrednicie, în Chipul şi Asemănarea Celui ce Se mănîncă, adică în Hristos Domnul, ne face părtaşi „Firii Dumnezeieşti", cum adevereşte şi Sf. Ap. Petru (2 Petru 1 4).

b) Uneşte în chip mistic pe Creştin cu Hristos: păstrind, desă-vîrşind, hrănind şi întărind întreaga sa viaţă duhovnicească.

c) Produce îndată o unire fizică cu Pîinea şi Vinul Euharistie, cu însuşi Hristos, Care este îri ele, şi prin adevărata dragoste, unirea aceasta se întăreşte, sporeşte, se desăvîrşeşte.

d) Curăţă de păcate, întăreşte în virtute şi pregăteşte pentru fericita viaţă veşnică. Aceasta o adevereşte Mîntuitorul, zicînd: „Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, are viaţă veşnică!" (loan 6 54). Privitor la aceasta Sf. loan Hrisostom adevereşte aşa: „Hristos a dat Trupul Său tuturor spre mîncare, ca hrănindu-ne cu El, să lepădăm trupul cel di'ntîi mort şi să ne facem vrednici de viaţa veşnică" (Om. 24 Ia 1 Cor.). „Primim Trupul lui Hristos — adevereşte şi Sf. Ambrosie — ca să ne facem părtaşi vieţii Lui" (Corn. la Lc. X, 49).

e) încredinţează că vom învia cu trupul la învierea obştească şi vom trăi în veci. „Pîinea — adevereşte Mîntuitorul — care se pogoară din cer, este Aceia din Care dacă mănîncă cineva, nu mai moare. Eu sînt Pîinea cea vie Care S-a pogorît din cer. Cine mănîncă din Pîinea Aceasta, va fi viu în veci... Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, are viaţă veşnică, şi Eu îl voi învia în ziua cea de apoi" (loan 6 50 *—51, 54).*

f) întăreşte în ispite, fereşte de păcate, transformă pe împărtăşitul cu Hristos Euharistie în biruitorul dracilor. „Vrăjmaşul Sufletului — adevereşte Mărturisirea Ortodoxă — nu îndrăzneşte să facă vreun rău aceluia în care vede că petrece Hristos" (Răsp. întreb. 107, p. I). Cei ce se împărtăşesc cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului Hristos, cu bună pregătire, acelora nici ispitele, nici spiritele rele nu le pot pricinui nici o vătămare. într-una din cărţile noastre bisericeşti, se spune că un Sfînt întrebă odată pe spiritele rele: „De care faptă a creştinilor vă temeţi voi mai mult?" Ele îi răspunse: „De aceea ce mîncaţi voi în Biserică, adică de Dumnezeiasca împărtăşanie. O! Dacă creştinii ar primi cu sfinţenie ceea ce primesc în Taina Dumnezieştii împărtăşanii, atunci ar fi scutiţi de cursele noastre..." (Corinceea, part. II, c. 68).

g) Spulberă puterea vrăjitorilor şi a dracilor. Un eretic — scrie Chesarie — a făcut multe vrăji cu meşteşugul diavolesc. El răzvrătea groaznic poporul, făcînd multe minuni prin nălucire, ca să amăgească pe creştini şi să-i aducă la spurcatul său scop. Pentru a întări mai mult învăţătura sa, intra în foc unde stătea cîtva timp. Atunci chemînd pe dracul în ajutor, acela stingea flacăra şi el rămînea nevătămat. Aflînd despre aceia Arhiereul oraşului, a luat Sfîntul Trup (al lui Hristos în Artofor), şi apropiindu-se de foc, a poruncit sa lege pe fermecătorul acela cu lanţ şi să-1 arunce în flăcări, ca să vadă şi el minunea. Vrăjitorul s-a lăsat legat şi aruncat în foc, socotind că iarăşi va face minuni ca şi mai înainte. Atunci însă s-a amăgit, vicleanul, că îndată ce l-au aruncat în foc, a început să ardă în flăcări. El a strigat cu glas mare, zicînd: „Ajută-mi diavole, ca sa nu pier în flăcări!" Vicleanul diavol a răspuns, zicînd: „De multe ori ţi-am ajutat, însă acum nu mai pot, pentru că stă aici Cel mai tare decît mine!" Şi aşa, s-a mistuit de foc ticălosul vrăjitor.

Acelaşi Chesarie scrie că în vremea sa oarecare eretici, cu meşteşug satanicesc, au făcut nişte lucruri de mirare. Ei mai ales umblau pe deasupra apelor unui rîu, şi nu se cufundau. Cu vrăjile şi nălucirile acelea ale lor drăceşti, atrăgeau la eresul lor mulţi oameni proşti. Acelea văzîndu-le un Preot răvnitor, a luat Sfîntul Artofor cu sine, şi dueîndu-se la rîu, a zis acestea: „Vă jur pe voi, dracilor, cu puterea Acestuia pe Care îl ţin în mîinile mele, să nu mai ajutaţi acestor eretici, ca să amăgească poporul". Acestea zicînd, şi văzînd că nu s-a făcut nimic minunat şi mai ales că-1 batjocoreau ereticii, jucînd deasupra apelor, şi Creştinii erau foarte mîhniţi, a aruncat Sfîntul Artofor în rîu. îndată ce s-a atins de ape Sf. Artofor cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului Hristos Dumnezeu-Omul, a pierit înşelăciunea diavolului, şi acei amăgitori s-au afundat ca plumbul în apă. Sfinţii îngeri au luat nevăzut Artoforul şi l-au pus pe Sf. Masă în Altarul Bisericii. Preotul s-a bucurat, însă se mîhnea mult pentru Sf. Artofor cu Dumnezeiasca împărtăşanie că n-o mai vedea. Pentru aceasta toată noaptea aceea a făcui priveghere, rugîndu-se luL Dumnezeu să-1 povăţuiască cu Harul Lui, ca să-1 afle. Dimineaţa intrînd în Biserică şi Altar,

a găsit Artoforul pe Sfînta Masă. Atunci s-a bucurat foarte, mult, povestind ciedincioşilor minunea.

h) Iartă păcatele păcătoşilor ce I se roagă cu toată credincio-şia. Un preot mergea să împărtăşească un bolnav. O femeie curvă văzîndu-1 că se ducea cu atîta evlavie şi descoperit, deşi era vreme de ploaie, s-a umilit cu inima. Alergînd cu lacrimi, aşa desculţă cum se afla, s-a aruncat cu faţa la pămînt în noroi, strigînd: „Stă-pîne Doamne Iisus Hristoase! Cel ce eşti cu adevărat milostiv Dumnezeu, Care Te-ai născut din pururea Fecioara Măria şi ai pătimit pentru mîntuirea noastră, mîntuieşte-mă şi pe mine păcătoasa şi cu totul spurcata, şi nu pomeni, întru tot Milostive, necu-răţiile mele, ci iartă-mă pentru rugăciunile celeia ce Te-a născut mai presus de fire". Acestea zicînd ea cu lacrimi fierbinţi, a ieşit un glas din acel Sfînt Potir, şi a zis: „Iartă-se ţie păcatele tale!" De atunci femeia aceea, care mai înainte era curvă şi desfrînată, primind încredinţare de mîntuirea sa, a urît păcatul, a făcut mare nevoinţă, şi s-a mîntuit cu Dumnezeiescul Dar (M P. p.c. po. 415—7).

Binefacerile sau efectele acestea le lucrează Dumnezeiasca împărtăşanie numai în Sufletele dreptcredincioşilor Creştini — Păstori şi păstoriţi — care cu bună pregătire se apropie de ea şi se împărtăşesc cu vrednicie. Cei care însă o primesc fără pregătirea cuvenită, se păgubesc... cad în mustrarea conştiinţei şi în osîndă... (1 Cor. 11 *27 -29).*

Hristos e Acelaşi în fiecare părticică a Sfintei împărtăşanii pe toate Altarele, aşa cum este şi în ceruri. Creştinilor — Păstori şi păstoriţi — vă miraţi cum se împarte cîte o fărîmitură de pîine care se schimbă pe Prestol în Trupul lui Hristos şi se află tot întreg Hristos, drept aşa cum este în cer aşa şi pe Altar ?! Miraţi-vă şi de aceasta că, un soare ce ne luminează şi ne încălzeşte aici, în aceiaşi clipă este deodată şi în cer şi pe pămînt, şi la răsărit şi la apus, la miază-zi, la miază-noapte, şi în toate laturile lumii. Aşa şi Hristos, în acelaşi timp este deodată şi în cer şi pe pămînt, în Dumnezeiasca. Liturghie, ca un Puternic conlucrează cu puterea Sa cea Dumnezeiască. Te miri că în multe părţi şi părticele mici şi foarte mici este Hristos şi tot întreg Se dă tuturor întocmai în fiecare parte, părticică cît de mititică, nu mai puţin într-una şi mai mult într-alta?! Miră-te şi de aceasta; că un glas al meu este şi în gura mea şi în urechile voastre într-un chip. Deci, de se află în fapte aşa, dar cu cît mai mult prea lesne poate să fie în Soarele cel Drept Hristos, decît în soarele cel făcut, şi în Cuvîntul lui Dumnezeu decît în cuvîntul omenesc. Te miri că Trupul se frînge în bucăţi, cînd se împarte Sfîntul Agneţ, şi cum este Hristos întreg în toate bucăţelele şi părticelele !! ? Miră-te şi de aceasta; iată, cînd zdrobeşti oglinda în mici bucăţi, chipul omului nu se zdrobeşte într-însa, ci în toate bucăţelele se vede întreg ca şi în oglinda întreagă. Te miri cum este mîncat totdeauna Trupul lui Hristos, şi nu se mai împuţinează, ci petrece în'reg în veci?! Miră-te şi de aceasta: că dintr-o lumină aprinzi mii de luminări, şi totuşi nu împuţinezi lumina cea dintîi. De întrebi cum intră Hristos înlăuntrul nostru şi nu se spurcă, nici se opreşte?! Eu te întreb: soarele, care de atîtea ori trece prin locuri împuţite şi scîrnave, spurcă-se au ba? ...

De aici învăţaţi-vă, că de nu se spurcă soarele cel trecător, cu mult mai vîrtos Cel veşnic şi netrecut, lumina a toată curăţia, nu se spurcă..." (După o Cazanie).

Călugărul bătrîn îndoielnic în Taina Dumnezeieştii împărtăşanii. Un călugăr bătrîn — istoriseşte Avva Arsenie — mare. cil viaţa pustnicească, dar prost în cunoaşterea dreptei credinţe creştineşti, zicea că Pîinea şi Vinul Euhartic, cu care se împărtăşise, nu este Trupul şi Sîngele Domnului, ci o închipuire, un simbol! Doi hătrîni pustnici auzind despre greşeala aceasta, socotind că din neăutate şi prostime zice aşa, au venit să facă muncă de lămurire cu el. „Avvo — i-au zis ei — am venit să te întrebăm ceva, căci am auzit un cuvînt de necrezut pentru oarecine, care zice că Pîinea şi Vinul Euharistie, cu care ne împărtăşim, nu este cu adevărat Trupul şi Sîngele lui Hristos; ci o închipuire!" Bătrînul le-a spus drept: „Eu sînt acela. Eu am zis şi zic aşa!" Bătrînii îngrijoraţi de nelămurirea pustnicului, îl rugau pe el, zicîndu-i: „Avvo, rugămu-te nu ţine aşa; ci precum învaţă Sf. Biserică Sobornicească să ţii. Noi credem că: Pîinea Aceasta, sfinţită pe Sf. Jertfelnic cu Care ne împărtăşim, este cu adevărat Trupul Domnului Hristos şi Vinul amestecat cu apă din Potir este cu adevărat Sîngele Domnului Hristos şi nu închipuire. Precum la început Dumnezeu luind ţarină din pămînt, a zidit pe om după Chipul Său, şi nimenea nu poate zice că

omul nu este chip al lui Dumnezeu, deşi este neînţeles Chipul aşa şi Pîinea şi Vinul, pentru care a zis: „Acesta este Trupul Meu ... Acesta este Sîngele Meu ..." credem că aşa este cu adevărat: Trupul şi Sîngele lui Hristos". Bătrînul însă susţinîndu-şi greşeala sa, ca odinioară Apostolul Toma (Ioan 20 *25),* zicea: „De nu mă voi încredinţa din lucru, n-am vestire desăvîrşit".

Bătrînii văzînd că nu-1 pot scoate din necredinţa lui, au zis: „Hai să ne rugăm toată săptămînă, pentru lămurirea aceasta, şi credem ca Dumnezeu ne va descoperi". Bătrînul a primit cu bucurie cuvîntul, şi se ruga lui Dumnezeu, zicînd: „Doamne, Tu ştii ca nu din răutate sînt necredincios, ci ca să nu mă înşel în neştiinţa Rogu-te Doamne Iisuse Hristoase, descopere-mi mie Taina aceasta" De asemenea şi bătrînii, în chiliile lor, se rugau cu mare osîrdie, zicînd: „Doamne Iisuse Hristoase, descopere bătrînului Taina aceasta, ca să creadă şi să nu-şi piardă osteneala sa".

Dumnezeu i-a ascultat pe toţi. împlinindu-se săptămînă, au venit la Biserică şi au stătut toţi trei pe o rogojină. în mijlocul lor

stătea bătrînul îndoielnic. în timpul săvîrşirii Dumnezeieştii Lirur-ghii, Domnul le-a deschis la toţi ochii sufleteşti, ochii înţelegători ai minţii. După Heruvic, în vremea cîntării: „Pe Tine Te lăudăm..." li se arătă la cîte-şi trei bătrînii pustnici un Prunc foarte frumos şi luminat. Raze îmbelşugate de o puternică strălucire radiau din Trupul Lui în toate părţile. Cînd Preotul Liturghisitor întindea mîna să frîngâ Sf. Pîine; iată îngerul Domnului s-a pogorît din cer cu un cuţit, a Jertfit — tăiat — pe Prunc în mici bucăţele de carne. După aceea s-au apropiat toţi pe rînd, după buna rînduiala, să ia cele Sfinte. Apropiindu-se şi bătrînul, i s-a dat carne vie cu sînge. Bătrînul văzînd aceasta, s-a înfricoşat groaznic şi a strigat, zicînd: Cred Doamne, că Pîinea proadusă şi sfinţită, este Trupul Tău...". Atunci îndat carnea vie cu sîngele s-au făcut Pîinea Euharistică. Revenindu-şi din spaima ce-1 cuprinsese, bătrînul s-a împărtăşit cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului Hristos Dumnezeu-Omul, mulţumind Celui Prea înalt de toate.

Bătrînii văzîndu-1 încredinţat, au mulţumit Bunului Dumnezeu de toate şi au zis bătrînului lămurit acum în dreapta credinţă creştinească: „Dumnezeu ştie că firea omenească nu poate să mănînce carne crudă. Pentru aceasta a prefăcut Pîinea şi Vinul în Trupul şi Sîngele Său, ca, sub chipul acestora, să ne putem împărtăşi cu plăcere cu Dumnezeiescul Său Trup şi Sînge". După aceea au mulţumit cu toţii lui Dumnezeu pentru descoperirea aceasta. Apoi s-au dus plini de bucurie la chiliile lor din adîncurile pustietăţii aceleia (Prel. d.P. o.c. pp. 52—3).

f) Am avut şi am unele îndoieli în Taina Sfînta a Preoţiei ? (m)

m) SFÎNTA TAINĂ A PREOŢIEI. Domnul şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, a fost şi este pururea un Mare Preot — Arhiereu — mai presus de toţi Preoţii lumii din toate vremurile. „Tu eşti Preot în veac după rînduiala lui Melhisedec" (Ps. 109 4; Fac. 14 18-20; Evr. 5 *6;* 7 17). El de bună voie şi-a adus Trupul Său răstignit pe Cruce, răscumpărînd pe oamenii credincioşi Lui de vina şi urmările grele ale păcatului strămoşesc şi de păcatele proprii, surpînd peretele vrajbei (Cols. 1 *19—22;* 2 14), împăcîndu-ne cu Dumnezeu şi făcîndu-ne iarăşi părtaşi fericirilor în împărăţia Sa. După proslăvirea Sa prin Jertfa de pe Cruce, învierea, înălţarea la ceruri, şederea de-a dreapta Tatălui, Preoţia Lui cu lucrările ei multe şi variate, mîntuitoare Sufletelor, trebuia continuată, ca oamenii aleşi din limbile pămîntului, să se împărtăşească de binefacerile ei. In acest scop a rînduit El Preoţia lucrătoare în persoana Apostolilor şi urmaşilor lor: Episcopi şi Preoţi din toate vremurile şi locurile.

Originea Preoţiei. După Botez, postul aspru în pustie şi biruinţa întreitei ispite, Mîntuitorul îşi alese 12 Apostoli (Lc. 6 72— *16;* Mt. 10; Mc 3 *13—18).* Acestora le-a dat putere şi stăpînire peste toţi dracii, şi să vindece bolile. I-a trimis să propoveduiască ' împărăţia lui Dumnezeu. Acestor 12 Apostoli le-a dat putere să dezlege şi să lege... să ierte şi să ţină păcatele (Mt. 16 *19 ;* 18 *18 ;* loan 20 *21—23).* Pe lîngă aceşti 12 Apostoli, Mîntuitorul a mai ales şi alfi 70 de ucenici, pe care i-a înzestrat aproape cu aceleaşi puteri, ca ale celor 12 Apostoli (Lc. 10 *1—24).*

După înălțarea Domnului la cer şi pogorîrea Duhului Sfînt, Apostolii au hirotonit şi aşezat în Biserică 7 Diaconi (F. Ap. 6 *3-6),* apoi Preoți (F. Ap. 14 *23 ;* 20 77; Tit 1 5; Iac. 5 74), şi Episcopi (F. Ap. 20 *28;* 1 Tim. 3 1-7; Tit 1 *7-9).*

De aici vedem că: Preoția îşi are izvorul ei de la însuşi Mîntuitorul Hristos Dumnezeu-Omul, că: primii Preoți Creştini, mari şi mici, au fost cei 12 Apostoli şi 70 de ucenici. Ei au primit hirotonia şi Preoția apostolească de la însuş Dumnezeu prin Harul Duhului Sfînt (F. Ap. 1 *5, 8;* 2...). Darul acesta ei îl dau tran-smițîndu-1 urmaşilor lor prin punerea mîinilor Preoției (F. Ap. 6 *6;* 13 *3;* 14 *23;* Tit 1 5; 1 Tim. 4 14), ş.a.

Preoția este o Taină Sfînta, în care, prin punerea mîinilor Arhiereului — la hirotonia în Diacon şi Preot, şi cea a doi sau trei Arhierei la hirotonia în Arhiereu (can. 2 şi 1 Apostolic) — se coboară asupra celui cu bună rînduiala ales, Harul Sfîntului Duh, dîndu-i-se puterea şi dreptul Arhiereului şi Preotului, de:

a) A învăța şi propovădui Evanghelia (Mc. 16 15; 2 Tim. 4 2), adică a sfătui pe oameni să creadă cum se cade, a fi temători d-e Dumnezeu şi a face fapte bune.

b) A săvîrşi Tainele Sfinte, slujbele Dumnezeeşti, a dezlega şi lega... a ierta şi a ținea păcatele (Mt. 28 *19 —20 ;* 16 *19 ;* 18 *18 ;* Ioan 20 *21-23;* 1 Cor 4 *1).*

c) A păstori şi conduce poporul încredințat pe calea vieții şi a mîntuirii la împărăția lui Dumnezeu (Mt. 10 *6;* Lc. 22 *31—32;* loan 21 15-17; F. Ap. 20 17, *28).*

Diaconilor li s-a dat împuternicirea a ajuta pe Arhirei şi Preoți la oficierea celor Sfinte.

Mimştrn săvîrşttori ai Tainei Preoției sînt numai Arhiereii Astfel, hirotonia în Diacon şi în Preot, se săvîrşeşte de un Arhiereu , iar hirotonia în Arhiereu se săvîrşeşte de doi, trei Arhiereu Litur-ghisitori.

Materia acestei Taine Sfinte este: punerea mîiniloi Arhiereului la hirotonia Diaconului şi a Preotului; iar la hirotonia Arhiereului, punerea mîinilor a doi sau trei Arhierei Preoția aceasta dateaza din vremurile apostolice, cînd Sfinții Apostoli, prin punerea mîinilor, au. hirotonit şi aşezat în Biserică la toate comunitățile creştine' Diaconi, Preoți şi Episcopi (F. Ap. 6 6; 14 *23;* Tit 'l 5; Iac 5 14; 1 Tim. 5 *22;* 4 *14;* 2 Tim. 1 6).

Primitorul Preoției trebuie a fi un Creştin dreptcredincios avînd calitățile trebuincioase, fără defectele împiedicătoare intrării în Preoție. „Trebuie — zice Mărturisirea Ortodoxă — să se cerceteze fețele care urmează a se ridica la această Taină, ca să aibă trei lucruri: întîi, să aibă cuget bun şi curat, aşa, încît sa fie departe de acele, prihane ce împiedică Preoția, Al doilea, să aibă şi ştiință şi înțelepciune, atît spre săvîrşirea Dumnezeeştilor Taine, cît şi spre întărirea poporului cu învățăturile lor. Şi al trilea, să aibă sănătoase toate părțile trupului, ce sînt trebuitoare pentru aceasta" (Răsp. întreb. 110, p. I).

Forma săvîrşirii acestei Taine Sfinte a Preoției este arhiereasca rugăciune: „Dumnezeescul Har, cel ce totdeauna pe cele neputincioase le vindecă şi pe cele ce lipsesc le împlineşte, hirotoneşte, pe cucernicul ipodiacon (N.) în Diacon, sau Diaconul (M.) în Preot ori Preotul (N.) în Arhiereu, să ne rugăm dar pentru el ca să vina asupră-i Harul Sfîntului Duh...". în acel timp sfinții Liturghi-sitoricîntă încetişor: „Doamne milueşte". După aceasta, Arhiereul stînd în uşile împărăteşti, dă noului hirotonit veşmintele treptei pentru care a primit hirotonia, arătîndu-le poporului pe rînd şi zicînd:„Vrednic este", la care răspunde strana sau corul: „Vrednic este" de cîte trei ori... Prin formula aceasta rostită de Arhiereu asupra candidatului? botezat, ales, anume pregătit şi adus, prin punerea mîinilor Arhiereului şi rugăciunile Bisericii, se pogoară Harul Duhului Sfînt asupra hirotonitului, împuternieindu-1 a predica Evanghelia, a săvîrşi Tainele Sfinte şi a păstori poporul creştin ce i se încredințează.

Hirotoniile se fac în Biserică în vremea Dumnezeeştilor Liturghii. Arhiereul şi Preotul se hirotonesc numai în Biserică (can. 4 Teofil al Alexandriei) în vremea slujirii Dumnezeeştilor Liturghii a Sf. Ioan Gură de Aur şi a Sf. Vasile cel Mare; iar hirotonia în Diacon se poate face şi în vremea slujirii Dumnezeeştei Liturghii cei mai înainte sfințită (S. Tes. Rs. întreb. 25). Nu se pot hirotoni mai mulți Diaconi sau Preoți sau Arhierei; ci numai cîte unul din fiecare treaptă la o Dumnezeească Liturghie. Hirotonia Diaconului se face după ecfonisul: „Să fie milele Marelui Dumnezeu..." rostit de Arhiereu. Hirotonia Preotului se face după aducerea Darurilor pe Sf. Masă

şi terminarea cîntării Heruvic ului. Hirotonia Arhiereului se face mai înainte, după cîntarea: „Sfinte Dumnezeule .. .".

Preoţia Tainică. Aceasta a fost şi în Biserica Vechiului Testament, aşa cum este şi în Biserica Noului Testament. Dumnezeu grăieşte poporului Israelit prin Moisi: „Dacă veţi păzi legămîntul Meu ... îmi veţi fi Mie o împărăţie preoţească şi un neam sfînt..." (P.ş. 19 5—6). Preoţia tainică în Biserica Noului Testament este mult mai mare, înmulţită şi răspîndită prin toate popoarele pămîn-tului. Despre aceasta ne adeveresc mai multe locuri ale Dumnezeeştii Scripturi a Noului Testament: „Voi înşivă — zice Sf. ^ Ap. Petru — zidiţi-vă pietre vii în casă duhovnicească, în preoţie sfînta, ca să aduceţi jertfe duhovniceşti, plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos... Voi sînteţi o seminţie aleasă, preoţie, împărătească, neam sfînt, popor agonisit de Dumnezeu, ca să vestiţi în lume, bunătăţile Celui ce v-a chemat din întuneric la lumina Sa cea minunată" (i Petru 2, 5, *9).* Aici e vorba despre poporul creştinesc — parte bărbătească şi femeiască — care formează preoţia tainică, din care se aleg pentru preoţia lucrătoare creştini: buni, dreptcredincioşi, lucrători vrednici.

Ca şi Evreii din Vechiul Testament (Eş. 19, 5—5), şi Creştinii au o preoţie tainică (1 Petru 2, 5, *9;* Ape. *1,6; 5,10;* 20, *6)* prin primirea Sfintelor Taine ale Botezului, Mir-Ungerii şi împărtăşaniei, dar aceasta e un lucru cu totul deosebit de Preoţia apostolică, săvîrşitoare a Sfintelor Taine. Şi evreii au fost cu toţii preoţi în acest înţeles, dar asta nu i-a împiedicat să aibă Preoţi slujitori ai Sf. Biserici, aleşi şi sfinţiţi în special, din seminţia lui Levi (Eş. 28; Num. 6 *18;* Evr. 5, 1—4); iar cei care au căutat să-şi ia singuri Preoţia aceasta, au primit o pedeapsă înfricoşată: i-a înghiţit pă-mîntul de vii pe toţi (Num. 16).

Creştinul se numeşte preot tainic, pentru că în asemănare cu preotul apostolic, aduce şi el jertfă lui Dumnezeu:

a) Jertfa dreptăţii: daruri la Sf. Biserică şi daruri pentru întreţinerea slujitorilor ei'sfinţiţi (Ps. 50, *20;* Mt. 5, *23;* 10, *10;* Eş. 13; 25, *1—8;* 30, 76; Mal. 3, *9-11*; Mc. 12, 41-44; Gal. 6, 6; 1, Cor. 9, 11-14; 2, Parai. 31, 4; Filip. 4, 74-76; 1 Tes. 5, 72; 1 Tim. 5, *17-18;* Lev. 2; 5; 6; 22; 27 *30-32*; Num. 6, *18;* 2 Lege 16 *16-18;* 18, *8).*

b) Jertfă de rugăciune şi de laudă (Ps. 106 *22 ;* 49 74-75; Osia 14 *2-3;* Evr. 13 75).

c) Jertfa duhului umilit şi a inimii smerite (Ps. 50 *18—19).*

d) Jertfa milei de aproapele căzut (Mt. 9 *13;* Osia 6, 6; Mih. 6, *6-8);* Evr. 13, 76).

e) Jertfa punerii trupurilor lor în slujba Domnului (Rom. 12; 6 *13;* 1 Petru 2 7-5; 1 Cor. 6 *13,19-20;* Evr. 10 19-25; 4 11-16).

f) Jertfirea vieţii lor întregi pentru dragostea şi apărarea credinţei Creştine Ortodoxe, după pilda Domnului Hristos şi a Sfin-ţilor Lui (Ape. 7, 74). Creştinii dreptcredincioşi făgăduiesc întot-deauna acest lucru în Sfînta Biserică, de mai multe ori pe zi, cînd

zic prin gura slujitorilor sfinţiţi: „Pe noi înşine şi unii pe aiţii şi toata viaţa noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm".

Preoţia tainică şi Preoţia lucrătoare, săvîrşitoare Tainelor Sfinte. „Preoţia creştină — adevereşte Mărturisirea Ortodoxă — este de două feluri: una lăuntrică sau duhovnicească, şi alta care se săvîrşeşte prin Taină.

a) La preoţia duhovnicească sînt părtaşi toţi Creştinii Ortodocşi, după cum învaţă Petru Apostolul, zicînd: „Voi sînteţi seminţie aleasă, preoţie împărătească, neam sfînt, popor spre cîştigare" (1 Petru *2, 9),* şi loan la Apocalips: „Junghiă-tu-Te-ai şi ne-ai răscumpărat pe noi lui Dumnezeu cu Sîngele Tău, din toată seminţia, limba, poporul şi neamul, şi ne-ai făcut pe noi Dumnezeului nostru împăraţi şi preoţi" (Ape. 5, *9—10).* Şi, după o asemenea preoţie se fac şi aduceri potrivite, adică: rugăciuni, mulţumiri, omorîrea trupului, predarea la martiriu pentru Hristos şi altele asemenea. Către acestea îndemnîndu-ne Apostolul Petru, zice: „Şi voi ca nişte pietre vii vă zidiţi casă duhovnicească, preoţie sfînta, ca să aduceţi jertfe duhovniceşti, bine plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos" (1 Petru 2, *5).* Şi Sf. Ap. Pavel zice: „Vă rog pe voi, fraţilor, pentru îndurările lui Dumnezeu, să vă puneţi înaintea Lui trupurile voastre jertfă vie, sfînta, bine plăcută lui Dumnezeu slujba voastră cea cuvîntătoare" (Rom. 12, *1).*

b) Preoția, care este Taină, s-a orînduit de Hristos Apostolilor, şi prin punerea mîinilor acestora se săvîrşeşte pînă astăzi hirotonia. Căci Episcopii care o săvîrşesc, au primit de la Apostoli darul de a împărți Dumnezeştile Taine şi slujba mîntuirii oamenilor, precum a zis Apostolul: „Aşa să ne socotească pe noi omul, ca pe nişte slugi ale. lui Hristos şi iconomi ai Tainelor lui Dumnezeu" (1 Cor. 4, *1).* Această iconomie cuprinde două lucruri: întîi, puterea şi stăpînirea de a dezlega păcatele oamenilor, pentru că despre aceasta se zice: „Ori cîte. veți dezlega pe pămînt, vor fi dezlegate şi în cer" (Mt. 18 18),„Al doilea, stăpînia şi puterea de a învăța, care se arată din cuvintele: acestea: „Mergînd, învățați toate neamurile, botezîndu-le pe ele: fii Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh" (Mt. 28, *19),* Deci, Hristos a trimis pe Apostoli la predică iar Apostolii hirotonisind pe alții, i-au trimis la acelaşi lucru, după cum se lămureşte din cuvintele Sf. Ap. şi Ev. Luca, care zice: „Atunci puneau mîînile peste ei şi luau Duh Sfînt" (F. Ap. 8, 17). Şi iarăşi: „Stînd ei ca să slujească, adică să aducă Jertfa cea fără de sînge către Dumnezeu şi să ajuneze, Duhul Sfînt a zis: „Osebiți-Mi Mie pe Varnava şi pe Saul pentru lucrul la care i-am chemat pe ei". Atunci postind şi rugîndu-se, şi-au pus mîinile peste ei şi i-au lăsat să plece" (F. Ap. 13, *2—3).* Sf. Ap. Pavel zice: „Mîinile curind peste nimeni să nu pui" (1 Tim. 5, *22).* Deci, cu această hirotonie şi clironomie ce nu s-a întrerupt niciodată, au puterea de a învăța dogmele cele mîntuitoare cei care sînt trimişi spre acest lucru. Iar cei ce nu s-au iiimis, nici s-au ales pentru aceasta, nu trebuie să fie de loc întrebuințați, după cum zice Sf. Ap. Pavel: „Cum vor predica dacă nu se vor trimite" (Rom: 10, *15;* M.O. p. I, răsp. întreb. 108; 109).

Preoția lucrătoare e deosebită cu totul de preoția tainică. în Biserica Vechiului Testament Preoția lucrătoare era deosebită de preoția tainică. Aleşii Preoți se ungeau cu Sf. Mir, îmbrăcau veşminte arhiereşti, preoțeşti şi îşi acopereau capetele cu felurite mitre, prin care se deosebeau cu totul de poporul cu preoția tainică (Eş. 28; 39; 40 *12—16).* De asemenea în cultul Divin, Arhiereii, Preoții şi Le viții, aveau anumite servicii de îndeplinit, prin care se deosebeau de ceilalți credincioşi. Preoții erau întreținuți de popor cu cele necesare. Aşa şi în Biserica Noului Testament, Preoția lucrătoare după: alegere, sfințire — hirotonie — preoțire, îmbrăcăminte, port, înveş-mîntare, serviciile şi conducerea sau păstorirea parohienilor, Preoții se deosebesc cu totul de creştinii sau parohienii lor, care au numai preoția tainică.

Preoții poartă şi supranumirea de „Părinte". Deşi pleiada sectarilor susțin orbeşte că nu trebuie a cinsti pe Preoți cu supranumirea duhovnicească de „Părinte", totuşi, cinstea aceasta li s-a dat şi li se dă, pentru că le este dată de sus. Cuvîntul de „Părinte" îl găsim în întreaga Dumnezeiască Scriptură, dat cu voia lui Dumnezeu părinților trupeşti. Dar această numire de „Părinte" sau „Părinților", s-a dat cu atît mai mult părinților duhovniceşti decit părinților trpeşti, cu cît Sufletul este mai mare decît trupul. Privitor la căsătorie Dumnezeu a zis: „De aceia va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa şi vor fi amîndoi un trup" (Fac. 2, *24;* Mc. 10, 7; Efs. *5,31).* Iabal a fost tatăl celor ce locuiesc în cort şi păzesc vitele. El a fost tatăl tuturor celor ce cîntau cu alăuta şi cavalul (Fac. 4, *20—21).* Avraam a fost tatăl lui Isaac (Fac. 21, *1—8).* Isaac vorbind cu tatăl său Avraam — la locul de jertfire — a zis: „Tată", iată foc şi lemne avem, dar unde este mielul pentru jertfă?" (Fac. 22 7). Iacob venind pentru binecuvîntare la tatăl său Isaac, a zis: „Tată", iată-mă...". De asemenea şi Isav aducînd o mîncare gustoasă tatălui său, i-a zis: „Tată", scoală-te şi mănîncă din vînatul fiului tău, pentru ca să mă binecuvinteze Sufletul tău" (Fac. 27, *18-31),* ş.a.m.d.

Dumnezeu a zis lui Avraam: „Eu sînt Dumnezeul Cel A tot Puternic; umblă înaintea Mea şi fii fără prihană... Şi ia ta legăinînlul pe care îl fac cu tine: Vei fi tatăl multor neamuri; nu te vei mai numi Avram, ci le vei numi Avraam, căci le fac tatăl multor nea-muri" (Fac. 17, 1-5). în puterea acestei făgăduințe Avraam capătă numirea de părinte asupra Israeliților si celor veniți dintre neamuri şi tăiați împrejur. Mîntuitorul ne arată că una din condițiile cele dintîi pentru a dobîndi viața veşnică este şi aceasta: „Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta" (Mt. 19, *19, 29).* De asemenea Sf. Ap. Pavel ne spune: „Feciori, ascultați pe părinții voştri în Domnul, că aceasta este cu dreptate... Cinsteşte pe-fatal tău şi pe mama ta, care este porunca cea dintîi întru făgăduință. Părinți, nu urgisiți pe fiii voştri întru mînie, ci creşteți-i pe ei în învățătura şi certarea Domnului"

(Efs. 6, 1-4)*;* Cols. 3, 20-21). „Tatăl nostru este Avraam", răspundeau Iudeii Mîntuitorului (Ioan 8, *39;* 4, 72-Mt. 10,27; 15,4; 19, *19,29;* Mc. 7, 70; Mt. 10 *37;* 8 21; Ioan 6 *31, 49;* Efs. 6 1-4).

Acest drept al lui Avraam de tată, ni-1 arată şi Mîntuitorul în pilda bogatului nemilostiv şi a săracului Lazăr. „Bogatul, după moarte, chinuindu-se în văpăile iadului, a văzut pe Avraam, şi pe Lazăr în sînurile lui, şi a strigat, zicînd: „Părinte Avraame, milu-ieşte-mă şi trimite pe Lazăr să-şi întingă vîrful degetului său în apă şi să-mi răcorească limba că mă chinuiesc în văpaia aceasta". Avraam însă a zis: „Fiule, adu-ți aminte că ai luat cele bune în viața ta şi Lazăr aşijderea cele rele. Acum acesta se mîngîie, iar tu te chinuieşti...". Atunci bogatul a zis: „Rogu-te dar Părinte să-1 trimiți pe dînsul în casa tatălui meu, că am cinci frați, să le mărturisească lor aceste lucruri, ca să nu vină şi ei la acest loc de muncă" (Lc. 16, *22—31).* Iată, aici găsim cuvîntul „părinte" şi „fiu" între a cărora viețuire pe pămînt e o vreme îndelurgată de mii de ani. Acest lucru demască minciuno-învățătura rătăciților eretici sectari *în Biserica Demnului sînt „Părinți" duhovnicesti.* Domnul nostru Iisus Hristos Se numeşte pe Sine învățător al ucenicilor şi al lumii, şi cu tcate acestea îl găsim vorbind ca un părinte fiilor Săi: „Fiilor", încă puțin mai sînt cu voi" (Ioan 13, *33).* „Fiilor", nu cumva aveți ceva de mîncare?" (Ioan 21, *5).* Sfinții Apostoli, fiind inspirați de Duhul Sfînt şi împuterniciți, ca şi Avraam, cu duhovnicească demnitate părintească, numesc pe credincioşii Bisericii, născuți din apă şi din Duh „fii". Astfel, Sf. Ap. Petru zice: „închi-nă-se vouă Biserica din Babilon, cea împreună aleasă, şi Marcu, fiul meu" (1 Petru 5, *13).* Marcu nu era fiu trupesc al Sf. Petru, ci era fiul unei creştine din Ierusalim cu numele Măria, care-şi dăduse casa Sfinților Apostoli pentru a face rugăciuni, a învăța şi a Litur-ghisi, adică a face „frîngerea Pîinii", unde lumea se aduna pentru a primi sfințenia, cum se adună azi în Sf. Biserică (E. Ap. 12, *5—12).* Marcu, ca şi mamă-sa, fiind creştin născut din apă şi din Duh, era socotit fiu al Bisericii, iar lui Petru - ca Presbiter (1 Petru 5, 7), adică Preot — îi era fiu duhovnicesc.

Tot astfel secotea pe fiii Bisericii că fii ai săi şi Sf. Ioan Evanghelistul, zicîndu-le „fiilor" în sfaturile sale duhovniceşti pe care le dădea. „Fiilor", acestea scriu vouă ca să nu păcătuiți..." (1 Ioan 2 7). „Fiilor", ceasul cel de apoi este; şi precum ați auzit că are să vină Antihrist, acum însă antihriştii — adică: eretici, rătăciți sectari cu diferite credințe şi numiri deşuchiate, necredincioşi, atei, francmasoni, etc. etc. — s-au făcut mulți. Din aceasta cunoaştem că este ceasul cel de apoi. Dintre noi au ieşit (aceşti eretici sectari, atei, etc.); dar nu erau dintre noi, că de ar fi fost dintre noi, ar fi rămas cu noi. Ei însă au ieşit ca să se arate că nu toți sînt dintre noi" (1 Ioan 2, *18-19;* comp. F. Ap. 20, *30, 29 ;* 2 Cor. 11, *13-15).* „Fiii" mei, să nu iubim numai cu cuvîntul, nici cu limba, ci cu fapta şi cu adevărul" (1 Ioan 3, *18).* „Fiilor", voi sînteți de la Dumnezeu şi ați bimit pe aceia, căci mai Mare este Cel ce este în voi, decît cel ce este în lume. Aceia din lume sînt, pentru aceia din lume grăiesc (minciuno-învățături care tulbură Biserică Ortodoxă a Domnului Hristos) şi lumea îi ascultă pe dînşii. Noi sîntem din Dumnezeu şi cel ce cunoaşte pe Dumnezeu ne ascultă pe noi (Preoții şi adevărații creştini); care nu sînt din Dumnezeu, nu ne ascultă pe noi. Din aceasta cunoaştem Duhul adevăralui (Dumnezeiesc) şi duhul înşelăciunii" (sataniceştelor minciuno-învățături eretice, atee, francmasone, calendaristice, etc. etc. (1 Ioan 4, *4—6).* „Fiilor", păziți-vă pe voi de idoli. Amin" (1 Ioan 5 27).

De asemenea arhistrategul apostolesc, Pavel, numeşte „fii" pe creştini, adică mădularele Bisericii Domnului Hristos (Rom. 12 *1—5;* 1 Cor. 12). Scriind creştinilor Galateni, între alte sfaturi, le spune şi aceste cuvinte: „Fiii" mei, pe care iarăşi cu durere vă nasc, pînă ce se va închipui Hristos în voi" (Gal. 4, *19).* Iar Tesalonicie-nilor le scrie: „Precum ştiți că pe unul fiecare din voi, ca un părinte pe fiii săi, v-am rugat şi v-am mîngîiat" (1 Tes. 2 11). „Lui Timotei, adevăratul „fiu" în credință: dar, milă şi pace de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Hristos Iisus, Domnul nostru" (1 Tim. *1,2).* „Către Timotei, „fiul" meu prea iubit, dar, milă şi pace de la Dumnezeu Tatăl nostru şi de la Hristos Iisus, Domnul nostru" (2 Tim. 1 2). „Deci tu, fiul meu, întăreşte-te în Darul cel în Hristos Iisus" (2 Tim. 2, *1).* „Lui Tit, Episcopul Bisericii Critenilor, îi scrie din Nicopolii Macedoniei astfel: „Pavel, sluga lui Dumnezeu şi Apostol al lui Iisus Hristos... lui Tit, adevăratul „fiu" după credința cei de obşte: dar, milă şi pace de la Dumnezeu Tatăl şi de la Domnul Iisus Hristos, Mîntuitorul nostru" (Tit 1, 4). Lui Filimon îi serie pentru sluga acestuia

Onisim, astfel: „Te rog dar pentru Onisim, „fiul" meu, pe care l-am născut în legăturile mele" (Filimon 1, *10).* ş.a.m.d.

Acum se naşte întrebarea contra mineiuno învăţaturilor sectare - cu ce drept îşi permiteau Apostolii s.i numească fii ai lor pe crestinii nascuti din diferiti parinti trupesti??? adevarul scripturistîc este acesta: ei aveau acest drept în puterea părinţiei duhov-niceşti aşezată de Dumnezeu în Biserica Vechiului şi Noului Testament : „Părinte Avraame, trimite pe Lazăr... Fiule, adu-ţi aminte că ai luat cele bune..." (Lc. 16, *24 —27).* Părinţia în Biserică o recunoaşte şi Sf. Arhidiacon Ştefan, vorbind în sobor către mireni —între care vor fi fost şi creştini—şi către preoţişi arhierei: „Bărbaţi, fraţi şi părinţi, ascultaţi: Dumnezeul Slavei S-a arătat Părintelui nostru Avraam...". „Glasul Domnului s-a făcut către Moisi, zicînd: „Eu sînt Dumnezeul părinţilor tăi, Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacob..." (F. Ap. 7, *2, 31 — 32).*

Precum într-un trup avem multe mădulare şi mădularele n-au toate o lucrare... în acest chip şi noi cei mulţi, sîntem un trup în Hristos, şi fiecare unul altuia mădulare. Şi avînd daruri de multe feluri după Harul care este dat nouă, ori proorocie după măsura credinţei, ori slujbă (preoţească) în slujbă, ori cel ce învaţă în învăţături..." (Rom. 12,4—7). „Că de aţi avea zece mii de dascăli în Hristos, dar nu mulţi Părinţi; că în Hristos Iisus, prin Evanghelie, eu v-am născut pe voi" (1 Cor. 4, *15).*

Părinţia duhovnicească. Din cele arătate — fără a mai aduce şi mărturia altor locuri scripturistice — reiese că Dumnezeu Părintele universal, a rînduit în lumea aceasta: părinţia duhovnicească, care naşte fii Bisericii Domnului Hristos din apă şi din Duh; şi părinţia trupească, din lume, din care se aleg şi se fac fii ai Bisericii Mîntuitorului Hristos. „Pentru aceasta — zice Sf. Ap. Pavel — plec genunchii către Tatăl Demnului nostru Iisus Hristos, din Care se numeşte toată părinţia în cer şi pe pămînt... Aceluia fie Slava în Biserica cea în Hristos Iisus în toate neamurile veacului veacurilor. Amin" (Efs. 3 *14—15, 21).* Teodorit, privitor la tîlcuirea acestui loc scripturistic, zice: „Chiar Părinte şi cu adevărat Părinte — Universal — este Dumnezeu, că nu S-a făcut mai întîi Fiu şi apoi Părinte; ci de-a pururea este Părinte şi fireşte Părinte, iar ceilalţi părinţi, ori trupeşti, ori duhovniceşti, de sus au numirea. Numeşte părinţii pe pămînt pe cei fireşti — trupeşti; iar părinţi cereşti numeşte pe cei duhovniceşti. Unul ca acesta — părinte duhovnicesc — era însuşi Dumnezeescul Apostol... „Mă rog — zice — Părintelui Domnului nostru Iisus Hristos, Care nu de la altcineva luînd această „părinţime", o are; ci însuşi — de la Sine — o dă altora..." (T.T. Tom. II, o.c. p. 338).

Deviaţii de la adevărata credinţă creştinească îmbată de cap pe cei proşti cu minciuno-învăţăturile lor, ca să nu zică nimeni Preo-ţilor „părinţilor", nici Preotului „părinte", ci să-i batjocorească nesocotind învăţăturile duhovniceşti pe care Preoţii, ca părinţi duhovniceşti, le dau creştinilor după Dreptarul Sfintei Biserici a

Domnului Hristos. De asemenea, aceşti eretici îi învaţă să contrazică sataniceşte Preoţimea, să hulească Sf. Biserică Ortodoxă, Sf. Cruce, Sf. Icoane: a Sfintei Treimi, a Domnului Hristos, a Maicii Domnului, şi a tuturor Sfinţilor; şi să hulească şi Sfintele şapte Taine Dumnezeieşti, şi Preoţimea care slujeşte şi le săvîrşeşte cu Dumnezeiescul Dar. „Fiara şi-a deschis gura sa spre hulă asupra lui Dumnezeu, ca să hulească Numele Lui şi Cortul — Biserica — Lui şi pe cei ce locuiesc în cer (adică pe creştinii care se adună în Biserică şi prin îngeri — Preoţii — Bisericii, îşi înalţă rugăciunile lor împreună cu mirosul tămîiei care se suie de pe Jertfelnicul Altarului la cer înaintea lui Dumnezeu)... Aici este răbdarea şi credinţa Sfinţilor!" (Ape. 13,6,10), adică a Ortodocşilor sau dreptcredincioşilor creştini.

In Biserică avem păstori şi păstoriţi. în Biserica Noului Testament ca şi în Biserica Vechiului Testament totdeauna, începînd din vremurile apostolice, au fost: păstori şi turmă. Despre aceasta adevereşte Mîntuitorul, zicînd: „Simone al lui Iona... Paşte mieluşeii Mei... Paşte oile Mele... Păstoreşte oile Mele", adică pe drepteredincioşii creştini (loan 21, *15—17).* Aşijderea şi Sf. Ap. Petru adevereşte aceasta prin cuvintele: „Pe Presbiterii — Preoţii bătrîni — dintre voi îi rog — ca unul ce sînt Presbiter şi martor al Patimilor lui Hristos — păstoriţi turma lui Dumnezeu, dată în paza voastră..." (1 Petru 5 1—4). De aici şi din alte locuri scripturistice (Efs. 4 11 ; 1 Cor.

12 *28—30),* ş.a. reiese clar că în Biserică au fost, sînt şi vor fi totdeauna: păstori şi turmă, conducători şi conduşi.

Preoţia are trei trepte ierarhice. încă de la începutul înfiinţării şi creşterii Bisericii Creştine, de pe vremea Apostolilor, Preoţia îşi are trei trepte ale ei. Acestea sînt următoarele: Arhiereul, Preotul şi Diaconul.

Episcopul (1 Tim. *3, 1—7;* Tit 1, *7—9;* F— Ap. 20, *28)* e urmaşul Apostolilor, avînd deplinătatea Darurilor şi puterea de a vorbi şi lucra în numele Domnului nostru Iisus Hristos.

Preotul (F. Ap. 14 *23;* 20 77; Iac. 5 74; Tit 1 *5;* 1 Tim. 5 77), păstoreşte poporul parohial în numele Episcopului său, ca delegat al lui. Preotul este prietenul cel mai apropiat al creştinului. Preotul adevărat este: slujitorul lui Dumnezeu, sfătuitorul creştinilor, mîn-gîietorul scîrbiţilor, prietenul tuturor la bucurii duhovniceşti cît şi la dureri. Preotul luminează poporul, creştinează pruncii, uşurează de păcate pe vîrstnici, încununează mirii, grijeşte bolnavii, mîngîie pe întristaţi, prohodeşte repausaţii, binecuvîntează gospodăriile, sfinţeşte casele, curăţă şi înnoieşte Sufletele cu Harul lui Dumnezeu. Preotul este păstorul aducător Sufletelor drapteredin cioase la Dumnezeu, purtătorul Crucii, învăţătorul creştinilor, straja Bisericii, supraveghetorul credincioşilor, sluga lui Dumnezeu si a poporului, apostolul vestitor adevărurilor Sfinte, săvîrşitorul Tainelor sfinţitoare, omul lui Dumnezeu şi conclucrător cu El la luminarea şi mîntuirea Sufletelor

Diaconul slujeşte ca ajutor pe lîngă Arhiereu şi Preot (F. Ap. 6 *1 —6;* 1 Tim. 3 *8—12;* Filip. 1 7). Acestor trepte li s-au adăugat, prin hirotesie, următoarele renguri:

La treapta *Arhieriei* rangul de: Episcop, Arhiepiscop, Mitropolit, Mitropolit primat, Exarh, Patriarh.

La treapta *Preoţiei:* iconom, stavrofor, protopresbiter — protopop, protoiereu, arhipresbiter. La călugări: ieromonah — Preot călugăr, egumen, Protosinghel, Arhimandrit, Mitrofor.

La treapta *Diaconiei:* protodiacon, arhidiacon. Acestea sînt nişte ranguri sau titluri ale treptelor Preoţiei.

Arhiereul însemnează: Părintele, ocîrmuitorul Preoţilor: călugări şi mireni.. Supranumirea greacă de Episcop în româneşte înseamnă: pîndar sau supraveghetor asupra Preoţilor şi asupra poporului eparhiei sale. Arhiereul, pe lîngă puterea deplină de a săvîrşi toate Tainele, sfinţeşte: Preoţi, Diaconi, Sf. Mir, Antimise, Biserici. La săvirşirea slujbelor, Arhiereul întotdeauna e cel mai mare sau primul între Preoţi. întru cîtva se deosebeşte de Preoţi:

a) Prin veşmintele Arhiereşti.

b) Prin binecuvîntarea poporului cu amîndouă mîinile, nu numai cu mîna dreaptă ca Preoţii, fiindcă el este stăpîn în a împărţi darurile Sfîntului Duh.

c) Prin binecuvîntarea cu luminările aprinse ale dicherului şi tricherului, ca cel ce este învăţătorul de căpetenie şi luminătorul celorlalţi.

d) Prin dreptul de a şedea în strana arhierească din naos, pe scaun în mijlocul Bisericii cînd Liturghiseşte şi în scaunul de sus, cel mare şi mai înalt din fundul Altarului.

e) Prin dreptul de a împărtăşi nu numai poporul; ci şi pe Preoţi, ca cel mai înalt reprezentant al Domnului Iisus Hristos.

f) Prin dreptul de a naşte prin hirotonie Părinţi şi învăţători nu numai fii şi fiice prin Botez. „Demnitatea Episcopului — zice Sf. Epif anie — are îndeosebi ca scop de a naşte Părinţi duhovniceşti, căci el are dreptul de a înmulţi părinţii în Biserica lui Hristos. Treapta a doua (presbiteratul) nu poate naşte părinţi. Ea naşte Bisericii — prin botezul renaşterii — fii, iar nu părinţi şi învăţători" (Panarion, 75 4).

Presbiterul — Preotul — înseamnă bătrîn. Supranumirea aces" ta vine de la treapta de presbiter, de regulă se alegeau bărbaţi creştini mai bătrîni decît ceilalţi; cînd nu erau cu vîrsta, apoi erau cu mintea şi cu priceperea. Presbiterul sau Preotul este împuternicit de sus a săvîrşi Tainele — afară de Taina Preoţiei, Sfinţirea Mirului, Antimiselor — a şedea în anumite vremuri ale slujbei în Sf. Altar pe scaunele preoţeşti — nu în scaunul cel de sus, arhieresc — ci alăturea, a binecuvînta poporul, dar numai cu mîna dreaptă, nu cu amîndouă ca Arhiereul.

Diacon înseamnă slujitor sau ajutător Episcopului şi Preotului în Dumnezeiaca Liturghie şi în celelalte 7 laude, 7 Taine şi alte felurite slujbe bisericeşti.

Episcopul şi Preotul au ocupaţii şi îndatoriri speciale în Biserica lui Dumnezeu. Episcopul în eparhia sa şi Preotul în parohia sa, este: slujitorul lui Dumnezeu, lumina lumii, sarea pământului, cetatea de pe munte, făclia care luminează tuturor celor din casă, luminători înaintea oamenilor (Mt. 5 *13—16).* E Păstorul, Părintele sufletesc (1 Petru 5 1—4). Este un vas ales (F. Ap. 9 75; Gal. 1 75), un vas sfinţit (2 Tjm. 2 27), care a primit „harul şi apostolia" prin Iisus Hristos de la Dumnezeu (Rom. 1 5). Vrednicia lui e de la Dumnezeu (2 Cor. 3 5), slujbă de la Hristos (F. Ap. 20 24 ; 26 *16-18),* e Har (1 Cor. 15 *10;* Efs. 3 *7—8;* Cols. 1 *25-29),* Har de la Dumnezeu (2 Tim. 1 *6),* primit prin hirotonie, adică prin punerea mîinilor (1 Tim. 4 74), izvor de mîntuire pentru cel care-1 primeşte şi pentru cel care-1 ascultă (1 Tim. 4 *16;* Mt. 10 7, *40-42;* Lc. 10 *16).*

Preoţii sînt apostoli chemaţi, aleşi şi trimişi de Hristos în lume (Mt. 28 79-20; Mc. 16 15; Lc. 10 1 ; Rom. 10 15; 1 Cor. 12 *28 -30;* Evr. 5 4), rînduiţi de El (Mc. 3 74) şi de Duhul Sfînt (F. Ap. 1 *8;* 10 15; 20 *28 ;* 2 Tim. 1 74). Puterea lor e de la Dumnezeu (1 Cor. 3 9; 2 Cor. 6 7), ei sînt slugile lui Hristos şi iconomii Tainelor lui Dumnezeu (1 Cer. 4 7 ; Cols. 1 7; 1 Tim. 4 *6).* Ei au chemarea să se rcage pentru credincioşi (Efs. 1 *16—17),* să-i întărească în credinţă (F, Ap. 14 22), să-i mîngîie (1 Cor. 14 *3),* să-i lumineze (F. Ap. 26-*18;* 2 Cer. 4 *6),* să slujească Sfintele Taine (1 Cor. 4 7), să facă slujba împăcării (2 Cer. 5 *18—20),* să înveţe cu blîndeţe (2 Tim. 2 25), şi cu asprime (1 Tim. 5 *20;* Tit 1 *13),* să vegheze (Iez. 33), să privegheze, şă mîntuiască Sufletele şi să răspundă pentru ele (1 Cor. 9 *22;* Evr. 13 77; Iez. 2; 3; 18; 33), să păstreze tradiţia sfînta (1 Tim. 6 *20;* 2 Tim. 1 74), să conducă Biserica (Ioan *21 15—19;* 2 Cor. 11 *28; 1* Petru 5 2), să slujească Domnului (F. Ap. 13 2; Rom. 15 *16;* D.A. o.c. p. 236).

Astfel, slujba aceasta aşa de Sfînta, înaltă, angheliccască, e Taină Dumnezeiască, venită şi împuternicită de la Dumnezeu, în zestrată minunat de El cu mari şi minunate Daruri ale Duhului Sfînt.

Preoţia adevărată are continuitatea de la Hristos şi A post oh Hristos e primul Preot Mare — Arhiereu — universal şi etern. „Tu eşti Preot în veac după rînduiala Iui Melhisedec" (Ps 109 4; Evr. 5 *6;* 7 17). Mîntuitorul Hristos a îmbrăcat cu Preoţia aceasta Dumnezeiască pe Apostolii Săi. „Iată dau vouă putere... Precum m-a trimis pe Mine Tatăl şi Eu vă trimit pe voi..." (Lc. 10 *19;* loan 20 *21—23;* 17 *18).* Sfinţii Apostoli la rîndul lor au îmbrăcat cu Preoţia aceasta pe unii dreptcredincioşi creştini vrednici, luminaţi, aleşi, hirotonindu-i pe unii: Diaconi, pe alţii Preoţi, pe alţii Episcopi. Arhiereii aceştia la rîndul lor au hirotonit pe alţii. Preoţia aceasta cu puterile ei dată de Mîntuitorul Apostolilor, de Apostoli Episcopilor, Preoţilor şi Diaconilor, apoi Episcopi din unii în alţii pînă în prezent şi pînă la sfîrşitul lumii, este asemenea unui fir sau lanţ de aur, care leagă Preoţia apostolică şi Preoţia creştină din vremurile Apostolilor pînă la sfîrşitul veacurilor. Hirotonia, cu punerea mîinilor şi rugăciunea hirotonisitoare, e legătura trainică, sfînta, legătura Harului care leagă Preoţii prezentului de Taina puternică a Preoţiei apostolice. Va să zică, Harul Duhului Sfînt, care este revărsat peste Arhiereii noştri dreptcredincioşi, care-1 împart: Arhiereilor, Preoţilor şi Diaconilor, se trage de la Apostoli, care l-au primit de la însuş Domnul nostru Iisus Hristos.

Preoţia'e de la Dumnezeu, nu de la oameni. „Nimenea — adevereşte Apostolul — nu-şi poate lua singur cinstea, dacă nu este chemat de Dumnezeu" (Evr. 5 4). Aşijderea, nimeni nu poate propovedui cu har reînvietor, mîntuitor de Suflete, dacă nu e trimis de sus (Rom. 10 *15),* deoarece nu toţi sînt: Apostoli, învăţători, Păstori, pentru desăvîrşirea Sfinţilor... (Efs. 4 *11—13;* 1 Cor. 12 *28 —30).* Adevărata Preoţie, înzestrată cu lucrătoare Haruri Dumnezeieşti, este aceea care are legătura Harului cu Preoţia Sfinţilor Apostoli, care au primit-o direct de la Mîntuitorul Hristos, prin revărsarea Duhului Sfînt în chip de vînt puternic ce vine repede şi în chip de limbi de foc, care au şezut deasupra lor.

Creştinii trebuie să cinstească pe Preoţii Bisericii. Creştinii trebuie a primi şi cinsti pe Episcopi şi Preoţi, ca pe trimişii lui Dumnezeu (Mal. 2 7; 1 Cor. 4 *1;* Gal. 4 *14).* A asculta învăţăturile lor (Mal. 2 7; Mt. 23 *3;* 1 Cor. 11 *2;* 16 *16;* 2 Cor. 7 *15;* Filip. 2 *12;* 1 Tes. 4 1; 2Tes.

2 15; 3 4-14; Evr. 13 17; 1 Petru 5 1—5). A urma pilda lor (1 Cor. 4 76; 11 1; Filip. 3 77; 1 Tes. 1 6; 2 Tes. 3 *7,9).* A urma credința lor (Evr. 13 7; 6 12). A-i respecta (1 Cor. 16 *18;* Filip. 2 *19;* 1 Tes. 5 72; 1 Tim. 5 17). A-i iubi (2 Cor. 8 7; 1 Tes. *6*; 5 *13).* A se ruga pentru ei (Rom. 15 *30;* 2 Cor. 1 11; Efs. 6 18-19; Cols. 4 *3;* 1 Tes. 5 25; 2 Tes. 3 7; Evr. 13 75).

Cum se poartă oamenii de azi față de Preoți ? Cînd o Biserică caută un preot, îi cere adesea:

1) Puterea unui vultur.
2) Farmecul unei lebede.
3) Drăgălășia unei porumbițe.
4) Marea prietenie a unei vrăbii
5) Orele de noapte ale unei bufnițe; şi cînd au pus mîna pe această pasăre, ar vrea s-o hrănească cu mîncarea unui canar.

Ori ce fac creştinii preoților, fac lui Dumnezeu. Mîntuitorul cînd trimise pe Apostoli, aşijderea pe Episcopi şi Preoți în lume ca să conlucreze la mîntuirea Sufletelor, le zice: „Cel ce vă ascultă (cinsteşte, primeşte) pe voi, pe Mine Mă ascultă... iar cine nu vă ascultă (necinsteşte, ponegreşte, leapădă, nu vă primeşte) pe voi, pe Mine.... şi pe Tatăl nu ascultă (necinsteşte, ponegreşte, leapădă) şi nu vă primeşte" (Lc. 10 76; Mt. 10 40-42; 18 5; Lc. 9 45; 10 16; loan 12 44; 13 *20;* Gal. 4 14). „Oricine nu vă va primi pe voi, sau nu va asculta cuvintele voastre, atunci ieşind din casa sau din cetatea aceea, să scuturați şi praful de pe picioarele voastre. Adevărul vă spun, că în ziua Judecății va fi mai bine de Sodoma şi de Gomora, decît de cetatea aceea"'(Mt. 10 *14—15;* Lc. 9 *4—5).*

Preoții trebuiesc cinstiți, că sînt mari înaintea lui Dumnezeu. Obicei păcătos are majoritatea creştinilor care hulesc pe săraci şi mai ales pe Preoții lui Dumnezeu. Să se ştie însă că aceştia pe care lumea îi necinsteşte, vărsînd asupră-le balele şi lăturile nelegiuitelor clevetiri, sînt cinstiți, vrednici şi mari înaintea lui Dumnezeu ... Săracii binecredincioşi sînt atît de mari, cît este însuşi Domnul Hristos de Mare, de oarece El nu-i numeşte pe ei: nici slugi, nici prieteni, ci îi numeşte „frați ai Săi" în Sf. Evanghelie, zicînd: „Orice ați făcut unuia din aceşti frați mai mici ai Mei, Mie ați făcut" (Mt. 25).'

Preoții iarăşi atît sînt de mari, fără de asemănare, că după Dumnezeu nu se află nici în cer, nici pe pămînt, care să poată să fie asemenea cu ei. Ei sînt mai mici decît Dumnezeu, dar sînt mult mai mari decît oamenii. Ei nu sînt îngeri fără trup, însă cu Darul Preoției, ei sînt îngeri în trup (Evr. 13 77; Mal. 2 7; Gal. 4 74; Mc. i 2; Mal. 3 1; Mt. 11 10; Lc. 7 27; Ape. 2 *1,8, 12, 18;* 3 7, 7, 14; Eş. 23 *20—22;* Iez. 2; 3; 18; 33), mai mari decît îngerii din ceruri. Aceasta cunoseîndu-o Sf. Efrem Şirul, zice aşa despre Preoție: „Preaslăvită minune este Preotul! El are o putere uriaşă. De cer se atinge, cu îngerii petrece şi cu Dumnezeu are mare împărtăşire. Pentru a cunoaşte mărimea Preoților acestora batjocoriți de creştinii cei nesocotiți la minte, rogu-vă a socoti bine să vedeți puterea cea mare pe care o au ei în cer şi pe pămînt, mijlocind înaintea lui Dumnezeu pentru mîntuirea oamenilor.

Dumnezeu a dat Preoților puterea de a ierta păcatele oamenilor. „Tatăl Ceresc — învață Sf. loan Gură de Aur şi fericitul Augusl in — a dat toată judecata Fiului (loan 5 22), iar Fiul a dat țoală judecata Apostolilor, Episcopilor şi Preoților... (Mt. 16 *18—19;* 18

18—20; Ioan 20 *21—23).* Preoții Iudeilor aveau puterea de a curați trupul de lepră, sau mai bine zis nu de a curați, ci numai de a fi martori la curățirea celor leproşi (Lev. 14); iar Preoții Noului Testament au primit puterea nu de a fi martori ai celor ce se curățesc: ci de a curați, şi încă nu de lepra corpului; ci de întinăciunea Sufletului. Ei au primit o putere aşa de mare, în ce fel n-a dat Dumnezeu nici îngerilor, nici Arhanghelilor, fiindcă nu îngerilor a zis: „Ori cîte veți lega pe pămînt, vor fi legate şi în cer, şi ori cîte veți dezlega pe pămînt, vor fi dezlegate şi în cer". Şi iarăşi: „Luați Duh Sfînt... Cum m-a trimis pe Mine Tatăl şi Eu vă trimit pe voi. Cui veți ierta păcatele, se vor ierta; iar ale cărora păcate veți ține, ținute vor fi" (Mt. 16 *17—19;* Ioan 20 *21 — 23).* Puterea de a lega o au şi căpeteniile pămîntului, dar ele pot lega numai corpurile. Puterea Preoților se atinge de Sufletul omului şi se înalță pînă la cer, fiindcă ceia ce Preoții hotărăsc pe pămînt Dumnezeu confirmă în cer şi Stăpînul e de acord cu părerea robilor Săi... Părinții trupeşti

nu pot da nici un ajutor copiilor lor, cînd aceştia ofensează pe vreun om însemnat şi puternic. Preoții însă împacă pe fiii lor spirituali nu cu împărații, nu cu puternicii pămîntului; ci cu însuşi Dumnezeu...".

Odată Mîntuitorul iertînd păcatele slăbănogului adus de patru oameni pentru tămăduire, cărturarii şi fariseii care erau de față, au cîrtit, zicînd în sineşi: „Cine este Acesta care iartă păcatele? Cine poate ierta păcatele? Numai unul Dumnezeu poate ierta păcatele oamenilor!" Cu adevărat, cel ce iartă păcatele ori este Dumnezeu, ori are putere Dumnezeiască într-însul. Preoții fac aceasta cu putere aşa de mare, încît iartă păcatele, precum vedem şi mărturisim aceasta. Din aceste lucrări minunate, supraomeneşti, oare poate cineva sa spună, că aceşti mici, necinstiți de pleava creştinismului, nu sînt alți dumnezei în lume? /Ascultați şi alt exemplu mai grăitor: De ați vedea aici de față, de o parte arapi negri, care să fie răniți de vrăjmaşi cu răni de moarte şi legați cu lanțuri tari. De altă parte să vedeți un om puternic în lucru şi în cuvînt, care să le zică: „Oameni decăzuți, înnegriți de păcate şi nefericiți, să fiți slobozi din legăturile voastre, să fiți tămăduiți de rănile voastre, să se curețe şi să cadă de pe corpurile voastre acea negreală care vă întunecă". în acel moment, de ați vedea căzînd de pe mîinile şi picioarele lor lanțurile grele, curățindu-se de răni şi negreala corpurilor lor prăfăcîndu-se în albiciune, oare ce a-ți zice pentru acel om? Cum vi s-ar părea puterea lui? Eu sînt încredințat că ați mărturisi că acel om este peste toți oamenii, că este pogorît din cer şi că este alt dumnezeu şi om aici pe pămînt. Socotiți bine acum. Acest om cu putere uriaşă este unul din cei mici (Preoții) pe care îi nesocoteşte lumea. Arapii negri sînt păcătoşii, pe care păcatele îi fac mai întunecați decît dracii. Aceştia sînt toți răniți, pentru că de cîte ori păcătuiesc, de atîtea ori se întipăreşte în Sufletul lor rană de moarte. Ei sînt legați cu lanțuri grele, pentru că păcatul îi face robii diavolului... Aici vine micul acela, Preotul nesocotit, defăimat de lumea care zace în cel rău (1 Ioan 5 *19;* Gal. 1 *4),* şi cu un cuvînt al lui: „Iertate să-ți fie păcatele", face la Sufletele păcătoşilor lucruri mai slăvite decît acelea ce ați auzit mai sus. Dezleagă legăturile păcatelor, vindecă rănile, îi curățeşte de tina şi negreala păcatelor, îi mîntuieşte din ghearele diavolilor, îi împrieteneşte cu Dumnezeu, şi se vor desfăta totdeuana, în vecii vecilor cu ostile îngereşti şi cu mulțimile Sfinților în cer.

Preotul are aici pe pămînt o putere mai mare decît a Sfinților din ceruri, pentru a lucra la mîntuirea păcătoşilor. Ei bine, acuma cum vi se pare acest mic, nesocotit şi defăimat om, îmbrăcat cu Darul Preoției? Spuneți, oare să aibă pe pămînt pe cineva mai mare decît el? Dar ce să zic pe pămînt, nici în cer, afară de Dumnezeu, micul acesta nu are pe nimenea asemenea lui. Aceasta voi dovedi-o iarăşi aici. Luați seama pentru omul acela despre care zice Sf. Evanghelie, că se pogora din Ierusalim în Ierihon şi a căzut între tîlhari, care dezbrăcîndu-1, l-au bătut, lăsîndu-1 abia viu. în situația acelui om zăcînd pe cale mai mult mort, văd aievea pe mulți creştini ortodocşi (cu numele, nu cu faptele) care zac plini de răni ucigătoare de Suflet, căzînd cu fețele la pămînt, cerînd ajutor de la toți, întris-tîndu-se şi plîngînd amarnic, nu atît pentru viața pămîntească, care se macină şi se scurtează văzînd cu ochii; ci pentru Sufletele rănite şi înnegrite de păcate, cu care împovărîndu-se, se pogoară în pierzare, în munca veşnică a iadului. Să vină aici toți împărații pămîntului, să vedem de au atîta putere, ca să mîntuiască Sufletele acestor ticăloşi osîndiți, din nevoia veşnicei morți! Dar ce zic eu împărații şi puternicii lumii aceştia? Să vină îngerii Raiului: Heruvinii cei cu ochi mulți, Serafimii cei cu cîte şase aripi, Scaunele, Domniile, începătoriile, Puterile, Stăpîniile, Arhanghelii şi îngerii şi toate ostile îngereşti, să vedem de le va ajunge pînă într-atîta puterea. Lasă să ia împreună cu ei în ajutor toate cetele Sfinților, să alerge Mucenicii, să năvălească Apostolii, să grăbească Cuvioşii, Drepții, Proorocii, Patriarhii, Ierarhii şi toți sfinții. Să se pogoare împreună cu ei însăşi Preacurata Stăpînă Maica lui Dumnezeu, împărăteasa îngerilor şi a oamenilor! Ce vi se pare? Socotiți că va putea toată această mare adunare cerească şi toți Sfinții să dezlege pe păcătoşii aceştia din legătura păcatelor care-i trage în iad ? Pot să ierte şi să vindece Sufletele acestora care zac în păcate mai morți? (Ier. 15 *1;* Eş. 32 77-72; 1 împ. 7 *6;* Iez. 14 *14-10, 20).* De o va zice cineva aceasta (că ar putea), acela nu crede drept asemințelor Sfintei noastre Credințe, nici este din turma lui Hristos Aceasta o aratâ Mîntuitorul în Sf. Evanghelic. îngerii tot i pul sa mijlocească, Sfinții să se roage, drepții să se cucerească, Maica Lui să mijlocească pentru ca ticăloşii aceia păcătoşi să ia dezlegarea păcatelor

lor; însă a-i dezlega şi a-i ierta de păcate, nu pot nici unul din Sfinţi. Pricina este aceasta: că puterea de a „lega şi a dezlega", a „ierta şi ţinea" nu o au Sfinţii din cer; ci o au Preoţii pe pământ (Mt. 16 *18* -19; 18 *18-19;* 28 *18-20;* loan 20 *21-23).*

Acum dar, ceea ce nu pot face toate cetele Sfinţilor în cer, vedeţi cum o săvîrşeşte pe pământ unul din aceşti mici? Lasă să se pogoare şi aici după întîmplare un Preot oarecare şi să vadă pe cel ce zace pe cale mai mort, care cere ajutor şi mîntuire sufletească, lasă să vadă lacrimile, să audă suspinurile, lasă-1 să se plece căinţei şi cererii păcătosului creştin, să blagoslovească cu mîna aceea pe care cei semeţi nu primesc s-o sărute cu evlavie, lasă să zică numai: „Eu nevrednicul Preot şi Duhovnic, cu puterea ce-mi este dată, te iert şi te dezleg de toate păcatele tale, în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh... Amin". Atunci ve-ţi vedea străine, înfricoşate şi preaslâvite lucrări minunate. îndată la această dezlegare şi iertare, se mîntuieşte Sufletul acela păcătos de nevoia veşnicilor munci. Se dezleagă legăturile păcatelor, fug dracii, se bucură fericiţii îngeri, şi aceiaşi Dumnezeiască Dreptate care ţinea scoasă sabia răsplătirei asupra păcătosului, o trage înapoi, o pune iarăşi în teacă şi toată se îmblînzeşte.

Aşa-i că nici în cer, nici pe pământ nu este nimeni, afară de Dumnezeu, care să aibă atîta putere, atîta stăpînire, cîtă au pe pământ şi în cer aceşti mici, adică Preoţii?

Isus Navi a oprit soarele pe cer. Preotul nu numai că opreşte, ci chiar şi coboară pe Soarele Dreptăţii pe Jertfelnicul pe care Litur-ghiseşte. Veniţi să vedeţi o altă lucrare şi mai minunată a acestor mai mici? Toate făpturile au rămas uimite, cînd Isus Navi a poruncit soarelui să stea nemişcat, în loc pe cer, pînă ce va birui pe vrăjmaşii lui (Is. Navi 10 *12—14).* Dar cu cît mai vîrtos socotiţi, că s-ar minuna, dacă acelaşi Isus ar zice soarelui, nu să stea nemişcat pe cer; ci să se pogoare pe pământ. Adevărat, înfricoşat lucru ar fi acesta. Totuşi, nu este nimic în asemănare cu ceia ce face Preotul în Sf. Altar. Stînd înaintea Sf. Jertfelnic, rugîndu-se, el nu porunceşte soarelui acestuia care se vede; ci pune sub datorie, cu cuvintele şi cu rugăciunea lui, pe Soarele Cel de Taină al Dreptăţii, pe însuşi Unul-Născut Fiul lui Dumnezeu să Se pogoare din cer, şi cu puterea Tatălui Ceresc şi cu conlucrarea Duhului Sfînt, să prefacă Pîinea şi Vinul, aduse şi sfinţite pe Jertfelnic, în Prea Sfîntul Său Trup şi Sînge, să le facă iarăşi Jertfă vie pentru iertarea păcatelor noastre. Aceasta o face Preotul nu numai o dată ca Isus Navi, ori numai de două ori, numai de nouă ori; ci în tot anul, în toate zilele, cînd el vrea şi ori în ce localitate ar pofti! Nu este şi aceasta o putere de care se minunează şi îngerii?

Preotul, prin strălucirea Preoţiei sale, este asemenea Fiului lui Dumnezeu. Pe Melhisedec îl numeşte Sf. Ap. Pavel asemenea cu Fiul lui Dumnezeu (Evr. 7), pentru că a adus pîine şi vin (simple) jertfă lui Dumnezeu. Acelea erau numai o închipuire a Dumnezieş-tilor Taine. Oare cum vom putea noi să numim după vrednicie pe Preoţii noştri, care în toate zilele aduc nu închipuirile; ci adevărul ? Nu umbrele; ci acelaşi Trup şi Sînge al Mîntuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu?

Aleşii lui Dumnezeu dădeau un mare şi deosebit respect preoţilor. Cunoscînd această putere supraomenească pusă de Dumnezeu în persoana Preoţilor, aleşii Lui, chiar şi cei cu viaţă mai puţin sfînta, le dădeau un mare şi deosebit respect. Privitor la respectul şi ascultarea pe care poporul trebuie să le dea Preotului ales de Dumnezeu spre a-i conduce bine. Dumnezeu, prin Sf. Scriptură, zice aşa: „Iată, Eu trimit pe îngerul (Preotul) Meu înaintea feţii tale, ca. să te păzească pe cale şi ca să te ducă în pămîntul care l-am gătit ţie. Ia aminte de tine însuţi şi ascultă de dînsul şi nu-i fii necredincios lui, pentru că nu se va lăsa el după tine, ci tu trebuie să te laşi după dînsul, că Numele Meu este peste el..." (Eş. 23 *20—21;* Iez. 2; 3; 18; 33). Duhul Sfînt prin înţeleptul Isus Sirah, zice: „Cu tot Sufletul tău teme-te de Domnul şi pe Preoţii Lui cinsteşte-i. Cu toată puterea iubeşte pe Cel ce te-a făcut pe tine şi pe slugile (trimişii, Preoţii) Lui să nu le părăseşti. Teme-te de Domnul şi cinsteşte pe Preot şi-i dă lui parte (din agoniselile tale) precum ţi s-a poruncit. Pîrgă, jertfe pentru (iertare de) păcat, darul braţelor, jertfele sfinţeniei, şi pîrga celor sfinte" (Is. Sir. 7 *30—32).* -

în legea veche a lui Moisi, necinstea adusă Preotului aşa de mare se socotea, încît însuşi Dumnezeu a poruncit, prin Moisi, că de va îndrăzni cineva cu semeţie a necinsti şi a nu asculta porunca Preotului, omul acela să se dea morţii (2 Lege 17 *12).* Acum socotiţi, de cîtă osîndâ sînt

vrednici aceia care cutează a se semeți, a necinsti şi huli pe Preoții Sfintei Bisericii, care covîrşesc în Dar, în vrednicie şi în putere pe Preoții legii vechi? Sfinții Părinți ai Sf. Biserici Ortodoxe, au sfătuit întotdeauna pe credincioşi a asculta chiar şi pe Preoții cu viață mai păcătoasă, dar care îi învață bine. Ucenicul Sfîntului loan Evanghelistul Sf. Policarp Episcopul Smirnei (+166 d. Hs.) pretindea credincioşilor: „Să se supună Preot iloi ca lui Dumnezeu şi ca Domnului Hristos" (Epist. ad. Philip, cap. 5).

Sf. Grigore Teologul (328—389 d.Hs.) observînd îndoiala unora din credincioşi față de Preoții cu felurite scăderi morale, îi sfătuia aşa: „Tot cel ce contribuie la curățirea la, este vrednic de credință, numai să facă parte din numărul celor ce au primit putere, si sa nu fie condamnat şi depărtat de Biserică. Nu judeca pe judecătorii tăi, tu care pretinzi lecuirea răului Nu cerceta vrednicia celui ce te curățeşte. Nu face alegere, privind la originea, la părinții celor rîn-duiți spre aceasta. Cu toate că unul e mai bun sau mai rău decît altul, totuşi, fiecare îți este superior. Judecă astfel: Ai două inele, unul de aur şi altul de fier. Ambele au pe ele chipul împărătesc. Ambele peceți ale inelelor sînt aplicate pe ceară. Prin ce se deosebesc una de alta? Prin nimic. Observă ambele inele aplicate pe ceară şi dacă te pretinzi mai înțelept decît toți, spune care-i chipul celui de fier şi care al celui de aur? Şi pentru ce chipurile sînt egale? Căci deşi unul e de aur şi altul de fier sau argint, prin urmare deosebite prin materialul lor, totuşi, chipurile sînt egale. Aşa să priveşti şi tu la fiecare, căci deşi unul îl covîrşeşte pe altul prin viață, totuşi, puterea botezului e aceiaş, şi fiecare dintre cei ce sînt învățați în aceeaşi credință, te poate face să păşeşti pe calea perfecțiunii..." (Cuv. la Sf. Botez).

„Ce spui tu creştine — zice fericitul Teofilact (+1108 d.Hs.) — că Arhiereul şi Preotul tău este rău? De este după credință rău, adică de are dogme ereticeşti şi hulitoare, fugi de dînsul, măcar de ar fi şi Anghel din cer. Dar de este rău după viață şi după petrecere, supune-te lui... Te supui tu creştine Arhiereului tău? De odihneşti pe Preotul şi pe Proestosul tău, îi faci lui mai uşoară greutatea purtării de grijă ce o are pentru mîntuirea ta, fiindcă el primeşte bucurie cînd tu te supui lui. Iar de-i zici împotrivă şi te arăți fără de omenie, el cu neomenia ta aceasta, totuşi va priveghea şi va purta grijă de Sufletul tău. însă de nu vei îndrepta nesupunerea ta, Arhiereul şi Preotul tău va suspina către Dumnezeu împotriva ta. Şi suspinarea lui nu-ți va fi ție de folos; ci îți va fi foarte, foarte vătămătoare şi păgubitoare. Vezi iubitule, că Sf. Ap. Pavel nu iartă Arhiereului şi Preotului să izbîndească asupra nesupuşilor cu alt chip, decît cu singură suspinarea. Suspinarea aceasta pricinuieşte Arhiereului şi Preotului blîndeție şi îndelungă răbdare; iar celor ce nu se supun şi nu se mai îndreaptă, aprinde mai mult asupra lor focul muncii, fiindcă îndeamnă pe Dumnezeu a se face mai aspru pedepsitor al nesupuşilor acelora. Tu creştine, care nu te supui Arhiereului şi Preotului tău, nu te face nebăgător de seamă pentru că este numai suspin izbîndalui cea asupra ta; ci pentru aceasta teme-te mai mult, pentru că suspinul acesta, părut mic ajunge la urechea Domnului, şi te dă pe tine urgiei Lui" (Vezi mai pe larg T.T. o.c. la ep.c. Evr. 13 *17).*

Fericitul Augustin (354—430 d.Hs.), la nedumerirea unora dacă viața păcătoasă a unora din Preoți n-ar împiedica lucrarea sfinteniilor, răspunde în acord cu Sf. Grigore Teologul şi Sf. Ioan Gură de Aur, că viața necurată a slujitorilor Altarului, tot atît de puțin ar împiedica sfințenia Tainelor, ca şi un canal sec curgerea unui rîu, care nici o dată nu seacă; sau fertilitatea semințelor, dacă ar fi semănate de o mînă necurată... Darul aparține totdeauna lui Dumnezeu, deci tot lui Dumnezeu aparține şi Taina. Omului nu-i aparține decît serviciul. Dacă el este bun, atunci e de acord cu Dumnezeu şi lucrează cu El; iar dacă este rău, atunci Dumnezeu prin el săvîrşeşte forma văzută a Tainei şi însuşi El dă Darul nevăzut. Nu trebuie să se creadă că de la inovații şi acțiunile omului depind Dumnezeieştile Taine. Ele sînt Sfinte prin faptul că aparțin lui Dumnezeu şi se săvîrşesc şi se sfințesc de El însuşi...".

Sf. Antonie cel Mare — ne istoriseşte Sf. Atanasie —era atît de mare şi de vestit în bunătăți, încît se cutremurau de el dracii, şi fiarele pustietăților i se supuneau. Acest mare Sfînt Părinte al călugărilor, cînd întîlnea un Preot în cale, îşi pleca la pămînt genunchii săi înaintea Preotului, şi nu se scula de la pămînt mai înainte de a-i săruta mîna şi de a lua blagoslovenie de la el (V. Sf. 17 ian.). Acum însă, nu un mare şi renumit Cuvios ca-Antonie, nu nişte Sfinți; ci nişte oameni netrebnici şi păcătoşi, nu numai că nu primesc a săruta mîna Preotului; ci se şi pornesc

asupra lui cu semeția limbilor lor slobode, şi-1 dojenesc, îl înfruntă, îl necinstesc, aruncînd asupra lui balele şi lăturile feluritelor grăiri de rău! Judece şi mărturisească fiecare din cei care citiți, auziți şi ascultați acestea: Este aceasta credință Dumnezeiască? Este aceasta faptă creştinească?

Cei ce grăiesc de rău, judecă, osîndesc şi defăima pe Preoții lui Dumnezeu, groaznică judecată şi osîndă îşi agonisesc lor însăşi. La auzul acestor cuvinte, parcă văd aievea pe mulți sărind în sus şi zicînd: „Preoții noştri mai sînt ca Preoții acelor vremuri? Aceia — zic ei — aveau fapte bune, aceştia sînt înrăutățiți. Aceia erau cucernici, osîrdnici, aceştia sînt leneşi. Aceia erau postitori, aceştia sînt lacomi şi bețivi. Aceia erau fără răutate, aceştia sînt vicleni. Aceia erau toți Duh, iar aceştia sînt toți trup, pentru aceia dar după dreptate aceştia se necinstesc de noi!" Ei bine! Acum, după capetele acestora trebuie să nu mai avem nicidecum Preoție? Să fim ca dobitoacele necuvîntătoare? Ei, acum, să zicem şi noi că e drept aşa după cum vociferează gura clevetitorilor zavistnici, care văd pe Preoți numai prin ochelarii negri ai disprețului! Dar mai întîi de toate voi zice şi eu cu Dumnezeiasca Scriptură: Grăitorilor de rău! Cine v-a pus pe voi boieraşi, judecători peste noi? „Cine eşti tu care judeci pe sluga străină? Domnului său stă sau cade. Şi va sta, că Dumnezeu este puternic a-1 pune pe dînsul să stea... Judecata cu care judeci pe altul vei fi judecat, osînda cu care osîn-deşti pe altul vei fi osîndit, şi măsura cu care masori ți se va măsura — zice Domnul... Pentru aceasta eşti fără de răspuns o omule, tot cel ce judeci; căci în ceia ce judeci pe altul însuți te osîndeşti, că aceleaşi faci cel ce judeci... Făcînd acestea, tu crezi că vei scăpa de judecata lui Dumnezeu? ..." (Mt. 7 1—2; Lc. 6 *37—38;* Rom. 14 *3-4, 10, 13;* 1 Cor. 4 *3-5;* Iac. 4 *11-12).*

Cine a dat volnicia aceasta mirenilor să ia seama la viața Preoților şi să vicleneasc㠄 faptele lor? împăratului creştin şi Sfînt, marelui Constantin, i-au spus oarecari pîrîtori despre un Preot, că petrece viață rea şi preacurvească. Atunci luminatul împărat auzind, n-a vrut să cerce, nici să iscodească viața şi faptele Preotului; ci, ca un iubitor de Hristos ct era, a zis: „Dacă a-şi vedea eu cu ochii mei pe Preot făcînd păcatul, l-aş acoperi cu mantia mea", în timpul soborului din Nicheia, aducînd oarecine o pîră asupra unor Preoți şi Episcopi, n-a vrut fericitul nici s-o citească; ci rupînd-o imediat, a aruncat-o în foc unde a ars, şi a zis aceste cuvinte vrednice de pomenire: „Să nu dea Dumezeu ca să judec eu vreodată pe Preoții lui Dumnezeu". Acum iată vedem că ce n-a făcut un împărat aşa de mare şi de Sfînt, îndrăznesc a face nişte oameni proşti, păcătoşi, nefericiți şi nevrednici!!! Ei ar trebui să se judece mai întîi pe dînşii, că Preoții multe din metehnele acestea de care ei îi învinuiesc, le au tot de la ei. Astfel, ori cu ce vor judeca oamenii lumii aceştia deşarte pe Preoții lui Dumnezeu, judecata, osînda şi defăimarea aceia se răsfrînge, se întoarce şi cade asupra capetelor lor. Asupra acestora care nesocotesc pe Preoții lui Dumnezeu, vin vaiurile rostite de Mîntuitorul în Capernaum celor care-L nesocoteau: „Vai ție Capernaume, care pînă la cer te-ai ridicat, pînă la iad te vei pogorî" (Mt. 11 *23).*

Sf. loan Gură de Aur, vorbind despre înalta dregătorie a Preoției, zice aşa: „Cei ce țin locul Domnului Hristos sînt Preoții. Cel ce cinsteşte pe Preotul lui Hristos, pe Hristos îl cinsteşte. Iar cei ce sudue pe Preotul lui Hristos, pe Hristos îl sudue şi necinsteşte pentru că Hristos i-a lăsat pe Preoți în locul Său ispravnici în Biserica Sa" (Corn. la Mt. 17).

Ei bine, dacă un boier nu poate suferi să-i necinstească cineva pe ispravnicul său pe care 1-a lăsat să-i chivernisească niscaiva case sau proprietăți ale lui, oare cum va putea suferi Domnul Hristos a I se necinsti Preoții Lui pe care i-a lăsat ispravnici în Biserica Sa? (1 Cor. 4 7). Au credeți că vor scăpa nepedepsiți unii ca aceia în lumea aceasta şi în cea viitoare? Să ne socotim Dine şi apoi să grăim. Au n-ați citit niciodată în Sf. Scriptură, ce s-a întîmplat lui Noe, cînd a băut şi s-a îmbătat ? S-a desbrăcat de tot în casa sa şi dormea. Atunci a văzut fiul său Ham goliciunealui, şi în loc de a-1 acoperi ca pe un tată, a ieşit afară şi 1-a grăit de rău către frații-săi. Aceia ca nişte fii bun, cucernici şi înțelepți, au mers de au acoperit goliciunea tatălui lor, fără a-şi întoarce fețele lor să-1 vadă. Ce a urmat după aceaa? „Se trezi Noe din vin — zice Sf. Scriptură — şi cunoscu cîte-i făcu lui feciorul cel mai tînăr, şi zise: „Blestemat să fie Ham feciorul, slugă va fi fraților lui, să se facă slugă supusă fraților săi". Atîta a zis bătrînul Noe, şi pînă astăzi şi pururea în veci va fi blestemat neamul lui Ham.

Aceasta să socotiți fiii mei iubiți că se va întîmpla şi tuturor acelora care nesocotesc, necăjesc, judecă, osîndesc şi obidesc pe preoții lui Dumnezeu. Iubitorii de Dumnezeu creştini, să se păzească de a cleveti pe Preoții lui Dumnezeu, pentru ca să cîştige blagoslovenia lui Sim şi Iafet. Pentru aceasta noi rugăm pe Milostivul Dumnezeu, ca să v-o dăruiască tuturor bunilor creştini, în această lume şi în cea viitoare. Amin.

„Cel ce se teme de Dumnezeu — zice Sf. loan Gură de Aur — nu iscodeşte; ci crede, îmblînzeşte, jertfeşte, cinsteşte, măreşte, cîntă şi laudă". Unii ca aceştia cunoscînd bogățiile sfințeniei care sînt în Biserica Domnului dimpreună cu sfințenia şi puterea înaltei dregătorii Preoțeşti, se luminează, se sfințesc, se bucură de pace şi au pe Dumnezeu cu dînşii întotdeauna... (Prel. d. Mitrop. Antim Ivi-reanul, Sf. loan Hrisostom, Sf. Grigore Teologul, feric. Augustin, Teofilact, ş.a.).

„Cel ce vă ascultă pe voi, pe Mine Mă ascultă; cel ce vă nesocoteşte pe voi, pe Mine Mă nesocoteşte; iar cel ce Mă nesocoteşte pe Mine, nesocoteşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine... Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este, şi cel ce nu adună cu Mine, risipeşte" (Lc. 10 *16;* Mt. 12 *30).*

Pedeapsa bîrfitorilor sau clevetitorilor. Marele Prooroc Moisi a fost cu adevărat „mare" înaintea lui Dumnezeu şi înaintea a tot poporul, fiind în acelaşi timp: împărat (adică conducătorul suprem al poporului Israilit liberat din robia Egiptului, I. Flavie, Antig. IV, 8, 49). Acest Moisi a fost aşa de slăvit înaintea lui Dumnezeu, încît a fost văzut la Schimbarea la Față a Domnului Hristos, stînd de-a dreapta Sa. Tot despre el ne spune şi Sf. Efrem Şirul, că a fost Preot mare, pentru că vorbea cu Dumnezeu față către față (Eş. 33 11),,rugîndu-I-se Lui pentru tot poporul său. Acest mare Sf. Prooroc avea o soră cu numele Măria, care avea boala cîrtirei — clevetirei şi a vorbelor deşarte (boală foarte rea, urîtă, primejduitoare mîntui-rii, pe care o au azi multe femei, fete, chiar şi mulți bărbați). Ea îra sora mai mare a lui Moisi şi Aaron, fiica lui Amram. Aceasta veghease coşulețul cu pruncul Moisi pus pe apa Nilului, vorbi cu fata lui Faraon, care găsi copilul, şi-i aduse doică pe mama sa. La ieşirea cu tot poporul din Egipt şi trecerea prin Marea Roşie, vă zîndu-se toți pe malul opus, Măria cîntă un imn frumos, conducînd corul femeilor. Atunci primi titlul de profetească. Cu țoale acestea, avea si ea boala limbutiei. Ea îndrăzni într-un moment să se ridice cu Aaron contra fratelui sau Moisi, a Preotului acestuia mare şi Sfînt. Moisi era căsătorit cu o etiopiancă, arabă. Acesta a fost motivul P^{en}tru care Măria clevetea, ponegrea pe fratele său mai mic Moisi, zicînd între altele dimpreună cu Aaron: „Oare numai cu Moisi a grăit Domnul?Atunci Domnul a zis lui Moisi, Aaron şi Măriei: „Ieşiți cîteş trei la Cortul adunării". Şi au ieşit toți trei. Atunci s-a coborît Domnul în stîlpul cel de nor, a stat la uşa Cortului şi a chemat pe Aaron şi pe Mariam, şi au ieşit amîndoi. Apoi a zis: „Ascultați cuvintele Mele: De este între voi vreun Prooroc al Domnului, Mă arăt lui în vedenie şi în somn vorbesc cu el. Nu tot aşa am grăit şi cu robul Meu Moisi, el este credincios în toată casa Mea. Cu el 'grăiesc gură către gură, la arătare şi aievea, iar nu în gîcituri, şi el vede Fața Domnului. Cum de nu v-ați temut să cîrtiți împotriva robului Meu Moisi?" Atunci s-a aprins iuțimea mîniei Domnului asupra lor, şi depărtîndu-se Domnul, s-a depărtat şi norul de la cort. Şi iată Mariam s-a făcut albă de lepră, ca zăpada. Aaron cînd s-a uitat la Mariam, iată era leproasă. Atunci Aaron a zis către Moisi: „Rogu-mă, domnul meu, să nu ne socoteşti păcatul că ne-am ' purtat rău şi am păcătuit! Nu îngădui dar să fie Mariam, ca cel născut mort, al cărui trup, la ieşirea din pîntecele mamei sale, e pe jumătate putred".

Atunci Moisi a strigat către Domnul şi a zis: „Domnezeule, vindecă-o!" Domnul însă a zis către Moisi:-„Dacă tatăl ei ar fi scuipat-o în obraz, oare n-ar fi trebuit să se ruşineze şapte.zile? Aşadar să fie închisă şapte zile afară de tabără, după aceea să intre". Şi a şezut Mariam închisă afară din tabără şapte zile şi poporul n-a plecat la drum pînă s-a curățit Mariam (Num. 12).

Iată cum a pedepsit Dumnezeu pe cei ce clevetesc şi ponegresc pe Preoții Săi!

Credincioşii sînt îndatorați a asculta şi urma pe Păstorii lor, bum şi adevărați (Lc. 10 *16;* 1 Cor. 16 *16).* Trebuie a-i primi ca pe: solii, trimişii, îngerii lui Dumnezeu (Mal. 2 7; 1 Cor. 4 7; Gal. 4 *14),* să le urmeze credința adevărată (Evr. 13 7), să-i iubească (1 Tes. 5 *13),* să-i roage a face rugăciuni. pentru ei (Efs. 6 *18 — 19;* Cols. 4 *3:* 1 Tes. 5 25; 2 Tes. 3 1), să se îngrijească de întreținerea lor (1 Cor. 9 1-14; 1 Tim. 5 17-18) ca de părinții lor (lCor. 4 *15;* Gal. 4 *19),* fără a se

semeți şi îndărătnici contra ior ca să nu cadă în primejdii vremelnice şi veşnice (Eş. 23 *20 —22;* 1 Imp. *8 4—8;* Is. Sir. 7 *31;* Evr. 13 17), fiindcă ei sînt slujitorii lui Dumnezeu şi ai mîntuirii noastre.

Numirile sfinților Liturghisitori în lumina Dumnezeieştilor Scripturi. Sfinții .Liturghisitori ai Bisericii lui Dumnezeu poartă în Dumnezeieştile Scripturi următoarele numiri: Trimişii Celui veşnic (Agheu 1 *12-14),* trimişii lui Hristos (Ioan 4 *38;* 15 *16;* 17

18-19; 20 21; 2 Cor. 5 *20;* Efs. 6 *20),* Presbiteri (F. Ap. 14 *23; 15 6;* 16 4; 1 Tim. 4 14; 5 17), îngerii Bisericii (Ape. 1 *20;* 2 7, *8, 12, 18;* 3 7, 7, 74), Apostoli ai lui Hristos (1 Cor. 1 1 ; Gal. 1 /. -l Tim. 1 7 ; Tit. 1 1 ; 1 Petru 1 1), conlucrători (Filip. 2 25; Cols. 1 7; 1 Tes. 3 2; Filimon 1 1), conluptători (Filip. 2 25; Filimon 1 2), săvîrşitori Tainelor Dumnezeieşti (1 Cor. 4 1), împărțitori ai grației lui Dumnezeu (1 Petru 4 *10),* învățători (Is. 30 20-27; F. Ap. 13 7 ; 1 Cor. 12 *28;* Efs. 4 11 ; 1 Tim. 27; 2 Tim. 1 11) iconomi ai lui Dumnezeu (Tit 1 7), trimişii de la Dumnezeu (2 Parai. 36 *16;* Is. 44 *26),* trimişii Bisericii (2 Cor. 8 22), evanghelişti (Efs. 4 11 ; 2 Tim. 4 5), Episcopi (F. Ap. 20 *28;* Filip. 1 1; 1 Tim. 3 1-2; Tit 1 7), oamenii lui Dumnezeu (2 Lege 33 1; 3 Imp.. 13 7; 17 24; 4 Imp. *9; 11, 13;* 2 Parai. 8 14; Ezdra 3 2; 1 Tim 6 11), vestitori ai lui Dumnezeu (2 Parai. 36 *16;* Is. 44 *26),* îngeri, soli sau vestitori ai Dom-' nului puterilor (Mal. 2 7; 3 1 ; Mc. 1 2; Mt. 11 10-11 ; Lc. 7 *27-35;* Gal. 4 14; Ape. 1 20; 2; 3), slujitori ai lui Dumnezeu (Is. 61 *6;* 2 Cor. 6 4), slujitori ai Domnului (Efs. 6 27 ; Cols. 4 7), slujitori ai lui Hristos (Rom. 15 *16;* 1 Cor. 4 1; Cols. 1 7; 1 Tim. 4 *6),* slujitori ai Bisericii (Iez. 45 4), slujitori ai Evangheliei (Efs. 3 *6—7;* Cols.

1 *23),* slujitori ai Cuvîntului (Lc. 1 2), Slujitori ai Noului Aşezămînt (2 Cor. 3 *6),* slujitori ai Bisericii (Cols. 1 *24 —25),* slujitori ai dreptății (2 Cor. 11 15), lucrători (Mt. 9 *38;* Lc. 10 ; 2 Tim. 2 75), conlucrători ai lui Dumnezeu (1 Cor. 3 *9;* 2 Cor. 6 7), Păstori şi Presbiteri (Ier. 3 75; 23 4; Tit 1 5; Iac. 5 74; 1 Petru 5 1), pescari de oameni (Mt. 4 *19;* Mc. 1 17; Lc. 5 70), predicatori (1 Tim. 2 7:

2 Tim. 1 11), predicatori ai dreptății (2 Petru 2 5), păzitori şi străjeri (Is. 62 *6;* Ier. 6 17; Iez. 3 17 ; 33 7), slugi ale lui Dumnezeu (1 Parai. 6 *49;* Neem. 10 *29;* Dan. 6 27 ; F. Ap. 16 77; Tit 1 1 ; Iac. 1 1), slugi ale Domnului (2 Tim. 2 24), slugi ale lui Iisus Hristos (Rom. 1 1; Filip. 1 1; Iuda 1 1), slugi ale Bisericii (2 Cor. 4 5), ostaşiailui Hristos (2 Tim. 2 *3-4),* martori (Lc. 24 *48*; F. Ap. 1 *8;* 5 *32;* 26 *16),* Diaconi (F. Ap. 6, *2-6;* 8 5; Filip. 1 1 ; 1 Tim. 3 *8).*

Efectele preoției, sînt împărtăşirea Harului Dumnezeiesc pentru a putea cel hirotonit a-şi îndeplini atribuțiile treptei sale. Privitor la aceasta Sf. Ap. Pavel scria ucenicului său, Episcopului Timotei: „Te îndemn să ții aprins Darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea mîinilor mele" (2 Tim. 1 *6).* Harul acesta împărtăşit prin hirotonie, leagă de Preoție pentru totdeauna pe hirotonii astfel, Taina aceasta Sfînta nu se mai repetă, nici nu se poate şterge sau pierde vreodată, aşa fel că hirotonitul nu mai poate deveni laic Deşi poate fi oprit în practicarea preoției (caterisi), totuşi, Preotia nu i se poate lua în nici un caz. Astfel, Sf. Clement Romanul învață că: „Preoții nu pot fi depuşi" (Ep. 1 44). Sf. Grigore Nisis motivează imposibilitatea depunerii din Preoție prin aceea că această Ta ina cu Aaron contra fratelui său Moisi, a Preotului acestuia mare şi Sfînt. Moisi era căsătorit cu o etiopiancă, arabă. Acesta a fost motivul pentru care Măria clevetea, ponegrea pe fratele său mai mic Moisi, zicînd între altele dimpreună cu Aaron: „Oare numai cu Moisi a grăit Domnul? Atunci Domnul a zis lui Moisi, Aaron şi Măriei: „Ieşiți cîteş trei la Cortul adunării". Şi au ieşit toți trei. Atunci s-a coborît Domnul în stîlpul cel de nor, a stat la uşa Cortului şi a chemat pe Aaron, şi pe Mariam, şi au ieşit amîndoi. Apoi a zis: „Ascultați cuvintele Mele: De este între voi vreun Prooroc al Domnului, Mă arăt lui în vedenie şi în somn vorbesc cu el. Nu tot aşa am grăit şi cu robul Meu Moisi, el este credincios în toată casa Mea. Cu el grăiesc gură către gură, la arătare şi aievea, iar nu în gîcituri, şi el vede Fața Domnului. Cum de nu v-ați temut să cîrtiți împotriva robului Meu Moisi?" Atunci s-a aprins iuțimea mîniei Domnului asupra lor, şi depărtîndu-se Domnul, s-a depărtat şi norul de la cort. Şi iată Mariam s-a făcut albă de lepră, ca zăpada. Aaron cînd s-a uitat la Mariam, iată era leproasă. Atunci Aaron a zis către Moisi: „Rogumă, domnul meu, să nu ne socoteşti păcatul că ne-am ' purtat rău şi am păcătuit! Nu îngădui dar să

fie Mariam, ca cel născut mort, al cărui trup, la ieşirea din pîntecele mamei sale, e pe jumătate putred".

Atunci Moisi a strigat către Domnul şi a zis: „Domnezeule, vindecă-o!" Domnul însă a zis către Moisi: „Dacă tatăl ei ar fi scuipat-o în obraz, oare n-ar fi trebuit să se ruşineze şapte.zile? Aşadar să fie închisa şapte zile afară de tabără, după aceea să intre". Şi a şezut Mariam închisă afară din tabără şapte zile şi poporul n-a plecat la drum pînă s-a curăţit Mariam (Num. 12).

Iată cum a pedepsit Dumnezeu pe cei ce clevetesc şi ponegresc pe Preoţii Săi!

Credincioşii sînt îndatoraţi a asculta şi urma pe Păstorii lor, buni şi adevăraţi (Lc. 10 *16;* 1 Cor. 16 *16).* Trebuie a-i primi ca pe: solii, trimişii, îngerii lui Dumnezeu (Mal. 2 7; 1 Cor. 4 *1;* Gal. 4 *14),* să le urmeze credinţa adevărată (Evr. 13 7), să-i iubească (1 Tes. 5 *13),* să-i roage a face rugăciuni. pentru ei (Efs. 6 *18 — 19;* Cols. 4 *3:* 1 Tes. 5 25; 2 Tes. 3 *1),* să se îngrijească de întreţinerea lor (1 Cor. 9 11-14; 1 Tim. 5 17-18) ca de părinţii lor (l'Cor. 4 75; Gal. 4 *19),* fără a se semeţi şi îndărătnici contra lor ca să nu cadă în primejdii vremelnice şi veşnice (Eş. 23 *20 —22;* 1 Imp. 8 4—5; Is. Sir. 7 *31;* Evr. 13 17), fiindcă ei sînt slujitorii lui Dumnezeu şi ai mîntuirii noastre.

Numirile sfinţiţilor Liturghisiton în lumina Dumnezeieştilor Scripturi. Sfinţiţii .Liturghisitori ai Bisericii lui Dumnezeu poartă în Dumnezeieştile Scripturi următoarele ramiri: Trimişii Celui veşnic (Agheu 1 *12-14),* trimişii lui Hr stos (loan 4 *38;* 15 *16;* 17 *18-19;* 20 27; 2 Cor. 5 20; Efs. 6 *20),* Presbiteri (F. Ap. 14 *23;* 15 *6;* 16 4; 1 Tim. 4 74; 5 77), îngerii Bisericii (Ape. \ *20; 11, 8, 12, 18;* 3 7,7, 74), Apostoli ai lui Hristos (1 Cor. 1 7; Gal. 1 7. 1 Tim. 1 7 ; Tit. 1 7 ; 1 Petru 1 7), conlucratori (Filip. 2 25; Cols. 1 *7;* 1 Tes. 3 2; Filimon 1 7), conluptători (Filip. 2 *25;* Filimon 1 *2),* săvîrşitori Tainelor Dumnezeieşti (1 Cor. 4 7), împărţitori ai graţiei lui Dumnezeu (1 Petru 4 70), învăţători (Is. 30 20-27 ; F. Ap. 13 *1;* 1 Cor. 12 *28;* Efs. 4 77; 1 Tim. 27; 2 Tim. 1 77)> iconomi ai lui Dumnezeu (Tit 1 7), trimişii de la Dumnezeu (2 Parai. 36 *16;* Is. 44 *26),* trimişii Bisericii (2 Cor. 8 *22),* evanghelişti (Efs. 4 77 ; 2 Tim. 4 5), Episcopi (F. Ap. 20 *28;* Filip. 1 7; 1 Tim. 3 7-2; Tit 1 7), oamenii lui Dumnezeu (2 Lege 33 *1;* 3 Imp. 13 7 ; 17 24; 4 Imp. *9; 11, 13; 2* Parai. 8 74; Ezdra 3 2; 1 Tim 6 77), vestitori ai lui Dumnezeu (2 Parai. 36 *16;* Is. 44 *26),* îngeri, soli sau vestitori ai Dom-' nului puterilor (Mal. 2 7; 3 7 ; Mc. 1 2; Mt. 11 70-77 ; Lc. 7 *27-35;* Gal. 4 74; Ape. 1 *20; 2; 3),* slujitori ai lui Dumnezeu (Is. 61 *6; 2* Cor. 6 4), slujitori ai Domnului (Efs. 6 27 ; Cols. 4 7), slujitori ai lui Hristos (Rom. 15 *16;* 1 Cor. 4 7; Cols. 1 7; 1 Tim. 4 *6),* slujitori ai Bisericii (Iez. 45 4), slujitori ai Evangheliei (Efs. 3 *6—7;* Cols. *23),* slujitori ai Cuvîntului (Lc. 1 *2),* Slujitori ai Noului Aşezămînt (2 Cor. 3 *6),* slujitori ai Bisericii (Cols. 1 *24 —25),* slujitori ai dreptăţii (2 Cor. 11 75), lucrători (Mt. 9 *38;* Lc. 10 ; 2 Tim. 2 75), conlucratori ai lui Dumnezeu (1 Cor. 3 *9; 2* Cor. 6 7), Păstori şi Presbiteri (Ier. 3 75; 23 4; Tit 1 5; Iac. 5 74; 1 Petru 5 *1),* pescari de oameni (Mt. 4 *19;* Mc. 1 77; Lc. 5 70), predicatori (1 Tim. 2 7: Tim. 177), predicatori ai dreptăţii (2 Petru 2 5), păzitori şi străjeri (Is. 62 6; Ier. 6 77; Iez. 3 77 ; 33 7), slugi ale lui Dumnezeu (1 Parai. 6 *49;* Neem. 10 *29;* Dan. 6 27 ; F. Ap. 16 77; Tit 1 *1;* Iac. 1 7), slugi ale Domnului (2 Tim. 2 24), slugi ale lui Iisus Hristos (Rom. 1 7; Filip. 1 7 ; Iuda 1 7), slugi ale Bisericii (2 Cor. 4 5), ostaşi ai lui Hristos (2 Tim. 2 *3-4),* martori (Lc. 24 *48;* F. Ap. 1 *8; 5 32;* 26 *16),* Diaconi (F. Ap. 6, *2-6;* 8 5; Filip. 1 7 ; 1 Tim. 3 *8).*

Efectele preoţiei, sînt împărtăşirea Harului Dumnezeiesc pentru a putea cel hirotonit a-şi îndeplini atribuţiile treptei sale. Privitor la aceasta Sf. Ap. Pavel scria ucenicului său, Episcopului Timotei: „Te îndemn să ţii aprins Darul lui Dumnezeu, care este în tine prin punerea mîinilor mele" (2 Tim. 1 *6).* Harul acesta împărtăşit prin hirotonie, leagă de Preoţie pentru totdeauna pe hirotonit. *A* stfel, Taina aceasta Sfînta nu se mai repetă, nici nu se poate şterge sau pierde vreodată, aşa fel că hirotonitul nu mai poate deveni lan Deşi poate fi oprit în practicarea preoţiei (caterisi), totuşi, Preoţia nu i se poate lua în nici un caz. Astfel, Sf. Clement Romanul învaţă că: „Preoţii nu pot fi depuşi" (Kp. 1 44). Sf. Grigore Nisis înot ivea/ă imposibilitatea depunerii din Preoţie pun aceea că această Taină

„schimbă Sufletul primitorului" (despre Botezul Domnului). Fericitul Augustin spune categoric, că: „Preotul depus îşi păstrează caracterul său sacerdotal" (De bono conjugali, 24). Hirotonia, ca şi Botezul, nu se repetă niciodată (Apost. 68; Cart. 59).

g) Am avut şi am unele îndoieli în Taina Sfînta a Nunții? (n)

n) SFÎNTA TAINĂ A NUNȚII, SAU A CĂSĂTORIEI. Această Taină Sfînta este cel mai vechi aşezămînt Dumnezeiesc. E cea mai străveche Taină. Prin Taina aceasta se întemeiază adunarea ambelor sexe, partea bărbătească şi partea femeiască, unitatea şi trăinicia familiei, celula societății omeneşti, temelia existenței popoarelor. Domnul Dumnezeu prin creerea sexelor deosebite sau jumătăți de om în bărbat şi femeie, prin Taina aceasta îi întregeşte în omul făcut anume pentru reîntregire, în formarea unui unic corp omenesc, înmulțire, creştere, umplerea pămîntului şi stăpînirea peste toate cele de pe el. Adunarea acestor jumătăți de om prin căsătorie şi formarea amîndorora într-un singur „Trup" este foarte necesară, şi nu poate fi desfăcută. „Cel ce i-a creat, i-a format prin Taina nunții pe amîndoi un trup. Şi ce a împreunat Dumnezeu omul să nu despartă" (Fac. 1 *26—28;* 2 *7—24;* Mt. 19 *5—6; 32;* 1 Cor. 7 *10).* Nunta, căsătoria sau cununia, cum se mai numeşte eajj de obicei, nu este un lucru neînsemnat; ci este o Taină Sfînta aşezată de însuşi Dumnezeu.

Originea acestei Taine Sfinte a nunții e străveche ca şi omul pe acest pămînt. Nunta este din Raiul pămîntesc. Dumnezeu, după ce a făcut toate cîte sînt în cer sus, pe pămînt jos, în ape şi sub pămînt, în cele şase zile ale creației, a făcut cu sfat pe om după Chipul şi Asemănarea Sa... A luat pămînt şi a făcut un chip de om, apoi a suflat în fața lui Suflare de viață şi s-a făcut omul — primul om Adam — ființă vie... (Fac. 1 *26—27;* 2 7). Văzînd Dumnezeu că nu este bine să fie omul singur, a zis: „Să-i facem ajutor potrivit pentru elAtunci Domnul Dumnezeu a adus un somn greu asupra lui Adam. Pe cînd dormea el greu, a luat una din coastele lui şi a plinit locul ei cu carne. Coasta aceea luată din Adam, Domnul Dumnezeu a făcut-o femeie şi a adus-o la Adam. Adam trezit din somn, văzîndu-o, a zis: „Aceasta este os din oasele mele şi carne din carnea mea. Ea se va numi femeie — soție, tovarăşă de viață — pentru că este luată din bărbatul său. Pentru aceia (în cursul vremilor) va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa, şi vor fi amîndoi un trup" (Fac. 2 *18—24).*

După ce i-a creat şi aşezat în Rai, Dumnezeu i-a binecuvîntat, zicînd: „Creşteți şi vă înmulțiți, umpleți prmîntul şi-1 stăpîniți" (Fac. 1 *27 —29).* Iată originea nunții! lat 1 strâvechimea ei!

Nunta este Taină Sfînta, în care Preotul cere de la Dumnezeu să trimită mirelui şi miresei — bărbatului şi femeii — care s-au învoit a trăi împreună, Darul adevăratei uniri curate, spre a naşte fii şi fiice în binecuvîntare şi a-i creşte cît mai creştineşte, în înțelepciunea de sus, în dragostea de Dumnezeu. „Aceasta — adevereşte Mărturisirea Ortodoxă — se face mai întîi cu învoirea bărbatului şi a femeii între dînşii, nefiind la mijloc vreo împiedecare. Dar învoirea nu este îndestulătoare pentru adevărata nuntă, decît numai dacă ei înşişi vor mărturisi unul altuia, înaintea Preotului, făgăduința lor şi să-şi dea mîna că vor păzi unul altuia credința, cinstea şi dragostea nunții pînă la sfîrşitul vieții lor, şi că în nici o primejdie nu se vor lăsa unul pe altul. în sfîrşit, preotul întăreşte şi binecu-vintează această înțelegere şi făgăduială a lor. Şi astfel, se împlinesc cele scrise: „Cinstită este nunta întru toate şi patul neîntinat" (Evr. 13 *4;* Răsp. întreb. 115).

Naşii sau numi la nuntă, care adeseori sînt cei de la Botez, sau urmaşii lor, sînt martori, chezaşi, celor ce se logodesc şi se cunună; iar pe viitor sînt ca nişte părinți, sfătuitori, învățători, con-dueîndu-i a trăi în buna înțelegere, ajutorare, creşterea copiilor dăruiți de Dumnezeu în spiritul bun al creştinătății, în toată viața lor. Pentru a-şi îndeplini obligațiile acestea, naşii trebuie a fi: drept credincioşi creştini, vîrstnici, cu bună viețuire creştinească, purtîn-du-se față de miri sau finii lor, ca nişte buni părinți şi învățători ai acestora (S. Tes. cap. 280).

Logodna sau încredințarea, este: a) o făgăduință ce şi-o fac cei ce vor a se căsători, b) o slujbă scurtă cu care Biserica prin preoții ei binecuvintează pe logodnic şi logodnică. Logodna aceasta are aproape aceiaşi putere ca şi căsătoria. Ea nu se mai poate desface ca învoielile omeneşti.

Forma săvîrşitoare logodnei sînt cuvintele rostite de Preot de cîte trei ori, făcînd Semnul Crucii cu inelul fiecăruia din logodnici, pe fețele lor, cu formula aceasta: „Se logodeşte robul lui

Dumnezeu (N.) cu roaba lui Dumnezeu (N.), în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh. Amin". Preotul cu nunul pun inelul în degetul logodnicului. Apoi: „Se logodeşte roaba lui Dumnezeu (N.) cu robul lui Dumnezeu (N.)... Amin". Şi Preotul cu nuna pun inelul în degetul logodnicei. Nunii schimbă inelele'.

Săvîrşitorul acestei Taine Sfinte este preotul şi episcopul drept credincios. Rătăcesc groaznic catolicii, care susţin că săvîrşitorii nunţii sînt înşişi: mirele şi mireasa; iar episcopul şi preotul numai martori (Vezi Dr. V. Suciu, Dogm. specială, Voi. II, 478 în notă şi 481, ş.a.). Sf. Ciril al Alexandriei, vorbind despre nunta din Cana .Galileei, zice: „însuşi Mîntuitorul a răspuns invitaţiei, luînd parte cu ucenicii Săi, nu ca să petreacă; ci ca să facă o minune şi mai ales ca să sfinţească baza procreării omeneşti, în ceea ce priveşte trupul" (Corn. la loan 2 7). „S-a dus la nuntă Fiul lui Dumnezeu — zice Maxim Turoneanul — ca s-o sfinţească cu binecuvîntarea prezenţei Sale" (Om. 22). Fără sfinţirea Episcopului sau Preotului Bisericii, nunta nu-i o Taină Sfînta; ci cu totul altceva. Un concubinaj. O slujire păcatului. Sfinţirea nunţii nu o poate da nimeni decît numai episcopul şi preotul, ca urmaşi ai Mîntuitorului şi ai apostolilor. Aceştia sînt săvîrşitorii nunţii; iar nu mirele şi mireasa!

Nunta se săvîrşeşte în biserică după Dumnezeiasca Liturghie. Fiindcă nunta este Taină Sfînta, după buna rînduiala ea se săvîrşeşte în biserică după savîrşirea Dumnezeieştii Liturghii. Se face aşa, pentru ca mirele şi mireasa, luînd parte la Dumnezeiasca Liturghie, să se pregătească cît pot mai bine pentru primirea acestei Taine. Adevăraţii binecredincioşi Creştini: miri şi mirese, în cursul vremilor, pe alocurea şi în prezent, se spovedeau mai înainte, îşi făceau canonul cuvenit, apoi cu bună pregătire veneau în ziua cununiei lor la Sf. Biserică de dimineaţă, ascultau slujba şi Dumnezeiasca Liturghie. şi se împărtăşeau cu Dumnezeieştile Taine. Şi apoi, după otpust, primeau Taina Sfînta a nunţii, săvîrşită de Preotul Bisericii, înaintea tuturor credincioşilor şi nuntaşilor. Aşa e plăcut înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor. Şi cred că mulţi dintre părinţi, nuni şi miri, doresc şi fac astfel.

Primitorii Tainei Sfînte a nunţii sînt creştinii drept credincioşi, adulţi, de ambele sexe, necăsătoriţi sau văduvi, care nu-s rudenii şi n-au între ele piedici de căsătorie. Cei ce păşesc la căsătorie, să se socotească bine ce fac, deoarece aceasta o fac pe viaţă. Privitor la pasul acesta pentru căsătorie, Sf. loan Hrisostom zice: „Dacă tu la cumpărarea unui pămînt, ori a unui animal de casă, nu te în-crezi numai în vorba celui ce le vinde, ci cauţi tu în persoană să te informezi exact ce valoare pot avea; pentru ce la căsătorie nu ai depune aceiaşi purtare de grijă? Aceiaşi precauţiune? Lucrul cumpărat, dacă, te-au înşelat ochii şi nu-i de treabă, îl vinzi, dar căsătoria nu se mai poate desface. Iar de crezi că te poţi despărţi, căl-cînd în picioare legile creştine, să ştii că în lumea cealaltă te vei judeca după legile creştine, nu după legile civile".

Căsătoria civilă fără căsătoria religioasă este asemenea trupului mort, fără de Suflet şi intrat în putrefacţie. Căsătoria civilă, numai cu oamenii şi nu în Domnul şi în Biserică, atrage asupră-şi grele pedepse vremelnice şi veşnice. Nu se poate numi nunta Taină Sfînta fără binecuvîntarea şi sfinţirea ei de Preoţii lui Dumnezeu. Orice însoţire, fără binecuvîntarea şi sfinţirea ei de preoţii bisericii, nu mai este Taină Sfînta; ci concubinaj, asocierea a două sexe pentru satisfacţia desfrînării.

Materia la Taina Sfînta a nunţii este învoirea şi declaraţia "acută de miri, că de bună voie se căsătoresc pentru a trăi împreună toată viaţa, cu iubire, cu credincioşie unul faţă de altul, ajutîndu-sc ca membrele din corp unul pe altul, aşa încît să nu mai fie doi; ci un singur corp (Fac. 2 *20—24;* Mt. 19 *5),* şi că vor îndeplini unul faţă de altul şi amîndoi faţă de copii şi de Biserică, toate datoriile ce decurg din căsătoria creştină.

Forma săvîrşirii Tainei Sfinte a nunţii se face cînd după bine-cuvîntare şi rugăciunile re vărsătoare binecuvîntărilor Dumnezeeşti peste mire şi mireasă, Preotul făcînd de trei ori Semnul Crucii cu cununia pe feţele mirilor, rostind la fiecare de cîte trei ori formula aceasta: „Se cunună robul lui Dumnezeu j(N.) cu roaba lui Dumnezeu (N.) în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh. Amin." Apoi pune cununiile pe capul lor, întîi pe al mirelui, apoi pe al miresei. După rînduiala, cununia mirelui are deasupra Semnul Crucii mare (de la frunte la ceafă şi de la dreapta la stînga, Crucea întreagă); iar cununia miresei e ştirbă, avînd linia de deasupra creştetului pînă la

ceafă lipsă, în semn că-i mai mică, supusă bărbatului, după rînduiala lui Dumnezeu (Fac. *3 16; 1* Cor. 11 *3;* 14 *34;* Efs. 5 *22 —24;* 1 Tim. 2 77-72, *15;* Tit 2 *5;* 1 Petru 3 *1,5-6).*

Nunta fiind Taină Sfînta, trebuie săvîrşită de preoţi. Dumnezeiasca Scriptură ne adevereşte că prima nuntă sau căsătorie din rai.-a fost binecuvîntată de Dumnezeu. „Dumnezeu i-a binecuvîntat, zicînd: „Creşteţi şi vă înmulţiţi, umpleţi pămîntul şi-1 stăpîniţi..." (Fac. 1 *28).* De aici învăţăm că orice nuntă trebuie a fi binecuvîntată de Dumnezeu prin Preoţi, care sînt trimişii sau îngerii Lui (Mal. 2 7; 3 7). Apoi iarăşi ni se istoriseşte că: Mîntuitorul a fost chemat la nunta din Cana Galileei, la care luînd parte, dimpreună cu Maica Sa şi cu ucenicii Săi, a sfinţit-o cu prezenţa Sa şi a transformat apa în vin (loan 2 1—11). De aici înţelegem că: a) La orice nuntă trebuie a chema pe Mîntuitorul cum a fost chemat la nunta din Cana. b) Că El vine, cînd e chemat, prin reprezentanţii Săi: apostoli, episcopi şi preoţi, pentru a binecuvînta şi sfinţii nunta, adică viaţa conjugală a mirelui cu mireasa, c) Că în persoana reprezentanţilor Săi e primit El şi Dumnezeu Tatăl. Aceasta o adevereşte El însuşi, zicînd: „Cel ce vă primeşte pe voi, pe Mine Mă primeşte, şi cel ce Mă primeşte pe Mine, primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine" (Mt 10 *40; 188;* Lc. *9 48;* 10 *16;* loan 12 44; 13 20; Gal. 4 14).

Sfinţii Părinţi, scriitori şi învăţători ai Bisericii crcştine, au apărat sfinţenia nunţilor, îndemnînd pe toţi a le face numai dupa rînduiala pusă de Dumnezeu în Biserică. „Se cade — zice SI Igna-tic ca cei ce se însoară, să facă învoirea lor înaintea episcopului (ori a preotului), pentru ca să fie după Domnul căsătoria lor, iar nu după patimă" (Ep. o. Sf. Policarp). „Cum ne-am putea explica — zice Tertulian — fericirea acestei casatorii pe care Biserica o săvârşeşte, binecuvîntarea o pecetluieşte, îngerii o proclamă şi Tatăl o aprobă" (ad. uxorem, II).

Privitor la sfinţirea nunţilor creştineşti, Sf. Ap. Pavel învaţă că orice lucru: „Se sfinţeşte cu Cuvîntul lui Dumnezeu şi prin rugăciune" (1 Tim. 4 5). Şi: „Orice faceţi, cu cuvîntul sau cu lucrul, toate să le faceţi în numele Domnului Iisus, mulţumind lui Dumnezeu şi Tatăl prin El" (Cols. 3 17). Aşadar, orice nuntă să se facă numai în Domnul (1 Cor. 7 *39),* în Numele Domnului, prin Cuvîntul lui Dumnezeu, rugăciunile şi Binecuvîntările Preotului Bisericii, care are împuternicirea de a mijloci sfinţirea (Evr. 5 1—4; 1 Tim. *4 5)*

Unitatea nunţii. Mirele cu mireasa sînt un trup. Unitatea aceasta prin încununarea şi unirea, întregirea lor, e minunată. Cununie însemnează: împletire de felurite flori, cunună de virtuţi omeneşti, creştineşti, duhovniceşti, cunună unitoare în: gînduri, simţire, voire, ajutorare reciprocă, cunună în convenţuire creştinească, duhovnicească în toată viaţa, şi dincolo de mormînt ca îngerii lui Dumnezeu (Mt. 22 *30;* Mc. 12 *26).* Unitatea această creată şi binecuvântată de Dumnezeu a fi şi rămîne aşa, o adevereşte Dumnezeiasca Scriptură: „Pentru aceasta (unire sau unitate) va lăsa omul (parte bărbătească şi femeiască, jumătăţile de om) pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa (şi femeia de bărbatul său), şi vor fi amîndoi un trup. Pentru aceia nu mai sînt doi; ci un trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă" (Fac. 2 24; Mt. 19 5—6). Astfel, vin şi intră în Biserică doi miri: mirele şi mireasa, şi se întorc la casa lor: „un trup" şi „un suflet". Aici e adîncul Tainei cununiei, înţelepciunea de sus (Iac. 3 17) după care se conduc, garantează fericirea familiară pentru totdeauna.

Unitatea aceasta tainică îşi are începutul ei în originea femeii luată şi creată din coasta lui Adam. „Aceasta — adevereşte şi Adam — este de acum os din oasele mele şi carne din carnea mea. Aceasta se va chema femeie, pentru că din bărbat a fost luată" (Fac. 2 *23).* Unitatea aceasta sau formarea unui unic „corp" şi „Suflet" stă şi m iubirea reciprocă a mirelui şi miresei, pusă de Dumnezeu în fiinţa lor. Mîntuitorul, sfinţii apostoli şi sfinţii părinţi ai bisericii, adeseori au grăit şi adeverit această unitate a soţului şi soţiei în Taina Nunţii aşezată de însuşi Dumnezeu (Mt. 19 5—6; 22 2-72; Ioan 2 1-11 ; 1 Cor. 7 1-24; Efs. 5 *22 -33).* De aici reiese clar că prin Taina Nunţii, se întemeiază familia, şi cei doi: soţul cu soţia, prin unirea conjugală, devin un „trup" şi un „Suflet" (Fac. 1 *26 -27 ;* 2 *22-24;* Mt. 19 5-6; Mc. 10 6-72; 1 Cor. 6 76; Efs. 5 *31).* Astfel, aceşti doi: mirele şi mireasa, două jumătăţi de om, unindu-se prin Taina nunţii, au devenit „un corp", „un trup" si „un Suflet", uniţi astfel de Dumnezeu. Pentru aceşti uniţi într-un Irup şi Suflet, Mîntuitorul adevereşte hotărît: „Vor fi amîndoi un trup...". Aşa încît nu mai sînt doi, ci un trup.

Apoi porunceşte: „Deci* ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă" (Mt. 19 *5-6;* Mc. 10 *6-9).*

Două inimi ş-o bătaie
Două suflete ş-un gînd,
Să fiţi voi în viaţa voastră
Cît veţi fi pe acest pămînt!

Nunta fund Taină Sfînta, nu se desface, pentru că este o împreunare, o lucrare făcută cu: ştirea, voinţa şi Harul lui Dumnezeu. Mîntuitorul Care a sfinţit cu prezenţa Sa nunta din Cana şi binecuvînta copiii căsătoriţilor, arată hotărît că legătura celor însoţiţi cu nuntă este pentru totdeauna şi nu se desface. Odinioară venind la El fariseii, l-au ispitit, zicînd: „Se cade oare să-şi lase omul femeia lui pentru orice pricină?" Iisus le-a răspuns: „Au n-aţi citit, că Cel Care i-a făcut de la început, bărbat şi femeie i-a făcut ?" Apoi adaogă: „Pentru aceea va lăsa omul pe tatăl său şi pe mama sa şi se va lipi de femeia sa, şi vor fi amîndoi un trup, aşa încît nu mai sînt doi; ci un trup. Deci, ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă". Atunci ei îl întrebară: „Pentru ce dar Moisi a rînduit să-i dea carte de despărţire şi s-o lase?" Iisus le-a răspuns: „Moisi după învîrtoşarea inimii voastre v-a dat voie să vă lăsaţi femeile, dar din început n-a fost aşa. Eu însă vă zic vouă: Oricine îşi va lăsa fameia sa — nu pentru desfrînare — şi se va însura cu alta, preacurveşte, şi cel ce va lua pe cea lăsată, preacurveşte" (Mt. 19 5—6; Mc. 10 2 — 72; Lc. 16 *18).*

Aici Mîntuitorul a spus clar, că: cei doi uniţi prin nuntă sînt un trup... şi „ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă" (Mt. 19 6; Mc. 10 *9).* Aceasta o hotărăşte şi Apostolul, zicînd: „Celor căsătoriţi le poruncesc, nu eu; ci Domnul: femeia de bărbat să nu se despartă; iar dacă s-a despărţit, să rămînă nemăritată, ori să se împace cu bărbatul său. Tot aşa, bărbatul să nu-şi lase femeia" (1 Cor. 7 *10—11).* De aici reiese că soţii căsătoriţi nu trebuie să se despartă.

în altă parte Sf. Ap. Pavel vorbeşte despre văduvia unuia din soţi prin moartea celuilalt, aşa: „Femeia măritată, e legată de bar-batul său, prin lege, atîta cît trăieşte el. Dacă i-a murit bărbatul, e dezlegată de legea care o leagă de bărbat. Aşadar, cît timp el e în viaţă, dacă se mărită cu alt bărbat, se cheamă preacurvă; iar dacă i-a murit bărbatul, este slobodă de lege, a nu fi preacurvă, măritîndu-se cu alt bărbat" (Rom. 7 *2—3).* „Femeia — zice el iarăşi

— este legată de lege atîta vreme cît trăieşte bărbatul său. Dacă bărbatul va muri, e slobodă să se mărite cu cine vrea, dar numai în Domnul" (1 Cor. 7 *39).*

Din aceste locuri scripturistice reiese că divorţul sau despărţirea soţilor căsătoriţi se admite numai în caz de moarte (Rom. 7 *2-3;* 1 Cor. 7 *39)* şi'în caz de preacurvie (Mt. 19 *3-9; 5 31—32;* Mc. 10 *2 — 12).* în cazul al doilea adevăraţii creştini, mai ales cînd au şi copii, îşi vindecă rana cu înţelepciunea de sus, revin şi rămîn tot un trup (Iac. 3 17; Mt. 18 *21-35;* Gal. 6 7-2; Efs. 4 *30-32;* Iac. 2 *11—13;* î Petru 4 *8).* Cei care divorţează pentru felurite amintiri şi se căsătoresc cu alte persoane, rup legătura legitimă, păcătuiesc greu, se numesc preacurvari şi preacurve, deoarece unitatea lor aparţine soţului legitim cu care a fost căsătorit întîi (1 Cor. 6 *16).* Deci, cel mai bun lucru e să rămînă căsătoriţi la hotărîrea Dumnezeiască: „Ce a împreunat Dumnezeu, omul să nu despartă" (Fac. 1 *28;* 2 *22 -24;* Mt. 19 *6).*

Soţii să-şi iubească soţiile; iar ele să fie supuse. Căsătoria e o minunată icoană a unirii dintre Hristos şi Biserica Lui (Efs. 5 *20 —33;* Ape. 19 7; 21 2, *9).* Ea e supranumită şi „Taină Mare", dar desigur că numai atunci cînd se încheie „în Hristos şi în Biserică" (Efs. 5 *32).* Pentru a ajunge căsătoriţii la nivelul acesta înalt şi strălucit, trebuie ca soţii să-şi iubească femeile cum a iubit şi iubeşte Hristos Biserica; iar soţiile să se supună bărbaţilor lor, precum şi Biserica se supune lui Hristos Aşa cere buna rînduiala Divină, şi aşa trebuie să se facă pentru a dăinui mereu buna coînţelegere şi armonia în viaţa căsătoriţilor. Altfel e vai de ei.

Domnul Dumnezeu cu Sfat Divin a făcut mai întîi pe bărbat, apoi mai tîrziu pe femeie (Fac. 1 *26—27;* 2 *7 — 18 —24;* 1 Tim. 2 *13).* Deci, bărbatul, după dreptate, are întîietate faţă de femeie, şi este pus de Dumnezeu cap femeii: Aceasta o adevereşte şi Apostolul, zicînd: „N-a fost luat bărbatul din femeie; ci femeia din bărbat. Nici n-a fost zidit bărbatul pentru femeie, ci femeia pentru bărbat" (1 Cor. 11 *8-9;* comp. 1 Petru 3 *1-6;* 1 Tim. 2 *13-14).* După ce arată că femeia

trebuie a fi: mai mică, supusă, plecată, ascultătoare bărbatului, totuşi, în multe ale căsătoriei, sînt egali, adaugă: „însă nici femeia nu e fără bărbat, nici bărbatul nu e fără femeie. Că precum femeia este din bărbat, aşa şi bărbatul vine prin femeie, şi toate de la Dumnezeu" (1 Cor. 11 *11—12).* „Femeile să se supună bărbaților lor ca Domnului. Pentru că: bărbatul este capul femeii precum şi Hristos este Capul Bisericii... Deci, precum Biserica se supune lui- Hristos, aşa şi femeile bărbaților lor în toate. Bărbaților, iubiți-vă femeile voastre, după cum şi Hristos a iubit Biserica Sa... Astfel, bărbații sînt datori a-şi iubi femeile, ca pe însuşi trupul lor. Cel cc-şi iubeşte femeia sa, pe sine se iubeşte. Căci nimeni vreodată nu şi-a urît trupul său... Fiecare astfel să-şi iubească femeia sa ca pe sine însuşi; iar femeia să se teamă de bărbat" (Efs. 5 *32—33;* comp. Cols. 3 *18—19).* Cuvintele: „Femeia să se teamă de bărbat" nu înseamnă că soția să fie sclava bărbatului; ci să aibă față de el: ascultarea, supunerea respectuoasă şi iubitoare care se cuvine, întrebi de ce? Pentru că bărbatul e cap femeii, precum şi Hristos este Capul Bisericii, Trupul Său, al căreia El este Mîntuitor. Deci, femeile trebuie a se supune bărbaților lor, cum şi Biserica e supusă lui Hristos (Efs. 5 *22—24, 33).* Deşi bărbatul cu femeia sînt un „trup", totuşi, Dumnezeu a rînduit ca femeia să fie supusă bărbatului (Fac. 3 *16),* şi bărbatul s-o privească cu iubire, mi cu dispreț, ca pe trupul său, pentru că e un trup cu el. Amîndoi soții sînt meniți a reprezenta în lume slava: soțul „Chipul şi Slava lui Dumnezeu", iar soția „slava bărbatului" (1 Cor. 11 7).

Munca ce-o depune fiecare soț în familie, bărbatul mai mult afară şi femeia mai mult în casă, este egal de mare, prețioasă şi importantă. Numai cînd lipseşte unul timp îndelungat, sau cînd moare, atunci prețuieşte celălalt munca lui. Aşadar, soția e socotită adeseori aproape egală cu soțul, tovarăşul ei prețuit în familie. Totuşi, în afară de fimilie, la Biserică, în societate, femeia să-şi țină locul al doilea față de bărbatul său (1 Cor. 14 *34—35),* să nu se semețească a stăpîni pe bărbat (1 Tim. 2 72), nici să părăsească menirea sa, întinzîndu-se a înlocui pe bărbat, acolo unde nu poate, nu se cuvine, nu trebuie şi nu i se cere. Bărbatul însă trebuie a-i da cinstea şi mîngîierea cuvenită, nu numai pentru că ea e „un trup cu el", „trupul lui" sau tovarăşa lui devotată în viață; ci şi pentru că e mai slabă. La aceasta îndeamnă Apostolul pe bărbat, zicînd: „Voi bărbaților purtați-vă înțelepțeşte cu femeile voastre, ca fiind vase mai slabe, şi faceți-le parte de cinste.. ." (1 Petru 3 7).

Soții cari convețuiesc aşa după învățătura Dumnezeieştilor Scripturi, scapă de multe îndurerări şi primejduiri, înlătură multe greutăți strivitoare, aduc raiul fericirii în familie adeseori, se apropie de Domnul şi îşi agonisesc o statornică fericire vremelnică şi veşnică.

Inimile care se-nțeleg
Mereu hucurii culeg

Tineri, părinții şi nunii, trebuie a şti; mai înainte de învoiala logodnei şi cununiei, că:

a) De bună voie, liberi şi nesiliți încheie legătura aceasta Sfînta pe toată viața.

b) Trebuie a fi sănătoşi şi trupeşte. Cei bolnavi, morboşi, să se arate doctorului, să asculte şi urmeze sfaturile lui, mai înainte de a păşi la învoială, logodnă şi cununie.

c) Să se hrănească mereu, ani de zile, cu Cuvîntul lui Dumnezeu care-i „Duh" şi „Viață" aducător de statornică fericire (Ioan 6 *63;* Lc. 11 *28;* Ps. 1 *1—3).* Apoi să dovedească înaintea Preotului, că îşi cunosc îndatoririle de buni creştini: rugăciunile, învățăturile evanghelice, poruncile Dumnezieşti şi virtuțile vieții creştineşti.

d) Să-şi mărturisească toate păcatele, să-şi ia canonul cuvenit, făcînd roade vrednice de pocăință, după care, în ziua logodnei şi cununiei, să vină dimineața la Sf. Biserică, să asculte cu atenție slujba şi Dumnezeiasca Liturghie, şi să se împărtăşească cu P.S. Trup şi Sînge al Domnului. Apoi, aşa îmbrăcați la trup şi la Suflet cu haină de sărbătoare, păşesc la logodnă şi Sfînta Taină a nunții, lu cununie.

e) Că Dumnezeiasca Evanghelie nu îngăduie divorțul decît în caz de moarte şi desfrîu, care-i tot moarte. Acestea să le aibă în minte cei ce vor a se căsători, de oarece căsătoria se face pe viată (Mt. 19 *6).*

f) După ce privesc cît pot mai adînc în: obligațiile, greutățile, luptele, bucuriile şi necazurile, săltările şi sîngerările ce au căsătoriții în viața lor, să-şi ia hotărîrea de a-şi întemeia: o familie creştină, model pentru alții, a păzi dreapta credință creştinească, a împlini poruncile lui

Dumnezeu, a respecta sfaturile Bisericii, a urma obiceiurile bune ale strămoşilor (nu cele rele), a-şi îndeplini toate datoriile religioase, morale, față: de sine, de familie, de aproapele şi mai ales față de Dumnezeu şi Biserica Lui.

Nu căta să legi doi tineri
Cu nădejdea că faci bine;
Unul din cei doi — adesea —
Pierde zilele senine,
Și oricîtă ți-ar fi truda
Răsplătirea ți-e la fel:
Ori ea pururi te blesteamă
Ori te duşmăneşte el!

Scopul nunht este: ajutorarea reciprocă, naşterea de fii şi ferirea de desfrîu. Dumnezeu după ce a făcut pe Adam şi 1-a pus în Rai, văzînd că: nu este bine să fie omul singur, i-a făcut ajutor pe femeie... căreia i-a pus numele Eva (Fac. 2 *18—24;* 3 *20).* Apoi i-a binecuvântat, zicînd: „Creşteți şi vă înmulțiți, umpleți pământul şi-1 stăpâniți.. ." (Fac. 1 *27;* comp. Fac. 9 1, 7; Lev. 26 *9;* Ps. 126 *3;* 127 *3—4).* Sf. Ap. Pavel arată căsătoria necesară şi impusă ca pază contra desfrîului, deoarece fecioria e o excepție pe care n-o pot purta toți care ar voi, în toată curățenia ei (Mt. 19 *10—12).* Deci:„E bine — zice el — pentru om să nu se atingă de femeie. Dar, ca pază împotriva desfrînărilor (pentru a înlătura ispita şi desfrînarea), fiecare bărbat să-şi aibă femeia lui şi fiecare femeie să-şi aibă bărbatul ei. Bărbatul să-i dea femeii datorita iubire; aşijderea şi femeia bărbatului. Femeia, pe al ei trup nu e stăpînă, ci bărbatul; aşijderea şi bărbatul nu e stăpîn pe trupul lui, ci femeia. Să nu vă lipsiți unul pe altul, fără numai cu bună învoială pînă la o vreme, ca să vă îndeletniciți cu postul şi cu rugăcrunea. Apoi să fiți iarăşi împreună, ca să nu vă ispitească pe voi Satana, din pricina neînfrî-nării voastre. Aceasta o spun din îngăduință nu din poruncă. Eu aş vrea ca toți oamenii să fie cum sînt eu însumi. Dar fiecare are de la Dumnezeu darul său, unul aşa, altul într-altfel. Celor ce sînt necăsătoriți şi văduvelor, le spun: bine este pentru ei să rămână ca şi mine. Dacă însă nu pot să se înfrîneze, să se căsătorească. Fiindcă mai bine este lor să se căsătorească, decât să ardă" (1 Cor. 7 *2—9).* Sfatul acesta apostolesc are deplină putere şi azi.

Căsătoria Il-a, IlI-a, este tolerată. Sfinții părinți ai bisericii au privit prima căsătorie „ca ceva recomandat", căsătoria a doua „lipsă de înfrînare" (P.M.B. gl. 205; Laod. 1; Sf. Nichifor, 2; Neo-cez. 7), iar a treia căsătorie „necurâție" (Sf. Vasile, 4; P.M.B. gl. 206); totuşi, preferate pentru ferirea de ispite şi desfrânări. După Sf. Grigore Teologul, „căsătoria întîia este lege, pentru că a fost binecuvîntată de Mîntuitorul prin prezența Sa la nunta din Cana Galileei, a doua căsătorie este iertare sau îngăduință. Pentru aceia slujba cununiei e mai simplă, are binecuvîntare mică nu mare ca la prima cununie, nu se binecuvîntează cu" cununie. Biserica însă a tolerat a se face cu cununie (vezi Sf. Nichifor, 2 cu subînsemnarea), cu rugăciuni de pocăință şi iertarea păcatelor, e supusă canonisirei, iar Preotul e oprit a merge la masa lor, fiind în pocăință. A treia căsătorie e privită ca necurăție, călcare de lege, totuşi, pentru evitarea ispitelor şi desfrînării, se tolerează, dar se canoniseşte mai greu.

Căsătoria IV-a e oprită cu desăvîrşire. Pentru a patra nuntă au poruncit mintea împreună şi cu socoteala şi judecata Dumnezeiescului Sobor al Sfinților Părinți, ca nici cum acea nuntă fărădelege niciodată să nu se facă; iar de va îndrăzni cineva şi se va face nebăgător de seamă de Dumnezeiasca Lege şi Pravilă, de va veni într-această viață porcească, a patra nuntă, acela să fie afurisit şi lipsit de toată slujba Bisericii, şi străin de tot de intrarea Bisericii lui Hristos, pînă ce va face despărțirea deplin de către acea locuință şi împreunare rea ce s-a făcut. După aceea, de se va despărți şi îşi va veni în pocanie şi se va întoarce, primeşte 1. Canonul lui — cum zice Dumnezeiescul Postnic, — sâ-i fie opt ani să nu ne pricestuiască şi mătănii şi post şi milostenie să facă; iar de nu se va întoarce, atunci să fie străin de traiul creştinilor, cum am zis.

Nunțile care se fac mai multe de trei, acelea nu se cheamă nunți, pentru că sînt ca dobitoacele, fărădelege, spurcați şi fără de rîndul creştinilor,. Copiii ce se vor naşte din a patra

nuntă, poruncesc Dum-nezieştile pravile să nu se cheme adevărați tătînilor săi, nici să-i moştenească (P.M.B. gl. 206; Sf. Vasile, 50; 80).

Cine se însoară de patru ori, să se pocăiască 8 ani, mătănii cîte 110 în zi. Unii ca aceia curvesc şi pe Dumnezeu îl mînie (P.B.G. p. 110 (83).

Nunțile nu se fac: în cele patru posturi, miercurea şi vinerea, în ziua Crucii (14 sept.), Tăierea capului Sf. loan Botezătorul (29 aug.), în săptămîna brînzei, în săptămâna luminată (de la Duminica Paştilor pînă la Duminica Tomii), în Duminica Rusaliilor, de la Crăciun la Bobotează, în ajunurile praznicilor împărăteşti. Creştinii din Biserica primară făceau nunțile lor marțea şi joia, nu duminica, ca să nu profaneze cu niscai glume ori deşertăciuni sfințenia zilei Domnului (Eş. 12 *16).*

Creştinii să nu mai idolatrizeze (batjocorească) nunțile. Dumnezeu, care toate le-a făcut foarte bune, vrea ca nunta să fie Taină Sfînta, curată, cinstită şi fericitoare celor însoțiți. Diavolul însă luptă ca toate rînduielile bune să le surpe şi să-şi aşeze neorînduie-lile lui în locul acelora. Aşa a semănat şi seamănă neprielnicul adeseori zizanii printre grîu! O semănătură a diavolului sînt şi petrecerile anticreştineşti cu lăutari, muzicanți, cîntece curveşti, jocuri, chiuituri, beții şi felurite blestemății. Acestea despoaie nunta de binecuvîntările ei. întrebați de ce? Pentru că:

a) „Nimenea — zice Mîntuitorul — nu poate sluji la doi domni... Cel ce adună fără Mine risipeşte şi cel ce nu este cu Mine împotriva Mea este" (Mt. 6 *24;* 12 *30).*

b) Sf. Ap. Pavel arată clar că jocurile sînt idolatrie, zicînd: „Să nu vă faceți idolatri, precum unii dintr-înşii, despre care s-a scris: „Şezut-a poporul de a mîncat şi a băut, şi s-a sculat de a jucat... Nu voiesc eu să vă faceți părtaşi dracilor (idolatrilor)... Pentru aceia fugiți de slujirea idolilor. Nu puteți voi bea Paharul Domnului şi paharul dracilor. Nu puteți fi părtaşi Mesei Domnului şi mesei dracilor. Au întărîta-vom pe Domnul? Au doară sîntem mai tari decît El?" (1 Cor. 10 *7, 14, 19-22).*

c) Sfintele Pravili pun sub afurisanie pe cei ce joacă (Sin. VI ec. can. 62; Sin. VII ec. can. 22; Laod. 53; 54; Cart. 15; 64) ş.a.

d) Sf. Efrem Şirul arată că unde sînt citirile cărților sfinte, rugăciuni şi cîntări bisericeşti, acolo e Dumnezeu cu îngerii; iar unde sînt cîntările celui străin (lăutari, jocuri) acolo este întunecarea bărbaților şi a femeilor şi praznicul diavolului.

e) Sf. loan Gură de Aur arată că, în casa de jocuri se adună toată ceata dracilor... şi acolo sare în mijloc diavolul... (Vezi pe larg .„Privelişti Apocaliptice", cap. 5 *6,* Taina Nunții, partea a iV-a). Aşijderea în Omilia 48 la Facere, înfierează nunțile cu jocuri idol.i trizatoare, zicînd: „Toate acestea trebuiesc înlăturate. Trebuie ca tînăra să se deprindă de la început cu sentimentul ruşinii, să cheme pe preoți şi să încheie legătura conjugala prin rugăciuni şibinccu-vîntări, pentru ca dragostea mirelui să meargă crescînd şimireasa să rămînă curată... ca, în fine, soții să ducă o viață fericită, fiind uniți prin Harul Dumnezeiesc" (Vezi şi pp. 704—720, din această carte).

Binefacerile nunții creştine, sînt multe, între care şi acestea:

a) îmbracă pe miri cu binecuvîntare şi sfințenie.

b) Revarsă, prin rugăciunile Preotului, asupra mirilor Harul Dumnezeiesc, făcînd ca unirea lor creştinească „în Hristos şi în biserică" să formeze: „Taina mare a unirii mistice a Domnului Hristos cu biserica" (Efs. 5 *32).*

c) Harul Dumnezeiesc spiritualizează unirea soților, sfințind nunta, cum adevereşte Apostolul: „Voința lui Dumnezeu este aceasta: sfințirea voastră, ca să vă feriți de desfrînare şi să ştie fiecare din voi sa-şi stapînească vasul său în sfințenie şi în cinste..." (1 Tes. 4 *3-4).*

d) Apropie pe soți de idealul curăției morale arătată în cuvintele: „Cinstită este nunta întru toate şi patul nespurcat" (Evr. *13 4).*

e) Prin Harul Duhului Sfînt legătura nunții devine aşa de puternică, ca şi unirea Domnului Hristos cu biserica, încît după hotărîrea lui Dumnezeu nu se poate desface (Mt. 19 6).

f) Harul Dumnezeiesc împărtăşit mirilor prin savîrşirea acestei Taine Sfinte, fortifică spiritual pe soți în a-şi îndeplini îndatoririle lor de soți, părinți şi buni creştini, coînțelegere în ajutorul reciproc, naşterea şi creşterea creştinească a fiilor şi fiicelor lor şi în conviețuirea lor creştinească.

g) în caz de boli, slăbiciuni, bătrînețe şi primejdii, bărbatul e un adevărat îngrijitor al femeii; iar femeia al bărbatului, deoarece, cei doi sînt un singur „trup" şi „Suflet" (M.O. p. I, răsp. întreb. 1 Hi).

h) „Lumea se plînge de sărăcie — zice Carnegie, unul dintre cei mai bogați oameni ai Americii — ca şi cînd aceasta ar fi o mare nefericire. Şi fiecare crede, că dacă oamenii ar fi bogați, ar fi fericiți şi s-ar folosi mai bine de viață! Dar e o mare greşeală aceasta. De obicei găsim mai multă fericire, mai mare mulțumire şi o viații mai cinstită în coliba săracului, decît în palatul celui bogat. îi plîng pe băieții şi fetele bogătaşilor care au slujitori şi guvernante şi au parte de toate plăcerile, închipuindu-şi astfel că au părinți buni Dar copilul sărac, care găseşte în tatăl sau un tovarăş credincios de munca, iar în mama sa o îngrijitoare, un înger păzitor, o sfînta, şi toate acestea într-o singură persoană, copilul acesta e cum nu se poale mai bogat, ca nici un alt copil al stăpînitorilor de averi şi moşii. Față de bogăția aceia, celelalte bogății nu înseamnă nimic..." (P.T.V.S. o.c. Tom. IV, p. 56).

Caută-ți om, nu umbre deşarte. Mulți au intrat în căsătorie măgulindu-se cu speranța că îşi vor găsi fericirea în viața familiară. Dar mulți, foarte mulți s-au înşelat. Mulți din aceia au aflat în loc de fericire, mari amărăciuni. întrebați de ce? Pentru că, în loc de a-şi face alegerea pentru fericirea arătată de biserică, mulți au căutat să-şi ia de soție: femeie frumoasă, bogată, de neam ales... Aşijderea, multe doresc a se mărita, cu bărbat frumos, bogat, de neam mare, ales. în acea alegere ei socotesc fericirea gata. Dar vai!: Unii ca aceia nu vor a pricepe: cîți bărbați frumoşi, bogați, de neam bun... şi-au nefericit soțiile lor! Şi cîte femei frumoase, bogate, din neam ales... şi-au pierdut bărbații prin faptele lor rele! Sf. Biserică adeseori ne arată calea către fericire nu în: frumusețe, bogății, neamuri alese, boierii; ci în ascultarea şi păzirea Cuvântului' lui Dumnezeu. „Fericiți cei ce ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu şi-1 păzesc pe dînsul... Fericiți sunt toți care se tem de Domnul, şi umbla în căile Lui" (Lc. 11 *28;* Ps. 127 7). Aşadar, cei ce se căsătoresc şi doresc a deveni fericiți, să fie temători de Dumnezeu, înțelepți, să-şi caute soț sau soție cu frica lui Dumnezeu, să viețuiască creştineşte. Astfel îşi vor atrage binecuvîntarea Domnului din Sion şi vor vedea binecuvîntările Ierusalimului în toate zilele vieții lor (Ps. 127).

Credincioşia adevărată face căsătoria fericită. Sf. Ioan Damas-chin istoriseşte următoarele: Un tată bogat a căutat o soție foarte bogată şi frumoasă pentru fiul său. Fiul însă hu era de aceeaşi părere, căci el nu găsea că tînăra aleasă de tatăl său ar întruni calitățile unei bune soții. Deci, el a fugit de la casa tatălui său, spre a nu încheia căsătoria. Ajungând la o colibă, la aparență săracă, îi plăcu mult de fata omului cu coliba, căci ea lucra şi se ruga neîncetat. Cerînd-o în căsătorie, tînărul istorisi întîmplarea cu tatăl său şi declară că mai bucuros se căsătoreşte cu fata săracă din colibă decît cu cea bogată aleasă de tatăl său. Cuvintele lui plăcură stăpînului colibei, care zise tînărului: „Deoarece ai refuzat să închei căsătoria cu o fată bogată şi preferi a o lua pe a mea fiindcă este harnică şi temătoare de Dumnezeu, ți-o dau în căsătorie împreună cu comorile ascunse aici în colibă, despre care încă nu ți-am pomenit" (T.P. 41).

Preînchipuiri edificatoare la Taina Nunții. în săvârşirea slujbei logodnei şi cununiei sînt anumite lucrări, care îşi au înțelesul lor adînc, d.p.:

a) La logodnă şi cununie, mirele stă în dreapta ca cel ce are întîietatea, e mai mare, e cap femeii; iar mireasa în stînga lui, în semn că e mai mică decît el, fiind făcută din coasta lui, datorîndu-i supunere şi ascultare (S. Tes. 278).

b) Inelele sînt semnul: iubirii, credincioşiei şi legăturii trainice pînă la moarte, pe care o făureşte logodna şi cununia în viitorii soți.

c) Inelul de aur al mirelui preînchipuie superioritatea bărbatului față de femeie, asemănîndu-se cu soarele. Inelul de argint al miresei, se aseamănă cu luna, deoarece femeia îşi ia lumina şi strălucirea sa de la bărbat, precum îşi ia luna de la soare.

d) Nunii sînt: martori, chezaşi, părinți spirituali, sfătuitorii învățătorii finilor.

e) Făcliile luminărilor aprinse, ce le țin naşii în mîini, înseamnă: curăția mirilor, Harul Dumnezeiesc care-i umbreşte, şi bucuria nuntaşilor.

f) Cununia mirelui cu Crucea întreagă deasupra, ca la steluța discului liturgic, înseamnă întregitatea bărbatului față de femeie; iar ştirbirea cununiei miresei, arată lipsurile ei ca vas mai slab, supusă, ascultătoare soțului ei (Vezi şi p. 131, din această carte).

g) încununarea mirelui şi miresei, închipuiesc: podoaba, cinstea şi răsplata adusă curăției şi fericirii mirilor. Ei sînt încununați ca nişte împărați, înzestrați de Dumnezeu cu puterea de a da viață, a naşte şi a creşte copii, fii Bisericii şi cetățeni patriei (S. Tes. 276).

h) Paharulşi pîinea binecuvîntării din care gustă mirii, înseamnă veselia nuntii, unirea mirilor la o convetuire comună. Gustarea aceasta mai înseamnă şi împărtăşirea amîndorura în viață din aceleaşi necazuri şi bucurii.

i) înconjurarea mesei cu alaiul nuntal: Preotul, nunii şi mirii, cu cîntarea: „Isaia dănțuieşte... ş.c.l. arată: bucuria nuntaşilor şi bucuria Bisericii pentru înmulțirea fiilor şi fiicelor, pe care-i doreşte pentru a-i face părtaşi lui Hristos şi Sfinților Lui.

Am avut şi am unele îndoieli în Taina Sfîntului Maslu? (o)

o) TAINA SFÎNTULUI MASLU. Maslul este Taina Sfînta a ungerii drept credincioşilor creştini cu untuldelemn sfințit de Preoții bisericii, în Taina aceasta, prin rugăciunile preoților şi ungerea trupurilor bolnave cu untdelemen sfințit, se împărtăşeşte bolnavilor ce-1 primesc cu toată buna pregătire şi credincioşie, Harul tămăduirii de bolile sufleteşti şi trupeşti, adică: iertarea păcatelor, întărirea Sufletului şi vindecarea trupului, de va fi folositor.

Untuldelemnul s-a folosit pentru sfințiri în Biserica Vechiului Testament. Sfînta Scriptură ne adevereşte că untdelemnul pregătit (Eş. 27 20—21 ; 30 *22 —25),* a servit ca mijloc de sfințire, la:

a) Aducerea jertfelor nesîngeroase (Lev. 2 1—10; Kş. 29 *401* Num. 28 *12-13).*

b) Sfințirea obiectelor de slujbă (Eş. 30 *24 -29 ;* 40 *9-11).*

c) La sfințirea de: arhierei şi preoți (Eş. 28 *41;* 29 7; Lev. 8 *30; 12;* 21 10-12; 16 *32;* Eş. 40 *13-15;* Num. 35 *25).*

d) .împărat, rege sau domnitor (1 Imp. 10 1...; 16 *3, 13; 2* Imp. 2 *4;* 5 *3;* 3 Imp. 1 54, 59; 19 *16;* 4 Imp, 9 5; 11 12) ş.a.

e) Prooroc (3 Imp. 19 *16)* ş.a.

în biserica Noului Testament untdelemnul, prin sfințire şi rugăciuni, dobîndi putere vindecătoare Sufletelor şi trupurilor.

Originea Sfîntului Maslu. Sf. Maslu, ca şi celelalte Taine, s-a aşezat de Mîntuitorul şi a fost practicat de Sf. Apostoli. Aceasta reiese din cuvintele Dumnezeieştii Scripturi, care ne istoriseşte aşa: „Atunci a chemat Iisus pe cei doisprezece, şi a început a-i trimite doi cîte doi, dîndu-le putere asupra duhurilor necurate... Ieşind ei —Apostolii —au propovăduit tuturor, ca să se pocăiască. Scoteau afară mulți demoni (din oamenii îndrăciți), şi ungeau pe mulți bolnavi cu untdelemn şi-i vindecau", pe mulți îi făceau sănătoşi (Mc. 6 7, *13).*

Din cuvintele acestea reiese clar că însănătoşirea multor bolnavi prin ungerea cu untdelemn, s-a făcut de Sfinții Apostoli în al doilea an al vieții publice a Mîntuitorului, cam pe Ta jumătatea activității Sale Mesianice. Cei 12 Apostoli trimişi de Domnul, au avut misiunea de la El a unge cu untdelemn pe mulți bolnavi şi a-i însănătoşi. De aici vedem că Apostolii au folosit untdelemnul în ungerea multor bolnavi, pe care i-au însănătoşit. Iată materia untdelemnului folosit la Sf. Maslu, întrebuințat de Sf. Apostoli în vremea activității publice a Mîntuitorului De aici vedem că untdelemnul e un element întrebuințat şi pe vremea Mîntuitorului şi nu poate lipsi de la această Taină Sfînta

Taina Sfîntului Maslu s-a practicat de Sf. Apostoli. Sf. Ap. Iacob, autorul epistolei care-i poartă numele, privitor la practicarea Sf. Maslu, în vremea Sf. Apostoli, zice aşa: „Este cineva bolnav între voi? Să cheme Preoții Bisericii şi să se roage pentru el, ungîndu-1 cu untdelemn în numele Domnului. Şi rugăciunea credinței va mîntui pe cel bolnav. Domnul îl va ridica pe el. Şi de va fi făcut păcate, se vor ierta lui" (Iac. 5 *14—15).* De aici reiese clar, că Maslul nu e numai o

simplă ungere închipuitoare, simbolică; ci este o Taină Sfînta, lucrătoare. întreabă vreun nelămurit în credință de ce? Pentru că zice:

a) Să cheme Preoții Bisericii, săvîrşitorii ei.

b) S-o facă în Numele Domnului, dîndu-ne a înțelege, că: e în Numele Prea Sfintei Treimi.

c) Că e împreunată cu rugăciunile Preoților.

d) Că aduce: „mântuire", „vindecare sau însănătoşire" şi „iertare păcatelor".

Săvîrşitorii Tainei Sf. Maslu sînt Preoții. „Să cheme — zice Apostolul — Preoții Bisericii" (Iac. 5 74). Slujba Sf. Maslu se face de obicei cu: 7, 5, 3 ori şi cu doi preoți. Cînd nu se găsesc, se îngăduie a se face şi cu un preot (Vezi can. 12 Cart. subînsemnarea lui în Pida-lion, filele 322 şi 323; Og.D. o.c. Voi. 1, p. 148; Dogm. I. Mihâl-cescu, 252).

Materia acestei Sfinte Taine este untdelemnul curat. El se sfințeşte prin rostirea rugăciunii pentru sfințirea untuluidelemn de fiecare din Preoți pînă se împlineşte de 7 ori. La fiecare sfințire binecuvîntează untdelemnul dimpreună eu preotul sfințitor şi ceilalți preoți. Cu acesta ung preoții pe bolnavi.

Forma Tainei Sf. Maslu este rostirea rugăciunii acesteia însoțită de ungerea bolnavilor, astfel: „Părinte Sfinte, Doctorul Sufle- ' telor şi al trupurilor, Cel ce ai trimis pe Unul-Născut Fiul Tău, Domnul nostru Iisus Hristos, să vindece toată boala şi din moarte să izbăvească, tămăduieşte pe robul Tău (N.) de toată neputința trupească şi sufletească ce 1-a cuprins, şi fă-1 să vieze cu Darul Hristosului Tău. Pentru rugăciunile Preacuratei Stăpînei noastre Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Măria... Că Tu eşti Izvorul tămăduirilor şi Dumnezeul nostru şi Ție Slavă îți înălțăm, împreună şi Unuia-Născut Fiului Tău, împreună şi Prea Sfîntului şi bunului şi de viață făcătorului Tău Duh... Amin". Atunci Preotul rostitor, unge pe bolnavi cu untdelemnul sfințit în chipul Crucii la: frunte, nări, gură, urechi, piept şi mîini pe ambele părți.

Sf. Maslu se face în Sf. Biserică, în: săptămîna Patimilor: marți, miercuri, joi, şi alte ori, la felurite trebuințe. Se face şi prin case la bolnavi. Maslul săvîrşit în Sf. Biserică se numeşte Maslu obştesc; iar cel săvîrşit prin case se numeşte Maslu particular.

Numărul 7 *din slujba Sf. Maslu e simbolul sfințeniei.*

a) Sf. Maslu este a 7-a Taină Sfînta a bisericii.

b) în vremea slujirii Sfîntului Maslu, se aprind 7 luminări, care preînchipuiesc cei 7 îngeri mari care stau înaintea Tronului Dumnezeirei, adică Sfinții Arhangheli: Mihail, Gavriil, Uriil, Rafail, Salatiil, Egudiil, Varahi'il (Ps. 103 4; Zah. 6 *5;* Evr. 1 7, 74).

c) După vechea predanie a Bisericii, la Sf. Maslu se aduc şi slujesc 7 Preoți (cînd sînt), preînchipuind cele 7 Daruri ale Dunului Sfînt, enumerate de marele Prooroc Isaia (Is. 11 *2—3).* Acest simbolic număr de 7 îl întîlnim în mai multe locuri ale Dumnezeieştii Scripturi a Vechiului Testament, din care se vede izvorînd mila şi faptele mari ale îndurării lui Dumnezeu. Astfel: şapte au fost Preoții care au sunat în trîmbițe asupra cetății lerihonului. De 7 ori au înconjurat cetatea lerihonului, cînd au cucerit-o Israeliții la intrarea lor în pămîntul Făgăduinței (Is. Navi 6 *13 16).* De 7 ori s-a rugat Sf. Prooroc. Ilie pe muntele Carmelului, pînă ce Dumnezeu S-a milostivit şi a dat ploaie pămîntului ars de secetă (3 Imp. 18 *42—5).* De 7 ori s-a plecat Sf. Prooroc Elisei peste copilul mort al Somanitencei pe care 1-a înviat (4 Imp. 4 *32—35).*

d) De 7 ori se citeşte rugăciunea sfințitoare untdelemnului.

e) De cîte 7 ori binecuvîntează Preoții untdelemnul la sfințire.

f) Se citesc din Apostol 7 pericope: (Iac. 5 *10—16)* (Rom. 15 *1-7)* (1 Cor. 12 *27-31;* 3 *1—8)* (2 Cor. 6 *16-18;* 7 7) (2 Cor. 1 *8-11)* (Gal. 5 *22-26;* 6 *1-2)* (1 Tes. 5 *14-23).*

g) Se citesc 7 pericope din Dumnezeiasca Evanghelie: (Lc. 10 *25-37)* (Lc. 19 1-10) (Mt. 10 *1—8)* (Mt. 8 *14-23)* (Mt. 25 *1-13)* (Mt. 15 21-25) (Mt. 9 *9-13).*

h) După citirea fiecărei Dumnezeieşti Evanghelii se rostesc cîte o ectenie, adică 7 ectenii.

i) Aşijderea se citeşte cîte o rugăciune sau molitfă pentru iertarea păcatelor, izbăvirea de boală şi însănătoşirea bolnavilor.

j) Bolnavii şi ceilalţi primitori ai Tainei, se ung în Semnul Crucii de 7 ori cu untdelemnul sfinţit, la organele simţurilor, ca Dumnezeu cu nevăzuta Sa mînă să însemneze prin Harul Său Dumnezeiesc simţirile bolnavilor, pecetluindu-le, şi să facă: nestrăbătută şi neapropiată intrarea tuturor puterilor potrivnice. Toate acestea au puterea şi scopul de a: trezi, multiplica, lumina şi întări puterea bolnavilor, împărtăşindu-le, după felul credincioşiei lor, Harul Duhului Sfînt, care tămăduieşte amarele dureri, izbăveşte trupul de boli (cît îi este de folos) şi uşurează Sufletul ce păcate. Ungerea aceasta de 7 ori, mai însemnează, după unii, şi chemarea în rugăciuni ale celor 7 Daruri ale Duhului Sfînt asupra bolnavilor, pentru uşurarea şi vindecarea lor trupească şi sufletească.

Tot şirul rugăciunilor şi lucrărilor acestora de cîte 7, zguduie Sufletul, mişcă inima, aprind credinţa şi pregătesc bolnavii pentru primirea Harului revărsător, uşurător, vindecător şi mîntuitor.

Primitorii Sfintului Maslu sînt toţi creştinii dreptcredincioşi bolnavi trupeşte, dar cei mai puţin bolnavi, chiar şi sănătoşi, pentru uşurare şi iertare de păcate. Pentru a se folosi, trebuie ca Sf. Maslu : a) să se săvîrşească de Preoţi dreptcredincioşi (Ortodocşi), nu de schismatici sau eretici; b) bolnavii cărora li se face Sf. Maslu să fie ortodocşi; c) să fie mărturisiţi înaintea Preotului Duhovnic.

La săvîrşirea slujbei Sf. Maslu, trebuiesc: deasupra mesei pe care se pune Sf. Evanghelie, Sf. Cruce şi Molitfelnicul: 7 luminări aprinse, un vas cu făină de grîu curată, un pahar cu untdelemn curat, 7 beţişoare de busuioc înfăşurate cu vată, cu care ung Preoţii pe bolnavi.

Numirile Tainei Sf. Maslu. Conform cu conceputul şi lucrarea sau efectele ei, Taina aceasta a Sf. Maslu s-a numit: „untdelemn", „untdelemn sfinţit", „untdelemn sfînt", „untdelemn împreunat cu rugăciuni".

Sf. Maslu se poate face şi pentru cei sănătoşi. în Sf. Biserică se obişnuieşte a se face Sf. Maslu şi pentru sănătoşi. în săptămînă mare, d.p. se face Sfi Maslu pentru toţi credincioşii: bolnavi şi sănătoşi. Deoarece prin Sf. Maslu se dă vindecare de boli şi iertare de păcate, obişnuim a face Sf. Maslu, nu numai pentru bolnavi; ci şi pentru sănătoşi. Aceasta se face nu numai o dată, de două ori sau de trei ori; ci şi de mai multe ori. Astfel, Sf. Simeon al Tesalo-nicului îndeamnă pe fiecare creştin să se silească a-şi face Sf. Maslu (despre Sf. Maslu, cap. 287). Mulţi bolnavi se spovedesc, îşi fac canonul, adică „roadele vrednice de pocăinţă" şi îşi fac Sf. Maslu, după care cu bună pregătire se împărtăşesc, pentru ca iertarea şi curăţirea lor să fie mai desăvîrşită.

Restul untdelemnului se pune în candelă şi din făină se face o turtişoară. Untdelemnul fiind binecuvîntat de preoţi cu chemarea lui Dumnezeu, este sfinţit şi plin de Dumnezeiescul Dar al Duhului Sfînt, ca şi apa sfinţită la Bobotează şi cea de peste an. Aceasta are puterea de a uşura greutatea păcatelor, a sfinţi Sufletul, a vindeca trupul, a îndepărta bolile, a vindeca rănile, a împărtăşi mila lui Dumnezeu. Astfel, untdelemnul rămas de la Sf. Maslu se arde în candelă: acasă ori la Sf. Biserică. Făina rămasă de la Sf. Maslu se amestecă cu puţin untdelemn şi aghiazmă mică şi se face o turtişoară pentru bolnavi şi primitorii Tainei. Unii fac prescuri din această făină.

Roadele Tainei Sfintului Maslu sînt: iertarea păcatelor, mîntuirea Sufletului şi sănătatea trupului. Deşi nu întotdeauna se-ta-măduiesc bolnavii trupeşte (căci ar urma ca creştinii cărora li se face la orice boală Sf. Maslu să nu moară niciodată), dar totuşi, li se dăruieşte iertarea păcatelor celor ce se pocăiesc; bolnavii simt cel puţin o mare mîngîiere şi prind curaj ca să rabde boala mai departe fără murmur şi să moară creştineşte. Prin Sf. Maslu adesea s-a văzut cum oamenii care aveau să se chinuiască vreme îndelungată pentru mulţimea păcatelor lor, prin iertarea păcatelor au scăpat de chinuri; iar condamnaţii la moarte de către adunarea celor mai învăţaţi doctori, s-au ridicat ca Ezechia (4 Imp. 20; 2 Parai. 32 *24),* şi însănătoşindu-se bine, şi-au continuat înainte ocupaţiile lor pentru existenţa zilnică.

E bine a face Sf Maslu celor bolnavi. Aceasta o arată clar Sf. Ap. Iacob, zicînd: „De este cineva bolnav, să cheme Preoţii Bisericii şi să se roage pentru el, ungîndu-1 cu untdelemn în Numele Domnului. Rugăciunea credinţei va mîntui pe cel bolnav, şid va ridica pe el Domnul. Şi, de va fi făcut păcate, se vor ierta lui" (lac. 5 14-15*).* Ce păcate se iartă prin Taina Sf. Maslu? Midie şi felurite, Poate bolnavul din cauza greutăţilor şi îndurerărilor bolii, să nu-şi fi mărturisit păcatele. Alţii, deşi şi-au mărturisit toate păcatele, însă n-au simţit căinţa trebuitoare pentru ele,

ori nu şi-au luat canonul cuvenit, sau de l-au luat, nu şi l-au împlinit. Se mai poate ca alţi bolnavi nerăbdători, de la spovedanie pînă la Sf. Maslu, să fi săvîrşit alte păcate din nou: cirtiri, blestem, drăcuieli, înjurături, hule, socotin-du-se că sufăr pe nedrept, prea mult... Acele păcate mărturisite din nou, cu cuvenita părere de râu pentru că le-au făcut, cum şi altele uitate, se iartă prin rugăciunile Preoților. Aici Taina Sf. Maslu e o completare a pocăinței. în Constituțiile Apostolice vedem o rugăciune, în care preotul roagă pe Dumnezeu să sfințească untdelemnul şi să-i dea putere sporitoare sănătății, alungătoare bolilor, izgonitoare demonilor, îndepărtătoare de orice cursă, prin Hristos... (S.P.A. o.c. Voi. II, 254). De aici vedem că Sf. Maslu foloseşte tuturor bolnavilor, celor mai puțin bolnavi şi sănătoşilor care-1 primesc cu bună pregătire şi credincioşie.

Rătăcesc mult creştinii catolici care administrează Sf. Maslu numai muribunzilor şi nu oricărui bolnav. Aceasta stă în contrazicere cu cuvintele Apostolului: „Rugăciunea credinței va mîntui pe cel bolnav, şi-1 va ridica pe el Demnul" (Iac. 5 *15),* şi ale Sf. Evanghelii: „Ieşind ei (Apostolii)... ungeau cu untdelemn pe mulți bolnavi şi-i tămăduiau" (Mc. 6 *13).* Cu multă dreptate înfierează Sf. Simeon Tesaloniceanul pe catolici, zicînd: „Catolicii susținea nu trebuie să se facă Sf. Maslu celor bolnavi; ci celor ce mor, de vreme ce (Maslul) iartă păcatele, ca nu cumva trăind, să mai facă alte păcate. O, ce nebunie! Fratele Domnului (Sf. Ap. Iacob) zice: „Rugăciunea credinței va mîntui pe cel bolnav şi-1 va ridica pe el Domnul" ; iar ei zic: „Să moară, să nu se mai scoale!" ... Ei învață împotriva Mîntuitorului şi a Apostolilor Lui, căci zic că Sf. Maslu să se facă celor ce mor; iar nu celor ce se scoală" (S. Tes. cap. 285).

Taina Sf. Maslu ajută adeseori pe bolnavi. Toți creştinii ortodocşi care au cerut ajutorul lui Dumnezeu, pot să mărturisească în fața tuturor necredincioşilor, că Dumnezeu ne dă orice lucru de folos, cînd îl cerem cu credință; adeseori se fac adevărate minuni. Cîți credincioşi n-au venit aduşi pe targa, în agonie, la Moaştele unui sfînt, la vreo icoană făcătoare de minuni, sau la biserica unui sat neînsemnat, şi după ce li s-a făcut Sf. Maslu, s-au întors acasă uneori chiar în aceeaşi zi în care au plecat -—pe picioarele lor!

într-o zi, la un spital, luînd temperatura unui bolnav, doctorul spuse în şoaptă, scuturînd din cap: „41 grade! Va muri imediat". Eratele bolnavului, care era acolo şi auzise acestea, ceru voie doctorului să aducă trei preoți şi să facă bolnavului Sf. Maslu. „Ce să facă preoții aici? Să mai tulbure bolnavul degeaba? Lasă-1 în pace acum !" — zise doctorul. Omul însă stărui şi i se admise. în grabă veniră preoții, la chemarea ce li se făcu, şi înălțînd rugăciuni fierbinți către Dumnezeu, unseră pe bolnav cu untdelemn sfințit, după rînduiala Sfintei Taine.

După ce plecară preoții, doctorul veni iarăşi să vadă dacă n-a murit bolnavul. Văzînd că trăieşte, îi puse termometrul. Deodată exclamă: „Ce e asta? 39 de grade! Ce doctorie ai luat?" „N-am luat nici o doctorie — răspunse bolnavul — dar văd că în urma sfintelor rugăciuni m-am simțit cu totul uşurat. A doua zi, cînd unul dintre cei trei Preoți trecu iarăşi pe la spital ca să vadă starea bolnavului după datoria creştinească (Mt. 25 *36, 39 —44),* doctorul îi spuse: „Părinte! Vă rog să veniți mai des pe aici, ca să mă ajutați!"

„Aproape este Domnul de toți cei ce-L cheamă pe El; de toți cei ce-L cheamă pe El în adevăr" (Ps. 144 *19).*

296) Adeseori m-am rugat lui Dumnezeu fiind cu gîndul la felurite lucruri lumeşti (i), ,1a: oameni, vite, păsări, bani, avere, gospodărie, prietenii lumeşti, la vrăjmăşii, patimi şi păcate?

i) Rugăciunea celui ce se roagă numai cu buzele nu are nici un preț, e o rugăciune de nimic, e asemenea nucilor seci, alunelor viermănaose, omului fără Suflet, focului zugrăvit fără lumină şi . căldură, candelilor fără untdelemn, păsărilor fără aripi, ostaşilor fără arme, maşinilor fără abur şi curent electric, ca peştele pe uscat, ca omul ce nu mai primeşte nici o hrană, e asemenea becurilor electrice fără curent, etc. Cei ce se roagă cu mintea pironită nu la Dumnezeu ; ci la creaturi: averi, treburi, vrăjmăşii, păcate, oameni, vite, petreceri, slavă deşartă... sînt asemenea idolatrilor care se închinau făpturilor şi nu lui Dumnezeu.

Pentru rugăciunea făcută numai cu buzele a mustrat Mîntuitorul pe farisei prin următoarele cuvinte: „Poporul acesta se apropie de Mine cu gura lui şi cu buzele Mă cinsteşte, iar inima lor stă departe de la Mine" i(Mt. 15 *8).* De asemenea, dacă semnele şi mişcările văzute ce însoțesc rugăciunile, nu corespund unei stări de adîncă simțire a noastră, aceste semne şi mişcări

sînt de nimic. Cel care bate mătănii după mătănii, se bate în piept şi face alte lucruri de felul acesta, fără nici un fel de tresărire lăuntrică, este un fățarnic. Dumnezeu cere să ne închinăm Lui cu duhul şi cu adevărul (loan 4 *23).* Pentru a birui şi a nu cădea în ispite trebuie a priveghea şi a ne ruga neîncetat (Mt. 26 *41;* Lc. 18 1; Rom. 12 12; 1 Tes. 5 17).

Rugăciunile cîntate folosesc cînd sînt făcute cu umilință în Duh şi Adevăr (loan 4 *22 — 24).* Rugăciunea cîntată este o foarte puternicii rugăciune rostită cu glas tare, însă nu înțepător, supărător; ci dulce melodios şi plăcut. Cînd sîntem adînc mişcați, dăm glas şi simtirii prin cîntare; deci cîntecul religios este o rugăciune minunată. El ajută mintea să zboare către Dumnezeu; de aceia Sf. Ap. îndeamnă pe Coloseni să se deprindă şi să se înțelepțească cu psalmi, cu laude şi cu cîntări duhovniceşti: „cîntînd în inimile voastre Domnului" (Cols. 3 *16).* Rugăciunea cîntată a fost cultivată de împăratul David (+1015î.d.Hs.), de Mîntuitorul cu Apostolii (Mt. 26 50; Mc. 14 *26),* de Sf. Ioan Gură de Aur (+407), de Sf. Ambrozie al Mediolanului (+397), de Sf. Nichita din Remesiana (+cam. 420), de Sf. Ioan Damaschin (+754), de Sf. Cosma (+ 743) şi de alți Sfinți Părinți şi mari Dascăli ai Sfintei Biserici (I.C.O. o.c. p. 239).

297) **M-am rugat cu fața îndreptată adeseori spre: apus, miazăzi, miază-noapte, ca şi unii păgîni, evrei, catolici, eretici şi sectari?**

298) **M-am ruşinat a mă ruga lui Dumnezeu, a-mi face Semnul Sfintei Cruci drept pe față şi a săruta Sfintele Icoane? (j) Am batjocorit Semnul Cruci prin mătăhăieli şi schimonosirea ei?** (1)

j) Cei ce nu sărută Sfintele Icoane cu evlavie, sînt jumătate minciuno-creştini (Pidalion, fila 211).

1) *Străvechimea Seninului Sfintei Cruci.* Crucea e un Semn Dumnezeiesc prin a cărui cinstire şi folosire după voia lui Dumnezeu, dreptdredincioşii creştini se deosebesc de schismatici, eretici şi de toți necredincioşii. Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci are originea sau începutul foarte străvechi. El nu e numai din vremile lui Constantin cel Mare, cum susțin majoritatea sectarilor, nici numai de la răstignirea Mîntuitorului pe Cruce, nici numai din vremurile Profeților şi Patriarhilor Vechiului Testament; ci îşi are începutul în vremuri foarte îndepărtate de cunoştințele omeneşti, înaintea creerii lumii materiale, adică a toate cîte sînt în cer sus, şi pe pămînt jos, în ape şi sub pămînt.

Marea Taină — zice Ilie Miniat — a iconomiei întrupării lui Dumnezeu-Cuvîntul, după cum este cea mai înaltă, cea mai nobilă şi cea mai desăvîrşită operă a înțelepciunii şi Puterii creatoare Dumnezeieşti ; tot aşa mai înainte decît orice altă Taină, a fost gîndită, cunoscută şi hotărîtă mai dinaintea tuturor de mintea atotvăză-toare a lui Dumnezeu. Mai înainte de a hotărî Dumnezeu crearea îngerilor, a oamenilor, sau a oricărei alte zidiri, a hotărît mai dinainte .în Sfatul lui veşnic întruparea Cuvîntului Dumnezeiesc, însoțită de activitatea Mesianică, umilință în Patimile de bunăvoie pînă la moartea pe Cruce şi Proslăvirea Sa. întruparea aceasta hotărîtă din veci, se numeşte în Dumnezeieştile Scripturi: „început căilor Domnului". El se numeşte, privitor la planul întrupării: „Primul născut al întregii zidiri". „Domnul M-a zidit început căilor Lui; mai înainte de veci M-a întemeiat pe Mine". Sf. Ap. Pavel, privitor la aceasta, zice: „El este Chipul lui Dumnezeu Celui nevăzut, întîiu] născut întregii zidiri..." (Prov. Sol. 8 *22;* Rcm. 11 *23;* Cols. 1 *15).*

Părerea unor Sfinți Părinți este că această Taină, care se păstra ca cel mai de preț mărgăritar în comorile Sfatului Dumnezeiesc, S-a făcut cunoscută la începutul veacurilor prin descoperire în cer, ca să vadă şi să admire îngerii cea mai minunată operă a minunii Dumnezeieşti. Aceasta reiese — după unii Sfinți Părinți — şi din cuvintele apostoleşti: „Fiul Meu eşti Tu — Eu astăzi.. . mai înainte de Luceafăr... Te-am născut... Eu voi fi Lui Tată şi El va fi Mie Fiu". Iar cînd aduce pe Cel întîi născut în lume (a îngerilor), zice: „Să se închine Lui toți îngerii lui Dumnezeu"'(Evr. 1 *5—6;* Ps. 2 *5;* comp. Ps. 88 *26—27).* De aici a luat prilej Lucifer să invidieze unirea ipostatică a lui Dumnezeu cu omul. Mîndru de propria lui frumusețe (Iez. 28 *17),* ar fi zis.aşa în inima lui: „Eu mai cu seamă, verhovnicul Serafimilor, cel ceresc şi imaterial, nu

omul cel material şi pămîntesc, sînt vrednic de o astfel de cinste, eu voi fi asemenea Celui Prea înalt". Şi astfel ar fi căzut ca un fulger din cer (Lc. 10 *18).* Maxim Mărturisitorul o mărturiseşte ritos (hotărît) în a 42-a între-bare-răspuns, şi are ca împreună martor pe Sf. Grigore de Nazianz, care spune: „Invidia a întunecat pe Lucifer,care a căzut prin mîndrie căci n-a suferit, fiind dumnezeiesc, să nu fie socotit ca Dumnezeu... . (Prel. d. Ilie Miniat, Sf. Dimitrie Arhiep. Rostovului... Teol. Dogm.).

Precum în planul genialilor arhitecţi pentru facerea unui oraş capitală a imperiului, mai înainte de facerea lui, au fixat în memoria lor locul şi formele măreţe ale catedralei şi palatului împărătesc; aşa şi în planul lui Dumnezeu A-toate-Creatorul a fost făurit şi hotărît acest Dumnezeiesc Semn (+) al Său, de care avea să Se folosească în toate vremurile, spre slava Numelui Său şi mîntuirea oamenilor credincioşi.

Acest Dumnezeiesc Semn (+), ce-l vedem în picturile Sfintelor Biserici, pe Icoane şi prin cărţi, pe coifurile şi pavezele îngerilor luminaţi, care înaintea creerii lumii aceştia văzute s-au războit cu Lucifer, balaurul dracon şi cu îngerii lui, biruindu-i şi alungîndu-din ceruri jos în adîncuri, ne adeveresc această străvechime a lui (Is. 14 15-14; Iez. 28 *12-13;* Ape. 12 7-12; Lc. 10 *18).*

Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci îl vedem pus de Dumnezeu A-tot-Creatorul:

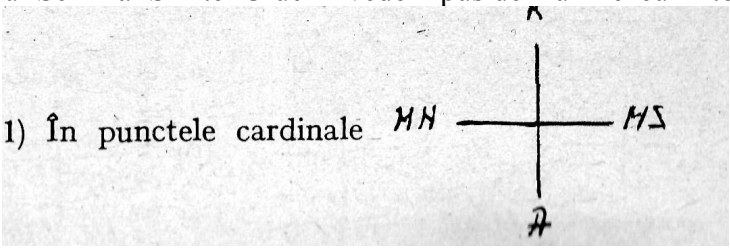

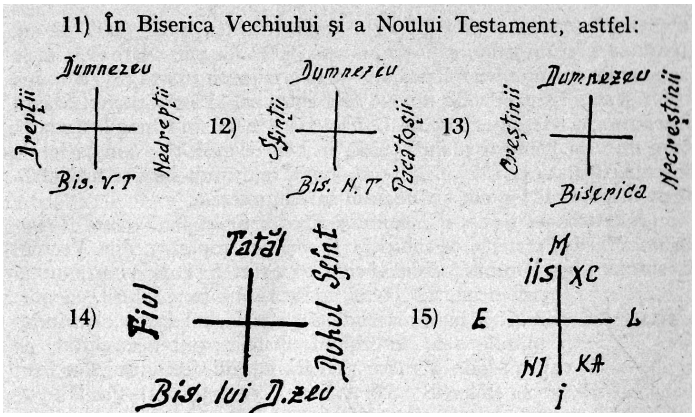

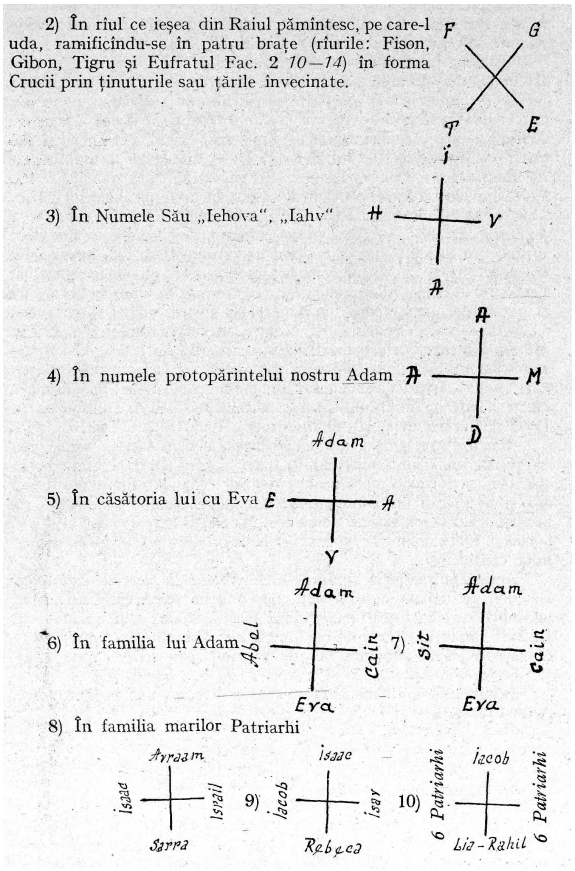

Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci (+) îl vedem în poziţia omului drept în picioare cu braţele întinse. „Domnul Dumnezeu Care făcuse din pămînt toate fiarele cîmpului şi păsările cerului, le-a adus la Adam să vadă cum le va numi, şi acea numire să o poarte toate fiinţele vii totdeauna". Unii pictori mai luminaţi, în pictura lor, ni-1 înfăşişează pe Adam, în acel timp cînd Dumnezeu aduce toate vieţuitoarele pămîntului ca să le vadă şi să le pună -nume: foarte mulţumit, bucuros, înflăcărat, plin de recunoştinţă, stînd drept în picioare cu braţele întinse în chipul Crucii (+), proslăvind astfel cu duhul, cu Sufletul şi cu poziţia de închinare a trupului pe Dumnezeu Creatorul a toate şi al său.

Adam stînd în picioare; cu braţele întinse in Semnul Sfintei Cruci, pune nume tuturor zidirilor şi vietăţilor create de Dumnezeu (Fac. 2 19-20; I Tes. 5 23).

După potopul universal şi împrăştierea celor 71 de triburi lucrătoare la turnul Babei, peste tot pa-mîntui Asiei, Europei şi Africii, popoarele cufundate în besna idolatriei, conştient sau inconştient foloseau Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci din vremurile cele mai străvechi. Aşa d.p.: la poporul Egiptean (cu vreo 3000 de ani înaintea erei creştine, sau acum vreo 5000 de ani) între feluritele semne ale cultului lor religios,

aveau şi crucea cu toartă (+) în mîna celor şase zei şi trei zeiţe din cei zece mari zei ai lor. Crucea aceasta înseamnă la ei „suferinţă de bună voie sau cu îndelungă-răbdare, care duce la nemurirea

Sufletului, în viaţa veşnică". Cam astfel de însemnătăţi avea şi la celelalte popoare, mai mult însă şi mai strălucit în poporul Israelit şi Iudeu al lui Dumnezeu.

Folosirea cu succes a Semnului Sfintei Cruci în Vechiul Testament. Marii Patriarhi, Prooroci, Preoţi şi împăraţi din Vechiul Testament, cu Dumnezeescul Semn al Sfintei şi de viaţă purtătoarei Cruci au făcut adeseori multe şi felurite semne, minuni şi lucrări religioase, Patriarhul Iacob, aşezîndu-şi mîinile sale în chipul Crucii, a binecuvîntat pe nepoţii săi: Mânase şi Efraim, fiii feciorului său Iosif Iacob (Fac. 48; S.P.A. o.c. Voi. I, pp. 71-2). Mîntui-torul nostru Iisus Hristos a binecuvîntat cu mîinile sale copiii (Mc. 10 16) şi pe Apostolii. „Scoţîndu-i afară pînă spre Betania, ridicîndu-şi mîinile (+), i-a binecuvîntat.. ." (Lc. 24 *50).* Sfinţii Apostoli, prin rugăciuni şi punerea mîinilor (+), au sfinţit şi aşezat în Sf. Biserică: diaconi, preoţi şi episcopi... şi împărtăşeau Sfînta Taină a Mirului (Sfîntul Duh) celor botezaţi (F. Ap. 9 6-72, *17-18* ;8 14-17) ş.a. în Taina Preoţiei aceasta se cheamă: „Punerea mîinilor Preoţiei", iar în Taina Mif-Ungerei: „Punerea mîinilor". Creştinii apostolici şi patristici, după rînduielile apostolice, la rugăciune „ridicau mîinile" în chipul Crucii (+) (1 Tim. 2 *2-8;* 1 Cor. 6 *20;* Viaţa Sf. Vasile cel Mare 1 ianuarie).

Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci a fost prefigurat în Vechiul Testament ca mijloc de mîntuire al oamenilor credincioşi prin însemnarea intraţii caselor israeliţilor cu el pentru a scăpa de urgia Divină ce urma să vină prin îngerul nimicitor. Israeliţii ascultînd porunca lui Dumnezeu dată lor prin Moisi, au stropit cu sîngele mielului Pascal, pragurile şi uşorii (Eş. 12 *7—12—18)* în chipul Crucii. în miezul nopţii a lovit Domnul pe toţi întîi-născuţii Egiptenilor, de la întîiul născut al lui Faraon, care avea a şedea pe tron cu el, pînă la întîiul născut al dobitoacelor. Toţi întîii

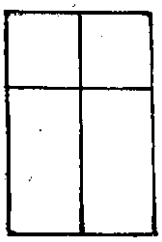

născuţi ai israeliţilor, prin Semnul Crucii la intrările locuinţelor lor, au fost ocoliţi şi feriţi de moarte. Aşa şi cu creştinii: cei care fac sau pun pe jos Semnul Sfintei Cruci pentru a se profana prin călcarea cu picioarele sau starea pe el, sînt loviţi de urgia Divină ca întîii născuţi ai egiptenilor (Eş. 12 *29 —38);* iar cei care cinstesc şi ridică Semnul Sfintei Cruci din locurile de unde se profanează, sau îl strică după sfatul Sfinţilor părinţi ca să nu se mai necinstească (Sin. VI ec. can. 73), aceia sînt ocoliţi şi feriţi de mînia Divină, ca şi israeliţii.

Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci a fost prefigurat în Vechiul Testament de Moisi, alcătuind prin trupul său cu mîinile întinse în chipul Sfintei Cruci (+). Călătorind Moisi cu cele vro 3.000.000 de israeliţi, după ieşirea din Egipt şi trecerea Mării Roşii ca pe uscat spre Pămîntul Făgăduinţei (aşa cum călătorim şi noi după ieşirea din pîntecele mamelor noastre şi din baia Sfîntului Botez prin pustiul lumii aceştia cu felurite greutăţi şi primejdii spre Patria noastră Cerească), în ţinuturile Rafidimului, au venit amaleciţii să se bată cu israeliţii. Atunci. Moisi a zis lui Isus Navi: „Mergi în tabără, alege bărbaţi voinici şi du-te la luptă cu amaleciţii. Eu mă voi sui sus în vîrful muntelui, de unde voi vedea şi voi urmări desfăşurarea luptelor. Toiagul lui Dumnezeu va fi în mîna mea". Isus a ales bărbaţi de război şi s-a dus împotriva amaliciţilor ce veneau asupra lor. Moisi şi Aaron împreună cu Or, s-au suit în vîrful muntelui. Cînd s-au început luptele, Moisi stînd drept în picioare şi-a întins mîinile, formînd astfel prin trupul său stînd drept şi cu mîinile întinse: chipul Crucii (+). Cînd îşi ridica Moisi mîinile, biruia Israil; iar cînd îşi lăsa el mîinile în jos (de oboseală), biruia Amalic. Obosind mîinile lui Moisi, au luat o piatră şi au pus-o lîngă el şi a şezut pe ea; iar Aaron şi Or îi sprijineau mîinile: unul de o parte şi altul de altă parte. Astfel au stat mîinile lui Moisi ridicate (+) pînă la apusul soarelui. în acel timp Isus Navi cu israeliţii au zdrobit pe Amalic şi pe tot poporul lui cu ascuţişul săbiei. Moisi a ridicat acolo jertfelnic cu numele: „Domnul este scăparea mea, pentru că mi-au fost mîinile ridicate (+) spre Scaunul Domnului, care va bate pe Amalic din neam în neam" (Eş. 17 *8 — 16).*

Rugăciuni cu mîinile ridicate în chipul Crucii (+) au făcut toţi aleşii şi binecredincioşii lui Dumnezeu din Biserica Vechiului Testament, după cuvîntul psalmistului: „Bine voi cuvînta pe Domnul în toată vremea... în numele Lui voi ridica mîinile mele (+). . Să se îndrepteze rugăciunea mea ca tămîia înaintea ta, ridicarea mîinilor mele (+) jertfă de seară, auzi-mă Doamne" (Ps. 62 5;

140 2, 7). De asemenea şi în Biserica Noului Testament, Apostolul învaţă aşa: „Doresc ca bărbaţii să se roage în tot locul, ridicînd (-)-) mîini curate, fără de mînie şi fără de îndoială. Aşijderea şi femeii»; să se roage îmbrăcate cuviincios, cu sfială şi curate, împodohin-du-se nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritare (mărgele, salbe, inele, cercei, brăţări şi alte înzorzonări şi mode idolatre, semi-nuduri, Osie 2 *13),* sau cu haine scumpe; ci cu lapte bune, cum şade bine femeilor ce se hărăzesc evlaviei" (I Tim. *9—10;* 1 Petru 3 *3).* Şi drept aşa, cu trupul stînd drept şi cu miinile întinse în chipul Crucii, se rugau creştinii — Păstori şi păstoriţi — ai vremilor apostolice şi patristice (Vezi şi viaţa Sf. Vasile cel Mare 1 ianuarie).

Sfîntul Antonie cel Mare după asfinţitul soarelui se xuga toată noaptea în genunchi cu braţele întinse (+) spre cer, pînă la răsăritul soarelui. Atunci striga: „O! Soare, pentru ce mă tulburi, pentru ce răsări aşa degrabă, ca să mă depărtezi de strălucirea adevăratei Lumini?" (I. Casian „Collatia", 9 *V;* V. Sf. 17 ian.).

Sfîntul Arsenie cel Mare în seara sîmbetelor, cînd asfinţea soarele înapoia lui, se aşeza la rugăciune cu mîinile întinse spre cer (+), şi aşa se ruga el pînă răsărea soarele înaintea lui, apoi se odihnea puţin (P.o.c. pg. 20 *30).*

Zece ceasuri (o noapte de vară) se ruga cu mîinile întinse la cer (+). Avva Siluan ca răpit de pe pămînt şi văzător al Slavei lui Dumnezeu (P.o.c. pg. 218 *3).*

Sfinţii Mucenici Epictet Preotul şi Astion monahul, ucenicul său, înainte de a li se tăia capetele pentru credinţa în Hristos, şi-au ridicat mîinile în chipul Crucii (+) şi cu faţa la răsărit şi-au rostit ultimile rugăciuni către Dumnezeu. După aceea au fost ucişi prin tăiere de sabie (Vezi pe larg V. Sf. 7 iulie, o.c. pp. 250 —284).

Sfînta Muceniţă Chiriachi, fiind aruncată de muncitorii idolatri în foc, rugîndu-se cu braţele întinse (+) la cer, a biruit puterea focului ca şi cei trei tineri în Babilon (Prol. şi V. Sf. 7 iulie, o.c. p. 284; Dan. 3).

Egumena Teodula s-a rugat 40 de zile şi 40 de nopţi cu mîinile întinse în chipul Crucii (+), biruind ispitele şi pe diavolul ispititor. De asemenea şi Cuvioasa Epraxias-a rugat cu mîinile întinse (+) 45 de zile şi 45 de nopţi, pentru învingerea ispitelor (V. Sf. 25 iulie).

Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci a fost prefigurat în Vechiul Testament prin şarpele de aramă, făcut şi pus pe un semn (+) de Moisi după porunca lui Dumnezeu, care izbăvea din primejdia morţii pe toţi cei muşcaţi şi otrăviţi de vipere, cînd alergau şi priveau la acest şarpe cu credincioşie. . . „Poporul israelit mergînd spre Pămîntul Făgăduinţei, obosind şi căzînd cu duhul, a grăit de rău şi a cîrtit împotriva lui Dumnezeu şi a lui Moisi. Atunci Dumnezeu a slobozit asupra lor o mulţime de şerpi veninoşi, care au muşcat mulţime mare de popor şi a murit. Poporul văzîndu-se primejduit, s-a căit. Moisi s-a rugat lui Dumnezeu pentru ei, şi după porunca Lui: a făcut un şarpe de aramă, pe care 1-a atîrnat pe un semn (+). Şi cînd vreun om era muşcat de vreun şarpe veninos, alerga şi privea la şarpele de aramă, şi astfel trăia" (Num. 21 *4—9).* Şarpele de aramă a preînchipuit pe Domnul nostru Iisus Hristos înălţat pe lemnul Crucii (loan 3 14; 8 *28 ;* 12 *32 —34).* Acest Semn

Dumnezeesc al Sfintei Cruci îşi are rolul său important în planul mîntuirii, mult mai desăvîrşit ca Semnul Crucii (+) făcut de Moisi din lemn pe care a înălţat şarpele de aramă, prin care s-au mîntuit de moarte mulţi oameni înveninaţi de înfocatele muşcături ale şerpilor.

După pilda lui Moisi, omul lui Dumnezeu, şi-au închipuit trupurile cu mîinile întinse în chipul Crucii (+) în rugăciunile lor pentru invocarea supranaturalelor puteri Dumnezeeşti în feluritele lor trebuinţe, strîmtorări şi primejduiri, toţi aleşii şi binecredin-cioşii lui Dumnezeu din Biserica Vechiului Testament. .

Isus Navi, fiind într-un greu război, rugîndu-se cu braţele întinse în chipul Crucii (+), a oprit soarele deasupra Gabaonului şi luna deasupra Aialonului, pînă ce au biruit pe vrăjmaşii lor (Is. Navi 10 12-14).

Samson fiind în o mare strîmtorare, rugîndu-se cu braţele întinse întinse (+), cu o falcă uscată de asin a ucis o mie de filisteni care se porniseră să-1 omoare. Apoi fiind însetat, a cerut cu mare strigare apă de la Dumnezeu, şi i-a izvorît apă dinstîncă (Jud. 15 *9-20).*

Marele Prooroc Samuil, rugîndu-se lui Dumnezeu cu braţele întinse în chipul Crucii (+) pentru poporul israelit, 1-a dus la biruinţă (1 Imp. 7).

Marii împăraţi ai lui Israil: David, Solomon, ş.a. s-au rugat lui Dumnezeu cu braţele întinse în chipul Crucii (+) (Ps. 62 *5* ; 140 2; 3 Imp. 8 *22-54;' 1* Parai. 6 *12-42).*

Proorocul Iona văzîndu-se înghiţit de un chit, întinzîndu-şi mîinile în chipul Crucii (+), a fost dus repede de acea fiară a mării departe prin apă şi 1-a aruncat afară din ea pe ţărmul cetăţii Nirri-vei, unde era trimis de Domnul (Iona 1; 2; Mt. 12 40; Lc. 11 *30).* Aşa şi noi; de nu vom mai neSocoti, sau profana Semnul Sfintei Cruci, ci îl vom cinsti şi folosi cum trebuie, vom scăpa de fiara apocaliptică, din pîntecele spiritelor răutăţii, care ne primejduiesc.

Cei trei tineri şi Daniil, prin folosirea acestui Semn Dumnezeesc al Sfintei Cruci în rugăciuni cu braţele întinse (+), au biruit puterea focului şi au astupat gurile leilor (Dan. 3; 6; Vezi Mineile, Octoihul şi Triodul la canoanele Sfintei Cruci pentru toate minunatele lucrări cu Semnul Sfintei Cruci în Vechiul Testament). De nu vom mai profana Semnul Sfintei Cruci; ci îl vom cinsti înţelep-ţeşte, ne vom mîntui de multe rele şi primejdii, care ne înăduşă. Voevodul Iuda Macabeul, văzîrtd în vis pe venerabilul Arhiereu repausat Onia rugîndu-se cu mîinile întinse în chipul Crucii (+), pe Ieremia dîndu-i o sabie de aur, a redobîndit puteri de sus si au biruit pe vrăjmaşii lor (2 Macab. 15). Şi noi, de vom avea în minte minunatele lucrări şi binefaceri ale acestui Semn Dumnezeesc şi nu-1 vom mai profana, vom birui pe vrăjmaşii noştri interni (pati-mile) şi externi (spiritele rele şi cele împelităte) care ne războiesc mereu şi ne trag în iadul vremelnic şi veşnic.

Folosirea cu mare succes a Semnului Sfintei Cruci în Noul Testament. Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci a fost ales de Mîn- tuitorul în viaţa, activitatea, jertfirea şi moartea sa, pentru lucrarea cu succes a actului mîntuirii noastre. Aceasta reiese clar din Sf. Evanghelie, scrierile Sfinţilor Apostoli şi ale Sfinţilor Părinţi apostolici şi patristici. Semnul Sfintei Cruci are trei înţelesuri:

1) în înţeles spiritual înseamnă patimile şi suferinţele Mîntuitorului, pe ale cărui urme trebuie a merge şi noi creştinii. „Ori cine voieşte să vină după^Mine, să se lepede de sine, să-şi ia crucea sa şi să-mi urmeze Mie. Iar cel ce nu-şi ia crucea sa şi nu-Mi urmează Mie, nu este vrednic de Mine" (Mc. 8 *34*; Mt. 10 *38*; Lc. 14 27).,

2) în înţeles material înseamnă Crucea sau lemnul Crucii compusă din două bucăţi de lemn puse deacurmezişul, unul mai lung vertical, altul mai scurt orizontal, aşa cum a fost Crucea pe care a fost răstignit Mîntuitorul, lungul de vreo 5 m şi curmezişul de vreo 3 m (Mt. 27; Mc. 15; Lc. 23; Ioan 19).

3) în înţeles zilnic, obişnuit, înseamnă Semnul Crucii făcut cu mîna, dusă la frunte, la pîntece, la umărul drept şi la cel stîng. Aşijderea binecuvîntarea clerului inferior şi a poporului de arhierei şi preoţi cu Sf. Cruce, cu mîna avînd trei cruci formate cu degetele mîinii binecuvîntătoare în Semnul Sfintei Cruci.

Sfinţii Apostoli cinsteau şi se lăudau cu Sf. Cruce, văzînd în ea puteri Dumnezeeşti. Sf. Ap. Pavel zice: „Cuvîntul Crucii celor pieriţori este nebunie, iar nouă celor ce ne mîntuim, este puterea lui Dumnezeu... Noi propoveduim pe Iisus cel răstignit, iudeilor sminteală şi elinilor nebunie, iar celor chemaţi — convertiţi la creştinism — iudeilor şi elinilor, pe Hristos puterea lui Dumnezeu şi înţelepciunea lui Dumnezeu. . . Mie să nu-mi fie a mă lăuda fără numai în Crucea Domnului, prin care lumea este răstignită pentru mine şi eu pentru lume" (1 Cor. 1 1*8, 23 —24;* Gal. 6 *14)* Hristos a ales Crucea, cea mai urgisită unealtă, şi prin Cruce şi-a dovedit Dumnezeirea Sa, prin Cruce a ajuns la preamărire, prin Cruce a săvîrşit mîntuirea noastră. De la noi nu se cere aceeaşi Cruce pentru păcatele noastre. Crucea lui Hristos ne-a dispensat de la aceasta. Prin urmare, prin ea s-a săvîrşit cel mai mare bine omenirii. Deci, pentru aceasta se cuvine să o cinstim! Prin Cruce ne-a eliberat Iisus Hristos de păcatul străin. Aceasta o adevereşte Apostolul, zicînd: „...Ştergînd cu dogmele zapisul ce era asupra noastră, care era potrivnic nouă, şi pe acela 1-a luat din mijloc, pironindu-1 pe Cruce" (Cols. 2 *14).* Prin Cruce ne-a împăcat cu Dumnezeu: „Prin Sîngele Crucii Lui să împace printr-însul toate pentru Sine" (Cols. 1 *20).* A stropit Crucea cu Sîngele Său , prin aceasta a adus pacea lui Dumnezeu în lume, iar acelaşi Sînge, care a stropit

această Cruce, ne împacă cu Dumnezeu, pentru ca să ne mîntuim. Acelaşi Sînge ne sfinţeşte pe noi (Evr. 9 *14 ;* 1 Ioan 1 7; Ape. 1 *5—6;* 5 *9—10).* „Fraţilor — zice Apostolul — fiţi următori mie, şi vă uitaţi la cei ce umblă aşa precum ne aveţi pe noi (Apostolii) pildă,"pentru că mulţi umblă (altfel), despre care de multe ori v-am vorbit şi acum vă zic plîngînd (cu părere de rău), aceia sînt duşmanii Crucii lui Hristos, şi al lor sfîrşit este pierzarea" (Filip. 3 *18).* Prin urmare, cei ce zic că Crucea este nebunie, şi nu umblă în viaţă după cum au lăsat pildă apostolii, aceia sînt „pieri-. tori", sînt supuşi osîndei veşnice, iar cei ce sînt prietenii Crucii, cei ce o cinstesc, aceia vor fi „cetăţeni ai cerului" (Filip. 3 20).

Sfinţii Apostoli s-au folosit mult de Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci (+) şi au făcut prin el multe şi mari minuni.

Sfîntul Ap. Petru (+ 67 d. Hs.) binecuvînta popoarele cu Semnul Sfintei Cruci, şi a cerut a fi răstignit pe cruce cu capul în jos.

Sfîntul Ap. Iacob, fiul lui Zevedei (+ 48 d. Hs.), sfătuieşte pe arhierei şi preoţi să binecuvînteze poporul creştin cu Semnul Sfintei Cruci, în timpul Sfintei Liturghii (Aşez. Apost. Cart. VIII, c. 12; V. Sf. 30 Aprilie).

Sf. Ap. şi Ev. Ioan Teologul ("+ 100 d. Hs.) a salvat un creştin de la sinucidere cu otravă şi din mizerie, cu Semnul Sfintei Cruci (V. Sf. 8 mai şi 26 sept.).

Sfîntul Ap. Andrei (sec. I) s-a folosit de Sfînta Cruce în apostolatul său. El purta un toiag cu Semnul Crucii înfipt deasupra lui, cu care izgonea şi omora şerpi, balauri, felurite sălbăticiuni fioroase, surpa idoli şi bucura pe oamenii scoşi din idolatrie la lumina lui Hristos. Cu acest Semn Sf. Andrei a scos din temniţă. pe Sf. Ap. Matia. El a înfipt Sfînta Cruce în pămîntul Rusiei, a folosit Sf. Crupe, a lăudat-o şi a dorit a suferi mucenicie pe ea (Vezi V. Sf. 30 nov. pp. 1500-1564).

Sfîntul Ap. şi Ev. Matei (+70 d.Hs.), cu Semnul Sfintei Cruci a redat vedere unui boier orb (V. Sf. 16 nov.).

Sfîntul Ap. Filip (sec. I) a făcut minuni cu Sfînta Cruce, a tămăduit membrele uscate ale unui Aristarh căpetenia poporului (V. Sf. 14 nov.).

Sfîntul Ap. Pavel (+ 67 d. Hs), făcînd Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci peste ochii unui orb din naştere în Numele Min tui torului, i-a dat putere a vedea, şi a văzut (V. Sf. 3 oct. o.c. . 109).

Sfîntul sfinţit Mucenic Antipa (+ 83 d. Hs.), tăcând Dumne-zeescul Semn al Sfintei Cruci, a biruit puterea focului şi a ruşinat tirania întunecărilor stăpînitori idolatri (V. Sf. II aprilie).

Sfîntul sfinţit Mucenic Pangratie, ucenicul Sf. Ap. Petru, cu bună credincioşie şi cu mult succes strălucit s-a folosit de Dumnezeescul Semn al Sfintei Crucu Astfel, prin toiagul său cu Sf.Cruce cu Sf. Evanghelie şi Icoana Domnului nostru Iisus Hristos şi cu veşmintele arhiereşti, a făcut multe minuni.

Sfîntul sfinţit Mucenic Apolinarie, ucenicul Sf. Ap. Petru, cu rugăciuni însoţite de Sfînta Cruce, a dat vedere unui orb, a vindecat de boală veche pe soţia tribunului Ravenei şi alte minuni a făcut.

Sfîntul Părinte Apostolic Iulian, cu Sfînta Cruce a vindecat bolnavi, a dat vedere unui orb, a înviat un mort, a alungat un balaur şi alte multe minuni a făcut.

Femeia. samarineancă, păcătoasă, cu, care a vorbit Domnul la puţul lui Iacob, îndreptîndu-şi petrecerea şi dîndu-şi viaţa pentru El şi mărturisirea dreptei credinţe creştine, în vremea torturărilor ei, i s-a arătat Mîntuitorul, a îmbărbătat-o şi a pecetluit-o de trei ori cu Semnul Sfintei Cruci, tămăduindu-i rănile şi făcînd-o sănătoasă (V. Sf. 26 febr. o.c. p. 848).

Sfîntul Mucenic Conon, bărbat apostolic, care a fost luminat, botezat, împărtăşit şi însemnat cu Sfînta Cruce de Sf. Arhanghel Mihail, cu Numele Domnului nostru Iisus Hristos şi cu puterea Sfintei Cruci, a legat pe draci, silindu-i pe unii a-i face felurite lucrări şi slujbe: în lucrarea, în păzirea grădinii, în apărarea lui, şi pe alţii închizîndu-i în 30 de vase de lut cu plumb, pecetluindu-i cu puterea Sfintei Cruci, i-a îngropat în pămînt sub temelia casei (V. Sf. 5 martie).

Sfîntul Mucenic Leontie (+ 73 d. Hs.), rugîndu-se lui Dumnezeu cu faţa la pămînt, întins în chipul Crucii, a luminat pe păgîni cu Darul Sfîntului Duh şi cu Sf. Botez (V. Sf. 18 iunie).

Sfîntul Mucenic Eustatie, prin arătarea Semnului Sfintei Cruci cu însuşi Mîntuitorul cu braţele întinse, strălucind ca soarele în ea, între coarnele marelui cerb pe care voia să-1 vîneze, s-a convertit la Creştinism cu toată casa lui, devenind din idolatru, mare Mucenic împreună cu soţia sa Teofita şi fiii săi Teofit şi Aga-pic (V. Sf. 20 sept.).

Sfîntul sfinţit Mucenic Elefterie cu Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci a biruit puterea focului (V. Sf. 15 dec. o.c. pp. 747—750)

Sfintele Mucenițe: Pistis, Elpid, Agapi şi maica lor Sofia, cu Semnul Sfinte Crucii au ieşit biruitoare în lupta cea bună (V. Sf. 17 sept. o.c. pp. 517-542).

Sfîntul Episcop Eleu, îngrădindu-se cu Sf. Cruce, n-a ars în foc, iar vrăjitorul Darie a ars pe jumătate (V. Sf. 24 dec. pp. pp. 1219-1220).

Sfîntul Mucenic Mesip mărturiseşte înaintea paginilor că însemnarea cu Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci, o are din vremea jertfirii pe Cruce a Mîntuitorului (V. Sf. 16 ian. o.c. pp. 667 —687)

Sfîntul sfinţit M. Mucenic Haralambie (+ 168 d. Hs.), adevereşte, împreună cu Maica noastră duhovnicească Sf. Biserică drepteredincioasă de răsărit a Domnului, că diavolii se scutură ij se cutremură de Sfînta Cruce, apoi arată în vis fiicei împăratului păgîn, Dumnezeescul pom al Sfintei Cruci în mijlocul Raiului... şi se încununează cu strălucita cunună a muceniciei (V. Sf. 10 febr. o.c. pp. 333-362).

Sfînta Muceniţă Evdochia (+ 160 d. Hs.), împuternicindu-se cu Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci, părăseşte idolii cu întunericul feluritelor desfrinări, şi vieţuieşte pustniceşte, rugîndu-se cu corpul întins pe pămînt în chipul Crucii, apoi cu o scrisoare pecetluită de trei ori cu Semnul Sfintei Cruci înviază un mort, şi cu multă credincioşie slujea lui Dumnezeu pînă s-a învrednicit, prin propaganda ei religioasă, de cununa muceniciei (V. Sf. 1 martie).

Sfînta Muceniţă Glicheria (+ 141 d. Hs.), însemnîndu-se pe frunte cu Sfînta Cruce şi mergînd în capişte la idol, în mijlocul mulţimii idolatrilor şi-a descoperit fruntea sa pecetluită cu acest Semn. Atunci poporul întreg a văzut scris luminat pe fruntea ei strălucitul Semn al Crucii Domnului. La rugăciunea ci idolul Dia s-a prăbuşit la pămînt, sfărîmîndu-se în mii de bucăţi, pentru care a fost întemniţată de ighemon. Stînd în temniţă legată, roagă pe Preotul lui Dumnezeu Filocrat care a cercetat-o: „Părinte, însem-nează-mă cu Semnul Sfintei Cruci, cu acest Dumnezeesc Semn unge-mă, înfrumuseţează-mă pe mine lui Dumnezeu şi împăratului, Căruia te-ai făcut ostaş. Fă-mă pe mine plăcută, ca îngră-dindu-mă şi întărindu-mă cu însemnarea lui, să biruiesc răutatea diavolului". Preotul a însemnat-o cu Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci, binecuvîntînd-o cu Darul Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. Cu Semnul acesta al Sfintei Cruci a înrourat din cer cuptorul aprins, a suferit torturările şi a luat cununa muceniciei (V. Sf. 13 mai, o.c. pp. 705-726).

Sfîntul Mucenic Zosima, pe timpul împăratului Traian (98— 117 d. Hs.), cu puterea Dumnezeescului Semn al Sfintei Cruci, a prefăcut în rouă focul puternic aprins, a trecut prin felurite torturi şi a dobîndit fericita cunună a muceniciei (V.Sf. 19 Iunie, o.c. pp. 924—934).

Sfîntul Mucenic Potit pruncul, cu puterea Sfintei Cruci a biruit pe diavolul, pe torturători şi a dobîndit luminata cunună a muceniciei (V. Sf. 1 Iulie, o.c. pp. 16—43).

Sfîntul Mucenic Iachint (+ 108 d.Hs.), îngrădindu-se cu Dum-nezeescul Semn al Sfintei Cruci, a biruit pe diavolul, pe idolatrul

împărat Traian, pe torturătorii săi, şi a dobîndit cununa muceniciei (V. Sf. 3 Iulie, o.c. pp. 61—75).

Sfînta Muceniţă Cristina (+200 d. Hs.), fiind îngrădită de îngerul luminat cu Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci, a biruit pe diavolul, pe turturătorii săi, a suferit multe dureri, şi a 'dobîndit cununa muceniciei (V. Sf. 24 iulie, o.c. pp. 1183 — 1197).

Sfînta Muceniţă Paraschevi (+ 140 d. Hs.), îngrădindu-se cu Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci, a biruit pe păgîni, a ucis un balaur, şi a dobîndit cununa muceniciei (V. Sf. 26 iulie, o.c. pp. 1322-1327).

Sfîntul Mucenic Iulian privea pururea cu ochii Sufletului la Iisus cel răstignit pe Cruce şi se lăuda în Crucea Domnului, ca şi Apostolul Pavel (V. Sf. 28 iulie, o.c. pp. 1389—1396).

De Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci s-au folosit cu mult succes Sfinţii Marii Mucenici: Gheorghe (+ 303 d. Hs.) şi Dimitrie (+896 d. Hs.), care a însemnat cu Sfînta Cruce şi a încurajat pe tînărul Nestor la luptă, contra uriaşului păgîn Lie în vremea împăratului Maximian (286-305); V. Sf. 23 aprilie; 26 şi 27 oct.).

Sfîntul Mucenic Teodor Tiron şi alţi mulţi Mucenici, Cuvioşi şi drepţi, îngrădindu-se cu Sfînta Cruce, au făcut mari şi strălucite minuni.

Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci s-a cinstit şi folosit cu strălucit succes de Sfinţii Apostoli, Ierarhi, Mărturisitori, Martiri, Cuvioşi şi Cuvioase, Drepţi şi de binecredincioşii Creştini din vre-mile apostolice, patristice, medievale şi din vremurile noastre. Aceasta ne-o adeveresc: Istoria Bisericească, Viețile Sfinților, Cazaniile, Proloagele, Patericele, Scrierile Sfinților Părinți Apostolici, patristici, medievali şi moderni.

Acest Dumnezeesc Semn (+) folosit de îngeri şi de aleşii lui Dumnezeu ai Vechiului şi Noului Testament, e o puternică armă cu care Mîntuitorul ne înarmează pentru a ieşi biruitori în lupta cea bună, precum adevereşte şi Sfînta Biserică, grăind: „Doamne, armă asupra diavolului, Crucea Ta ai dat-O nouă, că se scutură şi se cutremură nesuferind a căuta spre puterea ei; că morții ai sculat şi moartea ai surpat. Pentru aceasta ne închinăm Sfintei îngropării şi învierii Tale".

Acestea cunoscîndu-le Sfinţii Părinţi, prin canonul 73 al Sinodului VI ^ ecumenic, afurisesc pe profanatorii Semnului Sfintei Cruci, zicînd: „Crucea cea făcătoare de viață arătîndu-se nouă Mîntuire, trebuie să punem toată silința spre a da cinstea cuvenită Aceluia prin Care ne-am mîntuit din greşeala cea veche. Drept aceea, şi cu gîndul şi cu cuvîntul şi cu simțirea dîndu-i ei închinăciune, închipuirile Crucii cele ce se fac de oarecare pe fața pămîntului, poruncim a se şterge cu tot chipul, ca nu cu călcarea celor ce umblă, să se ocărască Semnul biruinței noastre. Deci, de acum înainte cei ce fac chipul Crucii pe fața pămîntului, poruncim să se afurisească".

Tîlcuire. Canonul acesta hotărăşte ca să ne sîrguim cu tot chipul a da cuviincioasa cinste Sfintei Cruci prin care ne-am mîntuit şi din robia păcatului ne-am slobozit. De aceea, cu gîndid aducîndu-ne aminte de cîte bunătăți ne-am folosit printr-însa, şi cu cuvîntul povestind aceasta şi la alții, să mulțumim lui Hristos Celui ce S-a răstignit pe ea, şi cu simțirea să o sărutăm şi să o cinstim oriunde o vom vedea. Şi fiindcă unii, mai proşti, înseamnă închipuirea Sfintei Cruci pr'etutindenea. (pe covoare, muşamale, trotuare, etc.) pînă şi pe fața pămîntului, poate pentru evlavie, pentru aceasta porunceşte Sinodul oriunde s-ar afla Semnul Sfintei Cruci închipuit jos, să se şteargă şi să se strice, pentru a nu se călca şi a nu se necinsti, de cei ce umblă, Semnul cel biruitor al mîntuirii noastre. Şi, cei ce de acum înainte ar face Semnul Sfintei Cruci pe locul pe unde s-ar călca în picioare, să se afurisească (Sin. V1 ec. can. 73, Pidalion, fila 192).

Privitor la acest canon Prof. Dr. D. G. Boroianu şi Pr. Dron în cărțile lor: „Canoanele Sfintei Biserici Ortodoxe", tîlcuiesc aşa: Crucea pe care Mîntuitorul a suferit pentru mîntuirea lumii este Semnul pe care tot creştinul trebuie să-1 cinstească şi în gind şi în faptă. Nu este însă cuviincios, şi de aceea canonul opreşte, ca sa se facă Crucea pe pămînt pe unde trece omul, ba şi animalele. Chiar dacă ar rezulta aceasta din evlavia celui ce o face, pentru că pe pămînt Crucea se necinsteşte de cei ce trec pe acolo. Canonul afurisește pe cei ce ar face altfel decît hotărăşte el. Se înțelege că servitorii Bisericii trebuie să aibă grijă de a învăța poporul să nu facă Semnul Crucii pe pămînt, explicîndu-le de ce nu este bine şi cuviincios a se face.

* * *

Chipul Crucii trebuie a fi cinstit pentru ceea ce reprezintă el, canonul opreşte să fie pictat pe jos, unde ar putea fi profanat din neglijența sau uitarea noastră. Cei ce nesocotesc canonul se vm afurisi, înlăturîndu-se din obştea creştinilor.

Păcătuiesc mult şi cei ce fac Semnul Sfintei Cruci strîmb pe fețele lor. Cîte Cruci strîmbe fac, cu atîtea păcate se împovărează, se scriu în cartea păcatelor şi bucură pe draci. Creştinii adevărați • îşi fac Semnul Sfintei Cruci drept pe fețele lor, avîndu-şi cele trei degete ale mîinii drepte împreunate şi celelalte două lipite de podul palmei, punîndu-le întîi la frunte, apoi la pîntece, în umărul drept şi umărul stîng, cugetînd la Dumnezeu, Căruia se închină. Rugi ciunile şi Crucile acestea bucură pe îngeri şi se scrin în „< 'ai tea Vieții".

Semnul Sfintei Cruci () e Sigiliul Dumnezeirii cu care se sfinţesc toţi şi toate şi fără de care nimeni şi nimic nu se poate sfinţi; deci, trebuie cinstit, folosit şi nu profanat. Fiecare creştin — Păstor sau păstorit —trebuie a cunoaşte cît mai mult pe Dumne-nezeu, Izvorul tuturor bunătăţilor, a-L asculta şi iubi mai presus de toate; a-şi cunoaşte Sufletul său şi a lupta cu bună chibzuială pentru a şi-1 hrăni, mîntui şi ferici; a cunoaşte Sfînta Cruce cu originea, puterile, binefacerile şi foloasele ei, a-şi purta crucea sa, a întrebuinţa cu înţelepciune de sus această armă dată nouă de Mîntuitorul în lupta ce ne stă înainte, pentru a birui, a ne mîntui de toate relele şi a dobîndi împărăţia lui Dumnezeu.

în Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci vedem: Biserica şi cele mai principale Icoane ale ei. Majoritatea Sfintelor Biserici (materiale) creştine, după vechile rînduieli sfinte, se fac în forma Dumnezeescului Semn al Sfintei Cruci. în acest Semn al Crucii drepi-credincioşii creştini din vechime vedeau simbolizată lumea din cele patru unghiuri. Fericitul Ieronim, privitor la aceasta, zice: „Forma Crucii ce este alta decît patru unghiul lumii? La cap e răsăritul

soarelui, dreapta ţine miezul-nopţii, miază-zi stă în mîna stingă şi la picioare e apusul" (Corn. în Marcu). Forma Crucii o au multe Biserici în exteriorul şi în interiorul lor; iar unele, d.p.: Biserica Patriarhală Sf. Sofia din Constantinopol -- Bizantin -- în afară are forma unui dreptunghi lung; iar înăuntrul ei are-forma unei Cruci.

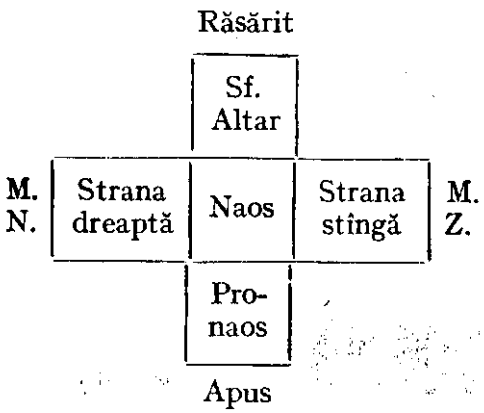

Inspiraţii de Dumnezeu, prin înţelepciunea de sus, adică prin ochelarii Dumnezeeştilor Scripturi şi Tradiţii Sfinte, văd în chipul Dumnezeescului Semn al Sfintei Cruci cele mai mari, mai însemnate Sfinte Icoane din Biserica dreptcredincioasă Creştină.

1) Sfînta Icoană a Prea Sfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi cei de o Fiinţă şi nedespărţită, adică pe Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, astfel: „Lungul Crucii — zice Sf. Simeon Tesaloni-ceanul — închipuieşte pe Dumnezeu Tatăl şi braţele Crucii pe Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfînt, după cuvîntul psalmis-tului: „Mîinile (Dumnezeu Fiul şi Dumnezeu Duhul Sfînt) Tale (Dumnezeule Tată Ceresc) m-au făcut şi m-au zidit" (Ps. 118 *73* S. Tes. o.c. p.....).

2) Sfînta Icoană a Schimbării la Faţă a Domnului nostru Iisus Hristos, sus pe muntele Taborului. „Iisus luînd pe Petru, pe Ioan şi pe Iacob, S-a suit in munte să Se roage. Şi s-a făcut pe cînd Se ruga El (cu braţele întinse în chipul Crucii după obişnuinţa lui Moisi, David, Solomon, ş.a. (Eş. 17 11 ; Ps. 62 *5;* 140 2; 3 Imp. 8 *22;* 2 Parai. 6 *12),* chipul Feţii Lui altul, strălucind ca soarele, si îmbrăcămintea Lui albă ca zăpada, ca lumina strălucind" (Lc. 9 *28-36;* Mt. 17 *1-8;* Mc. 9 *2-8;* 2 Petru 1 *17-18).*

3) Sfînta Icoană a Răstignirii. Mîntuitorul cu Corpul şi braţele întinse pe Cruce, în chipul Semnului Sfintei Cruci, chemînd sub A-tot-Puternica-I Jertfă şi Mîini ocrotitoare pe toţi oamenii dornici a se mîntui din robia diavolului, aşa precum cloşca îşi chiamă puii sub aripi ca să-i scape din primejdie şi pierzare. „Veniţi la Mine toţi cei osteniţi şi însărcinaţi (cu păcatele), şi Eu vă voi odihni pe voi.. . Ierusalime! Ierusalime! . .. de cîte ori am vrut să adun pe fii tăi cum îşi adună cloşca puii săi sub aripi şi n-aţi vrut..." (Mt. 11 *28 -30 ;* 23 *37).*

4) Sfînta Icoană a înălţimii Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, cu Trupul omenesc la cer, cu braţele întinse în forma Crucii. „Iisus — după ce a încredinţat desăvîrşit pe ucenicii Săi despre învierea Sa prin semne şi minuni arătîndu-Se lor timp de 40 de zile, vorbind cu ei cele despre împărăţia Cerurilor — i-a scos din Ierusalim pînă în Vitania, pe muntele Măslinilor. Acolo grăind cu ei, ridicîndu-Şi mîinile Sale, i-a binecuvîntat (ca Arhiereu universal şi etern, arhiereşte, cu amîndouă mîinile, avînd braţele întinse în chipul Crucii) şi s-a înălţat la ceruri, unde a şezut de-a dreapta Tatălui" (Lc. 24 *50 -53';* Mc. 16 *19-26;* F. Ap. 1 *3, 9-12).*

5) Sfînta Icoană a învierii. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul cu steagul Crucii în mîini arătîndu-Se Măriei Mag-dalenei, Mironosiţelor, Apostolilor şi tuturor

credincioşilor Săi în cele 40 de zile după înviere. Aşa ni-L înfăţişează unele Sfinte Icoane şi Sf. Evanghelie.

6) Sfînta Icoană a Sfîntului Duh cu aripile întinse în chip de porumbel în Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci, prin care El lucrează la luminarea, înariparea, împuternicirea şi mîntuirea tuturor dreptcredincioşilor Creştini, cler şi popor, Păstori şi păstoriţi

7) Sfînta Icoană a Prea Sfintei Treimi cu Mîntuitorul stind de-a dreapta Tatălui Ceresc cu Sfînta Cruce mare pe umeri, sau Sfînta Cruce înfiptă deasupra pămîntului, jos în mijlocul l'rca Sfintei Treimi. în alte Sfinte Icoane pămîntul cu Sf. Cruce înfipţii deasupra lui, în mîna lui Dumnezeu Tatăl şi în mîna lui Dumnezeu Fiul.

8) Sfînta Icoană cu arătarea Prea Sfintei Treimi la stejarul Mamvri, Patriarhului Avraam şi Sarrei în chipul a trei călători-Ingeri fiecare cu Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci ţinîndu-1 în mînă rezemat pe umăr.

9) Sfînta Icoană a înfricoşatei Judecăţi universale, Mîntuitorul pe Scaunul Slavei Sale cu Crucea pe braţe ori pe umăr, sau Sfînta Cruce mare în spatele Sfintei Mese, cu o mînă ieşită din nori dedesuptul ei, susţinând cumpăna Dreptăţii Dumnezeeşti, în care se cîntăresc faptele bune cu cele rele ale fiecărui om în parte, după care se aşează în Rai cu îngerii, ori în iad cu dracii.

10) Sfînta Icoană a Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Măria Maica Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, rugîndu-se Iui Dumnezeu cu braţele întinse în chipul Crucii, pentru scăparea oamenilor din urgiile Divine şi feluritele primejdii pierzătoare cînd se dezlănţuiesc cu furie nimicitoare asupra lor, pentru grelele păcate săvîrşite şi neispăşite prin: pocăinţă adevărată, spovedanie curată însoţită de facerea roadelor vrednice de pocăinţă cu împărtăşirea după buna pregătire...

Şi majoritatea creştinilor: ignorează, schimonosesc, înjură, profanează prin călcarea cu picioarele sau şedere pe cruci (!!!), acest prea minunat Semn al Sfintei Cruci cu care se sfinţesc toţi şi toate, şi fără de care nu se poate sfinţi nimeni şi nimic !!!

Profanatorii Crucii, mari şi mici, se prăbuşesc ca morţii la pămînt. într-un a din bătrînele cărţi de cazanie, ni se spune că odată un împărat păgîn dintr-o ţară depărtată, a cerut unui supus al său dreptcredincios creştin să-i arate pe Dumnezeul său, pe Dumnezeul creştinilor, pe Iisus Hristos. Creştinul alergă repede acasă şi venind în palatul împărătesc, scoase de sub haină o Sfînta Cruce cu Mîntuitorul Iisus Hristos, zugrăvit pe ea, arătînd-o împăratului şi boierilor din sfatul ţării care erau cu el. Spurcatul împărat păgîn cînd a văzut Crucea şi pe Iisus Hristos răstignit pe dînsa, a scuipat asupra ei, răstindu-se mînios la creştin: „Acesta e Dumnezeul vostru al Creştinilor?!" Atunci (o minune!), ce să vezi? Chiptil Domnului nostru Iisus Hristos de pe Cruce Şi-a întors Faţa Sa în altă parte, însă ochii priveau ţintă în faţă pe batjocoritorul împărat păgîn şi pe curtenii lui care erau acolo de faţă. Cuprinşi de fiori groaznici, toţi s-au prăbuşit cu feţele la pămînt şi au zăcut aşa leşinaţi de spaimă vreo trei ceasuri. Numai Creştinul a rămas în picioare în marea sală a palatului. Privindu-i cu mirare şi jale, pe împărat şi pe curtenii săi, ce zăceau jos pe pardoseala de marmoră preţioasă a palatului ca nişte morţi, Creştinul cugetă în sine: „Dacă mimai Chipul Domnului nostru Iisus Hristos ca Mîntuitor a fost atît de înfiorător, încît aceşti necinstitori şi profanatori ai Crucii Lui s-au prăbuşit la pămînt unde zac ca nişte morţi; oare cît de groaznică va fi Faţa Lui, cînd va sta pe Scaunul Slavei Sale ca Judecător, şi ce vor face ei atunci? ? ?"

Aici se naşte întrebarea: Dacă păgînul împărat nesocotind, scuipînd Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci, s-a prăbuşit la pămînt împreună cu boierii săi ca nişte morţi... oare ce va fi cu purtătorii numelui creştinesc, care pun acest Dumnezeesc Semn în locuri de profanare ca să se necinstească şi să se profaneze prin starea pe el şi prin călcarea cu picioarele, pe care chiar ei înşişi îl calcă şi stau ca nişte vietăţi neraţionale? ? ? Acei care pun Semnul Sfintei Cruci ori în ce fel pe jos spre profanare, cei care schimonosesc acest Dumnezeesc Semn cînd şi-1 fac pe feţele lor şi înjurătorii Sfintei Cruci, ereticii, rătăciţii sectari care tot zic că Crucea nu e la nimic că nu-i socotită la nimic, că e numai două lemne încrucişate, două linii încrucişate... cu toată parada numirii lor de creştini... în realitate sînt un fel de saduchei, care nu credeau în religia ce profesau !!! însă Dumnezeu nu Se lasă batjocorit; ci, ceea ce vor semăna oamenii aceia vor şi secera (Gal. 6 7 ; comp. Osia 10 *12—15;* Amos 6 *4-10;* Lc. 16 25'; Rom. 2).

Astfel, cum cinstesc sau necinstesc, înalță sau pun spre călcarea oamenilor Dumnezeescul Semn al Sfintei şi de viață purta toarei Cruci, aşa vor deveni şi ei cinstiți sau necinstiți, înălțați înlocuri de cinste sau prăbuşiți spre călcarea neamurilor (Ape. 12 2; 13 *1-3;* 11 *1-2;* 13).

Ridicați, ştergeți ori stricați semnul Sfintei Cruci din locurile unde se profanează, necinsteşte ori se batjocoreşte prin călcarea cu picioarele sau stînd pe el. Creştinilor şi creştinelor! Nu vă lăsați amăgiți de şoaptele şarpelui-diavol, care vă grăieşte amăgitor prin profanatorii şi dascălii potrivnici Semnului Sfintei Cruci. Observați bine pînzeturile, montoanele, stofele, păturile şi încălțămin-tele ce voiți a cumpăra şi nu luați pe cele cu cruci, pătrățele sau romburi, ca nu cumva fiind siliți a profana şi astfel Semnul Sfintei Cruci de pe ele, să cădeți sub afurisania Soborului VI ecumenic al Sfinților Părinți.

Semnele Sfintei Cruci, chiar şi cele formate din pătrățele şi din romburi, e bine a le scuti de profanări ca să fim şi noi scutiți de groaznicele urgii şi primejdii, care mereu se dezlănțuiesc cu furie asupra lumii zăcîndă în cel rău, deşi unii zic că acelea nu sînt Cruci (1 Ioan 5 *19;* Gal. 1 *4).* Ori n-ați văzut adeseori pe spatele feloanelor preoțeşti în timpul slujbelor Sfinte o cruce din galoil de aur, argint ori din cordea, împrejmuită cu un cerc toi de galon sau cordea; iar la altele Semnul Sfintei Cruci în pătrat, caic sc mai fac astfel şi pe unele stofe sau montoane???

Semnul Sfintei Cruci împrejmuită cu cerc arată ia Sfinții l.iturghisitori care le poartă, prin răbdarea şi suferințele • u lin In

şi pentru Hristos, vor dobîndi dimpreună cu cei ce îi vor ajuta şi urma prin uşa cea strimtă şi pe calea cea îngustă, înfierea şi fericirea veşnică, împărățind pururea cu Hristos Dumnezeu-Omul.

Semnul Sfintei Cruci în pătrat sau în pătrățele arată Jertfa CU proslăvirea Mielului lui Dumnezeu, Care ridică păcatele lumii sau mîntuirea pe care a lucrat-o El în mijlocul oamenilor în toate cele patru laturi ale pămîntului. Aceasta ne-o aminteşte Dumnezeescul Semn al Sfintei Cruci pe care o fac Sfinții Liturghisitori în Sf. Agneț (Miel) cu format pătrat, tăind cruciş în partea de dedesupt.

Sfîntul Agneț (Miel) partea de deasupra cu pecetea şi inițialele IIS.XC.NI.KA. Iisus Hristos Biruitorul, şi partea de dedesupt tăiată cruciş, arătînd Mielul Crucificat, Jertfit pentru mîntuirea lumii drepteredincioase. Semnul Sfintei Cruci din mijlocul acoperă-mîntului de deasupra de pe Sfînta Masă (Marele Jertfelnic, Prestol), înseamnă Semnul Sfintei Cruci făcut de israeliți după porunca lui Dumnezeu dată lor prin Moisi cu sîngele mielului pascal în ajunul ieşirii lor din Egipt la intrările locuințelor lor cu forme dreptunghiulare sau pătrate, prin care şi-au salvat din pierzare pe toti întîi născuții lor.

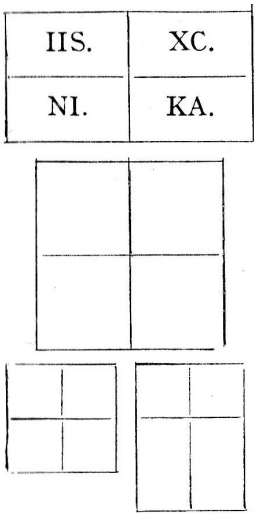

Pecetea Dumnezeirii în forma literei T, Tav, inițiala Tatălui Ceresc, cu care au fost pecetluiți pe frunțile lor aleşii Bisericii Vechiului Testament pentru salvarea acestora din pierzare, încă nu trebuie lăsată în profanare. După Sf. Ap. Barnaba, litera T = 300 oglindeşte întrînsa pe Prea Sfînta Treime cea de o Ființă şi nedespărțită, aşa cum 1 = 10 şi H — 8 ne dă inițiala Domnului nostru Iisus Hristos ITH sau HTI = 318, reamintindu-ne de strălucitele biruințe făcute de Avraam cu cei 318 bărbați din casa sa asupra celor patru împărați păgîni, dezrobind pe nepotul său Lot cu toată casa şi averile lui (Fac. 14) şi de cei 318 Sfinți Părinți ai primului Sinod ecumenic asupra lui Arie şi a partizanilor lui, unii dintre ei chiar clerici, dezrobind foarte multe Suflete de clerici şi credincioşi din molipsirea acelui satanic eres (Vezi Cazaniile şi predicile Duminicii a 7-a după Paşti).

Semnele Crucii formate din pătrățele şi alte forme ale Sfintei Cruci prin linii încrucişate care formează Semnul Crucii pe stofe, aşternuturi şi ori unde s-ar putea necinsti, să se ridice de acolo din acea profanare, ori să se şteargă, să se strice Semnul Crucii: stricîndu-1 desăvîrşit ori acoperindu-i brațele cu culoarea fondului, aşa cum ne sfătuiesc Sfinții Părinți ai Sinodului VI ecumenic în canonul 73 şi tîlcul lui (Vezi p. 160—161 din această carte).

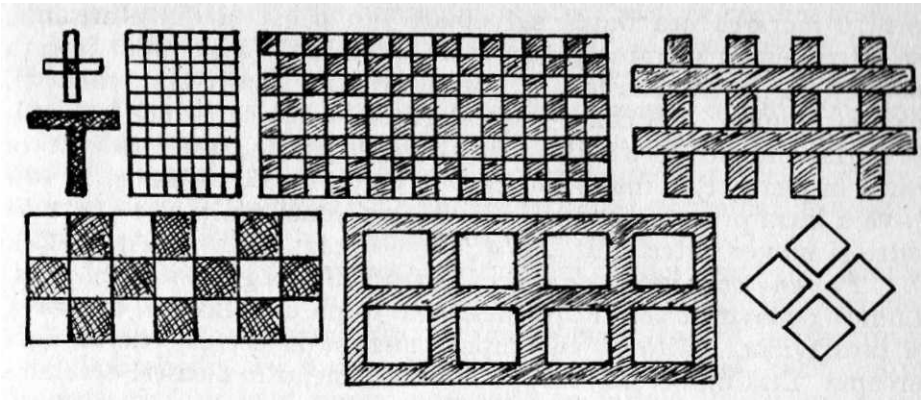

Mulţi profanatori ai Semnului Sfintei Cruci susţin orbeşte că orice covoare, muşamale, aşternuturi... cu cruci puse pe jos sau mozaicuri, pietre, pavaje... cu Semnul Crucii, pot oamenii să calce şi să stea pe ele, deoarece pînzeturile cu care ne îmbrăcăm au Semnul Crucii în încrucişarea urzelii cu bătătura. Aceasta-i o amăgire a vicleanului camuflat întrînşii. Firele pînzei sînt aşa de bine bătute, încît nu se vede Semnul Crucii cu cele patru cornuri ale lui. Dacă în pînzeturi ar fi Semnul Crucii Sfinţii Părinţi n-ar mai fi rînduit să se coase pe culion sau pe camilaveă chipul unei Cruci de purpură (Vezi V.R.M. o.c. p. 115 *65),* aşa cum purtau toţi Cuvioşii şi Cuvioasele pe camilaveă deasupra frunţii (Vezi chipurile lor din clişeele cărţilor bisericeşti şi din pictura Bisericii), aşa cum poartă şi azi I. P. S. Ierarhi. De asemenea nu s-ar mai pune Cruci făcute anume din galon de aur, de mătase, sau din cordele colorate pe veşmintele Sfinţiţilor Liturghisitori, adică pe: stihare, orare, mînicuţe, epitrafire, brîuri, bedernişe, feloane, sacose, omo-foare... pe acoperămintele Sfîntului Jertfelnic, a iconostaselor, dveră, etc. Iată că, şi din aceasta reiese clar rătăcirea susţinătorilor profanării Sfintei Cruci, că lumina îi arată în ce infernală beznă întunecoasă se cufundă acei profanatori ai Semnului Sfintei Cruci cu minciuno-dascălii aceia ai lor.

S-au văzut şi se văd adeseori creştini şi creştine care la Scaunul Sfintei Spovedanii sau în timpul cuvîntărilor luminătoare in acest scop, că ascultă, se prind şi chiar se hotărăsc a împlini sfatul Sfinţilor Părinţi ai Sinodului VI ecumenic, pentru a ridica, şterge sau a strica Semnul Sfintei Cruci din locurile unde se profanează. Dar vai! Cînd se apucă de lucru îşi pierd curajul cel bun. Devin asemenea semînţelor bune căzute pe locuri bătucite, pietroase sau pline de spini (Mt. 13 1 *24;* Mc. 4 1 *20; Lc. 8 5 15).* Se pierd pentru lucrarea cea bună, salvatoare din păcat şi din afurisanie, se pierd pentru lucrarea mîntuitoare de Suflet! Şi aici apar în faţa noastră cuvintele eterne ale Mîntuitorului: „Mulţi sînt chemaţi, dar puţini aleşi... Strîmtă-i uşa, îngustă-i calea care duce la viaţă, şi puţini sînt cei ce o află pe ea. Largă-i poarta, lată-i calea care duce în pierzare, şi mulţi sînt care se îngrămădesc pe ele. .. Nevoi-ţi-vă a intra prin uşa cea strimtă, că zic vouă, mulţi vor căuta să intre şi nu vor putea" (Mt. 22 14; 7 1*3 — 14*; Lc. 13*24;* F. *Ap.* 14*22).*

Profanatorii vechi şi noi ai Sfintei Cruci groaznic pedepsiţi. Lumea potrivnică activităţii Mesianice după crucificarea, omorîrea şi proslăvirea, înălţarea cu trupul omenesc la cer şi şederea de-a dreapta Tatălui Ceresc, crăpa de ciudă, neputînd suferi strălucitele pelerinagii a mulţimii credincioşilor, care sute şi mii, unii după alţii, tot mereu se suiau pe Golgota şi se închinau Domnului înaintea Sfintei Cruci pe care fusese răstignit şi Jertfit ca un Miel de bună voie pentru ridicarea păcatului lumii. Atunci diavolul, care împăcase pe Irod cu Pilat pentru a osîndi la moarte pe Domnul nostru Iisus Hristos, a împăcat şi pe învrăjbirii evrei cu idolatrii romani pentru a ascunde Crucea Domnului şi a nimici cu desăvîrşire acele pelerinagii creştineşti. Săpînd acolo pe loc o groapă adîncă, au aruncat cele trei cruci împreună cu cuiele şi inscripţia întrînsa, şi le-au acoperit cu pămînt. Toate gunoaiele şi molozul din Ierusalim le-au cărat şi pus acolo deasupra. Mai tîrziu, din îndemnul evreilor, împăratul Adrian a făcut deasupra acelui loc o capişte în care a pus chipul idoliţei Venus. Sfînta Cruce a stat în acea profanare vreo trei secole, pînă în anul 326, cînd a fost aflată şi scoasă cu mare cinste de împărăteasa Elena.

Profanarea aceea a fost groaznic pedepsită de sus, cu: neînțe legeri, tulburări, vrăjmăşii, revolte sîngeroase, masacre şi prăbuşirea desăvîrşită a evreilor. Rînd pe rînd, din an în an, au fost măcelăriți cu miile şi zecile de mii. Țara a fost pustiită, pămîntul şi apele înroşite de sînge. Iordanul baricadat de trupuri intrate în putrefacție, valurile Mării Tiberiadiei şi ale Mării Moarte au devenit mai groaznice ca de obicei din pricina trupurilor oamenilor masacrați şi aruncați întrînsele. Ierusalimul şi Templul arse cu foc şi distruse, şi patria lor desființată pentru totdeauna. Pe ruinele Ierusalimului sfînt şi ucigător al trimişilor lui Dumnezeu şi profanator al Sfintei Cruci, s-a făcut un nou oraş cu temple păgîne şi felurite monumente închinate idolilor romani, care purta numele de „Elia Capitolina". Evreilor le era interzisă intrarea în acel oraş cu totul schimbat. Şi romanii au suferit multe bătăi Dumnezeeşti, cum reiese din istorii. Iată urmările profanării Sfintei Cruci!

în toate vremile, şi în prezent, profanatorii Dumnezeescului Semn al Sfintei Cruci, cu toate motivările lor, au fost şi sînt groaznic pedepsiți. Arătările Semnului Sfintei Cruci pe cer împauLv-.i,, Constantin şi ostaşilor lui, Ierusalimlenilor şi altora (Vezi Viețile Sfinților 7 şi 21 mai), aşezarea lui în Biserica materială în locul cel mai de cinste: sus, sus deasupra catapetesmei, deasupra tuturor Sfintelor Icoane şi deasupra Sfintei Mese în Altarul Bisericilor de către soboarele Sfinților Părinți, surpă toate pretextele profanatorilor acestui Dumnezeesc Semn, înfierîndu-i ca afurisiți sau tăiați din Trupul Bisericii lui Dumnezeu.

Foarte mulți profanatori ai Semnului Sfintei Cruci am văzut şi vedem cu durere că sînt şi în vremile noastre cînd lumina Ortodoxiei străluceşte ca soarele ziua în amiaza mare. Ei sînt aşa de groaznic îmbrobodiți cu o groasă pătură a întunericului, încît susțin morțiş că Cruci sînt numai acelea de pe turlele Bisericilor, de pe Catapeteasmă, de pe Sfînta Masă, de pe acoperămintele Jertfel-nicilor, analoagelor, amvoanelor, de pe veşmintele sfinților Liturghisitori, de pe Sfintele Aere şi Prpcovețe, etc.; iar celelalte de pe covoare, aşternuturi, muşamale, etc. pe care le pun pe paturi, pe scaune şi pe jos spre profanare prin starea şi călcarea pe ele, bodogănesc că nu sînt Cruci, deşi sînt tot Cruci ca şi acelea din locurile de cinste.

Purtătorilor de nume Creştinesc! închipuiți-vă că aveți, de pildă, trei Icoane Sfinte cu chipul Mîntuitorului sau trei fotografii cu chipul vostru, şi puneți: cîte una din ele pe perete, cîte una pipat, canapele, scaune... şi cîte una pe jos. I-a priviți bine şi grăiți adevărul: numai Icoana Sfînta sau fotografia voastră pusă pe perete este veritabilă, cea de pe pat, canapele, scaune... sau cele puse jos pe pardoseală, nu-i Icoană Sfînta sau fotografie cu chipul vostru, pentru că-i pusă în locuri de necinste?!.. . Apoi iată aşa-i cu chipul Dumnezeescului Semn al Sfintei Cruci. Ori unde va fi pus este tot acelaşi Semn al Sfintei Cruci, cum adeveresc şi Sfinții Părinți ai sinodului VI ecumenici în canonul 73. Deci, profanatorii acestui Dumnezeesc Semn, ca şi evreii şi romanii de altă dată, au căzut şi sînt căzuți sub dezlănțuirea urgiilor Divine. Masacrele cu imensele locuri, mese de cadavre de pe întinsul cîmpurilor de război, de pe ape şi din văzduh, ca şi dezertările multora din Sfînta Biserică la eretici, sectari, etc, pe lîngă răsplata multor nelegiuiri, sînt şi o urmare a profanării şi nesocotirii Dumnezeescului Semn al, Sfintei Cruci (Eş. 12 7, 27-25, *29 -50;* 17 *8-16, II* ; lez. 9). De asemenea şi felurite prăbuşiri şi despuieri...

Groaznica pedepsire a mutilatorului Sfintei Cruci. După p<>l<> lirea marii răscoale franceze din secolul XVIII, toate spitalele eiau pline de răniți şi schilodiți de pe cîmpul de luptă. Un preol cerce tind răniții, încurajîndu-i cu cuvinte de mîngîiere, se opreşte la patul unuia dintre cei mai schilodiți, şi-i zice cu blîndețe: „Am crezut că d-ta ai fcst cel mai greu rănit dintre toți. Doresc să ştiu ce-ți lipseşte!" Rănitul i-a zis cu glas slăbit: „Ridică pătura ce mă acoperă, şi vei vedea". Preotul ridică pătura de către picioare, şi se înfiora groaznic, văzînd că-i lipsesc amîndouă picioarele. Mutilatul cu glas stins îi zice: „Părinte! Numai de atîta te-ai înfiorat?! Ridică rogu-te pătura şi de deasupra pieptului, şi vei vedea ceva mai mult!" Preotul ridică pătura şi văzu cu groază că-i lipsea şi mîinile, îi lipseau amîndouă brațele de la umeri. Cuprins de o groaznică înfiorare, Preotul începu a-1 mîngîia, zicîndu-i: „Ah, dragul meu, tare mă simt îndurerat că te văd aşa!" Rănitul oftînd greu, i-a zis: „Părinte Sfințite! Nu mi se cade să-ți fie milă de mine. Ceea ce vezi la mine e pedeapsa lui Dumnezeu! Aşa am făcut şi eu unei Sfinte Cruci. înainte de a intra în luptă, fiind în tovărăşia unor prieteni uşuratici, văzînd o Cruce, m-am aruncat asupra ei cu

înjurături, sudalme şi cu felurite batjocoriri, şi am dărîmat la pămînt mîinile şi picioarele Acelui Chip nevinovat. După blestemata faptă a pornit războiul, am intrat şi eu în luptă. La prima încăierare sîngeroasă m-a ajuns urgia Chipului pe Care L-am hulit şi mutilat. Iată, aşa am rămas şi eu fără mîini şi fără picioare. Mi s-a dăruit însă viaţă, ca, aşa să-mi ispăşesc păcatul ce l-am săvîrşit"

Roadele păcatului!

Crucea Sfînta străluceşte
Sus în cer şi pe pămînt...
Cei ce-o-njură... o profanează
Sînt bătuţi de Domnul Sfînt!
După trecerea răscoalei
Celei mari făcute-n Franţa,
Mulţi stăteau răniţi pe paturi,
Mulţi îşi blestemau viaţa!
Prin spitalele franceze
Ticsite de schilodiţi,
Venea zilnic un bun Preot
Cercetînd pe cei lipsiţi!
Aducîndu-le prin Domnul
Mingîicre ş-alinare,
îndulcind prin vorbe sfinte
Suferinţa lor cea mare!
într-o zi văzu pe unul
Plin de jale, palid, stins,
Şi îi zise cu blîndeţe:
în ziar am văzut scris.
Tot ce vezi aici la mine...
Ii pedeapsa lui Dumnezeu,
Ce, prin necredinţe, hule
Mult am meritat-o eu!
începînd slujba-n armată
Cu răi prieteni m-am unit,
înjurînd Cruci, Sfinte Icoane
Eu mult am păcătuit!
Odată, văzui o Cruce
La răspîntie de drum,
Şi mînat parcă de dracul
M-am dus iute s-o sfărim.
Cu înjurături grozave
La pămînt am dărîmat,
Picioare şi mîihi Sfinte
Din Sfîntul Chip Preacurat!
După fapta-mi blestemată
N-a trecut mult şi-a pornit —
Revoluţia cea mare
Şi eu am fost pedepsit!

C-ai fost cel mai greu rănit.
M-ai lovit, m-ai schilodit,
Şi aş vrea să văd şi eu
De ce membre eşti lipsit!?
Rănitul, cu glas stins
De rănile ce le avea,
îi zis — „Ridică pătura
Şi îndată vei vedea"!
Preotul înduioşat
A tras pătura de-o parte,
Şi văzîndu-1 fără mîini
îi mîngîie... şi-i zise: „Frate!
Multă jale simt în Suflet
Cînd te văd aşa ciuntit,
Fără mîinile-amîndouă
O, ce mult ai suferit!"
„Nu, nu, sfinţite Părinte,
Nu se cade să mă câini,
Nici de mila mea să plîngi,
Ci ihai mult să mă defami!
Chiar în prima-ncăerare
M-a lovit Domnul de sus,
Urgia Celui Prea Sfant
Al Cărui Chip am distrus
Cu măsura blestemată
Cu care am măsurat,
Mi s-a măsurat şi mie
Aşa. .. cum mă vezi în pat!
Tot astfel... şi-n multe feluri
O pătesc mereu vrăjmaşii
Sfintei Cruci, a lui Hristos
Şi ai Sfintei Biserici — pismaşiil
Cei ce-njură Preoţia
Şi hulesc cu-obrăznicie
Taine, Cruci, Icoane Sfinte,
Ajung in mare urgie!
Duhul Sfînt îi părăseşte
Diavolii de cap i-mbată
Şi-i îndeamnă să urmeze
Rătăcirea lor stricată!

Chinul lor nu dormitează
Ei vor fi greu pedepsiţi,
C-o arvună... iar dincolo
Cu viermii neadormiţi!

Să ne împodobim cu Crucea Domnului şi nu cu deşertăciuni idoleşti. Fiecare creştin şi creştină, precum sîntem îndatoraţi, *t* bine să purtăm la piept, în sîn, Sfînta Cruce, să o iubim şi să o folosim cu succes. E interzis cu desăvîrşire tuturor creştinilor şi creştinelor a se împodobi ca paginii egipteni, brahmani şi alţi idolatri întunecaţi din toate vremile, cu satanicele zărzămuri idoleşti, cu care aceia îşi împodobeau idolii lor. Aşa d.p.: „Pe gropniţa (egipteană) a lui Beni-Hasan sînt închipuiţi robi ţinînd în mîini... salbe, cu care întotdeauna era împodobit gîtul şi pieptul regilor şi demnitarilor. Zeii egipteni de asemenea erau totdeauna împodobiţi cu salbe. Salbele, cîte odată, li se aduceau în calitate de dar religios. Pe mormîntul regelui Gorsintefa din dinastia XXVI, Faraon e închipuit aducînd salbe de aur, de diferite forme, zeului Amen-Ra. Sora Faraonului de asemenea e închipuită aducînd salbă aceluiaşi sZeu... Salbele acelea aveau cîteva rînduri de monede (Vezi şi I. Bib. o.c. t.I, p. 467). Sfinţii Apostoli Petru şi Pavel interzic cu desăvîrşire tuturor creştinilor a se împodobi cu astfel de deşeită ciuni (1 Petru 3 *3-6;* 1 Tim. 2 *9;* 1 Ioan 5 *21;* Ape. 17 *3-5),* Acestea sînt oprite şi mai mult a se pune pe Sfintele Icoane ale

Maicii Domnului cu Pruncul Iisus Hristos în braţe. Cei care imita pe paginii idolatri, se primejduiesc groaznic. Doritorii dc mîntuire să se întoarcă cat mai grabnic înapoi la Ortodoxie, la curatele şi sfin-*tele ei* rinduîeli bune.

Cei ce-şi fac Semnul Sfintei Cruci strîmb fie feţele lor şi-l firofa-nează, bucură fie draci. Rînduiala Sfintei Biserici spune tuturor creştinilor dreptcredincioşi — cler şi popor, Păstori şi păstoriţi — să-şi facă-Semnul Sfintei .Cruci cu toată luarea-aminte, drept, pe feţele lor, ca să se poată folosi. Ea ne arată clar că schirnonositorii acestui Semn Dumnezeesc se păgubesc groaznic şi cad în pedeapsă vremelnică şi veşnică. „Mulţi creştini fără nici o socoteală — zice Sf. loan Gură de Aur — fluturînd cu mîna, îşi fac Semnul Sfintei Cruci (strimb) pe feţele lor. Aceia însă se ostenesc în deşert cînd nu-şi închipuiesc Crucea dreaptă pe feţele lor. Numai dracii se bucură de îngîmfarea aceea.. .". Dumnezeeasca Scriptură ne spune clar, că: „Blestemat este cel ce face lucrul Domnului fără purtare de grijă, cu înevire" (Ier. 48 70; comp. 1 Imp. 15 *3, 9, 35;* 3 Imp. 20 *42).* Creştinilor! Priviţi la Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, mult pătimitorul de bună voie pentru mîntuirea noastră din iad, răstignit pe Crucea înaltă de pe creştetul pleşuv al Golgotei; toată greutatea Ti upului Său Omenesc, spînzurat pe Cruce, atîrna în rănile cuielor de la mîini şi picioare, cu care era pironit. Ce dureri grozave a suferit El pentru mîntuirea noastră din tot răul! Nimeni din noi nu-şi poate măcar închipui cît de groaznice au fost suferinţele Lui pe Cruce, cînd toată greutatea corpului Său omenesc atîrna ' numai în rănile mîinilor şi picioarelor pironite cu piroane mari de fier în lemnul Crucii! Şi noi să ne lenevim a face Semnul Sfintei Cruci drept pe feţele noastre, din lene, din mîndrie şi îngîmfare, sau de ruşinea oamenilor, ori mai bine zis a cadavrelor ce vor intra în putrefacţie ca mîine?! Cum să nu fie aceasta un mare păcat? Cum să nu cadă unii ca aceia în blestemul celor ce fac lucrul Domnului cu Înevire? Cum să nu se bucure dracii de acele strîmbături ale Semnului Sfintei Cruci, cînd au ce seri în catastifele lor, cînd au cu ce opri sumedenii de Suflete prin vămile văzduhului pe care le trag în iad, la Judecata particulară şi generală? Cum să nu fie osîndite şi muncite în iad Sufletele acelora ce nu-şi fac nici măcar Crucea dreaptă pe feţele lor, cînd pentru aceasta nu li se cere nici o osteneală peste puterile lor, nici o cheltuială mare, pe care n-ar putea-o suporta? Curn să scape aceia de înfricoşata Judecată, pentru mătăhăieli sau schimonosirea Semnului Sfintei Cruci, cînd facerea acestuia a fost şi este un lucru atît de uşor de făcut şi atît de plăcut la închipuit, aşa drept cum se cuvine unui bun creştin? !

Şi dacă dracii se bucură mult de aceia care schimonosesc Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci cînd îl fac pe feţele lor, apoi închipuiască-şi ori cine are minte sănătoasă cu cît mai mult se bucură dracii de cei ce pun aşternuturi cu Cruci pe jos pentru profanare prin călcarea cu picioarele? De asemenea, cît de mult se veselesc dracii de cei care pun zorzoane cu care îşi împopoţonau paginii egipteni, brahmani. . . idolii lor, pe „Sfinţenia Domnului" adică pe Sfintele Icoane ale Prea Curatei Maicii Domnului şi pururea Fecioarei Măria cu Pruncul Iisus Hristos Dumnezeu-Omul în braţe? Cît de mult se bucură dracii de cei ce pun şi calcă cu picioarele pe Semnul Crucii de pe duşumea (podeală), mozaic, beton, covor, muşama ori alt aşternut cu, Cruci ?. Vai! Vai !• Ce orbire drăcească!!!

Cei care „sînt sadul lui Dumnezeu" (Mt. 15, *13),* întotdeauna să-şi facă Semnul Sfintei Cruci drept pe feţele lor şi să lupte a-l şterge de pe jos, să se ferească din răsputeri de a nu-1 mai profana, ca să nu cadă sub afurisanie... în robia fiarei apocaliptice. Aceştia să se ostenească cu bună chibzuială a cinsti şi folosi acest Dumnezeesc Semn al Sfintei Cruci şi a curaţi Icoanele sfinte de toate zărză-murile sau deşertăciunile idoleşti, cu care se împopoţonau femeile şi fetele uşoare pentru participări la prăznuiri şi petreceri anticreş-tineşti, spre a deveni, a fi şi a rămîne pentru totdeauna fii ai zilei, ai Luminii, ai lui Dumnezeu, şi moştenitori ai Noului Ierusalim Ceresc (Filip. 3, 20-2/; Efs. 2, *6;* Evr. 13, *14;* 12, *22 -24;* Ape. 21 . 22). „Să răscumpărăm vremea — cum ne învaţă Apostolul — ca zilele sînt rele" (Efs. 5, *16;* 6, *13;* comp. Efs. 6, 70; Cols. 4, *5;* Iul. 11, 2; 3, 7-5; 12, 7, *14;* loan 12, *35).*

Fiilor! ce semn fiurtăm? Semnul Divin (f) *? Ori anti-divin (666) t* Patria recunoscătoare îşi medaliază, onorează şi răslă-teşte cu daruri pe eroii săi merituoşi. Mîntuitorul Hristos, împăratul Suprem şi etern, îşi medaliază, onorează şi răsplăteşte cu mult mai mult şi veşnic pe eroii Săi dreptcredincioşi şi buni luptători. Aceasta o adevereşte Duhul Sfînt, zicînd Bisericilor: „Biruitorului îi voi da să guste din mana cea ascunsă. Şi-i voi mai da o piatră albă cu un nume nou scris într-însa, pe care nimenea nu-1 ştie, decît numai cel care-1 primeşte. .. Pe biruitor îl voi face stîlp în Biserica Dumnezeului Meu şi nu va mai ieşi afară.. . Eu voi scrie pe el Numele lui Dumnezeu şi Numele Cetăţii Dumnezeului Meu, al Noului Ierusalim, care se coboară din cer de la Dumnezeul Meu, şi Numele Meu (f) cel Nou" (Ape. 2, 77; 3, *12;* 19, 72; F. Ap. 2, *21-38;* 9, 74-75; Rom. 10, *13;* Filip. 2, 6-77 ; Mt. 2, *18—20).* Eroii Israe liţi ai Vechiului Testament şi eroii Noului Israil pecetluiţi CU litera T iniţiala Tatălui Ceresc şi cu Semnul (f) Sfintei Cruci (Ie/.. 9, *4;* Ape. 7, 4; 9, 4), sînt deosebiţi de lumea zăcîndă în cel rău (I loan 5, *19;* 4, 4). Deci, toţi creştinii şi creştinele mari şi mici, Păstori şi păstoriţi, bogaţi şi săraci, cărturari şi necărlurări, să ne silim a cunoaşte: originea, lucrările minunate şi foloasele mari ale uceltul

Semn Dumnezeiesc. Şi aşa să-1 cinstim şi să-1 folosim cît se poate mai mult.

Porunca Divină şi folosirea Semnului Sfintei Cruci e viaţă. Dumnezeu în Paradis a poruncit omului să mănînce din toţi pomii, numai de pomul oprit să nu se atingă şi să nu mănînce din el ca să nu moară. Astfel, şi în Paradisul spiritual (Biserica Vechiului şi Noului Testament) din multe feluri de semne, s-a ales Semnul (arma) Crucii să-1 folosim cu bună chibzuială şi să-1 cinstim ca pe un obiect Sfint, cu care se sfinţesc toţi şi toate, şi fără de care nu se poate sfinţi nimeni şi nimic. Dacă ar aduna stăpînirea lumească pe toţi Ierarhii, Arhiereii şi Preoţii din lume, zicîndu-le: „Prea Sfinţiţi şi Cuvioşi Părinţi, să faceţi aici o Aghiazmâ sau să săvîrşiţi una din Sfintele Taine ale Sfintei Biserici, însă fără Semnul Sfintei Cruci!" Oaie ce s-ar întîmpla ? Toţi Liturghisitorii ar vedea că nu pot, şi ar răspunde că fără Semnul Sfintei Cruci nu se poate săvîrşi nici o Taină Sfînta, nici o rugăciune publică sau particulară. Toate Tainele, serviciile religioase şi rugăciunile publice şi particulare, se sigilează, împuternicesc şi se sfinţesc numai prin acest Semn, înconjurat cu frică de îngeri în ceruri, şi cinstit aşa de minunat. El nu sufere a fi profanat, ci se răzbună groarznic asupra celor ce-1 pun pe jos, pentru a fi călcat în picioare, ori a sta pe el. Răzbunarea grozavă care a fost asupra Luciferului şi a îngerilor lui, care l-au nesocotit în ceruri; asupra protopărinţilor noştri cînd au călcat porunca Divină mîncînd din pomul oprit; asupra Egiptenilor care n-au avut Semnul Crucii la intrarea locuinţelor lor (Eş. 12, *14);* asupra Israeliţilor în luptă cu Amaleciţii, cînd Moisi de oboseală lăsa mîinile în jos; asupra lui Iuda Iscarioteanul, cînd în ziua intrării Domnului cu triumf împărătesc în Ierusalim şi-a rupt toiagul apostolesc în două şi aruncîndu-1 cu ciudă la pămînt, bucăţile toiagului rupt s-au suprapus unul deasupra altuia în chipul Crucii, pe care el călcîndu-o în picioare, a pierdut darul apostoliei, viaţa şi Sufletul; asupra ereticilor creştini fără Sfînta Cruce şi împărţiţi în sute de secte potrivnice unele altora, etc, aceiaşi pedeapsă va fi şi asupra profanatorilor ei din toate vremurile.

299) Am făcut Semnul Sfintei Cruci cu capul acoperit (ca femeie adeseori cu capul descoperit) în casă, în curte (ogradă), în grădină, la lucru, cînd am trecut pe dinaintea Sfintei Biserici, unde locuieşte Dumnezeu... în P.S. Trup şi Sînge sau Sf. împărtăşanie sub chipul Pîinii şi al Vinului Euharistie; şi pe dinaintea Sfintei Cruci, care ne reamintesc

Răstignirea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos? Am făcut Semnul Sfintei Cruci în felurite forme, în: cusături, alesături, aşternuturi, broderii, covoare, lăicere, muşamale... pe care le-am pus, aşternut pe scaune, lăviți, canapele, paturi... şi pe jos, pe duşumele, unde s-a profanat... prin şederea şi călcarea cu picioarele acest „Sigil", „Semn" sau „Pecete a Dumnezeului Celui Viu", Dumnezeiescul Semn al biruinței noastre asupra vrăjmaşilor noştri nevăzuți şi văzuți, Arma dată nouă Creştinilor de Domnul Hristos Dumnezeu-Omul prin Biserica Sa asupra diavolului? Am făcut Semnul Crucii în pietre de pavaje, mozaicuri, beton, etc, şi pus sau turnat jos pe trotuarele străzilor şi a curților, prin case, şcoli, Biserici, localuri publice, prin closete particulare şi publice, etc, unde s-a profanat prin nesocotirea şi călcarea lui cu picioarele ? 11! Am făcut Semnul Sfintei Cruci pe fața pământului... şi pe cel făcut de alții nu l-am stricat, nici nu l-am şters?

300) **Am făcut glume răutăcioase şi am grăit măscăriciuni la adresa dreptei credințe, a Bisericii şi a clerului? Am căutat să plac mai întîi şi mai mult oamenilor decît lui Dumnezeu ? Am purtat numele creştinesc spre osîndire vremelnică şi veşnică? Am grăit glume cu cuvintele Dumnezeieştilor Scripturi sau cu cuvintele bisericeşti ?**

301) **Am dus bani, jertfe, daruri... la altarele eterodocşilor, în capiştele ereticilor, sectarilor?**

302) **Am apărat, ajutat şi încurajat pe: eterodocşi, eretici şi sectari, cu cuvîntul şi cu fapta, ascultîndu-i şi urmînd la capiştele lor?**

303) **Am cugetat a jura strîmb, cu voie, de nevoie?**

304) **M-am blestemat cu jurămînt şi fără de jurămînt? M-am jurat a răsplăti răul făcut de alții tot cu rău? Am împlinit jurămintele rele făcute la: mînîe, iuțime, beție, sau în lipsa sănătoasei judecăți ?**

305) **în loc de împăcare am tras pe aproapele meu la judecată şi jurămînt? L-am judecat şi osîndit cu asprime?**

306) **Am gîndit, grăit şi susținut verbal şi scris, că: creştinii şi cei sfinți: monahii şi Preoții pot jura oricînd?**

307) **Am înjurat de cele Sfinte? (m)**

m) Cei ce drăcuie, se dau dracului, înjură de cele Sfinte, sS-vîrşesc o mare nelegiuire (Vezi „Păcatul drăcuitului şi înjuraturilor de cele Sfinte", pp. 1-368, de aut. şi pp. Voi. I 521 -528, din această carte).

308) **Am vorbit cu dispreț şi hulă despre Dumnezeu, Sfinți, de Sfînta Cruce şi unica Lui Biserică Sobornică şi Apostolica, spirituală şi materială, luptătoare şi triumfătoare *i***

309) **Am jurat strîmb, drept, la judecată, în lume, silii, umilit, adeseori? M-am îmbiat a jura am obiceiul iau de a zice: „Zau",**

310) **„Zău lui Dumnezeu" (n), „Ştie Dumnezeu", chemînd Numele iui Dumnezeu şi al Sfinților Lui la toate deşertăciunile şi minciunile**

n) „Zău", adică: idol, drac, necuratul (Is. 44, *9 —20;* Ier. 10, *3-9;* Avacum 2, *19;* Lev. 17, 7; Ps. 105, *36-38;* 113, *12-16;* 134, 75-75; Epist. lui Ieremia 1, *4-62;* 1 Cor. 10, 79-27 ; Ape. 9, *20).* Canonul supune certărilor pe cei ce jură cu jurăminte păgîneşti (ca: zău, zău lui Dumnezeu, să mor, să orbesc, să n-am parte de copii, pe legea mea, să mă ia dracul, ș.a.); iar noi hotărîm afurisirea pentru aceştia (Sin. VI ec. can. 94; 25; 29; 30 Apost.; 1 Imp. 14, *24—46;* comp. Mt. 5, *34—37;* Iac. 5, 12). „Preotul să nu se jure fieşte (cu nici un fel de) jurămînt, nici mic, nici mare, nici cu voie, nici fără voie; iar de va face aceasta, să se scoată din Preoție" (P.B.G. pag. 114 (101)). „Preotul de va jura ori de voie ori de nevoie, să mt mai fie Preot" (Apst. 21; înv. p. canoane, d. Molitfelnic).

Mîntuitorul opreşte pe clerici şi pe creştini a se jura ori în ce fel, zicînd: „Ați auzit că s-a zis celor de demult: „Să nu juri strîmb; ci să dai Domnului jurămintele tale. Eu însă zic vouă: „Să nu te juri nicidecum. Nici pe cer, că este Scaun al lui Dumnezeu, nici pe pămînt, că este aşternut al picioarelor Lui, nici pe Ierusalim, că este Cetate a Marelui împărat, nici pe capul tău să nu te

juri, că nu poți face nici un fir de păr alb sau negru. Ci, să fie cuvîntul vostru: ce e aşa, aşa, şi ce e nu, nu; iar ce e mai mult decît atîta, e de la ceî rău" (Mt. 5, *33—37).* Orice fel de jurămînt opreşte şi Apostolul, zicînd: „Mai înainte de toate, frații mei, să nu vă juraţi nici pe cer, nici pe pămînt, nici cu alt jurămînt oarecare, ci să fie vouă ce este aşa, aşa, şi ce este nu, nu, ca să nu căderi în fățărie sau în osîndă"' (Iac. 5, 72). Vezi şi Cazania Duminicii 31 după Rusalii, şi „Oglinda Duhovnicească", pp. 570-595; 633 -696 ; 2235-2261, de aut.

310) M-am jurat (o): să orbesc, să mor, să n-am parte de copii.. . să fiu... să pat... ş.a. ? Am silit, amăgit, corupt pe alții cu bani, îngroziri sau cu minciuni ca să jure strîmb? Am judecat superficial ?

o) Toți creştinii care se jură adeseori astfel pentru orice lucru de nimic, păcătuiesc mult şi se despoaie de Darul Divin. Precum Evreii uşuratici din vremea Proorocilor şi a Mîntuitorului se jurau adeseori la afacerile lor zilnice, la tîrguieli, negustorie, aşa şi aceştia se jură des, zicînd: „Zău... pe ochii mei... să orbesc... să plesnesc ... pe copiii mei... să n-am parte de copiii mei... să fie, să pată... să se dea... care ți-a mințit". Astfel de jurăminte, ca şi jurămintele mincinoase, sînt oprite de întreaga Dumnezeiasca Scriptură şi de Sfînta Biserică.

Mîntuitorul a hotărît tuturor oamenilor, zicînd: „Să nu vă juraţi nicidecum... ci să fie cuvîntul vostru adevărat, ce este aşa, aşa, şi ce este nu, nu; iar ce este mai mult decît aceasta, este de la cel rău" (Mt. 5, *33—37).* Aşa hotărăşte şi Apostolul (Iac. 5, 72). De asemenea şi Proorocul Osia, zicînd: „Nu vă juraţi pe Dumnezeul cel Viu" (Osia 4, 75). Pentru aceasta şi Sf. Vasile cel Mare zice că jurâmîntul deodată este oprit, şi cu mult mai vîrtos cel ce se face de către cineva pentru a face rău cuiva (Vezi pe larg Sin. VI ec. can. 94; Sf. Vasile, 29; Apost. 25; 29; 30; 1 Imp. 14, *24 -46).* Astfel, nimenea să nu se mai jure pe Dumnezeu, nici pe făpturile Lui. Cei care se jură, să se canonisească ca ucigaşii şi curvarii, să-i despartă de împărtăşire şi de Biserică. Deşi în Vechiul Testament s-a iertat a se jura; însă creştinilor nu e îngăduit a jura. Deci, nu se cuvine creştinilor a jura nici pentru toată lumea (Pidalion, fila 500).

„A se jura — tîlcuieşte acest loc fericitul Teofilact la Matei 5, *37* — fiindcă este mai mult decît „aşa" şi decît „nu", pentru aceasta este de la diavolul. Dar vei zice: „Oare legea lui Moisi fiindcă po runcea a se jura, era rea?" Tu cunoaşte că atunci nu era lucru rau a se jura; însă după venirea Domnului Hristos, este lucru rau. precum şi a se tăia împrejur, şi în scurt a ține cele iudaiceşti. De vreme ce şi a suge țîță este lucru cuviincios pruncilor; iar barba-ților e ruşine ...".

Jurămîntul s-a dat şi se dă oamenilor care iubesc, fac şi propaga minciunile, fiind copleşiți de mulțimea acestora, fiindcă nu slujesc lui Dumnezesu cu trup şi Suflet, aşa cum sînt datori a face; ci Satanei, lucrurilor, îngerilor, slujbelor şi trufiei lui, de care s-au lepădat la Sfîntul Botez. Deci, ei părăsind făgăduința dată la Sf. Botez şi viețuind anticreştineşte în felurite chipuri, li se impune la instanțele judecătoreşti a jura, spre a se putea cîtuşi de cît a dibui dupa adevărul pierdut. Tot pentru dibuirea adevărului se varsă atîtea sumedenii de jurăminte de oameni între ei la feluritele convorbiri, afaceri şi negustorii, dar acestea arată clar dzertarea lor din ade-văratul Creştinism.

„Nu te jura nicidecum: ci grăieşte adevărul curat. Bărbatul care se jură mult, se va umplea de fărădelege şi biciul nu se va de-părta de la casa lui. De va greşi, păcatul lui va fi asupra lui, ,si măcar de va trece cu vederea, îndoit greşeşte. Şi de a jurat in deşert, nu se va îndrepta, că se va umplea de rele casa lui. Este mai care este deopotrivă cu moartea. Să nu se afle aceasta în moştenire lui Iacob (în Creştinism). De la cei binecredincioşi toate acestea se vor depărta şi în păcate nu se vor tăvăli. Cu vorba lua cumpătare nu-ți obişnui gura, că în aicea este cuvîntul păcatului.. " (Mt. 5, 37; Is. Sir. 23, 20 *15).*

Cel ce îndeamnă pe altul a jura strîmb, cade şi el în osînda grea a acelei nelegiuri (Mt. 5, *14;* 23, *16 —24 ;* 5, *33—37).*

Am hulit unica adevărată Biserică spirituală şi materială (p) a lui Dumnezeu dimpreună cu rînduelile, slujbele, învățăturile, tainele, sfințeniile, sfaturile şi binefacerile ei?

p) *Biserica spirituală,* este adunarea tuturor creştinilor dreptcredincioşi. Biserica lui Dumnezeu — după Coresie — sînt Sfinții (adevărații creştini) cei chemați, sau adunarea dreptcredincioşilor şi a celor chemați la sfințenie. Numele Bisericii — zice Sf. Ioan Hristostom — nu e nume de despărțire; ci de unire şi de conglăsuire. Biserica aceasta este Trupul mistic al Domnului Hristos. „Voi sînteți Biserica lui Dumnezeu şi Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi... Voi sînteți Trupul lui Hristos şi mădulări din parte. Şi, Dumnezeu a pus pe unii în Biserică, întîi pe Apostoli, al doilea pe Prooroci, al treilea pe dascăli, după aceia pe puteri, apoi darurile tămăduirilor, ajutorințele, isprăvniciile, felurile limbilor" (1 Cor. 3, *16—17;* 6, *19;* 12, *27-28;* 2 Cor. 6, *16;* Efs. 2, *20-22;* Evr. 3, *6;* 1 Petru *2, 5).*

Biserica spirituală este adunarea tuturor creştinilor — cler şi popor — de aceiaşi dreaptă credință, care conlucra într-un cuget şi într-un Duh Sfînt, după Dumnezeieştile învățături existente în Sfintele Scripturi şi Tradiții, pentru binele propriu, obştesc şi pentru slava lui Dumnezeu, după cuvîntul Mîntuitorului, Care zice:,, Voi sînteți lumina lumii... Voi sînteți sarea pămîntului... Aşa să lumineze lumina voastră înaintea oamenilor, ca văzînd ei faptele voastre cele bune, să proslăvească pe Tatăl vostru Cel din ceruri" (Mt. 5, *13-14, 16).*

Biserica credincioşilor — conducători şi conduşi— de aici de pe pămînt, se numeşte Biserica vie, luptătoare (Mt. 18, 77; Rom. 16, *17;* 1 Cor. 5, *9;* 2 Tes. 3, *6, 14;* 2 Ioan 1, 10); iar adunarea creştinilor Sfinți din ceruri, se numeşte Biserica triumfătoare (Evr. 12, *22 -24;* Inț. Sol. 3, *1-9;* Lc. 10, *20 -24;* 16, *22-26).*

Biserica spirituală este adunarea poporului, Trupul lui Hristos, Numele Lui, Soția lui Hristos curățită cu apele Botezului, stropita şi hrănită cu Sîngele şi Trupul Lui, înfrumusețată ca de nuntă, însemnată prin Sfîntul Duh cu pecetea (sigiliul) Sfîntului Mir, în care strălucesc mărgăritarii sfintelor dogme ale învățăturii Domnii lui către ucenicii Săi, pe care Patriarhii au închipuit-o mai înainte, Proorocii au prezis-o, Apostolii au întemeiat-o, Ierarhii au inliu musețat-o, şi care în Mucenici s-a terminat, al căreia Cap este Hristos Biserica este scaun împărătesc şi Arhieresc, pe care şade Mintui-lrtul împăraților şi Marele Arhiereu al Arhiereilor, însuşi Mintuitorul nostru Iisus Hristos. Este şi baltă lină a păcătoşilor, prin care se spală păcatele lor, şi slavă (glorie) drepților, scăpare şi pod către Dumnezeu, laudă, veselie şi bucurie tuturor creştinilor. Cîți o iubesc cu toată inima şi cu tot Sufletul lor, aceia vor lua cunună de la Dumnezeu şi se vor face moştenitori împărăției Lui; iar cîți o vor defăima se vor osîndi.

Biserică se numeşte, pentru că pe toți îi cheamă şi pe toți îi adună.

Biserica se numeşte Sfînta pentru că Mîntuitorul a sfințit-o cu Sfîntul Său Sînge, şi pentru că Duhul Sfînt neîncetat o sfinţeşte prin Sfintele mistere. Sobornicească se zice precum şi Apostolească pentru că într'însa învățătura Apostolilor şi a Sfintelor Sinoade rămîne neclătită. Iar Domnul Hristos se numeşte Capul ei, fiindcă acea Biserică în care rămîne dogma Ortodoxă neclintită, este Trupul Lui (P.M.B. pag. 136; Arhiereul.Ioanichie Evantias, pp. 13 — 14).

Biserica spirituală e una. „Pe această Piatră — adică pe Mine şi credința vie în Mine, a zis Domnul Hristos — voi zidi Biserica Mea, şi porțile iadului nu o vor birui pe ea" (Mt. 16, *18;* comp. I Cor. 3, 11; Efs. 2, *20;* 1 Cor. 10, *4;* Ape. 21, *14).* „Vă rog pe voi, fraților, pentru Numele Domnului nostru Iisus Hristos, ca toți sa grăiți aceeaşi, şi să nu fie între voi împerecheri; ci să fiți întemeiați intr-un gînd şi într-o înțelegere... Voi (adunarea tuturor creştinilor) sînteți Biserica lui Dumnezeu, şi Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi. De va.strica cineva Biserica lui Dumnezeu (prin învrăjbiri, împerecheri, erezii, rupturi...), strica-l-va pe acela Dumnezeu; căci Biserica lui Dumnezeu este Sfînta, care sînteți voi..." (1 Cor. 1, 10; 3, 11, 16-17; 6, *19;* 2 Cor. 6, *16;* comp. Ioan 10, 1-17; 15, 1-6; 11, *52;* 17; Filip. 2, 2; Rom. 12, 76; 16, 17; 1 Cor. 12, 12 27; Efe. 1, *20 -23 ;* 4, *3-6;* Colos. 1, *16-18).*

Biserica spirituală e Sfînta, deşi are în sinul ei Sfinți şi păcătoşi. Aceasta este de acord cu învățătura Domnului nostru Iisus Hristos. El aseamănă Biserica Sa spirituală:

a) Cu năvodul care scoate din apele mari peşti buni şi răi. „împărăția lui Dumnezeu este asemenea năvodului care s-a aruncat, in mare şi a adunat tot felul de peşti. După ce s-a umplut, pescarii îl scot la mal, şi şezînd jos, aleg în vase peştele ce este bun ; iai CC este rău, îl aruncă

afară... Aşa va fi la sfîrşitul veacului, vor ieşi îngerii şi vor despărți pe (creştinii) cei răi din mijlocul (creştinilor) celor drepți, şi i vor arunca pe ei în cuptorul cel de loc. Acolo va fi plîngeiea şi scrîşnirea dinților" (Mt. 13, *47 50,* comp. Mt. 13, *24—30, 37—43;* 22, 1-14; Lc. 14, *16-27;* I Cor, 3, 11-15; 12, *12-27; Efs. 4,20-32;* Cols. 1 16-*20;* 2, Tim 2 20; Apc 2; 3)

b) Cu tarina, in care creste, pe langa graul semanat de stapan si neghinele semanate de vrajmasul sau (Mt. 13, 24-30, 37-43)

c) Cu prîrizul nunții împărăteşti, la care i-au parte împreună cu cei vrednici şi cei nevrednici pînă la îndreptare ori judecată Mt. 22, 1-14).

d) Cu robii buni şi răi (Mt. 18, *23-35).*

e) Cu fecioarele înțelepte şi neînțelepte (Mt. 25, 1—15).

f) Cu slugile credincioase care au întrebuințat bine talanții încredințați şi cu slugile leneşe şi viclene care au ascuns în pămînt talantul ce li s-a încredințat (Mt. 25, *14 —30).*

g) Cu turma de oi amestecate cu capre (Mt. 25, *31—33).*

Dacă în Biserica Mîntuitorului n-ar fi şi păcătoşi, apoi El n-ar mai fi învățat pe ucenicii Săi să se roage aşa: „Şi ne iartă nouă greşelile noastre, precum şi noi iertăm greşiților noştri..." (Mt. 6, *12 — 15;* comp. Mt. 18, *23—35).* Nici n-ar mai fi aşezat în Biserica Sa Taina Pocăinței pentru dezlegarea, curățirea şi iertarea păcatelor (Mt. 16, 19; 18, *18-35;* loan 20, *21—23;* 1 loan 1 5-70; Ape. 7, *13 — 16).* Noi vedem că chiar în Biserica apostolică, ai căreia membri „aveau toți o inimă şi un cuget", tot se mai găseau cîte un Anania şi Sapfira, cîte un Simon vrăjitorul, cîte un amestecător de sînge în Corint, cîte un Diotrefis şi alti păcătoşi (F. Ap. 5, 7—5; *S, 9-24;* 20, 25-50; 1, Cor. 5, *1-6, 13;* 6, *9-10;* 2 Cor. 2, 5-77; 2 Tim. 3; *3* loan 1 *9-10;* Ape. 2; 3).

Biserica spirituală e Templul şi Cortul lui Dumnezeu. „Cel ce biruieşte îl voi face pe el stîlp în Biserica Dumnezeului Meu, şi nu va ieşi mai mult afară. Eu voi scrie pe el Numele Dumnezeului Meu, Numele Cetății Dumnezeului Meu — Ierusalimului celui nou — care se coboară din cer de la Dumnezeul Meu, şi Numele Meu cel nou Am auzit un glas mare din cer, zicînd: „Iată Cortul lui Dumnezeu cu oamenii şi se va sălăşlui cu ei, şi ei vor fi popoare ale Lui, şi însuşi Dumnezeu va fi cu ei, Dumnezeu al lor..." (Ape. 3, 72; 21, *3;* comp. 1 Cor. 3, 16-17; Efs. 2, 21-22).

Biserica e împărăția lui Dumnezeu pe pămînt. „împărăția lui Dumnezeu, este deja între voi" (Lc. 17 21; Rcm. 14 17). „Căutați mai întîi împărăția lui Dumnezeu şi dreptatea lui, şi toate acestea se vor adăuga vouă" (Mt. 6 *33;* Lc. 12 *31;* Mc. 10 *30;* Ps. 26; 3 Imp. 3 *5-14;* comp. Mt. 7 *21—22;* 25 1-12; 13 *31-33, 45-47;* 19 *23;* 21 1—16; 13 44; 18 23; 22 2; 13 24, 52; 18 *1-3;* 11 *11-12;* Lc. 16 76)

Bisenca Creştină e Israelul Nou. „loan scrie vouă, celor şapte Biserici ale Asiei, şi vă doreşte har şi pace de la Cel ce este, Cel ce -era şi de la Cel ce vine şi din partea celor şapte Duhuri care stau înaintea Scaunului Său de Domnie, şi din partea Domnului Iisus Hristos, Martorul credincios, Cel întîi născut din morți, Stăpînul împăraților pămîntului, Care ne iubeşte şi ne-a spălat de păcatele noastre cu Sîngele Său. Celui ce a făcut din noi o împărăție şi preoți pentru Dumnezeu, Tatăl Său. A Lui să fie slava şi puterea în vecii vecilor. Amin" (Ape. 1 *4—6).*

Biserica spirituală este un corp al cărei Cap este Iisus Hristos. „Acela (Dumnezeu) a dat (în Biserică) pe unii Apostoli, pe alții Prooroci, pe alții Evanghelişti, pe alții Păstori şi Dascăli, pentru desăvîrşirea Sfinților, spre lucrul slujbei, spre zidirea Trupului (Bisericii) lui Hristos, pînă ce vom ajunge toți la unirea credinței şi a cunoştinței Fiului lui Dumnezeu, în bărbat desăvîrşit, la măsura vîrstei plinirei lui Hristos, qa să nu mai fim noi prunci, învăluindu-ne şi purtîndu-ne de tot vîntul învățăturii, în amăgitura oamenilor, îm vicleşug, spre meşteşugirea înşelăciunii; ci, adevărați fiind în dragoste, să creştem toate în El, Care este Capul Hristos. Din El tot trupul potrivit alcătuindu-se şi încheindu-se prin toată pipăirea dării, după lucrare, după măsura fiecărui mădular face creşterea trupului spre zidirea sa singur în dragoste..." (Efs. 4 *11—16;* comp. Rom. 12 *5;* 1 Cor. 10 77; 12 *12-30;* Efs. 1 *22 -23;* Cols. 1 *18—24).* „Au nu ştiți că trupurile voastre sînt mădulările lui Uiis tos?... Cel ce se lipeşte de Domnul este un Duh... Nu ştiți că trupul vostru este locaş Duhului Sfînt ce locuieşte în voi, pe Care-L aveți de la Dumnezeu şi nu sînteți ai voştri? Că

sînteți răscumpărați CU preț. Proslăviți dar, pe Dumnezeu în trupul şi în duhul vostru.caie sînt ale lui Dumnezeu" (1 Cor. 6 *15—20;* comp. Rom. 12 5; 1 Cor. 12 72-50; Efs. 5 *30-32).*

Biserica spirituală e una cu Hristos şi Dumnezeu. „Părinte Sfinte, sfințește-i (pe ucenicii) aceştia în adevărul Tău. .. Pentru dînşii Eu Mă sfințesc pe Mine însumi, ca şi ei să fie sfinți în adevăr. Eu nu numai pentru aceştia Mă rog; ci şi pentru cei ce vor crede prin cuvîntul lor în Mine; ca toți să fie una. Precum Tu Părinte în Mine şi Eu în Tine, ca şi aceştia în Noi să fie una; ca să creadă lumea că Tu M-ai trimis. Slava, care Mi-ai dat-o Mie, am dat-o lor, ca să fie una precum Noi sîntem una. Eu în ei şi Tu în Mine, ca să fie ei desăvîrşit într-una, şi ca să cunoască lumea că Tu M-ai trimis şi i-ai iubit pe ei, precum M-ai iubit pe Mine. Părinte, pe care i ai dat Mie voiesc ca unde sînt Eu şi aceia să fie împreună cu Mine, ca să vadă Slava Mea, Slavă pe care Mi-ai dat-o Tu, pentru că M ai iubit pe Mine mai înainte de întemeierea lumii" (loan 17 17- 24 comp. F. Ap. 9 1-5; Rom. 12 5; Efs. 1 10; Gal. 3 25; 1 Cor. 12 *13—27;* Cols. 3 11). „Cel ce sfințește şi cei ce se sfințesc fcoțl 'ini dintr-TJnul; pentru care pricină nu Se ruşinează a i numi pe dînşii frați, zicînd: „Spunc-voi Numele Tău fraților Mei, in mijlocul inse licii Te voi lăuda". Şi iarăşi: „Eu voi li nădăjduindu-Ma spre Dînsul" şi iarăşi: „iata Eu şi pruncii (fiii ți fiicele Bisericii Mele) pe care Mi ia dat Mie Duninezeu ," (EvT. 2 *11 18' 3-1 8; comp* Efs.*4;* 5 *27;* Coli. 1 *22;* luda 1 24; Ape. 19 *8).*

Biserica spirituală e compusă dm vii şi repausați. Odinioară au venit la Mîntuitorul saducheii, care zic că nu este înviere, şi L-au întrebat pe El, zicînd: „învățătorule, Moisi a zis: De va muri cineva neavînd feciori, să ia fratele lui pe femeia lui şi să ridice sămînță fratelui său. Deci, erau la noi şapte frați. Cel dintîi însurîndu-se, a murit, şi neavînd sămînță, a lăsat pe femeia sa fratelui său. Aşijderea şi al doilea şi al treilea, pînă la al şaptelea. Iar mai pe urmă de toți a murit şi femeia. Deci, la înviere a căruia din cei şapte va fi femeia? Că toți au avut-o pe ea". Iisus răspunzînd, a zis lor: „Vă rătăciți neştiind scripturile, nici puterea lui Dumnezeu, că^ la înviere nici se însoară, nici se mărită; ci sînt ca îngerii lui Dumnezeu în cer. Iar pentru învierea morților, au n-ați citit ceia ce s-a zis vouă de la Dumnezeu, grăind: „Eu sînt Dumnezeul lui Avraam, Dumnezeul lui Isaac şi Dumnezeul lui Iacob? Nu este Dumnezeu, Dumnezeu al mortior; ci al viilor" (Mt. 22 *23 -32;* Mc. 12 *18 — 27;* Lc. 20 *27 -38).*

„Nimeni din noi viează luişi, şi nimeni luişi moare. Că de viem, Domnului viem, şi de murim, Domnului murim. Deci, sau de viem, sau de murim, ai Domnului (să fim) sîntem. Că spre aceasta şi Hristos a murit şi a înviat şi a viețuit, că să stăpînească şi pe cei morți, şi pe cei vii... Ca toate să le unească sub un Cap în Hristos şi cele din ceruri, şi cele de pe pămînt, întru Dînsul" (Rom. 14 *7—9;* Efs. 1 *10).*

Arhiereul Onia şi Proorocul leremia, repausați, au îmbărbătai pe Iuda Macabeul la luptă pentru apărarea Bisericii. Iuda Maca-beul, neîncetat cu toată nădejdea credea că va avea ajutor de la Domnul... El a văzut în vedenia visului său vrednic de credință ... cum că Onia, cel ce fusese Arhiereu, om bun, cuvios, cucernic la față şi cu obiceiuri bune, şi la vorbă cuvios, care din pruncie s-a nevoit în toate lucrurile faptei bune, acesta cu mîinile întinse se ruga pentru toată adunarea Evreilor. După aceasta s-a arătat un bărbat cu căruntețe şi cu mărire minunată, şi prea cuvioasă mărire era împrejurul lui... Onia a răspuns şi a zis: „Acesta este iubitorul de frați Proorocul lui Dumnezeu leremia, care se roagă mult pentru popor şi pentru sfînta cetate". Iuda Macabeul a mai văzut în vedenie, cum că leremia a întins dreapta şi i-a dat o sabie de aur, şi cînd i-a dat-o, i-a zis acestea: „Ia această sfînta sabie, care este dar de la Dumnezeu, prin care vei surpa pe vrăjmaşi". Iuda a arătat visul ostaşilor săi. Deci, mîngîindu-se cu aceste cuvinte foarte bune ale lui Iuda, care putea aprinde inimile voinicilor spre virtute şi a le îmbărbăta, a socotit să nu tăbărască; ci vitejeşte să năvălească şi bărbăteşte să se apuce şi să se bată, ca să se aleagă lucrul; pentru că şi cetatea şi sfintele şi Biserica erau în primejdie. De femeie şi de prunci şi de frați şi de rudenii, aveau mai puțină grijă. Fiica lor cea mai mare şi cea mai dintîi, era pentru sfințita Biserică.. ." (2 Macab. 15).

Biserica spirituală se compune din: îngeri, Sfinții din cer şi credincioşii de pe pămînt. „Voi v-ați apropiat de Muntele Sionului şi de Cetatea Dumnezeului Celui viu, Ierusalimul cel Ceresc şi de zecile de mii de îngeri, de adunarea celor întîi născuți care sunt scrişi în ceruri, de

Judecătorul tuturor Dumnezeu, de duhurile drepților celor desăvîrşiți, şi de Iisus, Mijlocitorul aşezămîntului de lege cel nou, şi de sîngele stropirii, care grăieşte mai bine decît al lui Abel" (Evr. 12 *22 -24;* 1 *4;* Lc. 15 *10;* Efs. 2 *19;* 3 9-70).

Patru bătrîni s-au prins între dînşii să trăiască într-un Suflet, împreună în veacul acesta, şi iarăşi să se afle împreună şi în ceruri, crezînd cuvîntului stăpînesc, care zice: „Dacă doi din voi se vor uni pe pămînt, pentru tot lucrul ce vor cere, va fi lor de la Tatăl Meu, Care este în ceruri". Astfel, trei dintre dînşii petreceau în nevoință, se linişteau în pustie; iar celălalt le slujea la toate trebuințele. După oarecare vreme doi dintre ei s-au sfîrşit în Hristos şi s-au dus la lor de odihnă, iar doi — posluşnicul şi unul din cei ce se linişteau — au rămas pe pămînt. Ducîndu-se posluşnicul la oarecare ascultare, din zavistia vrăjmaşului, a căzut în curvie. Atunci s-a descoperit unuia din bătrînii cei văzători cu mintea, că cei doi, care se săvîrşisera, se rugau lui Dumnezeu pentru fratele slujitor, zicînd: „Dă pe fratele să se mănînce de leu, sau de altă fiară, ca, spălîndu-se de păcat, , să vină în locul acesta în care sîntem noi, şi să nu rămînă jos unirea noastră". întorcîndu-se fratele de la ascultarea sa, 1-a întîlnit un leu şi căuta să-1 omoare. Bătrînul care se liniştea, a cunoscut ceea ce s-a făcut, căci i se descoperise şi lui, şi deci, stătea la rugăciune, rugîndu-se lui Dumnezeu pentru fratele, şi îndată a stătut leul. Cei doi Părinți, care se săvîrşisera, se rugau lui Dumnezeu, zicînd: „Rugămu-neȚie, Stâpîne, ca să se mănînce de leu şi să vină împreună cu noi în fericirea aceasta! Nu asculta, Sfinte, pe cel ce se roagă Ție pe pămînt". Bătrînul însă se ruga lui Dumnezeu cu lacrimi şi cu tpt dinadinsul ca să se miluiască fratele şi să se izbăvească de leu. Dumnezeu a ascultat rugăciunea lui şi a zis celor ce erau in cer: „Cu dreptate este să ascult pe acela, că voi aicea sînteți în odihnă, izhăvindu-vă de sudorile şi ostenelile vieții; iar acela este obosit în ostenelile trupului, şi apoi se luptă cu duhurile răutății. Pentru aceea este cu dreptate aceluia să-i dau darul". Atunci îndată leul s-a depărtat de la frate, care venind la chilie, a aflat pe bătrin încă plîngînd pentru dînsul. El i-a povestit toate cîte i s-au întîmplal şi şi-a mărturisit păcatul pe care 1-a făcut. Cunoscînd că Dumnezeu 1-a miluit, s-a pocăit din toată inima, şi în puțina vreme a venit la măsura cea dintîi, ostenindu-se împreună cu el si batranul. Apoi au adormit si ei, si s-a descoperit batranului vazator cu mintea, ca toți patru s-au aşezat la un loc, după făgăduințele cele nemincinoase ale Domnului nostru Iisus Hristos (P.c.c. pp. 365 —6).

Biserica materială este locul ales, destinat, sfințit adunării credincioşilor pentru rugăciune şi primirea darurilor sufleteşti (Mt. 21 *13;* Fac. 28 17—22; 3 Imp. 8 *26-30;* 9 *3;* Mih. 4 2). O aleasă şi anumită Casă este Casa lui Dumnezeu (2 Imp. 7 *5—16;* 3 Imp. 8 *12-13, 18-19, 38-39, 43-48;* 9 *3;* 2 Parai. 7 12-16; Agheu 2 *7-9;* Mih. *4 1-3).*

Maica Domnului a fost adusă în Biserica Domnului şi închinată Lui, cînd a fost pruncă de trei ani.

în Biserica Domnului a stat Maica Domnului pînă la vîrsta de 15 ani, petrecînd acolo în rugăciuni, citire şi meditarea Dumnezeieştilor Scripturi şi în lucrarea hainelor preoțeşti.

în Biserica materială „Casa Domnului" s-a arătat Arhangelul Gavriil lui Zaharia Preotul de-a dreapta altarului tămierii pe cînd tămîia (cădea) el, vestindu-i naşterea fiului său loan şi despre misiunea lui (Lc. 1 *8—22).*

în Biserica materială a Domnului Se aduce Mîntuitorul ca Prunc de 40 de zile cu plocon, două turturele sau doi pui de porumbel, după cele spuse în legea Domnului (Lc. 2 *22 —24).* Aici vine şi dreptul Simeon (Lc. 2 *25—35).* Aici vine şi proorocită Ana, fiica lui Fanuil, care trăise cu bărbatul ei şapte ani; iar atunci, bătrînă de 84 de ani, nu se depărta de Biserica Domnului; ci petrecea acolo cu post şi cu rugăciune (Lc. 2 *36—38).*

Iosif şi Măria, în fiecare an veneau din Nazaret la Ierusalim (120 Km), şi se închinau în Biserica Domnului (Lc. 2 *41).*

Iosif şi Maica Domnului, cînd Iisus a împlinit 12 ani, L-au dus la Ierusalim în Biserica Domnului. Iisus rămîne în Biserică cu învățații, şi şezînd în mijlocul lor, îi asculta şi le punea întrebări. La întrebarea Maicii Sale că de ce a făcut aşa, Iisus i-a răspuns: „Pentru ce M-ați căutat? Au nu ştiați că în (cele ce sînt ale...) Casa Tatălui Meu Mi se cade să fiu?" (Lc. 2 *48—49).*

După botez şi postul de 40 de zile şi 40 de nopți, diavolul pune pe Mîntuitorul pe aripa (acoperişul) Bisericii (Lc. 4 *9;* Mt. 4 5). Domnul nostru Iisus Hristos in viața Sa publică Se ducea

adeseori să se roage în Templu şi în sinagogă. De asemenea şi Sfinţii Apostoli şi urmaşii lor, după pilda Mîntuitorului, se adunau în Biserica lui Dumnezeu. Acolo ei lăudau şi binecuvîntau pe Dumnezeu (Lc. 24 *52 —53).* Ei aşteptau cu un cuget în Biserică şi prin case îngăduind în frîngerea pîinii (F. Ap. 2 *45—47).* Se suiau în Biserică pentru rugăciune (F. Ap. 3 *1—8, 27).* Uneori Apostolii erau scoşi cu sila din Biserica lui Dumnezeu (F. Ap. 3 1—2, *8; 4 1—3).* Apostolii şi credincioşii suiţi în Biserica Domnului, stăteau toţi la rugăciune' într-un gînd în pridvorul lui Solomon (F. Ap. 5 *12 — 14).* îngerul

Domnului scoţînd pe Sfinţii Apostoli din temniţă, îi trimite în Biserică pentru a grăi (predica) poporului Cuvîntul lui Dumnezeu (F. Ap. 5 *19—25).* Sfinţii Apostoli toată ziua nu încetau a predica Cuvîntul lui Dumnezeu în Biserică şi prin case (F. Ap. 5 *42).* Sf. Ap. Pavel mărturiseşte că după convertirea şi botezarea sa, se suia în Ierusalim şi se ruga în Biserică, unde i s-a arătat Mîntuitorul, tri-miţîndu-1 la neamuri (F. Ap. 22 *1-17-18-21);* 24 77-72; 11 26). El ne îndeamnă pe toţi creştinii — Păstori şi păstoriţi să-i fim următori lui prin mergerea la Biserică şi închinare acolo, în Casa Domnului (1 Cor. 4 75-76; comp. 1 Cor. 14 *28, 40, 34).*

Biserica Noului Testament a Domnului Hristos e mai slăvită decît Biserica Vechiului Testament (AgheiL 2 *6—9).*

Creştinii, în vremea prigoanelor, se duceau în peşteri, catacombe, în pustietăţi, în largul mării... la casele lor de rugăciune, chiar cu primejdia vieţii lor. Rugăciunea făcută în Biserică, în loc sfinţit, unde tot ce ne înconjoară ne îndeamnă la uitarea grijilor zilnice şi la evlavie, are mai multă putere. Rugăciunile făcute în Biserică sînt negreşit mai bine primite, fiindcă aici nu sîntem singuri. Sfinţii, ale căror Icoane sînt zugrăvite pe pereţi, ne întovărăşesc în rugăciune şi duc la picioarele Celui Prea înalt rugile noastre (Ape. 5 *8; 8 4).* Aici puterile cereşti iau parte nevăzut la adunarea credincioşilor, aici vine însăşi puterea Domnului şi Mîntuitorului nostru; aici se adună duhurile Sfinţilor celor trecuţi din viaţa aceasta cît şi ale celor ce sînt încă în viaţă. Biserica este locul de rugăciune căruia i se potriveşte, fără îndoială, făgăduinţa: „Unde sînt doi sau trei adunaţi în Numele Meu, acolo sînt şi Eu în mijlocul lor" (Mt. 18 *20).* Deci, cei ce zic că nu este nevoie să mergem să ne rugăm în Biserică, deoarece lumea întreagă este Biserica lui Dumnezeu, nu numai că greşesc, dar nici nu ştiu ce este rugăciunea. Pentru cel ce de bună credinţă nu vrea să se roage în Biserică, dar totuşi se roagă mult şi stăruitor în alt loc, unul ca acela se va duce negreşit şi la Biserică.

Deşi unii creştini deviaţi de la dreapta credinţa, căzuţi din Dar, susţin orbeşte că nu trebuie Biserică, şi că Dumnezeu nu locuieşte în Biserică care-i făcută de oameni, şi nu se slujeşte de mîini omeneşti (F. Ap. 7 *46-49;* 17 *24-25;* 3 Imp. 8 27; 2 Parai. 2 6; 6 *18);* totuşi, Dumnezeu a poruncit oamenilor a-1 sluji ca unui Ziditor şi Stăpîn al lor, după care El le va răsplăti (Ps. 2 70; Lc. 1 *38;* 17 7-70; comp. Mt 6 *24;* Lc 16 *13;* Gal. 1 *10;* 1 Tim. 6 77-/6; Iac. 4 *4* ; 1 loan 2 75 — 77). Cei ce îi slujesc Domnului Hristos trehuie a-I urma Lui, şi acolo unde va fi El, vor fi şi slujitorii Lui (loan 12 26; 14 *3;* 17 *24;* 1 Tim. 4 *16).* Cei care slujesc Fiului voi li cinstiţi de Tatăl Ceresc (loan 12 26). Toţi cei care slujesc Domnului voi li răsplătiţi după credincioşia lot (Ml. 25 / *13, II 30, 36,* 76; *24 47-51;* Lc. 12 *42-48;* 22 *29-30;* 19 12-27; 16 10). Mulţi slujitori buni au fost persecutaţi în slujba Domnului (Mt. 21 *33 —39;* Mc. *12 1-8;* Lc. 20 *9-15*; F. Ap. 7 52-(50; 1 Tim. 2 *15;* Evr. 11 *36—38).* Deşi Dumnezeu nu poate fi cuprins într-o Biserică materială, totuşi locuieşte şi lucrează în ea (Mt. 23 27; Fac. 12 *7—8;* 28 72-22; 35 7-74; Eş 25 *8, 22 ;* 3 Imp. 9 *2-9; 2* Parai. 6 72; 71 — *3, 12 — 16).* Acolo în Biserică, în Cortul şi Templul Sfînt, deasupra Sicriului Sfînt dintre Icoanele Heruvimilor de aur, Dumnezeu S-a arătat şi a vorbit cu Moisi şi Aaron şi cu alţi aleşi plăcuţi ai Lui (Eş. 25 22; 29 *42-43;* 30 *6, 36;* Lev. 16 2; Num. 1 1; 17 4; 7 *89;* 1 Imp. 4 4; 2 Imp. 6 2; 3 Imp. 8 *13:* 4 Imp. 19 75; 2 Parai. 6 2; Ps. 17 7-12; 5 *1-7-1.2;* 104; 26 6-7, , 79 1 ; 89 1 ; 131 *7-9, 14 — 15;* 137 1-2; Ecl. 4 17; Avacum 2 20; Cînt. celor trei tineri 1 *30).*

Primii creştini, în lipsa Bisericilor materiale, se adunau şi slujeau în Templu, apoi şi prin case (Mc. 14 75; Mt. 22 *11—12;* Ioan 20 *19;* 1 Cor. 16 *19;* F. Ap. 2 *46-47;* 12 12-17; 10 6, 9-17, *32;* 20 *7—8),* sub cerul liber (F. Ap. 16 *13),* în locuri ascunse, în pustii, în catacombe, şi în corăbii lansate în largul mării, etc. (T.L. o.c. Tom. II, pg. 55-61; 175; Tom. 3, pg. 61).

311) N-am lucrat din răsputeri a păzi poruncile Domnului, ba am şi luptat a le dispreţui, huli şi călca? M-am împărtăşit cu nevrednicie cu P.S. Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos? (r) Am scuipat în cele trei zile după ce am primit Sfînta împărtăşanie ? După Sfinta Spovedanie şi Sf. împărtăşanie, m-am întors cu ştiinţă şi voinţă la feluritele păcate, făcîndu-mă astfel fur de cele Sfinte? Am crezut rău, că cei ce se împărtăşesc mor? După ce am mîncat, din uitare, am luat: Sfînta Aghiazmă mare, Sfinte Părticele, Sfînta Anaforă, Sf. Aghiazmă mică? Am luat Sfînta Aghiazmă mare fără pregătirea cuvenită, uneori învrăjbit, certat, întinat? (Vezi întrebarea 278, pp. 734 — 735, din această carte). Şi Sfinte Părticele contra vrăjmaşilor. .. le-am pus pe foc... le-am dat pe apă. . . cu meniri satanice ?

(r) SFĂTUIRE LA O CÎT MAI BUNĂ PREGĂTIRE PENTRU SFÎNTA ÎMPĂRTĂŞANIE. Noi toti cîti ne-am botezat, ne-am spălat de păcatul strămoşesc, ne-am unit cu Hristos, ne-am îmbrăcat în El, ne numim Creştini, şi ne-am făcut fii — după Dar — ai lui Dumnezeu (Gal. 3 27; 1 Cor. 6 11; Ioan 1 *12-13;* 1 Ioan 3 1-3). E drept, că atunci ne-am lepăda', de Satana, de toate lucrurile, slujitorii (îngerii căzuţi), slujbele şi trufia lui, ani suflat şi am scuipai asupra lui, ne-am împreunat cu Hristos, ani crezut lui şi neam închinat Lui, făgăduindu-I că I vom sluji numai Lui Mii pe urma însă, slăbindu-ne, moleşindu-ne şi obişnuindu-ne în patimile, neputinţele şi alunecările în felurite păcate din cele 365 de feluri, ne-am trezit şi ne trezim iarăşi slugărind vechiului stăpîn, tiran şi rău, adică diavolului celui ucigător de oameni din început şi tatălui min-ciunei (Ioan 8 *34, 44).* Aceasta cunoseîndu-o toţi: mari şi mici, bărbaţi şi femei, bătrîni şi tineri, bogaţi şi săraci stăpînitori şi supuşi, Păstori şi păstoriţi, călugări şi mireni, care ne-am botezat în Hristos, cunoaştem, vedem, şi ştim cu toţii că sîntem leproşi de felurite şi multe păcate.

Această stare ne îndurerează adeseori, ne îngrijorează şi ne sileşte a alerga acolo unde ne-am putea curaţi şi vindeca. Maica noastră Biserica văzîndu-ne astfel de leproşi şi slăbănogiţi de păcate, ne îndeamnă zilnic, să mergem la baia pocăinţei cu spovedanie adevărată, ca leprosul Neeman Sirianul la Iordan, în care afundîn-du-se de şapte ori, îndată s-a curăţit desăvîrşit, ca slăbănogul de la scăldătoarea oilor, care cerşind mila Domnului: „Doamne, n-am om", îndată a fost vindecat, şi ca mulţi alţii care prin bună osteneală şi credinţă au scăpat de păcate şi chinuri. Precum bolnavii alergînd la Domnul cu Credinţă, s-au folosit, vindeeîndu-se sufleteşte şi trupeşte; aşa şi noi, îmbolnăvindu-ne de lepra păcatelor, să alergăm la duhovniceştii noştri Părinţi, şi să le mărturisim toate păcatele prin grai viu, pentru a primi doctoria vindecătoare (canonul folositor), dezlegarea şi iertarea păcatelor, după rînduiala Bisericii lui Dumnezeu. Adevărata pocăinţă are patru părţi lucrătoare:

1) înfrîngerea, adică necazul şi îndurerea desăvîrşită a inimii, care o simţim pentru că prin păcatele săvîrşite am întristat pe Duhul Sfînt, am mîniat pe Dumnezeu prin călcarea poruncilor Lui Duinne zeieşti. Această înfrîngere stă în a urî păcatul sau voinţa lăuntrica a omului vechi, a-1 părăsi şi a nu-1 mai face niciodată. Durerea şi înfrîngerea inimii este alcătuitoarea pocăinţei. Cît timp se află aceast a în inimă, omul este în pocăinţă. Dar îndată ce acestea lipsesc din inimă, omul a ieşit din lucrarea pocăinţei, ca fierul scos din foc, se răceşte şi se înnegreşte. Adevăratul Creştin, ca şi un bun fiu, se pocăieşte pentru că altfel l-ar dezmoşteni sau l-ar alunga din casă

2).....Mărturisirea trebuie a o face creştinii păcătoşi la cei mri iscusiţi Duhovnici. După cum în bolile trupeşti, în cazuri de ope raţii, omul se interesează serios care doctori sini mu învăţaţi şi operează mai bine, mai la sigur, cu succes, salvind pe mulţi de la moarte; aşa şi bolnavii sufleteşte, să alerge la Duhovnicii cei mai iscusiţi pentru a-i vindeca şi curaţi de păcate. După ce mai intai şi-a socotit toate păcatele, le-a însemnat pe hurie, le-a citit macar de şapte ori şi le a învăţat pe de rost , apoi cum mergea fiul risipitor inapoi la tatăl său care-l aştepta, aşa şi păcătosul merge la Duhuvnicul iscusit, înaintea Scaunului de judecată mllimliv unde stă nevăzut însuşi Hristos Dumnezeu-Omul, Care-1 aşteaptă cu părintească dragoste, pentru a-1 mîntui din relele în care s a cufun-dat şi mortificat.

Ca şi acela, păcătosul trebuie să strige cu îndurerare din adîncul Sufletului său: „Părinte, am greşit la cer şi înaintea Ta, şi nu mai sînt vrednic a mă mai numi fiul Tău ...". Toţi creştinii şi

creştinele căzuţi în felurite păcate, să ştie că: de nu-şi vor face cuviincioasa cerectare a păcatelor lor, mai înainte de a le mărturisi, rămîn cu cele in fiinţa lor. De ce? Pentru că uitarea aceia s-a făcut din voia sau neglijenţa lor voluntară. Putînd mai din timp a-şi aduce aminte de ele cu o serioasă cercetare, n-au făcut-o pentru aceia rămîn cu pacatele neiertate. Cei care după serioasa cercetare s-ar întîmpla să uite vreun păcat nemărturisit, ca un om uitător, zic că s-ar putea ierta dimpreună cu cele multe mărturisite. însă dacă îşi aduce aminte pe urmă de vreun păcat, să alerge la Duhovnic şi să-1 mărturisească. Păcatele nemărturisite şi necanonisite apar înaintea păcătoşilor în vămile văzduhului şi înaintea judecăţii particulare şi generale. Mărturisirea păcatelor să o facă cu umilinţă ca fiul risipitor, ca Zacheu şi alţi păcătoşi, fără a acuza pe alţii. „Dreptul — zice Sf. loan Hrisostom — luişi. îşi este prihănitor" (Om. 51 la Mt.); pentru ca nu în loc să împuţineze sau să micşoreze sarcina cu măr turisirea păcatelor sale, să le înmulţească, adăugind şi osîndirea.

La această mărturisire, fără a învinui pe alţii, ne îndeamnă şi Sf. loan Scărarul, zicînd: „Spune şi nu te ruşina: A mea este umflătura Părinte. A mea este rana. Din a mea Îenevire s-a făcut şi nu din a altuia. Nimeni nu e pricinuitor al acestor rane; nici om, nici duh, nici trup, nici altcineva; ci numai lenevirea mea" (Cuv. 4). Mărturisirea e bine să fie cît mai deasă, însă adevărată, însoţită de lai crea roadelor vrednice de pocăinţă, nu de formă goală.

3) Doctoria vindecătoare, canonul cuvenit, urmează a şi-1 cere penitentul şi a i-1 da Duhovnicul. Canonul e partea lucrătoare a pocăinţei, savîrşirea în binele însănătoşitor al Sufletului. Astfel, penitentul trebuie a primi cu mare bucurie canonul ce i-1 dă Duhovnicul: citirea cărţilor Sfinte spre luminarea sau ieşirea din bezna necunoştinţei la lumina lui Hristos Care luminează tuturor, post, ingăciuni, metanii, milostenii sau alte canoane. De asemenea să primească şi depărtarea de împărtăşire în anii rînduiţi sau pînă la facerea canonului rînduit, pentru că prin această mică certare îm-blînzeşte mînia cea mare a lui Dumnezeu asupra lui. Cu un canonaş vremelnic scapă de înfricoşata canonisire veşnică. Aşadar, cel ce se pocăieşte, este dator să ceară un canon mai mare sau mai mult. Spovedania fără canon sau lipsită de facerea roadelor vrednice de pocăinţă, e asemenea trupului fără Suflet. Canonul cuvenit cu împlinirea lui e Sufletul victor al Spovedaniei şi mîntuirii fericitoare a pocăinţei păcătoşilor mărturisiţi. Spovediţii, prin facerea canonului cuvenit, devin fiii Bisericii şi ai lui Dumnezeu. Precum fîntînile spurcate din care nu se scot toate mortăciunile, deşi s-ar sfinţi de Preoţi, tot spurcate rămîn, cei ce scot apă cu bucăţi de cadavre nu pot bea deşi sînt sfinţite; aşa şi spovediţii, fără curăţirea serioasă prin canon sau facerea roadelor vrednice de pocăinţă, tot păcătoşi rămîn, afară din împărăţia lui Dumnezeu (Ape. 21 *8. 27;* 22 75). Aşijderea păţesc şi cei ce după curăţire se reîntorc la păcate (Lc. 9 57-52; 1l 25-25; 2 Petru 2 *20-22).*

ÎMPLINIREA CANONULUI ADUCE PACE ŞI BUCURII. Vezi pp. 63—66, din această carte.

4) Dezlegarea sau ietarea se dă penitenţilor după ce s-au mărturisit în parte, adică numai cîte unul, cum prescrie rînduiala Sfintei Biserici, în Sfintele Pravili şi în Molitfelnic, nu cîte doi, ori cîte mai mulţi. După spovedania adevărată, Duhovnicul îi dă canonul cuvenit. Dacă penitentul simte că e prea mic canonul, poate face şi mai mult. De i se dă voie şi se simte că poate, se împărtăşeşte; iar de nu-i dă voie, sau nu se simte, îşi mai amînă împărtăşirea, pînă ce se va pregăti cît mai bine, ca împărtăşindu-se, să se folosească şi să nu se primejduiască. Greşesc foarte mult, şi se şi primejduiesc mulţi din aceia care merg de se împărtăşesc numai cu citirea moliftelor de mărturisire şi de dezlegare făcute peste zeci, sute şi chiar mii de persoane de un Preot.

La hramurile Mănăstirilor mari s-au citit, după un obicei străvechi, şi se citesc aceste molitfe de către Arhiereu, Itpiscop, Mitropolit, sau Patriarh, peste mii şi zeci de mii de persoane, dar nu li s-a spus, nici nu li se spune că numai cu acele molitfe să meargă să se împărtăşească. Arhipăstorii şi Păstorii luminaţi şi păstoriţii adevăraţi, adică fiii şi fiicele Bisericii, nu cutează a trece peste rîn-duielile Sfinte, aşezate de Sfinţii Părinţi, temîndu-se să nu cadă în osînda furilor şi tîlharilor, care sar pe aiurea, adică peste rînduielile sfinte, de bună voia lor (loan 10 1, *8, 10;* F. Ap. 20 *29 -30).*

Oare aceia care fură vite, jefuiesc case, despoaie pe alții de drepturi prin mărturii mincinoase, jură strîmb, deseîntă, vrăjesc, avortează cu voia... şi se împărtăşesc cu o singură molitfă făcută peste mulțime după noi obiceiuri potrivnice rînduielii Sfintei Biserici, se împărtăşesc cu folos?! Dar aceia, care poate îşi mărturisesc păcatele însă nu primesc, nici nu-şi iau canon sau rețetă vindecă toare, oare se împărtăşesc cu folos? Asta ca şi cum ar sfinți cineva un vas spurcat fără a scoate spurcăciunea din el sau a-l curăți cum trebuie mai înainte de a-1 sfinți. împărtăşirea cu Spovedanie fără canonisiica cuvenită, „facerea roadelor vrednice de pocăință" (Mt. 3 8) însoțită numai de sfatul să nu mai faci pacatele acelea sau celea, e asemenea unei fîntîni spurcate care se sfințeşte de Preot fără a se scoate mortăciunile din ea; asemenea croitorului ce dă inapoi haina ruptă şi murdară fără a o curați şi cîrpi, numai cu statul să o poarte sănătos, fără a o mai murdări şi rupe: ca cel ce dă drumul flămînzilor şi însetaților din casă cu sfatul: să nu mai flămînziți şi însetați, fără a-i hrăni şi adăpa; ca spălătorească ce dă inapoi oamenilor rufele murdare să le poarte iarăşi, dîndu-ie sfatul: sa nu le mai murdăriți; şi ca cel ce ar da sfatul gospodinei cu gunoiul in casă pînă la genunchi, în care foiesc şoarecii, viermii şi felurite jivihe, cu sfatul: să nu mai faceți gunoi acolo; ca cei ce ar pretinde pomilor: nu să facă roadele cuvenite, ci numai umbră; ca cei ce ar zice pădureților: de acum înainte să nu mai faceți păduреțe amare, si numai mere bune, creț eşti, etc, fără ai altoi, etc. etc.

Asta-i întocmai ca rufele la spălat fără apă, ca fierul de lucrat fără foc şi lovituri de ciocan, ca lemnul destinat pentru mobile fără lucrarea lui în fierăstrău şi uneltele tîmplăriei, ca pădureții fără altoire, ca consultațiile medicale fără rețete şi doctorii, ca profesorii fără canonisirea predării lecțiilor, şi şcolarii sau studenții fără cano-nisirea învățării materiilor, ca meseriaşii fără lucrarea meseriei, ca lămpile ce nu luminează, ca sobele ce nu încălzesc, ca maşinile defecte, etc. etc. Oare aceia sînt împărtăşiți sau primejduiți? Sau, sint împărtăşiți cu P.S. Trup şi Sîngele Domnului nostru Iisus Hristos, ori cu foc? (Vezi V. Sf. 19 Ian. o.c. pp. 968—9). Se lumi-nează unii ca aceia la față ori mai rău se întunecă? (Vezi V. Sf.23 Dec. o.c pp. 1192—3). Se împărtăşesc şi de Mîntuitorul Hristos Dunmezeu-Omul, ori numai de Preot? (T.D.L. o.c. cap. 43, p. 97). Precum fîntînile în care au căzut niscai vietăți şi s-au spurcat, ca şi vasele care s-au spurcat, numai după ce s-au spălat şi curățit bine se sfințesc ca să poată fi curate şi folosite de oameni; aşa şi oamenii păcătoşiți, numai după ce se curățesc prin spovedanie adevărată şi canonisire, se învrednicesc de Dumnezeiasca împărtăşanie, altfel se primejduiesc (Mt. 22 *11-13;* 9 *16-17;* 25 *3, 8-12, 24 -30, ti-45;* 22 *48-51;* F. Ap. 5 1-11 ; 8 *18-24;* 1 Cor. 10 16-17, *20-22;* Evr. 10 *26-29).*

Dacă pentru aducerea darului la Sf. Altar trebuie a ne împăca cu cei pe care i-am jignit, nedreptățit, jefuit, etc, cu cît mai mult aici? Cu atît mai mult cu cît Dumnezeiasca împărtăşanie e nemărginit de superioară darului adus la Sf. Altar (Mt. 5 *23— 4;* Evr. *9 11—14, 23—28).* Pastile noastre din Sf. Biserică Ortodoxă, adică Dumnezeiasca împărtăşire cu însuşi P.S. şi Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, nu e pastile simplu sau numai figurat cu o simplă molitfă (ca la Calvni) (are se dă cu polonicul sau cu lingura în ulcele creşti-niloi de peste munți. Şi acolo la Creştinii Ortodocşi e o nesfîrşit de mare deosebire între pastile ce se dă tuturor cu o simplă molitfă, şi Pastile cele Mari şi preasfințite, adică Dumnezeiasca împărtăşanie sau Cuminicătură, care se dă numai de Arhierei sau de Preoți numai acelora care s-au spovedit cîte unul, li s a dat şi şi-au împlinit canonul, pregătindu-se anume pentru această unire cu Hristos.

Aşadar, Dumnezeiasca împărtăşire cere anume o imperioasă pregătire prin Sfînta Spovedanie adevărată, individuală, cu facerea roadelor vrednice de pocăință, pentru a se folosi, şi nU numai simplele molitfe sau dezlegări ca la pastile cele mici. La micul paşte făcut, cu rugăciunea litiei sau artosului, merge şi cu o molitfă făcută peste zeci, sute şi mii de persoane. Aici la împărtăşirea cu P.S. Trup şi Sînge al Domnului trebuie o pregătire cu mult mai serioasă, oît se poate mai desăvîrşită, cu cît Dumnezeiasca împărtăşanie sau Cuminecătură e superioară acelor paşti mici, figuri sau închipuiri.

Unii, rezemîndu-se pe duhul vedeniilor (!!!), dau Sf. împărtăşanie tuturor, fără a-i mai pregăti cu Sf. Spovedanie individuală şi facerea roadelor vrednice de pocăință după rînduiala Ortodoxiei. Dar noi ştim că sînt şi vedenii bune şi vedenii false, rele, primejdui-toare (Vezi

„Oglinda Duhovnicească", pp. 297 —340; 1065 — 1107) de autor). Felul lucrării celei mai înalte adevereşte veritabilitatea vedeniilor. Se mai bazează în darea Dumnezeieştilor Taine fără buna pregătire pe „minuni" şi că locul c sfînt şi-i sfinţeşte pe toţi". Şi aici diavolul, care const rîns de sus a spus Sfîntului Macarie Alexan-dreanul, că: Fără de noi (diavolii) nici o cîntare bisericească nu se face, şi nici o adunare monahicească nu se săvîrşeşte" (V. Sf. 19 Ian. o.c. pp. 966 —8), luptă a stinge luminarea aprinsă care trebuie să lumineze; războieşte să amăgească, să atragă în slujba înşelăciunii şi pe unii din cei aleşi (Mt. 24 *24).* Multe din Sfintele Biserici şi Mînăstiri s-au făcut pe anumite locuri unde s-au arătat vedenii şi s-au făcut şi minuni; ele însă trăiesc ca şi fiecare creştin, cît timp rămîn în Cuvîntul Iui Dumnezeu şi în rînduielile sfinte ale dreptei credinţe. Minunea se face de sus pentru deschiderea ochilor celor puţin' credincioşi şi chemarea lor la mîntuire, cum s-a făcut cu Saul-Paverîn drumul Damascului (F. Ap. 9 *1—19),* cu generalul roman Plachida — Eustatie cînd a văzut pe Mîntuitorul în Crucea luminată dintre coarnele cerbului pe care voia să-1 vîneze (V. Sf. 20 sept.), cu păcătoasa Măria Egipteanca, cînd o putere nevăzută a oprit-o a intra în Sf. Biserică ca să sărute Crucea Mîntuitorului (V. Sf. 1 aprilie), ş.a.m.d.

Cînd credinţa bună s-a înfiripat şi creşte tinzînd spre desvîr-şire prin adevărata alimentare din Tezaurul Sfînt al unicei Biserici a lui Dumnezeu, nu mai e trebuinţă de vedenii şi minuni. Minunea cea mai mare cum adevereşte si un Sfînt Părinte este a ne cunoaşte gieşelile - părutele - noastre si sa ne grijim cit mai grabnic a ne curaţi de ele. Ei bine, aici, vrăjmaşul mîntuirii oamenilor, bate război mai tare şi mai camuflat, pentru a atrage în cursa şi în iadul lui sumedenii de Suflete, silindu-le să sară pe aiurea, peste rînduielile Sfintei Biserici, adică nepregătiţi pentru a se împărtăşi cu „Sfintele" ce se dau cu folos numai „Sfinţilor", adică celor curăţiţi de păcate (Mt. 16 1*9;* 18 1*8;* loan 20 *22—23 ;* 5 *22—25;* Mc. 2 5-11; 1 5; F. Ap. 19 *78-79;* 1 loan 1 *9, 8, 10, 7;* Ape. 1 *5-6;* 5 9-10; 7 *9-17).*

Privitor la îndemnul ce se face .că: „locul e sfînt şi cei ce calcă pe el se sfinţesc", noi ştim că lui Moisi la rug şi lui Isus Navi li s-a poruncit: „Dezleagă-ţi încălţămintele de la picioarele tale că locul pe care stai tu este sfînt" (Eş. 3 1—5; Is. Navi 5 1*3 — 15).* Tot astfel i se porunceşte şi oricărui cleric sau creştin, mai înainte de a merge la Sf. împărtăşire ori în care Sfînta Biserică, Schit sau Mînăstire ar fi, să-şi dezlege, prin spovedanie individuală şi canon, legătura păcatelor sale şi apoi să se împărtăşească. Mai ştim din înţelepciunea binecredincioşilor străbuni, că: „Nu locul sfinţeşte pe om; ci omul sfinţeşte locul", atunci cînd umblă după Dumnezeu şi nu nesocoteşte sfaturile Bisericii Lui, pentru că: „Cine nu are Biserica de mamă, nu are nici pe Dumnezeu de Tată" (Sf. Ciprian; Prov. Sol. 1 *8; 6 20; 2* Lege 32 7).

Mîntuitorul înfiera aspru pe Iudeii „gură cască" care umblau alăturea de dreapta credinţă, „cerînd să li se arate vreun semn din cer". Oftînd adînc, a zis: „Neamul viclean şi preacurvar caută semn, şi semn nu i se va da lui decît semnul Proorocului Iona... Voi, de nu veţi vedea semne şi minuni, nu veţi crede" (Mt. 12 *38 —39;* 16 *4;* Mc. 8 11—12). Prin aceste cuvinte Mîntuitorul vrea să-i tragă de la necredinţa alergătoare după vedenii, semne şi minuni, la luminata credinţă adevărată care mîntuieşte, la învăţătura. Dumnezeieştilor Scripturi şi la sfaturile unicei Sale Biserici. Sf. Ap. şi Ev. Luca în Faptele Apostolilor (F. Ap. 2 *46;* 20 *7),* arată cum creştinii primari se împărtăşeau în toate zilele pentru a fi gata zilnic a-şi da viaţa pentru Hristos, deoarece in acele grele prigoane nu erau siguri de viaţă de dimineaţă pînă seara, nici de seara pînă dimineaţa. Păstorii şi păstoriţii aceia de aur se împărtăşeau şi pentru curăţia, evlavia şi zelul lor Sfînt. „Ei — zice Sf. Ciprian, ep. 55 — primind Trupul şi Sîngele lui Hristos, se pregăteau să moară, pentru Dînsul". După încetarea prigoanelor, creştinii ne mai fiind expuşi a-şi da viaţa pentru Hristos, se împărtăşeau mai rar, unii numai odată în an. Chiar şi pustnicii: unii pentru smerenie şi mare cucernicie, alţii poate că nu se simţeau vrednici, deşi erau cu înaltă viaţă, se împărtăşeau o dată iu au, ori la doi ani (Sf. loan Hrisostom, Om. 17 la Evr.; Sf. Ambrosic, Sacram. V, 4).

Vorbind despre împărtăşirea multora de obicei, Sfîntul loan Hrisostom zicea: „Mulţi se împărtăşesc de frica morţii, dar tot in iad se duc...". Altă dată fiind întrebat care împărtăşire e mai bună, cea deasă ori cea rară, Sfîntul a zis: „Nici cei care se împăr- . tăşesc o dată în an, nici cei care se împărtăşesc mai de multe ori sau mai des, nici cei de mai puţine ori; ci numai cei ce au inimă curată, viaţă neprihănită, ştiinţa gîndului curat, să se apropie. Cei care nu sînt aşa, nici

măcar odată... Socoteşte cum te necăjeşti asupra vînzătorului, asupra răstignitorilor, vezi să nu te faci şi tu vinovat Trupului şi Sîngelui lui Hristos... Mulţi se împărtăşesc cu Trupul lui Hristos, prost, cum se întîmplă, mai mult din obicei şi din rînduiala decît din buna socoteală şi înţelegere. Aşa zic ei: „De va sosi patruzecimea — Postul Mare — ziua Arătărilor, să nu treacă aceste zile fără a ne împărtăşi". Dar nu aceasta e primirea Sfintelor Taine; ci lămurirea în credincioşie şi curăţia Sufletului. Cu acestea apropie-te. Fără aceasta niciodată... Vremea apropierii să ne fie nouă ştiinţa gîndului curat... Acestea le zic către voi care vă împărtăşiţi şi către voLDiaconilor care slujiţi. Este trebuinţă a grăi şi către voi care cu multă osîrdie, cu mare grijă şi cucernicie, trebuie a împărţi Darurile acestea, care aveţi mare răspundere pentru aceasta.

Dacă voi ştiţi pe careva cu vreo răutate, şi-i îngăduiţi a se împărtăşi la Masa aceasta, să ştiţi că Sîngele Lui din mîinile voastre se va cere. Măcar Voievod, ori eparh, ori încununat cu coroană, dacă se apropie cu nevrednicie, opreşte-1 cu tărie, că tu ai mai mare stâ-pînire decît acela... Vezi dar tu Diacone, sau tu Preotule... nu da sabie în loc de hrană, sau măcar din nebunie de va veni acela să se împărtăşească, opreşte-1, şi să nu te temi... Dacă nu îndrăzneşti tu sâ-1 opreşti, adă-1 la mine. Nu voi îngădui să se facă aceasta (adică să sc împărtăşească fără cuviincioasa pregătire). Mai bine prefer a mă despărţi de Suflet decît a da Sîngele Stăpînului celor nevrednici (nepregătiţi). Sîngele meu prefer a se vărsa mai înainte, decît a da Sîngele cel atît de îfîfricoşat celor ce nu se cuvine... Acestea le zic nu ca să-i opresc, nici ca să-i chem; ci, ca înfricoşîndu-i, sâ-i întoarcem să poarte mai multă grijă de dînşii (prin supra-alimentarea lor cu Cuvîntul lui Dumnezeu, spre a redeveni lăcaşuri Sfinte vrednice de împărtăşirea cu Hristos Dumnezeu (2 Lege 6 *4 -9;* Is. 1 *76-19;* loan 8 *51* ;~5 *24-29;* 8 *35;* 14 27, *23 539-46;* Lc. 11 *28;* Efs. 5 *4, 79;* Cols. 3 *16;* 1 Cor. 3 *16).* Aşa făcînd, pe Dumnezeu îl vom face milostiv, pe mulţi care se împărtăşesc după vrednicii: îi vom afla. Iar pentru sîrguinta noasli.i şi purtarea de grijă pentru ei, vom lua plată bună. . .".

Din aceste cîteva sfătuiii ale Sf. loan (iuta de Am, iciese i.lai ia |'lenţii sâ dea voie şi să împartăşease.1 : numai pe cei pregătiţi; iar nepregătiţii să nu cuteze a se împărtăşi decît numai după buna pregătire, pentru a nu se primejdui, sau osîndi vremelnic şi veşnic (Mt. 22 *12-13;* 25 1, *3, 7-12, 24-30).*

Aşa a oprit Sf. Ambrosie Epis copul Mediolanului pe împăratul Teodosie (cu al căruia ordin se ucisese 7 000 de răzvrătiţi)'. Cînd a venit împăratul pentru a intra în Sfînta Biserică, Sfîntul Ambrosie 1-a oprit, zicîndu-i: „Doamne, se poate să nu simţi încă enormitatea măcelului săvîrşit din porunca ta? Strălucirea purpurei nu trebuie . să te împiedice a cunoaşte slăbiciunea corpului acestuia acoperit aşa de măreţ! Eşti zidit din .aceiaşi humă ca şi supuşii tăi; numai Unul este Domnul, Stăpînitorul lumii. Cu ce ochi vei privi tu Templul Său ? îndrăzneşti oare, rugîndute, să ridici aceste mîini mîn-jite încă de sîngele vărsat pe nedreptul? Au doară cu acele mîini mînjite „de sînge, vrei să primeşti pe Hristos? Retrage-te dar, şi să nu mai îngreuiezi crima de care eşti vinovat. Primeşte cu supunere ce-ţi impune Domnul; este aspru dar bun, pentru că dă vindecare Sufletului...". împăratul Teodosie se supuse şi primi canonul ce ise impuse. Se retrase în palatul său, şi trecură opt luni fără să meargă la Sf. Biserică

Chiar şi numai din aceste cuvinte reiese destul de clar că Preoţii să nu dea cu grăbnicie Dumnezeieştile Taine, ci numai după o matură cercetare şi chibzuială, ca să-i folosească şi să nu-i primejduiască. Cine doreşte a se împărtăşi mai des, poate, dar numai după o bună pregătire, cu spovedirea tuturor păcatelor şi facerea roadelor vrednice pocăinţă, ca să nu cadă în certarea Dumnezeiască (M.O. o.c. răsp. întreb. 90; 112; 113; 114; 107; 1 Cor. 11 *28, 27-32).*

Dumnezeieştile Taine se dau celor bine pregătiţi, învoiţi de Duhovnic, după un post şi rugăciuni de o săptămînă, cinci zile, ori cel puţin trei zile, nu ori cum s-ar întîmpla: murdari, ghiftuiţi de mîncări, beţii, fumat, cîntări curveşti şi alte blestemăţii. Fiecare este dator a se curaţi zilnic în cest scop, a se pregăti, a le dori totdeauna, însă pentru smerenie, să se atingă mai rar de ele, pentru a nu-şi slăbi evlavia faţă de Dumnezeieştile Taine prin deasa obişnuinţă a apropierii şi împărtăşirii fără pregătirea, respectul, frica şi umilinţa crrvenită.

Privitor la pregătirea pentru Dumnezeiasca împărtăşire, Mîntuitorul ne atrage atenţia serios cu pilda peteculuí nou la haină nouă nu veche... a vinului nou numai în foi noi şi nu vechi...

a celui aflat la ospăţ fără haină de nuntă... a fecioarelor neînţelepte fără untdelemn în candeli... a slugii viclene şi leneşe, care n-a înmulţit talantul încredinţat... a nemilostivilor (Mt. 9 *16 — 17;* 22 *11—13;* 25), pîrîşii,,clevetitorii, diavolii, trădătorii, Iudele Isca-rioteneşti, multiplicatorii păcatelor altora, antihriştii (Ape 12 70, 75; Fac. 3 7-5; Iov 1 *9-12;* 2 *4-5;* Zahî 3 1-5; 1 Cor. 6 *9-10;* Ioan 6 *70-71;* 13 *30-31).*

Sf. Ap. Pavel atrage atenţia tuturor celor ce vin a se împărtăşi, zicînd: „Să se cerceteze mai întîi omul pe sine, şi numai aşa să mănînce din Pîine şi să bea din Pahar. Că cel ce mănîncă şi bea cu nevrednicie, osîndă luişi mănîncă şi bea, nesocotind Trupul Domnului..." (1 Cor. 11 *29 —32),* atrăgînd asupră-i: pedepse, boli şi moarte. Prin cuvintele acestea Apostolul, ca şi Mîntuitorul, pune judecător pe cel ce vrea a se împărtăşi, pe el însuşi, deoarece nimeni nu cunoaşte ale omului decît numai duhul omului. Ceia ce ştie Duhovnicul din cîte i-a mărturisit, e prea puţin faţă de ceia ce ştie duhul lui (1 Cor. 2 11; comp. Ioan 3 *8;* Prov. Sol. 20 7). Eu — vrea a spune Apostolul — nu-ţi pun alt judecător care să te judece despre aceasta; ci pe tine însuţi te pun judecător ţie; judecă-te şi cercetează-te tu pe sine-ţi cu conştiinţa ta. Apoi apropie-te de Dumnezeieştile Taine şi te împărtăşeşte. Cum te vei cerca şi pregăti, aşa te vei folosi ori te vei păgubi, te vei ferici ori te vei primejdui. De felul cercetării şi pregătirii tale depinde mîntuirea ori osîndirea ta.

„Pus-am înaintea ta: binecuvîntarea şi blestemul, binele şi răul, apa şi focul, viaţa şi moartea. Alege viata ca să trăieşti, tu, şi seminţia ta" (2 Lege 30 75, *19).*

ÎN SFÎNTA ÎMPĂRTĂŞANIE E ÎNSUŞI HRISTOS DUMNEZEU. Precum hîrtiile de: 5, 10, 25, 100 de lei, etc, îşi dobîndesc valoarea din ceea ce-i imprimat pe ele, deşi hîrtia simplă nu valorează nici un ban; aşa şi Pîinea şi Vinul simple, de trn foarte mic preţ fiind, prin Taina Dumnezeeştii împărtăşanii, capătă un preţ nemărginit prin Mîntuitorul, Care a scris pe ele cînd le-a binecuvîntat, zicînd: „Luaţi, mîncaţi, Acesta este Trupul Meu... Beţi din Acesta toţi, Acesta este Sîngele Meu... Aceasta să o faceţi spre pomenirea Mea" (Mt. 26 *26 —28;* Lc 22 *19;* 1 Cor. 11 *23 —32).* Sf. Arhiereu Nifon a văzut în timpul sfinţirii Darurilor şi a săvârşirii înfricoşatei Taine, că s-a apropiat unul din îngeri, care era mai luminat, şi luînd un cuţit, a înjunghiat Pruncul. Apoi după aceea, acelaşi înger, mai luminat, a luat Sîngele ce curgea şi 1-a turnat în Pahar; iar pe Prunc L-a pus iarăşi pe Disc. După aceasta îngerul a stat iarăşi în a sa rînduiala, în mulţimea îngerilor ce stăteau cu multă cucenicie. După ce s-au lucrat acestea, s-a făcut împărtăşirea cu Dumnezeeştile Taine. Atunci Sf. Nifon a văzut că feţele unora din cei ce se împărtăşeau erau luminate ca soarele; iar ale altora întunecate şi înnegrite ca ale unor arapi. în acel timp, îngerii tare stăteau înainte, luau seama care şi cum se apropierii' Duinnezeeasca împărtăşanie... îngerii încununau pe credincioşi care se împărtăşeau cu vrednicie, iar de catre cei ce se imparta-

Beau cu nevrednicie, se întcrceau şi se mîhneau ... . (Vezi pe larg V. Sf. 23 Dec. o.c. pp. 1192—3; şi „Biblioteca Ortodoxiei", Nr. 94, pp. 2723 -2763, de autor).

CREDINCIOŞII CARE SÎNT ÎN CANON SÎNT SUPERIORI CELOR "CE SE ÎMPĂRTĂŞESC FĂRĂ PREGĂTIREA CUVENITĂ. Domnul Dumnezeu, după înaltul Său Sfat Dumnezeesc, a zidit pe om din lumea nevăzută cu Sufletul, şi cu trupul dhi cea văzută, după Chipul şi Asemănarea Sa (Fac. 1 *25—31;* 2 *7—24;* 5 *1-3;* 9 6/1 Cor. 11 *3-7;* Efs. 2 *19-22;* 4 11 -16", *24;* Cols. 3 *10;* Iac, 3 *9;* loan 1 *12-13;* 3 *3-8;* 14 *21-23;* 17 .9, *20-26;* 1 Petru 2 *1-9;* 1 loan 3 *1-3;* Ape 1 *5-6;* 5 *9-10;* 7 *3-17).* Omului acestuia zidit aşa de minunat, împărat şi stăpînitor a tot pămîntul şi a celor ce nu sînt pe el, i-a zidit Dumnezeu cu Dumnezeieştile Sale Mîini, ca un palat şi cetate împărătească: Raiul pâ-mîntesc, aşezat în Eden, în care vieţuind, avea o minunată viaţă plină de îndestulări, desfătări, veselii şi fericiri. Edenul, situat în partea răsăritului, mai sus decît tot pămîntul, cu o climă temperată, luminată, cu un aer foarte fin şi curat, acoperit cu plante veşnic înflorite şi revărsătoare de o plăcută şi îmbelşugată mireazmâ, cu frumuseţi şi podoabe foarte plăcute, avea sădiţi în mijlocul său doi pomi: pomul vieţii şi pomul cunoştinţei binelui şi răului, rîn-duit ca o încercare sau exerciţiu al ascultării ori neascultării omului. Cît timp a ascultat omul porunca lui Dumnezeu, a trăit foarte fericit. După un timp însă, călcînd porunca, a căzut din

binele şi fericirea aceea minunată. S-a izgonit din Rai în pămîntul blestemat, unde a căzut în multe tulburări, sufrinţe, primejdii, nefericiri şi. moarte vremelnică şi veşnică, dimpreună cu tot neamul omenesc Dumnezeu a făcut pe om foarte bun, aşezîridu-1 în fericire. Omul însă, prin voia lui slobodă a căzut, ascultînd mai mult de diavolul-şarpe decît de Creatorul şi fericitorul său," cufundîndu-se astfel din ce în ce mai mult în grozăviile suferinţelor vremelnice şi veşnice.

La împlinirea vremurilor, Dumnezeu Cuvîntul, Fiul Tatălui Ceresc, Se pogoară din ceruri, Se întrupează de la Duhul Sfînt şi din Măria Fecioara şi Se face Om. Activează, pătimeşte, Se Jertfeşte şi Se proslăveşte, şi aşa lucrînd, îl rezideşte pe cm a doua oară după Chipul şi Asemănarea Sa, repunînd în Sufletul omenesc credincios Harul Său. Acesta poartă în sine Chipul lui Dumnezeu după. întreită putere, avînd numai o fire prin cele trei puteri: pomenirea, înţelegerea şi voia. Astfel, cu pomenirea se aseamănă lui Dumnezeu Tatăl, cu înţelegerea lui Dumnezeu Fiul, şi cu voia lui' Dumnezeu Duhul Sfînt. Precum în Prea Sfînt a Treime sînt trei Feţe însă nu trei Dumnezei, ci numai Unul; aşa şi în Sullelul omenesc, Deşi sînt trei puteri sufleteşti, însă nu sînt trei Suflete, ci numai anul.

Suflet al omenesc primeşte întrînsul Chipul lui Dumnezeu în vremea zidirii sale de la Dumnezeu; iar Asemănarea lui Dumnezeu

O primeşte întrînsul cînd se botează şi se îmbracă în Hristos. Asemănarea aceasta foarte minunată o păstrează Sufletul întrînsul cîtă vreme stă în legămîntul făcut înainte de primirea Sfîntului Botez, adică: „Mă lepăd de Satana şi de toate lucrurile lui şi da toţi îngerii lui şi de toată slugărnicia lui şi de toată trufia lui.. . M-am lepădat. Mă împreunez cu Hristos, cred Lui ca Unui împărat şi Dumnezeu . .. Mă închin Lui şi-I slujesc Lui (Vezi mai pe larg lepădările de Satana din Molitfelnic şi Aghezmatar). Cînd însă nesocoteşte legămîntul acesta Dumnezeesc şi calcă, rupe testamentul, neţinînd seamă de clauzele lui şi se întoarce la stăpînul dintîi, la Sitana, atunci bietul Suflet pierde Asemănarea lui Dumnezeu dintrînsul. Cînd foloseşte adevărata pocăinţă, ca: David, Mânase, Măria Magdalena, Sama-rineanca, fiul risipitor, Petru, Pavel, Măria Egipteanca şi aîţi mulţi păcătoşi notoriei, relepădîndu-se de Satana şi de toate slujirile sau păcatele, prin reîntoarcerea la Hristos cu spovedanie amănunţită, cu facerea roadelor vrednice de pocăinţă, cu îndreptarea credin-cioşiei şi a vieţuirii creştineşti, prin ascultarea şi păzirea Cuvîntului lui Dumnezeu... treptat, treptat, creştinii sau creştinele, iarăşi se învrednicesc a se ridica pe treptele Creştinătăţii, de pe care căzuse, şi iarăşi recapătă Darul Duhului Sfînt, iarăşi redevin treptat Biserici vii ale lui Dumnezeu. Aceasta se face pe măsura împlinirii canonului cuvenit, pe măsura îndreptării celor căzuţi. Pînă la această bună îndreptare şi ridicare, penitenţii se mai amînă de la Dumnezeeasca împărtăşire cu Prea Sfîntul Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, luînd, cu blagos-lovenia Duhovnicului lor, numai jumătate de împărtăşanie, adică Aghiazmă Mare şi Sf. Anaforă ori Părticică.

Orice fel de canonisiri: rugăciuni, metanii, citirea cărţilor folositoare şi luminătoare de Suflet, cercetarea Bisericilor, fapte ele milostenii spirituale şi trupeşti, posturi, înfrînări de la anumite mîncăruri, fapte bune, ş.a. e bine să le împlinească penitenţii pentru uşurarea şi curăţirea de păcate şi îndreptarea lor. Canonul nu urmăreşte pedepsirea păcătoşilor; ci uşurarea lor, facerea roadelor vrednice de pocăinţă şi mîntuirea lor. ("ei care ţin acest canon ce li s a dai, se folosesc sufleteşte mult, mai mult decît cei caic se Impartasesc fără pregatirea cuvenită.

Aceasta reiese şi din învăţăturile ce se dau penitentilor cu păcate mai grele dupfi rînduiala Sfintei Spovedanii, astfel; „Fiule! Atatia ani poruncesc Dumnezeiestii Părinţi să nu te împărtăşesc cu Sfintele Taine, ci numai sa bei Aghiazma mare. De vei tinea sa nu te împărtăşeşti cu Sfintele Taine, ţi se vor dezlega păcatele tale; iar de vei îndrăzni, peste porunca Sfinţilor Părinţi, ca să te împărtăşeşti, atunci te vei socoti al doilea Iuda. Dacă însă vei fi bolnav şi tare slab, temîndu-te de moarte, atunci să te împărtăşeşti. Şi de te vei însănătoşi, iarăşi vei rămîne în anii ce ţi s-au poruncit, pînă cînd vei împlini canonul. Dacă te vei împărtăşi de frica morţii, împlinind canonul cel dintîi, ţi se va socoti alt canon pentru împărtăşire, şi-1 vei împlini şi pe acela" (M. o.c. pp. 70 — 1).

Vedeţi cît de groaznic se încarcă şi se primejduiesc aceia care peste canonul rînduit sau cuvenit aleargă la alţi Duhovnici să se mărturisească mai uşor şi să se împărtăşească mai grabnic?

Cad din Dar, se despart de Biserica lui Dumnezeu, şi ei şi Duhovnicii care-i primesc şi-i împărtăşesc peste rînduiala Sfinţilor Părinţi (P.B.G. o.c. p. 115 (117); Sf. Nichifor, 27; Sf. Ioan Hrisostom, corn. la *2-* Cor. 14; Sim. Tes. cap. 251-264; P.M.B. gl. 85, p. 498; Sf. Grigore Nisis, 4; Sf. Vasile, 59).

Spre a face pe cei nepricepuţi, neînţelegători, îndărătnici şi indiferenţi mai atenţi şi osîrdnici în împlinirea canonului dat, ce şi-au luat mai înainte de a se împărtăşi fără cuvenita pregătire şi îndreptare, dăm aici arătarea pedepsei unor împărtăşiţi fără pregătirea trebuincioasă.

în cartea Arhiereilor romani, se arată că unii s-au împărtăşit cu nevrednicie în ziua Sfintelor Paşti şi apoi s-au dat la desfătare, beţie şi alte desfrînări, fără vreo evlavie către cele Dumnezeeşti şi sfinţite Taine, pe care le-au primit. Din această pricină Dumnezeu S-a mîniat pentru prea multa lor defăimare, şi le-a dat cuvenită pedeapsă, pentru că atîta sînge curgea din spurcatele şi necuratele lor guri, încît au murit sufocaţi, fiindcă sîngele intra pînă în cele mai dinăuntru ale lor, strîmtorîndu-le inima de mulţimea sîngelui. Dar nu numai această pedeapsă le-a dat Dumnezeu, ci atîta de repede şi nemăsurată ploaie a trimis, încît le-a stricat toate semănăturile lor: grîul, ovăzul... şi altele asemenea. Şi încă nu numai atît, ci şi nişte şerpi şi balauri au ieşit prin multe locuri, au mîncat ticăloasele lor trupuri, şi au omorît pe alţi mulţi oameni ai oraşului. Adunîndu-se Preoţii, au făcut Litanie — rugăciune obştească — către Domnul, ca să le arate pricina acelei urgii. Rugîn-du-se pentru aceasta şi un om îmbunătăţit, i s-a arătat îngerul Domnului, şi i-a zis: „Cine ar fi defăimat pe fiul împăratului pămîn-tesc, şi l-ar fi aruncat într-o temniţă întunecoasă şi în noroi împuţit, cîtă pedeapsă i-ar fi trebuit?" El a răspuns: „Unul ca acela era vrednic să-1 sfărîme în mii de bucăţi!" îngerul iar 1-a întrebat: „Dar cel ce va defăima pe Fiul lui Dumnezeu, pe Cerescul împărat, şi-L va primi în spurcata sa gură, fără să fie pregătit prin pocăinţă şi .mărturisire, şi pe urmă iarăşi, după ce-L va primi, să cadă în necurăţia trupului, ce pedeapsă i se cuvine?" El a răspuns: „Să se ardă df viu, şi ca un eretic rău credincios să se anatematisească". Atunci îi.gerul îi zise: „Această fărădelege au făcut aceşti necredincioşi ş. neruşinaţi, care s-au împărtăşit cu nevrednicie la Sfintele Paşti şi pe urmă iarăşi au jucat, s-au îmbătat şi au curvit. Pentru aceasta Cel A-tot-Puternic S-a mîniat şi v-a trimis această pedeapsă". Acestea auzind acel îmbunătăţit bărbat, a spus celorlalţi vedenia, şi toţi Preoţii săvîrşind „Dumnezeeasca Slujbă, au lăudat pe Dumnezeu, şi aşa a încetat furtuna şi balaurii au pierit (M.P. o.c. pp. 403-4).

Pentru a nu cădea în pedeapsă vremelnică şi veşnică, penitenţii trebuie mai întîi a-şi curaţi şi repara casa — fiinţa lor — prin împlinirea canonului cuvenit sau facerea roadelor vrednice de pocăinţă, şi apoi să primească, prin împărtăşirea cu Dumne-zeeştile Taine, pe împăratul împăraţilor Hristos Dumnezeu-Omul, ca să se folosească şi nu să se primejduiască.

Prin împlinirea canonului, citirea, ascultarea şi păzirea Cuvîn-tului lui Dumnezeu, penitenţii se refac treptat, se dezbracă de omul cel vechi şi se îmbracă în Omul cel nou, devin fericiţi şi locaşuri — Biserici — vii ale lui Dumnezeu. „Lepădaţi — strigă Apostolul — de la voi toate acestea: mînia, iuţimea, răutatea, defăimarea, cuvîntul de ruşine din gura voastră, nu grăiţi minciună unul către altul, dezbrăcaţi-vă de omul cel vechi dimpreună cu faptele lui. . . şi vă îmbrăcaţi în Omul cel nou. . ." (Cols. *3 8 — 10* Efs. 4 *22 —24;* Faci *26).* „Iată — zice Mîntuitorul Hristos — stau la uşă şi bat! De va auzi cineva glasul Meu, şi va deschide uşa, voi intra la el şi voi cina cu el şi el cu Mine. . . Fericiţi cei ce ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu şi-1 păzesc pe dînsul. .. Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşte pe ele, acela este care Mă iubeşte pe Mine. Şi ce] ce Mă iubeşte pe Mine, iubi-se-va de Tatăl Meu, şi Eu îl voi iubi pe el, şi Mă voi arăta lui. .. De Mă iubeşte cineva pe Mine, va păzi cuvîntul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi pe el, şi la el vom veni (Eu, Tatăl şi Duhul Sfînt) şi lăcaş la dînsul vom face..." (Ape 3 *20;* Lc. 11 *28;* Ioan 14 27, *23).*

Vedeţi? Numai în urma împlinirii canonului dat de iscusitul Preot-Duhovnic sau facerea roadelor vrednice de pocăinţă (Mt. 3 *8)* păcat osii .şi păcătoasele, treptat se dezbracă de omul vechi cu viciile lui şi se îmbracă în Omul nou cu virtuţile lui, primeşte pe Hristos şi devine fericit prin ascidtarea Cuvîntului Dumnezeesc şi păzirea lui. Prin alimentarea, agonisirea şi păzirea poruncilor şi învăţăturilor Dumnezeeşti, redevine treptat Lăcaş, Biserica lui Dumnezeu în care

sălăşluieşte însuşi Dumnezeu (I Cor. 3 *16;* 6 *19 20 ;* bis. 2 *21;* Rom. 8 *9, 14-18, 26-39;* F. Ap. 17 *26-31;* Ioan 7 2*3~26)*

Cuvioasa Măria Egipteanca, deşi nu se împărtăşise cu P. S. Trup şi Sîngele Domnului vreo 47 de ani, fără numai cu rugăciuni şi osteneli duhovniceşti; a fost văzută de Avva Zosima în pustiul Iordanului mergînd pe deasupra apelor ca pe uscat, şi pe cînd se ruga, plutea în văzduh sus, deasupra pămîntului (D. Ag. o.c. pp. 540—543; V. Sf. 1 aprilie, o.c. p. 17). De asemenea şi alţi plăcuţi ai lui Dumnezeu, care pentru smerenie se împărtăşeau cît mai rar. . ,

în a patra cerere a rugăciunii Domneşti „Tatăl nostru": „Pîinea noastră cea spre fiinţă, dăne-o nouă astăzi" (Mt. 6 77; Lc. 11 *3),* ni se adevereşte de sfinţiţii tîlcuitori, de dreptarul Ortodoxiei „Mărturisirea Ortodoxă" în partea a doua, răspunsul întrebării 19, că în această „Pîine" se cuprinde:

1) Hrana cea aleasă a Sufletului nostru, care este Cuvîntul lui Dumnezeu, despre care grăieşte Sf. Scriptură: „Nu numai cu pîine va trăi omul; ci cu tot Cuvîntul ce iese din gura lui Dumnezeu" (Mt. *4 4;* Lc. 4 *4;* 2 Lege 8 *3).* Deci, ne rugăm ca Dumnezeu să ne izbăvească de foamea Cuvîntului Său cel Sfînt, care este învăţătura lui Hristos, fără de care omul cel dinăuntru (Sufletul) moare, ca şi cum ar fi sfîrşit de foame, de nemîncare. Aici trebuie să ne aducem aminte de moartea Sufletului, care vine mai ales la aceia ce nu voiesc să asculte Cuvîntul lui Dumnezeu şi învăţăturile Lui, dînd prin aceasta o pildă rea.

2) Pîinea aceasta cerută zilnic, cuprinde în ea şi o altă hrană a Sufletului, adică împărtăşirea cu P. S. Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. Aceasta o adevereşte El însuşi în Dumnezeeasca Evanghelie, zicînd: „Trupul Meu cu adevărat este mîncare şi Sîngele Meu cu adevărat este băutură. Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, petrece în Mine şi Eu în el" (loan 6 *53 —58).* Aceasta o adevereşte şi Apostolul, sfătuind pe creştini a se împărtăşi numai cu o cît mai bună pregătire şi nu oricum s-ar întîmpla, zicînd: „Paharul binecuvîntării pe care-L binecuvîntăm nu este oare împărtăşirea cu Sîngele lui Hristos? Pîinea pe care o frîngem nu este oare împărtăşirea cu Trupul lui Hristos?... Eu am primit de la Domnul ceea ce v-am dat vouă, şi anume, că Domnul Iisus în noaptea în care a fost vîndut, a luat pîine şi mulţumind, a frînt şi a zis: „Luaţi, mîncaţi, Acesta este Trupul Meu, Care se frînge pentru voi. Aceasta să faceţi în amintirea Mea". De asemenea luînd şi paharul după cină, a zis: „Acest Pahar este Aşezămîntul cel Nou întru Sîngele Meu. Aceasta să faceţi de cîte ori veţi bea în amintirea Mea. Pentru că ori de cîte ori mîncaţi Pîinea aceasta şi beţi acest Pahar, vestiţi moartea Domnului pînă va veni. De aceea, cel ce va mînca Pîinea aceasta, sau va bea Paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat faţă de Trupul şi Sîngele Domnului. Să se ispitească dar omul pe sine, si numai aşa să mănînce din Pîinea aceasta şi să bea din acest Pahar, Căci, cel ce mănîncă (şi bea) din Ele cu nevrednicie, acela mănîncă şi bea sieşi osîndă, nesocotind Trupul Domnului. De aceia mulţi dintre voi sînt bolnavi, betegi, şi nu puţini mor. Căci dacă ne-am judeca pe noi înşine, atunci n-am mai fi judecaţi. Fiind însă judecaţi, ne pedepsim de Domnul, ca să nu fim osîndiţi cu lumea... Nu puteţi fi părtaşi Mesei Domnului şi mesei dracilor, nu puteţi bea Paharul Domnului şi paharul dracilor..." (1 Cor. 10 76; 11 *23-32;* 10 *21-23).*

Aşadar, ca să ne împărtăşim cu vrednicie cu această hrană, adică după hrănirea cu Cuvîntul lui Dumnezeu, păzirea lui şi facerea roadelor vrednice de pocăinţă, noi, prin această cerere, îl rugăm să ne-o dea El, adică, cu Harul (bunelor pregătiri) şi iubirea lui de oameni. Astfel, cînd ne vom face părtaşi de aceste două hrane, atunci vom avea în noi împărăţia lui Dumnezeu cea din ceruri. „Iată, împărăţia lui Dumnezeu este înăuntrul vostru" (Lc. 17 27). După acestea Dumnezeu ne va da, ca adaos, şi toate lucrurile trecătoare şi stricăcioase, de care are trebuinţă firea noastră, precum este scris: „Căutaţi mai întîi împărăţia lui Dumnezeu şi Dreptatea lui, şi toate acestea se vor adăuga vouă" (Mt. 6 *33).*

3) Prin cuvîntul „pîine" se cuprind apoi toate cele trebuitoare pentru păstrarea vieţii noastre în lumea aceasta: hrană, îmbrăcăminte, adăpost, etc. Cuvîntul „astăzi" înseamnă veacul de acum, pînă cînd vieţuim în lumea aceasta, fiindcă în veacul ce va să fie, ne vom îndulci de arătarea şi privirea lui Dumnezeu, şi de bucuria ce vine din aceasta.

Iată cum foarte clar învățătura dreptei credințe Creştineşti, ne îndrumează pe toți — mari şi mici — să ne hrănim mai întîi cu Cuvîntul lui Dumnezeu: „Cercetați Scripturile... Cuvîntul lui Dumnezeu să locuiască bogat în voi" (loan 5 *39;* Cols. 3 76). Apoi, după ascultarea, agonisirea şi păzirea Cuvîntului lui Dumnezeu, să ne împărtăşim cu Prea Sfintele şi de viață făcătoarele Taine.

Observînd bine, vedem clar că Dumnezeu nu fericeşte pe cei care se împărtăşesc des sau rar, aşa cum s-ar întîmpla; ci numai pe cei care ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu şi-1 păzesc pe el... la cei care au poruncile Lui şi le păzesc, sălăşluieşte El (Lc. 11 *28;* Ape. 3 20; loan 14 *21, 23).* El atrage atenția celor ce vor a se apropia de Sfînta împărtăşanie a deveni foi (vase) noi, haine noi, oameni noi (Mt. 9 *16-17;* Lc. 5 *36 -38;* comp. Efs. 4 *22-24;* Cols. 3 -V -70 ; 1 Petru 2 7 *—9;).* ICI nu ne întreabă de cîte ori ne-am împărtăşit; ci ne cere roadele vrednice de numele creştinesc ce l-am purtat, roadele vrednice de intrat în împărăția Cerurilor (Ml. 25 *10 20-23;* 24 *45 47;* Ape 21 27; 22 *14).*

MAIMUȚA ŞI PAPAGALUL. împăratul Bizantin, Mihail al IlI-lea, obişnuia să-şi petreacă viața în fel de fel de desfrînări, şi ori de cîte ori se întorcea de la vreo petrecere, obişnuia să zică săturat de păcatele sale: „Am petrecut admirabil". Din întîmplare avea în palat un papagal care se obişnuise să zică deodată cu împăratul: „Am petrecut admirabil". împăratul mai avea şi o maimuță, la care ținea foarte mult.

într-una din zile împăratul plecă la o petrecere. Papagalul plictisindu-se cu şederea, începu să necăjească pe maimuță, şi deodată se începu o ceartă şi încăierare mare între cei doi paznici ai palatului. Lupta s-a dat pe cea mai scumpă canapea a camerei. Ori cine îşi poate închipui că atît ghiarele papagalului, cît şi ale maimuței, sfîşiară canapeaua făcînd-o jurubițe. Deodată soseşte împăratul, şi intră în cameră grăbit ca de obicei; iar cei doi luptători se opresc pe dată şi strigară cît îi ținu gura: „Am petrecut admirabil".

Să luăm bine seama, iubiți creştini, că maimuța şi papagalul din această istorisire sîntem chiar şi noi cei care alergăm cu o sete nepotolită după viața aceasta cu petrecerile şi dezmierdările ei, iar Sufletul, care este zestrea cea mai prețioasă a ființei noastre, îl ținem îmbrăcat într-o haină zdrențuită de păcate, şi cu toate acestea avem curajul, ca după fiecare noapte de păcate, să strigăm în gura mare,,fără ruşine de oameni şi iară frică de Dumnezeu: „Am petrecut admirabil".

Să ne oprim odată şi să ne desprindem din hora aceasta largă a păcatelor, şi să luăm pildă de la Sfinții Mucenici, aceşti dascăl; ai suferinței cu. Hristos şi pentru Hristos, şi să trăim în aşa fel, ca cele din urmă cuvinte ce vor zbura de pe buzele noastre, să fie: „Tată, nu le socoti lor păcatul acesta!" iar nicidecum vorbele nesocotite ale jmpăratului Bizantin: „Am petrecut admirabil". Să ne gîndim pururea la ceasul cel mare, cînd ni se vor cere roadele. Parcă te aud că vei zice în acel ceas: „Doamne, m-a furat viața "cu petrecerile şi dulcețurile ei", şi ți se va striga cu putere: „Roadele". Te vei mai răzgîndi şi vei răspunde din nou: „Doamne, am murit prea de tînăr şi n-am avut vreme să mă pocăiesc", însă ți se va răspunde şi mai tare: „Roadele". Din nou îți vei lua curajul şi vei zice; „Doamne, am fost om foarte credincios şi cu frica lui Dumnezeu, n-am mințit, n-am furat, n-am asuprit, n-am rîvnit la avutul altuia..." însă ți se va striga din nou: „Roadele".

Ia bine seama, că Judecătorul te va întreba ce ai făcut, iar nu ce n-ai făcut — cum plănuieşti tu a răspunde la înfricoşata Judecată a lui Hristos. Nu despre credință te va întreba atunci Dumnezeu — cum îți şoptesc astăzi la ureche învățătorii cei rătăciți — ci despre roadele vieții tale, despre faptele tale creştineşti.

Nu te bizui deci pe credința ta şi nu te trufi, zicîndu-ți: „Sînt mîntuit" ; ci uită-te cît mai des la viața ta, la roadele tale, şi i-a bine seama: faptele tale sînt o aguridă sălbatică pripită la soarele mîn-driei, sau o poamă coaptă plăcută lui Dumnezeu? (P.L.T.N. o.c. pp. 155-7).

DUMNEZEEASCA ÎMPĂRTĂŞANIE LUATĂ CU BUNĂ PREGĂTIRE, NE ADUCE MARE FERICIRE, Fratele unui Preot, fiind pe patul de moarte, a primit Dumnezeeasca împărtăşanie. Simțind în ființa sa o mare bucurie şi fericire cerească, a început a cînta laude lui

Dumnezeu. Apoi a zis: „Părinte Ceresc, în mîinile Tale îmi dau Sufletul meu!" Atunci, *întorcîndu-şi privirile spre Preotul care*-1 *împărtăşise, zise cu față senină: „Ce mare şi nemărginită bunătate din partea lui Dumnezeu, a fi Tatăl oamenilor! Şi ce mare cinste pentru oameni, de a fi fiii lui Dumnezeu!" Acestea zicînd, şi-a dat Sufletul... (C. o.c. p.* 138).

312) ***Am întrebuințat Numele lui Dumnezeu, al Maicii Domnului, al îngerilor, al Sfinților şi al Sfintei Cruci la: descîntece, ghicitorii, vrăji, farmece şi alte slujiri drăceşti, pentru înşelarea celor simpli?***

313) ***Am chemat Numele lui Dumnezeu să-mi ajute a păcătui a devia de la dreapta credință şi viețuire creştinească, la credință şi viețuiri anticreştineşti, la: idolatrii, schisme, erezii şi rătăciri sectare? Am cerut prin rugăciuni şi prin slujbe plătite la Preoți, de la Dumnezeu ce nu se cădea? M-am rugat lui Dumnezeu numai de obicei şi de formă goală?***

314) ***Am necinstit Numele lui Dumnezeu şi numele creştinesc în multe chipuri ? Am lepădat Sfîntă Tradiție a Bisericii lui Dumnezeu, susținînd că numai Sfîntă Scriptură este izvor de credință şi de mîntuire? (s)***

(s) LEPĂDĂTORII SFINTEI TRADIȚII PIERZÎND CHEIA SCRIPTURILOR DIVINE, RĂTĂCESC ÎN ÎNTUNERIC. Sfîntă Tradiție sau Predaniile, sînt mult mai vechi, ba chiar străvechi față de Dumnezeeasca Scriptură. Sfîntă Tradiție e mama Dumne-

zeeştilor Scripturi.

— Curioşii: Cum poate fi tradiția mama Scripturii, Bibliei, sau cum poate fi Scriptura — Biblia — fiica Tradiției?

— Credinciosul: Bine. Şi iată cum: Domnul Dumnezeu, după ce a creat cerul şi pămîntul cu toate cîte sînt întrînsele în cele şase zile *ale creației, apoi a făcut Înaltul Sfat Divin, zicînd: „Să facem om după Chipul şi după Asemănarea Noastră, care să stăpmească peste toate ...".* Atunci *luînd Dumnezeu* țarină *din pămînt, a făcut* pe *om,* a *suflat în fața lui suflare de* viață, *şi aşa s-a făcut omul cu Suflet viu,* după *Chipul Său: bărbat* şi *femeie i-a făcut Dumnezeu.*

Apoi i-a binecuvântat, zicîndu-le: „Creşteți şi vă înmulțiți, umpleți pămîntul şi-1 *stăpîniți. Domniți peste peştii mării, peste fiare, păsări, dobitoace şi peste tot pămîntul" (Fac.* 1; 2). *Omul: Adam şi Eva, era o capodoperă, o foarte minunată lucrare, făcută cu cea mai mare măiestrie, o lucrare desăvîrşită şi de o unică frumusețe, în care erau puse în mic întreaga lume cerească şi cea -pămîntească, întreg Universul; microcosm în macrocosm. Aşezîndu-l în Raiul pămîntesc ca într-un palat împărătesc ... Adam adeseori convorbea cu Dumnezeu Creatorul a toate, ca un copil cu tatăl său iubit ...*

. După căderea în păcat, prin nesocotirea poruncii după amăgirea şarpelui-diavol şi mîncarea din pomul oprit, Dumnezeu dă omului făgăduința despre venirea Răscumpărătorului, îl învață cum să I se închine, să-I slujească cu aducere de jertfe şi altele. Acele ştiințe despre Dumnezeu şi voința Lui, Adam le-a predat urmaşilor săi prin cuvînt sau prin grai viu. Astfel şi-a luat naştere „Sfîntă Tradiție" sau „Predaniile".

Dumnezeu însuşi îşi deosebeşte anumite persoane mai vrednice, in aleşii Săi: Abel, Sil, Enoh .... Noe... Avraam... cărora le încredințează poruncile Sale. „Eu — zice Dumnezeu despre Avraam — l-am ales ca să învețe pe fiii săi şi casa sa după sine, şi vor păzi căile Domnului, ca să facă dreptate şi judecată, şi să aducă Domnul peste Avraam toate (binecuvîntările) cîte a grăit către dînsul" (Fac. 18 *19).*

Dumnezeu îşi alege apoi pe Patriarhii: Isaac, Iacob-Israil, cei 12 *cu Iosif, apoi pe alții necunoscuți de noi în cursul celor patru secole de robie sub Egipteni pînă la Moisi. De la creerea lumii pînă la Moisi, care cel dinții a început a scrie Dumnezeeasca Scriptură — cele cinci cărți — sînt vreo* 4000 *de ani. în acel foarte lung timp, toți drepții: Abel, Sit .. . Enoh... Noe... Melhisedec, Avraam şi alții, au învățat adevărata credință numai din Sf. Tradiție sau predanii, pentru că Sf. Scriptură nu era scrisă, nu exista. Moisi începe Scriptura Vechiului Testament, dar nici el n-a putut scrie toate* (2 *Lege* 4 *9;* 6 7). *Multe adevăruri, d.p.: viața viitoare, răsplata faptelor fiecărui om după moartea sa, însemnătatea jertfelor... le lăsă el a fi cunoscute din Sf.*

Tradiție, poruncindu-le din partea lui Dumnezeu: „Povestiți in auzul fiilor, nepoților şi strănepoților voştri, cîte am făcut Eu în Egipt, şi semnele Mele pe *care le-am arătat intrînsul, ca să cunoaşteți.că Eu sînt Domnul" (Eş.* 10 *2). Moisi scriind Legea, multe din regulile pentru viața placută lui* Dumnezeu le *lasa spre ă se învăța din tradiția nescrisă, zicînd: „Aduceți-vă aminte de zilele cele de demult, cugetați la* anii *neamurilor trecute! întreabă pe tatăl tău şi-ți va spune, în-t*reaba *pe bătrîni şi-ți vor povesti"* (2 *Lege* 32 7).

După Moisi, Profeții vestesc poporului ales voia lui Dumnezeu. Dar nici ei n-au scris toți. Aşa d. ex.: Samuil, Natan, Ilie, Elisei, ş.a. nu ne-au lăsat nimica scris, deşi au profețit şi au învățat mult. învățăturile lor au rămas tot în proprietatea Sfintei Tradiții, pînă ce s-a ridicat careva să scrie mai tîrziu prin insuflarea Duhului Sfînt, în cărțile împăraților, foarte puțin din ceia ce au învățat, prezis şi lucrat ei. Aşa a făcut Preotul Ezdra şi alții (Ezdra 7 *10-12;* 2 *Macab.* 2 *13;* 4 *Imp.* 22...),

— *Curioşii: Oare şi in Noul Testament tot tradiția e mama.*

Scripturilor ?

— *Credinciosul: Da. Ca şi în Biserica Vechiului Testament, şi în Biserica Noului Testament Tradiția Sfîntă a fost şi este mama Sfintelor Scripturi ale Noului Testament.*

— *Curioşii: Cum?*

— *Credinciosul: Iată. cum. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos a predicat toată învățătura Sa prin grai viu, oral, nu in scris. Aceasta ne-o adevereşte. El însuşi în soborul Iudaic şi înaintea arhiereului, zicînd: „Eu am grăit lumii pe față. întotdeauna am învățat în sinagogă şi în Biserică (Templu) unde pururea se adună toți Iudeii. Pe ascuns n-am grăit nimic. Ce Mă întrebi pe Mine? întreabă pe cei ce au auzit ce le-am grăit. Iată, aceştia ştiu ce am grăit Iui" (Ioan* 18 *20—21). Tot verbal (nu în scris) a învățat Mintuitorul şi pe ucenicii Săi, atît înainte de înviere (Mt.* 10 *. . .) cit şi după învierea Sa (Lc.* 24 *25-27; F. Ap.* 1 *3-8).* .

— *Curioşii: Ei, da tot numai ce e scris este izvor de credință!*

— *Credinciosul: Dacă numai ce este scris ar fi unicul izvor de credință, Mîntuitorul oare n-ar fi lăsat scris de Alina S.i toată învățătura şi toate Dumnczieştile Sale descoperiri? Noi însă nu cunoaştem decît un singur loc în Sfîntă Evanghelie unde ni se spune că El a scris. „Fariseii şi cărturarii aduc în Biserică la Mintuitorul o femeie prinsă în desfrînare, ispitindu-L: „Învățătorule. . . Moisi ne-a poruncit în lege ca pe astfel de femei să le ucidem cu pietre. Tu ce zici?" Atunci Iisus plecindu-Se jos, scria cu degetul pe pămînt, nebăgîndu-i în seamă..." (Ioan* 8 *3 — 12). Cele ce a scris El atunci pe pămînt nu ştim. Nu ştie nimeni din oameni. Nu ni s-a păstrat.*

— *Curioşii: Domnul Iisus ne trimite numai la Scriptură, zicînd: „Cercetați Scripturile, că vouă vi se pare a* avea *într-însele viață veşnică, şi acestea sînt cele ce mărturisesc despre Mine" (Ioan 5 39). Aşadar, numai Scriptura e izvorul credinței.*

Credinciosul: Cuvintele acestea au cu lotul alt înțeles decit acela pe care-l susțineți voi: Mintuitorul în ziua Sîinbetei vindeca la scăldătoarea Vitezde-i pe un slăbănog care bolea de 38 de ani Slăbănogul *însănătoşit, spre mirarea tuturor, îşi ia palul in s*pate, *pe care zăcuse atîta amar de timp, şi umbla. Fariseii văzînd acea minune, crăpînd de ciudă, i-au zis: „Este Sîmbătă. Nu ți se cade a-ți lua patul. Slăbănogul, încurajat de binele căpătat, a zis: „Cel ce m-a făcut sănătos, Acela mi-a zis: „la-ți patul tău şi umblă", arătînd prin aceasta că Cel ce îl vindecase era o Persoană Dumnezeiască. Atunci fariseii întărîtîndu-se mai mult asupra Domnului, El le explică să ştie că vindecarea slăbănogului sîmbăta e un lucru plăcut lui Dumnezeu, că altfel nu s-ar fi vindecat. Ca dovadă vie îi trimite la Scripturile Vechiului Testament (Ioan 5 39, 1—38). Prin cuvintele acestea Mîntuitorul adevereşte tuturor că* El *este Mesia cel aşteptat de Israeliți şi de neamurile pămîntului, şi despre Dumnezeierea Lui; iar nu că numai Scriptura, nu şi Tradiția — mama ei -- ar fi izvor de bună credință.*

— *Curioşii: Tot numai Scriptura e, izvor de credință, după cum scrie: „Acestea s-au scris ca să credeți că Iisus este Hristos Fiul lui Dumnezeu, şi crezînd, să aveți viață în Numele Lui" (Ioan 20 31). Vedeți dar că tradiția nu-şi mai are locul pentru mîntuire?*

— *Credinciosul: 13a da, şi Tradiția — mama Scripturii — ca şi Scriptura, fiica ei, îşi are locul său folositor în actul mîntuirii oamenilor. Ascultați: Chiar aici deasupra cuvintelor*

citate, vedem arătată Sfîntă Tradiţie mama Scripturii, în cuvintele: „Multe încă şi alte semne a făcut Iisus înaintea ucenicilor Săi, care nu sînt scrise în cartea aceasta". Şi în alt Ioc: „Sînt încă şi altele multe cîte a făcut Iisus, care de s-ar *fi scris cu deamănuntul, mi se par că nici in lumea,* aceasta *n-ar încăpea cărţile ce s-ar fi scris. Amin" (Ioan 20 30;*

21 25). Sf. ICv. *Mareu scrie că Iisus „a început a-i învăţa multe" (Mc 6 31) ; dar ce anume i-a învăţat nu ne spune. După învierea* Sa, *mergind cu-Luca şi CleOpa la Emnus, „incepind de la Moisi şi de* la *Prooroci, le tilcuia lor toate Scripturile, cele ce erau pentru, El... Apoi* S-a *înfăţişat pe Sine viu Apostolilor, după Patima Sa în multe semne adevărate, timp îndelungat de 40 de zile, arătîndu-le lor şi grăindu-le cele pentru Împărăţia lui Dumnezeu .. ." (Lc. 24 27; E. Ap. 1 .5) ; dar ce anume le-a arătat şi i-a învăţat, nu spune. . . Aşadar, cele ce nu sînt scrise în Sfintele Scripturi, sînt în domeniul Sfintei Tradiţii, şi folosesc pe oameni în crcdincioşic şi în vieţuirea lor creştinească ca şi Sf. Scriptură.*

— Curioşii: Şi ce vrei să ne mai spui şi cu asta?

— Credinciosul: Vreau să vă arăt că şi Sfinţii Apostoli au luat o mulţime de dispoziţiuni necuprinse în Sf. IC vanghelie, tot din Tradiţie.

— Curioşii: Care?

— Credinciosul: Dispoziţia despre circumciziune (Gal. 5 1—7; 6 12 — 13; F. Ap. 15), despre aşezarea Episcopilor (1 Tim. 3 1—7;

5 17-22; F. Ap. 14 23), a Preoţilor (Tit 1 5), a Diaconilor (1 Tim. 38-14 ; F. Ap. 6 1 —6) şi despre modul sau forma săvîrşirii Tainelor Sfinte...

*Aşa, de pildă, la Botez se vorbeşte numai despre apă, ca cle*ment *al Tainei (Ioan 3 5; F. Ap. 8 36 — 38) şi formula rostirii cuvin*telor *(Mt. 28 19); iar despre modul săvîrşirii nu aflăm nimic în Sfîntă Scriptură, decît numai in Sfîntă Tradiţie.*

Despre Mir-Ungere, Sf. Ap. şi Ev. Marcu (Mc. 6 13), Ioan (1 Ioan *2 20-27), şi Pavel (2 Cor. 1 21-22; Efs. 4 30), arată că se să-.* varşea *pe timpul lor, dar despre modul cum se făcea nu aflăm ni*mica *în Sf. Scriptură; ci numai în Sf. Tradiţie.*

Despre Taina Sfintei împărtăşiri aflăm că Mîntuitorul a luat. Plinea, a binecuvîntat-o, şi frîngînd-o a dat-o ucenicilor Săi. Aşijderea si Paharul cu vin, poruncindu-lc a face aceasta în pomenirea Lui '(Mt. 26 26"-2S; Mc. 14 22-21; Lc. 22 7.9-20; 1 Cor. 11 21-25). Despre aceasta tot pe scurt ne vorbeşte şi Sf. Ap. Pavel în epistola întiia către Corinteni (10 16—17), făă a ne arăta cuvintele de mulţumire, forma de binecuvîntare şi de frîngere, zicînd: „Am luat de la Domnul ceea ce am dat vouă, că Domnul Iisus în noaptea în •care a fost vîndut aluat Pîine..." (1 Cor. 11 23—32). Din cuvintele[1] Apostolului „am dat vouă" reiese clar că Episcopii şi Preoţii din Corint ştiau cum să săvîrşească această Dumnezeiască Taină precum. învăţaseră de la Apostoli, deci, după Tradiţie. Aşa stă lucrul şi cu celelalte Taine Sfinte, ierurghii şi rugăciuni, despre care Sf. Scriptură ne aminteşte pe scurt. „Eogu-te — scrie Sf. Ap. Pavel ucenicului său Timotei Episcopul Efeşului — să faceţi rugăciuni, cereri, făgăduinţe, mijlociri şi mulţumiri pentru toţi oamenii. Pentru împăraţi, dregători... (1 Tim. 2 1—2). în ce constau acele rugăciuni, cereri, făgăduinţe, mijlociri şi mulţumite, Apostolul nu ne arată, decît numai cu observarea, că: „Toate să se facă după buna cuviinţă şi cu rînduială" (1 Cor. 14 33—10). Rînduială aceasta consta nu in ceea ce Apostolul lc scrie; ci în ceea ce-i învăţase personal: „Cele ce aţi auzit şi învăţat de la mine., acestea să lc faceţi" (Filj]). 4 .9), deci, după Tradiţia ce le-o dăduse.

- Curioşii: Ivi, mai spune Apostolul ceva despre tradiţie, afară din cele ce ne-ai arătat pînă acum?

— Credinciosul: Da. Şi sînt şi alte multe locuri în Noul Testament în care Apostolul ne grăieşte clar despre Tradiţie. Ascultaţi: în epistola a doua către Tesalonicieni Sf. Ap. Pavel le scrie despre Sf. Tradiţie sau Prcdanii aşa: „Fraţilor, fiţi statornici, ţineţi „Prc-daniile" care le-aţi învăţat ori prin cuvînt, ori prin scrisoare" (2 Tes. 2 15), Vedeţi? ICI deosebeşte aici Tradiţia — învăţătura data prin grai viu, de Scriptură — învăţătură dată prin scris. Ucenicului său Timotei, Episcopul Efesului, îi scrie tot despic Tradiţie: „Ţine forma (dreptarul) cuvintelor sănătoase care ai auzit prin grai viu de la mine, în credinţă şi iubire, care este în Hristos Iisus" (2 *Tim.* 1 *13). Şi în alt loc: „Păstrează (comorile) ce ţi s-au încredinţat, depărtînd înnoirile deşarte*

şi împotrivirile ştiinţei mincinoase, pe care unii urmîndu-le, au rătăcit de la adevărata credinţă" (1 *Tim. 6 20—21). Prin comorile acestea încredinţate, nu vorbeşte de cartea Sfintei Scripturi a Noului Testament, care în mare parte: încă nu era scrisă; ci de învăţăturile luminătoare pe care i le dăduse prin grai viu. Mai departe iarăşi îl învaţă despre Tradiţie, zicînd: „Cele ce ai auzit ele la mine... încredinţează-le la oameni credincioşi"* (2 *Tim.* 2 2; *Gal.* 1 *S—9). Cele ce aţi' învăţat, ce aţi luat şi aţi auzit şi aţi văzut la mine, aceea să faceţi, şi Dumnezeul păcii va fi cu voi" (Filip.* 4 *9). Trebuie să ştiţi ceva şi mai mult. Sf. Ap. Pavel, luminătorul neamurilor, pune aşa de mare preţ pe marile foloase alo Sf. Tradiţii, încît îi laudă pe aceia care o ţin. „Vă .laud — zice — pe voi fraţilor, că vă aduceţi aminte de toate învăţăturile mele, şi ţineţi Predaniile (Tradiţiile) precum (verbal) vi le-am dat eu"...* (1 *Cor.* 112; 15 *1-11).*

— *Curioşii: Mai arată şi alt Apostol care să mai vorbească despre tradiţie! Aşa-i .că' nu găseşti?*

— *Credinciosul: Ba da. Iacă şi Sf. Ap. şi Ev. Ioan grăieşte despre Tradiţie, zicînd: „Noi Apostolii, ce era de la început, ce am auzit, ce am văzut cu ochii noştri. . , aceea vă vestim, ca şi voi să aveţi împărtăşire .cu noi. .. Drept aceea, ce aţi auzit voi.de la început, aceea să rămînă în-voi. De va rămînea în voi ce aţi auzit din început, şi voi veţi rămînea în Fiul şi în Tatăl"* (1 *Ioan* 1 *1,3);* 2 *24). în alt loc tot acest Sf. Ap. şi Ev. vorbeşte: „Mult aş avea să-ţi scriu, dar n-am voit cu hîrtie şi cu cerneală, căci nădăjduiesc că voi veni la voi şi voi vorbi faţă în faţă .. ."* (2 *Ioan* 1 *12). Aşişderea şi în alt loc zice: „Multe aş avea încă să-ţi scriu, dar n-am voit cu cerneală şi cu pană. Nădăjduiesc însă că în curînd te voi vedea şi să vorbim faţă în faţă.. .,"* (3 *Ioan* 1 *13 — 14). Ce va fi vorbit şi cu unii şi cu alţii faţă în faţă nu aflăm scris în Sf. Scriptură. Acelea au rămas desigur în domeniile Sfintei Tradiţii.*

— *Curioşii: Prin vorbele astea ai vrea să ne faci a crede, că şi Tradiţia ar avea acelaşi merit ca şi Scriptura?*

— *Credinciosul: Chiar aşa şi este. Mama şi fata au acelaşi merit, poate chiar şi mai mult mama decit fata, deoarece născătorii conlucrează cu Dumnezeu la naşterea născuţilor lor. Aceasta reiese chiar din cuvintele Scripturii care grăieşte de mama ei: „Cinsteşte pe tatăl tău şi pe mama ta, ca să-ţi fie ţie bine şi să trăieşti ani mulţi pe pămînt ..." (Mt.* 15 *4), şi o mărturiseşte: „Au nu vă aduceţi aminte că încă fiind eu la voi, acestea am vorbit vouă?"* (2 *Tos. 25). Varnava şi Saul... ajungînd în Salamina, vestiră Cuvîntul*

Iul *Dumnezeu în sinagoga Iudeilor (F. Ap.* 13 *5). „Nimic — zice toiul — n-am făcut din cele de folos pe care să nu vi lc vestesc si sa nu vă învăţ, fie cu toţii de faţă, fie din casă în casă . .. Nu m-am* ferit sa *vă învăţ pe voi tot Sfatul lui Dumnezeu" (F. Ap.* 20 *20 27).*

Curioşii: Si cu ce ne mai probezi ca Sf. Scriptura ar fi scrisă pe temeiul Tradiţiei?

- Credinciosul: Tot cu aceea că Sf. Tradiţie a fost la început, a apoi *a venit Sf. Scriptură, ca o parte, prescurtare sau rezumat* al *acelora. Din acest tezaur al descoperirilor Dumnezeieşti, adică din Sf. Tradiţie, au luat Sfinţii Evanghelişti şi Apostoli uneori şi* au *pus în Sfintele Scripturi. Spre o mai bună convingere, hai să* dam şi *aici cîteva exemple; „După fuga în Egipt, şi după moartea lui Irod şi a celor ce căutau Sufletul Pruncului, Iosif înştiinţîndu-se* de la *îngerul Domnului, a luat Pruncul şi pe Mama Lui şi vin iarăşi in pămîntul lui Israil. Auzind că Arhelau împărăteşte in locul tatalui său Irod; s-a temut să meargă acolo. Luînd poruncă în vis,* s-a *dus în părţile Galileei (unde împărăţea Antipa cel blînd). Ajun-gind acolo, a locuit în cetatea ce se numeşte Nazaret, ca să se împlinească ceea ce s-a zis prin Prooroci, că: Nazarinean Se va chema (Mt.* 2 *23, 13 —23). Citatul acesta, care nu se află în Scriptura Ve-*chiului *Testament (Ioan Hrisostom, Tcofilact, Zigaben, ş.a.) de* unde *l-a luat Sf. Evanghelist Matei? Răspundeţi. Aşa-i că nu ştiţi? Apoi iacă să vă spun tot eu: Sfîntul Evanghelist Matei l-a luat din* Scrieri *pierdute, din Sf. Tradiţie. El cugetînd la profeţiile ce descriu starea de înjosire a lui Mesia (Ps.* 21*; Is.* 53), *I-a dat supranumirea* de *„Nazarinean(, adică dispreţuit de lumea zăcîndă în cel rău, întărind cu prezicerea Profeţilor, luată din Tradiţia Vechiului Testament. Iată deci, că Sf. Tradiţie e un mare izvor de inspiraţii Di*vine, *pentru scriitorii Scripturilor Noului Testament. Mai vreţi şi alte dovezi?*

— *Curioşii: Da. Vrem.*

— *Credinciosul: .Vă dăm cu toată dărnicia. Ascultaţi:*

Sf. Ap. Pavel, adresindu-se Prcsbiterilcr din Efes, adunaţi în Milet, după ce le dă in grijă păstorirea turmei Bisericii lui Hristos, pe care Duhul Sfînt i-a pus Episecpi, rcamintindu-le ostenelile şi lacrimile lui, le zice: „în toate v-am dat vouă pildă... Osteniţi-vă apitind pe neputincioşi, *adueîndu-vă aminte de cuvintele Domnului Iisus căci* El *a zis: „Mai fericit este a da decit a lua" (F. Ap.* 20 *35, 16-35). Aceste cuvinte ale Demnului de unde le va fi luat şi* pus acolo *SI. Ap. şi Ev. Luca, scriitorul cărţii: „Faptele Apostoli-*loi", ca *nu* le *aflăm nicăieri în Dumnezeieştile Evanghelii. Desigur că numai din Sf. Tradiţie verbală, păstrată de drept credincioşii - Păstori şi pastoriţi - din gură în gură şi din tată în fiu.*

Deşi aceste dovezi sînt suficiente pentru recunoaşterea Sfintei. Tradiţii, totuşi, vă mai dăm încă trei dovezi din care să se încredinţeze toţi de existenţa Sfintei Tradiţii în Biserica Vechiului şi ' Noului Testament, spre a nu mai oscila nimeni de la Adevăr la minciună, de la lumină la întuneric, de la statornicie în Biserica Domnului la rătăciri, de la Dumnezeu la Satana.

— *Curioşii: Dă-ne, vrem să auzim.*

— *Credinciosul: Ascultaţi iarăşi:*

1) *Sf. Ap. Pavel scrie ucenicului său, Episcopul Timotei, despre Ianis şi Iamvris, care s-au împotrivit lui Moisi in Egipt* (2 *Tim.* 3 *8). Numele acestora însă nu le aflăm nicăieri în Sf. Scriptură a Vechiului Testament. Atunci dar de unde s-au păstrat şi ele unde le-a luat Apostolul de le-a citat aici? Din Tradiţie.*

2) *De asemenea, în epistola Sf. Ap. Iuda, aflăm două istorisiri interesante: Mihail Arhanghelul, pricindu-se cu diavolul pentru trupul lui Moisi, n-a îndrăznit să rostească judecată ocărîtoare; ci numai a zis: „Domnul să te certe pe tine diavole!" (Iuda* 1 *9).*

3) *în a doua istorisire despre proorocia lui Enoh, ne spune aşa: „Despre ei a proorocit şi Enoh al şaptelea strămoş de la Adam, zicînd: „Iată vine Domnul cu miile Sale de Sfinţi îngeri, ca să judece pe toţi şi să mustre pe toţi necredincioşii pentru toate faptele pe care le-au făcut în păginătatea lor, şi pentru toate cuvintele cele aspre (de înfruntare) ce au grăit împotriva Lui păcătoşii cei necredincioşi..." (Iuda* 1 *14 — 15). Ia răspundeţi-ne dacă puteţi, de unde a luat Sf. Ap. Iuda aceste două istorisiri, că în Sf. Scriptură nicăieri nu se face amintire de ele? Din Sf. Tradiţie, pe care unii deviaţi creştini o leapădă, pentru care sînt amestecaţi în păreri potrivnice şi împărţiţi în sute de partizi sau secte, aşa cum au fost amestecaţi în multe limbi şi împrăştiaţi lucrătorii Turnului Babei (Fac.* 117 *—9)*

— *Curioşii: Apoi tot Scriptura c izvor de întărire în credinţă.*

— *Credinciosul: Da. însă în strînsă legătură şi cu Tradiţia. Sfîntă este izvor de întărire a dreptei credinţe: „Prin Silvan, credinciosul frate, puţin v-ara scris vouă, îndemnîndu-vă şi mărturisind că adevăratul Har al lui Dumnezeu este acesta în care staţi.. . Prin descoperire mi s-a arătat mic taina, precum v-am scris pe scurt"* (1 *Petru* 5 72; *Efs.* 3 *3). Celelalte lămuriri le avem prin Sfîntă Tradiţie.*

— *Curioşii: Noi ne ţinem numai de Scriptură.*

— *Credinciosul: Bine. Dar de unde aveţi voi Sf. Scriptură? Nu tot de la Sfîntă Tradiţie, de la Sinoadele Apostolice, ecumenice, locale şi de la Sfinţii Părinţi, pe care fără nici o socoteală voi îi disprețuiți ?!*

— *Curioşii: Dar ce sînt acele Sinoade? Noi nici nu vrem să ştim de ele.*

*- Credinciosul: Dacă nu ştiţi, şi nici nu vreţi să ştiţi, tot mai mult vă rătăciţi, de Hristos Domnul şi de Dumnezeu Tatăl va despărţiţi... Sfintele Sinoade sînt o adunare a Păstorilor Bisericii e putere bisericească, aşezată de Mîntuitorul Hristos în Bise-*rica Lui... *Aceasta reiese clar din gura Lui, Care S-a făgăduit că e in Sinodul sau adunarea aleşilor Săi, zicînd: „.'..De nu ascultă nici de sobor (Sinod), să-ţi fie ţie ca un păgîn şi vameş... Unde sinat* sau *trei adunaţi în Numele Meu, acolo sînt şi Eu în mij*locul lor *... Precum M-a trimis pe Mine Tatăl şi Eu vă trimit pe* voi... Datu-*Mi-s-a toată puterea în cer şi pe pămînt... Iată, Eu sint cu voi in toate zilele pînă la sfîrşitul veacului. Amin" (Mt.* 18 *17, 20; Ioan* 20 27; *Mt.* 28 *18-20). în această putere şi Har de sus, Sfinţii Apostoli se adună în trei Sfinte Sinoade:*

1) *Cînd au ales pe Matia, unul din cei* 70, *în locul lui Iuda* Iscariotul *(F. Ap.* 1 *14-26).*

2) *Cînd au ales pe cei* 7 *bărbaţi binecredincioşi din marea ădu-*nare a *Bisericii pentru Diaconie, pe care i-au pus înainte şi i-au hiro-tonisit in Diaconi (F. Ap.* 6 *2—6).*

3) Sinodul Apostolic ţinut în anul 51 *d. Hs. tot în Ierusalim,* unde s-a *discutat chestiunea, dacă creştinii recrutaţi din păgîni, ar urma ori nu să se mai supună circumciziunei şi ceremoniilor legii* mozaice. *După dezbateri, hotărăsc: „Părutu-s-a Duhului Sfînt si nouă să nu se mai pună peste voi nici o greutate, fără numai aces-tea: A vă feri de cele jertfite idolilor, de sînge, de sugrumat şi de* curvie... *(F. Ap.* 15...).

*Apoi au urmat clin vreme în vreme cele şapte Sinoade ecume*nice *şi Sinoadele locale, în care s-a curăţit credinţa şi vieţuirea* crestinească *de rugina feluritelor erezii, abateri şi neorînduieli.*

Sfintele Sinoade mai de pe urmă au aprobat hotărîrile bune ale celor *dinaintea lor... Astfel, Sfinţii Părinţi ai Sinodului V ecume*nic*, ascultînd cîteva fragmente ale lucrărilor Sinodului din Efes şi Halchidon, deşi acei Sfinţi Părinţi se prisţăviseră, le recunosc, şi* privind *la prototipul Sinod apostolic, zic: „Deşi Darul Duhului* Sfant s-a *transmis din belşug fiecărui Apostol,- încît ei nu aveau trebuinţa de sfat spre a şti ce să facă; totuşi, n-au hotărît asupra* faptului, *dacă* paginii *urmează sau nu să fie circumcişi, decît după CC* s-au *adunat împreună şi a întărit fiecare cuvintele sale* cu *mărturiile Sfintei Scripturi".*

Simţii Părinţi ai Sinodului VI ecumenic Trulan, au fost aşa de mult convinşi de lucrarea Sfintelor Sinoade dinaintea lor, ca n-au *cutezat nici a adaugă, nici a micşora ceva.*

In Sinodul VII ecumenic, la auzul rostirii Simbolului Niceo-*Constantinopolitan, toţi Sfinţii Părinţi au exclamat: „Toti aşa* credem, *toţi aşa cugetam şi toţi subscriem . . . Aceasta este credinţa apostolică. Aceasta este credinţa părintească. Aceasta este credinţa Ortodoxă. Aceasta este credinţa ecumenic (universală) întărită... Noi urmăm vechii legiuiri a Bisericii, păstrăm hotărîrile Părinţilor; iar pe toţi aceia care adaogă sau iau ceva din Biserică, îi dăm anatemei".*

— *Curioşii: Noi ne ţinem de Evanghelie şi Scriptură. Tradiţia n-o recunoaştem.*

— *Credinciosul: Văd că voi nu vreţi să recunoaşteţi Tradiţia, totuşi, vrînd nevrînd, trebuie s-o recunoaşteţi măcar indirect.*

— *Curioşii: Cum?*

— *Credinciosul: Precum am văzut, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, n-a scris nimic din cuvintele Sfintelor Evanghelii. El a răspîndit toată învăţătura Sa numai prin grai viu, adică numai prin cuvînt. Tot aşa au făcut la început şi Sfinţii Apostoli. Aşa dar, e foarte clar, destul de învederat că Sf. Tradiţie e mai veche decît Sf. Scriptură, deci mama Sfintelor Scripturi ale Noului Testament.*

— *Curioşii: Iacă, mai auzirăm şi alta. Tradiţia e mai veche-e-e! Tradiţia e mama tuturor Scripturilor Noului Testament ?! Cum o mai fi şi asta?*

— *Credinciosul: E drept aşa cum a şi fost cu adevărat. Timp îndelungat de ani de zile Sfinţii Apostoli au învăţat în lume numai prin Viu grai şi nu prin scris. Aceasta reiese şi din feluritele supra-numiri ale învăţăturilor Mîntuitorului, d.p.: Cuvîntul, Cuvîntul lui Iisus, Cuvîntul lui Dumnezeu (Lc. 5 1 ; 1 Tes. 2 13; 1 5; F. Ap. 8 25), Vestire (Lc. 9 6), Bunavestire (Rom. 1 7 ; 10 75; Efs. 4 11). Mărturie (F. Ap. 22 18; 23 11; 1 8), Propoveduire (Mt. 3 1-2; 4 17; 10 27; Lc. 1 2; 1 Cor. 2 4; 2 Tes. 2 75; 2 Tim. 4 2), Solie (Mal. 2 7; Mt. 10 1, 7; Mc. 6 7; Lc. 10 1; 1 Tim. 2 7). De la Tradiţie sau cuvîntul dat prin grai viu, credincioşii îşi au în Sf. Scriptură numirea de: „ascultători", şi: „cei ce primesc cuvîntul" (Iac. 1 22—23; Efs. 1 13; Cols. 2 6; Gal. 6(5; F. Ap. 8 14; 17 11): „Credinţa - zice Apostolul — vine din auz şi auzul prin Cuvîntul lui Dumnezeu ... prin auzul credinţei" (Rom. 10 77; Gal. 3 2). Crescînd Biserica, s-au ivit şi feluriţi eretici ca ciupercile după ploaie. Aceia se virau printre creştini ca lupii printre oi, şi semănau în urechile credincioşilor felurite îm ăţături stricate, amestecături de credinţe ebraice şi idolatre. Atunci Sfinţii Apostoli au fost siliţi a scrie Sfintele Evanghelii şi epistolele, în care arătau pe scurt: învăţătura Domnului Hristos despre dreapta credinţă creştinească sau dogmatică, faptele şi*

minunile Lui ceîe mai principale. Sf. Ap. şi Ev. Luca zice: „De oarece mulţi s-au apucat a alcătui povestire pentru lucrurile cele ce au fost adeverite între nbi, precum au dat nouă cei ce din început au fost singuri văzători şi slujitori Cuvîntului, părutu-s-a şi mie, urmînd toate dintîi cu de-a mănuntul, pe rînd a scrie ţie, puternice

Teofile, *ca să cunoşti întărirea cuvintelor de care te-ai învăţat" (Lc. 1 1-4).*

— Curioşii: Şi cînd s-a scris Evanghelia, dacă ziceţi că ani de zile s-a predicat Evanghelia numai prin grai viu şi nu prin scris, sau după scrisoare?

- Credinciosul: Sf. Ev. Matei a scris Sfîntă Evanghelie la nouă *-zece ani (a. 43—44) după înălţarea Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul cu Trupul Său la ceruri. Sf. Ap. şi Ev. Murcu a scris Sfîntă Evanghelie după douăzeci şi nouă de ani (a. 62-63). Sf. Ap. şi Ev. Luca după douăzeci şi nouă de ani (a. 62),* şi *Sf. Ap. şi Ev. Ioan după şasezeci şi trei de ani (după a. 96 d.Hs.). Alţi istorici determină apariţia Sfintelor Evanghelii canonice, aproxi*mativ, *între anii 60 —90 după Hristos (Introducerea în Noul Testa*ment, de *I.P.S.S. Nicodim, Justinian, Patriarhii României).*

- Curioşii: Dar epistolele Apostolilor şi Apocalipsul cînd s-au scris?

- Credinciosul: Sfinţii Apostoli şi-au scris epistolele lor cu zeci *de ani după începerea erei creştine şi a apostolatului lor, astfel: SI. Ap. şi Ev. Luca scrie Faptele Apostolilor în anul 30 după înălţarea Domnului, a 63 d. Hs.*

Sf. Ap. Pavel scrie:

Epistola		
către Romani	*în a.24—25—a.57—58*	*d.Hs.*
I-a către Corinteni	*în a.22—23—a.55—56*	*d.Hs.*
Il-a către Corinteni	*în a.24 —a.57*	*d.Hs.*
către Galateni	*în a.22 a.55*	*d.Hs.*
către Efeseni	*în a.28 -30-a.61-63*	*d.Hs.*
către Filipeni	*în a.29—30—a.62-63*	*d.Hs.*
către Coloseni	*în a.30 —a.63*	*d.Hs.*
I-a către Tesaloniceni	*în a. 19 —a.52*	*d.Hs.*
Il-a către Tesaloniceni	*în a.20 —a.53*	*d.Hs.*
l-a către Timotei	*în a.32 —a.65*	*d.Hs.*
II a către Timotei	*în a.33 —a.66*	*d.Hs.*
către Tit	*în a.32 —a.65*	*d.Hs.*
către Filimon	*în a.30 a.63*	*d.Hs.*
către Evrei	*în a.30 —a.63*	*d.Hs.*
Sf *Ap. Iacob a scris epistola sa*	*în a.27—28—a.60— 61*	*d.Hs.*
Sf Ap. Petru a scris prima sa ep.	*în a.31 —a.64*	*d.Hs.*
Sf *Ap. Petru a scris a doua sa ep.*	*în a.34 —a.67*	*d.Hs.*
Sf Ap. şj Ev. Ioan a scris prima ep	*în a.64 a.97*	*d.Hs.*
Sf. Ap siEv. Ioan a scris a doua ep.	*în* a.*64* - a.*97*	*d.Hs.*
SI. *Ap. şi Ev. Ioana scris a t reia ep.*	*in a.64 a.97*	*d.Hs,*
Sf. Ap. Iuda a scris, *epistola sa*	*în a.31—33—a.64 66*	*d.Hs.*
Sf. Ap. si Ev. Ioana scris Apocalipsul	*in a. 63 - a 96*	*d.Hs*

Şi toate acestea le-au scris numai după ce ani de zile au învăţat pe credincioşi prin grai viu, numai cu cuvîntul, şi nu în scris. Iată că, cu toată negarea voastră, Sfîntă Tradiţie stă în picioare majes-tuoasă, luminînd în jurul Sufletelor drept credincioşilor Creştini.

— Curioşii: Tradiţia creştinească existînd de aproape 1900 de ani, nu s-a putut păstra neastinsă şi neamestecată de învăţături străine.

— Credinciosul: „Ba da. Nu numai că s-a putut; ci s-a şi întregit şi păstrat neatinsă, curată. Noi ştim modul de predicare al Apostolilor. Ei nu predicau în ascuns; ci în public, în toate localităţile şi ţările lumii pe unde i-a purtat Duhul Sfînt. Cînd s-a pierdut ceva din vreo Biserică, s-a păstrat în celelalte Biserici, şi i s-a dat aceleia înapoi învăţătura trebuitoare.

Păstorii şi Dascălii Bisericii apostolice şi patristice, păstrau tradiţia cu mare sfinţenie şi cu multă grijă, după porunca Apostolului (Tit 1 9; 2 Tim. 2 2; *1 13-14;,1 Tim. 6 20; 1 Ioan 2 24).*

— Curioşii: Ei, dar tot or mai fi amestecat ei Părinţii şi Dascălii Bisericii cîte ceva străin în Tradiţie.

— Credinciosul: Nu. Ei păzeau cu mare sfinţenie de a nu se strecura nimic străin în Sf. Tradiţie. însuşi Ierarhii şi Sfintele Sinoade supravegheau aceasta. „Ei — scrie Iustin filosoful (fl64 d.Hs.) — nu învăţau nimic după propriile lor închipuiri. Niciodată nu erau în desacord. Fiind străini de orice rele intenţiuni, ne-au predat învăţătura aşa precum o primiseră de la Dumnezeu".

Sf. Ignatie (l07 d.Hs.) Episcopul Antiohiei îndemna cu toată rîvna pe credincioşi — Păstori şi păstoriţi — să fugă de învăţăturile eretice şi să'se ţină cu tărie de tradiţia apostolică (I.B.U. Eus. C. III-a).

Sf. Policarp Episcopul Smirnei (166 d.Hs.), spune că „a dat credincioşilor cuvintele. Domnului pe care le-a auzit nemijlocit de la Apostoli" (I.B.U. Eus. C. IV-a).

„Dacă se întîmplă să întîlnesc pe cineva care a convorbit cu bătrînii Apostoli — zice Papia, apoi eu cu mare grijă am întrebat de învăţătura bătrînilor, d.p.: ce a vorbit Andrei, ce Petru, ce Filip, ce Toma sau Iacob, ce Ioan sau Matei, sau alt oarecare din ucenicii Domnului, ce Aristion şi. Preotul Ioan, ucenicii Domnului, socotind că, cunoştinţele din cărţi nu-mi vor aduce atîta folos cît îmi aduce graiul viu" (I.B.U. Eus. C. III-a).*

(*) După „Introducerea în Noul Testament" de Arhipresbi-terul Mitrofor Dr. V. Gheorghiu, edit. Cernăuţi, pp. 124, 164, 220, 323, 364, 415, 434, 445, 477, 498, 519, 531, 541, 552, 562, 568, 576, 601, 629, 655, 677, 688, 702, 713, 727, 753.

Pastorii Bisericii, foarte aprinşi după adevăr, au început a fixa in scris *Tradiţia orală, încă de pe cînd trăiau Sfinţii Apostoli si ucenicii lor - bărbaţii apostolici.*

Sf Irineu (202), ucenicul Sf. Policarp, scrie: „Dacă Apostolii, in genere. nu *ne-ar fi lăsat scrieri, n-ar trebui să se urmeze ordinei Traditiei, pe* care *au încredinţat-o şi acelora, cărora au încredinţat* Bisericile? De *această ordine se ţin multe popoare barbare, credincioase in Hristos, care fără hîrtie şi cerneală au scris în inimile lor* mantuirea si *păstrează cu sfinţenie Tradiţia veche... Aceşti oameni care au primit această credinţă fără scrisori, cu privire la limba* noastra, sint *barbari, dar cu privire la cugetare... foarte înţelepţi...* caci ei *umbla* în *toată dreptatea. Iscodirile ereticilor nu le lasă ei* nici macar *în cugetarea lor, în puterea acelor tradiţii-apostolice vechi... Noi* cînd *îi trimitem pe ei (pe eretici) la tradiţia apostolică ce se păstrează în Biserică prin succesiunea Presbiterilor, atunci ei se opun Tradiţiei..." (Adversus Haereses, III, cap. 204 n. 1, 2 si cap. 2). „Nu trebuie a căuta adevărul la alţii, cînd el se poate lua usor din Sf. Biserică, căci în ea ca într-o vistierie bogată, Apos-tolii au pus in toată plinătatea tot ce aparţine Adevărului. Astfel, orice dritor poate primi de la ea hrana vieţii... Toţi cei ce doresc sa vada adevărul, pot să afle în orice Biserică Tradiţia Apostolică, descoperita in toată lumea" (Contr. ev. C. III, c.4)..'. Cînd cineva discuta cu un eretic care perverteşte sensul Scripturii, sfîrşitul discutiei trebuie să-1 pună Tradiţia veche bisericească, fiindcă Biserica primara a primit de la Apostoli, nu numai textul Sfintei Scripturi, dai* si *legiuita ei tîlcuire" (Contr. Haer. C. III, c. 4).*

Haegesip, *contemporanul lui Irineu al Lionului, s-a îngrijit cu* mare *băgare de seamă în a strînge Tradiţia Apostolică, formînd cinci* carti *(I.B.U. Eus. C. IV, c.22).*

Origen, *îndemnînd a păstra Tradiţia Bisericii, scrie: „Trebuie a crede numai acelui adevăr care nu se deosebeşte prin nimic de Traditia bisericească şi apostolească" (De princip. C.I-a).*

*Sf. Ciprian (304), vorbind despre marea importanţă a Tra*diţiei, *zice: „Sufletele pioase uşor pot înlătura rătăcirile şi pot găsi* adevărul, *căci îndată ce ne adresăm izvorului Dumnezeieştii Tra*diţii, *rătăcirea va dispărea" (Seris. 63).*

Sf. Vasile cel Mare (|379 d.Hs.), vorbind despre păstrarea eu sfinţenie a Sfintei Tradiţii, zice: „Unele dintre dogmele şi propovă-duirile păstrate în Biserică le avem din învăţătura scrisă, pe altele însă le-am primit din tradiţia Apostolilor, transmise în taină. Amîn-două aceste

categorii au aceeaşi autoritate pentru evlavie. Nimeni nu va spune cuvînt împotriva acestora, pentru că nimeni nu cu noaste cît de cît aşezămintele Bisericeşti. Dacă am încerca să înlăturăm obiceiurile nescrise, ca neavînd mare importanţă, nu ne-am da seama că am păgubi Evanghelia în părţile ei principale; mai mult, am restrînge propovăduirea la numele ei gol. De pilda, (ca să pomenesc lucrul cel dintîi şi foarte obştesc) cine a învăţaţi prin scris, ca, cei care nădăjduiesc în Numele Domnului nostru Iisus Hristos să. se însemneze cu Semnul Crucii? Ce scriere ne-a învăţat să ne întoarcem spre Răsărit atunci cînd ne rugăm? Ce Sfînt ne-a lăsat în scris cuvintele de chemarea Sfîntului Duh pentru prefacerea Pîinii Euharistice şi a Paharului binecuvîntării? Nu ne | mulţumim cu cele pe care le menţionează Apostolul sau Evanghelia, ei spunem unele lucruri înainte, altele pe urmă ca avînd mare pjutere pentru Taină şi pe care le luăm din învăţătura nescrisă. Noi bine-•cuvîntăm apa Botezului şi untdelemnul Ungerii, ba încă şi fie cel ce se botează. Din ce scrieri? Nu din Tradiţia tăcută şi tainică? Ce cuvînt scris ne-a învăţat ungerea însăşi cu untdelemn? Iar cufundarea omului de trei ori în apă, de unde este? Celelalte cîte sînt în legătură cu Botezul, lepădarea de Satana şi de îngerii lui, din ce scriere sînt? Nu sînt oare din această învăţătură nepublicată şi secretă, pe care Părinţii noştrii au păstrat-o sub tăcere, fără iscodire, ea unii care învăţaseră bine acel lucru: păstrarea în tăcere a măreţiei Sfinte a Tainelor? ... La fel Apostolii şi Părinţii care au stabilit la început cele în legătură cu Biserica, au păstrat taina lor în ascuns şi în tăcere demnitatea lor..." (Desre Sf. Duh, 27, 66).

Sf. Ioan Damaşchin (f760 d.Hs.) zice: „în Sf. Scriptură kvu se pomenesc cele întîmplate la moartea Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu Măria. Dar acestea se istorisesc în cea mai veche şi adevărată Tradiţie, care ne spune că în momentul slăvitei Ei adormiri, toţi Sfinţii Apostoli, care colindau lumea în vederea mîntuirii, s-au adunat la Ierusalim, venind prin văzduh. Aici ei au avut o viziune cu îngeri şi au ascultat melodia Dumnezeiască a puterilor cereşti, etc." (Om. la Adormirea Fecioarei Măria, 2, 18).

Botezarea copiilor mici e o tradiţie apostolică. Aceste hjicruri se ştiu prin grja aleasă şi evlavia caldă cu care le-a păstrat Sf j Tradiţie şi pe care, la rîndul nostru, se cuvine să le păzim cu aceiaşi grijă şi evlavie, spre a le da mai departe celor ce vor veni după noi (IC.O.o.c. pp. 34-5).

Părinţii Bisericii din cursul vremilor păstrează Tradiţia cu mare sfinţenie, aşa încît Sfinţii Părinţi ai Sinodului VII ecumenic, zic: „Noi păstrăm neatinse toate Tradiţiile bisericeşti, scrise sau nescrise". Aşa s-a păstrat pînă în prezent, ba şi în prezent Sfîntă Tradiţie.

— Curioşii: Of! O-o-of! Aşa de mult şi cu tărie ne vorbiţi de tradiţia aceea, că ne siliţi să deraiem din credinţa noastră. Noi însă ne ţinem tot de Scriptură cum am apucat.

— Credinciosul: Văd cu durere, că voi, ca şi altă multă lume, boliţi de apucătură. Şi iată vă rătăciţi cu Scriptura în mînă. Pervertind (alterînd sau denaturînd) înţelesul unor anumite citate scripturistice, aţi ajuns a merge pe de lături de calea adevărului, a vieţii şi a mîntuirii. Aşa d.p.: Prin citatele acestea: Ps. 118 5; Lc. 16 29-31; Ioan 5 39; 20 31; F. Ap. 1 1-2; 17 11; 2 Petru 1 19; Rom. 1 16; 3 21; 1 Cor. 14 37; 1 Tim. 1 3-4; 6 3-4; 2 Tim. 3 15—17... susţineţi pervertit că numai Sf. Scriptură ar fi izvor de credinţă, pe cînd înţelesul adevărat al acestor locuri e cu totul altfel în lumina Duhului Sfînt, în care ele s-au scris. Prin altă categorie de citate, d.p.: 2 Lege 4 2; Is. Navi 17—8; Mt. 15 1—9; Mc. 7 5-13; 1 Cor. 4 6; Gal. 1 8; Cols. 2 8; Tit 1 14; Ape. 22 18)... pervertite după apucătura deviaţilor de la dreapta credinţă, susţineţi că Sf. Tradiţie nu trebuie a fi socotită ca izvor de credinţă, deşi în realitate este şi prea este. Sfîntă Scriptură în mîna cunoscătorilor şi a necunoscătorilor Sfintei Tradiţii din care s-a născut, este asemenea cu o floare foarte frumoasă, plăcută şi bogată, din care albinele adună miere; iar păianjenii adună otravă. Sfîntă Scriptură e o sabie ascuţită pe amîndouă părţile (Evr. 4 12; Efs. 6 77), o sabie minunată cu 99 de ascuţişuri, cu care trebuie a umbla cineva cu foarte multă prudenţă, pentru a face bine şi nu rău, spre a da viaţă şi nu moarte. Ea arată luminos calea către mîntuire celor care se conduc în tîlcuirea ei şi de Sf. Tradiţie. Cei care însă o tîl-cuiesc numai după capetele lor, fără Sf. Tradiţie, se rup din Trupul — Biserica lui Hristos — prăbuşindu-se în erezii şi apoi în pierzare pe veci. Aceasta reiese clar din cuvintele Sf. Ap. Petru, care zice: „Iubitul nostru frate, Pavel, după înţelepciunea ce i s-a dat, v-a scris... în toate epistolele sale, în

care unele (locuri sînt) cu anevoie a se înţelege, pe care cei neînvăţaţi (în cunoaşterea adevăratului înţeles al lor) şi neîntăriţi, le răstălmăcesc, ca şi pe celelalte Scripturi, spre pierzarea lor" (2 Petru 3 15—16).

Odinioară marele eunuc, boierul Candachiei, mergînd în căruţă printr-un loc pustiu anume Gaza, citea cartea Proorocului Isaia, dar nu înţelegea ceea ce citea. Pentru a fi luminat, i s-a trimis de Dumnezeu Apostolul Filip. Acesta apropiindu-se şi lipindu-se de căruţa boierului, i-a zis: „înţelegi oare ce citeşti?" El a răspuns drept: „Cum voi putea înţelege, de nu mă va povăţui cineva?" Atunci Filip deschizîndu-şi gura sa, a început din locul acela al Scripturii a-i vesti pe Iisus. .. după care eunucul a crezut şi s-a botezat (F. Ap. 8 26 —40). Ei bine, poate dispune- fiecare om *de luminarea Sfîntului Duh, Care împărţeşte Darurile "fiecăruia precum voieşte?" (1 Cor. 12 11).*

Cei care fără Sf. *Tradiţie tăleuiese Scripturile (lupii capul lor,* unde i literal alegorie, *şi* unde i alegoric literal, sini asemenea celor *ce dorm şi toate halucinaţiile din somn le socotesc drept fapte reale. Cu drept cuvînt putem spune clar, că: cei care au lepădat Sf. Tradiţie, au pierdut cheia adevăratului înţeles al Sfintelor Scripturi şi rătăcesc groaznic.*

— Curioşii: Noi, cu toate cîte le înşiraţi voi, totuşi, respingem tradiţia, nu vrem să recunoaştem cărţile în care se descriu vieţile Apostolilor, Sfinţilor Păstori ai Bisericii, Mucenicilor, Cuvioşilcr, Drepţilor. . . noi sîntem contra minunilor care sînt scrise în ele.. .

— Credinciosul: Asta-i ruperea cea mare a voastră din Trupul lui Hristos! Asta-i primejduirea şi pierzarea voastră vremelnică şi veşnică.

Vorbind noi chiar şi numai după Sf. Scriptură, mai întîi Biserica, priveşte vieţile Sfinţilor, izvoare de adevărată credincioşie şi vieţuire morală. Al doilea, ea nu opreşte a pune înaintea creştinilor viaţa Sfinţilor spre o cît mai bună zidire sufletească. Aici, în Sf. Scriptură, se descrie: jertfa bine plăcută lui Dumnezeu adusă de Abel, plătind aceasta cu viaţa sa. Dreptul Abel, după greşala lui Adam, a purtat întîiul chip al Mîntuitorului: feciorelnic, că aducînd jertfă bună Domnului, mai înainte de a se însoţi, a murit ucis de fratele său Cain; Preot, că a adus lui Dumnezeu jertfele cele mai bune; Mucenic, că pentru adevărata cinstire, a fost omorît (Feric. Augustin, ş.a.).

Aici — în Sf. Scriptură — ni se descrie condamnarea la moarte prin ardere în cupotrul înşeptit ars a celor trei bine credincioşi tineri Israeliţi în Babilon. De asemenea osîndirea la moarte şi aruncarea în groapa leilor a binecredinciosului Prooroc Daniil (Dan. 3; 6; *Ist. balaurului şi a lui Bel). Suferinţele celor şapte fii Macabei cu mama lor Salomeia şi a dascălului lor Eliazar* (2 *Macab.* 6; 7), *pentru păstrarea legii, şi altele.*

în Scriptura Sfîntă a Noului Testament, pe lîngă suferinţele, crucificarea, moartea, îngroparea şi proslăvirea Mîntuitorului, Sf. Ap. şi Ev. Luca ne istoriseşte despre suferinţele şi martirizarea primului Mucenic Ştefan, despre omorîrea şi îngroparea sa, în Faptele Apostolilor. Apoi ne descrie suferinţele Apostolilor, martirizarea unora şi despre multele osteneli şi suferinţe ale marelui Apostol Pavel.

Aici — în Sf. Scriptură a Vechiului şi Noului Testament — ni se descrie buna credincioşie cu vieţuirea plăcută lui Dumnezeu a multor bărbaţi Sfinţi, aleşi, d.p.: Abel, Sit,... Enoh... Noe... Patriarhii: Avraam, Isaac, Iacob-Israil, cei 12, *Iosif... Moisi şi Aaron... Isus Navi... Samson... Iov... Samuil... David... Proorocii mari şi mici, Ilie. .. Elisei... Iona. .. Cei* 12 *Apostoli. .. Ştefan... Pavel... ş.a. Din toate aceste descrieri vedem clar că Sf.* Scriptura *nu opreşte a pune înaintea credincioşilor vieţile Sfinţilor: Strămoşi, Patriarhi, Prooroci, Apostoli, Ierarhi şi Presbiteri, Păstori ai Bisericii Sale, Mărturisitori, Martiri, Cuvioşi, Drepţi* Şi *curăţiţi prin adevărata pocăinţă.*

Dacă anumiţi bărbaţi ai Vechiului Testament se bucură de dreptul păstrării memoriei şi anumitele fapte pline de merit săvîr-şite de ei, unii chiar cu preţul vieţii lor; apoi aleşii Noului Testament au cu - atît mai multă dreptate a se bucura de acest drept, cu cît ei sînt răscumpăraţi cu Sîngele lui Hristos (Mt. 26 *26—28;* 1 *Ioan* 1 7; *Ape.* 1 *5-6;* 5 *9-74;* 7).

Că şi aleşii Noului' Testament au făcut minuni, de asta nu trebuie a ne prinde mirarea. Dacă Drepţii Vechiului Testament au făcut atîtea şi atîtea minuni, apoi Drepţii Noului Testament

au făcut mai multe şi mai mari minuni cu credincioşia lor în puterea Domnului Hristos. Lucrul acesta a fost şi este firesc după învăţătura Mîntuitorului, Care a zis: „Amin, amin grăiesc vouă: cel ce crede în Mine, lucrurile pe care le fac Eu şi acela le va face, şi mai mari decît acestea va face... Celor ce vor crede, aceste semne vor urma: în Numele Meu vor scoate draci, în limbi noi vor grăi, şerpi vor lua, şi de vor bea ceva de moarte, nu-i va vătăma pe ei. Pe bolnavi îşi vor pune mîinile şi le va fi bine..." (Mc. 16 *-17 — 18; Ioan* 14 *12).*

— Curioşii : E-e-e! Şi apoi, noi care nu vrem să ştim de Tradiţie şi ne ţinem numai,de Scriptură, oare cum sîntem?!

— Credinciosul: Cei care vă ţineţi de Sf. Scriptură, mărturisiţi indirect Tradiţia, care a născut Sf. Scriptură. Adeveriţi existenţa Tradiţiei care spune că în cursul vremurilor Sfinţii Părinţi au adunat la un loc toate cărţile Scripturilor vechi şi noi, canonice şi altele necanonice, dar bune şi folositoare, într-o carte mare, supranumită „Biblia" sau „Sfîntă Scriptură a Vechiului şi a Noului Testament". Toţi cei care cugetaţi a păşi dintr-o dată peste 19 *secole cu tradiţia şi istoria lor, la Sf. Scriptură, sînteţi asemenea celui ce s-ar ispiti să pună piciorul de la prima treaptă a unei scări pe a* 19*-a treaptă a scării. Urmarea ştiţi care e: prăbuşirea. Cei ce leapădă Tradiţia Sfîntă şi explică Sf. Scriptură fiecare după capul lui, fără nici o jegulă, fără nici o bună pregătire, deviază de la adevărata credinţă, se cufundă în rătăcire şi merg din rătăcire în rătăcire, cum arată clar şi realitatea cu sutele de secte potrivnice unele altora. Acelora, ca şi saducheilor, fariseilor şi cărturarilor, le* zice *însuşi Mîntuitorul: „Vă rătăciţi, neştiind Scripturile nici puterea lui Dumnezeu..." (Mt.* 22 *29-32; Lc.* 20 *33 -38). „Vai vouă că aţi luat cheia cunoştinţei (Sfîntă Tradiţie care lămureşte locurile cu greu de înţeles ale Scripturii), voi nu aţi intrat şi pe cei ce vreau să intre, i-aţi oprit" (Lc.* 11 *52; comp. Mt.* 23 *14).*

— Curioşii: Noi încă nu sîntem lămuriţi cum s-a putut păstra Tradiţia aceea de care spuneţi că foloseşti aşa de mult la unirea creştinilor într-un unic corp al lui Hristos, supranumit Biserica lui Dumnezeu?!

— Credinciosul: Bine. Aşa cum a rînduit Dumnezeu, Care pururea doreşte ca toţi oamenii să se mîntuiască, şi deci, la cunoştinţa adevărului să vină" — adică să se lumineze pentru a se mîntui de rău (1 Tim. 2 4; comp. Eş. 18 23; Fac. 19; Iez. 18 21-23, 30-32; Dan. 3; 6; 2 Petru 3 9). Vreţi iarăşi să vă mai spun ceva?

— Curioşii: Da. Drept să spunem, nouă încă nu ne intră aşa ceva în cap. Noi nu ne pricepem: ce-i cu Tradiţia aceea şi cum s-a păstrat *ea întreagă, nestricată pînă acum!*

- Credinciosul: Aici e minunea cea mare, că voi nu ştiţi *cum* şi-a luat *naştere şi cum s-a păstrat întreagă, nestricată Tradiţia Sfîntă, şi ea luminează puternic întreaga Biserică universală a lui Dumnezeu. Tradiţia aceasta de care voi nu vreţi să* ştiţi *şi nu vreţi* să *o primiţi, ne învaţă pe noi fiii şi fiicele Bisericii lui Dumnezeu,* zilnic*: cum să săvîrşim cele şapte Taine Sfinte: Botezul, Mir-Unge-rea, împărtăşania, Pocăinţa,* Preoţia, *Nunta, şi Maslul; ne învaţă cum* să *ne rugăm, cum să postim, cum să credem şi să vieţuim mai* bine, *creştineşte, cum să lămurim anumite locuri din Dumnezeiasca* Scriptură. *. . A-a-a! Sînteţi curioşi să* ştiţi *cum s-a păstrat această Tradiţie întreagă şi curată pînă în prezent? Ascultaţi: Dumnezeiasca Evanghelie, învăţătura curat creştinească — după cum am mai zis —* s-a *vestit* ani *de zile numai cu cuvîntul* în toată *lumea. Sfinţii Apos*toli *şi cărturarii viguroasei tinere Biserici Creştine, vegheau sub conlucrarea Sfîntului Duh (Ioan 14 26) întotdeauna asupra* învăţăturilor *Sfinte* ce se dădeau *şi* se *primeau, să nu se ştirbească cîtuşi* de *puţin* din *ele. Cu timpul ivindu-se primejdia de a se falsifica, S-*au *ostenit cu* toţii *a le* fixa *drept aşa şi pe cele nescrise. Tradiţia* aceasta *Sfîntă fixată in primele secole, de cei dintîi Părinţi şi băr*baţi *apostolici,* de cărturarii *Bisericii, de Arhierei luminaţi, vestiţi* şi *de Sfintele Sinoade, o admite şi o foloseşte Biserica lui Dumnezeu.* Vieţi a şti pentru ce? Pentru că *Tradiţia, ca şi Sf. Scriptură, nu-i* supusa *evoluţiei* (de*/v nil* ai ii treptate, sau *trecerei* prin *faze progresive),* pin urmare nici *schimbării.*

Bărbaţii luminaţi care au fixat-o *in scris, înccpînd cu Sfinţii* Părinţi: Clement, Barnaba, Ignatie Teoforul, *Policarp...* de *pe la* începutul secolului *II,* apoi: *Iustin Martirul, Irineu, Metodiu, I niuitiii,* Vasile cel *Mare, Grigore Teologul, Grigorc Nisis, Ioan* Htrisostom, Grigore Dialogul, *ş.a. pînă la* Sf. *Ioan Damaşchin, în* secolul *VIII, sini oameni foarte mari în credinţa lor, foarte*

convinşi de adevărul ce l-au *fixat în scris: ştiutori ferm convinşi că repre*zintă *învăţătura Mîntuitorului în o aşa de mare măsură, încît mulţi* din ei au *fost în stare să*-şi *pecetluiască scrisul lor chiar* cu *moartea* de Martir. *Adevărul credinţei acesteia, adevărul scrisului Tradiţiei acesteia pecetluit cu preţul vieţii multor aleşi ai Domnului, vor să-1 tragă la îndoială unii rătăciţi de la dreapta credinţă, cu pretenţii de „pocăiţi" după Evanghelie, etc. etc.*

— Curioşii: Noi ştim una şi bună: Scriptura c a tuturor oamenilor şi fiecare o poate.citi şi explica după priceperea lui.

— Credinciosul: Sf. Scriptură nu este a tuturor oamenilor, ci e a Bisericii lui Dumnezeu, şi numai Biserica conducătoare — Arhierei şi Preoţi — o pot explica după rînduiala Sfinţilor Apostoli şi a Sfinţilor Părinţi, tuturor oamenilor dornici de mintuire, spre folosul lor vremelnic şi veşnic. Este ştiut sigur că Sf. Scriptură este în adevăr „Cuvîntul lui Dumnezeu" (Ioan 5 38—39; 6 63; Mt. 7 24 —29; 13; Lc. 8 4), şi unica Biserică Sobornică şi Apostolică este Trupul lui Hristos (Mt! 16 75; 28 18 -20; Ioan 17 21-22; Rom. 12 5; 1 Cor. 12 27-30; Efs. 4 4-5, 11-16; 5 23-32; Ape. 21 3. 10). Cuvîntul lui Dumnezeu s-a grăit „tradiţional" şi s-a scris „scriptn-ristic" numai în Biserica Sobornică şi Apostolică, adică în trupul constituit al Bisericii ca Aşezămînt Dumnezeiesc, aşa cum a voit Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul şi cum l-a înfiinţat El cu Duhul Tatălui Ceresc prin Sfinţii Săi Evanghelişti şi.Apostoli, care au înzestrat Biserica aceasta cu Sf. Tradiţie, cu Sf. Scriptură, cu organizaţia ierarhiei, cu cult Dumnezeiesc şi cu disciplină sfîntă.

Aşadar, Cuvîntul lui Dumnezeu aparţine numai unicei Biserici Sobornică şi Apostolică, liste o proprietate a ei, care nu poate fi smulsă hoţeşte de cei din afară de Biserică, nici interpreta în alte înţelesuri şuchiate, decît numai în acela pe care l-a avut în ea în tot timpul.

— Curioşii: Hâ-â-m !

— Credinciosul: Biserica drept credincioasă Creştină, Sobornică şi Apostolică, dimpreună cu Sf. Tradiţie şi Sf. Scriptură a Noului Testament, sînt în strînsă legătură de aproape 2000 de ani. Protestantismul ieşit din biserica apuseană cu tradiţia ei amestecată cu felurite noutăţi şi erezii, pentru care s-a şi rupt de Biserica lui Hristos Dumnezeu-Omul (a. 1054) ,a apărut în lume abia de vreo 400 de ani (1517-1789) (I.B.U. o.c. Voi. IV, pp. 3-104), Celelalte culte sau secte au ieşit din protestantism: Lutheranii lui Luther (f 1546), Zvvingliştii lui Zvvingli (fl531), Calvinii lui Calvin *(fl564), sînt abia de ieri ori de alaltăieri, ba chiar* de *azi.* De *unde, nă rog, au luat aceştia Sfinta Scriptură? Unde au găsit ei Cu viului hi Dumnezeu? De unde l-au răpit şi* apoi *şi l-au însuşit loiuşi? 'user'ca lui Dumnezeu l-a primit direct de la Domnul Hristos Dinu ne*/.eu-*Onul prin grai viu (Ioan 6 63) şi de la Sfinţii Apostoli* care I-*au piedieat verbal, apoi după zeci de ani au scris parte* din *el in Pişe ic; si i l-au dat Bisericii spre folosire. Biserica la primit şi l-a p?strat de-a lungul veacurilor pînă azi cu tnare* sfinţonlfl

— Curioşii (se privesc unii pe alţii, neştiind ce sa mai zică).

— Credinciosul: Pentru păstrarea şi continuarea Sfintelor Scripturi, a „Cuvîntului lui Dumnezeu", au murit martirizaţi mulţi păstori şi păstoriţi ai Bisericii lui Dumnezeu, nu pretinşii predicatori ai protestanţilor şi ai sectarilor s-au jertfit pentru el.

— Curioşii: Care, cine a murit din Biserică pentru spărarea Bibliei?

— Credinciosul: Ascultaţi sâ vă spun: pe la începutul secolului al IV-lea, paginii idolatrii, sub tiranul împărat Diocleţian, pornesc o înfricoşată persecuţie singeroasă asupra Bisericii lui Hristos ca s-o nimicească. într-un asalt diabojic, pelîngă faptul că cu înfricoşate torturi, cu felurite armături şi unelte chinuiau pe Creştini, au pus în urmărire şi cărţile Sfinte, pentru a le distruge. Atunci Creştinii — clerici şi laici — le ascundeau şi le păstrau cu mare grijă, chiar şi cu preţul sacrificării libertăţii şi vieţii lor.

1) Episcopul Felix de Tibora — una din provinciile Africii — a fost arestat (303), pentru.că păstra cărţile sfinte. Cînd Magistratul i-a poruncit să dea cărţde sfinte, el îi răspunse: „Mai bine prefer să las să ardeţi corpul meu, decît să se ardă Sfintele Scripturi". Atunci Magistratul l-a dat pe mîna proconsolului din Cartago, care-1 trimise pretoriului ce era în Africa. Pus în lanţuri, a fost aruncat în temniţă. După nouă zile l-au scos, l-au suit într-o corabie şi trimis la judecată înaintea împăratului Diocleţian. Patru zile şi patru nopţi a stat Sfîntul

Episcop încărcat de lanţuri şi aruncat jos, în iundul corăbiei, fără să mănînce şi să bea ceva. Sosind la Agrigen, i se luară lanţurile şi-1 siliră să declare că are Sf. Scriptură. El a spus drept: „Am Sfîntă şi Dumnezeiasca Scriptură, dar nu o voi da pe ea vouă niciodată". Stăruind astfel cu bărbăţie în hotărîrea sa, el n-a predat cărţile sfinte cu riscul de a suferi orice. Atunci a fost condamnat la moarte, şi i s-a tăiat capul.

2) Citeţul Bisericii Creştine, tînărul Timotei, căsătorit numai de 20 de zile, fu pîrît, prins şi dus înaintea guvernatorului Tebaidei. Acela îi porunci să aducă cărţile acelea cu care atrăgea pe oameni de la închinarea zeilor la credinţa cea nouă şi adevărată a Creştinilor. Timotei nesocotind porunca împărătească auzită de el din gura acelui guvernator, cu riscul de a suferi orice torturi şi chiar moartea, i-a răspuns hotărît: „Eu ţin cărţile sfinte în loc de copii. Cu acestea mă întăresc în credinţă. Prin citirea acestora noi Creştinii sîntem păziţi de îngerii luminaţi, pe care-i chemăm în ajutor. Prin puterea Dumnezeieştilor cuvinte, pe care le citim din ele, noi Creştinii — cler şi popor — ne hrănim sufleteşte, ne întărim în drepta credinţă, ne apropiem şi ne unim cu Dumnezeul Cel viu, Izvorul tuturor bunătăţilor şi statornicilor fericiri, ne acoperim cu Darul lui Dumnezeu, scăpăm din pierzare ş, devenim fii şi moştenitori ai împărăţiei lui Dumnezeu chiar de aici de pe pămînt. Eu iubesc aceste cărţi sfinte chiar ca pe nişte copii ai mei. Şi precum nimenea nu-şt dă copilaşii săi, foarte iubiţi, de bună voie la moarte; aşa nici eu nu pot să aduc la batjocorire şi distrugere cărţile sfinte dătătoare de lumină!" Şi nici că le-a adus.

Atunci tînărul şi luminatul Creştin Timotei a fost condamnat la moarte prin torturile cele mai înfricoşate. Schingiuitorii împlinind porunca guvernatorului, i-au băgat prin urechi piroane înroşite în foc, vătămîndu-i prin aceasta lumina ochilor. I-au legat glesnele de o roată şi i-au pus zăbală, căluş, în gură. L-au spînzurat apoi cu capul în'jos, legîndu-i de grumazi o piatră grea, care-1 trăgea" spre pămînt, înmulţindu-i astfel şi mai groaznic durerile legăturilor. Ncputîndu-1 îndupleca nicidecum, au adus şi pe tînăra lui soţie, Mavra, care, cu toate momelile păgînului ighemon, rămînînd statornică în dreapta credinţă creştinească, a fost şi ea supusă torturilor, îi smulseră părul de pe cap. I-au tăiat degetele de la ambele mîini ca să nu se mai poată însemna cu Sfîntă Cruce. Au aruncat-o apoi într-un cazan cu apă clocotită... Amîndoi tinerii soţi au suferit toate chinurile fără a preda paginilor sfintele cărţi. Mai pe urmă pe amîndoi i-au răstignit pe cruce, faţă în faţă. Astfel ţintuiţi şi spînzuraţi pe cruce, amîndoi tinerii şi binecredincioşii soţi, după nouă zile şi nouă nopţi de chinuri grele, şi-au dat Sufletele lor în mîna lui Dumnezeu în'ziua de 3 Mai, cînd se şi prăznuiesc de Sfîntă Biserică.

3) După ce ighemonul Faustin a muncit pe Sf. Mucenic Teodul, i-a poruncit acestuia să aducă cărţile creştineşti la judecată. Sfîntul i-a răspuns: „Dacă a-şi fi ştiut că, cunoscînd tu deşertăciunea închinării idoleşti o vei lepăda şi vei voi a te întări în adevărul dreptei credinţe, apoi ţi-aş fi adus'cărţile prooroceşti şi apostoleşti; dar de vreme'ee te ştiu că gîndeşti vicleşug, de aceia nu-ţi voi da în mîini Dumnezeieştile daruri". Faustin zise: „Nu te voi cruţa, zdrobindu-ţi trupul şi dîndu-1 fiarelor spre mîncare, dacă nu mă vei asculta de grabă". Sfîntul răspunse: „Iată, trupul meu stă înaintea muncilor,, iuţeşte-te asupra lui cum voieşti, şi munceşte-1 mai cumplit decît ingrozirile cele grăite de tine; dar eu nu voi da paginilor spre batjocoră sfintele cărţi". Astfel, neînduplecîndu-se a aduce la judecată sfintele cărţi spre distrugere, a fost aruncat şi înnecat în marc cu mîinile legate la spate şi cu pietre grele legate de grumaz, împreună cu Diaconul Agatapod, în 5 aprilie, anul 300 d.Hs.).

4) Dar nu numai Episcopii, clericii şi bărbaţii Creştini apărau *cu preţul vieţii lor Dumnezeieştile Scripturi; ci şi Creştinele: femeile şi fetele. în' vremea aceea de groaznică prigoană, cînd* fiorosul *împărat Diocleţian a oprit sub pedeapsă de moarte de a mai păstra cineva Sfîntă Scriptură, trei fete tinere: Agapia, Hionia şi lrina, deşi părinţii lor erau pagini idolatri, ele se hotărîră sâ scape multe cărţi sfinte de la distrugere prin ardere. în acest înalt scop creştinesc şi duhovnicesc, ele s-au apropiat de persecutori fi cumpătară mai multe volume de Sfinte Scripturi, pe care le-au ascuns în Acvi-linia din părţile Teşalonicului, unde locuiau. în anul următor (304),* au *fost descoperite, prinse şi aduse înaintea lui Diocleţian.*

După mai multe cercetări, văzînd statornicia lor in dreapta credință, le-*au aruncat în temniță şi apoi le-au dat pe mina guvernatorului păgîn Dulceţiu. Acela, după ce cercetează din nou şi necăjeşte pe Sfintele fecioare Creştine ca să jertfească idolilor, văzîn-du-lc statornice în credință, începe a le ispiti despre Sfintele Scripturi, să-i spună lui unde sînt, spre a le ridica şi arde.*

— Cine; v-a îndemnat pe voi să ascundeți aşa de îndelungat timp acele Scripturi ale voastre?

— Irina: Dumnezeu Cel A-tot-Puternic este Care ne-a poruncit să-L iubim chiar cu pierderea vietii.noastre.-data-pentru ce ne lăsăm noi mai bucuroase sâ fim arse de vii, decît să vă dăm Sfintele Scripturi, sau să trădăm lucrurile lui Dumnezeu.

— Dulceţiu: Mai ştia cineva că voi ați luat şi ați ascuns acele cărți?

— Irina: Nu ştia nimeni. Numai Unul Dumnezeu, pentru că Lui nimic nu-I poate fi ascuns. Nici chiar servitorii noştri nu puteau să ştie. Am lucrat în aşa fel, ca să nu ştie nimeni, ca să nu fie declarate.

— Dulceţiu: Cind v-ați întors din munți — unde v-ați ascuns de frica noastră — citeați voi din Scripturile acelea în prezența cuiva? *v,*

— Irina: Fiindcă le ţineam ascunse cu mare îngrijire, fără a îndrăzni a le transporta aiurea, simţeam o durere foarte marc, pentru că nu le puteam citi ziua şi noaptea, aşa cum aveam noi obiceiul a le citi înainte de darea acelei porunci împărăteşti pentru strîngerea tuturor cărţilor sfinte şi distrugerea lor.

Dulceţiu văzînd statornicia Irinei, cît şi a surorilor ei, a condamnat-o la moarte şi au ars-o de vie, ca si pe surorile ei, in 5 aprilie, a. 304).

5) In acelaşi timp Diaconul Martir Luplus, a intrat în sala de judecată cu Dumnezeiasca Evanghelie în mină, deşi imperiala poruncă interzicea păstrarea şi folosirea Sfintelor Scripturi. Fiind mtrehat de ce n-a predat Scripturile autorităților, Diaconul a răspuns: „Pentru că sînt Creştin şi pentru că sînt oprit sâ le predau. Prefer *să mă torturați şi să mă omorîți, decît să le predau. în ele* este *viața veşnică. Cine le predă, pierde viața veşnică. Ca să n-o* pierd, prefer *să-mi dau viața mea pentru ele*". *După aceia a fost martirizat.*

6) Un alt înflăcărat Creştin, Herrries, zicea judecătorului păgîn, care-i impunea să predea Sfintele Scripturi: „Chiar dacă ți-aşi preda toate cărțile Sfinte, şi n-ar mai rămînea nici una din ele în toată lumea, fiii moştri amintindu-şi Tradițiile părinteşti, însufle-ţindu-se puternic de rîvna mîniuirii lor, ar face la loc mai multe volume, şi ar învăța cu mai multă ardoare teama respectuoasă pe care o datorim Domnului Hristos" (Vezi pe larg D.Ag. o.c. pp. 286; 831-2; 16-19; „Ortodoxia", a. 1954, pp. 14 — 15).

Din aceste locuri citate şi multe altele pe care. nu le putem înşira acum, reiese destul de limpede că Biserica aceasta unică Sobornică şi Apostolică a lui Dumnezeu, a păstrat şi păstrează încă de-a lungul celor 19 secole, Sfintele Scripturi, şi nu protestantismul care nici n-a existat vreo 15 secole, şi cu atît mai mult puhoiul de secte ivite de alaltăieri, de ieri şi de azi. Ereziile acestea au găsit Sfîntă Scriptură în Sf. Biserică. Din Sf. Biserică au luat-o toți aceştia. Biserica are tot- dreptul a spune tuturor organizațiilor protestante şi sectare oricînd cuvîntul Apologetului Tertulian: „Scriptura şi Credința adevărată aparţin Bisericii, care le-a primit de la Apostoli şi ei de la Domnul Hristos. Noi comunicăm cu Bisericile Apostolice.. Noi sîntem moştenitorii Apostolilor. Cine sînteți voi? Şi ce căutați în averea Bisericii, nefăcînd parte din ea? întrebuinţînd voi Sf. Scriptură (luată din Biserica lui Dumnezeu, pe care toți o huliți); voi vă însuşiți pe nedrept un bun străin" (De praescription haereticorum, 37).

— Curioşii: Cuvintele acestea ne silesc mai, mai să credem că ar trebui şi Tradiția, că şi Tradiția ar fi ajutătoare şi folositoare mîntuirii Sufletelor. Nicidecum însă nu putem a crede că ea este mama Scripturilor:

— Credinciosul: Cum să nu fie Tradiția mama tuturor Scripturilor, cînd în Biserica Vechiului Testament credincioşii, ca: Abel, Sil, Enoh...' Noe.:. Melhisedec. . . Patriarhii: Avraam, Isaac, Iacob, cei 12, *Iosif.. . şi alții mulți aleşi ia Domnului, s-au călăuzit, alimentat,*

luminat şi m intuit numai cu ajutorul Tradiției verbale. Cum nu-i Tradiția mama Scripturilor Vechiului şi Noului Testament cind Scripturile Vechiului Testament au început a fi scrise de iluminatul Moisi după tradiție abia după vreo 4000 de ani? Cum nu-i Tradiția, mama Scripturilor Noului Testament, cînd acestea s-au scris pe scurt după ea, abia la zeci de ani după formarea şi creşterea Bisericii Creştine? Cum să nu credeți că Tradiția e mama Sorip turilor, cînd totdeauna hi cursul celor vreo 1900 de ani, Biserica vie s-a condus şi se conduce după Tradiție, după ea îşi face ruga-*ciunile, anumitele rînduieli minunate şi ceremonii în slujbele săr-bătorilor, posturilor, îşi săvarseste Sfintele Taine şi îşi lamureste* locurile umbroase sau tainice ale Dumnezedeştilor Scripturi. Multe *locuri lainice ale Dumnezeieştilor Scripturi, d.p.; Vedenia lui Avraam (Fac:* 15), *spinul dorințelor a împărați peste copaci (Jud.* 9), Iona *în pîntecele chitului (Iona* 1—4; *Mt.* 12 *40), pildele cu: semănătorul, grîul şi zizaniile, grăuntele de muştar, aluatul, comoara* ascunsă, *mărgăritarul, năvodul (Mt.* 13), *vameşul şi fariseul, fiul risipitor, oaia pierdută, drahma pierdută, fecioarele înțelepte şi nebune, talanții, vedenia lui Petru (F. Ap.* 10 9.. .), *şi altele multe nu le putem lămuri cum se cade decît numai cu ajutorul mamei sale, adică cu Sf. Tradiție.*

Ia spuneți-mi: care e mai întîi şi mai mare: casele, palatele, catedralele, maşinăriile ce aleargă rapid pe ape, pe pămînt, prin aer*... feluritele aparate... ori mintea oamenilor din care au ieşit acestea toate, adică care le-a plănuit şi construit? Aşa-i că mintea* e *mai întîi de acelea, mai prețioasă, mai mare şi că este mama tuturor acelora? Apoi iacă aşa şi aici, Sfîntă Tradiție, care a creat mai întîi şi din care s-^a născut Sf. Scriptură, e cu adevărat mai mare,* e *mama Sfintei Scripturi. Cine susține contrariul, nu-i om sănătos* la *minte şi la Suflet.*

— *Curioşii: Dovezile acestea sînt zdrobitoare!*

— *Credinciosul: Trebuie să ştiți ceva şi mai mult despre Sfîntă Tradiție.*

— *Curioşii : Şi ce anume ?*

— *Credinciosul: Sînt unele Tradiții aşa de adinei şi tainice, că nu putem afla unele taine nici în Sf. Scriptură, nici în istoriile țării sau ale lumii. Şi totuşi, ele au un adînc înțeles tainic, care nu* se *poate cunoaşte bine decît numai atunci cînd se descoperă şi se* Vede *lămurit. Vreți un exemplu? Iacă am să vi-ldau.*

în Biserica Domnească din Curtea de Argeş, era o tradiție necunoscută de nimeni în vremurile noastre, însă Se *respecta de toți Preoții Liturghisitori. „în ziua cînd se făcea pomenirea morților mărturisea după descoperirea acelei taine chiar Preotul locului —* era *tradiția ca pomenirea să nu se facă la locul obişnuit". Astfel, cilld Preotul ieşea din Sf. Altar, mergea pînă în mijlocul Bisericii, pcolea la stînga (spre dreapta Bisericii) şi acolo făcea pomenirea. Pentru ce se făcea acolo? Nimeni nu ştia. O făcea că aşa apucaseră din bătrîni. Aşa făcuse Preotul dinaintea mea, acela ca altul dinain*tea *lui, ş.a.m.d. Pomenirea aceasta se făcea exact pe locul unde erau mormintele voievozilor, ctitori ai Bisericii, repausați în sec.* 14. *I'ăcîndu-se săpături adinei în interiorul Bisericii, s-au descoperit* acolo, *sub locul acela tradițional, mormintele şi sarcofagiile bătrî-nilor voievozi Basarabi, pe care nimenea nu le ştia însă. Tradiția le* păstra *în taina sa.*

Vedeți? Tradiția aceea, deşi se părea că nu are nici un rost, primeşte la timpul rînduit de sus, prin descoperire, un adevăr care se păstra perfect de istorie sub tainicul văl al Tradiției.

Aşa-i şi cu multele şi feluritele taine ale Bisericii spirituale şi materiale, cu multe obiecte, veşminte, cele 7 laude, cele 7 Taine, ceremonii, şi mai ales Dumnezeiasca Liturghie. Toate, toate sînt mveşmîntate sau acoperite cu nişte minunate şi foarte strălucite taine, în care nu putem pătrunde numai cu Sf. Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, care-i numai un foarte scurt rezumat al Sfintei Tradiții; ci numai cu ajutorul acesteia.

— *Curioşii: Acum încep a ni se deschide şi nouă ochii, pentru a prețui şi folosi şi Tradiția.*

— *Credinciosul: Altfel nu puteți veni la adevăr, nu puteți reintra în Biserica lui Dumnezeu, nu puteți a redeveni mădulare vii ale lui Hristos, nici fii şi fiice ai luminei, ai zilei şi ai lui Dumnezeu. După cum Biserica şi şcoala se ajută şi se completează una pe alta în luminarea poporului; aşa şi Dumnezeiasca Scriptură cu Sf. Tradiție se completează în lucrarea*

mîntuitoare Sufletelor, în călăuzirea lor pe calea vieţii şi a mîntuirii, la Patria Cerească, la Dumnezeu Izvorul tuturor bunătăţilor şi statornicilor fericiri vremelnice şi veşnice.

— *Curioşii: Din cele ce ne-aţi spus, vedem că Tradiţia e o puternică aripă dată de Dumnezeu oamenilor pentru redobîndirea fericirii vremelnice şi veşnice. Acum dorim a ştii: ce este Tradiţia, şi unde se află ea cuprinsă?*

— *Credinciosul: Sfîntă Tradiţie sau Sf. Predanie, este învăţătura dată de Dumnezeu prin viu grai omenirii prin aleşii Săi, adică Bisericii Vechiului şi Noului Testament. Sf. Tradiţie cuprinde descoperirile Dumnezeieşti mai pe larg. O parte din ele au fost spicuite, fixate mai prescurtat, scrise, adunate şi puse în Sf. Scriptură. Sf. Tradiţie este viaţa Bisericii lui Dumnezeu, este viul curent al Bisericii Lui. Sf. Tradiţie se află scrisă în următoarele cărţi:*

1) Scrierile Părinţilor Apostolici.

2) *Hotărîrile Sinoadelor ecumenice, în frunte cu „Simbolul Credinţei" sau „Crezul Creştinesc", alcătuit în Sinoadele universale din Nicheia* (325) *şi din Constantinopol* (381).

3) *Scrierile Sfinţilor Părinţi şi Dascăli patristici.*

4) *în cărţile de slujbă bisericească* şi *în feluritele rînduieli sfinte ale Bisericii lui* Dumnezeu, *care sînt foarte trebuitoare mîn*
tuirii *Sufletelor... (Vezi şi I.C.Q. o.c. pp.* 28 -29).

Prin această adevărat ă'Tradiţ ic *ne trezim,* ne *înviorăm, trăim,* progresăm, *ajungem la Dumnezeu,* Izvorul adevăratei vieţi

Curioşii: De acum nu mai putem zice nimic

Credinciosul: La *Sf.* Tradiţie ne trimite însuşi Sfîntul Duh Dumnezeu prin cuvintele inspiraţiilor Săi, zicînd: „Ia aminte poporul Meu la Legea Mea, plecaţi urechea voastră la cuvintele gurii Mele. Deschide-voi în pilele gura Mea. Am să vestesc cuvinte adinei din trecut. Vă vestesc cîte am auzit şi am aflat, şi cîte părinţii noştri ne-au povestit nouă. *Nu* le vom ascunde de copiii lor; ci vom vesti neamului ce vino: slava şi puterea Domnului şi faptele Lui cele minunate. LI a ridicat mărturie în Iacob, şi a pus Lege în Israil El a poruncit părinţilor noştri să le vestească copiilor lor, ca să ştie neamul ce vine, şi copiii ce se vor naşte să le povestească copiilor lor, pentru a-şi pune nădejdea în Dumnezeu spre a nu uita lucrurile Lui, şi să păzească poruncile Lui..." (Ps. *77 1—7).* Şi în alt loc: „întreabă pe tatăl tău, şi va spune" ţie, şi pe cei bătrîni şi-ţt vor povesti ţie" *(2* Lege *32 7).*

Tradiţia Sfîntă ne arată: viaţa, activitatea, luptele pînă la sacrificiu ale Sfinţilor *12* Apostoli şi a celor *70* de ucenici, care nu se află în Sf. Scriptură. în ca ni se istoriseşte despre martirizarea milioanelor de mărturisitori ai Credinţei Creştineşti in felurite forme groaznice şi despre vieţile minunate ale Cuvioşilor Părinţi, Sfinţi, Drepţi şi altele multe care ni s-au păstrat într-însa. Aşadar, Sfîntă Tradiţie e un minunat izvor de credinţă, de îndreptare şi de mintii ire Sufletelor.

— *Curioşii:* De acum sîntem convinşi de marile foloase ale Sfintei Tradiţii. O vom folosi şi noi în legătură cu Sf. Scriptură, şi sperăm că ne vom rezidi sufleteşte pietre vii în unica Biserică Sobornică şi Apostolică a Mîntuitorului nostru Iisiis Hristos. Amin.

315) Mi-am cerut moartea în necazuri? (ş)

ş) MOARTE, UNDE EŞTI? Un moşneag se întorcea de la pădure cu o sarcină grea în spate. Era bătrîn, slab şi fără de putere locuinţa sa era departe şi drumul obositor. Mergea foarte greu picioarele ii tremurau şi un năduf îi oprea respiraţia, şi tuşea, tuşea, pînă se înneca. După o bucată de loc, lăsă să-i cadă sarcina cu vreascuri din spate, văietîndu-se, şi strigă oftînd: „Moarte? Moarte, unde. eşti? Oh ! De-ar mai veni şi moartea aia să mă ia, că tare m-am mai săturat de atîta chin! Doamne, Doamne, trimite moartea să mă ia. . .". Atunci deodată, ca din senin, îi apare în faţă o namilă hîdă, un schelet numai din oase înşirate, cu o coasă mare în mînă, cu secure la şold şi cu o traistă cu felurite instrumente în spate. „/Iaţă-mă, ai nevoie de mine? Eşti gata, ca să-ţi i-au Sufletul? Tu ai dorit şi ai cerut moartea! Iată-mă!" Cînd văzu moartea în faţă, moşneagul s-a înfiorat de groază, pînă în măduva oaselor. „Uite dragă moarte care e necazul pentru care te-am

chemat. Eu sînt *bătrîn, puterile-mi sînt slăbite, şi nu are cine-mi ridica sarcina asta s-o pui în spate, ca s-o duc acasă, .pentru a mă folosi de aceste lemne*

Cam asta-i povestirea marelui cugetător Tolstoi, dar sub haina ei hazlie se ascunde un mare şi adine înţeles al conservării vieţii omeneşti. Moşneagul cheamă moartea să vină ca să-l ia. Moartea vine şi ise arată. Moşneagul însă în dragostea lui de viaţă, înăbuşită de chin pentru o clipă, îşi ridică glasul înviorător, arătind că nu doreşte moartea; ci viaţa. Pe moarte moşneagul o pune la lucru, ru-gîndu-o să-i ridice sarcina.

De aici învăţăm că nu-i bine creştine să-ţi rogi moartea. Dumnezeu ţi-a dat viaţa să o trăieşti şi tot El îţi va cere viaţa sau Sufletul tău cînd va vrea El, nu cînd vrei tu. Aţi cere moartea mai înainte de a fi trimisă, înseamnă a trece peste voia lui Dumnezeu, a te răzvrăti centra Creatorului tău. Deşi necazurile copleşesc pe om, totuşi, el să lupte contra lcr cu bună chibzuială şi încredere în Dumnezeu, şi va ieşi biruitor. înaintea necazurilor, relelor, vrăjmăşiilor şi a strîmtorărilor ce nu se pot înlătura, trebuie să ne formulăm răbdare puternică, fiindcă îndelunga răbdare e cea mai frumoasa virtute creştinească şi roadă a Duhului Sfînt (Gal. 5 22). La aceasta ne indeamnă Mîntuitorul, zicînd: „Cel ce va răbda pînă în sfîrşit, acela se va mîntui". Şi Apostolul: „Fraţii mei, luaţi pildă de patimă rea şi de îndelungă răbdare pe Proorocii care au grăit în Numele Domnului. Iată, fericim pe cei ce au răbdat. Răbdarea lui Iov aţi auzit şr sfirşitul Domnului aţi văzut; căci Domnul este mult milostiv şi indurat.. . ." (Iac. 5 70-77 ; Iov 1 ; 2; 42).

316) ***Am zis că copiii Se botează în zadar cînd sînt mici, că*** n***-au nici un păcat?***

317) ***Am făgăduit cuiva ceva cu jurămînt, gidind în acelaş timp să nu împlinesc făgăduinţa dată? N-am împlinit făgăduinţa dată după rînduielile duhovniceşti, la Sf. Botez sau la primirea v eu-nei dregătorii bisericeşti şi obşteşti? Am făcut făgăduinţe bune înaintea lui Dumnezeu la vreo strîmtoare, grea cumpănă, sau cînd eram mai aproape de Dumnezeu şi apoi le-am călcat ? Am făgăduit a da: Sfinte Slujbe, bani, Liturghii cu prescuri, vin, luminări, veşminte, obiecte bisericeşti, case, pămînt, averi... la Sf. Biserică, la Schituri şi Mănăstiri, a îmbrăca şi ajuta pe călugări, pe săraci, lipsiţi, neputincioşi... şi n-am dat nimic, călcîndu-mi astfel făgăduinţa?*** *(Vezi „Oglinda Duhovnicească" pp. 393 -792, de autor).*

Ei (diavolii) reţin acolo pe toţi care au *păcătuit* astfel prin *felurite devieri de la dreapta credinţă, pentru a-i* prăbuşi *in i*nfern. Cei *ce au revenit la* dreapta credinţă Crstina Ortodoxa, pocaindu-se *cu amar ca Sf. Ap. Petru de apostazia sa, dacă au cu ce se plăti, scapă; iar cei care nu au cu ce cumpăni, sînt aruncaţi jos în muncile iadului. Sufletul Teodorei aflîndu-se nevinovat de păcatele arătate mai sus, pleacă şi de acolo fără a mai da ceva. Boierul drăcesc, goaz-nic de mînios pentru scăparea Sufletului de la vama lui, tăbărăşte asupra dracilor lui bătîndu-i cumplit.*

FERICIREA BINECREDINCIOSILOR ÎN RAIUL CERESC

1) Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită, stînd pe Tronul Slavei Dumnezeirii Sale.

2) Sfinţii patru Evanghelişti: Matei, Marcu, Luca şi Ioan, cu cei patru vieţuitori înaripaţi, cu chip de: om, leu, viţel şi vultur.

3) *Mulţimea Serafimilor stînd în fruntea tuturor cetelor îngereşti, preamăresc neîncetat pe Dumnezeu, cîntînd: Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot..." (Is. 6* 2-3; *Apc. 4 8-11; 5 11-14).*

4) *Stăpînitorul veacului acestuia, diavolul, conduce din întuneric sepia păgînismului şi a puzderiilor de secte, care încontinuu atacă pe toate căile unica Sfîntă Sobornică şi Apostolică Biserică a lui Dumnezeu.*

5) *Biserica spirituală a lui Dumnezeu -v- cler şi popor — însufleţită şi împuternicită de Duhul Tatălui Ceresc, luptă cu multă bărbăţie, tărie, curaj şi succes asupra gadinei infernale.*

6) *După trecerea din viaţa pămîntească,- Sufletele luptătorilor mărturisitori ai dreptei şi pravoslavnicei credinţe, grijiţi duhovni-ceşte, se duc de îngeri în Raiul plin de fericire. Acolo ei se veselesc pururea.*

7) *Sus, deasupra Raiului pămîntesc, în Raiul Ceresc," ni se înfăţişează mulţimea Ierarhilor, Preoţilor, Cuvioşilor şi Cuvioaselor şi a tuturor mărturisitorilor, cari au luptat cu mult succes pînă la sacrificiu, pentru mărturisirea adevărurilor Dumnezeieşti şi apărarea dreptei credinţe creştineşti în lumea aceasta trecătoare.*

PEDEAPSA ÎN IAD A ÎNVRĂJBITORILOR, ERETICILOR ŞI VRĂJMAŞILOR ORTODOXIEI

Chipul de faţă ne arată groarnicile torturi în iad, în ia-zărul de foc vecinie, a învrăjbitorilor, dezbinatorilor, ereticilor şi a vrăjmaşilor dreptei credinţe creştineşti. învrăjbitorii, asemenea lui Ahitofel şi mai mult asemenea diavolului, băgînd ziza nie între păstoriţi şi Păstorii lor, printre unii. popo.reni. şi clerici, contra adevărurilor dreptei credinţe, în familii, între fraţi şi bunii prieteni, provocind uriciuni şi vrăjmăşii, se sortesc de vii muncilor iadului. Aceia s-au văzut spinzuraţi de limbi, asemenea cârnurilor din măcelărie. Diavolii ii bat groaznic cu săbii de foc. Vai femeilor limbute, bărbaţilor muieratici, care cu limbuţia lor contra

poruncilor Dumnezeeşti, sfaturilor bisericeşti şi rînduielilor sfinte din Creştinism, bagă zizanii în lume, că groaznice şi veşnice munci ii aşteaptă !

Cei ce au făcut dezbinări contra dreptei credinţe sau sfîşieri, -e văd tăiaţi de draci, vărsindu-li-se măruntaiele. Cum au făcut ei in Biserica lui Dumnezeu, aşa li se face şi lor de îngerii cei răi! lueticii, care asemenea coadei balaurului apocaliptic au tras pe unii creştini slabi din cerul Bisericii lui Dumnezeu, în prăpăstiile rătăcirilor, in braţele spiritelor rătăcitoare, lăsîndu-se decapitaţi adică fără Capul lor Hristos, în infern sînt.şi'ei decapitaţi.. După măsura cu care ei au măsurat, vad pururea măsurîndu-li-se şi lor. Asemenea şi cel cu picioarele tăiate! Vai! Ce jalnică privelişte! Tot acolo in iazărul cel de foc, se văd muncindu-se groaznic toţi vrăjmaşii dreptei credinţe creştineşti, toţi aceia care au atacat, clevetit, ponegrit, judecat, osîndit şi discreditat în lume pe zeloşii Preoţi ai Domnului! Unii spinzunvţi de limbi, bătuţi de draci şi arşi la picioare cu flăcări de foc ; iar alţii cufundaţi pînă .la gît in flăcările iazărului, in care se muncesc pururea ...

A stinge vrajba dintre oameni
A face traiul mai senin,
Accasta-i nobila chemare
A fiecărui bun creştin !

CLEVETITORII, î N VRA JBITORII. . . SÎNT FOII, CIPOII DIAVOLULUI. Foiii ; ceia demonici umplîndu-se de felurite aere infernale, ale: mîndriei, ingîmfării, pismuirii, zavistiei uni, grăirii de rău, ponegririi, luării in rîs, întrebărilor viclene, felu- • rit clor beţii, spiritului sfadnic şi ocărîtor. . . aprinde focul internai al certurilor, care au adus şi aduc groaznice prăpăduri în lume şi in Creştinism. Foii aceia sînt asemenea vijeliilor puternice, uraganelor, care despoaie şi distrug în calea suflului Ier tot ce nu-i bine indădăeinat, viguros şi întărit.

Chipul de faţă ne arată pe diavolul făcînd din uşuraticii oameni ,şi femei un fel de foi demonici ai săi, prin care aprinde focul infernal al certurilor desbinărilor, devierilor de la dreapta credinţă creştinească, ruperilor din Trupul (Biserica) Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul.

Nişte astfel de foi s-au făcut păstorii vitelor lui Avraam şi Lot, păstorii (îherarilor, fiii' Iui LabajV, Israeliteanul cîrcotaş, fiul Şelo-mitei, Israelitenii, luda şi Israil... potrivnicii Profeţilor trimişi ai lui Dumnezeu (Foc. 13 7- 10; 26 20; 31 36; Eş. 2 13; Lev. 24 10-11, 2 Lege 1 12; Osia 44; 2 Imp. 19 41-43; comp. 3 Imp. 12; 2 Paral. 10; 11; I Imp. 18 17 I8; 2 Para. 24 17-21; 3 Imp.. 22 *8-28;* 2 Paral. 36 15-/6; Ier. 20 7-13; 18 18-23; *11 18-23;* 17 *13-18).*

Fariseii, cărturarii, saducheii, Irodianii şi căpeteniile Iudeilor, s-au tăcut tot atiţea foi diabolici ai

diavolului, aprinzînd acesta prin ei focul infernal al certurilor înfocate de ură ucigaşă contra Mîntuitorului. Nişte astfel de foi demonici şi-a făcut diavolul din Iudei, pagini şi eterodocşi, cu care au suflat şi suflă mereu asupra Bisericii lui Dumnezeu, dar pretutindeni şi întotdeauna au ieşit şi ies: înfrinți, ruşinați şi bătuți.

Astfel de foi demonici-şi-a făcut diavolul, din. toti cei deviați la: schismatici, eretici, rătăciri sectare, mozaism, mahomedanism, ateism... a) Luptînd satanic pentru descreditarca şi distrugerea dreptei credințe creştineşti, a clerului şi a binecredincioşilor Creştini; b) Urlînd *şi* criticînd orice propoveduire şi vorbire despre Dumnezeu, Religie Sfîntă, despre dreapta credință *şi* viețuire creştinească; c) Susținînd .că nu există: Dumnezeu, îngeri, Suflet, *draci,* Judecată particulară *şi* generală, răsplătirea faptelor după *moarte, nici* Rai, nici iad; d) Că odată cu moartea noastră toate *mor*; e) Că Dumnezeu ne-a dat uitării; f) Că toate, toate religiile sint lume (ca *şi* cum ar zice că: toate ciupercile, bureții, burueiule şi vietățile prbduse din păniint, ar *fi* bune de. mîncat lără a le mai alege şi verifica) ; g) Crezătorii şi susținătorii orbeşte ai calendarului Iulian, rămas în urma calendarului ceresc cu 13 zile din anul 325 1924; deci în minciună... mai mult decit la: adevăr, dreapta cre *dința,* la Dumnezeu *şi* la învățăturile Sfintei Lui *Biserici.*

Nişte astfel de foi sau foaie demonice, îşi făureşte diavolul *din* usuraticii sau idolatrizații *în* felurite forme: *creştini* sau creştine numai cu numele, care clevetesc, descreditează, *ponegresc* şi lupta *demonic asupra Păstorilor şi* păstoriților zeloşi şi activi a*i Bisericiilui* Duinnezeu. cu scopul satanic de a-i incurca şi *opri pe* loi din *lupta* cea buna .

Nişte astfel de foi mulți, mici şi mari, au suflat şi asupra celui ce scrie acestea, cu scopul demonic de a-1 îngheța, ori a-1 topi. .. cu scopul bestial de a-1 readuce la tăcere.. . Dar preamărit să fie. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, Care a conlucrat împreună şi cu noi în ogorul Său, căci cuvîntul propoveduit oral, scris şi prin felurite figuri şi metode, l-a adeverit prin semnele ce urmau! Binecuvîntat fie pururea Cel ce ne-a împuternicit pînă în prezent în lupta cea bună contra foilor demonici sau a zizaniilor producătoare de întunerice, atacuri spirituale, lovituri şi îndurerări... în Care nădăjduim cu toată tăria, că ne va ajuta să ducem această luptă şi activitate misionar-apostolică la bună desăvîrşire. Amin (Vezi şi altă explicație a clişeului acestuia în „Oglinda Duhovnicească", pp. 3283—4, de autor).

Mântuitorule . . . eu n-am decit suspine
Şi bietul Suflet fără zel.
Azi s-ar aprinde pentru Tine
Dar . . . nu-i ce să mai ardă-n el . . .

însă, eu ştiu că Tu mai poți aprinde
Cenuşa Sufletelor reci,
Cînd cu suflarea Ta fierbinte
Spre ele milostiv Te-apleci.

Cu marea Ta milostivire
Mai suflă iar în stinsu-mi jar, .
Mai este poate vr-o seînteie
Şi poate . . . s-o aprinde iar . . .

Amin.

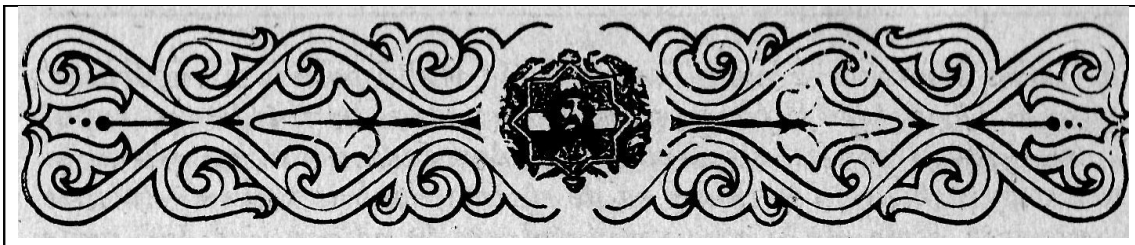

VAMA a 20-a, A NEMILOSTIVIRII, CRUZIMII ŞI A ÎNVÎRTOŞĂRII INIMII

Alergînd cu repeziciune înainte pe calea văzduhului, am ajuns la vama nemilostivirii, cruzimii şi învîrto- sării inimii. întrebătorii vămii aceleia erau amarnic de iuți, şi boierul lor drăcesc era foarte cumplit, suflînd cu nemilostivire şi mare iuțime, asemenea focului in-fernal. Acel boier drăcesc se mai arăta foarte uscat şi obosit, ca de-o lungă şi mare boală, plîngîndu-se singur de răutatea lui, gemînd ca un bolnav şi făcînd chipuri ca cei , ce au patimile nemilostivirii şi asprimii. El mai arăta semnele ce sînt siliți a le face la patimile lor cei lipsiți, săraci, întemnițați, bolnavi şi altfel de necăjiți în ticăloşia şi mizeria lor. Acolo îndată s-au pornit asupră-ne vameşii aceia ca furnicile să ne cuprindă şi să ne tragă jos în iad.. . La vederea acelor sluțenii infernale, mi-am adus aminte de hotărîrea Dumnezeeasca contra acestui păcat ucigător de oameni şi pustiitor de lume, din rugăciunea Domnească „Tatăl nostru" : „Şi ne iartă nouă greşalele noastre, precum şi noi iertăm greşişi lor noştri...". Şi de cuvîntul Mîntuitorului: „De nu veți ierta oamenilor greşelile lor, nici Tatăl vostru Cel din Ceruri nu vă va ierta vouă greşelile voastre...". Şi de mustrarea pe care Domnul o jace robului nemilostiv, care, după ce fusese iertat de cei 10.000 ta-lanți ce datora, el gituieşte pe un datornic al său ce-i datora numai 100 de dinari: „Slugă vicleană, toată datoria aceea mare ți-am ier-tal-o, pentru că m-ai rugat; dar ție nu ți se cădea să-ți fie milă de cel împreună slugă cu tine, precum şi mie mi-a fost milă de tine ?" Şi mîniindu-se domnul lui, t-a dat pe el muncitorilor, pînă ce va plăti toată datoria lui. Aşa şi Tatăl Meu Cel Ceresc va face vouă, de nu veți ierta fiecare fratelui său dîn inimile voastre greşelile lor.. . Judecată fără de milă este celui ce n-a făcut milă; mila insă biruieşte şi se laudă in ziua Judecății" (Mt.6 9-15; 18 21-35; 5 23-26; Iac. 2 13; comp. Ps. I08 15; Prov. Sol. .21 13. Mt 25). Şt de s-ar afla cineva sâvîrşitor a multe nevoințe, de multe postiri şi rugăciuni, de şi-ar fi păzit chiar şi fecioria ori curăția, de şi-ar fi înfrînat trupul său omorîndu-şi poftele rele "dintr-insul, dar dacă a fost neîndurat şi nemilostiv, închizîndu-şi inima sa de către aproapele său în feluritele lui suferințe, acela, de la acea vamă cade jos în adîncul iadului, unde se încuie, şi în veci nu află milă.

Da, aşa vor păți nemilostivii, pentru că lui Dumnezeu nu-i este milă de cei nemilostivi, chiar de ar şi avea ei alte fapte bune, ci Se scîrbeşte asupra lor şi-i urăşte, pentru că n-au dat săracului vreo bucată de pîine ori vreun ban cît de mic, ori vreun dar după putere slugii; pentru că n-au socotit ca pe cei bolnavi şi săraci să-i ajute după puterea lor cu ceva hrană, doctorie. De asemenea şi pe cei ce erau: neputincioşi, ticăloşi şi pustiiți de felurite mizerii, cu cele tre-buincioase lor; pentru că n-au ajutat pe cei întemnițați şi străini, sau puțind n-au făcut alte bunătăți asemenea. Şi de n-au putut face milostenie cu lucrul, măcar să se fi milostivit cu vreun cuvînt bun, cu o mîngîiere asupra celor din felurite lipsuri, nevoi, mizerii şi primejdii. Nevrind însă a face acestea, au făcut cele potrivnice, adică au fost lenevoşi; iubitori de argint, foarte nemilostivii lacomi, necurați. .. nevrînd să facă nici o milostenie cit de mică aprcapelui necăjit. Pe unii ca aceia păcatul nemilostivirii îi trage jos în adîncul iadului, unde-i încuie pînă la învierea cea de obşte şi înfricoşata Judecată universală.*

Noi însă, cu ajutorul şi Darul lui Dumnezeu, am trecut şi acea vamă fără primejdie, ajutîndu-ne pretutindeni rugăciunile Cuviosului Părinte Vasile, cel ce a-dăruit multe din ostenelile-şi lucrurile sale cele bune pentru răscumpărarea mea.

îngerii cu Sufletul suind în zbor tot mai sus spre cer, ajung la vama 20-a, a nemilostivirii, cruzimii şi învîrtoşării inimii. Vameşii draci ai acestei vămi, cu boierul lor drăcesc, cumplit de iuți, năvălesc ca viespele asupra Sufletului ca să-1 răpească, suflînd cu o groaznică furie ucigătoare. îngerii se pricesc cu vameşii acelei vămi pentru păcatele făcute de Suflet, pe care aceia le arată scrise în catastifele lor, d. ex. de:

318) Am fost nemilostiv? (a)

a) Nemilostivirea însoțită de cruzime şi învîrtoşarea inimii celor avuți față de cei lipsiți, cu: strîmtorarea în foamete, ticăloşie şi goliciune, chinuirea în boaleşi suferința în,sărăcie, este o rădăcină drăcească. Patima aceasta satanică îi pune pe avuții ce bolesc de ea,-alături de cei mai nelegiuiți oameni de pe pămînt. Priviți la bogatul nemilostiv din Sf. Evanghelie, şi vedeți că el nu era nici hoț, nici înşelător, nici închinător de idoli (că mergea şi el la Biserică), nici defăimător de sărbători, nici judecător strîmb, nici ocărîtor de părinți, nici curvar, nici preacurvar, nici sodomlean, nici fur, nici ucigaş, nici martor mincinos, nici poftitor al averilor aproapelui său. . . ci era numai nemilostiv față de lipsurile şi suferințele aproapelui său Lazăr, şi aceasta a fost un păcat aşa de greu şi groaznic, încît 1-a prăbuşit în vîlvătăile înfocate ale ia^ăruluî da *foc,* în iad (Lc. 16 *19-31).*

Chipul de faţă ne arată clar 'minunata lucrare a Dreptăţii Dumnezeieşti asupra celor ce nu ajută pe cei lipsiţi; şi a răbdătorilor...

Acestea ştiindu-îe, să cercetăm pe cei bolnavi şi să-i îngrijim *ca* Samarineanul milostiv, să dăm milostenie săracului *ce* întinde mîna, bucurîndu-ne şi veselindu-ne, socotind noi că acela-i chiar însuşi Domnul Care ne cere milă pentru ca să ne deschidă uşa Raiului. Să miluim pe cei lipsiți ca să fim şi noi miluiți de Domnul. Păcatul nemilostivirii îl mai săvîrşesc şi cei ce au învățătură lama şi luminătoare ele Suflete şi n-o

dau acolo unde trebuie. De ase menea şi aceia care nu-şi îngrijesc Sufletele lor creştineşte; ci amina pocăința pe altădată . . .

DUMNEZEU FACE ADEVARTA DREPTATE, i) *Săracul Lazar care* în *viața pămîntească fiind bolnav si Lipsit aşa de mult,* incat nici farmiturile de pe masa înbelsugata a bogatuli, ce le dorea spre a-şi potoli foamea, nu le avea şi nici nu i se dădea, doar dinii ii lingeau rănile; după moarte este dus de îngeri în sinul lui Avraam, adică în luminata împărăție a lui Dumnezeu, în locaşurile drepților, unde pururea se bucură şi se veseleşte cu îngerii şi cu Sfinții. Asta-i răsplata dată de Dumnezeu pentru resemnarea sau răbdarea lui în suferințele îndurate cu necîrtire,. ba încă cu mulțumire Creatorului, în lipsurile sărăciei şi în suferințele bolii.

2) Bogatul nemilostiv, care zilnic se îmbrăca în porfiră şi vison, petreeîndu-şi luminat, cu: ospețe, muzică, cîntece lumeşti, în laude deşarte, umflate şi linguşitoare, cu mese bogate în mîncăruri şi băuturi delicioase, din care nu dădea nici măcar din firimiturile ce cădeau de pe mesele lui, săracului, bolnavului, lipsitului, bubosului şi flămîndului Lazăr, ce zăcea în poarta casei lui, pentru care s-a canonisit şi se canoniseşte după moarte. Ca şi alți bogați nemilpstivi şi petrecăreți, văzîndu-se în atîtea îndestulări şi veselii, acoperit de atîtea lăudăroşii, gîndea că are să trăiască aşa cît pâmin-tul. Nici nu vrea să mai ştie de moarte.

După trecerea din această viață a săracului lipsit, suferind şi neîngrijit de nimeni, la cîtva timp a murit şi bogatul. .. îndată s-a văzut în iad, împleticit ca de nişte şerpi venineşi de limbile de foc care-1 torturau groaznic. Acolo în locul hainelor prețioase de porfiră şi vizon, mătase şi catifea, lănțişoare de aur şi de argint, inele de aur cu pietre scumpe în degete, acoperămîntul capului impodobit cu briliante, încălțăminte lustruită, în mobile prețioase, lux, covoare persane... s-a văzut îmbrăcat în flăcările iadului ce-1 chinuiau înfricoşător. în locul meselor îmbelşugate şi al parfu-murilor sau mirodeniilor foarte plăcut mirositoare, lipsă groaznică şi putorile insuportabile ale[1] infernului. în locul plăcutelor cîntece lumeşti, ale muzicanților, cîntăreților şi măgulitorilor şi umflate laude ale linguşitorilor, țipete îngrozitoare ale osîndiților torturați ca şi el în foc, şi urlelele înfiorătoare ale negrilor diavoli din infern.

în acea groaznică despuiere de tot binele cît şi de plăcutele bunătăți trecătoare şi îmbrăcarea cu muncile iadului, bogatul din iazărul de foc, care-1 ardea groaznic, ridieîndu-şi ochii în sus, vede, pe Lazăr, pe care-1 nesocotise în viața Sa, veselindu-se luminat în sînul lui Avraam. Cei din întuneric văd pe cei din lumină, pentru a li se mări durerea şi tortura; iar cei din luminata împărăție a lui Dumnezeu nu văd pe cei ce se muncesc în bezna întunecoasă şi arzătoare a iadului, pentru ca să nu se întristeze nici cîtuşi de puțin.

Din acel iad de suferințe, nesfîrşite, bogatul cerşeşte o picătură de apă să i-o aducă Lazăr, căruia nici firimiturile căzute de pe masa-i îndestulată nu' i le dădu-se... dar nici lui nu i s-a aprobat şi dat nici măcar acea picătură de apă cerşită.

Iacă, aşa de minunat şi just a lucrat şi lucrează Dreptatea lui Dumnezeu! Creştinii nemilostivi față de cei lipsiți, suferinzi, ba chiar şi față de Sufletele lor, să ia aminte de sineşi pînă ce se zice az'i, ca nu cumva să se trezească, din toate cîte au şi nu dau milostenie, în munca veşnică alaturi.de bogatul nemilostiv din Sf. Evanghelie. Vai şi amar celor care în loc de a se îngriji de Sufletele lor în viață, petrec împăcate, zicînd că se vor îngriji de dînşii urmaşii lor şi Preoții după ce vor muri. Unii ca aceia mor îndoit, cad în moartea a doua, în osînda veşnică (Lc. 16 *19—31 ;* Ape. 20 74-75).

Am chinuit: animale, păsări, insecte şi felurite vietăți? (b)

b) CRUZIMEA TORTURĂRII VIETĂȚILOR ATRAGE PEDEPSE. Animalele trebuie a le folosi, dar fără a le chinui. Animalele de casă trebuiesc îngrijite foarte bine, dîndu-le mîncare potrivită, curățindu-le... Apoi să nu punem pe ele greutate prea mare. Cel ce chinuieşte şi bate animalele, dovedeşte că are o inimă lipsiiă de milă, şi tot fără milă va fi el şi față de oameni. Copiii nu trebuie lăsați să chinuiască păsările, nici să le strice cuiburile,. Căi i ele aduc omului

foarte mare folos prin aceea, că mănîncă omizile de pe pomi. Unele păsări mănîncă într-un an pînă la 20.000 de omizi.

Un birjar dintr-un oraş a fost pedepsit cu două săptămîni de închisoare, pentru că şi-a bătut calul fără milă.

Vechii atenieni au osîndit la moarte un copil care scosese ochii unei păsări şi apoi a lăsat-o să zboare. Ei ziceau, că dacă acel copil este atît de nemilos şi crud faţă de animale, acum cînd este mic, cît de fără de milă va fi faţă de oameni cînd va fi mare!

în casa uncie stă copilul	Şi-atunci de-ar fi o veşnicie
De-a-pururi numai în diezmierde	Şi lacrimi ca s-o scalde, riu...
Clştigă.lanul o neghină	Neghina nu se mai **albeşte**
Iar griul un graunte pierde.	Şi nici nu se preface-n griu...

PEDEAPSA COPILULUI CE NECĂJEA CÎINII. La o casă era legat un cîine. Unul dintre copii îl tot hîrîia. Odată stăpinul dezlegă cîinele din lanţ şi-1 slobozi. Cîinele îndatăsări pe copil şi-1 muşcă, răzbunîndu-şi pentru atîtea hîrîieli (D.C. o.c. pp. 168—9).

RUPĂTORULUI. LIMBII PĂSĂRILOR I S-AU DAT ŞAPTE COPII MUŢI. Un ţăran avea şapte copii, şi spre nefericirea lui toţi şapte erau muţi. Multe momente negre ii cauză această mare nefericire. Odată merse în satul vecin la moară cu cei şapte feciori ai săi. La masă văzîndu-şi feciorii frumoşi sănătoşi, însă muţi, îl cuprinse garaşi tristeţea. Cînd fu întrebat de morar ce are, el răspunse suspinînd: „Doamne, Doamne, prin ce am meritat eu aceasta?" Atunci morarul îl luă la o parte şi-i zise: „Văd că eşti trist pentru că copiii tăi sînt muţi. îţi aduci aminte — căci eu te cunosc din copilărie — cînd prindeai vreo pasăre, îi rupeai limba şi apoi îi dădeai drumul? Adeseori te-am înfruntat atunci, însă fără folos. Acele păsări, care prin cîntecele lor lăudau'pe Dumnezeu, te-a.u acuzat pentru faptele tale crude înaintea Lui, şi iată-te condamnat ca tu să nu auzi niciodată din gura copiilor tăi numele de „tată".

SMULGĂTORULUI ARIPILOR LA INSECTE... I S-AU' TĂIAT PICIOARELE. Un tînăr lucrător în fabrica de bere, cînd avea odată de lucru chiar deasupra cazanului în care fierbea ovăzul, alunecă şi căzu în cazan. în căderea sa, el se prinse cu mîinile de marginea cazanului, însă picioarele îi rămaseră în berea cloco-tindă, pînă îi veniră alţii în ajutor şi-1 scoaseră afară! Cine poate , povesti durerile cumplite pe care le-a simţit acel nefericit? Dus la spital în agonia morţii, medicii au fost siliţi să-i amputeze amîn-două picioarele.

Cînd se făcu mai bine, începu a cugeta la faptele sale din trecut. Din cele reamintite îşi aduse aminte şi recunoscu, că nefericirea lui nu era decît o răsplătire a faptelor lui rele. în copilărie smulgea aripile la nenumărate insecte (fluturi, albine, etc.) pe care le lăsa apoi să se chinuiască. Unei păsări îi rupsese un picior şi-i dăduse drumul chinuită. Unei pisici îi legase picioarele dinapoi şi turnase apă fiartă pe ea. Şi atunci, cînd vedea cum se chinuiau acele vietăţi, inima îi creştea de bucurie.

După operaţie el mai trăi 25 de ani, şi fiecărui copil, ce venea la el, îi vorbea cum trebuie să se pOarte omul cu animalele şi cu vietăţile mici... (O.M.P. o.c. 194; 195).

319) **Am fost nesimţitor, nepăsător faţă de lipsurile, necazurile şi durerile aproapelui meu?**

320) **Am luat, răpit bani, averea aproapelui meu, cu vicleşug, şiretenie, silnicie, cerşetorie, etc? N-am dai milostenie (c) pentru Sufletul meu cît am trăit, zicînd că: mi-or da copiii... că mă vor dezlega Preoţii.. . ?**

c) MILOSTENIA NE APROPIE DE ASEMĂNAREA CU DUMNEZEU. Aceasta o adeverește însuşi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos în Dumnezeeasca Sa Evanghelie, zicînd: „Fiţi milostivi, precum şi Tatăl vostru Cel din Ceruri este milostiv... Fericiţi sînt cei milostivi, că aceia se vor milui" (Mt. 5 ***48 ;*** Lc. 6 J6;Mt. 5 7; 6 ***14).*** Dumnezeeasca Scriptură ne arată multe pilde vii

de milostenie în anumiți bărbați aleşi ai lui Dumnezeu. Spre edificarea multora dăm aici citeva exemple:

Patriarhul Avraam, deşi era foarte bogat, cu o familie mare de sute de bărbați puternici şi peste mia de Suflete, era un mare milostiv şi primitor de străini. Odinioară stînd el la uşa cortului său, vede trei călători trecînd pe cale. îndată s-a sculat, a alergat' înaintea lor, şi închinîndu-se pînă la pămînt, s-a rugat de ei, zicînd: „Doamne, de am aflat har înaintea Ta, intră la robul Tău. Să se aducă apă şi să se spele picioarele voastre şi să vă odihniți sub acest copac, pînă cînd vă voi aduce pîine, şi veți ospăta. După aceea vă veți duce în drumul Vostru". Pentru aceia rogu-vă, abateți-vâ pe la robul Vostru". Ei i-au răspuns: „Bine, fă cum ai zis!" Avraam a alergat în cort la Sara, şi a zis: „Ia repede trei măsuri de făină curată şi fă azime!" Apoi a alergat la cireada de_vaci şi a ales un viței tînăr şi gras şi 1-a dat slugii să-1 gătească curînd. Apoi a luat unt, lapte, viţelul gătit, şi le-a pus înaintea oaspeților de au mîncat. Avraam stătea lingă ei sub copac. Domnul a zis către Avraam: „Iată, la anul pe vremea asta Mă voi întoarce şi voi veni la tine. Atunci Sarra femeia ta va avea un copil, pe care-1 vei numi Isaac. . .". Apoi ..sculîndu-se de acolo, s-au uitat spre Sodoma şi spre Gomora. Avraam mergea împreuna cu Ei, petreeîndu-i (Fac. 18).

Avraam, în dragostea sa cea mare de aproapele, nu întreba pe călători, cine sînt, de unde sînt, şi unde merg, cum obişnuim hoi a face, ci îi ospăta, găzdui cu mare bună voință. Aşa primind el pe străini, s-a învrednicit a primi pe îngeri şi pe Dumnezeu (Evr. 13 ***21 ;*** Fac. 18 ***2-3, 10, 14, 17-33).*** Pentru aceasta Dumnezeu 1-a miluit cu avere multă şi cu un fiu la bătrîneţele lui adinei, din care au ieşit popoare, voievozi şi împărați (Fac, 17 ***I'li //>;*** 22 ***16-18).***

Dreptul Lot primitorul de străini găzduieşte în persoana a doi CâlătOri, doi îngeri ai lui Dumnezeu. Doi îngei i in < lupii a ilm Străini au venit in Sodoma seara. Lot văzîndu i, sa • < ul.il ŞJ .i lefii în înt împinai ea lor. înrhinîndu se cu lata piua l,i p.iininl şi /i'iml: **„Domnilor,** mgu vă veniți de găzduiți în casa robului VOI tiu, lainîneți peste noapte in ea, spălați-va picioairle viuslie, si dimineața sculîndu-vă, veți merge în calea voastră". Ei au zis: „Nu, ci în uliță vom rămîne". Lot îi silea pe ei. Atunci străinii poftiți s-au abătut la dînsul şi au intrat în casa lui. El le-a făcut lor de mîncare, şi le-a copt azime şi au mîncat.. . (Fac. 19 *1—3).* Lot neştiind, în persoana celor doi călători, a primit pe îngerii lui Dumnezeu care l-au scos din Sodoma şi l-au salvat din pierzarea cu foc a cetățenilor acelora foarte răi (Evr. 13 2; Fac. 19 *1 —29) Israeliții. mai harnici făceau milostenie cu mană.* Marea adunare a poporului israilit (vreo 3.000.000 de Suflete), a venit în pustia' Sin, care este între Elam şi Sinai. Acolo toată adunarea fiilor lui Israil a cîrtit asupra lui Moisi şi Aaron, zicînd: „Mai bine am fi murit bătuți de Domnul în pămîntul Egiptului, cînd şedeam la căldările cu carne şi mîncam pîine de ne săturam, decit sa ne aduceți în pustiul acesta, ca să omorîți toată adunarea asta cu foame..." Domnul a grăit lui Moisi, zicînd: „Am auzit cîrtirea fiilor lui Israil! Grăieşte către ei şi le spune: Seara veți mînca carne şi dimineața vă veți sătura de pîine, şi veți vedea că Eu sînț Dumnezeul vostru". Făcîndu-se seară, iată prepelițe au acoperit tabăra. Dimineața, după ce înceta roua împrejurul taberei, iată, pe fața pustiei ceva mărunt şi rotund, alb ca gheața. Văzînd aceasta fiii lui Israil, au zis: „Ce este aceasta?" Moisi a zis: „Aceasta este pîinea pe care v-a dat-o Domnul ca s-o mîncați. Pentru aceasta Domnul a poruncit: strîngeț-i dintr-însa fiecare cît este de ajuns pentru cei ce locuiesc cu voi". Fiii lui Israil au făcut aşa. Moisi a zis lor: „Nimeni să nu lase din aceasta pe a doua zi. în ziua a şasea adunați îndoit, cîte două măsuri de fiecare, fiindcă sîmbăta e odihnă sfîntă a Domnului. Şase zile veți aduna, iar în ziua a şaptea nu veți găsi mană. Israeliții strîngeau - „mană" unii mai multă alții mai puțină. Apoi o măsurau cu omerul, astfel că nici cei ce strînseseră mai multă nu aveau de prisos, nici cei ce strînseseră mai puțină nu duceau lipsă deloc. Fiecare avea cît îi trebuia pentru hrană. Fiii lui Israil au mîncat 40 de ani mană în pustie. Gustul ei era ca azima cu miere (Eş. 17; comp. 2 Cor. 8 *15).*

Psalmistul David fericeşte pe cei milostivi, zicînd: „Fericit este cel ce poartă grijă de cei săraci, că la vreme de necaz îl va izbăvi Domnul. Domnul îl va păzi şi -va cruța viața lui; fericit va fi pe pămînt, şi nu-1 va lăsa Domnul pe mîna vrăjmaşilor lui. Domnul îi va da ajutor pe patul lui de durere, şi în boala lui va primeni tot aşternutul lui..." (Ps. 40 *1—3;* comp. Prov. Sol. 14 *21;* Dan. 4 *24;* Is. Sir. 3 *29-30 ;* 7 *34;* Mt. 5 7; Lc. 14 *13).*

Prin milostenie văduva din Sarepta s-a salvat din moarte împreună cu fiul ei. Cuvîntul lui Dumnezeu a fost către Ilie, zicînd: „Scoa-lă-te şi mergi în Sarepta Sidonului, că iată am poruncit acolo unei văduve să te hrănească. Ilie a mers, şi iată o femeie văduvă aduna lemne. Ilie a strigat: „Adu-mi te rog puțină apă într-un vas, ca să beau". Cînd femeia plecă să-i aducă, Ilie zise iarăşi:• „Adu-mi te rog şi o bucată de pîine!" Femeia a zis: „Numai o mină de făină am şi puțin untdelemn. Voi face din ea o azimă pentru mine şi pentru fiul meu, să mîncăm, şi apoi vom muri".

Ilie a zis:„Fă după cuvîntul tău, şi să-mi faci şi mie de acolo o azimă mică, că aşa zice Domnul: Făina din vadră nu va scădea şi untdelemnul din ulcior nu se va împuţina, pînă în zilele cînd va da Domnul ploaie pe pămînt". Femeia a făcut după cuvîntul lui Ilie. Au mîncat cu toţii, însă făina din vadră n-a scăzut şi untdelemnul din ulcior nu s-a împuţinat... (3 Imp. 17 *8 — 16).*

Milostenia făcută de văduva Sareptei străinului Prooroc Ilie: a înmulţit făina şi untul de lemn, a scăpat-o din moartea sigură a foametei ce bîntuia groaznic lumea, a înviat pe fiul ei, Iona, şi 1-a făcut Prooroc ales înaintea lui Dumnezeu (V. Sf. 20 iulie, o.c. pp. 995-6; Iona 1-4).

De -aici reiese clar cît de mult ne foloseşte milostenia făcută din puţinul nostru. Sf. loan Gură de Aur sfătuind şi pe săraci a da milostenie, îi încurajează, zicînd: „Tu nu eşti mai sărac decit văduva din Evanghelie (Mc. 12 *42)* şi cea din Sarepta, care deşi se afla pe marginea sărăciei, aşteptînd moartea şi înconjurată de un cîrd de copii, totuşi n-a cruţat merindea sa cea mică, şi pentru aceia în sărăcia ei a cîştigat o bogăţie nemăsurată", a prefăcut acel pumn de fainâ al său într-un hambar mare şi ulcioraşul într-un butoi, şi puţinul său într-im izvor îmbelşugat. Aşadar, tu dă pe cît poţi da. De ai un ban, cumpără cu dînsul cerul, nu pentru că cerul este aşa de ieftin, ci pentru că Dumnezeu este aşa de plin de iubire. Dacă tu nu ai măcar un ban, atunci dă un pahar de apă rece, căci „cel ce va adăpa pe vreunul dintre aceşti mici numai cu un pahar de apă rece — zice Domnul — nu-şi va pierde plata sa" (Mt. 10 *42).*

Somanileanca, văduva unuia din Prcorccii lui Israil, râmînînd săracă, alergă plîngînd la Sf. Proorcc Elisei şi-1 rugă: „Bărbatul meu a murit şi au venit datornicii să-mi ia amîndoi fiii robi!" Elisei i-a zis: „Spune-mi ce ai în casa ta?" Ea a răspuns: „Numai puţin untdelemn!" Elisei i-a zis: „Mergi şi împrumută vase goale multe pe la vecinii tăi şi le bagă în casa ta. Apoi intra inlăuntni cu fiii tăi, încuie uşa, toarnă untdelemn în toate vasele acelea, şi pe cele pline dă-le deoparte. Femeia plecă şi făcu aşa cum «>• sfătui Proorocul. Adună vase multe, le băgă în casă, încuie uşa după sine şi după feciorii săi. Aceştia îi aduceau vasele şi ea tuilia untdelemn din ulcior, umplîndu le mereu unul după altul. Pe urma a zis: „Mai aduceţi mi un vas". Ei au răspuns: „Nu mai sint vase" Atunci a contenit a mai curge untdelemnul. Vinzind untdelemn mult, s-a plătit de datorii; iar cu cel rămas s-a hrănit ea şi fiii săi (4 Imp. 4 1—7). Iată aşa e şi milostenia! Cită vreme turnăm, dăm *CU* dărnicie, Dumnezeu înmulţeşte puţinul nostru. Cînd însă careva se zgîrceşte a mai da, încetează şi mila lui Dumnezeu, şi omul zgîr-cindu-se, sărăceşte.

Marele Prooroc Isaia laudă milostenia sub inspiraţia Dumne-zeească, zicînd: „împarte pîinea cu cel flămînd, adăposteşte în casa ta pe cel sărman, pe cel gol îmbracă-1, şi nu te ascunde de cel de un neam cu tine. Atunci lumina ta va răsări ca zorile şi tămăduirea ta se va grăbi. Dreptatea ta va merge înaintea ta, iar în urma ta slava lui Dumnezeu. Atunci vei striga şi Domnul te va auzi, la strigătul tău El va zice: iată-Ma! Dacă tu izgoneşti din mijlocul tău asuprirea, arătarea cu degetul (strigarea, hula, clevetirea) şi vorba fără rost; dacă dai pîinea ta celui flămînd, şi tu saturi Sufletul amărît, lumina ta va răsări în întuneric şi bezna ta vă fi ca miezul zilei. Domnul îţi va fi mereu povăţuitor, şi în pustie va sătura Sufletul tău. El va da tărie oaselor tale şi vei fi ca o grădină adăpată, ca un izvor de apă vie, care nu seacă niciodată (Is. 58 7 — 7 7).

Proorocul Daniil sfătuieşte pe împăratul Nabuhodonosor a da milostenie pentru a scăpa de pedeapsa Divină (Dan. 4 *24).*

Bătrînul Tobit sfătuieşte pe fiul său Tobie a fi milostiv, nu zgircit. Cugetind la cele mai de pe urmă ale sale, îi zice: „Fiule! în toate zilele aduţi aminte de Dumnezeul nostru. Nu păcătui cu voia, nu călca poruncile Lui. Fă dreptate şi.nu umbla în căile nedreptăţii. Dă milostenie din averea ta şi să nu aibă ochiul tău părere de rău cînd vei face milostenie. De la nici un sărac să nu-ţi întorci faţa ta, şi atunci nici de la'tine nu se va întoarce Faţa lui Dumnezeu. De ai mult, mult dă; de ai puţin, nu te sfii de a face milos- tenie, şi-ţi vei aduna prin aceasta vistierie bogată pentru zile grele. Căci milostenia izbăveşte de la moarte şi nu te lasă să te pogori în întuneric. Milostenia este dar bogat pentru toţi cei ce o fac în Faţa Celui Prea înalt.. . Dă celui flămînd din pîinea ta şi celui gol din hainele tale. Din toate cîte ai cu îmbelşugare, fă mildstenie, şi să nu-i pară rău ochiului tău cînd vei face milostenie! împarte pîinea ta la mormîntul drepţilor..." (Tobit 4 5 — 11, *16 —17* ; 14 *9 — 11*).

Milostenia largă la Israeliți. Din zeciuiala dată de fiecare Israe-litean... se făceau ospețe acasă pentru: săraci, străini, văduve şi orfani (2 Lege 14 *22—29).* Apoi, după pilda vie a Patriarhului Avraam şi a altor aleşi ai lui Dumnezeu şi după porunca Divină (Lev. 19 *18),* făceau felurite milostenii (Tobit 1 *17-20;* 2).

Milostenia largă la primii Creştini. La sărbătoarea Cincizecimei s-a adăugat la Biserică vreo 3.000 de Suflete, apoi 2.000 de Suflete, după care au venit unele după altele. Biserica creştea treptat, căpătînd prin formele ei exterioare şi pi in rînduielile ei cu totul deosebite de ale Bisericii iudaice, un caracter deplin de Biserica lui Hristos sau Biserica creştină. Toți credincioşii care se adunau aparte de Iudei, îşi exprimau în adunările lor, credința în Hristos cu conştiință luminată că au intrat în împărăția lui Dumnezeu. Aceasta o arătau ei prin: anumite rugăciuni, ascultarea cu mare atenție a predicării Apostolilor, cîntări de psalmi şi participarea cu trup şi Suflet la celebrarea „Cinei Euharistice" sau „Frîngerea Plinii", cum o numeşte Sf. Ap. şi Ev. Luca în cartea „Faptele Apostolilor" (F. Ap. 2 *42-46;* 20 7; Lc. 22 *19).* Adine pătrunşi de „Duhul renaşterii din nou" (Ioan 3 *3—8)* şi de dragostea creştină in grad înalt, după porunca Mîntuitorului ei se socoteau şi numeau: frați şi surori intre ei. însuflețiți de dragostea sfîntă şi curată, se întreceau între ei care mai de care a crede", asculta şi păzi învățătura Domnului Hristos.

în particular creştinii apostolici, erau aşa de însuflețiți de porunca dragostei recomandată de Iisus, încît mergeau aşa de departe că cei avuți îşi sacrificau avutul lor pentru a ajuta pe credincioşii săraci. Ei se secoteau aşa fel ca şi cum averea lor ar fi fost a tuturor. Mulți dintre ei îşi vindeau casele şi pămîntul lor, şi prețul lor îl aduceau la picioarele Apostolilor ca să-1 împartă între frații cei sărmani, lipsiți (F. Ap. 2 *41—47;* 4 *34—37).* După oficierea Cinei Euharistice, adică a Dumnezeeştii Liturghii sau Sacrificiul Noului Testament, se făcea o masă, ospăț sau agapă pentru toți săracii şi străinii. Cei avuți ospătau pe cei săraci. La agapele acestea mesele bărbaților erau servite de Diaconi; iar mesele femeilor erau servite de presbitere şi diacornițe. Rînduiala aceasta a milosteniei sau ajutorării lipsiților, s-a extins de la Biserica Mamă din Ierusalim la toate Bisericile creştine din lumea mare. în acest scop scrie Sf. Ap. Pavel Bisericii creştine din Corint: „Bisericile Macedoniei, deşi sărace, strîmtorate şi peste puterile lor, ne-au rugat să primim darul şi -părtăşia lor la ajutorarea Sfinților... Faceți bună potriveală: astăzi prisosul vostru acopere lipsa lor; iar miine lipsa voastră va fi acoperită de prisosul lor, ca aşa să fie o hună potrivire. Faceți (şi voi prin milostenie) aşa cum este scris: „Cine a adunat mult n-a avut de prisos, şi cine a adunat puțin n-a avut lipsă!" (2 Cor. 8 7-75; 9 ş.a.; comp. Eş. 16 *18).* Creştinilor din Galatia le scrie: „Să vă aduceți aminte de cei săraci. . ." (Gal. 2 *10).* Creştinilor din Roma le scrie: „Acum mă duc la Icni salim să slujesc Sfinților, căci cei din Macedonia şi Aha ia au avui bunătate să strîngă oarecare daruri pentru creştinii dintre Sfinții cei din Ierusalim" (Rom. 15 *25 — 26).* Creştinilor convertiți dintre Evrei le scrie: „Stăruiți în iubirea de frați. Iubirea de straini sa n-o uitati, căci printr-inşii unii, fără sa ştie, au găzduit pe îngeri (Fac, 18 2-3; 19 . 2). Aduceți-vă aminte de cei legati, ca si cum ati fi si voi în legături cu ei şi de cei ce pătimesc, ca şi cum ați fi voi într-un trup cu ei" (Evr. 13 *1—3).* La milostenie au îndemnat şi ceilalți Sfinți Apostoli (Iac. 2; 1 Ioan 3 *16-18).*

Din cele arătate în Faptele Apostolilor, epistolele lor, Istoria Bisericii... reiese clar că: milostenia în vremile primare ale Creştinismului era foarte însuflețită şi răspîndită în Creştinism.

Inima de milă plină	Inima nemilostivă
E ca apa de izvor.	E fintină blestemată,
Veşnic binecuvîntată	în adînc cu apă rece
De-nsetatul călător.	Dar mereu fără găleată!

BINEFACERILE MILOSTENIEI SÎNT MULTE ŞI FELURITE. Noi trebuie a socoti milostenia nu ca o cheltuială sau bir; ci ca un venit şi dar. Nu ca o pierdere, ci ca un cîştig. Prin milostenie noi dobîndim mai mult decît am dat. Prin milostenie dăm pîine şi dobîndim viața veşnică. Dăm haine şi dobîndim veşmintul nemuririi. Găzduim pe străini, pe săraci, în casele noastre şi dobîndim împărăția lui Dumnezeu. Dăm cele trecătoare şi primim în locul lor cele veşnice. Trebuie a da milostenie la săraci, ca atunci cînd nu vom'putea vorbi pentru noi înşine, mii

de buze să vorbească pentru noi. Milostenia să fie mijlocitorul nostru. Milostenia e banul de răscumpărare pentru Sufletele noastre. Rugăciunea şi postul fără milostenie sînt lipsite de putere. Postul nu se ridică la cer dacă nu are scară pe milostenie. Milostenia formează aripile rugăciunii. Rugăciunile fără milostenie, nu pot zbura la cer. Aceasta o adevereşte îngerul sutaşului Cornelie, zicînd: „Rugăciunile şi milosteniile tale, s-au suit spre pomenire înaintea lui Dumnezeu" (F. Ap. 10 *4)*. Omul milostiv este asemenea unui liman deschis naufragiaţilor. El trebuie să-i primească pe toţi. Milostenia e mama virtuţilor, inima lor, untdelemnul care lipsea din candelile fecioarelor nebune... (Spic. d. Sf. I. Hrisostom).

A nu da milostenie lipsiţilor din averea ta e ca şi cum ai prăda. Noi nu sîntem stăpîni; ci numai administratori ai averilor noastre. Proprietarul adevărat este Dumnezeu. „Prin milostenie cu dărnicie — zice Sf. Ciprian — devenim imitatorii Părintelui nostru Ceresc -Care împarte cu dreptate deopotrivă tuturor: aerul, apele, soarele ploaia şi toate bunurile". „Casa ospitalieră — zice Sf. Efrem Şirul — unde sînt primiţi: săraci şi orfani, străini şi călători, nu este niciodată lipsită de prezenţa lui Hristos". „Tu — zice Sf. I. Hrisostom bogaţilor — te aşezi la un ospăţ bogat şi luxos, pe cînd Hristos nu are nici strictul necesar. Tu bei vin de Tasos, pe cînd El nu are nici măcar un pahar cu apă pentru a-şi potoli setea!" Aşijderea pe cei ce fac cheltuieli cu cîini şi lighioi sălbatice, îi mustră: "Nu vă e ruşine vouă care hrăniţi cîini şi întreţineţi bufoni;

iar pe Hristos îl izgoniţi?!" Femeilor înzorzonate le zice: „La ce vă serveşte aurul vostru?! Doar Sufletele voastre sînt înfrumuseţate !

Săracii, lipsiţii, betegii... sînt mădularele lui Hristos, şi ori ce dăm sau facem lor, lui Hristos îi dăm şi facem (Mt. 10 *40—42;* 24 *45—51;* 25 *34 —46)*. Aceştia trebuiesc mai mult ajutaţi şi respectaţi, decît compătimiţi.

MÎNTUTTORUL A FĂCUT MILOSTENIE CU LUMEA FLĂMÎNDĂ. Odinioară predicînd unor mari mulţimi de mii de bărbaţi şi femei şi copii, Apostolii se apropiară de El,zicîndu-i: „Doamne, locul e.Ste pustiu şi vremea iată a trecut către seară, slobozeşte poporul ca să se ducă prin sate să-şi cumpere bucate!" Mîntuitorul privind mulţimea, le răspunde: „Milă Mie de poporul acesta care zile întregi aşteaptă lîngă Mine şi n-au ce mînca... Nu trebuie să, meargă flăminzi, ca să nu slăbească pe cale. Daţi-le voi să mă-nînce.. Poruncind mulţimii să şadă pe iarbă verde, cete, cete, cîte o sută şi cîte cincizeci, Iisus a luat cele 5.. .7 pîini şi peştişorii aflaţi în adunare, privind la cer le-a binecuvîntat, le-a frînt, le-a dat ucenicilor şi ucenicii le-au dat tuturor celor 5.000.. .4.000 de bărbaţi, afară de- femei şi copii. Pîinile şi peştii binecuvîntaţi s-au înmulţit aşa de minunat, încît s-au săturat toate miile de bărbaţi, femei şi copii, după care au ridicat 12 coşuri. .. 7 coşniţe pline cu sfărîmituri. . . Pîinile şi peştii, după binecuvîntare, s-au înmulţit aşa de minunat: întîi în mîinile Mîntuitorului, Care le-a binecuvîntat, al doilea în mîinile Apostolilor, chiar şi în ale lui Iuda Isca-riotul, şi al treilea în mîinile mulţimii poporului, aşa fel, că partea primită de fiecare îi ajungea din belşug, încît mai şi rămînea din ea (Mt. 14 *13-21 ;* 15 *29-38;* Mc. 6 *31 -44 ;* 8 *1-9;* Lc. 9 *10-17 ;* Ioan 6 *1 — 15)*. „Pîinea — zice Sf. Ambrozie -r- crescînd, ieşea din coşuri ca şi apa izvorîtoare din fîntînă, sau ca untdelemnul pe care văduva din Sarepta îl vărsa din micul ei ulcior, şi ca făina pe care o lua zilnic din vasul binecuvîntat de Ilie, fără ca acel untdelemn şi acea făină să se împuţineze. Asta-i lucrarea A-tot-Puternic iei lui Dumnezeu, Care,toate le-a adus din nefiinţă în fiinţă şi toate le creşte şi înmulţeşte în anumite chipuri foarte minunate.

Precum Apostolii au primit pîinile şi peştii înmulţindu-se din mîinile Mîntuitorului şi le-â dat mulţimii flămînde cu toată dărnicia, rămînîndu-le şi lor coşuri şi coşniţe pline cu bucăţi şi făihui (uri; tot astfel şi noi dînd milostenie din cele ce ni le-a dat Dumnezeu, acelea se vor înmulţi în casele noastre, încît toate le vom avea cu îmbelşugare".

MILOSTENIA TREBUIE TĂINUITĂ NU TRÎMBITATĂ. „Luaţi aminte - zice Mîntuitorul - ca milostenia voastra sa nu o faceţi înaintea oamenilor, spre a fi văzuţi (şi lăudaţi) de dînşii; altminteri nu aveţi plată de la Tatăl vostru Cel Ceresc. De aceea, cînd faci milostenie, nu trîrnbiţa înaintea ta, cum fac făţarnicii în adunări şi pe uliţi, ca să-i laude oamenii; adevăr vă spun

că prin aceasta îşi iau plata lor. Tu însă cînd faci milostenie, să nu ştie stînga ce face dreapta ta, aşa ca milostenia ta să fie făcută în ascuns, şi Tatăl tău, Care vede cele ascunse, îti va răsplăti la arătare" (Mt. 6 *1-4;* Rom. 12 *8-9).*

MILOSTENIA ŞI ÎMPRUMUTUL NU-I TOT ACEIAŞI. Mulți, creştini fac sub masca milosteniei un fel'de împrumutare, care pierde plata milosteniei. Aşa d. ex.: la moşi duc oale cu colaci: pîine, colivă, luminare. .. pe oale noi, la rude, vecini.. . de pomană pentru părinți, moşi, strămoşi, rudenii repauzate, aşteptînd şi luînd întocmai adică tot atîtea sau mai multe oale cu colaci înapoi. Asta-i o datină frumoasă, dar în loc de pomană e„mai mult un împrumut, adeverit şi de Mîntuitorul: „Amin zic vouă că îşi (şi-au luat) plata lor" (Mt. 6 *2).* Aşijderea se face adeseori şi cu pomenirile. Un creştin face pomană şi cheamă pe vecinii şi cunoscuții săi, care venind şi mîncînd, bînd cît le trebuie, fac economie în alimentele lor. Aceia la rîndul lor, făcînd pomeni, cheamă şi ei rînd pe rînd pe creştinii care i-au chemat, care venind, mîncînd şi bînd cît le trebuie, fac economic în alimentele şi băutura casei lor, şi aşa, sub forma de pomeniri sau milostenii ei se împrumută unii pe alții. Şi acelora le vine cuvîntul Mintuitorului: „Amin zic vouă că-şi i-au (şi-au luat) plata lor" (Mt. 6 *2).*

Cei care vor să facă pomană adevărată, ca să folosească pe morții lor şi pe ei, să facă'aceasta numai după sfatul Mintuitorului, Care zice: „Cînd faci prînz sau cină (pomană), nu chema pe prietenii tăi, nici pe frații tăi, nici pe rudele tale, nici pe vecinii bogați, ca nu cumva să te cheme şi ei cînd va şi să-ți iei (împrumutul) răsplata. Aşadar, cînd faci ospăț, cheamă săracii, neputincioşii, şchiopii, orbii. . . Astfel de vei face, vei fi fericit, că ei nu au cu ce să-ți răs-~ plătească, şi ți se va răsplăti la învierea drepților..." (Lc. 14 *12-14).*

MILOSTENIA CU DĂRNICIE MÎNTUIEŞTE. Dați milostenie din cele ce aveți, şi toate ale voastre se vor curați... Vinde-ți-vă averile voastre şi dați milostenie! Faceți-vă pungi care nu se învechesc! Adunați-vă comoară nesecată în ceruri, unde furul nu se apropie, nici molia nu o mănîncă! Că unde-i comoara voastră, ficolo va li şi inima voastră. .. Să aveți mijloacele încinse şi făcliile aprinse; şi să fiți asemenea oamenilor care aşteaptă întoarcerea stăpînului lor de la nuntă, că dacă va veni şi va bate, îndată să-i deschidă. *Ferice* de slugile acelea, pe care stăpânii venind, le va găsi priveghind! Amin zic vouă, că se va încinge cu şorțul, le va pune masă şi venind le va sluji" (Lc.ll *41 ;* 12 *33—37).*

„Fericiți cei milostivi că aceia se vor milui" (Mt. 5 .7; 25 *34-40).*

'

MILOSTENIA FĂCUTĂ VRĂJMAŞILOR NOŞTRI E DE FOARTE MARE PREȚ. Aceasta ne-o adevereşte Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, zicînd: „Auzit-ați că s-a zis: „Să iubeşti pe aproapele tău şi să urăşti pe vrăjmaşul tău!" Eu însă vă zic: Iubiți pe vrăjmaşii voştri, binecuvîntați pe cei ce vă blesteamă, faceți bine celor ce vă urăsc şi vă rugați pentru cei ce vă nedreptățesc şi vă prigonesc, ca să fiți fiii Tatălui vostru Care este în Ceruri" (Mt. 5 *43-48;* comp. Lc. 6 *27 -38 ;* 23 *34;* F. Ap. 7 *50;* Vezi despre iubirea vrăjmaşilor în nota întrebării 349, din"această carte).

MILA BIRUIEŞTE JUDECATA (IAC. 2 *13).*

Mila sau milostenia e poruncită de Dumnezeu: „Aşadar, ca nişte aleşi ai lui Dumnezeu, Sfinți şi iubiți, îmbrăcați-vă cu îndurare, cu bunătate, cu smerenie, cu blîndețe, cu îndelungă răbdare. Fiti toti într-un cuget: miloşi, "iubitori de frați, milostivi, prietenoşi şi smeriți" (Coîs. 3 *12;* 1 Petru 3 S).

Mila e pusă ca îndatorire prin exemplul lui Dumnezeu: „Se cuvenea ca şi tu să miluieşti pe tovarăşul tău, precum şi Eu te-am miluit pe tine" (Mt. 18 *33).* „Fiți dar milostivi, precum şi Tatăl vostru este milostiv" (Lc. 6 *36).*

Milostenia e mai plăcută decît jertfele : „Mergeți dar şi înțelegeți ce înseamnă cuvintele: „Milă voiesc iar nu jertfă". Căci n-am venit să chem la pocăință pe cei drepți, ci pe cei păcătoşi. . .

„De ați ştii ce înseamnă cuvintele: „Milă voiesc iar nu jertfă, n-ați osîndi pe cei nevinovați" (Mt. 9 *13;* 12 7).

Milostenia trebuie să fie întipărită în inimă: „Mila şi adevărul să nu te părăsească; leagă-le' împrejurul gîtului tău, scrie-le pe tabla inimii tale. Atunci vei afla har şi bunăvoință înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor" (Prov... Sol. 3 *3—4*; comp. Ps. 84 *11 — 13),*

Mîloalenia este una din însuşirile înțelepciunii Dwnnezeieşti: „înțelepciunea de sus, întîi e curată, apoi pacinică, smerită, supusă, plină de îndurare şi de roade bune, nepărtinitoare şi nefățarnică" (fac. 3 77).

Credincioşii sînt milostivi: „Dreptul totdeauna miluieşte şi *dă, şi* urmaşii lui sînt în binecuvîntare. Slavă şi bogăție in *casa* lui (milostivului), şi dreptatea lui va dăinui în veacul veacului. Lumina îi răsare în întuneric că e bun şi milostiv şi îndurat. Omul bun se *îndură,* împrumută (miluieşte) şi cu judecată îşi rînduieşte *vorbele* sale. In veac nu se va clăti şi în pomenire veşnică va fi..." (Ps 36 26; 111 3-6).

Milostenia trebuie a o face: a) *cu bucurie:* „De eşti binefăcător (milostiv), fă bine (milostenie) cu inimă bună. Dragostea voastră să fie nefățarnică.. . Iubiți-vâ unul pe altul ca nişte frați, şi între-țeți-vă în a da cinste unul altuia" (Rcm. 12 *8 — 10;* Prov. Sol. 19 *22).*

b) *Credincioşilor:* „Pînă cînd avem vreme, să facem bine (milostenie) către tcți, şi mai vîrtos către cei ai noştri de o credință" (Gal. 6 *10).* Aşa grăieşte Domnul Savaot: „Judecați după pravilă cea dreaptă, fiți milostivi şi îndurători unii față de alții. Nu apăsați pe văduvă, pe orfan, pe străin şi pe cel sărman, şi nimeni să nu pună la cale fărădelegi în inima lui împotriva prietenului său!" (Zah. 7 *9-10;* comp. Cols. 3 *12;* 1 Petru 3 *8).*

c) *Săracilor:* „Fericit este cel ce poartă grijă de cei săraci, la vreme de necaz îl va izbăvi Domnul. Păzi-l-va Domnul şi va cruța viața lui, fericit va fi pe pamînt... Vindeți averea voastră şi dați-o milostenie săracilor, şi veti avea comoară în cer" (Lc. 12,33 16, *9;* Mc. 10, 27; Mt. 6, 19—21 ; 19, 21; comp. Ps. 111, 4; Prov. Sol. 14, 21; Dan.-4, *24).* Sf. Vasile.predicînd împotriva zgîrciților, zice: Ce aştepți? Flămîndul moare de foame, golul îngheață de frig, celui ce i se cere să-şi plătească datoria este deja legat în lanțuri... şi tu amîi pomana pînă mîine? Oare nu este porunca foarte clară? Ascultă pe Solomon ce zice: „Să nu-i zici săracului: întoarce-te mîine şi-ți voi da". Se vede că nu ştii ce-ți poate aduce ziua de mîine" (Om. VI), Sfatul acesta îl găsim, deşi mai pe scurt, în epistola Sf. Ap. Pavel către Galateni: „Pînă cînd avem vreme, să facem bine către toți..." (Gal. 6 *10).* Pînă cînd avem vreme, dar ziua de mîine a cui este? Cine poate spune că mîine va fi încă în viață? Mulți însă lasă averea săracilor prin opere de binefaceri, dar după moartea lor. Pomana este o poruncă care trebuie practicată în timpul vieții, într-adevăr este bine şi mai tîrziu decît niciodată, dar unde este meritul de a da ceea ce nu-ți mai poate fi folositor? Mîntuitorul nu ne spune să dăm după moarte, ci în timpul vieții: „Faceți-vă voi prieteni din mamona nedreptății, că dacă ve-ți fi lipsiți, să vă pri- mească pe voi în corturile cele veşnice" (Lc. 16 *9).* Cînd veți fi lipsiți, adică atunci cînd veți fi pe patul de moarte, prietenii aceştia adică săracii, se vor ruga ca Dumnezeu să vă primească în corturile cele veşnice, şi veți simți ceea ce scrie Proorocul: „Fericit este cel ce se uită spre săracul şi mişelul, că în ziua cea rea îl va izbăvi pe el Domnul.. . Domnul îi va ajuta pe patul durerii lui; tofaşternutul lui 1-a întors în boala lui" (Ps. 40 *1—3).*

d) *Animalelor:* „Să nu legi gura boului care treieră... Ai tu dobitoace? Prețuieşte-le, şi de sînt de folos, rămîie la tine" (2 Lege 25 *4;* Is. Sir. 7 *23;* comp. Prov. Sol. 12 *10;* 1 Cor. 9 *9;* 1 Tim. 5 *18).* Sol. 11 77; Mt. 5 7).

Milostivii îşi fac bine lor înşişi: „Omul milostiv îşi face bine Sufletului său... Fericiți cei milostivi că aceia se vor milui" (Prov. Sol. 11, 17; Mt. 5, 7).

Dobîndesc : viață, dreptate şi slavă : „Cel e umblă în calea drep- -tații şi a milostivirii, va afla: viață, dreptate şi mărire. .. Cel ce face milostenie săracilor împrumută Domnului, şi El îi va răsplăti fapta lui cea bună" (Prov. Sol. 21 27; 19 17).

Milostivul primeşte milă: îngerul lui Dumnezeu arătîndu-se sutaşului Cornelie, i-a zis: „Rugăciunile şi milosteniile tale s-au suit spre pomenire înaintea lui Dumnezeu... te vei mîntui tu şi toată casa ta" (F. Ap. 10 *1-6;* comp. Ps. 40 *1-3;* Mt. 5 7; 6 *14;* Mc. 11 *25).*

Fericit este cel care-i milostiv: „Fericiți cei milostivi că aceia se vor milui" (Mt. 5 7; Prov. Sol. 14 27).

Milostenia susține tronul stăpînitorilor: „Iubirea şi credința păzesc pe stăpînitor, şi prin iubire şi milostivire, îşi sprijineşte tronul său" (Prov. Sol. 20 *28).*

Milostenia curățeşte păcatele: „Răscumpără păcatele tale prin fapte bune şi fărădelegile tale dînd milă către cei săraci, dacă vrei ca starea cea bună în care te afli să dăinuiască... Apa stinge focul arzător şi milostenia curățeşte păcatele" (Dan. 4 *24;* Is. Sir. 3 *29).'*

Fățarnicii n-au milă: (Mt. 23 *23—38).*

Răii n-au milă: „De ați ştii ce înseamnă cuvintele: „Milă voiesc iar nu jertfă", n-ați osîndi pe nişte nevinovați" (Mt. 12 *7, 1-8;* Rom. 1 *31).*

Nemilostivii sînt amenințați: „Pogoară-te şi şezi în țarină... fără tron... tăcută la întuneric, fiica Babilonului, nimenea nu te va mai chema pe tine împărăteasa împărățiilor... că tu n-ai avut milă de poporul Meu ce ți l-am dat în robie, şi asupra bătrînului ai apăsat cu jug greu.. . Pentru aceasta va veni asupra ta prăpăd desăvîrşit" (Is. 47; comp. Osia 4 *1—3;* Amos 1 11).

Nrmilostivii vor fi osîndiți cu nemilostivire: „Judecata cu care Veți judeca veti fi judecați, şi măsura cu care măsurați, vi se va măsura vouă" (Mt. 7 *2;* 6 75; 18 *35;* Mc. 11 *26;* Iac. 2 *13;* Fac. 4; 6 5-7; 19 *1-29;* Jud. 16; 19; 20; I Imp. 19-31; 2 Imp. 13-18; 3 Imp. 21 ; 22; 4 Imp. 9; 10; 2 Parai. 33 1 *-19;* Dan. 3; Cînt. celor trei tineri 1 *23—24;* Dan. 6; Istoria. .". sfărîmării lui Bel 1 ; Mt. 2 *16-20;* 26 *24, 46-50; 21 3-5;* 21 *33-44;* 18 *23-35).*

Binele pe care-1 facem	Deci, a face mereu bine
Cinci şi cînd pe fața lumii,	E a te ruga mereu —
Nu-i decit o rugăciune	Rugi prin care, după moarto
Pentru mint ui rea. lumii...	Eşti una cu Dumnezeul

MILOSTENIA CONLUCREAZĂ LA MÎNTUI REA SUFLE-TUI.UI. Milostenia e un mare dar al lui Dumnezeu! „Milostenia

— zice Sf. Ioan Gură de Aur — îi face pe oameni— după putință — asemenea cu Dumnezeu. Nimica nu-i întrece puterea. Aceasta e cea mai mare între virtuți. Celor ce o iubesc şi o practică cu dărnicie, ,1c asigură un lec lîngă împăratul, şi pe bună dreptate, pentru, că: fecioria, postul şi pocăința, folosesc acelora care le deprind; pe cînd milostenia străbate pe toți membrii Trupului lui Iisus Hristos.. . Aceasta e mama iubirii, a acelei iubiri, care este podoaba cea mai frumoasă a creştinilor. Ea e semnul dinstinctiv al adevăraților următori ai Evangheliei. E leacul cu efect al vindecării de păcatele noastre. E scara ce împreună cerul cu pămîntul. E legătura ce uneşte membrele diferite ale trupului. Milostenia e mare lucru! Darul acesta are mai mare preț decît a învia morții. A hrăni pe Iisus Cel flămînd, e cu mult mai mult decît a învia pe cei morți din mor-minte. Tu, cînd faci milostenie, dai lui Dumnezeu ; iar cînd a-i mvia morți, îți dă El ție. Apoi răsplata stă în a fcce bine, iar nu în a primi bine. Cînd faci' minuni tu datoreşti lui Dumnezeu, pe cînd dacă faci milostenie, îl ai pe Dînsul datornic. Dă săracilor, şi iată ai im-blînzit pe Judecătorul tău. Pocăința e moartă fără milostenie, ori -cel puțin nu are aripi cu care să zboare în sus la Tronul Dumne-zeirei.. . Dătătorul de milostenie e cel mai bun negustor: cumpără ieftin şi vinde scump" (Om. 16 la 2 Cor.). Milostenia scapă pe cei milostivi din multe greutăți, căderi, primejdii şi din pierzare. ..

DĂ-ȚI POMANA CU MÎNA TA CÎT TRĂIEŞTI. Bătrînii cad de multe ori în păcatul zgîrceniei. Asta-i de cînd lumea. Era odată un Om bătrîn. Şi omul ăsta nu dădea niciodată de pomană, deşi avea de unde. Ce-şi zicea el?: „Lasă că dacă oi muri, mior tot da feciorii" (că avea doi feciori). Şi cum vă spusei, era z^cit 'bătrînul, nevoie, mare. Nu se îndura nici la orfan, nici la va r\i ci întotdeauna se scăpa cu vorba: „Dacă oi muri, mi-or da feciori . Într-o zi, feciorul cel mai mic, se hotărî să-i dea o pildă tatălui său, şi, după ce-şi făcu un plan în minte, nu mai aştepta acum aecit vremea potrivită. Veni şi vremea aceasta. Într-o seară, pe c.c d. ploua ca şi cu găleata şi era un întuneric de, să-ți fi dat m.u o palmă, nu ştiai din ce parte ți-a dat-o ; dar, pentru planul feciorului, vremea asta era minunată. Intră în odaia tatălui său sl zise: „Tată, hai degrabă, că moare

moş Dascălu şi te cheamă să-ți spună ceva cu limbă de moarte". . . „Măi băiete, da cum se poate pe aşa vreme să iasă cineva din casă, şi tocmai unde să mă duc? în capul satului!" (că acolo şedea Moş Dascălu). „Nu se poate, tată, trebuie să mergi, că-i păcat mare. Cine ştie ce vrea să-ți spună; dacă te cheamă, trebuie să mergi numaidecît să-1 apuci încă în viață".

Se mai codi ce se mai codi bătrînul, şi în cele din urmă, văzînd că *feciorul o* ținea una şi bună, se botărârî sa se ducă. „De, m-aşi duce, măi băiete, dar uite, afară-i mînia lui Dumnezeu şi întuneric de ți-i groază". „Lasă tată — a zis băiatul — că dacă plouă, vom lua o umbrelă, iar dacă-i întuneric, luăm un felinar". Cu vai nevoie bătrînul porni, şi cu dînsul şi feciorul cu felinarul în mînă. Dar băiatul, cum făcea cum dregea, rămînea tot în urmă cu lumina, încît bietul bătrîn, ba cădea într-o hîrtoapă, ba călca printr-o băltoacă, vai de capul lui ce mai pățea, pînă cînd zise băiatului: „Dar treci cu lumina înainte, dragul tatii, că mi-oi rupe gîtul, păcatele mele, ori mi-oi scrînti vreun picior, săracul de mine". Feciorul atita aşteptă, şi zise: „Hai tată acasă, că nu te cheamă nimeni; ci eu te-am făcut să cunoşti cum are să fie cu pomana ce ți-om da-o noi. Ce folos că în urmă vei vea dat de pomană, dacă nu vei avea şi înainte. Căci dacă lumina felinarului din urmă nu-ți folseşte, de asemenea şi pomana din urmă nu-ți va folosi. Deci, trebuie să-ți dai d-ta înainte de moarte de pomană, dacă vrei să-ți fie drumul luminat pe deplin pe lumea cealaltă". Bătrînul, de atunci şi pînă la moartea lui, fu unul dintre cei mai darnici şi mai milostivi de prin părțile -acelea, încît se minunau văduvele şi orfanii de schimbarea lui, care, după cum vedeți, înțelesese pilda feciorului său cuminte. . . (Ş.S. c.c. pp. 140-2).

Fă bine cit trăeşti!

Bine-i cînd dup'a ta moarte
îți fac alții pomeniri
Şi se roagă pentru, tine
în Biserici, Mînăstiri.
Bine-i cînd dup'a ta moarte
Din averea şi-ai tăi bani,
Mai dau alții de pomană
La săraci şi la orfani.

Dar cu cred c-ar fi mai bine,
— Ca să poți intra în Rai —
Cît trăieşti în lumea asta,
Tu, cu mîna ta, să dai.
Dacă astăzi faci un bine,
Tu să nu-1 mai ții în minte
Zi că n-ai făcut nimica
Şi fă altul înainte. (D.C. o.c. p. 35).

MILA ÎMBOGĂȚEŞTE SI ZGÎRCENIA SĂRĂCEŞTE. Cu viosul Ilarion cel Mare avea obicei de a cerceta Mînăstirile, împreună cu vreo cîțivâ călugări. Un călugăr foarte'primitor de oaspeți avea vie, care-i dădea în fiecare an ca la vreo sută de măsuri de vin. FI 1-a primit pe Cuviosul Ilarion cu mare dragoste şi bucurie, şi *i* a rugat pe călugării ce Cran cu dînsul să se ducă la vie şi sa rup! struguri fiecare cît va vrea. Călugării au făcut aşa. Cuviosul v.i/i'ud bunătatea călugărului, a blagoslovit via. Dumirczcu a răsplătii bunătatea călugărului: in vara aceea el a.sirius m;ii mult de lin sute de măsuri de vin. Alt călugăi *insă,* Bgîrcll şi rau la inima vazand pe Cuviosul Ilarion ce trecea cu călugării, a pus la via lui strajeri, nimeni să nu ia nici un strugure de poamă, Sliăjciul striga: „Nu va apropiați de vie, ca-i străină!" Şi ce i-a ieşiit din aceasta? Calgărul cel zgîrciț a strîns foarte puțină poamna din via lui, şi cînd a făcut din ea vin, era foarte acru (O.M.P. 544).

MILOSTIVUL ÎNDESTULAT; IAR ZGÎRCITUL LIPSIT. Un bătrîn şedea cu un frate, şi aveau viață de obşte; iar bătrînul era milostiv. Făcîndu-se foamete în acel ținut, au început unii să vină la uşa lui să ia milostenie, şi bătrînul dădea tuturor celor ce veneau. Văzînd fratele cele ce se făceau, a zis bătrînului: „Dă-mi partea mea de pîine, iar cu partea ta fă cum voieşti". Astfel, bătrînul a împărțit pîinile, şi făcea milostenie din partea sa. Şi mulți alergau la bătrînul, auzind că dă tuturor.

Dumnezeu văzînd voința lui cea bună, a blagoslovit pîinile, şi pe cît dădea el, pe atîta se înmulțeau ele. Fratele mîncîndu-şi pîinile sale, a zis bătrînului: „Părinte, fiindcă mai am puține din acele pîini, ia-mă iarăşi de obşte". Bătrînul i-a răspuns: „Precum voieşti, aşa fac". Şi aşa au şezut

iarăşi împreună. Fiind mulţi cei ce veneau şi neîntorcîndu-se nici unul deşert, a văzut fratele că i-au lipsit pîinile. După întîmplare a venit un sărac, şi bătrînul i-a zis să-i dea milostenie. Fratele însă a zis: „Nu mai este, Părinte!" Bătrînul i-a zis: „Mergi şi caută cu de-a mănuntul". Intrînd fratele să caute, a aflat Vasele, în care punea pîinea, pline. Văzînd el aceasta, s-a spăimîntat. Apoi luînd pîine, a dat săracului. Şi minunîndu-se de credinţa şi fapta bună a bătrînului, a proslăvit pe Dumnezeu... (P.o.c' p. 387 *23).*

Am mîncat viaţa altora prin clevetiri, divulgări ...? (d)

d) BANDIŢII, TÎLHARII SPIRITUALI. Clevetitorii, divul-gătorii, prin multiplicarea păcatelor aproapelui lor, asemenea dracilor, au otrăvit Sufletele multora. în urma acelor satanice divulgări, mulţi se molipsesc din cele auzite şi fac acele păcate, zicîndu-şi: „Apoi dacă cutare şi cutare a făcut aşa, de ce n-aş face şi eu... ?! Cînd însă unii creştini mai luminaţi, nu divulgă păcatele aproapelui lor, ci povestesc numai faptele bune, d. ex.: „Iacă, cutare se închina, făcea mătănii, milostenii, ajuta pe cei lipsiţi.... auzitorii se aprind de cuvintele bune, şi zic: „Dacă cutare se închină aşa, face mătănii, milostenii, ajută pe lipsiţi, vorbeşte numai de bine... de ce n-aş face şi eu... Şi aşa, fiecare se osteneşte a lucra după bunele grăiri de bine. Astfel, deosebirea dintre divulgatorul păcatelor şi grăitorul de bine, e ca şi cea dintre înrăutăţiţii draci întunecaţi şi bunii îngeri luminaţi. Grăitorul de bine e asemenea tîlharului crucificat din dreapta Mintuitorului, care îşi deschid Raiul cu limba; iar grăitorii de rău sînt asemenea tîlharului rău din stînga Mintuitorului care îşi deschid iadul cu limbile lor. Păcatele aproapelui divulgate pe mulţi îi urmăreşte şi dincolo de mormînt. Cei ce au semănat astfel de zîzanii se vor aduna de îngeri cu ele şi-i vor arde împreună. Turburarea, aprinderile, suferinţele grozave aduse Sufletelor divulgate, îi urmăreşte pas cu pas... şi unde-i ajunge îi pîrjoleşte groaznic.

Păcatul ascuns, ori care ar fi din cele 365 de feluri, vatămă numai pe acela care 1-a săvîrşit, iar păcatul cel vădit sau arătat, cu cît s-a multiplicat mai mult cu atîta vatămă pe atîtea şi atîtea, cărora li s-a arătat de văditorii sau multiplicatorii aceia. Pentru aceia vadnicii se vor munci cu atît mai mult, cu cît mai mult ău , săvîrşit acea diavolească răutate. De ar fi iubit pe aproapele lor, nu l-ar fi vădit, căci „dragostea adevărată — zice Sf. Scriptură — acopere mulţime de păcate" (1 Petru 4 *8;* Prov. Sol. 10 *12),* prin care scuteşte multe Suflete de vătămarea lor.

Aceasta ştiind-o toţi plăcuţii lui Dumnezeu, se fereau a vădi păcatele aproapelui lor, pentru a nu se înmulţi sminteala în lume în scopul scutirii de decăderi, pentru a scăpa de despuiere, de dezbrăcarea de Hristos şi îmbrăcarea în spiritul antihristului, de căderea în groaznica muncă vremelnică şi veşnică, de împleticirea cu şerpii, balaurii torturători şi a limbilor înfocate ale iazărului de foc groaznic arzător. în acest scop duhovnicesc ei se păzeau din răsputeri a nu vădi păcatele aproapelui, ba le şi acopereau cît puteau. Ştiind deci că exemplele bune edifică mult Sufletele în bine, dăm aici cîteva spre folosul multora.

ALEŞII DOMNULUI SE FEREAU A FI VADNICI, ADICĂ VĂDITORII PĂCATELOR APROAPELUI LOR. *Patriarhul Iosif,* urît de moarte de fraţii săi care voiau a-1 ucide şi care l-au vîndut străinilor ca să i se piardă şi numele, fiind în temniţă şi tîlcuind visul paharnicului, înaltul demnitar al Faraonului, îl roagă pe acesta a pune. cuvînt pentru el la Faraon, fără a vădi cele suferite de la ai săi şi de la soţia lui Putifar, zicînd: „Cînd vei fi liberat la bine, adu-ţi aminte şi de mine, şi fă-mi bine de pune cuvînt pentru mine la Faraon, să mă scoată din temniţa aceasta; căci eu sînt furat din pămîntul Evreilor. Şi nici acolo, nici aici (în Egipt) n-am făcut nimic ca să fiu aruncat în temniţa aceasta" (Fac. 40 *14 — 15).*

Proorocul Daniil, pus de împăratul Darie Medul mai presus decit ceilalţi 120 de satrapi şi doi dregători ai imperului, i s-a întins cursă de acei zavistnci chiar pe terenul credincioşiei. Apoi a fost pîrît tras la judecată, condamnat şi aruncat în groapa leilor *ca* să fie nimicit desăvîrşit. Darie văzînd că pentru zavistie a fost dat moi ţ ii Daniil, după ce 1-a băgat în groapa leilor, a pus piatra deasupra şi a pecetluit o cu inelul său, şi cu inelele dregătorilor săi, ca nimic sa nu se schimbe pentru Daniil. Un luminat predicator, zice ca Darie a pecetluit groapa pentru că se temea mai

mult de fiarele din afara *cu* chip omenesc, decît de fiarele sălbatice (leii) în mijlocul cărora îl aruncase. Toată noaptea aceia împăratul a postit, a priveghiat şi nu şi-a adus ţiitoarele lîngăsine.

A doua zi dis de dimineaţă, în revărsatul zorilor, împăratul a venit la groapa cu lei, şi a strigat: „Daniile, slujitorul Dumnezeului Celui viu, Domnul Dumnezeul tău Căruia I te închini neîncetat, oare a putut i£ te mîntuiască de lei?" Atunci Daniil, fără a vădi răutatea şi zavistia satrapilor şi a dregătorilor care-1 pîrîseră şi trăsese la judecata lor, îl osîndiseră şi-1 aruncaseră în moarte sigură, a răspuns: „O împărate, în veci să trăieşti! Dumnezeu a trimis pe îngerul Său şi a astupat gurile leilor, de nu mi-au făcut nici un rău, pentru că am fost găsit nevinovat înaintea Lui, aşijderea şi în,faţa ta împărate n-am făcut nici un rău!"

Daniil a fost şces nevătămat şi toţi defăimătorii .pîrîşii şi osîn-diterii lui au fest aruncaţi în locul lui în groapă, dimpreună cu copiii şi femeile lor, care nici n-au ajuns în fundul gropii, că leii se năpustiră asupra lor, prinzîndu-i în ghearele lor, şi cu gurile rupîndu-i, forfocîndu-i, mîncîndu-le carnea şi sfărîmîndu-le oasele. . .

Vedeţi, cît erau aceia de vinovaţi, însă Daniil n-a vrut să-i vădească, ca să rămînă în adevărata dragoste; totuşi, acei pîrîşi şi zavistnici înrăutăţiţi au fost groaznic pedepsiţi de împărat şi de Dumnezeu. Lucrînd ca Daniil, putem rămînea şi noi în dragostea lui Dumnezeu şi sub ocrotirea Lui, păziţi de felurite nevoi şi primejdii (Dan. 6; Ist. Balaurului şi a lui Bel 1 *33-50).*

Bătrînul Iosif primeşte din mîinile Preoţilor Bisericii Vechiului Testament pe Prea' Sfînta şi pururea Fecioara Măria în paza sa sub forma logodnei, şi o duce la casa lui în Nazaret. Acolo, după Buna-Vestire adusă din ceruri de Sf. Arhanghel Gavriil, P.S. Fecioara Măria a zămislit de la Duhul Sfînt pe Dumnezeu Cuvîntul, Fiul Tatălui. Astfel, „Mama Lui, Măria, fiind logodită cu Iosif, mai înainte de a fi ei împreună, s-a aflat avînd în pîntece de la Duhul Sfînt" (Mt. 1 *18).* Lucrarea aceasta mai presus de fire, nu putea fi crezută de nimenea, nici de bătrînul Iosif, păzitorul ei. Iosif fiind drept, ca: Noe, Iosif, Iov... (pentru că nu făcea nedreptate s-au indurerări nimănui, fiind plin de: fapte bune, blîndeţe, nepomenire de rău, dragoste de aproapele, rivnitor, priceput pentru legea lui Dumnezeu, înţelept...) presupune că a greşit cu cineva, că ar fi căzut în preacurvie, însă cu multă blîndeţe şi nepomenire de rău, < suferă ocara cu prepus din felurite părţi. Rîvna legii îl sileşte să o lase ca o preacurvă. Rîvna amară pentru împlinirea literei legii care omoară (Evr. 12 75; 2 Lege 29 *18; 2* Cor. 3 *6),* îl silea să o vădească înaintea legii, pentru a fi disprețuită, ruşinată, mustrată, dosădită, pedepsită aşa cum trebuia, pentru a se învăţa şi altele din suferinţele ei... !

Acesta era viforul gîndurilor necredincioase ce-1 munceau pe înţeleptul Iosif, efectele tulburării ce-1 frămîntau. Asta era firea omului vechi. Erau pornirile inimii spre cele rele, a păcătoasei firi omeneşti (Fac. 6 5; 8 *20-21;* 2 Lege 29 *19;* Prov. Sol. 6 *18, 16;* Mc. 7 *21—22).* înţelepciunea de sus însă (Iac. 3 *17 — 18)* cu bunătatea şi nepomenirea de rău din Sufletul său, îl hotărăşte să n-o vădească pe ea, nici să arate cuiva aceea ce se socotea greşală sau scădere. înţelepciunea luminată, bunătatea şi nepomenirea de rău, îl face milostiv şi-1 îndeamnă să n-o vădească pe ea, ca să nu sufere disprețul lumii, adică: ochi întorşi, tragere la judecată, osîndire, ba chiar şi primejdia uciderii, care ar fi urmat. De aceea *„nu vrea s-o vădească"* (Mt. 1 *19).* Asta e o lucrare numai a Sufletelor alese de partea lui Dumnezeu, Izvorul a tot binele şi a toată fericirea, Care-i neispitit de rele şi nu ispiteşte pe nimeni (Lc. 1 *26—56;* Mt 1 *18-25;* 22 74; 20 *16)*

SFINŢII SE PĂZEAU A JUDECA PE ALŢII SAU A FI VADNICI. Sfîntul Macarie văzînd un om nevinovat năpăstuit de ucidere, a mers cu toată lumea aceea la mormîntul ucisului, s-a rugat Domnului fierbinte, apoi a întrebat pe mort: „în Numele Domnului nostru Iisus Hristos, spune-ne dacă eşti ucis de omul acesta? „Atunci mortul a răspuns din mormînt, încredinţîndu-i că n-a fost ucis de acela, pe care ei îl năpăstuise fără vină. Toată lumea mirîndu-se de această minune, au căzut cu feţele la pămînt. Apoi rugîndu-1 să întrebe pe mort şi să le spună de cine a fost ucis, Sfîntul le-a răspuns: „Despre aceasta nu-1 voi întreba Destul este mie ca să izbăvesc de năpasta pe cel nevinovat. A da judecăţii pe . cel vinovat,nu este lucrul meu.. .", şi aşa s-a ferit de a se face vad-nicul vinovatului (V.Sf. 19 Ian. o.c. pp. 909 -911).

Sfîntul Conon, pentru a izbăvi din muncă, din lanțuri și din temniță pe cei năpăstuiți de furtul aurului boierului Isaurenilor, a descoperit și arătat numai aurul furat; iar nu și pe furi. Cetățeanul voind să afle cine sînt furii, Sfîntul i-a zis: „Ia-ți al tău și fii îndes-tulat că ți s-a întors fără nici o pagubă; iar pe cei ținuți în legături să-i liberezi..." (V.Sf. 5 Martie, o.c. pp. 232—3). Și așa, Sfîntul s-a ferit a se face vadnicul vinovaților.

Sfîntul Cuviosul Paisie cel Mare pentru a izbăvi pe monahii năpăstuiți de furt și întemnițați pe nedrept, a arătat locul unde se aflau lucrurile furate, nu și pe cel ce le-a furat, ca să nu cadă în păcatul vădirei păcatelor aproapelui, sau al lipsei dragostei adevărați', care acoperă mulțime de păcate (Prov. Sol. 10 *12;* 1 Petru 4 -V; 1 Cor. 13; Cols. 3 72: V. Sf. 19 Iunie, o.c. pp. 914-917).

VADNICII, CLEVETITORII, DEFĂIMĂTORII, JUDECĂTORII ȘI OSÎNDITORII ALTORA DEVIN ANTIHRIȘTI. Cei ce iscodesc viața altera — zice Sf. Dimitrie Arhiep. Rostovului — pentru a-i judeca sau osîndi, mănîncă din pomul morții și sînt anti-hriști (Hron. o.cpp. 27-28); Vezi și p. 177-8 din această carte). Vătitorii și multiplicatorii păcatelor aproapelui lor, socotească-se fiecare cum sînt înaintea DomnuluiPȘi ce pedeapsă înfricoșată îi așteaptă?! Sf. Ioan Savaitul ne spune că numai pentru un „uf" asupra unui frate cu nume rău, a văzut și auzit pe Domnul răstignit pe Golgota între doi tîlhari, poruncind îngerilor ce stăteau în jurul Său: „Scoateți-1 afară de aici, că Antihrist îmi este, pentru că mai înainte de a Judecata Eu, a judecat pe fratele său". Văzîndu-se aruncat ca un rău dinaintea Domnului și despuiat de mantie, adică de Darul lui Dumnezeu, șapte ani s-a pocăit rătăcind prin pustie, nici pîine gustînd, nici sub acoperemînt omenesc intrînd, nici cu om vorbind, pînă ce s-a învrednicit iarăși a auzi pe Domnul să i se redea haina mîntuirii (Mt. 22 *13;* comp. 2 Cor. 5 *2—4);* Ape. 3 5 — *18;* 6 *9-11; 7 9-17;* P. o.c. 380 *10;* Prol. 22 oct. Vezi pe larg „Privelişti Apocaliptice", cap. 12 *10,* de autor, și pp. 115 — 116 din această carte).

Ei bine, dacă numai pentru un „uf", Sfîntul acesta a pătimit atîta; dar vadnicii aceia grabnici în a vădi și multiplica greșelile, păcatele altora, unde vor fi? Ce-i așteaptă?... „Iată, Judecata se începe de la Casa-Biserica lui Dumnezeu (adunarea binecredincio-șilor), și dacă este întîi de la noi, care este sfîrșitul celor ce se împotrivesc Evangheliei lui Dumnezeu) (Mt. 7 *1—5;* Mc. 4 *24)* Și dacă dreptul abia se mîntuiește, dar cel necredincios și păcătos, unde se va arăta?..." (1 Petru 4 77-75; comp. Ier. 25 *9-37-* Iez 9-Prov. Sol. 11 *31).*

SĂ NE PLÎNGEM MORȚII NOȘTRI. Cînd a bătut Dumnezeu Egiptul... omorînd pe toți întîii născuți, toate casele Egiptenilor s-au umplut de țipete, pentru că nu era c^să fără mort. „Pe la miezul nopții Domnul a lovit pe toți întîii născuți în pămîntul Egiptului, de la întîiul născut al lui Faraon, care avea a ședea pe tron, pînă la întîiul născut al robului, care stătea în închisoare, și pe toți întîii născuți ai dobitoacelor. Noaptea s-a sculat Faraon însuși, toate slugile lui și toți Egiptenii, și s-a făcut bocet mare în toată țara Egiptului, căci nu era casă unde să nu fie mort" (Eș. 12 *29—30).* Și noi toți sîntem păcătoși, fiecare ne avem mortul „păcatele noastre" de jelit. Dacă luăm seama bine la păcatele noastre, nu vom vedea pe ale aproapelui nostru. Nebunie mare este omului ce-și are mortul lui în casă și să se ducă să plîngă morții altora... Așadar, nu face rău, nu gîndi rău asupra cuiva, nu defăima pe nimeni, nu cleveti, nu te bucura de clevetiri, nu învrăjbi, nu uri, „nu judecați și nu veți fi judecați". Puțină vreme e osteneala și veșnică e odihna (P. o.c. p. 146 77; vezi și p. 267, *8, 1).*

PORUNCEȘTE UNDE SĂ-L PUNEM PE CEL CE L-AI JUDECAT. Vezi p. 139 din această carte.

S-A MÎNTUIT CU PUȚINA OSTENEALĂ. Vezi pp. 104-105, din această carte.

M-AM ASCUNS CA SĂ NU MĂ JEFUIȚI. Un sihastru fă-cîndu-âe Episcop, pentru evlavie și liniște nu certa pe nimeni. El suferea cu îndelungă răbdare greșelile fiecăruia. Economul

lui însă nu cîrmuia lucrurile Bisericii cum trebuia. Unii vădindu-1, au zis Episcopului: „De ce nu cerți economul care se poartă cu defăimare?" El tăcînd, a lăsat certarea pe a doua zi. A doua zi au venit iarăşi prigonitorii economului. Episcopul înştiințîndu-se, s-a ascuns într-un loc. Aceia venind să-1 afle, n-au putut. După ce l-au căutat mult, abia l-au aflat, şi i-au zis lui: „Pentru ce te-ai ascuns de noi?" Episcopul le-a răspuns: „Pentru că cele ce am săvîrşit şi am adunat în şaizeci de ani, rugîndu-mă lui Dumnezeu, pe acelea voi vreți să mile jefuiți în două zile..." (P.o.c. 395 *1).* Vedeți? Sihastrul Episcop se ascundea de iscoditori, pentru a nu se jefui prin vădirea vinovăției aproapelui! Cel ce-şi poartă grijă de păcatele sale, se sileşte a se curați de ele, nu le vede pe ale aproapelui, nu le vădeşte, nici le multiplică, şi aşa se foloseşte vremelnic şi veşnic.

Un Preot activ în Preoția ş .apostolatul încredințat lui de.sus, văzînd pe mulți şi multe disprețuindu-1, clevetindu-1 pentru unele slăbiciuni, chiar şi din fiii şi fiicele lui duhovniceşti, ca Noe de Ham, David de Ahitofel, de Semei şi Avesalom, le zicea: „Eu ca un om am greşit, am păcătuit; iar voi ca nişte draci m-ați ponegrit...".

TĂCEREA E UN LEAC TĂMĂDUITOR BOALEI CLEVETIRILOR. Vezi pp. 178 — 179, din această carte.

Un preot intrînd într-o şcoală, observă printre elevi o fetiță mică de vreo cinci ani. Era fiica învățătorului. Preotul o întrebă: „Ce faci tu aici, mititico?" Copila îi răspunse: „învăț a tăcea". Preotul mîngîind-o, îi zise: „Aceasta e foarte frumos". Apoi întor-cîndu-sc către învățător, adaose: „Lucrul acesta mulți oameni nu-1 învață în viața lor întreagă!"

Odinioară un filosof a fost întrebat: „Pentru ce i s-a dat omului două urechi şi numai o gură?" (El a răspuns: „Pentru ca mai mult ai audă decit să vorbească" (O.M.P. 937 -938).

Aceasta ne sfătuieşte şi Dumnezeiasca Scriptură, zicînd: „Tot omul să fie grabnic a auzi (bineînțeles, numai ce e bun) şi zăbavnic a grăi" (lac. 1 *19, 26; 3;* Iul. 7 *10;* Mt. 1*2 30-45)*; iar înțelepciunea străbunilor ne spune: „Cuvîntul (vorba bună) e de argint ; iar tacerea e de aur". Deci, adeseori e mult mai bine a tăcea, decît a vorbi ceea ce ne păgubeşte.

ALT LEAC CONTRA VORBĂRIILOR DEŞARTE ŞI A CLEVETIRILOR. Cînd ne vom întipări bine în minte hotărîrea Mîntuitorului: „Din cuvintele tale te vei îndrepta şi din cuvintele tale te vei osîndi" (Mt. 12 *37),* vom alege mai mult a tăcea. Tăcuții pentru Dumnezeu săvîrşesc o faptă bună şi dobîndesc Dar de la Dumnezeu. Sf. Ioan Tăcutul, pustnic şi Episcop, în feluritele lui ascultări^ ca pustnic, Episcop, apoi refugiat în Mănăstirea Sfîntului Sava sub haina umilă de călugăr simplu, în ascultarea de a căra apă şi piatră lucrătorilor ce zideau un spital, apoi ca arhondar, ca econom al La vrei, vorbea foarte puțin şi rar, cu duhul smereniei şi cu frică, să nu cadă în păcate ce vin din multa vorbire (Iac. 3 *1-2;* V. Sf. 3 Dec. o.c. pp. 71-103).

Sfinții, dornici de minunatele roade ale tăcerii, se osteneau în multe feluri pentru a se deprinde să tacă. Aşa, despre Avva Agathon ni se spune că trei ani s-a ostenit, ținînd o piatră în gura sa, pînă cînd s-a deprins să tacă. Despre el şi Avva Amun ni se istoriseşte că atunci cînd vindeau vreun vas, odată spunea prețul, şi ceea ce li se da, luau tăcînd în linişte. Aşijderea cînd vreau să cumpere ceva, prețul ce li se spunea, dădeau în tăcere şi luau vasul negrăind nimic. Sf. Arhiereu Nifon, făcîndu-se monah, purta o piatră în gură, zicînd în sine: „Mai bine este ție nelegiuitule a mînca piatră, decît a grăi vreun cuvînt rău" (P.o.c'. 28 *15;* V. Sf. 23 Dec. o.c. pp. 1161—2; vezi şi pp. 178—179, din această carte).

UN SIM SAU IAFET. Un Preot călugăr, administrator într-o parohie transilvăneană, venea din vreme în vreme, sute de kilometri cu trenul la metania sa, pentru a se mărturisi starețului său, părintele duhovnicesc. Uneori era silit a găzdui la cunoscuți credincioşi din orașul apropiat de Schit. între multele şi feluritele convorbiri cu credincioşii despre articolele credinței noastre Ortodoxe, câțiva domni şi doamne încep a cleveti pe starețul său, îndemnîn-du-1 ca să vină de acolo din Ardeal şi să fie stareț în locul Părintelui său Duhovnic, deoarece ei sînt hotărîți a-1 scoate, că-i păcătos, şi cu păcatele lui aduce multă sminteală.. . Preotul s-a întristat auzind acestea. Un fior rece simte că-i trece prin tot corpul. Vorbele măgulitoare ale ponegritorilor

Părintelui său Duhovnic erau tot atîtea lovituri grele ca de grindină, pe care le simțea căzînd asupră-i. Stă şi se gîndeşte ce să le răspundă. După puțină vreme de chibzuială, le zice: „Este adevărat că Părintele meu Duhovnic nu-i fără păcate, este păcătos. Dar tot atîta de adevărat este că nici (-n, pe care vreți să mă aduceți în locul Părintelui meu duhovnicesc ca stareț, nu sînt fără de păcate, sînt un păcătos. Nu ştim care va li mai păcatos din amîndoi, de oarece nu ne-am cîntărit încă în cîn-tarul Drejtății Dumnezeieşti! Dar dumneavoastră sînteți fără de păcate? r vreunul între dumneavoastră care să nu fie păcătos?" Ei privinau-se unul pe altul, înălță fiecare din umeri şi murmurară: „Şi-i-i, noi sîntem păcătoşi... !"

Preotul reluînd cuvîntul, le zice: „Părintele meu Duhovnic e păcătos în unele feluri, eu sînt păcătos în-alte feluri, poate şi ca el, dumneavoastră sînteți păcătoşi în alte feluri, în unele păcate ca şi noi, Toți, toți şi toate sîntem nişte păcătoşi înaintea lui Dumnezeu. Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi.Noului Testament ne adevereşte clar, că nimenea din oameni nu e fără de păcat, chiar de ar fi numai o zi viața lui. Psalmistul David adevereşte clar aceasta, zicînd: „în fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea" (Ps. 50 6; 13 *1-3;* 9 *23-27;* 52 *1—4).* Iov adevereşte: „Cine ar putea să scoată ceva curat din ceea ce este necurat? Nimeni. . ." (Iov— 14 4; 15 *14 — 16).* înțeleptul Solomon adevereşte aceasta, zicînd: „Nu este om care să nu păcătuiască" (3 Imp. 8 *46;* 2 Parai. 6 *36;* Prov. Sol. 20 *9;* Ecl. 7 *29-30).* în Noul Testament Sf. Ap. Pavel adevereşte destul de clar aceasta, zicînd: „Printr-un om a intrat păcatul în lume şi prin păcat moartea, aşa că moartea a tretut în toți oamenii, pentru că în acela (omul dintîi: Adam şi Eva) toți au păcătuit" (Rom. 5 *12;* comp. 1 Cor. 15 *21—28).*

Aşijderea şi Sf. Ap. şi Ev. Ioan adevereşte că nici un om nu este fără de păcat, de la mare pînă la mic, zicînd: „De vom zice că nu avem păcat, ne înşelăm pe noi înşine şi adevărul nu este în noi. De vom mărturisi păcatele noastre, El este credincios şi drept ca să ne ierte nouă păcatele şi să ne curățească pe noi de toată nedrep-*tatea.* De vom zice că n-am.păcătuit, atunci îl facem pe El mincinos, şi Cuvîntul Lui nu este în noi" (1 Ioan 1 *8—10).* De la mare pînă la mic, noi toți creştinii şi creştinele păcătoşi şi păcătoase, ne curățim de păcatele noastre prin Sf. Taină a Pocăinței cu "spovedanie *adevărată* şi facerea roadelor vrednice de pocăință, după care ne *împărtăşim* cu P.S. şi Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului nostru li.şus Hristos Dumnezeu-Omul, Care ni s-a dat pe Sineşi, zicand: „Luați mîncați. Acesta este Trupul Meu Care se frînge pentru voi, spre iertarea păcatelor. Beți dintru Acesta toți. Acesta, este Sîngele Meu al Legii celei noua, care pentru mulți se varsă, spre iertarea păcatelor" (Mt. *26 26 —28;* Ioan 627*—50; 1* Cor. 10 *16-17, 20 - 22;* 11 *23-32;* 1 Ioan 1 7; 1 Petru 1 *14-20;* 2 *1-9;* Apc. 1I *5-6;* 5 *9-10;* 7 *14).*

însăşi Sfînta noastră Biserică Creştină Ortodoxă, in anumitele molitfe ce sc citesc la Sfîntul Maslu, dezlegări, şi la prohodul mor-ților, ne spune clar că: nimenea nu este fără de păcate, fără numai Singur Domnul Hristos Dumnezeu-Omul, Care poate da dezlegare şi *iertare* de păcate drept credincioşilor Creştini, celor vii şi celor repausați. Aşadar, numai un singur Preot a fost şi este pururea fără de păcat: Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. Noi toți sîntem păcă-toşi, atît Preoții cît şi poporul. Ne putem însă curați de păcatele noastre prin: părăsirea lor, adevărata spovedanie cu cuvenita cano-nisire sau facerea roadelor vrednice de pocăință şi împărtăşirea prin buna pregătire cu P. S. Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos. După această curățire în Dar, e bine a nu ne mai cleveti unii pe alții de feluritele slăbiciuni, după proverbul: „Rîde om de om şi dracii rîd de toți", sau: „Rîde dracul de porumbe negre, dar pe el nu se vede, că e mult mai negru şi mai uricios". E mult mai bine să ne sprijinim unii pe alții în tot binele, şi să ne rugăm unii pentru alții lui Dumnezeu cu toată căldura, ca să ne ierte păcatele, şi aşa „pe noi înşine şi unii pe alții — iubindu-ne după rînduiala creştinească — toată viața noastră lui Hristos Dumnezeu să o dăm".

Atunci toți, privindu-se unii pe alții, s-au încredințat de adevăr. După aceia Preotul s-a dus la Părintele său Duhovnic, s-a pregătit prin spovedanie şi canonisire, pentru a-şi continua calea in îndeplinirea datoriilor sale preoțeşti şi duhovniceşti, după a sa putere, pentru a înainta dimpreună cu păstoriții săi tot mai înainte către împărăția lui Dumnezeu.

Şi acesta este un bun leac vindecător boalei ponegririlor!

PĂUNIIAU PENELE FRUMOASE ŞI PICIOARELE URÎTE. Odinioară — istoriseşte un sihastru din Egipt — am voit să mă înstrăinez de pustia mea. Am mers la Atena. Intrînd în cetate, am văzut un monah bătrîn, împodobit cu haine, purtind o cruce mică cusută. Am văzut apoi pe mulţi mergînd după dînsul. Intrînd în cetate, 1-a întîmpinat popor şi mai mult, care era strîns la privelişte. Curios, am întrebat şi eu pe un om: „Cine este acesta?" Acela mi-a răspuns că: „este un Elin, mai mare peste toţi filosofii. Că el s-a făcut Creştin, a zidit o Mănăstire cu cheltuiala sa, s-a făcut călugăr, şi a vieţuit acolo 15 ani, fără a mai intra în cetatea Atenei, de unde plecase. Astăzi, pentru prima oară vine aicea şi intră în cetate. Pentru aceasta alergăm sâ-1 vedem şi să auzim ce ne va spune". Am plecat şi eu după el. Adunîndu-se toţi fruntaşii cetăţii şi popond, l-au poftit să le vorbească, zicîndu-i: „Spune-ne nouă ce vrei să vorbeşti?" Acela le-a grăit: „Nu este nici o limbă sub cer ca Creştinii, nici mai frumos cin ca cinul călugăresc! Numai aceasta însă îi vatămă pe dînşii, că diavolul aduce asupra lor pismă unul asupra altuia, zicînd: „Mi-a zis şi i-am zis". Şi necuraţii avînd înaintea lor nu şi le văd...'.". Acestea, auzind toţi, l-au proslăvit, şi au plecat.. . (P.o.c. 249 *24).* Majoritatea creştinilor uşuratici au nume frumoase de Sfinţi, dar guri urîte de iad!

Vadnicii na au dragostea lui Dumnezeu într-înşii (Ioan 5 *47),* pentru aceia şi vr dese ei pe aproapele lor.

Vadnicii izgonind pe Domnul Hristos Dumnezeu din fiinţa lor, izgonesc şi pe lucrătorii, martorii şi următorii Lui. „Cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă... De M-au prigonit pe Mine şi pe voi vă vor prigoni... Procopsind tot spre mai rău, înşeală şi singuri se înşeală..." (Mt. 10 74-75; Ioan 15 *20; 2* Tim. 3 *12-13).*

Vadnicii vădesc pe aproapele lor pentru că nu-1 iubesc ca pe ei înşişi (Mt. 19 *19; 22 38).* Răutatea vădniciei este urmarea sataniceş-tei uriciuni infernale; iar vadnicii sînt nişte Camuflaţi ucigători de oameni, ca şi diavolul, căruia i se robesc de a lor bună voie (Ioan 8 *44;* 1 Ioan 3 75; Fac. 3 7-5; Iov 1; 2; Zah. 3 *1-3; 2* Tim. 2 *26).*

Vadnicii slujitorilor lui Dumnezeu sînt asemenea îngerilor răi, care ziua şi noaptea (întotdeauna) vădeau pe fraţii lor de îngerat înaintea lui Dumnezeu, ca şi unii îngeri ai vremilor noastre, pînă cînd s-au prăbuşit din ceruri în adîncuri pentru totdeauna (Ape. 12 *10, 1-8).*

Vadnicii, asemenea diavolului care a despuiat în Rai pe proto-părinţii noştri Adam şi Eva dimpreună cu tot neamul omenesc de fericire şi viaţă, despoaie pe semenii lor de fericire, cinste, pace, voie bună în activitatea lor creştinească, şi de viaţă (Fac. 3 7 *—3...).*

Vadnicii vădesc pe aproapele lor cu răutate şi scop infernal de a-1 arunca în vrajbă, în necaz şi în pierzare; aşa cum Satana a pîrît pe Iov, ponegrindu-1 înaintea lui Dumnezeu, ca să-1 părăsească, pentru a se prăbuşi în nefericire, suferinţă groaznică şi în pierzare (Iov 1; 2; Iac. 5 *10 —11).*

Vadnicii, asemenea răului Doeg care a vădit pe David, pe Arhiereul Abimelec şi a pustiit cetatea preoţească Nob, ucizînd 85 de *Preoţi* dimpreună cu soţiile, copiii, slugile şi vitele lor (1 Imp. 21; 22; Ps. 51), săvîrşesc groaznice infernalităţi, de care rămîn responsabili înaintea lui Dumnezeu şi se pustiesc (Mt. 23 *37 —38).*

Vadnicii sînt asemenea lui Ahitofel, sfetnicul lui David, care era foarte înţelept, mai ales în a învrăjbi pe unii cu alţii. „Sfaturile dale pe vremea aceea de Ahitofel — zice Sf. Scriptură — fie lui David, fie lui Avesalom sau celorlalţi fii ai lui David, aveau tot atîta putere ca şi cînd ar fi întrebat chiar pe Dumnezeu". Cu sfatul lui Ahitofel, Avesalom pîngăreşte ţiitoarele tatălui său, împreunîn-du-se cu ele în faţa întregului Israil. Apoi cere douăsprezece mii de oameni cu care să urmărească pe David, să-1 lovească şi să-1 piardă pentru a împăraţi Aveselom în locul lui... încăerarea războinicilor .imbeloi labele a fost groaznică. Mulţime multă de oaslaşi sau măcelărit. David a ieşit biruitor. Vicleanul Ahitofel, îngrozit de fapta lui infernală, s a spînzurat. Oamenii lui David au ieşil la cimp în întîmpinarea Israeliţilor, partizanilor lui Avesalom. Bătălia mare s-a dat în pădurea lui Efraim. Acolo poporul Israelit a fost înfrînt de robii lui David. Douăzeci de mii de oameni au căzut ucişi. Lupta s-a întins în toată laturea aceea, şi pădurea a mîncat în ziua aceea mai mulţi oameni decît a doborît sabia (2 Imp. 18 *6—8).* Ostile lui Avesalom au fost înfrînte. Avesalom fugind pe catîrul său, a rămas spînzurat cu părul capului de creanga unui stejar, unde 1-a omorît generalul Ioab dimpreună cu zece ostaşi ai săi (2 Imp. 16 *20 —23;* 15 *12;* 17; 18). Astfel

şi-au ispăşit nelegiuirea lor acei Israeliţi cu sfetnicul Ahitofel, prinţul Avesalom şi ceilalţi vadnici, multiplicatori ai păcatelor lui David...

Asemenea lui Ahitofel, vadnicii cu vădniciile lor învrăjbesc lumea şi pîngăresc Sufletele, după care îi urmăreşte grozăvia, pedepsele acelora. Pustiirile făcute de infernalitatea vadnicilor şi în familia lui David, îl făcea să zică oftînd: „Măcar deşi nu este aşa cum ar trebui casa mea înaintea lui Dumnezeu; totuşi, El a făcut cu mine un legămînt veşnic" (2 Imp. 23 *5)*. Astfel, în urma vădni-ciilor, mulţi din copiii lui îl disprețuiau, grăindu-1 de rău între dînşii pentru păcatul său, ca şi lumea din afară. Dar, unii după alţii, au căzut: fiul său Amon a căzut în păcat cu sora sa Tamara, aducînd mare batjocoră în familia împărătească. Avesalom îşi răzbună pentru sora sa, trăgîndu-1 pe Amon în cursă la un ospăț dat tuturor fiilor lui David, unde-1 omorî. Apoi, ascultînd pe Ahitofel, se răscoală asupra tatălui său, după care moare spînzurat şi săgetat.Ado-nias se proclamă singur împărat, după care este ucis clin porunca împăratului Solomon, fratele său. Solomon înţeleptul, care, molipsit de ponegririle vadnicilor tatălui său, de multe ori îl va fi privit de sus, după ce a zidit Templul Sfînt şi a făcut multe îmbunătăţiri in împărăţia Israeliţilor, lăsîndu-se sedus de unele din cele 1000 de femei ale sale, a slujit idolilor, pentru care a atras groaznica urgie a lui Dumnezeu asupra poporului său, făcîndu-1 să cadă din ce în ce mai mult pînă la nimicire (3 Imp. 11; 12; 13).

David, îndurerat de vadnicii care-i iscodeau trecutul şi-1 ponegreau vădindu-i scăderile în adunările lor, striga înaintea lui Dumnezeu: „Dumnezeule, gura păcătosului şi gura vicleanului s-a deschis asupra mea,' împroşcîndu-mă din toate părţile cu cuvinte de ură... Pune peste el pe cel necredincios şi diavolul să stea de-a-dreapta lui.. . A iubit blestemul şi-i va veni lui, n-a voit binecuvîn-tarea şi se va depărta de la el. S-a îmbrăcat cu blestemul ca cu o haină'^ şi a intrat ca apa în maţele lui, şi ca untdelemnul în oasele lui. Să-i fie lui ca o haină cu care se îmbracă şi ca un brîu cu care pururea se încinge. Aceasta e plata celor ce mă clevetesc — vădesc — pe mine la Domnul, şi a celor *c»* grăiesc rele (vadnicii) asupra Sufletului meu... Izbăvcşte-mă de clevetirea oamenilor şi voi păzi poruncile Tale" (Ps. 108; 118 *134,* ş.a.). Blestemele acestea au ajuns şi ajung pe vadnici.

Vadnicii primejduiesc de moarte pe semenii lor şi se primejduiesc pe ei înşişi prin vădirea feluritelor scăderi, aşa cum vădea Aman pe Mardoheu şi neamul lui, după care s-a prăbuşit în pierzare, spînzurat, din porunca împăratului, în spînzurătoarea făcută pentru Mardoheu (Est. 3—7). Ca şi Aman, vadnicii se prăbuşesc în groapa pe care au săpat-o semenilor lor,

Odinioară — zice Proorocul Zaharia — am văzut pe Isus, marele Preot, stînd înaintea îngerului Domnului, şi Satana la dreapta lui ca să i se împotrivească, să-1 vădească, clevetească, ponegrească. Isus a zis către Satana: „Ceartă-te pe tine Domnul, diavole, ceartă-te pe tine Domnul Cel Care a ales Ierusalimul! Acesta nu este el oare un tăciune scos din vîlvătaie?" Isus era îmbrăcat în veşminte murdare şi era stînd înaintea îngerului. îngerul Domnului a răspuns şi a zis celor care stăteau înaintea lui: „Dezbrăcaţi-1 de veşmintele cele murdare!" Apoi i-a zis lui: „Iată, ţi-am iertat fărădelegile tale şi te-am îmbrăcat cu veşmînt de prăznuire!" După aceea a mai zis: „Puneţi mitră curată pe capul lui!" Ei îi puseră mitră curată pe cap şi-i înveşmîntară; iar îngerul Domnului stătea de faţă" (Zah. 3 3 *1-5)*.

Vadnicii, asemenea Satanei ce sătea de-a dreapta marelui Preot Isus fiul lui Iosedec,. împotrivindu-se, ponegrindu-1 şi hărţuindu-1 spre ari împiedeca în activitatea lui spirituală, trec cu mare obrăznicie satanică în dreapta lucrătorilor şi martorilor — Preoţilor, Duhovnicilor, Arhiereilor — Domnului, împotrivindu-li-se, pone-grindu-i, discreditîndu-i... pentru care vor fi certaţi de sus ca şi Satana (Zah. 3 *1-3)*.

Vadnicii, asemenea lui Iuda Iscariotul, care vădise pe Mîntuitorul vrăjmaşilor Săi de moarte, conducîndu-i în Ghetsimani la locul ştiut ca să-L prindă, vădesc pe semenii lor, adeseori chiar şi pe părinţii lor trupeşti şi spirituali, vrăjmaşilor camuflaţi, care se muncesc a-i împiedeca, paraliza, chiar'şi a-i extermina.

Vadnicii (asemenea lui Teoffl arhiep. Alexandriei şi a celorlalţi confraţi de răutate ai sinodului de la stejar ce iscodeau^ trecutul Sf. Ioân Hrisostom în cei 18 ani trecuţi, pentru a-1 vădi în tot ce l-ar fi putut prăbuşi, după care au căzut în groaznice urgii Divine şi morţi cumplite),

pîndesc şi iscodesc viaţa semenilor, ba chiar şi a slujitorilor lui Dumnezeu, imitând pe protivnicii Sf. Ioan Hrisostom, pentru care vine mînia lui Dumnezeu peste ei. Vadnicii, putreziţi în felurite păcate necurăţite, iscodesc şi caută felurite chichiţe celor ce nu se asociază cu ei în căile pierzării, pentru care devin anti hristi căzuţi in urgia Divină.

Răutăţile vădniciilor cu care torturează pe semenii lor cu satanicele vădiri, sînt tot atîtea şerpi, balauri, jivini înfricoşate şi limbi de foc ale iadului, care-i împleticesc, începînd de aici de pe pămînt. Munca vadnicilor, ca şi a tîlharilor, e groaznică: focul nestins, viermele neadormit, întunericul cel mai dinafară, tartarul înghețător, despărţirea de Dumnezeu, de îngeri, de Sfinţi, pierderea Împărăţiei fericitoare şi tovărăşia cu Iuda Iscarioteanul, cu Doeg şi Ahitofel, cu Aman... şi cu dracii, toate, toate sînt groaznice torturări de şerpi, balauri şi limbi de foc vîlvîietor, în care s-au dat nefericiţii prin satanicele satisfacţii ale vădniciilor. „Fiul Omului — zice Mîntuitorul şi cu El toţi cei îndureraţi de vadnicii lor — merge să sufere precum este scris pentru El, dar vai omului aceluia prin care se vinde (vădeşte). Mai bine ar fi fost lui de nu s-ar fi născut omul acela" (Mt. 26 *24;* Lc. 22 27 -*22*; comp. F. Ap. *2 23; 4 26-28*; 1 *16-20).*

În faţa acelui diabolic păcat al vădirii, clevetirii, ponegririi aproapelui, ce-i de făcut? Cum ne putem vindeca? Prin străjuirea gurii (vezi cuv. Sf. I. Hrisostom, pp. 83—86 din această carte). Vorbeşte lui Dumnezeu multe şi oamenilor puţine. „în toate cuvintele tale, aduţi aminte de cele mai de pe urmă ale tale (de moarte, groapă, Judecată şi răsplătirea veşnică) şi în veac nu vei păcătui" (Is. Sir. 7 *38).* Cei ce vor a scăpa de împleticirile şi torturările şer-pilor-balauri şi a flăcărilor iadului, să-şi păzească gura ca timarul crucificat din dreapta Mintuitorului, şi să se îngrijească serios de mîntuirea lor, pentru a redobîndi statornica fericire în împărăţia lui Dumnezeu cea Cerească. La acestea cugetînd noi, să ne rugăm împreună cu Sf. Efrem Şirul, zicînd: „Doamne şi Stăpînul vieţii mele... dăruieşte-mi ca să-mi văd greşelile mele şi să nu osîndesc pe fratele meu, că bine cuvîntat eşti în veci. Amin".

Nu m-am îngrijit pentru veşnicie? (Vezi „Oglinda Duhovnicească", pp. 2578 - 2588 ; 2558 - 2565 ; 2623 - 2648 ; 3208- 3224, de autor).

321) Am păcătuit contra milei sufleteşti neînvăţînd cele bune pe cei neînvăţaţi şi nepricepuţi? (e)

e) Dumnezeiasca Scriptură ne sfătuieşte: „Mîngîiaţi poporul Meu... de ştii, răspunde aproapelui tău" (Is. 40 7; Is. Sir. 5 *14).* Cînd cineva ne cere sfatul şi putem a i-1 da, să nu zicem ca oarecare: „Treaba ta...!" ci să-i dăm sfatul după cum credem că e mai bine. Totuşi, să avem deosebita grijă a nu-i porunci, ci a-1 lăsa în voia lui, să facă ce va crede. Ne reamintim bine să nici Mîntuitorul nostru IisuS Hristos n-a poruncit tînărului bogat să-şi vîndă averea: ci numai 1-a sfătuit: „De vrei să fii desăvîrşit, mergi de vinde toate

cate ai şi le dă săracilor, şi vei avea comoară în cer; apoi luînd crucea, vino după Mine... urmează-Mi Mie" (Mt. 19 *21;* Mc. 10 27).

Famenul Candachiei citind în proorocia lui Isaia despre Mîntuitorul, îi răspunse Apostolului Filip: „Cum voi putea să înţeleg (Scriptura aceasta) de nu mă va povăţui cineva?" Apostolul s-a *suit* în căruţă cu el, 1-a învăţat.. . şi apoi 1-a botezat (F. Ap. 8 27 — *39).*

Apostolul îndeamnă pe bătrîne: „Să înţelepţească pe cele tinere să-şi iubească pe bărbaţii lor, să-şi iubească fiii. Să fie în întreaga înţelepciune, curate, grijnice de casele lor, bune, plecate bărbaţilor lor, ca să nu se hulească Cuvîntul lui Dumnezeu..." (Tit. *23 — 10).*

EPISCOPUL LEANDRU CU SFATUL BUN DAT UNUI PRINŢ, LUMINEAZĂ UN POPOR ÎNTREG. Erminigheld s-a născut de Liuvigheld, regele Ostrogoţilor, care era arian. învăţînd dreapta credinţă de la Leandru, Episcop Ortodox, s-a mîniat groaznic tatăl său pentru întoarcerea sa. Regele avea despre dînsul multe supărări, însă îl luă şi cu bine şi cu rău în toate zilele, pentru a-1 readuce la eresul arian. Totuşi, el a rămas neschimbat şi nebiruit. Pentru aceea tatăl său mai întîi 1-a dezmoştenit, apoi legîndu-i miinile şi picioarele, 1-a închis într-o temniţă întunecoasă. Fiind serbarea Paştilor, tatăl său a trimis pe popa arian să-1 împărtăşească, dar el nu-

1 primi. înştiinţîndu-se de aceasta Liuvigheld, a poruncit să-i taie capul acolo unde era legat. îndată după aceea s-au văzut şi auzit coruri de îngeri cu lumini, cîntînd în j-urul lui. Minunea aceea văzînd-o Ortodocşii, i-a cuprins frica de Dumnezeu, iar pe ucigaş 1-a spăimîntat şi 1-a turburat, silindu-1 să se pocăiască pentru păgînătatea lui. Nu trecu mult timp, şi-1 cuprinse o boală grea. Atunci chemînd pe fiul său cel mai mic, Rechader, 1-a pus rege în locul său, iar pe Episcopul Leandru 1-a rugat să-1 înveţe şi pe el cum învăţase pe Martirul Erminigheld. Acestea zicînd, muri. Re-chader primind sămînţa Ortodoxiei, a întors şi pe cei de sub stă-ptllirea lui să fie şi ei Ortodocşi cu dînsul. Pronia Dumnezeiască a făcut, ca prin moartea lui Erminigheld să se aducă tot neamul său la Credinţa Ortodoxă. .. (D. Ag. 251; V. Sf. 1 Nov., o.c. pp. 11 — 16).

322) N-am sfătuit bine pe cel ce avea trebuinţă de sfat? (f)

f) Trebuinţă de sfat bun dat la vreme, au toţi cei ce nu cunosc învăţătura curat creştinească, cei cu viaţă anticreştinească, cei din nevoi, strîmtorări şi cei a cărora cinste şi viaţă sînt în primejdie Mîntuitorul porunceşte Sfinţilor Apostoli, zicînd: „Mergeţi şi învăţaţi toate neamurile... povăţuindu-le să păzească toate eîte v .un poruncit..." (Mt. 28 *19-20)*. Sf. Ap. Pavel serie: „Sfătuiţi va unul pe altul... Vă rugăm, fraţilor, sfătuiţi (învăţaţi, înţeleptiţi) pe cei fără de rînduială. .." (1 Tes. 5 77 — *14;* comp. Gal. 6 7 *—2)*. „Cei ce au învăţat (îndrumat) pe mulţi pe calea dreptăţii, vor străluci ca stelele cerului în vecii vecilor" (Dan. 12 *3)*.

Datoria de a învăţa pe oameni calea mîntuirii o au mai întîi Arhiereii şi Preoţii. După ei şi orice creştin luminat este îndatorat a învăţa pe aproapele său cînd are prilej. Chiar şi cînd au îndoială că vor fi sau nu ascultaţi, e bine a învăţa pe cei neştiutori. Se poate întîmpla ca învăţătura dată să-i pună pe gînduri şi s-o primească, curmei sau mai tîrziu.

FEMEIA CU UN CUVÎNT SIMPLU A SALVAT UN OM DE LA SINUCIDERE. O femeie voind să meargă într-un loc, trebuia să treacă pe o punte, pe care sta un om. Cum omul nu căuta spre ea, femeia îşi văzu de drum, fără să scoată un cuvînt. Cînd se întoarse ea, omul era tot acolo, rezemat de parmalîc. De data asta nu voi să treacă fără sâ-i vorbească. Se apropie de el cît mai mult, şi-i pomeni de cuvintele psalmistului: „Este un rîu (o apă) ale cărui curgeri veselesc Cetatea lui Dumnezeu..." (Ps. 45 *4)*. Cîţiva ani mai tîrziu, un om stătea la spatele ei, în Sf. Biserică. Se apropie de ea, deschise Biblia, şi cu degetul pe versetul de mai sus, îi zise: „Vă aduceţi aminte de mine şi de aceste cuvinte? Stam pe o punte şi mă gîndeam să mă înec. Aceste cuvinte m-au scăpat de la moarte. Şi tot ele m-au adus încet, încet, la dobîndirca mîntuirii... (D. Ort. a. VIII, nr. 1-2).

323) N-am îndemnat pe păcătos să părăsească păcatul şi să ducă o viaţă mai bună, creştinească, duhovnicească, bineplăcută lui Dumnezeu? (g)

g) Fiecare din noi creştinii — Păstori şi păstoriţi — sîntem îndatoraţi: a întoarce pe cei rătăciţi la calea adevărului şi pe cei păcătoşiţi la calea virtuţii. Perjtru a reuşi trebuie a face aceasta cu duhul blîndeţii şi al înţelepciunii, pentru a-i feri de păcatul deznădejdiei şi de păcatul prea marii încrederi în îndurarea lui Dumnezeu. Privitor la îndemnarea şi salvarea creştinilor păcătoşi, Mîntuitorul adevereşte, zicînd: „Mai mare bucurie se face în cer pentru un păcătos care se pocăieşte, decît de nouăzeci şi nouă de drepţi, care n-au trebuinţă de pocăinţă" (Lc. 15 7; Mt. 18 *10 — 14)*.. La aceasta ne îndeamnă şi Apostolul, zicînd: „Fraţilor! De va rătăci cineva din voi de la adevăr (dreapta credinţă) şi-1 va întoarce pe el' cineva, să ştie că cel ce a întors pe păcătos de la calea lui greşită, a mîntuit Suflet de la moarte şi a acoperit mulţime de păcate" (Iac. 5 *19—20)*... „Fraţilor, de va cădea vreun om în vreo greşală, voi cei duhovniceşti îndreptaţi pe unul ca acela cu duhul blîndeţelor păzindu-se fiecare să nu cadă în ispită. Purtaţi sarcinile unul altuia, şi aşa veţi împlini legea lui Hristos" (Gal. 6 1—2).

SF. AP. ŞI EV. IOAN SALVEAZĂ PE CREŞTINUL DEVENIT TÎLHAR. Sf. Ioan a lăsat pe un tînăr în grija unui Episcop. Reîntorcîndu-se pe acolo, l-a întrebat ce face acel tînăr. Episcopul, cu lacrimi în ochi, îi spuse: „A murit!" „Cum? — întrebă Sf. Ioan — de ce fel de moarte a murit?" „A murit pentru Dumnezeu — zise Episcopul — s-a făcut căpetenia unei bande de tîlhari, şi acum stă ascuns prin pădure. Sf. Ev. Ioan ceru atunci un cal şi alergă repede în acea pădure unde era tînărul. Tîlharii l-au prins îndată. „Tocmai asta — zise el — am voit-o, şi vă rog să mă duceţi înaintea căpitanului vostru". Tîlharii l-au dus acolo. îndată ce 1-a văzut tînărul de departe, recunoscu pe Părintele său sufletesc, şi o luă la fugă. Sf. Ioan fugi cum putu după el, strigînd neîncetat: „Fiul meu!. Pentru ce fugi dinaintea tatălui tău! Sînt bătrîn şi nu am arme, fie-ţi milă de mine! Nu te teme, încă mai este nădejdie pentru tine. Voi da eu seama pentru tine înaintea lui Hristos, şi, dacă va trebui, voi muri pentru tine". Tînărul s-a oprit şi a început a-şi plînge cu amar păcatul său. Sf. Ioan 1-a primit din nou la sine. Rugîndu-se, a făcut pocăinţă împreună cu el, şi nu 1-a lăsat pînă ce s-a întărit deplin în Darul lui Dumnezeu... (D.C. 37; V. Sf. 26 Sept.; vezi mai pe larg şi pp. 312—313 din această carte).

324) Nu m-am rugat lui Dumnezeu pentru aproapele meu? (h)

h) Fiecare din noi creştinii — Păstori şi păstoriţi — sîntem îndatoraţi a ne ruga lui Dumnezeu pentru aproapele nostru, adică pentru toţi creştinii drept credincioşi vii şi repausaţi, cler şi popor. Mîntuitorul ne-a dat pildă de a ne ruga pentru aproapele, prin cuvin! şi prin faptă adeseori (Lc. 18 1—8; 22 21—32; 6 12-13; Mt. 17 21 ; 26 39—44; Ioan 17; 14 16). Apostolul ne îndeamnă pe toţi Creştinii - Păstori şi păstoriţi — a ne ruga pentru toţi creştinii vii şi repausaţi, zicînd: „Mai întîi de toate faceţi rugăciuni, cereri, mijlociri şi mulţumiri pentru toţi oamenii, pentru împăraţi şi pentru toţi cei ce sînt în dregătorii, ca să ducem viaţă lină şi netulburata în toată cuviosia şi curăţenia... Rugaţi-vă unii pentru alţii ca sa vă vindecaţi, că mult poate rugăciunea stăruitoare a dreptului... Rugăciunile voastre şi cu ajutorul Duhului lui Iisus Hristos, îmi vor sluji spre mîntuire... Stăruiţi în rugăciune şi privegheati inii insa cu mulţumită! Rugaţi-vă de asemenea şi pentru noi, ca să ne deschidă Dumnezeu uşa cuvînt ului spre a vesti Taina lui Hristos, pentru care sînt şi legat, şi spre a o descoperi cum se cuvine s-o descopar..." (1 Tim. 2 *1—2;* Iac. 5 *16; F*ilip, I *19; Cols*, 4 1-*4).*

SF. AP. PETRU SALVAT PRIN RUGĂCIUNILE BISERICII, în vremea aceea împăratul Irod a făcut rău unora din Biserică, şi a ucis cu sabia pe Iacob, fratele lui Ioan. Văzînd că aceasta place Iudeilor, a prins şi pe Petru. Fiind însă zilele azimilor, 1-a băgat în temniţă, dîndu-1 la patru căpetenii cu cîte patru ostaşi, ca să-1 păzească, vrînd ca după Paşti să-1 scoată la popor. Atunci se făceau neîncetat rugăciuni de Biserică către Dumnezeu pentru dînsul...

în vremea cînd Irod voia să-1 scoată la popor, noaptea Petru era dormind între doi ostaşi, legat cu două lanţuri. Păzitorii stînd înaintea uşii, păzeau temniţa. Atunci îngerul Domnului a venit şi lumină a strălucit în temniţă. Lovind în coastă pe Petru, 1-a deşteptat, zicînd: „Scoală-te curînd!" şi au căzut lanţurile de la. mîinile lui. îngerul a zis iarăşi: „încinge-te, încalţă sandalele, îm-bracă-te în haina ta şi vino după mine!" Petru ieşind, mergea după înger şi nu ştia că este adevărat ceea ge se făcea prin înger, ci i se părea că vede o vedenie.

Trecînd straja întîia şi a doua, au venit la poarta cea de fier ce ducea în cetate, care li s-a deschis singură. Ieşind ei, au trecut o uliţă şi îndată îngerul s-a dus de la el. Petru venindu-şi în sine, a zis: „Acum văd cu adevărat că Domnul a trimis pe îngerul Său şi m-a scos din mîna lui Irod şi din toată aşteptarea Iudeilor" (F. Ap. 12 7 -77).

325) N-am mîngîiat pe cel întristat, rfosădit şi disperat? (i)

i) Fiecare din noi creştinii — Păstori şi păstoriţi — sintem îndatoraţi a mîngîia pe cei întristaţi care sufăr din cauza: bolilor, păcatelor, vrăjmăşiilor, curselor întinse de protivnicii lor şi din
cauza altor felurite primejdii. „Vă rugăm pe voi fraţilor — zice Apostolul — mîngîiaţi pe cei

întristaţi, sprijiniţi pe cei slabi la inimă şi neputincioşi, fiţi îndelung răbdători spre toţi" (1 Tes. 5 ***14).*** Pe întristaţii în felurite greutăţi şi primejduiri, îi mîngîiem, reamintindu-le că noi toţi avem în ceruri un Tată prea bun, prea milostiv, Care întăreşte şi mîntuieşte din ori ce suferinţi, necazuri şi primejduiri pe cei ce se încred în El şi păzesc poruncile Lui. Pe întristaţii din cauza păcatelor, îi mîngăiem, arătîndu-le nemărginita milă a lui Dumnezeu faţă de păcătoşii care se hotărăsc a părăsi păcatul şi se pocăiesc. Pe întristaţii din cauza feluritelor lipsuri, îi mîngîiem prin întărirea lor în dreapta credinţă şi cu ajutorul ce le vom putea da cu toată dragostea creştinească. Mîngîind pe întristaţi, le uşurăm o parte din întristarea Sufletului lor.

MÎNGÎIEREA UNOR CONDAMNAŢI. în anul 1849 se întreprinse o misiune religioasă la cei condamnaţi la galere. Acei condamnaţi, deşi cu Sufletele păcătoase, îmbătrîniţi în rele, totuşi au primit cu deosebită emoţiune misiunea creştină. Credinţa adevărată i-a întîlnit pe aceştia în nefericirea lor, făcîndu-i să suporte mai uşor lanţurile. Unul dintre aceia serţe: „Au avut tot dreptul oamenii să mă pună în lanţuri, însă acum am curajul să le suport. Altă dată, după munca istovitoare a zilei, zăceam lungit pe bancă cu Sufletul zbuciumat şi plin de disperare. Acum pot să mă arunce oamenii în cea mai întunecoasă închisoare, eu însă îmi voi îndrepta Sufletul spre Mîntuitorul meu şi El îmi va uşura suferinţele mele" (O.M.P. 528).

326) N-am suferit ocările altora cu răbdare? (j)

j) Fiecare din noi creştinii — Păstori şi păstoriţi — sîntem îndatoraţi a suferi şi a nu ne răzbuna pentru ocările sau răul făcut de alţii; ci a răsplăti cu bine ocările şi răul ce ni s-a făcut. Ocările adeseori ne vin de la vrăjmaşi, dar uneori ne vin şi de la prieteni primăvăratici, care ne invidiază pe ascuns şi ne doresc căderea. Privitor la suferirea acestor ocări, Mîntuitorul ne sfătuieşte: „Auzit-aţi că s-a zis dedemult: Să iubeşti pe aproapele tău şi să urăşti pe vrăjmaşul tău. Eu însă vă zic: Iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecuvântaţi pe cei ce vă blesteamă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi vă rugaţi pentru cei ce vă nedreptăţesc şi vă prigonesc..." (Mt. 5 *43-48;* comp. Lc. 6 27; 23 *34;* F. Ap. 7 *60;* Rom. 12 *14;* 1 Cor. 4 72). La aceasta ne îndeamnă şi Apostolul, zicînd: „Binecuvîntaţi pe prigonitorii voştri. Binecuvîntaţi şi nu blestemaţi... Să nu răsplătiţi nimănui cu rău pentru rău.;. Nu vă răzbunaţi voi singuri, iubiţdor, ci daţi loc mîniei lui Dumnezeu. Căci este scris: „A Mea e răzbunarea, Eu voi răsplăti" — zice Domnul. Deci, dacă vrăjmaşul tău e flămînd, hrăneşte-1; dacă e însetat, adapă-1, căci făcînd . aoeasta, îi pui pe capul lui cărbuni aprinşi. Să nu fii biruit de rău, si biruieşte răul cu binele" (Rom. 12, *17—20).*

Pentru rău, să nu-ntorci rău
Pururi te fereşte, —
Las să-ntoarcă Dumnezeu
Că El nu greşeşte!

ÎMPĂRATUL DAVID SUFEREA PE OCĂRÎTOR. Odinioară fugea desculţ cu o parte din dregătorii săi de la faţa răzvrătitului său fiu Avesalom. Ajungind la Bahurim, ieşi de acolo un om anume Semei, din neamul casei lui Saul. Acela mergea şi blestema, aruncind cu pietre asupra lui David şi asupra credincioşilor care erau cu el. Tot poporul şi toţi oamenii de luptă, erau la dreapta şi la stanga lui. Semei aruncind înainte cu pietre şi cu pulbeie, îl ocara si blestema, zicînd: „Pleacă, pleacă ucigaşule şi nelegiuitule! Domnul a întors asupra ta tot sîngele casei lui Saul, în locul căruia tu te-ai făcut împărat. Domnul a dat domnia ta în mîinile lui Avesalom, fiul tău. Iată, acuma tu eşti în necaz, pentru că tu eşti băutor de sînge". Atunci Abişai, unul din generali, indignat de ocările acelui om rău, a zis împăratului: „Pentru ce acest cîine leşinat blesteamă pe domnul meu împărat ? Mă duc să-i iau capul". împăratul oprindu-1 pe loc, a zis: „Lăsaţi-1 să blesteme pe David. Poate Domnul v-a bine-cuvînta pentru aceasta pe David. Iată, fiul meu ieşit din coapsele mele, caută Sufletul meu, cu atît mai vîrtos fiul unui veniaminean. Lăsaţi-1 să blesteme, căci Domnul i-a poruncit; poate că Domnul va căuta la umilirea mea pentru aceste ocări şi blesteme ale lui". Astfel, împăratul nu 1-a lăsat, ci a răbdat ocările şi batjocorile. Semei, mişcat de atîta răbdare şi umilinţă. . . mai pe urmă şi-a recunoscut greşeala, a alergat la împărat şi şi-a cerut iertare (2 Imp. 15; 16 *5-13;* 19 *16-23).*

327) N-am iertat greşelile celor ce mi-au greşit? (1)

1) Mîntuitorul ne îndeamnă şi ne porunceşte în mai multe locuri ale Dumnezeieştilor Evanghelii a ierta pe cei ce ne-au greşit, zicînd: „Cînd îţi vei aduce darul tău la Altar şi acolo î+i vei aduce aminte că fratele tău are ceva împotriva ta, lasă darul tău acolo la Altar şi du-te de te împacă mai întîi cu fratele tău. Apoi vino de-ţi adu darul tău. . . Iertaţi şi vi se va ierta.. . De nu veţi ierta oamenilor greşalele lor, nici Tatăl vu»stru Cel ceresc nu vă va ierta greşelile voastre. . ." (Mt. **5** ***23-24;*** Lc. **6** ***37;*** Mt. **6** ***14 — 75).*** La aceasta ne îndeamnă şi Apostolul, zicînd: „Fiţi ca nişte aleşi ai lui Dumnezeu, sfinţi şi iubiţi! îmbrăcaţi-vă cu îndurare, cu bunătate, cu smerenie, cu blîndeţe, cu îndelungă răbdare, îngăduind unul altuia şi iertîn-du-vă unul pe altul. De are cineva asupra cuiva plîngere; cum v-a iertat Hristos pe voi, aşa să iertaţi şi voi. . . Fiţi buni şi miloşi unul cu altul, iertaţi-vă unul pe altul, după cum şi Dumnezeu v-a iertat pe voi prin Hristos" (Cols. **3** ***72 — 13;*** Efs. **4** ***32).***

CUVÎNTUL SFINTEI EVANGHELII A FĂCUT PE ÎMPĂRAT IERTĂTOR. împăratul Otto I avea un frate cu numele Hen-ric. Acesta se răsculase în contra lui de trei ori şi tot de atîtea ori fu iertat la rugămintea mamei sale Matilda. După ce se răsculase şi a patra oară, nu mai voi să-1 ierte, ci îl osîndi la moarte. Totuşi, mama lui mai încercă să se întrepună pentru el. în vreme ce Otto asculta slujba în Biserică, Henric intră îmbrăcat în haină de pocăinţă, şi se aruncă la picioarele împăratului, cerîndu-i iertare. „De trei ori te-am iertat — zise împăratul — dar acum a patra oară nu te mai pot ierta. în decurs de trei zile vei fi ucis". în acea clipă Preotul citi Evanghelia, în care Domnul zice să iertăm pînă de şaptezeci de ori cîte şapte. La aceste cuvinte Otto fu mişcat pînă la lacrimi, şi nu numai că iertă pe fratele său, ci îl îmbrăţişa şi-**1** făcu din nou ducele Bavariei... (D.C. **43).**

Iertarea greşelilor săvîrşite de alţii faţă de noi înşine, se cade a se ierta nu numai odată; „ci şi de şaptezeci de ori cîte şapte", cum ne grăieşte Mîntuitorul (Mt. **18** ***22).***

328) Am păcătuit contra milei trupeşti, nedînd mîncare celui flămînd? (m)

m) Fiecare din noi creştinii sîntem îndatoraţi a hrăni pe cel flămînd, care din cauza: sărăciei ori a neputinţei, nu se poate hrăni prin munca sa proprie.

VĂDUVA SĂRACA HRĂNIND PE FLĂMÎNDUL ILIE, S-A SALVAT DIN MOARTE. Sf. Prooro- Ilie mergînd după cuvîntul Domnului la Sarepta Sidonului, văzu o femeie strîngînd lemne în poarta cetăţii. El o rugă: „Adu-mi puţină apă să beau". Femeia s-a dus ca să-i aducă. Ilie a strigat-o şi i-a zis: „Adu-mi şi o bucată de pîine să mănînc". Ea a zis: „Viu este Domnul Dumnezeul tău, n-am nici o fărîmitură de pîine, ci numai o mînă de făină într-un vas şi puţin untdelemen într-un ulcior. Iată, am adunat cîteva vreascuri şi mă duc să fac o azimă pentru mine şi pentru fiul meu, să mîncăm şi să murim". Atunci Ilie i-a zis: „Nu te teme, ci du-te şi fă cum ai zis; dar fă mai întîi de acolo o turtă pentru mine şi mi-o adu, iar pentru tine şi pentru fiul tău vei face mai pe urmă. Aşa zice Domnul Dumnezeul lui Israil: Făina din vas nu va scădea şi untdelemnul din ulcior nu se va împuţina, pînă în ziua cînd Domnul va da ploaie pe pămînt". Femeia s-a dus şi a făcut aşa. S-a hrănit el, ea şi fiul ei o bucată de vreme. Făina din vas nu a scăzut şi untdelemnul din ulcior nu s-a împuţinat, după cuvîntul Domnului, grăit prin Ilie (3 Imp. 17 *10 — 16;* vezi şi pp. 241—254 din această cate).

329) N-am adăpat pe cel însetat? (n)

n) Fiecare din noi sîntem îndatoraţi a adăpa pe cei însetaţi, care din lipsă ori slăbiciune, nu-şi pot alina setea.

Bunătatea Să-ncalzeasca
Pururea lăuntrul tău,
Că acei sfinţiţi de dînsa
Vor *vedea* pe *Dumnezeu,*

REBECA ADĂPÎND STRĂINUL, DEVINE SOȚIA PA TRIARHUIUI ISAAC. Eliazar. trimisul patriarhului Avraam, ajungînd în Mesopotâmia, se rugă: „Doamne, Dumnezeul stăpînului meu Avram, fă cale bună înaintea mea astăzi şi fă milă cu stăpînul meu Avraam! Iată, eu stau la izvorul apei, şi fetele celor ce locuiesc în cetate ies să scoată aj)ă. Voi zice unei fecioare: „Pleacă vadra ta să beau!" Şi de-mi va zice ea mie: „Bea tu, şi cămilele tale le voi adăpa, pînă ce vor înceta a bea", să fie aceea gătită lui Isaac, slugii tale, şi în aceasta voi cunoaşte că ai făcut milă cu stăpînul meu Avraam.

Mai înainte de a isprăvi el rugăciunea aceasta în cugetul său, iată, a ieşit afară Rebeca, fiica lui Batuil, avînd vadra pe umărul său. Eliazar alergă înaintea ei şi i-a zis: „Dă-mi să beau!" Ea a zis: „Bea, domnul meu!" Şi 1-a adăpat pînă a încetat a bea. Apoi a zis." „Şi cămilelor tale voi scoate apă pînă ce vor bea toate". Grăbind ea, a deşertat vadra în adăpătoare, şi iarăşi a alergat la fîntînă să scoată apă, şi a adăpat toate cămilele. După aceasta... a devenit soția patriarhului Isaac (Fac. 24 *10—21).*

330) N-am îmbrăcat pe cel gol? (c)

o) Orice creştin — Păstor sau păstorit — e îndatorat a îmbrăca -cu ce poate pe cei goi, care din lipsă nu au cu ce să se apere, de frig.

ÎMBRĂCÎND SĂRACUL, S-A ÎMBRĂCAT CU DAR DUMNEZEIESC. Sf. Martin, înainte de a se creştina, era ofițer păgin. Odată întîlni pe stradă un cerşetor tremurînd de frig, că era pe jumătate gol. El rupse îndată mantaua ce-o avea, şi jumătate o dădu cerşetorului. în noaptea următoare i s-a arătat Mîntuitorul nostru Iisus Hristos acoperit cu acea jumătate de manta, şi i-a zis: „Cu aceasta M-ai acoperit ieri". Această întîmplare 1-a determinat să se facă Creştin. Şi în calitate de Creştin el a făcut nenumărate fapte de milostenie fată de cei săraci. Mai tîrziu a fost ales chiar Episcop (D.C.28; V. Sf.'10 nov., pp. 345-373).

331) N-am cercetat pe cei din închisoare? (p)

p) Fiecare din noi creştinii sîntem îndatorați a cerceta pe cei din: închisori, necazuri, nevoi, primejdii şi a-i ajuta cu ceea ce putem.

SF. PAULIN, EPISCOPUL NOLEI, SE DĂ ROB ÎN LOCUL UNUI ROBIT. Acest Sfînt Părinte ajuta atît de mult pe cei robiți şi închişi', pentru a-i salva, încît toată averea sa şi-a dat-o pentru a scăpa o mulțime de robiți luați de Vandali. Nu mai avea nimic ce să dea. Atunci veni o femeie plîngîhd, şi zise: „Aveți milă de o sărmană mamă. Vandalii mi-au luat în robie singurul meu fiu!" „Ce pot eu face?! — răspunse Sf. Paulin — doar mi-am dat toată averea pentru scăparea lor. Nu mi-a mai rămas nimic!" Mama se arătă foarte întristată. Sfîntul îi zise: „Liniştește-te ! Deşi n-am bani, însă cred că mă vor primi pe mine în locul fiului tău". „Ah, asta nu se poate" — zise femeia. „De ce?" — răspunse Sf. Paulin. Fiul lui Dumnezeu nu s-a făcut rob pentru noi? Fiul tău este încă tînăr. El îşi poate pierde răbdarea şi mai ales credința. Eu însă nădăj-duiesc să nu le pierd". Acestea zicînd Sf. Episcop, s-au dus amîndoi în Africa. Vandalii au primit pe Sf. Paulin în locul tînărului, mai ales după ce s-au încredințat că ştia să lucreze bine în grădină. Văzîndu-1 foarte harnic, l-au primit, şi după mai multă vreme, aflînd că este Episcop, l-au lăsat acasă dimpreună cu alti mulți robi... (D.C. 31-2; V. Sf. 23 ian.).

332) N-am cercetat pe cei bolnavi? (r)

r) Porunca aceasta se împlineşte: 1) Prin cuvinte mîngîietoare şi compătimitoare. 2) Sfătuindu-i să sufere cu răbdrea nefericirea, fără cîrtire ci cu binecuvîntare, şi făcîndu-i să înțeleagă că suferința este îngăduită spre încercare, întărire şi ispăşire. 3) îndem-nîndu-i şi ajutîndu-i a se spovedi şi împărtăşi şi a face Sf. Maslu. 4) învățîndu-i a nu cădea în credința

deşartă a celor ce voiesc să-şi ciştige sănătatea cu farmece şi felurite tocmeli cu diavolul, ci să-şi pună toată încrederea şi nădejdea numai în mila lui Dumnezeu şi leacurile rinduite de medici. Iar cînd aceşti bolnavi sînt lipsiți sau fără ajutorare, să-i ajutăm cu tot ce au nevoie: bani, medicamente, priveghere, alergătură ...

Samarineanul milostiv (Lc. 10 ***29—37).***

EPISCOPUL CREŞTIN SALVEAZĂ UN EVREU. Odinioară un Episcop mergea cu trăsura pe străzile Romei. într-un loc văzu un bătrîn căzut în nesimțire. Porunci să stea trăsura şi întrebă cine este acel om. I se răspunse că este un evreu. întristat de acel răspuns atit de nepăsător față de un om, Episcopul se coborî din trăsură, îl ridică, îl puse în trăsură şi-1 duse la palatul său. Acolo îl dădu în grija doctorului său, care îl vindecă (D.C. 24 — 5).

A PRIMIT PE HRISTOS ÎN PERSOANA UNUI BOLNAV. Un credincios creştin era dintr-o familie nobilă. El avea mare dragoste față de cei bolnavi. Odată merse la Sf. Biserică după obişnuința sa creştinească. Acolo la uşa Bisericii văzu un cerşetor bolnav, plin de bube. îl luă îndată, îl duse acasă şi-1 culcă în patul său, poruncind soției sale să-1 îngrijească pînă va veni cl de la Ihsrrică. Ea voi să intre în odia bolnavului, dar îndată ce deschise uşa, simți un miros atît de plăcut, incit avu teamă să mai intre. Sosind acasă bărbatul, au intrat amîndoi in cameră, dar mare le-a fost mirarea, neaflînd acolo pe bolnav. După cîteva zile i se arătă Domnul Hristos, spunîndu-i că El a fost acel bolnav pe care 1-a dus acasă.5 Această întînplare 1-a determinat şi mai mult să îngrijească de bolnavi. Astfel, a părăsit toate cele lumeşti, jertfindu-se cu totul îngrijirii bolnavilor. Mai mult, el a întemeiat o societate, care a avut ca scop îngrijirea bolnavilor (D.C. 30).

DU-MĂ DE UNDE M-AI LUAT. Odată intrînd Avva Agaton în cetate să-şi vîndă puținele sale vase, a găsit pe un lepros lepădat în cale. Leprosul văzîndu-1, i-a zis: „Unde te duci?" Avva Agaton i-a răspuns: „în cetate, ca să vînd nişte vase". Leprosul i-a zis: „Fă dragoste, şi ia-mă şi pe mine acolo". Avva 1-a luat pe spatele sale şi 1-a dus în cetate. Leprosul 1-a întrebat: „Unde vei vinde vasele tale?" Avva i-a răspuns: „în cutare loc". Atunci leprosul i-a zis: „Acolo să mă pui şi pe mine". Bătrînul a făcut aşa.

După ce vindea un vas, bubosul îi zicea: „în cît l-ai vîndut?" Avva îi răspundea: „Intratîta". Leprosul îi zicea: „Cumpără-mi o plăcintă". Avva îi cumpăra. Cînd vindea alt vas, leprosul îi zicea iarăşi: „Dar pe acesta cu cît l-ai dat?" Bătrînul îi răspundea: „Cu atîta". Bubosul îi zicea: „Cumpără-mi acest lucru". Si-i cumpăra.

După ce a vîndut toate vasele şi voia să se ducă, bubosul i-a zis: „Te duci?" Avva i-a răspuns: „Da, mă duc!" Bubosul i-a zis din nou: „Fă iarăşi dragoste, de mă du de unde m-ai luat". Avva luîndu-1 pe spatele sale, 1-a dus la locul lui. Atunci părutul bubos i-a zis lui: „Binecuvîntat eşti Agatoane de Domnul în cer şi pe pămînt". Avva Agaton ridicîndu-şi ochii săi, n-a mai văzut pe nimenea. Acel străin sub chipul leprosului, a fost îngerul Domnului care venise să-1 ispitească...

STAREȚUL A DUS UN BOLNAV-ÎNGER ÎN SPATE. Un Părinte Sfînt al unei Sinodii, era împodobit cu toată fapta bună, iar mai vîrtos cu smerita cugetare, cu blîndețe, cu milostivire către săraci şi cu dragoste. Acesta se ruga mult lui Dumnezeu, zicînd: „Doamne, mă ştii pe mine cît sînt de păcătos, dar nădăjduiesc în îndurările Tale, să mă mîntuiesc prin mila Ta. Deci, mă rog bunătății Tale, Stăpîne, să nu mă desparți de sinodia mea, ci, împreună cu mine, învredniceşte-i şi pe aceia împărăției Tale, pentru nespusa Ta bunătate". Această rugăciune făcînd-o el neîncetat, iubitorul de oameni Dumnezeu 1-a încredințat în acest chip minunat:

în acel timp se săvîrşea pomenire de Sfinți la altă Mănăstire, care nu era departe de dînşii. Părinții Mînăstirii aceleia l-au chemat şi pe el împreună cu ucenicii lui. Iar el se lepădă. Atunci a auzit în vis, zicîndu-i-se să meargă, însă să trimită întîi pe ucenicii săi, şi apoi să meargă şi el singur. Plecînd ucenicii lui acolo, pe calea pe care mergeau, un înger zăcea în mijlocul drumnlui în chip de sărac bolnav. Venind ucenicii la locul acela şi văzîndu-1 pe el văietîndu-se, l-au întrebat care e pricina. Acela le-a răspuns: „Sînt bolnav, că eram călare pe dobitoc, şi trîntindu-

mă, a fugit, şi iată nu am pe cel ce să-mi ajute". Ucenicii stareţului i-au zis: „Ce putem să-ţi facem, Avvo? Noi sîntem pe jos!" Astfel lăsîndu-1, s-au dus.

După puţin timp a venit şi Părintele lor, şi 1-a aflat pe el zăcînd jos şi suspinînd. înştiinţîndu-se de pricină, i-a zis lui: „N-au venit nişte monahi şi nu te-au aflat aşa?" El a răspuns: „Da, au venit, însă înştiinţîndu-se de pricină, au trecut mai departe, zicînd: „Şi noi sîntem pe jos, ce putem să-ţi facem!" Atunci Avva a zis către el: „Poţi să umbli puţin şi să mergem?" El a răspuns: „Nu pot!" Avva i-a zis: „Vino dar, să te iau pe spate, şi Dumnezeu va ajuta şi vom merge". Acela însă a zis: „Cum poţi să mă duci pe spate atîta depărtare? Mergi mai bine în calea ta, şi roagă-te pentru mine". Avva i-a zis: „Nu te voi lăsa, iată piatra aceea, te voi pune pe dînsa, mă voi pleca, şi aşa te voi lua pe spate". Aşa a şi făcut.

Pe cînd îl ducea aşa în spate, întîi îl simţea pe el că este greu ca un om mare, apoi se făcea mai uşor, şi mai puţin uşor, încît se minuna cel ce-1 purta pe spatele sale. Apropiindu-se de acea Mînăs-tire, acela deodată s-a făcut nevăzut, şi a venit un glas de sus către el: „Fiindcă pururea te rugai pentru ucenicii tăi, ca să se învrednicească împreună cu tine în împărăţia Cerului, vezi şi ia aminte că altele sînt măsurile tale, şi altele ale acelora; deci, pleacă-i pe ei să vină în lucrarea ta şi vei dobîndi cererea, că Eu sînt Dreptul Judecător, răsplătind fiecăruia după faptele lui" (P.o.c. pp. 30 *30;* 331 7).

CĂLUGĂRUL MILOS A DUS, SUB CHIPUL BOLNAVULUI, PE HRISTOS LA MÎNĂSTIRE. Un călugăr iubitor de Hristos, pustnicea în pămîntul Savoriei. El era iubitor de săraci, milostiv, tînăr cu vîrsta, însă bătrîn cu mintea. Acest pustnic, cu numele Martirie, avea o viaţă curată. El obişnuia, din multa evlavie, a merge din vreme în vreme din Mînăstirea sa în alta, la un Părinte duhovnicesc pentru rugăciune. Odinioară mergînd el, a aflat în cale pe un sărac zăcînd, plin de rănî, care vrea să meargă tot acolo, dar nu putea pentru slăbiciune. Fericitului Mar tirie fiindu-i milă de el, şi-a întins mantia sa, şi cu» dragoste luîndu-1, 1-a dus pe el la acea Mînăstire unde mergea.

Apropiindu-se de Mînăstire, Părintele lui cel duhovnicesc, *CU* ochii săi cei prooroceşti, 1-a văzut din depărtare. Îndată a strigat către călugării săi, zicînd, „Alergaţi degrabă şi deschideţi porţile Mînăstirii, că fratele Martirie vine aducînd pe Dunuu'/eu". Acesta ajungînd la poartă aducînd pe săracul acela, s-a luat din spatele lui. Atunci îndată i s-a arătat lui cu Chipul Mîntuitorului, aşa precum este zugrăvit şi pe Icoană Izbăvitorul neamului omenesc, Dumnezeu şi Om, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, şi S-a ridicat la cer. Martirie văzîndu-L, îl privea cu mare mirare cum Se suia la ceruri. Pe cînd Se înălţa aşa in sus prin văzduh la ceruri, Domnul Hristos a zis către dînsul: „O Martirie! Tu pe Mine nu M-ai trecut cu vederea pe pămînt; deci, şi Eu nu te voi trece cu vederea pe tine în ceruri. Tu acum ai căutat cu milă spre Mine, iar Eu în veci te voi milui pe tine". Acestea zicînd, S-a făcut nevăzut.

Intrînd el în Mînăstire, Părintele lui cel duhovnicesc i-a zis: „Frate Martirie, unde este Acela pe Care l-ai adus?" Martirie i-a răspuns, zicînd: „De aş fi ştiut, Părinte, cine este, m-aş fi ţinut tare de picioarele Lui". Apoi a spus tuturor călugărilor aceia ce făcuse. Părintele lui cel duhovnicesc 1-a întrebat, zicîndu-i: „Fiule, oare îţi era greu?" Martirie i-a răspuns: „Nu-Părinte, nicidecum nu simţeam nici o greutate cînd îl duceam, pentru că duceam pe Acela Care mă poartă pe mine şi pe toată lumea cu neosteneală, şi cu Cuvîntul pe toate le ţine" (Prol. o.c. 17 ian. 134 versa).

ÎMPĂRATUL CERCETA BOLNAVII CU RISCUL VIEŢII. Un împărat merse odată să cerceteze nişte bolnavi la un spital de holeră. La uşa spitalului zise către cel care-1 însoţea: „Aşteap-tă-mă afară şi nu intra, căci tu ai copii". „Maestat'e — răspunse acela — voi sînteţi tatăl mai multor milioane de copii, deci cu atît mai virtos Maestatea Voastră nu trebuie să intraţi în locul acesta primejdios!" „Foarte bine — zise din nou împăratul — dacă eu sînt tatăl mai multor copii, sînt şi al acestor bolnavi. Mă duc deci să-i cercetez. Dacă ar fi copiii tăi, te-aş lăsa şi pe tine!" Aşa a mers singur să cerceteze pe acei bolnavi loviţi de holeră (D.C. 147-8).

333) N-am primit pe cel străin în casa mea? (s)

s) Găzduirea străinilor, călătorilor, a bolnavilor şi a altora care au trebuinţă de ea, e o îndatorire creştinească, pe care sîntem obligaţi a o face cu bucurie.

PRIMITORII DE STRĂINI S-AU FOLOSIT MULT. Patriarhul Avraam a primit în casa sa, sub chipul a trei călători, trei Îngeri mari, pe însuşi Dumnezeu. Aşijderea Lot a primit doi îngeri, eare l-au salvat din pierzare (Fac. 18; 19; Vezi şi pp. 241—242 din această carte).

PRIN GĂZDUIRE A DOBÎNDIT SUFLETUL RĂTĂCIT. Oarecare dintre Sfinţii Părinţi pustnici vieţuia în Egipt, într-un loc pustiu. în acele ţinuturi, mai departe, era un oarecare preot inanihni. Acel preot eretic, mergînd odată să vadă pe cineva din neamul său, a înserat şi a înnoptat prin locurile acelea pustii unde locuia sihastrul acela pravoslavnic ,sau dreptcredincios creştin, Maniheul era in mare necaz. Să se ducă la bâtrîn, se temea că-1 va cunoaşte că este eretic, maniheu. Să nu se ducă la bătrînul pravoslavnic, se temea de fiarele sălbatice că vor năvăli asupra lui şi-1 vor rupe, sfîşia, omorî şi mînca. Astfel, neavînd unde merge, a mers şi a bătut în uşă. Bătrînul pustnic ortodox deschizîndu-i uşa, 1-a cunoscut îndată. L-a primit cu voie bună, 1-a silit să facă rugăciune, şi odihnindu-1, au adormit. Maniheul venindu-şi în sine,, cugeta noaptea, mirîndu-se: Cum de l-a primit bătrînul fără îndoială; cum de nu l-a cercetat sau iscodit?! Apoi şi-a zis: „Cu adevărat, acesta este robul lui Dumnezeu!"

Dimineaţa sculîndu-se preotul Maniheu, cugetind acestea, a căzut la picioarele bătrînului sihastru pravoslavnic, grăind: „Awot Şi eu sînt pravoslavnic". De atunci a petrecut cu dînsul cealaltă vreme a vieţii sale în dreapta Credinţă Creştină Ortodoxă (P o.c, 383 5).

334) N-am îngropat pe cei morţi? (ş)

ş) îngroparea săracilor, străinilor şi a celor, pe care nu are cine să-i îngroape, este o îndatorire creştinească. Cînd moare o rudă, prieten, cunescut... această datorie se împlineşte prin petrecerea mortului pînă la groapă, cu: rugăciuni, acte de milostenie... pentru Sufletul repausatului, şi cuvinte mîngîietoare pentru cei rămaşi în viaţă.

DREPTUL TOBIT, PE LÎNGĂ ALTE FAPTE BUNE, ÎNGROAPA PE CEI MOKŢI. (Tobit 2 *2-9).*

Frate — fiecare faptă Fiind astfel toată viata
S-o desăvîrsesti învaţă Sclavul binelui mereu
Ca pe cel din urmă bine îţi vei face singur scaiă
Ce mai poţi să-1 faci în viaţă Să te urci la Dumnezeu!

MAGISTRIANUL SALVAT DE REPAUSATUL CE L-A ACOPERIT. Un mare sfetnic împărătesc, fiind trimis cu o solie împărătească, a aflat pe cale un mort sărac, care zăcea gol întins pe. pămînt. Privindu-1 lung, i se făcu milă de el. îndată descălc-cînd, a zis slugii sale: „Ia calul şi mergi puţin mai înainte". După depărtarea slugii sale, se pogorî la locul unde zăcea mortul, dez-brăcă una din hainele sale şi o puse peste cel mort. Apoi s-a dus in calea sa.

După puţină vreme fiind trimis cu altă solie de către impă rat, ieşind afară din cetate, a căzut de pe cal şi i s-a frant un picior.

Ducandu-l aşa la casa sa, se lupta cu mari chinuri. Doctorii venind, îl consultau şi-1 căutau de aproape cu o foarte mare purtare de grijă. După cinci zile de grele suferinţe, i s-a înnegrit şi umflat groaznic piciorul. Doctorii văzînd aceasta, au hotărît să-i taie a doua zi piciorul ca să nu-i putrezească tot trupul. Sfetnicul împărătesc, înştiinţîndu-se de aceasta, se mîhnea groaznic şi plîngea mereu de acea primejdie. De mîhnire nici nu putea să doarmă. Toată noaptea aceea n-a putut dormi deloc de marea îngrijorare.

Cum se chinuia el aşa, vede la lumina palidă a candelei pe la miezul nopţii că se pogoară un om pe fereastra cea de sus şi vine la dînsul. Acela stînd lîngă patul său, i-a zis: „De ce plîngi, de ce te scîrbeşti?" Bolnavul a răspuns: „Doamne, cum să nu plîng?! Iată, mi s-a frînt un picior şi mîine vin doctorii să mi-1 taie!" Străinul apropiindu-se de el, i-a zis: „Arată-mi piciorul tău". Sfetnicul împărătesc i-1 arătă. Cel ce i se arătase 1-a uns, apoi i-a zis: „Scoa-lă-te şi umblă". Sfetnicul a zis: „Doamne, nu pot căci este frînt". Străinul a zis către dînsul: „Sprijineşte-te de mine"., Sfetnicul sprijinindu-se, s-a sculat şi a mers sănătos. Atunci cel ce i se arătase, i-a zis: „Iată, te-ai făcut sănătos! Culcă-te, odihneşte-te şi nu te mai scîrbi". Apoi vorbindu-i pentru milostenie, i-a pus înainte oarecare cuvinte ale Mîntuitorului şi i-a zis: „Aşa zice Domnul-: „Fericiţi sînt cei milostivi, că aceia se vor milui... Judecată fără de milă este acelora care n-au făcut milă...".

Vorbind apoi şi altele ca acestea, i-a zis sfetnicului: „Mîntu-eşte-te". Văzînd sfetnicul că vrea să plece, i-a zis: „Te duci?" Acela i-a zis: „Ce mai voieşti dacă te-ai vindecat? "Sfetnicul împărătesc, recunoscător binefacerii primite, a zis: „Pentru Domnul Dumnezeu, Care ţe-a trimis, spune-mi te rog cine eşti?" Atunci cel ce i se arătase, i-a răspuns: „Caută, priveşte bine la mine". Pe cînd îl privea aşa cu atenţie, acela a zis: „Cunoşti haina aceasta pe care o port eu?" Sfetnicul a zis: „Da, Doamne, o cunosc, aceasta este haina mea.". Acela a zis iarăşi: „Eu sînt Sufletul omului aceluia pe care văzîndu-mă mort în drum, ţi-ai pus haina ta peste trupul meu gol şi m-ai acoperit. Dumnezeu m-a trimis la tine ca să te vindec. Deci, şi pentru aceasta mulţumeşte totdeauna lui Dumnezeu". Acestea zicînd, s-a suit iarăşi la fereastra aceea prin care a intrat, şi s-a făcut nevăzut. Atunci sfetnicul s-a aruncat cu faţa la pămînt, mulţumind neîncetat lui Dumnezeu. Apoi a dat multe milostenii săracilor din cele ce avea... (P. o.c. p. 391 *15).*

ÎMPĂRATUL ÎNSOŢEŞTE MORTUL SĂRAC LA GROAPA. Un împărat trecea odată printr-un sat. Acolo tocmai atunci duceau ia groapă un mort. Dar, afară de Preot şi cîntăreţ, nimeni nu însoţea pe mort. Împăratul zise căpitanului său: „Sărmanul de el, *trebuie* să fi fost tare sărac, căci nu are pe nimeni să-l însoţească la groapă. Apoi se alătură împreună cu căpitanul şi însoţi la groapă pe mort. Locuitorii din acel sat au recunoscut că este împăratul, şi îndată au alergat cu sutele şi au urmat pilda lui (D.C. 32).

EXEMPLE DE MILĂ ARĂTATĂ LUI: Lot (Fac. 19 *19),* Avraam (Fac. 24 27), Iosif (Fac. 39 21), Israil (Eş. 15 *13;* 2 Lege 4 *3? ;* Neem. 9 *28),* Iov (Iov 10 12; Iac. 5 11), David (3 Imp. 3 *6;* 2 Parai. 1 *8;* Ps. 17 *50),* Solomon (2 Imp. 7 *15;* 1 Parai. 17 *13),* Pa vel (1 Tim. 1 *13, 16).*

Neîmplinirea acestor fapte de milostenie trupească faţă de semenii noştri, ne închide porţile fericirii cereşti şi aduce osîndă veşnică (Mt. 25 *41—46).*

335) Am căzut în păcate străine cu cuvîntul, cu felurite semne viclene şi cu fapte rele? (t)

t) Păcatele străine se numesc aşa, pentru că deşi le fac alţii, totuşi, la unele din ele sîntem şi noi părtaşi, pentru că ne-am asociat la ele în felurite forme. Unii săvîrşesc păcate străine nedîndu-şi seama că sînt şi ei vinovaţi înaintea lui Dumnezeu. Alţii observîn-du-le, în loc de a se feri înţelepţeşte, ca să nu se facă părtaşi, îndată le divulgă, le înmulţesc prin clevetire, umplu lumea cu clevetiri, şi pe aceeaşi măsură şi Sufletele lor de păcate groaznice, le multiplică cu fanatismul lor nebunatic, şi astfel se cufundă în osîndă. Fiecare creştin dreptcredincios — Păstor sau păstorit — e îndatorat a se feri de feluritele păcate străine şi să se ostenească a opri şi pe alţii de la orice fel de păcate, însă fără a le multiplica prin divulgări şi a se cufunda în ele. Nebăgarea de seamă a cufundat _ pe mulţi în clevetiri, divulgări şi în osîndă vremelnică şi veşnică.

Dacă cineva nu lucrează cu înţelepciune de sus, se împărtăşeşte de păcate străine; iar dacă lucrează vrâjmăşeşte, divulgîn-du-le, se cufundă pe ei şi pe cei ce i-au ascultat — ori răi ori buni — în'ele şi în osîndă grea. Mulţi vrînd a se feri pe ei şi apoi pe alţii de la felurite păcate, lucrînd prosteşte, nebunatic, mai mult s-au cufundat în ele.

MULTE, FELURITE ŞI GRELE SÎNT PĂCATELE STRĂINE,! în viaţa aceasta, multe păcate sînt acoperite şi ascunse ca într-o noapte" neagră, ca într-o foarte întunecoasă beznă, pînă ce se vor descoperi înaintea Dumnezeeştii lumini, în ziua Judecăţii particulare şi universale. în viaţa asta vedem adeseori sumedenii de Suflete atacate din umbră şi întuneric de păcate, rănite, otrăvite şi omorite, Iară a şti bine de unde le-a venit. Răutatea păca tulnic arătată tuturor, dar jivina de om care a făptuit-o e aşa de camuflat, încît nu ştim cine-i şi unde-i! Multe mai acopere; necu-noştinţa, noaptea, pustietăţile, misterul, etc, Iacă, o scrisoare mincinoasă a băgat scandal, prăpăd şi omor în cutare familie sau societate! Sumedenii de păcate se fac pe urma ei! Cine a scris-o? Nu ştim. S-a amăgit şi a rămas însărcinată cutare fecioară ori văduvă! Cine-i tatăl copilului? Nu ştim. O clevetire a ponegrit cutare perscană, familie ori societate cinstită! Cine a grăit-o? Nu ştim. A lipsit un lucru preţios din casă, Biserică, Mănăstire, societate. .. mulţi sint năpăstuiţi, pedepsiţi ba chiar şi omorîţi! Sumedenii de Suflete se încarcă de păcate! Nevinovaţii suferă şi vinovatul rîde! Cine l-a furat? Nu ştim.

La toate păcatele acelea: tulburări şi suferinţe ireparabile, vorbe putrede, înjurături, drăcuieli, jurăminte, năpăstuiri, bătăi, întemniţări, ucideri... se fac părtaşi acei făptaşi, care in mintea lor, chiar şi la Spovedanie, socotesc a fi acele groaznice nelegiuiri doar un băgatei! Şi multe alte răutăţi se văd în lume, în care mulţi dintre creştini încurcîndu-se, se încarcă cu multe şi grele păcate, străine.

Iată, creştinul acela sau creştina aceea se ferea a ajunge la jurămînt ca să nu calce cuvîntul Mântuitorului şi al Apostolului, ce zice: „Să nu vă juraţi nicidecum... !"Tu i-ai ademenit cu vorba, cu bani, cu daruri ori cu îngrozirea, i-ai silit să-ţi fie mărturie mincinoasă ! Celălalt se ferea a deveni ucigaş, dar tu întărîtîndu-1 asupra fratelui său, a aproapelui său, l-ai îmbrîncit în păcat. Se păzea cit putea feciorul sau fecioara de necinstire, tu însă cu amăgiri ori cu siluiri i-ai scos din ceata feciorelnicilor afară pe uliţa obştească a ruşinii şi pierzării, făcîndu-i nişte depravaţi, i-ai prăbuşit astfeî în nefericire a fi de rînd la desfrînări, în loc de a fi buni creştini şi gospodari. Nu ştiau feciorii ori fecioarele acelea ce-i păcatul desfrîului, dar tu bărbat sau femeie, prin vorbe putrede, nebuneşti, cîntece curveşti şi clevetirile tale, prin care cu vreme şi fără de vreme le-ai zugrăvit în mintea lor păcatele făcute ori nefăcute de alţii,' ai aprins roata firii, poftele tinereţii lor, i-ai îmbrîncit în prăpastia necurăţiilor şi a desfrîului. Acele flori în vîrstă şi-n nevinovăţie, voi le-aţi veştejit. Vorbele voastre putrede, nebuneşti, clevetirile, chicotirile, măscăriciunile, cîntecele curveşti, chiotele, dezmăţul, povestirile voastre directe ori indirecte despre păcă-tuirea unora ori despre închipuirea căderii altora, le-a otrăvit auzul, le-a slăbit frîna, le-a stricat obiceiurile bune, a făcut din ei nişte stricaţi şi stricători ai societăţii.

Ca om căsătorit, te-ai dus după alte femei, ba ai adus femeie desfrînată în casă înaintea ochilor femeii tale, sfîrtecîndu-i viaţa şi băgînd-o cu zile în mormînt! Tu erai tată de copii, dar în loc de a fi în ochii lor o pildă vie bună de urmat pentru ei, tu tc-ai făcut copiilor tăi, cu cuvîntul şi cu fapta, dascălul celor rele. Ai fost om, cetăţean, creştin cu numele între ceilalţi oameni, însă cu fapta ai fost pilda viciilor şi a pierzării. Prin înzestrarea Divină, prin ungerea cu Sf. Mir, tu erai uns împărat peste toate patimile şi pornirile rele, deci puteai să te stăpîneşti, dar n-ai vrut, nu te-ai luptat, nici nu te-ai ostenit. Aşadar, cu sfatul, cu pornirile rele neinfrînate, cu credinţele deşarte, cu petrecerea şi vieţuirea anti-creştinească, cu sminteala ta, cu pilda ta rea, ai molipsit pe cei din jurul tău, ai băgat în păcate, în osîndă vremelnică şi veşnică pe mulţi! Şi tu te amăgeşti, după şoapta vicleanului diavol, că ai să scapi uşor înaintea Judecăţii lui Dumnezeu? Fiilor şi fiicelor, nu vă lăsaţi înşelaţi; ci treziţi-vă şi socotiţi-vă toate păcatele străine cu care v-aţi făcut vinovaţi, unul cîte unul, şi cu hotărîrea de a le părăsi şi repara prin facerea canonului cuvenit, mărturisit i-vi-le Mintuitorului la Scaunul Sfintei Spovedanii iscusitului Preot Duhovnic. Apoi, îndată apucaţi-vă şi faceţi roade vrednice de pocăinţă, spre a scăpa de tăiere şi de iadul vremelnic şi veşnic.

Am poruncit altora să păcătuiască? (ţ) său. El zicea în inima sa: „Zilele de bocet pentru tatăl meu sînt aproape, şi apoi am să ucid pe fratele meu Iacob" (Fac. 27).

ţ) Cei ce pacatuiesc astfel, sînt: asemenea lui Irod, care a poruncit ostaşilor să ucidă toţi pruncii din Betleem şi împrejurimi; asemenea lui David, care a poruncit generalului loab să piardă pe Urie; asemenea Iezabelei, care a poruncit cetăţenilor din Izreel să omoare pe nevinovatul Nabot, ş.a. (Mt. 2 ***16; 2*** Imp. 11 ***14—20;*** 3 Imp. 21 ***7-23).***

CEI CE DAU ŞI URMEAZĂ SFATUL RĂU, SE PRIMEJDUIESC. Isaac îmbătrînise şi nu mai vedea. Simţindu-şi sfîrşitul vieţii apropiat, porunci primului său fiu Isav să prindă ceva vînat, să-i gătească bucate gustoase, cum ii plăceau lui, să i le aducă să mănînce, ca să-i dea binecuvîntarea ce i se cuvenea ca întîi născut. Isav plecă îndată ca să împlinească dorinţa tatălui său. Rebeca ascul-tînd, auzi ce-a spus soţul ei Isaac fiului său Isav, şi-i spuse fiului său Iacob, pe cared iubea, ceea ce auzise. Ea a sfătuit şi a poruncit lui Iacob să-i aducă doi iezi buni, tineri, din turmă. Iacob îi aduse şi mama lui pregăti mîncare, apoi o dădu lui Iacob să o ducă tatălui său şi să i-a cu înşelăciune binecuvîntarea ce i se cuvenea fratelui său niai mare. Rebeca a îmbrăcat pe Iacob cu hainele lui Isav, i-a acoperit gîtul şi mîinile cu pielea iezilor şi l-a trimis cu mîncarea gătită la Isaac, tatăl său, ca să-1 binecuvinteze. Bătrînul părinte neputînd observa înşelăciunea, a dat binecuvîntarea ce se cuvenea lui Isav, lui Iacob, care veni la el cu înşelăciune.

Aceasta a stîrnit o ură de moarte in inima lui Isav asupra fratelui său Iacob pentru totdeauna. „lsav a prins ură pe Iacob, **fratele** său, din pricina binecuviutării cu care-l binecuvantase tatal sau. El zicea in inima sa „Zilele de bocet pentru tatal meu aproape, si apoi am sa ucid pe fratele meu Iacob" (Fac 27)

Dumnezeu a pedepsit aspru şi pe Rebeca şi pe Iacob pentru acea înşelăciune. Rebeca trebui să se despartă de prea iubitul său fiu Iacob, pe care nu 1-a mai văzut/în tot restul vieţii; căci Iacob trebui să fugă din casa părintească tocmai în Mesopotamia, şi acolo servi 20 de ani în străinătatea aceea, unde a avut de răbdat multe necazuri. El suferi multe şi în familia sa de la femei şi copii. Aceste suferinţe grele le mărturiseşte el însuşi înaintea lui Faraon, zicînd: „Zilele anilor vieţii mele... au fost puţine la număr şi rele" (Fac. 47 *9;* 28 *47).*

336) Am dat altora sfat să păcătuiască? (u)

u) Sfatul rău dat altora să păcătuiască, e ca şi cum ai păcătui singur. Aceia sînt asemenea lui Caiafa, care a sfătuit şi îndemnat a osîndi şi omorî pe Mîntuitorul Hristos (Ioan 11 *49 —53).* Astfel păcătuiesc stăpînii şi părinţii care d.p. sfătuiesc pe slugile sau copiii lor: a lucra în sărbători, a paşte vitele prin locuri străine, a fura, a vicleni, a minţi, a înşela, a cleveti etc.

SALVAREA MARINARULUI EVLAVIOS. Un marinar ieşi într-o Duminică la raport în faţa căpitanului corăbiei, zicînd că e contra conştiinţei sale să lucreze în zi de Duminică. Căpitanul îi răspunse că fiind departe de pămînt, în largul mării, repauzul duminical nu are valoare. Marinarul însă rămase pe lîngă părerea sa. Nu peste mult timp se apropiară de ţărm. Căpitanul, ca să termine cu marinarul nesupus, îi porunci să debarce pe uscat şi să-i caute un alt marinar care să-1 înlocuiască, căci pe el îl concediază. Marinarul se supuse, debarcă şi îşi zise: „Şi această faptă rea a căpitanului, trebuie să-şi aibă partea sa bună". Şi iată că corabia ridică ancora şi plecă în largul mării. Dintr-o neglijenţă oarecare explodară cazanele, şi întreg vaporul sări în aer împreună cu toţi oamenii ce se aflau pe el. Astfel ştiu să-1 apere Dumnezeu pe marinarul evlavios (O.M.P. 227).

337) Am îndemnat pe alţii la păcat? (v)

v) Aceia sînt asemenea diavolului, care a îndemnat din şarpe pe Eva să mănînce din pomul oprit; apoi din Eva pe soţul ei Adam . (Fac. 3); asemenea lui Ahitofel, care a îndemnat pe Avesalom a se revolta asupra tatălui său David şi a-i batjocori casa (2 Imp. 15 *31 ;* 16 *20-23).*

PĂRINŢI NEGRI LA SUFLET. în curtea unei case nişte părinţi făceau haz de copilul lor cel mai mic, care înjura de cele

Sfinte şi drăcuia. Acei falşi creştini, vedeau în drăcuielile şi-n înjurăturile copilului un semn de bărbăție, voinicie, vitejie. Dascălul satului trecînd pe acolo, vrînd să trezească pe părinți din somnolența nepăsării lor în creşterea copilului, le-a zis: „Frumos mai ştie copilul d-voastră a drăcui şi a înjura! Dar de rugat ştie el a se ruga ? Ce rugăciuni l-ați învățat?" Părinții întunecați, au răspuns: „Nu l-am învățat a se ruga, că pentru rugăciuni e prea mic!" [1]

Ce părinți ticăloşi şi blestemați! Copilul lor era — pentru ei — mare pentru drăcuieli şi înjurături; iar pentru rugăciuni prea mititel!!!

E cunoscut exemplul cu tînărul acela, care săvîrşind un omor şi fiind osîndit la moarte, ceru în ultima sa dorință ca să-i aducă la el pe mama sa, căreia sub motivul că vrea să-i spună ceva la ureche, îi înfipse dinții în ureche, strigînd: „Tu eşti vinovată de osîndă mea de moarte!" Sf. Ioan Hrisostom zice că asasinul desparte Sufletul de corp, dar un părinte rău e mai primejdios decît un asasin, căci dă şi Sufletul osîndei veşnice... (T.P. 233).

338) M-am învoit cu alții la felurite păcate? (z)

z) Aceia sînt: clevetitorii, ponegritoni aproapelui, ca Măria şi Aaron asupra fratelui lor Moisi (Num. 12); ca Ahitofel şi Avesalom ş.a. asupra împăratului David (2 Imp. 15 *31 ;* 17 1 *—4, 23 ;* Ps. 110 *5)* ca Aman cu ai săi asupra lui Mardoheu... (Est. 3; 5; 7); ca diavolul asupra lui Dumnezeu, asupra lui Iov, asupra Arhiereului Isus... ş.a. (Fac. 3 7-7, *14—15;* Iov 1; 2; Zah. 3 7-2;Ape. 12 *10)*; ca cei 40 de Iudei conjurați a ucide pe Pavel (F. Ap. 23 Vezi nota întreb. 172, pp. 446—456, şi nota întreb. 234, pp. 561 — 591 din această carte); ca Anania şi Safira, care s-au sfătuit a înşela pe Apostoli şi a minți Duhului Sfînt (F. Ap. 5 *1—11).*

ÎNVOIREA LA PĂCATE PRIMEJDUIEŞTE. Sf. Ioan Gură de Aur, Patriarhul Constantinopolului, cel mai mare orator al Bisericii noastre, combătea cu multă energie învățăturile eretice. Din cauza aceasta ajunsese în conflict şi cu împăratul Arcadie, părtinitor al ereticilor. Odată împăratul se sfătui cu sfetnicii săi cum s-ar putea răzbuna asupra acestui Patriarh. Unul din sfetnici îl sfătui: „Confiscă-i toate averile!" Altul: „Pune-l la închisoare!" Al treilea: „Trimite-l în exil!" Al patrulea: „Ucide-l!" Al cincilea nisă îi zise: „Toți greşiți, nu sînt acestea mijloace pentru a te răzbuna contra acestui Patriarh. Cunosc eu un singur mijloc de a-l face cu adevărat nefericit: Siliți-l să păcătuiască. Ademeniți-l sa se unească cu alții la unele păcate. Numai astfel îl vom vedea biruit, căci acest om, de nimic nu se teme mai mult ca de păcat".

în adevăr, cel mai mare rău pe lume e păcatul, fiindcă nimic nu poate face pe om veşnic nefericit, nici sărăcia, nici boala, nici durerea... decit numai păcatul (O.M.P. 698).

339) Am ajutat pe alții a păcătui? (x)

x) Aşa păcătuiesc: cei care ajută pe alții să înşele, jefuiască, fure..., cei care stau de pază la furat, cei care primesc în casele lor pe hoți cu hoțiile lor, cei care scriu cărți rele precum şi cei care le dau în popor, smintind sumedenii de Suflete; ca Ieroboam pe israeliți a se idolatriza... ; ca proorocul mincinos pe omul lui Dumnezeu a se abate de la porunca Celui Prea înalt (3 Imp. 12 *26 -33 ;* 13); ca Mânase... Sedechia in a idolatriza pe Iudeii (4 Imp. 21 *7—18;* 24 *18 —20);* ca Saul pe ucigaşii lui Ştefan şi a Creştinilor apostolici. „Doamne — mărturiseşte Sf. Ap. Pavel — cînd se vărsa singele lui Ştefan, Mucenicul Tău, şi eu eram de față, şi mă în-voiam la moartea lui, păzind hainele celor ce-l omorau pe el" (F. Ap. 22 *20;* 7 *58;* comp. F. Ap. 8 *3;* 9 *1-5, 13-14, 21; 22 4;* 26 70/ 1 Cor. *15 9;* Gal. 1 *13).*

SĂ AJUTĂM PE PĂCĂTOŞI SĂ PĂRĂSEASCĂ PĂCATUL. Un călugăr evlavios auzise că tîlharii îngrozeau lumea din apropiere. Se îmbrăcă cu cele mai frumoase haine şi plecă călare să înfrunte pe hoți. Numaidecît îl întîmpină un bandit care-i ceru hainele. „Bucuros ți le dau — zise călugărul — dar ce să faci cu ele, că nu ți se potrivesc?" Tîlharul răspunse: „Le vînd pentiu pîine". Călugărul îi zise: „îți dau eu pîine la Mînăstire". Tîlharul însă nu se învoi, zicînd:

„Acolo se mănîncă slab". Călugărul îi zise: „îți dau mîncăruri bune"... Banditul primi. în mînăstire primea cele mai bune mîncăruri, în vreme ce călugărul mînca simplu, şezînd pe pămînt... Văzînd aceasta banditul, l-a întrebat: „De ce mănînci slab? Oare eşti păcătos desfrînat?" „Nu — răspunse călugărul — ci ca Dumnezeu să fie bun cu mine la Judecată". Banditul s-a îndreptat (O.M.P. 704).

340) Am putut dar n-am voit să împiedic pe alții de a face păcate? (y)

y) Ca Eli, Samuil, David... pe fiii lor, de pe urma cărora au suferit groaznic (1 Imp. 3; 4; 8 7 — *5; 2* Imp. 13 — 15; 18; 3 Imp. 1 5-70, *18-19, 24-25, 41-53; 2 13-25).*

OGLINDA EDUCATOARE ÎN LOCUL OGLINZII ÎNŞELĂTOARE. O fată tînără aflînd că tatăl ei va călători la Paris, l-a rugat ca la întoarce're să-i aducă c ogli idă. Tatăl — om înțelept — ounoscînd mîndria fiicei sale, la reîntoarcere îi aduse un pachet. Ea era foarte curioasă să vadă ce fel de oglindă prețioasă şi aleasă i-a adus tatăl ei. Desfăcu grabnic pachetul. Mare însă i-a fost mirarea, cînd în loc de oglinda dorită, găsi o căpățînă de cm mort. Ea s-a speriat văzînd căpățîna. Tatăl ei fiind înțelept, ii răspunse: „Tu fiică alintată şi îndestulată cu multe bunătăți, iii cunoşti bine fața trupească, pentru că mereu stai in fața ogl nzii. Această oglindă însă îți va arăta cum vei fi după moarte. Vezi această căpățîna? Ea este o oglindă mult mai adevărată ca aceea. E drept că privind-o, nu-ți vei mai putea face părul capului după modă, dar îți vei putea aranja întreaga viață morală. în scheletul acesta erau odinioară doi cehi strălucitori, acum nu se mai văd decit două găuri mari! Capul acesta avea pe el un păr frumos ondulat, acum însă e chel! Obrajii erau roşii ca trandafirii, acum au dispărut! Aici mai jos erau nişte dinți frumoşi ca nişte perle, buze roşii ca cireşele coapte, şi vorbe dulci îi ieşeau diri gură! Toate acestea, după cum vezi, au fost trecătoare. Ce a fost ea atunci, eşti tu acum. Şi ce este ea acum, vei fi şi tu odată!"

în urma acestor cuvinte ale înțeleptului ei tată, fiica lui plină de mîndrie se schimbă şi deveni un model de virtute (Prel. d. O M.P. 972).

341) Am ştiut sigur păcatele altora, dar le-am tăinuit, încura-jîndu-i a păcătui înainte? (w)

w) Acesta e un lucru foarte complicat! Se poate spune numai Duhovnicului care-i stăpîn pe sine în a nu divulga, nici a multiplica păcatul, ci a-1 vindeca fără a sminti pe alții prin divulgarea lui (Vezi „Privelişti Apocaliptice", cap. 5 *6* „Taina Pocăinței" cu secretul Spovedaniei, de autor). Altfel, divulgînd. se încarcă amîndoi: şi cel ce a spus păcatul, şi Duhovnicul slăbănogit sufleteşte *CU* multiplicarea păcatului aceluia divulgat. Unii nepricepuți, răi, divulgînd pe aproapele lor — ca Doeg pe David — au multiplicat păcatul şi au umplut lumea de răutate, uciderі (1 Imp. 22; Ps. 51), spargeri de case cu învrăjbirea, divorțarea soților, descreditarea Preoților prin felurite clevetiri... sălăşluindu-şi diavolii: pe limbi, în urechi şi în inimi. Pe acei multiplicatori ai păcatelor îi înfierează Mîntuitorul, zicîndu-le: „Şerpi, pui de năpîrci, cum veți putea «;răi cele bune, fiind răi, că din prisosința inimii grăieşte gura... Jel ce este fără de păcat între voi, să i-a piatra şi să arunce întîi. .. (Mt. 23 *33;* 12 *34, 43-45;* Ioan 8 7).

TREBUIE A-MI JUDECA MULȚIMEA PĂCATELOR MELE Un călugăr dintr-o Mînăstire săvîrşise un păcat. Starețul a chemat pe toti calugării la judecată. Unul însă întîrzia, şi abia veni in urma multor stăruințe. Dar luă cu sine un coş plin cu nisip, pe

carc-1 aducea în spinare. Frații văzîndu-1, îl întrebară din ce pricină poartă coşul în spinare? Călugărul zise: „Păcatele mele sînt multe ca nisipul din coş şi nu le văd, iar eu să judec pealtul?!" Călugării iertară numâidecît pe cel care păcătuise şi făcură pocăință (O.M,P. 709).

PĂCATUL APROAPELUI NU SE DIVULGĂ. Divulgarea păcatelor aproapelui este un cancer drăcesc pe sufletul clevetitorilor şi al omenirii... Păcatul aproapelui poți a-1 destăinui numai Starețului sau Duhovnicului în care a-i siguranța că vor lucra tainic pentru a-i curați

Sufletul aceluia, fără a-1 divulga. în caz. că nu ai Stareț sau Duhovnic înțelept şi iscusit în această lucrare spirituală, foarte delicată şi gingaşă, taci, puneți mîna la gură, vezi-ți de Sufletul tău, îngrijeşte-te de curățirea păcatelor tale... Roagă-te pentru cel greşit lui Dumnezeu cu toată credincioşia ca un adevărat creştin, ca să-1 scape Dumnezeu şi pe dînsul de păcatul sau de demonul acelei patimi. Şi El va face. Astfel procedind, vei scăpa din acele păcate grele şi înmulțitoare, în care foarte multă lume, prin divulgare, se cufundă, se îneacă şi se osîndeşte vremelnic şi veşnic. Păcatele aproapelui nu se divulgă, deoarece prin această demonică ieşire se produc multe răutăți:

1) Vatămi pe aproapele, îi jefuieşti pacea pe care nu eşti în stare să i-o redai, ucigîndu-i cinstea, prin care faptă ai devenit ucigaş, asemenea diavolului față de dreptul Iov, față de Arhiereul Isus, fiul lui Iosedec, şi asemenea îndrăcitului aceluia care ponegrea pe Preotul Liturghisitor înaintea Sfîntului Macarie, ş.a.m.d. (Iov 1 *9-11 ;* 2 *4-5;* Zah. 3 7-2; P. o.c. p. 154-5).

2) Vatămi pe aceia înaintea cărora divulgi păcatele aproapelui tău, molipsindu-i şi îmbrîncindu-i în prăpastia pierzării, că la rîn-dul lor şi aceia vor divulga şi vor multiplica vorba ta, umplînd lumea de acea uricioasă divulgare, primejduind pe mulți vremelnic -şi veşnic.

3) Te vatămi pe tine însuți, multiplicînd păcatul, uriciunea pustiirii îndemnînd şi pe alții la acea satanică lucrare pentru care vei fi îmbrîncit de îngerii căzuți, pe care i-ai slugărit, la înfricoşata Judecată, particulară şi generală, unde, pentru această nemilos-tivire a ta, vei fi judecat şi osîndit precum ai făcut şi tu aproapelui tău cu acele divulgări.

Divulgarea păcatelor aproapelui „păcatelor străine", arată ieşirea afară din porunca dragostei de Dumnezeu şi de aproapele, uriciune de moarte, ucidere, infernalitate. Viciul infernal al uri-ciunii divulgă păcatele şi seamănă învrăjbiri şi nefericiri. Astea sînt zîzaniile, sămînța satanei, fiii şi fiicele diavolului (Mt. 13 *25—30,*

39-40; Ps. 27 *5;* F. Ap. 13 *8-11 ;* 1 Tim. 1 20; 2 Tini.; 3 *1-9;* 4 *14-15).*

Dragostea adevărată, veritabilă, acopere mulțime de păcate (1 Petru *4 8;* Prov. Sol. 10 72; 17 *9;* Iac. 5 *20;* 1 Cor. 13 *4).* Pildă vie de astfel de dragoste plăcută lui Dumnezeu şi folositoare aproapelui, spre binele obştesc, vedem la mai mulți aleşi ai lui Dumnezeu, care ca nişte luceferi luminoşi strălucesc pe cerul Bisericii Lui.

a) Iosif chiar în temniță fiind, descdperindu-şi necazul său față de paharnicul lui Faraon, acopere "răutatea fraților săi care-1 vînduseră, şi acuzarea nedreaptă cu care-1 asuprise şi cufundase -. femeia lui Putifar, zicînd: „Eu sînt luat cu sila (furat) din pămîntul . Evreilor. Şi aici (în Egipt) n-am făcut' nimic vrednic (de osîndă) ca să fiu aruncat în temnița aceasta" (Fac. 40 *15).*

b) Proorocul Daniil, aruncat în groapa leilor spre nimicire de zavistia celor două căpetenii şi 120 dregătorii împărăteşti, după salvarea lui, a răspuns împăratului fără a divulga pe aceia, zicînd: „împărate, veşnic să trăieşti! Dumnezeu a trimis pe îngerul Său şi a astupat gurile leilor, care nu mi-au făcut nici un rău, pentru că am fost găsit nevinovat înaintea lui. Şi nici înaintea ta, împărate, n-am făcut nici un rău" (Dan. 6 22).

c) Psalmistul David, la feluritele divulgări din vremea lui, zicea: „Din bunătăți am tăcut" (Ps. 38 *3).*

d) Cînd Prea Sfînta Fecioara Măria s-a aflat avînd în pîntece de la Duhul Sfînt, Iosif logodnicul şi paznicul ei, drept fiind, şi nevrînd a o vădi, a vrut s-o lase pe ascuns... (Mt. 1 *18—19).* Dacă ar fi vădit-o sau ar fi divulgat-o, ar fi fost un om nedrept şi dezmoştenit din împărăția lui Dumnezeu - (Ps. 10 *5;* 1 Cor. 6 *9).*

e) Mîntuitorul ne porunceşte în Dumnezeeasca Evanghelie: „Orice voiți să vă facă vouă oamenii, faceți şi voi lor asemenea" (Mt. 7 72). Cum nu vrem noi să fim divulgați de alții, tot aşa să nu divulgăm nici noi pe alții; iar lucrînd altfel, călcăm porunca Divină şi ne dezbrăcăm de pacea şi fericirea noastră. Dăm blîndul pe speriat. La această dragoste sfîntă ne îndeamnă şi Apostolul, zicînd: „Fraților! De va cădea vreun om în vreo greşeală, voi cei duhovniceşti îndreptați pe unul ca acela cu duhul blîndeților, păzindu-te pe tine ca să nu cazi şi tu în ispită. Purtați sarcina unul altuia, şi aşa veți împlini legea lui Hristos" (Gal. 6 7—2).

Asta-i calea, asta-i viaţa, asta-i alergarea cea bună. Ia spune-mi, cînd cazi tu într-un păcat sau într-o nevoie ruşinoasă, te dai singur în vileag? Ori te tăinuieşti şi te acoperi cît poţi mai mult ?! Aşijderea faci şi cu toţi ai casei tale. Divulgînd însă păcatele aproapelui; dovedeşti clar înaintea lui Dumnezeu şi a oamenilor, că nu iubeşti pe aproapele ca pe tine însuţi (fiindcă l-ai divulgat, Lc. 10

27; Mt. 22 *38) ;* ci îl urăşti (1 Ioan 2 *9, 11;* 3 *14),* te faci ucigaşul lui (1 Ioan 3 *15).*

Clevetitorii, pîrîşii, ponegritorii, adică toţi cei care dau în vileag păcatele aproapelui lor, sînt nişte denaturaţi, nişte răi, nemilostivi, asemenea fariseilor, care aducînd pe femeia păcătoasă la Domnul şi divulgînd-o, auzim zicîndu-li-se: „Cel ce este între voi fără de păcat, să ia piatra şi să arunce asupra ei... Aceia auzind cuvintele şi fiind mustraţi de conştiinţă, au ieşit toţi afară" (Ioan 8 *2—9).* „Pui de viperă, cum puteţi grăi cele bune răi fiind, că din prisosinţa inimii grăieşte gura. . . Pentru tot cuvîntul deşert pe carc-1 vor grăi oamenii, vor să dea seama de dînsul în ziua judecăţii... Din cuvintele tale te vei îndrepta şi din cuvintele tale te vei osîndi... Cum veţi scăpa voi de gheenă?" (Mt. 12 *34—37;* 23 *33 —38).*

Cei care cu viclenie, cu nemilostivire şi cu răutate infernală divulgă păcatele aproapelui lor, mai ales ale părinţilor spirituali, vor auzi îngrozitoarele mustrări ale Dreptului Judecător:- „Slugă vicleană! Toată datoria ţi-am iertat-o, pentru că M-ai rugat; oare nu se cuvenea să miluieşti şi tu pe tovarăşul tău cum te-am miluit Eu pe tine?" Apoi l-a dat pe el pe mîna muncitorilor..." (Mt. 18 *23 -35).*

Păcatele străine, după cum am mai zis', poţi a le destăinui numai unui Stareţ, Duhovnic, persoană spirituală, care nu divulgă, ci va lucra tăinuit cu înţelepciune de sus (Iac. 3 17) la îndreptarea celui greşit. Cînd nu ai astfel de bărbat al lui Dumnezeu la înde-mînă, taci, ţine îngropat în sineţi taina: „Cutează că nu te va sparge" (Is. Sir. 19 *10),* roagă-te lui Dumnezeu pentru sineţi, căci cred că şi tu în multe vei fi asemenea păcătos, cît şi pentru cel pe care îl ştii greşit, ca să vă lumineze El cu Darul Său, şi să vă scoată din căile pierzării pe calea vieţii. Nu-ţi înmulţi păcatele tale şi prin divulgarea păcatelor aproapelui, semănîndu-ţi astfel spinii păcatelor străine pe toate căile vieţii tale şi multiplicîndu-ţi-le zilnic, că nu te vei putea îndrepta — a face adică pocăinţă adevărată şi a te împărtăşi cu bună pregătire spre folos — pînă nu-i vei smulge pe aceştia din rădăcini de peste tot locul pe unde i-ai semănat şi multiplicat.

în Vechiul Testament locuinţele Preoţilor erau deoparte de cealaltă lume, ca nu cumva văzînd cei din popor slăbiciunile lor, să le divulge, după care Preoţii să fie descreditaţi şi poporul împovărat de păcate şi cufundat în osîndă pe urma acelor clevetiri (Lc. 1 *39-40;* Is. Navi 21 9-11; 1 Imp. 22).

Odinioară Doeg, crezînd că face bine, divulgă pe împăratul David şi pe Arhiereul Abimelec înaintea împăratului Saul, pîrîn-du-i astfel: „Eu am văzut pe fiul lui lesei venind (pe ascuns) în Nob (cetatea preoţilor) la Arhiereul Abimelec. Abimelec a întrebat pe Domnul pentru el, i-a dat merinde (pîinile sfinţite ale punerii înainte), şi i-a dat şi sabia lui Goliat Filisteanul". Saul, în urma acelei divulgări, s-a înfuriat groaznic şi a ucis pe Arhiereul Abimelec şi pe toţi Preoţii Domnului. Apoi a trecut prin ascuţişul săbiei toată cetatea preoţească Nob: bărbaţi, femei, copii, vite...". După aceea David, adeseori cînd îşi reamintea de fapta divulga-torului Doeg, îl blestema oftînd: „Ce te lauzi în răutate puternice? Fărădelege toată ziua. Nedreptate a gîndit limba ta, ca un brici ascuţit ai făcut vicleşug. Iubit-ai răutatea..." (Ps. 51).

în Mînăstirile Bisericii Noului Testament copiii aduşi erau crescuţi aparte, ca să nu observe unele slăbiciuni sau neînţelegeri ale călugărilor şi apoi să fie semănate printrînşii în lume, unde să le înmulţească, îngreuieze, cufunde şi osîndească. Se spune că odinioară un diavol trecînd pe lîngă o Mînăstire, cînd a văzut un copil jucîndu-se acolo în curtea ei, a zis: „Dacă eşti tu aici în Mînăstire, apoi eu n-am ce mai face, tu împlineşti tot lucrul meu" (P. o.c. 303 *20).*

Cei ce observă greşelile aproapelui lor şi s-ar scandaliza pentru aceasta, şi ar dori să spună şi la alte persoane acele scăderi, a le divulga, mai înainte de a le divulga să facă bine şi să citească despre greutatea şi pedeapsa celor ce judecă şi osîndesc pe alţii, a clevetitorilor şi a vadnicilor, la paginile: 96—225 din această carte.

Iată, de exemplu: Nişte nesocotiţi, parte bărbătească sau femeiască, divulgă cuiva un păcat al vecinei sale. Divulgarea se răspîndeşte în toată lumea cu iuţeala fulgerului. Vecina lor cade în disprețul lumii, soțul o bate, o torturează, o schingiuieşte, apoi divorțează de ea şi o leapădă. Lumea o urăşte şi o ponegreşte. Sărmana femeie cade în disperare... copiii rămîn orfani şi fără milă de mamă... neîngrijiți de nimeni... se ofilesc, se îmbolnăvesc ... şi mor cu zile. Cine a cufundat această familie în iadul vremelnic şi veşnic ? Vadnicii. Cînd se vor curați ei de păcatul acesta? Cînd vor reabilita familia aceia. Dar cînd o vor face ei aceasta ? ? ?

Ceea ce au făcut vadnicii de mai sus cu familia aceea, acelaşi lucru l-au făcut şi-1 fac alți vadnici chiar şi cu unii dintre sfinții Liturghisitori. Cînd se vor curați aceştia de păcatul vădniciei lor? Atunci cînd vor dezrădăcina desăvîrşit ponegrirea aproapelui lor divulgat, vrajba sau zîzaniile. Pînă atunci divulgatorii aproapelui rămîn înaintea lui Dumnezeu tot nişte urîcioase zîzanii sau fii şi fiice ale diavolului (Mt. 13 *25 —30),* nişte scule infernale, nişte ucigaşi de oameni, asemenea diavolului pe care l-au slugărit.

Precum făcătorii de pace sînt fiii lui Dumnezeu, aşa şi făcătorii de vrajbă --prin clevetiri, ponegriri şi divulgări sînt fiii diavolului. „Țarina — zice Mîntuitorul — este lumea, sămînța cea bună sînt fiii împărăției, iar zîzaniile sînt fiii celui viclean.'Vrăjmaşul cel ce le-a semănat pe ele, este diavolul" (Mt. *5 9;* 13 *39 —40 ;* comp. Ps. 108 1-19, *27-28;* 34 1-25).

Păcatul aproapelui se spune numai Duhovnicului care nu divulgă — ca şi păcatele mărturisite sub epitrafir — vindecînd fără divulgare; altfel, şi Duhovnicul şi cel ce i-a spus, se fac vinovați multiplicării păcatului şi tuturor smintelelor ce curg din el. „Vad-nicul şi furul acelaşi județ (judecată) iau" P.B.G. 110 (88).

Am întărîtat pe semenii mei la mînie, provocîndu-i a păcătui prin: vorbe rele, drăcuieli, înjurături de cele Sfinte, sudalme, jurăminte, bătăi, vărsări de sînge, ba chiar şi omoruri ? Am hulit faptele bune şi orice virtute strălucită a aproapelui ? Am smintit pe alții cu privirea, cu cuvîntul, cu felurite semne viclene, îmbrîncindu-i în păcate grele? (k)

k) Creştinii — Păstori şi păstoriți — sînt îndatorați a nu da niciodată prilej cuiva de a păcătui; ci să facă tot ce le stă în putință pentru a calma, linişti, pacifica, de se poate, pe toți.. .

FEMEIA CU APA ÎN GURĂ ŞI-A RESTABILIT PACEA ÎN CASA. O femeie creştină necăjită'foc, merse de se plînse înaintea unui Duhovnic iscusit că bărbatul său se poartă foarte rău cu ea. Totodată se mai tîngui că în casa lor nu mai încetează sfada şi bătaia. Duhovnicul luminat gîndindu-se puțin, îi găsi leacul, şi-i zise: „Femeie, vrei să-ți vindeci bărbatul?" „Desigur" — răspunse ea. „Ei bine — zise el din nou — dacă vrei. cu adevărat, i-a această sticlă cu apă (era apă curată în ea). Cînd bărbatul tău va începe să strige, tu să iei în gură puțină apă, dar să n-o înghiți, şi vei vedea minunea". După cîteva zile femeia se întoarse la Preotul Duhovnic şi-i zise: „Cu adevărat Părinte, minunată a mai fost acea apă! Cînd începea bărbatul să strige, eu luam apă în gură, şi el numaidecît se liniştea" (P.P. o.c. III, 101).

342) Din neluare aminte, uneori cu ştiință, ba chiar cu premeditare, am, neglijat şi părăsit virtuțile (a) creştineşti, dedîndu-mă viciilor?

a) VIRTUTEA este o stare rațională a Sufletului, care se arată în întreg felul nostru de a fi şi a lucra. Se zice, şi cu drept cuvînt, că virtutea este una, dar ea cuprinde în sine frumusețea şi diversitatea tuturor virtuților. Precum o diademă împărătească se face din perle şi pietre prețioase, tot astfel şi virtutea constă din frumusețea diferitelor virtuți.

Esen a tuturor virtuților este una, deşi poate fi împărțită în multe feluri şi a purta diferite nume, precum şi esența aurului este una, "u toate că pare împărțită în tot felulde bijuterii, după istețimea şi voința artistului. De aceea nu este perfect virtuos omul care nu stăpîneşte o virtute oarecare. Toate virtuțile sînt legate între ele şi atîrnă una de alta. Legătura dintre ele este ca aceea, dintre verigile unui lanț. Iubirea se ține strîns de bucurie, bucuria de blîndețe, blîndețea de

smerenie, smerenia de serviabi-litate, serviabilitatea de speranţă; speranţa de credinţă, credinţa de ascultare, ascultarea de simplitate.

Virtutea este ceva natural, cum este de pildă; sănătatea, iar viciul este contra naturii, cum e de pildă, boala. Dumnezeu ne-a dat ochii nu ca să vedem lucrurile nefolositoare, ci ca să admirăm operele Sale şi sâ-L adorăm ca pe A-toate-Fâcătorul. Cunoaşterea virtuţii trebuie să ne fie înnăscută şi chiar este înnăscută, căci dacă ea n-ar fi sădită de Dumnezeu în fiecare, de unde am şti noi ce trebuie să facem şi ce nu? Drumul cel mai scurt, mijlocul cel mai uŞor de a ajunge la virtute, este să nu te uiţi numai la neplăcerile ce ţi le procură, ci şi la răsplata ce te aşteaptă şi încă nici numai la aceasta.

Vrei pilde de oameni plini de virtute? în Sf. Scriptură se găsesc nenumărate exemple de viaţă virtuoasă. Unul se distinge prin sărăcie, altul prin bogăţie. Aşa de pildă: Proorocul Ilie era sărac, iar Patriarhul Avraam bogat. Din aceste două căi — a sărăciei şi a bogăţiei — alege (pe aceea care o crezi mai uşoară şi mai potrivită de urmat. Iarăşi, unul se distinge prin viaţa sa familiară, altul prin viaţa sa singuratică. Mergi pe oricare vrei din aceste două drumuri, căci amîndouă duc la cer. Unul s-a distins prin multă postire, ca Sf. Ioan Botezătorul, altul prin nepostire, ca Iov. Mai departe, acesta din urmă avea grijă de soţie, fii, fiice şi servitori, pe cînd celălalt nu avea nimic altceva decît haina de peri de cămilă. Dar ce vorbesc eu de familie, bogăţie şi bani, cînd chiar un rege poate fi virtuos, căci într-un palat împărătesc este o viaţă mult. mai zbuciumată decît într-o casă particulară. David a strălucit ca rege, fără ca purpura şi diadema să-i fi micşorat zelul de cel»; bune şi frumoase. Altul, şi anume Moisi, era însărcinat cu conducerea unui întreg popor. O astfel de situaţie este împreunată cu greutăţi şi mai mari... Vrei să vezi că şi un ostaş poate fi feiic.it ? Priveşte la Cornelie sutaşul. Vrei şi un mare demnitar? Gîndeşte le la camerierul reginei Etiopiei! Bogăţia bine întrebuinţată nu ne poate duce la pieire, oricare ne-ar fi starea socială. Dimpotrivă, dacă nu le întrebuinţăm bine, ne pot duce la pieire alît *împărăţia* cit şi bogăţia şi sărăcia. . .

Virtutea nu poate fi învinsă nici de bogăţie, nici de sărăcie, nici de stăpînire, nici de cei mici, nici de potentaţi, nici de ruşine, nici de dispreţ. Pe toate acestea virtutea le lasă să zacă pe pămînt, pe cînd ea se înalţă la cer. Gînd Sufletul este nobil, nu este nimic pe lume care să-1 împiedice să fie virtuos. Cînd lucrătorul este sigur pe meşteşugul său, nu-i poate lua această stăpînire nici o putere din afară. Acelaşi lucru este şi cu orice artă. Dacă aftistul[4] este stăpîn pe arta sa şi exersat în ea şi o înţelege temeinic, nimeni nu i-o poate lua, chiar dacă e chinuit de boală sau de sărăcie, ori nu-i poate mînui unealta şi nu poate munci. Arta lui rămîne artă, căci putinţa producţiei artistice nu se pierde. Acelaşi este cazul cu omul virtuos: în orice situaţie s-ar găsi, în bogăţie sau sărăcie, în boală sau sănătate, în glorie sau în umilire, totdeauna el va fi deopotrivă de virtuos (d. M.C.I. o.c. pp. 19—20).

343) **Nu m-am ostenit cu sîrguinţă bine chibzuită a vedea pe Dumnezeu din lucrurile Sale din univers?**

344) **Nu m-am silit a cunoaşte pe Dumnezeu din: cartea naturii, lumea cerească, a plantelor, vietăţilor, trupul şi Sufletul omenesc. .. ba chiar am şi nesocotit minunăţiile şi superioritatea Sufletului omenesc, care-i icoana vie a Creatorului său?**

345) Nu m-am silit a-mi agonisi o credinţă vie în Dumnezeu ? (b)

b) TEOLOGALA VIRTUTE A CREDINŢEI. Numirea acestei virtuţi Dumnezeeşti vine de la cuvîntul: „cred", „credere", „a crede", care înseamnă a fi sigur despre un lucru sau lucrare pe care nu le vedem şi nici nu le-am văzut cîndva. Cîteodată mai înseamnă fidelitatea sau sinceritatea vorbei sau promisiunii.

Credinţa adevărată este un minunat Dar revărsat asupra noastră, în noi, de Dumnezeu, prin care primim drept şi adevărate toate cîte ni s-au descoperit .de El în Dumnezeeştile Scripturi şi în Sf. Tradiţie, pe care ni le face cunoscute Unica Sfîntă Sobornică şi Apostolică Biserică a lui Dumnezeu *. Cuvîntul „cred" — după învăţătura Ortodoxiei noastre — se cuprinde în patru părţi ale Simbolului Credinţei adevărat creştineşti, astfel:

*** Cu Darul sînteţi mîntuiţi prin credinţă, şi aceasta nu de la voi; al lui Dumnezeu este Darul" (Efs.** *2 8;* **comp. Rom. 12** *3;* **6** *23;* **Filip. 1** *29; 2* **Petru 1 7). Este un Dar, o roadă a Sfîntului Duh (1 Cor.** *12 9;* **Efs. 5** *9;* **Gal. 5** *22).*

1) Despre Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfint, Prea Sfîntă Treine cea de o Fiinţă şi nedespărţită (art. I—VIII).

2) Despre Sfîntă Biserică Sobornică şi Apostolică(art. IX).

3) Despre Sfintele Taine (art. X).

4) Despre învierea obştească şi viaţa viitoare (art. XI—XII).

Cuvîi.tul „cred" înseamnă că primesc şi mărturisesc ceea ce învaţă Bir arica despre Dumnezeu. El are acelaşi sens ca şi cuvîntul „credinţă". Să vedem acuma ce înseamnă „credinţă?" Există o credinţă pe care se bazează legăturile dintre oameni şi există o credinţă care întreţine legătura omului cu Dumnezeu. între ele e o înrudire, dar şi o deosebire. Credinţa pe care o are un om în ceea ce-i spune alt om, e o încredere, care-şi poate găsi întărirea în dovedirea sau arătarea văzută a lucrului care a fost susţinut de unul şi crezut de altul. Credinţa în Dumnezeu nu-şi poate găsi în viaţa pămîntească o astfel de întărire, prin dovedire sau arătare văzută. Dar are şi ea o întărire printr-un fel de arătare tainică, nevăzută, în faţa ochilor Sufletului. Deci, credinţa în Dumnezeu e primirea de către noi ca adevărate — pe bază de încredere în Dumnezeu şi pe baza unei vederi sufleteşti — a tuturor adevărurilor pe care le vedem prin descoperirea mai presus de fire, în vederea mîntuirii noastre. Sf. Ap. Pavel ne spune despre credinţă, că: „este adeverirea celor nădăjduite şi dovedirea lucrurilor celor nevăzute" (Evr. 11 7). După Teodoret al Cirului, credinţa creştină este învoirea liberă a Sufletului, vederea sufletească a unui lucru nevăzut, statornicia în ceea ce este adevărat, înţelegerea celor nevăzute, potrivită firii (I.C.O. o.c. p. 45). .

Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, Capul şi săvîrşitorul credinţei (Evr. 12.2), defineşte adevărata credinţă în cuvintele: „Cel ce crede în Mine şi Celui ce M-a trimis pe Mine, are viaţă veşnică, la Judecată nu va veni; ci va trece din moarte la viaţă" (Ioan 3 *16, 18, 36;* 4 *47-53;* 5 *24;* 6 *35;* 7 *38;* 4 *14;* 11 *25, 40;* 14 *1, 11;* 20 71 *31;* Mt. 9 *28;* Mc. 1 75; 16 17...;). „Cel ce M-a văzut pe Mine a văzut pe Tatăl... că Eu sînt în Tatăl şi Tatăl este în Mine...." (Ioan 14 *9—10).* De asemenea şi Apostolul adevereşte aceasta, zicînd: „Credinţa este adeverirea celor nădăjduite, dovada lucrurilor celor nevăzute"' (Evr. 11 7). în altă parte vorbind despre necredin-cioşia vechiului Israil, zice: „Au doară necredinţa lor va face netrebnică pe credinţa Iui Dumnezeu? Nu..." (Rom. 3 *3— 4).* Uneori cuvîntul credinţă arată vocea conştiinţei şi sensul vorbirii Apostolului: „Tot ce nu este din credinţă, este păcat" (Rom. 14 *23).* Alte ori are sens de încredere sau nădăjduire: „Credeţi că pot *să* fac Eu aceasta?... De poţi crede, toate sînt cu putinţă credincio-sului... Doamne, adaugă-ne credinţă... De veţi avea credinţa neîndoielnică, veţi zice dudului — muntelui acestuia: dezrădăci-nează-te şi te aruncă în mare, şi va fi... Credinţa ta te-a mîntuit... Mergi, şi cum ai crezut fie ţie. . . Amin grăiesc vouă : nici în Israil n-am aflat atîta credinţă... *Să* ceară cu *credinţă"* (Ml. 9 28; Mc 9 *23;* Mt. 17 *20 ;* 21 *21;* Lc. 8 *48;* Mt. 8 *10;* lac. 1 6*).* Cuvintul „credinţă" adeseori îl întrebuinţăm pentru a indica toate adevărurile pe care sîntem datori a le crede. Aşa d.p.: zicem şi „credinţă creştină" în loc de „adevăruri creştine".

Mîntuitorul ne adevereşte că „adevărata credinţă este lucrul lui Dumnezeu, zicînd: „Acesta este lucrul lui Dumnezeu, ca să credeţi...". Şi lui Petru: „Fericit eşti Simone Var-Iona, că trup şi sînge nu ţi-a descoperit ţie; ci Tatăl Meu Cel din ceruri" (Ioan 6 *29;* Mt. 16 17; comp. F. Ap. 11 *21;* 1 Cor. 2 *5;* 3 *5;* Efs. 1 19; Cols. 2 72; 2 Tes. 1 11; 1 Tim. 1 *14).* Din acestea cunoaştem că: credinţa nu este un produs al minţii, judecăţii sau raţiunii omeneşti; ci un minunat rod suprafiresc produs în noi prin Darul lui Dumnezeu. Prin acest minunat Dar, noi credem foarte tare, cu o puternică siguranţă desăvîrşită, toate adevărurile care ne învaţă unica Biserică dreptcredincioasă a Dumnezeului Celui viu, care, după cuvîntul apostolesc, este: „stîlp şi întărire a adevărului" (1 Tim. 3' *15;* comp. 1 Parai. 17 72 — 74; Evr. 3 *6).*

Credinţa aceasta adeseori -o numeşte Dumnezeeasca, pentru a o deosebi de cea omenească prin care credem multe lucruri sau lucrări, despre care nu avem o imediată cunoştinţă prin noi înşine. Aşa d.p.: credem cele scrise în istoriile antice, medievale, moderne, cele ce n-am văzut nici n-am mai auzit. Siguranţa istorică se întemeiază pe mărturia istoricilor. Dacă n-am crede decît

numai ceea ce âm văzut şi auzit noi înşine, nici o faptă sau lucrare din trecut n-ar putea'fi crezută de noi, şi astfel am fi rupți de trecut, neavînd, neprimind nici o cunoştință despre el, sau necrezînd în istorisirile trecutului. într-adevăr, învățătura sau cunoştințele încep mai întîi cu credința şcolarilor, ucenicilor, în vorbirile profesorului, care ştie şi predă ştiința. Aşadar, dacă. credem oamenilor învățați care ne fac legătura celor prezente cu cele din vremurile cele mai îndepărtate, cum s-ar putea a nu crede noi cele descoperite nouă de însuşi Dumnezeu prin aleşii Săi: Moisi, Proorocii, Fiul Său, Apostolii şi urmaşii lor?

Această virtute Dumnezeeasca, credința în Dumnezeu şi in tot ce ne învață Biserica Lui despre lucrurile nevăzute, este cu totul altceva, ceva suprafiresc, față de spusele oamenilor despre lucrurile naturale petrecute în cursul vremurilor trecute în alte țări şi în țara noastră. Credința aceea omenească e folositoare in viață, cind cei ce ne-au vorbit sau vorbesc sint oameni de încredere. Credința creştină — Divină — însă, este cu mult mai folositoare decît cea omenească. Aceasta ne luminează mintea pentru a cunoaşte cît: mai bine pe Dumnezeu, şi în general lucrurile Lui supranaturale. Cei ce doresc a afla şi a şti cum laudă Dumnezeeasca Scriptură „credința adevărată", să citească în întregime capitolul 11 al epistolei SI. Ap. Pavel către Evrei. Acolo Apostolul face o arătare învederată asupra tuturor Sfinților şi eroilor credinței din Vechiul Testament, adeverind că: credința a fost izvorul şi temeiul virtuților lor strălucitoare, sămînța minunatei lor sfințenii.

În Dumnezeeasca Evanghelie aflăm pretutindeni strălucind laudele cele mai mari ale credinței. Aşa d.p.: Sf. Elisabeta primind vizita P.S. Fecioarei Măria Maica Preacurată, zice: „Fericită este ceea ce a Crezut că se vor împlini cele spuse ei de la Domnul" (Lc. 1 *45;* comp. Ioan 20 *29).*

CREDINȚA, ÎNSOȚITĂ DE FAPTELE BUNE, A FĂCUT ŞI FACE SFINȚI. Adevărata credință unită strîns cu faptele bune, a ales de partea lui Dumnezeu pe Sfinții strămoşi: Abel, Adam şi Eva, Sit, Enos, Cainan, Malaleil, Iared, Enoh, Matusalem, Lameh, Noe (Fac. 5). Patriarhii: Avraam, Isaac, Iacob şi cei 12, Moisi şi Aaron, Proorocii şi alți drepți. Dumnezeiasca Scriptură laudă mult credința lucrătoare a acestora şi a altor mulți Sfinți, măreşte minunile şi povesteşte luptele lor pline de vitejie. Alții au suferit: ocări şi bătăi, cătuşe şi temniță. Au fost bătuți cu pietre, herestruiți. supuşi la chinuri, ucşi cu sabia, au rătăcit în cojoace şi în piei de capre, suferind lipsuri, supărări şi răutate. Aceia, de care lumea toată nu era vrednică, au rătăcit prin pustietăți şi prin munți, prin peşteri şi prin crăpăturile pămîntului..." (Evr. 11 *36—38).* De aici vedem arătat că, credința care mîntuieşte este împreunată cu lucrurile cele bune. Credința singură fără de fapte bune este moartă şi nelucrătoare. „Că precum trupul fără de duh este mort, aşa şi credința fără de fapte este moartă" (Iac. 2 77).

Creştine! Tu le lauzi că crezi, dar ce folos este cînd tu faci lucruri care calcă Legea Dumnezeiască? Şi dracii cred şi se cutremură, dar nimic nu se folosesc. Tu crezi că Dumnezeu a dat cele zece porunci şi că cel ce calcă una din ele, fără de îndoială se munceşte; dar tu toată ziua, fără de nici o temere şi sfială, defaimi fiecare poruncă! Deci, ce te foloseşte pe tine credința ta? Tu crezi că Dumnezeu a legiuit ca să-L iubeşti pe El din toată inima şi din tot Sufletul şi din tot cugetul, şi pe aproapele tău ca pe tine însuți; dar tu îl defaimi pe Dumnezeu prin călcarea legii, iar pe aproapele îl nedreptățeşti şi-1 vatămi în toate chipurile! Deci, ce folos ai din credința aceea a ta? Tu crzi că de nu vei ierta greşelile oamenilor, cu neputință este să-ți ierte Dumnezeu păcatele tale, dar tu pentru cea mai mică greşală a fratelui tău, cauți a-1 ataca, lovi, răni... Crezi că Dumnezeu îți porunceşte ca să iubeşti pe vrăjmaşii tăi! Dar tu îi urăşti şi-i izgoneşti pe ei pînă la moarte. Deci, ce te foloseşte pe tine credința ta? Tu crezi că Dumnezeu îți porunceşte „Învățați vă de la Mine că sînt blînd şi smerit cu inima", dar tu eşti manios şi mindrii! Deci, ce te foloseşte pe tine credința ta?

Săracul poartă fața lui Hristos, ori ce vei face săracului, lui Dumnezeu faci. „întrucît ați făcut — zice — unuia dintre aceşti frați prea mici ai Mei, Mie ați făcut". Crezi aceasta? Aşa, cu adevărat. Tu însă vezi săracul, dar îți întorci fața ta despre dînsul! Vezi săracul, şi în loc de milostenie, îl însărcinezi pe el cu ocări! Aşadar, ce te foloseşte pe tine credința ta? Crezi că te

aşteaptă altă viaţă veşnică, dar însă vieţuieşti ca un următor şi ucenic al lui Epicur muritor cu Sufletul! Deci, care este folosul credinţei tale? Tu crezi că va să vină o zi în care va să şeadă Dumnezeu pe Scaunul Slavei Sale să judece pămîntul şi lumea, că lucrătorii faptelor bune vor merge în viaţa veşnică; iar cei ce au făcut păcate în munca veşnică; însă de lucrarea faptei celei bune cu totul te leneveşti, şi tot păcatul cu osîr-die îl faci! Aşadar, ce te foloseşte pe tine credinţa ta? Această credinţă nu mîntuieşte pe om... Credinţa ne ajută nouă la lucrarea faptelor bune, şi faptele bune dau la credinţă desâvîrşirea... (K.E.D. o.c. pp. 40—42).

Omul fără de credinţă, se găseşte-n adevăr.
Pe-o prăpastie adîncă, atîrnat de-un fir de păr!
Dacă el se-nchină-n clipa, cînd vrea firul să se rupă,
Prinde-n mîini toiag de aur, iar prăpastia se-astupă!

CREDINŢA ADEVĂRATĂ E DE FOARTE MARE TREBUINŢĂ PENTRU LUMINAREA ŞI MÎNTUIREA NOASTRĂ. „Fără de credinţă nu e cu putinţă a bine plăcea lui Dumnezeu" — zice Apostolul (Evr. 11 *6).* Precum din multele izvoare ale pă-mîntului se formează: pîrae, gîrle, rîuri şi fluvii, şi cu cît curg în mai mari depărtări, cu atît mai mult se înmulţesc apele lor; aşa şi din crescînda credinţă cu fapte bune, se înmulţesc Darurile bine-făcătoare omenirei. Cel ce crede drept şi are fapte bune, acela ori ce cere în folosul său ori al binelui obştesc de la Dumnezeu cu toată încrederea, va lua. Aceasta cunoscîndu-o Apostolul, striga: „Mari sînt isprăvile credinţei" ( ). Cercetînd bine Sf. Scriptură şi Sf. Tradiţie, vedem că adevărata credinţă creştinească este maica tuturor faptelor bune. De la începutul omenirei aceştia zidită de Creatorul a toate, vedem că toţi drepţii prin buna credinţă au plăcut lui Dumnezeu.

Abel prin adevărata credinţă aduce jertfă lui Dumnezeu mai bună decît fratele său Cain, şi astfel e auzit şi mărturisit drept.

Si, prin credinţă a ajuns să poarte numirea de Dumnezeu; iar urmaşii săi d in fiii şi fiicele Iui Dumnezeu (Fac. 6 7 — *4\,*

Enoh, al 7-lea mărturisitor, bine plăcînd lui Dumnezeu şi umblind după voia Domnului, prin credinţă a fost mutat de pe pămînt şi luat de Dumnezeu.

Prin credinţă Noe ascultă porunca lui Dumnezeu, vede potopul universal venind, lucrează 100 — 120 de ani la uriaşa corabie sub grindina batjocoritor contemporanilor săi; în care apoi se salvează el cu toată casa sa (8 Suflete), cîte şapte perechi din vietăţile curate şi cîte două perechi din vietăţile necurate, din groaznicile ape spu-megînde ale acelui mare potop.

Avraam prin credinţă ascultă porunca Domnului, iese din casa, neamul şi patria sa, vine în pămîntul făgăduit, şi devine prietenul lui Dumnezeu (Fac. 4 4, *25-26;* 5 *22 -24 ;* 6-9; 12-22 Evr. 11 *4-19).*

Moisi Proorocul prin credinţă a fost mare înaintea lui Dumnezeu, a lui Faraon şi a tot poporul, a adus cu puterea Divină cele zece mari plăgi asupra Egiptului, a despărţit Marea Roşie trecînd prin ea pe toţi Israeliţii şi înnecînd pe Faraon cu toată oastea Egiptenilor săi, conducînd pe Israil 40 de ani prin pustie spre Pămîntul Făgăduinţei (Vezi pe larg Pentateucul).

Prin credinţă Isus Navi desparte apele Iordanului, cele de sus îngrămădindu-se unele peste altele ca nişte ziduri uriaşe şi cele din jos scurgîndu-se pînă a trecut tot poporul Israelitan (peste vreo 3 000 000 de Suflete), a stat de vorbă cu strălucitul voevod al oştirilor cereşti Arhangelul Mihail, a surpat şi risipit zidurile Ierihonului, a oprit pe loc prin rugăciunea cu braţele întinse aproape o zi întreagă, soarele deasupra Gabaonului şi luna deasupra văii Aialonului... (Is. Navi 3; 5 7.3-75; 6; 10 *12-14).*

Prin credinţă Ghedeon, Samson, Ieftaie, Samuil şi David, au biruit pe vrăjmaşii poporului lui Dumnezeu (Jud. 6—8; 11—12; 13-16; 1 Imp. 1-8; 16-30; 2 Imp. 1-24; 3 Imp. 1...).

Prin o înfăcărată credinţă în Dumnezeu cei trei tineri au stins puterea focului cuptorului înşeptit ars în care au fost aruncaţi de Nabuhodonosor împăratul Babilonului; Daniil cu credinţa a astupat gurile leilor; Mardoheu prin credinţă a scăpat de uneltirile viclene şi ucigaşe pe care Aman puternicul zilei acelor vremi le întinsese asupra lui şi a neamului său de sub stăpînirea Perşilor (Dan. 3; 6; Est. 2-10).

Credința e o arătare a lucrurilor celor nevăzute. Acolo în marile depărtări de spațiu sau de timp — în trecut, prezent şi-n viitor — unde nu putem ajunge cu privirile ochilor sau cu mintea noastră, ne duce, NE descopere şi ne arată credința adevărată şi luminată. Prin credință — zice Apostolul — cunoaştem că toată lumea aceasta a fost făcută prin Cuvîntul lui Dumnezeu, că toate cele văzute şi au luat ființa din cele nevăzute. Prin adevărata credință luminată de sus, noi cunoaştem pe: Dumnezeu, puterea şi mila Lui, împărăția Cerurilor şi viața veşnică, moartea şi învierea tuturor oamenilor, Patria noastră cerească Noul Ierusalim, cu locurile de sus ale fericirii drepților şi iadul de jos cu locurile de tortură ale păcătoşilor necurățiți de păcate.

Isaac Newton (1624—1727) a fost un geniu ştiințific, despre care se zice: „De la el însuşi ne-a venit mai multă lumină, decît aceea produsă de zece veacuri înaintea lui". Se spune că el îşi descoperea capul, în semn de salut, ori de cîte ori auzea pronunțîndu-se Numele lui Dumnezeu. Acesta avea între cunoscuții săi un savant ateu, dar el însuşi era un bun creştin. Newton avea în cabinetul său un glob ceresc, pe care erau reprezentate constelațiile, lucrarea aceea era o adevărată capodoperă. Colegul său, frapat de frumusețea acelui glob, s-a apropiat de el, apoi admirînd lucrătura, s-a întors către Newton şi i-a zis: „Cine 1-a făcut?" — „Nimeni!" i-a răspuns celebrul astronom. Ateul a înțeles şi a tăcut (L.L. o.c. p. 181).

Altădată nişte prieteni învățați vin şi-1 întreabă pe credinciosul învățat creştin Newton: „Cum se împacă ştiința lui cu credința, îndeosebi cum se poate împăca ştiința lui cu învățătura despre invierea morților". Drept răspuns, Newton luă un magnet puternic şi-1 apropie de o grămadă de praf de pămînt amestecat cu praf de metal. Firele de metal începură îndată a se alege din pămînt. Pămîntul rămase pe loc, iar metalul se strînse grămadă pe marginea magnetului: „Iată, vedeți — zice atunci Newton — magnetul meu strînge praful de metal amestecat în pămînt. Luați o bucată de fier, sfărîmați-o în pulbere, aruncați-o în pămînt sau' în gunoi, şi eu o scot de oriunde cu magnetul meu. Aşadar, dacă magnetul meu poate face acest lucru, apoi dragii mei, trebuie să îngăduim că Dumnezeu Cel A-tot-puternic, Făcătorul cerului şi al pămîntului, va avea şi El un magnet, ceva şi mai puternic, cu care va strînge cenuşa şi praful oaselor noastre din țărîna pămîntului. Precum magnetul meu scoate şi strînge pulberea de metal din pămînt, aşa şi invierea va scoate şi va strînge oasele noastre din pămînt, şi Domnul le va reda viață". Minunat răspuns! (I.R. o.c. 76).

CREDINȚA ADEVĂRATĂ E BINEFĂCĂTOARE. Cea mai mare binefacere a credinței, este că dă Sufletului pacea aşa de prețioasă, încît afară de ea toate celelalte bunuri devin neprețioase, fiindcă în pace constă: odihna, liniştea, bucuria adevărată. De binefacerile credinței avem mare trebuință chiar şi în viața noastră pămîntească pentru sporul şi fericirea noastră. Aşa, omul credincios este asemănat de psalmistul David cu pomul sădit lîngă izvoarele apelcr, care îşi dă roadele la vremea sa, a cărui frunză nu cade, şi tot ce face sporeşte, devenind fericit (Ps. 1 1— *3).*

înțelepciunea de sus (Iac. 3 *17)* ne arată că: credința adevărat creştinească, este izvorul tuturor virtuților. Credința întotdeauna a făcut isprăvi mari. Un mie număr de ostaşi convinşi de iscusința voevodului lor, a făcut minuni de vitejii şi biruințe strălucite. Aşa Ghedeon, numai cu 300 de oameni aleşi, a zdrobit mulțimea oştirilor Moabite (Jud. 7). Treizeci şi cinci de mii de greci urmează pe Alexandru Macedon la cucerirea lumii. Babilonul se credea făcut pentru măriri şi măririle lumii se plecau în fața credințelor lui deşarte, idolatre. Columb singur într-o lume întreagă se încăpățînează să creadă într-un nou univers, şi un nou univers iese din valurile oceanelor. Prieteniile, patriotismul, dragostea, toate sentimentele cele mai nobile, sînt un fel de credință. Să citäm şi pe Martiri? Aceşti eroi, "fără armate, fără legiuni, au învins pe tirani, au înblîn-zit leii, au smuls focului violența şi spadelor tăişurile. Credința, ca şi alte virtuți, atîta este "virtute bună, cît timp se întoarce spre originea sa,, adică spre Dumnezeu. Din credință se naşte, precum ştim şi din ceea ce spun toți înțelepții, dogma care comandă să crezi într-un Dumnezeu răsplătitor şi răzbunător, care-i cea mai puternică Susținere a moralei; a politicii şi a măreților edificii spirituale ale popoarelor.

în sfîrşit, dacă veţi da credinţei întrebuinţarea ei adevărată şi dacă o veţi întoarce în întregime către Creator, dacă o veţi face, ochiul intelectual prin care descoperiţi minunile cetăţii Sfinte Noului Ierusalim Ceresc de sus şi a imperiului existenţelor reale, dacă ea vă serveşte ca aripi sufleteşti, veţi cunoaşte că sfintele cărţi nu au exaltat această virtute, cînd vorbesc de minunile ce se pot face prin ea. Credinţă cerească, credinţă mîngîietoare, tu faci mai mult decît să muţi munţii din locul lor, tu ridici greutăţile copleşitoare care apasă pe inima omenească! (Spic. d.C.G.C.L, pp. 53—4).

Istoria ne arată că naţiunile cele mai înaintate în civilizaţie şi în putere, au fost „Naţiunile Creştine". De asemenea cei mai mari descoperitori au fost Creştini luminaţi, d.p.: Newton, despre care am vorbit, care mai înainte de a pronunţa Numele lui Dumnezeu, îşi descoperea capul său. Epocile acelor naţiuni credincioase cu oamenii lor credincioşi, au fost epoci de glorie şi progres. Astfel, adevărata credinţă are în sine o putere Divină, care: transformă, înalţă, înnobilează, sfinţeşte şi îndumnezeieşte pe om. Adevărata credinţă conţine în sine o energie spirituală, care se arată prin fapte bune. Credinţa adevărată e în strînsă legătură cu faptele bune, cu vieţuirea creştinească-duhovnicească, ca trupul cu Sufletul omenesc. Deci, precum trupul fără Suflet este mort, aşa şi credinţa fără fapte este moartă (Iac. 2 *26).*

BINEFACERILE CREDINŢEI SÎNT MARI. Ce ar fi pe pămînt, dacă soarele nu l-ar încălzi? Pămîntul în partea nestrăbătuţa de razele soarelui, îşi pierde productivitatea. Acolo plantele, grinele şi pomii nu prind rădăcini, şi în locul lor răsar numai buruieni şi mărăcini. Aşa e şi cu inima omenească. Ce ar fi de inimile omeneşti dacă n-ar avea o bună credinţă? Dacă de pe cerul inimii dispare acest soare dătător de viaţă, atunci floarea virtuţilor, pomul faptelor bune, se usucă şi în locul lor răsar mărăcinii făţărniciei şi buruienile înclinărilor rele, adăpostitoare de patimi.

TĂRIA CREDINŢEI ADEVĂRATE. Un împărat pâgîn.voia să constrîngă pe un Episcop Creştin a se lepăda de Hristos şi a jertfi idolilor. Episcopul refuză. Atunci împăratul îi zise: „Nu ştii că am putere să te omor într-o clipire de ochi" ? „Ştiu — răspunse Episcopul — dar îngăduiţi-mi să vă pun o întrebare. Să presupunem că unul din slujbaşii Măriei tale ajungînd în puterea inamicului, ar fi silit să-ţi devină necredincios. Refuzînd el pe inamic, acesta îl despoaie de îmbrăcăminte şi-1 alungă, iar slujbaşul vine la tine. Spune-mi, oare nu vei împodobi cu cea mai aleasă haină pe acel slujbaş?" împăratul ascultînd, întrebă pe Episcop: „Ce însemnă pilda aceasta?" Episcopul îi răspunse: „Măria ta mă poţi despuia de hainele mele, dar împăratul Ceresc îmi va dărui altele. Aceasta e pricina pentru care eu nu mă lepăd de credinţă". împăratul n-a făcut nici un rău Episcopului şi l-a eliberat.

CREDINŢA MARTIRILOR. Un Martir Creştin - Petru de Verona — fu ucis cu pumnalul. Pe cînd îl împungeau strigă cu putere: „Eu cred în Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită". Cînd a căzut la pămînt întţl-un lac de sînge, nemai putînd vorbi, îşi muie un deget în sînge şi cu sîngele său scrise pe pământ cuvîntul: „cred"...

Astfel de caractere; de a-şi mărturisi pînă la moarte credinţa, ne trebuiesc azi, cînd mulţi se ruşinează a-şi face chiar Sfîntă Cruce] ca să nu fie văzuţi de oameni; iar alţii ascultă şi cred .prosteşte în minciuno-învăţăturile ereticdor şi pleiadei sectarilor, clătinîn'du-se şi povîrnindu-se în prăpăstiile rătăcirilor acelora! (Prel. d.T.P. o.c, pp. 56-60).

ADEVĂRATA CREDINŢĂ NU-I CONTRARĂ JUDECĂŢII SAU LUMINĂRII SUFLETELOR. Aceasta reiese clar din descoperirile şi lucrările ei minunate. Credinţa adevărată nu numai .că nu e contrară judecăţii omeneşti, ci chiar o presupune şi cere ajutorul ei. în vceasta privinţă discuţiile se urmează de mult. Unii au afirmat că credinţa nimiceşte judecata, fiindcă neglijează folosinţa facultăţilor sale, alţii au proclamat a-tot-pufernicia judecăţii. Cîte piedici în această privinţă! Mulţi gîndesc că, a crede sau a avea credinţă Dumnezeiască, este a fi sigur de ceva fără a-şi da seama, şi anume a crede ceva ce este contrar judecăţii. Dar nu e aşa ! Chiar de la

începutul Creştinismului, Sf. Ap. Pa vel a spus filosofilor pagini, că supunerea credinţei noastre este cuvîntătoare sau raţională, şi de atunci pînă acum toţi filosofii creştini au dovedit că credinţa şi judecata nu sînt doi vrăjmaşi neîmpăcaţi. Au dovedit chiar, că atît credinţa, cît şi judecata, îşi au misiunea lor în lumea intelectuală; judecata pentru a cunoaşte lămurit adevărurile naturale sau fireşti, credinţa spre a înălţa pe cm pină la adevărurile lumii supranaturale sau suprafireşti, adevăruri pe care mintea omului nu le poate cuprinde, adică nu le poate vedea în viaţa de faţă. Precum ochiul trupului vede pînă la un punct determinat, orizontul, astfel şi judecata omenească, ochiul Sufletului, îşi are orizcntul său hotă-rît, peste care nu poate vedea. Credinţa însă merge mai departe decît orizcntul acesta, nu spre a se pune cu îndrăzneală pe căi necunoscute, ci spre a merge sub conducerea autorităţii infailibile a lui Dumnezeu, aşa că s-ar putea zice că credinţa este telescopul judecăţii. Ochiul, mai departe de întinderea sa, fără telescop nu poate vedea nişte lucruri care într-adevăr există; tot aşa telescopul singur nu le vede, le vede ochiul cu ajutorul telescopului. Acelaşi lucru îl putem afirma despre credinţă şi judecată. Prin judecată avem siguranţa, că autoritatea pe care este întemeiată credinţa noastră este însuşi Dumnezeu, şi atunci supunerea noastră acestei credinţe este conform judecăţii, raţională, cuvîntătoare.

Prin urmare, credinţa presupune judecata, şi neavînd evidenţa directă a adevărurilor care sînt obiectul credinţei, avem evidenţa motivelor care ne îndeamnă a crede aceste adevăruri. Dacă atît obiectul, cît şi motivele credinţei ar fi obscure, atunci şi credinţa ar fi obscură. Şi dacă ar fi evidenţă în ambele părţi, atunci ar fi ştiinţa adevărurilor revelate şi n-ar mai fi credinţă. Dar Dumnezeu, Care'a impus minţii noastre datoria de a se supune nevoind aceasta, ' dispune, ca mintea mărginită a omului să se jertfească şi să se închine minţii nemărginite, adevărului suprem şi desăvîrşit, care este Dumnezeu.

Prin credinţă, aşadar, ne supunem autorităţii iui Dumnezeu, *Care* ne-a revelat sau manifestat nişte astfel de lucruri. Faptul revelat ici se poate dovedi că orice fapt istoric; prin urmare, avînd motivele evidente ale credinţei, motive care izgonesc orice îndoială şi ne dau siguranţa cea mai perfectă, cel ce crede are conştiinţa că are dreptul a crede, adică crede conform judecăţii. Deci, credinţa nu este contrară judecăţii. însă să nu pierdem din vedere că credinţa Dumnezeiască trebuie să aibă un motiv suprafiresc, un omagiu cuviincios, meritoriu, pe care mintea noastră îl dă lui Dumnezeu, dar dacă credinţa noastră s-ar întemeia numai pe judecată, nimic ce nu este natural nu i-ar putea servi de motiv. Dacă mintea sau raţiunea noastră n-ar pricepe-o nici în parte, dacă n-ar cunoaşte ceva ca să o îndemne a crede tainele pe care nu le poate pricepe, credinţa n-ar fi raţională, dacă n-ar avea taine, care să nu se poată înţelege, credinţa n-ar fi liberă; fiindcă evidenţa forţează raţiunea şi face ca îndoiala să fie cu neputinţă. în sfîrşit, dacă credinţa n-ar fi un act al voinţei noastrei libere, detei minată prin darul lui Dumnezeu, ea n-ar fi meritorie.

Judecata arată adevărul credinţei, fiindcă omul înainte de a crede trebuie să priceapă că autoritatea celor ce învaţă este Dumnezeiască. Prin o credinţă supusă se poate dobîndi un oarecare grad de pricepere a adevărurilor revelate, după cum găsim în „Imitaţia lui Hristos": „Supune-te lui Dumnezeu şi smereşte'simţul tău credinţei, şi ţi se va da lumina ştiinţei atît cît va fi folositoare şi trebuincioasă ţie. Ceea ce nu vei putea pricepe, lasă lui Dumnezeu A-tot-Puternicul şi încredinţează-le Lui. Dumnezeu nu te înşeală, ci numai cel ce se încrede în sine prea mult se înşeală. Dumnezeu poate să facă mai mult decît poate să priceapă omul" (Cart. IV, 18).' în privinţa aceasta foarte bine a scris Pascal: „Dacă înţelepciunea Dumnezeiască care ne învaţă nu vrea să ne dea socoteala tuturor lucrurilor, dînsa nu vrea să ne supunem credinţa noastră fără motiv, nici să ne robim cu tiranie. Dacă ea ne manifestează unele taine, riu pretinde ca credinţa noastră să fie oarbă, ci dă credinţei dovezi care fac' dreaptă supunerea noastră".

Credinţa, în loc de a izgoni judecata, din contră ne îndeamnă sâ învăţăm şi să medităm asupra adevărurilor revelate. Sf. Ap. Petru porunceşte: „Să fiţi gata pururea spre răspuns la tot cel ce vă întreabă pe voi cuvîntul pentru nădejdea cea întru voi prin credinţă" (1 Petru 3 *15).*

în sfîrşit, urmaşul credinţei creştine nu izgoneşte judecata, ii lasă toate drepturile sale, se foloseşte de lumina ei pentru a stabili şi a apăra motivele credinţei lui; dar pentru dînsul judecata

nefiind măsura întregului adevăr, nu admite ca judecata singură să fie destulă şi ca sâ riu se țină socoteală de ceea ce ea nu poate găsi sau proba.

Tot ce se împotriveşte judecății, care vine şi ea de la Dumnezeu, este prin chiar faptul acela, contrar adevărului Dumnezeiesc; dar nu trebuie să confundăm ceea ce este deasupra acestei nobile facultăți, adică asupra judecății, cu ceea ce se opune dînsei. Credința in loc de a izgoni judecata, o presupune chiar, fiind aceea suplimentul ei trebuincios spre a crede adevărurile fireşti. Aşa, darul lui Dumnezeu presupune natura, care o ajută ca să se ridice la treapta supranaturală. Credința nu este ucigătoare judecății; ea nu va avea niciodată întunericul destul de mare pentru a stinge lumina judecății, şi din partea ei, judecata, nu va avea niciodată lumina destul de întinsă şi vie, ca să arate tainele religiei şi să distrugă astfel credința.

Cu drept cuvînt putem conchide (încheia, isprăvi) deci, că creştinul este un om cu credință şi cu rațiune sau judecată. Dacă ar înceta să creadă, nu ar mai fi creştin, dacă ar înceta să judece, nu ar mai fi om (T.M. C. o.c. pp. 161—4).

ADEVĂRATA CREDINȚĂ DUCE LA MÎNTUIRE. Fără adevărata credință omul nu se poate mîntui.. Aceasta o adevereşte însuşi Mîntuitorul în Dumnezeiasca Sa Evanghelie, zicînd: „Aşa de mult a iubit Dumnezeu lumea, încît şi pe Fiul Său Unul-Născut 1-a dat, ca tot cel ce crede în El să nu piară; ci să aibă viață veşnică. Dumnezeu n-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea ; ci ca să se mîntuiască lumea prin El. Cel ce crede în El nu se judecă ; iar cel ce nu crede iată este judecat că n-a crezut în Numele Celui Unuia-Născut Fiul lui Dumnezeu" (Ioan 3 *17 — 18).* De aici reiese clar că fără adevărata credință nu-i mîntuire. Apostolul arată clar, că fără de credință, nu-i cu putință a plăcea lui Dumnezeu (Evr. 11 *6).* Asemenea Sf. Climent al Alexandriei zice: „Credința e prima mişcare către mîntuire". Şi Sf. Ciril: „Credința este partea şi calea care duce la mîntuire".

PRIVEŞTE CU UN OCHI LA CREATOR ŞI CU CELĂLALT LA CREATURI. Vestitul matematician şi naturalist Ampere, dă intr-o scrisoare unui învățat tînăr următoarele povețe: „Fereşte-te de a te ocupa exclusiv cu ştiința, cum ai făcut pînă acum. Studiază, scrutează (cercetează cu de-a mănuntul, pătrunde cu mintea) ce e pe pămînt, datoria aceasta o are fiecare bărbat de ştiință. Dar priveşte numai cu un ochi la lumea celor văzute, iar cu celălalt priveşte neîntrerupt la Lumina cea veşnică. Cu o mină examinează natura, cu cealaltă însă ține-te de colțul hainei lui Dumnezeu, întocmai cum se ține copilul de haina tatălui său".

PRIN BUNA CREDINȚĂ NE ÎMBOGĂȚIM CUNOŞTINȚELE. Un misionar propaga Cuvîntul lui Dumnezeu printre negrii de la Ecuator. între altele povesti acestora că în țara lui, apa se întăreşte iarna, încît poate trece peste ea cu un elefant, cămile, care încărcate cu greutăți. Acei negri, care nu văzuseră altă apă, ape înghețate în toată viața lor decît numai apele lor încălzite de arşița soarelui, socoteau povestirea misionarului cu neputință. Dar, pentru că îl cunoşteau pe misionar ca om drept şi sincer, crezură cuvîntul Dacă noi adeseori punem temei pe cuvîntul unui om de onoare, cu cît mai mult va trebui să ne încredem în Cuvîntul lui Dumnezeu, care este pur adevărul. Astfel, crezînd cu toată tăria, ne îmbogățim mintea cu multe şi variate cunoştințe folositoare (D.M. P. 165; 167).

STAȚI LINIŞTIȚI ÎN BUNĂ CREDINȚĂ. După ce Domnul Dumnezeu a scos pe poporul Său Israelit, sub conducerea alesului

Său Moisi, din seculara robie (430 ani) a Egiptului şi au plecat spre Pămîntul Făgăduinței Canaan — Israelitenii ajunseră în fața Mării Roşii. Acqlo s-au văzut înaintea unui mare obstacol, în fața unei grele încercări. în fața lor se ridicau furioasele valuri spume-gînde ale mării. îndărătul lor venea Faraon cu oştirea lui, parte călare, parte în care de război,şi parte pedestră. Mulțimea Israeli-ților (vreo 3.000.000 de Suflete), cînd au văzut oştirea Egipteană înapoia lor, s-au înfricoşat,, au strigat către Domnul şi au zis lui Moisi: „Au doară nu erau morminte în pămîntul Egiptului? De ce ne-ai scos pe noi să murim în pustia aceasta? Nu ți-am spus noi în Egipt:

Lasâme să robim Egiptenilor? Mai bine era nouă să robim Egiptenilor decît să murim în pustia aceasta". Moisi, îmbărbătat de buna sa credinţă în Dumnezeu, a zis poporului: „îndrăzniţi! Staţi liniştiţi, şi veţi vedea mîntuirea noastră de la Domnul, pe care o va face astăzi vouă. în ce chip aţi văzut azi pe Egipteni, nu-i veţi mai vedea în veci. Domnul va război pe Egipteni şi vă va apăra pe voi. Voi veţi fi în linişte".

Atunci s-a ridicat îngerul lui Dumnezeu care mergea înaintea taberei lui Israil dimpreună cu stîlpul de nor, şi s-a mutat în urma lor. Astfel a trecut şi a stătut îngerul şi norul între tabăra Egiptenilor şi tabăra lui Israil. în tot timpul acela a fost negură mare şi întuneric peste Egipteni şi lumină peste Israeliteni. Astfel, în toată noaptea aceea, nu s-a putut apropia, oştirea Egipteană cu Faraon de tabăra Israeliţilor. Moisi şi-a întins mîna sa asupra mării şi a alungat Domnul marea toată noaptea cu vînt puternic de la răsărit, şi s-a făcut marea uscat că s-au despărţit apele. Fiii lui Israil au intrat prin mijlocul mării, mergînd ca pe uscat, iar apele le erau pereţi, la dreapta şi la stînga lor. Egiptenii urmărindu-i, au intrat după ei în mijlocul mării, toţi caii lui Faraon, carele şi călăreţii lui. Dar în straja dimineţii Domnul din stîlpul cel de foc şi din nor a căutat spre tabăra Egiptenilor şi a umplut-o de spaimă. A. făcut să sară roatele de la carele lor, încît cu anevoie mergeau carel*. Atunci Egiptenii au zis: „Să fugim de la faţa lui Israil, că Domnul'Se luptă cu Egiptenii pentru ei!" Domnul a zis către Moisi: „întinde-ţimîna asupra mării ca să se întoarcă apele asupra Egiptenilor, asupra carelor lor şi asupra călăreţilor lor". Moisi şi-a întins mîna asupra mării, şi spre ziuă apa s-a.întors la locul ei. Egiptenii fugeau împotriva apei. Aşa a înnecat Dumnezeu pe Egipteni în mijlocul mării. Apele s-au tras la locul lor şi au acoperit carele şi călăreţii întregei oştiri a lui Faraon, care intrase după Israeliţi în mare, şi n-a rămas nici unul din ei. Fiii lui Israil însă au trecut prin mare ca pe uscat, şi apa le-a fost perete la dreapta şi la stînga lor.

Aşa a izbăvit Domnul în ziua aceea pe Israeliţi din mîinile Egiptenilor, şi au văzut fiii lui Israil pe Egipteni morţi pe valurile mării. Văzut-a Israil Mîna cea tare, pe care a întins-o Domnul asupra Egiptenilor, şi s-a temut poporul de Domnul şi a crezut în Domnul şi în Moisi sluga Lui (Eş. 14).

Vedeţi? în faţa taberei Israelitenilor plecaţi din Egipt stătea moartea, dinapoia lor sosea moartea, şi totuşi; în acele clipe grele Domnul le-a zis: „Staţi liniştiţi". Isralitii crezînd şi ascultînd Cuvîntul Iui Dumnezeu cu credincioşie, s-au mîntuit din moartea ce-i ameninţa din clipă în clipă cu pieirea; iar vrăjmaşii lor puternici ce-i urmăreau, băgîndu-se în apele mării, s-au înnecat şi au pierit.

Aceasta e adevărata credinţă tare şi vie, cînd stăm liniştiţi în faţa oricărei încercări.

Sînt uneori ispite,
Sînt uneori vrăjmaşi,
Credinţa învinge totul
Nici cînd să nu te laşi

ÎMPLINIREA CREDINŢEI UNUI COPILAŞ. într-o casă de oameni săraci şi lipsiţi, un copilaş auzi pe bunică-sa citind în Istoria Biblică despre corbul ce aducea mîncarea lui Ilie Proorocul. „Bunică dragă — zise copilul — să deschidem şi noi uşa, să ne aducă şi nouă ceva corbul". Bunica cerca să-1 desmintă pe copil, dar copilul, nu şi nu, ci să se deschidă uşa. Bunica îi făcu pe voie şi deschise uşa, cu toate că era iarnă şi frig. Tocmai atunci trecea pe acolo Preotul locului. Se miră văzînd uşa deschisă şi întrebă asupra acestui lucru. Bunica îi spuse cum stă lucrul. „Vedeţi — zise Preotul — cum lucrează credinţa în Dumnezeu! Eu tocmai acum mergeam să împart din cutia Bisericii nişte ajutoare celor săraci şi lipsiţi. Voi începe dar de aici. Uite, „corbul" v-a adus şi vouă 200 lei".

Copilul a crezut şi Dumnezeu a răspuns la credinţa lui. Credinţa face şi azi minuni. Dumnezeu răspunde şi azi — răspunde negreşit — la credinţa noastră. Dacă am avea credinţă tare şi vie, ne-ar sosi şi nouă cîte un „corb" în toate lipsurile şi necazurile Irupeşti şi sufleteşti (I.R. o.c. 194).

ÎNCREDERE SINCERĂ. Un pios tată de familie obişnuia în fiecare dimineaţă să se adune cu toţi ai casei la rugăciune, Cu ocazia aceasta citea şi un text din Biblie. Odată a deschis şi a cilii in Apocalips cap. 3 versetul 20. în timp ce citea cuvintele Domnului: „Iată Eu stau la uşă şi bat...", atunci băiatul cel mic. a părăsii cercul familiar, fugind spre uşă. „Stai aici, unde ţe duci?" — i-a zis tatăl. „Mă duc repede la uşă să deschid Mintuitorului Iisus, tăticule", răspunse copilul grăbit. „Lasă mă sa mă duc şi sa-i des-chid, căci dacă zăbovesc, Iisus pleacă de la noi, ne părăseşte şi se duce ca oaspele în altă parte, Si, poate, nu se mai întoarce!" Asa a înţeles copilul glasul Domnului Hristos. Aşa încredere copilărească ar trebui să avem şi noi cînd citim şi auzim Cuvîntul lui Dumnezeu (O.M.P. 408).

CONSERVAREA DREPTEI CREDINŢE. Mijloacele pentru întărirea şi păstrarea sau conservarea adevăratei credinţe sînt acestea:

a) *Rugăciunea* fierbinte, statornică, făcută în duh şi adevăr, după rînduiala Sfintei Biserici drept credincioase Dumnezeului Celui viu (Lc. 11 5-7*3;* Ioan 4 *23-24;* 1 Tim. 3 75; Dan. *9 4-19).* Prin aceasta se menţine: vie, împuternicită şi permanentă adevărata credinţă.

b) *Cunoaşterea adevărurilor de credinţă* din Dumnezeieştile Scripturi, Mărturisirea Ortodoxă, învăţătură de Credinţă Ortodoxă, cărţi şi reviste religioase, mergerea la Sf. Biserică, ascultarea Sfintelor Slujbe, a Dumnezeieştilor Liturghii şi a Cuvîntului lui Dumnezeu. Rugăciunea şi cunoaşterea adevărurilor dreptei credinţe prin citirea Sfintei Scripturi, participarea şi ascultarea slujbelor bisericeşti, Dumnezeieştile Scripturi, a predicilor bune, a citirii Cazaniei sau cuvîntului de zidire spirituală, însoţite de cugetări dese în Legea Domnului sau Cuvîntul lui Dumnezeu (Ps. 1 7 — *3;* Lc. 11 *28),* sînt asemenea cu hrana bună din care se întreţine credinţa adevărat creştinească.

c) *Credincioşia şi vieţuirea virtuoasă,* fără de care credinţa slăbeşte, se piperniceşte, sau piere cu totul (Prel. d.M.C.I. o.c. pp. 21-23; T.M.C. o.c. pp. 157-172).

Bolile credinţei sau păcatele care o atacă, slăbesc şi prăpădesc, sînt: necredinţa, indeferentismul religios, ateismul, fanatismul, bigotismul, erezia, superstiţia, schisma, apostazia sau lepădarea totală a dreptei credinţe în Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt. „Cel ce se leapădă de Mine — zice Mîntuitorul — înaintea oamenilor, Mă voi lepăda şi Eu de el înaintea Tatălui Meu Care este în ceruri" (Mt. 10 *32 —33;* Mc. 8 *38;* Lc. 9 *26;* 12 *9;* 10 *16;* 2 Tim. 2 72; Vezi mai pe larg în „Privelişti Apocaliptice", cap. 5 *6,* de autor).

346) Nu m-am silit a pătrunde mai adînc în „Simbolul Credinţei", Crezul adevărat creştinesc, spre a cunoaşte şi mărturisi adevărata credinţă creştinească, căzînd astfel în felurite îndoieli şi devieri din dreapta credinţă? (Vezi explicarea **„Simbolului. Credinţei" în: „Dumnezeiasca Liturghie cu însemnătatea ei",** pp. **2537 — 2556,** şi **mai pe larg în „Privelişti Apocaliptice", cap. 4 11, de autor).**

347) Am avut îndoială în existenţa Vămilor, în judecata particulară şi generală, în răsplătirea vremelnică şi veşnică a faptelor omeneşti ?

348) In necazuri, primejdii şi în cercări (nefericiri) am şovăit a nădăjdui (c) în A-tot-Puternicia şi purtarea de grijă a lui Dumnezeu ?

c) TEOLOGALA VIRTUTE A NĂDEJDEI. Nădejdia se naşte din adevărata credinţă, care-i mama şi temelia ei. Precum am văzut, prin credinţă recunoaştem pe Dumnezeu şi ne formăm convingerea că pentru adevărata credinţa şi faptele bune vom fi răsplătiţi de El vremelnic şi veşnic. Prin nădejdie păşim înainte, mai departe, aşteptînd cu o neclătită încredere şi bucurie, împlinirea răsplătirii Dumnezeieşti, care poate veni şi în viaţa aceasta, dar va veni sigur mai desăvîrşit cu multă îmbelşugare pentru totdeauna în viaţa viitoare. Aşadar,- nădejdea este o ramură nobilă care se dezvoltă pe trunchiul credinţei, sau mai bine zis marea tulpină puternică care creşte şi odrăsleşte din rădăcina credinţei. Astfel, altoindu-se, se dezvoltă în credinţa din care-şi trage sucul de viaţă, pe care continuă a o duce la buna desăvîrşire. Nădejdia fără credinţă nu poate exista; iar credinţa fără nădejde nu ar putea aduce roadele cu adevărat mîntuitoare.

Sf. Ap. Pavel învață că: „Credința este adevărirea celor nădăjduite" (Evr. 11, 7). într-adevăr, credința arătîndu-ne sfîrşitul nostru şi nemărginita bunătate a lui Dumnezeu, produce în noi o minunată încredere de a ajunge la acest sfîrşit, fără a ne mai teme prea mult de: slăbiciune, micime şi sărăcia noastră. încrederea aceasta este strălucita virtute a nădejdiei, despre care vorbim.

Nădejdia creştină —zice învățătura Ortodoxiei —este dorul şi aşteptarea cu încredere a împlinirii tuturor bunătăților făgăduite de Dumnezeu omului care face voia Lui, fiindcă Dumnezeu este credincios în tot ce făgăduieşte. După făgăduința dată de Dumnezeu: Noe se mîntuieşte în corabia lucrată de el în vreo 120 de ani (Fac. 6—8). Urmaşii Patriarhilor: Avraam, Isaac, Iacob-Israil, după o nemernicie şi robie de sute de ani, intră în Pămîntul Făgăduinței (Fac. 11, *31—32;* 12—50; Eş. 1—40; Lev. 1—27; Num. 1—36; 2 Lege 1—34; Is. Navi 1—24). David, cu nădejdia în Dumnezeu, iese biruitor asupra uriaşului Goliat (1 Imp. 17), *asupra* lui Saul care-1 urmărea să-1 piardă (1 Imp. 19—31), asupra *prinților* —fiilor săi —cari, asociindu-se cu vrăjmaşii săi, îl rupeau cu *ponfe* gririle şi" cîrtirile lor turburătoare, asupra răzvrătitului său lin rău tăcics, viclean Avesalom şi a demonului întrupat Ahitofel (2 [mp. 13—18), asupra fiului său Adonia, a batjocoritorului Seinei şi a altor vrăjmaşi şi vicleni, care l-au amărît groaznic (2 Imp. 1 —2), Cu nădejdia în Dumnezeu credinciosul împărat Ezechia, prin rugăciuni, scapă Ierusalimul de puternica împiesuraie a oştilor asiriene şi de prăpăd (4 Imp. 18; 19); Iov scapă.de groaznicile bințuieli ale Satanei la o înavuțire şi fericire îndoită (Iov 1; 2; 42; Iac. 5, 7 7); împăratul Iudei Iosafat de mulțimea Moabiților şi Amoniților ce năvăleau cu război asupra Iudeilor, care s-au măcelărit unii pe alții mai înainte de a lovi pe Iudeii ce se rugau lui Dumnezeu (2 Parai. 20). Patru sute de mii de bărbați puternici din seminția Iudei, se rînduiesc la război împotriva a opt sute de mii de bărbați puternici, din celelalte seminții ale lui Israil. Cele patru sute de mii însă biruiesc desăvîrşit pe cele opt sute de mii. „S-au întărit —zice Dumnezeeasca Scriptură —fiii Iudei". Pentru ce? Pentru că au nădăjduit —zice —spre Domnul Dumnezeul părinților lor (2 Parai. 13). Nelegiuitul împărat idolatrizat Mânase, vă-zîndu-se legat cu lanțuri şi întemnițat, prin rugăciuni fierbinți şi cu nădejdia în Dumnezeu, s-a salvat din robie şi a revenit pe tron (2 Parai. 33, 2—*19).* Proorocii Domnului: Isaia, Iefemia... sînt salvați de la mulți vrăjmaşi şi din pericole grele (Is. 5, 7 —*11;* Ier. 1, *8—19;* 15, *20—21).* Poporul Domnului e salvat.şi înălțat de Dumnezeu deasupra vrăjmaşilor săi asupritori (Ier. 30, *16 —24).* Cei trei tineri, prin nădejdie sînt salvați din cuptorul Haldeilor cel înşeptit înfocat în care erau aruncați, şi Daniil din groapa leilor (Dan. 3; 6).

Sf. Ap. Pavel cu nădejdia în Dumnezeu scapă din multe pri-mejdii (2 Cor. 1, 9—76; 11, *23—33 ;* 2 Tim. 1, 72). Sfintele femei cu nădejdia în Dumnezeu îşi fac loc printre vrăjmaşii de moarte ai Mintuitorului pînă sub Crucea pe care era El răstignit, apoi reu- şese a ajunge la mormîntul Domnului (Mt. 27, 57—*61;* 28, 1, *5—10;* Mc. 15, *42--47;* 16, 1—11; Lc. 23, 50—*56 ;* 24, 1—11 ; Ioan 19, *25—27;* 20, 1—2, *11—18;* 1 Pentru 3, 5...).

Dreptul Simeon, bătrînul temător de Dumnezeu, căruia Sfîntul Duh ii făgăduise să nu guste moartea pînă nu va vedea pe Hristosul lui Dumnezeu, aştepta cu încredere neclintită împlinirea acestei Dumnezeeşti făgăduințe (Lc. 2, 25—*26).*

Astfel, nădejdia este încredințarea pe care o are cineva în anumite împliniri viitoare şi în împărtăşirea ce el o va avea din acele împliniri. Nădejdia în învierea morților şi în împărtăşirea din fericirea veşnică, a dat Sfinților Mucenici tăria să îndure chinuri cumplite şi să-şi dea chiar şi viața pentru credință (2 Mac. 7, *9).* Nădejdia e pe deoparte un dar; e aşteptarea unui bun făgăduit, iar pe de altă parte este încrederea neclintită în împlinirea făgă-duielei date de Dumnezeu. Este o înaintare, o săritură peste vreme; este un ochian care apropie de ochii sufleteşti lucrurile foarte de-părtate. „Nădejdia este o adevărată îndrăzneală către Dumnezeu, ce se dă în inima omului, de la Dumnezeu, ca să nu se deznădăj-duiască niciodată de Harul lui Dumnezeu, atît pentru iertarea păcatelor cît şi pentru orice dorință, cînd se cere vreun bine, din cele vremelnice şi din cele veşnice" (M.O. p. II-a, întreb. 1).

Domnul şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristcs făgăduieşte celor ce fac voia Tatălui Ceresc, viață veşnică, precum şi mijloacele prin care se dobindeşte această fericire, adică: Harul Dumnezeesc, sprijin în necazuri şi ascultarea rugăciunii.

a) Mîntuitorul ne-a făgăduit viaţă veşnică (1 Ioan 2, *25).* „în Casa Tatălui Meu sînt multe locaşuri. . . voi să merg să vă gătesc vouă loc" (Ioan 14, *2).* în pilda nunţii fiului de împărat (Mt. 22, 7—2), a celor poftiţi la cină (Lc. 14, 76), a luciătorilor de la vie.. . (Mt. 20, 7—76; 21, *33—44)* şi altele, aflăm aceeaşi făgăduinţă. Tot El ne-a făgâduint şi învierea morţilor (Ioan 5, 28—*29).*

b) Ca să putem cîştiga fericirea veşnică, Mintuitorul ne-a făgăduit sprijinul Sfintului DUH, adică Harul lui Dumnezeu. Domnul nostru Iisus Hristcs, „nădejdea noastră" (1 Tim. 1, 7), vrea ca toţi oamenii să se mîntuiască (1 Tim. 2, *4),* însă pentru mîntuire Harul Lui este de neapărată trebuinţă.

c) El ne-a făgăduit şi bunătăţile trebuitoare vieţii vremelnice: „Nu vă îngrijiţi cu Sufletul vostru ce veţi mînca şi ce veţi bea, nici trupul vostru cu ce-1 veţi îmbrăca... că ştie Tatăl vostru Cel Ceresc, că. aveţi trebuinţă de toate acestea" (Mt. 6, *25, 32).* Dovadă sînt pasările cerului hrănite de El şi crinii cîmpului gătiţi de El, aşadar, are o mai mare grijă de oameni. Sfinţii s-au mulţumit adeseori şi cu feluritele lipsuri. Astfel de multe ori în împrejurări cumplit de grele: nu aveau hrană, locuinţă, îmbrăcăminte... dar increzîndu-se neclintit în. făgăduinţa lui Dumnezeu, petreceau viaţă fără grijă de aceste lucruri, şi sprijinul Dumnezeesc, într-adevăr, nu i-a părăsit niciodată.

d) De asemenea Iisus Hristos, Domnul nostru, ne-a făgăduit iertarea păcatelor, dacă ne pocâim şi ne îmbunătăţim viaţa. El zice: „Mai mare bucurie se face în cer de un păcătos ce se pocăeşte, decit de 99 de drepţi, cărora nu le trebuie pocăinţă" (Lc. 15, 7). Pilda cu oaia cea rătăcită (Lc. 15, *3*—6) şi cea cu fiul risipitor (Lc. 15, 7 7—*32),* dovedesc ce mult voieşte Dumnezeu să ne ierte, să ne mîntuim, să intrăm în desăvîrşita fericire. Atîta vreme cît trăim, nădejdia de pocăinţă nu este pierdută; fiindcă unul din tîlharii răstigniţi odată cu Hristos a cîştigat iertarea chiar în pragul morţii (L- 23, *43).* „Dumnezeu—ne spune Proorocul Ic/cchiil - nu voieşte moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi să fie viu" (lez. 18, *32).*

e) Mintuitorul Hristos ne-a făgăduit ajutor în necazuri, fiindcă „Dumnezeu este scăparea şi puterea, ajutor în necazurile cele ce ne-au aflat pe noi foarte" (Ps. 45 7). Ajutorul Lui se lasă însă < ile odată aşteptat, ca de pildă la nunta din Cana Galilcei, cînd zice: „încă n-a venit ceasul Meu" (Ioan 2 '/). Dar acest ajutor cu cît este mai mult aşteptai, cu atîta lucrează mai puternic şi mai minunai.

Pildă: potolirea furtunii de pe marea Tiberiadiei (Mt. 8 *26);* izbăvirea din închisoare a Sfinţilor Apostoli Pavel şi Sila (F. Ap 16 *25, 32).*

f) în sfîrşit, Iisus Hristos a făgăduit că ne va asculta rugăciunile: „Orice veţi cere în Numele Meu, Eu voi face" (Ioan 14 *14),* şi: „Orice veţi cere de la Tatăl Meu în Numele Meu, vă va da vouă" (Ioan 16 *23).* în rugăciunea „Tatăl nostru" El ne-a învăţat să cerem de la Părintele Ceresc toate bunătăţile de care avem trebuinţă (I.C.O. o.c. pp. 193—5, cu unele prel. de aut.).

Nădejdia este un dar Dumnezeiesc ce se pogoară de sus în fiinţa omului, luminîndu-1, ţinîndu-1 treaz, bun luptător şi biruitor în luptele ce-i stau înainte (Evr. 12 1—14; 2 Tim. 4 *7—8).* Ţinta nădej-diei noastre creştineşti este: ajutorul Harului Dumnezeiesc în viaţa aceasta, să devenim şi să fim oameni virtuoşi, plăcuţi lui Dumnezeii', vrednici moştenitori ai împărăţiei lui Dumnezeu, ai bunătăţilor şi fericirilor veşnice în Noul Ierusalim universal-etern, în Patria noastră cerească.

NĂDEJDIA E O ANCORĂ PUTERNICĂ A CREŞTINILOR, în apropierea coastei de vest a Angliei, un mare vapor de pasageri a fost surprins de un uragan groaznic. Viaţa celor 1500 de oameni ce se aflau pe vapor, se găsea în cea mai mare.primejdie. Căpitanul vaporului, conştient de datoria sa, a făcut toate sforţările care stăteau în putinţa omenească, spre a îndrepta vaporul din apropierea primejdioasă a coastei. După o muncă îndelungată şi de jertfire de sine a bravilor mateloţi, vaporul a trecut peste adincimile fatale şi a ajuns în largul mării. Toţi simţeau o uşurare.. Dar deodată, o detunătură, o zdruncinătură, zgudui întregul vapor din toate încheieturile şi în clipa următoare vaporul puternic, asemenea unei ghioci de nucă, a fost expus fără sprijin valurilor violente ale mării. Ce se întîmplase? Se rupsese cirma vaporului, şi astfel falnicul vapor

devenise o jucărie a furtunii, care-1 mina cu o pntere neobişnuită spre ţărmul apropiat, în care valurile izbeau cu turbare. Toţi priveau în faţă moartea sigură. Catastrofa părea inevitabilă. Pasagerii năvăleau asupra căpitanului, care, palid ca moartea, stătea la postul său. „Oare nu mai este speranţă de salvare? Nici măcar una singură?", era strigătul tuturor, fiind plini de disperare. *Ei* însă, fiind trecut prin experienţe mari, le răspunse solemn şi serios: „Totuşi, o ultimă speranţă mai avem; aceasta este ancora temeinică a vaporului nostru. Vrem s-o aruncăm în Numele lui Dumnezeu". Apoi a dat comanda ca ancora vaporului să fie slobozită. Urmă cîteva clipe .de nesiguranţă înfricoşată. Apoi o lovitură în direcţia vîntului, şi încă o zdruncinătură puternică, sub care se cutremură totul, şi vaporul a fost ancorat. Un strigăt de bucurie a izbucnit din *pieptul* acelor Suflete, care deja păreau a fi victimile morţii. Salvat! „Ultima şi unica speranţă" a căpitanului, „ancora temeinică" a vaporului n-a dat greş(O.M.P. 598; S.T. o.c. 8, 1928).

O astfel de „ancoră sigură şi temeinică" este nădejdia, care nu ruşinează, precum zice Sf. Ap. Pavel (Rom. 5 2—5). Nădejdia creştinească strîns legată de Sufletul omenesc, formează o pîrghie puternică, care susţine pe creştini pe strălucita treaptă a creştinătăţii adevărate. întreaga noastră viaţă are înfăţişarea unei călătorii minată de virtutea nădejdiei, că vom ajunge la limanul promis de Dumnezeu şi dorit de noi (Mt. 25 *34;* 1 Cor. .2 *9;* Evr. 12 *22 -24;* Apc. 7; 21; 22). Nădejdia ne face răbdători în feluritele suferinţe, necazuri şi primejduiri, în nerecunoştinţa acelora pentru al căror bine ne-am sacrificat. Cînd noi ne-am împlîntat puternic ancora nădejdiei în tăria Cerului, ne împotrivim cu toată bărbăţia şi celor mai vijelioase valuri, care ar încerca să ne atace şi distrugă corabia vieţii noastre creştineşti (Evr. 6 *18 — 19).*

O astfel de nădejdie a avut dreptul Iov în îndelungata vreme de 7 ani, cînd îşi pierduse: averile, copiii, sănătatea, atunci cînd trecea el prin cele mai grele încercări, după care a fost răsplătit de Dumnezeu vremelnic şi veşnic (Iov 1—42; Iac. 5 77).

O astfel de nădejdie puternică au folosit Martirii Creştini cari cu o strălucită bărbăţie au răbdat chinurile cele mai înfricoşate ' cu toată încrederea că Dumnezeu Care vede, ştie şi ţine cont de toate, va da dreapta răsplătire celor ce au urmat în căile Lui şi au suferit toate pentru dragostea Lui. Nădejdia este o călăuzitoare bună şi energică pentru îndreptarea vieţii şi ieşirea din prăpastia păcatelor. Nădejdia sau dorinţa — zice un luminat învăţat — este un izvor curgător de puteri lucrătoare, un adevărat geniu... Nădejdia e o minunată hrană înviorătoare, aşezată lîngă fiecare om: necăjit, persecutat sau prigonit de soartă, periclitat de diferite împrejurări sau de lumea care zace în cel rău (Ioan 8 *44;* 1 Ioan 5 *19);* ca o mamă alături de copilul ei bolnav. Ea îl mîngîie, îl leagănă in braţe, îl apropie, lipeşte, îl ţine la sînul ci nesecat şi-1 hrăneşte cu lapte, alinîndu-i astfel durerile. Asemenea unei mame duioase „Nădejdia" veghează la căpătiiul celui singuratic şi-1 adoarme cu cîntece minunate. Să ne mirăm cînd vedem speranţa, care este un lucru aşa de dulce de păstrat, şi care seamănă unei mişcări fireşti a Sufletului, transformîndu-se pentru creştin într-o virtute cerută cu hotărîre? Aceasta înseamnă că, orice ar face, el este obli gat să bea cu lungi sorbituri din această cupă îneîntătoarc, din care atîţea nemernici s-ar simţi fericiţi să-şi moaie o clipă buzele. Mai mult (şi aici o minune) el va fi răsplătit fiindcă a sperat, înfăptuind propria sa fericire.

Credinciosul, mereu luptător în viaţă, mereu încăierat de vrăjmaşi, este tratat de Biserică şi religiile în neizbînda sa, întocmai ca acei generali romani învinşi, pe care Senatul roman îi primea în triumf, pentru simplul motiv că nu şi-au pierdut speranţa într-o victorie finală. Cei vechi atribuiau ceva misterios omului pe care speranţa nu-1 părăseşte niciodată. Ce vor fi gîndit ei despre un Creştin care în limbajul său minunat, nu zice să întreţii, ci să practici speranţa? (C.G.C.I., 54).

Adevărata speranţă cu rîurile dorinţelor ei bune, curg cu îmbel-şugare în noi Creştinii drept credincioşi din vistieriile A-tot-Puter-niciei Divine. „Cereţi — zice Mîntuitorul — şi vi se va da, căutaţi şi veţi afla, bateţi şi vi se va deschide vouă. Că tot cel ce, cere ia, cel ce caută află, şi celui ce bate i se va deschide... Care tată dintre voi de-i va cere fiul său pîine, au doară îi va da lui piatră? Şi de va , cere peşte, în loc de peşte îi va da lui şarpe? Sau de va cere ou, oare îi va da lui scorpie?... Amin, amin grăiesc vouă: Cel ce crede în Mine, lucrurile care le fac Eu, şi acela va face, şi mâi mari decit acestea va face, că Eu merg la Tatăl Meu. De veţi cere ceva la Tatăl în

Numele Meu, voi face, ca să se proslăvească Tatăl prin Fiul. De veţi cere ceva în Numele Meu, Eu voi face" (Mt. 7 *7 — 11*; Mc. 11 *24-, 22-23:* Lc* 11 *9-13, 5-8;* Ioan 14 *12-14).*

Nu eşti înfrînt cît şi nădejdea
Şi ţelul ei îţi este sfînt: —
Nădejdea iarăşi te-ntăreşte
Poţi fi trîntit, dar nu înfrînt!

NĂDEJDEA BUNĂ NE FOLOSEŞTE MULT ŞI AICI PE PĂMÎNT. Prin „Nădejdie tare" şi luminată de sus, credincioşii creştini — Păstori şi păstoriţi — pot tinde şi la dobîndirea bunurilor materiale şi vremelnice, d.p.: cîştigarea celor trebuincioase existenţei, păstrarea sănătăţii, ferirea de boli, vindecarea de boli, mîngîierea în întristare, reuşita în felurite întreprinderi, în lepădarea viţiilor şi îmbrăţişarea virtuţilor creştineşti, care îndulcesc vieţuirea pe pămînt. Cu drept cuvînt, nădejdia este ca o ancoră sigură, care susţine cu mari puteri Sufletul omenesc în mijlocul valurilor mării acestei vieţi, învăluită de viforul ispitelor. Fără virtutea aceasta strălucită a „Nădejdiei" într-adevăr, dorul de muncă progresivă şi puterile omului s-ar clătina, încet, încet ar slăbi.

Şcolarul, mînat de nădejdia că-şi va sfîrşi studiile cu bine, că va reuşi la examen, că va ajunge în viaţa sa un membru însemnat, binefăcător şi folositor societăţii, îşi încordează puterile şi învaţă mereu zi cu zi şi an cu an.

Plugarul, în nădejdia că sămînţa aruncaţi poogor va rodi îmbelşugat, lucrează pămîntul, seamănă şi munceşte mereu.

Negustorii, în nădejdia că vor izbuti în întreprinderile sau negoţul lor, se zbat mereu în zilele şi nopţile vieţii lor.

Nădejdia dă puteri exploratorilor să cutreiere, să umble încoace şi încolo, străbătînd locuri neumblate, să înfrunte gerurile, ploile, căldurile tropicale şi alte piedici grele, primejduhoare, care le stau in calea descoperirii de pămînturi sau ţinuturi necunoscute. Din virtutea nădejdei îşi trag nesleita putere învăţaţii lumii, care ziua şi noaptea muncesc mult, foarte mult, pentru a ajunge să formuleze o teorie, ori să realizeze la bătrîneţe o invenţie folositoare omenirii, care îi chinuia din tinereţe.

Nădejdia mînă pe părinţi a-şi creşte copiii cît pot mai bine, în învăţătura şi temerea de Dumnezeu, încredinţîndu-i că ajungînd mari, vor deveni şi vor fi oameni de omenie, buni societăţii omeneşti, sprijinitori buni ai bătrîneţelor lor aici şi folositori sufleteşte după trecerea lor în veşnicie.

Nădejdia a otelit şi oţeleşte pe Păstorii turmei cuvîntătoare, a lupta din răsputeri cu felurite: metehne, obiceiuri rele, neorîndu-ielî, rătăciri, idolatrizări demonice ale păstoriţilor lor, care îşi întind rădăcinile pînă în mijlocul Bisericilor Sfinte ale lui Dumnezeu... Buruieni rele, veninoase, care tind a împresura, acoperi şi înnăbuşi Bisericile Domnului Hristos!... Unii Păstori adevăraţi şi-au jertfit şi îşi jertfesc toate... şi viaţa pe altarul divinelor îndatoriri preoţeşti., sperînd în viitoarele bune răsplătiri. Şi cu nădejdia aceasta au reuşit şi reuşesc în bine cei ce o au.

Nădejdia ne este foarte necesară pentru a putea ţine piept feluritelor calamităţi (nefericiri) care ne apar înainte şi ne lovesc în viaţă. Nădejdia este balsamul cel mai alinător în suferinţe. Bolnavii rabdă chinurile cele mai grele, se mîngîie pe patul durerilor cu nădejdia că se vor însănătoşi.

Cu luminata virtute a nădejdiei cale va străluci într-o zi soarele libertăţii, au răbdat Românii: Ardeleni, Bucovineni, Basara-beni... şi alţii groaznic robiţi, jugul asupritor al străinilor de legea şi neamul lor.

Cu nădejdia în dobîndirea cereştilor bunătăţi şi fericiri veşnice: aleşii Bisericii Vechiului şi Noului Testament... mărturisitorii adevărurilor Dumnezeieşti, Martirii şi Martirele, au sacrificat toate, pînă şi viaţa, pentru mărturisirea şi apărarea adevăratei Credinţe creştineşti. Strălucita virtute a „Nădejdiei" a făcut milioane de Mucenici şi Mucenice.

NĂDEJDEA FORTIFICĂ PE MUCENICI SI MUCENICE., în orăşelul Edesa, Diaconul Abidus suferi moarte grea de Martir, în tot *timpul* maltratărilor sale, nu sa auzit nici un vaiet, nici macar un suspin din gura lui. Faţa lui nu trăda nici un semn al cumplitelor dureri, pe care le suferea cu mare bărbăţie. Atunci prefectul roman, foarte mirat, îl întrebă: „Ce foloase aştepţi tu de pe urma suferinţelor tale pentru credinţa aceea creştinească, încît îţi dai Sufletul şi mori cu atîta sînge rece?" Sf. Martir îi răspunse: „Noi Creştinii nu ne uităm la greutăţile, suferinţele şi torturile sau maltratările ce ne aşteaptă în lumea aceasta. Nu. Noi privim la cele viitoare şi veşnice. Noi nădăjduim că vom primi acea fericire Dumnezeiască, care ne este promisă, despre care Sf. Ap. Pavel scrie aşa: „Suferinţele lumii acesteia sînt nimic pe lingă răsplata care odată ni se va da... Şi, de vom pătimi împreună cu Hristos, cu Hristos vom şi împăraţi... De vom muri cu Hristos, vom învia... şi vom fi pururea în bunătăţile acelea foarte minunate, pe care ochiul nu le-a văzut, urechea nu le-a auzit, şi la inima omului nu s-au suit, pe care Domnul le-a pregătit celor ce-L iubesc pe Dînsul" (1 Cor. 2 *9;* Rom. 8-77-7S; 2 Tim. 2 72, 77).

Astfel, vesel, cu faţa senină, primi moartea martirică. Capul i se rostogoli în praful străzii şi îşi dădu Sufletul în mîinile Mîntuitorului Iisus Hristos (Prel. d.O. M.P. 595).

NĂDEJDIA CREŞTINILOR MARTIRI FĂCEA PE PAGÎNI SĂ SE CREŞTINEZE ŞI SĂ PRIMEASCĂ MOARTE DE MARTIR. Un ostaş păgîn, anume Adrian, fu cîştigat pentru creştinism prin lucrarea nădejdiei creştine. Ostaşul acesta, în floarea vîrstei, avu ocazia să privească multe şi felurite persecuţii grozave contra Creştinilor. Curios, el întrebă odată pe nişte Creştini torturaţi de idolatri: „Ce aşteptaţi şi ce nădăjduiţi voi în schimbul acestor groaznice chinuri pe care le suferiţi cu atîta bărbăţie, linişte şi seninătate?" Martirii îi răspunseră: „Noi Creştinii drept credincioşi nădăjduim de la Dumnezeul nostru fericirea aceea foarte minunată, pe care El a promis-O adeseori (Ioan 14 *2—3;* Apc. 7; 21; 22). Nădăjduim acele bunătăţi minunate pe care — după adeverirea Apostolului — nici un om de pe pămînt nu le-a văzut, despre care urechea omenească încă n-a auizit, şi care încă n-au existat în inima vreunui om pămîntean, bunătăţi foarte minunate pe care Dumnezeu le-a pregătit celor ce-L iubesc pe El în adevăr" (1 Cor. 29). Ostaşul Adrian auzind cuvintele acestea, a rămas aşa de pătruns de ele, încît se hotărî pentru a trece la Creştinism, deveni Creştin şi înmulţi numărul celor ce mureau pentru Hristos, încununîndu-se cu cununa muceniciei (O.M.P. 597).

NĂDEJDIA CREŞTINEASCĂ L-A FĂCUT PE ŞTEFAN CEL MARE BIRUITOR ÎN RĂZBOAIE. Odinioară oştirile marelui voevod Român Ştefan cel Mare, stăteau faţă în faţă cu oştirea duşmană,a turcilor. Sultanul trimise un turc să spioneze şi să-i vestească planul oştilor moldoveneşti. Toate mijloacele spionului trimis de sultan pentru a-şi ajunge scopul, au rămas zadarnice. Spionul s-â întors la stăpînul său raportîndu-i că: „Un război contra lui Ştefan nu se va sfîrşi în folosul turcilor". „Cum se poate una ca asta?" — strigă furios sultanul şi căpeteniile oştirilor turceşti. „Iată cum — răspunse spionul — eu reuşind a mă apropia pînă lîngă cortul domnesc, am auzit pe voevodul Ştefan în sfatul său cu căpeteniile oştilor moldoveneşti, zicînd hotârît: „Eu Ştefan, voevodul Moldovei, îmi voi încredinţa toate planurile mele lui Dumnezeu Celui A-tot-Puternic. Toată nădejdia mea este la Domnul Dumnezeul cerului şi al pămîntului. El va apuca sabia şi va prinde armele pentru robuL Său. Dacă duşmanii vor porni cu război contra Lui, ii va pedepsi pe duşmanii noştri, după nebunia lor". Nădejdia creştinească a viteazului voevod Român a oţelit pe Creştini, ajutindu-i a birui ostile păgîne, pe unii amestecîndu-i cu pămîntul pe care năvăliseră; iar pe alţii aruneîndu-i înapoi de unde veniseră (O.M.P. 600).

NĂDEJDIA ÎN DUMNEZEU NE SCAPĂ DE FRICĂ. Poet tul Byron zugrăveşte un vifor de mare, înfăţişînd o corabie pe valuri. Te cutremuri la citire, cînd trăieşti cu duhul în acea primejdie, în care era cu oamenii săi acea corabie agitată ca o minge pe valuri. Ea părea fără nădejdie, menită peirii. Dar pe cînd toţi tremurau în groaza morţii, un copil mergea în sus şi în jos pe bord. întrebat dacă nu are frică de moarte, el răspunse: „Eu nu am să mă tem de nimic, căci tatăl meu este la cîrmă!"

Şi noi nu ne vom teme în strîmtorările vieţii, că avem un Tată, în mîinile Căruia este depusă soarta noastră; Tatăl din cer! Cînd corabia vieţii noastre va fi aruncată viforelor, putem să zicem Acestui Tată: îngrijirea Ta ocîrmuieşte corabia, că Tu şi în mare ai pus drum şi o cărare printre valuri pentru a arăta că ai putere a mîntui de toate primejdiile, chiar şi cînd unul ar veni fără iscusinţă" (T.P. 202; Inţ. Sol. 14 *3-5;* 15-18; comp. Eş. 13-74; 14 *10-31;* 33 *74).*

NĂDEJDIA ÎNVESELEŞTE PE MURIBUNZI. Un vînător rătăci printr-o pădure şi pe cînd asculta, dorind să-şi audă soţii, deodată auzi un cîntec vesel. Mergînd în direcţia de unde venea cîntecul, văzu un lepros schilod, de pe care carnea cădea în bucăţi. Căutînd la el milos, îl întrebă, cum de cîntă el atît de vesel într-o st ire atît de tristă. Leprosul răspunse: „Nu am cu motiv să mă bucur? Uite, singurul perete, ce mă mai desparte de Dumnezeu, acest trup ticălos, mereu cade, şi nu peste mult timp Sufletul meu va zbura la Mîntuitorul!"

Asa trebuie să cugetăm şi noi, „căci ştim că de se va strica casa noastra cea pămintească a cortului acestuia, avem zidire de la Dumnezeu, casă nefacută de mină, veşnică în ceruri" (2 Cor. 5, 1; T. P. 203).

Nădejdia, fie că priveşte la bunurile veşnice, fie că-i vorba de bunurile vieţii acesteia vremelnice, este un nesecat izvor al moralei vieţii creştineşti şi al feluritelor străduinţi spre mai, bine, în folosul binelui comun. Omul hotărît, energic, luminat, care duce la Capăt ceea ce promite sau începe, este supranumit: „Om de nădejdie" (Prel. d.M.C.I.o.c. pp. 2304; T.M.C. o.c. pp. 172-192).

Păcatele care se opun nădejdiei sînt următoarele:

a) Prea marea încredere în bunătatea lui Dumnezeu, a tot păcătui mereu că Dumnezeu îl iartă. De păcatul acesta a bolit reformatorul Luther, care îndemna pe prietenul său Malanchton să păcătuiască cît va putea ca să dea ocazie lui Dumnezeu a-1 ierta, arătîndu-Şi iubirea Sa către el.

b) Prea marea încredere în sine, închipuindu-şi că puterile sale îi sînt de ajuns în facerea binelui propriu şi obştesc, fără ajutorul lui Dumnezeu.

c) Deznădejdia sau pierderea nădejdiei creştine cînd cineva se crede aşa de mult râu, păcătos şi pierdut, încît Dumnezeu nu-1 mai' poate ierta. Păcatul acesta duce la sinucidere, ca pe Iuda Isca-riotul, care s-a spînzurat, rămînînd între cerul care nu-1 vrea şi pămîntul care-1 respinge.

Mijlocul cel mai potrivit pentru întărirea şi împrospătarea nă-dejdei, ca şi a credinţei, este rugăciunea stăruitoare (Iac. 5 *13;* Iuda 1 *20).* Rugăciunea stăruitoare, fierbinte, făcută în Duh şi Adevăr, alimentarea serioasă cu Cuvîntul lui Dumnezeu, care trebuie a locui bogat în noi (Cols. 3 76)..... este solia nădejdiei, trimisă a mijloci la Dumnezeu fericirea veşnică — ţinta cea mai de pe urmă a nădejdei. După cum credinţa fără fapte'este moartă (Iac. 2 *26),* aşa şi nădejdia fără rugăciune, este amorţită. „Aşijderea, nădejdia noastră se întăreşte prin cuminecarea cu înfricoşatele şi preacuratele Taine, adică cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Mintuitorului Hristos, prin care El rămîne în noi, cum Singur adevereşte: „Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, rămîne în Mine şi Eu în el" (Ioan 6 *56;* M.O. p. Il-a răsp. întreb. 2; 19).

′ *Rugăciunea* este ridicarea minţii şi voii noastre către Dumnezeu. Rugăciunea este vorbirea minţii cu Dumnezeu. Deci, ori în ce vreme şi-n orice loc stă de vorbă cu Dumnezeu prin rugăciune, trebuie a alunga din gîndul nostru orice grijă şi a îndrepta toate puterile noastre spirituale numai la Dumnezeu. Cugetul să. gîndească la El, memoria sau ţinerea de minte să lase atunci toate grijile pă-mînteşti, „toată grija cea lumească acum să o lepădăm"; iar inima vorbind cu El să salte de bucurie şi de drag >ste înflăcărată. Cel ce iubeşte pe Dumnezeu, pururea stă de vc bă cu El, ca un tată, alungind din fiinţa sa orice gînd pătimaş (F.o.c. Voi. I, pp. 74—94). Trebuie ştiut că numai a cugeta la Dumnezeu sau a crede, nu înseamnă adevărata credinţă şi rugăciune, căci şi demonii cred şi cugetă la Dumnezeu, dar nu cred cum trebuie şi de rugat nu se roagă.

Noi creştinii drept credincioşi — Păstori şi păstoriţi — însoţim rugăciunile noastre cu anumite semne văzute prin:

a) Facerea Semnului Sfintei Cruci drept pe feţele noastre.

b) Metanii mici, adică închinăciuni cu plecarea adîncă a corpului pînă ce atingem pămîntul cu mîna dreaptă.

c) Metanii mari, închinare pînă la pămînt cu îndoirea genunchilor, prin care cinstim sau adorăm milostivirea Dumnezeiască.

d) îngenuncherea la rugăciune, prin care mărturisim: pietatea, pocăința, micimea şi smerenia npastră înaintea A-tot-Puternicului Dumnezeu.

e) Prosternarea cu fața la pămînt, prin care arătăm umilința noastră înaintea Bunului Dumnezeu. Aşa, prosternați cu fețele la pămînt, s-au rugat: Moisi şi Aaron (Num. 16 22), Iudita (Iudit 9 7), Mîntuitorul în grădina Ghetsimani (Mt.' 26 *39).*

f) încrucişarea mîinilor pe piept, mărturisind ridicarea lăuntrică a inimii la Dumnezeu.

g) Ridicarea brațelor în sus după pilda lui Moisi (Eş. 17 *8 — 16),* a aleşilor Bisericii Vechiului Testament (Ps. 62.*5;* 140 2; 3 Imp. 8 22; 2 Parai. 6 72), a Mintuitorului pe Tabor (Lc. 9 *28 -29),* Sf. Ap. Pa vel porunceşte în epistola către fiul său spiritual Episcopul Timo-tei, ca: „Bărbații să se roage, ridicîndu-şi mîinile curate" (1 Tim. 2 *8).* Aşa cu mîinile ridicate se roagă şi sfinții Liturghisitori hi anumite vremi ale oficierii Dumnezeieştii Liturghii.

Rugăciunile sînt de două feluri: particulare şi comune sau publice.

Rugăciunea particulară este cea făcută de fiecare credincios, singur, sau împreună cu ai săi, sau cu alți credincioşi, în orice loc, în orice timp, citită sau spusă pe de rost, după alcătuirea făcută în cărți de rugăciuni, ceaslov, acatistier. .. O astfel de rugăciune a făcut Mîntuitorul pe calea dintre Betania şi Ierusalim (Lc. 11 7). De asemenea Sf. Ap. Petru pe acoperişul casei din Iope (F. Ap. 10 *9),* vameşul în Templu (Lc. 18 *13),* Sf. Ap. Pavel şi Sila în temniță (F. Ap. 16 *26),* şi alți Sfinți în cursul vremiîor.

Rugăciunea publică este cea făcută, cu Preoții în comun în Sfin-cfle Biserici, în procesiuni şi în felurite locuri.

Rugăciunile sînt de trei feluri:

1) *Rugăciunea de laudă* este aceea prin care binecuvîntăm, lăudăn pe Domnul şi Dumnezeul nostru pentru mărirea Lui cea nemasurată şi pentru veşnica Lin Slavă. „în toate zilele bine Te voi cuvanta si si voi lăuda Numele Tău în veac şi în veacul veacului

Mare este Domnul şi lăudat foarte, şi măririi Lui nu este margine" (Ps. 144 *2—4).* Călătorul prin țări străine se minunează şi laudă locurile frumoase pe care le întilneşte în cale, dar ce departe este frumusețea lumii văzute de strălucirea lui Dumnezeu! îngerii, privind nemijlocit nesfîrşita Lui Slavă, îl laudă şi-L binecuvintează, cîntînd: „Sfînt! Sfînt! Sfînt!" (Is. 6 *3).* Aşa au cîntat laude Mîntui-torului-Prunc, de curînd născut la Betleem: „Slavă întru cei de sus lui Dumnezeu şi pe pămînt pace, între oameni bună[x]voire" (Lc. 2'74). îngerii privesc la Dumnezeu „față în față", cuprinşi de uimire, iar rugăciunile lor se prefac într-o neîncetată cintare de laudă. A cînta laude lui Dumnezeu este îndeletnicirea cetățenilor cerului (Ape. 4 *8 — 11),* dar şi noi pe pămînt, cunoscînd Slava lui Du mnezeu, din cele zidite şi din descoperire, sîntem datori mai întîi să lăudăm pe Dumnezeu în rugăciunile noastre. Drept aceea, Biserica laudă necontenit pe Dumnezeu. Cîntările ei: Trisaghionul.-. . Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot... doxologiile slujite la felurite împrejurări, sînt pline de laude aduse lui Dumnezeu. Tot cîntare de laudă este şi cîntarea Maicii Domnului: „Măreşte Suflete al meu pe Domnul..." (Lc. 1 *47).*

2) *Rugăciunea de mulțumire* este aceea prin care arătăm că ne aducem aminte cu mulțumire şi cu dragoste de toate binefacerile primite de la Dumnezeu. Dumnezeu ne cere să-I fim mulțumitori pentru toate bunătățile. Aceasta se vede şi din cuvintele Sf. Ap. Pavel: „Neîncetat vă rugați, în toate mulțumiți, căci aceasta este voia lui Dumnezeu în Hristos Iisus spre voi" (1 Tes. 5 *17 — 18).* Rugăciunea, lui Noe la ieşirea din corabie, a fost de mulțumire (Fac. 8 *20).* Asemenea şi a vechiului Israil la ieşirea din Egipt (Eş. 15 *1—21).* Dumnezeu adeseori face a înceta bunătățile Sale, pentru cei ce nu ştiu să le prețuiască şi nu-I mulțumesc niciodată. Din pricina aceasta, în loc de bunătăți, vin asupra noastră necazuri.

3) *Rugăciunea de cerere* este aceea prin care cerem de la Dumnezeu tot ce ne trebuie pentru viaţa noastră, sau aceea prin care îl rugăm „să ierte păcatele noastre, ca să ne izbăvească de pedeapsă şi să reverse asupra noastră Harul Lui cel Sfînt, atît în Suflet cît şi în trup" (M.O. p. II, răsp. întreb. 5). Dumnezeu voieşte să-I cerem tot ce ne trebuie; căci fără de rugăminte El nu dă nimic (Iac. 4 2). Dumnezeu vrea să-L rugăm cu stăruinţă; vrea nu numai să-L rugăm, ci chiar să-L silim, spune Sf. .Grigore Dialogul. Negreşit, Dumnezeu ştie toate nevoile noastre (Mt. 6 *32)* şi ar putea să ni le împlinească fără cerere din partea noastră; dar El voieşte să-L rugăm, ca nu cumva să socotim bunătăţile Sale a fi nişte lucruri cu care El he-ar fi dator; ci ca pe nişte binefaceri, pentru care să-I fim mulţumitori din inimă, cu umilinţă şi dragoste. Rugăciunea Mîntuitorului din grădina Ghetsimani si de pe Cruce; a Sf. Arhidiacon şi Mucenic Ştefan în clipa în care era ucis cu pietre (F. Ap. 7 *59—60);* a Creştinilor care se rugau pentru liberarea din temniţă a Sf. Ap. Petru (F. Ap. 12 *5),* a Sfinţilor Apostoli în corabia învăluită de furtună (Mt. 8 *25)* şi altele, sînt rugăciuni pilduitoare de cerere. (Vezi şi pp. 265—275, din această carte).

Pe lingă cele de mai sus, rugăciunea împăratului David: „Mi-luieşte-mă Dumnezeule..." (Ps. 50), este rugăciunea pentru iertarea păcatelor, este rugăciunea de îndurarea lui Dumnezeu şi de pocăinţă. Acest psalm se rosteşte şi la slujba pentru. Sfînta Spovedanie.

Trebuie a ne ruga la feluritele trebuinţe:

a) La culcare şi la sculare (Dan. *6 11; 9 3, 20 -23;* Ps. 54 *17;* 87 1).

b) La ieşirea şi intrarea în casă (2 Lege 6 7).

c) La începerea şi lăsarea lucrului (Ioan 5 17; 2 Tes. 3 *10;* Ioan 15 *4-5;* 14 11-13; 16 *23).*

d) La plecarea în călătorie (Fac. 37—50; Lc. 24 *13—53;* Fac. 22; 24; Tobit 2-12).

e) La felurite pericole. Patriarhul Iacob, îngrozit de fratele său Isav, s-a rugat lui Dumnezeu şi s-a salvat (Fac. 32 *9 — 12; 35 3).* Moisi văzîndu-se pe sine şi poporul primej.duit, s-a rugat Domnului şi s-au mîntuit (Eş. 5 *22-23 ;* 22 *23 ;* 2 Imp. 22 *4-7).* împăratul Ezechia s-a rugat în pericole şi s-a mîntuit (2 Parai. 32 *1—26). ,*

f) Cînd ne simţim atraşi deosebit la rugăciune (Mt. 14 *23 ;* 26 *41;* 11 1; Lc. 22 *40;* F. Ap. 9 11).

g) în nevoi, Dumnezeu ne îndeamnă a ne ruga, zicînd: „Chea-mă-Mă pe Mine în ziua necazului tău, şi Eu te voi scoate, şi tu Mă vei proslăvi" (Ps. 49 *16).* Apostolii s-au rugat în corabie fiind ameninţaţi de furtună (Mt. 8 *24 —25;* 14 *30)* şi Creştinii s-au rugat pentru Sf. Ap. Petru cînd acesta era în temniţă (F. Ap. 12 *5).*

h) în ispite, Mîntuitorul ne porunceşte să ne rugăm, zicînd: „Privegheaţi şi vă rugaţi, ca să nu căderi în ispită" (Mc. 26 *41);* iar Apostolul ne îndeamnă a ne oţeli în lupta cu ispitele prin trezvie, rugăciuni şi răbdare, pentru a le birui şi a ne încununa (Efs. *6 18 — 20;* Cols. 4 7-2; 1 Petru 5 5-11; Iac. 1 2-4, 72; Ape. 13 *8-18;* 14 72).

i) Orice întreprinderi sau lucrări însemnate, le începem cu rugăciune: „Cere de la El (Domnul) ca să îndrepte căile tale", zice Tobit (Tobit 4 *19):* Iisus Hristos S-a rugat înainte şi după ce şi-a ales Apostolii (Lc. 6 72), înainte de învierea lui Lazăr (Ioan 11 *41)* şi înainte de Sfintele Sale Patimi, în grădina Ghetsimani (Lc. 22 *41 42).* Sfinţii Apostoli s-au rugat înainte de alegerea lui Matia (F. Ap. I *24)* şi Sf. Ap. Petru înainte de a învia pe Tavita (F. Ap. 9 *40). Feri*citul Ieronim cere încă şi mai mult: „Cînd ieşim din casă - zice el — să ne înarmăm cu rugăciunea, şi cînd ne-am înapoiat să ne rugăm înainte de a sta jos".

j) în tot locul: „în tot locul stăpînirii Lui, binecuvintează Suflete al meu pe Domnul" (Ps. 102 *22).* „în tot locul se aduce tămîie Numelui Meu" (Mal. 1 *11).* Mîntuitorul Se ruga în Templu şi în sinagogă, în loc pustiu şi în munţi, în foişor şi în grădina Ghet-simani, în alte locuri şi pe Cruce, Iacob Patriarhul îşi făcea rugăciunea pe cîmp, Daniil Proorocul în groapa cu lei, Sfinţii Apostoli Petru şi Sila în temniţă culcaţi şi încătuşaţi în lanţuri, unde au zguduit închisoarea din temelii (F. Ap. 16 *25—26).* Dumnezeu primeşte să I se grăiască în tot locul (F. Ap. 17 *24),* după cum aminteşte Mîntuitorul femeii Samarinence (Ioan 4 *23).* Deci, ne putem ruga oriunde. Dumnezeu nu ţine seama de nici un fel de loc, pentru că El cere doar inimă cucernică.

1) Locul cel mai hotrît şi mai ales pentru rugăciuni este Sf. Biserică sau Casa lui Dumnezeu. „Casa Mea, Casă de rugăciune se va chema..." (Mt. 21 *13).*

Foloasele rugăciunii sînt multe şi variate. Fericitul Augustin ne spune că rugăciunea este cheia vistieriei Darurilor Dumnezeieşti încît de la Dumnezeu poţi dobîndi orice lucru bun prin rugăciune, "însuşi Mîntuitorul făgăduieşte acest lucru, cînd zice: „Toate cîte veţi cere în rugăciune, crezînd, veţi .lua" (Mt. 21 22). Şi iarăşi: „Cereţi şi vi se va da vouă" (Mt. 7 7). Aşadar, cînd ne aflăm în strîm-torare, să alergăm la sprijinul lui Dumnezeu; că El ne va ajuta, aşa cum a ajutat pe Sfinţii Apostoli în timpul furtunii de pe mare (Lc. 8 *24).* De aceea, cel ce se îndărătniceşte şi nu vrea să roage pe Dumnezeu în primejdie, nu are drept să se plîngă.

Dumnezeu nu împlineşte totdeauna şi numaidecît rugăciunea noastră. Monica, mama fericitului Augustin, s-a rugat 18 ani la Dumnezeu pentru întoarcerea fiului ei la Hristos. Dumnezeu Se lasă de multe ori rugat, pentru ca rugăciunea noastră să fie făcută cu tot dinadinsul, dîndu-ne prilej să cinstim după cuviinţă darurile primite. Deci, de voim cu adevărat să ni se împlinească rugăciunea, să ne rugăm cu atît mai mare stăruinţă şi căldură, cu cît Dumnezeu întîrzie cu împlinirea cererii noastre. Aşa făcu Hananianca. Cu cît Mîntuitorul no asculta, o distanţa, o îndepărta, ea mai fierbinte se ruga, pînă ce a fost ascultată, şi fiica îndrăcită i s-a vindecat (Mt. 15 *21—28).* Aşa a făcut orbul din Ierihon: cu cît Mîntuitorul Se făcea că nu-i *ii.* în seamă rugăciunea, cu atîta el striga mai tare: „Iisuse, Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-mă", pînă ce a fost vindecat de orbirea sa (Lc. 18 *38).*

SĂ NE RUGĂM. A trecut umbra legii vechi şi a venit Legea Darului. Au încetat jertfirile animalice. Numai o unică jertfă s-a legiuit, Jertfa cea fără de sînge, jertfa laudei, a mîntuirii şi a rugăciunii, Jertfa Trupului şi Sîngelui Mintuitorului nostru Iisus Hristos. Prin aceasta lăudăm, binecuvîntăm, ne închinăm, slăvim, mulţumim, slujim şi ne rugăm Dumnezeului nostru. A venit Harul, a venit Mîntuitorul lumii, Care prin cuvînt a legiuit lucrul rugăciunii: „Privegheaţi şi vă rugaţi ca să nu căderi în ispită" (Mt. 26 *41).* El ne învaţă împreună chipul rugăciunii! „Tu cînd te rogi, intră în cămara ta, şi încuind uşa ta, roagă-te Tatălui tău în ascuns" (Mt. 6 *6),* şi cuvintele rugăciunii: „Tatăl nostru Carele eşti în ceruri ...". Pentru a ne îndemna la rugăciune, El însuşi S-a rugat, deşi ca Dumnezeu ce era nu avea trebuinţă de rugăciune, astfel, uneori numai Singur suindu-Se în munte, S-a rugat, alte ori în alt loc oarecare S-a rugat, alteori în Betania, alteori mergînd puţin, Se prosterna cu Faţa la pămînt, alteori îşi pleca genunchii la pămînt. De asemenea în vremea Patimii Sale, ridicîndu-Şi ochii Săi la cer, S-a rugat şi cînd era spînzurat pe lemnul Crucii: „Părinte — a zis — iartă-le lor..." (Lc. 23 *34).* încă şi în ultima clipă.a vieţii Sale pă-mînteşti S-a rugat: „Părinte, în mîinile Tale încredinţez Duhul Meu", după care Şi-a dat Sufletul. Acestea toate au suit datoria rugăciunii, încît aceasta, însoţită de dreapta credinţă şi faptele bune, desăvîrşeşte toată datoria cea creştinească.

Mulţi nu bagă seamă de datorie, dar la datorie să adaoge şi trebuinţa rugăciunii, în vremea necazului şi a primejdiilor unde înălţăm mîinile noastre? La cer. La fiecare neputinţă şi ticăloşie, unde ridicăm ochii? La cer. în vremea nevoii pe cine chemăm? Pe Dumnezeu. Şi ce strigăm? Doamne, mîrituieşte-mă. De crezi cu adevărat şi faci fapta bună, fiindcă nici un lucru bun nu poţi să faci fără de Dumnezeu, pentru că El este Cel ce şi pe voinţa ta o împu-lerniceşte, şi pe lucrarea ta o sporeşte, ai absolută trebuinţă ca să-L rogi pe El să aşeze picioarele tale pe piatra dreptei credinţe şi a faptei bune, şi să îndrepteze paşii tăi în calea lucrării bune. De zaci în adîncurile păcatului — fiindcă nimeni altul, fără numai Unul Dumnezeu poate să te scoale pe tine — se cuvine ţie să alergi la El şi să ceri mila Lui. Fără de rugăciune nici iertarea păcatelor nu dobîndim, nici Taine nu săvîrşim, nici de ajutorul şi Darul lui Dumnezeu nu ne învrednicim... (K.E.D. o.c. pp. 142—3).

RUGĂCIUNILE FOLOSESC MULT ŞI PE PĂCĂTOŞI. Prin rugăciune păcătosul cîştigă iertarea şi din păcătos ajunge drept. Tîlharul răstignit împreună cu Hristos numai atît a rugat pe Mîntuitorul: „Pomeneşte-mă, Doamne, cînd vei veni în împărăţia Ta" (Lc. 23 *42),* şi Hristos l-a

iertat. Căindu-se, vameşul-a rostit numai aceste cinci cuvinte: „Dumnezeule, milostiv fii mie păcătosului" şi s-a întors îndreptat la casa sa (Lc. 18 13); iar împăratul David,

mustrat fiind pentru păcat de Natan, a grăit: „Păcătuit-am Domnului", şi Domnul 1-a iertat (2 Imp. 12 12 — 13). Cel ce se aşterne la rugăciune — zice feric. Augustin — pune capăt păcatului; iar cel ce pune capăt rugăciunii, începe a păcătui".

Rugăciunea face dintr-un păcătos un drept, pentru că prin ea se cîştigă darul pocăinţii şi al întoarcerii la Dumnezeu. Pămîntul cu cît se apropie mai mult de soare, cu atît primeşte mai multă lumină şi căldură; iar noi, cu cît ne apropiem mai mult de Iisus Hristos prin rugăciune, cu atîta dobîndim mai multă lumină şi putere. Rugăciunea coboară asupra noastră Duhul Sfînt şi luminează cele dinăuntru ale noastre. Această lumină s-a lăsat văzută în afară de mulţi Sfinţi, în timpul rugăciunii. De pildă, faţa lui Moisi strălucea de lumină cînd s-a pogorît de pe munte, unde grăise cu Dumnezeu (Eş. 34 *29-30)*; iar Sf. Simeon noul teolog (+1022), se arăta uneori, în timpul rugăciunii, înconjurat de o lumină strălucitoare, care-i pătrundea în> chip uimitor carnea şi mădularele. Rugăciunea pătrunde Sufletul ca o rouă cerească, care-1 însufleţeşte şi împrospătează, aşa, precum plantele răcorite noaptea de rouă dobîndesc puteri noi. Deci, rugăciunea este folositoare nu numai pentru cel ce trăieşte după voia lui Dumnezeu, ci şi pentru cel ce se zbate să părăsească drumul pierzării.

Rugăciunile folosesc mult şi pe drepţi, pentru că îi ocroteşte şi-i fereşte de ispita păcatului. Ispita este lucrul diavolului. Ea întunecă mintea şi slăbeşte voinţa. Rugăciunea, dimpotrivă, alungă ispitele, luminează mintea şi întăreşte voinţa: „Rugăciunea — zice Sf. Ioan Gură de Aur — lucrează ca apa asupra focului; este ca o ancoră de mîntuire pentru Sufletul în primejdie să se înnece. Demonii văzîndu-ne stînd la rugăciune fug repede, ca hoţii ce dau cu ochii de soldaţi cu săbiile scoase. Cel drept ajunge prin rugăciune la viaţă foarte îmbunătăţită. Cel ce se roagă bine, ştie să trăiască cinstit" (Om. Il-a despre Ana). „Cine se aseamănă se adună... dar şi cine se adună (cei răi cu cei buni, urmîndu-le credinţa şi vieţuirea creştinească, se fac buni pînă la o desăvîrşită asemănare) se aseamănă" —- grăieşte înţelepciunea poporului, iar cel ce grăieşte necontenit cu Dumnezeu, şglindeşte în el desăvîrşirea. Deci, rugăciunea alungă ispitele fiindcă este pavăza de care se frîng săgeţile aprinse ale vrăjmaşului.

Rugăciunile, pentru a fi primite la Dumnezeu, trebuiesc făcute în duh şi adevăr (Ioan 4 *23—24),* în Numele Mîntuitorului nostru Iisus Hristos (Ioan 16 *23),* cu mintea întreagă şi evlavie (Is. Sir. 18 *23;* Eş. 3 5), cu stăruinţă (Lc. 11 *5-13;* 18 2-7; Mt. 15 *23-28;* Lc. 18 *35-39;* Iudit 7-9; 4 Imp. 18; 19; 2 Parai. 32; Is. 37), cu inimă curată (Ps. 50 11; Ioan 9 *31;* Lc. 18 *13),* cu supunere la voia lui Dumnezeu şi zdrobirea inimii (Ps. 50; 38 17; Is. Sir. 35 *18;* Dan. *18),* cu toată încrederea fiească (Lc. 112; Mt. 21 22; F. Ap. 10 2).

Rugaciunile se fac: dimineaţa, la amiază şi seara, unii fac zilnic cele „Şapte Laude", dar noi trebuie a ne ruga întotdeauna. „Vorbeşte lui Dumnezeu multe — zice Sf. Efrem Şirul — şi oamenilor puţine. Cînd întinzi mîna la lucru, gura să cînte, mintea să se roage, psalmul să-ţi fie în gură neîncetat, că: Dumnezeu numindu-Se izgoneşte pe draci şi sfinţeşte pe cîntătorul de psalmi...".

Dimineaţa, la scularea din somn, să ne rugăm lui Dumnezeu inulţumindu-I că ne-a ocrotit peste noapte; apoi să-1 rugăm să ne păzească şi în timpul zilei de toată reaua întîmplare şi de păcat, şi să binecuvînteze munca ce urmează să o facem. Dimineaţa, îndată ce ne-am sculat din pat, pe nemîncate, să facem rugăciunea stînd în picioare sau în genunchi, după cum ne vine mai bine; o începem cu trei metanii mari şi mai facem metanii mari şi cînd ne rugăm pentru părinţi, fraţi, etc....Ziua este ca o viaţă în prescurtare: dimineaţa e naşterea şi copilăria; primele ceasuri ale zilei e tinereţea; amiaza şi după amiaza e bărbăţia, care se apleacă)puţin cîte puţin, pînă ce cade seara peste anii încărunţiţi ai bătrîneţii zilei. Cînd mă trezesc din somn e ca şi cum aş fi ieşit din noianul somnului printr-o nouă zidire, şi încep viaţa pentru o altă zi. Cea dinţii clipă a acestui nou început, creştinul o închină lui Dumnezeu, cerîndu-I binecuvîntare.

Israeliţii în pustie aflau mana numai dimineaţa, înainte de răsăritul soarelui, iar nOi dobîndim binecuvintarea lui Dumnezeu, de ne vom ruga Ldi, dimineaţa la răsăritul soarelui (Inţ. Sol. 16 *28).* Dimineaţa e timpul cel mai prielnic pentru rugăciune. „Dimineaţa vei auzi glasul

meu" (Ps. .5 *3),* adică glasul rugăciunii .de dimineață, pe care trebuie să-1 facem auzit (Ioan 5 *30),* de îndată ce ne sculăm din somn. „înainte de a vă spăla, curățiți-vă inimile alergînd la rugăciune" — îndeamnă Sf. Ioan Gură de Aur pe. ascultătorii săi (Om. la Ps. 5, p. 546).

La amiază. Un păgîn, împăratul Filip al Macedoniei, pusese pe un rob să-i spună în fiecare dimineață: „Filipe, aminteşte-ți că eşti om!" A fi om, nu după înțelesul păgîn, ci după credința ce-o mărturiseşti, adică creştin, înseamnă că trebuie să-ți aduci aminte că soseşte sorocul de la amiază, ora douăzprezece: ora în care Iisus a fost răstignit pe Cruce; opreşte-te, conteneşte-ți tot zbuciumul. Dacă la această oră eşti atît de cuprins de nevoile vieții, încît vremea nu-ți îngăduie să stai mai mult de vorbă cu Dumnezeu, o rugă ciune, scurtă, făcută din inimă, cu toată căldura, să răscumpere graba şi lipsa unei rugăciuni mai îndelungate.

Seara să mulțumim lui Dumnezeu pentru bunătățile primite in timpul zilei, rugîndu-L să ne ierte greşelile făcuțe piste zi şi să ne ocrotească şi în timpul nopții. Mîntuitorul prelungea adesea rugăciunea de seară pînă tîrziu în noapte.

Moartea îşi trimite solia de cele mai multe ori noaptea, ca să cheme la Divanul de Judecată al lui Dumnezeu; de. aceea rugăciunea de seară grăieşte în adevăr despre moartea zilei, dar şi despre cele ale morții noastre. Astfel, rugăciunea de seară e prilejul de cercetare a cugetului pentru ajungerea la o desăvîrşită pocăință. Să se cerceteze tot creştinul în fiecare seară nu numai de cîştigul material de peste zi, ci şi de cum s-a îngrijit de folosul Sufletului său.

înainte şi după amiază să mulțumim lui Dumnezeu pentru hrana pe care El ne-a dat-o şi să-L rugăm să ne ferească de păcatul îmbuibării. Mîntuitorul mulțumeşte Părintelui Ceresc înainte şi după masă (Mt. 15 *36).* Daniil în groapa cu lei a mulțumit îndată pentru hrana ce i s-a trimis prin îngeri. „Cînd vei mînca şi te vei sătura — zice Moisi — ia aminte de tine să nu se ademenească inima ta şi să uiți pe Dumnezeu" (2 Lege 11 11—12).

Rugăciunea înlăcrimată
Dintr-o inimă curată
Către Tatăl Cel din ceruri
Cînd ea este înălțată,
Totdeauna-i auzită,
Totdeauna-i ascultată!

CEI CE NU SE ROAGĂ: BOLESC, SLĂBESC, SE MORTIFICĂ, MOR ÎNDOIT. Cei ce nu se roagă, cad uşor în păcat şi nu pot a se mîntui. Cei. ce nu se roagă, nu au nici o putere în lupta cu ispitele. Ei sînt ca un ostaş fără armă, ca o pasăre fără aripi, ca o maşină fără aburi, ca o trestie care se pleacă încotro bate vîntul. Cei ce nu se roagă sînt asemenea dobitoacelor, sînt nişte morți în morminte umblătoare (Mt. 8 22; Lc. 9 *60;* 15 *24, 32;* Efs. 2 7; *5 14;* 1 Tim. 5 *6;* Ape. 3 7), sînt morți gata, sînt ca un peşte pe uscat — zice Sf. Ioan Gură de Aur — ca un om care nu primeşte nici o hrană. Dacă Mîntuitorul a petrecut nopți întregi în rugăciune, „noi ce trebuie să facem ca să ne mîntuim?" — întreabă Sf. Ambrosie al Mediolanului. Ne spune chiar Mîntuitorul ce să facem: Să stăruim în rugăciune(Mt. 26 *41;* Lc. 11 *5—13;* 18 *1-8;* 21 *36).* Latrugăciuni stăruitoare ne îndeamnă şi Apostolul, zicînd: „Neîncetat vă rugați..." (1 Tes. 5 77-25; comp. F. Ap. 10 2; Efs. 6 *18;* Iac. 5 17-18).

De la Dumnezeu poți cere
Tot ce vrei, să-ți fie bine.
Dar isprava faptei bune.
Cere-o numai de la tine.

ÎN RUGĂCIUNI SĂ CEREM CE NE FOLOSEŞTE, NU CE NE PRIMEJDUIEŞTE. „Căutați - zice Mîntuitorul - mai întîi împărăția lui Dumnezeu şi dreptatea Lui, şi acestea toate (adică mîncarea, băutura şi îmbrăcămintea) se vor adăuga vouă" (Mt. 6 *33).* Sau, cu alte cuvinte: „în rugăciunile voastre cereți bunătățile cereşti şi foarte însemnate, ca primindu-le drept cereşti, să moşteniți împărăția Cerurilor, ca primindu-le drept însemnate, să vă bucurați de cele mai mari bunătăți; iar bunătățile pămîntului, mici, de care aveți trebuință din pricina nevoilor trupeşti, Tatăl

nostru vi le va adăoga pe măsura trebuinţelor" (Origen, 14 2). „Cereţi bunătăţile viitoare — zice Sf. Ioan Gură 'de Aur — şi veţi primi şi bunătăţile de acum. Nu doriţi lucrurile de aici, că le Veţi avea negreşit" (Om. 22 la Mt.). Cel ce caută bunătăţi cereşti, dobîndeşte negreşit şi pe cele pămînteşti. împăratul Solomon a cerut înţelepciune, spre a cîrmui bine poporul lui Israil, iar Dumnezeu i-a dat nu numai înţelepciune, ci şi prisos de bunătăţi pămînteşti (3 Imp. 3 *7 — 13).* Deci, trebuie să ne rugăm pentru cele trebuincioase vieţii, atît pentru noi-cît şi pentru alţii, dar să ţinem seama ca nu cumva să cerem lucruri care să privească relele noastre înclinări, că Dumnezeu nu ascultă asemenea rugăciuni (Iac. 4 *3).* Cine cere lui Dumnezeu bogăţie, dregătorii, slavă deşartă, ori altele de acestiel, nu caută mărirea lui Dumnezeu, ci lucruri trecătoare; acela înjoseşte pe Dumnezeu, Domnul şi Stăpînul, la treapta de slujitor al poftelor lui, al zgîrceniei lui, al vieţii lui desfrînate. Aşa dar, cum ar putea să-1 asculte Dumnezeu? (Sf. I. Hrisostom, Om. 19 la Mt.). Să nu cerem do la Dumnezeu ce vrem noi, ci ce vrea El... (Spic. ad. şi prel. d.I.C.O. ce. pp. 202 - 223).

Acum, după ce am vorbit şi am văzut ce este credinţa şi nădejdea, să înaintăm cu ajutorul lui Dumnezeu şi să vedem ce este dragostea.

349) Nu m-am silit a aprinde în mine focul dragostei Sfinte ? (d)

d) TEOLOGALA VIRTUTE A DRAGOSTEI. Dragostea sau iubirea adevărată, sfîntă, înflăcărată, sinceră... este a treia strălucită virtute teologică, absolut necesară tuturor creştinilor şi binelui comun. Virtutea aceasta a dragostei de Dumnezeu este adeverită de însuşi Mîntuitorul ca cea mai însemnată dintre toate, zicînd: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, cu lol *Sufletul* tău, cu tot cugetul tău şi cu toată puterea la. Aceasta este marea şi cea dintai poruncă" (Mt. *22 37;* Mc. 12 30; l.c 10 *27-28; 2 Lege* 6 *5* ; 10 *12;* 30 *6).*

Prin dragoste ne îndreptăm tot Sufletul spre Dumnezeu a cautam sa ne unim cu El, sa ne contopim cu El. Simţirea aceasta este tot ce poate fi mai înalt şi mai frumos. Ea depăşeşte cu mult orice fel de dragoste omenească îndreptată către semenii noştri şi pătrunde în Suflet pînă în adîncul lui, făcîndu-1 în stare de orice jertfe, cum spune Sf. Ap. Pavel: „Cine ne va despărţi pe noi de dragostea lui Hristos? Necazul, sau strîntorarea, sau prigonirea, sau foamea, sau golătatea, sau primejdia, sau sabia? Precum este scris: „Pentru tine sîntem omorîţi în toată ziua, socotitu-ne-am ca nişte oi rînduite spre junghiere. Dar toate acestea le biruim cu puterea Celui ce ne-a iubit. Sînt însă încredinţat că nici moartea, nici viaţa, nici îngerii, nici începătoriile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele viitoare, nici înălţimea, nici adîncimea, nici altă făptură oarecare, nu poate să ne despartă pe noi de dragostea lui Dumnezeu cea în Hristos Iisus, Domnul nostru" (Rom. 8 *35— 39).* Minaţi de această nețărmuită dragoste către Dumnezeu, Sfinţii şi'Martirii Creştini nu s-au dat înapoi nici chiar de la moarte, atunci cînd li se cerea să se lipsească de cel mai mare bun al vieţii lor: dragostea de Dumnezeu, pe care o puneau mai presus de dragostea de părinţi, de copi, rude, prieteni, etc.

SFÎNTA PERPETUA IUBEŞTE PE DUMNEZEU MAI PRESUS DE ORICE DIN LUMEA ACEASTA! O măreaţă pildă de iubire către Dumnezeu ne dă Sf. Perpetua. Ea trăia în căsătorie fericită, şi tocmai era mama unui copil, cînd fu pîrîtă la guvernatorul păgîn din Cartagina că ar fi creştină Pe vremea aceea însă aceasta era o crimă vrednică de moarte. Pentru aceasta, păgînul dădu poruncă să fie aruncată numaidecît în închisoare. Atunci se duse la ea în închisoare bătrînul ei tată, care era păgîn, şi o rugă chiar în genunchi, să nu-i facă lui şi familiei lui ruşinea de a se declara creştină. Perpetua ştia bine ce era ea datoare ca fiică tatălui ei şi ca creştină Mîntuitorului ei. De aceia declară tatălui ei, cu respect şi după cuviinţă, dar hotărît: „Creştină sînt"... sînt creştină tată şi Dumnezeul nostru, Hristos, zice: „Cine iubeşte pe tată mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine". El plecă nemîngîiat şi aduse pe mama. Amîndoi întrebuinţează toate mijloacele pe care le pot întrebuinţa un tată şi o mamă, pentru a zdruncina hotărirea în copilul lor: rugăminţi, făgăduieli, lacrimi, apel la iubirea de tată şi de mamă care i s-au arătat din copilărie, la cinstea familiei, la durerea şi mîhnirea pe care le-ar produce-o osîndirea

ei la moarte. Dar Perpetua rămase statornică, şi repetă: Sînt creştină, iubiţi părinţi, şi Mîntuitorul"nostru spune: „Cine iubeşte pe tată sau pe mamă mai mult decît pe Mine, nu e vrednic de Mine!" Ei bine, dînşii s-au dus şi s-au înapoiat a treia oară cu cea mai grea ispită pentru Perpetua; i-au adus copilul ei, în vîrstă numai de cîteva luni, i l-au pus la inimă şi apoi au început a asalta (a căuta să învingă) inima

ei de mamă ca să nu se arate atît de crudă şi să-şi părăsească copilul, care n-ar putea trăi fără ea şi ar trebui să moară. Aceasta era o grea încercare pe care Perpetua o avea de trecut, dar pe care ea lotuşi a biruit-o. Cu toată iubirea de mamă a strîns în braţe copilul, ei gingaş şi fără ajutor, apoi plină de curaj şi cu tărie, 1-a dat înapoi părinţilor ei şi a spus pentru a treia oară: „Sînt creştină iubiţi părinţi şi Dumnezeul şi Mîntuitorul meu spune: „Cine iubeşte pe tată sau pe mamă, pe fiu sau pe fiică, mai mult decît pe Mine, nu este vrednic de Mine". Ce asalt greu era însă acesta asupra unei inimi creştineşti! Ceea ce o îndurera mai cu seamă, era, că bătrînul ei tată, pe cînd o ruga în genunchi să se lepede de Creştinism, a fost lovit de un paznic cu un băţ peste cap, de i-a dat sîngele. Dar Perpetua rămase tare. Ea ştia bine că Acela Căruia ea, o dată cu viaţa ei, îi jertfise toate, îi va răsplăti însutit. Iubirea ei către Dumnezeu a biruit iubirea către copil, către părinţi, către întreaga familie, către toate bunurile. Aceasta este iubirea către Dumnezeu mai presus de orice... (C.T.M. o.c. pp. 374—5).

Iubirea crează totul
înfloreşte minunat
Rodul ei rămîne veşnic
Nu se pierde niciodat!

DRAGOSTEA DE DUMNEZEU E MAI PRESUS DE CREDINŢĂ ŞI NĂDEJDIE. De ce? Pentru că merge mai departe decît ele, merge la infinit. Prin credinţă, credinciosul primeşte şi-şi însuşeşte adevărurile mîntuitoare descoperite de Dumnezeu şi propovăduite de Sfînta noastră Biserică Ortodoxă; prin nădejdie aşteaptă cu deplină încredere ca Dumnezeu să, aducă la îndeplinire tot ce i-a făgăduit pentru mîntuirea sa, prin dragoste însă, el intră în cea mai strînsă comuniune de viaţă cu Dumnezeu, îl îmbrăţişează cu loate puterile Sufletului său şi-I împlineşte voia Sa cea a-tot-Sfîntă, precum citim în Sf. Scriptură: „Dumnezeu este dragoste şi cel ce petrece în dragoste, petrece în Dumnezeu şi Dumnezeu în el" (1 Ioan 4 *16).*

Credinţa adevărată ne face să cunoaştem pe Dumnezeu. Prin adevărata nădejdie tindem mereu către El. Prin dragoste adevărată însă, ne apropiem de Dumnezeu, ne unim cu El, ne vedem pătrunşi şi înflăcăraţi de Fiinţa lui Dumnezeu, ne silim a vieţui îngereşte deşi sîntem încă în trup. Deosebirea dintre primele două virtuţi şi dragostea de Dumnezeu, e cam aceia dintre dorinţă şi înfăptuire. Dragostea, în înţeles mai larg, este tinderea omului spre tot ce e bun şi frumos sau vrednic de dorit. Această năzuinţă este sădită de Însuşi Dumnezeu în firea omului, la creare, şi de aceea se numeşte dragoste firească. În temeiul acestei năzuinţe omul tinde din fire spre Dumnezeu, Creatorul şi Susţinătorul său, socotindu-L bunul său cel mai mare.

Dar cum, prin păcatul strămoşesc, firea omului a fost slăbită în puterile ei, apoi numai cu dragostea firească omul nu poate lucra nimic,, pentru mîntuirea sa, cum adevereşte însuşi Mîntuitorul, zicînd: „Fără de Mine nu puteţi face.nimic" (Ioan 15 *5).* De aceea' pentru mîntuirea sa, creştinul are neapărată trebuinţă de dragoste, care să lucreze cu putere de sus, adică de dragoste' suprafirească, de dragoste creştină, sau de dragoste ca virtute religioasă. Dragostea creştină este puterea Dumnezeiască revărsată prin Sfîntă Taină a Botezului în Sufletul creştinului, prin care acesta are năzuinţa adîncă şi curată către Dumnezeu, bunul său cel mai înalt, doreşte din toate puterile Sufletului unirea cu El şi are voinţa hotărîtă de a împlini voia Lui a-tot-Sfîntă, jertfind, în caz de nevoie, orice bun pămîn-tesc. Dragostea creştină este de la Dumnezeu (1 Ioan 4 7), şi este dată cmului în dar, precum spune Sf. Ap. Pavel: „Dragostea lui Dumnezeu s-a vărsat în inimile noastre prin Duhul Sfînt, Cel ce S-a dat nouă" (Rom. 5 *5).*

Dragostea este cea mai mare virtute, am putea spune chiar: singura virtute a creştinului, fiindcă toate celelalte virtuţi trăiesc cu adevărat şi rodesc binefăcător în viaţa creştinului numai cînd sînt luminate şi încălzite de căldura arzătoare a dragostei. Adevărul acesta îl arată atît de

minunat Sf. Ap. Pavel în acel pe drept numit: „Imn al dragostei creştine", zicînd: „De aş grăi în limbi omeneşti şi îngereşti, iar dragostea nu am, făcutu-m-am aramă sunătoare şi chimval răsunător. De aş avea proorocia şi de aş şti toate tainele şi toată ştiința, şi de aş avea toată credința, încît să mut şi munții, iar dragostea nu am, nimic nu sînt. Şi de aş împărți toată avuția mea şi de aş da trupul meu sâ-1 ardă, şi dragoste nu am, nici un folos nu-mi este... Acum rămîne: credința, nădejdea, dra-gostea, acestea trei; iar mai mare dintre acestea este dragostea" (1 Cor. 13" *1—3, 13).*

Deci, dragostea este mai presus de toată ştiirlța şi cunoştința,, este mai mare chiar decît celelalte două virtuți religioase: credința şi nădejdea. Fără puterea dragostei, credința slăbeşte, căci credința „lucrează prin dragoste" (Gal. 5 *6)*; iar nădejdea fără dragoste se ofileşte şi scade mereu. Dragostea eşte cea mai mare decît celelalte virtuți: 1) *Prin izvorul ei,* care este Dumnezeu. Căci Dumnezeu, fiind El însuşi „dragoste" (1 Ioan 4 *8),* din nemărginită dragoste a creat lumea cu toate făpturile din ea, şi astfel dragostea s-a arătat mai întî i în lume şi sălăşluieşte în Sufletul omului de la început; 2) *prin roadele şi puterea ei,* căci^ „dragostea este plinirea legii" (Rom. 13 70), şi 3) *prin durata ei.* Credința şi nădejdea lucrează numai în viața aceasta pământească. în viața de după moarte

însă ele vor fi împlinite, căci creştinul nu va mai avea nevoie să creadă în Dumnezeu, pentru că îl vă vedea, nici să nădăjduiască în El, pentru că îl va avea. Dragostea însă rămîne şi atunci: ea „nu piere niciodată" (1 Cor. 13 *8),* este veşnică, fiindcă însuşi Dumnezeu Cel veşnic este dragoste... (I.C.O. o.c. pp. 345—7).

Iubirea

Poți pâmîntu-n mîini să ții,
Poți sâ mori şi poți să-nvii,
Poți om mare ca să fii
Şi stăpîn pe fire!
Poți să scazi şi poți sâ creşti.
Poți vorbi în, limbi cereşti,'
Dar să stii, nimic nu eşti
Dacă n-ai iubire!
Poți să stii să scapi de rele
Poți să stii să numeri stele
Şi din lume toate cele
Să le ai în ştire!
Esti un clopot de' aramă
Un tun groaznic ce dârîmă
Şi-o mînie ce sfărîmă
Dacă n-ai iubire!

De-ai avea toata ştiința
De sub cer toată credința
Cît să muți la munți ființa
Numai c-o zîmbire .
Nu eşti faclă nici suspin
Nici durere nici alin
Eşti ca cel mai aspru spin
Dacă n-ai iubire!
Di ți-ai da averea toată
Pentru, cei lipsiți din gloată
Corpu-ți fie-ntins pe roată
Ori adus jertfire
Nu eşti nici măcar pitic
Eşti sub ^tele cel mai mic
Eşti nimic, nimic, nimic
Dacă n-ai iubire!

DUMNEZEU ESTE DRAGOSTE. într-o Biserică, deasupra Altarului erau scrise cu litere mari: „Dumnezeu este dragoste". Un om, cam amețit de băutură, într-o seară intră acolo, fiind uşa descuiată. Cînd a împins uşa şi a putut privi înăuntru, a văzut înaintea lui, fîlfîind în slove de foc, cuvintele: .„Dumnezeu este dragoste". Dar îndată trase uşa şi plecă bodogănind. El spunea: „Dumnezeu nu este dragoste. De ar fi Dumnezeu dragoste, m-ar iubi şi pe mine. Dumnezeu nu iubeşte un ticălos ca mine".în mintea lui însă nu încetau de a răsuna cuvintele: „Dumnezeu este dragoste!" „Dumnezeu este dragoste!" „Dumnezeu este dragostei" După o bucată de drum s-a întors, a intrat iar în Biserică şi s-a aşezat într-un colț, unde adormind, l-a apucat dimineața. Cînd Preotul veni la Sf. Biserică, l-a găsit pe acesta plîngînd ca un copil. „Ce ai?" l-a întrebat Preotul. „A fost în cuvîntare ceva care le-a atins?" „Dar n-am auzit nici o vorbă din cuvîntarea dumitale", a fost răspunsul. „Bine, dar atunci ce ai?" „Cuvintele acelea de sus", a zis el, şi arătă spre cuvintele de foc: „Dumnezeu" este *dra*goste". Atunci Preotul a luat Sf. Scriptură, a stat pe un scaun şi i-a arătat din această carte calea vieții... şi omul de atunci a luat calea mîntuirii (O M.P. 383).

„Dumnezeu este dragoste, şi cel ce petrece în dragoste, petrece In Dumnezeu şi Dumnezeu în el... Aşa de mult a iubit Duinnezeu lumea, încît şi pe Unul-Născut Fiul Său L-a dat, ca tot cel ce crede în El să nu piară ci să aibă viaţă veşnică... în ce chip se însoţeşte flăcăul cu fecioara, Cel ce te-a zidit Se va însoţi cu tine, şi în ce chip mirele se veseleşte de mireasă, aşa selva veseli de tine Dumnezeul tău" (1 Ioan 4 *16;* Ran 3 16; Is. 62 5).

Dragostea creştinului trebuie să se îndrepte întîi către Dumnezeu, către poruncile şi Legile Sale; apoi către aproapele şi, în fine,, către sine însuşi, căci aceasta este porunca Mîntuitorului: „Să iubeşti" pe Domnul Dumnezeul tău cu toată inima ta, din toată puterea fa, cu tot Sufletul tău şi cu tot cugetul tău. Aceasta este întîia şi cea mai mare poruncă. Iar a doua, asemenea acesteia, este: să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuti" (Mt. 22 *37—39;* Mc. 12 *30-33;* Lev. 19 *18;* 1 Imp. 15 22; Osia 6 *6;* Mih. 6 *6-8;* Rom. 13 *9;* Gal. 5 *14;* Iac. 2 *8;* 1 Petru 1 *22;* 2 17; 4 *8;* 1 Ioan 3 10-11, 14, *18, 23;* 4 7-12; 2 Ioan 15; 3 Ioan 1 1-8).

Creştinul trebuie a iubi pe Dumnezeu, fiindcă Dumnezeu 1-a iubit mai întîi pe el (1 Ioan 4 *19),* fiindcă Dumnezeu este Creatorul, Susţinătorul, Răscumpărătorul şi Binefăcătorul său cel mai mare. Pentru toate binefacerile pe care ni le dă, Dumnezeu nu cere în schimbul lor decît dragoste... Aceasta înseamnă că creştinul trebuie să-I închine lui Dumnezeu toate gîndurile, toate simţirile, doririle, voirile şi toate lucrările sale, „să se mute cu toate puterile Sufletului în Dumnezeu" şi în întreaga sa viaţă să se ostenească a-I împlini voia, cu statornicie şi bucurie. A iubi pe Dumnezeu Care este veşnica frumuseţe, veşnica bunătate, veşnica dragoste, este mai frumos şi mai dulce decît'orice din întregul univers. „Gustaţi — zice psalmistul — şi vedeţi că bun este Domnul" (Ps. 33 5; I.C.O. o.c. p. 347).

Nu eşti zdrobit cît ai iubirea
Curată şi de neclintit:
Iubirea iarăşi te înalţă
Poţi fi călcat, dar nu zdrobit!

TREBUIE A IUBI PE DUMNEZEU MAI MULT DECÎT ORICE. Un pictor a zugrăvit un tablou cu Iisus bătind la uşă. într-o zi îl cercetă un prieten. Acesta văzînd tabloul, s-a interesat de însemnătatea lui. Apoi zise: „Tabloul este bine executat, însă ai uitat ceva la el nefăcut. Observ că de la uşa unde bate Iisus, lipseşte ivărul!" Drept răspuns, pictorul i-a zis: „Aşa trebuie să fie. Uşa la care bate Iisus, este fără ivăr pe dinafară, căci ea este zăvorită pe dinăuntru. Iisus bate la uşă, şi aşteaptă să fie invitat. El nu forţează uşa. El bate odată, şi dacă nu I se deschide, bate a doua oară mai tare, şi dacă nici atunci nu I se deschide, atunci bate a treia oară cu mai multă putere!" Iubirea lui Dumnezeu este care trebuie să ne determine a primi pe Iisus Hristos înăuntrul nostru (O M.P. 378).

IUBIREA ADEVĂRATĂ DE MÎNTUITORUL. Sf. Efrem Şirul observă într-una din zile, că în cărţile prietenului său Iulian Numele lui Iisus este şters, peste tot. Lucrul acesta produse o impresie dureroasă asupra lui Efrem. îl întrebă, deci pe Iulian, ce înseamnă aceasta? Iulian răspunse cu următoarele cuvinte frumoase: „Pentru mine nu există pe pămînt un nume mai dulce şi mai iubit ^lecît Numele Mîntuitorului, Care pe noi toţi ne-a iubit cu atîta ardoare Dumnezeeasca. De cîte ori aud sau citesc Numele Lui, de cîte ori cuget la mărimea iubirii Lui; de atîtea ori încep să vărs lacrimi — lacrimi de mulţumire, lacrimi de iubire. Tot atunci îmi aduc aminte de păcatele mele, prin care am supărat pe Domnul şi nu-mi pot reţine lacrimile. Prin urmare, dacă în cărţile mele vei găsi şters Numele lui Iisus, nu cugeta rău despre mine, căci aceasta au cauzat-o lacrimile iubirii, ale mulţumirii şi ale căinţei, vărsate de mine" (O M.P. 379).

DRAGOSTEA DE APROAPELE. Ca şi credinţa vie, adevărata dragoste către Dumnezeu nu rămîne numai o stare sufletească fără urmări în viaţă, ci ea se revarsă în fapte, în împlinirea voii lui Dumnezeu şi în iubirea aproapelui. Sf. Ap. şi Ev. Ioan spune: „Dacă cineva zice: „Iubesc pe Dumnezeu", iar pe fratele său îl urăşte, este mincinos! Pentru că cel ce nu iubeşte pe fratele său, pe care l-a văzut, cum poate sâ iubească pe Dumnezeu, pe Care nu L-a văzut? Această

poruncă avem de la El: cine iubeşte pe Dumnezeu, sâ iubească şi pe fratele său" (1 Ioan 4 *20 — 21).*

în morala creştină, fratele nostru, aproapele nostru, nu este numai cel de acelaşi neam cu noi, cum socoteau Iudeii, care urau pe străini. Aproapele nostru este orice om, din orice neam şi din orice treaptă socială, fiindcă toţi oamenii sînt fiii Aceluiaşi Părinte, Dumnezeu-Tatăl. Toţi sînt făcuţi de Dumnezeu după Chipul şi Asernănarea. Sa. Deci, sînt fraţi între ei, deopotrivă iubiţi de Dumnezeu, Care pentru mîntuirea lor Şi-a jertfit pe Unicul Său Fiu, pe Domnul nostru Iisus Hristos. Chiar şi duşmanul nostru este tot aproapele nostru. Aceasta este marea învăţătură a Mîntuitorului, care pe vremea aceea a stîrnit o adevărată revoluţie în moravuri. „Aţi auzit că s-a zis: Să iubeşti pe aproapele tău şi să urăşti pe vrăjmaşul tău. Iar Eu zic vouă: iubiţi pe vrăjmaşii voştri, binecu-vîntaţi pe cei ce vă blesteamă, faceţi bine celor ce vă urăsc şi rugaţi-vă pentru cei ce vă vatămă şi vă prigonesc" (Mt. 5 *43 II).* ne spune Mîntuitorul. Desigur, lucrul acesta nu este aşa de uşor, dar numai aşa ne vom arăta superioritatea morală şi dragostea neprecupeţită faţă de semenul nostru. Adevăraţii Creştini au infaptuit această poruncă şi de aceea Creştinismul s-*a* numit „Religia Dragostei" (M.C.I. o.c. pp. 28-9).

ADEVĂRATA DRAGOSTE DE APROAPELE ne-o arată Mîntuitorul clar în pilda Samarineanului milostiv. Acela aflînd pe omul despuiat şi rănit de tîlhari, l-a îngrijit, i-a spălat rănile, *a* turnat vin şi untdelemn, l-a pansat, l-a ridicat pe asinul său, l-*a* dus la o casă de oaspeţi şi plătind, l-a dat în îngrijirea gazdei pentru a purta grijă de el pînă se va face sănătos. Porunca dragostei de aproapele se cuprinde în cuvintele Domnului nostru Iisus Hristos: „Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuţi" (Mt. 19 *19; 22 38;* comp. Lev. 19 *18;* Rom. 13 *9;* Gal. 5 *14; Iac. 2 8;* Mc. 12 *33;* 1 Imp. 15 *22;* Osia 6 *6;* Mih. 6 *6—8).* „Noi — zice Apostolul — avem această poruncă de la Dînsul, ca: cel ce iubeşte pe Dumnezeu, sâ iubească şi pe aproapele lui... Noi ştim că am trecut din moarte în viaţă, pentru că iubim pe fraţi. Cel ce nu iubeşte pe fratele său, petrece în moarte. Tot cel ce urăşte pe fratele (aproapele) său, este ucigător de oameni. Şi ştiţi că tot ucigătorul de oameni nu are viaţă veşnică petrecînd în el... Cel ce zice că este în lumină şi urăşte pe fratele său, este în întuneric pînă acum. Cel ce iubeşte pe fratele său este în lumină, şi sminteală nu este în el... Fiilor! Să nu iubim numai cu cuvîntul sau numai cu limba; ci cu fapta şi cu adevărul.... Dumnezeu este dragoste. Cel ce petrece în dragoste, petrece în Dumnezeu şi Dumnezeu în el" (1 Ioan 4 *21;* 3 *14-15; 2 9-10;* 3 *18;* 4 *16).*

Sf. Ap. Pavel arată clar că toate darurile sau însuşirile omeneşti fără dragoste creştinească, fără adevărata dragoste de Dumnezeu şi de aproapele, sînt nimic (1 Cor. 13 *1—3).* Fiecare creştin trebuie a iubi şi pe aproapele său care-i orice om, ca pe sine însuşi, fiindcă toţi oamenii sînt făcuţi după Chipul şi Asemănarea lui Dumnezeu şi sînt fraţi între ei, deopotrivă iubiţi de Dumnezeu, Care pentru mîntuirea lor Şi-a jertfit pe Unicul Său Fiu pe Domnul nostru Iisus Hristos.

Sf. Ap. şi Ev. Ioan era atît de slab la bătrîneţe, încît trebuie să fie dus de către cei mai tineri la adunările creştinilpi. El putea vorbi numai citeva cuvinte, şi acestea erau: „"Fiilor, mbiţi-vâ unii pe alţii". Cînd a fcst întrebat, pentru ce zice totdeauna aşa, el răspunse: „Pentru că aceasta a fost ultima poruncă a Domnului, Care a zis: „Poruncă nouă vă dau vouă, ca să vă iubiţi unul pe altul. După cum v-am iubit Eu pe voi, aşa să vă iubiţi şi voi unul pe altul" (Ioan 13 *34;* O M.P. 224).

Văzînd paginii cu cîtâ dragoste se îngrijeau creştinii unii de alţii, încît sufereau chiar şi moartea, adeseori exclamau plini de mirare: „Vedeţi ce mult se iubesc!" în dialogul apologetului Minuciu Felix, păgînul Ceciliu spune despre Creştini: „Ei se iubesc înainte de a se cunoaşte". Şi scriitorul elin Lucian, satiric de spirit dar frivol, scrie despre Creştini: „Legiuitorul lor le-a spus că cu toţii sînt fraţi şi vieţuiesc în conformitate cu acest principiu" (O M.P. 225).

Prin iubire-adevărată
Aduci urii nimicire.
Dar prin ură, niciodată,
Nu-ţi aduci în schimb iubire!

SUNDAR SINGH SALVÂND PE APROAPELE, S-A SALVAT PE SINE. Treceam într-o iarnă — spune Sundar Singh — prin munții Tibetului. Era un viscol puternic şi un ger grozav. Calea e tot mai grea. Simt că puterile îmi scad. Mă biruie frigul şi înghețul. La o răspîntie văd un om căzut în zăpadă. E aproape înghețat şi mort. Mă aplec spre el, e un tibetan. îmi dă să înțeleg că orice încercare pentru salvarea lui e zadarnică. Dar eu nu pot să-1 las aici. îl ridic în spate şi plec cu el la drum. Povara e grea, dar sub greutatea ei simt că mă încălzesc. Eram aproape înghețat de frig şi acum, iată, mă năpădesc sudorile. M-am încălzit, iar căldura mea o simte şi cel din spatele meu. Am devenit un fel de cuptor pentru el. Era aproape mort, iar acum îl simt că se mişcă şi dă semne de viață. Nu mai pot de bucuria mîntuirii unui pierdut. Această bucurie îmi dă puteri noi. Păşesc cu bărbăție prin zăpadă şi viscol. în zare, iată că se iveşte un sat. Sîntem mîntuiți. Sîntem mîntuiți amîndoi, unul prin altul. Tibetanul ar fi pierit fără ajutorul meu, dar şi eu aş fi pierit fără el. Purtîndu-1 în spate, m-am încălzit şi l-am încălzit şi pe el. M-am mîntuit mîntuind pe altul.

Cît de mult grăitoare este această întîmplare! Să o luăm şi noi pe Sufletul nostru. O taină a mîntuirii sufleteşti este aceasta: să te mîntuieşti mîntuind pe altul. Creştinii de azi sînt atît de „reci" tocmai pentru cânu se încălzesc încălzind pe alții. Creştinii noştri sînt atît de „slabi", tocmai pentru că nu se întăresc întărind pe alții. Şi sînt atît de „săraci" creştinii de azi, tocmai fiindcă nu se îmbogățesc îmbogățind pe alții. Să nu uităm nici noi... porunca Domnului: să ne mîntuim mîntuind pe alții... sâ ne încălzim încălzind pe alții (I.R. 351).

„Aceasta este porunca Mea, ca să vă iubiți unul pe aitul, precum v-am iubit Eu pe voi. Mai mare dragoste decit aceasta nimeni nu are, ca cineva să-şi pună Sufletul său pentru prietenii săi" (Ioan 15 *12-13).*

TURISTUL ÎNGHEȚAT DE GER SALVÎND PE TURISTUL ÎNGHEȚAT, S-A SALVAT PIC SINIE *DE* MOARTE. Un turist, fiind pe vîrful munților, fu euprins de un somn din cauza oboselii şi a gerului, şi se culcă în zăpadă spre a se odihni puțin. Aceasta însă i-ar fi fost moartea sigură. Atunci observă în zăpadă pe un alt turist, care aproape înțepenise de ger. Imediat îl scutură şi începu să-1 frecționeze cu zăpadă. Astfel îi trecu somnul şi mole-şeala şi în curînd cei doi turişti îşi continuară drumul mai departe. „Iubirea poartă în sine răsplata" — zice un proverb (O M.P. 375).

întru aceasta am cunoscut dragostea, că El şi-a pus Sufletu Său pentru noi, şi noi sîntem datori să ne punem Sufletele pentru frați" (1 Ioan 3 76).

SÎNTEM ÎNDATORAȚI A IUBI ŞI PE VRĂJMAŞI. Asta-i o obligație a creştinului adevărat. E porunca Mîntuitorului care trebuie păzită şi împlinită. „Iubiți— zice El — pe vrăjmaşii voştri, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi. Binecuvîntați pe cei ce vă blesteamă pe voi şi vă rugați pentru cei ce vă fac vouă necaz..." (Lc. 6 *27 -28;* comp. Eş. 23 *4;* Prov. Sol. 25 27 ; Rom. 12 1*4, 19—21).* Orice om pentru că ne este vrăjmaş, nu încetează a ne fi şi aproapele. Pentru aceasta: Iacob (Fac. 33), Iosif (Fac. 37; 39-50 27), David (1 Imp. 17-24), Daniil (Dan. 6 *23),* Sf. Ap. Iacob (V. Sf. 30 Aprilie), Sf. Ap. Pavel (F. Ap. 22 *22;* Rom. 9 *1-3),* Sf. Arhidiacon Ştefan (F. Ap. 7 *59 —60)* şi alți mulți oameni şi creştini, ştiutori ai legii dragostei, ne-au dat exemple frumoase şi educative în iubirea de vrăjmaşi.

Licurg. Istoria ne spune că paginii mai luminați cu învățătura şcolilor mai înalte, nu țineau minte răul. Astfel, Licurg (sec. IX în Hs.) în loc de a se răzbuna după imboldurile mîniei asupra lui Alexandru care-I orbise, îl poftea cu dragoste acasă şi-1 avea adeseori la masa sa.

Dimonax, văzîndu-se odinioară lovit cu o piatră în obraz de un potrivnic, pe cînd toți, din dragostea lui, strigau: „La judecător! La judecător!" el apăsînd cu mîna pe rană, a zis împotrivă plin de calm şi dragoste de aproapele: „Ba nu, o bărbaților! Hai să-1 trimitem la doctor!"

Pericles şi hulitorul său. Pericles (499+429 în. Hs.) un mare filosof şi bărbat de stat din vechea Grecie, aflîndu-se odată în piața oraşului Atena, oarecine a început a striga la el, aruncîndu-i în față cele mai groaznice batjocori. Pericles stătu pe loc şi-1 ascultă, cu multă răbdare pînă seara. Văzînd cum întunericul nopții acopere pămîntul, oraşul şi locul unde asculta

batjocorile, Pericle îşi aprinse felinarul şi-l'conduse pe batjocoritor fără supărare în Suflet pînă la casa lui, ca nu cumva să cadă pe drum şi să se rănească, umplîndu-se de dureri.

Sf. Ambrosie al Mediolanului vindecă mîna unui tîlhar, care năvălise asupra lui să-1 omoare (V. Sf. 7 Dec. o.c. pp. 386 —7).

Sf. Ciprian dă 25 de galbeni călăului său (D.Ag. o.c. p. 169; V. Sf. 31 aug. o.c. p. 1042).

Sf. *Maximilian* dă haina celui ce-i taie capul (D.Ag. o.c. p. 567).

Sf. Ep. Policarp ospătează pe cei ce căutau să-1 omoare (V. Sf. 23 febr. o.c. p. 693; D.Ag. o.c. p. 699).

Sf. Prooroc Elisei ospătează ostaşii vrăjmaşi (4 Imp. 6 *22;* V. Sf. 14 iunie, o.c. pp. 648—9).

Sf. Leontie ospătează pe cei ce căutau să-1 prindă (V. Sf. 18 iunie, o.c. pp. 818-819).

Sf. Episcop Evsevie, roagă pe oameni să nu facă nici un rău femeii ariene care-1 lovise cu cărămida în cap (V. Sf. 22 iunie.o.c. pp. 1007-8).

Sf. M. Mamant ospătează pe cei ce aveau să-1 prindă... (V. Sf. 2 Sept. o.c. pp. 77-9).

Sf. Evdoxie, aşijderea (V. Sf. 6 sept. o.c. p.220).c

Sf. M. Longhin, aşijderea (V. Sf. 16 oct. o.c. p. 432).

Sf. Grigore Decapolitul tămăduieşte mîna celui ce a vrut să-1 ucidă (V. Sf. 20 nov., o.c p. 901).

Sf. Cuv. Sava duce hrană călugărilor care-1 izgoniseră din mînăstire (V. Sf. 5 dec, o.c. p. 237).

Sf. Cuv. Daniil vindecă pe femeia care învinuindu-l de des-frirtare se îndrăcise. Asemenea vindecă şi pe eretic cu familia lui, care clevetindu-1, s-au îndrăcit (V. Sf. 11 dec. o.c. p. 532; 545 —6).

Sf. Benedict se ruga pentru vrăjmaşii săi (V.Sf. 14 martie. o.c. pp. 548-550).

Sf. Episcop, Ipatie se ruga pentru cei ce-1 omorau" (V.Sf. '31 martie, o.c. p. 1067). .

CEI CE RABDĂ ÎNDURERĂRILE CE LI SE FAC, SÎNT CA ÎNGERII. Un om evlavios din Banat — cu numele curios de Zatrațuia — avea obiceiul să cutreiere satul şi cîmpurile cu o Biblie în mînă. într-o toamnă cînd viile erau pline de oameni care culegeau struguri, Zatrațuia trecea pe drum, adîncit în Sf. Scriptură. Cum îl văzură oamenii, începură să-şi bată joc, strigîndu-i fel de fel de batjocori. Omul se opri, îi ascultă cu o deosebită răbdare, apoi privindu-i cu bunătate, îşi ridică mîinile şi făcînd asupra lor Semnul Crucii, zise cuvintele: „Doamne, ai milă de dînşii". Batjocoritorii amuțiră, iar Zatrațuia blînd şi răbdător ca un înger, îşi continuă drumul (O M.P. 778).

IUBIREA VRĂJMAŞULUI E FAPTA CEA MAI NOBILA. Un tată avea trei feciori, cărora le împărțise averea; numai un inel de mare preț îşi reținu, voind să-1 dea aceluia dintre copii, care va îndeplini fapta cea mai nobilă. După cîteva luni feciorii veniră, şi cel dintîi zise: „Un negustor mi-a încredințat o sumă mare de bani; i-am restituit pînă la ultimul ban". „Prin aceasta ți-ai îndeplinit numai datoria", zise tatăl. Al doilea spuse: „Eu am scos din apă un copil, riscîndu-mi viața". „Aceasta a fost bine şi just",' răspunse tatăl". Al treilea copil zise: „Eu am găsit pe cel mai înverşunat duşman al meu care mă prigonea ziua şi noaptea vrind să-mi ia viața, dormind pe marginea unei prăpăstii. L-am trezit şi l-am prevenit de moartea ce-1 amenința". Atunci tatăl îi întinse inelul şi-i zise: „Tu ai făcut fapta cea mai nobilă, căci tu ai împlinit porunca cea mai grea: Iubiți pe vrăjmaşii voştri" (O M.P. 393).

VRĂJMAŞUL TRANSFORMAT ÎN PRIETEN ŞI SALVATOR. În Mexic trăia odată un ostaş viteaz dar duşmănos. într-o luptă primi o lovitură puternică, şi jură că nu se va lăsa pînă nu va găsi pe duşmanul său pentru a-1 pedepsi. Află mai tîrziu că acesta este într-un oraş de la sud. îşi pregăti armele şi plecă într-acolo. Ajungînd, în fine, în acel oraş, într-o piață trebuia să se oprească din cauza mulțimii, care asculta predica unui Preot. Preotul vorbi cu înflăcărare şi convingător despre iertarea vrăjmaşilor, despre iubire şi umilință. între altele Preotul a spus întîm-

plarea următoare: împăratul roman Teodosie (379—395), şi-a pus în gînd să se răzbune asupra locuitorilor din Ăntiohia, care şi-au bătut joc de chipurile, adică de statuia lui şi a soţiei sale, prin surparea şi trîntirea lor la pămînt, trăgîndu-le apoi cu funia pe străzile oraşului, însoţite de felurite batjocori. Episcopul oraşului cu numele Flavian, a rugat pe împărat să se poarte blînd cu locuitorii din oraŞj zicîndu-i: „O împărate, tu ai drept să pedepseşti pe făcătorii de rele din Ăntiohia. Te rog să iei însă în considerare, că aceşti oameni vinovaţi sînt Chipul şi Asemănarea vie a lui Dumnezeu. Prin cruzime faţă de ei, ţi-ai atrage — desigur — răzbunarea cerului asupra capului tău. Cînd tu, ca domn pămîntean, eşti atît de supărat pentru vătămarea adusă prin aceasta ţie şi iubitei tale soţii, cu atît mai mult Se va supăra pe tine Părintele cel Ceresc, cînd tu te-ai arăta barbar faţă de cei făcuţi după Chipul şi Asemănarea Sa".

Atunci împăratul s-a mai liniştit ascultînd cuvintele Episcopului. Omul nostru ascultînd predica, tot mai mult simţea înmuin-du-i-se inima sa împietrită. La urmă îşi uită scopul pentru care a venit în oraş, ba, sub influenţa predicii, începu să-şi iubească duşmanul şi căută să-i afle locuinţa pentru a se împăca cu el. Află că acela era în temniţă din cauza datoriilor. Omul nostru îşi vîndu calul, prefăcu totul în bani, se prezentă creditorilor şi achită toate datoriile întemniţatului. Astfel, acesta scăpă din temniţă. Cînd îl întîlni soldatul, îl îmbrăţişa şi zise: „Din prietenie şi iubire, am făcut totul pentru tine" (O.M.P. 395; Predici, Dr. Comşa şi Petru Maior).

IUBIND PE VRĂJMAŞI, DEVENIM: CHIPUL ŞI ASEMĂNAREA LUI DUMNEZEU.' Isav, fiul patriarhului Isaac şi nepotul patriarhului Avraam, ura aşa de groaznic pe fratele său mai mic Iacob, încît acesta, după sfatul părinţilor săi, a trebuit să fugă dinaintea lui, departe în ţară străină, la unchiul său Laban. Acolo în Mesopotamia, a stat el vreo 20 de ani, unde simţindu-se străin şi asuprit, se hotărî a se întoarce înapoi la casa părintească. Isav însă nu pierduse ura din Suflet. Auzind că fratele său se întoarce, îi ieşi înainte cu 400 de oameni înarmaţi. Aceasta a înfricoşat groaznic pe Iacob. Cînd se întîlniră.;. lui Isav îi pieri din Suflet toată ura, alergă la fratele său şi-1 îmbrăţişa cu iubire frăţească. Iacob rămase uimit cu desăvîrşire cînd văzu schimbarea fratelui său, şi exclamă: „Am văzut faţa ta, ca şi cum ar vedea cineva Faţa lui Dumnezeu, acum cînd tu m-ai primit cu bunăvoinţă" (Fac. 32; 33).

Cînd poţi să ierţi, cînd poţi ierta
Tot răul ce nedrept îţi vine,
Din pumnezeu, din taina Sa
Un. strop sălăşluieşte-n tine!
Dar cînd iubeşti, cînd poţi iubi
Pe orişice duşman al tău,
Pe orişicine te-ar lovi
Atunci întreg e-n tine Dumnezeu!

David împăratul, îndurerat de uciderea fiului său Amon, urmărea pe fiul său Avesalom care-1 ucisese la ospăţul dat cu vicleşug fiilor împăratului. După trei ani, mîngîindu-se, a încetat a mai urmări pe Avesalom. Generalul Ioab observînd că inima împăratului David era aprinsă de dor după Avesalom, a trimis o femeie iscusită din Tecoa, ca să plece pe David să aducă înapoi pe Avesalom fiul său din ţara Gheşurului unde se refugiase. După o pildă bine ticluită, văzînd că împăratul înlocuia ura cu dragostea părintească pentru fiul său fraticid şi fugar, femeia exclamă înduioşată: „Domnul meu împăratul este ca un înger al lui Dumnezeu, gata a auzi binele şi răul". Apoi vorbind deschis despre sfatul cu Ioab despre apropierea fiului său Avesalom, femeia repetă: „Domnul meu, împăratul este tot atît de înţelept ca şi un înger al lui Dumnezeu, ca să cunoască tot ce se petrece pe pămînt" (2 Imp. 14). Prin ateste cuvinte „înţelepciunea de sus", care lucra prin femeia iscusiţii cu dreaptă socoteală, arăta că David pe măsură ce inlocuia ura cu dragostea, Sufletul, fiinţa şi faţa împăratului amant şi îndurerat, devenea tot mai luminată şi plăcută, asemenea îngerilor luminaţi ai lui Dumnezeu.

De asemenea şi Mefiboşet fiul lui Saul, dezvinovăţindu-se de pîra nedreaptă cu care-1 ponegrise servul său Ţiba, zice între altele: „Domnul meu împăratul este ca un înger al lui Dumnezeu" (2 Imp. 19 27, *24—30).* Schimbarea urii faţă de Mefiboşet cel năpăstuit, în dragoste

binevoitoare-; a făcut pe sărmanul ponegrit să vadă în David protectorul său din trecut şi să zică plin de încredere: „Domnul meu, împăratul este ca un înger al lui Dumnezeu".

Alexandru Macedon, supranumit: Alexandru cel mare (356 —323 a.Hs.), întrebă odată pe un mare învăţat Indian: „înţeleptule, cum ar putea un om să devină Dumnezeu?" învăţatul i-a răspuns: „Cînd omul face ceea ce numai Dumnezeu poate face!" împăratul Alexandru curios întrebă: „Şi oare ce poate face numai Dumnezeu?" învăţatul i-a răspuns: „Să iubească pe vrăjmaşul său" (0 , M.P. 394).

Iuliu Cezar. Paginii idolatri din vremurile străvechi nu ştiau nimic despre adevărata dragoste, îndeobşte nu ştiau nimic despre Dumnezeul cel adevărat, şi de cele cu adevărat Dumnezeeşti. Cu toate acestea ei stimau într-un chip deosebit foarte mult pe omul acela dintre ei, care ierta pe vrăjmaşii săi şi le răsplătea răul ce i-1 făcuseră cu bine! Iscusitul vorbitor al romanilor — Cicero — văzînd că Cezar (106 —43 a.Hs.) în loc de a pedepsi cu moarte pe vrăjmaşii săi dovediţi, le iertă răutatea lor, înălţînd pe unii la mai mari măriri sau dregătorii, s-a însufleţit foarte mult de acea purtare a lui, încît l-a supranumit: „Un dumnezeu pămîntesc". Odinioară rosteşte în cinstea marelui Cezar, în faţa unei mari mulţimi de noroade, aceste frumoase cuvinte: „A birui oraşe şi cetăţi, este lucrul pe care l-au făcut mulţi oameni viteji, dar a stăpîni mînia i a răsplăti vrăjmaşilor răul cu binele, aceasta te face asemenea a lui Dumnezeu".

ÎMPĂTIMITA DRAGOSTE DE SINE DUCE ÎN PIERZARE PE CEI POSEDAŢI DE EA. Dragostea adevărată de Dumnezeu nu porneşte din interes adică numai pentru binefacerile revărsate de El asupră-ne sau pentru cele promise de El în viitor. Aceea ar fi o dragoste prihănită, egoistă. Pe Dumnezeu, Izvorul vieţii şi fericirii nostre trebuie a-L iubi în chip dezinteresat, aşa cum iubim: adevărul, binele, frumosul absolut, ştiind că El este vistieria sau noianul tuturor desăvirşirilor, suma tuturor perfecţiunilor.

Pe zidurile catedralei din Lubeck citim următoarea inscripţie, care cuprinde toate perfecţiunile Divine şi împotrivirile omeneşti.

Domnul şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos zice:
„Voi Mă numiţi Stăpîn şi nu Mă ascultaţi.
Voi Mă numiţi Lumină şi nu Mă vedeţi.
Voi Mă numiţi Calea şi nu mergeţi după Mine.
Voi Mă numiţi Viaţa şi nu o doriţi.
Voi Mă numiţi înţelepciunea şi nu Mă urmaţi.
Voi Mă numiţi Bun şi nu Mă iubiţi.
Voi Mă numiţi Bogat şi nu apelaţi la Mine.
Voi Mă numiţi Eternul şi nu Mă căutaţi. [1] Voi Mă numiţi A-tot-Puternicul şi nu mă cinstiţi după cuviinţă.
Voi Mă numiţi Dreptul şi nu vă temeţi de Mine!"

Nu ne rămîne deci, nouă altceva de /făcut, decît să adăugăm cuvintele Sf. Ap. Iacob: „Orice ni se dă bun şi orice dar desăvîrşit de sus este, pogorîndu-se de la Tine, Tatăl luminilor, în Care nu este nici schimbare, nici umbră de mutare" (Iac. 1 7]7). Apoi să cugetăm adînc la următoarele cuvinte ale Sf. Ap. Iacob: „Cuvîntul lui Dumnezeu este legea perfecţiunii" (Iac. 1 *25).* „Să ne rugăm neîncetat, ca să devenim perfecţi" (COls. 4 72; 1 Tes. 5 *23* ; 1 Petru 5 *10).* „Perfecţiunea deplină n-o putem dobîndi decît în ceruri" (Evr. 12 *23;* l'Cor. 13 *10;* L.L. o.c. pp. 449-450).

Roadele dragostei adevărate cele mai principale sînt acestea:

1) *Ascultarea de poruncile lui Dumnezeu :* „Cel ce are poruncile Mele şi le păzeşrte pe ele, acela este care Mă iubeşte pe Mine" — spune Mîntuitorul (Ioan 14 21—*23).*

2) *Ferirea de păcat:* „Nu este nici un păcat — spune Sf. Ioan Gură de Aur în tălmăcirea ep. I-a către Tesalonicieni — pe care întocmai ca focul să nu-1 ardă puterea cea mare a dragostei. Mai uşor poate rezista Ia foc o uscătură nebăgată în seamă, decît păcatul la puterea dragostei".

3) Cine iubeşte pe Dumnezeu, este ascultat în rugăciunile sale şi se bucură de bunătatea Lui: „Cele ce ochiul n-a văzut, nici urechea n-a auzit, nici la inima omului nu s-au suit, acestea a gătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe Dînsul" (1 Cor. 2 *9).*

4) Liniştea sufletească, răbdarea în vreme de încercare, iertăre, blîndeţe, pace şi bună voire între oameni, căci: „Dragostea îndelung rabdă, se milostiveşte; dragostea nu pizmuieşte, dragostea nu se semeţeşte, nu se trufeşte, nu se poartă cu necuviinţă, nu caută ale sale, nu se întăritâ, nu gîndeşte răul; nu se bucură de nedreptate, ci se bucură de adevăr; toate le suferă, toate le crede, toate le nădăj -duieşte, toate le rabdă..." (1 Cor. 13 *4-7).*

5) *Odrăsleşte mîntuirea Sufletului.* Un legiuitor s-a sculat ispi-tindu-L pe El şi zicînd: „învăţătorule, ce voi face să moştenesc viaţa cea veşnică?" Iisus i-a răspuns: „în lege ce.este scris? Cum citeşti?" El răspunzînd, a zis: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta şi din tot Sufletul tău şi din toată virtutea ta şi din tot cugetul tău, şi pe aproapele tău ca pe tine însuţi" (Lc. 10 *25—27)* Pentru astfel de roade, dragostea creştină este cu adevărat „legătura desăvîrşirii" (Cols. 3 *14)* şi „împlinirea legii" (Rom. 13 *10).*

Văzînd deci, însemnătatea covîrşitoare a dragostei, creştinul trebuie să-şi dea silinţa s-o păstreze, s-o întărească în Sufletul său şi s-o sporească în viaţa sa. De bună seamă că aceasta se face mai întîi prin lucrarea Harului Dumnezeesc, după cuvîntul Mintuitorului: „Fără de Mine nu puteţi face nimic" (Ioan 15 *5).* Dar creştinul are şi el datoria să lucreze şi să se folosească de toate mijloacele care pot înmulţi dragostea sfîntă.

VRĂJMAŞII DRAGOSTEI ADEVĂRATE. Vorbind în înţeles mai larg, vrăjmaşii adevăratei dragoste sfinte, înflăcărată, lucrătoare, duhovnicească, sînt toate cele 365 feluri de păcate, cu care diavolul bîntuie omenirea, adunarea binecredincioşilor creştini de pe pămînt. Toate păcatele acelea mari şi mici... sînt îndreptate împotriva ei: Păcatele împotriva Duhului Sfînt, păcatele strigătoare la cer, păcatele împotriva dragostei de Dumnezeu şi de aproapele, cele şapte păcate de moarte, 'ucigătoare de Suflete, păcatele străine...

1) *Ura faţă de Dumnezeu,* adică împotrivirea cu duşmănie faţă de învăţătura Sa şi faţă de rînduielile bisericeşti, socotindu-L pe El răzbunătorul nedrept al fărădelegilor şi urzitorul nefericirilor (Ioan 15 *18).*

2) *împietrirea inimii* faţă de primirea mijloacelor puse la îndemîna creştinului pentru mîntuirea sa.

3) *Pisma faţâ'de aproapele,* care stăruie în ascultarea de poruncile lui Dumnezeu.

4) *Făţărnicia,* prin care cineva se arată că iubeşte pe Dumnezeu, dar numai cu vorba, nu şi cu inima şi cu fapta.

5) *Fanatismul,* adică iubirea trufaşă pusă în slujba lui Dumnezeu, în urma căreia se prigonesc cu cei de altă credinţă, căci> „Dumnezeu n-a trimis pe Fiul Său în lume ca să judece lumea, ci ca să se mîntuiască lumea prin El" (Ioan *3 17).*

6) *Iubirea de sine peste măsură* (egoismul), care aduce atîtea nedreptăţi.

7) *Alipirea de bunurile pămînteşti:* „Rădăcina tuturor răutăţilor este iubirea de argint..." (1 Tim. 6 *10).*

Dragostea adevărată se poate aprinde şi înmulţi prin:

1) Cugetarea asupra dragostei nemărginite a lui Dumnezeu faţă de lume, pentru mîntuirea căreia Şi-a jertfit pe Unicul Său Fiu.

2) Cunoaşterea cît mai temeinică a învăţăturii creştine.

3) Rugăciunea stăruitoare şi fierbinte către Dumnezeu făcută în Duh şi în Adevăr.

4) împărtăşirea eu Sfintele Taine.

5) Rîvna de a împlini voia lui Dumnezeu şi ane feri de păcat.

6) Cunoaşterea şi urmarea vieţii Mintuitorului, Care prin viaţa Sa pămîntească a dat cea mai măreaţă pildă de dragoste.

7) Lupta împotriva dragostei semeţe de sine,'şi împotriva alipirii pătimaşe de bunurile pămînteşti.

8) Facerea de bine față de aproapele (I.C.O. o.c. pp. 348—350).

DRAGOSTEA DE SINE. Iubirea de sine este a cugeta, a dori şi voi, a procura: atît Sufletului cît şi trupului propriu desfătarea bunurilor, care îl vor face fericit, bunuri adevărate care se găsesc numai la Dumnezeu. A iubi pe aproapele ca pe sine însuşi, însemnă a-1 iubi nu aşa de mult ca pe Dumnezeu, ci cu acelaşi fel de iubire dreaptă, sfîntă, adevărată, cu care ne iubim pe noi înşine. Cu toate că regula aceasta este aşa de limpede, Sf. Grigore crede că ea trebuie explicată prin următoarele două principii naturale, adică: Să nu faci altuia ceea ce cu drept şi cu rațiune n-ai vrea să ți se facă ție: ci din contra, să-i faci ceea ce cu înțelepciune şi dreptate ai vrea să ți se facă ție. Explicația aceasta este întemeiată pe vorba înțeleptului, care învață ca să cunoaştem ceea ce datorăm altora, prin ceea ce ne datoresc alții. Dacă credem în nevoile şi suferințele noastre, că ni se datorește milă şi ajutor, şi Că nici un om nu este în drept a se întrista de binele şi avantajele noastre, trebuie să admitem că şi noi datorăm altora acelaşi lucru. Fericitul Augustin scrie în privința aceasta: „Orrcine iubeşte pe aproapele ca pe sine însuşi, îi doreşte aceleaşi bunuri pe care şi le doreşte luişi, şi cînd îi este cu putință îi procură aceleaşi foloase, pe care şi le-ar procura pentru sine, dacă ar putea". Despre aceasta foarte pe scurt şi cuprinzător se exprimă Sf. Ap. şi Ev. Ioan, sfătuindu-ne: „Fiii mei, să nu iubim numai cu cuvîntul, nici numai cu limba, ci cu fa pi a şi cu adevărul" (1 Ioan 3 *18;* T.M.C. o.c. 210).

Fiecare om: parte bărbătească sau fcmciaseă, este îndatorai a se iubi pe sine însuşi. Datoria aceasta n-o aflăm scrisa in Dumne-zeiestile Scripturi, deoarece ea este sădită cu îinbelşugare în om, există in om. Ea face parte din însăşi firea lui. Grija aceasta de sine e un instinct de conservare, prin care omul întrebuințează toate mijloacele pentru a trăi mai bine şi mai mult. în acest scop, omul mănîncă, bea, se apără de frig, de călduri mari, de boli şi de felurite primejdii.

Mîntuitorul Hristos arată iubirea de sine a omului, ca ceva înăscut, dezvoltat şi lucrător în sine. Odinioară fiind întrebat de un fariseu, care poruncă din lege e mai mare, Mîntuitorul îi răspunde: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima, Sufletul, cugetul şi virtutea ta... Să iubeşti pe aproapele tău ca pe tine însuți" (Mt. 22 *37 —38).* Altă dată El zice: „Precum voiți să vă facă vouă oamenii, faceți şi voi lor asemenea" (Lc. 6 *31).*

Din aceste cuvinte scripturistice reiese că iubirea de noi înşine, din ființa noastră, e ceva de sine înțeles sau binecunoscut. Aceasta ne serveşte ca normă clară în iubirea aproapelui. A ne iubi pe noi înşine este a căuta numai binele propriu şi a ne feri de orice rău şi pagubă.

Iubirea pătimaşă de sine, egoismul, este dragostea întrebuințată numai pentru sine, nu pentru binele comun. Egoismul e un fel de a fi al omului care: gîndeşte, vorbeşte şi lucrează numai în folosul său propriu, nu în folosul obştesc. Acesta se manifestă prin dorința de a-şi satisface poftele personale trupeşti şi sufleteşti. Acestea ne-fiind purificate prin înțelepciunea de sus (Iac. 3 77) în focul sfînt al dragostei de Dumnezeu şi de aproapele, devin din ce în ce mai josnice, mai murdare. Viciul acesta este antisocial, şi face pe omul ce-1 are dezgustător.

Privitor la lepădarea de sine şi înlocuirea ei cu mult folositoarea dragoste de Dumnezeu mai presus de sine, şi de aproapele ca de noi înşine, Mîntuitorul ne învață: „Cel ce voieşte a-şi mîntui Sufletul său (viața pămîntească) pierde-l-va pe,el; iar cel ce-şi va pierde Sufletul său pentru Mine şi Evanghelie, acela îl va mîntui pe el" * (Mc. 8 *35;* Mt. 10 *39).* De aici putem vedea, că nimic nu ne împiedică pe noi de la această pregătire folositoare, adică de la defăimarea şi lepădarea de amăgitoarele bunătăți ale vieții acesteia, fără numai iubirea de sine. Cel ce va birui iubirea de sine, acela îşi ia crucea sa, merge după Hristos, îşi răstigneşte trupul cu patimile şi cu poftele, se mîntuieşte de rău şi intră în fericirea vremelnică şi veşnică. Acum să vedem de unde se naşte iubirea de sine şi urmările ei dezastruoase.

înainte de creierea lumii acesteia materiale, văzute, Dumnezeu a creat mulțimea oştirilor îngereşti. Toți îngerii au fost creați buni. O parte din îngeri, împreună cu conducătorul lor Lucifer, pîrau ziua şi noaptea pe frații lor de îngerat. Părerea unora din Sfinții Părinți, este că: întruparea Cuvîntului lui Dumnezeu s-a făcut cunoscută la începutul veacurilor prin descoperire în cer, ca să vadă şi să admire îngerii'cea mai minunată operă a înțelepciunii Dumnezeieşti. De aici a luat prilej Lucifer să invidieze unirea ipostatică a lui Dumnezeu cu omul. Mîndru de propria lui frumusețe ar

fi zis aşa în inima lui: „Eu mai cu seamă, verhovnicul Serafimilor, cel ceresc şi imaterial, nu omul ce material şi pămîntesc, sînt vrednic de o astfel de cinste, eu voi fi asemenea Celui Prea înalt". Şi astfel ar fi căzut ca un fulger din cer (Lc. 10 1*8)*. Sf. Maxim Mărturisitorul o măruriseşte ritos în a 42-a întrebare-răspuns şi are ca împreună martor pe Sf. Grigore de Nazianz, care spune: „Invidia a întunecat pe Lucifer, care a căzut prin mîndrie; căci n-a suferit, fiind dumnezeiesc, să nu fie ca Dumnezeu" (D.I.M. o.c. 568).

La căderea din cer a Luciafarului cu îngerii lui, mulţimea oştirilor îngereşti au strigat cu mare glas, zicînd: „Acum s-a făcut mîn-tuirea, puterea şi împărăţia Dumnezeului nostru şi stăpînirea Hris-tosului Său, căci a fost aruncat pîrîtorul fraţilor noştri, cel ce îi pîra pe ei înaintea Dumnezeului nostru ziua şi noaptea" (Ape. 12 *70)*. Egoismul a tulburat "cerul şi a surpat o parte din îngeri din ceruri jos în adîncuri. Cu aceiaşi boală spirituală îngerul căzut cleveteşte pe Dumnezeu înaintea omului în Raiul pămîntesc, zicînd: „Nu, nu veţi muri! Dar Dumnezeu ştie, că în ziua în care veţi mînca din pomul oprit, vi se vor deschide ochii şi veţi fi ca Dumnezeu, cunoscînd binele şi răul" (Fac. 3 *4—5)*. După aceea cleveteşte pe oameni înaintea lui Dumnezeu (Iov 1 *9—11;* 2 *4—5;* Zah. 3 *1—5)*. Cu această clevetire a lucrat şi lucrează Satana în omenire pentru a o tulbura, a-i periclita mîntuirea. Cu meseria asta diavolească îşi înzestrează Satana pururea pe posedatele şi posedaţii robiţi lui, îndemnîndu-i zilnic a o întrebuinţa cît pot mai des, după care-i cufundă în adîncul iadului.

Să ne transportăm de aici cu mintea noastră hăt departe, în Paradis, în grădina îneîntătoare a Raiului pămîntesc. Acolo vedem pe protopărinţii noştri Adam şi Eva desfătîndu-se cu multă îndestulare în frumuseţile şi bunătăţile Raiului. Acolo vedem toate vietăţile aerului, apelor şi pămîntului supuse lor (Fac; 1 *26 —28;* Ps. 8 *3—8)*. Cită vreme au stat ei în ascultare, în hotarele dragostei dinţii, adică iubeau cu mult mai mult pe Dumnezeu decît pe sine, erau lucrătorii faptei bune şi vieţuiau în plină fericire. Cînd însă în faţa ispitirei lor de îngerul căzut, auzind că vor fi dumnezei asemenea cu Dumnezeu, s-au pogorît în dragostea de sine, au defăimat ascultarea (postului), au ieşit din hotarele dragostei de Dumnezeu care-i ţinea în fericire,*s-au cinstit pe sineşi mai mult decît pe Dumnezeu care-i crease, îi adusese din nefiinţă în fiinţă, îi aşezase în acel loc de fericire şi le pusese toate sub stăpînirea lor. S-au semeţit a i.ipi începătoria cea singură A-tot-Stăpînitoarc, a se face „ca Dumnezeu". Dar vai şi amar! îndată ce au nesocotit Cuvîntul lui Duinnezeu cedand vicleniei şi minciunăriei ispititorului înger căzut, mincara din pomul oprit, călcară porunca şi săvfrşiră păcat greu şi nevindecabil, care i-a cufundat pe ei şi pe toţi urmaşii lor — tot neamul omenesc — în păcat groaznic, în moarte, în osîndă. Vedeţi? îndată ce iubirea de sine a intrat în inimile lor, atunci au făptuit un păcat greu, înfricoşat, pe care îl poartă toţi oamenii parte bărbătească şi femeiască care nu s-au botezat în Hristos. Păcatul protopărinţilor noştri, care a făcut şi face pe toţi oamenii ase pleca la cele rele, cu: gîndul, cuvîntul şi cu fapta, s-a socotit de mulţi că iubireea de sine este cauza primă a tot păcatul.

Din mijlocul Raiului pămîntesc să ne transportăm cu mintea afară la pămîntul în care protopărinţii noştri cei întîi creaţi, au fost izgoniţi, şi după ei şi noi rînd pe rînd. Priviţi la Cain cum se umple de zavistie asupra fratelui său Abel, cum apoi cu vicleşug şi minciună îl scoate de sub mîna părinţilor săi, afară la cîmp, unde-1 omoară. Iată-1 mustrat de tribunalul conştiinţei, iată-1 blestemat înşeptit de Dumnezeu (Fac. 4 *8 —12)*. De unde au curs acele cumplite rele? Din defăimarea dragostei de aproapele. Dacă ar fi iubit pe fratele său ca pe sine însuşi, nu l-ar fi zavistuit, urît, viclenit, minţit şi omorît. Dragostea adevărată nu se poate uni la un loc cu iubirea de sine, cum nu pot sta în acelaşi timp şi loc lumina cu întunericul. Cain călcînd hotarul dragostei, a intrat în inima lui iubirea de sine, aceea a născut pe ,zavistie, viclenie, minciună şi intenţionata ucidere.

De la grozăvia fraticidului Cain, să ne transportăm cu mintea peste vreo 38 sute de ani, în vremurile dreptului Noe. Acolo vedem lumea înmulţindu-se foarte mult şi păcatul umplînd pămîntul. Dar de unde să se fi înmulţit atîta amar de răutăţi, de păcate şi fărădelegi, încît din lumea aceea mare nu s-a aflat nici un drept decît numai Noe cu casa sa?! De la două neamuri de oameni. De la urmaşii lui Cain, supranumiţi de Dumnezeiasca Scriptură:, „fiii oamenilor", şi de la urmaşii lui Sit, supranumiţi: „fiii lui Dumnezeu". Fiii lui Dumnezeu văzînd pe fetele oamenilor —

iubitori de trup — că sînt frumoase, coborîndu-se din dragostea de Dumnezeu, le-au iubit pe ele mai mult decît pe Dumnezeu. Şi-au ales din ele soţii, după pofta şi plăcerea lor. Amestecarea aceea a stricat cu totul dragostea de Dumnezeu şi de aproapele. Astfel, fiecare se iubea pe sine numai. Aşa biruindu-se toţi de iubirea de sine, s-au făcut iubitori de sine, şi petreceau numai după plăcerile trupului, ca şi cum n-ar mai fi avut Suflet. Pentru aceasta îi numeşte Dumnezeu că: „sînt numai trupuri". Acea mare iubire de sine a mulţimii oamenilor din vremea lui Noe, a îngrămădit asupra lor aşa de multe rău-tăţi şi mari păcate, încînt Dumnezeu S-a hotărît a înneca toată omenirea aceea — afară de Noe cu fiii săi — cu acel înfricoşat potop universal.

Privind la pămîntul nou ieşit curăţit de păcatele omeneşti din apele potopului universal, vedem pe Ham şi fiul său Hanaan, în iubirea de sine, batjocorind slăbiciunea bătrînului Noe, după care s-au îmbrăcat cu blestem părintesc. Sim şi Iafet, iubitorii de Dumnezeu şi cinstitorii de părinţi, prin acoperirea goliciunii tatălui lor s-au îmbrăcat cu binecuvîntarea părintească; iar Ham şi Canaan fiul său, care in patima iubirii de sine şi-au batjocorit părintele, s-au acoperit cu blestem înfricoşat.

Fiii Patriarhului Iacob lăsîndu-se robiţi de iubirea de sine, văzînd că tatăl lor iubea mai mult pe Iosif, la vederea hainei pestriţe ce i-o făcuse şi la auzirea visurilor lui Iosif că: 11 snopi de grîu se închinau snopului său.., soarele, luna şi 11 stele i se închinau lui, din care reieşea că el va deveni stăpîn peste ei, l-au urît, nu mai grăiau nimic despre el şi s-au hotărît să-1 omoare. Iubirea de sine a născut în ei dispreţ şi ură de moarte (Fac. 37).

Faraon şi Egiptenii, stăpîniţi de iubirea de sine, n-au ţinut seamă de Moisi, de dragostea de Dumnezeu şi de aproapele — Israe-liteni — pînă ce s-au zdrobit sub cele zece plăgi, şi au pierit în apele Mării Roşii, pe cînd urmăreau pe Israeliţi spre a-i întoarce în amara lor robie seculară (Eş. 5 — 15).

Unii Israeliteni stăpîniţi de iubirea de sine şi obiceiul idolatru, neţinînd seamă de. dragostea şi ascultarea de Dumnezeu, Care le poruncise: „Să nu aibă alţi dumnezei afară de El... Să nu-şi facă chip cioplit, nici să i se închine, nici să-i slujească"; pe cănd Moisi era sus pe muntele Sinai, ei au forţat pe Aâron să le facă viţel de aur — idol — înaintea căruia au mîncat, băut şi au jucat. Pedeapsa Divină i-a ajuns. Trei mii de idolatri jucători s-au pierdut de pierzătorul (Eş. 20 -32).

Israeliţii leviţi: Core, Datan şi Aviron cu 250 de oameni din căpeteniile adunării, aleşii sfatului, bărbaţi vestiţi ai fiilor lui Israil, împătimindu-se. cu iubirea de sine, se ridică împotriva rînduielii lui Dumnezeu, vor Preoţie şi dregătorii mai înalte, asemenea lui Moisie şi Aaron. în acea împătimită iubire de sine, neţinînd seamă de adevărata dragoste de Dumnezeu şi de aproapele, nemulţumiţi cu înalta dregătorie în care erau puşi de sus, prin cîrtiri şi răzvrătire, şi-au atras asuprâ-le pierzarea. Pămîntul de sub ei s-a deschis şi i-a înghiţit pe toţi dimpreună cu casele şi vitele-lor (Num. 16).

Bogătaşul Nabal, stăpînit de iubirea de sine, nu ajută cu hrana ce-o putea da lui David şi oamenilor săi urmăriţi de Saul. înlocuind dragostea de Dumnezeu şi de aproapele cu dragostea de sine, s-a prăbuşit în pierzare... s-a îmbolnăvit greu şi a murit (1 Imp. 25).

Priviţi la sărmanul Saul uns împărat de Proorocul Samuil peste cele 12 triburi ale lui Israil (1 Imp. 9 *9;* 10 1 ...). Aştept îmi şapte zile pe Samuil ca să aducă jertfă Domnului, Saul văzînd că

Samuil întîrzie şi poporul se împrăştie din jurul său, aduce el arderea de tot şi jertfele de mulţumire. La sfîrşitul arderii de tot a jertfelor, vine şi Samuil. Saul îi iese înainte să-i ureze de bine. Atunci Saniuil i-a zis: „Ce ai făcut?" Saul i-a răspuns: „Văzînd că poporul se împrăştie de lîngă mine şi intîrzii a veni la timpul hotărît, pe cînd Filistenii sînt adunaţi în Micmas... am îndrăznit a aduce arderea de tot". Samuil i-a zis: „Ai lucrat nebuneşte... de aceea domnia ta nu va dăinui... Au doară îi plac Domnului mai mult arderile de tot şi jertfele decît ascultarea de cuvîntul Lui? Ascultarea face mai^ 'mult decît jertfele, şi păzirea cuvîntului Său face mai mult decît grăsimea berbecilor.. . Pentru că ai nesocotit cuvîntul Domnului, te leapădă şi El ca împărat" (1 Imp. 13; 15). Cine l-a aruncat pe împăratul Saul în acea primejdie groaznică? Iubirea de sine!

Priviți în depărtare şi vedeți: Pentru ce împăratul Saul urmăreşte cu mare vrăjmăşie pe David făcătorul său de bine şi s-a sfîrşit după aceia sinucis în propria sa sabie? Pentru că se iubea pe sine mai mult decît pe aproapele său David (1 Imp. 16—31).

Priviți la prințul Avesalom care întrebuințează toate mijloacele necinstite ca să atace pe tatăl său. David, să^-1 scoată din scaun, ca să împărătească el peste Israil! Pentru ce? Pentru patima iubirii de sine care-1 stăpinea ! Urmarea ? Prăbuşirea în pierzare dimpreună cu răul şi vicleanul Ahitofel cu care se sfătuise (2 Imp. 15 18).

Aman, înaltul sfetnic al împăratului Artaxerxe, împuternicitue zilei, stăpînit de iubirea de sine, porneşte o prigoană cu ură dl moarte asupra credinciosului Mardoheu şi a Israeliților. Pe Israe-liții din imperiu reuşeşte a-i hotărî pierzării; iar pe Mardoheu să-1 extermine într-o spînzurătoare înaltă de 50 de coți. Cine lucra acestea toate în Aman ? Boala iubirii de sine. Urmarea ? Toate uneltirile lui rele, viclene, satanice, s-au întors asupra sa, după care din porunca împăratului a fost spînzurat în înalta şi fioroasa spînzurătoare, pregătită aproapelui său Mardoheu (Est. 3—7).

împăratul Mânase al Ierusalimului lăsîndu-se stăpînit de iubirea de sine, nesocoteşte dragostea de Dumnezeu şi de aproapele, prigoneşte adevărata credință şi pe credincioşi pînă la multe crime, persecută pe Prooroci, defăima pe Ieremia, aduce şi aşează idolul Astarteei în Biserica Domnului...! Care a fost urmarea acelor nelegiuiri a împătimitei iubiri de sine? Năvălirea Asirienilor, prinderea lui cu arcanul, ducerea în Babilon şi întemnițarea lui. Grozăviile morții cumplite ce rînjea la el în mizeriile şi bezna întunecoasă a temniței. Acolo în grozăviile legăturilor de lanțuri şi cătuşi de fier în temnița fioroasă, şi-a adus el aminte de isprăvile împătimitei iubiri de sine şi urmările ei... (4 Imp. 21 1—*16;* 2 Parai. 33 1—*2).*

împăratul Sedechia, sub împătimita iubire de sine, a nesocotit dragostea de Dumnezeu şi de aproapele, s-a idolatrizat pe sine şi pe supuşii săi, a prigonit adevărata credință îh Dumnezeu, a nesocotit pe Ieremia şi pe ceilalți Prooroci, trimişii Domnului. Urmarea nelegiuirilor acelei iubiri de sine a fost urgia lui Dumnezeu care s-a dezlănțuit asupra lui şi a Ierusalimului. După doi ani de asediere cad în foamete mare şi în mîinile vrăjmaşilor lor, Sedechia e prins cu toți ai săi. Căpeteniile sînt măcelărite şi copiii înjunghiați înaintea tatălui lor Sedechia. Lui Sedechia i-au scos apoi ochii, l-au pus în lanțuri grele şi cătuşi de aramă, l-au dus în Babilon şi întemnițat pînă în ziua morții sale (4 Imp. 24-25; 2 Parai. 36 *70-23;* Ier. 37 -39 ; 52; Iez. 12).

Priviți la împăratul Irod cel mare, care auzind de la Magi despre naşterea Unui Nou împărat, îşi teme tronul, trimite ostaşii şi măcelăreşte 14.000 prunci din Betleem şi împrejurimile lui. Cine l-a făcut să săvîrşească grozăviile acelea? Patima iubirii de sine. Urmarea? A murit def o moarte cumplită, bătut de Dumnezeu, mîncat de viermi şi urgisit de toată lumea...

Priviți în viața Mîntuitorului. Fariseii şi cărturarii fățarnici şi vicleni îl urmăresc pas cu pas pe Mîntuitorul, îl urăsc $i descredi-tează în fața poporului, ponegrindu-L că-I „păcătos", „călcător legii", „că-Inebun şi are drac", „Samarinean (eretic) şi are drac", că „cu beelzebub domnul dracilor scoate dracii", „că-I înşelător" (Ioan 9 *24, 16;* 10 20; 8 *48;* Mt. 12 *24 ;* 27 *63).* Ce-i făcea pe arhierei şi farisei a se sfătui în- sobor pentru a opri activitatea Mesianică a Mîntuitorului .Hristos, a-L prinde şi omorî? Patima iubirii de sine. Nu-L mai puteau suferi pentru că Iisus nu zicea ca ei; ci ca Dumnezeu, Tatăl Său Ceresc. Şi asta nu se împăca cu patima iubitorilor de sine, potrivnică dragostei de Dumnezeu şi de aproapele. Urmarea? Prăbuşirea lor cu împărăție, preoție, templu şi țara, în distrugere definitivă. ,

Priviți la împăratul Irod Antipa, ucigaşul Sf. Ioan Botezătorul ...După proslăvirea Mîntuitorului, Irod pune mîinile pe unii din tînăra Biserică Creştină pentru a-i chinui. Ucide cu sabia pe Sf. Ap. Iacob fratele lui Ioan. Văzînd că lucrul acela place Iudeilor vrăjmaşii Creştinilor, a adaos a prinde şi pe Sf. Ap. Petru, întemni-țîndu-l... Dar Domnul, pentru rugăciunile Bisericii, l-a eliberat pe Petru cu minune din temniță. Ce l-a determinat pe Irod a face acele nelegiuri? Iubirea de sine alimentată de Iudei, care erau stă-uniți ca şi el de aceeaşi patimă diavolească. Urmarea? Irod moare lovit de un înger al Domnului, mîncat de viermi, ca şi tatăl său Irod cel mare (F. Ap. 12).

Priviți la vrăjitorul iudeu Bar-Isus, prietenul înțeleptului dre-gător Serghie. Cînd acesta cheamă la sine pe Sf. Ap. Pavel şi Vai nava, şi ascultă din gura lor Cuvîntul lui Dumnezeu, acel prooroc mincinos stă împotriva adevărului învederat, pînă cade în blestemul apostolesc şi obştesc (F. Ap. 13 *6—12).* Cine l-a cufundat în acea răutate? Patima iubirii de sine, care nesocoteşte dragostea de Dumnezeu şi de aproapele.

Priviți la împărăteasa Iezabela urmărind cu ucidere pe Sf. Prooroc Ilie Teşviteanul, pînă la cufundarea în pierzare cu toată casa ei împărătească (3 Imp. 19; 22; 4 Imp. 1; 9; 10).

Priviți la împărăteasa Irodiada urmărind, întemnițînd, ucigînd şi batjocorind pe Sf. Ioan Botezătorul pînă la surparea de pe tron şi moartea lor mizerabilă în exil (Mat. 14 7 — 72; V. Sf. 29 Aug.).

Priviți pe împărăteasa creştină Eudoxia urmărind şi lucrînd (împreună cu curtenii săi, cu vreo 30 Ierarhi în frunte cu Teofil) cu ură de moarte asupra Sf. Ioan Gură de Aur, pînă ce l-au scos din scaun, exilat şi purtat din loc în loc pînă la repausarea lui. Urmarea? Căderea ei în dizgrație, boală şi moarte cumplită, cutremurarea mormîntului ei 32 de ani (V. Sf. 13 nov., o.c. pp. 642 —3). Cine a lucrat în acele trei împărătese aşa de satanic, la prigonirea sîngeroasă a trimişilor lui Dumnezeu şi la prăbuşirea în pierzare a acelor criminale dimpreună cu complicii lor?! Patima iubirii de sine'.

Priviți în istorie la voevozii Români, Munteni şi Moldoveni, urîndu-se de moarte unii pe alții, urmărindu-se, mutilîndu-se şi ucigîndu-se unii pe alții. Ştefan, fiul mai mic al voevodului Alexandru cel Bun orbeşte pe Ilie fratele său mai mare, pentru a domni singur pînă la 1447. Roman, fiul cel mai mare al lui Ilie îl ucide pe Ştefan şi ocupă locul (1447 —8). Roman fu otrăvit şi Alexandru, fratele său mai mic voi a-i succeda. Petru, fiul lui Ştefan, îl alungă, dar fu răsturnat de vigurosul Bogdan II (1449). Acesta fu ucis noaptea de Petru Aaron, fiu natural al lui Alexandru cel Bun, care domni în anii 1451—7. Acesta-i bătut de două ori de Ştefan cel Mare şi ucis, ş.a.m.d. Acel fel de răutăți au urmat şi intre voevozii Munteni din vremuri în vremuri. Aşa d.p.: Voevozii: Constantin Brîncoveanu domn avut şi abil, e duşmănit de vărul său Ştefan Cantacuzino, şi pe baza acuzărilor secrete ale acestuia că-i în legătură cu țările creştine: Austria şi Rusia, e mazilit, ridicat cu familia sa din Bucureşti, dus la Constantinopol, întemnițat, martirizat şi executat cu cruzime acolo pe malul Bosforului dimpreună cu patru fii ai săi. După un an şi jumătate succesorul la tronul Brîncoveanului, Ştefan Cantacuzino împreună cu tatăl şi unchiul său, sub aceleaşi acuzări sînt ridicați, duşi la Constantinopol şi executați... (I.B.U. o.c. Voi. III, 233-254).

Cine a lucrat atîtea răutăți, primejdii şi pustiiri între voevozi şi poporul nostru românesc în cursul vremirilor? Patima iubirii de sine, care lucrează aceleaşi rele şi gi izăvi şi în prezent în mij-locul nostru. Patima iubirii de sine periclitează pe fiecare din noi: familii, sate şi oraşe, societăți şi țara chiar. Deci, trebuie lepădată şi înlocuită cu adevărata dragoste de Dumnezeu şi de aproapele, pentru a ne cotorsi de atîtea grozăvii şi a intra în pacea veritabilă, în fercirea vremelnică şi veşnică.

350) Nu m-am silit cu bună chibzuială a-mi cîştiga puternicile virtuți cardinale?

351) Am nesocotit înțelepciunea (e) de sus prin care toate se fac bune şi de mare folos vremelnic şi veşnic?

e) ÎNȚELEPCIUNEA. Prima virtute, cea mai mare şi mai strălucită din toate virtuțile cardinale, este minunata virtute a înțelepciunii. Aceasta este maica, învățătoarea şi conducătoarea în bine a tuturor virtuților creştineşti-duhovniceşti. înțelepciunea este lumina cunoştinței de a deosebi binele de rău, adevărul de minciună, ş.a.m.d. înțelepciunea formează în ființa noastră o „inimă înțelegătoare", „arta de a cunoaşte şi a potrivi mijloacele cu scopurile numai în bine", „ştiința ştiințelor şi a neştiințelor", „atributul în a cunoaşte mijloacele cele mai bune, care duc la scopurile cele mai îmbunătățitoare". înțelepciunea e o forță binefăcătoare a cunoştinței celor mai bune mijloace ideale pentru ajungerea scopurilor mai înalte, ideale.

înțelepciunea omenească a lumii acesteia e o luminiță foarte slabă, o știință necredincioasă, mîndră, lăudăroasă şi osîndită în cuprinsul întregii Scripturi Sfinte. înțelepciunea aceasta omenească-lumească, care în toate se opune mîntuirii Sufletelor, o judecă aspru Cuvîntul Dumnezeiesc. „Scris este — zice Sf. *Ap'.* Pavel — Pierde-voi înțelepciunea înțelepților şi știința celor ştiutori o voi lepăda. Unde este înțeleptul? Unde este cărturarul? Unde este întrebătorul veacului acestuia? Au n-a dovedit Dumnezeu nebună înțelepciunea lumii acesteia? Că, de vreme ce în înțelepciunea lui Dumnezeu, lumea n-a cunoscut în înțelepciune pe Dumnezeu, a binevoit Dumnezeu a mîntui pe cei ce-cred prin nebunia propovăduirii..." (1 Cor. *1 19—21).* Păgînii idolatri cu învățații lor socotindu-se înțelepți, au înnebunit (Rom. 1 22). Şi nimenea din ei n-a putut ieşi din întuneric la împărăția Luminii, aadevăratei înțelepciuni, decît numai prin puterea Crucii şi prin nebunia propovăduirii Evangheliei Creştine (1 Cor. 1 *18-24).*

înțelepciunea adevărată lucrează aşa de minunat în cei înzestrați cu ea de sus, încît: „Ce este nebun al lui Dumnezeu, este mai Iuțeli ut deeît oamenii. Şi ce este mai slab al lui Dumnezeu, este mai tare decat oamenii... Că cele nebune ale lumii a ales Dumnezeu ca sa rusineze pe cei înțelepți. Cele slabe ale lumii a ales Dumnezeu ca sa rusineze pe cele tari. Şi cele de neam prost, nebăgate în seamă ale lumii a ales Dumnezeu, şi cele ce nu sînt, ca, pe cele ce sînt să le strice... Şi aşa nici un trup să nu se laude înaintea Lui... ci, cel ce se laudă numai în Domnul să se laude" (1 Cor. 1 *25—31).*

înțelepciunea oamenilor plină de rîvniri amare, nu-i de sus pogorîndu-se; ci este: pămîntească sufletească drăcească... aducătoare de: prigoane, neaşezări şi de tot lucrul rău" (Iac. 3 *14—16).*

înțelepciunea de sus (opusă în toate celei de jos) mai întîi — adevereşte Apostolul — este: curată, făcătoare de pace, blîndă, plecată, plină de milă, de roduri bune, fără judecată şi nefățarnică" (Iac. 3 77). înțelepciunea aceasta de sus e foarte lăudată în Dumnezeiasca Scriptură,' mâi ales în: Proverbele lui Solomon, Eclesiast, în înțelepciunea lui Solomon şi în înțelepciunea lui Isus Sirah! Izvorul ei vine de la Dumnezeu. Aceasta e mai scumpă decît aurul şi mai dulce decît mierea (Iac. 1 *5;* Iov 28 *12—28;* Ps. 118 *103).*

După această înțelepciune de sus țintea înțeleptul Solomon. Luînd friele împărăției, după moartea tatălui său David, aduce lui Dumndzeu o mie de jertfe sus pe înălțimea muntelui Gabaon. Atunci Domnul Dumnezeu i se arată în vis noaptea şi-i zice: „Cere ce vrei să-ți dau!" Văzîndu-se bărbat tînăr, fără experiență, Solomon cere înțelepciune, zicînd: „Doamne, Dumnezeul meu... dă robului Tău inimă înțelegătoare, ca să stăpînească peste poporul Tău şi să deosebească binele de rău... Dă-mi înțelepciunea care stă aproape de Tronul Tău... Trimite-mi această înțelepciune din Sfintele Tale ceruri, de lingă Tronul Slavei Tale, ca să mă ajute în ostenelile mele şi ca să cunosc ce este bine plăcut înaintea Ta. Fiindcă înțelepciunea toate le ştie şi le înțelege şi mă va povățui înțelpțeşte în lucrurile mele, şi prin slava sa mă va păzi!" Domnului Dumnezeu i-a plăcut că I-a cerut tocmai aceasta, şi i-a zis: „Fiindcă ai cerut numai acest lucru, şi n-ai cerut viață lungă, nici bogăție, nici viața vrăjmaşilor tăi; ci ai cerut înțelepciune, ca să faci dreptate, iată că îți împlinesc cererea ta! Iată că-ți voi da înțelepciune şi pricepere, ca să fii cum n-a mai fost altul înaintea ta şi cum nici nu se va mai ivi după tine. Mai mult încă şi ce n-ai cerut îți voi da: bogății şi mărire, încît nici unul dintre împărații vremii tale, să nu fie ca itine. Şi dacă vei umbla în căile Mele şi vei păzi legile şi poruncile Mele... îți voi da şi viață lungă..." (3 Imp *3 4—14;* înț. SoL 9 *4, 10 — 11).* Cîtă vreme Solomon a urmat înțelepciunei acesteia de sus, a progresat strălucit. Mai pe urmă părăsindu-o, a căzut în idolatrizare...

înțelepciunea de sus, cînd o urmăm, ne înzestrează cu pricepere, ne ajută a face dreptate, a aduna bogății şi mărire pe cale cinstită, a trăi cumpătat, a înainta cu bărbăție pe calea progresului spiritual şi ă ne bucura de ele vreme îndelungată şi pururea. Această înaltă virtute cardinală a înțelepciunei creşt ne, e o îngrijire, chib-zuire, o premeditată cugetare bine socoi tă, îi a nu mînia pe Dumnezeu şi pe aproapele nostru, prin vreo rea faptă şi gîndire a noastră. Privitor la această înțelepciune, Mîntuitorul ne învață, zicînd: „Fiți înțelepți ca şerpii şi blînzi ca porumbeii" (Mt. 10 76"). La aceasta ne sfătuieşte'și Sf Ap.'Pavel, zicînd: „Socotiți drept aceea cum să umblați cu pază, nu ca nişte neînțelepți; ci ca cei înțelepți, răscum-părînd vremea, că zilele sînt rele. Drept

aceea, nu fiți nepricepuți..." (Efs. 5 *15 — 17).* înțelepciunea aceasta creştinească se întemeiază pe curăția şi nevinovăția inimii (Inț. Sol. 1 *4;* 4 *9;* Is. 1 *26),* pe toată podoaba şi buna cuviință, şi pe toată judecata sănătoasă, ca să nu ne amăgim de vrăjmaşii Sufletului nostru, nici de cei care ne ispitesc (M.O. o.c.p. III, răsp. întreb. XI).

Cu această virtute a înțelepciunii de sus, au conlucrat Profeții, Apostolii şi toți Sfinții, care pururea se veselesc în ceruri. „înțelepciunea aceasta — zice Apostolul — o propovăduim celor ce sînt desăvîrşiți, dar nu înțelepciunea veacului acestuia," nici a domnilor veacului' acestuia, care sînt pieritori; ci grăim înțelepciunea lui Dumnezeu cea din taină şi ascunsă, pe care a rînduit-o Dumnezeu mai înainte de veci spre slava noastră, pe care nimeni din stăpîni-torii veacului acestuia n-au cunoscut-o..." (1 Cor. 2 *6—8).* Din această strălucită virtute a înțelepciunii de sus, izvorăsc: prevederea, paza bună, temerea de Dumnezeu, dragostea desăvîrşită care depărtează de la noi orice frică, lipsa de semeție şi încredere în puterile şi mintea noastră şi alte virtuți bune şi folositoare. Acestea ne feresc a cădea în felurite greşeli: graba sau pripeala, nepreve-derea, nesocotința, neglijența, îndoiala, dispreț şi altele. Privitor la acestea Mîntuitorul ne încurajează pe toți care-i urmăm Lui pînă la sacrificiu şi martiriu, zicînd: „în lume necazuri veți avea... Se va întîmpla vouă (multe prigoane, strîmtorări şi suferințe) în mărturisire. Puneți însă în inimile voastre, să nu gîndiți mai înainte ce veți răspunde, că Eu vă voi da vouă gură şi înțelepciune, căreia nu i vor pidea grăi, nici sta împotrivă toți care vă vor sta împotrivă vouă" (Ioan 16 *33;* Lc. 21. *12-15).*

Pentru a dobîndi înțelepciunea aceasta de sus, foarte mult folositoare, Sf. Ap. Pavel ne sfătuieşte să rugăm pe Tatăl Mărirei să ne dea duhul înțelepciunii şi al descoperirii, spre cunoaşterea Lui, să ne lumineze ochii inimilor noastre ca să pricepem care este speranța la care ne-a chemat şi care este bogăția moştenirii Lui între Sfinți" (Efs. 1 77-75; 2 Tim. 1 7).

Orice floare de sub soare
După ce se naşte, moare.
Numai floarea-nțrlepciunii
Dinti-o minte luiminata
Dupa ce-a ieşit în lume
Nu mai moare niciodata!

ÎNȚELEPCIUNEA E ÎMPĂRĂTEASA TUTUROR VIRTUȚILOR. Acum vreo 1600 de ani în urmă, au venit mulți bătrîni pustnici iscusiți, un întreg Sobor, la Cuv. Antonie cel Mare (251 — 365 d.Hs.), ca să-1 cerceteze şi să se sfătuiască în cele mai desăvir-şite căi ale viețuirii pustniceşti. Din vorbă în vorbă ajung la întrebarea: „Care virtute creştinească e mai mare, mai bună şi mai folositoare din toate virtuțile. Unii spuneau „credința", alții „speranța". Unii „dragostea", alții „smerenia". Unii „sărăcia de bună voie", alții „milostenia"... ş.a.m.d. După ce şi-au dat toți părerea, Sf, Marele Antonie, care pînă atunci ascultase cu multă îngăduialâ, le spune: „Neagonisirea nu-i bună, dacă nu are omul cel puțin hrana sa. De asemenea nici milostenia dacă nu are o graniță a ei... Eu. am făcut experiență, că: Înțelepciunea sau dreapta socoteală este cea mai mare, cea mai bună şi cea mai folositoare şi strălucită vir-tite care se distinge mai mult dintre toate; pentru că ea conține toate virtuțile, conduce toate virtuțile şi ajută spre a ajunge la toate vir-tuțile. Fără virtutea înțelepciunii, omul cade. Virtutea aceasta a înțelepciunii e împărăteasa, sfătuitoarea şi conducătoarea tuturor virtuților. Această virtute mai aleasă înVață pe om să nu treacă peste măsură, peste buna rînduială; ci să meargă pe calea cea mai bună, pentru a ajunge la ținta fericirii sale, la Dumnezeu Izvorul tuturor fericirilor. .."

352) Am nesocotit Dreptatea (f) prin care omul poate deveni plăcut ales lui Dumnezeu ?

f) DREPTATEA. Dreptatea este a doua virtute cardinală, care împarte fiecăruia ceea ce i se cuvine şi păstrează pe al său. Dreptatea nu caută în față (Ioan 7 *24; 8 15;* Rom. 2 *11;* Gal. 2 *6;* Efs. 69; Iac. 2 *1;* 2 Lege 1 *16;* Prov. Sol. 24 *23),* atît la cele privitoare la avuție, cît şi la cele

privitoare la cinste şi vrednicie. La păgîni şi Evrei, dreptatea era răsturnată cu totul. La Romani, Greci şi la alte popoare idolatre, un nobil sau patrician avea drept să aibă zeci de mii de sclavi, cu care se purtau mai sălbatec decît cu animalele! Tatăl avea dreptul a-şi ucide sau lepăda pruncii, pe care nu vrea a-i creşte, cum leapădă cineva pisicii de la pisici şi cățeii de la cățele! Soții aveau dreptul a-şi trata soțiile ca pe nişte sclave. Era, la fel cum este şi astăzi la unele popoare sălbatice, un drept să ucidă pe bolnavi, să-şi mănînce părinții bătrîni şi pe prinşii de război. La Iudei era un drept, ca ucigaşul să plătească crima săvîrşită, cu viața sa. De asemenea, cel ce rupea mîna ori un picior altuia, ori de-i scotea un ochi, un dintre. . . să fie supus exact aceloraşi schilodiri sau mutilări.. . Virtutea dreptății creştine însă nu admite nici un fel de cruzimi sau de răzbunări ca acestea. Ea nu ne îngîduie a ne sălbătici asupra semenilor noştri, nici a răsplăti răul cu rău. Ea nu se învoieşte nici a dori răul celor ce ne-au făcut rău. „Eu — ne porunceşte Mintuitorul — zic vouă: iubiți pe vrăjmaşii voştri, binecuvîntați pe cei ce vă blesteamă pe voi, faceți bine celor ce vă urăsc pe voi şi rugați-vă pentru cei ce vă supără şi vă prigonesc pe voi... Fiți dar voi desăvîrşiți, precum şi Tatăl vostru Cel din ceruri este desăvîrşit" (Mt. 5 *44—48).*

Privitor la această dreptate creştină Apostolul ne sfătuieşte aşa: „Nimănui rău pentru rău răsplătind, ci purtînd grijă de cele > bune înaintea oamenilor. De este cu putință... cu toți oamenii să aveți pace. Nu vă izbîndiți singuri vouă, iubiților... ci biruiți cu binele pe rău... Dați tuturor cele cu care sînteți datori: celui cu dajdia, dajdie; celui cu vama, vamă; celui cu frica, frică; celui cu cinstea, cinste. Nimănui să nu fiți datori, fără numai cu a iubi unul pe altul; căci cel ce iubeşte pe altul, a împlinit legea" (Rom. 12 *17—21;* 13 *7—8).* Principiul dreptății creştine este: a da fiecăruia ce este al său şi a nu vătăma pe nimeni, pentru a nu cădea în păcat şi în pedepse vremelnice şi veşnice (Rom. 13 *3—4;* Lc. 12 *16—21;* 16 *19-31; 20 9-18;* vezi şi M.O. o.c p III, răsp întreb 12 şi 13).

Dreptatea creştină nu se face după litera legii, care omoară; ci după duh, care face viu (2 Cor. 3 *6).* Pildă vie de dreptate avem pe Avraam, prietenul lui Dumnezeu, care la porunca Divină a fost gata să-şi aducă unicul fiu legitim jertfă (Iac. 2 *21—24;* Fac. 22) ; pe Samarineanul care a cercetat, ridicat şi îngrijit pe omul despuiat şi rănit de tîlhari (Lc. 10 *30—37).* Omul lui Dumnezeu, omul nou, creştinul bun, umblă în dreptatea şi sfințenia adevărului (Efs. 4 *24),* în virtute, în har, adică: drept, sănătos, cu fața senină, împăcat cu Dumnezeu.

Virtuții dreptății i se opune nedreptatea. Satana şi slujitorii lui *adeseori* se prefac în îngeri de lumină, în slujitorii dreptății, *dar,* pentru că în ei e fabrica nedreptăților, răutăților, vicleniilor si minciunilor, sfîrşitul lor li-i pierzarea (2 Cor 11 *14 — 15).* „Împărățiile Iară dreptate — zice feric. Augustin — sunt o mare *aduna*tură de hoți, care se dărîmă unele peste altele şi se nimicesc. Casele caic nu se fac după legile zidirii, se dărimă la primul cutremur; asemenea şi împărățiile care nu țin seamă de legile dreptății, se răstoarnă. Dreptatea e pîinea poporului şi siguranța statului. *Unde e* dreptate, acolo e pace, frăție, conînțelegeri bune între oameni, familii, societăți şi între neamuri. Dreptatea înalță neamul; in nedreptatea îl surpă. Romanii spuneau că dreptatea trebuie făcută, *chiar* dacă s-ar prăbuşi lumea.

Aşadar, oricare cetățean drept credincios creştin trebuie s fi şi rămîne: om cinstit, om de omenie, om de treabă, făcîndu-şi slujba deplin, îndeplinindu-şi datoriile morale şi civile, cu conştiință curată, a sluji cu dragoste curată, creştinească şi cu frățească dreptate. Oricărui slujbaş sau dregător creştin, i se cere a ține legea şi a face totdeauna dreptate tuturor, dar creştineşte, nu jidoveşte; nu după față, ci după Suflet; nu după paragrafe, ci după conştiință; nu după litera legii care ucide; ci după duh care viază.

Contra virtuții acesteia se ridică: păcatul nedreptății, favoritismul, trădarea (cum a trădat Brutus pe Iuliu Cezar, Iuda Iscariotul pe Mîntuitorul, Cantacuzino Ştefan pe Constantin Brîncoveanu ... care după aproape doi ani de domnie a fost ridicat cu tatăl său Constantin Stolnicul, duşi în Constantinopol şi omorîți...). Păcatul acesta adeseori face legătură cu: iubirea de argint, intriga, vrăjmăşia şi alte păcate grele.

Mîntuitorul în predica Sa de pe munte ne dă această lege veşnică a împărtăşirii şi respectării dreptății, zicînd: „Toate cîte voiți să vă facă vouă oamenii, faceți şi voi lor asemenea. Aceasta-i legea şi proorocii" (Mt. 7 *12).* Cine vieţuieşte în dreptate, umblă în lumină, trăieşte în

curăție, urmează voia lui Dumnezeu, se pregăteşte pentru mîntuire, petrece chiar de aici în împărăția lui Dumnezeu, că: „împărăția lui Dumnezeu este în lăuntrul vostru" (Lc. 17 *21).*

CÎNTARUL MISTERIOS. Un împărat îşi închipuia că prin înțelepciunea şi respectarea legilor a adus multă fericire supuşilor săi. Poporul însă se zbătea în multe nevoi. într-un sfat cu boierii săi, împăratul zise: „Oare de ce nu-i pace şi bună voire între supuşii noştri? De ce sînt aşa de nemulțumiți? Oare țara noastră nu e destul de puternică? Nu sînt destui bani? Nu-i destulă învățătură? Nu se petrece bine? Şi cu atîtea şi atîtea bunătăți, cum de nu-i bine?" La aceste întrebări unii din sfetnici spuneau unele, alții altele. Unul din ei însă, mai bătrîn şi cu experiență, zise: „împărate, pentru a afla pricina nevoilor din țară, trebuie să chemăm aici în mijlocul nostru pe cetățeanul cel mai sărac, necăjit şi nefericit. De la acela putem afla ce lipseşte țării noastre".

împăratul găsi sfatul acesta bun, şi ordonă a se aduce cel mai necăjit om. După cîteva zile trimişii împărăteşti aduc înaintea împăratului un bătrîn îmbrăcat în zdrențe, slab şi gîrbovit de ani şi suferințe. Miniştrii văzîndu-1, s-au tras înapoi, privindu-1 cu dispreț. Unul din ei a zis clătinînd din cap: „Sîntem nişte prăpădiți, dacă am ajuns noi sfatul țării să căutăm înțelepciunea la acest sărăntoc (sărac) moşneag".

împăratul chemă pe moşneagul zdrențuros lîngă sine, şi-i zise: „Deşi în țara noastră e belşug în toate, totuşi, hu e bine. Oamenii se zbat în toate părțile. Se jefuiesc unii pe alții, se înşeală, se necinstesc, se ucid, se nimicesc. Legile nu mai ajută. Noi nu aflăm leacul acestor nevoi grele. Oare ne-ai putea spune, ce ne lipseşte?"

Moşneagul se gîndi puțin. Apoi ceru un cîntar. îndată ce f se aduse, ridică cântarul în sus în văzul tuturor sfetnicilor adunați, şi zise: „Priviți aicea. Partea stingă a cîntarului, care atîrnă mai mult în jos, e a grijilor pentru binele țării. Partea dreaptă, care-i ridicată în sus, e a binelui țării. Acum vreau să văd ce puteți pune voi în partea dreaptă ca să fie mai greu, să atîrne mai în jos, adică binele şi fericirea să cîntărească mai mult decît: nemulțumirile şi grijile", împăratul cu miniştrii rîseră, zicînd: „Bătrînule,. se vede că vrei să glumeşti! Partea aceea goală o vom pogorî repede. Ai să vezi acum.

Unul din miniştri zise: „Eu cred că partea .oştirii aduce binele în țară". Şi îndată aruncă *sabia* pe cîntar. Cîntarul însă, spre mirarea tuturor nici nu se clinti.

Al doilea ministru veni spre cîntar, zicînd: *„Ştiința, învățătura, mintea,* aduce binele în țară". Acestea zicînd, aduse şi puse pe cîntar toate cărțile celor mai învățați cărturari. Dar zadarnic... Cîntarul nu se mişcă nici cîtuşi de puțin!

Al treilea ministru vine zicînd: „O să vedeți că tot eu am dreptate, că *banul* e fericirea oamenilor", şi puse un sac cu bani pe partea dreaptă a cîntarului. însă spre uimirea tuturor, oricît de mulți bani turna pe cîntar, acesta nici nu se mişca din poziția lui.

Văzînd acestea se înfuriară toți asupra bietului moşneag. Vrură să-1 alunge afară din mijlocul lor. Atunci vine paharnicul împărătesc cu *vin curat,* vechi, zicînd: „Dacă puterea, ştiința şi averea nu-1 fac pe om fericit, apoi de bună seamă că plăcerile, băutura, aduc binele şi fericirea în țară". Acestea zicînd, puse un butoiaş cu vin pe cîntar. Cîntarul însă a rămas tot aşa, în aceeaşi poziție.

Văzînd acestea, împăratul sări furios de pe tronul său zicînd: „Ce să lucrăm şi grijim zadarnic pentru binele poporului acestuia, dacă nu-1 mai mulțumeşte nici puterea, nici ştiința, nici averile, banii, nici petrecerile? Arată tu bătrînule, ce lucru mai prețios şi mai minunat să se pună pe cîntar, ca să atîrne mai greu decît cele puse de noi, pentru a aduce binele şi fericirea în toți supuşii noştri?"

Bătrînul privindu-i pe toți, îşi duse mîna la gură, şi muşeîn-du-şi-o, lăsă să picure cîțiva stropi de sînge pe cîntar. Atunci îndată *partea* dreaptă a cîntarului atîrnă mult în jos; iar cealaltă parte stingă a grijilor, se ridică în sus. Văzînd aceasta, toți începură a se minuna. împăratul" apropiindu-se uimit de cîntar, îi zise moşneagului: „Bătrînule! Ce ai pus pe cîntar?!" Moşneagul îi răspunse: „Aceea ce vouă vă lipseşte: „dragostea şi jertfa".

LANȚUL DREPTĂȚII. Se spune că în vremurile de demult era o țară unde dreptarea se făcea printr-o minune ce se arăta din cer. Un munte era în acea țară şi cînd se isca vreo pricină de judect, pricinaşii se suiau pe munte şi acolo se arăta dreptatea. Un lanț se lăsa jos din cer deasupra pricinaşilor,' dar numai acela îl putea atinge cu mîna care avea dreptate; cel ce nu avea dreptate, nici cum nu putea să-1 atingă.

într-o zi, un om luase cu împrumut o sumă de bani şi cînd fu la plată el tăgădui că ar fi dator. Merseră la judecată, sus pe munte. Judecătorii porunciră celui ce dăduse banii împrumut (creditorului) să atingă lanțul; acesta ridică mîna şi-1 atinse. Cînd veni şi rîndul datornicului, acesta fiind şchiop, rugă pe creditor să-i țină cîrja, pentru a putea mai lesne ridica mîna. O ridică şi atinse lanțul şi el. Toată lumea se miră. Cum de au amîndoi dreptate? — se întrebau toți cu uimire. Cîrja era scobită şi datornicul ascunsese banii înăuntru. Cînd o dădu creditorului s-o țină el, de fapt, înapoiase banii ce-i datora; iată dar de ce a putut să atingă lanțul, păcălind pe toată lumea. Se zice însă că din ziua aceia lanțul s-a înălțat la cer şi nu s-a mai lăsat niciodată. Cel puțin aşa, povestesc bătrînii (După L. Tolstoi).

353) Am nesocotit Cumpătarea (g) sau înfrînarea, prin care mulți s-au curățit de păcate sfințindu-se Domnului?

g) CUMPĂTAREA. Cumpătarea sau înfrînarea este o măsură ce-o păzeşte cineva în; mîncare, băutură, în îmbrăcăminte, în vorbe şi în toate faptele lui. Prin mijlocul ei creştinul, alege orice este cuviincios şi potrivit... (M.O. o.c. p. IUI rasp. întreb. 14). Cumpătarea e virtutea strălucită, care ar trebui să însoțească pe om în orice vreme şi în orice loc. Virtutea aceasta a cumpătării e prietenul şi tovarăşul cel mai bun al nostru, de care trebuie a griji, ca niciodată să nu ne părăsească. Lipsa virtuții cumpătării, poate a ne fi periculoasă, pierzătoare. Sf. Ap. Pavel ne îndeamnă la menținerea acestei virtuți, zicînd: „Ca ziua cu bun chip să ne purtăm, nu în ospețe şi în beții, *nu în desfătări şi în fapte de ruşine, nu în pricire şi în pismă. îmbrăcați-vă în Domnul nostru Iisus Hristos, şi purtarea de grijă a trupului să n-o faceți spre pofte" (Rom. 13 *13-14).*

Chiar şi în străduința pentru învățătura bună, creştinul trebuie a fi cumpătat. Să nu facă eforturi peste puterile sale, pentru a nu se vătăma.

împotriva cumpătării în mîncare şi băutură pot păcătui ori care din noi în două feluri: prin lipsă sau hrănire insuficientă şi prin îmbuibare. Acestea aplicate prosteşte la trebuințele trupului, devin periculoase, pot cauza moarte vremelnică şi veşnică. Aceste două extreme — greva foamei şi îmbuibarea — Sf. Ioan Hristos-tom punîndu-le în contrast, zice: „Foamea într-adevăr ucide pe om în puține zile şi-1 scapă de viața aceasta chinuită. îmbuibarea cu mîncări şi băuturi însă, consumă şi putrezeşte trupul omenesc, rozîndu-1 cu boli grele şi lungi". Mîntuitorul ne atrage atenția tuturor a ne feri de păcatul îmbuibărilor, zicînd: „Luaiți aminte de voi înşivă, ca să nu se îngreuieze inimile voastre cu mîncare şi băutură peste măsură, cu grijile lumii şi fără de veste să vină asupra voastră ziua aceea. Căci ca o cursă va veni peste toți care şed pe fața pămîntului. Privegheați dar în toată vremea rugîndu-vă, ca să vă învredniciți a scăpa de toate cele ce au să fie şi a sta înaintea Fiului Omului"'(Lc. 21 *34-36;* comp. Rom. 13 *13;* Efs. 5 *5, 18;* Apc. 21 *8;* 22 *15).*

împotriva cumpătării păcătuiesc groaznic toate persoanele acelea vanitoase, care umblă îmbrăcate luxos, înzorzonate, cu fetele sluțite... ca idolii Egipteni, Brahmani, etc. vai lor, chiar şi la Sf. Biserică. Toate acele persoane vanitoase, trufaşe, lucifere, îmbrăcate contrar bunei cuviințe creştineşti şi omeneşti, ar trebui să simtă cea mai mare mustrare şi ruşine în fața Mintuitorului Hristos Cel răstignit pe Cruce, Care de acolo de sus parcă le zice: „lată-Mă fiicelor, răstignit pe Cruce, acoperit de răni sîngeratc pentru a ispăşi vanitatea toaletei voastre, trufia aceea a voastră lucifcrică, şi voi veniți aici pentru a vă arăta luxul, modele, zorzoanele, fardările, mîndria aceea satanică?! Nu vi-i ruşine să vă arătați aşa în halul acesta înaintea Mea? Nu vi-i ruşine a veni aşa cochetate în Biserica Mea şi a da sminteală credincioşilor Mei? Nu simțiți urgia Mea Dumnezeească care se dezlănțuieşte asupra voastră? Băgați de seamă: luxul, fudulia, cochetăria aceea să nu vă ducă în iad ca pe bogatul nemilostiv ce se îmbrăca totdeauna luxos (Lc. 16 *19—*

31). Luaţi aminte de voi, să nu păţiţi ca fecioa-tele cele nebune care au rămas afară din cămara nuntală, afară din împărăţia Mea" (Mt. 25 7 -77).

Prin cumpătare însă noi ne mulţumim cu strictul necesar intreţinerii vieţii, şi ne înfrînăm poftele (Gal. 522). Creştinul cumpăni îşi înfrîncază orice plăcere şi pofte păcătoase. Nu se lasă biruit, nici *robit d*e ispitele trupeşti sau de amăgirile patimilor înşelătoare, Crestinul Păstor sau păstorit — se osteneşte a deveni, a fi şi a rămîne cumpătat, ştiind că: „Luptătorii se înfrînează, şi cine se înfrînează se încununează" (1 Cor. 9 *25— 7).*

Adevărata virtute a cumpătării ocîrmuieşte viaţa sufletească, pune frîu; înclinărilor rele, poftelor păcătoase, patimilor. Ea domoleşte mîndria, mînia, pornirea limbii rele, avariţia, curiozităţile nesăbuite, uşurătatea (frivolitatea). Păcatele mai însemnate care se ridică împotriva acestei virtuţi cardinale, sînt: îmbuibarea, laco-mia de îmbogăţire pe căi necinstite, mîndria, semeţia, risipa, luxul, cochetăriile. . .

Din virtutea aceasta a cumpătării se nasc felurite virtuţi strălucite: cinstea, modestia, castitatea, bunătatea, blîndeţea,' seriozitatea morală, unele mai plăcute şi mai lăudabile decît altele.

CUMPĂTAREA FOLOSEŞTE: NOUĂ, APROAPELUI ŞI VIEŢII. Cineva întrebă pe Avva Viare: „Ce să fac să mă mintu-iesc?" Bătrînul i-a zis: „Mergi şi fă-ti pîntecele tău mai mic P. o.c. 46).

Ni se istoriseşte despre un ţăran muncitor cumpătat, că din mica sumă ce cîştiga: o treime o dădea părinţilor că l-au crescut, o treime strîngea pentru copii şi ultima treime o întrebuinţa pentru sine. Sf. Vasile cel Mare îndemna pe toţi creştinii da cumpătare, zicînd: „Bătrîni, tineri şi copii, bogaţi şi săraci, nobili şi simpli, juni şi căsătoriţi, servitori şi stăpîni, soldaţi şi ofiţeri, călători pe uscat şi pe apă, fiecare poate fi cumpătat, poate posti. Vrei a te scuza cu vîrsta tînără? Daniil cu cei trei tineri au fost şi ei tineri, copii, şi practicau cumpătarea, mîncînd numai legume şi' bînd numai apă. Sînteţi debili? Şi Iudita era debilă, şi totuşi — cu excepţia sărbătorilor — postea în fiecare zi. Mai slabă decît voi era Estera, şi totuşi, cu o foarte mare plăcere ţinea posturile cele mai grele. Poate aveţi vreo dregătorie'înaltă? Sau trăiţi în vreo altă demnitate de mare autoritate? Marele împărat, Prooroc şi psalmist David a avut o poziţîune mai înaltă decît voi toţi' şi totuşi şi-a umilit Sufletul său cu postire".

Cumpătarea asigură o viaţă lungă. Asta ne-o adevereşte istoria vieţii pustnicilor creştini. Aşa găsim că Sf. Ilarion, care ca băiat debil se retrăsese in pustiu, unde a trăit în înfrînare, post şi rugăciuni, şi a ajuns la virsta de 80 de ani. Sf. Macarie Egipteanul, ce se hrănea numai cu plante, a ajuns la 97 de ani. Sf. Pavel Tibeul. ce mînca numai pîine goala, a ajuns la 113 ani. Sf. Antonie la 120 de ani. Aşa şi alţi postitori Sfinţi-.

. .

NECUMPĂTAREA ÎN PORT (COCHETĂRIILE) PERICLITEAZĂ MÎNTUIREA Un Părinte bisericesc, arătînd primejduirea celor necumpătaţi în îmbrăcăminte, zice: „îmbrăcămintea necuviincioasă, cochetă, e ca focul iadului; arde fără să nimicească Prin îmbrăcămintea luxoasă, la moda seminudului şuchiată, necuviincioasă, înzorzonări, fardări, cochetării, femeile şi fecioarele îşi pierd Sufletele lor. Victimile lor nu sînt numai păcătoşii; ci şi drepţii, căci şi ei se ating de acele arzătoare flăcări ale satanicei cochetării. Podoabele deşarte ale vanităţii femeilor şi fetelor trufaşe, cochete, sînt torţe sataniceşti care aprind focul păcatelor.. . Sînt înştiinţările veşnicei osînde" ...

Odinioară o fetiţă de vreo şapte anişori intră într-o Biserică cu mama sa, care era îmbrăcată foarte luxos, înzorzonată, cochetată ca să asculte Dumnezeeasca Liturghie. Oprmdu-se puţin în pridvor înaintea unei Sfinte Cruci mari cu Mîntuitorul nostru Iisus Hristos crucificat pe ea, fetiţa mirată îi zise: „Ma-a-mă-ă! Priveşte pe Mîntuitorul nostru Iisus Hristos ţintuit pe Cruce! Iată-L! E gol şi plin de răni! Şi tu mamă, vii aici în Sf. Biserică îmbrăcată aşa de frumos! Aşa'de cochetă? Nu ţi-e ruşine?! Ma-a-mă-ă! Bagă de seamă să nu cazi în focul iadului cu hainele şi zorzoanele tale, cu tot!" La aceste cuvinte mama roşi. Ceva ca un fier înfocat, roşu, arzător, îi străbătu fiinţa. Primi dojana copilei sale nevinovată venită ca din partea lui Dumnezeu. Intră în Sf. Biserică sfioasă, se trase într-un colţ mai întunecat şi neobservat al pronaosului în urma tuturor

femeilor... Acolo se aşează cu copila şi ascultară: Dumnezeeasca Liturghie, predica şi cîntările bisericeşti... foarte -umilită, cu inima înfrîntă şi zdrobită. După săvîrşirea Dumne-zeeştii Liturghii, mama cu fetiţa se duseră acasă. Dojana fetiţei şi Iisus răstignit îi apar mereu în minte. O urmăreşte, o mustră, *o* nelinişteşte. în sfîrşit, se hotărăşte ap curma cu cochetăria aceea. Ea îşi făcu o haină simplă, o îmbrăcăminte foarte modestă. Aceea

O purtă cît timp trăi cu bărbatul ei, crescîndu-şi fetiţa bine, creştineşte, în învăţătura Domnului, după cuvîntul Mîntuitorului şi sfatul apostolesc (Mc. 10 *14 ;* Lc. 18 *10* Efs. 6 *4; 2* Lege 6 7, *20-25).* După moartea bărbatului ei, a intrat cu fiica sa într-o Mînăstire, unde şi-a petrecut restul vieţii în ascultare şi smerenie, agonisin- ' du-şi untul de lemn al faptelor bune pentru a intra în împărăţia lui Dumnezeu. Aşa să-şi lepede cochetăriile toate creştinele, femei şi fecioare, care vor să scape de focul iadului.

COCHETĂRIILE TREBUIESC ÎNLOCUITE CU VIRTUŢI. Împotriva luxului, cochetăriilor şi destrăbălării femeilor şi fetelor s-a ridicat şi apologetul creştin Tertulian (160+ 240 d.Hs.), zicînd: *„Creştinelor* — femei şi fecioare — arătaţi-vă împodobite cu culorile şi podoabele Proorocilor, Apostolilor şi ale Sfinţilor lui Dumnezeu. Luaţi albeaţa din simplitate, roşeaţa din pudoare'*'. Vopsiţi-vă ochii cu respectul şi gura cu tăcerea. Introduce-ţi în urechi Cuvîntul lui Dumnezeu. Puneţi pe grumajii voştri jugul lui Hristos... îmbrăcaţi-vă cu mătasea cinstei, cu visonul sfinţeniei... *cu* purpura pudoarei... Aşa de vă veţi împodobi, veţi fi plăcute lui Dumnezeu...".

*** Ruşinea de a zice sau de a face ceva împotriva bunei cuviinţe, a modestiei şi a cinstei... Modestia care împiedică pe cineva de** a **spune, de a auzi sau de a face unele lucruri...**

354) Am nesocotit Tăria sau Bărbăţia (h) spirituală prin care mulţi, chiar şi dintre păcătoşi, au ieşit biruitori asupra răului şi încununîndu-se ?

h) BĂRBĂŢIA. Bărbăţia, curajul sau tăria, este a patra virtute cardinală. Cu ajutorul acestei virtuţi, creştinul — Păstor şi păstorit — înfruntă toate ispitele şi pericolele ce îritîmpină în viaţă, de la vrăjmaşii văzuţi şi nevăzuţi, pentu apărarea dreptei credinţe creştineşti şi dragostea Mîntuitorului Hristos. Adevăratul creştin e pururea în luptă cu feluritele ispite, ameninţări şi sufluri cu ură de moarte şi cu ucidere. Pentru aceea, ca şi ostaşului în lupta cu vrăjmaşii, i se cere mult: curaj, prevedere, prezenţă de spirit, trezie, veghere, putere, pentru a ieşi biruitor din variatele războiri. întreg şirul nesfîrşit al drepţilor şi Proorocilor Bisericii Vechiului Testament, începînd de la Âvel pînă la mai marele între Prooroci Ioan Botezătorul, ne-au rămas pentru totdeauna: pilde vii de suferinţă, îndelungă răbdare, de bărbăţie (Iac. 5 *10).* Pildă vie de bărbăţie şi îndelungă răbdare în furtunoasele lovituri din viaţă avem în dreptul Iov. Cînd Satana îl despoaie de toată averea aceea mare, de mulţimea argaţilor, de familie, de sănătate... el nu disperează; ci luptă cu o uimitoare bărbăţie pînă la capăt, zicînd: „Luptă e viaţa omului pe pămînt" (Iov 7 1; 1— 42).

Primul exemplu viu de desăvîrşită bărbăţie creştinească, ni l-a dat însuşi Mîntuitorul Hristos. El nu S-a dat în lături de la marea smerire a întrupării (Filip. 2 *6 — 11),* nici de la feluritele vrăjmăşii şi ocări, nici de la torturile celei mai cumplite pătimiri pînă la moarte. Ca nimeni altul, El a biruit: suferinţa, iadul şi moartea. El îmbărbătînd pe Apostolii Săi, le prezice: „în lume necazuri veţi avea, dar îndrăzniţi. Eu am biruit lumea... Să nu vă temeţi de cei ce ucid trupul; iar Sufletul nu-1 pot ucide... Eu sînt cu voi pînă la sfîrşitul veacului"(Ioan 16 *33*; Mt. 10 *28;* 28 *20).*

Apostolii înarmaţi cu această îmbărbătare, au plecat apoi în toate părţile lumii, semănînd cu îmbelşugare Cuvîntul lui Dumnezeu, sămînţa Creştinismului. Ei au fost primii eroi ai creştinătăţii. Bărbăţia aceasta statornică a Sfinţilor Apostoli în apostolatul creştin, ne-o descrie Sf. Ap. Pavel, zicînd: „Cine ne va despărţi pe noi de dragostea lui Hristos ? Necazul sau strîmtorarea ? Prigoanele sau foametea? Golătatea, primejdia sau sabia? Precum este scris „Pentru Tine sîntem omorîţi toată ziua. Socotitu-ne-am ca nişte oi de junghiere!... Sînt încredinţat că: nici

mbartea, nici viaţa, nici îngerii, nici căpeteniile, nici puterile, nici cele de acum, nici cele viitoare, nici înălţimea, nici adîncul, nici o altă făptură oarecare, nu poate a ne despărţi pe noi de dragostea lui Dumnezeu, care este în Hristos Iisus Domnul nostru" (Rom. 8 *35—39).*

După exemplul viu al Apostolilor, s-au ridicat apoi întreaga oştire nenumărată de eroi ai mulţimilor Sfinţilor: Ierarhi, Preoţi, Diaconi, Mărturisitori, Martiri şi Martire, care au luptat pînă la sacrificiu, dîndu-şi bucuroşi viaţa pentru mărturisirea dreptei credinţe creştineşti şi pentru dragostea Mîntuitorului Hristos Dumnezeu-Omul. Mulţimea Cuvioşilor Părinţi, a Cuvioaselor Maici, a Drepţilor şi a adevăraţilor sau desăvîrşiţilor Creştini, a căror viaţă —pentru dragostea Mîntuitorului, alimentarea, dezvoltarea şi apărarea dreptei credinţe creştireşti —a fost un calvar de suferinţe şi îndelungi răbdări. Exemple de bărbăţie creştină avem multe.

Sf. Vasile cel Mare şi prefectul Modest. Odinioară Sf. Vasile cel Mare văzîndu-se groaznic prigonit şi constrîns de puterea împărătească pentru a trece la eresul arianismului, răspunde plin de bărbăţie împăratului Valent prin prefectul Modest: „Eu nu mă tem de nimic! De despuierea de averi nu, pentru că n-am altceva decit cîteva haine învechite şi cărţile. De exil? Nu mă tem pentru că al Domnului e pămîntul şi plinirea lui, şi pretutindeni pot să-I slujesc. De munci ? Nu, pentru că trupul meu e aşa de slăbit, încît o singură lovitură îmi va curma viaţa pămîntească şi chinurile. De moarte? Nu mă tem nici atît, căci ea mă uneşte mai curînd cu Ziditorul pentru Care trăiesc şi mă apropie mai grabnic de „Patria Cerească" după care suspin atîta (Ioan 14, *6, 3, 18*—27, *23;* Rom. 8, 22—*23).*

Sf. Ioan Gură de Aur şi-potrivnicii luminării Sufletelor. O altă pildă vie de bărbăţie în prigoane şi strîmtorări avem pe Sf. Ioan Gură de Aur. Vazîndu-se el asediat de puterea împrătească unită cu a soborului celor 30 ierarhi în frunte cu patriarhul Teofil al Alexandriei, zice plin de bărbăţie: „Numeroase sînt valurile şi puternic curentul. Nu mă tem de înnec întrucît stau pe stîncă. Cînd valurile se prăvălesc, corabia lui Iisus nu poate să se îhnece. Să mă tem de moarte ? Dar Hristos este viaţa mea şi moartea îmi este un cîştig. De exil ? Pămîntul este al Domnului cu tot ce cuprinde. De pierderea bunurilor pămînteşti? N-am adus nimic în lume, nu pot lua nimic din ea. De primejdii? Le disprețuiesc. De mărimi? Mi-e scîrbă de ele. Nu mă tem de sărăcie. De bogăţie n-am nevoie. Nu mă tem de moarte. Nu doresc să trăiesc decît pentru voi. De aceia vă implor: Consolaţi-vă că nimeni nu mă poate despărţi de voi. Ceia ce Dumnezeu a unit, omul nu poate să despartă. Biserica nu constă în ziduri, ci în comunitatea credincioşilor. Mîine voi fi cu voi la ceasul rugăciunii. Căci unde sînt eu sînteţi şi voi şi unde sînteţi voi sînt şi eu.. De sîntem despărţiţi de spaţiu, suntem uniţi în dragoste. Nici moartea nu ne poate despărţi. Sînt gata de mii de ori să-mi dau viaţa pentru voi" (I.R. o.c. 500).

Chipul adevăratului ostaş al lui Iisus Hristos (Efs. 6 10—18).

ADEVĂRATUL CREŞTIN ÎNZESTRAT CU VIRTUTEA BĂRBĂŢIEI. Virtutea aceasta a bărbăţiei se arată în faţa iureşului: durerilor, greutăţilor şi strimtorărilor vieţii acesteia, în răbdarea suferinţelor morale şi a durerilor fizice pînă la sacrificiu şi moarte. Adevăratul creştin e un bun luptător înarmat cu toate armele lui Dumnezeu. El are chipul unui ostaş: îmbrăcat cu platoşa dreptăţii, încins cu adevărul, încălţat în gătirea propovăduirii Evangheliei păcii, apărat cu pavăza credinţei, cu coiful mîntuirii şi sabia Duhului, care este Cuvîntul lui Dumnezeu, cu rugăciunea şi postul, cu privegherea şi răbdarea. Astfel, el vieţuieşte cu tărie, propovăduind adevărurile E-vangheliei (Efs. 6, *10—20;* comp. F. Ap. 16, *25—28; 1,* Pentru 1, *13;* 5, *8—9;* 1, Tes. 5, *8).* Creştinul înarmat astfel, niciodată nu cade pradă disperării. Bărbăţia aceasta este semnul puterii Dumnezeieşti care lucrează în creştin — Păstor sau păstorit — precum adevereşte şi Apostolul:

„Dumnezeu nu ne-a dat duhul temerii; ci al puterii şi al dragostii şi al întregii înţelepciuni" (2 Tim. 1, 7; Rom. 8, *15;* comp. Gal. 3, *26; 4, 6).* Tot creştinul e chemat a fi: un om virtuos, inimos, tare ca o stîncă de granit si bun ca Dumnezeu (Mt. 5, *9—1,6, 44—48).*

Virtutea aceasta a bărbăţiei, ia felurite înfăţişări, d.p.: curajul eroic al celor ce s-au sacrificat şi se sacrifică pentru dreapta Credinţă Creştinească; curajul ostaşului în apărarea patriei sale; curajul cetăţeanului care îşi periclitează situaţia şi viaţa pentru apărarea aproapelui său de asupritori, de foc, din înnec... curajul medicului care îngrijeşte conştiincios de bolnavii contagioşi; curajul savantului care lucrează în laboratorul său cu microbi, gaze şi alte substanţe toxice, etc.

Piatra care stă la poale
Greu o sui în vîrf de munte,
Dar de sus de pe-a lui frunte
Cît de lesne vine-n vale!

Tot aşa de greu se urcă
Omul pe-al virtuţii plai,
Dar pe-a viciului cărare
Cît de lesne-aleargă, vai!!!

MISIONARUL ÎNZESTRAT CU BĂRBĂŢIE. Un curajos misionar semăna sămînţa Creştinismului prin India. înfăcărat de dragostea mîntuirii Sufletelor, se hotărăşte a merge în nişte regiuni cu oameni foarte periculoşi. Prietenii săi binevoitori îl făcură atent A nu merge acolo, că-l vor omorî sălbaticii aceia. Misionarul însă fiind stăpîn pe hotărîrea sa, le zise: „Dacă în regiunile cu păduri uriaşe din apropiere s-ar găsi comori sau mine- de aur, aşa-i că aţi disprețui orice pericol şi groază? Aşa-i că v-aţi duce după aur riscînd orice, chiar şi viaţa? Şi acum, pe mine mă opriţi A merge acolo şi a, mîntui Sufletele omeneşti, care sînt mult mai preţioase înaintea lui Dumnezeu şi A Sfinţilor lui, decît tot aurul de pe pămînt ?! Ia gindiţi-vă: cîţi comercianţi trec prin pădurile acelea? Oare numai un comerciant să aibă bărbăţie A înfrunta pericolele acelor regiuni ? Şi un misionar să se lase cuprins de frică şi DE slăbiciune?!" ASTFEL, misionarul devotat Domnului Hristos şi misiunii sale în luminarea şi mîntuirea Sufletelor, a plecat să-şi împlinească datoria sa. Atunci mulţi, alţii şi alţii, prinzînd curaj,, au plecat A duce pe Hristos şi mîntuire Sufletelor şi prin acele regiuni mai periculoase... -

Astfel, în bucurii şi-n întristări, în pace şi-n război, în faţa ADEvărului şi a ispitelor, în sărăcie sau în bogăţie, sub apăsarea prigoanelor sau A nedreptăţirilor şi în linişte, în nefericire şi în fericire, în lipsuri şi în îndestulări, avem absolută trebuinţă de curaj, DE virtutea aceasta a bărbăţiei, ca să putem face ceva bineplăcut şi primit de Dumnezeu pentru redobîndirea statornicei fericiri vremelnice şi veşnice.

Din virtutea cardinală a bărbăţiei sau tăriei răsar: răbdarea şi stăruinţa. Bărbăţiei i se opun păcatele: nestatornicia, laşitatea, frica (totala lipsă de curaj), îndrăzneala (curajul prea mare, necugetat) şi orice porniri fără dreaptă socoteală.

Ca şi cele trei virtuţi teologale, virtuţile acestea cardinale, sînt aşa de strîns legate între ele, încît formează un tot armonic. Astfel, lipsa totală a uneia dintre ele, ar periclita şi existenţa celor-lalte trei... prăvăleşte scaunul statorniciei... cauzează căderea de pe treapta creştinătăţii şi din demnitatea de om (Ps. 49, 72, *21).* Despre virtuţile teologice şi cele cardinale, vezi mai pe larg în „Privelişti Apocaliptice", cap. 5, *6* „Cele şapte virtuţi creştineşti", de autor.

355) Nu m-am ostenit a cerceta cu osîrdie bine chibzuită Dum**nezeieştile învăţături ale Sfintei Biserici spre a cunoaşte** dreapta **credinţă, adevărata învăţătură, a o agonisi, dezvolta, folosi, a o conserva şi apăra după datoria mea?**

Vai şi amar de Sufletele vinovate cu acest fel de pacatesi negrijite sau necuratite de ele in viata lor, care n-au cu ce plati, ca in groaznica munca se prabusesc !!! (Mt. 5 *22; 1*8, *23-35).*

FERICIREA CELOR MILOSTIVI ÎN RAIUL CERESC.

1) Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită, stînd pe Scaunul Slavei Sale Dumnezeieşti.

2) Cei patru viețuitori cu chip de: om, leu, viţel şi vultur, înaripați cu cîte şase aripi.

3) Prea Sfîntă, Preacurata şi pururea Fecioara Măria, Maica Domnului nostru Iisus Hristos.

4) Serafimii şi Heruvimii.

5) Cele şapte cete îngereşti.

6) Sf. Ioan Botezătorul cu Sfinții Prooroci..

7) Sfinții Apostoli, Ierarhi, Mucenici, Curioşi şi Drepți.

8) Oamenii trupeşti şi nemilostivi, învârtoşați şi împietriți la inimă, se îngrijesc numai de traiul pămîntesc, pierzîndu-şi vremea în strîngere de avere şi în petreceri anticreştineşti. Ei nu se îngrijesc de suferințele săracilor şi lipsiților, nici de luminarea Sufletelor, nici de mîntuirea lor sau a aproapelui lor. îngrijorați foarte în adunarea banilor şi averilor pieritoare, îi prinde moartea în stăpînirea duhurilor necurate, care satisfăcuți îi învinuiesc, se reped asupră-le cu mare sălbăticie, şi-i prăbuşesc în iad, în focul nestins! Atunci văd ei cui s-au robit în viața pămîntească, dar e prea tîrziu!!!

9) Fericitul Filaret, luminat fiind prin Cuvîntul lui Dumnezeu, luptă din răsputeri contra păcatului nemilostivirii, cruzimii şi a învîrtoşării inimii. El dă milostenie celor lipsiți cu foarte multă dărnicie: grîu, alimente, vite, haine, bani, etc, agonisindu-şi astfel comoară în ceruri, după cuvîntul evanghelic al Mîntuitorului. Creştinii adevărați: bărbați şi femei, asemenea fericitului Filaret şi altor Creştini osîrdnici duhovniceşte, se grijesc cu toată atenția de luminarea şi creşterea în Domnul a fiilor şi a fiicelor lor, şi ajută şi pe cei lipsiți cu tot ce le stă în putință. Aceştia sînt asemenea grăuntelui de muştar, care crescînd mare, adăposteşte sub el şi în ramurile lui multe vietăți şi pasări (Mt. 13, *31—32).*

10) Creştinii —Păstori şi păstoriți —dornici a se curați de plaga nemilostivirii, cruzimei, învîrtoşării inimii şi de alte păcate grele, merg în Casa — Biserica — lui Dumnezeu,

ascultă Sfintele Slujbe, Dumnezeiasca Liturghie şi Cuvînt.ul lui Dumnezeu, silin-du-se a se lumina, a fi cît mai buni, îngăduitori, milostivi şi bine plăcuți lui Dumnezeu. Astfel se îndreptează şi înaintează ei pe calea vieții şi a mîntuirii.

11) După trecerea din viață, aceşti Creştini—conducători şi conduşi — milostivi, bine îngrijiți sufleteşte, sînt apărați de îngeri la trecerea prin vămile văzduhului şi duşi în Raiul pămîntesc. Acolo în fericirea Raiului se bucură ei pururea.

12) Adevărații Creştini— cler şi popor — luminați, buni, îngăduitori, miluitori cu multă dărnicie, grijiți bine sufleteşte, se duc de îngeri sus, deasupra Raiului pămîntesc, in Raiul ceresc, în împărăția Luminii, unde se fericesc, se bucură şi se veselesc desăvîrşit. Priviți: aici ni se înfățişează fericitul Filaret, mult milostivul şi ajutătorul cu multă dărnicie a celor lipsiți, înconjurat de-a dreapta şi de-a stînga de mulțimea Sufletelor celor creştinați, miluiți şi crescuți de dînsul în învățătura şi-n înțelepciunea Domnului, El este aşezat de Dumnezeu în mare slavă şi cinste.

PEDEAPSA ÎN IAD A BANDIȚILOR ŞI TÎLHARILOR.

Chipul de față ne arată torturările bandiților, în special a vadni-cilor sau jeluitorii cinstei aproapelui lor prin diabolicile pîri sau clevetiri, şi a tîlharilor, în iadul vremelnic şi veşnic. Spiritele infernale de care s-au lăsat stăpîniți în viață, tîlhârind si răspîndind groaza m jurul lor, umplînd lumea de fiorii reci ai îngrozirilor infernale, sfişnnd inimile celor căzuți în ghearele lor, a celor torturațişi jefuiți de bunuri, avere, sănătate şi de viață; se transformă în şerpi infernali, groaznic de fioroşi, iuți, puternici în torturări, care-i fugăresc, îi prind şi se împleticesc în jurul trupurilor lor cu care i-au slgărit aici pe pămînt, îi frîng, rup, muşcă, învenineză şi înfricoşează cumplit. Alți draci îi i-au din muncile provocate de şerpii înveninați şi balaurii înfocați, şi-i aruncă în iâzărul de foc, unde intră pradă altor torturi mai usturătoare, chinuitoare şi mai cumplit arzătoare. Aceste torturări se destinează mai mult bandiților sau tîlharilor spirituali, vadnicii aproapelui lor, adică toți şi toate care multiplică greşelile şi păcatele aproapelui lor. Cu cît le-au multiplicat, înzecit, însutit, înmiit mai mult, cu atît se vor osîndi şi munci mai groaznic de şerpii, balaurii şi focul iadului. Păcatele divulgate, asemenea mormolocilor din ape, viermilor din răni,/microbilor din corpurile bolnave —putrezite —şerpilor din răgălii şi balaurii, se înmulțesc uimitor în lume, şi din vreme în vreme năvălesc asupra divulgatorilor şi-i torturează aşa de groaznic, încît le vine a fugi ca şi Cain şi alți ucigaşi, şi de umbra lor. Grăirile de rău, clevetirile sau ponegririle aproapelui, sînt tot atîtea microbi, viermi, şerpi înveninători Sufletelor, care se înmulțesc groaznic şi se întorc asupra părinților sau clevetitorilor ce i-au născut şi multiplicat. Aceia se pot omorî aceştia însă nu. Deşi ei se spovedesc, totuşi, multiplicarea păcatelor năvălesc asupră-le *şi-i* muncesc *groaznic.*

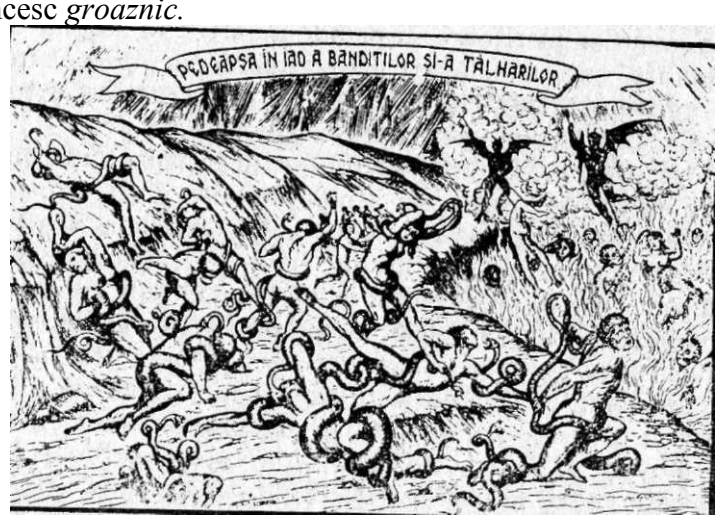

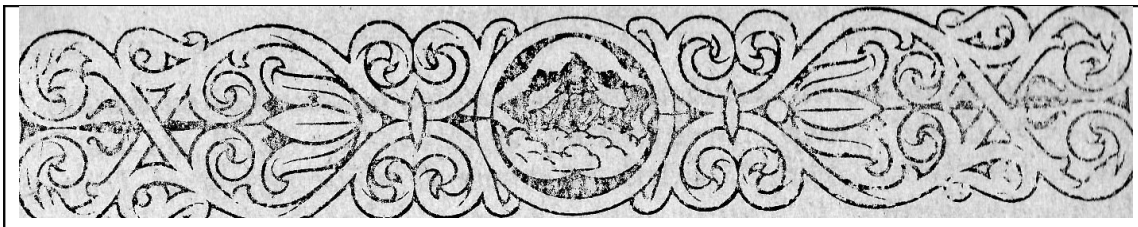

VAMA 21-A A IDOLATRIZĂRII ŞI CREDINȚELOR DEMONICE

Trecînd şi prin vama aceea, după multe cercetări şi groaznice înfricoşări, de acolo am suit mai sus pe calea văzduhului şi am ajuns la vama slujirii de idoli şi a feluritelor credinţe deşarte, superstiţii sau drăceşti, credinţe băbeşti. Dracii vameşi ai acelei vămi erau groaz- nic de schimonosiți, în chipul feluritelor sălbăticiuni şi idoli ai neamurilor. Unii cu cap de bou, ca Baal, alţii cu cap de lup, alţii cu cap de crocodil şi alte chipuri de brezai, capre, turcă, ca boul Apis, cu cap de om, de jivini şi de felurite tîrîtoare după drăceştile chipuri ale idolilor paginilor din cursul vremurilor noastre (vezi „Oglinda Duhovnicească" pp. 486—492; 2748—9, de autor).

Înfricoşată foarte tare de monstruozitatea acelor vameşi, mintea mi s-a pironit la hotărîrile Divine contra sataniceştelor idolatrii: „Eu sînt Domnul Dumnezeul tău... Să nu ai adi dumnezei afară de Mine, să nu-ți faci ție chip cioplit şi nici un fel de asemănare a cîte sînt în cer (soare, lună, vînt, stele, fulger), în ape (peşti şi alte vietăți) şi sub pămînt (demoni nelegiuiți), să nu te închini lor, nici să slujeşti lor..." (Eş. 20, 3—5; comp. 2 Lege 19, 4; 20, \—Q). Să nu vă stricați dar şi să nu vă faceți chipuri sau închipuiri a vreunui idol, care să înfățişeze bărbat sau femeie, sau închipuirea vreunei păsări ce zboară pe sub cer, sau închipuirea vreunei jivini ce se Urăşte pe pămînt, sau închipuirea vreunui peşte din apă, de sub pămînt, sau privind la cer şi văzînd soarele, luna, stelele şi toată oştirea cerului, să nu te ademenşti şi să nu te închini lor, nici să le slujeşti.. ." (2 Lege, 4, 16-19).

Mîntuitorul arată clar că: „Nimenea nu poate sluji la doi domni, lui Dumnezeu şi lui Mamona" (feluriților idoli sau spirite infernale, potrivnice Dumnezeirii) idolului avuției. De asemenea şi Apostolul „Nu vă înjugați în ad jug (străin) cu necredincioşii, ea ce partasie are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar? Sau ce junie este credinciosului eu cel necredincios? Sau ce însoțire este Biseiieii lui Dumnezeii cu idolii. . . (Mt. 6, 24 , IICor, 6, 14-16).

„Sufletui, Apostolului se întărită văzînd, cetatea (Atena) plină de idoli" (F. Ap. 17, 16; *comp. 15,* 20; *Rom. 2,22; I Cor. 12, 2; II Cor. 6,* 16; *I Tes. 1,* 9*). „Fiilor ! Pâziți-vă pe voi de idoli. Amin" (I Ioan 5,* 21*). „Am.asupra ta puține — zice Domnul — că ai acolo pe cei ce țin învățătura lui Valaam, care invață pe Balac să pună sminteală înaintea fiilor lui Israil, ca să mănînce cele jertfite idolilor şi să curveas-că.. . Am şi asupra ta puține, că laşi pe femeia ta Iezabela, care se zice pe sine proorocită, a învăța şi a amăgi pe fii Mei să curvească (prin depărtarea de Mine şi închinarea la adi dumnezei, idoli) şi să mănînce cele jertfite idolilor. Am dat ei vreme să se pocăiască de curvie şi nu s-a pocăit. Iată, o pun pe ea (cu Roma idolatră, idolatri-zîndu-se) în pat şi pe cei ce curvesc cu ea în necaz mare, de nu se vor pocăi de faptele lor" (Ap. 2,* 14, 20—*22). Cei rămaşi după urgiile dezlănțuite peste ei, nu s-au pocăit de faptele mîinilor lor, ca~să nu se închine dracilor şi idolilor de aur şi de argint, de aramă, de piatră si de lemn, care nici a vedea nu pot, nici a auzi, nici a umbla" (Ape. 9,* 20; *comp. Ps. 115,* 8; *134,* 1-28).

în păcatul acesta al idolatriei intră şi superstițiile, care sine nişte credinţe deşarte, satanice, idolatre (I Tim. 4, 1; *comp. Dan. 11,* 33 —40; *Ape. 9,* 20—21) d.p.: *că sînt nişte zile norocoase şi zile nenorocoase, numere cu noroc, şi numere fără noroc, d.p.: Nr.13, ca să nu lucreze în anumite zile ale sptămînii, ținerea riguroasă şi fără nici un rost al Joilor de Paşti şi a Vinerilor de peste an, păcălelile, foca, filipii, paliile, credinţele deşarte in: cîntarea cucului,*

*cucuvelei, a găinilor cînd cîntă cocoşeşte, cînd le iese înainte o faţă bisericească, un iepure, cu gol în cale, că nu e bine seara sau în anumite zile a mătura prin casă, nici a da gunoiul sau foc afară din casă, a nu da cu mătura pe pat, a avea bani în buzunar în anumite zi*e, a fi sătul cînd auzi pupăza şi cucul cîntînd întîi, a nu vinde sau împrumuta în zile de post.; . Ghicirea cu cheia Bisericii, cu deschiderea Psaltirei, Pravilei, cu anumite mişcări ale unor părţi a corpului vitelor, cu parii gardurilor, cu coji-găoci — de ceapă cu sare în ele la anul nou, cu busuioc la Bobotează, în petalele liliacului trifoiului şi alte ador flori... prin aces'e superstiţii şi altele asemenea acestora, ei defăima pe Dumnezeu şi nesocotesc dreapta credinţă (Vezi pe larg Vama 15 din această carte). Acestea sînt nişte rămăşiţe de la strămoşii păgîni, conservate cu îndărătnicie şi tenacitate de poporul neştiutor. Superstiţioşii păcătuiesc greu, pentru că prin superstiţiile lor falsifică adevărul dumnezeiesc şi cad sub grea canonisire ca şi deseîntătom, ghicitorii şi vrăjitorii. ..*

Acolo deci neaflînd nimic în catastifele lor contra mea, am trecut îndată şi prin aceea vamă, cu Darul şi ajutorul Domnului nostru Iisus Hnstos Dumnezeu-Cuvîntul Cel întrupat Jertfit şi Proslăvit cu Tatăl şi, cu Duhul Sfînt.

Zburînd tot mai sus la ceruri, îngerii cu Sufletul omenesc ajung la vama 21-a, a slujirii de idoli sau a idolatriei, a feluritelor credinţe deşarte, superstiţii satanice şi drăceşti, credinţe băbeşti, jocuri... Vameşii draci ai acelei vămi, cu şeful,lor drăcesc, avind chipurile lor asemenea idolilor neamurilor păgîne: Asiatice, Egiptene. .. prin care au înşelat sumedenie de lume în cursul vremurilor, năvălesc asupra Sufletului ca mulţimea haitelor de sălbăticiuni din toate părţile. Ei caută şi cercetează mult Sufletele după catastifele lor, d. ex. de:

356) M-am mascat(a) (pe la Anul Nou — la Sf. Vasile — pe la baluri mascate, clăci ori petreceri lumeşti) dîndu-mi altă înfăţişare, din bărbat femeie, din femeie bărbat, capră, urs, strigoi, brezae, turcă, moş gheboşat, comic, moş crăciun... şi alte chipuri uricioase înaintea lui Dumnezeu şi plăcute diavolilor, după chipul idolilor Egipteni, Asiatici, cu cap de animale, de fiare sălbatice, de jivini, de tîrîtoare, de păsări şi de oameni ? Am jucat aşa mascat cu mascaţii, căzînd astfel sub groaznicul blestem... sub afurisanie şi sub anatemă, a Dumne-zeeştilor Scripturi şi a Bisericii lui Dumnezeu ? Am zis că acele distracţii idolatre sînt lăsate de Dumnezeu, că Sf. Vasile a împodobit astfel obiceiurile oamenilor ?

a) Idolatrizaţii idoli umblători. Slujitorii aceştia ai idolilor şi dracilor căzuţi sub urgia divină sînt şi în zilele noastre toţi acei purtători ai chipului fiarei (Ape. 13, 11—16; 16, 2; 19, *20;*

20, 4), adică acei care se fac: capre, brezai, turcă, urs, ţigani, draci, purtînd măşti comice, satirice, sau chipurile acelea idolatre pe feţele lor. Caprele, brezaele, turca, ursul, căluşarii, mascaţii, sînt nişte reminiscenţe păgîneşti, credinţe idolatre şi obiceiuri satanice, de care tot creştinul s-a lepădat la Sf. Botez, Prin aceste obiceiuri idolatre, moştenite de la unii strămoşi păgîni sau idolatrizaţi, păstrate de poporul neştiutor cu îndărătnicie şi tenacitate, se defăima Dumnezeu şi dreapta credinţă creştinească. Păcatul acesta se canoniseşte ca şi vrăjitoria.

„Aşa zisele Calende şi aşa zisa Bota şi cele ce se numesc Bruma-lia şi prăznuirea care se săvîrşeşte în prima zi a lui martie (azi păcăleala cu alviţa... de la 1 aprilie, 1 mai, ş.a.), hotărîm ca îndată să înceteze din auzul credincioşilor. Lepădăm şi dansurile, jocurile publice ale femeilor, care fiind necuviincioase, pot aduce.multă stricăciune (în poporul creştinesc) şi pierzare. De aceea lepădăm şi dansurile, jocurile şi ceremoniile executate de bărbaţi sau de femei după un obicei vechi (comic, destrăbălat, păgînesc, idolatru, satanic) şi străin (potrivnic) de viaţa creştinilor, în cinstea celor ce în chip mincinos se numesc zei de către păgîni...".

„Hotărîm ca nici un bărbat să nu se îmbrace în haină femeiască, şi nici femeile să nu se îmbrace în hainele bărbaţilor. Dar nici să nu îmbrace costume comice, satirice sau tragice (cum se îmbracă- la anul nou: capre, brezai, urşi, ţigani, turci, draci, muţi... căluşari pe la Rusalii. .. (n.n.), nici şă nu se strige în numele urîtului Dio-nisie (Bacus) cînd se tescuiesc strugurii în linuri, nici turnînd vinul în vase cu scopul de a stîrni rîs prostesc, sau al deşertăciunii, lucrînd rătăcire diavolească. Deci, cei ce în viitor vor încerca să facă ceva din cele menţionate mai sus, aceia de vor fi clerici să se caterisească, iar de vor fi laici să se afurisească" (Sin. VI ec. can. 62; 24; 51; 65; Laod. 53; 54; I Tim. 4, 7-2; II Tim. 2, *25-26;* I Ioan 3, *8;* 2, *18-19).*

Femeia să nu poarte veşmînt bărbătesc nici bărbatul să nu îmbrace haine femeieşti, că tot cel ce face aceasta, uriciune este înaintea Domnului Dumnezeu" (II Lege 22, *5).*

„Femeia sau bărbatul ce va vrea să joace şi să bată din palme, şi se va îmbrăca, bărbatul în haine femeieşti şi femeia în haine bărbăteşti şi într-un chip drăcesc chipul lui Dumnezeu vor schimba, şi îşi vor bate joc de dînsul, unii ca aceia grăim să se căiască trei ani şi mătănii cîte 24 în zi" (P.B.G.,pag. 105 (62).

Privitor la obiceiurile idolatre-drăcoşti, Sfîntul Astcrie al Amasiei zicea: „Văzînd că. multi au preferat distracţiile şi petrecerile prilejuite de acele distracţii, neglijînd participarea la Sfintele Slujbe şi Dumnezeiasca Liturghie, hai să alungăm din suflete, prin cuvântarea noastră acele nebune distracţii ale păgîneştilor sărbători idolatre de anul nou, care aduc Cu o nebună viteză: întunecarea Sufletelor, zăpăceala, moartea, prăpădul sufletesc Cu iadul vremelnic şi veşnic, prin jocuri, maimuţăreli şi rîsuri nebuneşti... Sărbătoarea aceasta poartă în chip fals numele de sărbătoare, deoarece este plină de neplăceri. Dar nici în curte, sau chiar în casă dacă stai, nu eşti scutit de neplăceri. Oamenii de rînd (uşurateci, nebunateci), cerşetori, scamatori împărţiţi în grupuri şi cete, cete, turbură fiecare casă sub pretextul că te felicită şi te urează de Anul Nou. Ei rămîn fără să-şi piardă răbdarea pe la uşile oamenilor, negustorilor, pînă cînd, cel asediat, plictisit, dă şi banul cel mai de pe urmă ce-1 are, ba chiar şi ceea ce nu are. Ei se apropie de uşi pe rînd venind unii după alţii, strigînd, zbierînd, buhăind încît pînă noaptea tîrziu nu te poţi odihni din pricina răului acestuia. Un grup urmează altui grup, strigătul strigătului, buhăitul buhăitului şi paguba pagubei.

Cînd cineva nu are cu ce face faţă acestor vameşii nocturni, se prăpădeşte ca şi cum n-ar fi plătit dăjdiile stăpînirii, ca cel care n-a dat cota cuvenită şi plînge ca unul ce-i vîndut la mezat, se jeleşte ca unul care-i căzut între tîlhari, se închide în casă şi-şi dă cu pumnii în cap. Dacă are ceva în casă pentru întreţinerea sărmanii soţii şi a nefericiţilor copii, dăruieşte şi acel puţin ce are şi apoi rabdă de foame el cu întreaga familie, în această veselă sărbătoare \ Asta este o lege nouă a unui rău obicei de a face sărbătoare din neruşinare şi a numi sărbătoare neruşinarea oamenilor... Ce aduce sărbătoarea aceea păgînească Sfinţilor, prea bunilor lucrători de pămînt şi tuturor oamenilor cuminţi în această zi, cînd ei trebuie să fugă de dinaintea caprelor, brezăilor, turcelor etc, mai mult decît iepurii de copoi, sau vulpile de curse?

Dacă întîmplarea face ca unul să cadă în mijlocul acelor grupuri purtătoare de acele chipuii idoleşti — drăceşti, sînt împresuraţi, turburaţi, bătuţi, insultaţi de oameni beţi, pierd ce au

în mîini, li se poartă război în timp de pace, sînt batjocoriți, sînt luați în rîs prin vorbe şi prm fapte. Sînt umpluți de insulte cei mai buni creştini, cei mâi aleşi credincioşi ai noştr i, ființele cele fără de răutate, icoanele nevinovate ale lui Dumnezeu, robii credincioşi şi liberi ai vieții noastre. Aşa se poartă acele grupuri de capre, brezai, etc. cu oameni de vază, aşa cu săracii, aşa cu bătrînii şi bătrîncle, aşa cu bărbații şi cu femeile, aşa cu feciorii şi fecioarele, aşa cu copii şi copilele, aşa cu oamenii de la oraş şi cu cei de la țară. Astfel, unii sînt jigniți, alții murmură, iar alții învață ceea ce nu este bine să stie... Vai — Ce nebunie! Ce orbire! Ce zăpăceală! Ce întunecare de suflete!"... (I.O. o.c. Nr. 8, pp. 93-100).

Sfîntul Ioan Hrisostom, mîhnit de aceste orgii, zice: „Aceste nebune nelegiuri ce se văd în aceste zile... sînt podoabe diavoleşti... Jocurile care se iac în peşteri (pe drumuri, prin curți, prin case) amărăsc sufletul meu, căci ele sînt pline de necurăție... „De asemenea şi fericitul Augustin, privitor la aceste jocuri .(brezai, capre, etc.) idolatre, zice: „în aceste zile de nebunie bărbații pagini schimbă rînduiala îmbrăcămintei şi pun pe ei haine urîcioase şi nepotrivite. Este trist că şi unii dintre creştini urmează aceste fapte dureroase... Ce om este acela care se preface în cerb sau în alt animal? Unii se prefac în berbec, în capete de animale... se îmbracă la fel cu fe-meile şi cu fecioarele..." (Vezi pe larg: „Privelişti Apocaliptice" cap. 13, 15. „Suim pe scara cerului, ori coborîm pe scara iadului?" de autor).

357) Am slujit mai mult decît lui Dumnezeu (b) făpturilor Lui : părinților, copiilor, soției, rudelor, vecinilor, prietenilor, banilor, averilor, luxului, modelor suchiate, seminuduri, prăznuirilor drăceşti cu : fumat, tutun, ospețe, mîncări, băuturi, jocuri, cîntece curveşti, strigături, chuituri.., ? Am călcat poruncile lui Dumnezeu slujind poftelor păcătoase ale : trupului, hunei şi diavolului ?

b) Cel ce iubeşte pe tată, pe mamă, pe fiu, pe fiică, pe soră, pe frate, avere.. . mai mult decît pe Mine nu este vrednic de Mine... Cel ce vine către Mine şi nu urăşte pe tatăl său, pe mama sa, pe femeie şi pe feciori, pe frați şi pe surori, încă şi pe sufletul său, nu poate fi ucenic al Meu" (Mt. 10, *38;* Lc. 14, *26—27).*

c) *Dumnezeu pedepseşte pe cei ce, se desfătează anticreştineşte.* Desfătările trupeşti, după plăcerile trupului, lumii şi diavolului, cufundă Sufletele petrecărețe, jucăuşe, cîntătoare şi ascultătoare cîntecelor curveşti. .. ca şi pe bogatul nemilostiv şi petrecăreț în iad, în iazărul de foc, în munca veşnică. Dar desfrînații sau petrecăreții sînt pedepsiți adeseori şi în viața aceasta trecătoare. Aşa, El lăsă a se omorî, zdrobi şi turti cei şapte fii şi trei fiice ale dreptului Iov, sub casa surpată de o groaznică furtună pe cînd benchetuiau (Iov 1, 1*3—19)*... Prin mîinile batjocoritului Samson surpă uriaşul palat împărătesc pe al cărui acoperiş erau vreo trei mii de filisteni, care: mîncau, beau, jucau, se veseleau, şi-i zdrobeşte, omoară şi îngroapă sub dărîmăturile lui (Jud. 16, *27 —30).* Colo în Babilonul îndepărtat de noi, turbură groaznic tot banchetul lui Baltazar, profanatorul Sfintelor vase ale Templului din Ierusalim, prin acea mînă misterioasă care apăru şi scrise pe peretele palatului, în sala de ospăț, cuvintele: „Mane, Tekel, Fares", adică: numărat, cîntărit şl împărțit... după care în aceeaşi noapte s-a prăbuşit în mainile Medo-Perşilor întreg Babilonul, în prăpăd groaznic şi in pierzare (Dan 5).

O foarte mare si groaznică întristare se împrăştie în inimile împreună benchetuitorilor cu lord Antipa, cel a patra parte stăpî-nitor, cînd au vazut aducîndu-se de prințesa Salomeea, fiica Iro-diadei, capul înainte Mergătorului şi Botezătorului Ioan (Mt. 14, *1—12;Mc 6, 14-28*; Lc 9, 7 *—9).* Bogatul nemilostiv, care petrecea în toate zilele in lux, cu ospețe, cu muzicanți, jocuri, cîntece păcătoase... din veselia aceea vremelnică, s-a' prăbuşit îndată după moartea sa in groaznica întristare şi muncă veşnică (Lc. 16, *19—31).*

Luați seama, fii şi fiice în Domnul, şi vedeți cît de urîte sînt ospețele, *jocurile, c*ințările curveşti şi petrecerile anticreştineşti înaintea *ochiloi* lui Dumnezeu şi ce: turburări, răniri, grozăvii, prăpăd şi osîndiii sloboade El asupra benchetuitorilor!!!!

358) M-am lăsat amăgit spre păcate de frica sau ruşinea oamenilor pentru bunuri pieritoare şi păcătoase plăceri trupeşti ? Am slujit idolilor, adică : gătelilor, împodobirilor

deşarte, lumeşti şi ucigătoare de suflete... pîntecelui, mîndriei, necuraților, curvici, preacurviei, sodomiei, malahiei, mîniei, zgîrceniei, zavistiei, lenevirei, clevetirei, rîsului nebunatic (Vezi pp. 51—3 din această carte) petrecerile anticreştineşti, ospeţelor drăceşti cu jocuri (d) cîntece curveşti... şi altor păcate de felul lor, cu voia, slujindu-le din agonisita mea ? M-am m-fierbintat a mă pune în slujba feluritelor păcate ?

d) *Jocurile şi cîntecele curveşti sînt lucrări, slujbe idolatre, drăceşti, infernale.* Aşa ne adeveresc: Dumnezeieştile Scripturi, Sfintele Soboare apostolice, ecumenice, locale, Istoria Bisericească, Viețile Sfinților, Cazania, Proloagele, Sfintele Pravili,.şi aşa sînt. „Nimeni nu poate sluji la doi domni — zice Mîntuitorul — adică şi lui Dumnezeu şi lui Mamona. .. Cel ce nu este, cu Mine împotriva Mea este, şi cel ce nu adună cu Mine risipeşte" (Mt. 6, *24;* 12, *30).* „Să nu vă faceți slujitori idolilor — strigă Sf. Ap. Pavel — ca unii dintr înşu, precum este scris: Şezut-a poporul de a mîncat şi a băut şi s-a sculat de a jucat... Eu nu voiesc să vă faceți voi părtaşi dracilor. Nu puteți voi fi părtaşi Mesei Domnului şi mesei dracilor! Nu puteți bea Paharul Domnului şi paharul dracilor... Au doară vrem să întărîtăm pe Domnul spre mînie? Sau nu cumva sîntem mai tari decît El?... (I Cor. 10, 7, *20-22, 16;* Eş. 32; Ps. 105, *35-40;* Gal. 5, *21).* „în cetatea (Biserica Triumfătoare din ceruri a) Domnului, nu va intra nimic pîngărit, şi nimic care e dedat cu spurcăciune şi minciună, ci numai cei scrişi în Cartea Vieții, Mielului. .. Alai a cîinii, vrăjitorii, curvarii, ucigaşii, închinătorii de idoli şi toți care lucrează şi iubesc minciuna" (Ape. 21, 27; 22, *15).*

în Viețile Sfinților, în Sfintele Pravile, Cazaniile Bisericii.. . ni se spune clar că: jocurile pe la cîrciumi, de prin case particulare sau publice sînt lucrări idolatre, drăceşti, satanice; iar cumetriile, nunțile, patroanele şi sărbătorile cu muzicanți lumeşti, cîntece curveşti şi jocuri sau horă, sînt prăznuiri drăceşti care scot din Biserica lui Hristos şi din împărăția lui Dumnezeu pe creştinii şi creştinele care joacă ori participă, privesc acolo (Cazania 23 Aprilie; Mt. 7, *26-27;* 8, *12).*

Aşa de pildă: ni se istorisşte că diavolii jucau, chiuiau, băteau în palme şi fluierau în preajma Sfîntului Antonie care se ruga şi cînta lui Dumnezeu, după care ei au început a plînge şi a se tîngui, obosiți cu totul (V. Sf. 17 ian. o.c. p. 743).

Sf. Mucenic Gordie fugind la jocurile, jucăriile, glumele şi rîsurile ce se făceau în cetăți... se duse la praznicul idolatru cu alergări de cai... pe care-1 risipeşte, muzicile amuțesc, lumea îl priveşte... şi suferind martizizări pentru Hristos, se încununează prin tăiere de sabie (V. Sf. 3 ian. o.c. pp. 145 — 156).

Sfîntă Mucenică Agatia aprinzîndu-se de dragostea lui Hristos, a disprețuit împodobirea cu haine luxoase, darurile lumii, mîncările prețioase, ospețele/ jocurile, dansurile şi glumele, cu care lumea se muncea s-o abată din calea' vieții (V. Sf. 5 Febr. o.c. pp. 100—2).

Diavolii venind la Cuviosul Isachie în chip de tineri luminați cu fețele ca soarele, cu fluiere, viori, timpane... i-au cîntat, şi luîndu-1 cu ei, a sărit şi el şi a jucat pînă l-au obosit, slăbit, îndrăcit, muțit, asurzit... El şi-a venit în fire abia după doi anh după multele, serioasele îngrijiri si rugăciuni fierbinți... (V. Sf. 14 Febr. *o.c.* pp. 508—511).

idolatrii după obiceiul lor păgînesc jucau împrejurul jertfelor lor, silind şi pe creştini la acea drăcească obişnuință a lor (V. Sf. 11 martie o.c. p. 461).

Preotul Florentie de la o Biserică din apropierea Mînăstirii Cuviosului Benedict, zavistuindu-1 pe acesta, i-a trimis o pîine otrăvită. .. Apoi lucrînd cu răutate şi cu vicleşug diavolesc asupra ucenicilor Sfîntului, a trimis şapte fete frumoase şi despuiate ca să se plimbe şi să joace înaintea monahilor ca să-i demoralizeze (V. Sf 14 martie o.c. pp. 546—8).

Vestitul boier idolatru Polemie din Alexandria vrînd a descreş-tina pe fiul său Hrisant, după sfatul casnicilor şi al vecinilor, l-a închis într-un palat frumos şi foarte luminos, mobilat luxos, şi l-a îmbrăcat în haine țesute cu aur. Cu el a băgat acolo din slujnicele sale, fecioare frumoase la față (nu însă şi la suflet), împodobite, care mîncau, beau, se veseleau, jucau, săltau, cîntînd cîntece desfrînate, vorbeau cuvinte putrede de ruşine, ca să-1 depoaie de haina Sfîntului Botez şi de Hrfetos (V. Sf. 19 martie, o.c. pp. 677—9).

Numai paganii idolatrii jucau (D. Ag. o.c. p. 104).

Naţiunile civilizate opreau jocul la ospeţe privindu-1 cu dispreţ, contrar bunei cuviinţe şi semn al sufletelor afemeiate, prăbuşite în exces de moleşire... (D. Ag. o.c. p. 404).

Magistratii pagini înteţiţi de idolatrie, dădeau serbări cu jocuri în onoarea împăratului şi strigau împotriva creştinilor care nu voiau sa ia parte la ele (D. Ag. o.c. p. 461).

Idolatrii jucau împrejurul idolilor, creştinii insă nu; ci le şi disprețuiau (V. Sf. 1. aprilie o.c. p. 227).

Diavolii au venit la Cuviosul Teodosie cu muzici, fluiere» şi *chiuituri*... (V. Sf. 3 mai o.c p 231).

Paginii cetăţii idolatre ieşind la praznicul idolilor, se desfătau în cintecele trîmbiţelor, ţimbalelor şi ale femeilor ce jucau despletite, şi juca tot poporul, huind pămîntul de răpăiturile lor (V. Sf. 20 mai oc. p. 994).

SI. Simeon vede în vedenie pe Satana stînd pe Scaun şi diavoli mulţi în jurul lui, cu podoabe de înşelăciune, în sunete de trîmbiţe, fluiere, cimpoaie şi alte felurite instrumente muzicale şi felurite curse ale păcatelor. (V. * Sf. 24 mai o.c. pp. 1120 — 1).

Paginii se adunau înaintea uşilor capiştei lor unde cîntau din *instrumente şi* jucau (V. Sf. 28 mai o.c. pp. 1200 — 1; 17 iunie o c pp 792 3; 16 iulie o.c. p. 832; 26 sept. o.c. p. 815).

Sf. Episcop Martin trecînd pe lîngă nişte oameni care cîntau chiuiau, se veseleau şi jucau, *s*-a întristat amarnic pentru că lăsînd ei Biserica *lui* Dumnezeu cu rugăciunile, laudele şi învăţăturile ei sfinţitoare, se adunaseră acolo să-şi petreacă anticreştineşte bucu-rind pe diavolul (V. Sf. 10 noiem. o.c. pp. 361—2). Prin acea Cufundare în bezna jocurilor, ei *îşi* înlocuiau pecetea Dumnezeirii (f) cu pecetea Antihristului nr. 666.

Sf. Mucenic Filimon, comediantul, făcîndu-se creştin, cu rugăciunea a pogorît foc din cer şi a ars toate instrumentele cu care făcea comediile provocatoare de *rîs,* haz şi veselii păcătoase (V. Sf. 14 dec. o.c. pp. 724—5).

Diavolii pun hăţuri celor ce joacă şi fac glume. Majoritatea creştinilor şi clericilor după ieşirea din slujba Bisericii, se tîrăsc de draci la jocuri; iar banii dati la muzicanţi sînt nişte jertfe date diavolului (V. Sf. 23 dec. o.c. pp. 1193-4).'

Comediantul cu maimuţa a "murit de moarte năpraznică pentru că a cîntat din scripcă, obrăznicindu-se (V. Sf. 19 dec. o.c. pp. 973 —5).

O creştină din secolul II, nereţinîndu-se de la jocuri, a fost posedată şi torturată de diavolul (îndrăcită). Preotul chemat la muribundă i-a citit rugăciuni de salvare. Diavolul din ea însă, înrăindu-se, s-a sculat asupra lui, zicîndu-i: „Ce mă izgoneşti, am dreptul s-o stăpînesc, pentru că acest suflet se rătăcise pe pămîntul împărăţiei mele (în teritoriul prăznuirilor anticreşitineşti, drăceşti) şi l-am aflat în interiorul lui (Apologetul Tertulian, vezi şi p. 208 — 212 din această carte).

Sfinţii Părinţi ai Sinodului VI ecumenic „afurisesc pe toţi cei ce fiind cu minte joacă (afară de cei nebuni care sînt iresponsabili) şi mai ales pe femei le afuriseşte, pentru că jucînd, vatămă pe mulţi (Canonul 62).

Aşijderea Sfîntul Sinod al VII-lea prin can. 22 hotărăşte că: „Pe la mese, nunţi (creştinii mireni) toate să le facă spre slava lui Dumnezeu; iar prin meşteşugirile muiereşti şi sataniceşti cîntece, prin răsfrîngeri curveşti de jocuri, ori prin răcnete, chiote... căci asupra celor ce fac acelea, vine proorocescul blestem care zice: „Vai celor ce cu alăută şi cu cîntări beau vinul; iar la lucrurile, Domnului nu se uită, şi la lucrurile mîinilor Lui nu gîndesc (Is. 5, 72).

Sfîntul Sinod din Laodichia, în can. 53, hotărăşte astfel: „Nu se cade creştinilor mergînd pe la nunţi să cînte în organe (ori alte instrumente: vioară, cobză, fluiere...) ori să joace, ci cu cinste să cineze ori să prînzească, precum se cuvine creştinilor". Apoi prin can. 54, şi Sinodul VI ecumenic, can. 24, porunceşte clericilor că: „La nunţile unde vor fi muzicanţi şi jOcuri să nu meargă, şi de la cei ce vor aduce acelea, să fugă".

Cazania Bisericii la sărbătoarea tuturor Sfinţilor; zice: „Jocurile sînt lucruri drăceşti". La 1 septembrie: „Jocurile se fac spre necinstea lui Dumnezeu". La 14 octombrie: „Primii creştini n-au serbat ca noi cu jocuri... care sini: lucruri drăceşti". La 25 decembrie: „Să serbăm nu cu praznice

păgîneşti, cu jocuri, beţii...". La 23 aprilie: „Cuvintele deşarte, jocurile şi cîntecele lumeşti, sînt lucruri drăceşti şi cei ce le vor face parte cu Hristos nu vor avea". Jocurile, chiuiturile, cîntecele curveşti, măscăriciunile. . . Ca şi descîntecele, ghicitoriile, farmecele, vrăjitoriile, drăcuielile, înjurăturile de cele sfinte, sudalmele, ponegririle... sînt rămăşiţe idolatre care despoaie pe creştini de Hristos şi-i umple de duh demonioesc. Creştinii care vor să fie şi să rămînă în Hristos, se feresc din toate răsputerile lor de acestea.

Majoritatea creştinilor în Dumineci şi sărbători, in loc de a se lumina prin Sf. Biserică şi şcoală, ei se îngrămădesc la cîrciumi, la lăutari şi jocuri, unde sub cuvînt că-şi petrec, ei se smintesc, se întunecă şi se îndobitocesc ajungînd jucăriile diavolului. „Unde sînt sfintele cărţi — zice Sf. Efrem Şirul — şi citirile, acolo este veselie a drepţilor şi mîntuire a auzitorilor; iar unde sînt alăute şi hore, acolo e întunecare a bărbaţilor şi a femeilor şi praznicul diavolului. . .". Aceasta o arată şi Sf. Ioan Gură de Aur, zicînd: „Unde siut jocuri acolo diavolul sare în mijloc, şi casa în care se fac jocuri, *e* locaşul dracilor". Din lumea aceasta necunoscătoare învăţăturilor Sfintei Biserici Ortodoxe îşi recrutează diavolul slugi şi sectari aderenţi la hulirea numelui lui Dumnezeu, al Prea Sfintei Maici — Fecioara Măria şi a tuturor Sfinţilor din cer (Ape. 13; comp. 1 Ioan, 2, *15 19).*

Unde sînt jocuri acolo este diavolul. Jocurile cu cîntece lumeşti sînt pompa a satanei. Cîntecele cu instrumente muzicale sînt scornite de Iubal, fiul lui Cain (Fac. 4, 27). Jocurile şi cîntecele lumeşti din gură, sînt şcoala satanei. Diavolul e primul învăţător al acestora. Dracii sînt învăţătorii; iar toată partea bărbătească şi femeiască care cîntă, ascultă, joacă, lălăesc, sînt elevii'şi elevele diavolului. Lecţiile ce se dau în cîrciumile lor, la cumetrii, patroane, baluri, serate, şi nunţi cu lăutari sînt şcoli diavoleşti. Acolo se predau lecţiile sataniceşti: cochetăriile, gingăşiturile păcătoase, mlădierile josnice, curvia, preacurvia, malahiile, sodomiile, feluritele necuraţii scîrboase, neruşinarea, ruşinoasele convorbiri curveşti, desfrîul, vorbele putrede, măscăriciunile, nebuneştile convorbiri, beţiile uciderile şi sinuciderile trupeşti şi sufleteşti. Cîntecele curveşti, chiuiturile şi jocurile sînt sportul diavolului, casele în care se fac acestea sînt teritoriile, locaşurile dracilor; iar pe scaunul.cel mai înalt al acelor petreceri anticreştineşti, stă boierul dracilor.

„Eu — strigă cu tărie Sf. Ioan Hrisostom — îndrăznind, dau pe faţă că: unde sînt- dansuri şi jocuri acolo şi diavolul e prezent şi curvia (idolatria aceea) nu face numai înverşunaţi, ci şi ucigători de nevinovaţi..." (Om. 14 la Mt.; I Cor. 10, 7). Ce faci nepri-ceputule om? Tu chemînd la casa ta organe şi făcînd jocuri, te faci al doilea Irod. Imitezi pe Irod acela şi aduci la masa ta ca o altă Irodiadă, femei, şi bărbaţi jucători? Tu deşi nu-1 omori pe Ioan, dar cu adevărat omori mădularele Iui Iisus Hristos, adică atîtea şi atîtea suflete ale celor ce joacă şi a celor ce şed la masa ta, stau pe de lături şi privesc, ceea ce este şi mai rău. Acel diavol care atunci în jocul prinţesei Salomeea — fiica Irodiadei — a ucis pe Ioan, acelaşi şi acum, prin jocuri, ucide sufletele celor ce şed şi privesc, care lucru este mult mai înfricoşat. Cei care joacă acum nu cer cap pe tipsie; ci sufletele lor şi ale celor ce şed şi privesc. Deşi nu stă de faţă fiica Irodiadei, ci diavolul care juca atunci prin aceea, joacă acum prin aceştia şi sufletele celor adunaţi pierzîndu-le şi robindu-le, fuge cu ele, împingîndu-le în iadul vremelnic şi veşnic. Loc de curvie ţi s a făcut casa ta, patimă şi strechie, şi nu le mai ruşinezi a mai năimi aceste desmierdări?" (Om, I la Colos.)

încetaţi pentru dragostea Celui ce a murit pentru a voastră mîntuire. încetaţi vă rog de la aceste cîntări din organe, jocuri şi cîntece lumeşti din gură, fiindcă acestea sînt lucrurile diavolului

şi paguba vieţii noastre. Sînt pierzătoare mîntuirii sufletului nostru.. Sînt lucruri şi fapte nu ale creştinilor care sînt ucenicii lui Iisus Hristos, fiii Luminii şi moştenitorii împărăţiei cerurilor; ci sînt lucruri şi fapte ale Elinilor, Evreilor, Turcilor, ale necredincioşilor şi paginilor care sînt întunecaţi de înşelăciunea diavolilor, şi nu ştiu nici ce cugetă, nici ce lucrează. Deci, dacă pînă acum aţi fost dedaţi la astfel de satanice şi păgîneşti îndeletniciri, de azi înainte însă, lăsaţi-vă de acestea şi urîţi-le pe ele. Şi dacă cineva dintre creştini vă îndeamnă, silindu-vă a vă duce lâ'casa lui ca să cîntaţi din organe sau să jucaţi ori să cîntaţi cîntece curveşti, păziţi-vă cu dinadinsul şi nu-1 ascultaţi, măcar stăpînitor de ar fi, măcar vreunul din cei sfinţiţi sau şi mirean; fiindcă ei (care nu se pot salva pe ei din păcat şi din iad), nu pot să vă ajute în ziua Judecăţii sau să vă scape

din muncă... deoarece nu se pot scăpa nici pe ei după ieşirea din trup, la Vămile Văzduhului, la judecata particulară şi universală.

Sf. Efrem Şirul strigă creştinilor, pasionaţi după jocuri şi petreceri anticreştineşti: „Unde sînt cîntările celui străin (ale diavolului), acolo este urgia lui Dumnezeu şi vaiul este răsplătirea rîsuluu Unde sînt sfintele cărţi şi citirile, acolo este veselie' a drepţilor şi . mîntuire a auzitorilor; iar unde sînt alăute şi hori (jocuri)\ acolo este întunecarea bărbaţilor şi a femeilor şi praznicul diavolului. .. O, ce rea izvodire a diavolului! Cum pe fiecare prin meşteşugul său îl împiedică, îl amăgeşteşi-1 pleacă să facă cele rele ca pe'nişte bune î Astăzi cu părere de rău cîntă psalmi, după cum a poruncit Dumnezeu şi mîine cu sîrguinţă joacă, după cum i-a învăţat satana. Astăzi se leapădă de satana şi mîine urmează lui. Astăzi se împreună cu Hristos şi mîine se depărtează, se leapădă, şi-L necinsteşte pe Dînsul. Astăzi creştini şi mîine păgîni. Astăzi blagocestivi şi mîine duşmani şi vrăjmaşi lui Dumnezeu. Nu vă amăgiţi, fraţii mei, nu vă amăgiţi. Nici un rob nu poate să slujească la doi domni după cum a zis Stăpînul Hristos. Nimenea nu poată să slujească lui Dumnezeu şi lui mamona şi cu diavolul împreună să dănţuiască (Mt. 6, 24). După chipul lui Dumnezeu fiind zidiţi, să nu necinstim chipul lui Dumnezeu ci ca nişte ostaşi ai lui Hristos să-I urmăm Lui, să-I slujim. Nu astăzi să cîntaţi psalmi cu îngerii şi mîine să dănţuiţi cu dracii. Nu astăzi citiri dumnezeeşti să ascultaţi, ca un ascultător şi iubitor de Hristos şi mîine să iei aminte la alăută, ca un călcător de poruncă şi urîtor de Hristos. Nu astăzi să te pocăieşti de păcatele tale şi mîine să joci spre pierzarea ta...".

Sfintele canoane afurisesc pe jucători... Sf. Nichifor Mărturisitorul zice: „Se cade creştinului să nu întrebuinţeze serbarea Duminicii şi a celorlalte sărbători la beţii şi la jocuri, la cîntece drăceşti şi la tulburări; ci să meargă la Sfîntă Biserică să asculte dumnezeieştile cuvinte, să citească Sfintele Scripturi şi să facă şi alte fapte bune.

Purtătorul de Dumnezeu Ignatie în epistola către Magnesieni, zice: „Fiecare din noi să serbeze duhovniceşte cu cugetarea Legii Sfinte, bucurîndu-se nu în odihna trupului, nu în jocuri şi în ples-nete ca cei fără de minte".

Sf. Ambrozie zice că: „Zilele sărbătorilor nu se cade a le face noi de înverşunare".

Sfintele aşezăminte apostoliceşti zic: „Slujiţi Domnului cu trică şi vă bucuraţi Lui cu cutremur."

Porunca dumnezeiască ne grăieşte destul de clar să sărbătorim cieştineşte zilele sfinte, zicînd astfel: „Sfinţeşte ziua Domnului. Iar Mîntuitorul nostru Iisus Hristos zice: „Cel ce nu este cu Mine, împotriva Mea este şi cel ce nu adună cu Mine risipeşte" (Evrei 4, 7; Ps. 117, *23;* Mt. 'l2, *30).*

Jucăuşii cei ce joacă şi se îmbată, se afurisesc (Pidalion, fila 512 verso). ,

Creştinii nu se cuvine a merge la teatru, nici a privi la jocuri, comedii,' nici să joace, nici să cînte cu instrumente muzicale la nunţi, ca să nu cadă în grele păcate şi în afurisanie (Vezi pe larg Pidalion, Sin. VI, ec. can. 24; 62 cu tîlcul şi notele lor. Sinod. VII ea, can. 22, 53, 54, 55, 29 cu nota; H.o.c. pp. 38 —82). „Unii Preoţi joacă?"— cîr-tesc unii. Da. Şi aceasta, e o arătare a grozăviei josnicei pasiuni de jocuri, baluri, serate, felurite petreceri idolatre, anticreştine care stăpînesc majoritatea purtătorilor de nume creştinesc de azi. Cine n-a văzut în duminici şi sărbători sfintele biserici goale, iar cîrciu-mile, lăcaşurile de desmăţ şi jocuri arhi-pline. Cine n-a văzut cum majoritatea purtătorilor de nume creştinesc dau lumii făina şi lui Dumnezeu tărîţele, adică la Sfîntă biserică se duc rar. rar de tot, din joi în paşti şi atunci'de obicei. . . dînd pentru suflet puţin ; iar la circiume şi felurite petreceri anticreştineşti, cu jocuri, cîntece cui veşti, chiuituri păgîneşti, mode idolatre, fumat, ospeţe cu beţii şi alte blestemăţii, aleargă cu duiumul, des, cu tot dragul, cu *toali ascultarea* şi atenţia unde cheltuiesc cu toată dărnicia şi mina largă, de sute şi mii .de ori mai mult decît au dat pentru sullct la Sfanta biserică şi la alte binefaceri. Aşa e şi cu celelalte păcate, de care pe drept oii pe nedrept sînt acuzaţi de lume şi unii din p*reoţii bi*-sericii. "

Dacă mirenii sînt opriţi a juca cu afuiisanio şi blestem cu atat mai mult *clericii, călugării şi preoţii. „Preoţii* de *vot juca le nunta* sa se caterisească. Mirenii care joaca se afurisesc" (Sin. VI ec. can. *62; invatatura pentru pentru* canoane din Molitfelnicele vechi).

„Călugărul (călugărița) de voi umbla *dupa mesele oamenilor, sau la nunta... in petrecerile mirenesti, Dumnezeu il socoteste* ciine, că nu-1 lasă dracul (a sta în Mînăstirea sa), ci îl scoate, îl poartă prin lume ca să vadă muierile (bărbații) mireneşti."

„Călugărul de va face cîntece mireneşti (de amor, curveşti...) şi va juca, aCela este om al dracului şi nu al lui Dumnezeu. Sâ se pocăiască 3 ani şi mătănii o mie 61... (P.B.G. o.c. pp. 120 — 128).

359) Am smintit pe altții de la dreapta credință şi viețuire creştinească, ocărîndu-i : de ce sînt blînzi, de ce se lasă batjocoriți de alte persoane, de ce cercetează regulat Sfînta biserică, de ce sînt rugători de Dumnezeu ? Am rîs de cei ce se abțin de la prăznuiri drăceşti cu jocuri (e) cîntece curveşti, chiuituri, vorbe putrede, măscăriciuni, glume, fumat, tutun, băuturi bețive... de credincioşii ce se spovedesc şi se împărtăşesc cu Sfintele Taine creştineşti ? Am oprit pe alții de la fapte bune ?

e) PETRECEȚI ŞI JUCAȚI CU DRACII? „Vai celor ce se scoală de dimineață şi umblă după sicheră, cei ce petrec pînă seara şi chefuiesc toată ziua în beție, încît nu-şi dau lor nici o vreme ca să caute faptele Domnului şi să socotească lucrurile mîinilor Lui, că vinul îi va arde pe ei" (Is. 5, 7 7). De ce oare? Pentru că fierbințeala aceea ce se pricinuieşte în trup din vin, se face aprindere a săgeților înfocate ale vrăjmaşului. Că pe socoteală şi pe minte le cufundă vinul; iar pe patimi şi pe desmierdări ca pe nişte roiuri de viespi şi gărgăuni le scoală asupră-i. Care căruță cu cai fără vizitiu se poartă cu rînduială? Care corabie necîrmuită purtîndu-se de valuri cum s-ar întîmpla, nu este mai primejduită decît cel beat?

Prin acest fel de răutăți, bărbații împreună cu femeile adunîn-du-se în hore-de obşte, dîndu-şi sufletele dracului, "iubirii de vin, se rănesc unii pe alții cu săgețile patimilor. Rîsuri spre amîndouă părțile, cîntece de ruşine, chiuituri curveşti care zădărăsc spre înverşunare. Rîzi? Spune-mi, şi te bucuri, bucurie desfrînată, fiind trebuință de a lăcrăma şi a suspina cele de mai înainte ce s-au făcut ? Grâieşti cîntece de ale cur viei, lepădînd psalmii şi laudele care le-ai învățat (sau trebuie să le înveți?). Mişti picioarele şi sai nebuneşte? Joci jocuri care nu ți se cuvin, fiind trebuință de ați pleca genunchii spre închinăciune?! Pe care să tînguiesc? Pe fetele cele neispitite de nuntă, sau pe cele supuse jugului nunții? Că acelea s-au întors de la petrecere nemaiavînd fecioria curată; iar acestea n-au mai adus curățenia înapoi bărbaților. Că deşi unele au scăpat de păcate cu trupul, dar fără de învoială au primit stricăciunea în suflete. Acestea şi pentru bărbați sînt scrise de mine. Au văzut rău sau au privit rău. „Că cel ce caută la femeie spre a o pofti pe ea, iată a preacurvit cu dînsa în inima sa" (Mt. 5, *28;* comp. Fac. 34, 2; 2 Imp. 11, 2). Dacă ocaziile cele din întîmpla'rc, aduc atîta primejdie celor ce cantă cu iscodire, oare cîte primejdii vor aduce întîmplă-rile cele căutate înadins, ca să vadă femei ce se poartă de beție cu *necuviință* şi cu frîngerile sale să îndemne spre înverşunare şi cîntece dezinierdătoare să cînte, care şi numai auzindu-le, să poată priciniii celor desfrînați toată strechia dezmierdării!

Ce vor zice, sau ce vor răspunde cei ce din astfel de vederi şi-au agonisit mulțime nenumărată de răutăți? Au nu ca şi cum pentru aceasta au căutat să-şi zădărască poftele? Pentru aceea sînt vinovați, după hotărîrea Domnului cea netrecută judecății preacurviei.Cum vă va primi pe voi praznicul a 50 de.zile, după ce ați ocărit Sfintele Paşti în acest fel? Praznicul a 50 de zile are venirea Duhului Sfînt cea arătată şi tuturor cunoscută; iar tu apucînd înainte pe sineți te-ai făcut sălaş al idolilor? (I Cor. 10, 7; 6, *9 — 10;* Efes. 5, *3—5)* în loc de a te face sălaş al lui Dumnezeu prin sălăşluirea Sfintului Duh, ai atras asupră-ți blestemul Proorocului care zice din partea lui Dumnezeu: „Voi întoarce sărbătorile voastre în plîngere" (Amos 8, *10;* Tobit 2, *6;* Is 15, 2; Iov. 30, *31;* Ier. 6, *26;* I Mac. 1, *39—41).* Cum vă veți stăpîni slugile cînd voi slujiți poftelor celor nebune şi vătămătoare ca nişte robi? Cum veți sfătui pe copii, cînd voi Viețuiri viață neînfrînată şi fără de rînduială? Ce dar? în aceasta să vă las pe voi? Mă tem ca nu cumva cel nesupus să se facă mai nebun; iar cel umilit, pentru mai multă mîhnire să se înghită! (2 Cor. 2, *6 —7).*

„Tămăduirea — zice — face să înceteze păcate mari" (Ecl. 10, *4).* Postul să vindece pe beție, psalmul pe cîntarea cea fără de ruşine, lacrima să se facă tămăduire rîsului. în locul jocurilor să se plece genunchii, în locul plesnetului mîinilor să se bată pieptul, în locul hainelor luxoase să se arate smerenia. Peste toate milostenia să te răscumpere pe tine de la păcat. „Răscumpărare omului este bogăția lui" (Prov. Sol. 13, *8;* Dan. 4, *24;* Ps. 40, 1; Is. Sir. 3, 1, *29;* 29, 15; Lc. 11, *41).* Pe mulți din cei nepocăiți fă-i părtaşi rugăciunii (F. Ap. 8, 22), doar va ierta ție cugetul răutății. Aduceți-vâ aminte de poporul idolatrizat în pustie, cînd a şezut de a mîncat şi a băut şi s-a sculat de a jucat, iar, jocul lor era închinare de idoli. Atunci leviții înarmîndu-se asupra fraților lor astfel idolatrizați ş-au sfințit mîinile ucizînd 3.000 de jucători, după care s-au pierdut alți 23.000 de israeliteni astfel împătimiți. Deci, vouă celor ce vă temeți de Domnul, cîți v-ați posomorit pentru necinstea faptelor celor pribă-nite, aceeaşi poruncim. De veți vedea că se pocăiesc pentru necu viința celor ce s-au lucrat, milostiviți-vă spre ei ca spre nişte mădu lare ale voastre bolnave; iar de-i veți vedea că se obrăznicesc şi defăima mîhnirea voastră cea pentru dînşii (Eş. 32, *6),* Ieşiți din mijlocul lor şi vă osebiți şi de necurăție să nu vă atingeți (2 Cor, *6, 17),* că aşa, aceia rusinandu-se, să şi vină intru cunoştința răutății lor; iar voi să primiți plata rîvnei lui Finees pentru dreapta Judecată a lui Dumnezeu şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos, Căruia se cuvine Slava şi Stăpînirea în vecii vecilor, Amin". (SL Vasile cel Mare cuv. de folos, fila 82).

Am gîndit şi crezut că-i bine : a pune aşternuturi cu cruci pe jos, pe paturi, pe scaune, a pune zorzoane idoleşti, muiereşti, ţigăneşti... *pe* faţa Sfintelor Icoane ale Maicii Domnului ; a retrograda pe Maica Domnului cu rostirea cuvîntului de „mireasă" în loc de : „Maică pururea Fecioară" ; a sta pe soleaua Altarului ; a strica aspectul Sfîntului Altar... în a dormita, vorbi, rîde... la rugăciune, acasă şi în Sfîntă Biserică ? ş.a. (f)

f) *Clevetitorii, făcătorii, menținătorii, părtinitorii şi susținătorii neorînduielilor cad din Ierusalimul ceresc în babilon, în abis, în iad.* Clevetitorii.. . făcătorii neorînduielilor în Biserică se zidesc pe ei înşişi în Babilon, în afară de Biserică, din Noul Ierusalim ceresc (Ape. 21, *8).* Clevetitorii sînt un fel de cîini în ființa lor cu chip omenesc, care muşcă pe furiş pe semenii lor, lupf îmbrăcați în piei de oi, care sfîrtecă pe aproapele lor (Is. 56, 10—11; Mt. 7, 15—20; F. Ap. 20, *29 —30;* Filip 3, 2). Aceia-adevereşte Sfîntul Apostol şi Evanghelist Ioan — sîrit îndepărtați din Noul Ierusalim ceresc.. . „Afară sînt cîinii... vrăjitorii, curvarii, închinătorii la idoli şi oricine iubeşte minciuna şi trăieşte în minciună" (Ape. 22, *15;* 21, *8).* Păcatul clevetirei cu urmările lui e aşa de camuflat, încît mulțimea oamenilor, chiar şi unii din cei curați, sfinți, nu-1 pot observa, aşa cum n-a observat Eva curată pe diavolul ce grăia din şarpe şi Aclam pe acelaşi diavol ce grăia din Eva care greşise. Aici trebuiesc ochi mulți de Argus, ochi de Heruvim, adică cunoştință pătrunzătoare, altfel, oricine cade victimă, sălăşluindu-şi pe diavoli: pe limbă, . în urechi şi în inimă. Aşişderea, făcătorii de neorînduieli in *Bise*rica Domnului, se transformă într-un atelier drăcesc.

Nu mai profanati semnul sfintei cruci

într-o bună zi veniră la Scaunul Sfintei Spovedanii cîțiva creştini şi creştine să se mărturisească. Erau nişte creştini citiți in cărțile sfinte, evlavioşi, dornici de mîntuire, dar: vasele lor erau sparte, toată apa ce-o turnase în ele curgea jos şi rămîneau tot goale nu aveau poartă, nici gard în jurul ființei lor, nu aveau strajă la gurile lor, nici uşă de îngrădire împrejurul buzelor lor (Ps. 140, *3;* comp. Ps. 38, *1-3;* Is Sir. 22, *30;* Mt. 21, *23;* 11, *20).* Toți erau cunoscuți ca: creştini buni, evlavioşi, bisericoşi, milostivi, plătitori de Sfinte Liturghii, slujbe, acatiste, paraclise, rugători lui Dumnezeu, participanți la adunările creştine ortodoxe în după amiaza duminicilor, în praznicile împărăteşti, în sărbătorile mari şi mijlocii. Cu toate acestea obişnuința şi practicarea *clevetirilor* şi *neo*randuelilor ii trăgeau pe nesimțite afară din Biserica lui Dumnezeu in Babilonul: lumesc, idolatru, demonic, stanic! Alunecau vijelios ca pe o gheata în jos pe calea pierzării la iad şi, lor li se părea că stau in calea vieții (I Cor. 10, 72; comp. Iez. 33, *13;* Rom. 11, *20 — 22; Gal. 6, 1*).

Duhovnicul văzîndu-i, îi întreabă: „Ce ați pățit de v-ați lăsat *duhovnicii* voştrii şi ați alergat aici la spovedanie?" Unii din ei răspund: „Preotul nostru nu ne mărturiseşte cum trebuie. Cîteva

vorbe şi du-te să vină altul". Alţii: „Preotul nostru e foarte ocupat, *aleargă* intr-o parte şi în alta unde e chemat, şi-i silit a face spovedaniile tot repejor, aşa că sufletul nostru nu se simte uşurat, ci tot împovărat." Alţii: „Preoţii noştri sînt: unii suferinzi, alţii slăbănogiţi de bătrînețe... şi nu mai pot mărturisi pe toţi...". Şi voiţi le — zise 1)uhvnicul — să vă spovediţi cît se poate mai bine, a primi şi face canonul cuvenit, a părăsi păcatele în care aţi căzut şi a face roade vrednice de povăinţă?"

„Da" răspunseră toţi.

„Dacă-i aşa, iată vă citesc moliftele Sfintei Spovedanii, apoi veniţi pe rînd cîte unul, fiecare cu toate păcatele scrise, negru pe alb şi învăţate pe de rost ca Tatăl nostru şi să mi le mărturisiţi clar unul cîte unul pe toate."

După citirea moliftelor se depărtară toţi, rămînînd numai un creştin la scaunul sfintei spovedanii. Îndată începe a-şi spune păcatele cu care se simţea împovărat. Apoi mai adăugă:

Am mai grăit de rău pe alţii, am clevetit pe preot... care tot spune că creştinele să nu facă aşternuturi cu sem- nul crucii în ele, care sînt făcute cu cruci să nu le punem pe paturi, lavițe, scaune, pe fotolii. Semnul Sfintei Cruci, semnul biruinţei noastre prin călcarea sau starea pe el; că semnul crucii trebuie mai întîi stricat de pe aşternuturi şi apoi să se pună acelea pe jos fără nici un semn al crucii pe ele. Mulţi îl clevetesc şi pe drept şi pe nedrept şi de.. . m-am asociat şi eu cu ei. Observînd unele scăderi — cum de fapt avem destule cu toţii; unii unele, alţii altele — l-am ele vetit. Şi iacă mulţi s-au îndărătnicit, n-au mai vrut de loc a ridica covoarele, aşternuturile cu ' cruci de prin case şi din Biserica. Astfel semnul Sfintei Cruci se calcă în picioare, şi stă pe el, se profanează. E un fel de babilonie. . .".

„Vezi fiule — îi zise Duhovnicul - prin clevetirea Preotului ai contribuit şi tu cu ceilalţi la profanarea Sfintei Cruci; ai contri-buit la mărirea Babilonului în caie te-ai zidit şi cu care vei cădea în abis, de nu vei strica clevetirile, de nu te vei părăsi de a mai cleveti şi de nu vei *face roade vrednicie* de pocainta. *Voi ştiţi bine* că însuşi Dumnezeu a arătat acest dumnezeiesc semn al Sfintei Cruci în planul mîntuirii oamenilor, sus de-asupra Golgotei cu jertfa universală şi veşnică, adică Mielul Divin, care ridică păcatele lumii; a arătat-o primului împărat creştin, Constantin cel Mare sus pe cer, apoi deasupra întregului Ierusalim, tot pe cer. După sfîrşitul lumii iarăşi se va arăta acest dumnezeiesc semn al Fiului Omului pe cer, îngrozind pe necredincioşii care l-au nesocotit (Mc. 15, *22 —29;* Mt. 27, *33 —34;* V. Sf. 21 şi 7 Mai; Mt. 24, *30).*

Sfinţii Părinţi şi străbunii noştri din cursul erei creştine au aşezat în Sfintele Biserici acest semn dumnezeiesc, sus, sus deasupra catapetesmei dînd tuturor a înţelege că semnul Sfintei Cruci trebuie a fi pus numai în locurile cele mai de cinste şi nu pe jos unde se profanează prin călcarea cu picioarele sau starea pe el. Aşişderea ştiţi cu toţii că toate se sfinţesc numai şi numaî cu semnul dumnezeesc al sfintei cruci şi fără acest semn dumnezeiesc al sfintei cruci, nu se poate sfinţi nimic, nimic, nimic. O rugăciune dacă o faci fără acest dumnezeiesc Semn, simţi în suflet că nu are puterea ei. Ereticii şi sectarii. .. hulesc acest dumnezeiesc semn, bodogănind că: crucea ar fi numai două linii sau două lemne încrucişate! Unii,întunecaţi creştini, asemenea fiarei apocaliptice (Ape. 13, *6)* înjură crucea. Alte persoane decăzute, notorice, fac cruci în covoare, aşternuturi... şi le pun pe jos în case şi Biserici să se profaneze acest dumnezeiesc semn prin călcarea şi starea cu picioarele pe el!!!!

O! De aţi fi cunoscut voi puterea şi foloasele acestui dumnezeiesc şemn al Sfintei Cruci, n-aţi fi contribuit cu ştiinţa şi cu voinţa niciodată, la profanarea lui. Odinioară amaliciţii au venit să se bată cu israeliţii la Rafidim. Moise a zis către Isus: „Alege-ţi bărbaţi voinici şi du-te de te luptă cu Amaliciţii! Eu mă voi sui mîine în vîrful muntelui şi toiagul lui Dumnezeu va fi în mîna mea. Isus a făcut cum îi zisese Moise. S-a dus să bată pe Amaliciţi; iar Moise cu Aaron şi Or s-au suit în vîrful muntelui. Moise în rugăciune cînd îşi ridica mîinile (f), biruia Israil; iar cînd îşi lăsa el mîinile, biruia Amalic. Obosind mîinile lui Moise, au luat o piatră, şi au pus-o lîngă el şi a şezut pe piatră; iar Aaron şi Or îi sprijineau mîinile, unul de o parte şi altul de alta. Aşa au stat mîinile lui ridicate pînă la asfinţitul soarelui. în acel timp a zdrobit Isus pe Amalic şi pe tot poporul lui cu ascuţişul săbiei. Atunci Dumnezeu a zis lui Moisi: „Scrie aceasta în carte spre pomenire şi spune lui Isus că voi şterge cu totul pomenirea lui Amalic de sub cer". Atunci Moise a făcut jertfelnic

Domnului şi i-a pus numele: „Domnul este scăparea mea. Căci zicea: „Pentru că mi-au fost mîinile ridicate (f) spre Scaunul Domnului, de aceea Dumnezeu v-a bate pe Amalic din neam în neam" (Eş. 17, *8 — 16).* Cinstitorii dumnezeiescului semn al Sfintei

Cruci biruiesc pe vrăjmaşii lor, se îmbracă cu cinste, devin cap şi nu coadă, intră în statornica fericire.

Vedeţi minunatele puteri supranaturale ale acestui dumnezeiesc semn al Sfintei Cruci ?! Cît timp Moise ţinea mîinile întinse în semnul crucii biruiau Israeliţiii pe Amaliciţi; iar cînd Moise lăsa mîinile în jos, nemaiformînd semnul crucii, Israeliţii erau bătuţi de Amaliciţi. Tot aşa şi creştinii — Păstori şi păstoriţi — cît timp au ridicat semnul crucii la locuri de cinste, au ieşit biruitori, cap biruinţelor lor; iar cei care au coborît semnul crucii în locuri josnice, profa-nîndu-1, s-au cufundat în necinste, înfrângeri... ^devenind coadă biruinţelor lor! Şi voi! Nesocotiţi, necinstiţi şi profanaţi prosteşte-şi vrăjmăşeşte acest dumnezeiesc semn!!!.,

Mîntuitorul Hristos Dumnezeu-Omul a dat creştinilor semnul sfintei cruci: Sigil Divin, armă biruitoare asupra diavolilor... voi însă pune-ţi Crucea în lăicere, covoare, aşternuturi... (cum puneau măiestrit evreii chipuri de Heruvimi în covoarele lor pentru pereţii şi perdeaua despărţitoare Sfintei de Sfînta Sfintelor (Eş. 26), le puneţi pe jos şi aşa profanaţi dumnezeiescul semn! Şi apoi tot voi cu clevetirile voastre împiedicaţi pe preot a ridica semnul sfintei cruci de jos! Ia socotiţi-vă bine, cui slujiţi voi cu fapta aceea: lui Hristos Care ne-a dat Crucea? Ori vrăjmaşilor Crucii lui Hristos, lui Antihrist şi pecetei lui cu nr. 666? (1 Cor. 1, *17—27;* comp. Filip, 3, *18;* Gal. 6, *14).*

Odinioară Sfinţii, Cuvioşii, mărturisitorii, mucenicii şi străbunii noştri drept credincioşi creştini, călugării şi călugăriţele, pur-tînd dumnezescul semn al Sfintei Cruci pe cap deasupra frunţii, dracii fugeau de ei cutremurîndu-se şi sălbăticiunile cele mai fioroase se gudurau la picioarele acestora ca nişte pisici şi cîini... credincioşi.

în vremurile acestea de pe urmă însă,.cînd purtătorii de nume călugăresc şi creştinesc, au pus şi pun aşternuturi cu semnul sfintei cruci pe jos, prin case, localuri publice şi Biserici unde-1 profanează pi in călcarea cu picioarele şi prin şederea pe el.. . şi în părţile inferioare ale trupurilor lor (de la brîu în jos adică: cusături cu cruci sau stofe, pînzeturi, montoane... cu cruci pe ele făcute cămăşi, rochii, fuste, şorţuri, pantaloni. ..), dracii se suie deasupra capetelor lor ea cloşca pe ouă şi-i cloceşte ca să scoată pui de şerpi, vipere, aspide,. . gînduri rele întunecate, spurcate, blestemate, vrăjmăşeşti, ucigaşe, infernale... care-i cufundă de vii în iadul vremelnic şi veşnic.. (Ps. 54, *16;* comp. Num. 16, *30)* şi felurite sălbăticiuni îi sfîşie groaznic !... Şi cînd preotul conştient a strigat în predici sa se ridice seninul sfintei cinci din profanare, profanatorii purta-toii de nume creştinesc, sau asociat asupra lui ca si şi idolatrizaţii iudei împotriva lui leremia, sfătuindu se: „Veniţi sa urzim rele împotriva lui... Ieremia! Căci doar nu va pieri legea din lipsă de Preoţi, nici sfatul din lipsă de înţelepţi, nici cuvîntul din lipsă de prooroci. Haidem să-1 ucidem cu vorba, să nu luăm seama la toate vorbirile lui! Pirîţi-1, clevetiţi-1 şi-1 vom cleveti şi noi! Haidem să-1 învinuim!.. . Poate va cădea şi-1 vom dovedi, vom pune mîna pe el, îl vom prinde şi ne vom răzbuna pe el!"... (Ier. 18, *17 — 18;* 20, *10-13).*

Oare nu v-aţi lăsat amăgiţi de cel ce a înşelat pe Eva să ziceţi:, cruci sînt numai cele de de-asupra turlelor sau acoperişul Bisericii ceie de pe Sfîntă Masă, de deasupra Catapetesmei... nu şi cele puse pe pat, pe scaun, pe jos? Ascultaţi nepricepuţilor! Dacă luăm patru icoane sfinte cu chipul răstignirii Mîntuitorului şi punem: una pe perete, a doua pe masă, a treia pe scaun şi a patra pe jos, oare numai icoana pusă pe perete şi pe masă este icoană sfîntă? Nu şi celelalte puse pe scaun şi pe jos? Ba da...

Unii dintre voi susţin prosteşte că numai Crucea cu coadă e cruce, cele fără coadă nul D-apoi crucile de pe epitrafirile, brîiele, mînecuţele, omofoarele Arhiereilor au coadă? Nu! Şi cu toate aceste sînt cruci sfinte pe care le sărută cu evlavie pioşii! Aşadar, semnul crucii, cu coadă ori fără coadă, este semnul dumnezeiesc al crucii.

Ştim că Dumnezeu ne-a dat crucea pentru a o folosi, a ne ridica şi a ne proslăvi prin binefacerile ei. Aceasta o adevereşte Maica noastră duhovnicească — Biserica — zicînd: „Doamne, armă asupra diavolului, Crucea Ta o ai dat nouă, că se scutură şi se cutremură,

nesuferind a căuta spre puterea ei, că morții ai sculat şi moartea ai surpat. .." (Trop. gol. 8). „Crucea este,armă asupra diavolului, rană şi căderea dracilor, arma credinței, limanul înviforaților, toiagul puterii, semnul biruinții, povățuitoarea rătăciților, nădejdea credincioşilor, izvorul sfințeniilor, mîntuirea sufletelor... „Adevărații români binecredincioşi în trecut şi în prezent au folosit şi folosesc acest Dumnezeesc semn în casă, în curte, pe drum şi în țarini, la culcare şi la sculare din somn, înainte şi după mese, la începerea şi sfîrşirea lucrului, în călătorii, suferințe şi primejdii, în boli, la trecerea din viață şi la capul repausaților, la toate slujbele şi rugăciunile ... Şi voi! Ați împiedicat şi hîrțuit pe preot — doctorul vostru sufletesc, (Lc. 10, *16;* Mt. 10, *40-42, 14-15)* cu clevetirile voastre diabolice, infernale, ca să nu poată ridica acest semn dumnezeesc de pe jos din biserici, case şi localuri publice! Cum lumea dinaintea potopului îl împroşca pe Noe cu batjocurile, ironizările şi clevetirile aşa ați făcut şi voi. Dar prăpădul vă urmăreşte şi pe voi ca pe aceia (Fac. 6—8).

De acum înainte, aşa cum se calcă dumnezeiescul semn al sfintei cruci; aşa şi voi, care prin clevetirea preotului, divulgarea, trădarea lui în mîinile potrivnicilor care susțin şi mențin profanarea dumnezeiescului semn al sfintei cruci prin case şi biserici — veți fi călcați de nevoi, primejdii, îndurerări, spaime, greutăți. în loc de cap — cum v-a rînduit Dumnezeu a fi ca creştini — voi v-ați tras tot mai jos a fi coadă, sub picioarele potrivnicilor voştri, cum ați făcut şi faceți voi cu dumnezeiescul semn al sfintei cruci — (2 Lege 28, *13;* comp. Is. 9, *14—15).* V-ați băgat în greu blestem şi alurisanie groaznică (Sin. VI ec. can. 73; vezi pag. 148—175 d.a. carte). Vrei să te uşurezi?..-. Strică clevetirile făcute asupra preotului şi trădarea cu care l-ați trădat, ca să nu te strice ele pe tine, părăseşte meseria diabolică desăvîrşit, canoniseşte-te: citind, scriind învățături cu miez de dreaptă credință, seamănă-le pretutindeni şi îndeamnă şi pe alții a face aceasta. Sileşte-te a conlucra cu Preotul în răspîndirea învățăturilor creştine ortodoxe. Nu te mai asocia niciodată cu diavolii la clevetiri şi Ia semănarea lor în lume (Mt. 13, *25;* comp. Mc. 4, *26—27),* ca să nu te trezeşti în Babilon şi cu Babilonul in adîncul iadului."

„Eu — zice penitentul — am crezut că asta e nimica toată!..." Duhovnicul ii zice: „Priveşte bine clevetirea sau trădarea aceea! De poți du-te după ea, vezi-i urmările, prăpădul ce-1 face, dezertarea clevetitorilor din Ierusalimul ceresc în Babilon, sălăşluirea diavolilor clevetirei pe limbile, în urechile, în inimile lor şi cufundarea în iad de vii (Ps. 54, *16 — 17);* comp. Num. 16, *30).* „Adu-ți aminte -- zice Domnul — de unde ai căzut, pocăieşte-te, fă faptele cele de altă dată (în "credincioşia şi viețuirea creştinească); iar de nu, voi veni curînd la tine şi de nu te vei (îndrepta şi) pocăi, voi muta sfeşnicul tău diri locul lui". (Apoc. 2, *5;* comp. Ier. 6, *16—21).* Grijeşte-te serios a te ridica de unde te-ai prăbuşit, pînă se zice azi, că mîine poate să fie prea tîrziu, ca la bogatul lacom şi cel nemilostiv..." (Lc 12, *16-20;* 16, *19-31).*

Nu mai profanati sfintele icoane cu zarzamuri

Venind după aceea o creştină la scaunul sfintei spove danii, mărturiseşte între altele: „Prea Cucernice Părinte, iacă am auzit pe preotul nostru,predicind adeseori şi împo triva punerii zărzămurilor pe fața icoanei Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în brațe şi pe alte icoane sfinte cum am apucat şi drept să spun m-am miniat foc pe el, am bodo- gănit asupra lui, m-am asociat cu alte femei rele, i-am isco- dit viața, l-am clevetit, l-am ponegrit în toate părțile ca să-1 punem pe tăcere... şi astfel l-am amărit groaznic „Şi cu ai ta — ii zise Duhovnicul ce-ai făcut ? Te-ai asociat cu cei din Babilon şi ai produs neorinduieli, amestecări, confuzii, cufundări! Cum ai putut să te incui chiar aşa de groaznic la minte!? Zărzămurile acelea pe care le-ai pus şi le pun unele persoane nemintoase (Mt. 25, *2—3, 8 — 12)* pe sfintele icoane, se puneau odinioară de păgîni pe idolii lor. Aşa puneau egiptenii pe qei 10 idoli principali ai lor, pe boul Apis, pe crocodil. Brahmanii pe idolul Brahma, Budiştii pe Buda... (Vezi Istoria antică şi pp. 503 —510 voi. I din această carte).

în prezent, cînd patimile sînt un fel de idoli, persoanele idolatrizate mai sistematic se împopoțonează cu deşertăciunile acelea idoleşti, de ex.: jucăuşele femei, fete şi tineri afemeiați care se idolatrizează în jocuri, căzînd astfel sub afurisanie (1 Cor. 10, 7; *20, 22;* Sin. VI ec. can. 62; Laod. 53; 54), femeile cîntărețe de pe la berării, restaurante, hoteluri, cele de la casele de prostituție... care sînt moarte de vii (1 Tim. 5, *6;* Mt. 8, 22)!!! Apoi cum cutează careva ca acele deşărtăciuni idoleşti zărzămuri ale satanicei trufii muiereşti, pe care o creştină adevărată, nici o

femeie sau fată cu bun simț nu le poartă, nicidecum să le pună pe fața Sfintelor Icoane ale Maicii Domnului şi a Pruncului Iisus? S-a văzut de mulți închinători în Biserica mare a Mînăstirii Sscu — Neamț, şi în alte locaşuri sfinte barbaria turcilor... Icoane scrijelate cu iataganale. Dumnezeiasca evanghelie ne istoriseşte barbariile sălbatice, cum iudeii au torturat pe Mîntuitorul şi cruzimea cumplită cînd ostaşii au întins forțat trupul Lui pe cruce, bătîndu-i piroane mari de fier în amîndouă mîinile şi picioare; şi în vremurile noastre s-au văzut persoane scelerate bătînd cuie în grumazii, umerii, degetele, pieptul... Trupul Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în brațe de pe sfintele icoane, pentru a agăța sau fixa cu ele feluritele farafastîcuri, deşertăciuni idoleşti sau zărzămurile satanicei trufii muiereşti: mărgele, zălişoare, salbe, coliere, mărțişoare, medalii, talismane, amulete... cercei, inele!!!

Persoanele acelea scelerate, purtătoare de nume creştinesc(!!) au făcut şi fac cu sfintele icoane drept aşa cum făceau paginii idolatri cu idolii lor, pe care îngrămădeau acele deşertăciuni idoleşti, după cum îi învăța diavolii din ei, cărora li se închinau, le slujeau şi-i ascultau (I Cor. 10,-27 *—23).* E de mare mirare cum pot creştinii şi creştinele să sufere uriciunile acelea pe sfintele icoane?! Cum pot a se obrăznici unele creştine (?!!!), a susține acea nelegiuire şi a mai sta încă şi împotriva preotului ce le spune adevărul învederat, cum stăteau vrăjitorii Ianis şi Iamvris împotriva lui Moisi (2 Tim. 3, *8;* Eş. 7, 11 ; F. Ap. 13, *8),* ca iudeii împotriva Mîntuitorului? ! (Ioan 7; 8; 9; 10; 12), ca unii cărturari din sinagogă împotriva Sf. Arhidiacon Ştefan, pe care-i mustra aspru, zicîndu-le: „Voi cei tari la cerbice şi netăiați împrejur la inimă şi la urechi, pururea stați împotriva Duhului Sfînt. Precum părinții voştri aşa şi voi. .." (F. Ap, 6, 9-15; 7, 51-1-10; comp. Fac'. 2 Lege 9, *13;* 30, *6;* Is. 52, 7; Ier. 6, *10 — 17;* 9, 26; Iez. 44, *9)* ??? Cum cutează careva a pune acele urîciuni, deşertăciuni idoleşti pe fața icoanei Maicii Domnului şi a dumnezeiescului Prunc? A purtat Maica Domnului candva: mărgele, coliere, salbe, lănțişoare, mărțişoare, şi alte fara-lasticuri, pe care unele persoane încuiate la minte le pun, mențin şi susțin pe sfintele icoane? Nu. Şi odată ce n-a purtat Maica Preacurată acele deşertăciuni, cu care se împopoțonau idolii şi idolatrii lor, deoarece erau şi sînt o urîciune înaintea lui Dumnezeu şi un izvor de blestem dumnezeiesc pentru cei care le poartă (Is. 3, *16 — 26),* apoi cum cutezați voi, care ziceți că sînteți creştini şi creştine, a pune şi a susține acele urîciuni pe sfintele icoane?

în Viețile Sfinților ni se spune clar că Sf. Apostol şi Evanghelist Luca a făcut mai multe sfinte icoane ale Maicii Preacurate cu Pruncul Iisus în brațe (D. Ag. o.e. pp. 507 —8; Nicefor 2, 43; V. SI. 30 iunie...), fără zărzămurile acelea ale satanicei trufii muiereşti. Maica Domnului văzînd acele Icoane, le-a binecuvîntat, zicînd: „Darul Fiului meu iubit să fie cu icoanele acestea." N-a zis însă că de ce nu a zugrăvit şi zărzămuri pe fața lor! Şi aşa după modelul acelor icoane sfinte s-au zugrăvit şi se zugrăvesc toate icoanele Maicii Domnului după iconografia Bisericii Ortodoxe pînă în prezent. Oare cei care pun, mențin şi susțin acele deşertăciuni idoleşti sau zărzămuri pe Sfintele Icoane sînt mai cunoscători ai dreptei credințe şi rînduielilor sfinte decît Sf. Apostol şi Evanghelist Luca şi decît Maica Domnului? Au mai mult Duh Sfînt decît Sf. Apostol şi Evanghelist Luca, care a pictat primele icoane ale Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în brațe ?!

Odinioară Domnul Dumnezeu zicea iudeilor idolatrizați: „Cui M-ați asemănat voi pe Mine? M-ați asemănat lemnului. . . ?" (Is. 46, 5). Acum parcă auzim pe Mîntuitorul Hristos zicînd celor ce pun, mențin şi susțin feluritele deşertăciuni idoleşti sau zărzămurile satanicei trufii muiereşti pe fețele unora din icoanele Prea Sfintei Maici Sale: „Cu cine ați asemănat voi pe Maica Mea Preacurată? Mireselor lumeşti... jucăuşe, înzorzonate... demodate, femeilor şi Ielelor idolatrizate...?" (I Cor. 10, 7).

Privitor la obiceiul acela idolatru, marii apostoli Petru şi Pavel hotărăsc tuturor femilor şi fetelor a nu se împopoțona cu deşertăciuni idoleşti (1 Petru 3, *3—4;* 2, *9),* apoi cum cutezați voi a pune şi susține deşertăciunile acelea idoleşti pe Sfintele Icoane? „Ce legătură poate să aibă dreptatea cu fărădelegea? Sau C6 împărtaşire are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar? Sau ce tovărăşie poate fi între un credincios şi un necredincios? Sau ce legătură poate fi între Biserica lui Dumnezeu (şi Icoanele si sfinte) cu idolii?!..." (2 Cor. 6, *14 — 16).* Voi care *amestecați* deşer-taciunile idoleşti cu sfintele icoane, care stați împotriva randuelilor Bisericii, sînteți nişte vițe de vie ale Sodomei şi din şesurile Gomorei Strugurii voştri sînt struguri otrăviți,

cu bobitele amare. Vinul vostru e venin de scorpion şi otravă pierzătoare de aspidă (2 Lege 32, *32 —33).* Aa-a-a! Voi susţineţi orbeşte că adevărul nu-i de partea preotului care-i cu puţini; ci e de partea voastră pentru că sînteţi mulţi care susţineţi nelegiuirea aceea? Dar iată că şi Sf. Prooroc Ilie era singur faţă de cei 450 popi ai lui Baal, de cei 400 de prooroci mincinoşi, de împăratul Ahab cu oştirea lui şi de poporul Israelit cel idolatrizat; dar adevărul se vede de partea singurateculuí Ilie şi nu de partea mulţimilor mincinoase (3 Imp. 17 — 19). Aşa staţi şi voi împotriva preotului care vă spune adevărul, dar voi nu-1 ascultaţi, îi staţi împotrivă ca Ahab împotriva Sfîntului Ilie!!!

Israeliţii şi mulţi ai lor idolatrizîndu-se, făceau idoli, le slujeau şi li se închinau lor. Mânase, copilul împărat (de 12 ani), cedînd curtenilor aristocraţi, favorizează păgînismul. în Ierusalim chiar şi în templul sfînt, ei statorniciră şi înmulţiră din nou urîciunile idolatriei. Pe lîngă restabilirea idolatrului cult hananian, pe care se silise Ahab şi Izabela a-1 introduce în Israil şi Hotolia în Ierusalim, se introduse şi idolatria Asiro-Babiloniană, spre batjocorirea Dumnezeului Celui Viu. în ambele curţi ale templului, Mânase cu curtenii săi au făcut şi aşezat două jertfelnice pentru Baal şi Astarta; iar pe acoperiş au aşezat jertfelnice mici în cinstea oştirei (stelelor) cerului, cărora li se închinau şi le slujeau... Apoi au pus un mare chip al idoliţei Astarteea (Astarta, Aşerta, Astaroh, Meliţa), ca să jignească şi mai mult pe Dumnezeul lui Izrail care spuse lui David şi lui Solomon: „în Casa — Biserica — aceasta şi în Ierusalimul pe care l-am ales din toate seminţiile lui Israil, îmi voi pune Numele Meu pe vecie" (4 Imp. 21, 3-9; *2* Parai. 33, 7-70). Majoritatea preoţilor după oarecare împotriviri idolatriei care năvălea în templu, înăbuşiră mustrările conştiinţei şi se împăcară cu starea de lucruri ; iar preoţii, proorocii şi credincioşii care s-au opus idolatrilor, au plătit cu viaţa. Aşa a făcut Mânase în copilăria şi în tinereţea lui. Dumnezeu 'a prevestit prăpădul Ierusalimului şi căderea lui. Căpeteniile oştirii asirienilor trimişi de Domnul, au prins pe Mânase, l-au legat cu lanţuri de aramă şi l-au dus în Babilon. Acolo în greaua strîmtorare, s-a căit şi s-a rugat lui Dumnezeu, Care s-a milostivit şi l-a readus pe tronul său... Deşi Mânase a stricat toate jertfelnicele idoleşti, a aruncat afară chipul idoliţiei Astarteea, aşezînd din nou jertfelnicul Domnului.. . urmaşii săi au introdus din nou idolatria şi idolii, menţinîndu-i pînă la robirea, prăbuşirea şi pustiirea Ierusalimului şi a întregii tări (4 Imp. 21, 70 — 77; 23 31—37-24; 25; 2 Parai. 33, 70-20; 36).

Vedeţi? Chipul idoliţei pus în Biserica Domnului a atras urgia dumnezeiască asupra Bisericii, Ierusalimului şi a întregii ţări, pînă la robirea şi pustiirea, lor. Deci, şi deşertăciunile idoleşti puse pe faţa sfintelor icoane ale Maicii Domnului şi pe altele, ce vor atrage asupra Bisericii şi a poporului aceluia care le aduce, le pune, le menţine şi le susţine cu tenacitate şi îndărătnicie acolo? Judecaţi şi spuneţi voi.

Mulţi la vederea zărzămurilor puse pe faţa icoanelor Maicii Preacurate cu Pruncul Iisus în braţe, răspund indiferent: „Evlavia poporului! Evlavia poporului!!!" Dar evlavia aceea a poporului care născoceşte, alimentează, menţine, susţine astfel de neorînduieli satanice în Biserici, e o evlavie îmbîcsită de şubrezenii, streine de Dumnezeu, trupească, păgînească, idolatrizată, sufletească, drăcească ... O evlavie demonică care atrage pe închinători de la adevărata închinare (Ioan 4, *22—24),* la felurite năluciri şi împătimiri păcătoase. La vedera acelor neorînduieli satanice parcă auzim pe Mîntuitorul înfierînd asupru pe contribuitorii, făcătorii, menţină-torii şi susţinătorii lor, zicînd fiecăruia: „Mergi după Mine sătano! Sminteală 'îmi eşti, că nu cugeti cele ce sînt ale lui Dumnezeu ci cele ce sînt ale oamenilor!" Şi Apostolul: „Cum a umplut satana inima ta... o plinule de toată viclenia şi de toată răutatea, fiul {fiica) diavolului, vrăjmaş(ă) a toată dreptatea nu vei conteni tu oare a abate pe oameni de la căile cele drepte ale Domnului. Iată, mîna Domnului e peste tine şi vei fi orb (oarbă) nevăzînd..." (Mt. 16, *23;* F.Ap. 5, *3;* 13, 10-11).

Prin aducerea acelor deşertăciuni idoleşti, punerea lor pe Sfintele Icoane şi susţinerea lor acolo, v-aţi scos din împărăţia lui Dumnezeu şi'v-aţi zidit în Babilon!!! Ce?... Vrei să spui că nu le-ai pus tu acolo? Dar tu care ai clevetit pe preot ce lupta să curețe sfintele icoane de acele urîciuni, să scoată acele deşertăciuni idoleşti din Biserică, eşti una cu acelea. Te-ai smuls prin aceasta din Ierusalimul ceresc şi te-ai plantat în Babilon, cu care eşti ameninţată a te cufunda în abis (Ape. 20, *3).* Prin clevetirea preotului activ în luminarea sufletelor, ţi-ai pus pe diavolii

clevetirii de zeci şi sute de ori pe limbă, în urechi şi în inimă... Doreşti, aşadar a te salva din Babilonul şi abisul în care te-ai cufundat? Strică clevetirile pe care le-ai aruncat asupra preotului lucrător. Luptă din răsputeri a strica... sau măcar a face inofensive clevetirile acelea. Ia-ţi tu singură canonul cuvenit după stricăciunile făcute în popor prin acele clevetiri. Fă roade vrednice de pocăinţă (Mt. 3, *8;* Lc. 19, 8; Ioan 5, 14; 8, 11; Mt. 12, 43—45). Luptă cu tărie a atrage la adevărata credincioşie şi vieţuire curat creştinească, măcar atîtea. suflete cîte ai smintit şi cufundat în adînc cu clevetirile tale..." Penitenta cugetă sănătos şi plecă lămurită, cu hotărîrea de a se îndrepta cît va putea mai mult pe viitor...

După aceea veni un alt creştin la scaunul sfintei spovedanii. Acela pe lîngă multele sale păcate felurite, mărturiseşte: „Iaca, cinstite părinte, m-a dus păcatul după obişnuinţa mea păcătoasă si îndemnul altora, că, atunci cînd citesc sau cînt Acatistul Maicii Precistei, să retrogradez pe Maica Domnului dim- preună şi pe Fiul ei Unul Născut. Un curent străin, pornirea păcătoasă ă celor din jurul meu şi laşitatea mea m-a înbrîncit să zic: „Bucură-te mireasă pururea fecioară" în loc de: „Bucură-te Maică pururea Fecioară", cum trebuia să zic sau să cînt... Uneori drept să spun deşi ştiam că nu trebuie a zice aşa, m-am îndărătnicit şi ara zis; ba chiar am şi bodo- găgnit pe preotul nostru care ne-a învăţat adeseori să zicem: „Bucură-te Maică pururea Fecioară", în loc de: „Bucură-te mireasă pururea fecioară". De multe ori m-am arătat mai căpos criticînd, ponegrind, clevetind, judecind şi osîndind pe preotul nostru şi pe chestia asta, zicînd că: de ce nu lasă a se zice: „mireasă..." „mireasă" cum scrie în multe Ceasloave şi Acatiste..."?

Nu mai retragradati pe MicaDomnului

Duhovnicul căutînd a îndrepta pe creştinul deviat care mergea pe de lăturile adevărului şi a vieţii (Lev. 26, *14—39;* 3 Imp. 18, *21;* 4 Imp. 17, *41),* îi zise: „Fiule! în citirea cărţilor nu trebuie să mergi numai pe deasupra rîndurilor; ci trebuie a te adinei cît mai mult pentru a te folosi aşa cum trebuie. Barcagii care merg cu bărcile numai pe deasupra apelor, se întîlnesc cu muşte, ţînţari şi alte felurite insecte nefolositoare, ba chiar păgubitoare, primejduitoare; însă barcagii care se adîncesc în apă prind peşti buni, mari, care-i folosesc mult. Cei care se afundă şi mai în adîncul apelor, află acolo: pietre scumpe, mărgăritare de pe urma cărora se îmbogăţesc văzînd. cu ochii. Aşa şi clericii şi creştinii care merg cu citirea sau cîntarea pe deasupra slovelor cărţii, adeseori se păgubesc, ba chiar se şi primejduiesc. Cei care însă se adîncesc în înţelesul duhovnicesc cu care au fost scrise de Sfinţii Părinţi şi bărbaţi duhovniceşti, aceia se îmbogăţesc din bogăţiile Duhului cu care au fost scrise... Vrei să ştii de ce aşa ? Pentru că după cum adevereşte şi Apostolul: „slova "omoară", iar Duhul face „viu" (2 Cor 3, *6;* Ioan 6, *63).*

Aţi citit sau cîntat cu „mireasă" în loc de „Maică" cum trebuia a citi şi a cînta, pentru că aţi văzut scris în mai multe Ceasloave şi Acatistiere „mireasă", „mireasă" iar în puţine Ceasloave bătrîne „Maică"? Trebuie ştiut însă că ce-i mai mult în lumea asta deşartă, e mai puţin valoros, ba chiar şi păgubitor; iar tot ce-i mai folositor, mai valoros sau preţios, e mai puţin, mai rar, adeseori abia, abia poţi afla! în dumnezeiasca scriptură ni se spune: „Am cautat în lume un bărbat de bună treabă şi abia am aflat unul la o mie, dar dintre femei nici una din toate cîte sînt" (Ecl. 28, 7).

Odinioară 400 de profeţi a lui Ahab profeţeau într-un glas.zicînd: „Suie-te la Ramot — Galaad, că vei birui. Domnul îl va da în mîinile tale". Dar Miheea, umilul prooroc adevărat al Domnului, îi prezise să nu se suie, că va muri. Mulţimea profeţilor mincinoşi dimpreună cu ostile şi poporul care susţineau minciuna spiritului viclean, au fost cinstiţi, iar Miheea dosădit, pălmuit, pedepsit, întemniţat şi torturat, Prezicerile lui Miheea însă s-au împlinit, Ahab a fost omorît şi Israil înfrînt şi risipit (3 Imp. 22, 1—40). Vedeţi? Adevărul adevărat a fost de partea umilului şi singurateculuі prooroc Miheea; iar minciuna în gurile mulţimii... Iaca aşa e şi cu anumitele scrieri ieşite din mîinile oamenilor. Adeseori cele mai puţine sînt mai adevărate, preţioase, folositoare. Aşa şi cu puţinele supra-numiri şi rostiri de „Maică pururea Fecioară" preţuiesc mai mult decît noianele numiriilor şi rostirilor de „mireasă pururea fecioară".

Vreți să ştiți de ce? Pentru că „Maică pururea Fecioară" nu are pereche, nici în trecut, nici în prezent, nici în viitor; iar „mireasă pururea fecioară" are mii şi milioane de perechi şi în trecut şi în prezent şi în Rai şi în iad. Unicul dar supranatural de a împreuna fecioria cu naşterea s-a dat numai şi numai Maicii pururea Fecioare. (Icosul VIII). Acesta e unicul atribut numai al ei, deci cei ce o retrogradează cu „mireasă" în loc de „Maică puriirea Fecioară" sau „Maică nenuntită", „Maică care nu ştii de mire", stînd împotriva, adevărului învederat, păcătuiesc contra Duhului Sfînt {F. Ap 7, *51;* comp. Eş 33, *3;* 2 Lege 9, *13;* 30, *6;* Ier. 6, *10;* Iez. 44, *9 — 10;* Mt. 12, *16—38).*Adevărul acesta e învederat în toate dumnezeieştile liturghii ale Sf. Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare şi Grigore Dialogul, care sînt centrul, capul tuturor laudelor, Tainelor, ierurgiilor şi rugăciunilor, aşişderea în ecteniile vecerniilor, Utreniilor, privegherilor... unde se rosteşte de Diacon, preot, arhie-ieu: „Născătoare de Dumnezeu", „Maica lui Dumnezeu", „Maica luminii" şi nu „mireasă". Aşişderea strana, corul ori adunarea Bisericii în răspunsurile ecteniilor, cîntă: „Prea Sfîntă Născătoare de Dumnezeu miluieşte-ne pre noi" şi nu „Prea Sfîntă mireasă... miluieşte-ne pe noi".

Aa-a-a! Unii din retrogradatorii Maicii Domnului îndărătni-cindu-se, bodogănesc: „Noi citim, cîntăm aşa cum e scris în cartea aceea şi aceea! Aşa-i scris, aşa citim şi cîntăm!" Dar cum acolo în cărțile bisericii: Minei, Triod, Penticostal', Octoih, Catavasier, Ceaslov, Apostol, Evanghelie. .. unde-i scris muiere... muierea... muierile... cum citiți şi cîntați: femeie... femeia... femeile şi aici susțineți că nu puteți?! Acolo puteți?! Şi aici aveți duhul neputinței? (Lc. 13, 11) Oare pînă cînd tot călcați porunca — adevărul — lui Dumnezeu ca să vă țineți obiceiurile voastre păcătoase? (Mt. 15, *3).* Oare nu observați voi pe îngerul satanei prefăcut în înger de lumină care

vă îndeamnă să tot retrogradați pe Maica Domnului, ca să vă retrogradați în realitate pe voi înşivă, rostogolindu-vă astfel din Ierusalimul ceresc în Babilon?" (2 Cor 11 74-75; Gal. 1, *6-9;* P.o.c. pp. 315-325).

De boala aceasta au fost cuprinşi mulți creştini uşuratecu Nestorie venind ca Patriarh în Constantinopo'le, a găsit două par-

tide de creştini ortodocşi, cum ar fi la noi: Biserica cu calendarul îndreptat şi stiliştii cu cel neîndreptat. O partidă înțeleaptă numea pe Prea Sfînta Fecioară Măria: „Născotoare de Dumnezeu"; iar cealaltă partidă neînțeleaptă: „Născătoare de om". Nestorie semi înțelept, sub cu-vînt că restabileşte pacea în Biserică a ales calea de mijloc, numind pe Fecioara Măria: „Născătoare de Hristos". Despre începutul predicării în public a ereziei nestoriene, părerile istoricilor sînt diferite. Ciril al Alexandriei afirmă că Nes-

torie a îngăduit episcopului Dorotei al Marciopolei să anatematizeze în Biserică pe oricine ar zice că Măria este Născătoare de Dumnezeu. Poporul indignat de cele auzite a părăsit ostentativ Biserica în care se afla Nestorie. După mărturia istoricilor: Socrate (VII, 32) şi Evgarie (Ist. Bis. 1, 2), Nestorie ar fi însărcinat pe singhelul său Atanasie să caute să răspîndească noua sa învățătură greşită, de-terminîndu-1 să rostească la finele anului 428: ',„Măria nu trebuie să fie numită de nimeni: „Născătoare de Dumnezeu", pentru că ea a fost o creatură omenească şi este imposibil de imaginat că Dumnezeu Fiul să fie născut de o creatură" (I.B.U. o.c. 225). După Nestorie Prea Sfînta Fecioară era numai Născătoare de om, cel mult Născătoare de- Hristos, dar nici într-un caz Născătoare de Dumnezeu. Nestorie susținea că Dumnezeu Fiul e cu totul altceva decît Omul Iisus Hristos, deci n-ar fi aceeaşi unică Persoană; ci un fel de sălăşluire â lui Dumnezeu în Omul Iisus (I.B.U. Eus P.o.c., voi. II, pp. 130-5, 161).

Prin „Născătoare de om" se retrograda Maica Domnului, soco-tindu-se de unii creştini întunecați la minte, la fel cu toate femeile cu copii.

Prin „Născătoare de Hristos" (Uns, Prooroc, Preot, împărat), se retrograda Maica Domnului ceva mai puțin socotindu-se de acei creştini înnegurați la minte la fel cu femeile care au născut fii pe cei ce au devenit: arhierei, preoți, prooroci, împărați şi pe copiii care s-au creştinat şi uns cu *Si.* Mir, supranumindu-se „unşiî Domnului" sau „noii Hristoşi". (Eş. 30, *30;* 40, *13-15;* 3 Imp. 19, 16*;*

1 Imp. 10, *1*; 16, *12-13;* 2 Imp. 2, *4;* 5, *3;* 3 Imp. 1, *34 -39,* I.C.O. o.c. pp. 206; comp. Lc. 24, *49; 2* Cor. 1, 27-22; Efes. 1, *13;* 4, *30;* I Ioan 2, *20, 27).*

Prin „Născătoare de Dumnezeu" Prea Sfîntâ Fecioară se onorează aşa precum a înzestrat-o şi a aşezat-o Mîntuitorul, Fiul ei, drept după unicul ei atribut de: Unică Maică a lui Hristos Dumne-zeu-Omul mai cinstită decît Heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decît Serafimii.

Supranumirea „Născătoare de om" era ordinară de tot, iar „Născătoare de Hristos" rmduită de Nestorie echivalează cu: „Bucură-te mireasă pururea fecioară", rostit de negura minților neadîncite în adevăr sau neluminate cum ar trebui. Prima şi universala supranumire adevărată „Născătoare de Dumnezeu" menținută de toată Unica Biserică Sobornicească şi Apostolească din toate vremurile şi în prezent în ecteniile vecerniilor, Utreniilor, privegherilor, dumnezeieştilor liturghii... echivalează cu' „Bucură-te Maică pururea Fecioară". Aşadar, cei care rostesc, cîntă şi ascultă cu plăcere: „Bucură-te mireasă pururea fecioară...", „mireasă nenuntită"..., „mireasă care nu ştii de mire", sînt ca partidele retrogradatoare care numeau pe Prea .Sfîntă Fecioară: „Născătoare de om", „Născătoare de Hristos"; iar cei care rostesc, cîntă şi ascultă cu evlavie: „Bucură-te Maică pururea Fecioară"..., „Maică nenuntită... „Maică care nu ştii de mire... bărbat", sînt cu partida Bisericji care numea pe Prea Sfîntă Fecioară: „Născătoare de Dumnezeu". Iacă şi asta-i o lopată a Domnului, care alege plevele de grîu (Mt. 3, 12; 13, *30;* comp. Mal. 3, *3, 19;* Lc. 3, 77).

Dumnezeiasca Evanghelie ne adevereşte că îngerul Gavriil, trimis din ceruri, i se adresează Prea Sfintei Fecioare Măria ca unei Maici a lui Dumnezeu, precum era în planul Sfatului Divin, zicîn-du-i: „Bucură-te, ceea ce eşti plină de dar. Domnul este cu tine!- Binecuvîntată eşti tu între femei!... Iată vei zămisli, vei lua în pîntece şi vei naşte Fiu! Şi vei chema numele lui Iisus. Acesta va ii mare şi Fiul Celui Prea înalt se va chema.. . Duhul Sfînt se va pogorî peste tine şi puterea Celui Prea înalt te va umbri. De aceea şi Sfîntul, ce se va naşte din tine, se va chema Fiul lui Dumnezeu" (Lc. 28,, *28-35).*

Maică (nu mireasmă) o recunoaşte, o numeşte şi o laudă Sfinta Klisabeta, mama Sfîntului Ioan Botezătorul umplîndu-so de Duh Sfînt *şi* strigînd cu glas mare: „Binecuvîntată eşti tu între femei şi hinccuvîntat este rodul pîntecclui tău. Şi de unde mie cinstea aceasta *ca* să vină *la* mine Maica Domnului meu?" *(Lc.* 1, 42 13). După Sf. Arhanghel Gavriil *şi* Sf. Elisabeta *şi Prea* Sfîntă Fecioară raspunde tot *ca Maica a lui Dumnezeu* : "iata de acum ma vor ferici *toate neamurile!" ((*Lc. I, 48). Maica e numita de proroci (Is. 7, 14; comp. Mt. 1, 23; Ioan 1, 74-75; F. Ap. 26, 6; Gal. 4, 4-7), de ingeri, de Sfînta Elisabeta, de sine-si Şi de toată Biserica luminată; Maică trebuie să o cinstim, cîntăm şi lăudăm şi noi cu toții. Retrogradatorii să deschidă ochii şi să se îndrepteze grabnic. Cum vi s-ar părea auzind pe cineva retro-

gradînd pe un general cu salutul: „Să trăiți dom- nule sublocotenent?!" Sau pe un arhiereu, epis-cop, mitropolit sau patriarh cu cuvintele: Blagosloveşte părinte monah, ierodiacon, ieromonah?!!! Sau pe vreo rudă: călugăr, ieromonah, protosinghel, arhimandrit, stareț... cu cuvintele: „Bună ziua neică", „bâdie", „moşule"! Sau pe o'călugăriță sau stariță. .. cu cuvintele: „leliță", „leică", „lele", „lelişoară", „mătuşă"? Supranumirile acelea de cinste care se dau în lume celor mai mari ai familiilor, rudeniilor, neamurilor lor sînt o necinste, o retrogradare cînd se dau: părinților sau maicilor de prin schituri, mînăstiri, episcopii, mitropolii, patriarhii. Iacă tot aşa de retrogra-datoare sînt şi cuvintele acelea de: „mireasă" în loc de „Maică" pe care le rostiți la adresa Maicii pururea Fecioare!

Ia spuneți căruia dintre noi călugării şi preoții i-ar plăcea să audă zicîndu-i-se: „bade, bădie, nene, neică, moşule?!" Şi căreia dintre călugărițe i-ar plăcea să audă zicîndu-i-se: „țață, lele, leliță nană...". Aşa-i că nimănui nu-i place acea retrogradare? Aşa şi Maicii Preacurate nu-i place acea retrogradare cu „mireasă" în loc de „Maică pururea Fecioară". Cei care retrogradează pe Maica Sfînta, retrogradează şî pe Fiul ei! în realitate însă se retrogradează şi se prăpăstuiesc pe ei înşişi: „Oare ce rău le-a făcut Prea Sfînta Fecioară Măria şi Domnul nostru Iisus Hristos ca să-i retrogradeze sau înjosească oarecare aşa de mult şi cu atîta îndărătnicie? Sf. Ierarh Policarp,

Episcopul Smjrnei (+166d. Hr.), impunîndu-i stăpînirea idolatră să blesteme şi înjosească pe Hristos, a zis: „Sînt de 86 de ani de cînd îi servesc şi nu mi-a făcut nici un rău, ci dimpotrivă numai bine. Deci, cum aşi putea rosti injurii împotriva împăratului meu, care pînă acum m-a păzit bine şi m-a mîntuit?!" (V. Sf. 23 febr.). Aşa trebuie să zicem şi noi acelora care ne silesc a retrograda sau a înjosi pe Maica pururea Fecioara Măria şi pe Fiul ei iubit: „Noi nu vrem să umblăm calea şarpelui încoace şi încolo, cinstind şi necinstind (retrogradînd) pe Maica Domnului; ci vrem să o cinstim după Dreptarul Ortodoxiei.

Pe lîngă toate acelea i-a socotiți-vă bine, cei care cu toată îndărătnicia citiți, cîntați şi ascultați cuvintele: „Bucură-te, mireasă pururea fecioară...", „mireasă nenuntită", „mireasă ce nu ştii de mire", în loc. de: „Bucură-te Maică pururea Fecioară", „Maică ne nuntită", „Maică ce nu ştii de mire", unde vă umblă mintea şi gîndurile atunci?! în ceruri la Maica Domnului ce stă în mare slavă lîngă tronul dumnezeirii, ori la miresele din lume,.. împopoțonate şi înzorzonate cu felurite farafastîcuri: mărgele, salbe, lănțişoare, cercei, guleraşe, coliere, brățări, mărțişoare, amulete, talismane şi felurite fleacuri drăceşti cum le numea Sf. Ioan Hrisostom şi alți Sfinți Părinți; la miresele jucăuşe, la miresele vesele şi zbenguitoare, rîzăt'oare, făloase, în realitate acolo unde sînt cîntările celui străin, întunecarea bărbaților, femeilor şi praznicului diavolului cum adeveresc Sfinții Efrem Şirul, Ioan Gură de Aur, Vasile cel Mare, Ambrozie, ş.a.?!

Miresa a lui Dumnezeu

La auzirea rostirei cuvîntului: „mireasă, mireasă, multe fete din biserică cugetă la a se mărita... tinerii a se însura... bărbații şi femeile la împreunări nocturne, chiar şi la nelegiuiri... Pogorîrea minții a multora din Biserică chiar şi din fețe bisericeşti, la acele josnicii, la rostirea, cîntarea şi ascultarea: „mireasă", „mireasă" şi iar „mireasă", a transformat şi unele sfinte icoane ale Maicii Domnului într-un fel de mirese lumeşti împopoțonate cu felurite farafastîcuri. Şi astfel, iacă toți rostitorii, cîntătorii, şiascultătorii supranumirii retrogradatoare de „mireasă", „mireasă" în loc de „Maică pururea Fecioară", s-au pogorît din Ierusalimul de sus în Babilon şi în abis!... Cei ce doriți mîntuirea, dați-vă după adevăr, altfel vă primejduiți sufletele pe vecie.

Unii creştini neadînciți în învățătura Dumnezeieştilor Scripturi, aflînd în unele cărți de cîntări, ceasloave, acatiste, rugăciuni... unde i se scrie Maicii Domnului şi „Mireasă a lui Dumnezeu", rostesc, cîntă şi ascultă: „mireasă", „mireasă" susținînd că aşa e bine. Mireasă a lui Dumnezeu în înțelesul scripturistic e cu totul altul decît cel socotit de mulți fără dreaptă socoteală sau înțelepciunea de sus, Divină, cu care a fost scrisă Dumnezeiasca Scriptură..." „Vă rătăciți — zice Domnul — neştiind Scripturile..." Şi Apostolul... Pe lîngă ce am văzut, mai avem şi cuvîntul proorocesc cel cu totul adevărat, la care bine ați face să alergați ca la o făclie care lumineaz ă în loc întunecos, pînă ce se vor ivi zorile şi va străluci luceafărul în inimile voastre: ştiind mai întîi de toate că toate proorocirile din Scriptură nu s-au făcut cu dezlegarea cuiva din oameni; pentru că niciodată nici o proorocie n-a fost rostită după voința omenească, ci au rostit-o oamenii cei sfinți ai lui Dumnezeu, fiind mişcați de Duhul Sfînt" (2 Petru 1, 10—21). Mireasă a lui Dumnezeu aflăm ca numeşte Sfînta Scriptură: Sionul, Biserica Vechiului Testament, Ierusalimul Palestinei şi toți credincioşii Israeliți, supranumiți şl poporul lui Dumnezeu: „Te vei numi „marita", căci Domnul a binevoit în tine şi pămîntul tău va avea un soț... în ce chip se însoțeşte feciorul cu fecioara, aşa Cel ce te-a zidit se va însoți cu tine. în ce chip se veseleşte mirele cu mireasa sa, aşa se va veseli de tine Dumnezeul tău" (Is. 62,5, *1-5;* 65, *19).* îmi vei zice: „Bărbatul meu" şi nu-mi vei mai zice: ,',Stăpînul meu... Te voi logodi cu Mine pentru totdeauna..." (Osie 2, *16—21; l; 2;* comp. Iş. 54, *1, 5 —7;* Iez. 16, *8).* Mir,ele Hristos are Mireasă Biserica (Mt. 9, *15;* Mc. 2, *19—20;* Lc. 5, *34 —35;* Ioan 3, *29;* comp. Mt. 22, *8;* 2 Cor. 11, *2;* Efs. 5, 25-27; Ape. 21, *2-9).*

Mireasa a Duhului

Din acestea şi alte locuri scripturistice, reiese că adevărații credincioşi ai Bisericii Vechiului şi Noului Testament sînt mireasa lui Dumnezeu; deci a pogorî pe Maica Domnului din înalta-i cinstire în rîndul lor e o retrogradare care se întoarce pe capetele retrogra-datorilor ei.

Aşadar, cei care eclipsează preamărirea vredniciei Maicii Domnului cu „mireasă a lui Dumnezeu", „mireasă", „mireasă" se eclipsează pe ei de pe cerul Bisericii lui Dumnezeu.

Aşişderea vor pătimi şi cei care în loc de „Maică pururea Fecioară" rostesc sau cîntă „Mireasa Duhului". Supranumirea aceasta simbolică preînchipuitoare ca şi: „mieluşeaua, junica, căruţă, scaun, masă, sfeşnicul, cădelniţa, năstrapa de aur, munte, rug...", se rosteşte fugitiv, dar adevărata ei preamărire este în „Maica lui Dumnezeu", „Maică pururea Fecioară". Cei ce susţin prosteşte că aşa cu „Mireasa Duhului", „mireasă", „mireasă", laudă pe Maica Preacurata, ei în realitate o retrogradează, o înjosesc, nu-i dau adevărata cinste de Maică a lui Dumnezeu, cu care a cinstit-o Fiul ei mai mult decît pe toţi sfinţii şi pe toate oştirile îngereşti. Persoanele acelea retrogradatoare Maicii Domnului sînt aşa de încuiate la minte, că ori cît ar auzi şi vedea adevărul învederat stau împotriva lui, rostesc, cîntă şi fredonează tot împotrivă cu „mireasă", „mireasă", în loc de „Maică".

„Mireasă a Duhului" sau „Mireasă a lui Dumnezeu" ca şi „Biserică a Duhului", „Biserică a lui Dumnezeu" s-a dat şi se dă de dumnezeiasca Scriptură fiecărui adevărat creştin, precum şi adunării binecredincioşilor creştini. Dăm aici cîteva exemple: Sf. Ap. Pavel scrie Corintenilor din Corint: „V-am logodit pe voi Unui Bărbat, fecioară curată să vă pun înaintea lui Hristos (2 Cor. 11, 2). „Cel ce se uneşte cu Domnul este un duh cu El. Astfel de pildă, cum mireasa unită cu mirele ei sînt un trup, numindu-se:„mireasa mirelui" (Fac. 2, *24;* Mt. 19, 5), aşa şi oricare creştin sau creştina unit cu Domnul în Duh, se numeşte şi „mireasa Duhului Sfînt", care locuieşte într-însul, cum adevereşte Apostolul: „Au nu ştiţi că voi sînteţi Casa — Biserica — lui Dumnezeu şi Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi... ? Biserica lui Dumnezeu e Sfîntă şi aceea sînteţi voi... Au nu ştiţi că trupul vostru este locaş Duhului Sfînt, care locuieşte în voi?"... (I Cor. 6, *17;* 3, *16—17;* 6, *19;* comp. Ioan 14, *17';* Rom. 8, *11;* 2 Tim. 1, *14;* 1 Ioan 3, *24;* 4, *13).* în altă parte ni se arată că: credincioşii — păstori şi păstoriţi — erau plini de Duhul Sfînt (F. Ap. 2, *2-4;* 6, *5;* 11, *24; 13,52;* Efs. 5, *18).* Adevăratul credincios şi Biserica se mai numeşte şi „mireasă a Duhului Sfînt" pentru că El: *îi dă înţelepciune* (F. Ap. 6, *10 ;* 1 Cor. 2, *12-13;* 12, *3—11); îi produce renaştere* (Ioan 3, *3—8;* Tit. 3, *5) îi dă viaţă spirituală (Iez.* 37, *14;* Rom. 8, *11 — 13), învaţă şi conduce* (Ps. 142, *10;* Ioan 16, *13;* 1 Ioan 2, *22*-27; Rom. 8, *14-18;* Gal. 5, *18, 26), sfinţeşte* (Rom. 1, *4;* 15, *16;* 1 Cor. 6, *11;* 1 Petru 1, *2, 22), pecetluieşte* (Iez. 9, *4;* 2 Tim. 2, *19—21;* Ape. 7, *3;* 9, *4;* 2 Cor. 1, 22; 5, *5;* Efs 1, *13-14;* 4, *30;* Rom. 8, 15-16; Gal. 4, 6"). Duhul Sfînt îmbărbătează biserica ca pe o mireasă a Sa pentru a: lucra, lupta şi birui, spre a se proslăvi în Hristos Mirele ei (Ape. 2, 7, 11, *17, 27; 3, 5, 12, 21).* Mireasa — adică Biserica — văzîndu-se adeseori singură îl caută... (Cînt. Cînt. 2, 7; Ioan 14, *18).* La urma urmei... Duhul şi Mireasa — Biserica — zic: „Vino... Aşa vino Doamne Iisuse" (Ape. 22, *17 —20).* Mirele Hristos după înălţarea Sa la ceruri, trimite pe Duhul Sfînt Mîngîietorul Bisericii Sale în locul Său pentru a o mîngîia, învăţa şi conduce (Ioan 14, *16 — 17, 26;* 15, *6;* 16, 1*—14).* Pentru toate acestea sufletele credincioşilor uniţi cu Domnul se mai cheamă şi mireasa Duhului Sfînt, „Aşadar, prin „mireasa Duhului" retrogradează pe Maica Domnului alăturîndu-o cu creştinii individuali sau cu adunarea

Biserica — lor, deci sînt aproape de nestorieni.

Mare este cinstea Bisericii — Miresei lui Hristos Dumnezeu-Omul, formată din creştini, sfinţii individuali, pînă la universala adunare a tuturor îngerilor şi sfinţilor; dar mult mai mare, mai presus de a tuturor îngerilor şi sfinţilor e cinstea Maicii Domnului, a Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Măria. Aceasta-i Maica Domnului, împărăteasa Cerului şi a pămîntului, a îngerilor şi a oamenilor, mai cinstită decît heruvimii şi mai slăvită fără de asemănare decît serafimii, deci trebuie să-i dăm cinstea cuvenită după unicul ei atribut. Cinstea Maicii după buna rînduială e superioară din toate, punctele de vedere cinstei miresei (Bisericii) Mirelui Hristos Dumnezeu-Omul. Aici, ca şi în alte rînduieli sfinte, nu trebuie să se facă babilonie, amestecătură, confuzie, neorînduiala... Una-i Maica Mirelui Hristos (Lc. 1, 26—56; 2; 11, 27; Ioan 19, 25—27; F.Ap. 1, 14)) şi cu totul alta-i Mireasa Lui (Efs. 1, 17—23; 2, 19-22; 4, 11-16; 5, 23-32; Ape. 21,

2, 9; 22, 17). Aşadar, Maicii să-i dăm cinstea de Maică a lui Hristos Dumnezeu, ca şi în toate dumnezeieştile liturghii şâ miresei (Bisericii) ca miresei Lui.

Din cele arătate reiese clar că pe de o parte: „cu mireasă, mireasă... mireasa lui Dumnezeu", „mireasa Duhului", se retrogradează Maica Domnului, în realitate retrogradatorii; iar pe de altă parte se dă ocazie necredincioşilor şi celor trupeşti a huli pe Dumnezeu, pe Duhul Sfînt şi pe Maica Domnului (Rom. 2, 24; Is. 52, 5; V. Sf. 11 Mai o.c. pp. 530 -533; 8 iulie o.c. 288 -9; Rom. 8, 5—8; 1 Cor. 2, 76). Prin rostirea „Maică pururea Fecioară"... „Maică nenuntită"... „Maică fără de bărbat", preamărim pe Maica Domnului cum se cuvine, ridicăm mintea închinătorilor la înălţimea minunei întrupării Fiului lui Dumnezeu, ne salvăm de sancţiunea retrogradării şi nu dăm prilej necredincioşilor şi celor trupeşti a mai huli pe Dumnezeu, pe Maica Domnului şi învăţătura Bisericii.

Odinioară un om rău împrumută de la un creştin cu inimă bună 100 de bani de aur, pentru a-şi cumpăra o ţarină, vite... La ziua plăţii el aduce 100 bani de aramă auriţi. După cîtva timp creştinul bun văzîndu-se înşelat trase la judecată pe platnicul său. El fu judecat, osîndit şi aruncat în temniţă... Aşa fac şi pătesc şi retrogradatorii Maicii Domnului, care prin: „mireasă", „mireasă" îi aduc o cinstire înjositoare, ordinară, camuflată sub masca evlaviei fătarnice. .. în locul adevăratei laude arătătoare minunei întrupării Fiului lui Dumnezeu, prin: „Bucură-te Maică pururea Fecioară..." „Maică nenuntită"... „Maică care nu ştii de mire"... de bărbat." Aceia însă vor păţi ca acel platnic rău şi viclean.

Acum întrebaţi cine s-a păgubit, primejduit, pierdut prin retrogradarea Maicii Domnului? Veniţi să vă arăt: partida cu „Născătoare de om"... „Născătoare de Hristos" din sfînta cetate Constan-tinopol, patriarhii: Nestorie cu partida lui... Serghie cu partizanii lui... împăratul C. Copronim şi dimpreună cu el şi alţi retrogra-daori din toate vremurile.

împăratul iconoclast Consntantin Copronim, un înverşunat vrăjmaş al sfintelor icoane şi al religiei creştine a prigonit groaznic pe călugării binecredincioşi, a transformat mînăstirile în cazarme şi grajduri. Multe icoane şi călugări au fost unşi cu răşină şi ulei şi le-a dat foc. Pe [lîngă multele nelegiuri, el hulea şi retrograda pe Maica Domnului. Venind în mijlocul mulţimii noroadelor, împreună cu boierii săi, arăta un săculeţ plin cu bani de aur şi întreba pe cei ce stăteau înaintea lui: „Ce ziceţi voi de săculeţul acesta plin cu aur ? Este el de mult preţ?" Aceia răspundeau: „Săculeţul acela e de mult preţ cît timp se află aur într-însul!" Copronim vărsînd aurul din săculeţ, îl scutura în văzul tuturor, zicînd: „Acum să- culeţul este fără aur într-însul, mai este de mult preţ?" Aceia îi răspundeau: „Săculeţul golit de aur nu mai este de mult preţ. Cum mai poate fi preţios cînd nu mai are aur în el?" Atunci Copronim, vrînd să retrogradeze pe Maica Domnului, zicea cu glas tare: „Astfel este Măria. Pînă ce a avut în pîntecele său pe Hristos ea a fost cinstită; iar după ce a născut pe Hristos s-a lipsit de cinstea aceea...". O împărat întunecat şi încuiat la minte 1 Cum nu pricepi tu că retrogradînd pe Maica Domnului, te rotrogradezi pe tine însuţi!!!"

Cinstitorii si necisntitorii Maicii Domnului

Cu exemple de acelea Copronim poruncea tuturor creştinilor să nu mai cinstească cum se cuvine pe Maica Domnului; ci s-o retrogradeze, înjosească, zicînd: „Ea l-a purtat în pîntece, L-a născut, « L-a crescut şi atît." Atunci din mulţimea creştinilor care ascultau hula împăratului s-a ridicat o bătrînă femeie credincioasă — mama lui — şi i-a zis: „Teme-te împărate!"... „De cine să mă tem? ? a răspuns Copronim. „De Fiul Măriei pe care tu o retrogradezi, înjoseşti, huleşti", i-'a zis mama sa. Teme-te aşa cum se tem duşmanii tăi de tine! Oare eu ţi-am fost mamă numai cît timp te-am purtat în pintece? Eu ţi-am fost mamă numai în timpul copilăriei cînd te-am crescut?! Acum nu-ţi mai sînt mamă?!" împăratul Copronim auzind acele cuvinte, chiar din gura mamei sale, s-a ruşinat, s-a îngălbenit... dar nepărăsindu-se de a mai retrograda, înjosi pe Maica Domnului a căzut în grele pedepse. Pe neaşteptate se îmbolnăvi greu. Şoldurile îl dureau aşa de cumplit încît uneori îşi pierdea cunoştinţa. Cînd îşi revenea, suflînd greu, striga cu amar: „De viu sînt dat focului nestins". în suferinţele acelea groaznice el poruncea creştinilor să cinstească pe Maica Domnului cu cîntări şi cu laude cuvenite ei. Cu toate acestea însă retrograda torul Prea

Sfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Măria, n a mai aflat nici o uşurare. A murit, a pierit cu sunet.

Copronimi şi copronime, care au retrogradat pe Maica Dom nului cu felurite porniri pătimaşe, au fost în toate vremurile, sînt în prezent şi vor fi cît va fi lumea zărind în cel rău (I Ioan 5, 19), Sub supianumiiea de „mireasă"... în loc de „Maică pururea Fe-cioară"...nenuntită" ..."fara de mire", ei retrogradează pe MaicaDomnului, coborîndu-o în rîndul mulţimii născătoarelor de oameni... de hristoşi... a miilor, milioanelor şi a miriadelor de mirese pururea fecioare, mirese nenuntite, mirese fără mire, dintre care unele sînt în împărăţia cerului şi cele mai multe în iad. Prin retrogradarea cu „mireasă"... „mireasă"... se unesc cu partidele din vremea lui Nestorie (428—431 d.Hr.), care numeau pe Maica Domnului: „Născătoare de om"... „Născătoare de Hristos" în opoziţie cu supranumirea de „Născătoare de Dumnezeu" a adevăraţilor creştini. Asta-i o luptă grea adeseori şi sîngeroasă care datează din vremurile vechi ale creştinismului.

Retrogratorii Maicii Domnului se inseala de draci

Odinioară — adeveresc Sfinţii Evanghelişti — Mîntuitorul Hristos a fost ispitit de diavolul, dar 1-a biruit (Mt. 4, 1—10; Lc. 4, 7 — 72), aşa şi călugării, clericii şi creştinii sînt adeseori ispitiţi de diavolul ispititor. în muntele Elionului — ni se istoriseşte în Pateric — era un sihastru foarte osîrdnic pentru mîntuirea lui şi a altora. Cu cît se ostenea mai mult bietul sihastru, cu atît mai mult îl bîntuia dracul curviei. Odată văzîndu-se foarte su- parat de patimă, bătrînul s-a ridicat asupra dracului, zicînd: „Pînă cînd o să mă tot superi aşa? Du-tef, depărtează-te de la mine, nu vezi că ai îmbătrînit tot luptîndu-te cu mine?" Atunci îndată i s-a arătat diavolul şi i-a zis: „Vrei să mă duc de la tine? Jură-te mie călugăre că nu vei spune nimănui ceea ce-ţi voi zice ţie şi de acum nu te voi mai bîntui". Bătrînul vrînd cu orice chip să scape de. bîntuielile acelea drăceşti, s-a jurat grăind: „Mă jur pe Cel ce locuieşte în cer, că nu voi spune nimănui ce-mi vei zice: „Diavolul, văzîndu-1 legat aşa, jurîndu-se, i-a zis: „Nu te mai închina de acum înaintea acelui chip şi eu nu te voi mai bîntui." Bătrînul avea zugrăvit pe o icoană: chipul Stă-pînei noastre, Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Măria, ţinînd în braţe pe Domnul nostru Iisus Hristos ca Prunc. Ispita era groaznic de grea şi foarte primejdioasă, oricît de camuflată era de vicleanul înger rău. Bătrînul, stînd în cumpene, îi zise: „Lasă-mă să mă gîndesc". A doua zi aleargă la părintele său duhovnic Teodor care locuia atunci în Mînăstirea Fora şi-i spuse tot. Cuviosul auzind acestea i-a zis bătrînului sihastru: „Adevărat frate, eşti batjocorit că te-ai jurat; dar bine ai făcut că ai spus. .. Să ştii că mai de folos îţi este în această latură să nu laşi nici o curvă să rămînă, decît a te lepăda să nu te închini Chipului Domnului nostru Iisus Hristos şi Maicii Lui Preacurate..." Astfel învăţîndu-1 şi întărindu-1 cu mai multe cuvinte, sihastrul s-a dus la locul lui... Atunci îndată a venit şi s-a arătat dracul supărat şi i-a zis: „Ce poate fi aceasta călugăre? Au nu le-ai jurat că nu vei spune nimanui ? Dar cum ai spus toate cîte am vorbit eu cu tine ?! Călugăre, să ştii că eşti un călcător de jurămînt! O să fii judecat în ziua cea mare a Judecăţii!" Bătrînul recunoscîndu-şi păcatul, i-a răspuns: „Ce m-am jurat, m-am jurat! E adevărat că sînt un călcător de jurămînt, dar Stăpînului meu sînt vinovat. Pe tine însă nu te vei asculta.. De la tine e sfatul cel rău şi călcarea de jurămînt. Tu eşti vinovat de aceasta, Domnul Dumnezeu în ziua Judecăţii v-a căuta, v-a judeca drept şi mă v-a milui" (P. oc. 308, 31).

îngerul căzut şi viclean care bîntuia pe sihastrul acela, bîntuie şi pe mulţi purtători de nume creştinesc ai vremurilor noastre. Precum uneltea asupra sihastrului credincios să-1 surpe de pe înalta treaptă a creştinătăţii în adîncul rătăcirii şi a iadului prin neînchi-narea înaintea Icoanei Domnului Hristos şi a Preacuratei Maicii Sale; aşa şi pe mulţi credincioşi ai vremurilor noastre, îi amăgeşte să retrogradeze pe Maica Domnului şi indirect pe Fiul ei, cu: „mireasă",. .. „mireasă"... în loc de „Maică pururea Fecioară"... pentru a-i retrograda pe ei înşişi şi a-i cufunda în adînc cu îngerii căzuţi, negri, răi, vicleni, uricioşi şi înfiorători... Şi mulţi creştini superstiţioşi, cugetînd în sine-şi: „Iacă cutare şi cutare, au zis, zic: „mireasă"... „mireasă"... şi le-a mers şi le merge bine..." pe cînd în realitate spiritualiceşte le merge foarte rău... Aşa cugetînd ei rău, se lasă amăgiţi de şarpele — diavol — ca Eva şi Adam în rai! Şi apoi se miră de ce se golesc mînăstirile, schiturile, bisericile de credincioşi, ca pomii de frunze toamna în apropierea iernii! Se mai miră cum de se

despoaie Bisericile creştine de fiii şi fiicele ei... cum s-a desrJuiat copacul văzut de Nabucodonosor în vedenia nopții, de frunze, de ramuri, de crengi... (Dan. 4).

Asta ne îngrozeşte! De vrem să înceteze căderea (vezi Cazaniile, predicile şi V. Sf. 8 noiembrie), despuierea (Dan. 4) şi pustiirea (PI. Ier. 1-5; Mt. 23, 1—38; Lc. 13, 31—35), să revenim grabnic la bunele rînduieli ale sfintei Biserici şi la desăvîrşirea noastră creş-tinească-duhovnicească, mult plăcută lui Dumnezeu, sfinților Lui şi nouă; să nu mai retrogradăm pe Maica Domnului, să nu-j mai profanăm sfintele icoane cu felurite deşertăciuni idoleşti, să nu-i mai profanăm semnul sfintei cruci prin punerea aşternuturilor Cu cruci pe jos şi călcarea cu picioarele sau starea pe el; să scoatem din sfintele biserici toate neorînduielile şi să reintronăm în locul lor adevăratele rînduieli sfinte. Aşişderea să lucrăm întins şi în ere dincioşia şi vieţuirea noastră. Astfel de vom face, ne vom bucura cu sihastrul care necedînd, a biruit pe ispititorul, a sporit în bine şi s-a proslăvit în Dumnezeu. Atunci se vor împlini şi la noi proft licile cuvinte ale psalinistului: „Fericii bărbatul care na umblat in sfatul necredincioşilor şi in calea păcătoşilor n a platul şi pe scaunul pieirzător ului n-a şezut ; ci în legea Lui va cugeta ziua şi noaptea

El va fi ca un pom răsădit lingă izvoarele apelor care îşi va da rodul său în vremea sa şi frunza lui nu va cădea şi toate cîte va face vor spori (Ps. 1, 1—3).

Precum strălucirea soarelui copleşeşte toate strălucirile luceferilor şi stelelor, aşa strălucirea Maicii pururea Fecioarei copleşeşte cu totul lumina oştirilor îngereşti şi a tuturor Sfinților. Stră- lucirea luminii cu care e îmbrăcată Maica pururea Fecioara, e mult mai plăcută şi mai dorită decît aceea în care sînt îmbrăcați îngerii şi sfinții lui Dumnezeu. „Harul — adeve-reşte Sf. Grigore—Teologul se dă în parte fiecăruia din sfinții aleşi; iar Maicii pururea Fecioarei i se dă toată deplinătatea Harului (comp. Cînt. Cînt. 1, 14; Lc. 1,28; Iez. 44, 4). Stelele, luna, soarele în toate strălucirile lor sînt întunecoase comparație cu frumusețea strălucitoare a Maicii Domnului pe care o privesc îngerii şi Sfinții şi nu se mâi satură. Pe această dumnezeiască frumusețe, aşa de strălucitoare a dorit s-o vadă un tînăr cleric care avea foarte multă evlavie la Maica Domnului. înflăcărat fiind de această mare dorință, el se ruga Mîntuitorului Hristos, să-i arate această strălucită frumusețe a Preacuratei Maicii Sale,. aici în viața asta pământească. Clericul acesta cu viață bună, sfîntâ, plăcută lui Dumnezeu, se ruga fierbinte şi Preacuratei Maici pururea Fecioare ca să-i împlinească dorința aceasta. Dumnezeu şi Maica pururea Fecioară Măria i-a ascultat şi primit rugăciunea. Un înger din ceruri i se arată şi-i

zise: „Dumnezeu ți-a auzit şi primit rugăciunea ta. Maica pururea Fecioara, împărăteasa cerului şi a pământului m-a trimis să-ți spun că îți va împlini dorința ta. Pregăteşte-te bine că duminecă în ceasul Utreniei vine să ți se arate în frumusețea şi strălucirea pe care o are în ceruri, însă atît pe cît poate suporta şi cuprinde firea omenească. Dar să ştii că din vederea acelei străluciri cereşti o să te lipseşti de lumina ochilor cu care o vei privi şi ai să rămîi orb." Clericul umplîndu-se de o foarte mare bucurie, a răspuns îngerului: „Primesc să-mi pierd şi amîndoi ochii, voiesc să mă păgubesc de lumina asta vremelnică numai să mă învrednicesc a vedea dulcea față a Doamnei mele, să privesc frumusețea şi strălucirea Maicii pururea Fecioare, împărăteasa cerului şi a pământului. ..". [x]

După plecarea îngerului, clericul a rămas acOlo pe loc, soco-tindu-se. începînd a se împuțina şi a se îndoi în credință, îşi zicea în sine-şi: „Oare cum o să umblu eu orb în toată viața mea pământească? Ce voi face eu fără lumina ochilor? Cum am să mai scriu? Cum am să-mi mai fac feluritele trebuințe ale trupului?" Aşa cuge-tînd el, îşi frămînta mintea, cum să-şi îndeplinească dorința sa înflăcărată dar să-şi păstreze şi vederea pentru,a se servi de ea la citit, scris şi la alte felurite trebuințe. în sfîrşit se hotărî ca atunci cînd i se va arăta Maica Domnului să-şi închidă un ochi şi cu celălalt să privească frumusețea' şi strălucirea Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Măria. Aşa făcînd, va orbi numai la un ochi şi nu desăvîrşit de amîndoi ochii.

Sosi şi timpul hotărît. Duminecă în vremea Utreniei a stat de faţă înaintea lui împărăteasa cerului şi a pămîntului, cu atîta frumuseţe şi strălucire, încît pana scriitorului nu o poate descri, limba nu o poate spune şi mintea nu o poate înţelege. Clericul, după ce privi cu un ochi frumuseţea şi strălucirea aceea minunată, simţind că nu se îndestulează cum îi cerea sufletul lui, şi-a deschis şi celălalt ochi pentru a dobîndi mai multă bucurie, mulţumire şi veselie. Atunci îndată, Stăpîna Maică pururea Fecioară s-a înălţat la ceruri... Clericul foarte mulţumit, plin de bucurie de ceea ce văzuse, a rămas numai cu un ochi. Ochiul cu care privise strălucirea şi frumuseţile acelea prea minunate ale Maicii Domnului, orbise; iar ochiul care-1 ţinuse închis rămăsese întreg şi nevătămat, vedea bine cu el.

Stînd el aşa, cugetînd la acea prea minunată frumuseţe şi strălucire cerească a Maicii Preacurate îşi imputa împuţinării şi îndoielii lui în credinţă, zicînd: „O, vai mie nebunului cum m-am lipsit eu de a vedea mai desăvîrşit frumuseţea şi strălucirea Maicii Preacurate? Pentru ce nu am privit acea minunată strălucire cu amîndoi ochii, ca să fi dobîndit mai multă şi mai desăvîrşită dulceaţă? Mult mai bine făceam dacă priveam cu amîndoi ochii deşi aşi fi orbit de tot, dar să mă fi îndulcit desăvîrşit de vederea frumuseţilor strălucirii şi slavei Maicii Domnului. Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeule, rogu-Te învredniceşte-mă să mai văd încă odată acea minunat de plăcută frumuseţe şi strălucire cerească şi sînt mulţumit să-mi pierd şi celălalt ochi. Prefer să rămîn orb do amîndoi ochii numai să mă învrednicesc a o vedea iarăşi în acea plăcută slavă cerească. Aceiaşi a cerut în rugăciune şi Maicii Domnului.

După acea rugăciune fierbinte, făcută în duh şi adevăr Mîntuitorului şi Preacuratei Maicii Salo, iarăşi veni îngerul la evlaviosul cleric, şi-i zise: „Mîntuitorul Hristos ţi-*a* auzit şi primit rugă ciunea Preacurata Maica Sa va veni şi ţi *se* va arata *s*-o vezi iarăşi, pentru că te ai hotărî! să rămîi orb de amîndoi ochii pentru dorinţa de a o vedea a doua oară." Credinciosul cleric săltind de bucurie, a zis „Mulţumesc Mîntuitorului şi Preacuratei Maicii Sale, care bine voieşte a mi se arăta şi a doua oară. Mă închin Domnului şi o preamăresc pe P.S. Maica Sa pentru această mare binefacere. Şi eu, nu numai lumina ochilor, dar şi mîinile şi picioarele, celelalte mădu-lări ale trupului şi de însăşi viata ăsta vremelnică sînt mulţumit să mă lipsesc, numai s-o mai văd pe împărăteasa mea, Maica pururea Fecioara".

îngerul privind cu multă bunătate la evlaviosul cleric, i-a prevestit: „Pentru această bună evlavie a ta, mîine te vei învrednici să vezi iarăşi pe Stăpîna. Şi nu numai că nu te vei mai lipsi de lumina ochiului tău, dar vei dobîndi şi pe celălalt ochi sănătos. Ai să vezi cu amîndoi ochii mai curat, mai luminat ca să-ţi împlineşti îndatoririle tale şi să se veselească inima ta". După ce i-a spus -aceasta, îngerul s-a făcut nevăzut.

A doua zi i s-a arătat Maica pururea Fecioara iarăşi, evlaviosului cleric în acea prea minunată frumuseţe, strălucire şi lumină cerească. Clericul văzîndu-o, a căzut cu faţa la pămînt înaintea-ei cum căzuseră apostolii în Tabor înaintea Mîntuitorului, cînd S-a schimbat la Faţă.

Atunci Prea Sfînta i-a dat: dar, putere şi o minunată luminare în Sufletul luL Aşa în o mare şi desăvîrşită bucurie, a privit clericul la Maica Domnului stînd în slava aceea cerească. După aceasta Maica Prea Sfîntă s-a dus în ceruri. Clericul a rămas mulţumindu-i pentru acea mare binefacere. Apoi vieţuind în tot restul vieţii lui după plăcerea lui Dumnezeu, s-a dus şi el în fericitele locaşuri, unde se veseleşte pururea.

Clericul acesta binecredincios a preferat a-şi pierde un ochi, apoi pe amîndoi ochii, să rămînă orb desăvîrşit, numai ca să se învrednicească a vedea frumuseţea strălucitoare a Maicii pururea Fecioarei Măria şi mulţi din noi nu voiesc a-i da nici adevărata cinste de Maică pururea Fecioară! Oare ce rău le-a făcut Maica Preacurată de o tot retrogradează: „mireasă"... „mireasă"... cufundîndu-se adeseori cu gîndurile lor la păcătoşeniile mireselor de pe la praznicele diavolului? (vezi pp. 704—720 din această carte).

în ecteniile vecerniilor, utreniilor, privegherilor şi în toate dumnezeieştile liturghii, sfinţiţii liturghisitori cinstesc pe Maica Domnului cu unicul ei atribut supranatural de: „Născătoare (nu „mireasă") de Dumnezeu", „Născătoare (nu „mireasă") de Dumnezeu", „Născătoare (nu

„mireasă") de Dumnezeu". în biserică cîntăreții, corul sau adunarea închinătorilor adeseori citesc, cîntă: „mireasă", „mireasă" în loc de „Maică pururea Fecioară". Altarul înalță pe Maica Domnului cu „Născătoare de Dumnezeu", „Maica Luminei", „Maica lui Dumnezeu", după cuviință; iar cîntăreții, •corul, adunarea din biserică înjosesc, retrogradează pe Maica Domnului cu: „mireasă, mireasă, pururea fecioară" cinstindu-o în rînd cu milioanele de mirese pururea fecioare din toate neamurile pămîn-tului: evrei, creştini, din monahism, unele din rai şi majoritatea din iad! Scrînciobul cu suirea şi coborîrea, înălțarea şi coborîrea sau gradarea şi retrogradarea se poate face la toate miresele din lume, căci adeseori cresc şi scad în virtute ca lumina lunii, dar la Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Măria, nu. De ce? Pentru că ea este pururea în aceeaşi cinste, slavă, frumusețe şi strălucire.

Sacul plin cu bani de aur şi golit, al lui Copronim se poate potrivi la unele fete şi femei din lume, nicidecum la Maica Domnului, care este pururea în aceeaşi slavă şi frumusețe strălucitoare, superioară slavei îngerilor şi Sfinților. Deci, nu trebuie retrogradată cu mireasă, mireasă. Maica Preacurata, care întrece în sfințenie pe Sf. Ioan Botezătorul, pe toți sfinții şi în curăție chiar şi pe sfinții îngeri (L.B.R. o.c. 147), trebuie cinstită cu minunatul ei atribut de: „Maică pururea Fecioară", „Maică nenuntită", „Maică care nu ştii de mire", „Maică fără de bărbat". în aceste supranumiri se arată minunea cea mai presus de fire a întrupării Fiului lui Dumnezeu în pîntecele ei cel pururea fecioresc; iar nu în „mireasă pururea fecioară", nici în „mireasă nenuntită", „mireasă fără de mire", „mireasă care nu ştii de bărbat". Deci, şi de aici reiese clar că adevărata laudă după meritul ei unic şi supranatural este: „Maică pururea Fecioară" ş.c.l. şi nu: „mireasă pururea fecioară" ş.c.l. care sînt milioane de perechi, unele în Rai şi cele mai multe în iad.

Cei duhovniceşti, cele duhovniceşti cugetă şi judecă, şi în rostirea: „Maică pururea Fecioară" adeveresc minunea cea mai presus de fire a Fiului lui Dumnezeu: „Fecioară Maică". Asta-i minunea cea mai mare cu care nu se împăcau ereticii: Nestorie, Serghie, Copronim... şi puzderia sectarilor. Cei trupeşti, cele trupeşti cugetă, deci neputînd cugeta duhovniceşte, nu se împacă cu adevărata cinstire a Maicii Domnului, adică cu: „Maică pururea Fecioară" ş.c.l. de aceea susțin, mențin şi rostesc: „mireasă pururea fecioară" ş.c.l. simțind o satisfacție străină cînd înjosesc şi retrogradează astfel pe P.S. pururea Fecioara Măria: „Maica pururea Fecioara", „Maica Luminei", „Născătoare de Dumnezeu".. . cu Sf. Arhanghel Gavriil, cu Sf Elisabeta mama Sf Ioan Botezătorul şi cu ea însăşi (Lc 1, 26—55); iar mulți dintre cei trupeşti de la strană, cor, adunare, îi tot dau cu: „mireasă", „mireasă"...după plăcerea lui Nestorie, Serghie... Copronim... sectarii şi necredincioşii! Şi iau foc în gură susținînd că aşa e bine! Unele persoane — parte bărbătească şi femeiască nepricepute s-au apucat să susțină că: „Maică" şi „mireasă" e tot una. Asta însă e o vorbărie încurcată, o confuzie prostească de nelămuriți şi nelămurite. In scopul înalt de a lămuri cît mai multe persoane dornice de: lumină, adevăr şi mîntuire arătăm că: maica, este maică sau mamă după buna rînduială şi lege, atunci cînd a zămis-lit, născut şi crescut copii săi bine, în temerea şi în învățătură Domnului; iar mireasa, este fecioara care se cunună cu mirele ce şi l-a ales pentru a locui împreună şi a face copii Prima menire a miresei în căsătoria ei după rînduială lui Dumnezeu este zămislirea, naşterea şi creşterea copiilor. Aşadar, Maică şi mireasă nu-s tot una, precum nici aurul şi arama, deşi sînt tot metale şi au aproape cam aceeaşi culoare, dar nu sînt tot una Aurul e aur, metal nobil şi prețios, arama e însă cu totul altceva, un metal mai ordinar şi mai puțin prețios. Mireasa peste cîteva luni şi ani de zile devine maică sau mamă. Pentru o mai bună lămurire, hai să mai aducem şi alte exemple.

Creanga pomului roditor, iarna este în felul ei ştiut, pare uscată, primăvara însă după ce înfloreşte şi înfrunzeşte e altfel, vara şi toamna după ce-i cresc şi coc roadele e cu totul altfel, ne dă roadele care ne folosesc Deşi e aceeaşi creangă totuşi nu are aceeaşi valoare -sau cinste într-un fel vedem şi prețuim primăvara, vara sau toamna cînd e încărcată cu roade: cireşe, zarzăre (caise), prune, mere, pere, ş.a. Deosebirea între creanga fără frunze şi rod, față de creanga cu frunze şi roade, e mare, mare, foarte mare. Aşa mare, mare, foarte mare este şi deosebirea valorii sau cinstei dintre mireasă şi maică bună!

Creştinul sau monahul ajunge cu timpul patriarh, deşi este aceeaşi persoană, totuşi cinstea şi starea dintîi e cu totul inferioară celei de pe urmă. într-un fel mai ordinar era privit şi cinstit ca

creştin sau monah şi cu totul altfel, mult mai strălucit era privit şi cinstit ca patriarh. Deşi este aceeaşi persoană totuşi, preţuirea sau cinstirea ce o are ca patriarh, copleşeşte preţuirea sau cinstirea cea dintîi ce o avea ca creştin sau monah simplu. Ei bine, dacă cineva ar cinsti pe patriarh cu salutul: „Bună ziua bade Ioane;...", sau cu: „Blagosloveşte înalt Prea Sfinţite Stăpîne... Sanctitate". Ce ați zice? Aceea-i cinstire, ori necinstire?! Cum v-ar părea acel om, înțelept? Ori prost, năuc, idiot, nebun? Darpatriahul, cum l-ar putea socoti? Apoi iacă tot aşa-i şi cu: „Maică şi mireasă", deşi e tot aceeaşi persoană ca şi monahul ajuns patriarh, totuşi deosebirea e mare, foarte mare. Astfel salutarea, cinstirea cu: „mireasă" cum fusese mai înainte, în loc de „Maică" cum a devenit mai pe urmă, este o înjosire, sfidare, necinstire, retrogradare ca cel ce ar saluta pe patriarh numai ca monah cum fusese mai înainte de a deveni patriarh. Şi, precum cel ce s-ar obrăznici să retrogradeze pe patriarh cu acel salut retrogradator, pe sine însuşi se retrogradează, aşa şi cei ce retrogradează pe Maica Domnului cu: „mireasă pururea fecioară" ş.c.l... în loc de: „Maică pururea Fecioară" ş.c.l. cum ar trebui să zică sau să cînte, pe ei înşişi se retrogradează.

De asemenea un sergent devenit general, deşi este aceeaşi per soană, totuşi deosebirea între gradul de sergent şi gradul de general e mare, mare, foarte mare. Şi dacă cineva l-ar saluta pe general ca sergent cum fusese mai înainte, zicînd: „Să trăiți domnule sergent!" i-a socotiți-vă bine aceea-i cinstire ori necinstire ? ! Aşa-i că e necinstire pe toată linia? Aşa-i că ar fi ridicol înaintea tuturor? Aşa-i că s-ar trezi îndată la închisoare, carceră? Ba da! Apoi aceeaşi răsplată vine şi peste mulți care retrogradează pe Maica Domnului cu mireasă, mireasă...

Serafimul şi Arhanghelul, deşi sînt doi îngeri, avînd aceeaşi fire spirituală şi unul şi altul, totuşi deosebirea dintre ei este foarte mare. Serafimul e prima treaptă lîngă tronul dumnezeirii; iar arhanghelul e mai departe de Dumnezeu, a opta treaptă. Aşa şi cinstirea Maicii Domnului cu: „mireasă" în loc de „Maică" care-i o treaptă mult mai îndepărtată de adevărata ei cinstire.

Precum amnarul cu cremenea şi focul în sine, mai pe urmă scos afară şi mărit foarte mult e tot aceeaşi, dar deosebirea şi lucrarea de pe urmă e mai folositoare; aşa şi „mireasă" şi „Maică" deşi e aceeaşi persoană totuşi, lucrarea mai de pe urmă — întruparea Fiului lui Dumnezeu — este enorm de mare, deosebirea e mare, foarte mare.

Cei ce înjosesc şi nu cinstesc pe Maica Preacurată după atributul ei unic, supranatural, retrogradîndu-o cu „mireasă", „mireasă" în loc de „Maică", săvîrşesc o împotrivire adică o lucrare a satanei. Satana a luptat de a surpat din fericire în nefericire pe proto-părinții noştri Eva şi Adam cu toți urmaşii lor (Fac. 3), pe dreptul Iov, prin femeia şi prietenii lui (Iov. 1, 2); pe David, prin Saul Ahitofel, Avesalom, Semei.şi alți potrivnici (1 împ. 19—31; 13 — , 16) ; pe Solomon, prin Hodat Idumeul şi Rezan (3 Imp. 11, 14—23). Satana a luptat vrăjmăşeşte împotriva Mîntuitorului, ispitindu-L de trei ori în pustia Carantaniei personal şi apoi prin oameni răi: farisei, cărturari, saduchei, căpeteniile evreilor (Mt. 4, 1 — 10; Lc. 4, 1-13) comp. Ioan 14, 30; Evr. 4, 15), şi împotriva urmaşilor Lui. Aşa Sf. Apostol Pa vel se tînguia, zicînd: „Pentru mulțimea descoperirilor datu-mi-s-a îmbolditor trupului îngerul satanei ca să mă bată peste obraz ca să nu mă înalț. De trei ori am rugat pe Domnul să-1 depărteze de la mine, dar El mi-a răspuns: „Destul îți este ție Darul Meu căci puterea Mea în slăbiciuni se săvîrşeşte. . . (2 Cor. 12, 7-9). Satana de vreo două ori 1-a împiedicat pe apostol a merge la creştinii din Tesalonic (1 Tes. 2, 18). Acelaş înger rău - satana a împiedicat şi împiedică mereu pe mulți creştini de la adevăr şi-i învață a înjosi, necinsti şi retrograda pe Maica Preacurata cu „mireasă" în loc de „Maică".

Precum cei ce ar zice: episcopului, mitropolitului, patriarhului: „Blagosloveşte părinte ierodiacon; în loc de blagosloveşte I. P. S. Stăpîne, Sanctitate...", sau Generalului: „Să trăiți domnule sergent" prin acea retrogradare nu i-ar cinsti; ci i-ar necinsti aşişderea şi cei care rostesc la acatist şi la anumite cîntări ale Maicii Domnului: „mireasă, pururea fecioară", „mireasă nenuntită", „mireasă care nu ştii de bărbat", nu cinstesc ci necinstesc pe Maica Domnului.

La auzirea retrogradării Maicii Preacurate şi a Pruncului Iisus Dumnezeu-Omul, îți vine să te cruceşti, zicînd: „Iar le trebuie mireasă... Iar vor să tot audă de mireasă— Iar vor să alerge cu mintea după mirese şi atîtea şi atîtea idolatrii: muzicanți, vuete, jocuri, chiuituri, cîntece curveşti, beții, blestemății?! Iarăşi îngroapă talantul vestirii minunii de: „Maică pururea Fecioară"... „Maică nenuntită"... „Maică care nu ştii de mire sau bărbat." Iarăşi ascund minunea de: „Maică pururea

Fecioară" arătătoarei marii minuni a întrupării Fiului lui Dumnezeu, ca să se delecteze cu „mireasă" şi droaia pătimaşilor gînduri trupeşti aprinzînd într-înşii văpăile împătimirilor.

Cei ce laudă şi retrogradează pe Maica pururea Fecioara sînt asemenea omului din vedenia Sf. Arsenie cel Mare (P. o.c. p. 21) care scotea apă din fîntînă şi o turna în jghiabul spart... se ostenea în zadar.. . asemenea împăratului Copronim care după laudă retrograda pe Maica Domnului. Copronim pe o parte prețuia pe Maica Domnului; iar pe de altă parte o disprețuia! O lăuda şi o defăima! O slăvea, recunoscînd-o Maică a lui Hristos şi îndată o retrograda, zicînd că e ca şi celelalte fecioare, femei... Aşa fac şi unii cîntăreți, corişti... în răspunsurile ecteniilor, vecerniilor, utreniilor, privegherilor, Dumnezeeştilor Liturghii prea măresc pe Maica Domnului prin: „Prea .Sfîntă Născătoare de Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi." Aşişderea la axioanele: „Cuvine-se cu adevărat". .. „Rai de taină" iar la acatiste şi unele cîntări, o retrogradează, o înjosesc, o umilesc cu: Bucură-te mireasă pururea fecioară", „mireasă fără de mire"... „mireasă nenuntită!" Aici o adeveresc, Maica a lui Hristos Dumnezeu prin: „Prea Sfîntă Născătoare de Dumnezeu" mărturisind că e preamărită deasupra Sfinților şi a îngerilor, şi aici pe loc o retrogradează, o înjosesc prin: „mireasă", „mireasă", „mireasă". . . pe treapta mai de jos a mireselor pururea fecioare... mireselor nenuntite... mireselor care nu ştiu de bărbat în viața pămîntească, dintre care unele sînt în cer, dar cele mai multe sînt în iad, pentru că: „Mulți sînt chemați, dar puțini aleşi" (Mt. 25, 1—11, 22, 14).

Părinților şi maicilor de pretutindeni! Place-vă cinstirea aceea retrogradatoare cu: neică, bade, bădie, moşule... lele, leliță, nană, mătuşă, babo... aruncate ironic de cîte cineva? Nu. De ce nu?' Pentru că aceea e o cinstire a lumenilor, nu a călugărilor şi a călugărițelor! Ei vedeți? Tot aşa nu-i place nici Maicii Preacurate cinstirea aceea cu: „mireasă", pentru că e o cinstire pentru mulțimea mireselor pururea fecioare şi din rai şi din iad, şi nu a ei care-i o supranaturală minune dumnezeească: „Bucură-te Maică pururea Fecioară".

Retrogradatorii cu „mireasă"... sînt dezmințiți de popor care in convorbirile şi mirările lor, adeseori rostesc: Maica Domnului, Maică Preacurată, Maică Precistă, Maică pururea Fecioară... Adevărații creştini care au luptat a da cinstea cuvenită Maicii Domnului, s-au proslăvit minunat. întrebați cine s-a folosit din propo-văduirea ei de „Născătoare de Dumnezeu" care echivalează cu „Bucură-te Maică pururea Fecioară? Apropiați-vă să vă arăt. Un exemplu viu grăitor îl avem în Sf. Chirii patriarhul Alexandriei. Acesta pe lîngă multele părți bune, era din fire îndrăzneț şi dur ca şi ucenicul său Teofil. Avea un temperament impulsiv şi violent. Ca şi acela, el purta o mare vrăjmăşie asupra Sf. Ioan Gură de Aur. Astfel după repauzarea acestuia, la invitarea patriarhului Alticos (Apoti. Atic. 406—425) al Constantinopolului de a trece pe Sf. Ioan Gură de Aur în dipticele Bisericii, el a refuzat sub pretext că a fost scos din preoție; „Cum să fie aşezat între episcopi un mirean? Să fie scos din cataloagele ierarhice cel ce nu este liturghisitor." (Nichifor Calist (Ist. Bis. 14, 27). Sf. Isidor Pelusiotul (360 -440), rudă Sf. Ciril şi mai bătrîn, îl sfătuieşte cu multă stăruință în două scrisori foarte mişcătoare să treacă pe Sf. Ioan Hrisostom în diptice. .. Acea duşmănie a purtat-o în sine multă vreme. După lupta grea dusă cu patriarhul Nestorie (428 —431) care susținea cu o partidă hulitoare dreptei credințe din Constantinopol că: „Fecioara Măria e născătoare de om, cel mult de Hristos şi nicidecum Născătoare de Dumnezeu* abia s-a învoit a-1 trece în diptice pe Sf. Ioan Gură de Aur. Aceasta îrisă abia în urma unei vedenii.

**** Nestorie predica în public că în Hristos sînt două persoane: Dumnezeu şi om; că Cuvîntul nu s-a unit ipostaticeşte eu firea omenească ,ca El a primit-o numai ca templu unde locuieşte şi că Sf. Fecioară nu este Maica lui Dumnezeu, ci numai mama Omului Său Hristos. . . (IV Ap,.**o.c. 178).*

Sfîntului Patriarh Chiril i s-a arătat odată în vedenia nopții, că se afla într-un loc foarte frumos şi plin de o negrăită bucurie. Acolo vede pe patriarhii: Avraam, lsaac, Iacob şi pe alți minunați şi slăviți bărbați ai Vechiului Testament. Asemenea vedea într-insul şi pe mulți sfinți care făceau parte din Testamentul cel Nou al Evangheliei. în locul acela a văzut şi o biserică luminată, a cărei frumusețe era neîntrecută. înlăuntrul Bisericii se auzea o mulțime multă de popor care cînta o cîntare cu dulce melodie. Intrînd şi Chirii acolo în biserică, cu totul s-a înspăimîntat cu mintea de vederea celor de acolo şi s-a urnplut cu totul de bucurie şi de dulceață în inima sa.

Acolo vedea şi pe Domana noastră Născătoare de Dumnezeu înconjurată de mulţime de sfinţi îngeri. Ea strălucea cu slavă negrăită de jur împrejur. Mai vedea şi pe Sf. Ioan Hrisostom stînd aproape de Născătoarea de Dumnezeu cu mare cinste şi strălucind cu lumină minunată, ca un înger al lui Dumnezeu ţinînd în mîini cartea învăţăturilor sale. împreună cu Sf. Ioan Hrisostom erau şi alţi mulţi bărbaţi slăviţi care stăteau lîngă dînsul ca nişte slujitori, înarmaţi toţi ca şi cum ar fi vrut să facă o izbîndă oarecare. Dumne-zeescul Chirii văzînd acestea dorea a merge să se închine Stăpînei noastre Născătoarei de Dumnezeu. A şi alergat la ea ca să i se închine ; dar 'îndată Sf. Ioan, împreună cu purtătorii de sulițe au alergat împotriva lui cu mînie şi nu numai că l-au oprit de a se apropia de Născătoarea de Dumnezeu, dar şi din Biserica aceea l-au izgonit-Sf. Chirii stînd îngrozit, socotea în sine cum se mîniase contra Sf. Ioan Hrisostom, cum 1-a izgonit din biserică, cum nici după repauzarea lui nu 1-a scris în diptice spre a-1 pomeni... Atunci auzi pe Stăpîna noastră, Născătoare de Dumnezeu, mijlocind pentru el şi zicînd către Sf. Ioan: să-1 ierte şi să nu-1 izgonească din Biserica aceea; căci nu din răutate, ci din neştiinţă a luat contra lui prepus rău. „Iartă pe Chirii — a zis — Născătoarea de Dumnezeu către Sf. Ioan — căci din neştiinţă a luat prepusul cel rău pentru tine şi se va arăta că din neştiinţă a cîştigat acel prepus rău, după ce-1 va cunoaşte!" Ioan însă se arată că nu primea să-1 ierte. Atunci Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu a zis Sf. Ioan: „Pentru dragostea mea iartă-1, căci s-a nevoit mult pentru cinstea mea, ruşinînd şi înfruntînd pe Nestorie ocărîtorufmeu, iar pe mine m-a propovăduit oamenilor Născătoare de Dumnezeu. Iartă-1 pentru mine căci mult s-a ostenit, pe hulitorul Nestorie ruşinîndu-şi pe mine Născătoare de Dumnezeu propovăduindu-mă!" Acestea auzindu-le Hrisostom de la Născătoarea de Dumnezeu, îndată s-a îmblînzit. Apoi fiind chemat înlăuntru, a îmbrăţişat pe Sf. Chirii ca un prieten pe prietenul său şi plin de dragoste îl sărută cu iubire şi cu plăcere. Astfel s-au împăcat şi s-au împrietenit amîndoi sfinţii între ei, în vedenia aceea, prin mijlocirea Născătoarei de Dumnezeu.

Sf. Chirii deşteptîndu-se şi socotind cu deamănuntul acea vedenie, s-a pocăit foarte mult. El singur se certa pe sine că atîta vreme a purtat duşmănie deşartă şi nesocotită contra prea sfîntului bărbat bincplăcut lui Dumnezeu. După aceea îndată adunînd. pe toţi episcopii Egiptului, au făcut praznic şi sărbătoare mare Sf. Hrisostom, au scris numele lui în diptice şi-1 pomeneau împreună cu sfinţii cei mari. în fiecare an îl fericeau pe el cu cuvinte de laudă... Astfel s-a ridicat pata aceea deasupra sfinţeniei sfîntului Chirii... (V. Sf. 9 iunie pp. 348-351).

Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu la moartea Sf. Chirii a venit şi 1-a cercetat cu osîrdie pe robul său, care-i slujise în viaţa sa cu credincioşie şi suferise multe greutăţi, defăimări, dosădiri, atacuri, periclitări... în greaua luptă pentru depărtarea retrogradărilor ce i se făceau Maicii Domnului de partidele creştine nelămurite ce o nesocoteau cu cuvintele: „Născătoare de om", „Născătoare de Hristos"... şi întronarea adevăratei ei cinstiri cu cuvintele: „Născătoare de Dumnezeu".

Vedeţi? Maica Preacurată pururea Fecioară Măria, vţghea asupra Sf Chirii, care luptase pînă la sacrificiu pentru reintronarea cinstirii cu care a înzestrat-o dulcele ei Fiu, îi ridică pata duşmăniei ce-1 stăpînea, îl împrieteneşte cu Sf. Ioan Hrisostom, îl primeşte în Biserica Fericiţilor din ceruri, vine cu osîrdie, îl cercetează şi stă lingă el mîngîindu-1 în ceasul ieşirii din corp. Nu aşa a făcut cu Nestorie, Serghie... patriarhii Constantinopolului, şi cu alţi mulţi partizani ai lor, care în cuvînt şi în cîntările lor de laudă o retrogradau prosteşte sau cu îndărătnicie.. .".

Penitentul lămurindu-se oftează, se căieşte şi se hotărăşte pentru îndreptare... că nu va mai retrograda pe Maica Domnului cu: „mireasă" în loc de „Maică" şi va duce o luptă de lămurire şi în latura aceasta, aşa de şubredă cu cei dornici de mintuire.

Alt creştin vine la spovedanie. Intre felurite păcate mărturisite, el protestează contra „Preotului său, că interzice a mai sta unii creştini pe soleaua Altarului cum erau-obişnuiţi. Duhovnicul după ce-1 ascultă cu răbdare, îi zise: „Dragul meu, Biserica este Casa lui Dumnezeu; deci acolo trebuie făcute toate numai după "buna rînduială... pentru că Dumnezeu nu este Dumnezeul neorînduielilor, ci al păcii. Aşa este în toate adu- nările — Sfinţilor — (1 Cor. 14, 40, 33). Voi aţi suferi pe cineva să intre în casele voastre şi să facă neorînduieli ? Nu. Apoi cu atît mai mult Preotul are dreptul a nu îngădui să se facă oarecare neorînduieli în Casa lui Dumnezeu.

Soleaua este o parte a Sfîntului Altar, de aceea ea este ridicată mai în toate Bisericile cu 1, 2, 3, trepte deasupra naosului, la nivel cu Sf. Altar. Soleaua e rînduită pentru a ieşi preotul in anumite momente ale slujbelor, Liturghiilor pentru a binecuvînta poporul, a citi Sf. Evanghelie, a predica, a împărtăşi poporul. Soleaua mai este rînduită şi pentru a se închina credincioşii cu cea mai adinca evlavie pe la Sfintele Icoane împărăteşti din Catapeteasmă în vremea vecerniei, utreniei, privegherii şi nu pentru a sta unii sau alţii, care nu sînt preoţi, sus pe ea. Cei care se obrăznicesc a se sui şi a sta pe solea în vremea slujbelor, ba încă şi în vremea oficierii Dumnezeeştilor Liturghii, se încarcă de păcate grele ca fariseul, se primejduiesc (Lc. 18, 10 — 14). îşi pericliteză mîntuirea.

Odinioară Domnul Dumnezeu chemînd pe Moise sus deasupra muntelui Sinai pentru a-i da cele zece porunci, i-a poruncit să tragă anumite hotare sau margini împrejurul muntelui înfocat şi nimeni din Izraeliţi să nu treacă peste hotarul acela, că va muri. Domnul vrînd a se pogorî a treia zi pe muntele Sinai, a zis lui Moisi „Să-i tragi poporului hotar împrejurul muntelui şi să-i spui: păziţi-vă de a vă sui în munte şi de a vă atinge de ceva din el, căci tot cel ce se va atinge de munte, va muri. Nici cu mîna să nu se atingă de el, că va fi ucis cu pietre, sau se va săgeta cu săgeată nu va rămîne în viaţă, fie om, fie dobitoc... Trage hotar împrejurul muntelui (cum e soleaua înaintea Altarului) şi-1 sfinţeşte... (leş. 19, 12—13, 23). Precum acolo cel ce ar fi îndrăznit a trece hotarul poruncit şi s-ar fi atins de muntele înfocat era sortit morţii, aşa şi aici: soleaua e un hotar ridicat din porunca lui Dumnezeu, pentru a nu trece bărbaţii din Naos în Sf. Altar, nici a sta pe ea, ca să nu se primejduiască. Cei ce se îndărătnicesc a se sui şi a sta pe solea, păcătuiesc de moarte, mor sufleteşte şi trupeşte (Lev. 26 14-41; 2 Lege 28, 15-45; Fac,2, 17; 3).

Sf. Prooroc — Preot — Iezechil, ne istoriseşte în cartea sa, aşa: „Domnul ducîndu-mă în vedenii Dumnezeieşti din Babilon în Ierusalim, mi-a arătat cîteva din urîciunile săvîrşife de Iudei... Domnul mi-a zis: „Vezi Fiul Omului? Vezi ce fac aceştia? Vei vedea însă şi alte urîciuni mai mari! Apoi m-a dus în curtea cea mai dinlăuntru a Casei Domnului, între pridvor şi jertfelnic. Acolo erau 25 de oameni cu spatele-dosurile-întoarse spre Casa Domnului... după care a venit un groaznic măcel peste toţi, începînd de la locaşul Sfînt al Domnului (Iez. 8; 9). Mulţi din cei ce au stat pe solea, adeseori şi cu dosurile spre Sf. Altar şi cu privirile înapoi la cei din naos şi pronaos, au căzut în grele păcate, groaznice morţi năpraz-nice, în judecată şi osîndă veşnică.

Fariseul din Sf. Evanghelie, încrezîndu-se în postul, milostenia, zeciuiala, ce dădea Bisericii şi că nu-i aşa de păcătos ca alţi oameni, mergînd cu îndrăzneală lîngă Sfîntă Sfintelor — aşa cum se suie, şi stau unii pe soleaua Altarului — s-a păgubit de toate faptele bune şi a rămas în urma păcătosului vameş ce se smerea. A căzut din treapta lui (Lc. 18, 10 — 14). De aici se poate vedea că preotul care sfătuieşte pe creştini a nu cuteza să stea pe solea, voieşte binele lor şi păstrarea bunei rînduieli în Biserică.

împăratul Teodosie, sfătuit de Sf. Ambrozie, episcopul Medio-lanului să nu mai stea în apropierea altarului, adică pe solea, s-a pogorît cu tronul său împărătesc în mijlocul naosului, aşa cum vedem tronurile domneşti sau regeşti la Bisericile mari din ţara noastră. Mergînd la Constantinopol, după ce şi-a adus darul în Sf. Altar, s-a retras în naos, în mijlocui credincioşilor. Patriarhul Nestorie trimise arhidiaconul său la împărat, rugîndu-1 să reia locul său obişnuit, sus pe soleaua Altarului. împăratul însă a rămas hotărît acolo în Naos, zicînd: „Acum cunosc eu deosebirea care este între preoţie şi împărăţie. Sînt înconjurat de linguşitori. Numai un bărbat am' găsit care să spună adevărul. Numai un Episcop cunosc în lume. Acesta e Ambrozie." Biserica îi serbează amintirea Sf. Ambrozie şi bunele rînduieli menţinute şi introduse în şînul ei, la 7 decembrie cu slujbe strălucite; iar amintirea patriarhului^ Nec-tarie, care lăsa Biserica după obiceiurile omeneşti, nu se află nici în Vieţile Sfinţilor, nici în slujba Mineilor, fără numai sub zăceală la 11 octombrie...

în vremile vechi: ipodiaconii şi anagnoştii, care serveau pe Sfinţiţii Liturghisitori în oficierea dumnezeeştilor liturghii în vremea citirii'Apostolului, pe cînd arhiereul cu preoţii şedeau în sintron (scaunul de sus şi pe scaunele preoţeşti) şi diaconii în diaconic (veşmîntărie); ei stăteau afară din Sf. Altar, pe lîngă solea, pentru care acest loc se mai numeşte şi altarul lectorilor sau anagnoştilor (S.Tes. d. L.B.R. o.c. 490). Dacă Liturgica Bisericii Răsăritene nu e bună, atunci cei

ce stau pe solea nu au păcat; dacă însă Liturgica aceasta, Sf. Simeon Tesâloniceanul şi alţi Sfinţi Părinţi, care nu dau voie nici stăpînitorilor (împăraţilor, regilor, domnitorilor...) tării să stea acolo, e bună, apoi cei ce se cocoţează a sta pe solea păcătuiesc ca fariseii (Lc. 18, 70-74; 16, 75; Mt. 23, 12-38) şi cad sub blestem şi afurisania Bisericii cu cei ce fac neorînduieli, tulburări în Casa lui Dumnezeu (Apost. 9; Sin. VI ec. can. 66; Aut. 2). împăraţii, regii, domnitorii „unşii Domnului" s-au smerit, stînd în mijlocui Naosului... apoi nici cei mai mici decît ei să nu îndrăznească a sta pe solea, ca să nu cadă în urgia Domnului... Voi însă, din toate locurile lăsate de Dumnezeu să umblaţi şi să staţi pe ele, n-aţi vrut şi nu vreţi să lăsaţi locuşorul solelei Altarului, liber, după rînduiala Bisericii! Vă suiţi şi staţi ostil peelt Alteori cînd nu staţi voi, vorbiţi, îndemnaţi şi puneţi pe alţii să stea pe ele, călcînd rînduiala Sfîntă şi buna cuviinţă care trebuie să predomine în Casa lui Dumnezeu (Fac. 28, 12 — 17; leş. 19, 12 — 13 ; 34, 3; Evr. 12, 18—24), chiar şi în vremea oficierii Dumnezeeştii Liturghii!... Pentru aceasta pierdeţi locul vostru din Biscrică şi împărăţia cerului ca: Israeliţii „fiii împărăţiei", cele (inii fecioare neinţelepte. . . (Mt. 8, 10 12; 13, 41-42: 21, 43; 24, 48 51; 25, 1 — 12) şi creştinii fără haină de nuntă (Mt. 22, 11—14). Pentru aceea zice psalmistul: „Cei ce se abat la îndărătnicii, duce-i-va Domnul Dumnezeu cu cei ce lucrează fărădelegea. Pace peste Israel" (Ps. 12, 45; Gal. 6, 16).

Violatorii rînduielii Bisericii cocoţîndu-se, stînd pe soleaua Altarului, dimpreună cu cei ce menţin, susţin cu îndărătnicie ş obrăznicie acea neorînduială se scot şi se prăbuşesc pe sine-şi din Biserică, din împărăţia lui Dumnezeu, în Babilonul lumesc, în abis, în iadul vremelnic şi veşnic. Adevăraţii creştini care păstrează chiar şi cu sacrificiul demnităţii şi vieţii lor buna rînduială a Bisericii, se înrădăcinează pe sine-şi în Biserică... în împărăţia lui Dumnezeu.

Prinţul botezat stătea în naos. Departe de noi europenii creştini, într-o ţară păgînă cu milioane de] idolatri, un domnitor s-a creştinat. Prima dată după Botez, mergînd la Sf. Biserică, preoţii i-au aşezat tronul în naos, aproape de Sf. Altar, înaintea tuturor bărbaţilor. Toţi voiau să-i dea o cinste, o onoare domnească deosebită, cum i se cade unui domnitor. în vremea slujbei însă, domnitorul creştinat, intrînd în Biserică, în loc de a merge înaintea tuturor bărbaţilor să stea pe tronul domnesc anume pregătit şi cum se aşteptau toţi, el merse în mijlocul bărbaţilor în naos, zicînd: „Eu afară, în ţara mea, sînt domnitor; aici însă sînt un om păcătos ca şi toţi ceilalţi oameni."

Iată cum şi în felul acesta acel domnitor strălucit, care pînă atunci fusese păgîn idolatru, a înţeles că în Biserică nimeni nu trebuie a-şi căuta loc mai de cinste; ci fiecare din noi să ne rugăm lui Dumnezeu mai cu atenţie, mai fierbinte, în duh şi adevăr, pentru a ne folosi vremelnic şi veşnic! Aşadar, în Biserică trebuie a se păstra şi rînduială aceasta, „că Dumnezeu nu este Dumnezeul neorînduielilor, ci al păcii" (1 Cor. 14, 33). Astfel, cei ce fac, menţin şi susţin neorînduielile în Sfintele Biserici, sînt urmaşii celui rău, ai lui Veliar, care nu are nici o unire cu Hristos Dumnezeu-Omul (2 Cor. 6, 14 — 16). Astfel, cei ce cutează a se sui şi sta pe solea, păcătuiesc greu: a) călcînd porunca lui Dumnezeu pentru a-şi face obiceiul lor (Mt. 5, 3); b) mîndrindu-se ca fariseul; c) călcînd rînduială Bisericii; d) împiedicînd pe creştinii îndureraţi a merge, a îngenunchia şi a se ruga acolo în linişte; e) apoi, ca violatori ai rînduielilor Bisericii (Apost. 9; Sind. VI ec. can. 66; Ant. 2;2 33; 36, 14—21...), cad în blestem, afurisanie şi în urgia lui Dumnezeu (Ecl. 4, 17; 5, 1-5; Lev. 10, 1-7; 26, 14 -39 ; 2 Lege 28, 15-68; Ier. 6, 10-19; 2 Tes. 2, 10-12). Adeseori, cînd preoţii lilurghisesc şi pun rugăciuni pentru felurite trebuinţe, Dumnezeu, arătînd feluritele neorînduieli din Biserică, strigă din înălţime: „Nu vezi ce fac aceştia? „Nu vezi ce fac aceştia?!... Vezi tu ce uriciuni (neorînduieli) fac aceştia ca să mă îndepărteze de Sfîntul Meu Locaş?... Dar priveşte şi vei vedea şi alte uriciuni (neorînduieli) şi mai mari", d.p.: profanarea Semnului Sfintei Cruci, a Icoanelor Maicii Domnului prin punerea deşertăciunilor idoleşti pe faţa lor, retrogradarea Maicii Domnului cu Pruncul Iisus în braţe cu „mireasă" ; „mireasă" în loc de „Maică pururea Fecioară etc.etc ... Acum cred că te-ai lămurit..."

După aceea, veni la rînd un paracliser. Mărturisindu-si feluritele sale păcate, la urmă îşi arătă o nemulţumire faţă de preotnl său, care le impusese .să se scoată toate: Scrinele, dulapurile, galantarele, lădoaiele, mesele... tot mobilierul veşmîntării din interiorul Sfîntului Altar şi să ducă înapoi la locul lor în veşmîntărie. Duhovnicul, după sfătuieşte a-şi îndrepta vieţuirea şi a

face roade vrednice de pocăință, se apucă să-1 lămurească şi pe chestia aceea zicînd: „Preotul v-a învățat bine. Toate lucrurile

acelea nu trebuie a fi în Sf. Altar; ci în veşmîntărie. Numirea aceea şi-o are de la veşmintele diaconeşti, preoțeşti, arhiereşti, Potire, Discuri... sfeşnice, Cruci, Icoane... şi alte obiecte sfinte, care se păstrează şi se scot la anumite zile şi trebuințe din veşmîntărie. Oare cine v-a învățat să încurcați Sf. Altar cu: dulapuri, scrine, garderobe, lădoaie... şi veşmîntăria s-o faceți loc de şezătoare, clacă, vorbărie, rîs, clevetiri şi tulburare liniştii Altarului? Veşmîntăria e urechea Altarului. Cum pot sfinții Liturghisitori să liturghisească în cea mai mare linişte şi sfințenie cînd urechea Altarului huieşte de vorbărie... ce se face în ea? Apoi, cînd vă duceți în Sf. Altar să scoateți ceva din scrine şi dulapuri, voi întoarceți dosurile spre Sf. Masă, spre Hristos Care-I deasupra pe Sf. Masă. Cînd vă dă cineva luminări întoarceți dosurile la Hristos ca să le băgați în dulap. Aşijderea şi cînd vi se dă de credincioşi untdelemn şi-1 duceți să-1 turnați acolo în vas. Cînd vă trebuie să scoateți luminări de pus în sfeşnice, untdelemn de pus în candele, aşişderea vă întoarceți cu dosurile la Dumnezeiescul Jertfelnic, la Hristos Dumnezeu. întoarceți dosurile la Hristos Euharistie cînd aduceți şi puneți ceva acolo. Aşişderea întoarceri dosurile cînd luați ceva de acolo. Şi dacă voi nu CUTEZAȚI A vă întoarce cu spatele, dosurile la cei mai mari, oare ce veți răspunde în ziua Judecății pentru acele necuviințe ale voastre, săvîrşite chiar în Dumnezeiescul Altar? Oare nu mai încetați a vă întoarce cu dosurile la Sf. Masă şi Dumnezcieşt ile Liturghisiri? Imitați mereu pe Iudeii idolatrizați (lez. 8, 16). *Oare* aşteptați a fi pedepsiți ca iudeii aceia nesimțiți şi obraznici *care* stăteau cu dosurile spre Locaşul Templul Domnului? (lez. 8; 9). *Oare* nu observați voi că ați stricat groaznic aspectul Sfîntului Altar cu acele scrine, dulapuri, garderobe, bufeturi, lădoaie, măsuțe, dîndu-i astfel înfățişarea unui magazin de obiecte bisericeşti?

Ia judecați bine şi vedeți: scrinele, galantarele, dulapurile, şifonierele, bufetele, garderobele, lădoaiele, măsuțele. . . sînt mobilierul Dumnezeiescului Altar? Nu, nu. Acelea sînt mobilierul magazinelor de obiecte bisericeşti de prin oraş, de la eparhii şi ale veşmîn-tăriilor (diaconicului) de lîngă Biserici şi nicidecum ale Altarului. Oare cei ce slujiți pe Preot prin Sf. Altar şi ceilalți parohieni cînd dați Sf. Liturghie în uşa laterală despre miază-noapte şi cînd priviți prin uşile împărăteşti, nu voiți să zăriți cu ochii sufletului, pe Dumnezeu tronînd pe Scaunul de sus, aşa cum a fost văzut de unii aleşi ai Bisericii Vechiului şi Noului Testament? (Num. 7, 89; Is. 6, 1-3 ; Iez. 1; Dan. 1,9-14 ; Apoc. 4, 3 ; 5, 1 —6). întoar-ceți-vă grabnic înapoi la adevărata rinduială a Sfintei Biserici Sobornice şi Apostolice, altfel vă babiloniți şi vă cufundați în abis cu babilonia voastră cu tot...

Imediat ce ajungi acasă, adună cîțiva creştini mai credincioşi, mergi cu ei la Biserică şi scoate toate dulapurile, scrinele, garderobele, lădoaiele, măsuțele. . . din Sf. Altar şi aşază-le în veşmîn-tărie aşa fel ca nici acolo cînd aveți trebuință a umbla în ele să nu fiți siliți a vă întoarce cu dosurile spre Sf. Altar şi Dumnezeiescul Jertfelnic, deasupra căruia, stă Hristos Dumnezeu, aşa cum stă în ceruri pe Tronul Dumnezeirii cu Dumnezeu Tatăl şi cu Dumnezeu Duhul Sfînt. Ascultați de Preot. Puneți Sf. Altar în bună rînduiala, că altfel vă periclitați mîntuirea... şi puneți şi Biserica în primejdie . . . Faceți aşa fel după cum v-a spus şi Preotul, ca: Altarul să fie Altar cu înfățişare drept de Altar; iar veşmîntăria să fie veşmîntărie, nu loc de şezătoare, rîs, cleveteli şi vorbării. . . De veți sta însă în neorînduiala aceea, o să vă- treziți afară din Ierusalimul Ceresc în Babilon, în iad. .. Paraclisierul plecă gîn-ditor, hotărît a se îndrepta .

După el vine un epitrop. îşi mărturiseşte păcatele, îşi ia canon potrivit pentru ele, dar, cînd să plece, se tînguieşte zicînd: „Cinstite Părinte! Iacă am un necaz cu Preotul nostru paroh. Vrea să scoată un obicei învechit din Sf. Altar şi pace. Ne-a hotărît ca imediat să scoatem scrinele, galan- tarele cu Evanghelii, cruci, icoane, chivote... în ele, dula- purile, garderobele, bufetele, lădoaiele, măsuțele... de pe lîngă peretele de răsărit al Altarului să le ducem la locul lor în veşmîntărie şi acolo să facem şi să punem Scaunul Arhieresc, iar pe de o parte şi de alta scaunele preoților. Ne-a scos peri albi tot spunîndu-ne şi probozindu-ne mereu".

Duhovnicul, după ce-1 ascultă cu răbdare, îl sfătui cu blîndețe: „Fiule! Preotul tău are toată dreptatea. Voi degeaba vă turburați *sustinînd* că aşa ați apucat. Toate apucăturile acelea din Biserică, *care sint* potrivnice rînduielilor sfinte, bisericeşti, trebuiesc scoase indata *din* Biserică şi

întronate numaidecît bunele rînduieli. Scri*nele,* dulapurile, garderobele', galantarele, bufetele, lădoaiele acelea puse ne la locul lor pe lîngă peretele de răsărit în Sf Altar, schimbă *aspectul adevărat* de Altar Sfînt, dîndu-i înfățișarea unui oarecare magazin *de* obiecte bisericeşti, cum am văzut prin Bucureşti... si pe la *eparhii.* Mobilierul acela e un mijloc de poticnire, o cursă a vrăjmaşului, care face pe cei ce se servesc de ele să se întoarcă *cu* dosurile la Sf. Masă, la Hristos Dumnezeu Euharistie!

Toți sfinții liturghisitori: Preoți, Ierarhi, Episcopi, Mitro-*poliți,* Patriarhi, îndată după ce intră în Sf Altar fac două metanii *mau sau* mici pînă-la pămînt şi sărută: preoții Sf Evanghelie, Sf. Cruce şi. Sf Masă cu mare evlavie, apoi fac încă o metanie ... *iar aceia* ori de cîte ori merg la: scrine, dulapuri, garderobe, galan-tare, bufete, lădoaie ... să pună ori să ia ceva din ele, întorc spatele *si* dosurile ca nişte îndobitociți (te) la Sf Masă, la Dumnezeiasca Liurghie, împărtăşanie — Hristos Dumnezeu Euharistie — arată dispreț către cele sfinte, dumnezeieşti; dispreț față de Mîntuitorul Histos Dumnezeu-Omul, dispreț față de Dumnezeu Tatăl, Fiul *şi D*uhul Sfînt Treimea cea de o Ființă şi nedespărțită. Istoria ne arată înalți demnitari împărăteşti, chiar şi unii suverani: împărați, regi, domnitori, care îndată ce vedeau un preot cu dumnezeiasca împărtăşanie mergînd *la.*vreun bolnav, îngenunchiau jos *la* pămînt, *cu* adîncă evlavie, chiar şi în noroi (vezi pp 492—503, d a.c.) şi aceia chiar în Sf. Altar se întorc cu spatele şi dosurile la Hristos! .. . Uneori şi unii Liturghisitori cînd se îmbracă$_f$ se trezesc — după neorînduiala aşezării mobilierului şi veşmintelor de pe el — ade-seori întorşi cu spatele şi cu dosurile spre Sf. Masă şi spre Hristos. Cine are ochi de văzut, văd îndurerați cu cîte păcate se încarcă cei ce au pus, mențin şi susțin mobilierul veşmîntării acolo ne la locul lui şi *cei* ce se servesc de el.

Acolo *în* fundul Altarului, lîngă peretele de răsărit nu trebuie *a fi* scrine, dulapuri, garderobe, bufete, galantare, lădoaie... cu: veşminte, cruci, icoane, cădelnițe, eățui... etc. ale căror loc e în veşmîntărie; ci numai Sintronul sau scaunul arhieresc şi scaunele preoților. Aşa a fost în Bisericile apostolice, patristice, aşa trebuie a fi *în zilele* noastre şi aşa trebuie a fi pururea în Bisericile Domnului.

Constituțiile apostolice hotărăsc aşa: „Să fie în mijloc tronul Episcopului; *iar* de pe ambele laturi ale lui să şadă Presbiter*ii,* iar Diaconii *să* stea *în* (Diaconic sau veşmîntărie). Ipodiaconii lectorii *sau* anagnoştii - *de* sînt -, stau afară *din* Sf. Altar, pe lîngă solea care se mai numeşte şi altarul lectorilor (Sf. S. Tes. d. Templu, cap. 160; d.L.B.R. a.c. 490; Const. Apost. cart II, cap 57). Locul acesta în formă de semicerc cu scaunul arhieresc şi scaunele preoțeşti pentru şedere al Arhiereului Liturghisitor şi ale preoților care slujesc cu el, în vremea citirii Apostolului, se numeşte dimpreună cu tot Altarul „presviteriu" sau „prebyterium". După istoricul Eusebiu, Iacob, fratele Domnului, primul Episcop al Ierusalimului, se spune că a avut în Biserică un loc separat, pe care Eusebiu 1-a supranumit tron (I.B.U. Eus. cart. VII c. 19). Aşişderea Marcu, primul episcop al Alexandriei, că a avut în Biserică un loc separat pe care stătea, şi pe care Sf. Grigore de Nazianz la fel îl numeşte tron (Oratio 21). Sf. Atanasie cel Mare (296 -373) în istoricul arienilor. .. arată că în furia lor intrau şi în sf. Altar şi dărî-mau şi scaunele de sus.

Sintronul acesta din Dumnezeiescul Altar închipuieşte catedra sau amvonul cel mai presus de ceruri al Mîntuitorului Hristos Dumnezeu-Omul. Treptele de sub sintron înseamnă rînduială şi starea fiecăruia din arhiereii şi preoții şezători pe scaune, Arhiereul proestos, şezînd pe scaunul arhieresc cel mai înalt, supranumit şi „scaunul de sus", închipuieşte pe Hristos sau mai vîrtos şederea lui Hristos de-a dreapta Tatălui ceresc, iar preoții care stau dimpreună cu dînsul pe scaunele mai joase, preînchipu'ie pe cei 12 Apostoli. Aceasta o adevereşte însuşi Mîntuitorul, zicînd Apostolilor Săi: „Amin, amin, grăiesc vouă, că voi cei ce ați urmat Mie în a doua naştere, cînd va şedea Fiul omului pe Scaunul Slavei Sale veți şedea şi voi pe douăsprezece scaune, judecind pe cele douăsprezece seminții ale lui Israel" (Mt. 19, 28; Lc. 22, 28 —30; comp. Inț. Sol. 3, 8; 1 Cor. 6, 2; 2 Cor. 2, 11; Ape. 3, 21; 20, 4), sau pe cei 24 bătrîni luminați care stau pe scaunele, lor de domnie împrejurul Tronului Dumnezeifii (Apoc. 4, 4, 10 — 11; 5, 8—11; 14; 1, 6; 2, 26-27; 3, 4-27 ; 11, 16; 20, 4-6; Mt. 5, 8).

Sintronul — împreună şedere — mai închipuieşte locul înalt de unde Mîntuitorul, Mijlocitorul, Răscumpărătorul ocîrmuieşte Biserica Sa, la care conlucrează cu harul Lui şi

Apostolii, urmaşii Săi. El însuşi conlucrează la creşterea, sfinţirea, conducerea Bisericii Creştine prin toţi urmaşii Săi pînă la sfîrşitul veacului (Mt. 28, 18—20). El ne îmbărbătează pe toţi a contribui la această participare în conducerea Bisericii Sale, zicînd: „Cel ce va birui, îi voi da lui să şeadă cu Mine pe Scaunul Meu, pe Scaunul Lui de Domnie" (Ape. 3, 21).

După zicala străbunilor, ştim că: „Nepoftitul n-are scaun". Deci, în Altarele unde Scaunul de sus e înlocuit cu dulapuri, scrine... e arătat că Hristos nu are scaun, nu-i iubit, nu-i poftit a veni şi a sta în mijlocul lor, în cugetele, mintea, vorbirea, activitatea şi in proprietatea lor". Lumea printr-însul s-a făcut, dar lumea pe Dînsul nu L-a cunoscut. întru ale Sale a venit, dar ai Săi pe Dinsul nu L-au primit... „Eu — adevereşte El — am venit in Numele Tatălui Meu şi voi nu Mă primiţi; de va veni altul în numele său, pe acela îl veţi primi" (Ioan 1, 10 — 11; 5, 43). „Mă tem — zice îngrijorat Apostolul — ca nu cumva după cum şarpele a ademenit pe Eva cu viclenia sa, aşa să vă vatăme şi minţile voastre abatîndu-le de la credincioşia şi curăţia voastră în Hristos. în adevăr, dacă vine cineva să vă propovăduiască un alt Iisus pe care noi nu

l- am propovăduit, sau dacă aţi primi alt duh pe care nu l-aţi luat, *sau* altă Evanghelie pe care n-aţi primit-o, atunci aţi fi foarte îngăduitori cu acela. . ." (2 Cor. 11,' 3—4). Asta ne sileşte să ne întrebăm iarăşi îndurerați: „Unde-i Scaunul cel de sus din unele Altare ale Bisericilor mari şi mici? ... în Cortul şi Templul Sfînt — Biserica Vechiului Testament — Dumnezeu trona în Sfînta Sfintelor, deasupra Heruvimilor slavei pe Chivotul Sfînt (leş. 25, 28; 29, 12 43; 30, 6, 36; Lev. 16, 2; Num. 17, 4; 7, 49; I Imp. 4, 4 ; 2 [mp. 6, 2; 4 Imp. 19, 5; Ps. 79, 1; 89, 1 ; Is. 37, 76).

Sf. Prooroc-Preot Iezechiel vede pe Dumnezeu-Omul tronind pe Scaun înalt de Heruvimi (lez. 1; 8, 2—3; 10; 11, 22—23). SI. Marele Prooroc Isaia ne adevereşte că a văzut pe Domnul Dumnezeu tronind: „Am văzut pe Domnul stînd pe un Scaun de Domnie foarte înalt şi măreţ. Poalele mantiei Lui umpleau Templul. Serafimii acoperindu-şi cu două aripi feţele, cu două picioare şi cu două zburînd, îl preamăreau cîntînd: „Sfînt! Sfînt Sfînt Domnul Savaot" (Is. 6, 1-3).

„Privii — istoriseşte Sf. Prooroc Daniil — pînă cînd fură aşe-zate jilţuri şi S-a aşezat Cel vechi de zile. îmbrăcămintea Lui albă *ca z*ăpada, iar părul capului Său alb ca lina. Jilţul Său flăcări de *loc roadele* Lui foc arzător. Un torent de foc se vărsa şi ieşea din el. Mii de mii îi slujeau şi miriarde de miriarde stăteau înaintea Lui! Judecătorul se aşează şi cărţile fură deschise..." (Dan. 7, 9-10, 13 14, 22-27).

SI. Prooroc Miheia vede pe Domnul Dumnezeu stînd pe scaunul *de* Domnie înconjurat de oştirea cerurilor (3 Imp. 22, 19).

St. Ap. şi Ev. Ioan adevereşte că a văzut pe Domnul Dinu *nezeu* Tatăl şi Mielul stînd pe Tronul Dumnezeirii (Ape. 4, 2—3; 6, 1, 6).

In urma atîtor descoperiri scripturistice, înălţătoare, sintem forţaţi *a* striga îndurerați: „Undei Scaunul di- sus din unele Al laie?" *Oare nu* cumva Bisericile acelea sînt asemenea oamenilor acelora bărbaţi şi femei cărora li se zice că nu *au* scaun la *cap???* în Altarele acelea, in locul mobilierului veşminlăriei, trebuie a se readuce, pune şi a rămîne pentru totdeauna scaunul de sus sau sintronul. Oare unde vor ajunge Bisericile acelea cu astfel de neorînduieli?

în vremea slujbelor: vecernii, utrenii, pr'evigheri şi a Dumnezeieştilor Liturghii, cînd diaconul sau preotul cădeşte Altarul: Sf. Masă, Proscomidia, cum cădeşte Scaunul de sus care nu-i acolo? Şi ce cădeşte cînd sintronul nu este acolo? Dulapurile? Garderobele? Galantarele? Scrinele? Lădoaiele acelea care sînt în locul sintronului. Apoi, mobilierul veşmîntării, care dă Altarului aspectul unui magazin de obiecte bisericeşti, nu-i tot una cu sintronul. Una-i sintronul sau scaunul de sus şi cu totul alta-i mobilierul veşmîntării!

în vremea cîntării: „Sfinte Dumnezeule", cînd diaconul se adresează preotului: „Binecuvintează, Stăpîne (cînd e Arhiereu P. S. Stăpîne) scaunul de sus" ce binecuvintează preotul sau arhiereul cînd zice: „Bine eşti cuvîntat pe Scaunul Slavei împărăţiei Tale, Cel ce şezi pe Heruvimi, totdeauna acum şi pururea şi în vecii vecilor, Amin, atunci cînd în locul scaunului de sus sînt: scrine, garderobe, dulapuri, galantare, bufete, lădoaie...? Acelea? Aşa ceva nu se poate. Cum la Litie pe litier trebuie a fi puse numai cinci pîinişoare, grîu, vin şi untdelemn pentru binecuvîntare, nu d.p. cinci cartofi, fasole, rachiu şi zeamă de varză, aşa şi aici, în Sf. Altar, nu

trebuie a fi pe lîngă peretele de răsărit altceva decît sintronul care ne transportă cu mintea în ceruri" (leş. 25, 22; 3 Imp. 22, 19; Iov, 1, 6; 2, 1; Ps. 81, 1 ; Is. 6 1-3; Iez. 1; Dan. 7, 9 — 10; Ape. 4,' 2—4; 5, 6 — 11), la Dumnezeu Care tronează şi se proslăveşte minunat între Sfinţii Săi (Ps. 67, 36 ; 88, 5—6). Astfel rostirea liturgică a diaconului: „Binecuvintează, Stăpîne, tronul cel de sus" şi a Arhiereului sau a preotului liturghisitor: „Bineeuvîntai eşti pe Scaunul Slavei împărăţiei Tale Cel ce şezi pe Heruvimi, totdeauna acum şi pururea şi în vecii vecilor Amin" rămîne fără rostul şi înţelesul lor adînc şi însufleţitor. Deci, să se scoată din Sf. Altar cele străine de sfinţenia lui, ca să nu mai fie silit diaconul să mai arate cu orarul spre: scrine, dulapuri sau lădoaie.. ., ci drept spre scaunul de sus. Oare voi, care din cînd în. cînd slujiţi pe preot prin Sf. Altar... şi ceilalţi parohieni cînd daţi Sfintele Liturghii la uşa laterală dinspre miază-noapte, sau cînd priviţi prin uşile împărăteşti nu voiţi să zăriţi cu ochii sufletului pe Dumnezeu tro-nînd pe scaunul de sus, aşa cum a fost văzut de unii aleşi ai Bisericii Vechiului şi Noului Testament? (Num. 7, 89; Is. 6, 1 — 3; Apoc. 4, 2—3; 5, 1—6). Aşadar, mobilierul veşmîntării cu toate cele din ele nu trebuie a rrfai fi în Sf. Altar.

în Biserica Noului Testament, cum am văzut, Altarul Sfînt a avut lîngă peretele de răsărit, scaunul de sus, aşa cum bine adeveceşte istoria, cărţile liturgice şi alte scrieri. Lipsa scaunului dc sus din unele Sfinte Altare arată: ceva degradator, lipsă, neorînduiala, babilonie, întoarcere la vechiul stăpînitor al întunericului, de care ne-am lepădat la Sf. Botez, alungarea lui Hristos din Dumnezeiescul Altar şi din Biserică, prin: absentări în timpul serviciilor divine, vorbării, rîsuri umflate, hasmodii, semne răutăcioase la adresa unora din noi, certuri, consfătuiri despre: gospodării, averi, întâlniri din lume, petreceri, vrăjmăşii, politică etc. etc. Şi pe cine aduc iubitorii, făcătorii, menţinătorii şi susţinătorii de neorînduieli in locul lui Hristos? Pe diavolul viclean, mincinos şi ucigaş (Fac. 3; Ioan 8, 44; 1 Petru 5, 8-9; Apoc. 12; 13) pe veliar (2 Cor. 6, 14-15). Aceasta o adeveresc Sfinţii Prooroci, Apostolii şi Sfinţii Părinţi: „Faţă de curvă s-a făcut faţa ta, fără de ruşine ai fost' . litre toţi - strigă Profeţii (Ier. 3, 3; Iez. 3, 7; Sof. 3, 1—5). „Voi dispreţuiţi şi defăimaţi Biserica lui Dumnezeu?" — striga Apostolul unora din necinstitorii creştini? (1 Cor. 11, 22; comp. I Cor. 10, 32; F. Ap. 20, 28; I Tim. 3, 5 15-16).

„Fără de ruşine ai fost către toţi — strigă unora ca acelora *Sf.* Ioan Gură de Aur. Tu stai (şi aici în Biserică, şi în Sf. Altar) rizind ca femeile care provoacă rîsul pe scenă!!! Aceasta a răstur-*nat* totul pe dos. Aceasta a.nimicit totul. Cele ale noastre (credinţa, rugăciunea în duh şi adevăr), laudele şi mulţumită lui Dumnezeu, purtarea noastră de buni creştini —-Păstori şi păstoriţi — în Casa Domnului, au devenit de rîs. Nimic nu este statornic din parte-ne. Nimic serios; ci purtare de om lumeţ şi glumeţ! Acestea le grăiesc *nu* numii bărbaţii din lume. Eu ştiu la cine fac aluzii, căci Biserica e plină de rizilic (dispreţ, ocară, înfruntare). Dacă cutare — de pildă - spus o glumă, îndată se provoacă rîs pentru cei ce stau în Bise-rică. Şi c*e* este mai trist şi de plîns, chiar în timpul rugăciunii cei mai mulţi nu mai contenesc de a rîde. Pretutindeni joacă diavolul (Prol 13 oct. şi pp. 374-384; 66-67 din a.c). Pe toţi i-a împleticit la un loc şi pe toţi îi stăpîneşte. Hristos se necinsteşte, este alungat şi nici într-o parte nu este în Biserică..." (Om. 15 c. Evr.). Cînd vedem aceasta chiar şi în unele Biserici afierosite lui Dum*nezeu,* lua să vrem ne transportăm cu gîndul la lăudăroşia diavolului calic Sf. Macarie că: „Fără noi (dracii) nu se face nici o adunare monahicească şi nici o slujbă bisericească" (V. Sf. 19 Ian.). Acea lăudăroşenie a satanei se adevereşte şi la Bisericile unde mobilierul veşmîntării ocupă locul scaunului de sus.

Ceea ce este capul la om, aceea este şi Altarul la Biserică, Altarul e rînduit de însuşi Dumnezeu prin Sfinţii Săi, a avea intrinsul numai cele ce El a rînduit şi hotărît a li într-insul; aşi cum corpul omului e rînduit a avea numai ce a pus Dumnezeu într-insul: creierul ce raţionează şi conduce tot. Precum anumitele aparate al corpului omenesc: digestiv, respirator, circulator ... care alimentează capul şi nu sînt în el, ci sînt mai jos, mai departe de el, fiecare la locul unde le-a aşezat Atoate-Creatorul; tot aşa depozitele — mobilierul veşmîntării — în care se păstrează cele trebuincioase alimentării Altarului, trebuie să fie mai departe de Altar, în veşmîntare..., nu în Altar. Ce am zice noi cînd am auzi că nişte doctori vor a face operaţie oamenilor ca să le bage în cap aparatele: digestiv, respirator, circulator etc. ?! Oare ce ar putea zice oricare din noi? Că sînt înţelepţi? Ori că sînt nebuni? Că lucrează după buna rînduiala? Ori anapoda contra bunei

rînduieli? Că aduc viață oamenilor pe care-i operează în acel scop? Ori moarte? Că sînt doctori mîntuitori vieții omeneşti? Ori ucigaşi de oameni? Tîlhari? Călăi ? Monştri ? ... Apoi cum doctorii înțelepți la operații nu pun aparatele: digestiv, respirator, circulator în capul omului operat, aşa nici în Sf. Altar nu trebuie a se pune mobilierul veşmîntării. Toate trebuiesc aşezate la locul lor în Biserică, ca şi în om. Altfel aduce prăpăd, ca în Egipt, Bizanț şi în alte țări.

Acestea ştiindu-le, fiule, gîndesc că nu vei mai sta împotrivă dimpreună cu mulțimea îndărătnicilor acelora ce se împotrivesc preotului activ care luptă a scoate neorînduielile din Biserică şi Altar şi a întrona adevăratele rînduieli sfinte cu bunele cuviințe (1 Cor. 14, 40), ştiind că: „Dumnezeu nu e Dumnezeul neorînduie-lilor; ci al păcii, adică al bunelor rînduieli, drept aşa cum este în toate adunările — Bisericilor Sfinților (1 Cor. 14, 33). Luați aminte de sine-vă şi nu mai stați cu îndărătnicie împotriva rînduielilor sfinte ale Bisericii, a preotului sau adevărului învederat, ca nu cumva căzînd în urgia dumnezeiască, să auziți zicîndu-vi-se de sus: „Voi cei tari la cerbice şi netâiați împrejur la inimă şi la urechi, * pururea stați împotriva Duhului Sfînt! Cum au fost părinții voştri, aşa sînteți şi voi... (F. Ap. 7, 51). „Nu va rămîne Duhul Meu pururea în oamenii aceştia ..." (Fac. 6, 3 ; comp. 1 Petru 3, 20). „Cel ce nu adună cu Mine — zice Mîntuitorul — risipeşte şi cel ce nu este cu Mine împotriva Mea este. .. Cel ce va rosti cuvînt (va sta eu îndărătnicie) împotriva Duhului Sfînt nu i se va ierta, nici în veacul acesta, nici în cel viitor". (Mt. 12, 30 —32).

Țineți bine socoteală că: Biserica lui Dumnezeu — spirituală şi materială — nu-i o casă, un palat sau un oarecare edificiu lumesc, ci este: „Muntele Sionului, Cetatea Dumnezeului Celui viu, Ierusalimul Ceresc cu zecile de mii de îngeri, adunarea celor întîi născuți scrişi în ceruri. Acolo tronează Judecătorul tuturor, Dumnezeu, Iisus Mijlocitorul şi duhurile drepților ajunşi la desăvîrşire ((Eyr. 12, 22 —24). Aşadar, în Biserica Domnului totul trebuie să fie în bună rînduiala, ştiind că Dumnezeul nostru nu este Dumnezeul neorînduielilor, ci al păcii (bunelor rînduieli ca şi în întreg universul). Aşa este în toate adunările — Bisericile — Sfinților (I Cor. 14, 40, 33). Mergi acasă cu bine, aduni grabnic consiliul parohial şi după rînduiala Bisericii şi sfatul preotului, duceți mobilierul veşmîntării din Sf. Altar în veşmîntărie; iar în Sf. Altar puneți numii mobilierul Altarului: sintronul şi toate obiectele lui, ca/să aibă drept aspectul Altarului. Altfel rămîneți în Babilon, afară din Noul Ierusalim ceresc.

După plecarea epitropului, vine şi îngenunche un cantor (cîn-tar*eț* bisericesc) înaintea Scaunului Sfintei Spovedanii, îşi mărtu-riseşle păcatele, primeşte canonul ce i se dă, apoi cam îngîndurat zice: „Cinstite Părinte, între noi şi preot este o neîn țelegere la primi înviere a Paştilor. Preotul venit de vreo cîțiva ani la noi susține că intrarea în Biserică după prima înviere a Paştilor să o facem numii cu „Hristos a înviat". Noi, cîntăreții, şi poporul susținem a face intrarea în Biserică după prima înviere făcută afară cu: „Ridicați, boieri, porțile voastre" ... Drept să spun, aşa am apucat din bătrîni şi nu vrem nici în ruptul capului a lăsa să se facă altfel. Mai bine ducă-se preotul în lumea lui, decît să ne strice obiceiul nostru din bătrîni.

Hristos a inviat in loc de Ridicati boieri portile ...

Duhovnicul, ostenindu-se a face lucru de lămurire cu cîntă-leţul şi poporul acela răzvrătit contra acelei rînduieli bisericeşti, îi vorbeşte domol: „Fiule! Ori de cîte ori intrăm în Biserica lui Dumnezeu toate obiceiurile, ambițiile şi grijile lumeşti să le lăsăm .dară. Să ne dezbrăcăm de tot ce-i străin şi neplăcut lui Dumnezeu, în Biserică trebuie să cugetăm, citim, cîntăm, slujim, facem şi ascultăm totul numai după buna rînduiala pusă acolo de Dumnezeu prin Sfinții Săi. Ieşirea Sfințitului Liturghisitor îmbrăcat în toate Veşmintele luminate, dimpreună cu tot clerul şi poporul din Bise-rica luminată (avînd fiecare luminare aprinsă în mînă) afară în înlunerieul nopții, preînchipuieşte pogorîrea Mîntuitorului cu sufletul în iad, însoțit de mulțimea oştirilor cerurilor. Asta înseamnă pogorîrea cu lumini multe, înveşmîntați curat sărbătoreşte, din Biserică afară în întunericul miezului nopții. Aceasta o arată foarte clar cuvîntul Sfîntului Ierarh Epifanie, Episcopul Ciprului (+403), care se citeşte înaintea ieşirii sau primei învieri, după rînduiala Bisericii. Rostirea aceea cu: „Ridicați, boieri, porțile voastre şi vă ridicați porțile cele veşnice şi va intra împăratul Slavei. . ." (Ps. 23, 7 — 10), rînduită numai la sfințirea Bisericilor, nu se zice, nici se cîntă nicidecum aici după prima înviere a Paştilor, ci numai: „Hristos a înviat"... Dacă cineva ar susține morțiş s-o zică, ar putea rosti la ieşirea din Biserică; iar după slujba învierii

făcută afară cu repetatele cîntări veselitoare: „Hristos a înviat"... nu se mai poate zice nicidecum. Toate tipicele slujbei învierii arată că: intrarea după prima înviere (miezo-noptica Paştilor) se face numai cu Hristos a înviat şi numai aşa trebuie a se face. Aşa se face la Sfintele Patriarhii, Mitropolii, Episcopii, la majoritatea Bisericilor monahiceşti şi mireneşti, aşa că tot aşa trebuie să se facă şi la Bisericuţele acelea care o iau razna după obiceiurile lor izolate, potrivnice tipicelor şi rînduielilor unicei Sfintei Biserici Sobornice şi Apostolice.

In cuvîntul Sf. Epifanie, care se citeşte în toate Bisericile în Sfînta şi Marea Sîmbătă, înaintea primei învieri, între altele ni se arată că Sf. Arhanghel Gavriil, ajungînd mai înainte jos în adînc la porţile iadului, astrigat tare: „Ridicaţi, boieri, porţile voastre Apoi, îndată a strigat cu mare tărie şi Sf. Arhanghel Mihail: „Şi vă ridicaţi porţile veşnice... Ridicaţi porţile, grăbiţi-vă, ridicaţi şi nu întîrziaţi, însăşi porţile, fără de mîini şi de sineşî, le poruncim să se ridice... Ridicaţi-vă, porţi veşnice, ca să intre împăratul Slavei...", după care boierii iadului, constrînşi de Atot-Puternicia Dumnezeiască, au răspuns cu mare groază: „Cine este acesta împăratul Slavei??" După aceea porţile au căzut, s-au zdrobit de puterea lui Hristos. Satana cu îngerii lui căzuţi au fost biruiţi, legaţi, jefuiţi de toate sufletele drepţilor, pe care Hristos scoţîndu-'le din iad, le-a dus în Rai.

Aşadar, cei ce rostesc cuvintele: „Ridicaţi boieri, porţile voastre..." după prima înviere la uşa Sfintei Biserici sfinţită, în care s-a liturghisit şi se liturghiseşte, în care e Hristos Euharistie, păcătuiesc groaznic, asemănînd astfel Biserica cu iadul, pe cei ce răspund din spatele uşii Bisericii cu boierii iadului, pe creştinii sau creştinele mari, mici, bătrîni, tineri şi prunci, mulţi dintre ei mărturisiţi, ba şi împărtăşiţi, cu dracii de prin subteranele iadului! Ei, fiilor, vă convine a fi socotiţi boierii iadului, cînd răspundeţi din spatele uşii Bisericii: „Cine este Acela împăratul Slavei?! nu vă simţiţi oarecum rău, rău de tot, cînd prin săvîrşirea obiceiului aceluia vă socotiţi singuri unii din boierii iadului, adică unii din diavolii cei mari, Biserica, iad şi pe cei ce sînt atunci înăuntrul, ei draci? Iată în cîte rele şi prăpăstuiri duc obiceiurile potrivnice rînduielilor Sfintei Biserici.

Astfel, de aici învăţaţi-vă voi cîntăreţilor cu poporul vostru Să ascultaţi pe preot ori de cîte ori vă învaţă bine, după Cuvîntu] lui Dumnezeu şi după sfaturile Bisericii Lui. Supuneţi-vă şi ascultaţi de preotul vostru care vă învaţă bine, aşa cum femeia trebuie . a se supune şi să dea ascultare bărbatului ei şi copii tatălui lor înţelept. „Femeia înţeleaptă — zice Scriptura — îşi zideşte casa; iar cea nebună şi-o risipeşte" (Prov. Sol. 14, 1). Aşa e şi cu clerul inferior care ascultă şi care nu ascultă de sfatul bun al Preotului lor. Mîntuitorul adevereşte aceasta zicînd: „Cel ce vă ascultă pe voi (Apostolii, Episcopii, Preoţii) pe Mine Mă ascultă; iar cel ce se leapădă de. voi de Mine se leapădă ... de Cel ce M-a trimis pe Mine" (Lc 10 16, comp. Ioan 13, 20; Mt. 10, 40; Mc. 9, 37). Preotul e trimisul, îngerul Domnului (Mal. 2, 7; Ieş. 33, 20 -22; Gal. 4, 14; Apoc. 1, 20; 2; 3). Israeliţii defăima odinioară pe Părintele lor spiritual şi conducătorul lor Samuil, dar Domnul Dumnezeu mîngîindu-1 în scîrba sa, îi zise: „...Nu pe tine te-au defăimat, lepădat; ci pe Mine Mă defăima, leapădă ei, ca să nu mai domnesc peste ei! Ei se poartă cu tine aşa cum s-au purtat cu Mine, de cînd i-am scos din Egipt pînă astăzi, părăsindu-Mâ şi slujind idolilor" (I Imp. 8, 7-8; 10, 19).

Din cele ce ţi-am spus cred că te-ai lămurit, aşadar mergi acasă între parohieni şi sfătuieşte-i a asculta pe-preot în toate cîte v-a învăţat şi vă învaţă de bine. Să nu-l.mai defăimaţi, nu-1 mai supăraţi,' ca să nu vă cufundaţi tot mai mult în Babilon, în întuneric, în adînc. Lucraţi cu bună chibzuială la mîntuirea voastră şi a altora ca nişte fii ai luminii şi ai zilei (Lc. 16, 8; 1 Tes. 5, 5). Ieşiţi, ieşiţi grabnic din babilonul obiceiurilor potrivnice rînduielilor Bisericii lui Dumnezeu şi alergaţi cu veselie duhovnicească ia Patria Cerească, la Noul Ierusalim Ceresc care vă aşteaptă pururea cu uşile deschise... (Is. 48, 20; Ier. 50, 8; 51, 6-70. Apoc. 14, 8; 18, 24; 10; 21, 25-27).

în urma cîntăreţului Bisericii vine la Sf. Spovedanie un consilier parohial. îngenunche, îşi mărturiseşte păcatele, îşi ia canon, apoi adaugă: „Cinstite Păruite! Iată, am şi eu un necaz mare cu preotul şi cu ai casei mele! Preotul ne tot spune în predică: să stă-pînim copiii, să-i aducem la Sf. Biserică în duminici şi sărbători, să-i instruim creştineşte, nu să-i lăsăm pe la jocuri şi feluritele petfeceri anticreştineşti, că se strică şt avem a dii scama de ei înaintea lui Dumnezeu...

Femeia şi copiii mai mărişori se trag m?reu la lumsa asta deşartă. Drept sa spun, mă înciudez şi pe preot şi pe ai casei mele". Duhov-- nicul ascultîndu-1 îl sfătuieşte: „Fiule, preotul te învaţă bine.

De vei asculta învăţătura lui cea bună, vei ieşi bine, vei avea mulţumire sufletească şi aici pe pămînt şi în viaţa viitoare. Dar toate, cele bune se cîştigă cu greu. Totuşi, să mulţumim lui Dumnezeu că se pot cîştiga... înfricoşatul Judecător vă va judeca Şj va va zice: „Voi v-aţi făgăduit la Sf. Batez că urîţi pe diavolul, că vă lepădaţi de diavolul şi de toate lucrurile, slujbele slugile, cinstea şi slava lui?! De ce n-aţi păzit făgăduinţa voastră? „Robi Vicleni «lin gura voastră vă voi judeca. Legîndu-le lor mîinile şi picioarele, luaţi-i pe ei şi-i aruncaţi în întunericul cel mai dina*fara*..." (Mt. 22, 13; 25, 25—30). O jalnică întâmplare! O paguba Vrednică de plîns! Vreţi să nu pătimiţi voi acei osîndă? Apoi cînd auziţi muzică, jocuri şi cîntece lumeşti, astupaţi vă urechile, fugiţi ca de foc de la casa aceea şi din locul acela unde joacă. Dacă diavolul şi gîndul cel rău din inimă vă sileşte şi vă zice: „Duceţi-vă şi voi şi priviţi", nu-1 ascultaţi şi ziceţi: „Noi am dat făgăduinţă îui Dumnezeu să urîm aceste lucruri şi să fugim de pompa satanei şi făgăduinţa noastră este scrisă în Cartea lui Dumnezeu. Deci, cum putem noi, ticăloşii, să o călcăm şi să ne muncim pentru aceasta? Mergi înapoia mea, satano, şi răule gînd, nu te voi asculta ca să mă mai duc

Dar ce zic unii? „Bine, în alte zile nu se cade să cînte cineva şi să joace, dar cînd este praznic şi sărbătoare, cînd vin Pastile, cînd sînt zilele luminilor, cînd este lăsatul de carne, atunci cum să arătăm bucuria şi veselia noastră? Cum să arătăm că prăznuim şi lăsăm sec de carne? Fără numai să jucăm, chiuim... să tragem cu puşca şi să cîntăm cîntări lumeşti, de amor, curveşti... în cinstea sărbătorii noastre...". Acestea sînt pricinuiri nebuneşti, pe care le pun înainte unii. Dar ascultaţi, nepricepuţilor oameni, care ziceţi unele ca acestea: Sărbătorile şi praznicile Sfinţilor nu s-au făcut pentru alt scop fără numai spre a se aduna la aceasta creştinii ca să asculte isprăvile Sfinţilor care se prăznuiesc şi, după puterea lor, să-i imiteze şi să le urmeze lor. în felul acesta să primească în sufletele lor evlavie, îndreptare şi luare aminte cu amănuntul în viaţa lor. La aceasta ne îndeamnă şi Sf. Ioan Gură de Aur, zicînd: „Praznic este, arătare a lucrurilor celor bune, suflet evlavios şi viaţă cu scumpătate" (Cuv. 28 la 1 Cor.). Aşadar, dacă tu, creştine, nu faci astfel la praznicele Sfinţilor, ci chemi muzicanţi, joci, cînţi din gură cîntece lumeşti, curveşti... nu mai slăveşti, nici nu cinsteşti pe Sfinţii cei serbaţi, ci mai mult îi necinsteşti. Astfel tu faci acele lucruri pe care le urăsc Sfinţii şi se întorc dinspre ele, pentru că nu urmezi Sfinţilor, ci urmezi paginilor, idolatrilor, dracilor. Tu cu organele, cu jocurile şi cu cîntecele curveşti care le întrebuinţezi în sărbători, nu cinsteşti pe Sfinţi, ci cinsteşti şi slăveşti pe diavolul, pentru .că aceea este pompa şi slava diavolului şi te faci următor nu Sfinţilor, ci diavolilor.

Ia să vedem cum trebuie şi cum serbează creştinii învierea lui Hristos şi învierea lor! Pastile se fac de creştini anume, ca să-şi aducă aminte cum Fiul lui Dumnezeu cu Patimile Lui, cu Crucea, CU moartea şi cu Sfîntă Sa înviere i-a răscumpărat din mîna diavolului şi i-a izbăvit din iad. I-a slobozit din-moarte şi le-a dăruit înviere şi împărăţia Cerurilor. Aşa să mulţumească pentru toate aceste faceri de bine şi dăruiri, lui Hristos Care a pătimit, S-a răstignit, a murit şi a înviat pentru dragostea lor. Dar majoritatea creştinilor uşuratici, ca şi în Duminici şi alte praznice luminate şi sărbători, în zilele Paştilor... se adună la jocuri şi cîntece curveşti să bucure pe draci. Ei se adună în loc de a mulţumi şi a preamări pe Dulcele Iisus Hristos, pe Dumnezeu Tatăl A-toate-Creatorul şi Ţiitorul, să-L necinstească, ocărască şi hulească cu diavoleştile jocuri şi cîntări curveşti, pe care le fac în ziua învierii Lui. Creştini întunecaţi şi robiţi diavolilor! Hristos a suferit atîtea patimi, ca să omoare păcatul şi voi iarăşi să-1 înviaţi? El să învieze, ca să vă ridice din răutăţi şi voi să căderi iarăşi în acelea? Şi cînd? Chiar în zilele în care v-a ridicat. O! Ce mare nemulţumire! O! Neauzită împietrire de inimă a Creştinilor! Voi tot sfîntul post şi săptămîna cea mare, ridicaţi mîinile voastre ca să vă rugaţi şi să vă faceţi cruce, iar cînd vine Pastile, îndrăzniţi de faceţi mîinile acelea organe păcatului? Cîntaţi cu vioara, cobza, ţambalul, fluierul, toba, cu chitara şi cu alte instrumente drăceşti? Voi cu limba şi cu buzele voastre vă împărtăşiţi în ziua de Paşti cu P. S. Trup şi Sînge a lui Hristos, cîntaţi atîtea cîntări duhovniceşti şi dumnezeieşti şi apoi tot cu aceeaşi limbă şi buze cîntaţi lumeşte, grăiţi curveşti şi drăceşi cîntece? Voi cu picioarele voastre staţi în Biserica lui Dumnezeu şi faceţi metanii şi plecări de genunchi, închinîndu-vă lui Dumnezeu Atotţiitorul şi cînd vin Pastile, vă lăsaţi inima să bateţi pe aceleaşi picioare în pămînt şi

să săriți ca țapii, caprele, iezii şi urşii? Jucați ca cei nebuni şi îndrăciți şi cu acele mişcări fără rînduiala să vă închinați diavolului? (Ps. 105, 36-39; 1 Cor. 10, 7, 20-22). în sfîrşit, voi vă faceți în sfintele zile ale Marelui post şi la Paşti Biserici ale lui Dumnezeu şi ale Sfîntului Duh şi apoi iarăşi tot voi vă faceți locaş diavolului şi duhurilor celor viclene, cu sataniceştile muzici şi cu jocurile şi cîntecele curveşti pe care le săvîrşiți? !

Acele sînt lucruri nepotrivite creştinilor, pentru că: Ce unire are lumina cu întunericul? Diavolul cu Hristos? Biserica lui Dumnezeu cu capiştea idolilor? „Ce împărtăşire are dreptatea cu fărădelegea? Sau ce împărtăşire are lumina cu întunericul? Sau ce unire are Hristos cu Veliar? Sau ce parte este credinciosului cu cel necredincios"? (2 Cor. 6, 14 — 16). Pastile se serbează, se prăznuieşle cu curățenie, cu mergerea la Biserică, seara la vecernie sau priveghere, dimineața la mezonoptică, Utrenie şi Dumnezeiasca Liturghie, cu ascultarea predicării Cuvîntului lui Dumnezeu sau Cazaniei. Iar după amiaza sărbătorii cu citirea şi ascultarea cuvîn-tului lui Dumnezeu din Sfintele Scripturi, Istoria Bisericii, Viețile Sfinților... rugăciuni, cîntări creştineşti şi faptele bune ale milei sufleteşti şi trupeşti. Serbarea Paştelui, praznicelor împărăteşti, Duminicilor şi sărbătorilor cu: muzicanți, jocuri, cîntece curveşti necuvioşii, beții şi alte blestemății sau pompe drăceşti, atrag urgia lui Dumnezeu asupra celor ce le fac, ascultă şi privesc cu plăcere. „Eu zice Doinind Dumnezeu prin Proorocul Amos , voi întoarce sărbătorile voastre în plîngere şi cartările voastre în tînguire" (Amos 8, 10). Sfințenia ierusalimului s-a pustiit ca pustia, praznicile lui s-au întoos in jale, sărbătorile lui in batjocură şi cinstea în defăimare" (1 Macab. 1, 14).

Voi cu muzicile, cu jccurile şi cu cîntecele curveşti şi chiuiturile clin guia, cu beţiile, cu războirile, cu luptele şi cu alte răutăți care le faceți la sărbători şi la Paşti, siliți pe Dumnezeu să strige că urăşte şi nu mai voieşte sstfel de praznice, că se îngrecşează de sărbătorile voastre. „Urît-am, lepădat-am, sărbătorile voastre şi nu voi mirosi întru adunările voastre" (Amos 5, 21). Ce-Mi foloseşte mulțimea jertfelor veastre? — zice Demnul. M-am săturat. . . Nu mai călcați în curtea Bisericii Mele! Nu-Mi mai aduceți daruri zadarnice. Tămîe-.rile voastre (din cauza sărbătorilor idolatre, păgîneşti, drăceşti), îmi sînt dezgustătoare, nesuferite. Sărbătorile voastre (din cauza amestecării lor cu obiceiurile idolatre, jocuri, chiuituri, cîntece curveşti, ccnvcibiri putrede, măscăriciuni,' rîsuri nebuneşti, beții, blestemății), nu le mai pot suferi. Prăznuirile (acelea ale voastre) sînt o nelegiuire. Urăsc sărbătorile şi prăznuirile acelea ale voastre (cu amestecări idolatre). Ajunge ... Nu mai faceți acelea înaintea ochilor Mei. încetați odată pentru totdeauna... că.dacă nu Ma veți asculta, sabia (primejdiile şi pierzarea) vă va mînca, că gura Domnului grăieşte aceasta" (Is. 1, 11—16, 9).

Auziți, creştinilor uşuratici şi idolatrizați! Dacă Dumnezeu pentru păcatele evreilor a urît şi n-a voit să mai asculte Dumrtez-ieştile cîntări ce-I cîntau, la instrumentele de cîntare, la duhovni-ceştile jecuri ce le jucau înlăuntrul Bisericii Sale; şi cu toate că ei cîntau din ele spre slavoslovia, cinstea şi marea cuviință a Sfîntului Său Nume, în zilele sărbătorilor, El îi mustră zicînd: „Strămută de la Mine glasul cîntărilor tale şi cîntarea organelor tale nu o voi auzi" (Amcs 5, 23). Dacă pe acelea le-a urît, cu'mult mai mult şi fără asemănare urăşte şi se îngreţoşează de drăceştile muzici, cînd voi, creştinii, cîntați din ele la sărbători, nu spre slava lui Dumnezeu, ci spre slava, cinstea şi pompa satanei? Cu mult mai mult urăşte El şi se îngreţoşează de jocurile şi cîntecele necinstitelor lemei şi bărbați, care şi numai cu singur auzul pricinuiesc toată strechia şi gîdilitura poftei şi dezmierdării trupeşti! Aceasta o adevereşte şi Marele Vasile,zicînd: „Este a vedea femei neruşinate, care se poartă de beție, cu necuviință şi cu frîngerile lor îndeamnă spre înverşunare şi cîntece dezmierdătoare cîntă, care să poată şi numai auzindu-le, să pricinuiască celor desfrînați toată strechia dezmierdării! (Cuv. pentru beție).

Apoi, cine mai pcate povesti neorînduielile pe care le fac mulți uşuratici creştini în timpul lăsatului de carne, pe la oraşe, dar mai cu seamă la țară. în adevăr, atunci poate să zică cineva că toți creştinii se îndrăcesc, fiindcă joacă, sărind şi cîntînd din gură fără mustrare de conştiință, pînă şi cei mai bătrîni! Cine nu joacă sau *un* cîntă, *se* socoteşte de nebun. Bărbații se îmbracă femeieşte, iar femeile bărbăteşte, fiecare se îmbracă cu hainele pe dos şi-şi pun măşti pe față (2 Lege 22, 5), iar pe alocurea se şi vrăjesc. Atunci nu *are* deosebire ziua de noapte, pentru că deopotrivă toată ziua *si toată* noaptea se cheltuieşte în glume, jocuri, neorînduieli şi măscărîciuni.

Atunci nu se deosebeşte mireanul de cleric. Toţi deopotrivă fac neorînduieli. Atunci prăznuieşte desfrînarea, ser*beazăă* neînfrînarea, se veseleşte beţia, se bucură dezmierdarea şi cuvia. Joacă dracul cu zece basmale şi împreună cu el joacă toată mulţimea dracilor. Dracii cîştigă la lăsatul secului aproape cît pot ciştiga în tot anul. Astfel, fapta bună se mîhneşte, întreaga înţelep-*ciune* se posomorăşte, seriozitatea şi buna aşezare se tînguieşte, frica lui Dumnezeu'şi a Judecăţii ce va să fie şi a muncilor se izg-*neste,* plînge Hristos şi dimpreună cu El plîng toţi îngerii, toţi Ştiuţii şi toţi Drepţii...

O! Şi cine nu va plînge ? O! Şi cine nu va vărsa pîraie de lacrimi din inimă, văzînd pierzarea şi neînţelegerea atîtor creştini? ! Ei sînt atat de nebuni, că în loc să cîştige ceva din sfîntul post cel de patru-zeci de zile (care urmează), mai mult se păgubesc de la lacătul secului. *Şi* ca sa cîştige una, pierd sute. Ei, ticăloşii, fac întocmai ca negustorii cei nepricepuţi, care aleargă spre pagubă şi nu spre folos. Dumnezeu mult Milostivul să lumineze pe P. S Arhierei, duhovnici şi pe învăţători, să oprească aceste răutăţi cu afurisanii şi legături după cum hotărăşte Mîntuitorul, Sfinţii Apostoli şi Sfinţii Părinţi ai Sinoadelor ecumenice şi locale (Sin. VI ec, can. 62 Sin. VII ec. can. 52; 53; Laod. 29).

Aşadar, toţi purtătorii numelui de „creştin" sau „creştină", care voiţi a deveni, a fi şi a rămîne creştini, sărbătoriţi, ospătaţi, cantati creştineşte, duhovniceşte, nu lumeşte, idolatriceşte, dră-ceste, De veţi serba creştineşte, Dumnezeu va binecuvînta ostenelile, voastre, casa şi masa voastră. îngerii lui Dumnezeu stau de fata si vă păzesc, în acest chip, mîncărurile şi băuturile voastre, sarbatorile şi lăsaturile de carne ale voastre, toate se fac spre slava lui Dumnezeu, precum se cuvine creştinilor, după cum porunceşte *si* Sf. Ap. Pav'el: „Toate să le faceţi spre Slava lui Dumnezeu" *(! Cor. 10, 31*). La aceasta ne sfătuieşte şi Sf. Ioan Gură de Aur z.icînd: *„Prec*um unde este noroi, acolo aleargă porcii şi unde sînt aromate *se* adună albinele; tot aşa şi unde sînt cântările curveşti, acolo *se* îngrămădesc dracii; iar unde sînt cîntările duhovniceşti, *acolo* vine Darul lui Dumnezeu şi sfinţeşte gura şi sufletul" (Tilc. *la Ps* 41). „Dumnezeu — zice iarăşi acest Sfint Părinte — a ames-*tecat* (şi amestecă) mulţimea *celor* ce *credem* Lui *(cu lumea de* afară), *ca să* împărtăşim pe ceilalţi din cunoştinţa noastră (creşti *neasca)... Că* dacă 12 oameni *au f*rămînlat *toată lumea, înţele*geţi cită este răutatea noastră, că atîţia fiind, nu mai putem îndrepta pe cei ce au mai rămas! Atîtea milioane fiind noi, am fi de ajuns să se facă frămîntătura". (Om. 46 la Mt. Prel. de H.o.c. pp. 46—52).

Voi, părinţilor, nu trebuie să aşteptaţi ca, copiii pe care vi i-a dat şi vi-i dă Dumnezeu, să crească de la sine buni; ci voi să vă învăţaţi mai întîi pe voi înşivă, să cercetaţi zilnic Scripturile — Cuvîntul lui Dumnezeu să locuiască bogat în voi, — pe care să-1 daţi apoi cu îmbelşugare fiilor voştri, aşa fel ca ei să crească bine în temerea şi în învăţătura Domnului (Ioan 5, 39; Colos. 3, 16; Efes. 6, 4; comp. Fac. 18, 19; 2 Lege, 4, 9-10; 6, 7-9; 20-25; 11, 19; Ps. 74, 3-4; Prov. Sol. 19, 18; 22, 6; 29, 17). Precum atunci cînd aţi adus pe teren materialul de casă nu staţi cu mîinile în sin, aşteptînd să se construiască singur pe sine materialul în casă: mare, spaţioasă, trainică şi frumoasă; ci lucraţi osîrdnic cu mîinile, voastre şi ale oamenilor puşi anume a lucra'; aşa trebuie să lucraţi şi în a vă creşte odraslele în temerea şi învăţătura Domnului. Cum nu aşteptaţi să se construiască casa singură din materialul adus, aşa să nu aşteptaţi nici de la copii a se creşte singuri buni, luminaţi şi desăvîrşiţi. Şi chiar după ce i-aţi dat la casa lor, încă trebuie să-i supravegheaţi şi să le daţi învăţătură bună cu multă îmbelşugare. Copiii sînt asemenea unei grădini, unei vii, unei ţarini. Acestea, cînd sînt bine lucrate, cultivate cum trebuie, aduc roadă multă, bună şi plăcută... Cînd însă sînt lăsate în voia lor, nelucrate, necultivate, ele se părăginesc, se sălbăticesc, se prăpădesc. Iaca, aşa-i şi cu copiii. Oare cine-i acela care văzîndu-şi porumbii (păpuşoii) culcaţi la pămînt de furtună sau vijelii şi să stea cu braţele încrucişate, aşteptînd să se ridice singuri? Nu-f nimeni. Aşa-i că îndată ce-i vede culcaţi la pămînt, îşi ia sapa şi se duce printre ei, îi ridică încetişor cu mîna stingă şi cu dreapta aduce pămînt şi-1 pune pe partea în care căzuse şi aşa îi îndreaptă rînd pe rînd? Astfel îndreptaţi, cresc bine, de-i este mai mare dragul de ei. Iaca aşa trebuie făcut şi cu copiii. Cînd îi vezi căzuţi jos, într-o patimă sau alta, ca părinte — tată sau mamă — nu aştepta să se ridice şi îndrepte ei singuri; ci lucrează temeinic la ridicarea şi îndreptarea lor. Ridică-i cu bună sfătuire din căderea ceea şi ceea, pune brazde de învăţături

sfinte, dumnezeieşti, în partea în care căzuse şi jur împrejur ca să crească drepţi în sus către Dumnezeu. Aşa făcînd, ori de cîte ori observaţi căderea, după îndreptarea lor veţi privi cu drag şi mare plăcere creşterea lor în sus... la Dumnezeu. Asta vă va bucura mult vremelnic şi veşnic.

Priviţi la şoferii harnici şi vedeţi cum îşi supraveghează ei maşinile de des, cum le aşează la locul lor, cum le alimentează, repară şi îngrijesc, după care se servesc de ele cu multă plăcere şi bucurie. Aşa trebuie a face şi părinţii cu copiii lor, ba încă cu mult mai mult cu cît copiii sînt nişte maşinării nefăcute de mînă omenească; vii, lucrătoare şi sînt mai preţioase decît întreg universul, înaintea lui Dumnezeu (Mc. 8, 35-37; 2 Cor. 4, 7; 5, 7; 1 Cor. 2, 9; Gal 3, 26-27).

Femeia şi copiii sînt ca un pămînt bun, gras, cine-1 cultivă, culege, seceră şi adună cu îmbelşugare roade bune. Cine-1 lasă însă în voia lui, nu poate secera grîu din bălării, nici nu poate culege poame sau struguri din spini, ciulini şi mărăcini. Aşa şi femeia şi copiii, dacă îi vei conduce după Cuvîntul lui Dumnezeu şi sfaturile Bisericii, dacă îi vei aduce în duminici şi sărbători la Sf. Biserică, iar în după amiaza lor veţi citi în Sf. Scriptură, V. Sfinţilor, în felurite învăţături bisericeşti, preoţeşti, dacă îi vei feri a nu alerga la jocuri, la felurite petreceri anticreştineşti, dacă ii vei creşte în spiritul adevăratei creştinătăţi, vei avea binecuvîntarea lui Dumnezeu şi bucurii în casa ta (Ps. 127). Dumnezeu te-a pus cap femeii şi părinte copiilor, condu-i după voia şi învăţătura Domnului şi vei ieşi bine. Ei să meargă după tine în căile vieţii, nu tu Să te duci după ei în căile pierzării (Ier. 15, 19). Instruieşte-i după cuvîntul lui Dumnezeu şi vei ieşi bine... Mergi şi Dumnezeu să te binecu-vinteze dimpreună cu toţi ai casei tale ... Să alergaţi bine, voioşi pe calea vieţii şi a mîntuirii

Consilierul parohial plecă lămurit şi mulţumit. O creştină din comitetul Bisericii lor, deşteaptă, harnică... dar cam supersti- ţioasă, vine să se doctorească sufleteşte. îngenunche, mărturiseşte păcatele, îşi ia canon, dar începu a cîrti împotriva preotului său, zicînd: „Cinstite Părinte, iaca am mare necaz cu preotul nostru... în predici, adeseori, combate felurite credinţe deşarte. Ba că-i păcat a crede în planetă, în zodii ş.a. Ne-a plictisit cu: păcat, păcat si iar pacat de toate celea. Nu ne mai vedem din pă- cate ca fsămînta bună din bălăriile ce au copleşit-o! Chiar de toate e păcat?!"

Duhovnicul, ascultînd-o, o sfătuieşte: „Preotul tău te învaţă bine şi trebuie să-1 asculţi, ca nu cumva să te trezeşti în babilonul amestecăturilor, confuziilor, deşertăciunilor, afară din Biserica lui Dumnezeu, din Ierusalimul Ceresc. Adevărat, multe obişnuinţe; rele sînt păcate care întunecă mintea, sufletul şi periclitează mintuirea. Deci, trebuie a le cunoaşte şi a ne feri de ele. Este ştiut că nu toţi bureţii, ciupercile şi buruienile care ies din pămînt sînt buni sau bune, ci multe sînt veninoase, otrăvitoare. Aşa şi pe lîngă adevărata credinţă bună, sînt multe credinţe rele, îmbolnăvitoare şi omorîtoare de Suflet. Dumnezeul cel adevărat este numai unul, ini dumnezei mincinoşi sînt mulţi (leş. 20, 3 5). Aşa şi credinţa cea adevărată este numai una singură; iar credinţele deşarte sînt multe, rele, primejduitoare şi pierzătoare. Adevărata credinţă cuprinsă în „Simbolul Credinţei" şi în adevărata explicare a lui, este credinţa care trebuie a o ţine, fiindcă aceasta ne foloseşte vremelnic şi veşnic (Vezi M.O. o.cp. I; I.C.O. o.c. p. I şi Privelişti Apocaliptice", cap. 4, 11, explicarea Simbolului Credinţei de autor).

Mari sînt isprăvile credinţei! Cu această adevărată credinţă. Sfinţii Bisericii Luptătoare a Vechiului şi Noului Testament au făcut multe lămuriri minunate (Vezi pe larg Evrei 11; Istoria Bisericii, Vieţile Sfinţilor, Sinaxarele, Proloagele ş.a.). Aceasta e credinţa cea adevărată. De această credinţă unită cu fapte bune, ţine-te, fiică, şi te vei mîntui şi ferici. Celelalte credinţe, care sînt afară de dreapta credinţă creştinească, sînt credinţe deşarte, păgubitoare şi primejduitoare mîntuirii oamenilor. De acele credinţe deşarte, drăceşti, fereşte-te. .. Ascultă învăţătura creştinească, cinsteşte pe preot şi teme-te de Dumnezeu, aleargă înainte pe calea vieţii şi a mîntuirii, ca să te foloseşti (Is. Sir. 7, 30—33).

Ascultînd aceste frumoase învăţături cu multă luare-ammte, creştina noastră mulţumi Duhovni- cului, apoi a vrut să-şi ia rămas bun şi să plece! Dar, după cîteva momente de gîndire, i se adresă din nou cu o altă întrebare: „Cuvioase Părinte! Am văzut şi auzit, cum că unii creştini, rîvnitori pentru fapte bune şi pentru mîntuirea sufletului lor, cînd fac nunţi, le fac creştineşte, adică, fără lăutari cu cîntece şi jocuri, dar totuşi folosesc instrumente muzicale pentru a

acompania cîntările religioase, motivînd că ar fi permis lucrul acesta, pentru că instrumente muzicale s-au folosit în Vechiul Testament pentru a slăvi pe Dumnezeu cu ele în cîntarea Psalmilor la Templul din Ierusalim. Deasemenea se mai motivează că, folosind aceste instrumente pentru acompaniament, atragi tineretul, care iubeşte foarte mult muzica profonă, în-locuind-o cu cîntări religioase,dar, totuşi acompaniate cu instrumente. Deasemeni se mai folosesc instrumente şi în cadrul unor adunări ce se fac de aceşti creştini doritori de cele bune, unde se citeşte şi ascultă Cuvîntul lui Dumnezeu. Drept să vă spun, eu sînt cam la îndoială în privința,folosirii acestor instrumente la cîntarea religioasă, dacă e bine, sau nu! De aceea vă rog să-mi explicați şi să mă lămuriți, cum e mai bine de crezut şi de făcut, în această privință.

Mai înainte de răspunde, Duhovnicul a mers şi a luat cîteva cărți din bibliotecă (mai vechi şi mai noi) pentru a-i prezenta mai multe documente în această privință, din învățătura Sfinților

Părinți ai Bisericii Ortodoxe, după care a rostit următoarele:„ îți pot răspunde de la început că nu este bine a se folosi, Dar pentru a te lămuri şi documenta în această privință,îți trebuie multă răbdare, şi eventual să vii de mai multe ori pe aici. Deci, te rog ascultă, ca să ştii de ce nu e bine.

Apostolul neamurilor recomandă urmaşilor Crucii cîntarea religioasă (1 Cor. 14 26; Colos. 3 16; Efs. 5 19); iar aceştia împliniră atît cuvintele Apostolului, cum şi legea firească, care face ca omul să-şi spună adeseori prin cîntare tainele sale. Şi creştinii cîn-tară, aducînd laudă lui Dumnezeu, pentru suferințele lor şi prigonirile ce le îndurau de la toată lumea. în închisori, peşteri, pe luciul apelor, în întunecimi adinei, în zile de sărbătoare, de întristare, în momente de bucurie, pretutindeni şi în tot timpul cîntară tainele sfinte ale sufletului lor. Iar cînd Creştinii din Bitinia fură pîrîți la Traian pentru felurite răutăți închipuite de mintea păgî-nilor, Pliniu proconsulul Bitiniei, cercetînd cu de-amănuntul viața creştinilor, nu i-a găsit întru nimic vinovați decît că se închinau lui Hristos ca lui Dumnezeu, „şi-i cîntau lui imne de laudă".

Sămînța creştinismului fiind aruncată în Palestina intrară în sînul Bisericii mulți Iudei, şi aduseră cu ei în noua religiune, psalmi cu melodia iudaică, „înlăturîndu-se din creştinism bineînțeles, muzica instrumentală ce acompania psalmii în sinagogele şi templele „evreeşti. . ."

în cele dintîi trei secole creştine, cîntarea bisericească era simplă şi nu av/sa nevoie prin urmare de semnele p3altichiei. Mai pe urmă înflorind meşteşugul acesta, împreună cu îmbogățirea poeziei bisericeşti, s-a simțit nevoie de semnele psaltichiei, pentru întorsăturile glasului şi facerea feluritelor figuri plăcute auzului. . Sfinții părinți; Atanasie cel Mare, Efrem Şirul, Vasile cel Mare, Ioan Hrisostom, Anatolie, Roman, Andrei Criteanul, Gherman I al Constantinopolului ş.a., contribuiră mult la înflorirea cîntării din Biserica orientală. Hristos admirînd această cîntare sfînta, şi deosebirea ei de muzica templelor păgîne, zice că cea dintîi exprimă dulceața, liniştea Sufletului şi tainele divine; iar cea din urmă prin răsunetul „flautelor" şi prin strîmbăturile fălcilor celor ce cîntă, exprimă oroare şi dezgust.

Pe de altă parte unii din Părinți, nu lipsiră de a se tingui în contra apucăturilor psalților bisericeşti, către figurile cîntărilor lumeşti şi teatrale, însoțite de gesturi şi mişcări ale corpului şi nepotrivite cu casa Domnului. Hrisostom văzând că se introduc în Biserică toate acestea şi scade, dulceața şi demnitatea cîntăriloi vechi liturghice, se pronunță astfel într-o omilie a sa, cu privire la orice credincios care se roagă cu trufie in public precum şi cu privire la orice psalt căzut în gusturi iele: „O, nefericitule şi vied nicule de plîns! Trebuie ca tu cind apuci doxologie mgeregască, să te înspăimînți şi să te temi, căci creatura trebuie să facă mărturisirea sa cu frică, şi tot cu frică trebuie să se ceară iertarea păcatelor. Iar tu săvirşeşti aici lucrurile actorilor şi ale celor de la orchestră, făcînd din miini în mod neregulat şi cu picioarele mişcînd şi în genere cu tot corpul frîngîndu-te. întunecat la minte de cele ce tu ai văzut în teatre săvirşeşti în Locaşurile Sfinte, cele ce se petrec acolo (Sf.I Hrisostom Omil. I.De verbis Isaie). Iar în alt loc, acelaş Părinte bisericesc, mustră astfel pe cei ce cîntă şi se roagă fără bunăvoință în Biserică: „Se află unii, zice el, care pe cînd se roagă Domnului, sînt necuviincioşi, îşi leagă capul, se ridică cu vocea peste toți, fac zgomot mare şi devin comici cu îmbrăcămintea lor. Dar nu cu mişcări din corp, nici cu strigări, ci cu gînd curat să facem rugăciunile noastre... cu toată umilința, cu curățenia minții şi cu lacrimi ascunse" (Sf. I. Hrisost. Omil. XIX la Mat.).

Tot aşa şi fericitul Ierortim, explicind intr-o omilie a sa, aceste cuvinte din epistolă către Efeseni 5 19:„ lăudmd şi cîntind în inimile voastre Domnului„ se îndreptă către credincioşi cu aceste vorbe:„ Să audă acestea cei mai tineri, să audă cei care au datoria de a cînta în Biserică; nu cu vocea dar cu inima să cîntăm Domnului; nu cu unsori dulci pe gît şi să ungem gîtul ca în tragedii, aşa încît să se audă în Biserică cîntece ca la teatre; ci cu frică, cu grijă, şi cu ştiința Scripturilor să cîntăm. . .". Dar Ieronim pe de altă parte mai recomandă să nu se sacrifice înțelesul cuvintelor pentru frumusețea cîntării:„ Astfel să cînte servitorul lui Hristos, zice Ieronim, în cît să placă şi să se audă nu atît vocea celui ce cîntă cît cuvintele care se rostesc" (lreonim Omil. la Efs. 5 19). în adevăr, o mare jignire se aduce serviciului Divin cînd se aude numai melodia cîntării fără să se înțeleagă cuvintele ce se cîntă. Iar canonul 75 al Sin. VI iecum. porunceşte ca „cei ce vin în Biserică să cînte, să nu întrebuințeze, nici strigări necuviicioase, nici să-şi silească firea spre răcnire, şi nici să zică ceva din cele nepotrivite Bisericii, ci cu multă luare aminte şi umilință să aducă psalmodii lui Dumnezeu privitorul celor ascunse i „Iar Pidalionul, la explicarea acestui canon (75), zice următoarele: Cu totul vrednic de laudă şi de adevăr este şi cuvîntul acela care zice preaînțeleptul Meletie Piga în scrisoarea a treia cea pentru creştinism: „Pentru aceasta dar, numai glasurile omeneşti sînt primite în Biserică, care sînt împărtăşite firii şi simple, iar pe organiceştile sunete cele luminate, ca pe cele cu totul oprite, le iz-^ gonesc Dumnezeieştii Părinți, pe care cîntări muziceşti şi organi-ceşti s-au nevoit oarecari din aceştia de acum a le băga iarăşi în Biserică (Spic. din T. Lit. Tom. II pp.479-482 de Dr. Badea Cire-şeanu).

Orga şi muzica instrumentală din Biserica apuseană contrazic orînduirile Sfinților Părinți şi practica bisericească. Pentru a te încredința de adevărul celor zise mai sus, ascultă cu răbdare, ce ne spune istoria şi actualitatea, in această privință.

Cunoaştem că apostolii şi urmaşii lor au cîntat înaintea lui Dumnezeu cu vocea, iar nu cu vreun instrument muzical de lemn, pămînt ori metal. în cărțile noului Testament cînd e vorba de cîn-tarea Sfîntă, se întrebuințează verbul „imneo" ori substantivul „imnos" (cînt din gură; Mat.26 30; ICor.14 26; Efs. 5 19; Colos. 3 16); iar dacă arareori în timpurile posterioare, în loc de „imneo" aflăm şi verbul „psallo" apoi are şi acesta tot înțelesul cintecului vocal şi nicidecum instrumental. Dar să trecem acum la textele Sfinților scriitori din epoca patristică, cu privire la cîntarea gurală bisericească.

I. Sf. Iustin Filosoful şi martirul (+ 163 sau 167) vorbind de cultul secolului al II, se exprimă în acest chip:„A cinta cu organe neînsuflețite şi cu fluiere, se potriveşte pentru copii, care încă n-au venit la înțelegere (este vorba de Iudei). Pentru aceasta nu este îngăduită în Biserică întrebuințarea organelor în cîntare." Şi în alt loc Sf. Iustin adaugă:„Nu a cinta simplu este potrivit pruncilor, ci a cînta cu organe neînsuflețite, cu jocuri şi cu crotale. De aceea in Biserică se opreşte în cîntări folosința acestor organe." Tot aşa şi Sf. Grigore de Nazianz, vorbind despre melodia bisericească, se rosteşte astfel: „Să împletim (lui Dumnezeu) laude în loc de timpane, psalmodie în loc de aplauze teatrale."

Iar Sf. Ioan Hrisostom făcînd tîlcuirea Ps.144, se opreşte asupra cîntării sfinte cu aceste cuvinte: „Atunci (în Iudaism) erau organe prin care se scoteau cintările; iar acum in locul organelor este-corpul omenesc; căci se cuvine a cinta nu numai prin limbă ci şi prin ochi şi prin mîini şi prin picioare şi prin auz„(Coment. la Ps 144). Prin acest text., Sf. Ierarh ne face să înțelegem, că atunci cînd cîntăm Domnului cu vocea, să petrecem cintecul cu toată inima, şi în toate membrele corpului să vibreze simțul respectului către cele Sfinte. Dar Sf. Ioan Hrisostom făcînd comentariu Ps. 149, în care se recomandă Iudeilor de către autor, ca să laude pe Iehova în timpane şi chitare, Ierarhul Bisericii creştine face următoarea explicare asupra muzicii instrumentale din templele evreeşti: „Organele acelea (din Vechiul Testament) de aceea s-au îngăduit atunci, pentru neputința lor (a Iudeilor) şi pentru a-i îmblînzi prin iubire (divină) şi simfonie (instrumentală), şi a imbol di cu acesta gîndul lor ca să facă cu plăcere cele ce le adm *lolos,,* (Corn. la Ps. 149).

2. Din orient trecînd în apus, *am* căutat terminologia veche latină cu privire la cîntearea bisericească şi *ani* găsit întrebuințat şi acolo verbul „canto" (cînt.) ori substantivul „cantor" (cîntăreț) sau „cantus" (cîntare), şi nu se află nici o urmă de cmtare instrumentală in casa Domnului.

Terturian, Ilarie Episcopul de Pictaviu, cum şi Damas Episcopul Romei, vorbesc în scriierile lor numai de cmtarea liturgică gurală. Iar Ambrozie ocupindu-se de cîntarea bisericească, afirmă că pe timpul său, adeseori „Psalmii se cîntau de împărați. . . „(psalmus cantatur ad imperatoribus. . .), şi întrebuințează după cum vedem verbul „canto". Drept că la leronim mai aflăm şi verbul „psallo" in loc de „canto", dar cu înțelesul de „a cînta psalmii din gură. Fericitul Agustin însă se foloseşte foarte des de cuvintele „canto" ori „cantus". Aşa vorbind el despre însemnătatea cîntării arată că „toate lucrările. Sufletului nostru au modurile lor proprii de variație, prin voce şi cîntare" (in voce st canto). Tot aşa şi imnologii apuseni, ca d.e. Aureliu Prudențiu (sec. V), Gelasiu Episcopul Romei (+ 496). Preotul Ce-cilius Sedulius, (sec. V) ş.a., au avut în vedere numai vocea omenească în cîntarea religioasă. Şi chiar sistemul de cîntare al Sf. Grigore cel Mare, nu a fost intitulat altfel, decît „cantus planus".

Iar dacă sinoadele locale ori ecumenice şi Sf. Părinți nu prevăd o pedeapsă pentru introducerea orgei şi a instrumentelor muzicale în cultul latin, cauza este că muzica instrumentală în acea Biserică a fost introdusă după epoca patristică şi a sinoadelor ecumenice.

3. Cu toate că Părinții şi scriitorii vechi orientali şi occidentali s-au pronunțat în contra muzicii instrumentale, după cum am văzut, deşi nu s-a făcut încercare în vechime şi nu a îndrăznit nimeni ca să introducă această muzică în Biserica creştină, totuşi apusenii au nesocotit hotârîrile Sfinților Părinți şi au introdus în Biserica lor cu începere din jumătatea a doua a secolului VIII încoace, insrtumentul „orga", pentru a sprijinii muzica vocală a cântăreților. Despre această introducere, citim în analele Galiei, că împăratul iconomah Constantin V Copronim (741-775) întrebuința orga în palatul său ca instrument profan pentru cîntarea muzicală. Dar în puterea amiciției ce avea Constantin cu Pepin cel Scurt, regele, francilor,' îi trimise acestuia mai multe daruri în anul 757, intre care şi o orgă, pentru înveselirea curții sale. Regele Pepin fiind foarte mulțumit de dulceața acestui instrument, cu învoirea Papei l-a introdus in Bisericile mai principale ale Galiei, A fost de ajuns ca Papa să ingăduiască orga în Bisericile mai însemnate, ca apoi în scurt timp, mai în fiecare Biserică să răsune în acordurile acestui instrument. De aceea în secolul X aproape în toate Bisericile apusene se auzeau sunetele orgii, aşa ca şi în ziua de astăzi, sub motivul că acompaniază vocea ce cîntă.

4.Mai tîrziu unii dintre Papi s-au silit să mărgineascărăspindi-rca acestui instrument,' dar totul a fost în zadar. Iar Sinodul tri-dentin (1545-1563), după ce 1-a respins (ses-.XII), a fost nevoit să recunoască oficial existența orgei în cult (sess. XXII), dar şi să oprească ori ce alt instrument muzical ce s-ar mai strecura în Biserică. Apoi după introducerea orgei in Biserica latină, s-au făcut încercări de a se mai alătura pe lîngă ea şi alte instrumente de cîntare, tot cu motivul aparent de a însoți glasul cîntăreților. Instrumentele acestea introducmdu-se unul cîte unul, cu timpul s-au înmulțit atit, încît din secolul XVIII încoace, s-au întocmit în cultul apusean o orchestră copletă, aşa ca la teatre şi spectacole profane. Maestrul cel mai zelos pentru introducerea muzicii instrumentale în Biserica latină, a fost Alexandro Scarlatti (-1-1725)

în anu 1749 Papa Bemnedict al XIV, între alte măsuri muzicale hotărî ca în cmtarea bisericească, orga să fie admisă pentru a „sprijini şi susține vocea cîntăreților", nu însă spre a apăsa glasul omenesc şi a-1 nimici. Tot în scopul sprijinirei vocei, se admiseră în cult de către papa, următoarele instrumente muzicale: barbiton tetrachordon majus (contrabasul), tetrachordon minus (violoncelul), monaulon pneumaticon (fagotul), fidiculus (lira) şi lyras tetra-cordes (violina). Au fost însă oprite aceste instumente: tympamna (tambura), cornua ventoria (coarna de pădure), tubas (trîmbița), tibias decumanas (oboiul), fistulas (flautul), fistulas parvas (piculina), psalteria symphonica (harpa).

Totuşi orga şi alte instumente, nu au fost admise niciodată a) in capsla sixtină şi în orice Biserică unde ar oficia papa; b) în Bisericile din Lion; şi c) în oricare biserică latină în timpul postului mare.

Dar eruditii latini ca d.e. neapolitanul Toma de Aquino (+1274), Im asm de koterdam(-f-1536), toscanul Bellarmin (+ 1621) ş,a., nu *au* aprobat orga şi cu atît mai puțin alte instrumente cîntătoare în cultul latin. Ei conbătînd toate acestea, au argumentat că dacă in V. Testament se

permitea în cult muzica instrumentală, se făcea aceasta „pentru că poporul era mai mult îndărătnic şi trupesc".

Orga împreună cu muzica instrumentală mai restrînsă, trecînd de la latini şi la protestanţi, de aceea ambele Biserici caută a-şi sprijinii această muzică, pa texte din V. Testament, unde găsim in cititul mozaic de. asemenea muzica instrumentală. . . îndeosebi apusenii se referă la Psalmii: 144,149 şi 150 în care se recomnadă Iudeilor de către psalmişti, ca să laude pe Iehova în sunete de chitară, trîmbiţa, psaltire, alăută, timpane, horuri, strune, organe şi chimbale bine răsunătoare. Iar apuseanul Durantus din seco Ini XVII zice că „l.a concert (în Biserica latină) răsună organele liind că sînt introduse de David şi Solomon, care au instituit iu sacrificii mine prin organe şi alte instrumente muzicale"

Ca răspuns la aceste texte şi argumente ale apusenilor, eu amintesc din nou zisele de mai sus ale Sfinţilor Părinţi, din care se vede că Iudeii întrebuinţau muzica instrumentală în temple, pentru slăbiciunea şi starea lor în umbra adevărului. Mîntuitorul dînd însă Legea cea Nouă şi înfiinţînd Biserica Sa, au fost înlăturate din creştinism ritualurile mozaice, ceremoniile, moravurile şi muzicile ce se potriveau Testamentului Vechiu.

Aşadar orga şi instrumentele muzicale din Biserica apuseană, sînt în contra ziselor Sfinţilor Părinţi şi practicii bisericeşti. De aceea aflîndu-se cineva de faţă pe timpul concertelor liturghice amestecate cu tot felul de instrumente nu mai poate face deosebire intre o astfel de Biserică şi locaşurile lumeşti. Nu mai puţin sînt de inlăturat, şi aşa zisele „concerte religioase" ce se dau în acea Biserică, unde omul îşi desfătează simţutrile ca la orice artă muzicală. Dar „ca.a Tatălui Meu casă de rugăciuni este" (Mat. 21 72), a zis Mîntuitorul Iudeilor care ţineau mese în templu pentru negoţ, schimbarea banilor şi îmbogăţiri materiale.

Nu trebuie dar a ştirbii caracterul de sfinţenie al Bisericii creştine, prin orgi, muzici teatrale, concerte şi alte lucruri nepotrivite pentru casa Domnului. (Tez. Lit.II pp.520-524).

Iar acum ascultă să vezi, ce semnificaţie au instrumentele folosite de credincioşii Vechiului Testament, pentru creştinii noului Testament. (Referitor la această problemă, Clement Alexandrinul, în scrierea sa „Pedagogul" (Cart. IV, 41-42), ne vorbeşte următoarele: „Duhul, despărţind slujba cea dumnezeiască de acest ospăţ, cîntă: „Lăudaţi-L pe El, în glas de trimbiţă" (Ps. 150 3), că în glas de trimbiţă va învia pe morţi. „Lăudaţi-L pe El, în psaltire", pentru că limba este psaltirea Domnului." Si in alăută, lăudaţi-L pe El" prin „alăută" să înţelegi gura, în care Duhul loveşte cu pana." In timpane şi m horă, lăudaţi-L pe El" (Ps. 150 4); prin sunetul pe care-1 scoate pielea timpanului, Duhul arată Biserica, care cugetă la învierea trupului. „In strune şi în organe lăudaţi-L pe El"; Duhul spune că trupul nostru este un organ muzical, iar nervii trupului sînt strune, prin care trupul a primit o tensiune armonioasă şi scoate sunete omeneşti, cînd este atins de Duhul „Lăudaţi-L pe El în chimvale răsunătoare" (Ps. 150 5); Duhul spune că limba este chimval, care răsună, cînd buzele sînt lovite.

De aceea Duhul a strigat către omenire: „Toată suflarea să laude pe Domnul", pentru că Dumnezeu a ajutat toată suflarea pe care a făcut-o. Omul este, cu adevărat, un instrument muzical de pace: toate celelalte instrumente muzicale, de le vei cerceta, le vei găsi sau instrumente muzicale de război sau instrumente muzicale care aprind pofta, sau instrumente muzicale care aţîţă dragostea, sau instrumente muzicale care înverşunează mînia.

Noi ne folosim de un singur instrument muzical, de Cuvînt, singurul făcător de pace; cu el cinstim pe Dumnezeu; nu-1 cinstim cu psaltirea cea veche, cu trîmbiţa, cu timpan şi cu flault, de care aveau obiceiul să se folosească cei deprinşi cu războiul şi cei care dispre-ţuiau frica de Dumnezeu la serbările lor."

în continuare să vedem motivul pentru care au fost îngăduite instumentele muzicale în cultul iudiac.

Fericitul Teodorit al Cirului, explică foarte bine lucrul acesta în comentariul pe care-1 face la Psalmul 150, rostind astfel: „Pe organele acestea, leviţii de demult le întrebuinţau în Dumnezeiasca Biserică, pe Dumnezeu lăudîndu-L. Nu pentru că Dumnezeu se veselea de glasul acestora, ci numai scopul celor făcute îl primea. Cum că de cîntare şi de viersuri Dumnezeu nu se veselea îl auzim pe Domnul, zicînd Iudeilor: „Depărtează-ţi de la Mine glasul cîntărilor tale şi pe

glasul organelor tale nu-1 voi auzi". Deci, pe acestea le-a slobozit să se facă, vrînd să-i izbăvească pe dînşii de deşertăciunea idolilor. Că de vreme ce oarecare dintre ei erau iubitori de jocuri şi iubitori de rîsuri, şi acestea toate în capiştile idolilor se săvîrşeau, le-au iertat să facă acestea, prin aceasta trăgîndu-i pe dînşii şi cu vătămarea cea mai mică, ferindu-i de cea mai mare şi prin cele nedesăvirşite, mai înainte învățîndu-i pe cele desăvîrşite." (Tdc. la Psalmi de Teodorit al Cirului, edit. 1840, Buzău)

Şi acum, dacă nu te-ai plictisit, te rog să asculți părerea şi învățătura unuia dintre cei mai mari Teologi ai Bisericii noastre, Părintele Prof. Dr. Dumitru Stăniloae, referitor la cîntarea bisericească (religioasă) sprijinit pe Sf. Părinți.

Cmtarea îndulceşte cuvintele de rugăciune şi de slăvire ale credincioşilor şi deci şi inima celor ce le rostesc. Prin aceasta face mai dulce chiar conținutul rostit în chip cîntător şi deci persoana al cărui nume este lăudat şi rugat în chip melodios. Prin aceasta, cîntarea lipeşte mai mult inima de darul cerut sau primit, sau de persoana <le la care a cerut acest dar şi pentru care e lăudată în chip melodios. In felul acesta sporeşte plăcerea sau bucuria față de darul cerut sau primit şi iubirea față de persoana al cărui nume e rostit prin cîntare. Bucuria sau iubirea aceasta se manifestă în avînturi de entuziasm, în accente de duioşie, de dor, de hotărîre de a rămîne ataşat persoanei căreia i se adresează cîntarea şi voii ei, cu orice preț. Trezirea acestor sentimente stă în legătură cu faptul că prin cîntare se pun în relief adîncuri de taină, valori cu neputință de măsurat ale realităților, persoanelor şi darurilor cin-tate. . . De aceea cîntarea e modul cel mai propriu de a vorbi de[1], pre Dumnezeu, sau lui Dumnezeu, ea despre şi Celui cu neputință de cuprins în noțiuni precise, limitate şi exprimat în cuvinte *coici* punzătoare acestor noțini. Dar ea e şi modul cel mai propriu de a mulțumi din toată inima lui Dumnezeu, de a-L lăuda şi de a 1 ne ruga. Prin cîntare trăim taina lui Dumnezeu, ne unim cu existența Lui negrăită, accentuăm prin simțire marca dorință de a ne face parte de darurile Sale. Prin cîntare spunem mai mult decit putem exprima prin indiferent care cuvinte. Prin ea dăm un coi-ficient nemărginit admirației măreției Lui, bunătății Lui care întrece cuvintele noastre simplu rostite, exprimăm inexprimabilul, dar şi mulțumirea nețărmurită față de El, pe care nu o putem exprima prin simple cuvinte.

De aceea în toate religiile credincioşii se folosesc de cîntare pentru a-I mulțumi, pentru a expune în mod cit mai simțit, mai înduioşător,, lauda, mulțumirea, cererile, cum nu o pot face prin cuvinte simplu rostite.

După ce s-au constituit ca Biserică proprie, creştinii sînt îndem-nați de Sf. Ap. Pavel: „Umpleți-vă de Duhul, vorbind intre voi în psalmi, în laude şi m cântări duhovniceşti" (Efs. 5 18, 20). Aşa precum în orice mărturie plină de putere despre Hristos nu grăieşte numai credinciosul ci şi Duhul Sfînt, cum a spus Mîntuitorul, cu atît mai mult lucrează puterea Duhului în cîntările duhovniceşti.

De aceea Sf. Ap. Pavel, repetînd, cu alt prilej, acelaşi îndemn către adresanții săi, pune în evidență trebuința ca prin cîntările lor să se umple de cumințenie, de înțelepciune, pe care le pot dobîn-di „în numele lui Hristos şi mulțumind prin El lui Dumnezeu şi Tatăl" (Cols. 3 16).

De aceea cîntarea adresată lui Dumnezeu nu se dispensează de cuvinte, însă prin mlădierea lor afectivă descoperă şi trăiesc sensurile mai adinei şi mai iubitoare ale lucrării lui Dumnezeu dar arată şi o mulțumire mai adîncă pentru faptele lui Dumnezeu săvîrşite pentru noi.

Biserica Ortodoxă a evitat de aceea să introducă instrumente în cult, pentru că ele produc nişte sentimente care nu exprimă cunoştința clară a lui Dumnezeu despre care se ştie în mod limpede că e Persoană sau Treime de Persoane, nici faptele ce le-a săvârşit, deci nici o afecțiune personală directă a credinciosului. Melodia instrumentelor poate scufunda pe credincioşi m simțirea vagă a unui adine indefint, în care se pot topi toți, a unui adine care nu poate lua la cunoştință în mod conştient lauda, mulțumirea, cererea noastră, pentru fapte pe care poate nici nu le-a săvîrşit şi nici nu poate săvîrşi.

Biserica Ortodoxă lăudînd pe Dumnezeu cel in Treime, laudă faptele lui Hristos, Care, aşa cum le-a săvîrşit în istorie; le poate săvîrşi şi in continuare, sau aşa cum a venit în istorie aproape de noi, rămîne în continuare aproape de noi.

Cîntarea serveşte astfel întăririi în adevărurile credinţei tocmai întrucît le face, ca adevăruri despre persoanele şi faptele iubitoare ale lui Dumnezeu, trăite din inimă, scumpe inimii. . . Iar Sf. Vasile cel Mare întemeiază în alt mod necesitatea cîntării pentru conţinuturile credinţei'şi ale întăririi în virtuţi: „Deoarece Duhul Sfînt a cunescut neamul omenesc ca greu de condus spre virtute, şi pe noi, nesocotind înclinarea spre viaţa virtuasă, din pricina plăcerii, ce face? A amestecat plăcerea cîntării în dogme, ca prin plăcerea şi dulceaţa auzului să primim fără să ne dăm seama folosul cuvintelor, cum fac unii doctori înţelepţi, care dînd unor bolnavi să bea medicamente foarte amare, ung buzele paharului de mai multe ori cu miere' (Omil. la psalmul I). Iar în alt loc zice: „Cîntarea dă strălucire sărbătorilor, produce întristarea cea după Dumnezeu, căci cîntarea e lucrul îngerilor, e vieţuire cerească, tămîie duhovnicească. Este o invenţie înţeleaptă a Dascălului (Dumnezeu), care a meşteşugit ca în acelaş timp să cîn)tăm şi să învăţăm cele de folos. Prin ea se întipăresc mai bine în suflete învăţăturile". „In psalmii cîntaţi e teologia desăvîrşită, mai înainte vestirea lui Hristos în timp, ameninţarea judecăţii, nădejdea învierii, frica de chinuri, făgăduinţele slavei, descoperirea tainelor" (Ibid. , col. 213 B). . .

Credincioşi Ortodocşi cîntă la sfîrşitul Sf. Litrurgii: „Vă-zut-am lumina cea adevărată, luat-am Duhul cel ceresc". Toate aceste trei elemerfte ale cîntării comune: gindirea comună, dăruirea ei de către Dumnezeu trăit ca realitate prezentă şi dulceaţa Lui gustată în comun- se cuprind în următorul cuvmt al Sf. Ap. Pavel: „Iar Dumnezeul răbdării şi al mîgîierii să vă dea vouă să gindiţi la fel unii cu alţii potrivit lui Iisus Hristos, pentru ca toţi laolaltă şi cu o singură gură să lăudaţi pe Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos" (Rom. 15 5-6). . ." A gîndi aceleaşi între voi înseamnă a vedea împreună şi a cominica ceea ce trăiesc sau ceea ce văd" şi primesc împreună de la Dumnezeu: pe Hristos şi faptele lui ca realitate prezentă. înseamnă a le tăi şi vedea împreună prin Duhul Sfînt, prin Care Hristos se sălăşluieşte in credincioşi. Iar acesta îi ajută să laude" cu o simţire şi cu o gură (nu cu instrumente) pe Dumnezeu şi Tatăl Domnului nostru Iisus Hristos", deci, a avea trăirea întregii Treimi, a fi introduşi în iubirea Intre g ' Treimi, a li introduşi în iubirea dintre persoanele Sfintei Treimi.

Slăvirea cu o gură nu se poate realiza decât în cîntare. Cui în vorbire nu pot grăi toţi cei adunaţi deodată. Dai in această slăvire" ci o împreună simţire" şi cu o gură nu se anulează persoana, ei ele ci nstituie o simfonie prin inter comunicare, . . Caci El insasi produce in toti aceeaşi simţire a credinţei şi dragostei şi deci aceeaşi pornire de aL lăuda cu gurile lui unite, ca printr-o singura gură, care din contribuţia tuturor capătă o tărie de mărturisire ce devine a fiecăruia sau sporeşte tăria fiecăruia. . .

Eusebiu, episcopul Cezareei Palestinei, combătînd întrebuinţarea instrumentelor muzicale în Biserică, spune: „Noi cîntăm laude dumnezeieşti cu o chitară vie, însulfeţită şi prin cîntări duhovniceşti. Căci ceea ce place lui Dumnezeu mai mult decît toate instrumentele, este unirea întregului popor în cîntarea imnelor şi psalmilor" (Coment. la ps. 91). Persoanele se unesc mai deplin cînd îşi unesc glasurile în aceeaşi cîntare. Căci prin -glasuri se exprimă întreaga simţire şi gîndire a fiinţelor lor, sau fiecare simte fiinţa celorlalţi unită cu a sa. Orice individualism e depăşit. Credincioşii nu se aud ei între ei cînd urmăresc melodia executată de instrumente; nu simte unul vibratile fiinţei celuilalt in fiinţa sa, nu poartă în fiinţa sa vibraţiile fiinţei celuilalt. Nu se îmbogăţeşte cîntarea sa cu simţirea altora ca să o poată ţine aşa de mult în amintire. Poate că şi cînd aud împreună o cîntare executată de instrumente se realizează între ei o frăţie, dar nu e mărturisită, deci nici simţită ca vibraţie a unuia de către celălalt. El poate că se simte una cu toţi şi atunci, dar nu e sigur dacă se simt şi aceia una cu el. . .

Vorbind de folosul simţirii fiinţei celuilalt, vibrînd cu credinţa ei în fiinţa ta, nu înţelegem că cel ce are glas mai puternic să şi-1 pună la contribuţie ca să acopere pe cel al vecinului. De aceea Sinodul Trulan opreşte stigarea în cîntarea din Biserică şi cere să se cînte cu umilinţă, să nu se fălească unii cu glasurile lor (Canon 75).

Sf. Ioan Gură de Aur aseamănăglasurile celor ce cîntă împreună cu coardele unei chitare. Ele se întregesc, ele întăresc cîntarea şi dau, odată cu unitatea, bogăţia de nuanţe: „Glasurilenoastre -spune el-sînt ca şi coardele unei chitare, care scot sunete diferite, dar produc o armonie a-evlaviei. Căci credincioşi se deosebesc prin vîrstă, nu însă şi cîntarea în comun. Acelaş

ritm care conduce vocile face din toate o singură melodie, precum spune David, cînd cheamă toate vîrstrele la aceeaşi simfonie, zicînd(Ps. 150): „Toată suflarea să laude pe Domnul" (Omil. la Ps. 145).

Iar în alt loc tot Sf. Ioan Gură de Aur menționînd cuvîntul Psalmistului: „Laudă suflete al meu pe Domnul", declară: „Mai mtii a făcut-o aceasta cu singură limbă David. Iar acum pentru că el a încetat, se rosteşte aceasta de zeci de mii de limbi, nu numai cu cele de la noi, ci şi cu cele de pretutindeni din lume. Vezi că n-a murit, ci trăieşte? Căci cum a murit cel ce are atîtea limbi şi grăieşte cu atîtea guri? Cu adevărat mare este lauda. Căci curăţeşte sufletul nostru şi sădeşte în noi multă evla 'ie" (Omil. la Ps. 145). Se dă de înțeles aici că Duhul Sfînt este "el ce susține cîntarea prin atîtea limbi.

Iar în continuare zice: „Vrei să afli ce putere au imnele înălțate lui Dumnezeu? Cîntînd cei trei tineri, au stins focul babilonean ; mai bine zis nu l-au stins, ci ceia ce e mai minunat, arzînd focul au călcat pe el cu picioarele ca pe pămînt. Un imn intnnd la Pavel în închisoare a dezlegat lanțurile, a deschis uşile închiso-sorii, a cutremurat temeliile, a înspăimîntat de uimire pe paznic" (P.G., 55, col. 523).

Sf. Vasile cel Mare vorbeşte despre unirea lăuntică, morală, a celor ce cîntă în comun astfel: „Cine oare mai poate fi socotit duşman al altuia, atunci cînd îşi uneşte glasul cu al lui, pentru a aduce laudă lui Dumnezeu? Cîntarea împreună aduce cu sine tot ce poate fi mai bun; iubirea, făcînd din însoțirea glasurior un fel de trăsură de unire între oameni, aducînd credincioşii într-un singur glas" (Omil. Ps. I). . .

Tot universul este o uriaşă muzică generală, formată din nenumăratele melodii ale părților, iar în om se reflectă această muzică în mod deosebit prin afectivitatea lui conştientă. Totul e un imn de laudă nesfîrşit de bogat şl de variat, produs de Dumnezeu şi adresat lui Dumnezeu. Iar pentru că toată armonia aceasta negrăit de variată şi totuşi unitară are ca factor, saU ca armonizator pe Dumnezeu, se poate spune că toată este în El din veci în mod virtual, deşi El Însuşi este mai presus de ea.

Dar Sf. Grigore de Nyssa vorbeşte şi de o tulburare a muzicalității omului şi de modul în care poate fi restabilită.

Căci cuvintele omului se adresează prin firea lor semenilor săi şi acestea îl pot uni cu aceia, sau învrăjbi (fără să-1 poată rupe de ei), după cum se reflectă în ele ființa lui armonizară cu ceilalți prin virtuți, sau învrăjbită cu ei prin patimi; deci starea de muzicalitate a oamenilor se află actualizată în starea lui progresată în virtuți, precum disonanța lui se află în starea lui pătimaşă. De aceea în grăirea oamenilor pătimaşi nu mai este o muzicalitate, ea nu, mai este o armonie sau o simfonie, ci o larmă urîtă, nelumi-noasă, întunecată. Uneori oameni ce se urăsc pot îmbrățişa tă-cerea în raporturile dintre ei, dar o tăcere cruntă, o tăcere care-i chinuieşte, ca dovadă că ei sînt făcuți pentru vorbirea în armonie sau muzicalitate. In oamenii în ale cărOr covorbiri nu mai este o armonie şi nu se mai promovează unitatea prin ea, s-a instalat boala ființei care se manifestă în stricarea muzicalității ei.

în felul acesta înțelegem cum cîntarea comună în Biserică e şi ea un mijloc prin care se restabileşte armonia ființelor umane în Hristos, sau se înaintează spre o tot mai mare uniteta în Hristos cave va ajunge la desăvîrşire în viața viitoare, cînd oamenii vor slăvi pe Dumnezeu în mod neîncetat împreună cu îngerii, intr-o desăvîrşită armonie între ei, cînd în toată creațiunea va ii restabilit imnul netulburat de laudă înălțat lui Dumnezeu.

Dacă în glasurile unite ale credincioşilor ce-L laudă pe Dumnezeu e lucrătoare puterea Lui, cu atît mai mult simt în glasurile lor puterea laudei îngereşti. O spune aceasta Sfîntul Grigore ceva mai departe: „Mie mi se pare că prin cuvintele: „Lăudați pe Domnul în chimvale bine răsunătoare", tălmăceşte întînlirea firii noastre cu îngerii. Căci întînlirea aceasta a îngerescului cu omenescul, cînd firea omenească e redusă la starea ei de la început va produce sunetul dulce al mulțumirii prin unirea întreolaltă; iar unii prin alții şi unii cu alții vor înălța lui Dumnezeu mulțumirea pentru iubirea lui de oameni.

Noi credincioşii umani sîntem „un chimval", îngerii sînt un „alt chimval", spune Sfîntul Grigore de N ;ssa. Căci „eul-noi" îngeresc este mai deosebit de „eul-noi" omenesc, decît „eu" față

de ceilalţi credincioşi. Dar cele două chimvale se completează. Un singur chimval n-ar avea amploarea şi complexitatea sonoră pe care o au amîndouă.

Dar iată cuvintele Sfîntului Grigore de Nyssa:. „Aceasta o arată întîlnirea chimvalului cu chimvalul. Un chimval e firea mai presus de fire a îngerilor; celălalt chimval, zidirea cuvîntătoare a fiinţelor umane. Dar păcatul le-a despărţit pe acesta de acela. Deci, cînd iubirea de oameni a lui Dumnezeu îi va uni iarăşi pe unul cu altul, atunci vor cînta din nou ajnîndouă, unite între ele, lauda aceea, precum zice marele Apostol: „Toată limba să mărturisească, a celor cereşti, a celor pămînteşti şi a celor de sub pământ, că Domn este Iisus Hristos, întru slava lui Dumnezeu-Ta-tăl" (Filip. 3 10).

„Deoarece „lauda nu e frumoasă în gura păcătosului" (Ecl. 15 9).căci în gura lui ea e nesinceră, cînd va dispărea păcatul din toţi, toţi îl vor lăuda pe Domnul din toată inima, cu sinceritate, şi aceasta îi va uni pe toţi în sinceritate şi unul cu altul. Atunci „se va uni toată zidirea într-un singur cor, al celor de deasupra şi al celor de desubt, zidirea inteligibilă ca un chimval, şi cea despărţită acum prin păcat, dînd împreună un sunet frumcs al simfoniei tuturor". Atunci se va. împlini îndemnul „tcată suflarea să laude pe Domnul".

Sfîntul Maxim Mărturisitorul vede in special în cîntarea „ Sfînt, Sfînt, Sfînt e Demnul Savaot", „intenată de tot poporul", anticiparea viitoarei uniri şi egalităţi în cinste cu îngerii ce şe va arăta cînd împreună cu ei firea omenească va lăuda Dumnezeirea cea in trei Ipostasuri, datorită identităţii cu Ea în statornicia mişcării de-a pururea neschimbate in j jrul lui Dumnezeu. . . Cine intră într-o Biserică Ortodoxă şi aude comunitatea cîntînd, are de fapt senzaţia că a intrat în eternitate ; i se pare că cîntarea, prin liniştea ei contemplativă, n-a avut un început şi nu va avea un şfîrşit. (Preot Prof. Dr. Dumitru Stăniloae spic. din „Spirit, şi comun. în Lit. Ort. pp. 421-433).

Picturi pe procovete, vesminte preotesti pe fara Sf Mese

După aceea vine o creştină din lumea mare cu pretenţii vanitoase, la Sfînta împărtăşanie. Se mărturiseşte aşa cum obişnuia ea, îşi ia canon cinstit. Pregătindu-se de plecare, îndată -se întoarse ca cel ce a uitat Ceva şi începe, a înşira: „Cinstite Părinte, rogu-mă să mă iertaţi că vă reţin. Iacă, eu nu mă pot împăca cu toate cîte ne predică Preotul nostru paroh. Noi, cîteva creştine", cunoscînd puţin pictura după natură, frunze, flori, cren- gute..., ne-am apucat în loc de a coase ca înaintaşele noastre cu: arnici, mătase, fir de argint, aur pe: proco- veţe, aer, veşminte preoţeşti, diaconeşti, acoperămîntul Sf. Mese . . ., deoarece e mai migălos, ostenicios şi costisitor, a întinde ia nişte vopsele pe ele în formă de flori, crenguţe, cruci... în felul acesta lucrul e mai spornic, neostenicios şi mult mai puţin costisitor! Ei bine, preotul ne-a stricat tot curajul, susţinînd cu toată tăria să părăsim apucătura aceasta şi să urmăm pilda bună a prinţeselor, boie- roaicelor şi harnicelor romînce din trecut şi a unora din prezent. Ne-a hotărît cu Sf. Scriptură în mînă să nu mai mînjim niciodată stofele destinate pentru sfintele acoperăminte, veşminte preoţeşti, diaconeşti... cu vopselei Auzi! pictura noastră nu are loc pe acoperămintele şi veşmintele sfinte?!!! Drept să spun mi-a* căzut aşa de urît şi greu la inimă, încît nu vreau nici să- mi mai amintesc de el şi de predicile lui. Oare ce să mai facem?

Duhovnicul văzînd boala vanităţii acelor semi-pictoriţe prin mânjirea stofelor destinate pentru veşminte şi acoperăminte liturgice cu vopsele, adeseori chiar de la eterodocşi — ceva asemenea jertfei lui Cain, în loc de a pune suflet, osteneală şi ce-i mai de preţ — ca Abel în jertfa sa — pentru a se folosi, începe a o sfătui duhovniceşte. „Fiică! Eu preţuiesc rîvna celor ce lucrează înţelep-ţeşte pentru înfrumuseţarea Sfîntului Lăcaş cu veşminte preoţeşti, acoperăminte pentru Sfintele Daruri, acoperăminte pentru SI. Masă, dar numai aşa cum s-a lucrat în cursul acestor 19 sute de ani; nici decum aşa cum v-aţi luat îndemnul ecele cîteva persoane a lucră cu vopsele mai repede, neostenicios şi ieftin. întrebaţi ce să faceţi? Să părăsiţi neorânduiala aceea şi să lucraţi numai după buna rîndn ială a Bisericii mi Dumnezeu (1 Cor. 14, 40, 33). Mîntuitorul In Ghetsimani, rugîndu-se Tatălui Ceresc: „Părintele Meu, de etto cu putinţă, treacă de la Mine paharul acesta" (Mt, 26, 39, 42, 41. Mc. 14, 36—39)', încheie cu cuvintele: „Dar nu precum voiesc, Eu, ci precum voieşti Tu" (Lc. 22, 42-14). De vreţi a vă folosi, drept

aşa să faceţi, nu precum voiţi şi cum v-aţi obişnuit a face în vremurile acestea de pe urmă; ci aşa cum trebuie lucrat, după buna rînduiala. Precum Mîntuitorul lasă să se facă toate după voia Tatălui Său Ceresc, cum şi noi toţi în rostirea rugăciunii domneşti „Tatăl nostru" zicem între

altele: „Facă-se voia Ta..." aşa să faceţi şi voi aici, să vă lăsaţi obiceiul acela şi să lucraţi numai după buna rînduiala a Bisericii lui Dumnezeu. Numai aşa cum a poruncit El (leş. 26, 1 31; 28; 36, 35).

Pare-mi-se că voi mînjiţi stofele acelea pentru veşminte preoţeşti, acoperăminte şi îmbrăcămintea Sfintei Mese cu vopsele, pentru că nu ştiţi însemnătatea şi rostul lor! Ia să vedem ce înseamnă fiecare în parte:

Cele două procoveţe mici (acoperămîntul discului şi al potirului) închipuiesc scutecele curate în care Domnul nostru Iisus Hristos S-a învelit şi înfăşat de Maica Sa Preacurată, culcîndu-L în ieslea vitelor (Lc. 2, 1-7).

Giulgiul cu care a fost înfăşurat Trupul Domnului după moarte şi pogorîrea de pe Cruce şi mahrama cu care a fost înfăşurat Capul Lui cînd a fost pus în mormînt (Mt. 27, 57—60; Mc. 15, 43—46; Lc 23, 50 —53; Ioan 19, 39—42). Scutecele de înfăşare ca şi giulgiul şi mahrama de îngropare, se ştie sigur cum e şi obişnuit în toate vremurile, că n-au fost pictate sau întinse vopsele pe ele. Aşadar, nici procoveţele pentru acoperirea Sfîntului Disc şi Sf. Potir, nu-i iertat a se întinde vopsele pe dînsele.

Acoperămîntul mare cu care se acopăr Sfintele Daruri la Sf. Proscomidie, închipuieşte văzduhul care acopere pămîntul, cerul pe care s-a arătat steaua (Sf. Arhanghel Gavriil în formă de stea) luminoasă conducînd pe magi doi ani, din ţările răsăritului pînă la Betleem, unde era Pruncul Iisus Hristos născut; aşişderea şi piatra foarte mare pusă pe uşa mormîntuhii Domnului (Mt. 15, 16; 16, 3—4). Atît văzduhul, cerul şi piatra acoperitoare mormântului Domnului n-au avut vopsele întinse pe ele; deci, nici acoperămîntul cel mare nu-i iertat a se întinde pe el vopsele.

Aşişderea veşmintele diaconeşti şi preoţeşti nu-i iertat a întinde vopsele pe ele în felurite forme, deoarece îşi au însemnătatea lor anumită.

a) Stiharul alb închipuieşte strălucita îmbrăcăminte a îngerilor (Lc 2, 8-9; Mt 28, 2-3; Mc 16, 5; Ioan 20, 12; Lc 24, 4—7; F Ap 1, 10—11; Dan 10, 2—6); şi hainele albe cu care sînt îmbrăcate sufletele creştinilor — păstori şi păstoriţi — în ceruri (Evr 12, 23; Apoc 3, 4-5; 4, 1-4; 5, 4; 6, 9-11; 7, 9-17; 11, 16; Mt. 13, 43; Lc. 15, 22, comp. Dan. 12, 3). Stiharul alb ne reaminteşte de haina luminată cu care a fost îmbrăcat Mîntuitorul de

Irod în batjocură (Lc. 23, 77). Stiharul reaminteşte tuturor a urma „Pacea şi sfinţenia fără de care nimenea nu poate a vedea pe Dumnezeu" (Evr. 12, 14—15). O semi-pictoriţă, foarte nesocotită, a pictat la poalele unui stihar Serafimi! Unii Patriarhi ortodocşi poartă pe camilafcă trei Serafimi: unul deasupra frunţii şi doi pe umeri (Rev. B.O.R. o.c. 1958, nr. 7—8, pp. 589; 593; 595). Şi apoi diaconii şi preoţii care vor îmbrăca acela, să-i poarte jos la picioare?! Sera-*fimi* pe poalele stiharului diaconesc, preoţesc... nu-i iertat a se pune nicidecum; Heruvimii, Serafimii formează Tronul înalt al

Dumnezeirii (Is. 6, 1—3; Iez. 1; Apoc. 4), dar cei făcuţi cu vopsele pe poalele stiharelor ce însemnează? Cei ce le'îmbracă sînt deasupra si Heruvimii şi Serafimii jos la picioarele lor? ! Iată ce neorînduiala întunecătoare şi primejduitoare! Aceia arată că nu şi-au dat seama ce au făcut.

b) — Epitrafirul cu cruci însemnează Harul Sfîntului Duh, cel a toate săvîrşitor, care se pogoară asupra Preotului şi prin el asupra poporului credincios; jugul lui Hristos în practicarea învăţăturilor Evangheliei; simbolul gloriei şi al fericirii cereşti.

c) — Brîul închipuie puterea lui Dumnezeu dată sfinţitului lilurghisitor, pentru a strînge poftele trupeşti şi a lucra cu curăţie Dumnezeicştile Taine, ca ispravnic (1 Cor. 4, 7).

d) — Mînecuţele închipuiesc legăturile cu care ostaşii, slujitorii iudeilor şi căpetenia lor au legat pe Iisus în grădina Ghetsi-mani (Ioan 18, 22).

e) — Felonul, sfita (cam asemenea cu toga, ebraică, romană, greacă) simbolizează strălucirea Duhului Sfînt pogOrît în chip de porumbel şi rămas deasupra Mîntuitorului după botezarea în apele Iordanului (Mt. 3, 16; Mc. 1, 10; Lc. 3; 27- 2; Ioan 1, 32 —33). Strălucirea Duhului Sfînt deasupra Mîntuitorului în chip de nor luminos cînd S-a schimbat la Faţă deasupra muntelui Tabor (Mt. 17, 5; Mc. 9, 7; Lc. 9, 34—35). Care după patima Sa cea de bună voie, crucificarea, moartea, îngroparea, învierea şi înălţarea la ceruri, S a pogorît asupra Apostolilor în chip de limbi de foc (F. Ap. 2,

2-4) şi asupra celor ce se botează (F. Ap. 2, 38; 8, 12-17 9, 17-22; 10, 44; 11, 12-18; 19, 6; Efes. 4, 30). Felonul - cam în felul mantiei sau pelerinei fără mîneci pe care a purtat-o Mîntuitorul şi Sfinții Săi Apostoli (2 Tim. 4, 13), mai simbolizează dragostea cea mare, care acoperă mulțime de păcate, cuprinzînd toate poruncile legii (Ioan 15, 13; 1 Petru 4, 8; 1 Ioan 4, 16; Rom. 8, 35 39,I Cor. 13, 4—8; 13; Mt. 5, 44 —48); hlamida roşie cu caro a fost îmbră-cat Mîntuitorul do ostaşi în curtea lui Pilat (Mt. 27, 2$); curăția, sfințenia, drept al ea şi protecția lui Dumnezeii. Astfel, veşmintele diaconeşti, picoteşti, arhiereşti, simbolizând veşmintele îngerilor, ale Mîntuitorului, ale Sfintilor Apostoli, hainei albe şi hlamidei purtate de Mîntuitorul în ziua Patimii Sale ... şi alte strălucite însemnătăți, nu-i iertat a întinde vopsele pe ele. Aşişderea şi îmbrăcămintea frumoasă şi strălucită de deasupra Sf. Mese numită „In-ditia" nu trebuie zugrăvită cu vopsele. îmbrăcămintea aceasta închipuieşte: Dumnezeiasca- Mărire în care era învăluit Trupul Domnului atît în mormînt, cît şi după înviere.. .„îmbrăcămintea de deasupra Sf. Mese adevereşte şi Sf. Simeon Tesaloniceanul — fiind mai luminată, este Chipul Slavei lui Dumnezeu ... sau al hainelor Mîntuitorului care au strălucit ca lumina" (S. Tes. o.c. pp. 112) ... „Cînd se ruga El, S-a schimbat la Față înaintea lor. Chipul Lui s-a făcut altul. Fața lui a strălucit ca soarele şi hainele Lui s-au făcut foarte albe, strălucind ca zăpada, ca lumina, în ce chip un înălbitor pe pămînt nu poate să înălbească" (Mt. 17, 7—2-Mc. 9 2-3; Lc. 9, 28 -38 ; 2 Petru 1, 16). Strălucirea aceea a fost mult mai mare cînd a înviat din morți. Sf. Evanghelie ne adevereşte că: „îngerul Domnului pogorîndu-se din cer a prăvălit piatra de pe mormînt şi stătea'deasupra ei. El avea înfățişare strălucitoare ca fulgerul şi hainele lui albe ca lumina, încît străjerii s-au cutremurat şi au căzut jos ca nişte morți" (Mt. 28, 3—4; comp. Lc. 24, 4). Dacă slujitorul strălucea aşa de puternic, cu cît mai mult Stăpînul? !

Arătîndu-i-se Iisus din ce*r lui Saul aproape de Damasc, aşa de puternic a strălucit mărirea Sa, încît a orbit, numai vedea (F Ap 9, 3-9; 22, 6-77).

Acoperămîntul Sf. Mese luminat, strălucitor, simbolizează îmbrăcămintea nemărginit de strălucitoare a mărirei lui Dumnezeu, despre care adevereşte psalmistul, zicînd: „Domnul a împărățit, întru podoabă S-a îmbrăcat ... Cel ce Te îmbraci cu lumina ca şi cu o haină... " (Ps. 92, 1; 103, 1-3). Aşadar, nici pe acoperemin-tele Sf. Mese nu-i iertat a întinde vopsele, ci să se lase stofa curată, aşa cum este ea. Dacă poți țese, alege, lucra în gherghef sau coase* în stofă anumite semne sfinte: d.p.: cruci*, spice de grîu, ramuri de viță cu struguri, Duhul Sfînt în chip de porumbel, îngeri, Heruvimi, Serafimi ... bine; iar de nu, stofa pentru procovețe, veşminte preoțeşti, acoperămîntul Sfintei Mese, să se lase aşa cum este, curată cosind, cruci din galon de aur, argint, mătase sau stofă la locurile indicate în rînduială bisericească, drept aşa cum s-a făcut pînă în vremurile noastre, nu cum nu trebuie a se face.

**** Vezi Felonul (din a. 400 d.Hs.) al Sf. Ioan Gură de Aur cu cruci*** mia ***şi multe, lucrate cu fir de aur din Biserica episcopală a oraşului Roman; Sfinții Ierarhi în fcloane si sacose cu cruci din pictura Altarului*** Bisercu ***Mănăstirii Arnota (I.B.R. o.c. voi. II, p. 129; Ceaslov mic edit 1945, pp. 87; 285, 356 ş.a.).***

Piecum am văzut acoperămîntul Sfintei Mese simbolizează hainele Mintuitorului albe ca lumina cînd S-a schimbat la Față în muntele Vaborului, lumina cu care era învăluit Trupul Mîntuitorului proslavit după înviere, lumina necreată în care se îmbracă Dum*nezeu:* Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt (Mt 17, 2; Lc. 9, 29; F. Ap. 9, 3-9; 22, 6, 26, 3-15; Ps. 103, 1-2; lez. 1, 27-28; 3, 23; 8; 2, 4, Dan. 7, 9-10; 1 Tim.-6, 16; Apoc 1, 12-17) Aşadar, acoperă-mintele Sf. Mese trebuie a fi foarte curate, nemmjite cu orice vop-sele, mai ales de cele de la eterodocşi. Deci nimenea să nu cuteze *a* întinde vopsele pe ele. De voieşte careva, țeasă, aleagă, lucreze in gherghef, coase cu mătase, fir .. . cruci, spice de grîu, ramuri de viță cu struguri, îngeri, Heruvimi, Serafimi... iar a întinde vop*sele pe* ele sub formă de zugrăveli, nu-i iertat.

Haine cu vopsele întinse pe ele n-au purtat Sfinții strămoşi, Patriarhii, Proorocii, Arhiereii, preoții, împărații, israeliții, iudeii, Mîntuitorul, Apostolii şi toți urmaşii lor creştini dreptcredincioşi — păstori şi păstoriți — în cursul vremurilor, nici în prezent, ba chiar nici paginii. Şi cum cugetați unele pretinse creştine să întindeți vopsele pe Sfintele procovețe, pe aerul mare, pe veşmintele preoțeşti, *pe acop*erămintele de pe Sf. Masă (care simbolizează: scutecele, giulgiul, mahrama, hainele luminate ale Mîntuitorului, lumina Dum-nezeirii), pe cînd acestea

trebuie a fi foarte curate, fără zugrăveli *in* vopsele, flexibile şi libere de spălat din vreme în vreme?

în Biserica — Cortul Sfînt — Vechiului Testament, Domnul Dumnezeu însuşi porunceşte lui Moise „să facă zece covoare de in subţire răsucit şi din mătase: violetă, stacojie şi vişinie. în ţesătură să facă Heruvimi lucraţi (ales) cu măiestrie (leş. 26, 7) ,nu zugrăviţi cu vopsele sau picturi. Aşişderea mai porunceşte să facă o perdea (catapeteasmă, dveră) de in subţire, răsucit şi de mătase violetă, stacojie şi vişinie, cu chipuri de Heruvimi lucraţi cu măies-' *trie* in *ea* (leş. 26, 31) nu pictate cu vopsele. Domnul Dumnezeu *mai* porunceşte lui Moisi să facă la meşteri iscusiţi veşminte arhi-*eresti şi* preoţeşti, zicîndu-i: „Să faei lui Aaron, fratele tău, veş-minte sfinte arhiereşti şi fiilor lui veşminte preoţeşti, spre cinste şi podoabă. Vorbeşte meşterilor iscusiţi, pe care i-am umplut de duhul înţelepciunii şi al priceperii, să facă lui Aaron veşminte sfinte pentru ziua sfinţirii lui, cu care are să-mi slujească . . . adică: hoşen, efod, meii, hiton, chiar şi cingătoare. Acestea sînt veşmintele: sfinte ce trebuie să facă ei lui Aron, fratele tău . . . şi fiilor lui ca să-Mi slujească ca preoţi. Pentru aceasta vor lua aur curat şi mata suri violete[1], purpurii şi stacojii şi in subţire. Vor face efod lucrat *ni* iscusinţă din lire *de* aur, *de* mătase violetă, stacojie şi vişinie, rasucita *şi de* in răsucii ... şi brîul efodului . . . Sa faci *de asemenea* şi fiilor lui Aaron hitoane (tunici) şi cingători. Să le faci şi turbane pentru cinste şi podoabă" (Vezi pe larg leş. 28).

Vedeţi, pe veşmintele arhiereşti şi preoţeşti Dumnezeu însuşi a poruncit ca să se facă alesături, în ţesut sau brodat în gherghef ... şi nicidecum cu zugrăveli sau vopsele întinse pe ele. Dacă în Biserica Vechiului Testament, care era umbra celor viitoare (Evr. 8, 5 ; Colos. 3, 77), s-a păstrat porunca aceasta a lui Dumnezeu în facerea veşmintelor preoţeşti şi domniţele, prinţesele, boieroaicele, harnicele romînce din cursul vremilor, au făcut aşa; cu atît mai mult trebuie să faceţi voi în prezent în Biserici... Dar voi de unde aţi luat obiceiul acela străin de a scorţoşa stofele acelea, proco-veţele, aerul mare, stihare, orare, epitrafire, brîie, mînecuţe, fe-loane ... cu vopsele întinse pe ele? ! Cine v-a învăţat a face nerozia aceea? Cine v-a pus să lucraţi cu totul împotriva poruncii Dumnezeieşti? Şarpele cel vechi! Diavolul care din şarpe a înşelat pe Eva, apoi din Eva a înşelat pe Adam .. . vrăjmaşul ascultării de Dumnezeu! Veliar, lepădătorul. ascultătorii de Dumnezeu!

Am văzut pe la pănărămi, teatre ... cîte un bufon, clovn caraghios sau mimic, care stîrneşte rîsul prin glumele, schimonosirile, înfăţişarea, îmbrăcămintea şi strîmbăturilc lui. Unii din aceia aveau şi au, încă zugrăvit cu vopsele pe fundul şalvarilor largi (ca ai turcilor şi muntenilor noştri din partea Dunării), un soare cu raze, cu care se întorcea la public în semn de salut ironic, batjo-coritor. Acei puşi sub blestem şi afurisanie, purtau hainele acelea ale lor cu vopsele de picturi întinse pe ele pentru caraghioslîc . Şi voi acum cum aţi cugetat să faceţi zugrăvelile, neorînduielile acele potrivnice poruncii date de însuşi Domnul Dumnezeu, pe procoveţe, veşminte şi acoperămintele Sfintei Mese ale Altarelor, care au o aşa de mare însemnătate preinchipuitoare şi sfinţenie? !!!!

Aa-a-a! Ziceţi că aşa e frumos? Dacă e frumos aşa, apucaţi-vâ îndată şi vă zugrăviţi cu vopsele de acelea toată lenjeria, rufăria şi hainele voastre şi ale căsenilor voştri! Aşa-i că nu vreţi? De ce? Pentru că e urît, un fel de caraghioslîc, batjocură, ceva de rîs! Apoi dacă pe lenjeria şi îmbrăcămintea voastră aşa ceva ar fi- de tot rîsul, caraghioslâcul şi batjocura, apoi cum nu vă temeţi de Dumnezeu a face o aşa nerozie, caraghioslîc cu Sfintele procoveţe, aerul cel mare, cu veşmintele diaconeşti, preoţeşti... cu îmbrăcămintea Sf. Mese — Jertfelnic, Prestol — al Altarului? Ce nu cutezaţi a face cu lenjeriaNşi cu hainele voastre de zile lucrătoare şi cu cele de sărbătoare, cu atît mai mult să nu îndrăzniţi niciodată a face cu acoperămintele Sfintelor Daruri, a Sfintei Mese, cu veşmintele preoţeşti, diaconeşti şi cu alte lucruri.. . Poate susţineţi că preotid n-ar trebui ascultat fiindcă e singur, sau cu foarte puţini de părerea asta?! Dar voi ştiţi prea bine cum în cîmpul Deira, mii şi mi ioane de haldei şi altă lume se închinau uriaşului idol de aur al lu Nabucodonosor şi numai trei tineri, din puhoaiele acelea de lume n-au vrut să se închine făpturii (idolului) fără numai Făcătorului! Şi iată că aceştia sînt mai slăviţi decît toată mulţimea aceea mare! (Dan. 3). Aşa şi aîci, cei ce susţin buna rînduiala, deşi sint puţini, sînt veritabili ca griul, iar cei ce susţin devierile, neorînduielile. .. sînt nepreţioşi ca pleava şi golgoazele.

Vedeți? Preotul a avut şi are foarte multă dreptate a vă opri. Dacă Vireți să vă uşurați de păcatul greu al acestei neorînduieli, să stricați cum îți şti acea străină lucrare din Sf. Altar şi din Bise-rică. Altfel, vă răsturnați din Ierusalimul Ceresc în babilon, în adine, in iadul vremelnic şi veşnic (Apoc. 14, 8 — 11; 16, 19; 17; 18; 19, 20; 20, 10, 13-15; 21, 8; 22, 15). Aici Dumnezeu nu vă-iartă şi nici eu nu vă iert (Mt. 16, 19; 18, 18; Ioan 2t, 20-23). Neorînduielile lumeşti trebuiesc scoase afară din Sf. Biserică şi-întronate în locul lor sfintele rînduieli bisericeşti. Altfel, neorîn-duielile acelea lumeşti cufundă în prăpăd groaznic Bisericile acele Ce toi fac acele necuviințe şi neorînduieli; aşa cum s-au cufundat din lumină în întuneric mulțime de Biserici în Egipt, în Bizanț şi în alte părți ale lumii, transformîndu-se în geamii'sau moschei, ca Sf. Sofia... din Constantinopol ş.a. Aşa şi bisericile din vremurile, noastre în care hălăduiesc neorînduielile se primejduiesc a se babilona şi cufunda cu babilonul în adînc . . . Ascultați pe preot în ceea ce vă învață după Dumnezeu, altfel vă cufundați în întuneric, în abis, în pierzare, cu babilonul în care vă tot trageți. .. "

Cele 7 laude cu insemnatatea lor

O creştină din comitetul, bisericesc vine la scaunul Sfintei Spovedanii. După mărturisirea şi luarea canonului, uşurel, că cel respectiv, potrivit păcatelor ei nu se împăca cu el, începe a cîrti împotriva preotului său paroh. „Părinte — zise ea cam înțepată — preotul nostru paroh ne tot probozeşte mereu, ca să punem strajă gurii (Ps. 140, 3), să nu mai cîrtim! Sa nu mai clevetim, că ne prăbuşim din Ierusalim (Biserică) în Babilon şi cu Babilon cu tot în adînc, în iad, în iazând de foc(Apoc. 14, 8; 18, 2, 21-24; 19, 20; 20, 15). 'Aur că: sa vorbim lui Dumnezeu multe şi oamenilor puține, adică să *ne* rugăm mai mult... să citim cele şapte laude, să citim in Sf. Scriptură, în Viețile Sfinților, în cărți folositoare de Suflet ... Dar cine mai poate să facă aşa?!"

Duhovnicul auzind-o, se osteni a face muncă de lămurire cu ea, zicîndu-i: „Fiică! Preotul vă învață bine. în loc de a tot Iun buti, cleveti şi a-ți pune — cum zice Sf. Ioan Hrisostom — pe diavolul pe limbă, în urechi, în inimă (Ml. 15, 18-20; Mc. 7, 21-23), e mult mai bine a ți face gura izvoi de laude lui Dumnezeu, *a o* sfinți cu rugăciuni făcute în duh şi adevăr, cu cele sapte laude... şi cu citirea cărților sfinte. Ce? Vrei să cîrteşti că nu ai nici un folos din citirea zilnică a celor şapte laude? Aceea-i amăgirea şarpelui diavol. Vicleanul luptă să vă înşele şi pe voi, ca pe Eva în Rai (Fac. 3, 1—7; 1 Tim. 2, 74). Vrea să vă ție mereu în limbuția aceea deşartă, în înțelepciunea de jos, care-i pămîntească, trupească, drăcească. Preotul însă, trimis de Domnul ca înger al Său, se osteneşte să vă ridice la nivelul adevăraților creştini, Ia înțelepciunea de sus, la împărăția Cerurilor. Prin rugăciuni fierbinți,, preotul se osteneşte a vă face să vorbiți tu Dumnezeu; iar prin citirea Sfintei Scripturi şi a cărților sfinte, vrea să vă pregătească a vorbi, Dumnezeu cu voi. în cele şapte laude care unora ,mai lene-voşi vi se par grele de făcut, aflați nişte descoperiri foarte minunate. Despre: facerea lumii spirituale şi materiale, facerea omului — Adam şi Eva —, căderea lor, făgăduința Răscumpărătorului, întruparea Fiului lui Dumnezeu, activitatea mesianică, Patima, "Jertfirea, moartea, îngroparea, învierea, înălțarea la ceruri, şederea de-a dreapta Tatălui, conlucrarea în Biserică Sa Triumfătoare şi Luptătoare, Judecata, răsplata faptelor şi împărățirea în veşnicie cu toți urmaşii Săi dreptcredincioşi. Vreți a cunoaşte ce văd adevărații creştini în cele şapte laude şi la fiecare laudăJn parte? Ascultați:

în cele şapte laude creştinii văd: cei şapte stîlpi ai Bisericii (Prov. Sol. 9, 7), cele şapte Duhuri ale lui Dumnezeu (Is.,11, 2—3), şapte peceți pe cartea Sfînta, şapte sfeşnice de aur, şapte stele în mîna Fiului Omului, şapte ochi şi şapte coarne ale Mielului lui Dumnezeu, şapte îngeri cu şapte trîmbițe (Ape. 1 13 — 20; 45; 51; 6;. 82)

în rugăciunea din miezul nopții (Miezonoptica) ei văd suferințele Mîntuitorului din Ghetsimani, prinderea, legarea, ducerea la Ana, scuipările, bătăile şi nenumăratele rele; pogorîrea Lui cu sufletul în iad, sfărîmarea încuietorilor veşnice, biruirea, jefuirea şi scoaterea Sufletelor drepților; învierea Lui cu Trupul dîn morți şi din mormînt. . .

în Utrenie şi ora I-a ei văd: suferințele Mîntuitorului de la Ana la Caiafa şi de la Caiafa la Pilat, ca un făcător de rele, unde arhiereii cu fariseii, cărturarii, îl cleveteau ... şi făceau sfat cu poporul să-L răstignească (Mt. 26, 30 — 73 ; 27, 1—10; Mc. 14; Lc. 22, Ioan 18, 1-27).

în ora a treia văd Patimile Mîntuitorului, ducerea înaintea lui Pilat, la Irod, care împreună cu ostaşii săi batjocorindu-L şi rîzîndu-şi de El, L-au îmbrăcat în veşmînt luminat şi L-au trimis

înapoi la Pilat, unde a fost dezbrăcat de hainele Sale şi îmbrăcat în hlamidă roşie, I-au pus apoi cunună de spini pe cap, trestie în mînă, L-au batjocorit, bătut peste obraz, bătut la stîlp, schingiuit şi condamnat la moarte. La citirea şi ascultarea acestei ore, ei mai cugetă la Duhul Sfînt, Care, ca o suflare ce vine repede, s-a pogorît în casa în care se rugau Apostolii şi a stat deasupra lor în chip de limbi de foc, luminîndu-i şi făcîndu-i a grăi în imbi (Mt. 27, II-30; Mc. 15, 7-79; Lc. 23, 7-25; Ioan 18 28-40; 19, 1-16; F. Ap. 2, 7-47).

în ora a şasea cititorii celor şapte laude, văd pe Mîntuitorul purtîndu-şi Crucea din pretoriu la Golgota unde fără milă L-au despuiat de hainele Sale, L-au pironit pe Crucea mare cu patru piroane mari, între doi tîlhari. Pe ostaşii care au împărţit între dînşii hainele Lui, pe arhiereii, bătrînii, fariseii, cărturarii, sadu-cheii, poporul adunat, pe cei ce treceau pe acolo dimpreună cu tîlharul din stînga, cum îl batjocoreau. Văd, în sfîrşit, întunericul mare ce s-a făcut peste tot pămîntul, de la ora a şasea pînă la ora a noua (Mt. 27, 31-45; Mc. 15, 20 -33; Lc. 23, 26 -44; Ioan 19, 16-27).

In ora a noua ei văd pe Mîntuitorul spînzurat pe Cruce stri-gînd: „Mi-e sete!", adăpat cu oţet amestecat cu fiere. .. apoi stri-gînd cu glas mare: „Părinte în mîinile Tale îmi dau Duhul Meu," după care, pleeînduşi capul, şi-a dat Sufletul său Tatălui Ceresc. Atunci catapeteasma Bisericii (Templului) s-a rupt în două, de sus, pînă jos, pămîntul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat, mormintele s-au deschis şi multe trupuri ale Sfinţilor repauzaţi au înviat, care după învierea Lui au ieşit din mormintele lor şi intrînd în Sfînta cetate, s-au arătat multora (Mt. 27, 46 —54; Mc'15, 35—39; Lc. 23, 45-49; Ioan 19, 28-30).

în vecernie ei văd: Facerea lumii spirituale şi materiale, face*rea* omului, Adam şi Eva, coroana tuturor creaturilor. Preamă-*iiii a* Creatorului, Care toate le-a adus din nefiinţă la fiinţă; căde-*te.i* | *ii* oi opărinţilor noştri, canonisirea şi făgăduinţa trimiterii Răscumpărătorului, activitatea şi Jertfirea Sa pentru mîntuirea neamului omenesc. Văd pe Mîntuitorul cu Trupul mort spînzurat pc I *iine,* cum unul din ostaşi cu sulița a împuns coasta Lui, din care a *ieşit* Sînge şi apă. Văd pe Iosif şi Nicodim pogorînd trupul Domnului *de pe Cruce,* cum îl înfăşoară în giulgiu mare, ungîndu-L cu *iiiiie/ine* şi punîndu-L în mormînt îiou, fiind de faţă şi Maica. Preacurata *CU* Sfintele Femei mironosiţe care cu mari plîugei şi lînguiri priveau acestea (Mt. 27, 55—66; Mc. 15, 40—47 ; *Lc.* 23, 10 56; Ioan 19, 31-42).

în pavecemiță aceştia privesc cu adîncă evlavie *la:* durerile amare şi plîngerea cu lacrimi fierbinți *a...* Preacuratei Maicii Domnului, *a* Sfintelor femei mironosiţe şi *a* ucenicului iubit *la*

moartea *pe* Cruce şi înniorniînt*arca* Trupului Donuiulu.....itru

Iisus Hristos în inorinîntul nou Aşişderea văd şi potolirea Domnului

cu Sufletul înconjurat de oştirile îngereşti în iad, din care a eliberat Sufletele tuturor drepţilor ..."

După aceasta, un creştin din comitetul bisericesc, cu ceva cultură, vine la Scaunul Sfintei Spovedanii. îşi mărturiseşte păcatele, îşi ia canon mai uşurel, nesuferind pe cel cuvenit din diferite cauze. Apoi strîmbîndu-se ca de ceva neplăcut, zice: „Cinstite Părinte, drept să spun, eu sînt cam neastîmpărat la gură. Parcă sm viermi sub limbă! Nu-mi pot stăpnri gura nici în Biserică. Doar cînd dormitez, atunci mai tac. Preotul, cbservînd aceasta, adeseori ne atrage atenţia să ascultăm cu tcată luarea aminte sfintele Slujbe, Dumneze- iasca Liturghie, predica, Cuvîntul lui Dumnezeu, să nu mai dormităm, să nu mai vorbim, nici să rîdem, nici să ne mai tot răspîndim cu privirile şi mintea într-o parte, în alta şi înapoi, că ne păgubim, ne periclităm mîntuirea. . . Apoi! Drept să spun, mi-i tare ciudă pe el. Adeseori 1-sm bodogănit şi clevetit cum mi-a venit la gură. Că nu ne mai dă psce şi netot bate la cap cu atîtea cicăleli? ... Doar n-am sta acolo în Biserică ta nişte statui neînsufleţite! ..."

Duhovnicul, cunoscîndu-i îndată boala sufletească, se osteneşte a-1 convinge cum trebuie a sta binecredincicşii creştini în Sf. Biserică. „Fiule! Cu toţii ştiţi că Biserica e Casa lui Dumnezeu,, azilul celor în mizerii, limanul celor înviforaţi, cetate de scăpare a celor urmăriţi de vrăjmaşi şi bîntuiţi de duhorile viclene, casă de oaspeţi a celor răniţi de tîlhari, spitalul vindecatcr Sufletelor: bolnave, istovite, însărcinate, descurajate şi a celcr în agonie, „în Biserica lui Dumnezeu totul grăieşte mărire" (Ps. 28, 9). Adevăraţiâ creştini care veghează şi ascultă slujbele

cu atenţie, văd în Biserică cerul, văd strălucind Slava lui Dumnezeu în Biserica Sa. A dormita în Biserică e un păcat izvorît din indiferentism religics, lene, laşitate, ispita diavolilor. Vrăjmaşul acela al mîntuirii Sufletelor creştineşti împiedică pe creştini — păstori şi păstoriţi — a se ruga, prin: dormitare, vorbărie, rîs, răspîndire cu mintea la felurite griji şi deşertăciuni lumeşti. Şi ştiţi de ce? Pentru că diavolul nevrînd a se închina Dumnezeului tuturor, s-a lepădat din ceruri şi s-a făcut cu totul străin de împărăţia lui Dumnezeu. Iacă, pentru aceia ne sileşte şi pe noi cînd ne rugăm, acasă şi în Sf. Biserică, a dormita, a vorbi, a rîde, a ne răspindi cu mintea şi a zăbovi la felurite grijii şi deşertăciuni lumeşti; vrînd a lucra şi în noi ceea ce a pătimit el (P.o.c. 435, 9).

Un frate lenevos dormita în Biserică, pe cînd ceilalţi cîntaus şi ascultau cu evlavie Utrenia. Dormitînd el aşa, deodată vede îrs vis pe stăpînul Hristos răstignit că îşi întorcea ochii de la el, zicîn-du-i: „Slugă leneşă şi trîndavă, nu eşti vrednic să Mă vezi în Faţă, aşa somnoros şi cufundat în lene, pe cînd ceilalţi Mă laudă şi Mă slavoslovesc. Dar nici fericirea, nici împărăţia Mea Cerească nu o vei dobîndi, fiindcă lenevoşii în a Mă slavoslovi nu vor afla slava veşnică". Stăpînul S-a făcut nevăzut. Fratele s-a deşteptat, îngrozit de hotărîrea împăratului Ceresc şi s-a căit, îndreptat şi izbăvit de lenevire ... Astfel, a scăpat de muncile veşnice şi a moştenit împărăţia Cerului şi fericirea veşnică (M.P. o.c. pp. 129). Dacă a dormita la rugăciune şi în Sf. Biserică la Sf. Slujbe, e aşa de mare păcat, apoi a vorbi, a rîde şi a se răspîndi cu mintea la felurite deşertăciuni lumeşti, e un păcat mai greu, mult mai greu. Sf. Cuv. Petru, pově-ţuitorul călugărilor, văzînd pe Cuv. Pavel dormitînd în Biserică, 1-a ocărit... Altă dată văzîndu-1 iarăşi dormitînd în vremea slujbei, i-a dat o palmă ... după care s=a îndreptat şi n-a mai dormitat în Biserică (V. Sf. 15 dec. o.c. pp. 774—5). Iacă, şi de aici învăţăm să ne ferim de dormitarea la rugăciune, acasă şi în Sf. Biserică. Altfel, m periclităm mîntuirea. Aşişderea şi vorbăria şi rîsul în Biserică e un mare păcat.

Biserica e una, un singur Corp, deci numai un singur glas trebuie să se audă: a sfinţitului liturghisitor şi al cîntăreţului stranei sau corului! Vorbăriile ce se fac pe de lături, sînt asemenea-acelora care nu-şi pot stăpîni neputinţele. Se umplu de ruşine, groază şi păcat. Vorbăria şi rîsul în Biserică e o urîciune mare înaintea lui Dumnezeu. Unii văzători cu duhul au văzut dracii stînd călări pe grumazii şi spinarea celor ce vorbeau în Biserică. Noi mergem în Sf. Biserică să ne rugăm lui Dumnezeu, să ascultăm Cuvîntul Lui, aşa fel ca Darul Duhului Sfint să ne umbrească şi îngerul păzitor să ne acopere nu ca să vorbim sau să rîdem, ca să stea dracii pe grumazii sau pe spatele şi capetele noastre.

Sfîntă Pravilă bisericească hotărăşte celor ce au vorbit în Bise- ' rică, îndată să facă 100 de metanii, aşişderea şi cei ce au rîs, să facă 100 metanii pentru a se curaţi (P.B.G. pag. 12S). Altfel, rămîn împovăraţi. Sf. Ioan Colovul, auzind două persoane vorbind în Biserică, fjjgi repede, ocoli de trei ori chilia sa pentru a-şi curaţi urechile, ca să poată vorbi cu Dumnezeu (D. Ag. o.c. p. 423; P.o.c. 102, 25). „Cei ce vorbesc şi rid în Biserică îşi pierd nu numai rugăciunea sau pravila lor, ci şi pe a celor cu care vorbesc, a celor ce-i privesc şi a celor ce-i ascultă să audă ce vorbesc. Biserica este cer şi Dumnezeu este în ea (Fac. 23, 72-77; Lc. ÎS, 10; Mt. 23, 27; Apsc. 4-8; 21, 2—3), loc îngeresc, iar nu circiumă, tirg, piaţă, loc de vorbărie, rîs, amestecare de bărbaţi şi de femei, băieţi şi lele, distracţie Iu meascâ. Deci, cei care vorbesc, rid, se răspîndcsc cu mintea la griji sau deşertăciunii lumeşti, stau amestecaţi, parte bărbătească cu parte femeia ca in carrciumi şi petreceri anti creştineşt*i,* in Biserică, păgubesc mai mult decît cei ce dormiteaza la rugaciuni, nu pot vedea Faţa lui Dumnezeu. Nu pot vedea supranaturalele lucrări dumnezeieşti care se lucrează în Dumnezeiescul Altar şi în Sf. Biserică. Cei curaţi cu inima, care veghează cu toată însufleţirea, văd cu ochii sufleteşti minunatele lucrări dumnezeieşti care se fac în vremea slujbelor şi, în special, al Dumnezeieştilor Liturghii. Astfel:

Cînd Preotul pregătit pentru Liturghisire, se roagă în Biserică, văd cu ochii sufletului lor îmbrăcîndu-se de Dumnezeu cu Darul Lui. Cind îmbracă veşmintele, înţelegînd însemnătatea şi sfinţenia lor, văd Harul lui Dumnezeu cu care se îmbracă. Cînd proscomi-duieşte, văd pe Pruncul Iisus pogorîndu-Se din ceruri înconjurat de Sfinţii Săi îngeri, pentru a Se jertfi tainic sub chipul Pîiniî şi al Vinului; văd cek ce se fac în amintirea Naşterii Sale în peştera Betleemului, înfăşareâ cu scutece, culcarea în iesle, steaua călăuzitoare magilor, corul îngeresc ... Patima de bună voie,

răstignirea, jertfirea şi moartea Sa. în Sf. Agneţ, văd pe Mîntuitorul Hristos Dumnezeu-Omul, adică pe Mielul lui Dumnezeu Care ridică păcatul lumii (Ioan 1, 29-36; Is. 53, 7-8; F. Ap. 8, 32 — 33). în părticelele din dreapta şi stînga Agnețului văd Biserica Triumfătoare; iar în părticelele de desupt văd Biserica Luptătoare: cler, stăpînitori şi popor, vii şi repausați. Văd înfăptuindu-se aidoma cuvintele Sf. Simion Tesaloniceanul: „Am înțeles cum prin această închipuire şi istorisire a Sfintei Proscomidii, vedem pe însuşi Iisus şi întreaga Biserica Lui. în mijloc (îl vedem) pe Hristos însuşi, Lumina cea adevărată şi viața cea veşnică. El este în mijloc prin Agneț, iar Maica Lui de-a dreapta prin miridă, Sfinții şi îngerii de-a stînga, iar dedesupt întreaga adunare a credincioşilor dreptmări-tori. Aceasta este taina cea mare: Dumnezeu între oameni şi Dumnezeu în mijlocul dumnezeilor, care se îndumnezeiesc de la Cel ce după Fire este Dumnezeu, Care S-a întrupat pentru dînşii. Aceasta este împărăția ce va să fie şi petrecerea vieții celei veşnice: Dumnezeu cu noi văzut şi împărtăşit" (I.C.O. 264).

Cînd preotul ia liturghiile, creştinii care nu dormitează, nu vorbesc, nu rid, nu se răspîndesc cu mintea la griji şi deşertăciuni lumeşti, văd cum jertfele creştinilor luminați le ia îngerul şi le duce în cer, iar pe ale celor întunecați le arde în foc.

Cînd Preotul dă binecuvîntarea de Dumnezeiasca Liturghie, văd cu ochii sufleteşti: Altarul umplut cu foc dumnezeiesc şi Biserica cu lumini minunate, care se aşază pe capetele celor ce ascultă cu evlavie şi atenție Dumnezeiasca Liturghie. Aşişderea, la închiderea sfintelor uşi împărăteşti văd că: „împărăția lui Dumnezeu se sileşte şi silitorii o dobîndesc" (Mt. 11, 12); iar cei lipiți de cele pămînteşti şi pieritoare, rămîn afară în întunerec, ca fecioarele neînțelepte. Văd că ectenia mare deşteaptă poporul la rugăciune, că mulțimea îngerilor şi Maica Domnului se roagă lui Dumnezeu pentru feluritele ajutorări ale lumii. Văd în cîntarea celor trei antifoane cinstirea şi preamărirea Sfintei Treimi, Care conlucrează la mîntuirea oamenilor în vremile dinaintea arătării Luminii — Hristos Dumnezeu — în vremurile arătării Luminii (Mesiei) şi în vremurile următoare ale conlucrării luminii (Hristos) cu urmaşii Săi pînă la sfîrşitul veacului (Ioan 1, 4 — 14; 8,. 12; 12, 35—36, 46; Mt. 28, 18"—20).

în deschiderea uşilor împărăteşti pentru vohodul mic, ei văd deschiderea cerurilor pentru pogorîrea Mîntuitorului din sînurile Tatălui Ceresc şi întruparea Lui din P.S. Fecioara Măria; deschiderea uşilor Raiului sau împărăției lui Dumnezeu, pentru intrarea binecredincioşilor creştini — Păstori şi păstoriți — care se ostenesc aici în ascultarea, păzirea şi propovăduirea Cuvîntului lui Dumnezeu, din dumnezeiasca Evanghelie şi din celelalte Sfinte Scripturi. Aşişderea în aplecarea Sfințitului Liturghisitor, văd intrarea în taină a tuturor, a se pregăti pentru intrarea în împărăția lui Dumnezeu, care ni s-a deschis prin întruparea Mîntuitorului, venirea în lume, activitatea Mesianică, jertfa universală de pe Crucea Golgotei şi prin supunerea voilor noastre omeneşti voinței dumnezeieşti (Mt. 26, 39 —44; Filip, 2, 5 —11), văd arătarea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos cu Trupul omenesc, oamenilor.

In ieşirea şi intrarea cu Sf.- Evanghelie în Sf. Altar, văd ieşirea Mîntuitorului de la Tatăl Ceresc, pogorîrea din locaşurile cereşti în lume cu învățăturile Sale. în Sf. Evanghelie, în legătură cu rugăciunea şi binecuvîntarea intrării: „înțelepciune, drepți" şi cîntarea „Veniți să ne închinăm şi să cădem la Hristos, mîntuieşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu. . .", văd întruchiparea lui Hristos. în sfeşnicul cu lumini care merge înaintea Sfintei Evanghelii, văd lumina învățăturilor Evangheliei sau pe Sfîntul înainte Mergătorul şi Botezătorul Ioan şi alți Prooroci. în „înțelepciune, drepți", roştită la facerea Sfintei Cruci cu Sf. Evanghelie în uşile împărăteşti, văd pe Mîntuitorul Hristos Dumnezeu-Omul: "Puterea şi înțelepciunea lui Dumnezeu" (I Cor. 1, 18; 24—30), înaintea Căruia toți trebuie să ne ridicăm şi să stăm drepți. în intrarea Preotului cu Sf. Evanghelie în Sf. Altar, văd intrarea Mîntuitorului Hristos Dumnezeu în Mărirea Sa Cerească, după ce a predicat Evanghelia în lume.

în cîntarea întreit Sfînta, văd preamărindu-Se Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Ființă şi nedespărțita. Văd pe îngerii lui Dumnezeu ciulind; „Sfinte Dumnezeule..." împreună cu cîntăreții, cu corul sau cu toți binecredincioşii. In rosti ren preotului cu închinăciune către Sf. Proscoinidie; „Bine este cu vintat cel ce vine intru Numele Domnului". vad pe Hristos Dum-nezeu, prezis de Proroci, vestit in antifoane, aratat lumii; iar in

cuvintele: „Bine eşti cuvîntat pe Scaunul Slavei Tale, Cel ce şezi pe Heruvimi, totdeauna acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin", văd pe Hristos Domnul mergînd să-şi ia în stăpînire împărăția Sa veşnică (Dan. 7, 75-74, 27; 2, 44, 1—45; 6, 25 -27; Lc. 1, 32-33, I Cor. 15, 24 —28). în şederea Arhiereului împreună cu Preoții Liturghisitori pe sintron, care s-a binecuvîntat cu cuvintele de mai sus, ei văd pe Hristos Dumnezeu-Omul, şezînd pe Scaunul Dumne-zeirii de-a dreapta lui Dumnezeu Tatăl Ceresc (Mt. 16, 19; F. Ap. 7, 55; Mt. 22, 43-44; Mt. 12, 36; Lc. 20, 42; F. Ap. 2, 34; I Cor. 15, 25; Evr. 1, 13; I Petru 3, 22; Ps. 44, 7-8; 109, 1), iar în preoții liturghisitori ei văd pe Apostoli (Mt. 19, 28; 20, 21—23; Lc. 22, 28-30; I Cor. 6, 2-3; Apoc. 2, 26-28; 2, 31; 4, 4; 5, 8).

în tămîierea Altarului şi Bisericii la citirea Apostolului, aceştia, văd Darul Duhului Sfînt revărsîndu-se în toată lumea prin vestirea Evangheliei, umplînd inimile credincioşilor prin mireasma învățăturilor Mîntuitorului Hristos.

îri citirea Apostolului văd trimiterea Apostolilor la propov-duire în toată lumea (Mt. 28, 18 —20), văd pe Apostolul din a căiui carte se citeşte, stînd la spatele celui ce citeşte.

în citirea Dumnezeieştii Evanghelii ei văd pe Mîntuitorul Hristos Dumnezeu-Omul propovăduind mulțimii noroadelor. Aşişderea văd înşirați la uşile împărăteşti pe treptele cerurilor pînă la Tronul Dumnezeirii sute de îngeri luminați care, unii după alții iau cuvintele din Sf. Evanghelie rostite de Preot în uşile împărăteşti şi le duc înaintea lui Dumnezeu.

După ectenia stăruitoare, cele două ectenii mici ale chemaților în transportarea Sfintelor Daruri de la Sf. Prosccmidiela Sf. Masă , cu lumini, prin mijkcul Bisericii şi intrarea cu ele prin uşile împărăteşti în dumnezeiescul Altar, ei văd ultimul drum făcut de Mîntuitorul din Betaniâ la Ierusalim înaintea Patimei şi morții-Sale, adică intrarea cu triumf împărătesc în cetatea sfîntă, unde avea să se jertfească. Aşişderea mai văd: răstignirea, jertfirea Mîntuitorului pe'Cruce, mcartea pe Ciuce, pcgorîrea de pe Cruce şi alaiul de înmormîntare al Demnului, adică ducerea P.S. Său Trup de la Golgota la locul unde era săpat mormîntul. Deasemeni, mai văd şi a doua venire a Fiului Cmului pe norii Cerului cu putere şi multă glerie (S. Tes. o.c. p. 261). în preotul şi Diaconul ce poartă Sf. Disc şi Sf. Potir cu Sfintele Daruri, ei văd pe Iosif şi Nicodim, care au pegorît de pe Cruce Trupul Demnului, L-au înfăşurat în giulgiu şi mahrama cu miresme şi L-au pus în mormînt. în punerea Sfintelor Daruri pe Sf. Masă, văd punerea Demnului în mormînt, în cele două precovețe văd giulgiul şi mahrama cu miresme cu care a fost înfăşurat Trupul şi Capul Demnului. în steluța rămasă deasupra Discului, văd pecetea cu care s-a pecetluit piatra mormîntului; în închiderea uşilor împărăteşti, văd pogorîrea Domnului cu Sufletul în iad; în tragerea perdelei, împresurarea mormîntului cu străjerii cei mai ageri.

în cîntarea „Heruvicului", creştinii adevărați, lepădînd toată grija cea lumească, se văd pe ei înşişi închipuind sau asemănîndu-se tainic cu Heruvimii, cîntînd împreună cu dînşii Treimei Celei întreit Sfîntă şi primind pe împăratul tuturor, înconjurat de cetele îngereşti. . . în timpul cînd Preotul pomeneşte pe Ierarh, stăpînitor, autoritățile, căpeteniile oastei, oraşelor şi satelor şi pe toți binecre-dincioşii creştini vii şi repausați, văzînd Sfintele Daruri, se roagă ca tîlharul: „Pomeneşte-mă, Doamne, cînd vei veni întru împărăția Ta".

în sărutarea sfîntă a păcii, după rostirea cuvintelor: „Să ne iubim unii pe alții, ca într-un gînd să mărturisim pe Tatăl, pe Fiul şi pe Duhul Sfînt, Treimea cea de o Ființă şi nedespărțită", creştinii văd iubirea recomandată de Mîntuitorul Apostolilor şi urmaşilor Săi (Ioan 13, 34; 15, 72) şi sărutarea dragostei pe care în vremurile vechi apostolice şi patristice şi-o dădeau şi credincioşi (Rom. 16, 16; I Cor. 16, 20; I Petru 5, 14); iar în rostirea „Crezului" văd că iubirea unuia față de altul trebuie a fi însoțită de dreapta credință (ortodoxă), spre a se învrednici să ia parte la Sfîntă Jertfă.

în cuvintele „Uşile, uşile, cu înțelepciune să luăm aminte", văd îndemnul a urmări şi a asculta cu luare aminte mărturisirea Simbolului Credinței noastre creştineşti.

în rostirea de preot sau diacon a cuvintelor: „Să stăm bine, să stăm cu frică, să luăm aminte Sfîntă Jertfă în pace să o aducem", ei văd că trebuie a sta înaintea lui Dumnezeu drept aşa: bine, cu frică, cu trezire şi luare aminte, iar în răspunsul: „Mila păcii, jertfa laudei", văd că

darurile jertfei duhovniceşti, nemateriale, pe care credincioşii au a le aduce din partea lor, spre însoţirea adevăratei Jertfe adusă de preot în numele lor, sînt:

a) „Mila" despre care zice Domnul: „Milă voiesc, iar nu jertfă (Mt. 9, 13, 22, 7; comp. Osia 6, 6).

b) „Pace", după hotărîrea Mîntuitorului: „De-ţi vei aduce darul tău la Altar şi acolo îţi vai aduce aminte că fratele tău are ceva asupra ta, lasă acolo darul tău şi mergi mai înainte de te împacă cu fratele tău, apoi venind, adă darul tău" (Mt. 5, 22—21; Mc. 11, 25—26) şi a Apostolului: „Cît e cu putinţă fiţi în pace cu toţi oamenii" (Rom. 12, 75-26; Evr. 12, 14; Is. Sirah, 6, 6).

c) „Jertfa de lauda" cîntare sfîntă, preamarire cerută de Domnul prin psalmistul: „Jertfeşte lui Dumnenzeu jertfă de lauda... jertfa laudei Ma va slăvi" (Ps. 49, 11; 23; 31, 1-3; 60, 8) şi prin Apostolul: "Print-insul (Hlristoi) sa aducem jertfă de lauda pururea lui dumnezeu, adica roada buzelor ce se marturisesc Lui...

înfăţişaţi-vă trupurile voastre ca o jertfă vie, sfîntă şi plăcută lui Dumnezeu, ca o slujire a voastră cuvîntătoare . . ." (Evr. 13, 75; Rom. 12, 1). Jertfa aceasta de laudă o aduc ei în răspunsurile mari: „Cu vrednicie şi cu dreptate este" . . . „Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Savaot . . .", „Pe Tine te lăudăm .. ." şi „Axionul".

în binecuvîntarea cu cuvintele: „Darul Domnului nostru Iisus Hristos, dragostea lui Dumnezeu Tatăl şi împărtăşirea Duhului Sfînt să fie cu voi cu toţi", aceştia văd pe Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, revărsîndu-şi Harurile Sale, bogat, asupra Preotului şi a adunării credincioşilor.

La rostirea cuvintelor: „Sus să avem inimile!", creştinii privesc cu ochii Sufletului opera mîntuirii neamului omenesc! înt ru-parea lui Iisus, arătarea Lui pe pămînt, crucificarea, jertfirea, moartea, îngroparea, învierea, înălţarea la ceruri, şederea de-a dreapta Tatălui ... îşi înalţă inimile şi cugetele cu toată buna voinţă la adevăratul prieten credincios Care ne-a cîştigat mîntuirea, răspun-zind: „Avem către Domnul". „în această oră înfricoşată — *zice Sf.* Ciril al Ierusalimului — se'cuvine să avem inimile la Dumnezeu, *jar* nu jos la *cele* pămînt eşti, în această oră înfricoşată *se* cuvine toţi să părăsească grijile vieţii şi afacerile-casnice şi să aibă inimile in cer, la Dumnezeul ceh iubitor de oameni. . ." (Cateh, 23 mist. V.n. 4). „Ce faci, *frate,* întreabă *Sf. Efrem Şirul, n*-ai *promis* tu a *avea inima către Dumnezeu cînd a* exclamat Prootul: *„Sus* să avem *inimile" şi tu ai răspuns: „Avem* către *Domnul "Şi* nu te temi *tu* a *minţi în această oră* înfricoşata? *O* mare minune! Masa Părintelui Ceresc *este gata. Mielul* lui *Dumnezeu* se junghie, toate puterile cereşti *se roagă pentru* tine *împreună cu* preotul, Sîngele lui *Hristos* se varsă în Paharul *misterios* pentru *curăţirea tâ şi tu nu te* ruşinezi *şi* nu plîngi pentru *tine însuţi şi încă nu te rogi nici* pentru tine, nici pentru *altul?" (Sermo* 3).

în cuvintele preotului: *„Să mulţumim Domnului" şi răspun*sul: „Cu vrednicie şi *cu dreptate este a ne închina:* Tatălui *şi Fiului* şi Duhului Sfînt, *Treimea cea de o Fiinţă şi* nedespărţită", creştinii prin preot, mulţumesc veşnicului *Dumnezeu Care toate lc-a adus* din nefiinţă, ne-*a ridicat din căderi, a* făcut *toate,* pînă *ce ne-a suit* la cer şi ne-*a dat* împărăţie veşnică;

în cuvintele Preotului: „Cîntare *de* biruinţă: cîntînd, strigînd, glas înălţînd *şi* grăind", *cu* răspunsul: *„Sfînt, Sfînt, Sfînt! Domnul* Savaot! Plin-'este *cerul şi* pămîntul *de* Mărirea *Ta. Osana* întru cei din înălţime. Bine *este* cuvîntat Cel *ce* vine întru Numele Domnului. *Osana* Celui dintru înălţime", creştinii văd, după *Isaia Proo*rocul şi Sf. Ap. şi *Ev. Ioan,* Serafimii zburînd şi stînd împrejurul Domnului Dumnezeu, preamărindu-L *în* prima *parte a* acestei cîntări (Is. 6, 1—3; *Ape.* 4, 6—8); *iar* în *a* doua parte văd cîntarea poporului evreiesc la intrarea cu triumf împărătesc în Ierusalim a Domnului, Biruitorul păcatului, diavolului şi al morţii.

în cuvintele sfinţitului liturghisitor: „Luaţi, mîncaţi! Acesta este Trupul Meu, Care se frînge pentru voi spre iertarea păcatelor . . . Beţi dintru acesta toţi. Acesta este Sîngele Meu al Legii celei nouă, Care pentru voi şi pentru mulţi se varsă spre iertarea păcatelor . . . Ale Tale dintru ale Tale, Ţie îţi aducem de toate şi pentru toate... în vremea cîntării: „Pre Tine te lăudăm, pe Tine bine Te cuvîntăm, Ţie îţi mulţumim, Doamne, şi ne rugăm Ţie Dumnezeului nostru", în

cea mai sfîntă clipă din Dumnezeiasca Liturghie, ei văd, la chemarea Preotului, pe Duhul Sfînt care se coboară şi sfinţeşte Pîinea şi Vinul prin binecuvîntarea Preotului, prefăcîndu-le în P.S. Trup şi Sînge . . . Credincioşii îngenunchiaţi cred că: Sfintele Daruri nu mai sînt ca pînă atunci numai nişte simboluri, icoane sau închipuiri ale firii omeneşti a Mîntuitorului; ci însuşi P.S. Trup şi Sîngele Lui. Cred că văd cu ochii sufleteşti şi mărturisesc că sub înfăţişarea văzută cu ochii trupeşti a Pîinii şi a Vinului, proaduse şi sfinţite, sînt adevăratul Trup şi Sînge cu Care Mîntuitorul S-a născut din P.S. Fecioara Măria, cu Care a trăit pe pămînt, a pătimit, a murit pe Cruce, S-a îngropat, a înviat, S-a înălţat la ceruri *şi* şade de-a dreapta Tatălui în nemărginita Sa Mărire. Cred că sub înfăţişarea Pîinii sfinţite este: Trupul zămislit, format şi născut din pururea Fecioara Măria, Trupul cu care a pătimit acele multe: umiliri, ocări, loviri, scuipări, batjocuri, Trupul cu care a dat mărturii înaintea lui Ponţiu Pilat, Trupul cu care a fost crucificat şi a gustat fiere, Trupul cu care a murit pe Cruce şi a fost pogorît de pe Cruce. Trupul pe care L-au înfăşurat în giulgiu cu miresme *şi* mahrămă şi L-au îngropat. Trupul cu care a înviat din morţi şi din mormînt. Trupul cu care s-a arătat Apostolilor, ucenicilor şi credincioşilor Săi în timp de 40 de zile (F. Ap. 1, 9 — 10; Mc. 16, 19; F. Ap. 7, 55-56; Mt. 26, 64). Aşişderea ei cred că Vinul sfinţit este însuşi Sîngele care a ţîşnit din Trupul Domnului împuns cu sulița. Creştinii luminaţi, veghetori, luători aminte la cele ce se lucrea za în Biserică, cred cu tărie în prefacerea Pîinii şi Vinului în P.S. Trup şi Sînge al Domnului Iisus Hristos Dumnezeu Omul, *pe* temeiul cuvintelor Lui: „Acesta este Trupul Meu . . . Acesta este Sîngele Meu (Mt. 26, 26-^28; Mc. 14, 22-24; Lc. 22, 17- 20; I Cor. 11, 23 - 25; 10, 16—17; 20-21). Cred că prefacerea Darurilui este lucrarea Duhului Sfînt pogorît, despre Care Mîntuitorul a zis Apostolilor Săi: „Vă veţi îmbrăca cu putere de sus" (Lc 24, 49', F. Ap. 1, 4). Cred că e lucrarea Duhului Sfînt trimis de Mîntuitorul să rămîna cu noi în veci: „Duhul Adevărului *pe* care lumea nu poate să-1 primească, pentru că nu-L vede şi nici nu-l. cunoaşte. voi însă îl cunoaşteţi, căci cu voi petrece şi în voi va fi" (Ioan 14,

17). Acesta săvîrşeşte Tainele prin mîinile, limba şi dorinţa Preoţilor. De aici vedem clar că preoţia Noului Testament este un oficiu înfricoşat, mult mai superior preoţiei lui Aaron.

în cuvintele: „Mai' ales pentru Prea Sfînta, Prea Curata, prea binecuvîntata, slăvită Stăpîna noastră de Dumnezeu Născătoare şi pururea Fecioara Măria şi cîntarea „Axionului", creştinii văd pe Maica Domnului rugîndu-se pentru lume, pentru salvarea multor primejduiţi, pentru scoaterea multor Suflete din muncile iadului.

în pomenirea Ierarhului de către preot şi a tuturor din strană sau cor, văd purtarea de grijă a Mamei noastre — Biserica — de toţi fiii şi fiicele ei.

în cuvintele: „Şi ne dă nouă cu o gură şi cu o inimă. ei văd serafimul strălucitor ieşind din Sf. Altar şi zicînd creştinilor: „Staţi, bine toţi, cu frica lui Dumnezeu, într-un gînd bun, lăudînd Numele Domnului".

în cuvintele: „Să fie milele Marelui Dumnezeu şi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos cu voi cu toţi" şi răspunsul: „Şi cu duhul tău", -creştinii silitori se simt înălţaţi deasupra celor pămînteşti la Tronul Durnnezeirii în cerjiri unde e Hristos, Care zice: „Părinte Sfinte! . . . Eu pentru aceştia mă rog ... pe care i-ai dat Mie, că ai Tăi sînt... Păzeşte-i pe ei în Numele Tău ... ca toţi să fie una, precum Tu în Mine şi eu în Tine, aşa şi aceştia să fie una în Noi. . . Slava pe care ai dat-o Mie, am dat-o lor" . . . (Ioan 17).

în rostirea rugăciunii domneşti „Tatăl nostru", creştinii văd -cu ochii sufleteşti pe Dumnezeu Tatăl şi Duhul Sfînt înconjurat de Serafimi, pogorînd deasupra Pruncului Iisus Hristos pe Sfînta Masă; iar în Sf. Biserică văd pe îngeri, zicînd: „Tatălnostru" . . . dimpreună cu creştinii (Vezi „Dumnezeiasca Liturghie" cu însemnătatea ei", p. 2677 de autor).

în rostirea Liturghisitorului: „Pace tuturor" . . . „Capetele voastre Domnului să le plecaţi", credincioşii văd duhovniceşte îngerii ieşind din Sf. Altar ţinînd în mîini cununi strălucitoare de aur, pe care să Ie pună pe capetele celor meritoşi, ca odinioară pe capetele celor 40 de Mucenici din iezerul Sevastiei (V. Sf. 9 martie) şi a altor Sfinţi Mucenici şi Mucenice.

în cuvintele: „Cu Darul şi cu îndurările şi cu iubirea de oameni a Unuia-Născut Fiului Tău, cu care' împreună eşti binecuvîntat, cu Prea Sfîntul şi Bunul şi de viaţă Făcătorul Tău Duh, acum

şi pururea şi în vecii vecilor Amin", creştinii văd noianul bogăţiilor milostivirii dumnezeieşti pe care El îl varsă cu multă dărnicie asupra •creştinilor — păstori şi păstoriţi — binecredincioşi.

în încingerea diaconilor cu orarul cruciş şi apropierea de împărtăşire în Altar, creştinii văd pe Serafimii care stau în ceruri înaintea Prea Sfîntului Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, acoperindu-şi fetele cu aripile lor şi slavoslovindu-L neîncetat (Is. 6, 1—3; Apoc. 4, 6-8).

în cuvintele: „Să luăm aminte: Sfintele Sfinţilor", cu înălţarea Sf. Agneţ, văd înălţarea Domnului pe Cruce, trăgînd la Sine pe toţi urmaşii Săi (Ioan 3, 13 — 16; 12, 32) şi înţeleg că: „Sfintele", adică dumnezeiescul Trup şi Sînge al Domnului, se dau cu folos numai celor sfinţi, adică binecredincioşilor — păstori şi păstoriţi — care vieţuiesc creştineşte, duhovniceşte; care s-au pregătit în chip deosebit si s-au făcut vrednici să le primească (Mt. 5, 3—16; 11, 28 -30 ; 24, 45-47; 25, 1, 4, 10; 15-23; 34-40; 46; 26-28; I Cor. 10, 16-17; 11, 26; 2 Tim. 4, 5-8; Apoc. 1, 27, 11; 17, 26-28; 3, 5, 21; 21, 7; 22, 14) şi nu oricăror nepregătiţi (Mt. 25, 45; 48-51, 1-3; 8-12, 22 -30, 41-46 ; 9, 76-77; 22, 11-14; Mc. 21-22; Lc. 5, 36-37; 1 Cor. 10, 74; 79-22; 11, 27-32).

în împărtăşirea sfinţiţilor liturghisitori, creştinii veghetori văd pe Mîntuitorul împărtăşind pe Sfinţii Apostoli la Cina cea de Taină şi urmaşilor în cursul vremurilor pînă la sfîrşitul veacului. în împărtăşirea monarhului, clerului inferior şi a credincioşilor creştini din Biserică, văd pe Hristos împărtăşindu-i prin preoţii Săi. Sf. Arhiereu Nifon a văzut în timpul sfinţirii Darurilor şi a săvîrşirii înfricoşatelor Taine că s-a apropiat unul din îngeri, care era mai luminat şi luînd un cuţit, a junghiat Pruncul. Acelaşi înger a luat Sîngele ce curgea din Corpul Pruncului şi 1-a turnat în Pahar; iar pe Prunc L-a pus iarăşi pe Disc. După aceasta îngerul a stat iarăşi în a sa rînduială, în mulţimea îngerilor pe stăteau de faţă, cu multă cucernicie. După ce s-au făcut acestea, s-a început împărtăşirea cu Dum-nezeieştile Taine. Atunci a văzut Sfîntul că feţele unora din cei ce se împărtăşeau erau luminate ca soarele; jar ale altora erau întunecate şi înnegrite ca ale unor arapi. în acel timp îngerii care stăteau înainte, luau seama, care şi cum se apropie de Dumnezeiasca împărtăşanie..., îngerii, pe credincioşii care se~împărtăşeau cu vrednicie, îi încununau, iar de către cei ce se împărtăşeau cu nevrednicie, se întorceau şi se mîhneau... După împărtăşirea credincioşilor, Pruncul (Demnul nostru Iisus Hristos Euharistie) S-a aflat iarăşi întreg în mîinile îngerilor, cu care S-a înălţat la cer (V. Sf. 23 dec. o.c. pp. 1192-3).

în ultima arătare a Sfintelor Taine cu cuvintele: „Cu frică lui Dumnezeu, cu credinţă şi cu dragoste să vă apropiaţi..." şi ducerea lor la Prosccmidie, văd ultima arătare a Domnului, ucenicilor Săi, pe Muntele Măslinilor şi înălţarea Lui la ceruri. Dumnezeu Tatăl stînd pe Sf. Masă, iar Dumnezeu Fiul stînd pe Jertfelnicul Prosccmidiei, de-a dreapta Tatălui în slavă.

în cădirea Sfintelor, însoţită de cuvintele: „Înalţă-Te peste ceruri, Dumnezeule..." şi „Totdeauna acum şi pururea..." vad Darul Duhului Sfînt, pe care Domnul L-a dat după înviere prin suflare Sfinţilor Săi Apostoli... şi că El după înălţare, petrece cu noi, adevăraţii creştini — păstori şi păstoriţi — pururea în veci, adică şi după a doua venire. „Iată Eu sînt cu voi pînă la sfîrşitul veacurilor" (Mt. 28, 20). în această ultimă arătare a Sfintelor, mai văd şi ultima arătare a Dâmnului ca Drept Judecător în ziua de apoi.

în rostirea ecteniei: „Drepţi primind: Dumnezeieştile, Sfintele, preacuratele, nemuritoarele, de viaţă făcătoarele, înfricoşatele ale lui Hristos Taine...", cu ecfonisui: „Că Tu eşti Sfinţirea noastră...", văd coborînd din ceruri un înger puternic, înfricoşat, care ia păcatele preotului scrise pe o hîrtie şi le arde in foc. Astfel Preotul rămîne curat, săvîrşind Dumnezeiasca Liturghie.

în rostirea rugăciunii Amvonului, văd pecetluirea tuturor rugăciunilor liturgice; iar în sfinţirea colivei văd: simbolul*credinţei noastre în viaţa veşnică, păstrarea curăţiei, reînvierea tuturor drepţilor cu trupuri glorioase.

In rostirea: „Binecuvîntarea Domnului peste voi, cu al Său Har şi cu a Sa iubire de oameni, credincioşii văd şi simt binefacerile rugăciunilor Sfinţilor din ceruri şi binecuvîntarea Mîntuitorului Hristos Dumnezeu-Omul, coborînd ca o rouă şi ploaie binefăcătoare peste ei, însoţindu-i la casele, gospodăriile şi lucrările lor. Plini de bucurii cereşti şi încredere în Dumnezeu, ei cîntă: „Casa lui Israil a nădăjduit spre Domnul, ajutorul şi scutitorul lor este Casa lui Aaron a nădăjduit spre Domnul, ajutorul şi scutitorul lor este. Cei ce se tem de Domnul au

nădăjduit spre Domnul, ajutorul şi scutitorul lor este. Domnul pomenindu-ne pe noi ne-a blagoslovit, blagoslovit-a casa lui Israil, blagoslovit-a casa lui Aaron. Blagoslovit-a pe cei ce se tem de Domnul, pe cei mici şi pe cei mari. Adaugă Domnul spre voi, şi spre fiii voştri. Blagosloviți sînteți voi Domnului, Celui ce a făcut cerul şi pămîntul" (Ps. 113, 17—23).

După încheierea Dumnezeieştii Liturghii, în miruirea credincioşilor de Preot, adică în ungerea lor cu untdelemn sfințit din candelă pe frunte în Semnul Sfintei Cruci rostind la fiecare: „Ajutorul meu de la Domnul Cel ce a făcut cerul şi pămîntul", văd coborîrea Duhului Sfînt peste Biserica, adunarea binecredincioşilor creştini, cler şi popor — adică un fel de pecetluire cu semnul darurilor dumnezeieşti, pe care le-a dobândit fiecare din cei ce au luat parte la sfintele slujbe (laude) şi la Dumnezeiasca Liturghie cu toată pietatea şi luarea aminte. Aşişderea în primirea Sfintei Anafore ca arvună sau mîngîiere, în locul dumnezeieştii împărtăşanii pentru cei care nu sînt pregătiți a se împărtăşi, văd o sfințenie şi ajutor minunat.

Copilul evreu scăpat de moarte prin Sf. Ana/oră. în vremea arhipăstoriei lui Epifanie în Constantinopol, se întîmplă o minune foarte însemnată. E un obicei de mult timp în Constantinopol ca, atunci cînd rămîne pîine sfințită, să cheme copiii de la şcoli spre a o mînca. într-o zi, cînd rămăsese asemenea pîine, chemară copiii, între care se afla şi fiul unui sticlar evreu. Acel copil, întorcîndu-se acasă, mai târziu decît de obicei şi părinții săi întrebîndu-1 de ce a întârziat, el le istorisi cum s-a dus la Biserică cu ceilalți copii şi ce a mâncat acolo. Tatăl său supărîndu-se foarte tare, âl luă pe copil şi-1 aruncă ân cuptorul unde făcea sticlă. Mama sa jelea necontenit pe fiul său şi negăsindu-1, alerga pe stradă şi umplea văzduhul de strigătele sale. A treia zi, chemîndu-şi fiul la uşa sticlăriei şi auzind că-i răspunde, sparse uşa şi găsi pe fiulsău stînd în mijlocul cuptorului, fără ca focul să-i fi făcut vreun rău. Cînd îl întrebă cum a fost apărat de flăcări, el răspunse că de multe ori a fost cercetat de o Doamnă îmbrăcată cu haină de purpură, care-i adusese apă, stinsese cărbunii ce se aflau în jurul Iui şi care-i dăduse de mîncare. Fiul şi mama sa au fost botezați şi primiți în cler. Tatăl său însă, refuzînd cu îndărătnicie Botezul, a fost spânzurat în cartierul Lyce, din porunca împăratului Justinian, ca ucigaş al propriului său fiu (Is. Bis. Evagrie, pp. 152—3).

Acestea le văd adevărații creştini, care nu dormitează în Sf. Biserică, nu vorbesc deşertăciuni, nu rîd, nu fac hasmodii, nu se răspîndesc cu mintea la grijile veacului acestuia, nici la felurite deşertăciuni lumeşti. Preotul care vă sfătuieşte să vegheați şi să urmați cu toată atenția sfintele laude şi Dumnezeiasca Liturghie are toată dreptatea, deci, credincioşii sînt îndatorați ad asculta, ca să se poată folosi vremelnic şi veşnic. Altfel se primejduiesc groaznic. Creştinul lămurindu-se, plecă mulțumit de la Scaunul Sfintei Spovedanii, preamărind pe Dumnezeu Care l-a luminat prin trimisul, anghelul său... (Mal. 2, 7).

O creştină, îmbrăcată cam aproape de buna cuviință, se apropie gînditoare, abătută îngenunche la Scaunul Sfintei Spovedanii, se mărturiseşte, îşi ia ca-nonul cam uşurel... Ridicîndu-se din genunchi, gîn-dind la o mare pasiune sufletească, zice: „Prea cinstite Părinte Duhovnic, eu am fost veşmîntară şi eclesiarhă la Biserica noastră parohială unde din vechime slujeau

mai mulți preoți. Unul dintre preoți ținea foarte mult la buna rînduiala a Bisericii, încît aproape în toate predicile ne explica rostul ei; iar cînd observa făcîndu-se neorînduili, ne tot atrăgea atenția, ca să o curmam cu ele, altfel cădem din Ierusalimul Ceresc în babilon, în adine, în iad (Ape. 14, 8; 18, 2, 21-24; 19, 20; 20, 15). Majoritatea s-a ridicat împotriva lui cu felurite atitudini ostile. în oficiul său preoțesc i se făceau felurite necazuri... încă m-am asociat şi eu cu cei mulți, făcîndu-i felurite şicane, ca să se ducă de la noi, să nu-1 mai vedem în ochi. Ca veşmîntară, îi dădeam anumite veşminte în batjocură, mohorîte, vechi, rupte, ponosite, cîrpite, mucegăite... Ca ecle-siarhă îi dădeam cădelnița tot în batjocură, ca şi cum aş fi dat ceva foarte ordinar unui om de nimic. Totdeauna îi iscodeam orice mişcare, îl urmăream pas cu pas, cum urmăresc reflectoarele, avioanele străine, ca orice alunecare (Ps. 37, 16), s-o trîmbițăm în toată lumea, pentru a-1 demoraliza, discredita, doborî sau alunga, ca să ne dea pace a rămîne în obiceiurile noastre. Preotul răbda, slujea şi tăcea... Uneori mă mustra grozav conştiința! Poate o fi păcat...!"

Preotul duhovnic ascultîndu-o cu atenție, îi răspunde îndurerat: „Păcat, păcat şi încă un păcat monstruos, uriaş. Preotul care simte că e preot, vorbeşte evangheliceşte adevărul curat, mîntuitor de suflete şi luptă din răsputeri a reîntrona şi a păzi buna rînduiala în Biserică care-i Casa Dumnezeului Celui Viu. Acesta este preotul lui Dumnezeu. Acesta este preotul care slujeşte cu îngerii şi cu Sfinții lui Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Ființă şi nedespărțită. Preotul, sfătuidu-vă după Dumnezeu, v-a învățat bine; iar majoritatea lumii aceleia zăcîndă în cel rău (1 Ioan 5, 19; comp. Mt. 13, 14-15; 12, 43-45; Rom. 1, 22; 3, 10—18; Ps. 53, 1—5; 81, 5), împotrivindu-vă preotului ca vrăjitorii Egiptului, Ianis şi Iamvris lui Moisi, lui Dumnezeu v-ați împotrivit, deci v-ați înşelat groaznic (2 Tim. 3, 8 — 13).

Prin îmbrăcarea în batjocură a preotului (care vă trăgea la adevăr şi buna rînduiala) cu veşminte mohorîte, închise, vechi, ponosite, rupte, cîrpite, mucegăite... v-ați ataşat de împăratul Irod şi Pilat cu ostaşii lor, care au îmbrăcat pe Mîntuitorul în batjocură (Lc. 23, 77, 6 — 72; Mt. 27, 26—31), după care au fost pedepsiți groaznic: Irod sfîrşindu-se în mizeriile negre ale exilului (+37) şi Pilat în temniță, sinucigîndu-se (cam. 39) şi ostaşii lor prăbuşiți în iad, după felurite morți cumplite (Ps. 33, 27). în haine umile, de batjocură, într-un fel de saci, umblă proorocind cei doi martori ai Domnului, neimpozanți (neimpunători, nemăreți, nefalnici, ne-arătoşi) pentru mîndrii, păcătoşi din jurul lor şi fiara apocaliptică care-i hărțuieşte, luptă, atacă, omoară... după care vor învia, dar potrivnicii lor sînt groaznic pedepsiți vremelnic şi veşnic (Apoc. 11, 3—13). O grea pedeapsă vă urmăreşte şi pe voi care prin sfatul vrăjmăşesc şi fapta aceea satanică, v-ați ataşat de Irod, Pilat şi ostaşii lor, de țiărțuitorii şi răzbunătorii martorilor — trimişilor lui Dumnezeu. Aşişderea servirea preotului ostenitor în a vă învăța bine după Dumnezeu, dîndu-i cădelnița în batjocoră, nesărutîndu-i mîna, după sfatul safanic făcut în umbră, după perdea cu potrivnicii lui şi ai adevărului, te-ai despuiat de binecuvîntare şi te-ai îmbrăcat în blestem... „N-au voit binecuvîntarea — zice psalmistul David — şi se va depărta de la ei (individul, clica) sau adunarea aceea a satanei" (Mt. 26, 3—5; Ps. 2,1-2; 82, 3-17; Mc. 4, 1-2; Lc. 22, 7; Ioan 11, 47—53; Apoc. 2, 9; 3, 2), care se împotriveşte trimisului lui Dumnezeu; „au iubit blestemul şi va veni asupra lor. S-au îmbrăcat cu blestemul ca cu o haină şi a intrat ca apa înlăyntrul lor şi ca untul de lemn în oasele lor... Să le fie lor ca o haină cu care se îmbracă şi ca un brîu cu care pururea se încinge. Aceasta este plata celor ce mă clevetesc pe mine la Domnul şi asupra celor ce grăiesc rele asupra Sufletului meu... îmbracă-se prigonitorii mei cei ce mă clevetesc (necinstesc) în ocară (necinste) şi să se acopere ca cu o manta cu necinstea lor" (Ps. 108, 1—2; 16—19, 28).

Bucuria — satisfacția — aceea satanică a lui Irod, Pilat[1] dimpreună cu a ostaşilor la batjocorirea lui Iisus şi a lumii zăcîndă în cel rău, în frunte cu antihristul lor, pe care ați manifestat-o şi voi împotriva preotului — trimisul lui Hristos Dumnezeu (Mt. 10; Ioan 17, 18; 20, 27), vă îmbrînceşte în mari greutăți, primejduiri, prăpăduri şi csîndă. Cam aşa prigonea Radu IV cel mare, domnitorul Țării Româneşti (f 1508) pe Sf. Ierarh Nifon, sfătuind boierii şi poporul să nu-i dea cinstea arhierească, aclică nici mîna să nu i-o sărute. Acea necinste din partea acelora a fost o dezbrăcare de binecuvîntare şi îmbrăcarea în blestem, cum a arătat mai sus Psalmistul. După plecarea Sf. Nifon din țară... şi repausarea lui în Sf. Munte, s-au făcut mari tulburări de la cei bisericeşti şi de la boierii jămînteni, mari lupte sîngeroase între partide, greutăți, secetă şi fcamete mare. Voievodul Radu a căzut în boală cumplită şapte ani întregi. Din cauza slăbiciunii şi a pelagrei, a fost pus în rădvan şi dus din loc în loc pentru cîrmuirea treburilor țării. Mai pe urmă tot trupul lui s-a umplut de răni, din care ieşea duhoare aşa de urîtă şi nesuferită, încît nu putea să se apropie cineva de el; apoi a murit în chinuri grele. După îngroparea sa, s-a cutremurat mormîntul lui trei zile. Văzînd toate aceste pedepse, mulți din creştini, ziceau: „Asta este pedeapsa lui Dumnezeu, pentru necinstirea şi alungarea Sf. Nifon" (Vezi pe larg V. Sf. 11 august. D. Ag. o.c. pp. 617—619; Istoria rom :nilor de Giurăscu ş.a.) Vedeți răsplata necinstirii sfinților liturghisitori şi a neorînduielilor introduse şi menținute în Biserică? Feluritele neorînduieli cufundă Bisericile în care hălăduiesc.

Bătrînii din Agapia—Neamț, povestesc că la Agapia Veche s-a scufundat o Biserică, încît i se vedea numai vîilul turleloi şi curcile din apa lacului Aşişderea despre o Biserică cufundată în părțile Buhuşului—Neamț, Snagovului — Ilfov ş.a. din cauza terenului şubred, mocirlos... Noi,

creştinii, păstori şi păstoriţi — ai secolului XX sîntem încă siliţi a povesti că s-au scufundat multe Biserici creştine din cauza şubrezeniilor spirituale, a neorînduielilor ce se cuibăreau la temeliile lor. Bisericile care îşi curăţesc temeliile lor de viermii neorînduielilor, stau pururea înaintea Domnului; iar cele care îi aduc, menţin şi susţin cu tenacitate, îndărătnicie şi obrăznicie se surpă cu mare prăbuşire (Mt. 7, 24—27; comp. Iez. 13, 10 — 16; 1 Cor. 3, 9 —15). Să luptăm din răsputeri a scoate neo-rînduielile din Biserică, în locul cărora să întronăm adevăratele rînduieli sfinte, bisericeşti şi numai aşa Biserica va sta pururea.

împingînd pe preot — păstorul sufletesc-care s-a trudit şi se munceşte să vă tragă în calea vieţii, la buna rînduială, v-aţi împins şi vă împingeţi pe voi, asemenea fecioarelor neînţelepte de, la lumină în bezna întunericului (Mt. 25, 1—17), din Biserica lui Dumnezeu, în babilon, în adînc, în iad. Voi care hărţuiţi şi ponegriţi preotul care se munceşte să vă tragă de la întuneric la lumină, din neorînduieli la bune rînduieli Sfinte, sînteţi asemenea diavolului care tenta prin şarpe pe Eva şi prin Eva pe Adam (Fac. 3, 1—5), asemenea satanei care apăsa pe dreptul Iov înaintea lui Dumnezeu (Iov 1 ; 2), asemenea blestemaţilor israeliţi care-1 sfîşiau pe blîndul împărat David cu clevetirile lor (Ps. 108,' 7-7.9, 29; 118, 61, 110; 139, 1 —r5; 140, 11), asemenea satanei care ponegrea pe Arhiereul Isus (Zah. 3, 7), asemenea diavolului care ispitea pe Mîntuitorul în pustie cu scopul viclean de a-L atrage din ascultarea de Dumnezeu la răzvrătirea lui (Mt. 4, 1—11; Mc. 1, 12 — 13; Lc. 4, 1—13), asemenea arhiereilor, bătrînilor şi întreg sfatului evreesc, care'cu multă răutate şi viclenie căutau mărturie mincinoasă asupra lui Iisus ca să-L omoare pe El (Mt. 26, 59; Mc. 14, 55).

Voi care hărţuiţi şi tulburaţi cu sfat diavolesc pe preot în ofi- ciul său preoţesc, ba ceva de necrezut (!) şi în dumnezeiasca Liturghie, sînteţi asemenea evreilor şi paginilor care, ori de cîte ori aflau pe sfinţii Apostoli, ierarhi şi preoţi în slujire în dumnezeiasca Liturghie, îi tulburau, hărţuiau... le făceau multe rele, după care s-au prăbuşit în groaznice prăpăstuiri şi morţi cumplite. Voi sînteţi asemenea ereticilor demonizaţi care au prigonit şi prigonesc groaznic Biserica — păstorii şi păstoriţii — lui Dumnezeu pînă ce s-au prăbuşit şi se prăbuşesc în groaznicele munci vremelnice şi veşnice. Voi care hărţuiţi pe sfinţiţii liturghisitori, pentru că nu zic. ca voi şi nu vor a rămîne în neorînduielile voastre, Cum iudeii hărţuiau, urau şi sfătuiau a Omorî pe Hristos, pentru că zicea ca Dumnezeu şi nu ca ei, sînt viţele Sodomei şi sadurile Gomorei, struguri otrăviţi cu bobiţele amare. Vinul vostru e venin de şerpi, otravă cumplită de aspidă (2 Lege 32, 32—33). Nelegiuirea aceea a voastră strigă la cer, ca odiniaoră răutăţile Sodomei şi Gomorei (Fac. 18, 20-21; 19, -11).

Aşadar, voi în loc de a hărţui pe preotul care vă atrage la buna rînduială, trebuie a vă hărţui pe voi pentru a ieşi din acele multe neorînduieli şi a intra în buna rînduială a Bisericii lui Dumnezeu, în loc de a înveşmînta — ca Irod şi Pilat cu ostaşii lor — pe Hristos, în batjocură pe preotul lui, să vă fi îmbrăcat cu sac şi umilinţă pe voi. în loc de a necinsti pe preot să vă fi necinstit, umilit pe voi înşivă (Mt. 10, 14-15; 40-43; Lc. 10, 16). De nu vă veţi pocăi, îndrepta şi face roade bune, vrednice de pocăinţă, vă veţi pedepsi şi voi groaznic ca Irod, Pilat cu ostaşii lor, Radu vodă cu boierii şi ascultătorii lui, ca potrivnicii celor doi martori — trimişii lui Dumnezeu. Reveniţi grabnic la bunele rînduieli puse în Biserică (Ier. 6, 10 — 19) mai'înainte de a cădea în mîinile Dumnezeului Celui viu (Evr. 10, 19—31). Creştina se trezeşte, se căieşte, pleacă hotă-rîtă a se îndrepta, a face roade vrednice de pocăinţă şi a duce o luptă de lămurire şi contra neorînduielii acesteia.

La Scaunul Sf. Spovedanii veni apoi şi îngenunche, cam agale, un fiu al parohiei, crescut la oraş; în care se răcise focul credinţei. Se mărturisi şi apoi ridicîndu-se in picioare, începu a vorbi cam de sus: „Părinte Duhovnic! Te-am auzit din cînd în cînd vorbind despre ale credinţei, despre Suflet, despre Dumnezeu, despre fapte bune, despre viaţa viitoare, judecată şi răsplată după fapte... Eu, drept Să spun, nu pot crede în Dumnezeu şi ca mine mai sînt şi alţii mulţi".

Preotul duhovnic privindu-1 cu milă, se apucă şi face muncă de lămurire cu el, sfătuindu-1 astfel: „Fiule! Omul înţelept îşi agoniseşte tot ce e bun şi leapădă ceea ce e rău, nefolositor, primejdios. Aşa şi aici: credinţa în Dumnezeu trebuie a ne-o agonisi şi păstra pururea; iar necredinţa s-o lepădăm pentru totdeauna. Credinţa adevărată în Dumnezeu este: o lumină

Inlocuieste necredinta cu adevarata credinta

lăuntrică.. un can- delabru care luminează şi încălzeşte Sufletul, ochiul luminat care luminează toate cunoştinţele şi împuterniceşte înţele- gerea, e asemenea unei lămpi aprinse care luminează casa şi locul unde se află. Credinţa drept măritoare este: lumina Sufletului, uşa vieţii, temeiul mîntuirii vremelnice şi veşnice.

Credinţa în Dumnezeu, însoţită de fapte bune, ne înviorează, ne sfinţeşte, ne înfiază lui Dumnezeu, ne face nemuritori. Această credinţă vie, lucrătoare şi foarte folositoare trebuie să v-o agonisiţi şi păstraţi pururea. Vestitul Newtlon, marele fizician englez, cînd venea vremea în vorbire să rostească Numele lui Dumnezeu, îndată îşi lua pălăria de pe cap. Astfel rostea el numele lu. Dumnezeu, numai cu capul descoperit. Pentru oamenii desăvtrsiţi în ştiinţă nu există nici un fel de conflict intre ştiinţă şi credinţă (Paul Termier, savant francez al vremurilor noastre).

Necredinţa face viaţa greoaie, plictisitoare, fără vlagă, nesuferită. Necredinţa este asemenea unei rădăcini putrede/nimiceşte şi cel mai puternic arbore. Necredincioşii: ochi au, dar nu văd; urechi au, dar nu aud... (Is. 6, 9-10; Mt. 13, 13-15; Mc. A 12; Lc. 8, 10; Ioan 12, 40; F. Ap. 28, 26 -27; Rom. 11, 8-10). Hi caută un Dumnezeu pe care să-L descopere şi cuprindă cu mintea lor mărginită, cu raţiunea lor iscoditoare în a explica totul. Argumentările filosofice şi teologice cele mai iscusite nu le poate da adevărata credinţă care lipseşte fiinţei lor sufleteşti. Vorbirile despre Dumnezeu îi plictisesc, nu le primesc, li se pare ceva de necrezut, nu vor să audă de Cuvîntul lui Dumnezeu (Ier. 6, 10;20 7—13 18, 18; 8, 47; 1 Ioan 4, 6).

Acum vreo şaptezeci de ani un învăţat european călătorea prin Africa şi umbla printre mulţimea negrilor sălbatici şi fără cultură de pe la ecuator, stînd de vorbă cu cîte o ceată din ei. învăţatul le povestea despre fel de fel de lucruri care erau în ţara sa. Le spunea că arborii din ţara sa sînt cu totul altfel decît' cei de la ei şi fac altfel de fructe; le spunea că: locuinţele, casele europenilor sînt cu totul altfel decît bordeiele lor primitive. Apoi le vorbi despre trenuri, telefoane, telegrafe... despre mersul vremii, despre anotimpuri.... Africanii îl ascultau cu uimire şi cu neîncredere. Mai pe urmă învăţatul le spuse că în timpul iernii, în ţara sa, ploile cad în chip de fulgi de gheaţă care se aştern acoperind pămîntul şi casele, cu o pătură groasă de apă îngheţată, albă şi moale ca bumbacul, groasă de cîte 1/4, 1/2, 1, 2 metri. Le spuse că apele de prin lacuri, gîrle, rîuri mici şi mari se întăresc de frig aşa de tare, încît trec peste ele-oamenii şi căruţele cu boi sau cai ca pe un pod întins. "Peste apele acelea îngheţate se poate trece cu elefanţi şi cămile sau care mai încărcate cu mari greutăţi. Negrii aceia care nu văzuseră în viaţa lor ape îngheţate, ci numai apele lor încălzite de arşiţa soarelui, socoteau povestirea învăţatului european o minciună. Neîncrederea lor izbucni cu putere: „Minţii Minţi!... Vrei să-ţi baţi joc de noi! Ne socoteşti aşa de proşti, ca să credem de bune poveştile acelea goale!!!" Adevărat, proşti erau! Pentru că socoteau ceva adevărat numai ceea ce vedeau şi ştiau sau puteau cuprinde cu minţile lor mărginite, cu puţintică lor minte.

Un profesor vestit merse la o adunare de orbi, pentru a-i vedea. Vrînd să le facă o plăcere, începu să le vorbească despre minunatele privelişti îneîntătoare care ne împresoară. Aşa, el le grăia despre poieni şi pajişti, despre munţi înalţi cu prăpăstii înfiorătoare, despre mari păduri seculare, înălţimi foarte mari, despre izvoare, pîraie, gîrle, rîuri, fluvii şi mări, despre grădini cu flori, despre mulţimea culorilor cu care Dumnezeu a împodobit lumea asta... Pe cînd vorbea, mai aprins, unul din orbi se ridică în picioare şi-i vorbi răstit, în numeie tuturor orbilor din adunare: „Ia mai lasă-ne în pace, domnule, cu scornirile d-tale! Ce ne tot spui nouă astfel de bazaconii? Ce ne bagi în cap lucrurile acelea care sînt cu neputinţă? Ce? Vrei să înghiţim noi toate născocirile d-tale? E-e-e-e! Da, prea ne socoteşti strimţi la minte!" După aceea s-au ridicat în picioare toţi orbii din adunare, vociferînd asupra profesorului care le vorbea un adevăr pe care ei nu-l puteau cuprinde, fiindcă le lipsea un simţ „văzul". Aceasta se face şi cu cei surzi. Dacă i-ai duce la o Biserică mare unde se liturghiseşte şi cîntă un cor foarte frumos, unde preotul vestit predică cu multă claritate, Cuvîntul lui Dumnezeu, ei nu aud nimic ca şi cum nu s-ar liturghisi, n-ar cînta corul, n-ar predica nimeni. Iacă, aşa se întîmplă şi cu cei necredincioşi. Precum orbii nu pot pricepe frumuseţea unei îneîntătoare privelişti, a unei artistice picturi şi surzii nu aud armonioasele cîntări, slujbe, liturghisiri şi folositoarele predici, tot aşa şi necredincioşii nu pot simţi în fiinţa lor credinţa adevărată cu binefacerile ei. Acelora le lipseşte cîte un simţ, unuia văzul, altuia

auzul; iar necredincioşilor le lipseşte simţul credinţei adevărate. Fiecare par a fi oameni întregi, dar, în realitate, au lipsă cîte ceva de foarte mare preţ, pentru a se conduce cît mai bine în viaţă. Grea e orbirea, nesuferită e surzenia... dar necredinţa e mult mai grea, mai nesuferită şi mai primejdioasă decît toate.

Necredinţa l-a prăbuşit în pierzare. Acum vreo 30 de ani s-a aflat sub un stejar mare, dintr-o pădure seculară, cadavrul unui tînăr. Lîngă el era revolverul cu care îşi curmase firul vieţii. în buzunarul hainei s-a găsit un petic de hîrtie în care sinucigaşul îşi arăta numele, pronumele şi domiciliul. Dedesubt urmau cuvintele acestea: „Cel ce-mi va descoperi trupul, află că eu, care acum zac mort aici, am trăit în tinereţea mea cinci ani după învăţăturile Evangheliei şi sfaturile Bisericii. în tot timpul acela am fost mult mîngîiat şi deplin mulţumit. într-un moment nesocotit însă, am ajuns în tovărăşia unor necredincioşi care îşi ziceau liberi cugetători. Aceia m-au adus aici, unde mă aflu astăzi. Rog pe bunii creştini să-mi ierte pasul acesta nesocotit care, fără îndoială, îi va supăra, îmi cer iertare de la venerabilul Părinte, care pe vremuri mi-a fost duhovnic bun, ale cărui poveţe de le-aş fi urmat, n-aş fi ajuns în starea aceasta în care mă aflu acum. Apoi rog mai ales pe părinţii mei iubiţi să-mi dea iertare de gestul acesta nesocotit, cărora prin moaîtea mea cumplită, le voi pricinui o îndurerare foarte mare, o înmulţită suferinţă în iubirea şi în credinţa lor părintească. Luasem hotărîrea să fiu sprijinul bătrinetelor lor. Regret însă că nu mi o mai pot împlini. Nu mai pot suporta viaţa...". Iată unde 1-a dus necredinţa!

Şi de aici putem să vedem clar că: credinţa adevărată, vie şi lucrătoare este cea mai temeinică cîrmă a vieţii oamenilor. Vai şi amar de aceia care nesocotesc şi îşi pierd această binefăcătoare cîrmă a credinţei!

Necredinţa a prăbuşit întreaga familie. într-un ziar francez („La Croix de Calais" 1897), aflăm următoarea întîmplare: un socialist se lăuda într-un restaurant, în faţa tovarăşilor săi, că în sfîrşit a izbutit, după trei ani de muncă, să izgonească credinţa din Sufletul soţiei sale. Natural, să fie lăudat de tovarăşii săi de idei ca un adevărat socialist. La întoarcerea acasă însă, socialistul nostru vede că în faţa locuinţei lui era îngrămădită o mare mulţime de oameni. întrebînd ce s-a întîmplat, i s-a răspuns că în casa lui s-a petrecut o mare nefericire. Omul intră în casă şi aici descoperi un. tablou îngrozitor: soţia sa şi cu cei trei fii ai lui zăceau morţi pe podele, scăldaţi în sînge. Lîngă femeie găsi o hîrtie, pe care erau scrise următoarele cuvinte: „Cît am avut o religie am putut să sufăr toate chinurile vieţii, fiindcă mă întărea Dumnezeu în Care credeam. Din clipa în care însă bărbatul meu mi-a ucis credinţa, am înţeles că nu mai are nici un rost viaţa cu toate suferinţele ei. Şi atunci mi-am luat viaţa, împreună cu a copiilor mei, care nici ei nu mai puteau avea nici un rost ca să trăiască (C.D.M. o.c. 95).

Cîţi dintre cei ce-şi curmă zilele singuri, nu cugetă la fel ca femeia aceasta căzută în ghiarele necredinţei! De aici reiese clar că fără de religie, nu poate trăi cineva o viaţă adevărată, plină de putere, înţelepciune, pace şi mulţumire în mijlocul încercărilor. Fără buna credinţă nu pot convieţui îh încredere .unii cu alţii. Oscilarea, disperarea, crima, sinuciderea, viclenia, hoţia şi feluritele împătimiri pierzătoare de viaţă şi de Suflet se încuibează şi se întind ca rîia, lepra..: în mijlocul oamenilor lipsiţi de credinţă. Credinţa bună însă înzestrează pe oameni cu prevederi, conştiinciozitate, cinste, hărnicie şi cu toate însuşirile «bune ce le pot avea, cultiva şi folosi cu succes Sufletului omenesc. Acum, fiule, după ce ţi-am arătat urmările credinţei şi ale necredinţei, ieşi grabnic din babilonul răutăţilor şi te sileşte a intra în Ierusalimul ceresc. Mergi în pace la casa ta, leapădă necredinţa şi fii credincios în toată viaţa pentru a te folosi vremelnic şi veşnic". Penitentul plecă mulţumit, edificat sufleteşte şi hotărît a vieţui în credincioşie, creştineşte în toată viaţa sa.

La Scaunul Sf. Spovedanii veni apoi un om înstărit dihtr-o parohie vecină. îngenunche, îşi mărturiseşte cam grăbit felifrite păcate: împotriva Duhului Sfînt, păcate strigătoare la cer, păcate împotriva celor zece porunci, adică nesocotirea dragostei de Dumnezeu şi de aproapele, păcatele capitale, ucigătoare de Suflet şi felurite păcate străine, de care se făcuse vinovat în viaţa sa.

Părăseşte păcatele. Duhovnicul vrînd cu orice preţ a scoate din necurat, curat (Ier. 15, 19; Is. 1, 2 — 18; Ps. 5, 7; Lc. 19, 1—10; 15; Apoc. 7, 14), se apucă să facă muncă de lămurire cu el şi-i zise: „Fiule, Binecuvîntat este Domnul Dumnezeul nostru, Care voind ca tot

omul să se mîntu- iască, te-a adus la acest Scaun de judecată milostivnică a Sa, ca să scapi de înfricoşata Judecată particulară şi universală. De acum sileşte-te fiule a vieţui creştineşte. „Fereşte-te de rău şi fă binele, caută pacea şi o urmează pe ea" (Ps. 33, 74). Părăseşte pentru totdeauna orice păcat. Leapădă desăvîrşit orice necredinţă şi îmbrăţişează adevărata credinţă. Nu-ţi spurca gura cu vorbării păcătoase, înjurături de cele Sfinte, de mamă.,. Nu-ţi mai îmbăia gura cu nici un fel de înjurături, drăcuieli, măscăriciuni sau vorbe putrede. înjurăturile, drăcuitul, sînt un păcat drăcesc, care spurcă groaznic pe creştinii suduitori. Baltazar, împăratul Babilonului pîngărind vasele sfinte ale Bisericii din Ierusalim şi-a pierdut puterea, împărăţia şi viaţa în aceeaşi noapte a ospăţului păcătos (Dan. 5). Senacherib, împăratul Asiriei, hulind pe Dumnezeu şi Locaşul Lui cel Sfînt, într-o noapte i s-au ornorît 185.000 ostaşi ce asediaseră Ierusalimul şi fugind, a fost ornorît de doi fii ai săi (4 Imp. 19; 2 Parai 32,1—23; Is. 36; 37). Aşijderea împăratul iudeilor, Irod Agripa, îngăduind poporului, căruia îi vorbea, a-1 asemăna cu Dumnezeu, a bolit, lovit de înger şi a murit ros de viermi. (F.Ap. 12, 21—23). Fereşte-te de a-ţi îmbăia gura cu înjurături, drăcuieli şi vorbe spurcate, ca să nu cazi în urgia Domnului ca aceia. Păzeşte-ţi gura de creştin curat. Părăseşte disperarea şi speră cu toată încrederea în Dumnezeu. Leapădă urîciunea şi îmbrăţişează dragostea lui Dumnezeu de aproapele şi de mîntuirea ta. Nu devia din adevărata credinţă creştinească, păzeşte-te de a mai păcătui cu credinţa deşartă că oricît ai păcătui, Dumnezeu te iartă. Nu sta niciodată împotriva adevărului învederat. Nu huli cele slinte, asemănîndu-te fiarei apocaliptice (Apoc. 13, 6, 1—6), ştiind că: „Cel ce huleşte împotriva Duhului Sfînt (şi Dumnezeu este Duh) nu i se va ierta nici în veacul de acum, nici în cel viitor", s face vinovat de un păcat veşnic... va fi supus la osînda veşnică (Mt. 12, 32; Mc. 3, 29; Lc. 12, 10; Ioan 4, 21; V. Ap. 7, 51). Nu mai săvîrşi păcate strigătoare la cer. Nu ucide oameni, părinţi nici cinstea aproapelui. Nu păcătui contra firii (ca Sodomlenii şi Gomorenii) care face pe oameni: slăbănogi, bolnavi, timpiţi, paralitici. Nu opri plata lucrătorilor. Nu asupri văduve, orfani, lipsiţi, Nu defăima, nu huli, nu asupri pe părinţi, nu i pe Preoţii

Bisericii. Nu călca cele zece porunci ca să nu cazi în mustrarea aspră a conştiinţei, în tulburări, în neodihnă, în nelinişte, în grele osîndiri. Părăseşte pentru totdeauna păcatele capitale, ucigătoare de moarte:

a) Mîndria este împărăteasa păcatelor, maica fărădelegilor, pierderea tuturor bunătăţilor, boala mortală a Sufletului, iubire nebunească de sine, mama satanică care naşte sumedenii de păcate: iscodirea, clevetirea, trufia, fudulia, slava deşartă, lauda, iubirea de sine, încrederea în sine, obrăznicia, înălţarea cu mintea, prege-tarea, făţărnicia, lăudăroşenia, certurile, batjocorile, necredinţa, mărturisirea făţarnică, lepădarea de adevărata şi unica credinţă creştinească, voia slobodă, îngîmfarea sau orgoliul, deprinderea păcatului, neascultarea, nesupunerea, răzvrătirea, ş.a. Astfel, prin clevetire, nesupunere şi răzvrătire, Lucifer cu îngerii lui au căzut din ceruri în adînc şi s-au transformat în draci întunecaţi (Apoc. 12, 10; Is. 14, 12-15; Lc. 10, 11 ; Iuda 1, 6; ApOc. 9,1; 12, 8-9; 20, 1-3; 19, 20; 20, 10; Mt. 13; 25, 28, 39 -40, 25, 41). Slava deşartă a izgonit pe protopărinţii noştri afară din Rai (Fac. 3, 5—6; 1—7). Obrăznicia şi clevetirea l-a îmbrăcat pe Ham cu blestem părintesc (Fac. 9, 21-27). Slava deşartă a făcut pe constructorii turnului Babei, urîcioşi înaintea lui Dumnezeu, Care i-a pedepsit groaznic şi i-a împrăştiat pe faţa pămîntului (Facil, 1—9; Hron. o.c. 194—7). îngînfarea a făcut pe Faraon şi pe egiptenii lui a nu ţine seama de Cuvîntul lui Dumnezeu, neslob'ozind pe israi-liţi din robia lui după care au fost bătuţi cu zece plăgi groaznice şi apoi l-a înecat în Marea Roşie cu toată oştirea lui (Es. 5 — 14; Num. 9, 9 — 11). Neascultătorii israeliţi, semeţindu-se, s-au dus la luptă contra voinţei lui Dumnezeu şi a iui Moise, unde au fost bătuţi, fugăriţi, zdrobiţi şi ruşinaţi (2 Lege 1, 41— 45). Lăudatu-s-a marele psalmist, Prooroc şi împărat David, zicînd: „Eu am zis în prisosinţa mea. Nu mă voi clinti în veac" (Ps. 29, 6), dar ca să se smerească, Dumnezeu l-a lăsat de a căzut în preacurvie şi ucidere (2 Imp. 11). Lauda de sine şi hula împotriva celor sfinte a despuiat de oştire, de împărăţie şi de viaţă pe îngînfatul împărat Senacherib (4 Imp. 18, 35; 19, 22-37; 2 Parai. 32, 13-14; 21; Is. 36; 37). Prin trufaşa încredere în sine, Amasia, împăratul iudeilor a căzut în mîinile lui Ioaş, împăratul lui Israil, dimpreună cu Ierusalimul (2 Parai. 25, 19—24). Semeţia a îmboldit pe împăratul Ozia a cădi în templu contra rînduielilor bisericeşti, după care s-a umplut de lepră pentru totdeauna (2

Parai. 26, 16—21). împăratul Eze-chia, fudulindu-se, a arătat toate bogăţiile solilor veniţi din Babilon pe care Dumnezeu apoi le-a rînduit jafuri] ir (4 Imp. 20, 12 — 18; 2 Parai. 32, 25; Is. 39). Aman, împuternicitul împăratului Arta-xerxe, îngînfîndu-se, plănuieşte, cere şi obtine omorîrea tuturor iudeilor, dar s-a prins singur în cursa întinsă, murind spînzurat în spînzurătoarea înaltă de cincizeci de coţi, pregătită bătrînului Mardoheu (Est. 3—7). Vorbăria lui Efraim cu îngînfare, a silit pe Dumnezeu a-l da sirienilor şi filistenilor spre jefuire pustiitoare (Is. 9, 8—21 ; Osia 5, 5—9). împăratul îngînfat al Asiriei, cu privirile lui trufaşe, a căzut în urgia de sus pîrjolitoare şi pustiitoare (Is. 10, 12—13, 16; Zah. 10, 11). Semeţia a prăbuşit, nimicit şi pustiit falnicul Babilon (Is. 13; 11, 19; Al; Ier. 50, 51 ;Apoc. 17,18). îngînfarea, fudulia, trufia, lăudăroşenia, au cufundat în prăpăd Moabul (Is. 15, 6; Ier. 48; Sof. 2, 8—11). Prin neascultare şi nesupunere, Iuda şi Ierusalimul, au devenit un fel de desfrînate urîcioase înaintea Domnului (Ier. 2, 13, 21, 26, 36-37; 3; Mt. 23, 27-37). Mîndria a cufundat în mare umilire şi prăpăd pe domnul Tirului, pe împăraţii: Nabucodonosor şi Baltazar (Iez. 28, 2—10; Dan. 4, 20—33; 5, 20, 22—31). Mîndria cu care Edomiţii priveau la nefericirile Ierusalimului, i-a prăbuşit în jafuri, pustiire şi nimicire (Av-die 1). Mîntuitorul respinge cererea făcută cu mîndrie de Salojrnia, mama fiilor lui Zevedei (Mt. 20, 20 -28) şi a fiilor ei (Mc. 10, 35-40) înfierează mîndria cărturarilor şi fariseilor (Mt. 23; Mc. 12, 38—40; Lc. 11, 43). Petru, semeţindu-se deasupra tuturor Apostolilor, a zis: „Chiar dacă toţi s-ar sminti în Tine, eu însă,nu mă voi sminti... Şi dacă Te-ar părăsi toţi, eu nu Te voi părăsi, chiar de voi fiomo-rît pentru dragostea Ta...", a căzut în întreita lepădare. (Mt. 26, 33-34 ; 68-75; Mc. 8, 32-33; Mt. 16, 21-23). Apostolii certîn-du-se pe cale care din ei să fie mai mare, s-au supus cu ruşine tăcerii (Mc. 9, 37Q Lc. 9, 46-48; 22, 24-27). Tînărul Apostol Pavel înălţîndu-se cu mintea, înfruntă pe bătrînul Ap. Petru că se făţăr-niceşte, după aceea şi el însuşi suferind aceeaşi, de mai multe ori se tînguia: „Datu-mi-s-a îmbolditor trupului îngerul Satanei, să mă pălmuiască peste obraz, ca să nu mă înalţ pentru mulţimea descoperirilor" (Gal. 2, 11-12; F. Ap. 21, 20-26; 2 Cor. 12, 7 — 10). împăratul Irod Agripa trufindu-se, au ros viermii în trupul lui pînă a murit (F. Ap. 12, 21—23). Un oarecare Diotrefis, semeţindu-se a fi- mai mare în Biserică, nesocotea pe Sf. Ap. şi Ev. Ioan şi pe cei împreună cu dînsul îi clevetea, hulindu-i cu vorbe rele, împiedica pe cei ce veneau în adunare pentru luminare şi-i izgonea din Biserică (3 Ioan 1, 9-10).

Mîntuitorul în pilda vameşului şi fariseului osîncleşte aspru mîndria (Lc. 18, 9 — 14; 16, 74 — 75); iai în apropierea Patimilor Sale, înfruntă cu vaiuri făţărnicia făloasă a saducheilor, fariseilor şi cărturarilor (Mt. 21; 33—46; 22; 23). Orice credincios e ispitit de acest- păcat. Şi Mîntuitorul a fost ispitit, dar a biruit (Mt.4, 1 — 10; Lc. 4, 1—11). El înfierează păcatul acesta, zicînd: „Cel ce se inultâ pe sine, se va smeri" (Lc. 14, 11) şi Apostolul: „Dumnezeu celor mîndri le *stă împotrivă;* iar celor Smeriţi *le* dă *dar" (Iac. 4,* 6; *1 Petru* 5,-5—6). *„Ce ai* care n-ai luat? *Şi* dacă ai *luat,* Ce te *lauzi ca* şi cum n-ai fi *luat?" (1 Cor. 4, 7). Virtutea smereniei,* rădă*cina* şi temelia tuturor *virtuţilor, răstoarnă satanicul* viciu al mîn-driei. *„ învăţaţi-vâ* de *la Mine* — zice *Domnul — că sînt* blînd *şi* smerit cu *inima* şi veţi *afla odihnă Sufletelor voastre" (Mt. 11 29- comp. Zah. 9, 9; Filip 2,* 6-11).

b) Iubirea de argint *este rădăcina tuturor răutăţilor (1 Tim. 6,* 10) *care naşte pofte rele, patimi blestemate: zgircenie, risipă, lux, nedreptăţi,, furt, jurămînt (Mt. 5,* 33—37), *minciunării, cruzimi, asupriri, oprirea plăţii lucrătorilor, desfrînări, ucideri, războaie, depărtare de Dumnezeu. Privitor* la *aceasta Mîntuitorul adevereşte: „Unde este comoara voastră, acolo este şi inima voastră" (Mt. 6,* 21) *Păcatul acesta a făcut pe Cain să aducă o jertfă mai proastă lui Dumnezeu decît Abel, după care devenind fraticid şi viaţa lui s-*ra *transformat într-un iad (Fac. 4,* 3 — 16; *Hron o.c. 81—5). Pe Acan, [srailiteanul, 1-a făcut să se bage în blestem şi-*n *pierzare ucigîndu-se* CU *pietre (Is.. Navi 7,* 10—26), *pe fiii Arhiereului Eli i-a dus în pierzare ; iar pe fiii Prooroculuí Samuil la pierderea dreptului de conducători ai lui Israil. (1 Imp. 2,* 12 —17;*.3; 4; 8,* 1-5; *10), pe împăratul Sau! 1-a despuiat de ajutorul lui Dumnezeu, de pace, de împărăţie şi viaţă (] Imp. 15,* 9-29; *16,* 14—23: *19; 31). Aşijderea şi pe Gheezi îl umple de blestem cu lepra lui Neeman Sirianul (4 Imp. 15,* 9—27), *îl cufundă în pierzare pe împăratul Ioachim (Ier. 22,* 2—5, 17 — 19). *Păcatul acesta a despuiat pe tînărul bogat de împărăţia lui Dumnezeu (Mt. 19* 22; *Mc. 10,* 22; *Lc. 18,* 23), *pe Iuda Iscarioteanul de: înalta dregătorie apostolică, de viaţă şi de*

împărăţia lui Dmnezeu (Mt. 26, 14 — 16; 2 25; 46, 48—50: *Ioan 12,* 6), *pe farisei i-a alungat afară din împărăţia lui Dumnezeu Mt. 8, 72; 25,* 30; *Lc. 16,* 14 — 15), *pe Anania şi Safira i-a prăbuşit în moarte groaznică {F. Ap. 5,* 1 — 10), *pe Dimitrie argintarul 1-a împiedicat a se lumina de învăţătura Evangheliei, cufundîndu-1 în întuneric şi în asîndă (F. Ap. 19,* 24 —29), *dregătorul Felix, aştep-tînd bani de la Sf. Ap. Pavel şi vrînd-a face pe placul iudeilor, ca odinioară Irod Agripa, 1-a lăsat pe Sf. Ap. Pavel în temniţă; iar pe el în întuneric. (F. Ap. 24). Balaam iubind plata fărădelegii, dorinţa de cîştig păcătos, 1-a cufundat în pierzare (2 Petru 2,* 15; *Iuda 1, 7 7). Iubirea de argint* e *una din cele mai mari piedici în calea mîntuirii şi fericirii. Voi, creştinilor luptaţi împotriva ei cu* virtutea: *dreptăţii, milostivirii, dărniciei...*

c) Desfrînarea, *împlinirea poftelor trupeşti afară de legea Domnului* şi *contra sfaturilor Bisericii Lui. Porunca a VII-a o opreşte.* Urmările des*'frîului sînt foarte grele: slabe? :e voinţa, îmbolnăveşte nervii, istoveşte trupul, risipeşte agoni:'ta, pierde sănătatea, răspîn*deşte boli lumeşti, distruge viaţa familială, căsnicii, cetăţi, ţări întregi, loveşte pe cei ce cad în el. Desfrînarea a distrus cetăţi (Fac. 19) zeci de mii de bărbaţi, în Sitim 2400 (Num. 25 1*—9),* a nimicit triburi (Jud. 19; 20), a întinat împăraţi strălucitori şi a murdărit palatele lor împărăteşti (2 Imp. 11; 13; 16 *22).* Dumnezeu porunceşte: „Nu fii desfrânat... Nu te atinge, nici gusta" (Eş. 20 *74;* Mt. 5, 27—32) şi Apostolul ne sfătuieşte: „Au nu ştiţi că voi sînteţi Casa, Biserica lui Dumnezeu şi Duhul lui Dumnezeu locuieşte în' voi... Trupul nu e pentru desfrînare; ci pentru Domnul şi Domnul pentru trup... Fugiţi de desfrînare! Tot păcatul care-1 face omul, e afară de trup: iar cel qe desfrînează, în al său trup păcătuieşte. . . Au nu ştiţi că trupul vostru este Lăcaş al Duhului Sfînt care locuieşte în voi, pe care-1 aveţi de la Dumnezeu? Proslăviţi dar pe Dumnezeu în trupul vostru şi în duhul vostru, care sînt ale lui Dumnezeu" (1 Cor. 3, 16; 6, *9-70;* 13-15; 18-20); iăr pe curvari şi preacurvari (curve şi preacurve) îi va judeca Dumnezeu... Nu vor moşteni împărăţia lui Dumnezeu" (Evr. ÎS, *4;* 1 Cor. 6, *27 ;•* 10). De desfrînare scăpăm prin virtutea curăţiei.

d) Pizma, invidia sau zavistia naşte: ura, clevetirea, viclenia, înşelătoria, uciderea, slăbirea puterilor trupeşti şi sufleteşti, depărtare de Dumnezeu, înăbuşirea dragostei de Dumoezeu şi de aproapele. Pizma face pe oameni mai răi decît orice şerpi veninoşi. Cain lăsîn-du-se stăpînit de pizmă, ucide pe fratele său Abel (Fac. 4, 7—8). Gadarenii, umplîndu-se de pizmă şi răutate, rugară pe Iisus să plece de la ei. Pizmaşilor le face rău, binele aproapelui şi se bucură de neferierrea lui. Pizma fariseilor urmăreşte, iscodeşte, unelteşte rele, prinde şi osîndeşte la moarte pe Mîntuitorul (Mt. 27, 18; Ioan 11 47—48). Dragostea surpă pizma şi o înlocuieşte, pentru că dragostea nu pizmuieşte (1 Cor. 13, *4).*

e) Lăcomia e pofta de mîncăruri şi băuturi peste măsură. Lăcomia naşte: pofta trupească, ospeţele idolatrizatoare, petrecerile anticreştineşti, îngrijirea numai de sine, defăimarea, exploatarea aproapelui, sfezile, mîniile, felurite boli, pierderea minţii, cinstei, agoniselilor, felurite nelegiuiri şi felurite păcate. Lăcomia a izgonit pe Eva şi Adam din Rai' (Fac. 3), a despuiat peTsav de întîietate şi binecuvîntarea părintească, (Fac. 25, 30 —34; Evr. 12, 16 — 17), a despuiat pe israeliţii lacomi de sănătate şi viaţă (Num. 11, 4—34 ; Ps. 77, 18—31), pe fiii Arhiereului Eli,preoţii: Ofni şi Finees, lăcomia i-a despuiat de: preoţie, moştenire şi viaţă (1 Imp. 2, 12—36; 3; 4), pe bogătaşul zgîrcit Nabal, 1-a despuiat de bogăţii şi de viaţă (1 Imp. 25), pe bogatul lacom, pe cel nemilostiv, pe tînărul bogat i-a despuiat de viaţă şi de împărăţia lui Dumnezeu (Lc. 12, 16 21 16, 19—31; 18, 18—25). Mîntuitorul porunceşte lacomilor „Lucraţi nu pentru mîncarea pieritoare; ci pentru înîncarea care rămîne pentru viaţa veşnică... Să nu se îngreuieze inimile voastre cu saţiul mîncării, cu beţia şi cu grijile lumii şi fără veste să vină peste voi ziua aceea ca o cursă...!" (Ioan 6, 27; Lc. 21, 34—36). Păcatul lăcomiei se biruieşte prin virtutea cumpătării, post şi rugăciuni.

f) Minia, care se mai numeşte iuţime, aprindere, înfierbîntare, tulburare e o lipsă a dragostei (1 Cor. 13, 5), o pizmă rea care întunecă mintea. Ea orbeşte ochii Sufletului. Mînia naşte felurite păcate mari, rele şi grele ca şi ea: vrăjmăşia, răzbunarea, nedreptatea, înjurăturile, drăcuitul, ura, prigonirea, bătăile, uciderile, care sînt mari şi grele piedici în calea mîntuirii şi fericirii omului. Aşa d.p. Cain, în mînia lui nelegiuită şi-a ucis fratele, după care s-a torturat în

toată viața lui (Fac. 4, 5 — 16), Isav se hotărî a-şi ucide pe fratele său Iacob (Fac. 27, 41—45). Simion şi Levi ucid pe Sichemiți (Fie. 34, 25 —30 ; 49,5—7). De mînie s-a umplut Valaam cînd bătea nevinovata asină (Num. 22, 27—30). împăratul Saul cînd căuta să omoare pe David, cînd a ucis pe toți Preoții din cetatea Nob cu familiile şi^vitele lor (1 Imp. 22, 6—21), împăratul Nabucodo-noscr s-a mîniat pe cei trei tineri că nu s-au închinat idolului de aur şi i-a aruncat în cuptorul înşeptit ars (Dan. 3). Din mînie împăratul Ircd a ucis 14.000 de prunci (Mt. 2, 16). Fariseii, cărturarii şi Arhiereii au urît, prins, torturat şi omorît pe Hristos (Mt, 16, 21 21, 33 -46 ; 26, 3, 4, 14-16; 47 - 50), pe Arhidiaconul Ştefan (F. A. 7,1, 51 —59). împărații idolatri în mînia lor au şi martirizat milioane de creştini şi creştine. „Mînia n-a lucrat şi nu lucrează dreptatea lui Dumnezeu" (Iac. 1, 19—20).

g) Lenevirea în îndeplinirea îndatoririlor, a muncii cu brațele sau cu mintea. Ştiind că lenevirea a adus şi aduce: lîncezeală, slăbă-nogire puterilor sufleteşti şi trupeşti, sărăcie, îndemn la furt, pricini de certuri, uitare de Dumnezeu, osîndă vremelnică şi veşnică (Mt. 25, 29—30), trebuie s-o înlocuim cu hărnicia sau munca cinstită (Evr. 6, *72).*

Feriți-vă de a mai cădea în păcate străine, care se răzbună *groaznicul* Imp. 22, 9-22; 2 Imp. 11, 14-27; 13-18; 3 Imp. 21, 7-23; 22, 34 -37 ; 4 Imp. 9, 30-37). Ştiind că păcatul desparte pe om de Dumnezeu, strică firea omului, despoaie Sufletul de virtuți, întunecă mintea, strică simțirea, slăbeşte voința, naşte lrica, durerile, suferințele; nebunia (Dan. 4, 25—37), moartea' (Rom. 6, 23), nefericirile, mizeriile, îndurerările trupeşti şi sufletesti, să ne ferim din răsputeri de el şi de urmările lui...

O creştină din comitetul parohiei vecine îi ia locul. îşi mărturiseşte cam grăbit păcatele, îşi ia canon cam uşurel... apoi sculîn-du-se în picioare, începe a cîrti împotriva Preotului său, zicînd: „Dumnezeu să mă. ierte cinstite Părinte, dar Preotul nostru e tare plicticos, nesuferit. Aproape în fiecare predică ne tot pisează că: să ridicăm semnul crucii de pe unde se profanează, ori să-1 stricăm, că altfel sîntem sub afurisenie., Să-nu cutezăm niciodată a pune deşertăciuni idoleşti: mărgele, salbe, zălişoare, mărțişoare, medalii, zorzoane pe Sfintele Icoane.

Să nu mai retrogradăm pe Maica Domnului cu „mi- reasa" în loc de „Maică pururea Fecioară" sau de „Maică nenuntită" sau de „Maică ce nu ştii de mire. . . de băr- bat", că ne retrogradăm pe noi înşine şi ne cufundăm în Babilon; ca să nu mai dormităm, vorbim, rîdem, împrăştiem cu mintea la griji şi deşertăciuni lumeşti cît stăm la slujbă în Biserică; că orice aducem, orice punem şi orice facem în Biserică.. . să fie numai după rînduiala şi buna cuviință a Lăcaşului Sfînt al lui Dumnezeu, altfel ne păgubim, ne periclităm mîntuirea, ne cufundăm de vii în iad (Ps. 54, 16; Num. 16, 33). E aşa de plicticos, că ni-i greață de el, nu-lmai putem suferi, ne-am sfătuit mai mulți şi mai multe persoane din parohie, să facem o cerere la cei mari să-1 dea afară din parohie si să ne dea altul, care să zică ca noi, să se dea după obiceiurile noastre, să nu ne mai plictisească cu ceea că c păcat, că ceea e nelegiuire, că cealaltă e fărădelege .. .".

Neoranduielile trebuesc inlocuite cu Sfintele randuieli

Bătrînul Duhovnic privind-o cam cu mirare, începe a o sfătui cu binişorul în scopul de a o lămuri şi a o curați de răzvrătirea ei. „Fiică, ascultă Cuvîntul luf Dumnezeu, învățătura Bisericii şi sfatul meu. Mai întîi de toate nu vă mai răzvrătiți asupra Preotului, că el vă învață de bine, a*şa* fel, ca să vă folosiți vremelnic şi veşnic. Temeți-vâ de Dumnezeu, cinstiți şi ascultați pe Preot ca pe îngerul Domnului în tot ceea ce vă învață de bine, ca să vă mîntuiți de multe rele (Is. Sir. 7, 30—32). Aceasta o porunceşte însuşi Dumnezeu, zicînd: „Iată, Eu trimit înaintea ta pe îngerul Meu, ca să te păzească în cale şi să te ducă la pămîntul acela, pe care l-am pregătit pentru tine. Ia aminte de sine-ți, să-1 asculți şi să nu-i fii ne credincios, că nu te va ierta, pentru că Numele Meu este in el. De vei asculta cu luare aminte glasul Meu şi vei face toate cîte îți poruncesc şi de vei păzi legămîntul Meu, îmi veți fi popor ales clin toate neamurile, că al Meu este tot pămîntul ; iar voi îmi veți fi Preoție împărătească şi neam Sfînt ... De veți asculta cu luare aminte glasul îngerului Meu şi veți împlini toate cîte vă voi spune, voi fi vrăjmaş vrăjmaşilor tăi şi potrivnicilor tăi le voi fi potrivnic. îngerul Meu va merge înaintea ta şi te va călăuzi..." (Eş. 23, 20—23). „Buzele Preotului cuprind ştiința şi din gura lui aşteptăm să iasă învățătura căci el este îngerul Dom nului Savaot" (Mal. 2, 7). ,

Aşadar, dacă clericii inferiori şi poporul îl ascultă pe preot, pe Hristos şi pe Dumnezeu Tatăl îl ascultă; iar cei ce nu asculta de Preot şi se leapădă de dînsul, nu ascultă şi se leapădă de Hristos şi de Dumnezeu Tatăl. „Cel ce vă ascultă pe- voi (Apostolii Arhiereii, Preoții) pe Mine Mă ascultă; iar cei ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă ... şi de Cel ce M-a trimis pe Mine (Lc. 10, 16). Aşijderea cei ce primiți pe Preot cu învățăturile lui Sfinte, pe Hristos îl primiți în casa şi ființa voastră şi orice veți da sau face Preotului, lui Hristos dați sau faceți". „Mergeți —le zice Domnul — propovăduiți Evanghelia .. . sfătuiți pe noroade şi ori în ce casă veți intra, urați-le de bine şi să le ziceți: „Pace casei acesteia". Dc va fi casa aceea vrednică, pacea ce i-ați urat va veni peste dînsa ; iar de nu va fi vrednică, pacea ce i-ați urat se va întoarce ia voi, Dacă însă nu vă v-a primi cineva sau nu va asculta cuvintele voastre, atunci ieşind din casa sau din cetatea aceea, să scuturați şi praful de pe picioarele voastre. Adevărul vă spun că mai uşor va fi in ziua Judecății de Sodoma şi Gomora decît de cetatea aceea ... (Eş. 10, 40-42; 11-15; comp. Mc. 6, 11; Lc. 9, 5; 10, 7-12; F. Ap. 13, 50-57 ; 18, 6; 1 Ioan 4, 4-6).

Pe cei ce fac, mențin şi susțin felurite obiceiuri sau neorînduieli în Bisericile lor, Mîntuitorul îi mustră aspru, zicîndu-le: „Voi călcați porunca lui Dumnezeu, pentru (a face, menține, susține obiceiul sau neorînduiala) datina voastră! Fățarnicilor! Bine a proorocit pentru voi Isaia, zicînd: „Se apropie de Mine poporul acesta cu gura lui şi cu buzele lui Mă cinsteşte, iar inima lor stă departe de Mine. în zadar Mă cinstesc învățînd învățături, porunci omeneşti" (Mt. 15, 3, 7, 9). „Voi ați lăsat porunca.lui Dumnezeu ca să țineți datina (obiceiul, neorînduiala) voastră? ... ". înlăturați (desființați) porunca lui Dumnezeu ca să țineți datina (obiceiul neorînduiala) voastră" (Mt. 7, 8— V).

Biserica e casa lui Dumnezeu (Fac. 28, 11 — 17; 3 Imp. 8, 12-13, 18-19, -38-39, 43,-43; 9 3; 2Paral. 7 12-16: Ps. 83 1-5; Agheu 2, 7-10; Lc. 2, 49; Mt. 21, 13: 33; 23, 15-21; 2 Imp. 7, 5-16; Mc. 11, 17; Ioil 2, 17; Ps. 113; 134; 10; 4; F.Ap. 5, 20; 11, 26; Efs. 3, 27; 1 Tim. 3, 5; Cols. 4, 16; Evr. 10, 27; Mih. 4, 2), şi Preotul'e trimisul-îngerul —lui Dumnezeu (Eş. 23 20—22; Mal. 2, 7; Mt. 10; 16, 13—19; 18, 17—22; 28, 18—20; Ioan 20, 27—23), deci el e îndatorat a vă spune să păziți buna cuviință şi rînduială în Biserică, să vieţuiți cu bună credincioşie după învățătura Bisericii şi nu cum i se năluceşte fiecăruia, după amăgirea vicleanului diavol şi a duhurilor rele (Mt. 28, 20; F.Ap. 2 42; 19, 5; 20, 28 -32; 1 Tim. 3; 5, 17-18; 2 Tim 4, 1-8). Preoții sînt îndatorați de Dumnezeu, de Sfinții Apostoli şi de Sfintele Soboarc, a vă predica Cuvîntul lui Dumnezeu şi a vă lămuri în credință. Dumnezeu iubeşte pe Avraam, care ca Preot al casei sale, îşi învață fiii şi căsenii săi. „Eu — zice Dumnezeu — l-am ales să învețe pe fiii şi căsenii lui să umble în căile Domnului" (Fac. 18, 19). iceasta o hotărăşte El, prin Moise, fiecărui Israilitean, *zicand:* „/ocultă Israile, Domnul Dumnezeul nostru este Singurul Domn ... Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău, din toată inima la, din tot Sufletul tău şi din toată puterea ta. Cuvintele acestea pe care ți le spun Eu astăzi, să le ai în inima ta şi în Sufletul tău. Să le întipăreşti în fiii tăi şi să le vorbeşti de ele cînd şezi în casa ta, cînd mergi pe cale, cînd te culci şi cînd te scoli, să le ai ca un semn la mînă şi să le ai ca pe o tăbliță pe fruntea ta. Să le scrii pe uşorii casei tale şi pe porțile tale." (2 Lege 6, 4—9; 4, 9; 5, 33).

Dumnezeu însuşi îi impune Sf. Prooroc — Preot Iezechil —' a-i învăța poporul Său, credincioşia şi vieţuirea bună, zicîndu-i hotărît: Fiul Omului! Te trimit Eu la fiii lui Israil la acele popoare, (triburi) îndărătnice, care s-au răzvrătit împotriva Mea, ca şi părinții lor, pînă în ziua de astăzi. Aceia sînt groşi la obraz şi împietriți la inimă. Tu să nu te temi de ei şi de vorbele lor să nu te sperii, deşi ei vor fi pentru tine spini şi ciulini şi ai să trăieşti între ei ca între nişte scorpii... Fiul Omului! Ascultă ce-ți spun Eu. Nu fii îndărătnic ca şi aceia! Mănîncă ce-ți dau Eu ... Tu să le spui lor Cuvintele Mele, ori te vor asculta, ori nu te vor asculta, că sînt o casa de îndărătnici şi răzvrătiți. Totuşi vor cunoaşte că au între dinşii un Prooroc . .. Fiul Omului! Străjer te-am pus Eu casei lui Israil Bisericii Mele! Tu vei auzi cuvînt din gura Mea şi vei vesti din partea Mea ... Străjerul văzînd sabia venind asupra țării, va trîmbița din trîmbiță şi va vesti poporului. De va auzi cineva sunetul trîmbiței/ dar nu se va păzi, cînd va veni sabia şi-1 v-a prinde, sîngele aceluia va fi asupra capului său. Pentru că a auzit glasul trîmbiței şi nu s-a păzit,'sîngele lui va fi asupra lui; iar cel ce se va păzi, îşi va mîntui viața sa. Dacă însă străjerul a văzut sabia venind şi n-a sunat din

trîmbiță şi poporul n-a fost prevestit, atunci cînd va veni sabia şi va ridica viața cuiva, acela s-a răpit pentru păcatele lui, dar sîngele lui îl voi cere din mina străjerului ... Cînd Eu voi *zice* păcătosului: „Păcătosule, vei muri!" şi tu nu-i vei"grăi nimic, ca sâ prevesteşti pe păcătos să se abată de la calea lui, atunci păcătosul acela va muri pentru păcatele sale; iar sîngele lui îl voi cere din mina ta. Dacă tu însă ai prevestit pe păcătos să se abată de la calea lui şi să se întoarcă de la ea şi el nu s-a abătut de la calea lui, atunci el va muri pentru păcatele lui, iar tu ți-ai mîntuit viața ... Mulți se.vor îndemna unul pe altul şi frate pe frate zicînd: „Mergeți de vestiți ce cuvînt a ieşit de la Domnul? ..." Şi vor cunoaşte că am un Prooroc în mijlocul lor ... Şi tu fiul omului, spune casei lui Israil: „Voi ziceți aşa: nelegiuirile şi păcatele noastre sini asupra noastră şi ne stingem în ele, cum vom putea dar să trăim?" Spu-ne-le: precum este adevărat că Eu sînt Viu; tot aşa-*i* dfe adevăiat că Eu nu voiesc moartea păcătosului, ci ca păcătosul să se întoarcă de la calea sa şi să fie viu. întoarceți-vă, întoarceți-vă de la căile voastre cele rele! Pentru ce să muriți voi casa lui Israil?

Fiul omului, spune fiilor poporului tău: dreptatea dreptului nu-1 va mîntui în ziua păcătuirii lui şi nelegiuitul nu va cădea pentru nelegiuirea sa în ziua întoarcerii sale de la nelegiuirea sa, precum nici dreptul în ziua păcătuirii sale nu va putea rămîne cu viață pentru dreptatea sa. Cînd voi zice dreptului că va fi viu, iar el va nădăjdui în dreptatea sa şi va face nedreptate, atunci nu se vor mai pomeni faptele lui cele drepte; ci el va muri pentru nedreptatea lui pe care a făcut-o. Cînd Eu voi zice păcătosului: „Vei muri, dar el se va întoarce de la păcatele sale şi va face judecată şi dreptate, dacă acest om va înapoia amanetul, pentru cele răpite va despăgubi, va umbla după legile vieții, nefăcînd nimic rău, atunci el va fi viu şi nu va muri. Nici unul din păcatele sale pe care le-a făcut, nu i se vor pomeni, pentru Că a început a face dreptate şi judecată, va fi viu.:. " (Iez. 2; 3; 33, 1—16, 30—33).

Mîntuitorul trimițînd pe Apostoli în toată lumea, le porunceşte hotărît:: „Mergeți, învățați toate popoarele, botezîndu-le în Numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, povățuindu-le să păzească toate cîte v-am poruncit vouă ... Precum M-a trimis pe Mine Tatăl şi. *Eu* vă trimit pe voi .., Paşte mieluşeii Mei ... Paşte oile Mele ... Păstoreşte oile Mele (Mt. 28, 18 -20; Ioan 20, 21; 21, 15-17). Aşijderea îi sfătuieşte şi prin Apostolul Său: „Luați aminte de voi şi de toată turma, în care Duhul Sfînt v-a pus pe voi Episcopi, ca să păstoriți Biserica lui Dumnezeu, care a cîştigat-o cu Sîngele Său ... " (F.Ap. 20, 28). Preoții sînt obligați a învăța poporul deoarece ... credința vine din auz, iar auzul prin (vestirea) Cuvîn-tului lui Dumnezeu. Dar cum vor chema pe Acela — zice *Apostolul* — în Care nu cred? Şi cum vor crede în *Acela* de Care n-au auzit? Şi cum vor auzi de nu li se va propovădui? Şi cum vor propovădui, de nu vor fi trimişi? Precum este scris: „Cît sînt de frumoase picioarele celor ce binevestesc pacea, ale celor ce binevestesc cele bune!" Dar nu s-au supus toți Evangheliei: Că Isaia zice: „Doamne, cine a crezut celor auzite de *la* noi?" Deci, credința izvorăşte din auzire, iar auzirea din Cuvîntul lui Dumnezeu ...(Rom. 10, 14 — 17).

Din cele arătate reiese clar că" Preotul este obligat a învăța poporul în Biserică şi în afară de Biserică. Altfel cade în grea pedeapsă, în afurisenie şi caterisire.

„Episcopul sau Presbiterul — hotărăşte Soborul Sfinților Apostoli — nepurtînd de grijă de cler sau de popor şi neînvățîndu-i pe ei dreapta credință, să se afurisească; iar dacă stăruie în nepur-tarea de grijă şi lenevire să se caterisească" (Apost. 58; comp. 1 Cor. 9 16; 2 Tim. 4, 1-5; 16-17; 3, 17-21; 18, 31-32; 33, 34).

„Inainte stătătorii Bisericii (Episcopii şi Preoții) trebuie să învețe în toate zilele şi mai ales în duminici, întreg clerul şi poporul cuvintele dreptei credințe, culegînd ideile şi judecățile adevărului din Dumnezeeasca Scriptură, fără a trece peste hotarele deja puse, sau peste Tradiția purtătorilor de Dumnezeu Părinți. Şi dacă s-ar întîmpla vreo nedumerire în privința celor scrise, aceasta să nu se interpreteze altfel decît cum au expus Luminătorii şi învățătorii Bisericii în scrierile lor şi în acestea să se laude mai bine decît în alcătuirea părerilor lor, ca nu cîndva să se rătăcească de la adevăr, fiind fără de experiență. Pentru că poporul prin învățătura sus numiților Părinți, cunoscînd cele bune şi de dorit şi cele nefolositoare şi vrednice de lepădat, îşi vor îndrepta viața spre mai bine şi nu vor mai cădea în patima neştiinței; ei, luînd aminte la învățătura cea dreaptă, se vor instrui spre a evita cele rele şi îşi vor iucra mîntuirea de frica muncilor viitoare" (Sin. VI ec. can. 19).

„Nu se cuvine laicului să predice sau să învețe în public, însu-şindu-şi prin aceasta dregătorie dăscălească; ci să urmeze aşezământului celui predanisit de Domnul şi să deschidă urechea la cei ce au luat darul cuvîntului învățătoresc şi de la aceştia să învețe cele Dumnezeeşti. Căci în Biserica cea unică, Dumnezeu a făcut diferite mădulări, după cuvîntul Apostolului (1 Cor. 12, 2), pe care tălmăcindu-1 Grigore Teologul, arată lămurit rînduiala în privința aceasta, zicînd: „Această rînduiala s-o cinstim fraților şi pe aceasta s-o păzim. Unul trebuie să fie ureche, altul limbă, altul mină, altul altceva. Acesta să învețe, acela să se învețe. Cel ce se învață să fie în supunere şi cel ce împărtăşeşte învățătura să facă aceasta cu bucurie, şi cel ce slujeşte să o facă cu osîrdie. Să nu fim toți limbă. Aceasta este destul de lămurit, nici să fiți toți apostoli,nici toți Prooroci nici toți tălmăcitori... De ce te faci pe tine Păstor, oaie fiind? De ce te faci cap picior fiind? De ce te apuci a conduce oşti fiind pus între soldați? ... înțelepciunea porunceşte: nu fii grabnic în cuvinte, nu te întinde împreună cu cel bogat, sărac fiind, nici nu căuta a fi ihai înțelept decît cei înțelepți ..." Iar de se va găsi cineva că va călca acest canon, să se afurisească 40 de zile" (Sin VI ec. can. 64).

Vedeți ce mare îndatorire are Preotul a învăța? Aşadar, cei care îi stați împotrivă, boicotîndu-1, hărțuindu-1 cu felurite: defăimări, discreditări, clevetiri, ponegriri, injurii ... vă atrageți asupra capetelor voastre groaznicul blestem, afurisanie şi despuiere de darul lui Dumnezeu, de mîntuire, desmoştenire din împăratia lui Dumnezeu.

Vedeți! Preotul e îndatorat în toate părțile a învăța pe popo-rănii săi adevărata credință ortodoxă, buna viețuire creştinească, purtarea cuviincioasă şi păstrarea hunei rînduieli în Biserica Domnului. Vă scandalizați că Preotul v-a hotărît cu legămînt bisericesc a vă comporta cuviincios în lume şi a nu mai face neorînduieli în Biserica lui Dumnezeu? Dar voi trebuie să ştiți că dacă nu vă leagă Preotul de Biserică, vă leagă diavolul afară de Bisefică, de babilon şi iad! ... Ştii povestea cu asinul care s-a dezlegat de la ieslea stăpînului său şi ce a pățit cînd s-a întîlnit cu lupul în cale? (Vezi „Privelişti apocaliptice" de autor). Aşadar, cu vrerea şi peste vrerea noastră, trebuie a ne da după rînduielile Sfintei Biserici, altfel e pericol. Aşa zice Domnul: „Opriți-vă din căile voastre (rele, care duc în pierzare). Priviți şi întrebați care sînt căile celor de demult, care e calea cea bună, mergeți pe dînsa şi veți afla odihnă Sufletelor voastre". Dar ei răspund: „Nu vrem să mergem pe ele!' Pus-am păzitori peste voi. Ascultați glasul trîmb'iței (predicile, învățăturile Preoților). Dar ei răspund: „Nu vrem a asculta". Deci, iată Eu voi aduce asupra poporului acestuia: prăpădul, rodul cugetelor, vorbelor potrivnice şi neascultării .lor, pentru că n-au luat aminte la cuvintele Mele şi au nesocotit Legea Mea ... Iată, voi pune înaintea poporului neascultător piatră de poticnire, de care se vor lovi împreună: părinții şi fiii, vecinii şi prietenii si vor pieri.. " (Ier. 6, *72-27).*

Preotul e vasul ales al lui Hristos Dumnezeu, ca să poarte Numele şi învățătura Lui înaintea neamurilor, stăpînitorilor şi a poporului (F.Ap. 9, 15; 13, *2;* 22, 18, 21; Rom. 1, 1*,* 14; 15, 16, 19; 1 Cor. 15, 8'; Gal. 1, 15; 2, 7; Efs. 3, *2,* 7-8; 1 Tim. 1, *72;* 2, *7).* Ați dat pe Preotul care vă învață adevărul, (care face liber Ioan 8, 32), în mîinile celor ce profanează Semnul Crucii, Sfintele Icoane, retrogradează pe Maica Prea Curata şi pe Fiul ei Hristos Dumnezeu, care fac şi mențin felurite neorînduieli în Sf. Biserică?! Pentru aceea veți cădea în babilon şi în abis cu aceia. Cum ați dat voi pe Preotul, care muncea să vă lumineze, în mîinile celor răi ca să-1 necăjească, sîngereze şi împiedice a lucra şi lupta pentru mântuirea multora; aşa vă va da şi Dumnezeu pe voi în mîinile celor răi, a feluriților nemilostivi, să vă tortureze «(Jud. 1, 1—*7;* 1 Imp. 8, 7-8; 19; 22-24; 26; 31; 2 Imp. 15-18; Is. 36; 37; Ier. 36 —39; Dan. 6; 3; Cînt, celor trei tineri 1, 22-24; Est. 3-10).

Toate blestemele vor veni peste tine — zice Sf. Scriptură — te vor urmări şi te vor ajunge pînă ce vei fi nimicit, pentru că n-ai ascultat Cuvîntul Domnului Dumnezeului tău, pentru că n-ai păzit poruncile Lui şi Legile Lui, pe care ți le-a dat. Ele vor fi veşnic ca nişte semne şi minuni pentru tine şi neamul tău. Pentru că în belşugul tuturor bunurilor, n-ai slujit Domnului Dumnezeului tău cu bucurie şi cu inimă împăciuitoare; de acum vei sluji cuprins de foame, de sete, de goliciune şi în lipsă de toate între vrăjmaşii tai pe care îi va trimite Dumnezeu împotriva ta. El îți va pune un jug de fier pe grumajii tăi pînă ce vei pieri" (2 Lege 23, 45—48).

V-aţi smintit de preotul vostru, ca zavistnicii fii ai lui Tacob de fratele lor Iosif? Ca Saul de David? Ca^Israiliţii Iudei idolatri-zanti de Proorocii trimişi ai Domnului? Ca fariseii, cărturarii, saducheii, iudeii... de Hristos Dumnezeu-Omul, de Apostoli şi de Piserica Sa creştină? Pentru aceea Mîntuitorul, arătînd d*epăr-tarea fericirii de acel fel de smintiţi, zice: „Fericiţi sînt cei care nu se smintesc în Mine" (Mt. 11, 6; Lc. 7, 23 comp. Mt. 13, 57; 24, 70; 26, 31, 3; Is. 8, 14, 15; Rom. 9, 32-33; 1 Cor. 1, 23; 2, 14; Gal. 5 11 ; I Petru 2, 8).

Mă mir că voi învinovăţiţi pe Preot, care vă învaţă să ieşiţi din păcatele în care vă tăvăliţi zilnic? Toate păcatele cîte se îngrămădesc şi fierb în capetele voastre, le aruncaţi asupra Preotului care vă luminează. Voi în duminici şi sărbători, praznice împărăteşti, în zilele luminate săriţi în jocuri ca armăsarii, chiuind şi chicotind: bărbaţii după femeile altora, cum nechează caii după iepe şi iepele după cai... (Ier. 5, 8; 13, 27), şi apoi ponegriţi pe Preot. în realitate însă îl învinuiţi cu păcatele şi necurăţiile în care va tăvăliţi zilnic, mai mult în zilele sfinte, în praznicile luminate si in duminici, îl acuzaţi de toate murdăriile păcatelor spurcate, care s-au încuibat şi clocotesc în capetele voastre!!! Pentru aceea zâceţi mereu în acele necuraţii, fără a vă mai ridica din ele. „Poate oare — zice Scriptura — ca Etiopianul să-şi schimbe pielea (neagră) sa şi pardosul petele sale? Aşa şi voi: oare putea-veţi a face bine, cînd sînteţi deprinşi a face rău?" (Ier. 13, 33). Voi iscoditorii şi ponegritorii Preotului lui Dumnezeu prin care v-a venit şi vă vine: curăţirea, sfinţenia, luminarea, mîntuirea şi fericirea, nu vedeţi că pun iscodirile şi clevetirile voastre vă scoateţi din locurile voastre, din împărăţia lui Dumnezeu, şi vă cufundaţi în vîrtejul îngrozitor al iscoditorilor, clevetitorilor, babilonului, în abis şi în iad? Aţi ponegrit preotul că activa la stîrpirea jocurilor, cîntecelor curveşti, praznuirilor drăceşti şi petrecerilor anticreştineşti, ca să nu vă mai pagaizati, idolatrizaţi, blestemaţi şi afurisiţi (Mt. 6, 24; 1 Cor. 10, ; 20-22; 31-33; Sin VI ec. can. 62; Sin VII ec. can. 52; 53; Lnod. 29; vezi şi pp. 374—384, din această carte); aşa ponegriţi o să fiţi şi voi. Cum aţi iscodit voi pe Preotul venit ca un străin între voi, aşa veţi fi ş\ voi iscodiţi de străinii de aproape şi *de de* pai le, unde vă veţi duce. Şi cum v©i aţi: pîrît, clevetit, ponegrii, defăimat, discreditat şi lepădat pe Preotul vostru, aşa veţi li şi voi: pîrîţi, clevetiţi, ponegriţi, defăimaţi, discreditaţi, lepădaţi... Măsura cu care aţi măsurat voi Preotului luminător, vi se va. măsura şi vi se va adăuga vouă care ştiţi acestea . . . (Mt. 7,2; Mc. 4,24) Răutatea şi viclenia voastră lovindu-vă de Piatra poticnirii, va va răsturna, zdrobi şi sfărîma (Mt. 21, 42—44;1 Cor. 10, 4; 1 Petru 2, 4—8). Care pe binecredincioşi îi va creşte, înmulţi şi edifica.

De aici învăţăm că orice cugetare şi vorbire potrivnică, orice alergare în afară de alergarea pe calea vieţii, prăbuşeşte din Ierusalimul Ceresc — Biserica lui Dumnezeu — în babilon, în adînc, în iad, în iezerul de foc (Mt. 15, 19—20; 12, 30—37).

Limbutele sa-si infraneze limbile

Acum, după ce cred că te-ai lămurit, mergi cu bine acasă, teme-te de Dumnezeu, cinsteşte pe Preot (Is. Sir. 7, 30—32) şi ascultaţi-1 în toate cîte vă învaţă după Dumnezeu ... ".

După plecarea acelei femei, vine repede la Scaunul Sf. Spovedanii o creştină cam guralivă din parohia vecină. îşi mărturiseşte păcatele scrise şi învăţate pe de rost, îşi ia canonul cuvenit cam scîncind, apoi ridicîndu-se din genunchi, începe a vorbi: „Moş Părinte, noi obişnuim, aşa ca în lume, să vorbim cam multe şi să mai cîntăm cîntece lumeşti. De, dacă sîntem oameni! Preotul nostru adeseori ne probozeşte că: „Lim-buţia ne duce în iad, că iadul e pardosit cu limbile femeilor limbute, ca să fim cumpătate în vorbire, să ne ferim de clevetiri, că prin cîntările lumeşti ne umplem de duh demo-nicesc ... Astea ar putea să le impună preotesei, fiilor şi fiicelor lui, nu nouă. Drept să spun, multor oameni, femei şi fete, li-i greaţă să-1 mai vadă vorbind de-alde-astea

Duhovnicul vrînd s-o vindece de boala aceea a ei sufletească, îi vorbeşte domol ... „Fiică, Preotul vă învaţă bine, deci sînteţi datori a-1 asculta în toate cîte vă învaţă după Dumnezeu. Să nu vă mai răzvrătiţi niciodată asupra Preotului cînd vă învaţă bine — ca să nu păţiţi ca lucifer cu îngerii de sub comanda lui, care s-au răzvrătit asupra lui Dumnezeu şi după care au căzut din ceruri în adînc, transformîndu-se din îngeri luminaţi în draci întunecaţi (Is. 14 13-15; Lc. 10, 18; Ioan 12, 31; 14, 50; 16, 11; Iuda 1,6; Apoc. 9, 1; 12, 8—9; V. Sf. şi Cazania 8 noiembrie). Nu vă amintiţi cum Core, Datan şi Aviron cu 250 de bărbaţi-fruntaşî ai poporului Israilit — răzvrătindu-se contra lui Moise, care-i * învăţa numai bine, s-a deschis pămîntul sub ei şi i-a înghiţit dimpreună cu femeile, copiii şi averile lor ... şi i-a ars focul? Aşijderea şi pe alţi 14.000 de răzvrătiţi?!

(Num. 16). Aveți grijă"să nu mai dați drumul gurilor a vorbi multe rele, ca să nu cădeți în osîndă vremelnică şi veşnică; ci vorbiți cumpătat numai ce e bun şi de folos. în convorbiri ca şi in rugăciuni, nu mai bolborosiți multe — zice Domnul — ca fățarnicii şi păgînii... Şerpi, pui de viperă, cum veți pute-e voi a grăi cele bune fiind răi, că din prisosința inimii grăieşte gura ... Cum veți scăpa de osîndă, de gheenă ... ? Amin ic vouă, că pentru tot cuvîntul deşert, pe care îl vor grăi oamenii, or să dea seama de el în ziua judecății. Din cuvintele tale (cele bune) te vei îndrepta şi din cuvintele tale (cele rele) te vei osîndi" (Mt. 3, 7; 12, 34—37; 23, 33). Aşijderea şi Apostolul sfătuieşte pe femei să fie cumpătate îri vorbă, mu mult tăcute şl nu limbute. „Femeia să ia învățătură îri tăcere şi cu toată supunerea. Nu dau însă voie femeii să învețe nici să pună stăpînire pe bărbat; ci să fie supusă ... neclevetitoare .,;. Femeia dedată plăcerilor, de vie este moartă" (1 Tim. 2, 11-12; 3, 11; 5, 6).

Clevetirea e meserie drăcească (Fac. 3, 1—5; Iov 1; 2; Zah. 3, 1—2; Apoc. 12, 10). Clevetitorii se numesc diavoli şi diavolii clevetitori, deci, cum nu-ți place a purta nume de diavol, aşa să te fereşti a mai cleveti pe cineva. Sf. Ioan Hrisostom arată clar, că cei ce clevetesc au pe diavolul pe limbă, cei ce ascultă clevetirile cu plăcere au pe diavolul în urechi ... cei cs duc clevetirile din om în om, din loc în loc, din casă în casă, au pe diavolul în inimă. (Vezi pe larg vama a 3-a din această carte). Aşa-i că nu vrei să ai pe diavolul pe limbă, în urechi şi în inimă? ... Apoi păzeşte-te de a mai cleveti şi strică clevetirile care le-ai făcut sau semănat în lume.'

Creştinele pot cînta în Biserică cîntări liturgice, însă deosebite de bărbați, din pronaos, (V. Sf. 19 iulie o.c. p. 955), nu amestecate cu partea bărbătească ca prin crîşme, ca la jocuri, baluri, serte, tîrguri, petreceri anticrcştineşti. Acasă prin ogradă, grădini, țarini... pot cînta cîntece religioase, creştineşti, cuviincioase. Cîntece necinstite, necuviincioase însă să nu cînte niciodată, nici să asculte, că se pustiesc şi se primejduiesc. Toți Sfinții Apostoli şi Sfinții Părinți apostolici şi patristici opresc desăvîrşit ca nici un creştin sau creştină să nu vorbească deşertăciuni... să nu cînte cîntece păgîneşti sau curveşti, ca nu cumva în loc de a intra Duhul Sfînt în inima lui, să intre duh demonicesc, curvesc, diavolul sau duh viclean. Aceasta o hotărăsc şi în Aşezămintele lor, zicînd: „Nici în zilele duminicilor şi sărbătorilor celor veselitoare, nu dăm voie a face, nici a grăi, nici a lucra ceva necuviincios. La aceasta ne îndeamnă şi ne sfătuieşte scriptura, zicînd: „Slujiți Domnului cu frică şi vă bucurați Lui cu cutremur". Prin urmare veseliile voastre se cuvine; să le faceți cu frica şi cu cutremur. Negreşit creştinul credincios nu se cade a cînta nici cîntare păgînească, nici curvească, iar de nu, se întîmplă lui prin cîntare să pomenească numele cele drăceşt i ale idolilor şi in locul Sfîntului Duh, să intre într-însul pe ascuns duhul cel viclean" (diavolul). (Aşez. Apost. c V cap. 10; T.T. o.c la Efs 5, 18 — 190 H. o.c. CuV. II, III; Sin. VI ocean. 24; 51; 62; Cart. 17),

Diavolii sileau pe Sf. Măria Egipteanca în pustie a ciula cîn-tece curveşti(V. Sf. 1 aprilie o.c p, 37). Aşijderea şi pe alți Slinți şi Sfinte, dar ei prin rugăciuni şi cîntări duhovnicesti în duh şi adevâr, îi fugăreau pe draci şi se umpleau de Duhul Sfînt (Cols. 3, 16; 1 Cor. 3 16; 6, 19-20). Creştinii din Palestina şi alte părți şi țări creştine arau, lucrau pămîntul cîntînd aliluia, psalmi şi laude dumnezeieşti, iar femeile Ier creştine îşi legănau şi îngrijeau copiii cintmd aliluia şi alte cîntări creştineşti. Acum cred că te-ai lămurit. Mergi fiică în pace la casa ta, ascultă pe Preot in tot ce te învață bine, ştiind că aşa ascultați pe Hristcs (Lc 10, 16). Creştina pleacă lămurită, binevoitoare, hotârită a cugeta, vorbi, cînta, lucra creştineşte şi a învăța şi pe altele a se îndrepta, a apuca pe calea vieții, a mintuirii şi a statornicei fericiri.

Plecînd acea femeie, veni la Scaunul Sfintei Spovedanii un corist al Bisericii vecine, fiu de cîrciumar. îngonunche, îşi mărturiseşte păcatele cam după obiceiul său, îşi ia eanoh, apoi sculîn-du-se cam abătut, grăieşte: „Moş Părinte avem ceva pe Suflet care simțim că ne apasă greu. Nu putem fi în bună armonie cu Preotul nostru. Adeseori ne atacă în predici şi în convorbirile cu parohienii, că noi cîrciumarii cu circiuma noastră îi stricăm lucrul lui preoțesc Că, circiuma noastră cu lăutarii, jocurile, cîntecele curveşti, chicotele, chiuiturile, beţiile, sudalmele .,. e biserica satanei, stricătoarea poporului, întunecarea tine- retului, bărbaților şi femeilor, praznicul diavolului. A Ne-am trudit a face pace cu el, dar zadarnic Zi de zi nu ne poate suferi. S-a aprins o vrăjmăşie între noi şi el, încît am ajuns a-1 urî de moarte. Nu vrem

a-1 mai vedea în ochi. Il urmărim Pas cu pas prin anumiți oameni şi femei puşi de noi a-1 iscodi, discredita, cleveti, ponegri şi periclita. Adeseori i-sm întins felurite curse. L-am pîndit seara tîrziu cînd venea pe la bolnavi, unde era chemat să-i tragem o sfîntă de bătaie să țină minte şi mort, dar ne-au împiedicat unii credincioşi care-1 însoțeau. L-am provocat la scandal în Biserică prin' unele neorînduieli ; dar el cu tăcerea şi sfătuiri bune a păstrat pacea. Vrem să ne răztumâm asupfă-i, să-1 scoatem afară din sat şi in locul lui vom aduce alt Preot, care să se lase dună noi să zică ca noi."

Preotul duhovnic, mirat de cele auzite, îl sfătui cu blîndețe pe penitentul răzvrătit: „Fiule, asocierea voastră împotriva Preotului este o nelegiuire groaznică. Ați face mai bine să schimbați cîrciumăritul cu altă ocupație mai folositoare şi vouă şi poporului. In cursul vremilor ca şi în prezent, cîrciumile au fost şi sînt nişte guri de iad. Majoritatea creştinilor curățiți, luminați şi sfințiți de Biserică, i-a murdărit, întunecat şi spurcat circiuma. Biserica i-a născut pentru împ rația Cerurilor, circiuma însă cu balaurul dracon apocaliptic, i-a înşfăcat şi înghițit pentru iad (Apcc. 12,3—4, 13—17). Sf. Prooroc Isaia prezice că: circiuma în care se adună oamenii să bea băuturi bețive cu lăutari, muzicanți, cîntece curveşti, e o pacoste, un iad care îşi cască gura şi lărgeşte gitlejul ca să pogoare în ea mulțimea gălăgioasă şi veselă, mari şi mici, care se adună în ea (Is. 5, 11—15). Aşijderea şi Apostolul arată că: cei ce se adună în circiumă şi alte localuri unde mănîncă, bea, se scoală si joacă, se fac idolatri, (1 Cor. 10, 7).

Prin neorînduielile ce le-ați făcut împotriva învățăturii Preotului în Biserică şi în afară, ați ieşit din Biserica lui Dumnezeu, zidindu-vă în babilonul blestemat, v-ați pus sub groaznică afurisenie, v-ați sortit prăbuşirii în infern cu îngerii răzvrătiți, căzuți şi legați în lanțurile urgiei dumnezeieşti (Num. 16; Is. 14, 12—18; Lc. 10,' 18; Iuda 1, 5-6; Apoc. 9, 1; 12, 8-9; 14, 8; 17; 18; 19, 20; 20, 1, 2; 10-15; 21, 8; 22, 15). Vă cutremurați? Vreți să scăpați de groaznicul prăpăd vremelnic şi veşnic? (Lev. 23; 2 Lege 28; Lc 13, 1—9). Reveniți la ascultarea de Dumnezeu şi păzirea bunelor rînduieli creştineşti.

V-ați sfătuit mai mulți a vă război cu Preotul şi credincioşii creştini, hotărîndu-vă a-1 ataca, a vă răzbuna asupra lui, a- alunga, pentru că vă învață a fi buni creştini? Răzbunarea aceea ce clocoteşte în voi contra Preotului, Bisericii şi lui Dumnezeu, de nu o veti stăpîni, se întoarce asupra voastră (Fac. 4, 7; 1 Imp. 8, 7—8; Lc. 21, 15; F. Ap. 5, 39; 7, .51; 9, 5; 22, 8-9; 1 Cor. 1, 21 -28), vă prăbuşeşte în groaznic prăpăd (Is. 1, 2—9; 5, 1—7; Ier, 26; 39; 52). Dumnezeeştile Scripturi ne arată lămurit că toți care s-au pornit cu răzbunare asupra trimişilor —- Preoților — lui Dumnezeu şi s-au răzbunat asupra lor cu felurite rele, s-a întors răzbunarea în capetele lor, au fost pedepsiți groaznic Vreți exemple pentru a vă încredința? Iacă vă dau.

Dumnezeu, prin insuflatul Său psalmist Divid, arată grozăvia urmării vrăjmăşiei şi răzbunării oamenilor nestăpîniți, zicînd: „Din gura pruncilor şi a celor ce sug ai săvîrşit laudă pentru vrăjmaşii. Tăi, ca să sfarmi pe vrăjmaşul şi răzbunătorul" (Ps. 8, 3). Aici ne învață pe toți a nu vrăjmaşi, nici a ne răzbuna pe aproapele, mai ales pe Preoții Lui, ca să nu cădem în urgia Lui, în sfârimare. „Nu vă atingeți de unşii Mei — zice Domnul — şi întru Proorocii Mei nu vicleniți" (Ps. 104, 15; Fac. 12, 70-20; 20; Mt. 21, 33-31).

Cain cugetînd rău, s-a răzbunat asupra nevinovatului său frate Âbel (primul feciorelnic, preot, şi mucenic), omorindu-1, dar îndată s-a îmbrăcat cu blestem înşeptit. Răzbunîndu-se cu gindul rău că-i va fi mai bine, s-a umplut de blestem înfricoşat. în toată viața lui a fost zbuciumat, fugar şi plin ch groază, (Fac. 4, 5—8; 11-12; 15-24; Hron. a.c. pp. 79-85).

Sodomlenii şi gomorenii se, pornirii eu ură de moarte sa-şi răzbune asupra dreptului Lot, vociferind; „Pleaca de aici! Eşti un venetic şi acum faci pe judecătorul? Mai rău decît acelora îți vom face! dar răzbunarea s-a întors asupra lor cu orbire şi;plqaie cu pucioasă şi foc, picrzînd pe toți (Fac. 19, 1—29).

Isav, fiul lui Isaac, rău cu firea lui,ura de. moarte pe fratele său Iacob, zicînd în cugetul sau: „Se apropie zilele de jelire. pentru tatăl meu, apoi am să ucid pe fratele meu Iacob (Fac. 27, 41). ,

Simion şi Leyi, în rnînia lor turbată, se răzbunară pentru; necinstirea surorii,lor Dina cu vicleşug şi cu cruzime, asupra bărbaților sichemiți, măcelărindu-i cînd erau în durerile tăierii

împrejur ••• După aceea binecuvîntarea lor, ce şi-o aşteptau, s-a transformat în blestem groaznic (Fac, 34; 49, 5—7).

Fiii Patriarhului Iacob s-au pornit cu o turbată ură de moarte asupra fratelui lor Iosif. Odinioară văzîndu-1 de departe apropiin-du-se de ei, s-au sfătuit să-1 omoare, zicînd unii către alţii: „Iată, vine visătorul acela de vise. Haidem să-1 omorîm, să-1 aruncăm într-un puţ adînc şi să zicem că 1-a mîncat o fiară sălbatică. Apoi vom vedea ce se va mai alege de visurile lui..." Mai tîrziu însă spre ruşinea şi groaza lor, au ajuns sub mîna lui Iosif. .Vrăjmăşia şi răzbunarea lor asupra lui Iosif, s-a întors asupra capetelor şi sufletelor lor, torturîndu-i în toată viata (Fac. 37, 18 —20; 1—36; 39-50; Mt. 21, 33 -34). " ' "

Core, Datan şi Aviron cu 250 fruntaşi în sfatul poporului israi-lit, neţinînd seamă de binefacerile lui Moisi, care şi-a pus Sufletul pentru salvarea lor din pierzare (Eş. 32, 7—14, 30—32; 2 Lege 9, 12—20), s-au răzvrătit, pornindu-te cu răzbunare asupra lui şi a lui Arcn, vociferînd: „Ajungă-vă! Toată adunarea, dimpreună cu toţi care o alcătuiesc sînt sfinţi şi Demnul este în mijlocul ei. Pentru ce vă socotiţi voi mai presus de adunarea Demnului?... Ne-aţi adus să ne emorîţi în pustiu! Acum vreţi să mai şi stăpîniţi peste noi? ... Atunci urgia Domnului a venit asupra acelor răzvrătiţi, răzbunători, pămîntul şi-a deschis gura şi i-a înghiţit pe toţi (cei 250) dimpreună cu casele, femeile, copiii, vitele şi averile lor. Apoi a ieşit fec de la Demnul şi i-a mistuit pe toţi.. . A doua zi mai mare mulţime de israeliţi s-au răzvrătit şi răzbunat asupra lui Moisi şi Aron, vcciferînd: „Voi aţi emorît poporul Domnului!" Toţi răzvrătitorii, răzbunătorii aceia 14.700 de israeliţi, au murit în urgia Demnului (Num. 16).

Tribul lui Iuda şi Simeon, după Cuvîntul Demnului au pornit cu război asupra Cananeilor şi Ferezeilor. Au emorît zece mii de oameni în Bezec. Acolo au mtîlnit pe împăratul. Adoni-Bezec şi i-a răpus eştirea. Adoni-Bezec a fugit îngrozit. Ostaşii israeliţi au alergat după el, l-au prins şi i-au tăiat degetele cele mari de la picioare. Atunci Adoni-Bezec a zis: „Şaptezeci de împăraţi cu degetele lor cele mari de la mîini şi picioare adunau firimituri sub masa mea. Cum am făcut eu, aşa mi-a făcut şi mie Dumnezeu. Ei l-au dus în Ierusalim unde a murit ... (.Tud. 1, 4—7). Vedeţi? Măsura CU care măsurase i s-a măsurat şi lui!

Samson înzestrat de Dumnezeu cu puteri foarte mari,~*ucide 30 de Filisteni luîndu-le hainele ... prinde 300 de vulpi, legîndu-le coadă de coadă cîte o făclie între cozi, aprinde grînele în picioare şi stogurile cu snopi de grîu .. .bate groaznic pe Filisteni pe spate *si* pe pîntece, sfărîmîndu-le ţîrloaiele şi şoldurile... ucide o mie de Filisteni cu o falcă sănătoasă de asin ,.. pe urmă văzîndu-se prins, orbit, batjocorit de Filisteni la o mare serbare idolească a lor, se roagă, surpă marele edificiu, pe acoperişul căruia se aflau ca la trei mii de Filisteni, bărbaţi şi femei, plus mulţimea fruntaşilor cu femeile lor, din marea sală de jos. Astfel, peste 3000 de Filisteni au fost ucişi sub dărîmături împreună cu Samson care se răzbunase pe ei (Jud. 14, 19; 15; 16). Mîntuitorul ne porunceşte nouă creştinilor — păstori şi păstoriţi — a fi blînzi ca porumbeii, ca oile, ca mieii (Mt. 10, 16; 11, 29; 5, 9; 25, 32-33; Lc. 10, 3), ca să fim pururea cu El în veşnica fericire.

Saul, primul israilitean urînd groaznic pe David, de trei ori a aruncat sulita asupra lui David pe cînd îi cînta cu harfa, ca sâ-1 străpungă şi pironească în pietre. David însă s-a ferit şi a scăpat de a fi ornorît. Apoi vrînd a-1 omorî cu vicleşug prin mîinile Filistenilor, i-a propus să-i fie ginere, dar să-i aducă 100 prepuţuri de Filisteni. David se duse cu oamenii săi la Filisteni, ucise 200 de Filisteni şi aduse 200 de prepuţuri împăratului, care-i dă pe fiica sa Micol de soţie ... însă şi după aceea Saul a urmărit cu mii de ostaşi pe David (care în două rînduri i-a cruţat viaţa) ca să-1 omoare, pînă ce, în cele din urmă, s-a sinucis aruneîndu-se în propria sa sabie (1 Imp. 18, 11, 25-27; 19, 10; 20-31; 1 Parai. 10). Răzbunarea s-a întors asupra celui ce umbla să se răzbune.

Ioab, generalul lui David, se răzbună asupra generalului Israilitean Abner şi pe Amasa, ucizîndu-i cu vicleşug, mişeleşte; dar la urmă a căzut victimă răzbunărilor sale (2 Imp. 3, 22 — 29 ; 20, 8 — 13), fiind ornorît de generalul Benaia din porunca lui Solomon (3 Imp. 2, 5, 28-35).

Izabela,. auzind cele ce făcuse Ilie şi cum ucisese 450 de popi ai idolului Baal, s-a mîniat groaznic. în surprinderea ei de răzbunare, a trimis un sol la Ilie să-i spună: „Cutare şi cutare să-mi facă mie zeii-idoli şi "încă şi mai mult, dacă mîine pe vremea aceasta nu voi face cu viaţa ta ceea

ce ai făcut tu cu viața fiecăruia din aceia ..." Aşa sălbatic, răzbunător, s-a purtat şi Ahab cu Miheia. Ilie şi Miheia s-au salvat, dar Ahab şi Izabela au căzut victime păcatului răzbunărilor, murind în groaznice morți năpraznice (3 Imp. 19, 1-2; 22, 8-27, 35-38; 4 Imp. 3, 30-37).

Aman, primul ministru al împăratului Artaxerxe, pretențios că Mardoheu nu-i dădea cinstea dorită de vanitatea lui, s-a pornit cu răzbunarea nebunească asupra lui Mardoheu şi a tuturor Iudeilor. Obținu de la împărat toată împuternicirea de a-i omorî. Porunca s-a trimis în toate ținuturile împărăției. Iudeii groaznic înfricoşați postesc şi cu ajutorul lui Dumnezeu, Care-i ocrotea, se salvează din pierzare... Aman moare batjocorit în spinzurătoarea înaltă de 50 de coți, pe care o pregătise ca să spînzure într-însa pe Mardoheu. Măsura cu care măsură el, i s-a măsurat (Est. 3—7; Mt. 7, 2 ; Mc. 4, 24; Lc. 6, 38).

Cu o nebunatică răzbunare Iudeii idolatrizați se ridicau asupra Proorocului Ieremia, strigînd între ei: „Pîrîți-1 şi-1 vompîri sinoi! ... învinuiți-1, hai să-1 învinuim.. .Poate va cădea şi-1 vom dovedi şi ne vom răzbuna pe el!... Veniți să uneltim împotriva lui Ieremia, căci doar nu va pieri Legea din lipsă de Preot, nici sfatul din' lipsă de înțelept, nici cuvîntul din lipsă de Prooroc... Haidem să-1 ucidem cu vorba şi să nu luăm seamă de toate vorbirile lui". Toți, de la mare pînă la mic, tăbară asupra lui să-1 pună pe tăcere, să-1 facă nelucrător, inofensiv, nelucrător pentru Domnul Dumnezeu, îl mrejuiesc, întemnițează, primejduiesc de moarte, îi ard cartea sfîntă, iarăşi îl întemnițează, îl bagă într-o groapă adîncă cu noroi în fundul ei.. - După aceea au fost asediați, biruiți, jefuiți, unii cmorîți, alții robiți şi duşi în Babilon, unde au şi murit. (Ier. 20, 10; 18, 17; 20 26; 36; 37; 38; 39; 52). Iată unde i-a dus răzbunarea asupra trimisului Demnului.

Eăzbunarea mişelească cu care Idumeii, Filistenii şi Amoniții s-au pornit asupra poporului ales a lui Dumnezeu, s-a întors asu-pră-le pustiindu-i. „Pentru că Edom — zice Domnul Dumnezeu — s-a răzbunat cumplit pe casa lui Iuda, a păcătuit greu răzbunmcu-se pe ea. îmi voi întinde Mîna Mea asupra Idumeii şi voi pierde cu desăvîrşire: oamenii, vitele din ea, prefăcînd-o într-o pustietate ... Pentru că Filistenii s-au purtat răzbunători şi s-au răzbunat cu o ură in Suflet şi cu o veşnică duşmănie'de moarte ... Mă voi năpusti asupră-le cu mare răzbunare, îi voi pedepsi, pierde şi pustii...".

Aşa grăieşte Dumnezeu fiilor lui Amon: „Pentru că tu zici: „Aha? aha, contra Locaşului Meu Sfînt, cînd el era pingărit,țara lui Israil pustiită şi casa lui Iuda dusă în robie ,.. bătînd din palme, tropăind cu picioarele, bucurîndu-te cu ură în chip hatjocoritor de căderea casei lui Israil... voi întinde mîna asupra ta, te voi da popoarelor spre jefuire, te voi stîrpi dintre popoare, te voi şterge din numărul țărilor, te voi nimici ... (Iez. 25, 12—27, 2—7).

Cei 120 satrapi şi două căpetenii de sub domnia împăratului Darie, vrăjmăşuind şi răzbunindu-se asupra Proorccului Daniil, l-au aruncat in groapa leilor pentru a-1 nimici. Dumnezeu însă salvează pe Daniil. Răzbunătorii sînt vădiți, aruncați în aceeaşi groapă a leilor dimpreună cu femeile şi copiii, prinşi, sfîrtecați şi mîncați de lei, mai înainte de a ajunge în fundul gropii (Dan. 6). Vrăjmăşia şi răzbunarea groaznică cu care ei s-au pornit asupra trimisului lui Dumnezeu la ei, s-a întors asupra lor pînă la desăvîrşita nimicire.

Ifodiada se răzbună asupra Sf. Ioan Botezătorul, întemni-țîndu-1, decapitîndu-1 şi batjecorindu-i capul său (Mt. 14, 1—12; Mc. 6, 14—29; Lc. 9, 7—8). Urmarea acelei răzbunări uricioasăa fost exilarea şi moartea lor cumplită în neagră mizerie (Vezi V. Sf. Cazania, Proloagele, Predicile la 29 august).

Sf. Ap. Iacob şi Ioan, văzînd că Samarinenii n-au primit pe Iisus, au izbucnit într-o înfceata răzbunare, zicînd: „Doamne, voeşti să poruncim să se pogoare foc şi Să-i mistuiască cum a făcut şi Ilie?" Iisus întoreîndu-se spre ei, i-a certat, zicîndu-le: „Nu ştiți al cărui duh sinteți! Căci Fiul Omului a venit nu ca să piardă Sufletele oamenilor; ci ca să le mîntuiască" (Lc. 9, 51—56). înfruntarea pornirii lor la răzbunare s-a întors cu asprime asupra lor.

Sfinții slujitori ai Bisericii vechi, auzind vorbind pe Apostolii Domnului Hritscs, s-au umplut de răzbunare aprinsă şi s-au sfătuit să-i omoare pe Apostoli (F. Ap. 5, 33), dar răzbunarea aceea s-a întors asupra lor.

Iudeii auzind cuvîntarea Sf. Arhidiaccn Ştefan, crăpau de ciudă, scrîşneâu cu dinții şi plini de răzbunare, l-au ucis cu pietre (F. Ap. 7), după care s-au prăbuşit în groaznice primejduiri".

Peste 40 de Iudei fanatici clocotind de răzbunare asupra Sf. Ap. Pavel (ce era închis) s-au legat cu blestem şi anatemă să nu mănînce, nici să bea mai înainte de a omorî pe Pavel. Aceia venind la arhierei şi bătrîni, au zis: „Cu anatemă ne-am anate-matisit re noi înşine, nimic să nu gustăm pînă nu vom omorî pe Pavel. Acum dar, voi arătaţi căpitanului împreună cu adunarea ca mîine să-1 pogoare pe el la voi, ca şi cum aţi vrea să cercetaţi mai cu amănuntul cele ce sînt pentru el, iar noi mai înainte de a se apropia el, sintem gata să-1 emorîm" (F. Ap. 23, 12—25).

Iudaicile căpetenii bisericeşti şi politice s-au ridicat cu mare ură de moarte şi asupra Bisericii Lui. După acele răzbunări sălbatice au fost: asediaţi, bătuţi, zdrebiţi de remani, Ierusalimul Templul distrus, dărimat, preoţia înlocuită, împărăţia nimicită pentru totdeauna. Acestea le prezisese Mîntuitorul, zicîndu-le: „Piatra pe care n-au băgat-o în seamă ziditorii, Aceasta s-a făcut capul unghiului. De la Domnul s-a făcut aceasta şi este minunată în ochii noş tri ... Cel ce va cădea pe piatra ceasta se va sfărima şi peste care va cădea îl va zdrobi" (Mt.21, 33 44). Iacă unde i-a dus răzbunarea.

Nu încapeau de preot

Răzbunarea — fiule — este asemenea ecoului *care*-ţi *răspunde* cum i-ai vorbit. Cînd mergem pe o vale *frumoasă* cu mai multe rînduri de dealuri înşirate, cu trepte din ce în ce mai mari, avem nişte ecouri minunate. Acolo dacă strigăm tare: „Te iubesc!" Deodată cîteva ecouri răspund: „Te iubesc! Te iubesc! Te iubesc!" Dacă însă strigăm tare: „Te urăsc! îndată auzim ecourile răspun-zînd: „Te urăsc! Te urăsc! Te urăsc!" Iacă aşa ... şi cu răzbunarea. Dacă ne răzbunăm, asupra cuiva cu bine, binele se întoarce înmulţit asupra noastră. Aşijderea şi răzbunarea cu rău. Mîntuitorul ştiind aceasta, ne porunceşte: „Iubiţi *pe* aproapele ...pe v*răjmaşii* voştri. Binecuvîntaţi pe cei ce vă blestemă, faceţi bine celor ce vă urăsc pe voi şi vă rugaţi, pentru cei ce *vă* supără şi vă 'prigonesc pe voi... Fiţi voi desăvîrşiţi precum şi Tatăl vostru este desă-vîrşit, (milostiv) (Mt. 5, 43—48). La aceasta ne sfătuieşte şi Apostolul, zicînd: „Nu vă răzbunaţi voi singuri, iubiţilor, ci daţi loc . mîniei (lui Dumnezeu) ..." (Rom. 12, 19—20).

Iacă, fiule, dacă împotriva celor ce ne fac râu nu ni se îngă-duieşte a ne răzbuna cu ură, apoi Preotul care îşi învaţă parohienii bine după Dumnezeu trebuie ajutat, cinstit, încurajat ştiind că lucrează în binele tuturor. Mergi acasă cu pace şi îndreptaţi-vă credinţa şi vieţuirea după dreptarul creştinătăţii adevărate ca să-dobîndiţi binecuvîntarea de sus şi împărăţia lui DumnezeufGal. 16; 2 Cor-7 59-20; 13, 14).

Coristul pleacă mulţumind lui Dumnezeu pentru lămurire, hotărât a pune început bun de credincioşie şi vieţuire creştinească.

îndată urmă la Scaunul Sfintei Spovedanii un administrator dintr-o parohie îndepărtată. După mărturisire şi primirea canonului potrivit,-administratorul vorbeşte cam înţepat, zicînd: „Părinte duhovnic! Un gînd ce mă tot frămîntă zilnic, mă sileşte a nu destăinui vrăjmăşia şi dorul de răzbunare ce-1 am faţă de Preotul comunei noastre, dar totuşi, vă spun. Iacă, nu ne potri vim în păreri de loc: preotul susţine mai mult cele creştineşti, duhovniceşti, dumnezeieşti, pe cînd eu sînt aproape cu totul lipit de cele pămînteşti şi trupeşti. De aici s-a iscat între noi o mare dihonie. Nu-1 mai putem suferi. Ne-am sfătuit şi ho-tărît cu parohienii să-1 dăm afară şi să aducem altul cu care să ne potrivim în păreri. Nu încăpem de el şi pace bună! Sfinţia ta ce zici?"

„Eu — răspunse Duhovnicul — sînt cu totul de altă părere! Preotul trebuie să citească, să cunoască, să înveţe (lez. 2; 3) şi să se conducă după Dumnezeu; iar credincioşii să se conducă după Preot. „Ei (păstoriţii) — zice Domnul — fă se întoarcă la tine, nu tu (Preote) să te întorci la ei. Eu te voi face pentru poporul acesta zid tare de aramă, lupta-vor ei împotriva ta, dar nu te vor birui, pentru că Eu, sînt cu tine ca săţe mîntuiesc şi să te izbăvesc. Şi, te voi mîntui din mîna asupritorilor care te îndurerează" (Ier. 15

Preotul vă învaţă creştineşte, duhovniceşte, dumnezeieşte, să vă osteniţi cu bună chibzuială a deveni, a fi şi rămîne oameni de treabă, oameni buni, iii vrednici ai Bisericii şi ai patriei, oameni noi, înţelepţi, lu minaţi,. Iu minatori în tot binele, fii ai zilei, ai luminii, ai lui Dumnezeu. Şi voi? ...Nu încăpeţi de .el! Nu încăpeţi acolo în parohie, în comună, de Preotul, sfătuitorul bun, doctorul vostru spiritual? Trebuie să schimbaţi, să.părăsiţi, să lepădaţi din fiinţa voastră .gîndul. acela rău şi să vă,uniţi cu Preotul în toate cele bune, la care vă învaţă şi

îndeamnă.. .Preotul este trimisul^ solul, îngerul lui Dumnezeu. Cine-1 primeşte,şi ascultă, pe Dumnezeu Care 1-a trimis îl primeşte şi ascultă;iar cine nu-1 primeşte, nici ascultă, pe Dumnezeu, Care 1-a trimis nu-1 primeşte, nici ascultă. „Cel ce vă ascultă pe voi — zice Domnul — pe Mine Mă ascultă şi cel ce se leapădă de voi, de Mine se leapădă... şi de Cel ce M-a trimis pe Mine ... " (Lc'. 10, 16; 9, 48 —50). „Cel ce primeşte pe care Eu voi trimite, pe Mine Mă primeşte ... şi pe Cel ce M-a trimis. Cel ce primeşte pe drept, plata dreptului va lua... Cel ce primeşte Prooroc în nume de Prooroc, plata Proorocului va lua ... Cel ce vă primeşte pe voi (trimişii Mei) pe Mine Mă primeşte şi cel ce Mă primeşte pe Mine, primeşte pe Cel ce M-a trimis pe Mine" (Ioan 13, 20; 12, 44; Mt. 10, 40-41; 18, 5-6; 25, 40; Mc. 9, 41; Lc. 9, 48; 10,16; Gal. 4, *74/* Evr. 6, 10; 3 Imp. 17, 10; 18, *4;* 4 Imp. 4, 8-37). „Cei care însă — adaugă Domnul — nu vă vor primi pe voi, nici vor asculta cuvintele voastre, ieşind din casa sau din cetatea aceea scuturaţi şi praful de pe picioarele voastre. Amin zic vouă că mai uşor va fi Scdcmei si Gcmorei în ziua Judecăţii, decît cetăţii sau casei aceleia (Mt. 10, 74-75; Mc. 611 Lc. 9, 5; 10,10-12; F. Ap. 13, 51; 18, 6; Num. 16, 13).

Vedeţi cît de mult se folosesc cei ce primesc şi ascultă pe trimişii îui Dumnezeu şi cît de groaznic se primejduiesc aceia care nu-i primesc şi nu-i ascultă? Şi voi ziceţi că nu încăpeţi de Preotul trimis de Dumnezeu! Oare vă daţi seama în ce groaznică primejduire vă cufundaţi cu vorba şi fapta aceea? Hai să vă lămuresc pe toţi răzvrătiţii asupra Preotului, cu argumente din Dumnezeiasca Scriptură.

O parte din îngerii mulţimii oştirilor cereşti nu încăpeau de fraţii lor de îngerat. Şi pîrau mereu ziua şi noaptea înaintea Dumnezeului Celui Viu, pînă cînd au căzut din cer (Apcc. 12, 1 , 7 9). După căderea în adînc au încăput!

Cain primul fiu al protopărinţilor noştri Adam şi Eva, nu încăpea de fratele său Abel, deşi era destul pămîntul larg. L-a pizmuit, urît de moarte, scos cu minciună şi vicleşug afară la cîmp unde 1-a ornorît. După aceea încăpea în blestem înşeptit, pribeag, fugar tremurînd îngrozit ... ! (Fac. 4, 1 — 12).

Oamenii dinaintea potopului nu încăpeau de dreptul Noe, îl aşchiau, ironizau, batjocoreau, încolţeau, necăjeau şi atacau vreo sută de ani, cît timp lucra la corabie şi predica pocăinţa. După ce a venit pOtopul, acoperind cu apă pămîntul şi munţii cei mai înalţi cu 15 coţi, pînă i-a înnecat pe toţi, atunci încăpeau! (Fac. 6; 7; 8; comp. 1 Petru 3, 20; 2 Petru 3, 6; Evr. 11, 7).

Ham nu încăpea de tatăl său Noe cînd 1-a văzut beat, dezgolit în cortul său ... L-a clevetit celor doi fraţi ai săi, Sim şi Iafet. După ce s-a îmbrăcat cu groaznicul blestem părintesc, a încăput! (Fac. 9, 20-27 ; Ps. 108, 1-20; Hron. o.c. pp. 177-180).

Sadomlenii şi Gomorenii nu încăpeau de Lot /îl urau, iscodeau, batjocoreau, ameninţau, tulburau, primejduiau de moarte .., După ieşirea lui Lot şi arderea cetăţilor cu ploaie de pucioasă şi foc din cer ... au încăput! (Fac. 19, 1*—29).*

Fiii lui Iacob (cei zece) nu încăpeau de fratele lor Iosif, pînă s-au hotărît a.-l omorî, l-au vîndut străinilor ca să nu-1 mai vadă niciodată ... Mai tîrziu însă, în vremea unei mari foamete, ajungînd în Egipt la picioarele lui, au încăput! (Fac. 37; 39 —50),

Faraon cu egiptenii lui nu încăpeau de trimişii lui Dumnezeu; Moisi şi Aaron şi de Israeliţii care le robeau; îi asupreau le sugrumau şi le înnecau pruncii! , .. Cînd însă s-au văzut bătuţi cu zece plăgi groaznice... şi cînd se înnecau în apele Mării Roşii, atunci încăpeau! (Eş, 1-14; Inţ. Sol. 18; 19).

Amaliciţii nu încăpeau de Israeliţii eliberaţi, din robia Egiptului; ei năvăleau cu mare ură de moarte asupra lor. După ce Domnul Dumnezeu, prin rugăciunile lui Moisi ce se ruga cu mîinile întinse [+)] în chipul Crucii şi prin sabia lui Isus Na vi şi a israeliţilor aleşi i-a bătut groaznic, atunci încăpeau! (Eş. 17, 8 — 16).

Măria proorocită şi Aaron Arhiereul nemai încăpînd de fratele lor Moisi, îl cleveteau, îl grăiau de rău, vorbind împotriva lui Limbuţia aceea a umplut-o pe clevetitoare de lepră peste tot trupul. Timp de şapte zile a stat închisă afară din tabără. Atunci încăpea! (Num. 12).

Core, Datan şi Aviron cu 250 fruntaşi din sfatul poporului Israelit nu încăpea de Moisi şi Aaron»... dar după ce s-a deschis pămîntul şi i-a înghiţit dimpreună cu femeile, copiii şi averile lor, mistuindu-i cu foc, atunci încăpeau (Num. 16, 1—40).

Aşişjderea a doua zi o mulţime din poporul Israelit nu putea să încapă de Moisi şi Aaron, acuzîndu-i: „Voi aţi ornorît poporul Domnului!" Patrusprezece mii şapte sute de Israeliţi au murit de bătaia Divină! Atunci încăpeau! (Num. 16, 41—50).

Israeliţii plecînd de la muntele Hor şi ocolind ţara Edomului, nemai încăpînd de Moisi, cîrteau împotriva lui şi a Domnului. Dumnezeu a trimis asupra, lor nişte şerpi veninoşi care muşcau groaznic încît mulţi din cei muşcaţi mureau. Atunci încăpeau! (Num. 21, 6, 4-9).

Abimelec, fiul ţiifoarei lui Ghedeon nemaiîncăpînd de cei 70 fraţi ai săi, pe care apoi i-a ornorît pe o piatră ... după vreo trei ani de domnie, bătînd pe nişte răzvrătiţi, dintr-un turn o femeie aruncind o piatră de rîşniţă de sus, l-a lovit în cap şi i-a spart capul şi-a murit cu mare ruşine .,. Atunci încăpea! (Jud. 9)

împăratul Saul nu încăpea de David, îl ura, prigonea şi-1 urmarea.cu mii de ostaşi ca să-1 prindă şi să-1 omoare.., dar după ce a fost înfrînt de Filisteni văzîndu-şi oastea zdrobită, pe sine rănit greu, s-a sinucis, aruncîndu-se în sabia sa ,.. Atunci încăpea ,(1 Imp- 19. 31).

Ahitofel, sfetnicul şi Avesalom fiul lui David, nu încăpea de el, il discredita în popor şi ş--a răsculat asupra lui. După ce însă au fost înfrînţi şi au murit spînzuraţi au încăput! (2 Imp. 15—18).

împăratul Ahab şi Izabela nu încăpeau de trimişii lui Dumnezeu Prooroci ,.. Ilie şi Miheia, dar după ce au fost omorîţi cu moarte cumplită dimpreună cu toţi urmaşii lor ... atunci au încăput! (3 Imp. 19, *2;* 22, 26-27; 17-22; 4 Imp. 9, 30-37; 10, 1-28).

Israeliţii şi Iudeii idolatrizaţi nu încăpeau de trimişii Domnului ... le provocau felurite necazuri suferinţe şi primejduiri groaznice, încît erau forţaţi a striga la cer: „Destul! Doamne, ia-mi Sufletul că nu sînt mai bun decît părinţii mei!" (3 Imp- 19, 4; Num. 11, 15; Lona 4, 3). „M-am umplut de rivnă pentru Domnul Dumnezeu Savaot; căci fiii lui Israil au părăsit legămîntul Tău, au defăimat jertfelnicele Tale, au ucis cu sabia pe Proorocii Tăi! Abia am scăpat eu singur şi caută să răpună viaţa mea!" (3 Imp. 19, 10; 14; 18, 4, 22; Rom. 11, 3). Cînd însă se dezlănţuie asupra lor cu furie pustiitoare urgia Domnului (3 Imp. 19, 15 — 17; 22, 9, 2-3; 34 -38 ; 4 Imp. 8, 29; 9; 10, *7-27;* 17, 25) .... atunci încăpeau.

împăratul Mânase nu încăpea de marele Prooroc Isaia, care prin semne şi învăţături luminătoare îl trăgea din întunericul idolatriei la lumina adevăratei credinţe în Dumnezeu, l-a prigonit, ferăstruit, ornorît. Cînd însă căpeteniile oştirei asiriene l-au prins, detronat, pus în lanţuri de aramă, tîrît la Babilon unde l-au iniem niţat cu lanţuri de mîini şi picioare la perete... atunci încăpea! (2 Parai 33, *7-20).*

Idolatrizatul împărat Sedecheia, dimpreună eu căpeteniile iudaice nu încăpeau de trimişii lui Dumnezeu Proorocul leremin

şi de ceilalţi Prooroci. Şi-a bătut joc de ei, le-a nesocotit cuvintele, i-a luat în rîs, i-a prigonit,[1] necăjit,'întemniţat ...Domnul mîniin-du-se, i-a dat în mîinile haldeilor. Sedecheia cu ai săi au fost prinşi, judecaţi şi osîndiţL I-a junghiat copiii şi i-a tăiat pe toate căpeteniile Iudaice în faţa lui. Apoi i-au scos ochii, l-au legat în lanţuri grele şi l-au dus la Babilon, unde l-au ţinut întemniţat pînă în ziua morţii lui ... Atuncea încăpea! (4 Imp. 25, 1 —7; 2 Pral. 36, 11 —21 ; Ier. 33; 37; 39; 52).

Mulţimea Haldeilor nu încăpea de cei trei tineri, care n-au vrut să se închine chipului de aur al împăratului Nabucodonosor, După ce$_s$ însă cei trei tineri, pîrîţi de ei, au fost aruncaţi în cuptorul înfocat înşeptit şi flacără izbucnită din cuptor arde pe pîrî-torii haldei pe o rază de 49 de coţi împrejurul cuptorului, atunci încăpeau! (Dan. 3; Cîntarea celor trei tineri 1, 22—24).

Cei 120 de satrapi şi doi mari dregători ai îrnpărăţiei Medo-Perşilor, nu încăpeau de Daniil. I-au întins curse, l-au iscodit, pîrît, judecat, condamnat şi aruncat în groapa leilor ca să piară acolo mîncat de sălbăticiuni. Daniil însă este apărat şi salvat de Dumnezeu. Ieşi teafăr din groapă. Cunoscîndu-se vinovăţia pîrîşilor, s-au aruncat în groapă dimpreună cu femeile şi copiii lor. în căderea lor leii îi prindeau, sfîrtecau şi mîncau mai înainte de a ajunge în fundul gropii. Atunci încăpeau (Dan. 6).

Irod cel Mare nu încăpea de Pruncul Iisus şi de toţi pruncii Bethleemului mici pînă la doi ani. După ce i-a măcelărit cu mare cruzime prin ostaşii săi, bolind groaznic şi putrezind de viu ... atunci încăpea! (Mt. 2, 1—10).

Fariseii nu încăpeau de Mîntuitorul: se scandalizau de El (Mt. 15, 12—14): Uneori îl ameninţau şi alungau, zicîndu-I: „Ieşi şi du-te de aici, că Irod Antipa vrea să Te ucidă ... ",. cărora El le spunea: „Duceţi-vă şi spuneţi vulpii aceleia: Iată Eu scot draci şi săvîrşesc tămăduiri, astăzi şi mîine şi poimîine isprăvesc ... (Lc. 13, 31— 35). Alte ori făceau sfat să-î omoare (Mt. 12, 14; 21, 45-46; 22, 15; Mc. 3, 6; Lc. 6, 11 ; Ioan 5, 16, 18; 10, 33; 11, 53). Cînd însă veneau asupră-le felurite bătări sau calamităţi, de numai ştiau de ei, atunci încăpeau!

Arhiereii şi bătrînii (preoţii) Templului nu încăpeau de Mîntuitorul Care făcea numai bine tuturor (Mc. 11, 18; Lc. 22, 2—6; Ioan 11, 47-57; 12, 10; Mt, 16, 27; 17, 23; 20, 75-79; 26, 57-68; 27, 12-14; 62—66; F. Ap. 5, 17-18; 25, 2-3), dar cînd a venit prăpădul peste ei... atunci încăpeau!

Iuda Iscarioteanul nu încăpea de Mîntuitorul Hristos, ci îl pîra, clevetea (Ioan 6, 70—71; 12 — 16), se învoieşte cu vrăjmaşii Lui, îl vinde pentru treizeci de arginţi (Mt. 26, 14—16 10, 4; 27,

3; Mc. 14, 10; Lc. 22, 3, 6; Ioan 12, 2, 30; Zah. 11, 12), caută prilej să-L dea în mîinile căpeteniilor Iudaice (Mt. 26, 16) îşi tăinuia nelegiuirea (Mt. 26, 25; Mc. 14, 19; Ioan 13, 21—30). Joi seara după Cina cea de Taină, tîrziu vine în grădina Ghetsimani însoţit de o gloată mare înarmată cu săbii şi suliţi de la arhierei şi de la bătrînii poporului, şi-L dă în mîinile lor (Mt. 26, 47 —57; Mc. 14, 43—53; Lc. 22, 47 —54; Ioan 18, 3 — 12), apoi căindu-se a întors cei 30 de arginti arhiereilor în Templu şi ieşind de acolo s-a dus şi s-a spînzurat (Mt. 27, 3; 26, 14-15; 27, 3-5; F. Ap. 1, 16-18)... atunci a încăput!

împăratul Irod Antipa nu încăpea de Mîntuitorul, de Sf. Ioan Botezătorul şi de Sfinţii Apostoli (Lc. 3, 1 ; 13, 31; 9, 7-9; Mt. 14, 7-72; Mc. 6, 14-29; Lc. 23,8-11; F. Ap. 12, 1-23), dar după ce a fost lovit cu boală grea şi scîrboasă, putrezind şi mîncîndu-1 viermii de viu pînă ce a murit, atunci încăpea!

Iudeii din Ierusalim nu încăpeau de Mîntuitorul (Ioan 5 16; 7 19; 8, 37, 40 -48, 52, 59; 10, 32, 39; F. Ap. 6, 9-13; 7, 52; 23, 12 — 15), aşijderea şi Iudeii din Damasc (F. Ap. 9, 23—25), Iudeii din Antiohia (F, Ap. 13, 50; 14, 19), Iudeii din Iconia (F. Ap. 14, 1-6), Iudeii din Asia (F. Ap. 21, 27 -32), paginii (F. Ap. 14, 5), Saul din Tars (F. Ap. 8, 3; 9, 1-2; 22, 4; 19-20; 1 Cor. 15; 9; Filip. 3,6; 1 Tim. 1, 13), Efeseniî idolatri (F. Ap. 19, 23-40), de Biserica lui Dumnezeu tînără dar viguroasă, însă după ce au venit greutăţi şi primejdii mari asupră-le, nimicindu-i ... atunci încăpeau!

Neorandueliile strica, pustiesc Bisericile

întîmplări de acestea cu urmările lor îndurerătoare s-au în-tîmplat şi între conducătorii neamului nostru românesc. Aşa, istoria nespune, că Iliaş voievod (a 1432 —1434), fiu allui Alexandru cel Bun, prinde pe mama (vitregă a sa) fratelui său de tată şi a pus s-o ucidă prin înnecare. Ştefan voievod îi scoate ochii voievodului Iliaş, orbindu-1 (1444). Roman voievod, fiul mai mare al lui Iliaş, îl ucide pe voievodul Ştefan, decapitîndu-1 şi ocupă tronul Moldovei (13 iulie 1447), răzbunîndu-se pentru tatăl său orbit. Roman voievod fu otrăvit de boieri (1448) ... Voievodul Bogdan II (1449-1451), fiu neligitim al voievodului Alexandru cel Bun, este ucis, decapitat, de un alt fiu nelegitim al tatălui său Petru Aron pe cînd petrecea la o nuntă în Răuşeni lîngă Suceava. După şase ani, Petru Aron voievod a bătut pe Ştefan cel Mare, fiul lui Bogdan II, care-i ocupă tronul; iar în 1469 îl atrage într-o cursă şi-1 omoară, răzbunînd moartea tatălui său Bogdanii ... Ştefan Cantacuzino (1714 — 1716) nu încăpea de voievodul Constantin Brâncoveanu, ci îl pîrăşte, apasă înaintea turcilor pînă l-au martirizat groaznic, dar după vreo doi ani de domnie şi el e mazilit, dus împreună cu tatăl său Constaţii in Stolnicul.la Constantinopol şi ucişi (1716, 7 iunie). Aşijderea bum cui său Mihail Spătarul Cantacuzino şi cumnatul său Radu Du descu au fost ucişi (9 iunie 1716) (vezi Ist. Rom. o.c. voi. III pp. 177—8; 204—6) ... Atunci încăpeau!!! Iacă şi unii voievozi şi boieri români nu încăpeau unii de alţii, se pîrau, se cleveteau, se răzbunau unii pe alţii .... apoi încăpeau în prăpădul care-i nimicea !!!

Indată după plecarea administratorului vine un alt vecin departe, îngenunche înaintea Scaunului Sfintei Spovedanii, îşi mărturiseşte păcatele, îşi ia canon şi se scoală să plece.

După o străfulgerare a unor îndoieli în credinţă, se roagă duhovnicului, zicînd: „Cinstite Părinte duhovnic, iacă adeseori îmi vine în minte: de ce unele Biserici Sfinte se avariază de cutremurele pământului, altele se dărîmă, altele se ard de foc, altele se jefuiesc de tîlhari, altele se murdăresc cu spurcăciuni de unii oameni nelegiuiţi, altele se închid...? Oare cum de rabdă Dumnezeu să se facă aşa ceva cu Bisericile Lui Sfinte? Gîndurile astea mă frămîntă, mă tulbură, mă împuţinează în credinţă şi mă prăbuşesc în adînc? ..."

Duhovnicul cugetînd puţin la cele spuse, îi vorbeşte blînd şi convingător: „Fiule! Bisericile adevărate ale lui Dumnezeu, în care locuiesc bunele rînduieli Sfinte, credincioşia şi vieţuirea creştinească, nu cad niciodată. Se renovează, se fac mai mari, mai încăpătoare şi mai trainice. „Pe această piatră — zice Domnul — voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui" (Mt. 16, 18 — 19). Dacă însă în unele părţi Bisericile cad, se distrug aşa, nu-i vina bisericilor că sufăr atîtea şi atîtea stricăciuni, ci a celor care bagă, menţin, susţin şi fac felurite neorînduieli în ele. întrebi care?

Iacă, chiar aici şi mai peste tot, în multe Biserici se profanează Semnul Sfintei Cruci, pe solea, în Sf. Altar şi înaintea iconostasului mic, a Icoanei Maicii Domnului ... se găsesc aşternuturi cu cruci. Parcă sînt puse anume acolo, ca toţi cei care vin să se închine ps la Sfintele Icoane, să calce pe Ssmnul Sfintei Cruci ... şi să cadă sub afurisenie. Colo pe faţa Icoanei Maicii Domnului cu Pruncul Iisu, în braţe, se văd agăţate, puse deşertăciuni idoleşti, zorzoanele satanicei trufii muiereşti: mărgele, lănţişoare, salbe, coliere, fnar-ţişoare, medalii!!! Dincolo nişte asociaţi în negura lor, retrogradează fără nici un simţ pe Maica Preacurată cu: „mireasă", „mireasă", „mireasă", în loc de: „Maică pururea Fecioară", „Maică nenuntită", „Maică care nu ştii de mire ... de bărbat!" Ici, deasupra ori pe capetele Sfinţilor şi Sfintelor" de pe Icoane, cîte un buchet de flori naturale sau artificiale, care nu-i iertat a le pune decît jos la picioarele lor, dedesubtul icoanelor. Colo pe Sf. Masă nişte buchete şi borcane cu flori, care-i interzis cu desăvîrşire a le pune acolo, dar nici a gîndi aşa ceva. Aducătorii florilor în Biserică să se gindească bine că multe flori din grădină sau cumpărate din piaţă au fost murdărite de pisici, cîini, copii, de oameni şi femei ameţite de beţie. Deci nu-şi au locul deasupra „Sfinţeniei Domnului" ci numai dedesubt, după ce au fost spălate cu mare grijă în mai multe ape curate ...Dincolo toată mobila veşmîntăriei în Sf. Altar, iar Sintronul, care trebuie a fi pururea în Sf. Altar lîngă peretele de răsărit, nu se află nicăieri!!! în veşmîntărie, dicaonic sau mai bine zis în urechea Altarului, există vorbării,. rîsuri umflate ...clacă, şezătoare, un fel de bîlci ... cu totul altceva decît ceea ce ar trebui să'fie. Ici procovețele, aerul, veşmintele diaconeşti preoţeşti, acoperămîntul Sf. Mese, pictat cu vopsele, ca îmbrăcămintea bufonilor, ceea ce nu-i iertat (Eş. 26, 1, 31; 28; comp. Lev. 26, 14— 39; 2 Lege 28, 15 —68). Colo în Biserică: vorbărfe, rîs,.faceri cu ochiul ... mai rău decît pe la circiumă!!! Bărbaţii închinători sluţiţi (bărbieriţi), fără podoaba bărbătească, cu totul altfel de cum i-a zidit Dumnezeu. Femeile şi fetele mari şi mici, dezgolite la cap, piept, mîini şi picioare. Unele cu părul făcut în formă de corn, cornul lui Ducipal, altele cu două cornițe sau coarne ca de ied, capră, diavol, altele slutite in alte forme draconice. Dincolo, pe soleauaAltarului, iată cum unii falşi creştini şi creştine se suie cu obrăznicie acolo unde nu-i iertat a sta nici împăraţilor, domnitorilor şi stăpînitorilor ţării!!! Astfel de Biserici cu sumedenii de neorînduieli, care mortifică pe închinători în loc de a-i via, se despoaie de „Sfinţenia" lor, le părăseşte Darul lui Dumnezeu şi se destinează prăpădului.

E ştiut că copiii în familie, cînd nu ascultă şi se răzvrătesc asupra părinţilor, aceia ne mai suferindu-i, îi alungă din casă şi-i dezmoştenesc. Cînd copiii în şcoală fac numai nebunii şi nu învaţă, profesorii îi lasă repetenţi şi-i elimină din şcoală. Cînd ucenicii nu ascultă de maistrul lor şi nu învaţă meserie, îi dă afară. Cînd ostaşii calcă rîndurile şi disciplina din armată, se pedepsesc şi se întemniţează ... aşa se întîmplă şi cu Bisericile în care se lăfăiesc neorîn-duielile prin care se jigneşte „Sfinţenia Domnului" şi se mortifică Sufletele închinătorilor.

Bisericile adevărate însă, care îşi păstrează „Sfinţenia" lor prin menţinerea bunelor rînduieli în ele, nu cad, nu se prăpădesc. „Pe această piatră (a statorniciei credinţei şi a bunelor

rînduieli) voi zidi Biserica Mea şi porţile (gurile) iadului nu o vor birui" (Mat. 16, 18). Bisericile în care se păstrează Sfinţenia, buna cuviinţă, buna rînduială, care viază Sufletele şi nu le lasă să moară (lez. 18, 31 —32', 2 Tim 4, 1—8; Apoc. 3, 1—5) stau sute şi mii de ani drepte înaintea lui Dumnezeu.

Dumnezeu păzi Biserica Sf. Teodosic. Cuviosul Părintele nostru Teodosie nădăjduia că Singur Dumnezeu îl va păzi de jefuirea tilharilor .., îmnultindu-se numărul fraţilor, Cuviosul a fost nevoit să lărgească curtea mînăstirii pentru facerea chiliilor. A început chiar el însuşi a lucra cu fraţii spre a face ograda mai mare. într-o noapte întunecoasă, mînăstirea fiind dezgrădită şi nepăzită, au venit la ea tîlharii, zicînd între ei: „Averea călugărilor e ascunsă în palatul bisericesc". Astfel, porniră spre biserică. Acolo însă, au auzit un glas care cînta înăuntru. Socotind ei că fraţii fac rugăciunile Pavecerniţei, s-au dus, zăbovind puţin într-o' pădure din apropiere. Apoi socotind că au săvîrşit cîntarea, au mers iarăşi la biserică. Auzind ei din nou acelaşi glas şi văzînd şi o lumină minunată în biserică din care ieşirea un miros plăcut (pentru că îngerii cîntau într-însa), au socotit că fraţii săvîrşeau cîntarea de miezul nopţii. Deci iarăşi s-au dus şi au aşteptat pînă ce vor sfîrşi cîntarea, ca apoi intrînd în biserică să ia toate cele ce erau într-însa. Astfel, venind ei de mai multe ori, au auzit acelaşi glas îngeresc.

După aceasta a sosit vremea de cîntarea utreniei. După obicei, eclesiarhul a început a lovi în clopot pentru utrenie. Tîlharii auzind aceasta, ..s-au dus puţin în'pădure şi se sfătuiau: „Ce să facem? Că precum mi se pare, a fost o nălucire în biserică. Iată, cînd se vor aduna toţi în biserică, noi să mergem, şi apucîndu-i pe toţi la uşă, îi vom omorî şi vom lua averea lor". Aşa cugetînd ei şi zăbovind puţin pînă ce s-au adunat fraţii în biserică cu fericitul Teodosie, povăţuitorul lor, începînd a cînta psalmii utreniei, tîlharii au năvălit asupra bisericii. Deodată însă au văzut o minune înfricoşată. Biserica a fost luată de pe pămînt cu cei ce erau într-însa şi s-a suit în văzduh, încît nu le era cu putinţă tîlharilor a se mai sui şi intra în ea, dar nici a săgeta într-însa. Văzînd ei aceia, s-au temut foarte şi tremurînd s-au întors la locul lor. Atunci toţi tîlharii îngroziţi de cele ce văzuseră, s-au umilit ... şi s-au făgăduit să nu mai facă tîlharii. Vătaful lor venind la Cuviosul Teodosie, împreună cu alţi trei tovarăşi, s-au căit de acea faptă a lor şi au mărturisit cele ce făcuse. Cuviosul auzind acestea, a preamărit pe Dumnezeu, Care nu numai că a păzit cele trebuincioase ale bisericii, dar. i-a mântuit şi de la o moarte ca aceea. Apoi i-a învăţat cele pentru mîntuirea Sufletului şi i-a liberat, slăvind şi mulţumind lui Dumnezeu (V. Sf. 3 Mai. o.c. pp. 212-215).

Altă biserică salvată de prăpăd. Odinioară au venit tîlharii noaptea la mînăstirea Sf. Sava, ca să jefuiască biserica Preacuratei Maicii lui Dumnezeu. Pornindu-se ei către fereastra care este deasupra mormîntului Cuviosului Părinte, li s-a arătat lor un munte mare, pe care nu le era cu putinţă nicidecum a se sui. Atunci a căzut peste dînşii frică şi cutremur şi s-au dus ruşinaţi. Aceasta au mărturisit-o' mai tîrziu acei tîlhari, venind cu pocăinţă în minăs-tire şi vieţuind cu multă părere de rău (V. Sf. 3 dec. o.c. pag. 111).

Biserica mîntuită de năvălirea ereticilor. Odată, origeniştii adunîndu-se din diferite locuri, avînd în capul lor pe unul Leonte, voind să nevălească fără veste asupra lavrei celei mari ca să risipească turma cea dreptcredincioasă a Cuviosului Sava şi toată lavra *s*-o dărîme pînă la temelie. Pregătind ei mulţime de casmale şi diferite unelte de fier cum "şi arme multe, mergeau în calea lor cu *mare* mînie. Fiind ca la al-doilea ceas din zi, a căzut «peste dînşii pe cale o ceaţă mare şi negură încît *tOatâ* ziua ostenindu-se, n-au aflat lavra. Au rătăcit prin locuri neumblate, unde i-a apucat noaptea. Abia a doua zi s-au aflat lîngă mînăstirea Sfîntului Marchian. Pricepînd că nimic nu *pot* folosi, s-au împrăştiat cu ruşine fiecare în ale sale (V. Sf. 9 dec. o.c. pp. 288 -9).

Ereticii opriţi a distruge o biserică. Sf întul Teodor păstorind turma lui Hristos, se sîrguia mult să piardă eresurile ce se înmulţeau. Ereticii umplîndu-se de mînie şi mare iuţime s-au sculat în răutatea lor şi adunîndu-se s-au sfătuit, ca bine înarmaţi să năvălească asupra bisericii. Ei au socotit ca să intre în biserică la ziua praznicului în vremea cîntării soborniceşti să ucidă pe păstor şi sâ-î risipească oile. Dar n-au făcut nimic căci s-au împlinit cuvintele Sfintei Scripturi: „Cugetat-au sfaturi deşarte în inimile lor care nu vor putea să stea ..." (Ps. 20, 12). Astfel, de cîte ori porneau spre biserică cu răutatea lor cea sfătuită, puterea lui Dumnezeu îi oprea. Uneori le

amorțeau mîinile, iar alteori o văpaie de foc ieşiea în întîmpinarea lor', şi-i alunga (V. Sf. 9 iulie o.c. 505).

Vedeți cum a apărat Dumnezeu bisericile Lui în care predomina buna rînduiala bisericească? Toți şi "toate care doresc a dăinui multă vreme biserica lot, să scoată din ea orice neorînduieli, să păzească într-însa cu toată luarea aminte: buna cuviință şi buna rînduiala. Numai astfel va sta, va dăinui şi nu va cădea ... Bisericile acelea de care ăi spus că au fost: unele avariate sau dărîmate de'cutremure, altele arse de foc, altele jefuite de tîlhari, altele spurcate de păgîni .. de s-ar fi păzit în ele buna cuviință şi buna rînduiala, n-ar fi ajuns în prăpădul acela ...Aşadar şi bisericile acelea ce vor păzi în ele buna rînduiala pusă de Dumnezeu prin Sfinții Săi, vor sta. Nimeni şi nimic nu le va putea strica (Ps. 131, 12 — 18; 3 Imp. 2, 4; 9, 4—5); însă cele ce nu păzesc buna rînduiala pusă în ele, nu vor putea sta. Vor cădea în prăpăd, în mare nimicire (Ps. 88, 30-32; 3 Imp. 9; 6-9; 4 Imp. 25; Dan. 9, 26; Mt. 24, 1-21) aşa cum a căzut: Templul lui Solomon — distrus de haldei, Templul Irodiân distrus de romani, bisericile Egiptului ...Bizanțului, Sf. Sofia din Constantinopol, transformarea în geamii turceşti şi alte multe biserici din diferite vremi şi locuri.

Toți cei din casa patriarhilor, Avraam, Isaac, lacob şi din triburile israilite, can; n-au primit rînduiala circumcideiii, s au stîrpit din poporul lui Dumnezeu (Fac. 17, 74; Eş. 4, 24 —25). Casele Egiptului, care n-au primit şi n-au avut rînduială stropirii intrării lor cu sîngele mielului pascal la praguri şi amîndoi uşorii (f) au fost lovite de Domnul, omorîndu-le pe toți întîi născuții de la om pînă la dobitoc (Eş. 12, 12, 23, 29; Ps. 77, 51). Toți ierusalimlenii: bărbați şi femei, bătrîni, tineri şi copii, care n-au primit pe fruntea lor Semnul lui Dumnezeu (f) de la omul îmbrăcat cu haină lungă preoțească şi cu călimară la brîu trimis de Dumnezeu, au fost măcelăriți începind de la Biserică pînă la ultima casă a cetății sfinte şi a țării (lez. 9). Aşa se întîmplă şi cu credincioşii şi bisericile lor, care nesocotesc buna cuviință ce trebuie a predomina în ele (1 for. 14, 40, 33) şi luptă orbeşte a răsturna bunele rînduieli şi a le înlocui cu felurite neorînduieli omeneşti, trupeşti şi drăceşti ale lor (Mt. 15, 3-9; Mc. 7, 7-9; Iac. 3, 15).

Neorînduielile, obiceiurile potrivnice bunei credințe a Bisericii lui Dumnezeu, sînt un fel de idoli: mici, mijlocii şi mari sau nişte boieri drăceşti, pe care-i slugăresc cei care-i fac, aduc, mențin şi susțin. Cum susțineau israeliții idolatrizați idolatria uricioasă în poporul lor; aşa şi aceştia susțin neorînduielile în Biserica lor! Aceia prigoneau sîngeros pe Ilie, Miheia şi pe ceilalți Prooroci care combăteau idolatria; aceştia prigonesc sîngeros pe Preoții care combat neorînduielile din Bisericile lor!

Voi, creştinilor nu trebuie a vă lua după vicleanul diavol, care amăgeşte persoanele superstițioase ca pe Eva în Rai (Fac. 3, 1—5) îmbătîndu-le de cap, că: dacă nu-i neorînduiala ceea şi ceea în Biserică nu le merge bine, deşi neorînduielile i-au copleşit în rele, în periclitări şi pierzare!

Cei ce susțin neorînduielile în Biserică după sfatul diavolului (Fac. 3, 1—5; 1 Tim 4, 7), se cufundă în greutăți, rele, periclitări, şi pierzare ca lumea din vremurile lui Noe şi Lot (Fac. 6—8; 19). „Veni-va Domnul slugii aceleia şi-1 va tăia în două şi partea lui o Va pune cu fățarnicii (creştinii păcătoşi menținători şi susținători neorînduielilor din Biserică, care stau împotriva adevărului) (Mt. 24, 48-51; 12, 32; Mc. 3, 29).

Cei ce scot din Biserică vreo rînduială bună, sfînta, folositoare, mîntuitoare închinătorilor binecredincioşi, va scoate şi Dumnezeu numele lor din Cartea vieții şi partea lor din împărăția Cerurilor. Cei care vor duce, menține şi susține neorînduieli în Sf. Biserică, smintitoare, primejduitoare, nemîntuitoare închinătorilor, va aduce, va adăuga şi Dumnezeu urgiile care sînt scrise în dumnezeieştile Scripturi şi cărțile sfinte ale Bisericii asupra acelora (Mt. 18, 6—8; Mc. 9, 12-45; Lc, 17, 1-2; 1 Cor. 1, 19).

Voi stați împotriva adevărului învederat ca fariseii, cărturarii, » saducheii ...împotriva Mîntuitorului. Cum aceia au omorît pe

Mîntuitorul ce le-a făcut mult bine şi se lăudau cu satisfacție cînd l.-*au* văzut îngropat; aşa şi voi resurpînd rînduieile Bisericii, ați reîntronat neorînduielile, spre bucuria dracilor şi prăpădul vostru. Ați făcut aşa cum au făcut Evreii cu Crucea Domnului şi Irodiada *CU* capul curat al

Botezătorului. Dar precum Crucea Domnului şi capul Botezătorului după sute de ani au fost scoase de sub gunoaiele, murdăriile Ierusalimului; aşa şi bunele rînduieli arătate, se *vor* scoate de sub gunoaiele întunericelor voastre şi se vor aşeza la locul lor. Precum soarele ajutat de vînturi iese din norii negri care-i eclipsau radierea valurilor de lumină peste suprafaţa pămîn-tului, luminînd şi încălzind tot mai mult, aşa şi bunele rînduieli ajutate de *YÎnturile* Duhului Sfînt (lez, 37, 1 — 10; Ioan 3, 8; F. Ap. 2, 2), se vor ridica şi întrona în Biserici în locul neorînduielilor fugă-rite, radiindu-şi lumina lor cu mai multă îmbelşugare, încît în Biserica Domnului Dumnezeu, totul va grăi mărire (Ps. 28^ 9). Atunci Sufletele închinătorilor — Păstori şi păstoriţi — se vor reculege, înviora, însufleţi, salva, mîntui şi ferici.

Biserica trebuie ajutata a via Sufletele

Preotul vostru a lucrat şi lucrează cu rîvnă sfînta la curăţirea Bisericii materiale de feluritele neorînduieli monstruoase şi întronarea bunelor rînduieli sfinte; aşadar, cei care se tot împotrivesc, păcătuiesc contra adevărului învederat, realmente împotriva Duhului Sfînt, vor avea înfricoşată judecată *şi* groaznică osîndă. Preotul vostru merge(pe urmele Sf. Prooroc, psalmist şi împărat David, ale rîvnitorului Ilie, ale Proorocilor, Ierarhilor, Preoţilor vrednici lui Dumnezeu, care în dragostea lui pentru menţinerea însufleţi-toarelor rînduieli sfinte în Biserica Domnului, zicea adeseori cu aprindere: „Rîvna Casei Tale m-a mîncat pe mine" (Ps. 69, 9; Ioan 2, 17; 3 Imp. 19, 70; Ps. 3, 3; Iac. 3, 14 — 16), iar aceia care-1 devetesc, hărţuiesc *şi* împiedică a-şi face şi împlini şi îndatorirea aceasta, sînt nişte adunături ale Satanei (2 Tim. 3, 8—9, 13; Apoc. 2. 9; 3, 9).

O altă creştină din comitetul altei parohii vecine îi ia locul, îşi spovedeşte păcatele cam nu cum trebuia, îşi ia canon mutilat ... apoi, sculîndu-se în picioare, îşi descoperă ranchiunul ce-1 avea asupra Preotului său, zicînd: „Cinstite Părinte Duhovnic, iacă, am o mare ciudă pe Preotul nostru, că tare ne mai probozeşte zicînd că facem felurite neorînduieli in Biserică. Drept să-ţi spun, nu-1 r ai putem suferi. O, de s-ar duce mai degrab de la noi, că tare e cicihtor!

Duhovnicul deşi urgentat de anumite îndatoriri şi servicii, se vede silit a rupe din vremea hotărîtă acelora pentru a lămuri penitenta. îndată începu a o sfătui: „Fiică! în Biserica lui Dumnezu totul este care grăieşte mărire (Ps. 28, 9). Dar pentru ca aicea mărire Dumnezeiască să pătrundă în închinători, să se aşeze în ci şi să-i folosească cît mai mult, se cere imperios ca în Biserică să predomine toată buna cuviinţa, rînduiala Sfîntă, cunoştinţa, liniştea, curăţia şi pacea (1 Cor. 14, 40; 33; 23; comp. Apoc. 8, 1 ; 15; Evr. 12, 14,22-25), altfel, mulţi se păgubesc, se periclitează, cad în urgia lui Dumnezeu. Eu mă bucur că vrei să te lămureşti mai bine şi în privinţa aceasta. Ascultă deci: Marele Prooroc—Preot-Iezechil, fiind dus în robie din Ierusalim în Palestina cu mulţi Iudei din toate vârstele şi stările sociale, îl munceau în legături (Iez. 3, 25; 4; 8; comp. Ps. 118, 61, 110; 139, 5; 140, 10; 141,10). Acest Sfînt Mare Prooroc-Preot, era atît de înainte văzător, încît pe cele ce se făceau departe le vedea ca pe cele ce erau înaintea ochilor. Pe cînd era în Babilon, el vedea cele ce Se făceau în Ierusalim şi le spunea popoarelor care erau în robie cu dînsul. într-o vreme a fost răpit din Babilon de un înger, care l-a dus la Ierusalim şi l-a pus în Biserica lui Solomon. Acolo a văzut idolii înăuntru şi afară — ca pe o uriciune a pustiirei la loc Sfînt şi slujirile cele spurcate care li se făceau. Oamenii cei mai mari ai lui Israil aduceau tămîie idolilor. Preoţii întorcîndu-şi feţele de la Scaunul lui Dumnezeu se închinau soarelui. Femeile şedeau plîngînd lîngă Tamuz, ce se zice de elini Adonida sau necurata Af rodit a, ucisă de un vier sălbatic şi cinstită între zei de păgîni şi de evreii cei răsvrătiţi. Slava lui Dumnezeu o vedea — după asemănarea celei văzute mai înainte la rîul Hovar — foarte mînjata, sfătuindu-se şă iasă din Biserică şi s-o lase pustie. El a auzit acolo pe Domnul grăind către dînsul: „Fiul Omului, au doară este mică fărădelegea aceasta pe care o fac aceste popoare, precum vezi? Ei au umplut pămîntul de necuraţii şi s-au sfătuit să Mă întărite şi să Mă îndepărteze de Locaşul Meu sfînt, să Mă lepede. Deci, îi voi pedepsi în mînia Mea. Nu-i va cruţa ochiul Meu, nici îi va milui. Cînd vor striga cu glas mare spre urechile Mele, nu-i voi auzi".

Atunci s-a auzit glasul lui Dumnezeu, strigînd cu mare groază şi foarte înfricoşător către Prooroc,. zicînd: „S-a apropiat izbîn-direa şi pieirea cetăţii! Fiecare să aibă în mîini arme de ucidere!"[1] Acestea zicînd Domnul, au ieşit şase bărbaţi înfricoşaţi, înarmaţi şi cu săbiile trase. în

mijlocul lor era un bărbat în veşminte preoţeşti albe, avînd călimări şi trestie de scris. Domnul a zis către dînsul: „Treci prin mijlocul cetăţii Ierusalimului şi fă semn în frun-tea bărbaţilor şi robilor Mei, care pătimesc durere în inimile lor pentru bunele rînduieli ale Mele ce le-au răsturnat idolatrizaţii, punind în loc neorînduielile lor. Pecetuluieşte pe robii Mei, care suspină şi plîng pentru fărădelegile puse de Iudeii idolatrizaţi în cetatea aceasta. Pecetluieşte pe cei a'eşi a Mei că Eu îi voi feri de pedeapsă".

Bărbatul acela cu podoabă preoţească ascultind porunca Domnului, s-a dus printre lumea Ierusalimului şi Iudeii şi a făut semn pe fruntea acelor popoare, care cu adevărat slujeau adevăratului Dumnezeu. Semnul acela era o slovă grecească (T) care *se* cheamă Tau şi care se aseamănă cu cinstita Cruce. După ce bărbatul *acela* cu cuviinţă preoţească a străbătut cetatea şi a însemnat pe *robii* lui Dumnezeu cu Semnul Crucii, acei şase bărbaţi foarte înfricoşaţi au fost trimişi în urma lui. Aceia închipuiau pe cei şase voievozi *ai* puterilor haldeeşti, care aveau să vină cu Nabucodonosor spre pierzarea Ierusalimului. Domnul Cel mîniat, a grăit către cei şase bărbaţi: „Duceţi-vă şi tăiaţi. Nu cruţaţi, nu miluiţi nici pe fecioare şi nici pe prunci; ci ucideţi-i pe toţi. începeţi cu măcelărirea lor de la preoţii cei sfinţi şi de la bărbaţii cei mai mari. Luaţi seama însă bine ca de aceia pe care e pus Semnul Meu să nu vă atingeţi". Sfîntul Prooroc a văzut ucişi din amîndouă părţile, în răpirea aceea din toată rînduiala şi vîrsta poporului Ierusalimului, precum *era* să se săvîrşească în faptă. Atunci Proorocul a căzut cu faţă la *pă*mînt înaintea Domnului, strigînd: „Amar, amar, mie *Doamne!* Că voieşti să pierzi rămăşiţele lui Israil, vărsîndu-ţi Mînia Ta *peste* Ierusalim". ...

După aceasta a văzut iar pe bărbatul acela cu podoabă preoţească, care, întorcîndu-se la *Domnul,* a zis: „Doamne, am făcut precum mi-ai poruncit". Domnul i-a poruncit iarăşi să ia cu pumnii cărbuni de foc din mijlocul roatelor Heruvimilor şi să-i verse *peste* tot Ierusalimul, că acela nu numai de sabie, dar şi în foc să *se* ardă de Haldei.

După răpirea şi vedenia aceea, Proorocul s-a aflat iar între Haldei la locul său; iar cele văzute s-au împlinit îndată (V. Sf. 21 iulie oc. pp. 1034 -7).

SFINŢENIA ŞI DARUL DIVIN PĂRĂSEŞTE BISERICILE ÎMBÎCSITE DE NEORÎNDUIELI.

Oarecare creştini mergînd la praznicul hramului Bisericii Sf. Dumitru din Tesalonic, au văzut la o răspîntie întîlnindu-se un Arhiereu şi un ostaş. După ce s-au salutat creştineşte, întrebîndu-se unul pe altul cine este şi unde merge, Arhiereul Ahile a răspuns rhngînd: „Pentru păcatele şi fărădelegile lumii, mi-a poruncit Dumnezeu ca să ies din Larisa, pe care o păzeam. Dumnezeu vrea sa o dea în mîinile Agarenilor şi mă duc unde-mi va porunci". Ostaşul, St. Dimitrie — plîngînd, a zis şi el: „Şi eu asemenea am pătimit Arhicreule a lui Dumnezeu Ahile. De multe ori am ajutat Tesalo nicenilor din robii i-am izbăvit, din felurite primejdii aducătoare de moarte si din tot felul de neputinţe. .Acum însă, pentru multele păcate şi frădelegi ale lor, s-a depărtat Dumnezeu de la dînşii şi mi-a poruncit mie să-i las pe ei, ca să-i dea în mîinile Agarenilor. Pentru aceasta am ascultat pOrunca Lui şi îndată am ieşit de acolo şi mă duc unde-mi va porunci". Din acea arătare, creştinii au cunoscut că Sf. Arhiereu Ahile ale cărui Sf. Moaşte păzeau cetatea Lafisa şi Sf. Dumitru, ale cărui Sf. Moaşte păzeau Tesalonicul, le părăseşte. La o lună după aceasta Tesalonicul şi Larisa au fost bătute şi robite de turci ... (Prol. şi v. Sf. 26 oct.).

DARUL PREA SF. DUH SI ÎNGERUL PĂZITOR PĂRĂSESC BISERICA SF. SOFIA DIN CONSTANTINOPOL

în noaptea de 11 mai, către ora 12 p.m. spre marea întristare a grecilor, s-a arătat un semn Dumnezeiesc deasupra bisericii Sfînta Sofia. în clipeala ochiului s-a cuprins toată cetatea de razele unei lumini aşa de mari, în care parcă se adunaseră toate fulgerele care lumineaseră la

crearea universului. Semnul acela a îngrozit foarte mult pe greci. Ei, neînțelegînd cauza apariției acelei lumini, socoteau că turcii vor fi dat foc Constantinopolului. Din această nepricepere a lor s-a făcut grozavă alarmă şi strigări disperate, încît toți alergau în toate părțile, amețiți de deznădăjduire, chemând în ajutor pe concetățenii lor. Toți din toate părțile alergau disperați şi căutau să se informeze de strigătele disperate ale ostaşilor de prin jurul Templului şi ale poalelor muntelui. Ajungînd la biserica Si. Sofia, privesc cu mirare la văpaia care ieşea de pe ferestrele cele de deasupra turlei Sf. biserici. Acea văpaie cuprinzînd înălțimea acoperămîntului întregii biserici, a luminat fără întrerupere mai mult timp, fără a se schimba în alt chip sau culoare.

Mai pe urmă unindu-se toată văpaia aceea luminoasă, s-a făcut în cîteva clipe din roşeața ei o lumină mai mare şi mai strălucitoare. Acea lumină de deasupra acoperămîntului bisericii s-a ridicat la înălțime, s-a atins de cer care deschizîndu-se, a primit înăuntru acea lumină, încît nimeni n-a mai putut s-o yadă. în chipul acesta s-a ridicat şi a dispărut acea minune sau acel semn" Dumnezeiesc.

Biserica vie inalta sufletele la cer

Patriarhul ca martor ocular al acelei arătări, văzind pe împăratul bizantin Constantin Paleologul al XH-lea, neînduplecat a se refugia din Sfînta cetate, îi zise: „Destul de cunoscut îți este ție, o, împărate, despre prezicerile care le avem din atîtea timpuri, că are să fie surparea acestei cetăți şi a cetățenilor care se vor afla înăuntru ei. Lumina care a luminat capitala întreagă şi văpaia care a ieşit prin ferestrele bisericii Sf. Sofii, nimic altceva nu însemnează, fără numai că Darul Prea Sfîntului Duh, care a umbrit şi a conlucrat cu Ierarhii cei dinainte ai lumii prin Arhierei şi pioşii împărați, de asemenea şi Anghelul iui Dumnezeu, rînduit spre apărarea Sfintei biserici şi a renumitei cetăți acesteia încă din zilele renumitului împărat Constantin, s-a ridicat şi a trecut la ceruri în această noapte".

După o nouă luptă crîncenă, oastea bizantină, în frunte cu împăratul, a fost zdrobită de mulțimea copleşitoare a turcilor. Con-stantinopolul — mama *sfînta* a tuturor cetăților creştine — a căzut pradă spurcaților turci,-care au jefuit-o groaznic. Multă lume a fost măcelărită de iataganele paginilor. împăratul a fost aflat mort printre grămezile trupurilor moarte ale ostaşilor creştini. Biserica — Sf. Sofia — podoaba strălucită a întregului imperiu Bizantin şi a întregii lumi — a fost jefuită de toate obiectele şi lucrurile ei foarte prețioase şi transformată în moschee de adunare şi cult a paginilor necurați pînă în zilele noastre, adică peste 500 de ani Vezi ce aşteaptă pe Bisericile acelea care răstoarnă rînduielile sfinte puse de Dumnezeu în ele, înlocuindu-le cu neorînduielile omeneşti şi demonice? Vezi unde se cufundă aceia care după amăgirea şarpelui-diavol (Fac. 3, 1—5; Mt. 4, 1—11), luptă prosteşte să prefacă Bisericile lui Dumnezeu în nişte babiloane confuze, amestecături, învălmăşeală, zăpăceală? Eu ştiu că toți binecredincioşii creştini — Păstori şi păstoriți — se adună în Sfintele Biserici pentru a se ridica cu mintea, cu Sufletul şi cu toată ființa lor la cer, la Scaunul Dumnezeirii, pentru a atrage asupra lor: „Toată darea cea bună şi tot darul desăvîrşit, sfințenie, pace, fericire vremelnică şi veşnică; iar nu să se încurce în neorînduieli demonice, nici să se prăbuşească în babilon, în adînc, în iad, în osîndă vremelnică şi veşnică. Văd că vrei mîntuire, văd că te-ai lămurit că în Biserica lui Dumnezeu trebuie să vedem totul'care grăieşte mărirea lui Dumnezeu şi înălțarea minții închinătorilor la ceruri, că deci, în Biserică trebuie a fi şi a dăinui buna cuviință, rînduielile sfinte puse de Dumnezeu în ea prin Sfinții Săi şi nicidecum feluritele neorînduieli, pentru ca cei ce vin într-însa, să vieze si să nu moară (Apoc. 3, 1-3; 2, 5; 3, 15-19).

„Dumnezeu este Acelaşi: ieri, azi, Acelaşi şi în veci!" (Evr. 13, 8). Cum Sa arătat aleşilor Săi: Avraam (Fac. 18), Iacob (Fac. 20, 13-17; 32, 24 -30), Moisi (Eş. 3; 4; 19-20; 25-31; 33-34) Samuil (1 Imp. 3), David (Ps. 15, 8), Solomon (3 Imp! 3, 5-14; 9, 1-9), Miheia (3 Imp. 22, 19-23), Isaia (Is. 6), Iezechil (lez. 1; 2; 3; 8; 9; 10), Daniil (Dan. 7, 9-10; 13-14), Amos (Amos 9, 1) şi altor aleşi plăcuți ai Săi; aşa S-a arătat şi Se arată binecredin-cioşilor creştini — Păstori şi păstoriți — unora aievea: SI. Ap. Pavel (F. Ap. 9,1-8; 26, 13-18; 22, 18). Sfinților 40 de Mucenici din Sevastia (V. Sf. 9 martie o.c. 341). Sfintei Mucenice Irina (V. Sf. 5 mai o.c. 309), Sfintei Mucenice Antonina (V. Sf. 10 iunie o.c.426), Sfîntului Mucenic Vit (V. Sf. 15 iunie o.c. 738), Sfîntului Mucenic Pantelimon (V. Sf. 27 iulie o.c. pp. 1371; 1373; 1374; 1375; 1379), Sfîntului

Mucenic Emilian (V. Sf. 18 aug. o.c. 616), Sfîntului Mucenic Artemie (V. Sf. 20 oct. o.c. 515-6), Sfintei Mucenițe Eca-terina şi Sf. Apostol Andrei (V. Sf. 25 noiembrie o.c. pag.' 1159; 30 noiembrie o.c. pag. 1527), Sfintei Mucenice Varvara, mai multor creştini şi evrei şi Sfintei Mucenițe Evghenia (V. Sf. 4 dec. pp. 135-9; 10 dec. pp. 471-2; 19 dec. pag. 1026; 24 dec. pp. 1264— 5), altora în vedenie; mirelui creştinat de Sf. Ap. Toma (V. Sf. 6 oct. pp. 182-3), Sf. M.M. Gheorghe (V. Sf. 23 aprilie pp. 671; 690) şi altora gînditoreşte ...

Mergi fiică la casa ta, ascultă pe Preot cu toată buna voință, cinstindu-1 şi dați-i ajutor să scoată din Biserică toate neorînduielile şi să întroneze toată bunacuviință şi rînduielile Sfinte pentru a vă folosi cu toții. Creştina pleacă de la Scaunul Sfintei Spovedanii lămurită, dînd Slavă lui Dumnezeu pentru toate cele ce auzise, hotărîtă ca pe viitor să trăiască în toată buna cuviință şi în Biserică să păstreze buna rînduiala, avînd toată încrederea că se va folosi ...

Un binecredincios din aceeaşi parohie veni şi îngenunche la Scaunul Sfintei Spovedanii. îşi mărturisi păcatele, îşi luă canonul cuvenit şi se sculă în picioare, gata să plece. După puțină gîndire, el întreabă pe Duhovnicul său: „Preacinstite Părinte! Ce să fac eu cînd în Sf. Biserică la slujbă, mai ales în timpul oficierii Dumne-zeeştii Liturghii, văd oarecare neorînduieli, ori pe unii rîzînd, pe alții vorbind?" Duhovnicul, după ce-1 ascultă cu multă bună voință (Biserica vie inalta Sufletele la cer) părintească şi dragoste sfîntă, duhovnicească, îi zise: „Fiule! Ori încotro vom umbla noi, ispititorul ne urmăreşte şi unel-teste cum să ne împiedice pentru a nu ne împlini îndatoririle noastre creştineşti, duhovniceşti, sfinte şi bine plăcute lui Dumnezeu. Dar cu multă furie ne urmăresc viclenii draci în Sf. Biserică, ca nu cumva prin adevărata credincioşie, atenție, bună cuviință şi buna rînduiala, să ne ridicăm de pe pămînt la cer şi să stăm în locurile slăvite din care ei au căzut. Pentru ca să te lămureşti mai bine de ceea ce-ți spun, ascultă:

Un credincios împărat obişnuia zilnic a asculta Dumnezeiasca Liturghie. într-o zi, fiind reținut de o mare nevoie, s-a învrednicit a veni numai cu duhul în Biserică, ca oarecînd dreptul Simion (Lc. 2, 27). Atunci văzu nişte mari arătări Dumnezeieşti. La vâ-liodul mare văzu un stîlp luminat şi strălucitor, foarte înalt, de la Sf. Masă pînă sus la înălțimile cerului. Lîngă Sf. Masă văzu un minunat Prunc, mai luminat şi mai strălucit decît toate strălucirile soarelui de pe cerul senin din amiaza zilelor. Pe Preotul liturghisitor l-a văzut schimbat ca fața cristalului. La chinonic Pruncul Dumnezeiesc a sărutat pe Preot şi Preotul pe Prunc. în acel timp Dumnezeiescul Prunc mînca pe Preot şi Preotul rămînea tot întreg şi sănătos. împăratul înspăimîntat, îi zise Preotului: „Ce stai şi nu te împărtăşeşti cu P.S. Trup şi Sîngele lui Hristos Dumnezeu?" Preotul i-a răspuns: „Aştept puțin, ca mai întîi să mă ia Acest Dumnezeiesc Prunc ca să mă prefacă în Sineşi, precum vezi, apoi atunci să mă împărtăşesc şi eu cu P.S. Trup şi Sîngele Lui. Vrei să ştii cine este Pruncul Acesta? Acesta este împăratul tuturor împăraților care au împărățit şi împărătesc pe pămînt, Stăpînul tuturor puterilor cereşti, al tuturor zidirilor şi al întregului univers".

Acestea auzindu-le împăratul, s-a aruncat cu fața la pămînt, rugîndu-se cu lacrimi fierbinți împăratului Ceresc să-1 ierte şi să-1 binecuvînteze. Pruncul, piavindu-1 cu fața veselă,îl binecuvintează cu dreapta Sa, zicînd: „Binecuvîntat să fii de Tatăl, de Mine şi de Duhul Sfînt". Astfel binecuvîntîndu-L Stăpînul, s-a sculat împăratul şi l-a văzut pe Dumnezeiescul Prunc înălțîndu-se la ceruri cu Preotul şi cu toți binecredincioşii creştini — Păstori şi păstoriți — pe care-i pomenise în ziua aceea, înfățişîndu-i înaintea Prea Milostivului Părinte Ceresc.

Duhovnicul isi sfatuieste penitentii

Aceste binefaceri Dumnezeeşti cunoscîndu-le şi noi, să luptăm din răsputeri a vieții în buna credincioşie, a învinge neorînduielile, vorbăriile, rîsurile, împrăştierile cu mintea la grijile veacului acestuia şi la deşertăciunile lumeşti, pe care le face satana prin slugile lui chiar şi în Sf. Biserică ... ştiind că: „Fără luptă nu-i cunună". Şi: „De nu se va lupta cineva după lege, nu se încununează" (1 Tim 4, 6 — 11 ; 2 Tim. 2/5; 4, 1—8). Astfel, luptînd bine pînă la sacrificiu, ne vom învrednici şi noi a vedea pe Dumnezeu (Mt. 5, 8; comp. Ps. 14; 16, 5; 23, 3-12; 50, 11-13; 1 Ioan 3, 2-3; Evr. 12, 74). Avraam luptînd contra întunericilor din vremea sa, se învrednici a vedea, a găzdui şi a vorbi cu însuşi Dumnezeu în persoana a trei îngeri (Fac. 18). Iacob-Israil, după o luptă crîncenă, vede oştirea lui Dumnezeu şi pe Dumnezeu, precum adevereşte el înstişi, zicînd: „Aceasta-i tabăra lui

Dumnezeu... Am văzut pe Dumnezeu în fața şi mîntuit a fost Sufletul meu!" (Fac. 32, 1—2; 24 — 30). Moisi după lupte şi suferințe grele, vorbeşte cu Dumnezeu la rugul înflăcărat, deasupra muntelui Sinai şi alte părți (Eş. 3—4; 12—20; 25-31; 33-34; Num. 17-19, ş.a.). Moisi cu Aron, Nadab, Abiud şi 70 de bătrîni ai lui Israil, din porunca lui Dumnezeu s-au suit pe munte. Ei au văzut acolo sus pe Dumnezeul lui Israil. Sub picioarele Lui era ceva, care semăna cu un lucru de safir,curat străveziu ca seninul cerului. Ei au văzut pe Dumnezeu .. apoi au mîncal şi au băut (Eş. 24, 1, 9 — 11). David împăratul, după suferitei mulloi lugăiiri şi lupte grele, vede pe Dumnezeu, precum adeveieşle el insuşi: „Văzut-am pe Domnul Dumnezeu înaintea mea, el de-a dreapta mea este, ca să nu mă clatin". (Ps. 15, *5).* După multe lupte şi suferințe, Ilie Tesviteanul se învredniceşte a vorbi cu Dumnezeu la muntele Horeb (3 Imp. 19, 9—18). Aşijderea a văzut pe Domnul Dumnezeu, Miheia (3 Imp. 22, 19 —23), Isaia (Is. 6) Ieze-chil (lez. 1; 11), Daniil (Dan. 7,9—10; 13-14), Amos *(Amos* 9, 1) ş.a. Aşa se arată Domnul Dumnezeu şi unor binecredincioşi creştini — Păstori şi păstoriți — ai Săi, aievea ori în vedenie sau gîndito-reşte în rugăciunile făcute în duh şi adevăr (Ioan 4; 22 —24), în meditări sfinte, în sfintele slujbe bisericeşti, în Dumnezeiasca Liturghie şi în alte anumite vremi.

După aceea Preotul Duhovnic .cheamă pe toți cei spovediți, le citi învățătura, moliftele, ecteniile, Evanghelia şi dezlegarea. Pentru a-i întări mai bine în credincioşii şi viețuirea creştinească, îi sfătui iarăşi: „Fiilor! Mărturisirea adevărată însoțită de luarea canonului cuvenit, facerea roadelor vrednice de pocăință şi părăsirea desăvîrşită a păcatelor, este socotită înaintea lui Dumnezeu al doilea botez. Cei care vă osteniți astfel cu bună chibzuială, acum ați primit al doilea botez care vă ridică din întuneric la lumină, din muncă la feri- cire, transformîndu-vă din vrăjmaşi ai lui Dumnezeu în fii ai lui Dumnezeu şi din moştenitorii muncilor iadului în moş- tenitori fericiți ai împărăției cerurilor. Aşadar, purtați-vâ cuviincios, creştineşte ... în tot restul vieții.

SĂ FUGIM DIN BABILON ÎN IERUSALIMUL CERESC. Cînd sosiți la biserica Domnului, intrați şi stați într-însa cu toată buna rînduială, ştiind că v-ați suit şi stați în cer, înaintea lui Dumnezeu, a îngerilor şi a Sfinților Lui (Lc. 18, 10; 2 Cor. 7, 18; Is. 56, 7). La aceasta ne sfătuiesc aleşii lui Dumnezeu, zicînd: „Cer (pă-mîntesc) luminos — zice Sfîntul Ghrmano — este Biserica". „în Biserica Slavei Tale stînd, în Cer ni se pare a sta... Cinstita prăz-nuire ... Cer a arătat-o pe Biserică, că îngerii împreună cu oamenii se veselesc (într-însa)..." (tropar de la sfîrşitul Utreniei şi începutul Psaltirei). Aşadar să fugim de babilonul lumii deşarte şi grabnic amăgitoare, la Ierusalimul Ceresc. Alergînd bine, intrînd în biserică, se cade să stăm drept, ca în cer.

BISERICA ESTE CORABIE. Precum corabia lui Noe i-a scăpat de la înec în noianul apelor potopului universal, aşa şi biserica scapă din noianul păcatelor pe cei ce trăim, stăm, rămînem într-însa... conducîndu-ne gîndurile, vorbirile, faptele, credincioşia şi viețuirea după sfaturile ei. Cei ce rămîn afară din biserică se îneacă şi se pierd, ca şi lumea rămasă afară din corabia lui Noe. Aceasta o adevereşte şi Sfîntul Ioan Gură de Aur, zicînd: „închipuirea celor ce aveau să se împlinească, au fost cele făcute. De pildă: *Chip al Bi*sericii lui Hristos, a fost corabia lui Noe; porumbelul, al sfantului Duh; ramura de măslin, a milostivirii lui Dumnezeu. \i *rlc* era *î* închipuiri, iar acestea, adevăr. Căci, precum corabia in noianul mării a scăpat pe cei ce au fost înăuntru, aşa şi biserica, *nuni* uicşte pe toți cei rătăciți", care intră, stau şi rămîn mtrîns~ă . *ti* iiup şi Suflet. Biserica lui Dumnezeu are o foarte mare deose-*l.im* de corabia lui Noe. Aceasta o adevereşte foarte lămurit tot Sf. Ioan Cură de Aur, zicînd: „Corabia a primit dobitoace necuvîn-*i,i* l *ni ic* şi tot necuvîntătoare a scos; a primit şi Biserica oameni lui socoteală şi nu numai că i-a mîntuit, dar i-a şi prefăcut. Corabia a primit corb şi tot corb a trimis; primeşte şi Biserica corb dar trimite porumbel, primeşte lup şi-1 scoate oaie. Căci de va intra aici om răpitor şi lacom, auzind Dumnezeieştile cuvinte ale învătaturii*, îşi* schimbă năravul şi în-loc de *lup* se face oaie; că lupul *i .i* peşte *şi* pe cele strine, iar oaia şi lîna sa o lasă". (Cuv. la cutremur; la bogat *şi* Lazăr şi *la* Sf. S.M. Foca).

Din cele arătate, luați aminte voi creştinilor cei ce v-ați făcut Oi din lupi, înlăuntru Bisericii, nu cumva să vă faceți iarăşi lupi,

înd *ieşiți* din Biserică. Voi care v-ați făcut porumbei, să nu vă faceți iarăşi corbi. Cei care v-ați făcut în Biserică curați din necurați prin *mărturisire* şi împărtăşire, din mîndri, smeriți, din sălbatici, domestici, din răpitori, milostivi şi simplu *a* zice din răi, buni. Păzi-*ți*-vă, luați aminte de voi înşivă, ca nu cumva ieşind din Biserică,, să vă întoarceți iarăşi la răutățile voastre *cele* dintîi, precum porcul scăldat la noroiul cel dintîi şi cîinele la vărsătura lui (2 Petru, 2, 20—22). Păziți-vă ca lumina ochiului curățenia ce ați căpătat-o intreagă aici în Biserică, zicînd cîntarea miresei: „Noi ne-am dezbrăcat de haina păcatului cu învățătura Bisericii lui Hristos, cu mărturisirea şi cu împărtăşirea Dumnezeieştilor Taine şi cum vom puica iarăşi a ne mai îmbrăca într-însa? Noi am spălat şi am curătat picioarele şi lucrurile noastre cele viclene şi mişcările, prin Dumnezeieştile cîntări şi sfintele psalmodii ce se cîntă în Biserică şi cum puțetn să le mai întinăm iarăşi? „Desbrăcatu-m-am de haina mea, cum mă voi îmbrăca cu ea? Spălatu-mi-am picioarele mele cum le voi întina?" (Cînt. Cînt. 5, 3).

Biserica e staulul oilor lui Hristos. Toți creştinii — parte băi bătească şi femeiească — din toate vîrstelc şi stările omenirii — sînt *obligați* a merge, a sta, a rămîne şi a fi cu trup *şi* Suflet în Biserica lui Dumnezeu şi a asculta de ea. *Altfel* se cufundă în mari primejdii şi *pierzare.* Precum oile care rămîn afară *din* staulul lor se piiinej duiesc, se *pierd,* fiindcă le răpesc, *sfişie şi* mănîncă lupii, ori şacalii, ori alte fiare, ori tîlharii; aşa şi creştinii care nu iau parte la slujbele Bisericii lui Dumnezeu In duminici şi sărbători şi nu asculta de învățăturile ei, *se* primi şi *se* sflşii de fiarele patimilor se omoară şi înghit de lupul-diavol *(1* Petru 5, 8; comp. Fac. *3,* 1-5; Ioan *1, 7; 2,2;* Zah. *3, 1-2;* Mt. *4, 1-11* ; Lc. *22,* 31; Apoc. *12,* 12 — 17). Creştinii care intră, stau şi rămîn în Biserică, scapă de orice primejdie şi pierzare. Aceasta ne-a adevereşte Dumnezeiescul Hrisostom, zicînd: „Rămîni înăuntru Bisericii şi nu vei fi trădat de Biserică; iar de fugi de Biserică (adică de învățăturile ei) nu e vinovată Biserica. De vei fi înlăuntru Bisericii, lupul nu intră, iar de vei ieşi afară te prinde fiara. Nu este de vină staulul la aceasta; ci neîngăduirea ta, căci nimic nu e deopotrivă cu Biserica. Nu te depărta de la Biserică, că nimic nu e mai tare decît Biserica. Nădejdea ta să fie Biserica, mîntuirea ta Biserica, scăparea ta Biserica ; căci este mai înaltă decît cerurile şi mai desfătată decît pămîntul. Biserica niciodată nu îmbătrîneşte, ci totdeauna înfloreşte.. .".

După ce Eutropiu a ieşit din Biserică în lume unde a fost prins şi decapitat, Sfîntul Părinte a predicat iarăşi: „Nu zice că s-a trădat de Biserică vînzătorul (Eutropie), căci de nu lăsa Biserica altfel nu se prindea. Nu zice că s-a ascuns în Biserică şi s-a vîndut. Nu l-a lăsat pe el Biserica, ci el a părăsit-o. Nu s-a vîndut dinlăuntru, ci dinafară de Biserică, fiindcă a părăsit Biserica (Cuv. că Eutropie aflîndu-se afară de Biserică, l-a prins şi omorît).

Astfel, precum în Biserica Vechiului şi Noului Testament era lege hotărîtă de conducătorii şi stăpînitorii poporului (Eş. *21,* 13 Num. *35,* 9-29; *2* Lege *19, 1-10;* Is. Navi *20),* că oricare ar fi făcut o greşeală mare, vrednică de moarte şi apuca «de intra în Biserică sau în curtea şi hotarul ei, scăpa de moarte. Nimeni nu'putea să-*1* ia de acolo ca să-*1* pedepsească. Vinovații aceia, care însă nu apucau să intre în Biserică sau în curtea şi hotarul ei, se prindeau şi se omorau (Num. *35,* 9—29). Aşa şi cei ce sînt în Biserică cu trup şi Suflet, scapă din primejdii şi pierzare; iar cei care stau afară din Biserică se pierd.

Biserica e spital obştesc. Precum în spital se vindecă bolnavii trupeşte de felurite boli; "aşa şi în Biserică bolnavii la Suflet se vindecă de felurite boli sufleteşti şi trupeşti. Casa — Biserica aceasta — zice Sf, Ioan Hrisostom — este spital duhovnicesc, ca să vindecăm aici ranele ce le vom lua de afară. Biserica este spitalul Sufletelor. . . „se cade deci precum atunci cînd ne ducem în spital, după ce luăm doctoriile cele potrivite pentru răni să ieşim" aşa şi în Biserică, după ce ne alimentăm cu îmbelşugare cu Cuvîntul lui Dumnezeu, cu cele Sfinte şi cu Dumnezeieştile Taine, după sfatul Duhovnicilor iscusiți, ieşim afară la lucrul încredințat sau la lupta cea bună (Mt. *10;* ITim. *6, 11* -20; *2* Tim. *2, 1*-7; *4,* 2-8; Apoc. *11,5-11).* Privitor la aceasta Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul numeşte Biserica: spital sau casă obştească, casă de oaspeți, han în pilda o nului căzut între tîlhari, despuiat şi rănit (Lc. *10,* 30—37). Omul du pilda aceasta este: Adam şi

Eva şi oricare dintre păcătoşi. Ierusalimul din care s-a pogorît, este înfierea, Raiul, credin-cioşia şi vieţuirea demnă de om şi creştin. Ierihonul e lumea şi păcatul care lesne înconjoară (Evr. *12, 7).* Tîlharii sînt dracii *(1* Petru ,5, 8; Apoc. *12,* 12—17). Ranele sînt patimile rele, păcatele. Samarineanul este Hristos—Dumnezeu-Omul. Untdelemenul şi vinul sînt: milostivirea, iubirea de oameni a lui Dumnezeu. Casa de oaspeţi e Biserica; iar gazda sau îngrijitorul este: Petru, Pavel, Apostolii şi urmaşii lor: Arhiereii şi Preoţii. . . Cei doi dinari sînt Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi Noului Testament. Ce va mai cheltui e.Sf. Tradiţie şi orice învăţătură folositoare de Suflet, vindecătoare de felurite răni sufleteşti. întoarcerea cu răsplătirea feluritelor învăţături şi osteneli depuse pentru vindecarea bolnavilor la Suflete, e a doua venire a lui Hristos cu răsplătirea parţială la judecata particulară şi răsplătirea definitivă la Judecata universală.

Biserica este maica tuturor creştinilor ortodocşi pentru că i-a născut a doua oară din apă şi din Duh, i-a hrănit şi-i hrăneşte cu Cuvîntul lui Dumnezeu, care-i pîinea îngerilor şi a Sufletelor creştineşti, îi curăţă de păcate prin Taina Pocăinţei adevărate însoţită de Sf. Spovedanie, canonisire sau facerea roadelor vrednice de pocăinţă şi împărtăşirea cu bună pregătire cu Dumnezeeştile Taine. Astfel, precum copiii aleargă cu toată încrederea şi dragostea în braţele mamei lor trupeşti folosindu-se; aşa şi creştinii trebuie a alerga cu toată încrederea şi dragostea în braţele mamei lor spirituale — Biserica — pentru a se hrăni, îndulci şi îndestula de cereş-tile bunătăţi vremelnice şi veşnice. „Biserica — adevereşte Dumnezeiescul Hrisostom — este maica tuturor fiilor ei binecredincioşi şi dreptslăvitori. Ea pe aceştia îi primeşte la sine şi îşi întinde sînurile sale la cei străini (Cuv. la Sf. M. Foca). „Cine nu are Biserica de mamă, nu are nici pe Dumnezeu de Tată" (Sf. Ciprian).

Biserica este casă comună tuturor creştinilor de pe pămînt. Fiecare din noi cînd sîntem în grădină, ţarină, pădure, în străinătate, departe de casă, dorim a veni acasă ca să vedem părinţii, fraţii, surorile, soţia, copiii, rudeniile. . . aşa şi adevăraţii binecredincioşi creştini doresc a merge, a intra, a sta şi rămîne în Biserica — Locaşul lui Dumnezeu — pentru a se învrednici să vadă pe Cerescul lor Tată şi pe rudele lor apropiate: îngerii şi Sfinţii sau prietenii lui Dumnezeu (Ps. 5; 7-8; *26, 7-16; 64, 1-6; 67,* 30, 36 ; *68,* 39-*40; 79, 1; 83; 88, 5-7; 92; 138,* 17—18). Biserica malerială esle Casa sau Locaşul lui Dumnezeu, în care locuieşte PI *şi* se adună: creştinii — Păsl ori şi păstoriţi — pentru al. ruga, a I. lauda, a participa la Sfintele slujbe, Dumnezeieştile I.ituigllii *şi* a asculta Cuvîntul lui Dumnezeu *şi* a se împărtăşi eu Dunine*/eieşl* ile *Pune*

„Să-mi faceţi — zice Domnul — un Locaş Sfint şi Eu voi locui in mijlocul lor" (Eş. 25, 8; 36, 1,3,4; Lev. 4, 6; 10, 4; 21, 12; Evr. 9, 1-2; Mt. 23, 21; comp. 3 Imp. 8, 13; 2 Parai. 6, 2; Ps. 25, 6-8; 13, 14 — 15). Dumnezeu locuieşte în Biserica materială (Eş. 25, 8, 18-22; 29, 38-46; 30, 6 -36; Lev. 16, 2; Num. 7, 89; 17, 1-4; 4 Imp. 19, 15-20; Is. 37, 14-16; Mt. 23, 27). dimpreună cu Sfinţii lui (Ps. 67, 36 ; 88, 6-8).

Privitor la Biserică că e locuinţă comună a tuturor bine credincioşilor creştini — Păstori şi păstoriţi — Dumnezeiescul Hrisostom mărturiseşte aşa: „Pentru tine şade Preotul (în Biserică), pentru tine stă Diaconul ostenind şi ticăloşindu-se. Deci, ce răspuns vei avea nedîndu-i lui nici auzul tău şi neprimind cele ce spun? Şi fiindcă Biserica este locuinţă tuturor şi mai cu încredinţare este locuinţa aceasta căci şi lucrurile noastre cele de mult preţ aici se află; aici sînt toate nădejdile noastre" (Om. 32 la Mt.).

a) Adunarea sau strîngerea a mai mulţi oameni de aceeaşi credinţă — parte bărbătească şi femeiaşcă — din toate vîrstele şi ramurile societăţii omeneşti. Aceasta o adevereşte şi Dumnezeiasca Scriptură a Vechiului şi Noului Testament, zicînd: „Tu (Israile) la Horeb, în ziua adunării (fiilor lui Israil) ai cerut de la Domnul Dumnezeul tău ... (2 Lege 18, 16). „Toată adunarea Israiliţilor stătea de faţă..." (3 Imp. 8, 14). „Tu eşti Petru (tare ca piatra în credinţă) şi pe această piatră (adică pe Mine şi credinţa în Mine — zice Domnul Hristos) voi zidi Biserica Mea şi porţile iadului nu o vor birui pe ea" (Mt. 16, 18; comp. 1 Petru 2, 4-9; 1 Cor. 3, 77 ; 10, 4; Efs. 2, 20-22; Ape. 21, 14). „Voi sînteţi Biserica lui Dumnezeu şi Duhul lui Dumnezeu locuieşte în voi" (1 Cor. 3, 16 — 17; 6, 19-20; 2 Cor. 6, 16 — 18). „Voi sînteţi Trupul lui Hristos; iar fiecare în parte sînteţi membre ale aceluiaşi Trup. Dumnezeu a pus în Biserică: întîi pe Apostoli, al doilea pe Prooroci, al treilea pe Dascăli, după aceia pe puteri, apoi darurile tămăduirilor, ajutorinţele,

isprăvniciile, felurile limbelor. . . (1 Cor. 12, 27—30; Efes. 4, 11 — 16). „Iată Cortul lui Dumnezeu cu oamenii. Dumnezeu va locui cu dînşii. Ei vor fi poporul Lui; iar El va fi cu ei, va fi Dumnezeul lor" (Apoc. 21, 3; 7, 15). V-aţi apropiat de muntele Sionului şi de cetatea Dumnezeului Celui Viu, de Ierusalimul cel Ceresc şi de zeci de mii de îngeri, de adunarea şi Biserica slăvită a celor întîi născuţi, care sînt scrişi în cer la Dumnezeu Judecătorul tuturor şi de duhurile drepţilor, care au ajuns la* desăvîrşire; v-aţi apropiat de Iisus Mijlocitorul Noului Testament şi de Sîngele de stropit, care grăieşte mai mult decît a lui Abel" (Evr. 12, 22—24; 1; comp. Lc. 15, 10; Efs. 2, 19-22; 3, .9-11, 19, 21; Vezi pe larg "„Biserica spirituală cu însemnătatea ei" în „Biblioteca Ortodoxiei" Nr. 58 de aut. şi pp. 178 — 184, din această carte).

b) Biserica materială, în care totul grăieşte mărirea lui Dumnezeu (Eş. 25, 8, 22; Ps. 28, 9) în care intră şi se roagă lui Dumnezeu: cei buni şi cei răi, cei drepţi şi cei nedrepţi (Lc. 18, 10 — 14). In Biserica materială — Cortul şi Templul Sfînt s-au rugat toţi credincioşii Israiliţi (Eş. 25, 8, 22; 40; Lev. 26, 7-13; Ps. 131, 7-9; 137, 1—3). în. Biserica materială a fost adusă P.S. Fecioară Măria, pruncă de trei ani unde a stat 12 ani (V. Sf. 21 nov.). în Biserica materială s-a arătat Sf. Arhanghel Gavriil Preotului Zaharia în vremea tămîierii de-a dreapta altarului tămîierii, ves-tindu-i naşterea fiului său Ioan şi misiunea lui (Lc. 1, 8—12). în Templu sau Biserica materială a fost adus Pruncul Iisus a 40-a zi de la? naştere. Aici bătrînul Simion l-a luat în braţe, rostind: „Acum slobozeşte pe robul Tău Stăpîne..." şi bătrîna proorocită Ana, văduvă de 84 de ani, a proorocit pentru Pruncul Mesia (Lc. 2, 25—38). în Biserica materială venea în fiecare an Iosif şi P.S. Fecioara Măria să se închine Domnului, apoi aduc şi pe Iisus cînd era de 12 ani. în Biserica materială venea adeseori în viaţa Sa publică Iisus şi învăţa poporul (Ioan 7, 14—18; 8; 9; 10; ... 18, 20).

După pilda Mîntuitorului şi Sfinţii Apostoli se adunau în Bise-rica materială, lăudînd şi binecuvîntînd pe Dumnezeu. „Apostoli inchinîndu-se Lui (Iisus Hristos cînd S-a înălţat la ceruri) s-au, întors la Ierusalim cu bucurie mare. Şi erau în toată vremea în Biserică (materială) lăudînd şi binecuvîntînd pe Dumnezeu Amin". (Lc, 24, 52 -53).

Sfinţii Apostoli aşteptau cu un cuget în Biserică şi în case, îngăduind în frîngerea pîinii" (F. Ap. 2, 45—47).

Sfinţii Apostoli se suiau în Biserică pentru rugăciune" (F. Ap. 3, 1-8).

Sfinţii Apostoli erau scoşi cu sila din Biserica lui Dumnezeu (F, Ap. 4, 1-3).

Sfinţii Apostoli, suiţi în Biserica Domnului stăteau la rugă-ciune într-un gînd în pridvorul lui Solomon (F. Ap. 5, 12 — 13).

Ingerui Domnului scoţînd pe Sfinţii Apostoli din temniţă, i-a trimis în Biserică pentru a grăi (predica) poporului Cuvîntul lui Dumnezeu (F. Ap. 5, 20—25).

Sfinţii Apostoli toată ziua nu încetau a predica Cuvîntul lui Dumnezeu în Biserică şi prin case (F. Ap. 5, 42). Sf. Ap. Pavel mărturiseşti" că după convertirea şi botezarea sa, se suia în Ieru salim şi se ruga in Biserică unde i s-a arătat Mint uitorul trimitandu-l la neamuri (F. Ap. 22, 1,17-18-21; 24, 11—12; 11, 26).

Prima Biserică materială creştină a fost in Ierusalim: casa, foişorul în care S-a adunat Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul cu Apostolii Săi la Cina cea de Taină, unde în ziua cinci-zecimei Sfinţii Apostoli stăteau adunaţi la rugăciune cînd Duhul Sfînt S-a pogorît în chip de limbi de foc asupra lor, (Mt. 26, 26 —28; 1 Cor. 11, 23—32; F. Ap. 2). Privitor la Biserica spirituală şi materială Sf. Isidor Pelusiotul zice aşa: „Altceva este Biserica (adunarea creştinilor — Păstori şi păstoriţi) şi alta este casa în care se adună credincioşii. Prima se alcătuieşte din Suflete curate; iar cealaltă din pietre şi ziduri. Sf. Ciril al Ierusalimului adevereşte: „Cînd zicem Biserică, cu acest cuvînt nu înţelegem îngrădirea zidurilor ci arătăm mai mult pe cei ce iubesc să se închine lui Dumnezeu înlăuntru ei, adică mulţimea celor de prea bun neam". „Biserică

— zice Sf. Ghermano — este adunarea poporului, Trupul lui Hristos" (Tîlc. Sf. Liturghii). Cu pogorămînt însă, Biserica se numeşte şi Lăcaşul lui Dumnezeu în care se adună Creştinii. Astfel, feeric. < Augustin zice: „Biserica e locul în care este adunarea" (Mirarea 57 la Leviticon). Şi dumnezeiescul Ghermano: „Biserica este Casa lui Dumnezeu, Templul Sfînt şi Casă de rugăciune". „Patriarhul Iacob

— tîlcuieşte Sf. Ioan Hrisostom — cunoscînd că scara pînă la cer văzută de el (Fac. 28, 12—22) era chip al Bisericii, a zis: „Aceasta este Casa lui Dumnezeu, aceasta este Biserica". Aceasta o mărturiseşte şi Sf. Apostol Pavel scriind ucenicului său Timotei Episcopul Efesului: „... Ca să ştii cum trebuie a petrece în Casa lui Dumnezeu care este Biserica lui Dumnezeu Celui Viu" (1 Tim. 3, 15; Vezi şi pp. 184 — 186 din această carte).

Biserica e grădină minunată, un Eden, un Rai. Oamenii simt o mare bucurie cînd intră într-o grădină frumoasă cu pomi roditori, felurite flori, unele mai frumoase şi mai folositoare decît altele. Creştinii luminaţi, cunoscători ai Tezaurului Bisericii, intrînd în Sf. Biserică simt o îmbelşugată bucurie, alergînd cu văzul, cu auzul, cu mintea... după frumoasele flori şi roade evangheliceşti, aposto-leşti şi proorocești. La aceasta tind ei mult, mai ales cînd în Sf. Biserică nu-i vreun şarpe-diavol să-i înşele, vre-o Evă să-i doboare; ci Dumnezeu Care îndreptează, luminează, sfinţeşte, mîntuieşte şi fericeşte. „Ce livadă (grădină frumoasă) — zice Sf. Ioan Gură de Aur — este ca Biserica? Care Rai este aşa ca adunarea voastră? Aici nu este Eva care împiedică, ci Biserica care ridică şi îndreptează ; aici nu este frunza copacilor ci rodul Sfîntului Duh" (Cuv. 4 pentru pocăinţă Tom. 5). Şi iarăşi: „Livezile au diferite feluri de flori: unele spre mulţumirea ochilor, altele spre a mirosului, iar altele pentru vindecarea oamenilor. Şi fiecare din acestea e potrivită pentru om. Aşa şi Biserica are citirea Dumnezeieştilor Scripturi *evanghelicesti ,* apostoleşti şi proorocești şi celelalte Sfinte cărţi" (Cuv. pentru milostenie). (X).

Biserica este limanul Sufletelor credincioase. Corăbierii cînd se primejduiesc pe mare, aleargă cu mare osîrdie şi poftă la liman şi a lungind se folosesc foarte mult. Aşa şi Creştinii — Păstori şi păs-toriţi văzîndu-se adeseori primejduiţi pe marea acestei vieţi învăluită de viforul ispitelor, aleargă cu mare osîrdie şi poftă la limanul cel lin al Bisericii, unde se salvează, se folosesc şi se feri-*cesc* mulţi. Biserica e un minunat liman înţelegător, întărit, primitor, neinviforat şi liniştit, anume aşa fel pregătit, ca toţi primejduiţii in noianul patimilor şi păcatelor lumii zăcîndă în cel rău (1 Ioan 5, 19), lurtunelor păcatelor, valurilor grijilor lumeşti, să afle într-însa: salvare, linişte, alinare şi siguranţă. Aceasta o adevereşte şi Sf. Ioan Gură de Aur, zicînd: „Nu ştiţi că Dumnezeu a întărit Bisericile prin cetăţi ca un liman în noianul mării, ca să scăpăm aici din furtuna grijilor lumeşti şi să aflăm linişte mare? Fiindcă aici nu este să se teamă cineva de vijelia valurilor, nici de năvălirea tîlharilor, nici de prinderea oamenilor răi, nici de sila vînturilor, nici de pîndi-rile fiarelor; pentru că este liman izbăvit de toate acestea, este liman duhovnicesc al Sufletelor" (Cuv. la Botezul Mîntuitorului).

David cu credincioşii Israiliţi care slujeau umbrei celor viitoare (Eş. 25, 40; 26, 30; Num. 4, 8;Evr. 8, 5; 10, 1; Colos. 2. 17), doreau cu înfocare să meargă, să intre, să se închine şi să fie în Biserica Vechiului Testament, zicînd: „Cine mă va duce în cetatea (Biserica) îngrădirii?... Cît sînt de iubite lăcaşurile Tale Doamne al puterilor! Doreşte şi se sfîrşeşte Sufletul meu după curţile Domnului. .. Ales-am a fi lepădat în Casa Domnului, mai vîrtos decît a locui în locaşurile păcătoşilor.. . Una am cerut de la Domnul, aceasta voi căuta: ca să locuiesc în Casa Domnului şi să cercetez Biserica cea Sfîntă a Lui... (Ps. 107, 10; 83, 1 —11 ; 26. 7). Evreii iubeau mult Biserica (Templul şi sinagoga) lor, înlăuntru căreia aduceau multe dobitoace necuvîntătoare ca jertfă. Ei îndrăgeau toarte mult vechiul locaş al lui Dumnezeu în care se aflau numai icoanele Heruvimilor de aur de deasupra Chivotului Sfînt, cele de pe catapeteasmă şi de pe pereţi (Eş. 25, 8, 22; 26, 7, 31; 1 Imp. 6, 23 —35 ; 2 Parai. 3, 10 — 14), deşi toate acelea erau umbra celor viitoare. Creştinii — Păstori şi păstoriţi — care se adună, stau şi participă la Sfintele Slujbe şi Dumnezeiasca Liturghie în Sf. Bise rică, în al căreia Altar se jertfeşte însuşi Fiul lui Dumnezeu cu Taină, Care locuieşte şi umblă pe Scaunul Slavei Heruvimilor (le/ 1, 13, 14] 4, 28) cu o mare rapiditate (ca fulgerul şi gîndul) într-însele, (Ape. I, 13 20; 2, 1) trebuie a iubi şi îndrăgi Biserica Creştina cu atît mai mult cu cat Jertfa Fiului lui Dumnezeu e nemarginit de superioara jertfelor animalice. (X).

Creştinii — Păstori şi păstoriţi —trebuie a merge la Sf. Biserică. Rugăciunile pe care le facem în Sf. Biserică, în duh şi adevăr (Ioan 4, 23 —24), sînt mai puternice şi mai primite decît cele de acasă, făcute cu mintea râspîndită Ia grijile lumeşti. Rugăciunile cele din Biserică, dimpreună cu ale Preoţilor, dascălilor şi creştinilor, însoţite de atîta unire, dragoste sfînta şi

înțelegere, au mai multă vioiciune şi putere de a străbate cerurile. „Dar — zice Sf. Ioan Hrisostom — care este răspunsul cel rece al celor mulți! „Pot zice cele şi cela, să mă rog şi în casă". Omule c#te amăgeşti pe tine însuți?? A te ruga în casă poți, însă a te ruga aşa precum în Biserică, aceasta este cu neputință. Acolo unde este atîta mulțime de Părinți, acolo unde este strigarea tuturor, dimpreună se trimite rugăciunea sus la Dumnezeu. Nu eşti auzit de Stăpînul cînd te rogi aşa deosebit, ca atunci cînd *te* rogi cu frații tăi; pentru că aici e ceva mai mult: unirea, conglăsuirea şi legătura dragostei şi rugăciunile Preoților. Că şi pentru aceasta stau aici în Biserică Preoții, deoarece rugăciunile mulțimei fiind slabe, să se apuce de ale Preoților şi să se suie dimpreună cu acelea la ceruri" (Cuv. despre cele neînțelese).

Aceasta cunoscîndu-o psalmistul împărat şi Prooroc David, în Biserici obişnuia a se ruga şi a lăuda pe Dumnezeu. Pentru aceia şi zicea: „în adunări bine Te voi cuvînta Doamne"... „în mijlo-" cui adunării Te voi lăuda" (Ps. 25, 12; 21, 23). Dar nu numai el se ruga în Biserici, ci îndemna şi pe ceilalți a se ruga în Biserici, zicînd: „în adunări binecuvîntați pe Dumnezeu... închinați-vâ Domnului în curtea cea sfînta a Lui" (Ps. 7, 28; 28, 2). Aceasta tîl-cuindu-o Marele Vasile, zicea: „Nu e voie a se ruga cineva lui Dumnezeu afară de această curte; ci venind aici înlăuntrul ei, ca nu aflîndu-se cineva afară de aceasta (din Biserică) să se tragă de cele de afară şi aşa să se păgubească de a fi în curtea Domnului".

Creştinii care se roagă dimineața în Biserică (cînd nu pot în Biserică) şi în casele lOr, îşi înlesnesc toate lucrurile zilei. La aceasta ne sfătuieşte Sf. Ioan Hrisostom, zicînd: „Cînd rugăciunea merge înainte şi pregăteşte calea acestei vieți, atunci fiecare cu înlesnire şi uşurință călătoreşte pe calea bunei cinstiri..." (Curs pentru rugăciune), „întăreşte turnul asupra diavolului căci aceasta este Biserica" (1 Cor. 3, 16—17; 6, 19—20). De aici pornească mîinile spre lucru. întîi învețe-se la rugăciune şi apoi ducă-se la lucru. Astfel va fi în ele puterea trupului, aşa vor fi mult roditoare, aşa vor fi afară toate cele rele" (Om. 18 la F. Ap.). Apoi la lucrurile deşarte şi de nimic, pretutindenea sînteți fără vreo pricinuire.

Aici aveți mare înlesnire! Cînd însă este vorba a lua aminte la cele ale lui Dumnezeu, atît vi *se* par mai necinstite decît toate încît socotiți că nici cel mai puțin timp nu-1 puteți dărui acestora.

Aslfel lăcind, cum veți mai răsufla acest aer!!! S-au cum veți mai privi soarele? (Om. 11 la Ioan).

Sufletul şi trupul omenesc, sînt doi tovarăşi foarte strîns uniți. Ei sant creați şi puşi de Dumnezeu în această lume ca să neguță-torească cu talantul încredințat, pentru a-şi lua fiecare răsplata după vrednicia sa. Sufletul e o suflare a lui Dumnezeu, o scînteie din suflul Dumnezeirii, nematerialnic şi nemuritor, mult mai ales şi mai cinstit decît trupul. Pentru aceasta se cade ca Sufletul să fie: îngrijit, hrănit cu Cuvîntul lui Dumnezeu, adăpat cu apa vieții, îmbrăcat peste tot cu virtuți creştineşti, pentru a fi iubit, înfiat de Dumnezeu şi făcut moştenitor al împărăției Sale. Trupul fiind materialnic, muritor şi inferior Sufletului, se cuvine a fi mai puțin ingrijit decît Sufletul. Dar toate acestea însă se fac,de-a doaselea! Pentru Suflet rar care întrebuințează două trei ceasuri pe zi pentru hrănirea lui cu rugăciuni şi cu citirea Cuvîntului lui Dumnezeu, care-i hrana îngerilor şi a Sufletelor. Cei care nu îngrijesc de Sufletele lor, să ia aminte la psalmistul care zice: „Cel ce face nedreptate îşi urăşte Sufletul său" (Ps. 10, 5). Cei ce nu se îngrijesc de Sufletele lor, ca bogatul petrecăreț şi nemilostiv de săracul Lazăr (Lc. 16, 19—31), să ia aminte la groaznica pedeapsă în care a căzut acela şi să se îndrepteze. Fiecare să poarte grijă zilnic, dar mai ales în duminici şi sărbători ca şă se lumineze cît mai mult şi să nu rămînă cufundat în întimeric, ca să nu se zică ca oarecărora: *„Nu va ră-mînea Duhul Meu pururea în oamenii aceştia, pentru că sînt numai trup" (Fac. 6, 3; comp. F. Ap. 7, 57 ; 1 Petru 3. 20; Gal. 5, 16-26).

Sf. Ioan Hrisostom. strigă trîndavilor care pun felurite prici-nuiri: „Dar ce zici tu?! Am copii, caut de casă, mă îngrijesc de femeie, sînt înnecat în sărăcie şi alerg pentru trebuința hranei, îndreptățirile acestea însă sînt şi pricinuiri; că de te țineam mereu tot aici... bine ai fi zis pe acestea, dar nici atunci nu trebuia să le zici. Că Dumnezeu este puternic, cînd te-ai zăbovi aici cu prea multă bogăție, să iconomisească El cele ale tale. Acum însă nici atît nu te silesc, nici îți zic să nu lucrezi şi să vii numai la Biserică; ci îți zic vino de două ori în sâptămînă. Ce este greu? Este

anevoie? Şi nu-ţi zic în toată ziua; ci într-o clipeală de vreme să vii la Biserică" (Cuv. 1 la „Nu te teme cînd se va îmbogăţi omul").

Creştinii cînd merg la Sf. Biserică să-şi ia cu ei şi copiii învăţîn-du-i să se închine pe la Sfintele Icoane, să asculte slujba sfînta şi Cuvîntul lui Dumnezeu. Astfel îi pot face să devină: credincioşi, bisericoşi, cuviincioşi, luminaţi. „Părinţilor zice Sf. Ioan lliisos lom — nu mîniaţi voi pe Dumnezeu împotriva voastră cînd iu toate celelalte zile aveţi vreme şi sînteţi slobozi; iar cînd vă faceti cele ale lui Dumnezeu, socotiţi că este supărăcios şi nepotrivit pentru copii? Nu mai faceti aceasta fraţii mei! Că mai mult in aceasta vîrstă trebuie să asculte cuvintele lui Dumnezeu. Fiind ei fragezi, cu înlesnire primesc în mintea lor cele zise şi ca o pecete pe ceară se lipesc de auzul lor cuvintele acestea. De .altfel, din această vîrstă încep să se plece: ori spre răutate, ori spre fapta bună. Deci, dacă cineva prin această uşă şi dinaintea acestor uşi îi va depărta cu vicleşug şi-i va povăţui spre o mai bună cale a faptei bune, ca şi cum la oarecare deprindere a firii îi va povăţui, atunci nici de bună voie mai pe urmă nu pot să se schimbe cu lesnire la rău, fiindcă deprinderea cea bună îi trage către lucrarea faptei bune. Astfel, prin urmare, se vor face mai cinstiţi decît noi care am îmbâ-trînit şi la lucrurile cele politiceşti se vor arăta mai trebuincioşi decît cei bătrîni, din vîrstă lor cea tînără" (Om. 3 la Ioan).

Acestea cunoscîndu-le, ori de cîte ori auzim toaca şi clopotele sunînd, fiind pregătiţi cu toţi ai casei, să zicem cu Sf. Prooroc Miheia: „Veniţi fraţii mei să mergem în Muntele Domnului, în Casa-Biserica-Dumnezeuhii nostru, că acolo ne vor arăta (Arhiereii, Preoţii şi Dascălii) calea poruncilor lui Dumnezeu şi noi vom umbla pe ea..." (Mih. 4. 2). Pornind şi mergînd aşa cu mintea înălţată la cele cereşti, ajungînd la uşa Bisericii să intrăm cu mare evlavie drept ca în cerul lui Dumnezeu, zicînd cu Dumnezeescul David: „Intra-voi în Casa Ta, închina-mă voi în Sfînta Biserica Ta întru frica Ta. Doamne povăţuieşte-mă întru dreptatea Ta... netezeşte înaintea Ta calea mea" (Ps. 6, 7— 8) (-).

Biserica are anumite forme ale cerului şi toate cîte sînt în ceruri. Oricînd intrăm în Biserica Domnului Dumnezeu, să ne pătrundem de fiorii evlaviei duhovniceşti, să ne socotim bine că am intrat în cer, fiindcă Biserica are închipuirea cerului.

Tinda sau pridvorul Bisericii închipuieşte pămîntul.

Pronaosul în care stau monahiile şi toată partea femeiască, închipuieşte Raiul pămîntesc. în pronaosul unor Biserici e zugrăvit crearea lumii, Adam şi Eva în Rai, greşala şi izgonirea lor, ca simbolizare a ideii, că urmaşii lui Adam, scoşi din Rai, află în Biserica Domnului Hristos Raiul pierdut. Aceasta-ne îndeamnă pe toţi, cînd intrăm în Biserică,: „Toată grija cea lumească să o lepădăm", să ne închinăm lui Dumnezeu în duh şi adevăr, să ascultăm slujbele şi Cuvîntul lui Dumnezeu cu atenţie şi adîncă evlavie, pentru a ne folosi vremelnic şi veşnic.

Naosul are preînchipuirea cerului în care locuiesc îngerii şi Sfinţii care preamăresc pururea pe Dumnezeu. „Am văzut — zice Sf. Ap. şi Ev. Ioan — şi am auzit o mulţime mare de îngeri împrejurul Tronului, a vietăţilor şi a bătrînilor. Numărul lor era miriade de miriade şi mii de mii. Aceştia ziceau cu glas mare: „Vrednic este Mielul Cel junghiat să primească: puterea, bogăţia, înţelepciunea, tăria, cinstea, slava şi binecuvîntarea". Atunci toată făptura care se află in cer şi pe pămînt, sub pămînt şi în mare, toate cîte se află in acestea, le-am auzit zicînd: „A Celui ce şade pe tron şi a Mielului să fie binecuvîntarea, cinstea, slava şi stăpînirea în vecii vecilor" (Apoc. 5. 77-74).

Altarul sau Sfînta Sfintelor, preînchipuieşte cerul cerurilor, unde tronează Dumnezeu pe Tron de Heruvimi şi Serafimi (lez. 1; Apoc. 4; 5). proslăvit de Serafimi (Is. 6, 1—7; Ape. 4, 2, 6 —8).

Biserica materială împărţită în trei, preînchipuieşte pe Dumnezeu: „Tatăl, Fiul şi Sfîntul Duh, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită; preînchipuieşte toată lumea sau întreg universul, în care Dumnezeu este pretutindenea şi peste toate. Aşişderea şi: omul Sufletul şi trupul lui. (Vezi şi „Poarta Raiului pp. 131—7, de aut.).

Voiţi a vă încredinţa că Biserica este cer? Ia socotiţi-vă ce este acolo aşa de minunat care fac ca cerul să fie cer? Ne răspundeţi că sînt cinci şi anume:

1) Firea de faţă a lui Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt.

2) Firea nestricăciosului şi Proslăvitului Trup omenesc a lui Hristos Dumnezeu-Omul.

3), Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Măria cu Trupul ei proslăvit, glorificat.

4) îngerii: trei trielnice trepte îngereşti şi alţi mulţi îngeri minunaţi cu trupurile lor spirituale îmbrăcate în lumină şi mare strălucire (lez. 1, 14; Dan. 10, 6; Mt. 28, 3; Lc. 24, 4).

5) Toţi Sfinţii: 1. Apostoli, 2. Proorocii, 3. Ierarhii, Preoţii, 4. Mucenicii, 5. Cuvioşii, 6. Drepţii şi 7. toţi cei curăţiţi de păcate, care prin adevărata pocăinţă s-au mîntuit. Toate acestea cinci se află în Biserica lui Hristos.

a) Aici în mijlocul Bisericii Lui celei luptătoare de pe pămînt, umblă Dumnezeu din ceruri. „Cel Ce are poruncile Mele şi le păzeşte pe ele, acela este care Mă iubeşte. Şi cel ce Mă iubeşte pe Mine, va fi iubit de Tatăl Meu şi-1 voi iubi şi Eu şi Mă voi arăta pe Sine-Mi lui... De Mă iubeşte cineva va păzi cuvîntul Meu, şi Tatăl Meu îl va iubi. Noi: Tatăl, Eu şi Duhul, vom veni la dînsul şi vom face locaş" (Ioan 14, 27, 23; 10—20). „Voi —adevereşte Apostolul—sînteţi Biserica lui Dumnezeu Celui Viu precum a zis Dumnezeu: „Mă voi sălăşlui în ei şi voi umbla în mijlocul lor. Eu voi fi Dumnezeul lor şi ei vor fi poporul Meu" (2 Cor. 6, 16 — 18; comp. Eş. 19, *4* 6; 29, 45 -46; Lev. 26, 72; Ier. 31, 31—34; 32, 57 42; lez. *II,* 20; 36, 28 ; 37, 26; Zah. 8, 8; 13, 9; 1 Cor. 3, 16 17; 6, 19-20). „Aşa zice Cel ce ţine în dreapta Sa şapte stele, Caic umblă prin mijlocul celor şaple sfeşnice (Biserici) de Aur (Apoc. 2, 1*; 1,* 15). Aceasta o adevereşte şi Sf. Ghernumo în tîlcuirea Evangheliei zicand „Biserica este aceea in care Dumnezeul Cel ceresc locuieşte si umbla"

b) Aici în Biserică se săvîrşeşte zilnic (afară de anumitele zile ale săptămînilor Postului Mare şi Vinerea cea Mare) Dumnezeiasca Liturghie cu conlucrarea dumnezeiască a prefacerei şi transformării Pîinii şi Vinului, proăduse în Preasfîntul, nestricatul, prosla-vitul şi glorificatul Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, Domnul Dumnezeu Euharistie.

c) Odinioară în Biserica Vlahernei din Constantinopol, *s*-a arătat Sfîntului Andrei cel nebun pentru Hristos şi ucenicului său, fericitului Epifanie, ca în cer, îmbrăcată foarte luminat,' ca soarele (Dan 12, 3; Mt. 13, 43; Ape. 12,1) Prea Sfîntă Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Măria, Maica Dumnezeului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, ajutînd poporului creştinesc — Păstori şi păstoriţi — cu rugăciunile Ei. Aşa s-a mai arătat şi în *alte* Biserici (Vezi *V. Sf.* 1 *oct.* pp. 1—2; 15 aug. *Ceasloayele la Obedniţă; Dum*nezeiasca Liturghie cu însemnătatea ei" *de* autor).

d) Aici în Biserică *s*-au arătat îngerii *unora din* credincioşii plăcuţi lui Dumnezeu, d*,p.:* Arhanghelul *Gavriil s-a arătat Preo*tului Zaharia *pe* cînd *tămîia în* Biserică, *stînd de-a dreapta Alta*rului tămierii, vestindu-*i naşterea fiului său* Ioan şi misiunea sa (Lc. 1, 11—20). Sfinţii îngeri *au* cercetat *şi pe* alţi mulţi- drepţi *d.p.*: Agar (Fac. 16, *7-12;* 21, 17-19), *Avraam* (Fac. 18, *2;* ş.c.*l.';* 22, 11*, 12).* Lot, (Fac. 19, 1*),* Iacob (Fac. 32, 1-*2), Moisi* (Eş. 3, 2), Israililteni *(Eş.* 14, 19; Jud. 2, 1-4), *Valaam* (Num. 22, 22-35), Isus Navi (Is. Navi 5, 13-15), *Ghedeori (Jud.* 6, 11-12), Manoe (Jud. 13, 3-21), David (2 Imp. 24, 16-17; 1 Parai. *21,* 16), *Ilie* (3 *Imp.* 19, 5—8;.4 *Imp.* 1, ,15), *Sedrahi Misah şi* Abdenego *(Dan.* 3, 25), Daniil *(Dan.* 8, 1*7;* 9, 21; *10,* 5-7), *Zaharia Proorocul (Zah. 1.* 9, 14), Iosif *(Mt.* 1, 20; *2,* 13-19), Păstorilor *(Lc.* 2, 8-15), *Măria* Magdalena *(Mt.* 28, 1-*7; Mc. 16,* 5-7; *Lc. 24, 4-10; Ioan 20,* 11-*73),* Apostolilor si *lui Petru (F. Ap. 1, 10-11;* 5, *79-20;* 12, *7-10), lui Filip (F. Ap.* 8, 26), *lui Cornelîu (F. Ap. 10* 3-6). lui Pavel *(F. Ap.'* 27, 23) *ş.a.*

e) *Aici în* Biserică *şi* in *alte locuri s-au arătat Sfinţii: Proo*roci, Apostoli, *Ierarhi,* Preoţi, *Mucenişe, Cuvioşi şi Cuvioase, Drepţi* şi Drepte; aşijderea şi *mulţi din cei mântuiţi,,credincioşilor din Bi*serica *luptătoare de pe pămînt. Toţi Sfinţii aceştia care prin cre*dincioşia şi *viepuirea, lor aleasă, unii prin* aspră *pocăinţă au făcui,* pămîntul *cer, îmbrăcîndu-se în strălucitele virtuţi creştineşti, acum* locuiesc *în cer. Ei sînt sprijinitorii, ocrotitorii, apărătorii şi pilduit*orii vieţii noastre *creştineşti. în războiul crîncen, sîngeros* pe *care* l-au purtat *cu vrăjmaşii* credinţei noastre *creştineşti, ei au* suferit multe şi

groaznice persecuţii, strîmtorări, munci, torturări... Mărturisind luminătoarea credinţă creştinească cu foarte mare îndrăzneală înaintea împăraţilor şi ighemonilor, unii erau duşi bătuţi cumplit, băgaţi în temniţă, aruncaţi în foc, spînzuraţi pe lemn, sfaşiaţi cu unghii de fier, arşi cu luminări sau torţi aprinse, rupţi, sfărîmaţi în vîrteje, aruncaţi în arene la mîncare fiarelor sălbatice, in gropi cu şerpi, viperi, balauri... şi cu multe alte feluri de munci. Astfel sacrifieîndu-se vitejeşte, milioane de Mucenici şi Mucenice s-au încununat cu strălucite cununi neperitoare. Prin înfăţişarea Ier pe Sfintele Icoane, prin istorisirea: vieţii, luptelor şi sacrificarea vieţii lor, Sfinţii din ceruri ne îndeamnă mereu să le urmăm lor, precum şi eu au urmat lui Hristos. Aşa d.p.: Sfinţii ş-au urît viaţa lor (Lc. 14, 26—27), urăşte şi tu viaţa lumească şi petrecerile anti-creştineşti (Mt. 6, 24). Aceia şi-au aruncat trupurile lor în felurite munci groaznice, aruncă şi tu agoniseala ta în mîinile săracilor, dacă *nu* toată, măcar cît poţi pentru Dumnezeu şi mîntuirea Sufletului, a căsniciilor *şi* repausaţilor tăi. Aceia au călcat văpaia focului, calcă şi tu poftele trupului. Aceia au răbdat munci grele aici, rabdă şi tu clevetirile *şi* ocările. Aceia s-au nevoit şi au murit pentru Numele Mîntuitorului Hristos, tu, de nu poţi muri aşa ca ei, sîrguieşte-te să mori păcatului *şi* să viezi, să fii viu prin ascultarea şi păzirea Cuvântului lui Dumnezeu pentru a deveni, a fi şi rămîne fericit pururea (Lc. 11, 28; comp. Ps. 1, 1 -3; Apoc. 20, 6; 1*,6;* 5, 10; 21, 7; Is. 61, . 6; 1 Petru 2, 9).

Vezi aici în Sf. Altar: Sf. Masă, Jertfelnicul cel Mare sau Dumnezeiescul Prestol? Aceasta preînchipuieşte: Scaunul de Heruvimi al Cerescului împărat, pe care se odihneşte Dumnezeu. „Masa —tîl-euieşte Dumnezeiescul Ghermano — este heruvimicescul Scaun al Marelui împărat, pe care Cerescul Dumnezeu Cel ce se poartă pe Heruvimi, întrupîndu-se se odihneşte. „Vezi aici Dumnezeiasca Evanghelie ce stă deasupra Sf. Mese? Aceasta închipuieşte pe Hris-los şezînd ca un împărat pe Scaunul Său. Vezi împărătească Icoană a lui Hristos cum stă în mijloc pe catapeteasmă, lîngă uşileîmpără-teşti şi de cealaltă parte Icoana Maicii Lui, iar de alta Icoana Mergătorului înainte şi a îngerilor, a Apostolilor şi a celorlalţi Sfinţi? Acestea preînchipuiesc că astfel este şi Hristos în ceruri, „minunat întru Sfinţii Săi" (Ps. 67, 36; 88, 5—7) şi aşa va veni, precum tîl-cuieşte aceasta şi Sf. Simion al Tesalonicului. Vezi cinstita Cruce înălţată deasupra Catapetesmei? Aceasta însemnează că aşa se *va* arăta pe cer la a doua venire, precum a zis Domnul: „Atunci se *va* arăta semnul Fiului Omului pe cer..." (Mt. 24, 30). Ce să grăiesc mai mult? încă şi închipuirea aceasta, dinafară cum este zidită Biserica: cubeaua (turla) de sus fiind rotundă în chipul cerului, horul stranelor şi zidirea Sfîntului Altar cel în chipul cerului... Aceasta arată că Biserica este chip *şi* icoană a cerului.

Aceasta adeverindu-o *şi* Dumnezeiescul Ghermano, a *zis* ho *tărît* că Biserica este cer pămîntesc Aşişderea *adevereşte aceasta* şi toată mulţimea ortodocşilor, zicînd: „Cer mult luminos este Biserica", şi iarăşi: „în Biserica Slavei Tale stînd, în cer ni se pare a sta". Dumnezeiescul Hrisostom mergînd înainte, spune că: „Biserica este încă mai înaltă şi mai cinstită şi decît cerul, pentru că: „Cerul şi pămîntul vor trece precum a zis Domnul — iar cuvintele Mele nu vor trece" (Mt. 24, 35). Biserica, avînd cuvintele Domnului, nu va trece ci va rămîne în veac. Stihiile le-a pus în mijloc, prin care arată că Biserica este mai cinstită decît cerul şi pămîntul (Om. 77 la Mt.). (X).

Creştinii trebuie a sta în Biserică cum stau îngerii şi Sfinţii în ceruri. Biserica este un minunat cer pămîntesc. Aşadar, precum îngerii şi Sfinţii slujesc şi stau înaintea lui Dumnezeu cu mare evlavie şi bună cuviinţă în ceruri; aşa se cade a sta şi creştinii — Păstori şi păstoriţi — în Biserică. Cu frică şi cu cutremur stau îngerii şi Sfinţii în ceruri, aşa se cade, să stea şi creştinii în Biserică. Nu se gîndesc îngerii şi Sfinţii la nici un lucru pămîntesc şi lumesc în ceruri, aşa şi creştinii nu se cade a se îngriji de nici un lucru pămîntesc şi lumesc cînd stau în Biserică. Pace adîncă au îngerii şi Sfinţii în ceruri, acest fel de pace a Sufletului şi a trupului, a simţurilor şi a minţii se cade a o avea şi creştinii cînd stau în Biserică. Dragoste şi Unire au îngerii şi Sfinţii unul către altul aflîndu-se în ceruri, acest fel de dragoste şi unire se cade a avea şi creştinii în Biserică. Nu vorbesc între ei îngerii şi Sfinţii în ceruri, nici nu rîd, nici nu privesc încoace şi încolo; ci cu mare luare aminte şi evlavie caută numai la singur Dumnezeu Cel ce este de faţă înaintea lor; în acest fel şi creştinii cînd sînt în Biserici, nu se cuvine a vorbi între ei, nici a rîde, nici a căuta într-

o parte şi în alta; ci numai şi numai să privească înaintea lor şi să asculte Dumnezeieştile Cuvinte cu luare aminte şi cu evlavie socotind că stau înaintea împăratului Ceresc Dumnezeu (X).

Creştinilor li se cade mai multă evlavie în timpul Dumnezeieştii Liturghii. Totdeuna, deci în orice timp cînd se află creştinii în Biserică, ori îh timpul Vecerniei, ori al Utreniei, al privegherilor, se cade a sta cu multă frică şi cu evlavie, fără vreo neorînduiala şi tulburare, dar mai ales în timpul Dumnezeieştii şi înfricoşatei Liturghii, întrebaţi pentru ce? Pentru că în acest înfricoşat timp se săvîr-şeşte şi se jertfeşte cu taină însuşi Fiul lui Dumnezeu. în acel timp al oficierii Dumnezeieştii Liturghii, Pîinea şi Vinul, proaduse, se prefac şi se schimbă în însuşi Trupul lui Hristos Dumnezeu iposta-tic, şi în Sîngele Domnului nostru Iisus Hristos, prin Darul şi lucrarea Atotputernicului, Preasfîntului şi Săvîrşitorului Duh. Atunci toate cetele îngerilor, Heruvimii cei cu ochi mulţi, Serafimii cei cu cîte şase aripi şi toate cetele Sfinţilor ale: strămoşilor, patriarhilor, Proorocilor, Apostolilor, Ierarhilor. Mucenicilor, Cuvioşilor şi Drepţilor *stau* cu *multă* frică. Deci *şi* tuturor creştinilor -Păs*tori şi* păstoriţi —li *se* porunceşte *in* acel înălţător timp *să închi*-puiască pe Heruvimi şi toate cetele îngerilor şi ale Sfinţilor. Ase*menea lor,* să *stea* cu frică şi *cu* cutremur, lepădînd *din* mintea lor *toată* grija cea lumească. Pentru aceasta, uneori cîntă: „Care *pe* Heruvimi cu taină să-i închipuim şi făcătoarei *de* viaţă *Treimi,* întreit *sfînta* cîntare aducem. Toată grija cea lumească acum să o lepădăm..." Alteori: „Să tacă tot trupul omenesc şi să *stea*- cu frică *şi* cu cutremur şi nimic pămîntesc să nu cugete în sine, că împăratul împăraţilor şi Domnul domnilor vine să se junghie şi să se dea spre mîncare credincioşilor ...". Şi altă dată cînd zice Preotul: „Sus să avem inimile", adică să avem inimile şi gîndurile noastre la cele de sus şi cereşti şi creştinii răspund că aşa le au, zicînd: „Avem către Domnul" ş.c.l.

Aşadar, unde sînteţi voi creştinii, care aflîndu-vă în Biserică,, nu socotiţi că sînteţi în cer; ci socotiţi că vă aflaţi în tîrg, sau în? teatru, ori în hotel, cîrciumi, petreceri lumeşti, jdcuri, răspîntii.... şi pentru aceasta vorbiţi în Biserică în tot timpul sfintelor slujbe pentru lucrurile lumeşti şi deşarte? Unde sînteţi voi cei ce în ceasul cel înfricoşat al Dumnezeieştii Liturghii nu staţi cu frică, cu evlavie şi cu bună cucernicie, ci pricinuiţi tulburări, nelinişte . .. făcînd neorînduieli? Unde staţi voi care nu plecaţi ochii în jos, nici aduceţi mintea şi gîndurile voastre în inimă cînd vă rugaţi în Biserică, ci căscînd gura căutaţi încoace şi încolo* în sus şi în jos, avînd mintea risipită la lucrurile lumeşti şi pămînteşti? Unde sînteţi voi care cînd vedeţi vreo neorînduiala făcîndu-se în Biserică îndată rîdeţi, făcînd şi pe alţii să rîdă? Unde sînteţi voi care atunci cînd staţi în Biserică, nu aveţi dragoste şi unire între voi, ci hrăniţi vrăjmăşii, şi dihonii în inimile_voastre? Ah! Şi unde este acum un Prooroc ca Miheia să plîngă neevlavia creştinilor de astăzi şi să zică: „Vai mie Suflete! Că a pierit cel credincios de pe pămînt şi cel ce face dreptate între oameni nu este" (Mih. 1,2).

Au nu ştiţi voi ticăloşilor că dacă cu aşa nefrică vă rugaţi cînd staţi în Biserică, nu numai că nu primiţi de la Dumnezeu ceea ce cereţi; ci şi mai mult îl întărîtaţi ca să se mînie asupra voastră? Dacă cel ce stă şi vorbeşte înaintea unui stăpînitor sau împărat pămîntesc, cu multă frică stă, avînd ochii trupeşti şi cei sufleteşti neclintiţi şi nemişcaţi, ca nu cumva greşind ceva, să-şi primejduiască viaţa sa, cu atît mai mult se cade a sta voi cu frică şi cu cutremur înaintea împăratului împăraţilor Dumnezeu şi a avea mintea voastră îndreptată către Dumnezeu şi nu în alt loc. „Se cade zice Marele Vasile a ruga pe Dumnezeu nu cu trîndăvie, nu cu min-tea risipită încoace şi încolo, că cel ce se roagă aşa, nu numai că *nu*-şi ia cerera ci şi mai mult ca intarata pe Stăpinul. Caci daca cineva cînd stă înaintea vreunui stăpînitor şi vorbeşte cu el, cu multă frică stă, avîndu-şi ochii cei din afară şi cei dinlăuntru strînşi; cvi atît este mai multă trebuinţă a sta înaintea lui Dumnezeu Cu frică şi cu cutremur, avîndu-şi toată mintea adunată numai la El şi nu în alt loc" (Aşez. ascetice, *1)*.

Nu vezi cînd se citesc scrisorile împăratului celui pămîntesc afară în public, cum toţi stăpînitorii, bogaţii şi săracii, cei mici şi cei mari, tac şi stau cu mare pace şi linişte şi dacă cineva ar voi să vorbească, sau să facă vreo turburare îndată se pedepseşte ca unul ce ar fi insultat pe însuşi împăratul; cu atît mai mult vă veţi pedepsi voi creştinii cei neevlavioşi cînd nu tăceţi, ci vorbiţi, rîdejj şi faceţi tulburări aici în Biserica lui Hristos, unde se citesc nu. scrisori ale împăratului stricăcios şi pămîntesc, ci porunci şi legi Dumnezeieşti şi cerească Evanghelie a

împăratului împăraţilor şi Domnul domnilor, Dumnezeu, pe care stau şi le ascultă cu frică şi cu multă luare aminte nu numai oamenii ci şi arhanghelii şi toate cetele cele nevăzute. Pentru aceasta a zis şi Dumnezeiescul Hrisostom: „Că deşi pentru alt nimic, însă pentru nerăbdarea şi neevla-via noastră aici (în Biserică), sîntem vrednici să suferim cea mai mare pedeapsă. Proorocii cîntă, Apostolii laudă şi Dumnezeu vorbeşte cu oamenii; iar noi ne risipim afară, adunînd în noi turburare a lucrurilor lumeşti. Să nu dăm atîta linişte Legii lui Dumnezeu, măcar cită tăcere şi luare aminte dau cei ce ascultă în public la scrisorile împăratului? Căci acolo, atunci cînd se citesc acele scrisori la adunare şi preşedintele şi miniştri şi camera şi întreg poporul, toţi stau drepţi şi cu linişte ascultînd cele ce se citesc; şi dacă cineva fără să vrea, în acea adîncă linişte ar sări în mijloc şi ar face tulburare strigînd, fiindcă a ocărit pe împăratul cu fapta lui, i se dă cea înai grea osîndă. Iar aici citindu-se scrisorile cele din ceruri, de pre-tutindenea se face mare tulburare" (Om. 19 la Mt.).

Ce faci omule? Fiul lui Dumnezeu se jertfeşte pentru dragostea ta şi tu ticălosule rîzi? Mîngîietorul Dumnezeu şi Duhul cel Sfînt se pogoară de sus la Dumnezeiasca Liturghie, ca să sfinţească cinstitele Daruri şi tu, neînţelegătorule faci neorînduieli şi tulburare? Tatăl cel fără de început binevoieşte de sus peste Tainele Dumnezeieşti Liturghii şi tu căşti şi dormitezi şi stai cu atîta nepăsare? Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită vine la săvîrşirea înfricoşatelor Taine ce se fac în Biserică şi tu nu te cutremuri, nici te înfricoşezi, nu te pătrunzi de fiorii sfinţeniei şi îndumnezeirii, ci stai fără frică? Stai în Cer şi gîndeşti la cele pămînteşti? Cu îngerii şi cu Arhanghelii slavoslo-veşti, şi şopteşti cu ceilalţi pentru cele vremelnice? Grăieşticu Dumnezeu în timpul rugăciunii şi tu zici unele cu gura şi altele cugeti cu mintea? Cu trupul eşti în Biserică, iar cu mintea în tîrg şi la cele de afară? Cu trupul te vezi că eşti în Biserica lui Dumnezeu şi cu' ochii şi cu ghidul iscodeşti frumuseţile femeilor? Şi nu te cutremuri, cînd ocărăşti Biserica lui Hristos? îţi pare că este casă de curvăsărie Biserica şi mai necinstită decît tîrgul? (In Eclog, Tom.8.) O! Vai de nefriea ta de Dumnezeu! O! Vai de neruşinarea ta! Şi de care osîndă şi muncă nu eşti vrednic?! (X)

în Biserică trebuie să avem pace cu toţi. Creştinilor, cu toţii auziţi pe Arhiereu sau pe Preot, zicînd în Biserică nu simplu: „Pace vouă" ; ci „Pace tuturor", adică să fie pace la toţi şi tu cum faci dimpotrivă? Tu creştine cela şi cela, văd că n-ai pace cu toţi fraţii tăi? Cu unul ai pace iar cu celălalt război! Nu ştii că această puţină pace nu-ţi foloseşte nimic. „Vezi — zice Sf. Hrisostom — că Proes-tosul Bisericii nu zice simplu: „Pace vouă", ci: „Pace tuturor". Dar ce folos dacă cu unii avem pace, iar cu alţii război şi luptă?! Auzi Preotul cînd zice aceasta: „Pace tuturor", ascultă şi pe Diacon cînd cere *să* ne dea „înger de pace", pentru ce? Fiindcă după Hrisostom, este de faţă şi drac făcător de turburare şi de aceia^se roagă Diaconul şi cere să ne dea „înger de pace", pentru ca să ne împă-ciuim. „Deci dacă avem îngeri, să luăm aminte ca şi cum ar fi înaintea noastrit nişte pedagogi (învăţători); pentru că stă de faţă şi dracul. De.aceia ne rugăm şi zicem cerînd pe îngerul păcii". Deci, tu cum faci tulburare, cu aceasta alungi pe îngerul păcii şi chemi pe dracul cel făcător de tulburare! Auzi cum ei nu zic numai odată „pace tuturor",- ci de două şi de trei şi de mai multe ori, după cum Sf. Hrisostom: „Cînd intră Arhiereul în Biserică, îndată glăsuieşte: „Pace tuturor", cînd vorbeşte „Pace tuturor", cînd binecuvintează: „Pace tuturor" şi cînd se închină porunceşte: „Pace tuturor", Cînd săvîrşeşte Jertfa: „Pace tuturor", şi printre acesta pretutindenea iarăşi: „Dar vouă şi pace".

Oare de ce se zice acest cuvînt „pace tuturor" atît de des în Biserică ? Fiindcă pacea este mama tuturor bunătăţilor, pacea este pricina bucuriei, pacea este calea care duce pe om la dragoste. Nici un lucru nu este de o cinste cu pacea, precum zice acest grăitor de aur: „Pretutindenea şi totdeauna pacea cerem, fiindcă nimic nu este de potriva ei ... că aceasta este maica tuturor bunătăţilor, aceasta este pricina bucuriei. Pentru aceasta şi Hristos a poruncit Apostolilor: „Cînd intraţi în case, îndată să ziceţi aceasta ca pe un semn oarecare al bunătăţilor: „Intrînd încasă, să-i .uraţi grăind: „Pace casei acesteia" (Mt. *10,* 12), că neaflîndu-se aceasta, celelalte sînt de prisos şi netrebnice. Şi iarăşi zicea ucenicilor: „Pace las vouă pacea Mea dau vouă" (Ioan *14,* 27), fiindcă aceasta merge înaintea dragostei... Deci cum să nu fi»[1] necuviincios, cînd după ce *de* atîtea *ori* auzim să avem pace, *noi ne* luptăm *unul cu* altul? *Şi* luînd *şi dînd* pace

cu cel *ce dă* pacea *(adică cu* Preotul liturghisitor) *ne* luptăm? Zici (Preotului) „şi duhului tău" şi cînd ieşi din Biserică îl pîrâşti (cleveteşti, ponegreşti, discreditezi) vai mie! că cinstitele închipuiri (tipicul) ale Bisericii se fac numai, numai de formă şi nu pentru vreun adevăr. Vai mie! Că numai pînă la cuvinte stau semnele adunării noastre aici!" (Om. 3 la Colos) (X).

Rugăciunile făcute cu smerenie şi evlavie îmbunătăţesc pe creştini. Iubiţi Părinţi, fraţi, fii şi fiice în Domnul, rogu-vă să staţi în Biserica Mîntuitorului Hristos cu toată luarea aminte, cu bună rînduială şi cu evlavie, cu pace şi linişte, cu toată smerenia trupului şi a Sufletului. Aşa să aduceţi rugăciunile şi cererile voastre lui Diimnezeu, plecînd ochii voştri în jos, socotindu-vă pe voi drept păcătoşi: 1) Pentru că Dumnezeu a făgăduit să asculte şi să audă rugăciunile celor ce I se închină Lui cu astfel de linişte şi smerenie şi se tem de cuvintele Sale: „Eu — zice Domnul — sălăşluiesc într-un loc înalt şi Sfînt, şi sînt cu cei smeriţi şi frînţi, ca să înviorez pe cei cu duhul umilit şi să îmbărbătez pe cei cu inima înfrîntă... Spre unii ca aceştia îmi îndrept privirea Mea: spre cei smeriţi cu duhul umilit şi care tremură la Cuvîntul Meii! (Is. 57, 15; 66, 2). Vrei să ştii de ce aşa? 2) Pentru că cei ce se roagă şi nu se socotesc pe sine păcătoşi, rugăciunea lor nu e bine primită la Dumnezeu. „S-a scris — zice Sf. Isac — de oarecare din Sfinţi, că cel ce nu se socoteşte pe sine păcătos înaintea Domnului, rugăciunea lui nu e bine primită". 3) Fiindcă în loc de umilinţă şi lacrimi, aduc închipuirile cele din afară ale trupului. Cînd cineva se roagă cu capul descoperit, cînd stă în Chipul celui osîndit înaintea Judecătorului, cînd îşi bate pieptul ca vameşul, cînd îşi are căutătura ochilor în jos şi gîndurile adunate în inimă, cînd stă drept în strana lui, avîn-du-şi picioarele strînse cu bună rînduială. şi mîinile ţinîndu-le ridicate () pe lemnul stranei, cu umilinţă şi cu bună credincioşie se apropie de Dumnezeu, vorbeşte cu El, tinde a se uni cu El. în acest scop s-au pus stranele, ca să sprijinească mîinile creştinilor şi să le ţie în chipul celui ce se roagă în tot timpul cît ştau în Biserică, deoarece nu era cu putinţă să se păzească aceasta, dacă nu erau stranele, ostenind mîinile lor de multă vreme ce stau la rugăciune ridicate către Dumnezeu. Ridicarea mîinilor în vremea rugăciunii a fost obicei proorocesc şi apostolesc. Aşa s-a rugat; Moisi cu mîinile întinse în chipul Crucii susţinute de Aaron şi Or; pînă au biruit pe Amaliciţi; ce năvăleau peste ei (E. 17, 8 — 10). Aceasta o mărturiseşte pe de o parte şi Dumnezeiescul David, zicînd: „Să se îndrep-teze rugăciunea mea ca tămîia înaintea Ta, ridicarea mîinilor mele jertfă de seară" (Ps. 140, 2); iar pe de altă, Marele Pavel, zice: „Voiesc dar ca bărbaţii să se roage în tot locul, ridicîndu-şi (t) mîinile curate^ fără de mînie şi fără de îndoire" (1 Tim. 2, 8). în scurte cuvinte, stranele ţin pe creştini în Biserică în chipul Celui răstignit. Prin acest chip, cruciş, biruiesc patimile şi pe draci, cerînd ajutor de la Mîntuitorul cel răstignit (în care chip şi Moisi de către Aaron şi Or, în chipul Crucii ţinîndu-i mîinile, biruia pe Amalic). De la aceste cucernice închipuiri din afară se nasc lacrimile şi umilinţa la rugăciune, fiindcă după forma trupului cea- din afară, se închipuieşte şi Sufletul înlăuntru. „După petrecerea cea din afară — zice Sf. Ioan Scărarul — se formează Sufletul şi după acelea care le lucrează trupul, se închipuieşte şi după dînsele se alcătuiesc" (Cuv. 25 pentru smerenie).

STAREA FĂRĂ EVLAVIE ŞI ÎN NEORÎNDUIALA PERICLITEAZĂ MÎNTUIREĂ CREŞTINILOR

Creştinii uşuratici, care stau fără evlavie şi fac neorînduieli in Biserică, nu numai că nu se folosesc, dar se şi păgubesc, se vătăma groaznic. Oare cum va căuta Dumnezeu la cel ce vine şi stă fără rînduială şi neliniştit în Biserică? Cum să asculte Dumnezeu rugăciunea celui ce se roagă în Biserică cu mîndrie şi fariseeşte, înălţîndu-se pe sine şi osîndind pe alţii, cînd în realitate acelea sînt o urîciune înaintea lui Dumnezeu (Lc. 18, 11—12; 16, 75). Cum. se vor ierta păcatele acelui bărbat sau acelei femei, care vin în Biserică îmbrăcaţi în haine luxoase de mult preţ, care poartă cu sine mirosuri, miresme, aromate şi pun unsori, dresuri (pudră...) şi înfrumuseţări pe faţă? Cum pot să primească umilinţa în inimă cei ce stau in strane picior peste picior, cînd şezînd necuviincios, cînd scăr-pinîndu-se, cînd întinzîndu-şi picioarele ca nişte slăbănogi? Cum pot să verse lacrimi cei ce nu caută cu ochii in jos şi nu iau aminte la cele ce se zic sau să privească la Sfintele Icoane eu evlavie; ci caută cu ochii încoace şi încolo, privind cu iscodire podoabele şi

feţele bărbaţilor şi ale femeilor? Cu adevărat, eu mă tem, mă tem, mă tem că acei creştini nu numai că nu capătă nici un folos din rugăciunile ce se fac cu defăimare şi fără frica de Dumnezeu, ci încă şi mai multă vătămare şi păcat primesc în Sufletul lor din aceasta. La ei se împlineşte blestemul proorocesc pentru Iuda Isca-rioteanul: „Rugăciunea lui să se facă în păcat..." (Ps. 108, 6) „Să ne punem nouă lege — zice Sf. Ioan Hrisostom — şi să zicem că s-a dat poruncă folositoare pentru toată lumea şi că toţi trebuie să ne împărtăşim de acest folos. Pentru aceasta şi glasurile cele fără rînduială să le liniştim şi obiceiul mîinilor să-1 îndreptăm, înfăţi-şîndu-le ca şi cum ar fi legate înaintea lui Dumnezeu, şi să nu le întindem cu necuviincioase mişcări... Să zicem unul către unul că, Dumnezeu nu voieşte să vorbim şi cu bl *şi* între *noi*.. , fiindcă atunci nu slavoslovim, ci ocară I se socoteşte acesj lucru. *Şi* dacă cineva ar călca această poruncă, să *i* astupăm gura ca unuia ce vrâjmăşeşte pe ascuns mîntuirea noastră şi să-1 izgonim departe, scoţîndu-1 afară din curtea Bisericii" (Cuv. l,.la Ozia).

în felul acesta Biserica lui Hristos deşi este un spital obştesc, însă pentru acei creştini se face pricină de rănire, cădere şi primejduire. Aceia, prin: neevlavia, neorînduielile şi necuviinţa lor în Biserică, nu numai că nu-şi vindecă bubele şi păcatele lor, dar mai primesc şi alte rane şi adună şi alte păcate, şi aşa ies din Biserică nevindecaţi şi primejduiţi: „Casa aceasta — zice Sf. Hrisostom este spital duhovnicesc. Am venit aici ca să vindecăm ranele ce le-am căpătat afară, nu ca să îngrămădim şi altele şi aşa să ne du- -cern nevindecaţi.- Dacă duhul nostru se roagă fără luare aminte, nu numai păcatele cele mai dinainte nu le curăţim, ci adăugăm altele şi mai noi" (Om. 2 la Ioan). Aşadar, cu toate că Biserica este cer şi Rai, cum am mai zis, însă pe acei creştini defamatori şi netemători de Dumnezeu, mai nimic nu-i foloseşte acest cer şi Rai, nu de la sine, să nu fie ; ci din neevlavia şi neorînduiala lor. Aşa cum diavolul aflîndu-se în cer nimic nu s-a folosit din aceasta, nici strămoşul Adam nu s-a folosit din Rai nesocotind porunca Creatorului său, căci amîndoi au căzut din el pentru răutatea lor, aşa şi creştinii care cu neevlavia, necuviinţa şi neorînduielile cu care se arată în Biserică — spitalul obştesc, cer şi Rai — nu.se folosesc; ci se păgubesc, se rănesc şi se primejduiesc. De acea împovărare, rănire şi primejduire păziţi-vă iubiţi fraţi creştini. Luaţi aminte, pentru dragostea lui Dumnezeu şi staţi în Biserica Domnului cu frică şi cu evlavie. Aceasta o,porunceşte însuşi Dumnezeu, zicînd: "Evlavioşi faceţi pe fiii lui Israil" (Lev. 15, 31). Deci, nu fără evlavie şi cu defăimare, că defăimătorii vor lua de la Domnul mare urgie şi pierzare „Vedeţi defăimătorilor —zice Sf. Prooroc Avacum —priviţi şi vă minunaţi de cele minunate şi pieriţi" (Avacum 1, 5). Astfel, toţi închinătorii — cler şi popor — luînd aminte la cuvîntul Psalmis-tului: „Slujiţi Domnului cu frică şi yă bucuraţi lui cu cutremur" (Ps. 2, 10), să stea în Biserică cu toată buna cuviinţă şi rînduiala, spre a se folosi.

Sfinţiţii liturghisitori şi monahi, eclesiarhi să stea în Sf. Altar drept ca înaintea lui Dumnezeu. Mai mult decît toţi să ia aminte bine şi sfinţiţii Preoţi şi monahi, să nu vorbească cînd sînt în Altarul Bisericii, dar nici afară de Altar. Dacă afară de Altar (în naos şi pronaos) aflîndu-se creştinii sînt datori să stea tăcînd cu frică şi cu cutremur, cu atît mai mult sînt datori sfinţiţii liturghisitori cînd sînt în Sf. Altar să tacă şi să stea cu evlavie şi cu frica lui Dumnezeu. 1) Fiindcă aflîndu-se în acest Dumnezeesc şi neintrat Altar, în care se află Sf. Prdscomedie, Sf. Masă şi Sf. Artofor (Chivotul cu Sfintele Taine) la care doresc să se plece îngerii şi Arhanghelii acope-rindu-şi cu evlavie «feţele lor, se cade ca toţi Preoţii şi monahii cei ce se află acolo să nu vorbească între ei pentru lucruri lumeşti, să nu fie, ci de laudă şi dar mare să socotească că s-au învrednicit intrînd înlăuntrul acestuia. Dacă Preoţii cei din vechime ai Evreilor nu aveau voie să intre în Sfîntă Sfintelor, care era numai o închipuire a Sf. Altar al nostru, ci numai Arhiereul şi acesta nu întot-deauna, ci numai odată în an (Eş. 30, 10; Lev. 16; Evr. 9, 7); apoi cum să nu socotească Preoţii noştri de mare cinste a intra în acest Altar Dumnezeiesc şi întîiul chip al Sfintei Sfinţilor, în care Pîinea cea cerească se jertfeşte în fiecare zi pentru noi? 2) Pentru că litur-ghisitorii şi monahii sînt datori să se facă pildă bună mirenilor la orice lucru bun, deci şi bunei rînduieli, sfielei, evlaviei şi tăcerei celei din Biserică? Dacă Preoţii vorbesc în Biserică, ce vor face mirenii? Dacă lumina — zice Domnul — se face întuneric, întunericul ce are să se facă? La această sfîntă bună rînduiala şi tăcere ne îndeamnă şi Sf. Grigore Teologul, zicînd:

„Către voi cei din Altar mai ales acestea zic:

Să fiţi toţi ca nişte ochi, nu ca cei plini de-ntuneric,
Ca să nu ne arătăm epistaţi ai pildei rele.
Că dacă lumina este aşa, întunericul cum va fi?

Aşadar, să avem deosebita grijă a umbla în Biserică, în special în Sf. Altar, ca fiii luminii, pentru a deveni, a fi şi a rămîne fii al zilei, ai Luminei şi ai lui Dumnezeu pentru totdeauna (Efs. 5, 8; 1 Tes. 5, 5-6; Mt. 5, 14; Ioan 8, 12; 9, 5; 12, 35-36, 46; Mt. 4, 16).

Toate lucrurile de închinare din Ierusalim, Palestina, Athos şi din alte părţi ale lumii, le avem în Biserică. Mulţi dintre creştini socotesc o mare ispravă şi laudă a se duce la Ierusalim, ca să se închine cu evlavie şi umilinţă la sfintele locuri, adică: la primitorul de viaţă mormînt al Domnului, la Sf. Golgota, la Betleem şi la celelalte locuri şi închinăciuni. Mulţi dintre voi creştinii se duc la locuri depărtate şi se ostenesc pe mare şi pe uscat spre a se închina Sfintelor moaşte, precum: ale Sf. Spiridon, Sf. Teodora — la Cher-chira (Corfu); ale Cuv. Paraschiva— Iaşi; Sf. Ioan cel Nou —Suceava; Sf. Dumitru Basarabov— Bucureşti; Sf. Grigore Decapoli-tu — Bistriţa (Oltenia); Sf. Nifon, Serghie, Vah, Tatiana, Filof-teia—Argeş... şi ale altor Sfinţi din alte locuri şi ţări— Aceasta închinăciune, evlavie şi călătorie este bună şi lăudată; dar *oaie* nu trebuie să aveţi — dacă nu mai multă — măcar această evlavie şi cînd vă duceţi la Biserica lui Hristos, în care, cu închipuire *st*afia aproape toate închinăciunile care sînt la ierusalim *şi* în alte părţi? Nu se cuvenea, zic, să arătaţi aceiaşi umilinţă, buna rînduiala şi frică cînd staţi la înfricoşata şi Dumnezeiasca Liturghie, la care se află de faţă nu cutare loc sfînt, sau moaştele *cutarui* sau cutarui Sfînt, ci însuşi Dumnezeiescul Ipostas *şi* Făcătorul de *viaţa şi* prea nestricatul Trup şi Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos, Sfîntul Sfinţilor?

Voiţi să vă încredinţaţi fraţilor şi fiilor în Domnul că în Biserică se află cu închipuire toate Sfintele închinăciuni ale Ierusalimului? Ascultaţi: „Vedeţi Sf. Proscomidie? Aceasta închipuieşte: peştera sau staulul Betleemului unde s-a născut Pruncul Hristos Dumnezeu. Vedeţi Sf. Disc pe Sf. Proscomidie? Aceasta însemnează ieslea în care S-a născut Hristos. Vedeţi steaua cea de pe Disc? Aceasta închipuieşte steaua pe care au văzut-o magii la răsărit, care venind a stat deasupra unde era Pruncul, precum adevereşte Sf. Ev. Matei. Vedeţi Sf. Potir? Acesta însemnează paharul cel ce a primit înlăuntru izvorîtorul de viaţă Sînge al Domnului cel ce a curs din Dumnezeiasca Sa coastă. Vedeţi cinstitul Burete şi Sf. Copie? Acestea închipuiesc uneltele cele ce au slujit: buretele spre adăparea buzelor uscate de sete ale Mîntuitorului Cel răstignit; iar sulița, spre a împunge îndumnezeita Coastă a Dulcelui Stăpîn. Vedeţi Sf. Masă? Aceasta arată Masa cea Dumnezeiască pe care a predat Domnul Tainele Dumnezeieşti în foişOr în seara Joiei celei Mari. Aşişderea mai arată şi făcătorul de viaţă Mormînt în care s-a pus Trupul Domnului. Preotul şi Diaconul ni se arată aici ca un alt Iosif şi Nicodim. Vedeţi aşternutul de pe Sf. Masă? El închipuieşte giulgiul cu care s-a înfăşurat Trupul cel îndumnezeit a lui Iisus şi S-a îngropat. Aşişderea acoperămîntul cel luminos de deasupra, ne arată hainele *Domnului* albe ca lumina sus pe Tabor şi lumina în care se îmbracă El ca şi cu o haină. Vedeţi Sf. Aer? Acesta înseamnă piatra ce era deasupra pe Mormîntul Domnului.

Pentru toate acestea şi Sf. Ghermano arată hotărît ce este Biserica, zicînd: „Biserica închipuieşte: răstignirea, îngroparea şi *în*vierea lui Hristos ... „De aceia cîtă cinste şi evlavie aveţi cînd, vedeţi sfintele închinăciuni ale Ierusalimului şi Sf. Moaşte, încă pe atîta este cu dreptate să aveţi şi cînd vedeţi aceste Dumnezeieşti şi sfinte închinăciuni ce se află în Biserica lui Hristos, mai cu seamă că aici nu faceţi nici o cheltuială, nici suferinţe, nici atîtea şi atîtea osteneli şi primejdii pe uscat şi pe mare, ci ajunge numai să voiţi a vă duce la Biserică şi să staţi cu frică şi cu evlavie, şi îndată primiţi platacevlaviei, ca şi cum v-aţi fi dus cu închinare la acele sfinte locuri. Sf. Grigore de Nisa, într-o scrisoare a sa, arată primejdiile şi de multe ori nefolosul celor ce merg la Ierusalim pentru închinare la sfintele locuri. Pelerinajul în vremea aceia creştea repede şi Sf. Grigore văzu, că el nu numai că nu ajută realmente scopurile religioase, dar era chiar foarte dăunător pentru însuşi moralitatea multora din aceia care luau parte la el. *în* vremea aceia se statornicise părerea, că pentru desăvîrşirea vieţii... este de neapărată trebuinţă vizitarea sfintelor locuri. Dar Hristos niciodată n-a dat astfel de poruncă. Aceasta e o rînduiala omenească arbitrară, care nu are nici o confirmare biblică în favoarea ei şi stă în legătură cu multe primejdii. Bărbaţii şi

femeile sînt nevoiți să călătorească împreună, să trăiască împreună, să găzduiască la acelaşi hoteluri strimte şi pe la hanuri neîncăpătoare, să audă multe cuvinte urîte şi să fie martori la multe scene necuviincioase. Şi pentru ce scop toate acestea? E de față Hristos trupeşte în Palestina? E revărsat oare Duhul Sfînt în măsură deosebită asupra locuitorilor Ierusalimului?

Nu. Dacă Dumnezeu ar fi cu deosebire mai aproape de locuitorii din Ierusalim, atunci ei ar trebui să strălucească prin evlavje. De fapt însă acolo predomină faptele cele mai urîte şi păcatele cele mai grele, care apasă omenirea: vicleşugul, preacurvia, furtul, slujirea de idoli, otrăvirea, zavistia şi uciderile... şi toate acestea încă în aşa măsură, că cetățenii sînt asemenea fiarelor sălbatice însetate de sînge. Dacă însuşi Sf. Grigore a vizitat Ierusalimul, apoi a făcut aceasta nu în calitate de pelerin, ci în calitate de prieten al Bisericii locale. Pe lîngă aceasta nici el prin vizita sa nu şi-a sporit credința; el n-a scos de acolo nimic, decît convingerea, că mai multă evlavie se poate găsi acasă decît la locurile sfinte, deoarece schimbarea locului nu ne duce mai aproape de Dumnezeu. El se poate apropia de noi, numai unde noi îl căutăm. Cel ce are cugete rele în inima sa, poate să stea chiar şi pe Golgota sau pe Eleon, ori în Biserica învierii, tot atîta de departe este de Hristos, ca şi dacă ar fi necredincios. Creştinul credincios, care locuieşte în orice loc, nu are nici o trebuință să-şi lase țara pentru Palestina, căci poate să primească darurile Harului potrivit cu credința sa şi fără nici un fel de pelerinaj sau hagialîc. .. (O.D. o.c. voi. X, p. II, pp. *292—4).*

Biserica e una, unirea tuturor adevăraților creştini. Mîntuitorul a întemeiat o unică Biserică (Mt. *16,* 18; Efes. 5, 27; Evr. *3,* 10; *10,* 21; Rom. *12,* 5; Ioan *10,* 16; *21,* 15; *1* Tim. *3,* 5), nu mai multe. Aceasta o adevereşte Mîntuitorul în rugăciunea Sa arhierească, zicînd: „Părinte Sfinte! Pe.cei ce Mi i-ai dat Mie, păzeşte-i în Nu*mele* Tău ca să fie una ca şi Noi. ..Nu numai pentru aceştia Mă rog ci şi pentru cei ce vor crede în Mine prin cuvîntul lor, ca toți să *fie* una: precum Tu Părinte eşti»în Mine şi Eu sînt în Tine, aşa şi ei să fie una în Noi, ca să creadă lumea că Tu M-ai trimis. Slava pe care Mi-ai dat-o Mie, Eu am dat-o lor, ca să fie una, precum şi Moi sîntem una: Eu în ei şi Tu în Mine, ca să fie cu adevărat una ..." (Ioan *17, 11*, 20-23).

Biserica este urla prin credința adevărată, viață duhovnicească cult şi conducere. Aşa o arată Proorocii, Mîntuitorul, Sfinții Apos toii, Sfinții Părinți şi drept aşa este (Mt. *16,* 18; Efs. 4, 4—5; Ioan 15, 5; Colos. *1,* 24-25; *1* Cor. *3,* 9, 11; Efes. 5, 23-32). Aceasta o adevereşte şi Sf. Ierarh Ciprian, zicînd: „Cine nu are Biserica de

Mamă, nu poate avea pe Dumnezeu de Tată. E un Singur Dumnezeu, un Singur Hristos, un Singur Duh Sfînt, o singură Mamă Fecioară, pe care mie îmi place s-o numesc Biserică" (Sf. Ciprian...Scris. 43, 5; Climent. Alex. „Pedagogul" 1, 6; 42, 7).

Acestea ştiindu-le toți creştinii — Păstori şi păstoriți — care mergeți în Biserica lui Hristos, păziți-vă bine să nu fiți împărțiți şi despărțiți între voi, avînd vrăjmăşii, pomeniri de rău, clevetiri, defăimări şi dihonii; ci să aveți dragoste şi unire totdeauna, toți cu un cuget, într-un duh şi trup, o nădejde avînd a chemării voastre — după cum ne învață şi Apostolul. însuşi numele Bisericii în care vă adunați să vă îndemne la această dragoste şi unire duhovnicească, fiindcă Biserica se numeşte unire şi adunare. Precum această vă adună şi vă uneşte pe toți creştinii trupeşte la un loc şi vă hrăneşte cu acelaşi cuvînt de obşte a învățăturii Domnului, cu Sfînta P'ihe a Trupului Domnului Hristos şi un Pahar de obşte a Sîngelui lui Hristos; tot aşa cere ea de la voi, a fi uniți într-un duh, într-un cuget şi scop. Pentru aceasta şi fericitul Pavel vrînd să Îndemne pe toți creştinii spre dragoste şi unire, obişnuia a numi des numele Bisericii. Astfel uneori scria: „Bisericilor Galatiei" (Gal. 1,2) pe care tîlcuindu-le grăitorul de aur de cea dintîi zicea: „O numeşte Biserica lui Dumnezeu arătînd că ea trebuie să fie unită... că numele Biserică nu este nume de despărțire, ci.de unire şi conglăsuire". La a doua zicea: „Pentru aceasta a pus numele Bisericii, ruşinîndu-i cu aceasta pe Corinteni şi adunîndu-i şi unindu-i la un loc. Deoarece cei despărțiți în multe părți nu pot a se mai numi cu acest nume căci numele Bisericii este numele conglăsuirei şi unirei".

Deci afară din Biserica lui Hristos dihoniile, afară vrăjmăşiile afară ura, pomenirile de rău şi clevetirile; iar înlăuntrul Bisericii lui Dumnezeu să fie: pace, dragoste, unire. Pentru aceia, iubiților creştini una din două e de trebuință să faceți: ori să lăsați ura şi vrăjmăşia cea către frați şi atunci să intrați în Biserică, sau avînd ură şi dihonii să ştiți că nu mai sînteți vrednici să intrați în

Sf. Biserică. Deoarece: Biserică şi vrăjmăşie, Biserică şi ură, Biserică şi dihonii, Biserică şi clevetire sînt două lucruri potrivnice care nu e cu putinţă să se unească nici odată, aşa cum nu se poate uni lumina cu întunericul...

Apoi iarăşi vă rog pe voi Preoţii cît şi pe poporul creştinilor să nu vă grăbiţi să ieşiţi mai repede din Biserică. Fiţi îngăduitori la slujirea, şi ascultarea slujbelor şi a cuvîntului lui Dumnezeu care înviorează Sufletele ... ".

Multi nu au răbdare a sta în Sf. Biserică. Cauzele sînt multe. Afară de unele suferinţe trupeşti, cauzele ieşirii din Biserică sînt: împuţinarea credinţei şi necredinţa. Acestea îl fac pe creştin nerodnic, creştineşte, duhovniceşte. Prima cauză a acestei nerodnicii creştineşti este diavolul care zavistuind mîntuirea creştinilor, îi sileşte din lăuntru inimii lor a ieşi cu vreun ceas sau jumătate de ceas mai înainte din Biserică. Uneori îi sileşte pe creştini ase mîhni cîrtind că Preotul e zăbavnic, întîrzietor. Alteori se îndeamnă unii pe alţii să meargă la Biserică unde sînt informaţi că termină slujba mai înainte decît celelalte. Acestea le lucrează diavolul de teamă ca nu cumva creştinii ascultînd Cuvîntul lui Dumnezeu să şi-1 sădească in inimă şi înrădăcinîndu-1 bine, să facă rod: credincioşie, fapte bune, luminare şi folos sufletesc. Cauza a doua a ieşirii unora din Biserică mai înainte este că: poftele şi plăcerile Sufletului acelora sînt vătămate de grijile cele pămînteşti şi de' reaua vieţuire. De aceia nu iubesc, nici nu poftesc să se îndulcească de cele duhovniceşti şi cereşti. Cînd este stricată pofta şi gustul trupului, nu-i place, nici se îndulceşte de vreo mîncare simţită. Aşa şi la unii creştini urmează marea răutate a cheltui tot timpul zilei: la vorbe deş'arte, clevetiri, deşertăciuni lumeşti... şi un ceas, două, zic, nu pot să stea în Biserică ca să asculte cele cereşti şi de mîntuirea Sufletului, de care toată lumea nu e vrednică. „învăţătura despre Suflet - zice Sf. Ioan Hrisostom — cu cît s-ar întinde, pe atîta îl face mai puternic pe Suflet, pe cît acesta primeşte. Acum însă la poveşti şi la cuvinte nefolositoare ne cheltuim toată vremea... iar despre Dumnezeieştile învăţături, dogme, auzind odată sau de două ori în săptămînă, ne saturăm şi ne îngreţoşăm. Deci care este pricina? Fiindcă sîntem bolnavi sufleteşte. Pofta Sufletului cea spre aceasta şi gustul sînt cu totul stricate. De aceea nu are putere spre pofta hranei cei duhovniceşti. Dimpreună cu celelalte şi aceasta este un mare semn de boală arătată, aceia a nu flămînzi, nici a înseta şi de amindouă a avea îngreţoşare" (Om. 18 la Ioan).

Aşadar, vedem clar că: nerăbdarea şi graba unor creştini de a ieşi din Biserică înaintea terminării slujbelor, este de la diavolul sau din neplăcerea sufletească a lor. Noi îi sfătuim pe aceia să lupte bine şi să biruiască acel război al diavolului, să-şi transforme acea neplăcere în plăcere către cele Dumnezeieşti... pentru a nu cădea în întuneric. „Cei ce urăsc Biserica de la Domnul se vor ruşina, că precum iarba de foc aşa se vor usca" (Antifon. gl. 4).

în Biserică să nu mai citească unul pe o carte, altul pe alta. Acesta e un obicei străin, înveninător, provenit de la: evrei, papistaşi, eretic', sectari. Rînduială Bisericii nu arată aşa ceva, nu îngăduie, ci opreşte Ea arată că Biserica c un singur Trup a lui Hristos, deci într-inşi: un singur glas trebuie să se audă: al sfinţitului liturghi sitor si al cantăreţului stranei, corului sau adunării, pe rind, Pentru dragost-a lui Dumnezeu, Preoţii, clericii inferiori şi închinătorii, trebuie a păzi în Biserică buna rînduială şi linişte. Nu este îngăduit a citi unul în Octoih, altul în Psaltire, altul în slujba parastasului... în acelaşi timp. Cînd din oarecare cauză Biserica e forţată a lăsa ceva din rînduială slujbei: ceasuri, psaltire, canoane... acelea să le citească cineva după sfîrşitul Sfintei Liturghii, ori înaintea slujbelor. Aşişderea nu-i îngăduit ca înaintea terminării slujbei să se citească moliftele după Sfînta împărtăşanie a celor ce s-au împărtăşit, ci numai după otpust. Aceste citiri amestecate în slujba Bisericii nu se mai numesc slujbă şi rugăciune; ci turburare, nelinişte, amestecare, batjocorire, babilonie. Dacă ar veni cineva atunci în Biserică şi ar asculta, ar privi uluit şi ar zice că: acei care citesc pe diferite cărţi în acelaşi timp, ori sînt beţi, ori stricaţi, ori ieşiţi din minte. Aceasta o adevereşte şi Sf. Ap. Pavel, zicînd: „De s-ar aduna toată Biserica împreună şi ar grăi în limbi şi ar intra şi de cei neînvăţaţi sau necredincioşi, oare n-ar zice să sînteţi nebuni?" (1 Cor. 14, 23). Unul este Dumnezeul nostru, una e Biserica Lui, un glas alternativ trebuie să se audă într-însa, din Sf. Altar şi din ea pe rînd.

Aşadar toţi creştinii — Păstori şi păstoriţi — să cunoască, să păzească şi să respecte buna rînduială a Bisericii, ştiind că: „Dumnezeu nu este al neorînduielilor — turburării — ci al păcii precum în toate Bisericile Sfinţilor" (1 Cor. 14, 33).

O mare deosebire are Biserica de lumea de afară. Creştinii — Păstori şi păstoriţi — din Dumnezeieştile cuvinte auzite in Biserică. dobîndesc anumite cunoştinţe duhovniceşti, cu care pot lupfa şi birui pe cei trei mari vrăjmaşi ai lor: trupul, lumea şi diavolul. Prin această strălucită biruinţă cîştigă bogăţiile cereşti, împărăţia cerurilor şi pe Dumnezeu, „împărăţia cerurilor se sileşte şi silitorii o răpesc pe ea" (Mt. 11, 12; Lc. 16. 16). „Pe biruitor îl voi face stilp în Biserica Dumnezeului Meu şi numele cetăţii Dumnezeului Meu, al Noului Ierusalim, ce se pogoară din cer de la Dumnezeul Meu şi Numele Meu cel Nou . .. Cel ce biruieşte va moşteni toate. Eu voi fi lui Dumnezeu şi el va fi Mie fiu şi fiică..." (Ape. 3, 12; 21, 7; comp. 1 Cor. 3, 16; 16, 19-20; 2 Cor. 6, 14-18).

Pentru a ne fortifica cu puteri de sus în lupta cea bună şi biruinţa strălucită, să stăruim a sta în Biserică ca albinele pe flori, să ne ostenim în a ceti, asculta, seri, semăna în Sufletul aproapelui Cuvîntul lui Dumnezeu pentru a-*1* cultiva şi folosi vremelnic şi veşnic. De ce să ne grăbim a ieşi din Biserica lui Dumnezeu şi să ne, ducem la tîrguri şi prăvălii? Aici ascultăm cuvinte Dumnezeieşti, cîntări duhovniceşti, melodii îngereşti şi cereşti, care fac inima veselă şi umilită. Acolo însă ce altceva om a izi, decît numai: osin-diri, grăiri de rău, clevetiri, cuvinte ruşinoase jocuri, chiuituri, cîntări curveşti, drăcueli,. înjurături, măscăriciuni, basme şi cuvinte deşarte? Aici învăţăm lucruri cereşti, care le vom dobîndi după moarte, iar acolo ce vom afla fără numai lucrurile lumii aceştia, care sînt stricăcioase şi trecătoare şi mîine poimîine avem să le lăsăm!

Aici în Biserica lui Dumnezeu vedem atîtea frumuseţi luminate, atîtea înfăţişări majestoase, atîta bună întocmire şi asemănare îngerească şi cerească a arhiereilor şi Preoţilor, a cîntăreţilor şi clericilor şi a tuturor fraţilor noştri creştini, de care se veseleşte mintea, se buCură Sufletul, se umileşte inima, se nasc. lacrimile pocăinţei, se pricinuieşte frăţeasca dragoste: iar Dumnezeu cel în Treime preamărit, Se slăveşte şi propovăduieşte. Acolo în lumea mare însă, dinafară Bisericii, în tîrguri, la prăvălii şi cîrciumi, ce alta vom vedea, fără numai neorînduieli, netrebnicii, îngînători, beţivi, luptători unii cu alţii, bătăuşii, jocuri idolatrizatoare, înşelătorii, şarlatanii, jocuri de cărţi şi alte multe uricioase neorînduieli? Din acelea se pierde evlavia, piere frica lui Dumnezeu, se răceşte dragostea cea către Dumnezeu şi către aproapele, se aprinde pofta trupului, se întărită mînia; se turbură inima şi toate patimile se deşteaptă, tăbărăsc pe om şi-1 războiesc cumplit. în scurt, aici în Biserica lui Dumnezeu aflîndu-ne socotim că sîntem în cer, pentru că vedem într-însa ca un soare prea strălucit şi în chip de aur, frumosul şi trupescul chip al Stăpînului nostru Iisus Hristos. în aceasta vexlem ca o lună argintie, prea frumoasă şi prea împodobită Icoană a Stăpînei noastrei de Dumnezeu Născătoare şi, pururea Fecioara Măria, în ea vedem că nişte: luceferi, stele strălucitoare, ca lumina Sfintele Icoane ale tuturor Sfinţilor unele închipuite pe seînduri» altele pe ziduri, şi altele pe Sfintele Vase. în ea vedem încă atîtea Sfinte Veşminte, atîtea vase de aur şi de argint, atîtea cinstite odoare scumpe şi prea alese!

Acestea cunoscîndu-le pentru ce să ne grăbim a ieşi din acest cer? De ce să ne lipsim atît de repede de acest fel de frumuseţi şi de aceste priviri vrednice de cinste şi cereşti? Pentru ce să cinstim mai mult pămîntul decît cerul, tîrgul decît Biserica, întunericul decît lumina şi cele pămînteşti decît cele cereşti? Unde sau în ce alt loc vom putea găsi astfel de privelişti făcătoare de bucurie, acest fel de îndulcire, acest fel de frumuseţe? Aşa socotind înţelep-eşte, să alungăm gîndurile ispititoare ce ne trag pe calea pierzării, zicand: „Mergi înapoia mea satano şi răule gînd, nu vrem să te ascultam şi să ieşim înainte de sfîrşit afară din Biserica lui Hristos, caci de vom ieşi înainte de otpust, ne vom judeca de Stăpînul Hristos ca robii cei legaţi de la stăpînul lor. Toată vremea zilei o cheltuim la cele trupeşti şi deşarte şi deci, pentru ce să nu cheltuim vreo două, trei casuri la cele duhovniceşti şi vecinice. La aceasta ne îndeamnă şi Sf. Ioan Gură de Aur, zicînd: „Ai intrat în Biserică omule? Te-ai învrednicit de împreună vorbire cu Hristos? Pînă ce nu se face sfîrşitul, să nu ieşi, că dacă vei ieşi mai înainte de sfîrşit, vei da răspuns ca un fugar. Toată ziua o cheltuielşti la cele trupeşti şi două ceasuri nu poţi a te îndeletnici la cele duhovniceşti?" (In Eclog).

Semnul adevărultului creştin. Creştinii adevăraţi venind în Biserică, ascultînd cu evlavie şi atenţie slujbele, Dumnezeiasca Liturghie şi predicarea Cuvîntului lui Dumnezeu sau Cazania, se dezbracă de întuneric şi se îmbracă în Lumina lui Hristos care luminează tuturor, leapădă sărăcia şi se îmbogăţesc în Dumnezeu. Ei se înviorează şi se îndulcesc aşa de mult din hrana cerească, încît ar dori să stea pururea în Biserica lui Dumnezeu. în însufleţirea aceia spirituală ei cîntă cu psalmistul: „Cît sînt de iubite Locaşurile Tale Doamne al puterilor! Doreşte şi se sfîrşeşte Sufletul meu spre curţile Domnului... Fericiţi cei ce locuiesc în Casa Ta, în vecii vecilor Te vor lăuda. Mai bună este o zi în curţile Tale decît mii. Ales-am a fi lepădat în Casa Dumnezeului meu mai vîrtos decît a locui în lăcaşurile păcătoşilor"... (Ps. 83, 1—*11).* Pe adevăraţii credincioşi creştini nu-i îndeamnă gîndul a ieşi din Biserică înaintea terminării slujbelor, decît numai forţarea vreunei suferinţe sau slăbiciuni mari. Marea bucurie duhovnicească, cîştigată din Biserică şi învăţăturile Dumnezeieşti care curg cu îmbelşugare din Altarul ei Divin (Iez. 47; Ioan 4, 1*0-14;* 6 63; 7, 37-39; Ape. 22, 1*),* este un semn învederat că adevăraţii creştini sînt: botezaţi în Numele Prea Sfintei Treimi şi îmbrăcaţi în Hristos, că au prirnit la Botez şi păstrează în Sufletele şi în inimile lor Darul Sfîntului Duh. Aceştia cind aud învăţături duhovniceşti, citiri sfinte, psalmodieri, cîntîndu-se in Biserică, simt cum acel dar lucrează, saltă în inimile lor produ-cîndu-le o minunată şi dulce bucurie duhovnicească.

Odinioară Sf. Atanasie cel Mare, fiind întrebat de Antioh: „Cum poate omul cunoaşte dacă este botezat, îi răspunde'aşa: Precum femeia care a zămislit în pîntece, din săltările pruncului ei în mitră se încredinţează fără îndoială că a primit rod; aşa şi sufletul creştinului adevărat, nu din^ graiurile părinţilor lor ci din lucrările şi săltările inimii lui şi mai ales în vremea sărbătorilor şi a Botezului (cînd se întîmplă acolo) şi a împărtăşirii cu P.S. Trup şi Sînge a lui Hristos, cunoaşte din bucuria Sufletului său că a primit pe Duhul Sfînt din Botez.

Creştinii adevăraţi împărtăşesc pe aproapele lor cu învăţăturile auzite din Biserică. Aceasta este o lucrare a dragostei sfinte şi a roadei Duhului (Ioan 15, 12-13; Gal. 5, 22; 1 Cor. 13). Persoanele înţelepte intrînd în vreo grădină frumoasă adună din florile cele bine mirositoare- care se află acolo fac un buchet, pe care luîndu-1 cu ei, ies afară din grădină şi ţinîndu-1 în mină, îl miroasă, se desfătează cu el. Aşa şi creştinii cei ce intră în Biserica lui Hristos, care este cu adevărat grădină înţelegătoare şi frumos împodobită, se cade a nu ieşi deşerţi.ci să adune în gîndul şi inima lor cuvintele Dumnezeieşti pe care le aud în Biserică, să fie cu gîndul la ele, să cugete la ele, să le întipărească mai bine în minte, să şi le sădească adînc în Sufletul lor (Ps. 1, 1—3). Să-şi lumineze cît pot mai mult mintea cu cuvîntul lui Dumnezeu, aşa fel ca să nu se afle în mintea lor: deşertăciuni, cugete urîte şi înţelegeri rele, ca să nu ia dracul loc să-i spurce cu gînduri viclene. Apoi acele cuvinte Dumnezeeşti, ţie care le-au auzit în Biserică, să lc spună şi la ceilalţi pe care-i vor întîlni, zicîndu-le: „Frate! Iacă aceasta şi aceia am auzit astăzi în Biserică. Această istorie şi acea viaţă a cutărui Sfînt am auzit astăzi în Biserica lui Dumnezeu! Doreşti a şti şi a te folosi? Ascultă ... şi aşa îi spui tot ce ai auzit. Precum cei ce ies din grădină sau din vreun magazin în care se vînd miruri şi parfumuri şi ţin cu ci flori mirositoare, nu numai ei le miroase ci şi alţii care merg aproape de ei, aşa şi voi creştinii cînd ieşiţi din Biserică, sînteţi datori a da şi la ceilalţi fraţi ai voştri acele cuvinte folositoare de Suflet ce aţi auzit şi v-aţi învăţat şi cu acestea să-i îmbălsămaţi şi pe dînşii.

Vînătorii sau prinzătorii de păsări, vrînd a atrage şi prinde mulţi porumbei, îmblînzesc puţini din ei, îi ung cu •parfumuri, mirosuri plăcute şi le dau drumul să zboare prin păduri. Porumbeii sălbatici simţind mirosul plăcut de pe porumbii unşi cu parfumuri, se apropie de ei, se adună în jurul lor şi aşa vînătorii îi prind cu uşurinţă. Aşa fac şi păstorii Bisericii: Arhiereii, Preoţii şi învăţătorii creştinilor. Ei ung pe creştinii veniţi în Biserică cu mireasma Dumnezeieştilor învăţături: a credincioşiei, a faptelor bune, a sfinţeniei, a luminării... şi apoi le dau drumul din Biserică. Creştinii astfel miresmaţi, ieşind afară, învaţă pe ceilalţi creştini ce n-au fost la Biserică cele ce au învăţat ei. Astfel îi îndeamnă şi pe ci a se duce la Biserică ca să primească acelaşi folos. Cu adevărat e mare ruşine ca dobitoacele cele necuvîntătoare şi zburătoarele să se facă pricină a prinde şi îmblînzi vietăţile cele asemenea lor; iar oamenii cuvîntători şi creştinii împodobiţi. cu Dumnezeiasca înţelepciune, să nu se facă pricină a aduna la Biserică pe fraţii lor creştini cei de o

fire şi credinţă cu ei? „Nu vedeţi porumbeii — zice Sf. Ioan Hrisostom — cei unşi cu miruri; cum ieşind, vîneaza pe alţii? Aceasta să facem şi noi. Căci ce îndreptare vom avea, cînd dobitoacele cele necuvîntătoare să poată vîna pe cele asemenea lor, iar noi cei cinstiţi cu cuvînt şi cu atîta înţelepciune, nu ne îngrijim de acest fel de vînare?" (Cuv. la Apost. „De flămînzeşle vrăjmaşul tău hrăneştel).

Păsările cînd află undeva: fainâ, fărîmituri, de mîncare, după ce mănîncă ele, se drc şi chermă şi pe altele acolo să se hrănească. Aşişderea fac şi furnicile cînd află dulcețuri, carne, peşte prăjit proaspăt. O pildă bună dcu creştinilor şi aricii în privinţa aceasta. Ariciul, cînd se cec strugurii, se duce în vie, se suie pe viţă, mănîncă struguri pînă se satură, apoi scutură vița cu struguri pînă se umple pămîntul cu broboane. Apoi se dă jos, se tăvăleşte prin broboanele căzute pînă se încercă bine, se duce cu ele la culcuşul său şi îşi hrăneşte puii. Aşa trebuie să frcă toţi părinţii creştini. Ori de cîte ori vin în Sf. Biserici, să asculte cu luare aminte, cu evlavie slujbele şi Cuvîntul lui Dumnezeu pînă se satură apoi să-1 ducă şi să-şi hrănească pe toţi căsenii lor. „Cuvintele Mele sînt duh şi viaţă. .. Cuvîntul lui Dumnezeu să locuiască bogat în voi..." (Ioan 6, 63; Colos. 3, 16). „Poruncile (Cuvintele acestea Dumnezeieşti), pe care ţi le spui eu astăzi, să le ai în inima ta şi în sufletul tău. Să le întipăreşti în fiii tăi, şi să vorbeşti cînd şezi în casa ta, cînd mergi pe cale, cînd te culci şi cînd te scoli. Să le legi ca semn la mînă şi să le ai ca pe o tăbliţă pe fruntea ta. Să le scrii pe uşorii casei tale şi pe porţile tale" (2 Lege 6, 6-9).

Creştinii adevăraţi şi tăcind trag pe alţii la Biserică. Aceasta o fac ei şi prin mişcările cuviincioase sau prin semnele din afară ale trupului. Ieşind din Biserică cuviincios, arătîndu-se ca şi cum ar ieşi din Sf. Altar, ca şi cum s-ar fi pogorît din ceruri, ca şi cum ar fi dănţuit cu Serafimii, ca şi cum s-ar fi numărat în ceata îngerilor, ca şi cum ar fi vorbit cu Dumnezeu, ca şi cum ar fi văzut înfricoşate şi negrăite taine, ei atrag în Biserică pe cei rămaşi afară, în acest înalt scop creştinesc, se cade a ne face mai cinstiţi, mai evlavioşi, mai smeriţi şi la chip şi la vedere şi la glas şi la umblare şi la cuvinte şi la toate simţurile lor. Atît de mult să lumineze la cele din afară a trupului folosul cel sufletesc pe care l-au luat din Biserică, încît văzîndu-i cei ce nu s-au dus la Biserică, aşa înfrumuseţaţi, încuviinţaţi, schimbaţi cu Dumnezeaisca schimbare, nu numai că-i vor lăuda fiindcă s-au învrednicit a se îndulci de aceste bunătăţi cereşti din Biserica lui Dumnezeu; dar şi ei se vor îndemna a-i urma, a se duce la Biserică, a primi acelaşi folos şi aceleaşi bunătăţi. Aşa porunceşte Sf. Ioan Gură de Aur: „Dacă nimic n-ai zis ieşind din această adunare — Biserică — prin chip şi căutătură, prin glas şi umblare şi prin toată cealaltă aşezare din afară, arată la cei ce n-au venit, cîştigul cel de aici, pe care luîndu-1 te-ai dus la casa ta şi e de ajuns aceasta spre îndemnare şi sfătuire. Aşa se cade a ieşi noi de aici, ca şi cum din sfintele cele neintrate, şi ca şi cum nc-am fi pogorît din ceruri, cu bună rînduială, cu nemăsurată înţelepciune toate făcîndu-le şi zicîndu-le. Astfel, femeia văzînd bărbatul ei întoreîndu-se de la adunarea bisericească, tatăl pe fiu şi fiul pe tată. robul pe stăpîn şi prieten pe prieten şi vrăjmaşul pe vrăjmaş, să ia toţi simţire de folosul cel făcut aici la noi. Vor lua însă folos dacă văzîndu-vă că v-aţi făcut mai blînzi, mai înţelepţi şi mai evlavioşi... încredinţează pe cei ce n-au venit, că cu Serafimii ai prăznuit, că în petrecere cerească şi în ceata îngerilor te-ai înscris, că cu Stăpînul ai vorbit, că cu Hristos te-ai unit. Dacă aşa ne vom aşeza pe noi înşine, nicicum nu vom avea trebuinţă să îndreptăm cuvintul către cei ce au lipsit, cînd vom ieşi; ci din folosul nostru vor simţi paguba lor şi vor alerga şi ei degrab ca să se îndulcească de acestea" (Cuv. la Dacă flămînzeşte vrăjmaşul- tău dă-i să mănînce).

Mai mult însă şi mai deosebit în zilele cînd voiţi a vă împărtăşi cu Dumnezeieşti le Taine, atunci fraţii mei, se cade a avea mai multă evlavie, mai mare frică şi mai călduroasă umilinţă în inima noastră, atît cînd vă aflaţi în Biserică, cît şi după ce veţi ieşi afară. Si se cade a avea mai multă evlavie cînd voiţi a vă împărtăşi în Biserică cu Preacuratele Taine, deoarece, dacă Moisi cînd i s-a arătat Dumnezeu în rug, atîta evlavie a arătat şi frică şi sfială, încît n-a îndrăznit nici să caute cu ochii săi la Rugul ce ardea, ci şi-a întors faţa sa precum este scris: „Moisi şi-a întors faţa sa, pentru că se temea să caute deschis înaintea lui Dumnezeu" (Eş. 6, 3); cu cît mai mult creştinii se cade a avea evlavie şi a se teme cînd nu numai vor vedea, ci să şi mănînce şi să bea făcătorul de viaţă Trup cu care s-a unit Dumnezeirea şi însuşi Sîngele lui Dumnezeu! Ce zic? Dacă Heruvimii

şi Serafimii şi toate cetele îngerilor se cuceresc şi se sfiesc şi nici nu îndrăznesc să caute la înfricoşatele Taine, precum este scris: „...Spre care doresc îngerii să privească" (1 Petru *1,* 12), ci îşi acopăr feţele cu aripile lor ca să nu vadă; cît de mare evlavie se cade a avea creştinii cei necuraţi cînd au să se împărtăşească cu Preacuratele Taine, cei muritori cu Cel fără de moarte, cei mate-rialnici şi de pe pămînt, cu cele de foc, cu cele cereşti, cu cele Dum-< nezeieşti?

După aceea, cînd ieşiţi din Biserică, voi care v-aţi învrednicit a vă împărtăşi, atunci se cade a vă arăta din afară mai multa evlavie decît cei ce nu s-au împărtăşit. împreună cu Dumnezeiescul Hrisostom vă zic: „Voi care v-aţi învrednicit de împărtăşire, se cade a pleca de la Sf. Masă şi a ieşi din Biserică ca nişte lei scoţînd foc, atît încît să vă vadă îmbrăcaţi nu cu hainele şi podoabele impară teşt i, ci cu însuşi împăratul Slavei şi dracii să fugă de voi ca de foc ; iar îngerii să se apropie. Ca nişte lei foc scoţînd din gura lor, aşa să ne depărtăm de la Masa cea Sfînta, făcîndu-ne înfricoşaţi diavolului şi Capul (Hristos) nostru cunosc îndu-L şi dragostea cea arătată către noi... Acest Sînge cînd ne împărtăşim cu vrednicie, izgoneşte pe draci şi i face să stea departe, cheamă insă catre noi pe îngei i si pe Stăpînul îngerilor. Că ori unde ar vedea Sîngele Cel Stăpînesc, fug ciracii, iar îngerii aleargă dimpreună.... Cei ce se împărtăşesc din acest Sînge stau împreună cu îngerii şi Arhanghelii şi cu toate puterile cele de sus îmbrăcaţi cu îmbrăcăminte împărătească şi toate avîndu-le duhovniceşti. Dar n-am zis ceva încă şi mai minunat, că chiar cu însuşi împăratul sînt îmbrăcaţi cei ce cu vrednicie se împărtăşesc" (Om. 43 la Ioan).

Pentru aceia din această evlavie a voastră ce urmează? Vă-zîndu-vă aceia care pentru păcatul ce au făcut nu s-au învrednicit să se împărtăşească, să se ocărască pe sine căindu-se şi zicînd: „O! fericiţi sînt acei fraţi creştini ai noştri care s-au învrednicit a se împărtăşi cu Dumnezeieştile şi făcătoarele de viaţă Taine ale Domnului şi a primi pe împăratul Slavei şi acel Dar şi Sfinţenie în inimile lor, pentru că s-au păzit curaţi şi n-au căzut în vreun păcat care opreşte pe om de la Dumnezeiasca împărtăşanie! O! Ticăloşii şi de trei ori ticăloşii de noi, care pentru păcatele ce am lucrat, ne-am oprit de la Dumnezeieştile Taine şi ne-am lipsit de acest ceresc şi neprețuit Dar! O! Vai de jalnica noastră ticăloşie! O! Nesuferită pagubă ce am pătimit!... Acestea vor zice ei pocăindu-se, iar acestei pocăinţe a lor, voi sînteţi pricinuitori şi prin urmare veţi lua plată şi pentru aceasta de la Dumnezeu. Aşa făcînd, cu timpul îi veţi atrage şi pe ei la Dumnezeiasca împărtăşire cu bună pregătire şi folos.

Casele creştinilor adevăraţi se fac şi Biserici finn rugăciuni, citirea şi ascultarea Cuvîntului lui Dumnezeu. Şi aceasta este un adevăr învederat. Creştinii adevăraţi, păstrători ai Darului lui Dumnezeu într-înşii, se ostenesc cu toată buna chibzuială şi osîrdie ca să fie şi să rămînă Biserici ale'lui Dumnezeu şi Lăcaşuri ale Duhului Sfînt (1 Cor. 3, 16; 6, *79—20;* 2 Cor. 6, 14—18). Aceştia după ce ies din Biserică, în drumul lor spre casă vorbesc ceea ce au auzit în Biserică, Cuvîntul lui Dumnezeu mîntuitor de Suflete. După ce intră în casele lor, primul lucruru e închinarea lui Dumnezeu înaintea Sfintelor Icoane. Apoi stînd îndată povestesc: femeii, copiilor şi slugilor cele ce au auzit şi învăţat în Sf. Biserică. Ei povestesc cu multă' însufleţire predica, Cazania Dumninecii sau Viaţa Sfîntului zilei pe care au ascultat-o şi memorizat-o. Acestea .. le povestesc mai cu seamă în vremea mesei, unde stau şi mănîncă cu bună cuviinţă, ca şi în Biserică, privind cu Ochii sufleteşti la Hristos Domnul, Care stă nevăzut în capul mesei, în amintirea aceasta, Sfinţii Apostoli şi urmaşii lor cînd şedeau la prînz lăsau un loc liber pe care puneau o pernă şi pe ea o părticică de pîine... care se practică pînă în prezent prin Sfintele Mănăstiri de obşte (Vezi rînduiala Panaghiei la obedniţă în Ceasloavele mari şi mici). Pătrunşi de dorul sfînt al evlaviei, credincioşii stau la-mesele lor cu toată buia buviinţă ca şi în Biserică, în mare linişte, grăind din vreme în vreme cuvinte de preamărirelui Dumnezeu, uneori cîntînd Domnului cu adincâ evlavie. Astfel, printre mincare şi băutură cîntă şi cîte o cîntare sfîntă mulţumind Celui ce-i hrăneşte cu darurile Sale cele bogate. Stînd sau lucrmd-în casă, ei se feresc a vorbi cuvinte putrede, ruşinoase, nu cîntece lumeşti, curveşti, nu aduc Lăutari, fluierari şi jocuri în casele lor; ci grăiesc, povestesc acea curată şi sfîntă vorbire care au auzitro în Biserică. Ei lucrează în casă, curte, grădină, ţarini... cuviincios, psalmodiind, cîntînd cîntări duhovniceşti şi preamărind pe Dumnezeu Izvorul a tot binele.

în felul acesta, adevăraţii creştini sfinţesc buzele şi gura lor; cu chipul acesta şi mîncările şi băuturile lor se fac spre slava lui Dumnezeu. în chipul acesta locuinţele şi casele lor se fac Biserici lui Dumnezeu şi Lăcaşuri ale lui Hristos, vistierii ale dragostei, ale păcii şi ale tuturor bunătăţilor celor din lume şi a celor mai presus de lume. Astfel, precum cei ce cîntă cîntece curveşti şi aduc în casele lor lăutari, fluierari şi jocuri, fac casele lor teatru şi adună pe draci; aşa dimpotrivă, cei ce cîntă psalmi şi cîntări duhovniceşti şi spun istorisiri Dumnezeieşti la masa lor, fac casele lor Biserici. Aceastâo adevereşte propovăduitorul pocăinţei—Hrisostom, zicînd: „Precum cei ce bagă la masa lor măscărici, jucători şi femei desfrînate, cheamă acolo pe demoni şi pe însuşi diavolul... aşa şi cel ce cheamă pe David cu harfa (adică citesc Psaltirea lui) prin aceasta chiamă pe Hristos. Deci, unde este Hristos, acolo nici un drac nu va îndrăzni să intre vreodată, ba nici să privească de afară. Acolo este pace şi toate bunătăţile vor curge ca-dintr-un izvor. Aceia însă (lumenii) fac casele lor teatru... tu creştine faci casa ta Biserică, că acolo unde este psalmul şi rugăciunea, danţul Proorocilor şi mintea celor ce cîntă cu dar şi iubire de Dumnezeu, nu va greşi cineva de va numi această adunare, Biserică" (Tîlc, la ps. 41). Aceasta o adevereşte şi Sf. Efrem Şirul zicînd: „Unde este citirea cărţilor sfinte, acolo este Dumnezeu cu îngerii; iar acolo unde sînt cîntările celui străin (lăutari, fluierari, cîntece curveşti, jocuri. . .) acolo este întunecarea bărbaţilor şi a femeilor şi praznicul diavolului" (Tom. II, pp. 18; 37 —38 ; 83—86; 195 — .197).

Prin aceasta numeşte şi Sf. Ap. Pavel Biserică casa lui Achila şi Prisehila femeia lui, scriind către Romani şi zicînd: „Spuneţi închinăciune Prischilei şi lui Achila şi Bisericii cei din casa lor" (Rom. 16, 3). Asemenea şi casei lui Filimon şi femeii lui Aplia, Bise rică (iieiuînd-o, scrie: „Pavel, lui Filimon şi Aplici cei iubite şi Bise ricii din casa ta" (l.a cea către Filimon). De ce oare numeşte casele mirenilor şi ale oamenilor căsătoriţi Biserici ? Fiind-că in casele acelora era înrădăcinată frica lui Dumnezeu, primirea străinilor, milostenia, dragostea, pacea şi celelalte bunătăţi. Fiindcă oamenii aceia aveau multă evlavie şi cînd lucrau la meşteşugul lor şi cînd şedeau la masă şi totdeauna cugetau cuvinte Dumnezeieşti în mintea lor şi fapta cea bună lumina. Astfel, nici meşteşugul nu-i împiedica de la dragostea lui Dumnezeu, nici nunta şi însoţirea, nici lumea. Pentru- aceasta şi Dumnezeiescul Hrisostom, tîlcunid graiul cel de mai sus a lui Pavel, zice: „Atît erau de sporiţi în fapta bună, încît şi casa au prefăcut-o în Biserică, deoarece pe toţi ai casei i-au. făcut creştinii şi la toţi străinii au deschis-o să intre'. Că simplu şi cum s-ar întîmpla nu s-a obişnuit a se, numi casele Bisericii, de nu era multă evlavie şi frica lui Dumnezeu înrădăcinată în ei. . . Aşadar, este cu putinţă a fi cineva căsătorit şi să se facă minunat şi slăvit. Şi iată că şi aceştia (Achila şi Prischila) însoţiţi fiind, foarte mult au strălucit... şi nici meşteşugul (fiind ,făcători de corturi) nici nunta nu i-au vătămat" (Om. 30 la Rom).

Nu numai ziua dar şi noaptea, creştinul adevărat după Cuvîntul lui Dumnezeu, învăţătura apostolică şi sfaturile Sfinţilor Părinţi, îşi face casa sa Biserică. „Noaptea —zice Sf. Ioan Gură de Aur — nu este făcută pentru aceia ca noi în decursul ei să dormim numai şi să ne lenevim. Aceasta o mărturisesc: meseriaşii, navigatorii şi negustorii. Biserica lui Dumnezeu se deşteaptă la miezul nopţii. Pentru aceea ridică-te şi tu şi priveşte mulţimea stelelor şi admiră întocmirea cea minunată a lumii... Pleacă genunchiul, suspină, roagă-te... casa ta în care se află bărbaţi şi femei, să fie o Biserică... Dacă ai fii, deşteaptă-i şi pe dînşii şi astfel să fie casa ta în tot chipul şi noaptea o Biserică. Fiind aceştia tineri şi neputînd suporta vegherea, atunci pune-i să rostească aceasta sau acea rugăciune, şi apoi lasă-i ca iarăşi să se predea repausului. .." (Om. 26 la F. Ap. L.B.R. a.c. 416).

Aşa urmînd creştinii, îşi pot păzi pacea şi sfinţenia dobîndită în Biserică şi în casele, curţile, grădinile, ţarinile lor şi în lumea mare. Fiecare creştin, fie agricultor, meseriaş, ostaş, servitor, dregător, judecător, negustor sau de altă îndeletnicire, bogăţia duhovnicească dobîndită în Biserică, şi-o poate păstra, ba chiar şi înmulţi, de va fi devotat lui Dumnezeu. Aceasta o adevereşte şi Sf. Ioan Hrisostom, zicînd: „Nu e trebuinţă de loc, nici de vreme, ci în tot locul şi în toată vremea e cu putinţă a te ruga cu mintea, că măcar în tîrg de mergi măcar în cale, măcar cu prieteni de şezi împreună, e cu putinţă a deştepta Sufletul şi tăcînd a striga, că aşa şi Moisi a strigat şi Dumnezeu l-a ascultat (Eş. 14,75). Măcar meşter de vei fi şi în casa de lucru de şezi şi

lucrezi, poți cînta; măcar soldat de eşti, în judecătorie stăruind poți a face aceasta" (Tîlc. la Ps. 41).

Mai mult însă şi mai îndeosebi, veți putea păzi întreagă curățenia şi e lavia ce ați luat-o din Biserică, dacă veți alerga şi *vă* veți duce des la Biserică, împrospătînd cu noi învățături silința voastră la cele bune, luminîndu-vă mintea cu lumina Dumnezeieştii cunoştințe şi încălzind voința şi inima voastră cu dragostea lucrării poruncilor lui Dumnezeu. Precum haina cînd se spală des nu se murdăreşte, şi precum răsadul cînd se udă des nu se usucă, ci se păstrează fraged şi rodeşte; aşa şi creştinul cu cît se duce mai des la Biserica lui Hristos şi se spală şi se adapă din izvorul Dumnezeieştilor învățături, se foloseşte mult. Astfel, se păzeşte curat şi nici nu se întinează, nici nu se usucă rodul faptelor lui bune şi evlavia; ci mai mult se înmulțeşte din zi în zi şi face roduri nemuri$_r$ toare şi vrednice de vistieria împărăției Cerurilor, se faCe vrednic şi de fericirea Dumnezeiescului David, ce zice: „Fericit bărbatul care va cugeta în Legea Domnului ziua şi noaptea. Acesta va fi ca un pom răsădit lîngă izvoarele apelor, care va da rodul său în vremea sa, şi frunza lui nu va cădea şi toate oricîte va face, vor spori" (Ps. 1, 1—3) (X).

360) ***Molipsindu-mă de minciuno-învățăturile eretice, sectare, m-am îndoit asupra sfințeniei Sfintei Biserici, a Sfintei Cruci (g) şi a Sfintelor Icoane (h) zicîndu-le idoli şi că cei ce se închină înaintea lor sînt idolatri (i) după satanica socoteală a acelora ?***

g) Sfînta Cruce e puterea lui Dumnezeu şi arma Creştinilor (Ioan 3, 14—16; 1 Cor. 1, 18, 23—24). Sfînta Scriptură adevereşte că: Crucea e mijlocul prin care Dumnezeu ne-a împăcat cu Sine, mijlocul prin care s-a surpat peretele ce ne despărțea de Dumnezeu, mijlocul prin care au fost înfrînte duhurile rele, focul în care a ars zapisul lor împotriva noastră. Pe Cruce, Dumnezeu Care se depărtase de noi, a îmbrățişat iar omenirea ca pe una ce a plătit datoria pentru păcat. Pe Cruce s-a ornorît vrajba, pe Cruce a împăcat Iisus, în Sine, pe Dumnezeu Tatăl cu oamenii. Crucea e locul pe care s-a facut împăcarea noastră cu Dumnezeu, şi de cîte ori facem semnul ei pe față, ne gîndim la ea cu credință, arătăm că primim această împăcare şi să ne mtîlnim cu El pe acelaşi loc sau acest Semn al păcii. „Pentru că El este pacea noastră, Care a făcut amîndouă una şi peretele cel din mijloc al zidului l-a sfărîmat.. . ca pe amîndoi să-i zidească întru Sine, într-un om nou, făcînd pace şi pe amîndoi să-i împace într-un trup, cu Dumnezeu, prin Cruce omorînd vrajba întru dînsa" (Efs. 2, 14 16). „în El a binevoit să locuiască țoală plinirea şi printr-Insul să împace toate spre Sine, făcînd pace prin Sîngele Crucii Lui... Ştergînd cu dogmele zapisul ce eni asuprii noastră, care era potrivnic nouă şi pe acela I a luai din mijloc, pironindu-L pe Cruce, dezbrăcînd începătoriile şi domniile, i-a vădit p față, arătîndu-i biruiți pe dînşii întru dînsa" (Colos. 1, 19—20 2, 14—15).

Prin Cruce s-a înălțat Iisus Hristos la mărire (Filip. 2, 8—9) Lc. 24, 26; Ioan 17, 1). Dacă Crucea ar fi fost pentru El lucru d< ruşine sau de batjocură sau idol (cum susțin orbeşte unii sectari eretici) nu s-ar fi înălțat pe ea.

Crucea e semnul T care apără pe cei ce-L au pe fruntea loi (lez. 9, 4—6), pecetea lui Dumnezeu prin care se păstrează nevătă mați cei ce o au întipărită pe ei (Ape. 7, 2—3; 9, 1).

Mîntuitorul însuşi spune: „Cel ce voieşte să vină după Mine, să se lepede de sine să-şi ia crucea sa şi să-mi urmeze Mie (Mc. 8, 34). Aici e vorba în primul rînd de crucea din Suflet, ca luptă împotriva plăcerilor, a păcatelor, ca purtare a ostenelilor şi necazurilor, căci lupta şi necazurile le poartă omul gîndindu-se la Crucea lui Hristos prin care a biruit El păcatul. Şi oare nu e mai bine ca Semnul pe care-1 vede omul cu.gîndul să-1 facă şi cu mîna, ca şi mai uşor să-şi aducă aminte de Crucea lui Hristos şi de datoria sa de a purta în Suflet, de a fi cu recunoştință față de El şi de a lupta împotriva păcatelor? Ba da.

Crucea deşi a fost o unealtă de tortură, ruşinoasă şi dureroasă în lumea zăcîndă în cel rău (Ioan 5, 19), pentru Domnul însă trebuie s-o cinstim cît se poate mai mult, căci Domnul a îmbrățişat-o cu iubire, şi pe ea ca pe un Altar a ars păcatele noastre. Crucea arată ruşinea noastră, nu a Domnului; din partea Domnului arată iubire. Deci gîndul la ea ne face pe de o pacte să ne ruşinăm, să ne căim de păcatele noastre şi să luptăm împotriva lor îmbrățişînd şi noi Crucea cum a

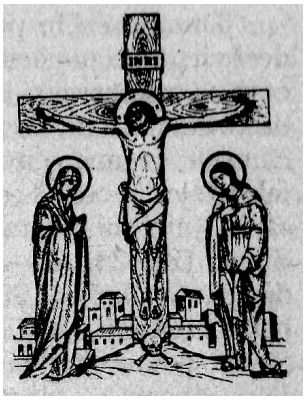

îmbrăţişat-o Domnul. Pe de altă parte, să ne înduioşăm de iubirea Lui, care ne-a mîntuit prin ea de păcate şi să o slăvim.

Nu te gîndeşti adeseori la ostenelile şi la suferinţele ce le-au îndurat părinţii tăi, de pe urma neascultării tale ? Ruşinezi tu oare amintirea lor prin aceasta? Nu, ci dimpotrivă slăveşti iubirea lor faţă de tine şi sporeşti căinţa ta. Dar nici însuşi Hristos nu se ruşinează de Crucea Sa. Căci ea este fapta cea mai înaltă a iubirii Sale faţă de noi. Se va ruşina El oare de iubirea Sa-faţă de noi arătată pe Cruce? Nu, ci dimpotrivă pururea şi-o aminteşte şi ne-o aminteşte şi nouă tuturor, căci prin ea ne-a şters păcatele, şi prin faptul că ne-o aminteşte, ne cîştigă şi iubirea noastră faţă de El. Pentru aceasta El mereu ne aminteşte la Sf. Liturghie că Şi-a vărsat Sîngele pentru noi şi ne'îndeamnă să ne amintim de moartea Lui —se înţelege că de moartea pe Cruce. „De cîte ori veţi mînca Pîinea aceasta şi veţi bea Paharul acesta, vestiţi moartea Domnului pînă va veni" (1 Cor. 11, 26). La Domnul nostru Iisus Hristos nu ne putem gtndi fără să-L vedem răstignit pe Cruce.

La Cruce ne gîndim, tocmai pentru că ne gindim la Hristos, Care S-a răstignit pe ea, deci nu ne putem gîndi la ea decît văzînd cu ochii Sufletului pe Hristos pironit pe ea. Hristos şi Crucea sînt nedespărţiţi. Crucea a devenit „Semnul Fiului Omului". Ea se va arăta pe cer împreună cu El (Mt. 24, 30), cînd va *veni* să judece lumea ca să ruşineze pe cei ce *nu s-au* căit şi n-au primit iubirea Lui, cît timp au vieţuit în lume. Apoi, Crucea este Altarul pe care S-a adus cea mai înaltă Jertfă şi orice Altar trebuie cinstit (Eş. 29, 37).

Sf. Cruce nu-i idol, cum bîrfesc creştinii rătăciţi, ci e o cinstită Icoană a Răstignirii Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. între idol, Sf. Cruce şi Sfintele Icoane e o foarte mare deosebire: cîtă este între viţelul de aur şi Cortul Sfînt (Eş. 32, 36—40), între idolul Dagon şi Chivotul Sfînt (1 Imp. 5), între iad şi Rai (Lc. 16, 19—31), între balaurul apocaliptic şi Femeia îmbrăcată cu soarele (Ape. 12), între satana-veliar şi Hristos Dumnezeu-Omul.

h) Sfintele Icoane în Vechiul şi Noul Testament. Icoanele Sfinte sînt asemănări sau înfăţişări ale lui Dumnezeu şi ale Sfinţilor Săi. Icoana e chip, asemănare, de unul sau de mai mulţi Sfinţi, înfăţişări prin desen, pictură. Sfintele Icoane nu sînt idoli. Sfintele Icoane sînt obiecte Sfinte, care împodobesc Bisericile lui Dumnezeu şi casele creştinilor. Idolii sînt însă obiecte idolatre, demonice, diavoleşti, drăceşti, sataniceşti care se pun prin capiştile diabolice şi'în casele idolatrilor. Deosebirea dintre Sfintele Icoane şi idolii drăceşti este nemărginit de mare.

Sfintele Icoane ne înfăţişează, prin pictura lor pe: Dumnezeu Tatal, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită, pe Maica Domnului cu Dumnezeiescul Prunc Iisus Hristos în braţe, Sfanta Cruce cu Mîntuitorul Iisus Hristos răstignit pe ea, pe îngeri: Serafimi, Heruvimi, Tronuri, Domnii, începătorii, Stăpînii, Puteri, Arhangheli, îngeri, pe Sfinţii plăcuţi lui Dumnezeu: Ioan Botezătorul, Prooroci, Apostoli, Ierarhi, Mucenici, Cuvioşi, Tămăduitori Iară de arginţi, Drepţi.

Idolii însă sînt cu totul altceva opus cu desăvîrşire oricărei slinţenii, nişte chipuri monstruoase ale mincinoşilor zci-idoli în care paginii credeau că ar fi concentrate unele forţe misterioase, în realitate însă erau draci (1 Cor. 10, 20 22), locaşuri ale draciloi (V. Sf. 23 aprilie o.c. pp. 693; 729; 15 mai pag. 794; 11 şi 28 iunie PP. 323 ; 471; 1253—4).

Dumnezeu în porunca Il-a din Decalog (Eş. 20, 4—5), opreşte desăvîrşit pe poporul Israelit a se mai închina sau a sluji idolilor, cum se molipsise şi obişnuise a face în Egipt în cele vreo 430 de ani de robie (Eş. 12, 40; F. Ap. 7, 39—43); şi nu ca să nu se închine la Sfintele Icoane, cum susţin orbeşte: evreii, protestanţii şi pleiada feluritelor secte. Aceasta este cu atît mai mult adevărat, cu cît pe atunci nici nu existau absolut deloc Sfintele Icoane ale Heruvimilor Slavei (Eş. 25, 18—21; 37, 7—9; Evr. 9, 5). Şi de aici putem vedea destul de clar că Sfintele Icoane nu intră nicidecum în opreliştea poruncii Divine a Il-a Decalogului. Pentru a cunoaşte toţi creştinii cît se poate mai bine rostul acelei porunci Dumnezeieşti, trebuie să ne ducem cu mintea la Israeliţii vremurilor acelora şi la credinţa neamurilor, cu care ei trăiseră timp îndelungat.

Israeliții aceia cărora Dumnezeu le-a dat porunca aceasta, fuseseră robi 430 de ani la Egipteni. (F. Ap. 6, 7; Gal. 3, 17). Egiptenii erau popor cult, civilizat în felul său, însă aveau o sumedenie de zei sau idoli la care se închinau şi le slujeau. Fiecare idol era simbolul unei puteri sau forțe naturale, de ex.: Amon era zeul crezut de ei urzitorul lumii, Şu, zeul soarelui, Tefnut zeița căldurii, Keb zeul pământului, Osiris zeul soarelui, Isis zeița lunii, Horus zeul muzicii, Anubis zeul răului, Neit zeița înțelepciunii, Neftis zeița belşugului. Pe lîngă aceste mari zeități, Egiptenii mai aveau alte 12 zeități mai mici, apoi 365 demoni, după numărul zilelor anului. Fiecare zi îşi avea demonul ei. După aceia urmau zeii pământeşti: Remsa fiul soarelui, Tifon zeul răului, Athor zeul animalelor, Nilul etc. Egiptenii, pe lîngă aceşti idoli, mai credeau şi se închinau şi la felurite animale zeificate de ei, d.p.: boul Apis (un bou mare negru, avînd o pată albă în frunte, coadă stufoasă, bine îngrijit, hrănit, tămîiat ca zeu în marele templu Egiptean din Memfis, unde se adunau milioane de închinători), crocodilul, uliul, şacalul, cîinele, pisica, cărăbuşul, şerpi, etc. Cei ce omorau un animal sfînt (idol al lor socotit de ei sfînt) era pedepsit cu moartea. Ei zeificau astfel felurite vietăți, din credința că Sufletele, după ce ies din oameni, nu pier; ci intră în unele animale, păsări, reptile spre a se curați de păcate după care se întorc iarăşi în trupurile lor din care au ieşit, reîncepînd o viață nouă. în acest scop, ei îngrijeau, curățau, îmbălsămau şi înmormîntau cu o foarte aleasă, măiestră şi migăloasă îngrijire pe morții lor mumi-ficîndu-i. Aşa învățau spiritele infernului din idolii cărora li se închinau şi aşa credeau şi făceau. Credința aceea rătăcită a trecut şi la alte neamuri păgîne, conservîndu-se tacit pînă în zilele noastre pe la budişti etc, ba chiar şi printre unii rătăciți de la dreapta credință care poartă nume de creştini.

Israeliții viețuind la un loc cu Egiptenii, lucrînd, petrecînd serbînd, ospătînd, vorbind, ascultînd şi văzînd credința cu propoveduirile lor idolatre, s-au molipsit de la ei şi s-au idolatrizat. După ce Dumnezeu i-a scos din robia Egiptului, le-a dat poruncă aspră sa nu aibă alți dumnezei (adică zeitățile sau idolii la care se închinau idolatrii egipteni) fără numai pe El adevăratul şi Unicul Dumnezeu Creator şi Atoate-Tiitorul. în acest scop, le-a interzis cu mare asprime să nu-şi facă chipuri cioplite, nici asemănarea vreuneia din creaturile (ori vreunui lucru) din cîte sînț în cer sus (soarele, luna, stelele, norii, etc), pe pămînt jos şi în ape şi sub pămînt (vie-tatile apelor, demonii şi felurite lucruri cum văzuseră la egipteni), fiindca acelea nu sînt dumnezei; ci sînt numai lucrurile Lui inferi-oare mult omului făcut de El după chipul şi asemănarea Sa. Dumnezeu ştia boala idolatrizării ce clocotea în ființa lor, boala demonică pe care şi-au manifestat-o cînd Moisi era sus pe Muntele Sinai spre a primi tablele legii. Atunci ei înfierbîntîndu-se, au cerut lui Aaron să le facă dumnezeu ce mănîncă iarbă (vițelul de aur) (Ps. 105, 19), după chipul boului Apis, la care se închinau Egiptenii. înfricoşat şi silit de ei, le-a împlinit cererea demonică. Cînd vițelul de aur a fost turnat, ei au făcut prăznuirea în jurul lui, mîncînd, bînd, şi picînd (1 Cor. 10, 7), aşa precum văzuseră şi erau obişnuiți a face în Egipt (Eş. 32).

Iată pentru ce le-a dat Domnul Dumnezeu porunca aceasta; iar nu pentru ceea ce bîiguiesc potrivnicii Sfintelor Icoane. Icoanele Sfinte şi idolii precum vedem şi adeveresc şi Dumnezeieştile Scripturi (1 Imp. 5), nu sînt tot una; ci, cu totul altceva, avînd între ele o deosebire enormă, nemărginită.

Ia să ne închipuim că avem în fața noastră două planşe din acelaşi material, una lîngă alta:

Pe prima ar fi pictat un general iar pe a doua un măgar. Pe prima un palat împărătesc, iar pe a doua un coteț de porci. Pe prima ar fi pictat o femeie blîndă, iar pe a doua o gadină. Pe prima ar li pictat un miel, iar pe a doua un lup. Pe prima ar fi pictat *un* ou iar pe a doua o scorpie. Pe prima ar fi pictat un peşte iar pe a doua un şarpe. Pe prima ar fi pictat o pîine iar pe a doua o piatră. Pe prima ar fi pictat un frumos înger luminat iar pe a doua un urît drac întunecat. Pe prima ar fi pictat un Hristos Dumnezeu-Omul iar pe a doua un Satan-veliar întunecat. Deosebirea care este între ceea ce ne înfățişează prima planşă şi a doua planşă, aceia este şi între Sfintele Icoane şi idoli, chiar de ar fi făcuți din acelaşi material: hîrtie, carton, placaj, seîndură, metal, geam etc. Aşadar, deo sebirea mare dintre lumină şi întuneric, dreptate şi strîmbătate, slin tenie şi spurcăciune, Hristos şi Veliar. . . este şi între Sfintele Icoane şi idoli.

Dumnezeu *însuşi* a poruncit lui Moisi *să* facă din aur două Icoane Sfinte ale Heruvimilor, deasupra Chivotului Sfînt (Eş. 25, 18:—22; 37, 7—9). Aşişderea a poruncit a face Icoane dt

Heruvimi in. perdeaua primă —catapeteazma —şi în cele zece covoare care formau pereţii din lăuntru Cortului Sfînt (Eş. 26, 31; 36, 8).

Icoanele Heruvimilor s-au făcut apoi pe pereţii din afară şi pe dinlăuntru şi pe uşile Bisericii Templului din Ierusalim (3 Imp. 6, 29, 32, 35).

'" "Domnul *Dumnezeu,* dintre Sfintele Icoane ale celor doi Heruvimi de aur de deasupra Chivotului Sfînt, Se arăta lui Moisi şi-i descoperea voia Sa poporului... (Eş. 25, 22 ; 29, 42—43 ; 30, 6, 36; Lev. 16, 2; Num. 1, 1 ; 7, 89; 17, 4; 1 Imp. 4, 4; 2 Imp. 6, 2; 4 Imp. 19, 15).

Domnul *Dumnezeu* a vorbit cu unii din aleşii Săi dintre Icoanele Sfinte ale Heruvimilor: cu Isus Navi (Is. N. 7, 6—45), cu copilandru Samuel (1 Imp. 3, 3—14). Aşişderea a vorbit şi Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul şi Maica Domnului de la Sfintele Icoane.

Arhiereii, Preoţii, Proorocii, împăraţii şi poporul Israilit, veneau înaintea Sfintelor Icoane ale Heruvimilor, deasupra cărora trona Dumnezeu, (Ps. 6, 3, 7; 131, 7—14), se aruncau, se prosternau cu faţa la pămînt, unde se rugau, închinau, spuneau durerile lor şi Dumnezeu le arăta ce să facă să scape din necazul şi primejdia ce-i ameninţa cu pieirea (Is. N. 7, 6—16).

Acolo, înaintea Sfintelor închipuiri, aduceau jertfe lui Dumnezeu, Care trona deasupra Sfintelor Icoane ale Heruvimilor (3 Imp. 3, 15).

Cîntau înaintea Icoanelor Sfinte ale Heruvimilor, lui Dumnezeu, Care trona deasupra lor. (Ps. 137; 9, 1 —2; 114, 1 —2; 67, 33; 112, 4—6).

Acolo, înaintea Icoanelor Sfinte ale Heruvimilor deasupra cărora trona Dumnezeu, Arhiereii şi Preoţii tămîiau cu cădelniţele lor (Eş. 30, 1, 6—8; 40, 5, 27; Ps. 140, 2.)

Aprindeau lumini, candele înaintea Sfintelor închipuiri, Heruvimilor Slavei (Eş. 25, 31 — 40; 37, 17—24; 40, 24—25; 27, 20—27 ; comp. Zah. 4; Ape. 1, 12—20; 4, 5; 11, 4; Lev. 24, 2, 3 —4).

Se rugau înaintea Icoanelor Sfinte ale Heruvimilor, lui Dumnezeu, Care trona deasupra lor ştiind cum că, prin aceste Sfinte închipuiri — Chivotul Sfînt —se surpau şi distrugeau idolii (1 Imp. 5, 1—5), pedeapsea pe pagini (1 Imp. 5, 6—12), pedepsea, bătea cu plăgi pe cei ce nu cinsteau acele sfinte închipuiri (1 Imp. 5, 11—12), pedepsea groaznic pe cei care se purtau faţă de cele Sfinte fără frică de Dumnezeu (1 Imp. 6, 19—21).

Sfintele Icoane ale Heruvimilor se cinsteau prin slujbe şi rugăciuni (2 Lege 10, 6).

Sfintele Icoane ale Heruvimilor pe care trona Dumnezeu, se cinsteau prin evlavie (Ps. 5, 7 —8).

împăratul psalmist şi Prooroc David, se spăla, îşi ungea (pieptăna) părul capului, îşi schimba hainele şi se închina făcînd metanii pînă la pămînt, înaintea Icoanelor Sfinte ale Heruvimilor deasupra cărora trona Dumnezeu (2 Imp. 12, 20).

Prin metanii pînă la pămînt se cinsteau Icoanele Sfinte ale Heruvimilor pe care trona Dumnezeu (Num. 20, 6; Ape. 19, 4).

Sfintele Icoane se cinsteau prin ţinerea în Biserici (2 Imp. 7, 2; 3 Imp. 5; 6; 7; 8, 1—13).

Sfintele Icoane se cinsteau şi prin ţinerea lor în case particulare. (2 Imp. 6, 10-21; 7, 6).

Icoanele Sfinte ale Heruvimilor pe care tronează Dumnezeu (Ps. 79, 2; 4 Imp. 19, 15), se cinsteau prin purtarea lor în călătorii (Is. N. 6, 2—16; Num. 10, 17—23; 33—36).

Icoanele Sfinte ale Heruvimilor, pe care trona Dumnezeu, se cinsteau prin purtarea lor în războaie (1 Imp. 4, 3—4).

Icoanele Sfinte ale Heruvimilor slavei, pe care trona Dumnezeu, se cinsteau prin băgarea groazei în vrăjmăşii războinici, prin surparea idolilor (1 Imp. 4, 5—8, 5, 2—-4).

înaintea Chivotului Sfînt cu Icoanele Heruvimilor, a căzut idolul Dagon, sfărîmîndu-se. Filistenii luînd Chivotul lui Dumnezeu, l-au dus în capiştea din Azot şi l-au pus lîngă dumnezeul (idolul) lor Dagon. A doua zi mergînd ei dimineaţa în capişte, au văzut cu groază cum Dagon zăcea prăbuşit cu faţa U^, pămînt înaintea Sicriu-ui lui Dumnezeu. Ruşinaţi de căderea idolului lor, au ridicat pe 1)agon şi l-au pus la locul său. Alergînd curioşi în dimineaţa următoare cu mare durere şi ruşine au văzut iarăşi din nou că Dagon zăcea cu faţa la pămînt, cu capul, picioarele şi mîinile rupte. După aceea i-a bătut Dumnezeu pe Filisteni cu bube usturătoare şi cu buboaie la şezut, încît ţipau de durere pînă la disperare. Bolile urîte au venit peste Filisteni şi ucidere, murind

50.070 de oameni. Disperați, sub apăsarea urgiei Divine, ei s-au văzut nevoiți a trimite Chivotul Legii din oraş în oraş, dar pretutindenea pe unde treceau cu el, cădea boală asupra locuitorilor (1 Imp. 5, 1 12). De aici şi copiii de şcoală pot pricepe şi cunoaşte superioritatea Sfintelor Icoane ale Heruvimilor şi a Chivotului Sfînt, asupra idolilor spre exemplu idolul Dagon, care nesuferind puterea sfinţeniei Sfin-telor Icoane, a căzut de două ori la pămînt şi s a slărîmal.

Cultul Ştiutelor Icoane în Biserica Noului Testament, treptat treptal şi a luat un avînt mult mai sliălucit ca in legea *Vechiu*lui

Testament, care era supranumită umbra celor viitoare, aşa că de la sine se înțelege că în Biserica Noului Testament s-a desăvîrşit mult mai strălucit acest cult.

în Biserica Creştină se vorbeşte despre Icoana Edesină cu Chipul Mîntuitorului, întipărit pe mahrama, de El însuşi în vremea activității Sale publice, a Veronicăi şi despre o altă Icoană a Veronicăi cu Chipul Mîntuitorului din vremea Patimilor, întipărit pe mahrama, cu cunună de spini, cu care s-au făcut multe minuni, în Bisericile Creştine se văd zugrăvite deasupra uşilor împărăteşti, ori în altă parte: Sf. Icoană Edesiană, ori a Veronicăi (V. Sf. şi Prol. 16 Aug; Adv. ec. D. Georgescu pp. 104—5).

Tradiția Bisericească ne spune că Sf. Ap. şi Ev. Luca, ce era şi pictor, a zugrăvit mai multe Icoane ale Domnului Hristos şi ale Maicii Domnului, prin care s-au făcut multe minuni şi s-au folosit mulți creştini (D. Ag. o.c. pp. 507 —8; V. Sf. 28 mai o.c. pp. 1194).

După crucificare, înviere şi înălțarea la cer a Domnului nostru Iisus Hristos, creştinii — Apostolii, Episcopii, Preoții, Diaconii şi toți cei binecredincioşi—au cinstit Sf. Crucea Cete, cete mari şi mai mici, se suiau deasupra creştetului pleşuv al Golgotei şi se închinau la Crucea Mîntuitorului, Care a pătimit şi S-a jertfit pe ea pentru mîntuirea lumii. Venerînd Sf. Cruce, creştinii apostolici şi patristici —Păstori şi păstoriți —din toate vremurile şi din prezent, s-au închinat şi se închină Mînuitorului. Prin Sf. Cruce s-au făcut şi se fac şi azi mulțimi de semne şi minuni. Cu acest semn, pecete, sigil Dumnezeiesc, s-au sfințit şi se sfințesc toate, iar fără el nimic nu s-a putut şi nu se poate sfinți (vezi pp. 148—175 din această carte).

Prin al doilea şi abtreilea secol Sfintele Icoane s-au înmulțit, dar nu erau cunoscute decît numai de Creştinii, care îşi săvîrşeau serviciile Dumnezieşti prin locuri tăinuite: catacombe, pustietăți, în largul mării, în case dosnice, izolate, îndepărtate, din cauza persecuțiilor sîngeroase. Prin subteranele pămîntului şi prin morminte s-au găsit Sfinte Icoane, Sfinte Cruci şi alte obiecte creştine care aminteau fapte mari din viața Mîntuitorului şi a Sfinților Lui.

începînd din secolul IV, cînd Religia Creştină a dobîndit toată libertatea, Biserica s-a împodobit cu felurite scene din Vechiul şi Noul. Testament şi din Viețile Sfinților. De atunci s-au înmulțit Sfintele Icoane în toată marea împărăție a Romanilor şi chiar în alte țări dinafară ei. Pînă în jumătatea secolului VIII, nimenea n-a cutezat a nu cinsti Sfintele Icoane. Cultul Sfintei Cruci şi a Sfintelor Icoane strălucea pretutindenea. Atunci, cîțiva împărați romani sugestionați de evrei şi mahomedani, au pornit o prigoană sînge-roasă asupra Sfintelor Icoane şi a binecredincioşilor Creştini, care a durat peste o sută de ani. După stingerea acelei prigoane, cultul Sfintelor Icoane iarăşi a strălucit puternic în toată lumea pînă in prezent.

în vremurile noastre am văzut şi vedem Dumnezeiescul Semn al Sfintei Cruci şi Sfintele Icoane împodobind strălucit toate Sfintele Biserici Creştine drept credincioase de pretutindenea şi casele creştinilor, de care ne-am folosit şi ne folosim şi noi cu drag şi mare succes. Deci, păcătuiesc groaznic toți creştinii aceia deviați de la dreapta credință, care în căpiala lor susțin orbeşte, nebuneşte că Semnul Sfintei Cruci şi Sfintele Icoane sînt idoli. Sfintele Icoane nu sînt idoli; ci asemănări Sfinte. Cei ce voiesc a şti mai mult despre aceasta, să citească Cultul Sfintei Cruci şi al Sfintelor Icoane în „Izvoarele Ortodoxiei" de Sf. I. Demaschin.

Privirea tabloului cu iadul l-a scăpat de. iad. Fericitul Dositei (sec. VI) călătorise o dată la Ierusalim cu un prieten al tatălui său. Pe dealul Măslinilor, unde Mîntuitorul îşi începuse chinurile trupeşti, avu fericita ocazie să vadă un tablou care reprezenta chinurile iadului. Dositei privi tabloul şi Sufletul său se umplu de frică şi teamă. în viața lui de pînă atunci, nu auzise niciodată vorbindu-se de iad. Privind tabloul cu atenție încordată, deodată observă lîngă sine o Femeie acoperită cu un văl, plină de blîndețe şi în aceeaşi vreme plină de maestate. Era,P.S. pururea

Fecioara Măria Maica Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, Mîntuitorul lumii. Aceasta explică tînărului simbolul chipului, arătînd feluritele chinuri ce-1 aşteaptă pe om în iad pentru diferitele lui păcate. Dositei era atît de stăpînit de vorbele ei încît abia putea respira. După ce s-a recules puţin avu curajul să întrebe: „Maică Sfîntă Preacurată, ce trebuie să fac eu ticălosul pentru a scăpa de iad? „Fiul meu — zise ea —roagă-te cu sîrguinţă, ţine posturile, evită păcatele.. . şi te asigur că nu vei face cunoştinţă cu acele pedepse şi chinuri". După aceste cuvinte, ea s-a făcut nevăzută. Dositei nu o mai văzu. Cu explicarea bună a tabloului îi înfipse adînc un spin în inimă şi de la data aceasta el cugetă din ce în ce mai mult la cuvintele ei şi căută a se osteni cu multă chibzuială a trăi creştineşte (O.M.P. 343).

Privesc des tabloul cu iadul, ca să scap de el. Sf. Ioan Gură de Aur avea în odaia sa un tablou zugrăvit care înfăţişa focul iadului. La acest tablou privea Sf. Ioan dimineaţa cînd se scula, peste zi din cînd în cînd, în vreme de felurite ispite şi seara cînd se culca. El zicea credincioşilor: „Gîndiţi-vă la iad, pînă sînteţi în viaţă, ca să nu fiţi acolo aruncaţi după moarte. Cei ce nu vorbesc despre iad, sau nici măcar nu se gîndesc la el, nu vor putea scăpa de dînsul" (D.C. 174).

Privind Icoana cu pocăinţa lui David, rcculcgîndu se, a scăpat de iad. într-un oraş trăia un tînăr foarte destrăbălat. Deşi nascut din părinţi evlavioşi, apucase de timpuriu pe căile pierzării. Intrind însă odată din curiozitate într-o Biserică, el privea la picturile de pe pereţi. Deodată fu atras să privească mai amănunţit o Icoană care înfăţişa pe împăratul David plîngîndu-şi păcatele (Mt. 5,. 4), şi doi îngeri adunîndu-i lacrimile în pahare, pentru a le prezenta înaintea lui Dumnezeu. Sub această icoană erau scrise următoarele cuvinte: „David numai odată a păcătuit şi neîncetat şi-a plîns păcatul; iar tu păcătuieşti mereu şi nu plîngi niciodată ? Atît de mult l-a mişcat acea Icoană, încît, căzînd în genunchi, a început a-şi plînge păcatele sale. Apoi se duse curînd şi îşi mărturisi toate păcatele cu mare căi-nţă, îndreptîndu-şi viaţa după învăţăturile Dumnezeieşti, îşi află adevărata mîngîiere în lacrimile pocăinţei.

Idolatri, sînt toţi aceia care se închină: idolilor, dracilor şi făpturilor, în loc de a se închina Unicului Dumnezeu A-toate-Creatorul şi Ţiitorul. Idolatrii Egipteni se închinau feluriţilor idoli, unii cu chip de om, alţii cu chip de ibis (barză), alţii cu chip de şarpe, alţii cu chip de patrupede (animale domestice şi sălbăticiuni): boul Apis, crocodilul, hipopotamul, pisica, ş.a. Deasemenea şi toate celelalte popoare idolatre ale pămîntului îşi aveau idolii lor cu felurite chipuri monstruoase. Pentru a feri pe Israiliţi de căderea în idolatrie, Dumnezeu le porunceşte prin Moisi, zicînd: „Eu sînt Domnul Dumnezeul tău! Să nu ai alţi dumnezei afară de Mine. Să nu-ţi faci ţie chip cioplit, nici vreo închipuire a cîte sînt sus în cer, sau jos pe pămînt, în ape şi sub pămînt. Să nu te închini lor, nici sa le slujeşti lor. Vedeţi să nu vă stricaţi, să nu vă faceţi chipuri cioplite sau închipuiri a vreunui idol care să înfăţişeze bărbat sau femeie, sau închipuirea vreunui dobitoc de pe pămînt, sau închipuirea vreunei păsări ce zboară sub cer, sau închipuirea vreunei jivini ce se tîrăşte pe pămînt. Sau privind cerul şi văzînd soarele, luna, stelele şi toată oştirea cerului, să nu te ademeneşti şi să nu te închini lor, nici să le slujeşti pentru că Domnul Dumnezeul tău le-a creat şi lăsat pentru toate popoarele de sub tot cerul..." (Eş. 20, 2—5; 2 Lege 5, 6—9; 4, 16—19; Inţ. Sol. 13; 14; Ep. lui Ier. 1; 1 Cor. 10, 19—21; 1 Ioan, 5, 21).

Idolatrie este şi fiecare patimă a omului: patima beţivului, satisfacţia vrăjmăşuitorului, zgîrcenia calicului, tutunul fumătorului, plăcerea desfrîului, risipa pe lux şi moda femeilor fără de minte, fapta rea a hoţilor, petrecerile anticreştineşti a purtătorilor de nume creştinesc, atîtea fărădelegi care risipesc liniştea, omoară trupul, osîndesc Sufletul pe veşnicie... Aceia sînt dracii —idolii — moderni, la care se închină majoritatea lumii creştine, jertfind totul: fraţi, surori, copii, vreme, bani, averea, vai! şi Sufletul. Un fel de idolatrie sînt şi superstiţiile, slujbele drăceşti şi toate credinţele demonice care se canonisesc ca şi vrăjitoria.

361) Am avut credinţa deşartă, satanică a idolatrilor : egipteni indieni, brahmani, budişti... că Sufletul după ce iese din-tr-un corp păcătos intră într-un alt om (copil ce se zămisleşte atunci sau trece în : bou, cal, măgar, porc, cîine, ploşniţă, etc... *şi* alte credinţe deşarte„ rele, pierzătoare de Suflete *?* *(Vezi „Oglinda Duhovnicească" pp. 475—501 ; 3545—*

3552 ; 533— 568 : de aut : comp. Ioan 5, 24—30, 43 ; 2 Cor. 11, 3—4 ; 1 Cor. 16, 22 ; Gal. 1, 6 —9 ; Ape. 21, 8 ; 22, 15).

Dracii acelei vămi neavînd nimic cu ce învinui pe Suflet în-cleştîndu-se, se mîncau ca nişte cîini; iar îngerii cu Sufletul plecară,, de acolo nedînd nimic. Vai şi amar de persoanele care se află vino-

vate păcatelor acestor vămi, căci în grea muncă se prăbuşesc. Fericite sînt Sufletele nevinovate, sau cele curăţite în viaţă prin mărturisire şi împlinirea canonului de pocăinţă. Acelea scapă uşor şi de la această cumplită vamă!

FERICIREA ÎN RAIUL CERESC A CELOR CURAŢI DE FELURITE IDOLATRIZĂRI

1) Dumnezeu: Tatăl Ceresc, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită, stînd pe Scaunul Slavei Sale de Heruvimi.

2) Cei patru vieţuitori cu faţă de: om, leu, viţel şi vultur, înaripaţi cu cîte şase aripi.

3) Prea Sfîntă Maica pururea Fecioara Măria.

4) Serafimi cu cîte şase aripi în fruntea oştirilor îngereşti, slavoslovesc pururea pe Dumnezeu, Izvorul tuturor bunătăţilor şi fericirilor.

5) Sf. Ioan Botezătorul cu mulţimea Sfinţilor Strămoşi, Patriarhi şi Prooroci.

6) Sfinţii Apostoli cu mulţimea Ierarhilor, Mucenicilor, Cuvio-şilor şi Drepţilor.

7) După potopul universal lumea înmulţindu-se şi depărtîndu-se de Dumnezeu, s-a lăsat înşelată de îngerii căzuţi şi s-a cufundat tot mai mult în bezna infernalei idolatrii. Aici ni se înfăţişează o mare prăznuire idolatră făcută în cinstea monstruosului idol Baal. Chipul idolului de aramă înroşit de focul aprins în interiorul său. Mulţimea de mame vin, după obiceiul idolatru, cu capul descoperit şi înzorzonate cu: cercei, salbe, mărgele... aducîndu-şi copilaşii spre jertfire

idolului Baal. Popii idolatri primesc copiii din brațele mamelor şi-i aruncă în interiorul idolului înfocat, unde se ard, se mistuiesc şi se prefac în cenuşă. La sunetul trîmbițelor, plîngerea mamelor şi țipetele micuților nevinovați, idolatrii se aruncă cu fețele la pămînt înaintea idolului, crezînd că prin aceste victime aduc slujbă lui Dumnezeu.

8) în toate vremurile oamenii ne mai cunoscînd pe Dumnezeu aşa cum trebuie, s-au cufundat tot mai mult în bezna idolatriei. Chiar şi unii din poporul Iudaic, precum şi o parte dintre creştini s-au prăbuşit mai mult sau mai puțin în idolatrie. Am observat şi chiar vedem zilnic cu durere cum în vremurile noastre mulți creştini se cufundă în idolatrii sistematizate, după zisa Mîntuitorului, d.p.: în îmbuibări, în beții, şi în grijile veacului acestuia după felurite deşertăciuni. Iar după Apostolul: în necurații, în curvii, şi-n prea-curvii, în lăcomii, şi-n superstiții, în credințe drăceşti, slujbe ido-leşti: descîntece, ghicitorii, farmece, spiritism, capre, brezăii, turca, măgari, urîți. . . de anul nou şi-n felurite petreceri anticreştineşti. Vai şi amar celor cufundați în acele idolatrii, că mînia lui Dumnezeu este peste dînşii... Creştinii adevărați însă păzindu-se de acele slujbe, lucrări şi slugăriri ale satanei, îşi îndreaptă paşii pe calea vieții la Sf. Biserică, spre Patria Cerească.

9) Aici ni se înfăşişează milostivul Samarinean îngrijind de cel rănit, despuiat şi bătut de tîlhari, pe lîngă care au trecut Preotul şi levitul legii vechi, fără a-i da vreun ajutor.

10) Rănitul aflat abea viu (orice om muritor cu trupul şi viețuitor cu Sufletul, căzut în păcate) este dus la casa de oaspeți „Biserica lui Dumnezeu" şi dat în primire pentru a fi consultat, tratat şi vindecat.

11) Creştinii folosindu-se cu toată credincioşia şi devotamentul de Cuvîntul lui Dumnezeu, de darurile Lui, şi de Sfintele Taine, gri-jiți cît mai bine sufleteşte, după repausare sînt duşi de îngeri în Raiul pămîntesc, unde se împărtăşesc de bunătățile Lui, bucurîndu-se.

12)Conducătorii Bisericii: mari, mijlocii şi mici, cu slujitorii lor, care au lucrat cu toată rîvna şi fără nici o precupețire la primirea, consultarea, tratarea şi vindecarea spirituală a păcătoşilor aduşi şi veniți în Sf. Biserică, după adevărata lor îngrijire spirituală şi repausarea în Domnul, sînt duşi de îngeri în Raiul Ceresc, sus, sus în Slava împărăției lui Dumnezeu. îngerii îi cădesc cu tă-mîie în desăvîrşită cinste şi bucurie, ca pe nişte vrednici de acea cinste şi îndumnezeiți (Ier. 15, 19; Ps. 81, 7, 6). Sfinții cucerindu-se adînc, mulțumesc lui Dumnezeu, Care le-a ajutat să învingă toate greutățile, strîmtorările, ispitele, primejduirile şi să ajungă acum în acest loc de înaltă demnitate şi fericire pregătit omului de la întemeierea lumii.

POGORÎREA ÎN IAD SI ELIBERAREA DREPȚILOR, FILOSOFILOR... SIBILELOR... MUNCILE NECREDINCIOŞILOR

Mîntuitorul Hristos pogorîndu-Se cu Sufletul în iad, eliberează Sufletele drepților. Jos filosofii şi sibilele în neguri. Dedesupt, în iezerul de foc se chenuiesc idolatrii necredincioşi... Dumnezeu Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, preînchipuit în omul creat de El după Chipul şi Asemănarea Sa; şi prin: putere, iubire şi minte, care citeş-trele formează omul, înainte de crearea acestei lumi văzută şi materială; a creat lucrurile veşnice, adică cerurile şi duhurile îngereşti. După aceasta El a creat pămîntul, însă fără formă, care după înăl-tarea şi răzvrătirea Lucitorului, ş-a deschis adîncurile Sale prăpăs tioase, formînd infernul sau iadul, pentru întemnițarea îngerilor răi. Mai tîrziu Dumnezeu, în cele şase zile ale- creației, face toată lumea văzută, din Cer, de pe pămînt, din ape şi de sub pămînt, adică: soarele, luna şi stelele, vegetalele şi vietățile de pe pămînt, din ape şi jivinele de sub coaja pămîntului. După toate acestea cu Sfat Divin, a făcut pe om: bărbat şi femeie după Chipul şi Asemănarea Sa, stăpînitor peste tot pămîntul şi scutit de dureri, suferințe, primejdii şi de moarte, cît timp vor rămîne în ascultarea Sa. Ce fericiți şi îndestulați de toate bunătățile au fost protopărinții noştrîi în tot timpul cît au stat în ascultarea de Dumnezeu şi-n iubirea Lui.

Mai pe urmă însă, cedînd amăgirii diavolului camuflat în corpul şarpelui, vietatea cea mai plăcută, isteaţă şi apropiată omului pe atunci, călcînd porunca Divină au mîncat din pomul cunoştinţei binelui şi al răului. îndată după acea greşală s-au despuiat de toate bunătăţile şi fericirile Raiului, sortindu-se morţii. Păcatul acesta a mîniat pe Dumnezeu asupra omului —Adam —şi a urmaşilor lui, i-a închis Raiul şi i-a deschis iadul. Astfel, Abel, Adam şi Eva, dimpreună cu toţi urmaşii lor — afară de Enoh şi Ilie — drepţii şi păcătoşii, după moartea lor au căzut în iad, aşezîndu-se fiecare din ei după felul credinţei, vieţuirii şi după faptele lor. Cei cu credinţă vie şi vieţuire mai bună, mai sus, deasupra; iar cei împovăraţi cu necredinţa, cu idolatria şi cu vieţuirea lor spurcată, treptat, treptat, fiecare după greutatea păcatelor sale, tot mai în jos, mai în fundul iadului. în subteranele cele mai de deasupra ale iadului (ca într-un fel de pridvor), au stat toţi: strămoşii cei buni, începînd cu protopărinţii noştrii Adam şi Eva, pînă la Noe, Sim şi Iafet, Patriarhii, Proorocii, Preoţii, împăraţii şi drepţii Vechiului Testament, aşteptînd acolo pe „Răscumpărătorul" după făgăduinţa Divină, ca să-i elibereze din acele subterane ale temniţei iadului.

Dedesubtul lor: sibilele (vestalele, preotesele, profetiţele) şi filosofii iluminaţi de sus ai popoarelor păgîne idolatre, care au recunoscut şi mărturisit pe Unicul Dumnezeu Creator şi A-toate-Ţiitor care aveau o viaţă mai curată şi mai bună faţă de ceilalţi oamenii Mai jos, în fundul iadului, s-au prăbuşit şi întemniţat în grele munci, sumedeniile de necredincioşi, idolatri şi nelegiuiţi ai lumii pentru totdeauna. Chipul de faţă ne arată pe Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul pogorîndu-se cu Duhul Său în iad, de unde a scos Sufletele tuturor drepţilor, pe care apoi le-a dus în Rai, în luminata Sa împărăţie Cerească....

Sufletele necredincioşilor, idolatrilor, nelegiuiţilor au rămas în iad, dimpreună cu Iuda Iscariotul care a vîndut pe Mîntuitorul nostru, Iisus Hristos. Cei ce iubesc şi se idolatrizează în felurite chipuri... cei care schimonosesc portul şi chipul lor în forma demonică a idolilor cu capete de: oameni raşi, femei semidespuiate, animale, sălbăticiuni, reptile, păsări şi draci, privească

iazărul de foc cu groaznicile munci veşnice, cărora de bună voia lor se destinează, prin credinţele, petrecerile şi vieţuirea lor idolatră, asemenea paginilor care slujeau şi se închinau idolilor. Ştiind că nimenea nu-şi vrea munca veşnică, ci bucuria şi fericirea veşnică, sfătuim pe toţi decăzuţii în păcatul idolatriei, cu cuvîntul Apostolului şi al Bisericii lui Dumnezeu: „Fiilor, păziţi-vă pe voi de idoli" (1 Ioan 5, 21). „Rogu-vă în locul lui Hristos, împăcaţi-vă cu Dumnezeu" (2 Cor. 5, 19—20).

VAMA A 22-A A LUXULUI ŞI SULEMENIRILOR

Alergand si de acolo în zbor tot mai sus pe calea văzdu hului, am ajuns la vama 'acelora care se sulemenesc, facîndu-şi faţa albă şi rumenă ca să se arate mai frumoase cu scopul diabolic de a atrage pe tineri spre pofta curviilor lor.

La această vamă se opresc şi toate sufletele tinerilor, bărbaţilor şi bătrînilor, care prin radere îşi leapădă podoaba bărbătească, schi-monosindu-şi în felurite forme chipul lor dat de Dumnezeu ca să pară ca fetele şi femeile, ca băietanii de 15-—*17* ani, ca unii comici, ca fa-menii sau ca şi scapeţii.

De asemenea se cercetează minuţios cu mare iuţime femeile si fetele acelea care îşi sulemenesc obrajii, care îşi vopsesc buzele, părul, unghiile, care îşi grimează ochii, îşi smulg srpîncenele naturale, fă-cîndu-şi cu condeiul alte sprîncene false, care îşi împodobesc capul sau pieptul cu piepteni sclipicioşi cu flori, cercei, mărgele, hurmuz, coliere, salbe, panglici, funde, brăţări şi alte deşertăciuni, cu care împodobeau paginii idolii lor, ursarii urşii lor, comedianţii maimuţele lor, copilitele crude la minte şi neînvăţate bine de mame, păpuşele lor, arătîndu-se în lume cu astfel de împodobiri anticreştineşti altfel de cum le-a zidit Dumnezeu, păcat greu, care-î slujire si închinare de idoli (Rom. 13, 14; 6, 23; Ioan 8, 34).

Dracii acelei vămi erau foarte mîrşavi, urîcioşi şi grozav de sluţi, arătîndu-se ca nişte femei sulemenite pe obraz, cu buzele feştite cu roşu, cu ochi grimaţi, cu sprîncenele - încondeiate, împopoţonaţi -cu felurite podoabe idoleşt'i (cercei, brăţări, inele, mărgele, hurmuzuri, coliere, salbe, panglici, funde, baieri, amulete, talismane, etc, etc.) pe capetele lor, la urechi, pe grumazi, pe piept, la mîini şi picioare.

Alţii se arătau împodobiţi cu o mulţime de flori, din care ieşea o nesuferită putoare. Alţi draci arătau cutii cu dresuri, tubuşoarc cu ruj, păhăruţe pline cu scimâvii. Alţii se arătau râzîndu-şi barba, mustăţile, sluţiţi, raşi, etc...

Aceia îndată ce aii văzut că sînt femeie, au alergat asupra noastră chelălâind şi urlînd ca nişte fiare sălbatice. Se repezau ca mare furie ca să mă răpească din mîinile sfinţilor îngeri. Dracii vămii aceleia făceau felurite chipuri curveşti şi măscăriciuni şi cerceiîndu-ptă cu de-amânuntul, una cîte una, ori de m-am sulemenit, ori de m-am dus la Sfîntă Biserică sulemenită şi în ce zi m-am sulemenit şi de cite ori, sau de m-am spălat cu gînd să mă fac mai albă, ca, să plac celor ce mă vor vedea, sau de m-am uns cu niscaiva mirosuri, sau parfumuri, sau unsori mirositoare pentru pofta curviei, nelăsîndu-mă aşa cum m-a creat Dumnezeu. Foarte mult se mirau dracii, cum de am ajuns pînă la aceea vamă... Eu însă tremuram de frică. Dar fiind femeie săracă, n-am făcut unele ca acelea, nici nu ştiu să mă fi sulemenit ori împodobit cindva. însă la unele m-am aflat vinovată şi se repezeau dracii să mă răpească din mîinile Sfinţilor îngeri. Atunci sfinţii îngeri dînd din cele ce mi-a dăruit Sf. Vasile, am scăpat şi de la acea blestemată vamă. Dracii văzînd că am scăpat din ghearele şi stâpînirea vămii lor, scrişneau cu dinţii şi se lăudau că vor umple iadul cu femeile şi fetele care se sulemenesc (pudrează), cu toţi bărbaţii aceia care îşi sluţesc feţele date lor de Dumnezeu, cu toţi şi toate care se împodobesc cu deşertăciuni ca să placă lumii zăcîndă în cel rău (Ioan 8, 44, 47; 5, 47; 44; I Ioan 5, 19). .

Gîndindu-mâ la fioroasele cercetări minuţioase ale vameşilor acelei vămi, îmi apăreau înainte hotarîrile dumnezeieşti: „Vai lumii pentru smintele, dar mai vai de aceia prin care vin

smintelele, că mai de folos ar fi lor de şi-ar atîrna o piatră de moară de grumaz şi să se arunce in mare, decît să smintească pe unul din aceşti mai mici ai Mei..." (Mt. 18, 6—7; Mc. 9, 42; Lc. 17, 1—2). împodobirea cu haine, cu felurite deşertăciuni idoleşti, femeieşti, comice şi păgîneşti, precum şi lepădarea chipului creştinesc prin: sulemeniri, grimările cehilor, machiajul feţelor femeieşti şi lepădarea podoabei bărbăteşti (barba şi mustăţile), de partea bărbătească, sînt drăceşti undiţe de curvii.

Dracii acelei vămi aruncă în iad de acolo pe toate femeile şi fetele acelea care se sulemenesc, sluţindu-şi feţele şi nelsîndu-se aşa cum le-a zidit Dumnezeu. De asemenea aruncă ei şi pe bărbaţii din toate vîrstele care îşi sluţise feţele bărbăteşti prin tunderea şi raderea bărbiei şi a mustăţilor, asemănîndu-se idolilor egipteni, brahmani, budişii, idolatrilor, bonzilor, popilor chinezeşti, catolicilor şi ereticilor; şi pe aceea care poartă buton la ureche, brăţări la mîni, inele în degete, piepteni femeieşti pe cap, etc.. .

Aceasta o adevereau şi sfinţii îngeri care vorbeau între ci cînd ne duceam de la aceea vamă înfricoşată, zicînd către mine: „Vezi!

De la această vamă nu scapă nici una din persoanele acelea (parte bărbătească şi femeiască) care-şi sluţesc feţele lor, bărbaţii prin lepădarea podoabei bărbăteşti, barba şi mustăţile; iar femeiele şi fetele prin sulemeniri, pudrări, vopsirea feţelor, ochilor, sprîncenelor, buzelor, părului... împotriva bunei rînduieli în care i-a zidit şi lăsat Dumnezeu.

De aici se aruncă în adînc toţi aceşti schimonositori ai feţelor lor, care susţin orbeşte că acesta nu-i păcat, ori că n-ar fi un păcat aşa de mare şi primejdios mîntuirii lor; pe cînd în realitate el e destul de mare şi greu. Da. Păcatul acesta e mai mare şi mai greu decît curvia şi preacurvia, fiindcă provoacă mari şi multe sminteli acelora care încă nu şi-au răstignit trupul lor „împreună cu patimile şi cu poftele (Gal. 5, 24; Rom. 6, 6—13).

Păcatul acesta e foarte primejdios mîntuirii sufleteşti, cînd îi arată pe acei uşurateci creştini şi creştine transformaţi altfel de cum i-a zidit Dumnezeu, asemănîndu-se dracilor, adică purtînd altă faţă diavolească şi alt chip satanicesc! (Vezi Pidalion, Sub însemnarea can. 96, Sin. VI ec).

Ingerii cu Sufletul omenesc suid tot mai sus spre ceruri, ajung la vama 22-a a feţelor... după portul stăpînitorului veacului acestuia şi a slugilor lui cu trup şi fără trup (Ioan 14, 30; 8, 44; Efs. 6, 11—13 „Izvorul răutăţilor", voi. 6, de autor şi can. 17 şi 21 Gangra).

Toate împopoţonările şi înzorzonările cu felurite deşertăciuni idoleşti: verigi, cercei, inele, brăţări, mărgele, salbe, coliere, hurmuzuri, melcioşori, panglicarii, sulemeniri, sluţirea feţelor

femeieşti cu smulgerea sprîncenelor şi încondeierea altora falşe, roşirea buzelor, feştirea feţelor, manichiura unghiilor, sluţirea feţelor bărbăteşti prin studierea, raderea şi lepădarea podoabei bărbăteşti, precum se ştie sigur, izvorăsc din bezna întunecatelor idolatrii conduse de Lucifer cu îngerii lui căzuţi.

Istoriile străvechi şi chipurile idolatrilor: egipteni, brahmani, budişti... înzorzonaţi cu: lănţişoare, mărgele, salbe, verigi, cercei, inele, brăţări, etc.... raşi ca-n palmă... semidespuiaţi, alţii com-plectamente despuiaţi (vezi clişeul de la pag. 506, 508, 512, din această carte), asemenea negrilor îngeri căzuţi, ne adevereşte clar aceasta... Sălbatecii idolatri consimt orice încondeiere şi orice tortură ca să se vadă tatuaţi şi ca să aibă atîrnată vreo verigă, mai mică ori mai mare, de buze, de nas ori de urechi... socotindu-le foarte frumoase şi preţioase. Feluritele fleacuri: cercei, inele, brăţări, verigi, mărgele, salbe, felurite cioburi de sticlă colorată, bucăţi de metal, pene de păsări, sălbaticii le preţuiesc mai mult decît hrana.

Ei renunţă la orice pentru un ciob de sticlă colorată, cînd observă că aceea-i admirată de ceilalţi.

Dracii vameşi ai acestui groaznic obstacol şi punct vamal, împreună cu şeful lor, năvălesc cu feţele lor sluţite în felurite forme infernale, asupra sufletului omenesc, avînd în ghearele lor felurite scule şi meşteşuguri ale sluţirii feţelor şi portului creştinesc. Unii imitînd pe bărbaţi, ţin în ghearele lor: oglinzi, brice şi maşini de bărbierit. Alţii imitînd pe femei, ţin oglinzi, parfumuri, cutii cu pudră, tuburi de ruj, pensete de smuls perii de pe faţă şi sprîncenele şi condeie pentru încondeiat alte sprîncene false. Alţii se arată cu cercei, mărgele, hurmuz, salbe, coliere, cordele, panglici, flori, peruci, haine idoleşti, din care ies cu unele părţi ale trupului (capul, pieptul, spatele, mîinile pînă la umăr şi picioarele pînă deasupra genunchiului) dezgolite sau despuiate. Duhurile necurate de la acea vamă apar înaintea sufletului ca împopoţonaţi, cu astfel de felurite deşertăciuni idoleşti din care se văd aproapec despuiaţi.

Ei se reped deasupra sufletului împovărat cu aceste păcate ale trufiei şi împodobirii, cu felurite deşertăciuni idoleşti, schelălăind, răcnind, mugind şi urlînd ca toate sălbăticiunile şi jivinile pămmtului. Aceia cercetează cu deamănuntul după catastifele lor, pe orice suflet omenesc, pentru orice fel de păcat al sluţirii chipului şi portului bărbătesc şi femeiesc, contra rînduielii şi al bunei cuviinţe creştineşti, deviind la chipurile şi porturile anticreştineşti, după moda idolatrilor şi plăcerea stăpînitorului veacului acestuia şi a slugilor lui, de ex.:

362) In loc de a-mi studia, ajusta tuşina, tunde şi rade : obiceiurile, patimile şi păcatele, mi-am studiat, ajustat, ruşinat, tuns ba chiar am şi ras podoaba bărbătească ? Mi-am sluţit chipul bărbătesc prin raderea bărbii şi a mustăţilor, făcîndu-mă măcar o dată pe săptămînă asemenea femeilor, famenilor şi scapeţi-lor ? ! ! ! M-am pudrat, roşit, parfumat, spălat cu săpunuri parfumate după satanica modă a veacului... pentru amăgirea sufletelor?.

SLUTIREA FEŢII BĂRBĂTEŞTI E UN PĂCAT GREU. Numirea de „bărbat" vine de la „poartă barbă", ca şi zidarilor de la zidărie, tîmplarilor de la tîmplărie, fierarilor de la fierărie, croitorilor de la croitorie, plugarilor de la plugărie, grădinarilor de la grădinărie, ostaşilor de la ostăşie, învăţătorilor de la învăţătură, călugărilor de la călugărie, preoţilor de la preoţie, sfinţilor de la sfinţenie, creştinilor de la Hristos, etc. etc. Sluţirea feţelor bărbăteşti prin tunderea şi raderea podoabei bărbăteşti (a barbei şi a mustăţilor) şi a feţelor femeieşti prin sulemeniri, roşirea buzelor şi a unghiilor, grimarea ochilor, smulgerea sprîncenelor şi încondeierea altora artificiale, însoţite de semidespuiere sau satanicele mode idoleşti ale nudului, arată o revoltă a părţii bărbăteşti şi femeieşi împotriva Creatorului lor. Sluţirea feţelor şi a portului creştinesc e o născocire a diavolului, cu care amăgind majoritatea creştinilor îi înfierbîntă la revoltă contra Lui Dumnezeu Cel A-tot-înţelept. Care i-a creat aşa cum a ştiut El mai bine, adică foarte bine (Fac. 1, 31; comp. Ps. 103, 24—25; I Tim. 4, 4). Bărbaţii care îşi sluţesc feţele lor prin tunderea sau raderea barbei şi a mustăţilor şi aruncarea lor la gunoi, sînt asemenea idolilor egipteni, idolul brahman Buda şi a idolatrilor popi egipteni şi budişti, bonzilor, catolicilor, ereticilor, sectarilor, stâpînitorului veacului acestuia (vezi „înapoi la Ortodoxie, pp. 1—132... d.a.). De asemenea şi partea femeiască

care îşi sluţeşte faţa cu sulemeniri.şi portul creştinesc prin: mode şuchiate, lux, nud... nemaiţinînd seama de buna cuviinţă, se despoaie de darurile dumnezeieşti cu care au fost înzestrate, asemănîndu-se Luciferului căzut şi îngerilor lui despuiaţi, înegriţi şi schimonosiţi, care radiază în jurul lor necuraţii, tulburări, răutăţi şi primejduiri sufletelor uşuratice.

Cît de păcătos şi de uricios este creştinul sau creştina, care îşi sluţeşte faţa zilnic... sau măcar odată în săptămînă, certîndu-se cu Dumnezeu prin lepădarea feţei creştineşti (bărbaţii prin tunderea ori raderea podoabei bărbăteşti, barba şi mustăţile; iar femeile şi fetele, ba chiar şi unele mai bătrîne, prin sulemenire), ocoşîndu-se şi luîndu-şi îndrăzneala cu obrăznicie a corecta pe Creatorul lor!!! Dar cînd se vor prezenta înaintea lui Dumnezeu aşa sluţiţi sau sluţite în chip şi în port, la rugăciune, la Sf. Biserică şi la scaunul judecăţii particulare şi universale, oare cum îi va mai cunoaşte Dumnezeu pe ei şi pe ele de mai sînt creaturi ale Lui, cînd ei (ele) poartă un alt chip satanic şi o altă faţă diavolească!!! —

Cuviosul Pavel Kicapamentul, cînd şi-a dat Sufletul, a strălucit faţa lui ca soarele şi toţi cei ce erau de faţă au căzut de frică. Atunci Sfîntul a zis: „Vai monahului care are petrecerea cu cei fără de barbă, că unul ca acela nu va vedea Faţa lui Dumnezeu" (V. Sf. 28 iulie o.c. pag. 141).

Păcatul sulemenirii femeilor şi sluţirea feţelor bărbăteşti e un păcat satanic şi un năravdiabolic. Bărbaţii creştini şi creştinele trebuie a.-şi purta feţele care le au de la Dumnezeu aşa cum le-au primit; iar nu a şi le sluţi ca idolatrii. Sulemenitul este falsificarea chipului făcut de Dumnezeu, o minciună şi tatăl minciunii este diavolul"... Tot ceea ce a fost născocit de oamenii păcătoşi, ca şi de îngerii cei răzvrătiţi, atunci cînd s-au lepădat de Puterea cerului, tetul a fost născocit de ei ca să umple pămîntul de nelegiuire... Aceştia au învăţat ca femeile să-şi vopsească sprîccenele cu negreală, să-şi acopere obrajii cu roşeală mincinoasă, să-şi boiască părul cu culori care stîrnesc gustul destrăbălărilor, ca să-şi prefacă starea naturală a buzelor şi a capului prin născocirile stricatului lor cuget.

Creatura lui Dumnezeu şi făptura cea văzută a Lui nu se cuvine să fie batjocorită nici într-un fel, prin întrebuinţarea culorilor galbene, a parfumurilor negre, sau a vopselelor reşii, sau în sfîrşit, a orice fel de dresuri care falsifică trăsăturile feţei naturale.

Dumnezeu a zis: „Să facem om după chipul şi asemănarea noastră..." Şi cine se încumetă să schimbe sau să prefacă ceea ce a făcut Dumnezeu? Contrazic pe Dumnezeu cînd îşi întind mîinile ca să facă şi să prefacă ceea ce a făcut El, neţinînd Socoteală că plăsmuirea lui Dumnezeu este tot ceea ce s-a născut în chip natural, iar ceea ce este prefăcut este stricăciune diavolească. Căci dacă îndrăzneşti să te împodobeşti şi crezi că ai dreptul să-ţi coafezi părul ...acest lucru este o insultă adusă operii lui Dumnezeu, o trădarea adevărului. Stăpînul a zis: „Tu nu poţi să faci nici un fu de păr alb sau negru, şi tu te socoteşti mai căpoasă decit oşti, neţinînd seamă de Cuvîntul Stăpînului tău? Cu o sîrguin{ă şi cu un dispreţ nelegiuit îţi căneşti părul, atrăgînd asupra ta marea nefericire a păcatului celui veşnic, pe care deja îl închipuieşte părul tău vopsit în roşu... păcătuind, vai! cu capul tău, care este cea mai nobilă parte a trupului. Tu nu vei mai putea să vezi pe Dumnezeu, atît timp cît ai alţi ochi decît aceia pe care ţi i-a dat Dumnezeu, ochii roşiatici şi vopsiţi ai şarpelui fiind coafată după sfatul diavolului cu care vei arde în focul cel veşnic... (Sf. Ciprian „Despre purtarea fecioarelor" 15—17; d.P.B. Sache. o.c, 30, 3—4). T6t cel ce se poartă cu vicleşug, se leapădă de la Sfintele Taine ca şi cel ce a ascuns talantul în pămînt, ca şi Iuda, Saul de la împărăţie, s.a. (P.B. Sache 142).

363) Am purtat cercei, butoni i*n* urechi, brăţări la mîini, mărgele, hurmuz, lănţişoare, panglici, salbe, zgardă la grumaz, peruci, alunele pe faţă, cămăşi cu flori (cu pui) mărgele ... piepteni şi alte deşertăciuni sclipitoare pe cap si corp, împopo-ţonîndu-mă cu acele fleacuri la anul nou, Sfîntul Vasile . asemenea idolilor egipteni, idolul Brahma, Buda şi idolatrilor?

PĂCATUL ÎMPODOBIRILOR ANTICREŞTINEŞTI, IDOLATRE.

De această cumplită cursă a împodobirilor anticreştineşti, idolatre, s-a folosit Tamar, nora patriarhului Iuda, ca să înşele pe socrul său. „Dezbrăcîndu-se de hainele sale de văduvie, s-a înfăşurat cu un văl şi gătindu-se (împodobindu-se) a şezut la porţile Enanu-lui..." (Fac. 38, 14).

„Iudita" s-a înfrumuseţat ca să înşele ochii bărbaţilor ce o vor vedea (Iudit. 10, 3—4; 16, 7). „Desfrînata Izabela" şi-a sulemenit faţa, şi-a gătit capul şi privea pe fereastră... (4 Imp. 9, 30). Estera, pentru a atrage pe împăratul Artaxexe, s-a împodobit: s-a dezbrăcat de hainele cele de întristare şi s-a împodobit cu haine strălucite de regină... (Ester 5, 1). Cugetarea la căderea luciferului din cer cu îngerii lui prin mîndrie şi a protopă-rinţilor noştri Adam şi Eva din raiul desfătărilor (Is. 14, 12—15; lez. 28, 6—19; Fac. 3), hotărăşte pe dornicii de mîntuire alepăda mîndria cu toate fiicele ei şi a îmbrăţişa smerenia care foloseşte, apropie şi uneşte cu Dumnezeu izvorul tuturor fericirilor.

Acestea cunoscîndu-le dumnezeieştii apostoli poruncesc —în aşezămintele lor — bărbaţilor să nu-şi împodobească capul pe dinafară cu podoabele lumeşti, nici să-şi lase părul capului lung ca al femeilor, sau să-şi pieptene părul cu cărări; ci să-1 tundă, ori reteze, nici să-1 vopsească, nici să poarte haine împodobite spre amăgirea celor ce-i privesc, nici pantaloni, încălţăminte de lux, nici inele sau alte podoabe de aur, nici să-şi radă, nici să-şi ciumpăvească bărbile ţi mustăţile, prefăcîndu-şi şi sluţindu-şi chipul dat de Dumnezeu astfel, după chipul stăpînitorului veacului acestuia (Rom. 12, 13; Ioan 12, 31; 14, 30; 16, 11), afară din fire, precum şi Legea Divină porunceşte: „Să nu vă încreţiţi părul capului vostru, nici să vă stricaţi faţa bărbii voastre" (Lev. 19, 27; 21, 5; comp. Is, 15, 2; Ier. 9, 25—28; 4, 37, adăugind după aceasta: „Că toate astea sînt semnele curviei. Nu te împodobi. .. ca nu cumva văzîndu-te cineva pe tine să se rănească la inimă de frumuseţea tinereţelor tale şi de împodobirea ta, încît şă te iubească şi aşş. vei fi vinovat căderii acelei persoane, ca unul ce te-ai făcut pricină de sminteală ei şi prin urmare moştenitor iadului". (Aşezămînt apostolic, cart. 1, cap. 3)

Sf. Iolan Hrisostom vrînd a abate femeile şi fetele lumeţe de la acest satanic păcat al lor, le arăta că ele, prin acele felurite împodobiri sau mai bine zis sluţiri, sînt cu mult mai păcătoase decît femeile destrăbălate. Acelea îşi practică meseria lor imorală, păcătuind prin case sau în localuri ascunse. Acestea însă îşi arată imoralitatea lor în public. Deşi acele femei şi fete ce se împodobesc (ca nişte idoli) nu vorbesc imoralităţi şi nici nu le fac, dar prin îmbrăcămintea (la modă şi feluritele înzorzonări cu zărzămurile satanicei trufii femeieşti, semi nuduri, adică dezgolite la cap, piept, mîini şi picioare) şi faţa lor neruşinată, se aseamănă cu ucigaşii, care ucid bărbaţii trupeşte şi sufleteşte... Voieşti a te îmbrăca cu haine de mătase? Aminteşte-ţi de legăturile lui Pavel şi atunci ţi se vor părea asemenea haine mai necinstite decît trenţele cele transformate în glod (noroi). Voieşti poate a-ţi pune împrejurul gîtului aurării ? Gîndeşte-te la legăturile lui Pavel şi atunci ţi se vor părea acestea mai urîcioase decît funia cea învechită şi proastă. Voieşti poate a-ţi cîrlionţa părul ca să pari mai frumoasă? Adu-ţi aminte de halul de necurăţenie în care Pavel petrecea prin temniţi, şi te vei aprinde de frumuseţea aceea, iar pe aceasta o vei considera de cea mai nesuferită putoare, şi atunci vei ofta din adîncul inimii tale dorind legăturile lui Pavel. Voieşti a-ţi sulemeni faţa şi a-ţi vopsi sprîncenele şi altele de acest fel ? Cugetă la lacrimile lui Pavel, cum el in timp de trei ani, zi şi noapte, n-a încetat a plînge.

Cu această podoabă înfrumuseţîndu-ţi obrajii, cu acele lacrimi te vei face mai strălucită. Eu nu spun ca tu să verşi lacrimi pentru păcatele altora, ca Pavel, deşi aş dori şi aceasta, căci poate e mai presus de tine; dar te îndemn ca să faci aceasta măcar pentru propriile tale păcate..." (Omilia 26 Colos.).

Sf. Ambrozie văzînd în dimineaţa unei sfinte sărbători o femeie fardată, şi împopoţonată, fără de ruşine venind la Sf. Biserică, ii zise: „Privindu-ţi hainele şi felul de a te arăta, ori cine ar crede ca te grăieşti la joc ori la teatru. Pleacă de aci, femeie păcătoasă! Pleacă şi plînge-ţi păcatele şi desfrîul tău, nu mai veni aici să-ţi bati joc de Dumnezeu, de Sfînta Biserică, şi prin neruşinatul tău suflet sa duci în pieire şi în iad şi alte suflete nevinovate. ..".

Femeile creştine în loc de cercei la urechi, ca idolatrele şi sălbatecii, să aibă în minte gînduri curate creştineşti, în loc de haine, după şuchiatele mode idolatrice şi păgubitoare sufletului, să aibă întreaga înţelepciune şi curăţia, în locul brăţărilor la mîini, lucrarea faptelor bune, în locul transformării chipului creştinesc în chip curvesc, să aibă luminatele cunoştinţe ale învăţăturilor şi sfaturilor duhovniceşti, în loc de inele în degete, să aibă unire în cuget curat, încredere în curata dragoste desăvîrşitâ către Dumnezeu, către Sfîntă Biserică, către bărbaţii şi

copiii lor. Adevăraţii fii şi fiice ai ortodoxiei, în loc de briu de aur sau alte încingători împodobite, înfrînare sfîntă şi potolirea sau stăpînirea poftelor rele, jn loc ele încălţăminte luxoasă după moda lumii, să aibă smerenie după chipul Maicii Domnului, socotindu-se mai prejos decît toate celelalte femei. în loc de haine scurte, port idolesc, satanic, seminud, adică aproape despuiate, cu capul gol, pieptul, spatele, mîinile şi picioarele goale, desgolite asemenea idolilor egipteni, diavolilor, desfrînaţilor, să aibă îmbrăcăminte cuviincioasă, modestă, după exemplul Maicii Domnului şi al Sfintelor femei din Biserica Vechiului şi Noului Testament. Aceasta-i adevărata împodobire, îmbrăcăminte şi frumuseţe a femeilor şi fetelor creştine; iar transformările feţei şi modele şuchiate după chipul idolilor, e o nebunie, păcat de moarte şi caraghioslîc plăcut dracilor de la vămi şi iadului, Femeia îmbrăcată modest, chiar şi cea în haine cîrpite dar curate e de mii de ori mai superioară femeilor şi fetelor care se maimuţăresc după chipul idolilor, idolatrilor sau după chipul stăpînitorului veacului acestuia şi al îngerilor căzuţi şi a celor împieliţaţi.

Călugăriţele: monahii, rasofoare, surori, sînt îndatorate a se îmbrăca şi acoperi cuviincios. Hainele largi să le acopere corpul în bună cuviinţă, nu strimte, expunînd formele trupului privitorilor. La cap de asemenea să fie acoperite cuviincios, nu cu rame în jurul feţei asemenea catolicilor sau ca şerpii de apă cu urechile albe. încălţămintea să fie simplă, modestă. Toată îmbrăcămintea corpului, să fie în aşa feî, încît să inspire smerenie privitorilor, nu mîndrie, trufie, sau strechie privitorilor. Creştinii şi creştinele în special monahii şi monahiile, să aibă deosebită grijă a păstra şi a purta haina de nuntă: luminată, strălucită, prea bună, foarte preţioasă, viaţa, curăţenia, Harul de la Botez, pe Hristos, după cuvîntul apostolic: „Cîţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat" (Gal. 3, 27). „De te vei îmbrăca în Hristos-zice Sf. I. Hrisostom şi dracii se vor teme de tine, iar dacă te vei îmbrăca în lux, aur ... şi oamenii vor rîde. De te vei îmbrăca în Hristos, şi oamenii se vor cuceri de tine" (Om. 10 la Colos.).

„S-a împodobit egipteanca —strigă Sf Ioan Hrisostom —dorind a amăgi pe Iosif. îmbrăcată era aceet, dar era mai grozavă decît una goală, pentru că-i lipsea întreaga înţelepciune... Iată pe Eva goală în raiul pămîntesc, dar era împodobită cu slava lui Dumnezeu; iar cînd s-a îmbrăcat în haina păcatului, atunci era urită şi schimonosită... Ce zici femeie? Te apropii şi te rogi lui Dumnezeu sulemenită, înfăşurată cu scule de aur şi împletituri în păr (cu părul încreţit, drotat, făcut în felurite forme necuviincioase, anticreştine, în formă de coarne demonice, bucle, umilate in afară, deasupra capului asemenea crestei pupezei, găinilor, boghiate... cu cercei, inele, mărgele, hurmuz, salbe, funde, panglici şi alte fleacuri cu care se împodobesc idolii şi idolatrii?) Şi acum poţi spune? Cum ai să mai poţi lăcrima? Cum ai să te mai poţi ruga ca o creştină, fiind asttel împodobită şi înzorzonată cu astfel de împodobiri şi împopoţonări sau undiţe de ciirvie? Rugăciunile acestora se prefac în păcate... nelegiuirea părinţilor lor se pomeneşte înaintea Domnului şi păcatul mamei lor nu se şterge... se despoaie de binecuvîntare şi se îmbracă cu blestemul ca şi cu o haină..." (Ps. *108).* Bărbaţii şi femeile care fac acele deşertăciuni sînt curvari şi curve (vezi „Hristoitia" o.c. p. *114—154;* comp. *4* Imp. *9,* 22; Ier. *4,* 30; *2, 27—26;* Osia *2,* 8—13; Prov. Sol. *7, 17).*

Chipul de față ne arată următoarele: sus, portftl şi chipul cuviincios al sfintelor femei din Biserica Vechiului şi Noului Testament şi al străbunelor, bunicilor şi mamelor noastre, jos ne arată portul necuviincios al femeilor şi fetelor vremilor de apoi, după moda unor idoli egipteni şi asiatici, sau mai bine zis după moda îngerilor căzuți, care prin răzvrătirea şi mândria lor, s-au despuiat de Darul lui Dumnezeu. Dracii, vrăjmaşii înverşunați ai mîntuirii sufletelor omeneşti, conlucrează nevăzut cu femeile şi fetele purtătoare de nume creştinesc, a slugări cît mai mult satanicei mode a nudului (dezgolire, despuiere), a-şi face apariția lor fără nici o ruşine: în casă, printre oaspeți, prin curte, pe străzi, pe drumuri, în călătorii, în localuri publice, în birouri, ba chiar şi în casa lui Dumnezeu, în Sfîntă Biserică. Zilnic spiritele infernale conlucrează nevăzut cu ele la coafor şi acasă pentru a-şi tortura părul capului, a-1 bucla, încreți, drota, vopsi... a-şi zmulge sprîncenele şi a-şi încondeia altele false cu creionul, a-şi grima ochii, a-şi roşi buzele şi unghiile, a-şi vopsi (sulemeni, pudra), fețele, a-şi scurta poalele şimînecile inbrăcămintei... pînă ce le scoate în public aproape despuiate, chiar şi în Sf. Biserică cu capul, pieptul, spatele, mîinile şi picioarele dezgolite Adevărații creştini şj creştine strigă miraţi la vederea acelor iritări: „A pierit ruşinea... au apărut idolii, diavolii des-puiati printre noi! Satanica modă a nudismului nu se dă bătută, au c d îazi, nu cade, se fine tot în picioare!!!" Diavolii conlucrează cu multe purtătoare de nume creştinesc, unii la sluțirea fețelor, alții la sluțirea portului cuviincios creştinilor; iar boierul drăcesc saltă bucuros că are ce scrie în cartea păcatelor, care-i promite un seceriş grozav, o prăbuşire în iad a sumedenii de suflete cu nume creştinesc. O! Ce viclene şi pornite sînt spiritele acelea infernale în a răzvrăti omenirea împotriva Creatorului ei! Partea bărbătească o amăgeşte ca măcar o dată în săptămînă să se sluțească lepădîndu-şi podoaba bărbătească (barba şi mustățile) pentru a se face asemenea femeilor, famenilor, scapeților; iar pe femei şi fete le pune pe jăratec a se sluți la față ş' port pentru a deveni şi a se arăta în public fără pic de ruşine, cit se poate mai sluțite şi mai despuiate ca şi demonii!!!

CE SPUN CLASICII LATINI, SCRIITORII BISERICEŞTI SI SFINŢII PĂRINŢI DESPRE LUXUL ŞI ÎMPODOBIREA FEMEILOR *

în paginile ce urmează vom folosi mereu noţiunile de lux şi modă alături de expresia "dorinţă de înfrumuseţare", atribuindu-le înţelesuri asemănătoare. într-un punct ele se întîlnesc şi anume în scopul final urmărit care este acehi de a place, de a încînta. Tocmai această dorinţă de a place şi de a încînta prin alte mijloace decît cele fireşti au criticat-o înţelepţii greci şi latini şi Sfinţii Părinţi, în felul cum vom prezenta în continuare...

*** Spicuiri din "Patristica Mirabilia" de Mitropolitul Nicolae Corneanu — Timişoara, 1987.**

Astfel, Hesiod sfătuieşte pe bărbaţi să "hu-şi lase judecata înşelată de femeile care iubesc găteala şi care îi cuprind în lanţurile lor dezmierdătoare, cu lăcomie pîndindu-le banii". Properţiu învaţă pe femei că "figura cea mai frumoasă e aceea care ne-a dat-o natura". Seneca laudă pe[1] Helvia care n-a rîvnit "îmbrăcămintea confecţionată doar pentru a arăta goliciunea" şi care a preferat tuturor celorlalte glorii, pudoarea, ornamentul cel mai de preţ pe care timpul nu-*1* poate altera. Lucian de Samosata preferă femeilor care doresc frumuseţea dar sînt proaste, pe cele urîte care sînt însă inteligente întrucît — zice el — cele dintîi "seamănă edificiilor sfinte ale egiptenilor: templul este mare şi admirabil, scînteind de aur şi podoabe, dar dacă ai căuta zeul care locuieşte înăuntru, ai vedea că nu e decît o maimuţă, un ibis, un ţap sau o pisică.. .". Pînă şi Ovidiu are o licărire de indignare la vederea celor ce se dichisesc, cînd scrie: "Cine dintre noi poate privi fără să-*1* cuprindă greaţa, fardul cu care v-aţi boit curgînd la vale pe obraz şi de acolo pe piept".

Am amintit doar cîteva mărturii răzleţe ale scriitorilor din vechime care indică împotrivirea lor la excesele modei şi luxului. Acum să menţionăm şi unele măsuri luate de unii reprezentanţi ai statului în vederea apărării bunei cuviinţe. Citǎm în primul rînd "legea Oppia" promulgată în timpul războaielor punice, cu scopul de a interzice femeilor să se îmbrace în rochii colorate, să poarte giuvaieruri şi să se plimbe pe stradă în trăsuri luxoase" Asupra obiectelor de lux s-au introdus taxe foarte mari ca nimeni să nu se mai încumete a le cumpăra.

Mai tîrziu August, care se sili a introduce oarecare severitate în moravuri, opri femeile să se aşeze la teatru şi la amfiteatre printre bărbaţi şi, dispuse să nu mai fie admise decît în galeriile superioare undo puteau să privească spectacolul, dar nu mai puteau să fie văzute bine, ele şi pcdcabcle lor, de către publicul bărbătesc de jos.

Realizările femeilor în materie de lux şi împodobire atinseră o culme care nu va fi depăşită multă vreme. Epoca începuturilor creştinismului care a succedat timpurile de aur ale lui August împăratul, va înregistra pe răbojul ei aceleaşi excese Şi aceleaşi mizerii, încercările scriitorilor de a cenzura prin satiră exagerata dorinţă de înfrumuseţare ca şi legiuirile votate în acest sens de către bărbaţii de stat, n-au fest în stare să reintroducă bunele moravuri..,. Acest lucru îl va face Domnul nestru Iisus Hristos şi urmaşii Lui. Cu tcate că nici ei n-au stîrpit cu totul reaua buruiană a dorinţei de înfiumuseţare, i-au pus totuşi o stavilă şi au canalizat-o pe un făgaş mai puţin primejdios, îndemnîndu-le să rîvnească după frumuseţea duhovnicească mai vîrtos decît după cea trupească.

Ori de cîte ori Sfintele Cărţi vorbesc despre femeia care se impodobeşte, o descriu ca fiind decăzută, luxul exteriorizînd tocmai pcmirile păcătease ale sufletului. Cînd Tamara a voit să ademenească pe Iuda, sccrul ei, s-a dezbrăcat de hainele de văduvie şi s-a impodebit cu brobodelnicul; apoi aşa înfrumuseţată, a ieşit înaintea lui la porţile Enaimului, făcîndu-1 pe Iuda s-o socotească drept o desfrînată şi să păcătuiască cu ea. (Fac. 38 14 — 16). Iu-dita, la rîndul ei s-a înfrumuseţat ca să poată prinde în mrejele farmecelor ei pe bărbaţii ce o vor vedea. Ca să ademenească pe Olofern ea şi-a uns faţa cu mir gros, şi-a împletit cosiţa sub turban, s-a îmbrăcat cu veşmînt de in, iar cu sandalele i-a răpit ochii. îşi puse apoi lânţişoafele la picioare, inelele, cerceii şi toate podoabele. Şi pînă într-atîta se împodobi încît cei care o vor vedea să rămînă

înmărmuriți. (Iudit. 10 3 — 4). Tot aşa a făcut Izabela cînd a auzit că Iehu a intrat în Izrael: şi-a sulemenit ochii şi şi-a împodobit capul. (2 Imp. 9 30).

Desfrînată pe care a văzut-o Sf. Evanghelist Ioan în Apoca-lipsa sa, "era îmbrăcată în purpură şi în stofă stacojie şi împodobită cu aur, cu pietre scurrpe şi cu mărgăritare". (Ape. 17 4)

în ce constau însă podoabele şi cosmeticile femeii iudaice? O de scriere de ansamblu ne oferă Iezechiel cînd în limbajul său alegerie, prefigurînd Ierusalimul, zice: ".. .te-am îmbrăcat cu veşminte bredate şi ți-am făcut sandale de viței de mare, şi ți-am făcut tuiban de vison şi veşmînt de pînză subțire. împodobitu-te-am cu giuvaeruri, cu brățări la mîini şi cu salbă la gît; inel în nas ți-am pus şi cercei în urechi, în sfîrşiț o coroană pe cap. Şi aşa te-ai făcut frumoasă, cu aur şi cu argint, cu veşminte de vison şi de pînză sub lire şi de broderii... Şi ți se dusese vestea printre neamuri de frumusețea sa, căci erai desăvîrşită din pricina podoabelor pe care le pusesem pe tine" (lez. 16 10 — 14).

Clasic rămîne însă tabloul pe care Isaia îl face "fiicelor Sionului" care, "pentru că sînt mindre şi umblă țanțoşe şi cu priviri galeşe şi cu paşi alintați şi zăngănind lănțujelele de la picioarele lor", Domnul le va pedepsi dezvelindu-le goliciunea şi pleşuvindu-le cosița. "în ziua aceea va lua Domnul toate podoabele: inelele, sorii, lănțişoarele, cerceii, brățările, vălurile, turbanele, lănțujelele de la picioare, brîiele,. mirezmele, talismanele, inelele de pus în degete şi în nări, veşmintele de sărbătoare, mantiile, şalurile, pungile, veşmintele de văl, cămăşile, legăturile de pe frunți şi tunicile. Atunci va fi în loc de mirezme, putreziciune, şi în loc de brîie, frîn-ghie, şi în loc de cosițe împletite, chelie, şi în loc de" veşminte scumpe de porfiră, sac, şi în loc de frumusețe, semne făcute cu fierul roşu" (Is. 3 76-24).

De la modesta îmbrăcăminte şi înfățişare a protopărinților Adam şi Eva, acoperiți doar cu piei şi pînă la podoabele femeii din Vechiul şi Noul Testament, omenirea a străbătut un drum extrem de lung şi sinuos care nu totdeauna a însemnat spor întru cele duhovniceşti. Dimpotrivă chiar, decăderea femeii a mers în pas cu înmulțirea şi rafinarea metodelor de înfrumusețare şi împodobire. Luxul a fost pus de aceea, după o lungă experiență, alături' de desfrînare şi, în consecință, combătut cu vehemență de conducătorii spirituali ai evreilor. Iezechiel şi Isaia, din scrisul cărora am avut prilejul să extragem unele pasaje, pot fi dați ca nişte clasice exemple. Ucenicii Mîntuitorului au continuat campania inițiata -de profeți împotriva luxului şi podoabelor.

Apostolul Petru, spre pildă, scrie următoarele în prima epistolă sobornicească, adresînau-se femeilor: "...Podoaba voastră să nu fie cea din afară, cu împletirea părului şi punerea podoabelor de aur sau îmbrăcarea hainelor scumpe, ci să fie omul cel ascuns al inimii. .. pentru că aşa se împodobeau odinioară şi sfintele femei care nădăjduiau în Dumnezeu, supunîndu-se bărbaților lor...". (1 Petru 3 3-5).

Sfîntul Pavel se exprimă în Cuvinte asemănătoare: "Femeile să se poarte în port cuviincios, făcîndu-şi lor podoabă din sfială şi din cumpătare, nu din păr împletit şi din aur sau din mărgăritare sau din veşminte de mult preț ci, precum se cuvine unor femei care se .făgăduiesc temerii de Dumnezeu, făcîndu-şi lor podoabă din fapte bune" (1 Tim. 2 9- 10).

"Sfînta cuviință" pe care "Apostolul neamurilor" o cere femeilor "în înfățişarea lor", indică în două vorbe clare, atitudinea pe care creştinismul apostolic a adoptat-o în chestiunea luxului. De aici vor pleca toate celelalte considerații pe care reprezentanții Bisericii le vor face asupra acestei racile atît de primejdioase curățeniei sufleteşti a femeii. ".. .Nu-ți zugrăvi fața ta cea făcută de Dam*nezeu,* — zic constituțiile apostolice — căci nimic nu este la tine căruia i-ar trebui altă podoabă, fiindcă cele făcute de Dumnezeu sînt bune foarte, iar toată podoaba ruşinoasă pusă peste cea bună, ocărăşte darul Meşterului". '

Femeia — sfătuieşte Clement Alexandrinul — să miroase uleiul lui Hristos, uleiul împărătesc, nu pudre parfumate şi miruri. Să fie parfumată totdeauna cu ungerea nepieritoare, să se desfete cu mirul cel Sfînt, cu Duhul... Urechile femeilor să nu fie străpunse împotriva firii ca să se agate cercei şi chipuri turnate. Nu-i dat de sus sa călcăm legea firii, să voim ceva în afară de ea, şi nici nu poate fi o mai bună podoabă pentru urechi ca să coboare în adîncurile fireşti ale auzului, decît învățătura cea adevărată...".

Dar—în definitiv, "dacă ele îşi străpung vîrfurile urechilor, de ce să nu-şi străpungă şi nările? Desigur ca să se împlinească cuvîntul: ca un cercel în rîtul scroafei, aşa este frumuseţea pentru o femeie fără minte (Proverbe *11,* 33). Căci ori de cîte ori crede cineva de cuviinţă să se împodobească cu aur, se face mai mic decît aurul, iar cel ce este mai mic decît aurul, nu este stăpîn pe sine. Cum să nu fie afară din cale de absurd să se recunoască cineva pe sine mai fără preţ şi mai mic decît bucata de aur lidiană? Căci după cum aurul se murdăreşte de necurăţeania scroafei cînd ea răscoleşte cu rîtul grămada de gunoi, aşa se obrăznicesc şi femeile prea plecate spre plăceri, răpite de belşug. Ele necinstesc frumuseţea adevărată cu întinările plăcerilor trupului". La fel în degetele mîinilor n-au ce căuta inelele...

în ceea ce priveşte îmbrăcămintea, rostul ei constă în "acoperirea trupului pentru ferirea de răceli şi pentru apărarea de prea mare întindere a arsurilor soarelui, să nu facă rău nepotrivirea mediului fizic. . . Tot atît de puţin recomandabil sînt şi pînzele colorate avînd imprimate pe ele tot felul de desene ori cele încăr^ cate cu flori şi alte adaosuri. Pe lîngă faptul că acestea urmăresc aţîţarea poftelor celor necumpătaţi, constituie şi un neajuns de ordin practic. Căci desenul cu vremea se face spălăcit, iar spălările şi strînsorile rozînd, prin sucurile chimice ale culorii, lina ţesuturilor, slăbesc trăinicia pînzelor şi acest lucru nu e binevenit pentru o bună gospodărie. . . încălţămintea de asemenea trebuie folosită numai pentru acoperirea picioarelor şi ferirea lor de lovituri. . . atît însă şi nimic mai mult.

In concepţia lui Tertulian, p6doabele şi cosmeticile pe care le foloseau femeile sînt invenţia diavolului. Pentru a înmulţi ispitele în care cad cei slabi, mai mult decît pentru a-şi îndeplini pornirile lor păcătoase, spiritele rele au descoperit femeii secretele lor. Astfel au învăţat-o: uzul ce-ar putea face de metalele preţioase, puterea unor plante, splendoarea pe care o împrumută unele pietre colanelor şi aurul — pînă atunci necunoscut — brăţărilor, arta de a colora şi înfrumuseţa lîna, de a spoi faţa cu tot felul de dresuri şi pomezi, etc... toate acestea cu scopul de a fi în stare să subjuge inima bărbaţilor şi să-i atragă. Iată de ce femeia poate fi numită "uşa de intrare a diavolului", ori "călcătoarea legii divine". Deşi de la început Dumnezeu o rînduise spre viaţă curată, ea urmă totuş păcatului Evei.

Cum se manifestă, după Tertulian, complicitatea femeii cu diavolul?: în născocirea a tot felul de podoabe şi metode de înfrumuseţare. Iată cîteva dintre acestea:

Animalele marine, ca spre pildă mărgăritarele, pietrele preţioase cum ar fi smaragdele, dar mai ales metalele aşa zise "nobile" cu deosebire aurul, le-a întrebuinţat pentru confecţionarea ornamentelor de tot felul ca: brăţări de mîni şi picioare, coliere, inele, cercei, etc.. . Stofele cele mai fine şi de diferite culori le-a croit în rochii extrem de elegante; cu pantofi de forme multiple şi-ă acoperit piciorul dîndu-i un aspect îneîntător.

Neoprindu-se aici, femeia puţin mulţumită de însăşi înfăţişarea ei, a născuit să şi-o schimbe prin diferite mijloace cosmetice îngrijindu-şi-o înaintea oglinzii. Faţa şi-a acoperit-o cu un fel de "medicamen" — suliman care trebuia să albească pielea iar obrajii să-i îmbujoreze. Marginea ochilor şi-a colorat-o cu un fel de pudră neagră spre a le da o strălucire provocatoare. Dinţii şi i-a curăţat cu un soi de praf.

Unghiilor le-a acordat aceeaşi minuţioasă îngrijire; tot astfel părului, care şi l-a ondulat şi vopsit la nevoie. Cîrlionţii şi i-a făcut cu ajutorul unui cleşte sau cui. Culoarea părului şi-a schimbat-o după cum varia moda, cînd blondă, cînd roşie mai ales, cînd neagră în caz de încărunţire din pricina bătrîneţii.

Pieptănătura nu şi-a păstrat-o mereu aceeaşi. "Nici un ceas nu şi-a dat odihnă părului, care odată era oprit într-un nod, altă dată lăsat fără reţea; astăzi ridicat în sus, mîine umil atîrnînd în jos; aici închis în împletituri, aici despletit şi risipit cu o afectată neglijenţă; altcînd îşi aranja în formă de bonetă o mare grămadă de păr fals, ca o largă cavitate în care se închidea capul, sau îl dădea înapoi spre a-i acoperi gîtul..."

Şi pentru ca să impresioneze nu numai vederea cu înfăţişarea astfel dichisită ci şi mirosul, şi-a făcut obiceiul de a întrebuinţa parfumuri extrase din plante aromate.

Meşteşugirilor acestora, Tertulian şi după el Ciprian, le eon-trapun simplitatea, nevinovăţia şi decenţa femeii creştine. Aceasta trebuie să se deosebească de cea păgînă nu numai

în ceea ce pn veste credința, ci şi în felul de comportare, în imbtăcăminle, ga-teală . . . Ca nimănui să. nu i treacă prin gind să urmeze obiceiul idololatrelor, cei doi scriitori africani se referă pe larg la consecințele nefaste ale luxului şi înfrumusețării artificiale.

I. în concepția lui Ciprian şi Tertulian — ca de altfel a tuturor Părinților Bisericii — desfigurarea feței prin tot felul de meşteşuguri este lucru diavolesc, pentru că tot ceea ce există e opera lui Dumnezeu şi a-i aduce o modificare înseamnă să ofensezi pe insuşi Creatorul: "A zis Dumnezeu: să facem pe om după chipul şi asemănarea noastră. Şi cine îndrăzneşte să schimbe şi să strice făptura lui Dumnezeu? Acesta înseamnă că săvîrşeşte un atentat împotriva lui Dumnezeu şi că pretinde să reformeze opera Sa şi să-i dea altă înfățişare. înseamnă că nu ştie aceea că tot ce se naşte c opera lui Dumnezeu şi că orice schimbare ce i se aduce vine de la diavolul."

Femeile "care-şi acoperă cu sulimanuri cutele feței, care-şi vopsesc obrajii cu roşeață şi işi înegresc ochii cu funingine, insultă pe Dumnezeu. Se vede că le displace forma modelată de Creator, le este ruşine de ele înşile, condamnă pe Dumnezeu în ceea ce El a făcut. Căci ce altceva decît a-L condamna este a corecta ceea ce El a făcut şi a-I schimba intenția ? De la cine împrumută ele această ruşinoasă meserie? De la diavolul, vrăjmaşul Lui! într-adevăr, cine altul l-ar fi putut învăța pe om secretul desfigurării trupului său, dacă nu acela care a ştiut deja prin răutatea sa să transforme sufletul omului? El este fără nici o îndoială cel care a născocit aceste nenumărate procedee, ca astfel să atingă într-un iei oarecare in noi,, opera lui Dumnezeu. Tot ceea ce se naşte este opera lui Dumnezeu ; aşadar orice i se adaugă vine de la diavolul. O, ce îndrăzneață profanare e aceea de a distruge opera lui Dumnezeu! Servitorii noştri nu îndrăznesc; să împrumute un cit de neînsemnat ' iucru de la duşmanii noştri; ostaşii nu cer nimic de la contrarul Cezarului. A rîvni o favoare dej la vrăjmaşul Celui pe care-1 slujeşti, înseamnă că făptuieşti o trădare."

Pentru a pune şi mai bine în lumină adevă'rul acestor afirmații se poate recurge la o comparație. Astfel "dacă un pictor îndemî-natec ar reprezenta copiind exact trăsăturile, irumusețea, profilul plăcut al unei persoane, şi odată portretul sfirşit, un altul crezîn-du-se mai iscusit şi-ar întinde mîna pentru a-*1* retuşa, insulta adusă primului artist ar fi gravă şi indignarea lui justificată". Aşadar oricine aduce o cît de neînsemnată modificare trăsăturilor feței sale, insultă pe Creator şi se raliază diavolului care şi el s-a crezut mai înțelept decît Dumnezeu. Pe acelaşi plan se aşează femeile care-şi vopsesc părul fie pentru a se ține în pas cu moda, fie pentru a-şi ascunde vîrstă. Acestea "dezmint cele ce s-au zis de Domnul: Cine poate să facă un păr negru din alb, sau alb din negru (Matei *5, 36). I*ată, zic ele, în ce fel din alb sau negru cum a fost, părul ne-a devenit pin arta noastră blond, spre a fi mai fermecătoare. Şi *va* veni o zi cînd vor încerca să-şi transforme părul alb în negru, fiindu-le ruşine, de-a fi trăit pînă la o aşa vîrstă înaintată. Ce nebu-*nie,* să-ți fie ruşine de o vîrstă la care doreşti să ajunri! Unele ca *acestea* recurg la furt, suspină după o tinerețe desfrînată, acoperă *cu* minciună şi prefăcătorie o vîrstă de bună-cuviință şi seriozitate".

II. Orice încercare de înfrumusețare, indiferent de metodele folosite, urmăreşte apoi să deştepte plăcerea sexului opus. Frumu*seța* devine astfel sabia care înjunghie sufletul cast. "Dorința de a place prin farmecele frumuseții, zice Tertulian, vine dintr-o inimă coruptă. O ştim prea bine că aceste găteli sînt o momeală spre desfrau. La ce vă foloseşte atunci să aținți in inimile voastre acest foc? Cu ce scop astfel de provocări la un rău pe care nu doriți să-1 faceți? Este primejdios să deschizi drum ispitelor care... adesea biruie prin puterea atacurilor sau, dacă nu altceva, tulbură pacea sufletului.

Aşadar — ca să folosim cuvintele lui Ciprian adresate fecioarei creştine — "cînd îți dichiseşti părul cu multă strălucire şi apari astfel în public, atragi asupră-ți şi după tine, ochii şi suspinele tineretului, îți procuri o hrană patimei poftei sexuale; aprinzi focul dorințelor şi chiar dacă tu însuți nu pieri, cu toate acestea pierzi pe alții. Cînd aşadar eşti o sabie şi un venin pentru cei ce te privesc, nu poți prezenta scuza că rămîi curată în adîncul inimii tale . Iată, toaleta îngrijită spre a deştepta plăcerile iubirii şi podoaba neruşinată, dovedesc contrariul. Şi pentru eă$_r$viețuieşti în aşa fel încît să provoci amorul vinovat', nu mai poți fi socotită printre tinerele fete şi fecioare care aparțin lui Hristos".

Cu alte cuvinte, este departe de a fi castă aceea care aspiră să înflăcăreze inimile, chiar dacă păzeşte curăţenia trupului. Trebuie îndepărtată orice găteală, căci frumuseţea devine pentru cei mai mulţi nu un ornament, ci pricină de sminteală.

Pe lingă .oate acestea apoi, cum vor mai plăcea lui Dumnezeu cele care caută să placă oamenilor? Femeile care doresc să-şi menţină curăţenia sufletească şi trupească .sînt datoare să înlăture şi să condamne ceea ce pentru ele şi pentru mulţi s-a făcut "piatră de poticneală", căci "luxul veşmintelor şi al podoabelor cum şi neguţătorirea frumuseţii sînt bune pentru curtezane şi pentru cele fără de ruşine. Nu există femei care să aibă mai mare grijă de toa-leta lor, decît acelea care veghează, mai puţin asupra cinstei lor.

Podoabele şi împodobirea sînt semnul superficialităţii, al lipsei de nevinovăţie şi al necunoaşterii voii lui Dumnezeu. "Acoperite cu mătase şi purpură femeile nu vor putea îmbrăca, *pe* Hristos; împodobite cu aur, bijuterii şi pietre *pieţioasc,* vor *pierde ceea ce face* podoaba sufletului şi a inimii".

Păcatul împodobirii şi al luxului pare a fi însă mult mai grav prin consecinţele lui atunci cînd e vorba de femeile măritate. Cui mai voiesc ele să placă înfrumuseţîndu-se? Oare n-au ele soţ cu care au păşit la Sfîntă Taină a Cununiei? Nu-şi dau ele seama că împodcbindu-se atrag asupră-le ochii atîtora, şi-şi pun astfel în joc cinstea şi puritatea lor conjugală? Acestea doar bărbaţilor lor trebuie să placă, nu altora. Şi intr-atîta vor place bărbaţilor lor, cît nu se vor îngriji a place altora. "Orice soţie este frumoasă în ochii soţului ei. Ea a ştiut îndeajuns să-i placă în ziua cînd, impresionat de frumuseţea sau de felul ei de a fi, şi-a făcut-o aleasa inimii. Să nu spuneţi: neglijîndu-mi frumuseţea, voi atrage asupră-mi ura şi nepăsarea soţului. Un soţ, oricare ar fi, cere soţiei sale înainte de orice o cinste desăvîrşită. Creştinul nu-i cere să fie frumoasă. Credinciosul nu se lasă îneîntat de ceea ce seduce pe un păgîn . . .".

Mai bine este de aceea unei femei căreia Dumnezeu i-a dăruit frumuseţea, să şi-o ascundă sub un exterior neîngrijit, decît să-şi etaleze in public farmecele şi să se expună, astfel şi pe sine şi pe alţii păcatului...

Argumentele aduse de cei doi scriitori africani împotriva înfrumuseţării prin podoabe şi alte mijloace cosmetice sînt îndeajuns de convingătoare spre a determina pe oricine să îmbrăţişeze simplitatea şi austeritatea . .. Cunoscînd acestea, e aproape inexplicabilă inconştienţa cu care femeile şi soţii îşi cheltuiesc averi întregi spre a intra în posesia unor podoabe. Şi într-adevăr, luxul feminin înghiţea pe vremea lui Tertulian şi Ciprian tot atîtea milioane ca şi pe vremea lui Cezar şi a Cleopatrei. în "De cultu feminarum" găsim un pasaj in care ni se spune că "într-o cutiuţă pentru bijuterii se găseşte o imensă avere; pe aţă subţire sînt înşirate (perle in valoare de) zece mii sesterţi; un cap delicat poartă pe el podoaba ce valorează continente şi insule întregi; averi imense atîrnă de-o ureche; saci umflaţi de aur strălucesc pe fiecare deget al mîinii stingi...".

Din cele arătate pînă aici înţelegem că grija prea mare pentru înfăţişarea exterioară, nu poate fi de folos. A ne îngriji prea mult spre a place, echivalează cu împotrivirea la legile nevinovăţiei şi purităţii. De ce să expunem în public frumuseţea luxoaselor podoabe? De ce să înlocuim şi să acoperim naturaleţea noastră cu ajutorul dresurilor şi ornamentelor? Oare fără aceste mijloace puţin cinstite, femeile n-ar putea place bărbaţilor ? De ce să ne fie ruşine de înfăţişarea pe care Dumnezeu, Creatorul nostru al tuturor, ne-a dat-o? Oare nu este clar că asemenea fapte numai spre curăţenie, dragoste de feciorie şi teamă de Dumnezeu, nu duc?

Nu este vorba aici de a fi încurajată neîngrijirea care să meargă pînă la sălbăticire, prin îmbrăcarea unor haine rupte şi murdare, *ori prin* evitarea păstrării trupului în curăţenie. Critica Părinţilor *Bisericii* se referă doar la excesele care duc pe femei la a pune *mai mult* temei pe frumuseţea exterioară decît pe cea sufletească. De aceea le şi îndeamnă aşa: "Fiţi ceea ce v-a făcut Dumnezeu: *ramaneti* aşa cum v-a format mîna Tatălui; faţa voastră să rămână cinstita, gîtul vestru fără podoabe, frumuseţea voastră sinceră. *Nu* vă străpungeţi urechile. Nu vă atîrnaţi de braţe şi de gît bră-tari şi coliere preţioase. Nu vă puneţi inele de aur în picioare. Nu *va v*opsiţi părul. "Arătaţirvă împodobite cu cosmeticile şi onta-montele împrumutate de la Profeţi şi Apostoli. Luaţi albeaţa simplitatii şi roşeaţa pudoarei; pictaţi ochii voştri cu înfrînarea şi buzele voastre cu tăcerea; atîrnaţi de urechile voastre cuvintele Domnului, puneţi-vă după gît jugul lui Hristos,

îmbrăcați-vă cu mătasea cinstei, cu pînza de in a sfințeniei, cu purpura curățeniei şi, împodobite astfel, veți avea pe Dumnezeu de logodnic".

înainte de a critica un păcat, trebuie să-*1* cunoşti bine. Ieronim a făcut acest lucru mai desăvîrşit poate decît oricine. Deşi cea mai mare parte a vieții şi-a petrecut-o în studii şi nevoințe pustniceşti, atît cît a umblat prin lume şi din relațiile sale cu semenii a cules tot ceea ce-i era necesar pentru a-şi face o idee precisă asupra psihologiei fiecărui păcat în parte.

Şi pentru că dorința de împodobire este una din însuşirile cele mai înrădăcinate în sufletul femeii, aceasta apare şi în portretele scriitorului latin cel mai adesea, ori pentru a fi descrisă, ori pentru a fi necruțător criticată.

Unele mame, constată Ieronim, deşi au hotărît să-şi crească fiicele pentru a trăi în feciorie, nu le feresc totuşi de împodobire şi lux pe motiv că "femeile iubesc din fire împodobirea". Afirmația aceasta pe care o întîlnim în gura femeilor din orice timp şi loc, cuprinde în sine mult adevăr. Dar consecințele ei au determinat tot atît de multe excese. "Ochiul creştinului, continuă Ieronim, să se scandalizeze văzînd pe acele femei care îşi pictează ochii şi obrajii cu rumeneală şi nu mai ştiu cu ce alt fard, ale căror fețe sulemenite, pocite din pricina prea multului alb, se aseamănă unor IDOLI, cărora dacă le scapă din întîmplare cîteva lacrimi INVOLUNTARE, îşi lasă pe obraji urma şi dungile. Astfel de femei nu pot NICI măcar afla de la alții că au îmbătrînit ; ele îşi aşează pe cap un ETAJ de păr fals; ele vreau să lase impresia că fruntea lor plina* dt! riduri mai păstrează încă o tinerețe ce a dispărut ; clătinindu-se deja! ele îşi dau aere de fete tinere înaintea unei mulțimi de FETIȚE O femeie creştină ar trebui să roşească de ruşine dacă, *sprea parea* frumoasă, ar violenta (forța) natura...".

"Desfrînata de care vorbeşte Evanghelia - completeaza Ieronim îutr-alt loc - care a fost botezată în lacrimile ei, care a sters picioarele Domnului cu părul capului ei, cel care mai-nainte dusese în rătăcire atîtea suflete, această desfrînată a fost mîntuită. Dar ea nu purta nici păr ondulat, nici pantofi care fac zgomot, nu-şi înnegrea sprîncenele cu fard, nici nu-şi descoperea grațiile printr-un fel neglijent de a se purta. Ce efect produc rujul şi'creta asupra feței unei creştine? Una îşi aşează pe obraji şi pe buze o roşeață, înşelătoare, cealaltă pe față şi pe gît un alb mincinos. Şi într-un caz şi în altul avem de-a face cu un mijloc de a atîta inimile tinere, de a întreține fceul patimilor; este semnul urnii suflet neruşinat. Aceste pedeabe nu vin de la Dumnezeu, ci sînt o perdea după care se ascunde Antihrist. Cu ce încredere ai putea întoarce spre cer o față pe care Creatorul n-o cunoaşte?..."

Este evident dar că împodobirile sînt o ofensă la adresa Creatorului şi o înşelăciune din partea celor care le practică încereînd prin metede cesmetice să apară în fața semenilor lor altcum decît sînt in realitate. Şi pcate că totul nu s-ar reduce decît la un cara-ghicslîc vrednic de cempătimit, dacă n-ar avea un substrat mult mai grav şi mai ales consecințe din cele mai primejdioase. împodobirea se bazează în ultimă instanță pe un gînd sau poftă de desfrînare; iar consecința ei este realizarea dorințelor ruşinoase pe care le-a ştîrnit. "Cu toată simplitatea şi culoarea închisă a îmbrăcăm mintei tale, scrie Fericitul Ieronim unei tinere căzută în mrejele ispitei, totuşi simțămintele tale nu sînt un secret căci iată: te îngrijeşti ca haina să nu-ți aibă vreo îndoitură; o desfaci într-adins pentru ca să se vadă ceva de dinăuntru; acoperind ceea ce e ruşinos, desceperi ceea ce e frumos; porți încălțăminte neagră şi strălucitoare a cărei scîrțîitură doar, atrage după tine pe tineri; îți înfăşori sinii cu panglici, îți strîngi pieptul cu un corset îngust; părul îți cade pe frunte sau peste urechi; mantaua o laşi nneori să se desfacă spre a-ți dezgoli umerii albirşi apoi imediat, ca şi cînd s-ar fo intamplat totul fără voia ta, acoperi ceea ce într-adins ai lăsat să se descepere; şi cînd apari în public, îți acoperi fața ca din pudoare şi după exemplul curtezanelor nu laşi să se vadă decît ceea ce ar putea place mai mult...".

îndemnul pe care-1 adresează de aceea Ieronim tuturor femeilor creştine şi fiicelor lor este acela de a smulge din suflet orice dorință de impcdcbire:'"Fereşte-te de a.găuri urechile fiicei tale, de a-i farda cu pudră şi ruj fața închinată lui Iisus Hristos, de a-i acoperi gitul cu aur şi perle, de a-i încărca capul cu pietre prețioase ori de a-i roşi părul, de teamă ca această culoare să nu prevestească focul Gheenei

Şi nu puține au fost femeile care au urmat acestui îndemn. Pe ele le oferă scriitorul latin drept exemplu deşănțatelor aderente ale luxului şi modei extravagante. Cu cîtă convingere opune autorul Vulgatei, ca pe o austeră seducție, pocăința care ştie să se despoaie cu eroism de orice podoabă, dorinței exagerate de înfrumusețare ?! Merită să fie citat în acest sens un pasaj din "Epistola către Marcela despre boala Blesiei": "'.. .(înainte), văduva noastră (scil. Btesila) nu părăsea oglinda căutînd în fiecare zi să-şi adauge ceea ce-i lipsea pentru a place; acum însă grăieşte cu credință: "Toți cei care contemplăm mărirea Domnului fără a avea vălul pe față, sîntem transformați în chipul Său şi înaintăm din lumină în lumină prin darul Duhului Domnului". Oare cînd femeile îi aranjau părul cu artă şi capu-i inocent era presat sub frizura cîrlionțată; acum îşi neglijează coafura şi ştie că îi este suficient să-şi acopere capul cu un voal. *Atunci saltelele de puf îi păreau prea dure şi numai cu greu se culca pe un pat delicat; acum se scoală cu grabă la rugăciune, şi cu o voce sonoră, intonînd Aleluia înaintea celorlalte, ea începe cea dintîi să laude pe Domnul ei. Ea îngenunchează pe pămîntul gol, iar şiroaie de lacrimi spală fața pe care oarecînd a mînjit-o cu psimitium.. După rugăciune cîntă psalmi şi, cu capul obosit, genunchii tremurînd, ochii toropiți de somn, de abia îşi îngăduie puțină odihnă, atît de mare îi este ardoarea. Cu o haină de culoare închisă, nu-i mai pasă prosternîndu-se la pămînt că se va murdări. încălțămintea ii este modestă, iar prețul pantofilor auriți l-a împărțit săracilor. Centura nu-i mai luceşte de aur şi de pietre scumpe; acum are un cordon de lină simplă şi obişnuită care poate să-i strîngă îmbrăcămntea mai degrabă decît să i-o taie".

Dacă paginile lăsate de Ieronim în care denunță păcatul femeilor ce se împodobesc .excelează prin finețea observațiilor psihologice şi prin bogăția datelor ele istorie a modei, apoi scrierile lui Ambrozie, în special cele adresate fecioarelor, elenotă grija părintelui sufletesc pentru mîntuirea celor încredințați lui spre păstorire.

"... în ceea ce vă priveşte pe voi — se adresează fecioarelor episcopul Mediolanului — voi nu cunoaşteți aceste podoabe ale veacului care ar trebui numite mai degrabă unelte de distrugere elecît ornamente. Sfînta pudoare vă înfrumusețează fața, castitatea vă serveşte de podoabă. Puțin doritoare ele a atrage privirile oamenilor, voi nu vă căutați meritul în ceea ce ar putea să-i amăgească. Desigur şi voi trebuie să vă îngrijiți frumusețea voastră, nu însă frumusețea trupului ci aceea a sufletului, pe care vîrstă n-o poate risipi, nici moartea lua, nici vreo boală strica. Dumnezeu sâ fie unicul judecător, El care iubeşte sufletele frumoase *i* luai şi atunci cînd sălăşluiesc înti un trup urît... lată ce vă oferă Duhul Sfînt în schimbul credinței voastre: regalitatea, bogății, frumusețca. Rega-litatea, căci voi sînteți logodnica unui împăiat nemuritor; in loc de a vă lăsa captivate de farmecul voluptatii, voi il dominati ca nişte regine. Bogăția, căci întocmai ca şi aurul care încercat prin foc devine mai prețios, tot astfel trupul unei fecioare consacrat Sfîntului Duh dobîndeşte o sporire a formei sale. Frumusețea, căci ce altceva ar putea să-i dea mai mult farmec decît a fi iubită de rege, plăcută judecătorului, făgăduită Domnului, consacrată lui Dumnezeu, pururea logodită şi pururea fecioară. în felul acesta dragostea îşi păstrează drepturile sale fără ca pudoarea să sufere intrucitva.

Ierarhul Mediolanului nu se preocupă atît de procesul psiho-lcgic care se petrece în sufletul femeii ce se împoobeşte. Pe el îl interesează mai mult legea mcrală pe care o calcă aceea care încearcă să rectifice ceea ce Dumnezeu a creat.

Pictarea feței cu dresuri urmăreşte în ultimă analiză excitarea spre vicii. Tendința aceasta de a place printr-un aspect meşteşugit maimiult decît prin ceea ce Creatorul a dat, constituie o injurie adusă şi Tatălui din ceruri şi aproapelui pe care vrei să-1 înşeli-"Omule, zice Ambrozie, eşti zugrăvit de Domnul. Ai un bun artist şi pictor. Nu şterge zugrăveala cea bună, fă-o strălucitoare nu prin sulimanuri ci prin adevăr, nu cu ceară ci cu bunătate. Femeie, tu îți ştergi zugrăveala dumnezeiască dacă îți vopseşti fața cu albeață materială, dacă o spoieşti cu roşul pe care l-ai cumpărat. Această pictură e a viciului nu a frumuseții, a înşelătoriei nu a simplității; această pictură trecătoare, o spală ploaia ori transpirația; această pictură înşeală şi duce în eroare, aşa încît nu placi aceluia căruia doreşti să-i placi, deoarece acela află că aceea de care ţrebriie să-i placă nu eşti tu ci alta. Apoi tu displaci şi Creatorului care-şi vede stricată opera Sa. Dacă peste iaginea unui tablou pictezi o alta cu pretenția de a fi superioară celui dinții, oare nu se va indigna

Acela care-şi vede falsificată opera Sa ?.. . Dacă falsifică cineva opera lui Dumnezeu comite un păcat grav, fiindcă e păcat să te socoteşti pe tine om, pictor mai bun decît Dumnezeu. Şi aceasta e ceva grav ca Dumnezeu să-ți spună: Nu recunosc culorile mele, nu recunosc chipul meu, nu recunosc fața pe care am creat-o însumi; nu-Mi trebuieşte ceea ce nu este al Meu. Mergi pe urma Celui ce te-a pictat. Fii alături de El; de la Acela ia-ți frumusețea de la Cel care ți-a dat-o. Ce ai de răspuns?"

Iat-o pe aceasta care înaintează spre noi — ar zice Ambrozie văzînd o femeie împodobită — pare că este o statuie. Este privită ca un obiect de curiozitate. Strădaniile ei de a place nu reuşesc însă decît s-o urîțească. Urechile le are sfîşiate, iar capul i se pleacă ca sub greutatea unei mari sarcini. Nu interesează dacă aceasta reprezintă metale prețioase. Oare cîntăresc ele mai puțin? Iar la git îşi pune un lanț — ce neghiobie! — chiar dacă este el de aur.

Critica Sfîntului Părinte deşi necruțătoare, nu este totuşi oarbă şi pătimaşă. Ea nu se transformă în misoghinism ca la alți moralişti de speța lui Tertulian. Episcopul Mediolanului constată că femeia ar putea fi mai altcum decît o vedea el pe stradă, in case sau la întruniri publice. Ar putea fi adică, mai bună, mai modestă, mai pudică, într-un cuvînt mai virtuoasă, dacă bărbatul i-ar cere acest lucru. în definitiv ea este mai slabă decît el şi supusă lui. N-ar îndrăzni să cadă în excese etalîndu-şi farmecele sau împodobin-du-se, dacă el nu i-ar îngădui. Bărbatul însă nu numai că-i permite acestea, ci chiar i le pretinde. Şi atunci, tot el este acela care afirmă că femeia este pricina tuturor răutăților!

Desigur, nu se poate nega că femeia a greşit, şi gîndul ni se duce aici spre Eva. De ce ne-am mira însă că a greşit, ea care prin însăşi firea ei este mai slabă, de vreme ce a greşit şi semenul ei mai puternic? Femeia are cel puțin o smză în păcatul ei, pe cînd bărbatul nu. Ea a fost doborîtă de vicleanul şarpe, de un înger, chiar dacă acest înger era cel al răutății; de un înger totuşi. Bărbatul însă a păcătuit din pricina unei creaturi asemenea lui, ba încă mai slabă decît el. Şi atunci cu cît mai grav este păcatul bărbatului care a fost învins de femeie, ființă mai slabă ca el, decît păcatul femeii care a fost învinsă de o ființă suprapămînteană, de un înger înmiit mai puternic decît ea ?!

Acest punct de vedere împărtăşit de Ambrozie nu este străin şi altor scriitori creştini. Astfel retorul marsilian Claudius Marius Victor (+ după 425) rupe şi el eu tradiția care arunca asupra femeii întreaga responsabilitate a dezmățului şi destrăbălării umane, ară-tînd că vina revine nu acesteia, sau nu ei exclusiv, ci bărbaților mai ales.

Este adevărat că femeia constituie o veşnică ispită, situație in care ea se complace. Dar care' este în definitiv scopul cu care ea se înfrumusețează şi împodobeşte, decît acela de a place, de a atrage şi de a aprinde inima şi poftele bărbaților? Oare nu sînt însă bărbații aceia care cer femeii, pentru plăcerea lor, să se îmbrace în mătăsuri, să-şi pună podoabe de aur şi pietre scumpe, să recurgă la toate procedeele cosmetice?

Se pretinde, continuă retorul vorbind în numele celor de un sex cu el, că — totdeauna — cochetăria femeii ar porni din dorința ei de a deştepta simțurile noastre. De-am fi însă cu adevărat supe-riori în virtute acestor naive ispititoare, ne-ar putea oare ele cuceri eu şiretlicuri alît de simpliste?... Şi dacă femeile nu fac altceva decat să se plimbe, să mănînce, să trîndăvească, să pălăvrăgească, oare nu sîntem noi aceia care-i acordăm timpul liber pentru a duce un astfel de trai, nu sîntem noi cei care ii cerem să se preocupe doar de un singui lucru, acela de a se înfrumusețа, de a fi pururea vesele şi gata să ne satisfacă plăcerile ? Noi sîntem aceia care, într-un mod ruşinos, alimentăm continuu focul acesta aţîțător spre desfrînare.

în ultima analiză "femeile se aseamănă unor excelente oglinzi care reflectă cu precizie imaginea obiectelor de dinaintea lor: astfel de oameni, astfel de femei".

Dar conform legii dumnezeieşti, femeile sînt supuse bărbatului, iar atunci cînd ele greşesc, vina este a noastră. Şi cum ar mai putea ele păcătui dacă n-am fi noi aceia care să-împărtăşi m cu atîta plăcere pornirile lor spre viciu.

în vechime, ca de altfel şi astăzi şi în toate timpurile, istoria a înregistrat figuri de femei care, spre deosebire de majoritatea celorlalte, au ştiut să-şi păstreze demnitatea şi să hu cadă în excese, fie că era vorba de lux sau de alte scăderi dăunătoare mîntuirii sufletului. Una dintre

acestea este, fără îndoială şi Sfînta Moniea, mama Fericitului Auguslin. Despre ea ni se spune că "refuza cu gingaşă fermitate rochiile preţioase şi parfumate, cu care cei dim-prejurul ei voiau s-o vadă îmbrăcată. Ea cunoştea de la marii învăţaţi ai Africii, de la Tertulian şi Ciprian, valoarea simplităţii şi modestiei cum şi greutatea de a păstra sub haine luxoase o inimă smerită şi gata de sacrificiu. Tuturor podoabelor ea le prefera rochia, albă, simplă, largă, fără franjuri şi şireturi, cum purtau atunci tinerele fete creştine".

Cir.d va ajunge mai tîrziu episcop, după ani întregi de rătăciri intelectuale şi prăbuşiri morale, Augustin îşi va aduce aminte văzînd purtarea femeilor din sccietatea veacului său şi cugetînd la decăderea lor, de virtuoasa sa mamă, şi cu imaginea chipului ei în suflet, va critica orice abatere de la legea modestiei şi purităţii. Poate fi. sccotită clasică în acest sens epistola pe care a trimis-o fratelui său întru sacerdoţiu, Posiăius.

Femeile ne măritate sau cele. care doresc să păşească la Sfînta Taină a Cununiei, se spune în această epistolă, nu e bine să se îngrijească de pedoabe şi veşminte preţioase. Datoria lor e să caute mai mult a plăcea Demnului. De asemenea sulimanurile de orice culoare, în special roşie, care reprezintă figura unei persoane în alt fel de cum este ea în realitate, cum şi cerceii care nu trebuie să facă parte din grija unei creştine. Aceasta nu trebuie să amăgească prin podoabe şi haine, ci să atragă printr-o bună purtare.

Poetul bisericesc Paulin, episcop al Nolei, în Campania, ca şi toţi ceilalţi Părinţi ai Bisericii, învaţă pe femei „să părăsească hainele scumpe şi podoabele, adică să respingă rochiile împodobite cu aur sau cu purpură, graţia cerească să-i fie haina de aur; să respingă colanele împodobite cu nestemate, pentru ca să fie ea însăşi o nestemată a Domnului".

Acelaşi lucru îl spune într-o epistolă unde, animat de o nesfîr-şită grijă părintească, arată că graţia lui Hristos trebuie să fie podoaba femeilor, castitatea giuvaerul lor, faptele bune singurul parfum.

Altă dată sfătuieşte pe o tînără soţie să nu îmbrace rochii de purpură brodate cu aur, să evite a-şi pune fard pe faţă şi un cerc negru împrejurul ochilor şi să nu altereze culoarea naturală a părului, condamnînd astfel în ea însăşi opera Creatorului. Apoi continuă. ,

"Atunci cînd vei respecta principiile evanghelice, nu vei mai fi văzută purtînd pe străzi haine parfumate, pentru a fi urmărită cu ajutorul mirosului peste tot pe unde mergi, sau ridicinduţi părul cu abilitate pentru a clădi un fel de turn pe capul tău...".

Cu toate eforturile depuse de Părinţii Bisericii , ca şi de toţi creştinii transformaţi în propovăduitori ai Evangheliei, moravurile lumii numai cu greu s-au schimbat. O îmbunătăţire s-a putut totuşi observa.

Pînă în cele din urmă însă, greşelile criticate la păgîni, au fost însuşite şi de creştini. Luxul femeilor păgîne a contaminat şi pe femeile creştine, fapt care a necesitat continuarea campaniei împotriva podoabelor şi cosmeticelor de orice fel.

Din apus nu vom mai aminti nici un scriitor care să combată luxul, pentru că nici unul după cei menţionaţi, nu vor aduce argumente noi faţă de acelea ale autorilor cu care ne-am ocupat. Şi-apoi însăşi moda feminină, influenţată şi ea de epoca grea a migra-ţiilor, nu v-a mai prezenta o primejdie atît de mare ca în trecut, aşa ca reprezentanţii Bisericii să fie siliţi a-i consacra tratate ori scrieri întregi. Ea va încerca să se menţină la aceeaşi strălucire din trecut, fără a reuşi însă. Excepţie face doar Bizanţul unde, mutîndu-se centrul de gravitaţie al lumii după căderea imperiului roman de apus, bazileii vor cultiva cu patimă sacră nu numai păstrarea credinţei celei drepte, dar şi rafinarea gustului artistic şi al luxului.

Faţă de această situaţie reprezentanţii Bisericii n-au rămas pasivi. Deşi frămîntările ereziologice dezlănţuite cu înverşunare odată cu apariţia arianismului vor mobiliza preocupările sfinţilor scriitori, ei vor găsi totuşi timpul necesar pentru a combate şi defecţiunile morale ale vremii lor. Ne vom ocupa cu aceia dintre ei care ni s-au părut mai reprezentativi în problema ce ne interesează.

*

Sf.Grigorie din Nazianz a umblat mult printre străini din dorinţa de a se instrui. Şi cu toată admiraţia, care i-au inspirat o cunoştinţele şi priceperea paginilor, nu s-i simţit bine între ei

Felul lor do viață nu ora aoela pe oare mintea şi sufletul său il socoteau a fi cel mai bun. Traiul luxos şi plin de îmbuibări pe care-1 duceau ei, nu se putea compara cu viața dusă în sărăcie dar cinste de către creştini. Educația pe care a primit-o în casa părintească ca. şi de la cucernicii săi dascăli, i-au creat un stil de comportare pe care l-ar fi dorit îmbrățişat de toată lumea. -

In familia sa a putut cunoaşte două femei celebre a căror tel de a fi îi va sluji drept călăuză pînă la moarte: mama sa Nona şi sora sa Gorgonia. Cea dintîi "nu avea nimic cemun cu dorința de a se împodobi, lucru pe care-1 disprețuia ca şi frumusețea, noblețea şi bogăția". Cea de-a doua, căreia îi închină un întreg discurs, fără. a fi urîfă, nu dădea atenție prea mare exteriorului ei, nici nu cultiva acea cochetărie obişnuită femeii de pretutindeni şi de totdeauna. "Cea slăvită în această cuvîntare — zice Grigorie Teologul — era lipsită de podoabe şi eleganță, ea socotind frumusețe tocmai, această lipsa de podoabe". "Nu aurul lucrat cu artă pentru o înfrumusețare excesivă a împodobit-o pe Gorgonia, nu cosițele blonde strălucitoare cînd în întregime, cînd pe dedesubt, nu frizura în spirale a părului, nu ticluirile savante ale histrionilor care dezonorează un cap scump, nu pompa unei haine transparente şi care cade bine de jur împrejur, nu jocurile de raze ale. pietrelor prețioase şi grațiile care colorează atmosfera înconjurătoare şi luminează formele lucrurilor, nu arta pictorilor şi prestidigitațiile, nu frumusețea ieftină şi coaforul inferior care lucrează împotriva creațiunii, care ascunde făptura lui Dumnezeu sub culori înşelătoare, care sub pretextul cinstirii te umple de ruşine şi care înfățişează chipul divin ca pe un idol de prostituție cehilor pofticioşi, pentru ca frumusețea mincinoasă să fure icoana firească păstrată lui Dumnezeu şi vieții viitoare". Nu aşa era Gorgonia care făcea o minunată excepție în vremea şi în mediul ei. "Ea .cunoştea multele şi feluritele podoabe externe ale femeilor, dar nici unele mai prețioase decît caracterul şi strălucirea ei interioară. O singură roşeață îi plăcea: aceea a pudearei: o singură albeață: aceea a cumpătării. Suleme-neala, dresurile, tablele vii şi eleganța curgătoare le lăsa pe seama 1(meilcr din teatru, de la răspîntii şi pe seama tuturor acelora de care pe drept cuvînt se cuvine să roşeşti".

Unor asemenea.femei de elită, Grigorie le va opune mereu pe celelalte — prea iubitoare de podoabe şi eleganță, şi fie că erau păgîne cri chiar creştine, le va critica ori de cîte ori va avea prilejul. De la el ne-a rămas un poem de 334 versuri intitulat semnificativ "împotriva femeilor care se împodobesc" din care merită să citäm cîteva părți.

"Femeilor — zice el — încetați de a mai ridica deasupra capetelor voastre, ca nişte turnuri, aceste edificii de păr împrumutat şi de a pleca galeş gîturile voastre_ delicate spre a atrage privirile încetați de a mai spoi pe chipurile lui Dumnezeu picturi hidoase şi de a transforma în măşti fețele voastre.

"Femeii nu i se cuvine să apară înaintea oamenilor cu capul descoperit sau cu părul în aur bogat, sau cu el despletit şi pe umeri săltîndu-i ici şi colo, ca o bacantă ce sare dusă de vînturi uşoare. Nu e frumos ca prea sus să purtați buclele voastre asemenea înaltelor coifuri, lucind pentru oameni, de la distanță, ca nişte faruri strălucitoare...

"Dacă natura v-a dăruit frumusețe n-o ascunderi sub spoială, ci păstrați-o doar pentru soții voştri, fără ă arunca altora priviri cochete; căci inima urmează ochilor vinovați. Iar dacă frumusețea nu v-a fost dăruită, evitați o a doua urîțenie, aceea a frumuseții artificiale care este lucru de mîini omeneşti. Această frumusețe pe care o fabrică pămîntul, este aceea de pe urma căreia desfrînatele încearcă să cîştige cîțiva bani; o frumusețe care atunci cînd fața este ştearsă, cade şi ea la pămînt; o frumusețe care nu se poate împotrivi rîsului, cînd veselia îmboboceşte obrazul şi care se topeşte in pîrîiaşe umede deodată cu lacrimile ori sudoarea care-1 scaldă. Astfel obrazul care înainte era atît de minunat, în urma rîsului cu lacrimi capătă pe dată două culori deosebite, rămînînd negru şi zbîrcit acolo de unde s-a şters fardul, iar unde s-a păstrat încă, alb ca marmura. . .

"Pentru femeile bine crescute nu aurul încrustat cu pietre prețioase şi izbind cehii cu strălucirea sa, este acela care are preț. Nici colierul ce coboară pe piept, nici scumpele perle atîrnînd" de ureche pînă ce-o apleacă cu greutatea lor. Podoabele lor nu sînt aceste ambițioase găteli ale capului, aceste haine broşate, aceste țesături fine şi delicate, acest fard primejdios obrazului. Tot astfel nici aceste buze rumenite, aceste pleoape şi sprîncene pictate, sub care ochii joacă ne-ncetat. Nu este de asemenea nici vecea dezmier-dătoare care ademeneşte urechea. Nu

sînt nici mîinile şi picioarele bine strînse în panglici şi încălţăminte de aur, de pe urma cărora decurge mîndria pentru o mărire josriică. Nu sînt nici bine mirositoarele esenţe cu care se parfumează trupul şi capul. . .

"Lasă toate aceste deşertăciuni: nu există decît o singură frumuseţe care se potriveşte obrazului femeilor, reşeaţa, fiică a modestiei; dacă doreşti o alta, *bine fie şi aşa: arată-ţi frumuseţea prin acea paloare care o dau ostenelile creştineşti, rugăciunile şi lacrimile, paloarea ce încolţeşte din privegheri..."*

Pentru Sfîntul Grigorie veşmintele nu sînt nicidecum o po doabă; de asemenea nici cosmeticele care se potrivesc mai bine zidurilor decît feţelor femeilor cinstite. Acestea ar face mai bine *să şi gătească* capul acoperindu-*l,* sprincenele să şi le coboare iar cu ochii să nu privească decît cu repeziciune şi cumpătare, decît să încerce să creeze şi ele, ascunzînd prin diferite culori puse pe obraz, chipul cu care le-a înzestrat Supremul Creator. Altcum ele nu se fac pe ele însele decît nişte "zontes pinakes" — tablouri vii, •cum atît de expresiv le caracterizează teologul din Nazianz.

întocmai predecesorilor săi, Sfîntul Grigorie "se scandalizează de minciuna, dezordinea şi urîţenia care sînt inerente împodobirii şi mai ales fardării. Un sentiment însă mai profund conferă gîndirii sale vehemenţă şi originalitate: împodobirea, păcat şi simbol al păcatului în acelaşi timp, echivalează cu uitarea lui Dumnezeu, desfiinţarea în noi a Chipului lui Dumnezeu."

Sfîntul Vasile cel Mare, prea bunul prieten al lui Grigorie," este şi el de părere că "a te îngriji prea mult de păr şi de-veşminte/ în afară de ceea ce este de neapărată nevoie, este— precum a zis şi Diogene — un lucru vrednic de cei nenorociţi sau vinovaţi. A fi şi a te numi om în rînd cu moda nouă, socotesc că este un lucru tot atît de ruşinos ca şi atunci cînd eşti un desfrînat sau făptuieşti un adulter. Dacă stăm şi judecăm, ce deosebire este pentru cineva cu bun simţ, dacă îmbracă o haină scumpă sau alta de puţin preţ, cită vreme şi una şi alta în aceeaşi măsură îl apără de frig'sau căldură ?. . . Pentru un cm care cu adevărat este vrednic de acest nume, nu este mai puţină ruşine de a da prea multă îngrijire sau podoabă trupului decît a se lăsa tîrît în chip josnic spre orice altă patimă".

Obişnuit cu austeritatea pe care şi-a impus-o devenind monah, Vasile nu poate concepe luxul în îmbrăcăminte. Hainele au un singur scop, acela de a acoperi trupul. Aşa stînd lucrurile, zice el, "noi avem trebuinţă numai de îmbrăcăminte, nu şi de varietatea şi împodobirea ce se nasc din ea spre a cădea în vanitatea cea interzisă ... Căci acestea s-au introdus în viaţă mai tîrziu prin artele cele nefolositoare şi deşarte. Este cunoscută îmbrăcămintea care a fost întrebuinţată întîi şi pe care Dumnezeu însuşi a dat-o celor ce aveau trebuinţă de ea. "Căci Dumnezeu le făcea lor, spune Scriptura, veşminte de piele" (Facerea 3, 2). Pentru acoperirea ruşinii ajunge întrebuinţarea acestui fel de veşminte. Dar fiindcă se mai alătură şi un alt scop, adică de a ne încălzi prin haine, întrebuinţarea lor trebuie să aibă amîndouă scopurile, anume atît de a acoperi ruşinea, cît şi de a ne fi scut în contra influenţei stricăcioase a aerului. însă deoarece şi dintre haine unele sînt folositoare mai mult, altele mai puţin, trebuie să preferăm pe acelea care se pot acomoda la mai multe feluri de întrebuinţări, aşa ca nici sărăcia să nu fie jignită, nici noi să nu avem alt port, pentru ieşirea în public, altul pentru întrebuinţarea casnică, şi iarăşi alte veşminte de zi şi altele de noapte

Dacă aceasta e atitudinea pe care trebuie s-o aibă femeile-creştine faţă de îmbrăcăminte, e de la sine înţeles că nici împodobirea prin alte mijloace decît hainele decente nu poate fi îngăduită. La ce ar folosi pietrele preţioase şi diamantele de toţ felul ? "Care om mîndru de frumuseţea şi podoabele sale şi-a putut prelungi viaţa cu o zi", se întreabă marele Părinte? Cîte alte rele nu decurg însă din dorinţa de înfrumuseţare prin metode artificiale? !

Şi pentru că sînt femei care singure numai cu greu se abţin de la o pornire care le este atît de dragă, arhiepiscopul Cezareii se adresează bărbaţilor şi-i face atenţi asupra neajunsurilor ce le vor avea de suferit de pe urma unor soţii cărora,nu vor şti să le frîneze dorinţa de împodobire: ". . .Dacă vei fi avînd o soţie iubitoare de bogăţii, spune el, atunci patima este înaoită: aceasta aprinde şi moliciunea, măreşte şi dorinţa după plăceri, îmboldeşte şi poftele rafinate; ea născoceşte anumite pietre: mărgăritare, sma-ragde, ametiste şi pe deasupra aur; aurul îl lucrează şi

parte îl țese, mărind boala prin tot felul de pcdoabe lipsite de gust. Preocuparea pentru astfel de lucruri nu e ceva trecător, ci aceste griji ocupă nopțile şi zilele. Sînt nenumărați linguşitorii care alimentează poftele acestor femei, aducînd cu ei pictori, lucrători în aur, parfu-mori, țesători, brcdatori, Nici o clipă de răsuflare nu dă bărbatului o asemenea femeie prin poruncile ei interminabile. Nici o bogăție — de ar fi să curgă chiar din fluvii — nu e îndestulătoare pentru poftele femeieşti. Ele cer parfumuri barbare, exotice — ca pe untdelemnul din piață, flori marine şi scoici mici numeroase ca firele din lîna oilor. Aurul garnisind pietre' foarte prețioase, parte le împodobeşte fruntea, parte gîtul; aur şi pe cingători şi tot aur — sub formă de brățări — la mîini şi îa picioare. Eemeile cărora le place aurul, se bucură să fie legate cu brățări, numai să fie aur acela care le leagă. Cînd se va îngriji de suflet acela care slujeşte poftelor femeieşti? După cum furtunile şi uraganele scufundă corăbiile putrede, tot aşa şi apucăturile rele ale femeilor prăpădesc sufletele rele ale soților..."

Pe lîngă toate acestea, o femeie luxos îmbrăcată şi împodobită cu lucruri prețioase, săvîrşeşte un mare păcat față de cei lipsiți întrucît, "prin comparație, o astfel de femeie jigneşte totdeauna pe cel sărac".

Isidor Pelusiotul nu e mai puțin hotărât în combaterea luxului feminin. El vede într-acesta, ca şi în cochetărie, gazul care se arunca peste focul deja aprins al patimilor. De aceea femeia înțeleaptă şi pătrunsă de învățătura Evangheliei, va înlătura orice podoabe cum şi toată deşartă dorință de a ațița pornirile păcătoase din -sufletul ei şi al semenilor. în acest sens scriitorul creştin obişnuia să povestească următoarea întimplare foarte instructivă: se spune că o fecioară minunat de frumoasă, dar în acelaşi timp şi înțeleaptă, era iubită cu patimă de către un tînăr. Acesta întrebuința toate meşteşugurile, fără a se da înapoi de la viclenii, spre a-şi împlini pofta dobitocească cu acea fecioară. Aflînd ea cit de mult pătimeşte acel tînăr de dorul ei, a găsit chipul cum să scape curată şi totodată să potolească şi văpaia dragostei de care se topea inima celui care o dorea. Şi care a fost chipul? Şi-a ras părul de pe cap, iar fața şi-a mînjit-o cu apă amestecată cu cenuşă. După aceasta, chemînd pe tînăr să vie la ea, i-a zis: Ticălosule, această urîț-mie iubeşti? Iar el văzînd-o astfel sluțită şi vrednică de jale, s-a îngre-țoşat. în felul acesta şi-a venit în fire, trezindu-se din beția dragostei.

Conduşi de atari sentimente şi avînd înainte astfel de pilde, creştinii erau îndemnați să înțeleagă că "frumusețea sufletului pe care o dau virtuțile este lucrul cel mai dorit pentru conviețuitorii în căsnicie şi, totodată, medicamentul bunei înțelegeri".

Idei asemănătoare găsim şi la Asterie al Amasiei care, într-o omilie despre bogatul nemilostiv şi săracul Lazăr critică străduința oamenilor de a se împodobi şi-i îndeamnă să revină la simplitatea şi decența propovăduită de religia creştină. El nu vorbeşte exclusiv despre femei, e adevărat, dar cuvintele predicii sale le vizează pe ele în primul rînd.

"Dumnezeu a creat oaia, zice el, cu piele plină de lînă şi cu fire îmbelşugate. Ia oaia, tunde-o, dă lîna la țesătorie şi fă-ți din ea manta şi haină, ca să poți să eviți asprimea iernii şi vătămarea razelor arzătoare ale verii. Dăr dacă ai nevoie în timpul verii de o îmbrăcăminte mai uşoară, ți-a dat Dumnezeu inul ca să-1 foloseşti după bunul plac; ți-i foarte uşor să faci din el o haină demnă la înfățişare, care prin uşurătatea ei te şi îmbracă, dar în aCelaşi timp, te şi răcoreşti. Bucurîndu-te de aceste daruri, dă mulțumire Ziditorului, nu numai pentru că ne-a creat, dar şi psntru că s-a îngrijit de siguranța vieții noastre. Dar dacă vei lăsa la o parte oaia şi lîna şi pe toate cele necesare pregătite de Creatorul tuturora, îndepărtîndu-te de ele prin născociri zadarnice şi prin pofte uşuratice şi vei căuta visonul şi vei aduna firele viermilor din Persia, atunci îți vei țese pînză de păianjen. Mai mult; dacă te vei duce apoi la vopsitori şi vei plăti prețuri mari spre a-ți pescui din mare scoica cu sîngele căreia să-ți vopsească stofa, apoi atunci săvîrşeşti o faptă vrednică de un om ce dă o întrebuințare falsă averii sale, de un om ce nu ştie unde să-şi verse prisosul bogăției sale. . .

"Alții. . . merg în săvîrşirea viciului încă şi mai departe; nu se opresc la hotarele nebuniei despre care am vorbit mai sus; dimpotrivă, născocesc o stofă zadarnică şi nefolositoare; prin combinarea alesăturii şi bătăturii, țes stofe ce imită pictura, avînd desenate pe ele chipurile tuturor animalelor. Din astfel de stofe îşi fac lor, femeilor şi copiilor lor, haine înflorite şi împestrițate cu

nenumărate figuri. Se joacă prin urmare şi nu lucrează ceva serios. Ajutaţi de o bogăţie nemăsurată fac abuz de viaţă, nu uz (I Corin-teni 7, 31), se împotrivesc legiuirilor lui Pavel şi duc luptă împotriva cuvintelor insuflate de Dumnezeu, nu prin scris ci prin fapte. Ceea ce Pavel a interzis prin cuvînt (I Timotei 2,9—10), aceia aceştia o ţin şi o afirmă prin fapte. Cînd se arată pe stradă îmbrăcaţi cu astfel de haine, par celor cu care se întîlnesc ca nişte ziduri pictate. Chiar şi copii se strîng împrejurul lor, zîmbesc unii altora, arătînd cu degetul figurile ţesute pe haine: merg după ei şi nu pleacă de lîngă ei decît după multă vreme. Pe hainele lor se văd lei şi pantere; urşi, tauri şi cîini; munţi şi stînci şi vînători; cu un cuvînt toată arta picturii care imită natura. în adevăr trebuiau să împodobească nu numai zidurile lor şi casele, ci şi tunicile şi hainele!

"Bcgaţii mai evlâvioşi, bărbaţi şi femei, aleg scene din istoria Noului Testament şi le dau ţesătorilor; aleg chiar pe Domnul nostru Hristcs împreună cu toţi ucenicii şi minunile Lui aşa cum ni le relatează Evanghelia. Vei vedea ţesute pe hainele lor: nunta din Cară Galileii şi vasele în care a fost prefăcută apa în vin; pe paraliticul care-şi duce patul pe umeri; pe orbul vindecat cu tină; pe fe meia cu scurgere de sînge care s-a atins de poalele hainei Domnului; pe femeia păcătoasă care a căzut la picioarele lui Iisus; pe Lazăr care s-a întors din mormînt la viaţă. Cînd fac aceste lucruri sccotesc că săvîrşesc acte de pietate, căci îmbracă haine ce sînt pe placul lui Dumnezeu. Dacă ar primi sfatul i-aş sfătui să vîndă hainele acelea şi să cinstească icoanele vii ale lui Dumnezeu. . ." .

Orientul a fost fără îndoială izvorul de unde s-a alimentat veacuri de-a rindul moda europeană şi tot el furnizorul celor mai excentrice metcde de înfrumuseţare şi împodobire. Părinţii Bise-' ricii din această parte a lumii au trebuit de aceea să fie mereu gata să cenzureze excesele în care ar fi căzut femeile creştine imitînd pe cele păgme, arătîndu-le totodată calea adevărată pe care trebuiau-să meargă spre a dobîndi viaţa de veci. Ispita era mare, mirajul frumuseţii de nestăvilit. Grigorie din Nazianz, Vasile cel Mare, Isidor Pelusiotul, Asterie al Amasiei şi mulţi alţii pe oare nu i-am mai numit, au depus strădanii lăudabile în acest sens cri ticînd orice abatere de la legea bunei cuviinţe. rWă atunci insă glasul lor suna în pustiu. Un ultim efort va depune SI. Ioan lin sostom, a cărui operă predicatorială abundă in sfaturi adresate femeilor care, uitînd porunca Apostolului se îngrijeau mai mult de podoaba cea din afară, ca "împletirea părului, punerea podoabelor de aur sau îmbrăcarea hainelor scumpe", decît de podoaba nepieritoare a sufletului. De aceea l-am lăsat la urmă consacrîndu-i un capitol special.

"în secolul al IV-lea d.Hr., — pe vremea Sf. Ioan Gură de Aur — moravurile celor avuţi erau adesea încă cele ale paginilor, aşa cum au predominat ele în timpul Imperiului. Luxul era la fel de exagerat. Creştinismul a reformat moravurile unui mare număr de familii pioase; n-a putut insă realiza o reformă totală a moravurilor publice". Antiohia exemplifică mai bine ca orice adevărul acestei afirmaţii.

Nici im oraş al Orientului, in afară de Alexandria, nu cuprindea intre zidurile sale o populaţie atît de pestriţă. Decăderea atinsese aici limita. Toate rasele şi categoriile de oameni au fost aduse la acelaşi scăzut nivel. Murdăria morală a diferitelor oraşe orientale, dominate de spiritul de intrigă şi aruncate-in braţele josnicilor combinaţii, poate să ne dea în mica măsură o'idee despre starea de corupţie la care a ajuns Antiohia.

Acest focar de putrefacţie morală era o nemaiauzită adunătură de scamatori, şarlatani, bufoni, magicieni, taumaturgi, vrăjitori, preoţi, înşelători. Un Oraş de curse, jocuri, dansuri, procesiuni, sărbători, bacanale. Un lux neinfrinat, nebuniile Orientului, orgiile,-superstiţiile cele mai nesănătoase, fanatismul, toate puteau fi întil-nite aici.

Marele corso care traversa oraşul era ca şi un teatru unde se perindau zilnic valurile unei populaţii josnice, uşuratice, schimbătoare, răsunătoare, cîteodată inteligentă şi religioasă, preocupata de cmtece, parodii, glume şi obrăznicii de tot felul.

In această cetate îi fu dat să-şi înceapă activitatea duhovnicească unul dintre cei mai vestiţi episcopi ai creştinătăţii şi cel mai mare predicator al epocii patristice, Ioan Gură de Aur. în faţa situaţiei cu care a fost confruntat aici, pe care de altfel o va intîlni pretutindeni unde va mai colinda, şi mai ales la Constanti-nopol, Sfîntul Ioan îşi va ridica glasul său de îndreptăţită protestare. Nu putea rămîne insensibil în faţa unui atare spectacol de degradare umană. Ceea ce l-

a impresionat mai mult a fost promiscuitatea în care a fost tirită femeia. Şi aceasta pentru ca "în concepția lui ca şi a tuturor propovăduitorilor Bisericii, femeia reprezenta ființa cea mai capabilă de devotament şi virtute, dar în acelaşi timp, cea mai accesibilă corupțiilor şt slăbiciunii. Hrisostom n-a încetat să aducă cele mai mari laude temeri pentru caritatea de care este în stare, cum şi să cri,tice cu cea mai mare amărăciune viciile la care . se poate cobori.

Adînc cunoscător al sufletului omenesc, Sfîntul Ioan Gură de Aur voieşte să curme răul de la rădăcină. El constată că "sexul femeesc este iubitor de podoabe, şi tocmai într-aceasta constă defectul lui cel mare". Mobilul unei asemenea înclinații este dorința de a place, de a încînta privirea. De aici scornirea unor nesfîrşite metode de ademenire: "farmecul mişcărilor, mersul îngrijit, murmurul plăcut al vocii, încondeierea ochilor, sulemenirea obrajilor, gătirea părului unduios, cîrmirea buclelor, strălucirea veşmintelor, felurimea giuvaerurilor de aur, sclipirea pietrelor prețioase, mirosul parfumurilor şi toate cele cu care se îngrijeşte pentru împodobirea sa sexul femeesc", haina care "strînge ca într-un corset cu multă exactitate pieptul forțîndu-1 aproape să nu se mai poată, umfla şi dezumfla", purtarea de inele, atîrnarea la gît a diferitelor amulete, în special "monedele de aramă ale lui Alexandru cel Mare care se puneau la cap ca şi la picioare", aurării, mărgăritare, haine scumpe, . . . sulimanurile de uns fața, vopsirea pe sub gene,, călcă-tura şi păşirea alene, vocea dezmierdată, ochiul umed şi plin de toată pofta, ridicarea voalului cu cochetărie sau a hainei pe deasupra, cingătcarea curioasă foarte, ghete strimte, etc. ... în dorința. Ier de înfrumusețare femeile au ajuns atît de departe încît doreau ca tot ceea ce posedau să fie de aur: părul, buzele, sprîncenele... Nu ştim dacă contemporanele Sf. Ioan vor fi ajuns să-şi realizeze acest .gind nebun, dar se spune că, mult mai tîrziu, la nunta lui Teodosie Zigcmala cu Irina Moshu, care s-a celebrat la. Constanti-nopol în anul 1578, mireasa purta pe cap o perucă din bucle de fire subțiri foarte măiestru lucrate din aur veritabil.

Ce sint în sinea lor aceste podoabe şi ce reprezintă ele, se întreabă Sf. Ioan Hrisostom? Să luăm spre pildă hainele. "Ele nu sînt decît nişte biete "lucruri" pe care dacă se vor pune cîteva molii, iată că te-au lipsit de orice mulțumire. Ai văzut cît de nesigur lucru este slava vieții prezente? Te mîndreşti cu nişte lucruri pe care viermii le nasc şi tot ei le nimicesc — căci se spune că ar fi nişte viermi, insecte din India, care pregătesc firele de mătase". Si pe lîngă acestea, continuă Sfîntul Părinte "nu ştiți la cîte rele şi la cîte pericole se expun oamenii care pleacă să caute departe aceste ornamente de prisos. Trebuiesc construite corăbii, închiriați vîslaşi, găsit un pilet şi lucrători pentru a întinde sau pentru a strînge pîrzele la timp. Toți aceşti oameni renunță la țara lor, ori lasă femeile, copiii, îşi expun viața lor străbătînd mările, trafi-cînd cu pcpcarele barbare; şi toate acestea în ce scop? Pentru a cumpăra fire de mătase şi a le potrivi la încălțămintea vnasli.i, la o bucată de piele? O, culme a nebuniei"!

La fel stau luciurile EU auiul şi cu celelalte metale ori pietre prețioase. Mîinile (cnaşilf r, a T.amenilor săraci şi a robilor, sint cele pare le extrag clin pămînt, ca apoi din ele să se Iacă podoabe şi ornamente.

lată dar cum rodul atîtor lacrimi şi suferințe, devine obiect de lux şi de desfrîu. E o nedreptate strigătoare la cer!

Şi pe deasupra tuturor acestora, ce deosebire va mai fi între o femeie cinstită, sau care se pretinde a fi astfel, şi între o uşura-tecă daca ambele se împodobesc la fel, ba poate mai bine şi mai frumos cea uşuratecă ? !

Ca şi Tertulian ori Ciprian, Sf. Ioan consideră împodobirea drept un mare păcat, deoarece femeia care o pune în practică nu face altceva decît nesocotește "facerea mîinilor" Creatorului. în-seamnă că respectiva femeie voieşte să corecteze, ea însăşi, nefiind decît o biată făptură, opera Tatălui Ceresc.

Cele ce s-au spus pînă acum despre lux şi podoabe, se refereau la femei în genere. Hrisostom merge însă cu critica sa mai departe şi analizează situația celor care măritate fiind, aleargă încă după frumusețea deşartă. El pleacă de la principiul că o soție trebuie să placă soțului ei, nu altora, căci dacă place altora, nu mai poate plăcea soțului ei. Şi atunci, precizează Hrisostom, "dacă este nevoie a face ceva spre a place bărbatului tău, trebuie să-ți împodobeşti sufletul, iar nu corpul. Căci niciodată nu o vor face pe femeie demnă de iubit şi dorită aureturile

cu care este împodobită, pe cît o vor face înțelepciunea şi bunăvoința față de soț, precum şi dorința nestrămutată pînă la moarte, de a duce viața împreună; fiindcă acestea îmblînzesc cîştigîndu-î cît mai degrabă pentru totdeauna pe bărbați. Şi în adevăr, acea înfrumusețare este vătămătoare pentru bărbat împuținîndu-i peste măsură banii prin cheltuieli nemăsurate şi produeîndu-i şi o mare grijă; pe cînd cele spuse mai sus vor lega şi mai mult pe bărbat de femeie, fiindcă bunăvoința şi prietenia precum şi dragostea fierbinte nu procură grijă nici nu dau naştere la risipă de bani, ci dimpotrivă. Apoi, cînd acea înfrumusețare devine dezgustătoare prin obişnuință, înfrumusețarea sufletului din contră înfloreşte în fiecare zi şi aprinde o şi mai mare flacără a dragostei. Astfel încît, dacă vrei să placi bărbatului tău, împodobeşte-ți sufletul cu înțelepciune, cu evlavie şi cu sirnțămîntul căsniciei celei adevărate; căci aceste podoabe pe de-o parte atrag mai mult, iar pe de alta nu încetează niciodată. Nici bătrinețea nu distruge această podoaba, nici boala nu o face să piară. . .Şi pe cînd acea înfrumusețare presupune şi corupție într-însa, aprinzind şi gelozia, aceasta dimpotrivă este lipsită de'orice patimă şi deşertăciune. . . Căci observați şi vă veți convinge că şi dacă priveşti pe această femeie care, după aparență este cea mai frumoasă, nu Se poate bucura şi mîngîia pe deplin în sufletul său cineva care este îndurerat, deoarece^ acel ce este vorba să fie mîngîiat pe deplin în suflet, are nevoie de o bucurie şi înveselire reale. Dacă însă pentru înfrumusețarea corpului femeii sînt îngrămădite tot felul de podoabe şi dacă deci în casă este o veşnică nelinişte, nu poate exista niciodată o mulțumire deplină pentru cel ce locuieşte cu o astfel de. femeie. Aşadar dacă vrem să plăcem bărbaților noştri, trebuie să-i punem în situația de a simți plăcere cu noi; iar în această situație îi vom pune dacă vom fugi de înfrumusețarea şi împodobirea corpului. Căci în adevăr toate acestea se pare că produc o oarecare bucurie în acel timp din preajma nunții; mai târziu însă, această bucurie ' dispare odată cu timpul. Căci dacă cerul care este aşa de frumos şi soarele atît de strălucitor încît cu el nu se poate compara nici un alt corp şi socoti egal, nu le putem admira întotdeauna în mod egal pentru că sîntem obişnuiți cu ele, cum oare vom admira un corp împodobit cu podoabe de preț după ce ne-am obişnuit cu el? Vrei prin urmare să pari mai frumoasă şi distinsă ? Mulțumeşte-te cu plăsmuirea dată de Creatorul omenirii! De ce adaugi aureturile şi podoabele întocmai ca şi cum ai vrea să repari şi să împlineşti tu ceea ce a creat Dumnezeu?.. . Cînd te vei împodobi mai bine, o femeie, să şti că atunci vei deveni mai dezgustătoare chiar decît una goală".

Dacă luxul acesta ce decădea în viciu putea trece oarecum neobservat pe stradă, în saloane, la teatru, etc. . . el nu putea fi însă tolerat in biserică. Pentru a apăra demnitatea sfîntului lăcaş, marele chiriarh a luptat cu o vigoare fără de egal. "Ce spui, zicea el într-o predică? Te apropii să te rogi lui Dumnezeu, şi te înfăşori cu aurării şi împletituri şi cârlionți în păr? Nu cumva ai venit poate să joci? Sau poate să iei parte la vreo nuntă, ori poate la vreun praznic? Acolo îşi au loc aurările, împletiturile şi cîrlionții, acolo luxul, iar aici nu este trebuință de nimic din acestea. Ai venit ca să te rogi lui Dumnezeu pentru păcate, să-L rogi pentru acelea cu care L-ai mîniat, să-I ceri iertare, să-L faci să se îndure spre tine. Apoi atunci de ce te împopoțonezi ? Momițăriile acestea nu sînt ale unei femei ce se roagă. Cum vei putea ofta, cum vei putea plînge, cum te vei putea ruga cu stăruință, fiind împopoțonată cu astfel de momițării? De vei plînge. lacrimile tale vor provoca rîsul celor ce te văd, fiindcă aceea care lăcrimează nu trebuie să fie împopoțonată cu aurării. Este o adevărată scenă teatrală şi ipocrizie, ca fiind din acelaşi cuget, de unde ambiția ta a zămislit acel lux de pe tine, să verşi lacrimi. Aruncă la o parte acea ipocrizie, fiindcă Dumnezeu nu se amăgeşte! Asemenea păpuşerii sînt ale mimilor şi ale celor din orchestră, ale celor de pe scena teatrului" unei femei cu rînduială însă, nu se potrivesc".

Ne-am ocupat pînă aici de critica luxului feminin, aşa cum apare, el în ochii Sfîntului Ioan dură de Aur, Ar mai trebui să ară tăm acum că, spre deosebire de ceilalți Sfinți Părinți care au tratat această problemă, el oferă şi remedii în stare să ridice femeia din mocirla în care au aruncat-o atîtea veacuri de păgînătate, remedii care vor rămîne pentru de-a pururi valabile.

Omenirea are nevoie de femei, de mame, de talia Antuzei, Nonei, Macrinei, etc.... Pentru a se ajunge aici însă, de mică, fata trebuie să primească o educație îngrijită. Fetele spre deosebire de băieți, sînt mai uşuratice şi ştăpînite de dorința de a se împodobi. "Mamelor, cuvîntează Hrisostom, îngrijiți-vă mai ales de fetele voastre căci este uşoară pentru voi o astfel de îngrijire;

luați seama bine ca să se deprindă să stea în casă, iar mai cu seamă, învățați-le a fi evlavioase, demne, a disprețui averile, a fi simple şi fără pretenții în îmbrăcăminte". Mamele să-şi crească fiicele lor aşa cum şi le creşteau cele de demult, aşa cum.a fost crescută Re-beca. Acestea nu le creşteau împodobindu-le cu aurării, ci le împodobeau cu curățenia sufletească şi cuvioşia; nu le obişnuiau cu o viață molatecă făcîndu-le neîncetat băi, ungîndu-le cu fel şi fel de miruri şi parfumuri, ci le dădeau o creştere aspră, le obişnuiau să lucreze şi să se servească singure. De aceea la fetele de altă dată "farmecul trupului era atît de înfloritor şi adevărat, pentru că era cel natural şi nu cel meşteşugit şi făcut cu mîna. Pentru aceea se bucurau de multă sănătate şi erau foarte frumoase. Nici o boală nu le tulbura corpul, iar bicisnicia era alungată din trupul lor".

Nencrccirea constă însă, observă Sf. Ioan Hrisostom, tocmai m faptul că părinții nu ştiu cum să-şi crească fetele. în loc să le dea o bună educație, ei le învață să se împodobească, să se îmbrace cu haine frumoase şi aurării, le atîrnă la urechi cercei, le lasă chică la spate, încît de la început le deprind cu o experiență de care, prin natură, nu ar fi avut cunoştință. Şi astfel ce pot deveni fetele care îşi petrec timpul în saloane şi la umbră-, care se culcă pe aşternuturi moi şi delicate, care toată ziua nu au altă treabă decît să se înfrumusețeze, să se îmbrace cu haine aurite şi să se bucure de cea mai mare dezmierdare, care nici măcar pe ele nu se servesc, ci au mai multe servitoare ce le ştau în față, care se ocupă mereu cu trandafirii şi cu celelalte flori mirositoare etc. . . Ce pot deveni ele după un astfel de tratament?

Obligația de a îndepărta pe femei de la lux şi împodobire nu revine însă numai părinților. Un rol tot atît de mare ca şi aceştia îl au băibații, soții. "învaț-o pe soție, spunea Sf. Ioan, să filosofeze, povățuieşte-o ca să nu aibă niciodată aurării atîrnate pe umeri şi lîngă obraji Sau împrejurul grumazului, nici spînzurate în salon, şi nici haine aurite şi prețioase". Bărbatul are chiar datoria să îndrepte moravurile soției sale, atunci cînd s-a întîmplat ca ea să cadă: Doar Dumnezeu a poruncit bărbaților ca să sufere toate defectele femeilor, numai să nu fie desfrinată, zice, iar celelalte defecte suferiți-le. Chiar de-ar fi femeie bețivă, sau rea de gură, sau pizmaşă, sau luxoasă şi prin luxul ei îți cheltuieşte averea ta, tu formeaz-o, căci de aceea eşti capul ei'.

Răspunderea soțului este deci mare. De cele mai multe ori însă cînd femeia alunecă, vina nu o poartă atît de mult ea cît el, căci n-a ştiut s-o abată de la rău. "Eu nu cred atît de vinovată pe femeia care se împodobeşte cu sculele ei cele aurite, spunea marele predicator, pe cît creel de vinovat pe bărbatul care se împodobeşte cu lucruri femeieşti; nici nu condamn atît pe' femeia care se gîndeşte numai la colanul ei cel aurit, pe cît condamn pe bărbatul care se gîndeşte cum să-şi îmbrace femeia cu haine aurite. Astfel că şi în această privință, voi bărbaților sînteți cei care puneți seînteia şi tot voi cei care aprindeți focul. De altfel nici nu e atît de mare păcat pentru femei, pe cît e pentru bărbați. Tu ai fost orrnduit de Dumnezeu ca să elirijezi şi să administrezi pe femeie. Peste tot locul tu pretinzi a avea întîietate. Deci arată şi în.aceasta că nu aprobi luxul dorit de ea. Femeii mai ales i se poate trece cu vederea că se împodobeşte, nu însă bărbatului. Şi cînd însuți tu nu eviți răul, cum oare îl va evita ea" ?

Poziția adoptată ele Sf. Ioan Hrisostom, trebuie să constatăm, este cea mai dreaptă, bazată fiind pe o adincă cunoaştere a sufletului omenesc. în aceasta constă de altfel şi valoarea dîrzei sale opoziții pe care a făcut-o din ce în ce mai exageratului lux al femeilor creştine din vremea sa

Ca femeie, fecioară, copilă, am umblat cu părul capului scos afară de sub învelitoare ... şi cu capul gol? (d)

d) *Adevăratele creştine Umblă acoperite pe cap după pilda Maicii Donmului şi a sfintelor femei din Vechiul şi Noul Testament* Fe meile, fecioarele şi copilele sînt datoare să aibă învelitoare pe cap pentru îngeri şi a nu să împopoțona, nici a-şi sluți fața. „Fiecare femeie xugîndu-se sau proorocind cu capul des velit, îşi ruşinează capul ei, că tot una este ca şi cum ar fi rasă ; că ele nu se înveleşte femeia, să şi-1 tundă, iar de este lucru ruşinos femeii a se tunde ori a se rade, învelească-se... Pentru aceea femeia este datoare să aibă învelitoare pe cap pentru îngeri" (I Car. II,5-10*)*. „Po doaba voastră (femeilor şi fetelor) —strigă Sf. Ap. Petru || nu fie cea din afară a împletiturii părului şi a înlăşurăturii aurului, sau îmbrăcămintei hainelor; ci omul cel ascuns al

inimii in nestri-Căciunea duhului, blînd şi lun, care este de mult preţ, inamicii lui Dumnezeu Că odinioară aşa se impodobeau pe - sine si sfintele femei, care nădăjduiau în Dumnezeu, plecîndu-se bărbaţilor lor Precum Sarra asculta pe Avraam, chemîndu-1 pe acela domn, căreia, v-aţi făcut fiice, făcînd binele şi netemîndu[i]-vă de nici o frică" (1 Petru 3, *3—6).* „Femeile să se roagă îmbrăcate cuviincios —strigă Sf. Ap. Pavel —nu cu împletiturile părului, sau cu aur, sau cu mărgăritare, sau cu haine scumpe; ci precum se cuvine femeilor celor ce se făgăduiesc temerii de Dumnezeu cu fapte bune" (I Tim. 2, *9—10),*

Dracii locuiesc şi se joacă în părul femeilor şi fetelor care şi-1 lasă afară de sub învelitoarea capului —zice un dascăl al Bisericii Vechiului Testament. „Femeia împodobită este casa tuturor dracilor din iad" -—zic Sf. Ierarhi Ioan Hrisostom şi Ambrozie al Mediolanului.

Pe aceste umblărețe cu părul şcos afară de sub învelitoarea _ capului r sau din vreme în yreme şi descoperite, fără acoperământ, care-i un fel de cunună acoperitoare, le plînge proorocul, zicînd: „Găzut-a cununa de pe capul nostru! Vai nouă căci am păcătuit" (PI. Ier. 5, *16).*

„Spuneți capetelor încoronate: „Smeriți-vă şi şedeți mai jos, căci a căzut (a-ți lepădat) de pe capul vostru cununa slavei voastre" (Ier. 13, *16-22* .

Pentru a nu mai cădea în această necuviință,*vai, sau blestem, toată partea femeiască să-şi aibă capul acoperit în semn de supunere ; femeile mirence bărbaţilor lor legitimi; iar fecioarele şi călugărițele lui Hristos, Mirele ceresc. Sfintele Biserici în picturile lor curat ortodoxe ne arată pe Prea Sfînta Fecioară Măria, Pruncă de trei ani, la intrarea în Biserica Domnului, acoperită cuviincios pe cap şi peste tot corpul. Acesta-i adevăratul exemplu vrednic de urmat. Aşadar, toată partea femeiască, să-şi aibă capul acoperit, măcar pentru îngeri, cum sfătuieşte Apostolul (I Cor. 11, *10),* pentru a nu se arăta şi ele ruşinate şi fără de omenie, avîndu-şi capul gol. Precum acoperământul capului face partea femeiască a-şi ține capul plecat şi ochii sau privirile în jos cu bună cuviință după chipul cuviincios al Preacuratei Maicii Domnului, păstrînd în sine forma supunerii cuviincioase, aşa şi descoperirea capului cum şi lăsarea părului afară de sub învelitoare, arată: necuviință neomenie, ceva străin care îngrețoşează pe îngerii lui Dumnezeu care-i urmează şi păzesc pe credincioşi. „îngerii lor —zice Domnul — pururea văd aţa Tatălui Meu care este în ceruri" (Mt. 18, *10).* Neorînduiala mînie pe Dumnezeu asupra-le şi bucură pe draci. Clement Stromateul şi alți Sfinți Părinți, în „îngeri" înțeleg pe învățătorii sau luminătorii Bisericii din adunarea creştinilor. Pentru aceasta — zic unii din ei -—toată partea femeiască să-şi acopere capul său, spre a nu-i sminti pe aceştia spre poftă trupească.

Toată partea femeiască care crede şi viețuieşte creştineşte, acoperindu-şi cuviincios corpul, capul şi fața (în parte) scapă de multe păcate şi îşi agonisesc multe bunătăți.

1. Scapă de păcatul smintelilor, despre care zice Mîntuitorul: „Vai lumii pentru smintele, dar mai vai acelora prin care vine sminteala, că mai de folos le-ar fi a-şi lega o piatră de moară de grumaz şi să se înece în adîncul mării" (Mt. 18, 6-9).
2. Face un bine mare, nepunînd piedică creşterii Bisericii lui Dumnezeu.
3. îşi agonisesc lor cinste şi sporire în luminarea Sufletului.
4. îşi cîştigă cuviincioasa sfială şi smerita cugetare.
5. Mirencele căsătorite agonisesc bărbaţilor lor un nume bun şi cinste; iar fecioarele şi călugărițele bucură pe Mirele Ceresc, care-I capul tuturor binecredincioşilor.
6. Aduc bucurie şi cinste Sfinților îngeri păzitori ai lor.
7. Se salvează şi pe ele din focul poftelor trupeşti, care pîrjoleşte pe cele ce se poartă cu necuviință după felurite mode satanice şi după—chipul idolilor—draci ai paginilor (Ps. 105, *36—38;* 1 Cor. 10, *19—21).*

Prin cuvintele: „Femeia de poartă păr este slava ei, că părul i s-a dat ei în loc de învelitoare", arată partea ei, deosebirea de bărbații mireni, care după rînduială îşi tund perii capului lor (1 Cor. 11, *14)*; iar nu cum rău înțeleg unele a umbla cu capul descoperit, arătînd: neomenie,, obrăznicie şi îndărătnicie împotriva rînduielilor sfinte după care s-au purtat femeile sfinte âle Bisericii Vechiului şi Noului Testament, în frunte cu Maica Domnului şi pururea Fecioara Măria. Cum este necinste bărbaţilor mireni a purta.plete sau părul lung, aşa şi părții femeieşti este mare necinste a umbla cu capul descoperit ori tunsă.

Sfinţii Părinţi ai Sinodului Gangra anatematisesc pe cele care îşi tund perii capului, hotărînd: „Dacă vreuna din femei (ori fete) pentru nevoinţă şi-ar tunde perii capului pe care i-a dat Dumnezeu spre aducere aminte de supunere, ca una ce dezleagă porunca supu-nerii anatema fie" (Can. 17). împăratul Teodosie a legiuit să se izgonească din Biserică femeile şi fetele care îşi tund perii capului, şi arhiereii ce le-ar primi pe acelea să se caterisească de arhierie (Ist. Bis. Sozomen cart. VI, c. 16). Femeile care intră în monahism după o anumită rînduială bisericească, îşi tund perii capului; iar bărbaţii nu şi-1 mai tund, ca nazireii consacraţi lui Dumnezeu (Num. 6; Jud. 13, *5, 7—13, 14—16).* Dacă va zice careva: . ..femei lor li s-a dat părul capului de la fire în loc de învelitoare, pentru ce trebuie iarăşi a-şi înveli capul cu legătoarc sau cu altă împodo bire din afară? Atunci răspundem: „Aceasta o face (oala partea" femeiască, adică se înveleşte (acoperă), pe cap, pentru a mărturisi supunerea ce o au mirencele către bărbaţii lor; iar fecioarele, călugăriţele către Hristos, Mirele lor. Această supunere orînduită de sus, o arată ele cu firea prin perii capului, iar cu voia prin înveli-toarea cea pusă peste toţi perii capului". Unele nepricepute, care îşi lasă cîte o parte din perii capului deasupra frunţii trăgîndu-şi învelitoarea înapoi pe creştet, în vîrful capului, la tîmple ori la ceafă, mai mult ori mai puţin, arată necuviinţă mare ori mai mică, adică nu sînt supuse cu voia capului lor legiuit de sus. Dacă fetele şi femeile evreilor şl turcilor se purtau acoperite, cu cît mai mult trebuie a se acoperi cuviincios creştinele, cu cît credinţa noastră e mult mai superioară în toate credinţelor acelora, cum este omul faţă de umbra lui. Creştinele să se acopere cuviincios pe cap, ca să nu fie judecate de acelea în ziua cea mare, şi să nu se cufunde în osîndă veşnică, dedesuptul acelora pe veci. ; .

O femeie cu şerpii-draci în perii capului împodobit. într-o cetate creştinească era o femeie cu numele „Margareta", care iubea mult a se împodobi în dumineci şi în zilele sfinte. într-o zi de sărbătoare se pregătea să se ducă la o petrecere lumească, ştiţi D-voastră cum e obiceiul omenirii păcătoase... la joc. în acest scop, îşi luă toate hainele pentru gătit şi cutia cu dresuri pentru faţă şi se duse cu ele în faţa oglinzii pentru a se găti ca să fie frumoasă şi plăcută la lumea care o va vedea. în felul acesta şi-a pierdut cîtva timp din sfînta zi de sărbătoare: cu lăutul, cu pieptănatul, cu aranjatul părului, cu drotul, cu pudratul feţei, cu feştitul buzelor cu roşu, cu aşezatul cerceilor, mărgelelor, hainelor, inelelor, brăţărilor, etc.

După ce s-a văzut gătită aşa cum credea că ar fi mai pe placul lumii, se plimbă puţintel prin casă uitîndu-se pe lîngă sine să. vadă cît e de frumos îmbrăcată, cum îi stau cerceii, pieptenii, mărgelele, panglicele, salbele, etc... cînd îşi priveşte faţa în oglindă, ce credeţi că a văzut? Printre părul pieptănat, aranjat şi încreţit la modă, a văzut pe capul ei şi pe corp o sumedenie de drăcuşori ca în chip de şerpi, care umblau printre cosiţe, pe grumaz şi pe haine. Acei drăcuşori în chip de şerpi erau grozavi de,urîţi şi înspăi-mîntători la vedere. Din gura lor ieşeau scîntei, foc şi fum negru şi puturos. Atîta erau de răi, încît se mîncau unii pe alţii şi şuierau de te cuprindea groaza. La vederea aceea înfricoşată, biata femeie a scos un strigăt de spaimă, a dat înapoi şi a căzut pe spate leşinată de frică. Tocmai tîrziu, seara, cînd lumea se întorcea de la praznicul diavolului unde jucase, şi-a venit în fire şi biata femeie din leşin.

După ce s-a deşteptat, a cunoscut că împodobirea cu haine de lux, împopoţonarea cu zărzămurile satanicei trufii femeieşti, cu acele deşertăciuni idoleşti, schimonosirea fetei cu pudră, roşeală, cercei şi alte podoabe muiereşti, nu sînt plăcute lui Dumnezeu; ci numai dracilor... De aici înainte nu a mai cutezat să se mai împodobească aşa idoleşte, ci totdeauna umbla îmbrăcată simplu, îmbrobodită, acoperită cuviincios peste tot corpul după exemplul Maicii Domnului şi a sfintelor femei din Biserica Vechiului şi Noului Testament, învăţînd pe oricare voia s-o asculte să se păzească a se împodobi, că-i mare păcat.

Fiilor şi ficelor! Păziţi sfaturile bune ale Tată lui vostru— Dumnezeu — şi nu lepădaţi învăţătura înţeleaptă a mamei voastre Biserica—că acestea vă vor călăuzi ca o lumină prin întunericul lumii acesteia, izbăvindu-vă de multe primejdii şi din pierzare! (Prov. Sol. 6, *2* —27).

Am purtat inel în deget afară de ziua Logodnei şi cununiei?

e) *Adevăraţii creştini nu poartă inel în deget, decît numai în ziua logodnei şi cununiei lor.* Deşi mulţi creştini şi unii clerici, mai alipiţi de lumea deşartă şi de plăcerile pămînteşti poartă

inele în degete; totuşi, adevăraţii creştini nu poartă nici inele sau vere-ghetele de la logodnă şi cununie. Adevăraţii dreptcredincioşi şi luminaţii creştini, nu poartă acestea, dar nici nu pot suferi inele în degetele lor. Lumina lui Hristos care luminează tuturor, le arată acestora că purtarea inelelor este ceva nefolositor, urîcios, dezgustător spiritului creştinesc, semn de mîndrie, care păcat a surpat o parte din îngerii din cer, pe Adam şi Eva din rai, pe fariseul trufaş din Biserică de la rugăciune, etc. etc. „Şi de ce nu poartă adevăraţii creştini inele în degete?" întreabă unii creştini. Pentru că vor să meargă pe urmele Domnului nostru Iisus Hristos, ale Maicii Preacurate şi ale Sfinţilor. Pentru că vor cu orice preţ mîntuire şi nu osîndă.

Privind la Lrea Sfînta Fecioară Măria, pe care au logodit-o Arhiereul şi preoţii Templului Sfînt cu bătrînul octogenar Iosif, nu se află nicăieri scris că dînsa ar fi purtat inel în deget ca logodită. Sfîntul Apostol şi Evanghelist Luca, care a văzut-o în persoană pe Maica Domnului adeseori cu ochii săi şi a pictat icoana Prea Sfinţiei Sale pe care a dus-o la dînsa să o binecuvînteze, n-a pus nici un inel în degetul ei, deoarece ştia şi vedea bine că nu purtase niciodată şi nu purta nici un inel în deget. Inelul, semnul mindriei, r a avea nici un preţ înaintea smereniei pururea Fecioarei Măria, care între altele, lăudînd şi bucurîndu-se în Domnul Dumnezeu, adeverşte în faţa îngerului trimis la ea din ceruri, că: „Domnul Dumne'.ea.. a căutat spre smerenia roabei sale" (Lc. 1, *IH, 76-42)*.

Astfel, creştinele înţelepte, privind în învăţătura Bisericii drept credincioase şi la sfintele icoane ale Maicii Preacurate farăinel în deget, nu poartă inelul decît numai în ziua logodnei şi cununiei lor. Apoi, odată cu voalul, beteala, floarea de mireasă luate de pe cap pun împreună cu acestea şi inelul de logodnă în ladă, provindu-le din vreme in vreme ca amintire.

Creştinelor nelămurite în adevărata credinţă însă, sub felurite motive, neîntemeiate, obiceiuri păgîneşti—ca şi jocurile, petrecerile anticreştineşti, p.răznuirile drăceşti, cîntecele curveşti, dcscîn-tecele, ghicitorile, vrăjile, basmele drăceşti, etc. —poartă inelul de la logodnă toată viaţa, ba mai adaugă şi altele pe lîngă verighetă. Dar nu numai femeile căsătorite poartă inele în degete, ci şi fetele mari şi mici, care nu sînt logedite nici căsătorite, ba chiar şi babele, văduve de ani şi zeci de ani (1 Cor. 7, 39; Rom. 7, 2).

Multe din acste femei tinere şi fete mari, căsătorite, văduve şi chiar bătrîne, poartă inele în degete cu credinţa anticreştinească după Duhurile inşelătoare şi învăţăturile drăceşti (1 Tim, 4, 1; comp. Dan. 7, .5; 2 Tim. 3, 1; 2 Petru 3, 3; 2, 1—12), ca văd mai bine ă: daci blesteamă copiii... se lipesc blestemele de inel şi alte multe superstiţii şi credinţe demonice. Dar, cînd blestemînd s-ar iovi pe sine ori pe copii cu o piatră în frunte, oare acea durere provocată prin lovitura cu piatra, se lipeşte de inel? Nu. Apoi aşa-i şi cu blestemele... Unele din acele femei şi fete, îndrăgite pînă la satanizare de [s]boala purtării ineîelor, s-au îndrăcit aşa de groaznic pînă la întunecoasa obrăznicie încît s-au semeţit a pune inele şi pe degetele chipului Maicii Pururea Fecioarei Măria, de pe sfînta icoană! Vai şi amar acelor morminte văruite, care în loc de a lua ele pildă de smerenie de la chipul Maicii Preacurate de pe sfintele icoane, purtîndu-se smerit şi cuviincios, după exemplul grăitor al Preasfinţiei Sale, ele se îndrăcesc a-I împopoţona sfintele icoane, aşa cum s-au împopoţonat şi se împopoţonează ele!!! Vai şi amar lor... că înfricoşată judecată şi osîndă le urmăreşte... le aşteaptă.

Creştinii adevăraţi, privind la Mîntuitorul la descrierea vieţuirii Lui cu trupul pe pămînt, privind la sfintele icoane, care ni-L înfăţişeaza trup omenesc aşa cum era El „Mirele Bisericii (2 Cor. 11, fara nici un inel în deget... zicînd: „Eu sînt lumina lumii... învaţati-vă de la Mine, că sînt blînd şi smerit cu inima şi veţi afla odihnă sufletelor voastre" (Mt. 11, 29), ei nu mai poartă inel sau verighetă, de la logodna şi cununia lor, în deget.

Astfel, după ziua logodnei şi cununiei lor, odată cu floarea şi beteala luate de la piept, îşi scot şi inelul din deget şi le pun apoi în ladă,, privindu-le din vreme în vreme ca amintire. Aceştia fiind patrunşi de cuvintele Mîntuitorului: „Nimeni, punîndu-şi mina ..... căutînd înapoi, nu este îndreptat pentru împărăţia lui Dumnezeu, şi. Căutaţî.mai întîi împărăţia lui Dumnezeu şi dreptatea Lui şi toate celelalte vi se vor adăuga vouă" (Lc. 9 , *69*; Mt. 6, *33),* nu poartă inel în deget ştiind sigur că acesta-i un obicei lumesc, pămîntesc, trupesc, păcătos, neplăcut lui Dumnezeu. Rea-mintindu-şi apoi iarăşi de cuvintele Lui: „Cel ce nu urăşte pe tată, mamă, fraţi, surori, femei, fiii şi fiice încă şi sufletul său (cu atîţ mai mult inelul, semnul mîndriei sau trufiei satanice)... Cel

ce nu-şi poartă crucea sa şi nu vine după Mine, nu poate fi ucenic al Meu... Fiţi voi desăvîrşiţi, precum şi Tatăl vostru cel din ceruri este desă-vîr'şit" (Lc. 14, *26—27;* Mat. 5, *48),* pentru nimic în lume nu vor purta unii ca aceştia inel sau vereghetă în deget, fiind semn anti-creştinesc.

Aceştia nu poartă inele sau vereghete în deget ştiind că, Sf. Ap. Petru, Iacob, Ioan şi Pavel. opresc cu desăvîrşire împopo-ţonarea creştinilor şi creştinelor cu zărzămuri de aur, argint, pietre, inele, care sînt deşertăciuni idoleşti, împodobiri păgîneşti, anticreştineşti (1 Petru 3, *1—6;* Iac. 2, *2—3;* 1 Ioan 2, *15—16;* 1 Tim. 2, 2—10).

întemeiaţi pe cuvintele apostoleşti: „Fiţi următori mie, fraţilor, precum şi eu lui Hristos... şi vă uitaţi la cei ce umblă aşa precum ne aveţi pildă pe noi. Toate (cele lumeşti mai ales zărzămurile de aur, argint, pietre scumpe, inele, cercei, brăţări, etc.) le socotesc gunoaie... Cel ce zice că petrece în Hristos, este dator ca, precum a umblat Acela, aşa să umble şi el... Rogu-vă pe voi fraţilor, nu vă asemănaţi chipului veacului acestuia.. pentru că: ori'cîţi în Hristos v-aţi botezat, în Hristos v-aţi şi îmbrăcat... îmbrăcaţi-vă în Domnul nostru Iisus Hristos şi purtarea de grijă a trupului să nu o faceţi spre pofte... că: cei ce sînt ai lui Hristos, trupul şi-au răstignit împreună cu patimile şi cu poftele..." (1 Cor. 11, 7 ; Filip 3, 17—*18;* 1 Ioan 2, *6;* Rom. 12, *1—2;* Gal. 2,27) adevăraţii creştini nu poartă inele în degete nicidecum.

Sfinţii Apostoli împreună cu Sfinţii Părinţi Apostolici, opresc cu desăvîrşire pe creştini a purta orice îmbrăcăminte luxoasă, necuvincioasă precum şi purtarea inelelor în degete, hotărînd astfel: „Să nu întrebuinţaţi haină aleasă... ci numai ce este cuviincios şi de trebuinţă, căci toate acestea sînt dovezi ale unei vieţi desfrî-nate..." Vezi pe larg S.P.A. o.c. voi. II, p. 5—7).

Sfintele Canoane ale Sfintelor Sinoade ecumenice şi locale, opresc împopoţonarea cu inele, zărzămuri, etc. hotărînd: „Cei ce s-au îmbrăcat în Hristos, prin Botez, au mărturisit a urma petrecerea Lui cea în trup..." (Sin. VI ec. can. 96). Şi aici se naşte întrebarea: purtat-a Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezcu-Omul inele în degete cîndva în vremea vieţuirii Sale cu trupul aici pe pămînt? Răspunsul e că NU. Apoi dacă n-a purtat El inel în deget nicidecum, creştinii aceia, chiar şi unii clerici care la botez s-au lepădat de satana, lucrurile, îngerii, slujba, trufia (deci şi inelele) mărturisind că-I urmează Lui, cum îndrăznesc a purta în degete inele, semn al trufiei şi al desfrînării, ceea ce Hristos n-a purtat ? Atunci de ce se străduiesc cei mai mulţi a se împopoţona ca idolii neamurilor păgîne în care locuiau dracii? (vezi Cazania, 23 aprilie; V. Sf. 5 martie o.c. p. 228—9; 23 aprilie p. 693—4; 8 ianuarie p. 338—341; 9 iulie p. 349—351; 367; 10 iulie p. 546; 1 iulie, p. 817—8; 824—5).

Creştinii aceia care nesocotesc vieţuirea cu Hristos, mergerea pe urmele Domnului Hristos şi a sfinţilor Lui, sînt asemenea unor pescari de pe Dunăre, care apropiindu-se la ţărm, şi-au legat barca de mal, au mîncat şi au băut într-o ospătărie din apropiere, apoi suindu-se în barcă fără a o dezlega, au vîslit toată noaptea în zadar. Dimineaţa, în loc de a fi la casa lui fiecare din ei, s-au privit cu uimire unul pe altul tot în acelaşi loc. Aşa păţesc şi creştinii aceia care s-au botezat în Hristos, au mărturisit că vor urma petrecerii Lui jn trup, dar în realitate se ţin de împopoţonările idolatrilor, de petreceri anticreştineşti şi de lucruri şi obiceiuri păgîneşti. Astfel petrecînd, îi prinde moartea în rînd cu păgînii cu care s-au asemănat, nu cu Hristos căruia nu I-au urmat.

Chipul uriaş văzut de Nabucodonosor: cu capul de aur, pieptul şi braţele de argint, coapsele de aramă, pulpele din fier; iar picioarele o parte din fier şi o parte din lut, ştim ce înseamnă, avem tîl-cuirea lui în Sf. Scriptură. Chipul acela este adevăratul chip al creştinilor din toate vremile: „Chipul acela —adevereşte Episcopul Ilie Miniat —avînd capul de aur curat, arată viaţa creştinilor din vremile primare ale creştinătăţii, care îşi avea începutul ei de aur curat, la fapte bune şi la sfinţenie. Arhiereii, preoţii, diaconii, ipodia-conii, monahii şi toţi de obşte erau aur curat în petrecerea cea bună şi în urmarea lui Hristos, a apostolilor şi a sfinţilor Lui. Aur curat la dăscălie şi la obiceiuri, aur curat la trup şi la suflet. Toţi de aur străluceau cu toate faptele lor cu adevărat ca lumina, precum a. poruncit Domnul Hristos: „Voi sînteţi lumina lumii." Mirenii asemenea, aur curat la viaţă, bărbaţii aur curat în bunătate, femeile aur curat în întreaga înţelepciune, bătrînii aur curat în înţelepciune. Tinerii la feciorie, copiii în simplitate, toţi creştinii erau de aur curat la mintea lor. Ei nu cugetau alta, fără numai de cele sufleteşti şi de cele cereşti. Toţi de aur la limbă, nu grăiau de rău cu vorbă deşartă pe vecin; ci numai lăudau cu rugăciunea pe

Dumnezeu. Toți de aur curat la mîinile lor, nu răpeau cu iubire de argint lucrurile străine; ci dăruiau şi avuția lor prin milostenie. Toți de . aur curat 1a inimă, nu iubeau alta decît pe Dumnezeu şi pe aproapele. Pentru dragostea lui Dumnezeu ei erau gata sa-şi verse şi sîngolc lor la mucenicie, la dragostea aproapelui erau toți cu o inimă şi un suflet. Capul era de aur curat; Creştini cu fapte bune, sfinte, adevărați creştini.

După aceasta a urmat pieptul cel de argint s-a mai pogorît prețul. De mult preț era argintul, dar nu ca aurul cel curat. Cu vremea s-a mai răcit fierbințeala şi căldura credinței, s-a micşorat fapta cea bună, viața creştinilor era bună, dar nu ca acelor dintîi. Mai pe urmă sosi şi pîntecele cel de aramă, la mai rău. A venit oarecare viețuire mult mai înjosită şi decît cea dintîi şi decît cea de a doua, nişte firi împietrite şi grele. însă precum arama, deşi nu prețuieşte.cît aurul şi argintul, dar totuşi este de oarecare preț, în acest chip, măcar că creştinii nu erau ca cei dintîi, nici ca cei de al doilea, dar totuşi nu erau în totul netrebnici,'deşi nu erau desăvîrşiți, dar nici nu erau de nimica. între cele multe răutăți, tot se mai afla şi cîte o bunătate. ,

După toate aceste timpuri de decădere sufletească, noi am ajuns la cele mai de jos părți ale chipului, la picioare. Şi acestea, o parte sînt de fier şi o parte de lut, care va să zică aşa' am venit la o ticăloasă stare, încît nu putem să mai ajungem nici mai jos, nici mai rău. Despre o parte sîntem fier, despre altă parte sîntem lut, Fier, fără strălucirea faptei bune, ruginiți de neînvățătură şi împietriți în păcat. Lut, sînt moravurile noastre întinate şi de nimic. Răutatea noastră a ajuns la culme. Credința noastră-i creştinească, dar viața-i păgînească.. ." (D.I.M. o.c. Cuv. la patruzecime).

Noi, adevărații creştini —păstori şi păstoriți —ajunşi la părțile cele mai de jos, la stările cele mai decăzute ale creştinătății, la picioarele de fier şi lut, ridicîndu-ne privirile în sus (Lc. 21, *28),* la capul de aur, adică la primii creştini, la Hristos căpetenia noastră (Evr. 12, *2),* prin o viețuire cît mai creştinească şi nepurtarea inelelor şi vereghetelor în degete, să ne străduim, cu ajutorul Mîntui-torului, a ne ridica la capul de aur, adică la petrecerea şi purtarea corectă a primilor creştini. Şi... credem cu toată tăria că: „Cu Dumnezeu vom trece zidul" (Ps. 17, *32).*

M-am împărtăşit fardată, împopoțonată după moda semi-nudului (aproape despuiată) asemenea idolilor, avînd buzele vopsite cu ruj, căzînd în păcatul furilor de cele sfinte şi a profanării dumnezeieştii împărtăşanii ? (f)

f) Orice parte femeiască care vine la dumnezecasca împărtăşanie împopoțonată idoleşte, sataniceşte, fardată, cu capul gol, cu buzele vopsite... cade în groaznice păcate neobservate. Venind astfel a se împărtăşi cu Prea Simțul Trup şi Sînge al Mîntuitorului nostru lisus Hristos, care a zis: „învățați-vă de la Mine că sint blînd şi smerit cu inima" (Mt. II, *29),* cade:

1) în păcatul nesocotirii Dumnezeieştii Taine şi a luminatelor învățături ale adevăraților Sfinți liturghisitori (Lc. 10, 76). Cei care voiesc a se împărtăşi cu Prea Sfîntul Trup şi ,Sînge al Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, trebuie a se curați de toate împătimirile omului vechi, altfel se primejduiesc. Mîntui-iorul porunceşte clar sfinților liturghisitori: „Nu dați cele Sfinte clinilor, nici nu lepădați mărgăritarele voastre înaintea porcilor, ca nu cumva să vă rupă pe voi. Nimeni nu pune petec de pînză nouă la haină veche', căci petecul cel nou trage din haina cea veche şi spărtura se face mai mare. De asemenea nu pune vin nou în burduful vechi, iar de se pune, se sparge burduful şi se pierde şi vinul şj burduful; ci vinul nou se pune în burduf nou şi se păstrează amîndpuă" (Mat. 7, *6;* 9, *16—17).*

Aceasta o adevereşte şi apostolul zicînd: „Nu puteți bea şi Paharul Domnului şi paharul dracilor; nu puteți fi părtaşi şi la masa Demnului şi la masa dracilor. Vrem noi oare să întărîtăm pe Domnul, sau nu cumva sîntem mai tari decît El?" (1 Cor. 10, *21—22).* „Oricine v-a mînca pîinea aceasta sau va bea paharul Domnului cu nevrednicie, va fi vinovat față de Trupul şi Sîngele Domnului. Să se ispitească, deci, omul pe sine şi aşa să mănînce din pîinea aceasta şi să bea din acest pahar. Căci cel ce mănîncă şi bea din ,ele cu nevrednicie, acela mănîncă şi bea sie-şi osîndă, nesocotind Trupul Domnului. De aceea mulți dintre voi sînt bolnavi, betegi şi nu puțini mor. Căci

dacă ne-am judeca pe noi înşine, atunci n-am fi judecaţi. Iar judecîndu-ne de la Domnul, ne certăm, ca să nu fim osînditi cu lumea" (I Cor. 11, *27—32).*

„Lepădaţi dar toată răutatea şi tot vicleşugul, făţărnicia, ioată zavistia şi grăirea de rău; şi iubiţi laptele cel curat al Cuvîn-tului, ca nişte prunci de curînd născuţi, ca să creşteţi prin el pentru nuntuire, deoarece aţi gustat şi aţi cunoscut că Domnul este bun. Apropiaţi-vă de El, Piatra cea vie, lepădată în adevăr de oameni, dar aleasă şi preţuită de Dumnezeu. Şi voi înşivă, ca nişte pietre vii, alcătuiţi din voi casă duhovnicească, Preoţie Sfîntă, ca să aduceţi jertfele duhovniceşti plăcute lui Dumnezeu prin Iisus Hristos. Căci se zice în Sf. Scriptură: „Iată pun în Sion Piatră de temelie, aleasă şi preţioasă; şi cel ce crede în Ea nu va fi ruşinat...". Deci, pentru voi, cei ce credeţi, Ea este preţioasă, iar pentru cei necredincioşi este Piatră lepădată de ziditori, dar ajunsă în capul unghiului, este Piatră de poticnire şi de sminteală, de care ei se împiedică şi la care lucru şi sînt meniţi cei ce nu se supun cuvîntului. Voi însă sînteţi neam ales, Preoţie împărătească, popor sfînt, naţiune agonisită de Dumnezeu, ca să vestiţi desăvîrşirea Celui ce v-a chemat •din întuneric la lumina Sa cea minunată, pe voi care odinioară nu eraţi norod, iar acum sînteţi norodul lui Dumnezeu, cei ce altă dată nu eraţi miluiţi, iar acum sînteţi miluiţi. Iubiţilor, vă rog ca pe nişte pribegi şi călători, să vă depărtaţi de poftele trupeşti, care se oştesc împotriva Sufletului şi să aveţi purtare bună între păgîni, pentru cei ce vorbesc de voi ca de nişte făcători de rele, văzînd faptele voastre cele bune, să slăvească pe Dumnezeu în ziua cercetării (1 Petru 2, 1—*12).*

2) Cad în păcatul furilor de cele Sfinte pentru care se prăbuşesc în grele pedepse vremelnice şi veşnice.

3) în păcatul împopoţonării aceleia trufaşe, idolatră, satanică (asemenea spiritelor necurate, dracilor despuiaţi; nu asemenea îngerilor îmbrăcaţi cuviincios şi a femeilor sfinte), asemenea fariseilor, devenind urîciune înaintea lui Dumnezeu.

Aceasta o adevereşte însuşi Mîntuitorul, zicînd: „Voi în faţa, ' oamenilor vă arătaţi drepţi, dar Dumnezeu cunoaşte inimile voastie, că tot ceea ce este înălţat înaintea oamenilor, este urîciune înaintea lui Dumnezeu" (Lc. 16, *15).*

4) în păcatul profanării celor Sfinte, prin rămînerea rujului de pe buze... pe Sfînta linguriţă care se introduce în Sf. Potir, pentru care lucru le aşteaptă o înfricoşată şi veşnică osîndă.

5) în păcatul oscilării şi dării unor dovezi de falsitate, necredinţă şi alte blestemăţii, pentru care se dezmoştenesc de împărăţia lui Dumnezeu, adăugîndu-se în iezerul de foc. „Cei fricoşi, necredincioşi, păcătoşi, ucigaşi, desfrînaţi, vrăjitori, slujitori de idoli şi a tuturor mincinoşilor, partea lor este în iazărul cel ce arde cu foc şi cu piatră pucioasă. Aceasta-i moartea cea de a doua. Afară sînt dinii, vrăjitorii, desfrînaţii, ucigaşii, "slujitorii de idoli şi tot cel ce iubeşte şi face nedreptate. în Noul Ierusalim, cetatea cerească, nu v-a intra nimic întinat, nimeni din cei care trăiesc în spurcăciune şi în minciună ; ci numai (oameni noi curăţiţi de păcate şi de împătimiri) care sînt scrişi în Cartea Vieţii Mielului" (Ap. 21, *8; 22, 25;* 21, *27).*

Am alergat în căile pierzării şi mi-am petrecut anticreştineşte viaţa de pe pămînt?

Dracii de la această vamă aruncă în abis toate sufletele care şi-au sluţit chipul şi portul lor creştinesc, cu felurite cugete viclene de a atrage pe privitor spre satanica lor iubire necurată, sau spre a fi la fel cu lumea anticreştină, pe care o dojenea Apostolul, zicînd : „Preacurvarilor şi preacurvelor, au nu ştiţi că dragostea lumii acesteia este vrajbă către Dumnezeu? Deci, oii caic v-a vrea să tie prieten lumii, sc face vrăjmaş lui Dumnezeu?... Cel ce predică altă evanghelie afară de Evanghelia Domnului nostru Iisus Hristos, pe care noi apostolii am propovăduit-o, să fie anatema. .." (Iac. 4, 1 Gal. 1,*6-9; Is. 3, 16—26; 1*-Petru *3, 5—6;* l-Tim.2, *9—10).*

Ingerii dau pentru salvarea sufletului destul de mult şi pleacă *si* de la această vamă în zbor tot mai sus, la cer.

FERICIREA ÎN RAIUL CERESC A CELOR MODEŞTI ŞI UMILIȚI

1) Dumnezeu Tatăl, Fiul şi bunul .Şfinț, Treimea cea de o Ființă şi nedespărțită, stînd pe Scaunul Slavei Sale de Heruvimi.

2) Cei, patru viețuitori cu lată de: om, leu, vițel şi vultur, înaripați, cu cate saşe aripi.

3) Preacurata Maică a Domnului nostru lisus Hristos Dumnezeu-Om

4) Serafimii.

5)Heruvimii şi celelalte şapte cete îngereşti.

6) Sfîntul Ioan Botezătorul cu Sfinții Strămoşi, Patriarhi şi Prooroci.

7) Sfinții Apostoli cu mulțimea Ierarhilor, Mucenicilor, Cuviosii şi Drepților.

8) Atelierul drăcesc. O mare parte din femei şi fete vin înzorzonate cu cercei, inele, salbe, aproape despuiate, spre aşi face părul i.i|iiilui, a se sulemeni, a-şiroşi buzele şi unghiile... pentru a se umple apoi de satanica trufie. Diavolii, în chip nevăzut, le dau Im oale şi le servesc la timp după cerințele inspirate în capul lor Ini de ei.

9) Feciorul cel mai tînăr cheltuindu-şi toată averea primită de la tatăl său, ajuns slugă unui boier străin, paşte porcii. în lipsa, în foametea şi-n mizeria ce-o suferea, îşi aduce el aminte de îndestularea care o avea în casa tatălui său, plînge acum şi se tînguieşte. Deodată însă, se trezeşte şi se hotărăşte să se întoarcă la casa părintească cu cea mar mare umilință, Pleacă imediat..,

10) Ajuns înaintea tatălui său, strigă îndurerat: „Tată! Am greşit la cer şi înaintea ta şi nu mai sînt vrednic a mă numi Fiul tău.. |. " Tatăl însă bucuros, de aflarea şi venirea fiului său pierdut, îl îmbrățişează cu toată dragostea părintească şi porunceşte slugilor sale să-1 îmbrace în hainele cele dinții şi să fie primit iar în cinstea lui de fiu pe care o avusese mai înainte. Aceasta-i o icoană vie pentru păcătoşii care se hotărăsc, părăsesc păcatul şi se întorc iarăşi la Dumnezeu, Tatăl lor, prin o adevărată pocăință, spovedanie, facerea roadelor vrednice de pocăință, împărtăşirea cu Sfintele Taine cu bună pregătire şi viețuire după cuvîntul şi dragostea lui 1 Mmmczeu.

11) Creştinii —mari şi mici, învăţaţi şi neînvăţaţi —pătrunşi de pilda fiului risipitor şi de dragostea Tatălui, aleargă cu grămada in Sfînta Biserică, ascultă slujbele şi Cuvîntul lui Dumnezeu, se căiesc de păcatele săvîrşite cu care au supărat pe Cel Prea înalt, apoi şi le mărturisesc Părintelui duhovnicesc, îşi fac canonul cuvenit, pentru a se curaţi de ele şi apoi se împărtăşesc cu bună pregătire cu Dumnczeieştile Taine.

12) După repauzarea cu bună grijirc sufletească, unu ca aceş tia, sînt luaţi de îngeri şi duşi în Raiul pămîntesc Acolo li se dft in primire locul de odihnă şi deplină ' ire fiecăruia după f ţiplele sale.

13) Creştinii ce i mai aleşi însă — Păstori şi păstoriţi — care s-au îngrijit, ostenit şi au lucrat cu multă chibzuială pînă la sacri ficiu şi pentru întoarcerea altor păcătoşi, curăţirea lor de păcate şi reînfierea lor (Iac. 5, *19—20),* sînt duşi de îngeri mai sus, deasupra Raiului pămîntesc, în Raiul ceresc, in strălucita împărăţie, aproape de Tronul Dumnezeirii. Acolo mulţimea de îngeri plini de lumină, se lasă în zbor din înălţimile cerurilor şi le dau lumini aprinse pentru a participa cu ele în mîini la luminata Nuntă a Mielului. „Fericiţi sînt cei chemaţi la Cina Nunţii Mielului... Aceste cuvinte adevărate sînt ale lui Dumnezeu."

PEDEAPSA SULEMENIŢILOR, SLUTIŢILOR LA CHIP ŞI LA PORT, ÎN IEZERUL DE FOC DE SUB STAPINITORUL VEACULUI PĂCĂTOS.

Chipul de faţă ne arată iadul cu gura lui înfricoşată cu care inghite pe toţi păcătoşii nepocăiţi şi neîngrijiţi sufleteşte. Deasupra iadulului, pe fruntea lui stă tartarul dracilor călare, avînd în dreapta un sceptru satanic cu ghiare ascuţite pentru prins şi tras în gura iadului, de sub el, Sufletele ce-l ascultă; iar în stînga un mănunchi cu flacari de foc, cu care arde pe păcătoşii şi rătăciţii de la dreapta credinta creştinească şi pe toţi care-i slujesc lui. Capul acestuia încununat şi împresurat cu şerpi şi reptile veninoase, scîrboase hide si fioroase, arată că el este autorul învrăjbirilor săvîrşite prin lume cu vicleşug şi minciunării, iar făcătorii vrajbelor şi minciunilor cu premeditări, sfaturi şi soboare satanice, sînt fiii şi fiicele lui (Mt. 13, 39-40; Ioan 8, *44;* 1 Ioan *3,8;* Fac. 3; Iov 1; 2). Faţa lui plina de îngîmfare şi trufie arată că el e autor al păcatului mîn-driei şi spurcatul călăuzitor al: bătrînilor, bărbaţilor şi tinerilor care işi sluţesc —prin raderea bărbii şi a mustăţilor —chipul cel dat lor de la Dumnezeu, asemănîndu-se astfel femeilor şi famenilor. Băl

bații care îşi sluțesc fețele, aruncîndu-şi la gunoi podoaba bărbătească, barba şi mustățile, împotrivindu-se Legilor Dumnezeieşti, care poruncesc: „Să nu vă stricați bărbile voastre... Să nu vă radeți (tundeți) colțurile bărbii... Preoții să nu-şi tundă marginea bărbii..." (Lev. 19, *27;* 21, *5),* păcătuiesc greu. Aceasta reiese şi din Aşezămintele Apostolice, care hotărăsc: „Nu te găti... cu haine alese, cu pantaloni şi încălțăminte (luxoasă), nici nu purta inel de aur... în deget, că acestea sînt dovezi ale unei vieți desfrî-nate... Nu se cade a îngriji prea mult părul capului nici a-1 face breton sau freză, nici a-1 lăsa să cadă pe frunte, nici a-1 despărți în cărări.. . Nu trebuie a. strica părul bărbii şi a schimba forma omului (bărbatului) contra firii arătîndu-se ca femeile (prin raderea bărbii şi a mustăților), căci: Să nu vă radeți —zice Legea — bărbile" (Lev. 19, 27; 21, *5),* deoarece Dumnezeu Creatorul a făcut ca acestea (lipsa de barbă) să fie potrivite pentru femei; iar pentru bărbați a judecat-o nepotrivită. Tu deci care faci aceasta din dorința de a plăcea lumii împotrivindu-te Legii te faci urîcios înaintea lui Dumnezeu Care te-a zidit după Chipul Său" (S.P.A. 6.C. cart. I cap. 3). Hristos este Capul fiecărui bărbat şi bărbatul este cap femeii. .. Fiecare să rămînă cu Dumnezeu în starea în care a fost creat... (1 Cor. 11 *3;* 7 *20—24;* Fac. 1 *26—27;* 2, 7, *21—25).*

Bărbații care îşi sluțesc fețele prin tundere şi mai ales prin raderea bărbii şi a mustăților, sînt tot atît de urîcioşi înaintea lui Dumnezeu şi a creştinilor luminați ca şi femeile şi fetele care şi-ar pune pe fața lor barbă şi mustăți, mascîndu-se. Aceştia cad în nebunia sfădirii cu Dumnezeu şi în grea afurisanie. Parcă văd şi aud pe unii bodogănind: „Iacă iar mi-a crescut, iar trebuie să mă rad! Unde să mă mai duc să le mai dau jos! Ce a mai dat Dumnezeu omului barbă şi mustăți. Ce ne-a mai dat El şi asta? De ce nu ne-a făcut ca pe fete, femei şi babe, fără barbă şi mustăți? A putut, şi mă rog de ce nu ne-a făcut ca pe ele? Dacă el nu ne-a făcut ca pe femei fără barbă şi fără mustăți, apoi o să ne facem noi.. .". Acestea şi altele mai rele zicînd adeseori, se duc să se radă, ori iau singuri briciul ori maşina de ras şi hraşti, hraşti, hraşti se sluțesc ei înşişi, tuşindu-şi, retezîndu-şi şi aruncîndu-şi barba şi mustățile la gunoi zilnic ori la două-trei zile sau măcar odată în săptămînă, de dragul demonic ca să fie la fel cu: fetele, femeile, babele, famenii ori scape-ții, că şi cum ar răptşi: „Na, dacă Dumnezeu nu m-a făcut ca pe femei, mă fac eu!". . . „Apoi de — răptşesc ei —dacă aşa-i moda acum, dacă toți se rad, cum aş putea eu să mă las cu barbă şi mustăți ?! Mă rîde lumea! Nu mai încap în lume! Aşa ?! Te sluțeşti ca să placi lumii şi nu Lui Dumnezeu? îți lepezi podoaba bărbătească prin tuşinare, radere... că aşa-i moda lumii ? Apoi, dacă mîine, poimîine va ieşi vreo modă nouă să-şi radă unii sprîncenele, vi le veți rade şi voi ? Dacă ar apărea o modă să-şi taie unii nasurile, urechile... să rămînă cu capetele în forma unor piluguri, măciuci. . . vi le tăiați şi voi să fiți la fel după moda aceea satanică?! în Numele cui v-ați botezat voi? Al lumii ori în Numele lui Dumnezeu : Tatălui şi Fiului şi Duhului Sfînt ? în cine v-ați botezat şi îmbrăcat? în lume şi-n modelele ei,-ori în Hristos? Aşa-i că în Hristos? „Cîți în Hristos —adevereşte Apostolul şi Biserica — v-ați botezat, în Hristos v-ați şi îmbrăcat. Aliluia." (Gal. 3, *27).* Apoi, dacă ne-am botezat şi îmbrăcat în Hristos, să viețuim şi să ne purtăm cuviincios după pilda dată de El, după'voia şi plăcerea Lui, nu după sluțeniile lumii... Creştinii aceia, care se tot sluțesc aşa, cum pot pretinde să-i asculte soțiile, copiii sau alții, dacă ei se îndărătnicesc răzvrătindu-se aşa împotriva Lui Dumnezeu ? Sluțindu-şi astfel fețele pentru a rămîne prieteni cu lumea, devin preacurvari şi vrăjmaşi lui Dumnezeu (Mt. 6, *24;* 12, *30.;* Iacob 4, *40).*

Dumnezeu care a făcut toate: cerul şi pămîntul cu toate cele dintr-însele, bune foarte, cu atît mai mult „bine foarte a făcut pe omul care 1-a pus stăpîn peste ele. Deşi putea să facă şi pe bărbat ca pe femeie la față, totuşi nu 1-a făcut; ci 1-a făcut aşa fel ca să se deosebească bărbatul „capul familiei" de femeie care are cap, stăpîn, domn, conducător şi protector pe bărbat. Această zidire a Domnului făcută cu sfat şi nemărginită înțelepciune de însuşi Dumnezeu, reiese din cuvintele Dumnezeieştilor Scripturi: „Dumnezeu a zis: „Să facem om după Chipul şi Asemănarea noastră, ca să stăpînească peştii mării, păsările cerului, animalele domestice, toate viețuitoarele ce se tîrăsc pe pămînt şi tot pămîntul. Şi Dumnezeu a făcut pe om după Chipul Său: „a făcut bărbat şi femeie" (Fac. 1, *26—27;* 2, *24;* 3, *16;* comp. Efs. 5, *22—23;*

Cols. 3, *18;* 1 Petru 3, *1 ;* 1 Cor. 11, *3, 16).* Vedeți cum ne grăiește Sfînta Scriptură explicit? A făcut Dumnezeu pe om: bărbat şi femeie. Din începutul Sf. Scripturi se lămureşte nedumerirea multora, numind pe om: bărbat şi femeie, un'corp întreg, bărbat de la facerea lui cu barbă şi mustăți, cap autoritar, şi femeie, de la fără barbă, adică sub autoritatea sau stăpînirea bărbatului. Că omul s-a robit păcatului şi diavolului (Ioan 8, *34, 44 ;* 1 Ioan 3, *8)* şi a răsturnat rînduiala Divină cu susul în jos, sluțindu-se, bărbatul la față ca să fie ca femeile, asta este altceva, dar din început n-a fost aşa.

Istoricii vechi ne arată că semința lui Sim şi Iafet, care pentru cinstirea lui Noe tatăl lor, au luat binecuvîntarea dumnezeească prin gura părintelui lor de „Preoți" şi „împărați" răspîndiți prin Asia şi Europa, au purtat barbă „podoabă bărbătească", iar semința lui Ham batjocoritorul tătîne-său, care au luat blestemul robiei, robi fraților săi răspîndiți în Africa şi-au lepădat podoaba bărbătească „barba şi mustățile". Preoții mari şi mici, stăpînitorii şi oamenii de rînd îşi rădeau tot părul de pe cap. Sute şi mii de arii înaintea erei creştine şi pînă în vremile noastre, au arătat şi arată ei prin aceasta împlinirea blestemului servitudinii sub robii robilor, fraților lor (Fac. 9, *20—27).* Cei care din semința lui Ham s-au ales şi au intrat în creştinism, au ieşit de sub blestemul străbunilor lor, de sub robia aceia spirituală. Ca semn distinctiv de: ceilalți, aceştia purtau podoaba bărbătească. Aşa vedem pe Sfîntul Antonie cel Mare, Macarie, Moisi şi alții. , .*

E ştiut că bărbații poartă numele de „bărbați" de la „poartă barbă", iar femeile şi famenii poartă numirea aceasta de la „fără barbă". Dacă unii din,partea bărbătească îşi sluțesc fețele bărbăteşti prin raderea şi lepădarea barbei şi.a mustăților la gunoi; cum pot a se mai numi bărbați sluțiți astfel, în chipul: scapeților, famc-. nilor şi femeilor? Cum pot aceştia a se mai numi creştini cîtă vreme ei leapădă chipul purtat de Domnul Hristos, chipul pur creşlinesc, chipul lor dat de Dumnezeu şi se muncesc a purta chipul stăpini torului veacului acestuia? (Rom. 12, /—*3;* Ioan 13, *31 ;* 14,30; 16. 11; Mt. 12, *30;* Lc. 10, *18;* F. Ap. 26, *18;* 2 Cor. 4, *4;* Ioan 8,*44).*

Tunderea şi raderea bărbii şi a mustăților, e un păcat aseme-nea sluțirii fețelor femeieşti prin sulemeniri, vopsirea buzelor si a unghiilor, grimarea ochilor, smulgerea şi încondeierea sprincenelor, purtarea zorzoanelor idoleşti: cercei, mărgele, salbe, inele, brățări, lantisoare, panglici, lux, mode şuchiate, nud şi goliciunea capului, pieptului, mainilor si picioarelor, ciar si pana deasupra genuncilor... propagand astfel desfraul... facand reclama prin astfel de goliciuni, aproape asemenea chipului diavolesc despuiat, de pecreştetul capului gurii iadului, dezmățului spiritual şi necuratei preacurvii dobitoceşti.

Acele sluțiri ale fețelor bărbăteşti şi femeieşti sînt nişte prăbuşiri groaznice în afurisanie, în iadul vremelnic şi veşnic. Aceasta o arată clar, pe lîngă cele zise mai sus şi can. 96 al Sinodului VI ecumenic cu tîlcul şi subînsemnarea lui, zicînd: „Cîți s-au îmbrăcat cu Hristos prin Sfîntul Botez, au mărturisit a urma petrecerii Lui cea în Trup..." (Gal. 3, *37;* comp. 1 Cor. 11, *1)* iar cei care în locul împodobirii omului dinăuntru cu fapte bune şi neprihănite moravuri, se împodobesc, se gătesc (sluțesc), spre amăgirea sufletelor neîntărite, să se afurisească." (Vezi pe larg canonul acesta cu tîlcul şi subînsemnarea lui).

Sub această afurisanie ă canonului acestuia cad... şi se supun şi toți acei care îşi rad bărbile, ca să se facă drepte şi frumoase în urmă şi nu crețe, şi pentru ca să se arate totdeauna ca nişte tineri fără de barbă. Şi cei ce cu cărămidă înfocată îşi ard perii bărbi care sînt mai lungi decît ceilalți sau mai strimbi şi cei care cu țimbistre îşi smulg perii feții ca să se arate frumoşi, sau îşi vopsesc bărbile ca să nu se arate bătrini.

Dacă cei ce îşi tăiau bărbile, erau căzuți sub afurisanie, dar cei care îşi tund şi chiar rad şi mustățile, după moda satanică a lumii vremilor acestora vitregi Ortodoxiei, după războiul mondial 1916—1918 unde se vor mai afla? Au nu sînt mai asemenea chipului de mai sus, rupți din corpul lui Hristos şi sortiți iadului vremelnic şi veşnic? ? ? Aşişderea sub aceeaşi afurisanie cad şi muierile care se sulemenesc şi pun dresuri (pudră, cremă, vopsele) pe fețele lor, ca să se arate frumoase şi să atragă pe bărbați spre satanicească lor iubire. O! Şi cum îndrăznesc ticăloasele a necinsti chipul ce le-a dat Dumnezeu cu acele mici (false împodobiri)? Ah! Şi cum le va cunoaşte Dumnezeu de sînt făpturi ale Lui sau chipuri ale Sale? Cînd ele poartă altă față diavolească! Şi alt chip satanicesc! (Pidalion o.c. fila 205 ; 206).

Vai şi amar purtătorilor de nume creştinesc, care de dragul lumii şi al modelor satanice îşi sluţesc faţa, chipul şi portul, devenind astfel vrăjmaşi lui Dumnezeu, preacurvari şi preacurve rupţi din Trupul (Biserica) lui Hristos, (Iac. 4, *4;* comp. Ioan 2, *15—19* Ioan 15, *19;* 1, *14;* Gal. 1, *10),* sortindu-se iadului vremelnic şi veşnic. (Ape. 17, 18; 21, *8;* 22, *15).* Toţi creştinii dornici de min-tuire: parte bărbătească să-şi poarte podoaba bărbătească, după pilda vie dată nouă de Mîntuitorul, de Sfinţii Apostoli şi urmaşii lor vrednici, din cursul veacurilor, cler şi popor, cum avem pildă vie şi Moaştele Sfîntului Ioan cel Nou (1330 d. Hr.) de la Suceava, care n-a fost nici Vlădică, nici Preot, nici călugăr, nici frate de mînăstire; ci creştin, simplu mirean, cu femeie, cu familie. Aceasta este o dovadă vie, un argument puternic, conservat minunat şi pus înaintea noastră de Bunul Dumnezeu spre încredinţarea şi exemplul vrednic de a fi urmat de noi. De asemenea, noi mai avem în picturile Sfintelor Biserici şi prin istorii chipurile voievozilor, boierilor şi unora din vestiţii oşteni români —creştini ortodocşi — cu chip bărbătesc (barbă şi mustăţi) d.p. Radu Vodă, Mircea cel Bătrîn, Alexandru cel Bun...

Deci, nimeni din creştinii dornici de mîntuire să nu-şi mai lepede podoaba bărbătească spre a nu cădea în afurisanie, asemă-nîndu-se idolilor egipteni, brahmani, budişti, etc. nici idolescului chip satanic, al idolilor egipteni, papistaşilor şi pleiadei sectarilor împărţiţi în vreo 800 de secte. De asemenea nici creştinele să nu se mai bage în afurisanie prin sluţirea feţelor şi a portului lor după obiceiul idolilor egipteni, brahmani, etc. sau după împopoţonarea cu zorzoane şi despuierea sălbaticilor idolatri, ci să se poarte cuviincios, creştineşte, după pilda Maicii Domnului şi a Sfintelor femei, aşa cum se purtau străbunele, bunicile şi mamele noastre cele pioase. Tot ce am primit bun să păstrăm şi bun să lăsăm urmaşilor noştri după trecerea noastră în veşnicie. AMIN.

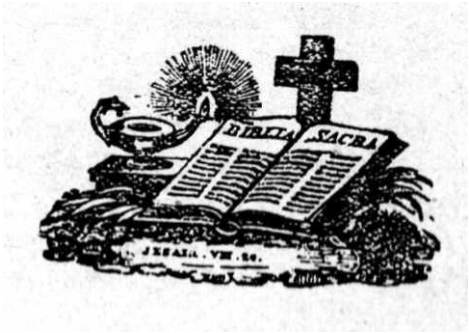

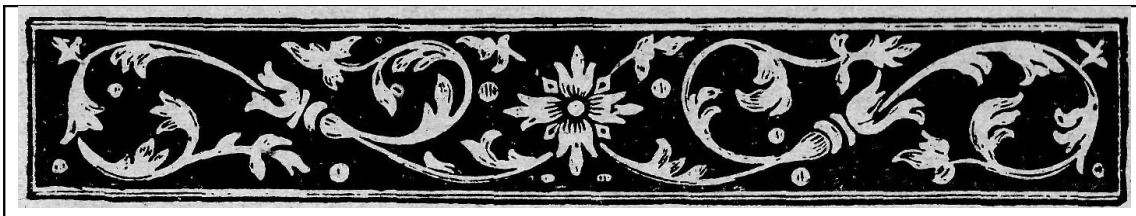

VAMA A 23-A A FUMĂTORILOR

L*uindu-ne zborul, am suit şi de acolo tot mai sus pe caile văzduhului şi am ajuns la vama fumatului Acolo se opresc şi. se cercetează toţi cei ce beau (fu-mează) tutun şi trag tabac. Dracii păzitori ai acelei vămi erau foarte urîcioşi, grozavi, plini de fum şi acoperiţi cu negură. Toţi dracii aceia erau cu lulele, ţigarete, ţigări în gurile lor scîrboase, de unde le curgeau bale, iar în mîini aveau tabac. Ei slobozeau fum pe gură şi pe, nări ca dintr-un cuptor, asemenea idolului Moloh. Plini de iuţime infernală dracii aceia, afumaţi, fumători, au alergat înaintea noastră şi văzîndu-mă că sînt femeie, s-au cam dezamăgit. Cerceiîndu-mâ cu de-a amănuntul, n-au aflat în mine păcatul acesta, pentru că eu nu fumasem, nici nu trăsesem tabac, nici nu umblasem cu tutun, cu ţigări, lulele şi_ nici cu tabac. Dracii acelei vămi se lăudau tare că vor umple iadul cu cei care beau (fumează) tutun sau trag tabac. Noi însă, cu darul lui Dumnezeu am trecut nesupăraţi şi acea vamă blestemată, fără a da ceva.*

La vederea vameşilor acelora ce suflau asuprâ-mi cu duhoarea puturosului fum de tutun, mi-am reamintit de" învăţăturile Divine din Sfintele Scripturi.: „Pentru ce cheltuiţi argintul vostru nu pentru hrană.şi osteneala voastră nu pentru saţiu?" (Is. 55, 2). „Gura lor e. plină de amărăciune..." strigă Apostolul (Rom. 3, 14j *comp. Ps. 9, 27), de aceea şi scuipă foarte mult tutunarii.. ., Ca fiii luminii să umblaţi.. . şi să nu vă amestecaţi cu faptele cele fără de roadă ale întunericului ; ci mai vîrtos să le defăimaţi (Efs. 5,* 9—11). *„Destul este nouă care în vremea trecută am vieiuit, am petrecut pâgîneşte, umblînd în felurite păcate şi în urîte slujiri idoleşti... Şi dacă aceia care au scăpat de la spurcăciunile lumii (care" acum e pasionată foarte mult şi în practicarea tutunului), prin- cunoştinţa Domnului şi Mîn-tuitorului nostru Iisus Hristos cu aceleaşi iarăşi împleiicindu-se se biruiesc, s-au făcut lor cele de pe urmă mai rele decît cele dinţii. Pentru că mai bine era lor a nu fi cunoscut calea dreptăţii decît după ct au cunoscut-o, a se întoarce înapoi de' la Sfînta poruncă ce li s-a dat lor. Că s-a întîmplat lor pilda cea adevărată: „Cîinele s-a întors la borîtura sa şi porcul scăldat la mocirla Unei" (7 Petru 4, 3; 2 Pctn< 2, 20 —22).*

„Rogu-vă pe voi fraţilor... sfătuiţi pe tei fără de rînduială. . . Buhul Sfînt să nu-l stingeţi din fiinţa voastră (tot pufăind sau fumind, tutun, spre bucuria diavolului şi osîndirea veşnică), ci mai bine tămi-iaţi şi înălţaţi rugăciuni, laudă şi mulţumită lui Dumnezeu spre folosirea voastră vremelnică şi veşnică. De tot felul de lucru rău sa vă feriţi" (1 Cor. 6: 12—13-7 *Tes. 5:* 14, 19, 22) *Cel ce face păca tul, din diavolul păcătuieşte... Şi ştim că Fiul lui Dumnezeu s-a arătat ca să strice lucrurile diavolului" (1 Ioan 3,* 4, *8).*

Privind, şi noi, fiii şi fiicele Bisericii lui Dumnezeu cu ochii Sufletului la fioroşii vameşi ai acelei vămi cum slobozeau şi slobozesc nor de fum cu duhoarea de tutun pe gură şi pe nări, îndată ne vedem siliţi a ne pune întrebarea: Dumnezeu Atotînţeleptul toate le-a făcut bune foarte, mai ales pe om (Fac. 7 ; 2). Deci cum, pentru a vedea i-a făcut omului ochi, pentru auz, urechile, pentru respirat şi mira cu nările, pentru mîncat şi vorbit gura şi limba, pentru cugetat ere-ierul, pentru lucrat mîinile, pentru umblat picioarele etc. etc. Apoi dacă îi trebuia: părţii bărbăteşti şi femeişti să fumeze tutun, i-a fi făcut un horn în acest scop prin creştetul capului (aşa cum fac oa-menii hornuri scoase din cameră prin pod deasupra caselor) prin care să scoată afară duhoarea aceea otrăvită sau puturosul fum a tutunului. .Dar pentru că nu le-a trebuit oamenilor, nici femeilor şi nici nu le trebuie fumatul tutunului, de aceea nu le-a făcut nici horn prin creştetul

capului. Aşadar, Dumnezeu, Care a făcut minunat maşinărie a corpului omenesc bună foarte, încît e o uimitoare minuni pentru.cei ce o cercetează mai serios şi mai adine, de ar fi lăsat omului bărbaţilor şi femeilor, obiceiul de a fuma, desigur că ar fi făcut fie-căruia prin creştetul capului şi cîte un horn, coş sau fumar, prin care să iasă fumul de tutun. Aşadar, este foarte sigur că nici gura nici nările nasului nu ne-au fost date nouă oamenilor ca să facem din ele hornuri (coşuri sau fumării) pentru scos pe ele puturoasele fu-mării de tutun. Fumatul, precum se ştie de mulţi, nu e de la Dum-nezeu ; ci-i de la cel rău, provocînd cheltuieli zadarnice, sărăcie, tuse, tuberculoză, boală de inimă, întunecarea vederii, tulburări nervoase, sclerozarea vinelor... scurtarea vieţii, canonisirea cu risipitorii pe deşertăciuni, lux, sluţirea feţelor şi portului creştinesc, a jocurilor de noroc, petrecerilor anticreştineşti, ş.a. Cugete bine şi judece săuătos oricare fumător, oare v-a puica sta înaintea Ini Dumnezeu cu tigara în gură, tot pufăind-şi scuipînd! Oare tutunarii se pot apropia spre a rămine si petrece, a sluji şi a călători împreună cu mantuitorul atunci cind, mereu tot pufăiesc şi scuipă ? Fumătorii care îşi risipesc în satisfacţia patimii aceştia demonice, ca şi risipitorii pe lux, deşertăciuni, idolatrizări, la beţii şi la scîrboase blestemăţii sînt traşi la cercetare şi răspundere, judecaţi şi osîndiţi pentru fiecare ban dat pe tutun... ars spre bucuria diavolilor !

Aşadar, pentru acest duhuros păcat, arzător de- bani şi de agoniseli, păgubitor de fapte bune, de cumpărarea şi citirea de cărţi sfinte, luminatoare de Suflet, ce s-ar putea cumpăra şi face cu acei bani şi milostenii, care spre bucuria dracilor sînt prefăcuţi în fum şi scrum, păgubitor de sănătate, energie, vreme dată de Dumnezeu spre lucrarea faptelor bune necesare mîntuirii Sufletului şi pierdută, împotriva rînduielilor puse de Creator. Omul, bărbat şi femeie au a da seama înaintea lui Dumnezeu vremelnic şi veşnic, pentru care sînt cercetaţi cernuţi şi opriţi la acea vamă a fumatului. înţelepciunea poporului nostru binecredincios arăta clar acea tragere la judectă şi pedeapsa vremelnică şi veşnică a tuturor fumătorilor, zicînd adeseori: încălecaţi draci pe cîrpad (cei ce învaţă a fuma pe cei nepasionaţi) şi aduceţi pe toţi tutunarii încoaci".

Mergînd de acolo înainte, Sfinţii îngeri vorbeau despre dînşii şi către mine: „ Vezi ?! La aceasta vamă se opreşte toată partea bărbătească şi femeiască, care beau , fumează tutun şi trag tabac, fiindcă mai toată lumea s-a dedat după această buruiană, precum a proorocit

Isaia Proorocul (Is. 55: 2, *5*: 14—15*). De la această vamă se aruncă toţi fumătorii şi fumătoarele jos în subteranele iadului, fiind de prisos şi netrebnic firii omeneşti această rea obişnuire şi dare sau bir satanic al tutunului sau al tabacului!"*

îngerii cu Sufletul suindu-se tot mai în sus la cer, sînt opriţi la vama a 23-a, a tutunului, tabacului, opiului, haşişului, cocainei şi altor felurite stupefiante. Dracii vameşi ai acelei vămi,

împreună cu boierul lor drăcesc, apar ca nişte stoluri de lăcuste înaintea Sufletului, cercetîndu-1 minuțios după catastifele lor, de păcatele acelea, de ex. de:

364) în loc de tămîiere (cu tămîie sau smirnă sfințită de Preotul Bisericii) în casă şi rugăciuni ferbinți însoțite de facerea Sfintei Cruci dreaptă pe față, am făcut țigară şi am fumat tutun afumîndu-mi casa, Sfintele Icoane şi Sufletul cu puturoasa duhoare a tutunului spre bucuria dracilor? în loc de Sf. rugăciune cînd am stat la masă, în timpul mesei şi la ridicarea de la masă am făcut şi aprins țigara, pipa, luleaua şi am fumat,. bucurînd pe diavolul şi mîniind pe Dumnezeu, în loc de a mulțumi Domnului pentru mîncare, băutură şi multele bunătăți ce mi le-a dat? Am întrebuințat stupefiante: opiu, cocaină..* distrugîndu-mi sănătatea şi viața? La scularea din somn, de la masă şi în alte vremi, am făcut țigara dreaptă ... şi Sfînta Cruce» strîmbă? Am ars banii prin fumat tutun, în loc de a-i da milostenii la: săraci, Biserici, felurite binefaceri ... şi pe cărți folositoare, luminătoare de Suflet ? Am afumat cu tutun casa, pufăind înaintea Sfintelor Icoane care sînt în casa mea o parte din catapeteasma Bisericii în care locuieşte Dumnezeu, de sute şi de mii de ori mai mult decît am tămîiat cu tămîie sau smirnă sfințită de Preotul Bisericii? (a)

(a) *Fumatul,* ca şi slutirea fețelor, luxul şi moda, e un păcat greu, o idolatrie străveche şi modernă. Fumatul împinge pe creştini la cheltuieli zadarnice. Fumatul este un lucru drăcesc. Tutunăritul e o cotă satanică. Patima fumatului e o nebunie drăcească, o îndrăcire de bună voie. Ca şi beția, fumatul e un drac torturător şi împu-țitor luat de bună voie ba chiar şi îndrăgit, prin care omul îşi arde banii munciți şi agonisiți cu trudă, prefăcîndu-i în fum şi scrum. Banii aceia arşi sînt dreptul săracului, Bisericii lui Dumnezeu şi al luminării Sufletelor. Da, ei trebuiau dați lipsiților, Bisericii Im Dumnezeu, şi pe cărți Sfinte folositoare şi luminătoare de Sul lele, iar nu arşi şi prefăcuți în fum şi scrum. Pentru aceea li se v a cere socoteală de acei bani cu de-amănuntul în ziua. judecății.

Pentru ce vă prefaceți banii în scrum şi fum? Bancnotele de hîrtie au o mare valoare pentru prețul imprimat de Banca Națională întMnsele. Hîrtia în sine, simplă, fără prețul Băncii naționale pe ea ar fi o hîrtie ca orice hîrtie fără preț. Precum tutunarii ard hîrtiile de valoare cu focul fumatului, aşa şi mulți creştini pierd dintr-înşii Darul Dumnezeirii introdus în ființa lor, cîrid s-au împărtăşit, prin întoarcerea de bună voie la păcate şi prin nesocotirea celor Sfinte.

Fumatul ruinează sănătatea, provoacă tuşea, tuberculoza, boala de inimă, sclerozarea vinelor şi alte felurite boli, care scurtează viața fumătorilor... Fumatul e un fel de sinucidere lentă. Se cano-niseşte în comparație cu: luxul, jocurile de noroc şi petrecerile anticreştineşti.

Idolul fumatului. Au nu este şi tutunul un astfel de idol demo-nicesc? între toate viețuitoarele pămîntului, omul este singurul care înghite şi scoate fum pe gură şi pe nas. Toată ziulica îi vezi pe unii cu un sul de hîrtie cu tutun tocat înăuntrul lui, cu un capăt în gură şi cu celălalt capăt aprins, ca să facă să scoată fum". Ba unii se scoală şi noaptea să-şi afume buzele, gura şi nasul. Mulți îşi pierd vremea cu idolul acesta slujindu-i: dimineața, seara, înainte şi după masă şi peste zi, în loc de a se ruga lui Dumnezeu după datorie. Ei bine, judece oricine dacă se poate o mai mare nebunie ca asta! ?! Dacă ați vedea un cocoş, un pisoi, un cîine, un bou, un cal, ori altă vietate făcîndu-şi fum la nas, ați crede că nu-i lucru curat? Aşa-i că v-ați face cruce ca de ucigă-1 toaca? Şi totuşi, ce n-am văzut niciodată la dobitoacele cele fără de minte ale pămîntului, am văzut la oameni! Am văzut şi vedem oameni din toate vîrstele, sexele şi ramurile societății omeneşti afumîridu-se adeseori prin: case, curți, localuri publice, pe drumuri, pe ulițe şi pe străzi, prin țarini, pe dealuri, prin cîmpii şi prin munți, pe ape şi în văzduh şi aproape în orice vreme şi-n orice loc, delectîndu-se cu idolul acesta al tămîierii lui ucigă-1 Sfînta Cruce. Omul pătimaş chiar purtător de nume creştinesc, jertfeşte idolului fumatului de mii de ori mai mult decît a tămîia lui Dumnezeu Celui viu (Mal. 1: 11; Apoc-. 5: S/Lc. 1: *8—11* ; Mt. 2, *77),* Care ne-a creat, ne ține şi ne îngrijeşte cu toate cele trebuincioase. Iată însă, că majoritatea purtătorilor de nume creştinesc

slujesc acestui idol de mii de ori mai mult decît lui Dumnezeu. Jumătate din venitul țării îl dăm pe gît şi pe fum, slujind pe idolul beției şi pe idolul fumatului ! Şagă e asta?!

Fumatul e un păcat străvechi, moştenit de la popoorele sălbatice. Deşi unii cred că tutunul e numai de vreo 400 de ani (1492— 1560 d.Hr.); totuşi, povestirile străvechilor istorici ne arată că el exista şi înainte de era creştinismului, în vremile străvechi, la triburile sălbatice din Asia şi America. Aşa ni se istoriseşte cum în acele îndepărtate vremi, cînd unele popoare războinice nu cunoşteau scrierea, ele se vesteau şi se înțelegeau între ele prin anumite metode pentru război sau pentru pace. Astfel, cînd unul din acele triburi sau popoare declara vecinilor lor război, îi trimiteau prin sol: o suliță, o săgeată sau un tamakamki (topor de război) p e care privindu-le, fiecare din primitori, pricepea că acest dar mirosea a vărsări de sînge. Aşa odinioară sciții trimit împăratului Darie I Histape (550—485 a.Hr.), cam anul 513 a.Hr. şi oştilor lui, care năvăliseră peste ei prin Bosforul tracic şi peste gurile Dunării (pe poduri de vase) în sudul Basarabiei actuale pînă în țara budi-nilor, un sol al lor, scit, cu o pasăre, un şoarece, o broască şi cinci săgeți în loc de scrisoare. înțelesul acelei scrisori primitive sau curioasei colecții era următorul: „Dacă voi, năvălitorilor, vrăjmaşi ai noştri, schimbîndu-vă în păsări nu veți scăpa zburînd prin văzduh, sau prefăcîndu-vă în guzgani nu vă veți ascunde sub pămînt, sau devenind broaşte nu veți sări şi ascunde în apele bălților veți fi loviți de aceste săgeți şi nu vă veți mai întoarce înapoi". Astfel, cam acesta era limbajul scrisorilor străvechi pentru provocarea războaielor.

Cînd însă era vorba de pace, ei trimiteau tutun şi un calumet (pipă sau lulea). Calumetul la indieni (care a fost un popor străvechi cu o deosebită dezvoltare de cultură şi civilizație ca şi egiptenii din aceleaşi vremi îndepărtate), însemna totdeauna pace. Căpeteniile triburilor învrăjbite de moarte, adunîndu-se pentru sfat, se aşezau cerc în jurul unui foc mare. Acolo ei discutau cele ce-i atrăgeau la. împăciuire. După multe dezbateri, una din căpetenii se apuca şi fuma din calumet (lulea) pe care apoi îl transmitea vecinului. într-o solemnă tăcere luleaua păcii trecea din mînă în mînă la fiecare din acele căpetenii de triburi. Asta era un fel de act de încheiere a păcii între acele triburi indiene. Astfel, pipa sau luleaua, prin înfățişarea ei, era la triburile şi popoarele sălbatice, semnul păcii, o scrisoare care-i atrăgea la împăciuire, le vorbea de pace; pe cînd toporul, sulița, săgețile, arcul încordat, feluritele cuțite, săbiile şi celelalte de felul acestora, erau nişte scrisori provo catoare de război.

Auzi cerule şi ascultă pămîntule că Domnul a grăit! Fii am născut , şi am crescut; iar aceia s-au lepădat de Mine. Cunoscut-a boul pe stăpînul său şi asinul ieslea domnului său; iar Israil (creştinul) nu M-a cunoscut pe Mine şi poporul Meu nu M-a înţeles. Vai! Neam păcătos, popor plin de păcate, sămînţă rea, fii fărădelege! Părăsit-a ţi pe Domnul şi aţi mîniat pe Sfîntul lui Israil, înstrăina tu-v-aţi înapoi. Căci vă răniţi iarăşi, adăugind fărădelege! Tot capul spre durere şi toată inima spre întristare. De la **picioare**

pînă la cap nu este întregime, nici bubă, nici vineţeală, nici rană cu puroi, nu este a pune leacuri, nici untdelemn, nici legături . . . De nu ne-ar fi lăsat **nouă Domnul Savaot sămînţă,** am fi fost ca **Sodoma** şi ne-am fi **asemănat** Gomorei . . ." (Is. **1,** *2—6, 9).*

Şamanii (popii idolatri) ai sălbaticilor tătari din Mongolia, de unde au năvălit în Europa în sec. al IV lea. şi al V-lea şi mai pe urmă în Rusia, Bucovina, Ungaria, Transilvania, Muntenia, Moldova, prin sec. XIII, întrebuinţau fumatul cu amăgitoarea credinţă că alungă spritele rele. După un anumit tipic al lor, ei se aşezau în jurul focului (îmbrăcaţi în nişte rase de piele) de care erau agăţate bucăţi de sticlă, tinichele, piei împăiate, capete de şerpi, labe de urs, de vulpe, ghiare de vultur etc, apoi fumau, băteau în tobe şi cuprinşi de spasmuri gesticulau violent, săreau furioşi în jurul focului, huiduiau spiritele ameninţîndu-le şi conjurîndu-le cu descîntece şi vrăjitorii, ca să fugă de la ei... Apoi trăgînd iarăşi cu lăcomie din pipe, alergau şi strigau vociferînd pînă ce se prăbuşeau la pămînt lipsiţi de cunoştinţă şi puteri... După aceea venindu-şi în simţiri, îşi luau plata.

Tutunul s-a adus în Europa din America unde se cultiva din vechime acolo ca şi porumbul, ş.a. Poate că tutunul va fi fost adus de indieni, malaezi, japonezi, mongoli, ungro-finici şi alţi invadatori (prin istmul sau strîmtoarea Bering sau prin alte părţi, prin care s-au apropiat şi unit cu asiaticii); ori va fi fost aflat crescînd ca buruiană sau cultivată (cum ar fi la noi izma sau menta, căpşu-nele etc.) şi în pămîntul Americii din vremi străvechi. Indienii şi alte neamuri asiatice au trecut în America în cursul vremurilor străvechi înainte de noi cu mii de ani şi apoi cu sute de ani. Acesta s-a probat prin credinţa americanilor în sec. XVI despre potopul universal, circumciziune, serbarea sabatului, jubileului ş.a. care erau serbate la popoarele asiatice.

La descoperirea Americii de europeni, americanii înrudiţi cu indienii şi alte neamuri asiatice erau înaintaţi din punct de vedere cultural. Aceştia erau agricultori cunoscînd irigaţia, poate şi plugul... Aveau anul de 12 luni cu 5 zile intercalate etc. Treburile comune erau puse la cale de anumite căpetenii ale lor. Ei aduceau un berbec negru (poate după obiceiul asiaticilor) şi ardeau tutun în faţa zeilor sau idolilor lor (în loc de tămîie ca asiaticii, pe care poate că încă n-o cunoşteau). în vremurile străvechi la americani era răspîndită viaţa patriarhală ca şi în Asia. Ei aveau şefi creditori. Afacerile mai principale le rezolvau adunarea războinicilor tribului strînşi în jurul şefului, trăgînd grozav din pipe în vremea gîndirilor, chib-zuirilor, sfaturilor sau deliberărilor.

Unele legende ale lor susţin că oamenii au fost făcuţi din animale sau au fost făcuţi din pămîntul roşu din care se fac lulele. Astfel, Memţu, zeul tuturor spiritelor —zice legenda lor —a spus o dată (în străvechime) Pieilor Roşii, că luleaua cu care fumează ei, e carne din carnea lor şi de aceea luleaua e în mare cinste la toate triburile pămîntului (desigur acelora care se închinau şi se mai închină idolilor şi dracilor).

Pe lîngă sacrificările omeneşti de băieţi şi fete primăvara pentru venirea unui an bun şi rodnic ei sacrificau şi felurite animale, între care cel mai cinstit era jertfirea dinilor. Ei duceau jertfe şi porumb, fructe şi tutun. Acestea le aduceau ei înaintea idolilor ce înfăţişau pe marele spirit, pe Manitu, înfăţişat printr-un trunchi de copac cu o mică asemănare a chipului omenesc sau printr-o prăjină îmbrăcată cu cîrpe, cu capul închipuit din cîrpe, pe care desenau primitiv: gură, nas, sprîncene, iar în locul ochilor puneau două sticle sau nişte pietre strălucitoare.

Pieile Roşii credeau că Sufletul trăieşte şi după moartea trupului. De aicea ei puneau în mormînl alăfiiri de cadavrele morţilor lor, pe lîngă felurile instrumente, unelte, cuinii etc şi tutun, cu credinţa că mortul va fuma la feluritele lui trebuinţe, aducînd ca jertfă zeilor şi tutun.

Din cele arătate şi multe altele care nu se pot înşira aici, se mai presupune că obiceiul fumatului l-ar fi luat sălbaticii idolatri din timpul idolatrizării lor înaintea monştrilor idoli: Baal, Bel, Moloch, (Moleh, Milcom sau Malcam) ai cananiţilor,- fenicienilor, asirienilor, babilonienilor, cartaginezilor, cu care s-au idolatrizat şi evreii în cursul vremurilor, cînd au intrat în contact cu acele popoare sălbatice. (Ps. 105: *35—43; 2* Lege 32: *17—25;* 1 Cor." 10: *20;* Apoc 19, *20;* T.L. o.c. T. II pp. 584—5; T. III pp. 19—20. I.R.L. o.c. pp. 299—301; 305—6. Arheol. Bibi. o.c. pp. 673—7 ş.a.).

Colosul monstru idol Moloh făcut din aramă după ce se aprindea un foc puternic în interiorul., lui pînă se înroşea, se aduceau copiii şi oamenii rînduiţi pentru jertfă şi se aruncau înăuntrul lui printr-o deschizătură făcută anume în el. Fumul mirositor ce ieşea pe gura şi nările monstrului idol, va fi imprimat în capetele idolatrilor să facă şi ei ceva, spre a fi cît mai mult după chipul şi asemănarea zeului lor, adică după cum le năluceau spiritele infernale dinăuntrul lui.

Precum feluritele înzorzonări idolatre (cercei, mărgele, inele, brăţări, salbe etc.) le-au luat idolatrii închinători diavolului şi după ei le-au luat şi majoritatea uşuraticilor creştini şi creştine, ba le-au agăţat şi pe Sfintele Icoane ale Maicii Domnului, a Sfintelor Mucenițe şi a Cuvioaselor; aşa şi fumatul de la sălbaticii idolatri a trecut cu uşurinţă în majoritatea creştinilor uşuratici.

Dacă feluritele slujiri idolatre, d.p. descîntece, feluritele ghiciri, vrăjitorii, farmece, jocuri, credinţe în strigoi, în vîrcolaci, în eîa-tecul cucuvelei, în ursită şi în noroc, în zile rele şi în numărul 13 etc, etc, şi înzorzonarea creştinilor de nume, ba chiar şi a Sfintelor Icoane cu deşertăciunile idoleşti, au trecut cu uşurinţă în majoritatea creştinilor, apoi nu-i de mirare că şi fumatul a fost adoptat de majoritatea lumii purtătoare de nume creştinesc de la sălbăticite triburi şi popoare idolatre, care se închinau dracilor.

Deosebirea nemărginită dintre cădirea cu tămîie sau cu smirnă sfinţită, slujită de sfinţiţii liturghisitori în Sfintele Biserici, prin case şi prin orice loc unde se înalţă rugăciuni Şi laude lui Dumnezeu, şi între fumatul cu luleaua, pipa, ţigareta sau cu ţigara, e destul de bine observată şi cunoscută oricărei minţi luminate a binecre-dincioşilor clerici şi creştini, deci, cred că sînt de ajuns cite am arătat pînă acum!

Diavolii scot foc pc ochi, nări şi gură. Cuviosul nostru Părintele Benedict (480—543), venind din oraşul Narcia la Rona pentru studii şi dezgustat de viaţa destrăbălată a tinerilor de seama lui, s-a retras într-un loc sălbatic din munţi, pustnicind trei ani într-o peşteră, unde un călugăr îi aducea cele de trebuinţă. Descoperit de un Preot şi de nişte păstori a fost ales stareţ într-o mănăstire, dar soborul nevrînd a se supune regulilor lui, i-au pus otravă în paharul cu vin. Sfîntul făcînd semnul Sfintei Cruci deasupra paharului, îndată s-a zdrobit paharul, căzînd la pămînt. Cuviosul cunos-cînd că băutura aceea era anume pregătită pentru a-1 omori pe el, a plecat de acolo... întemeind în alte părţi 12 mînăstiri cu cîte 20 de monahi.

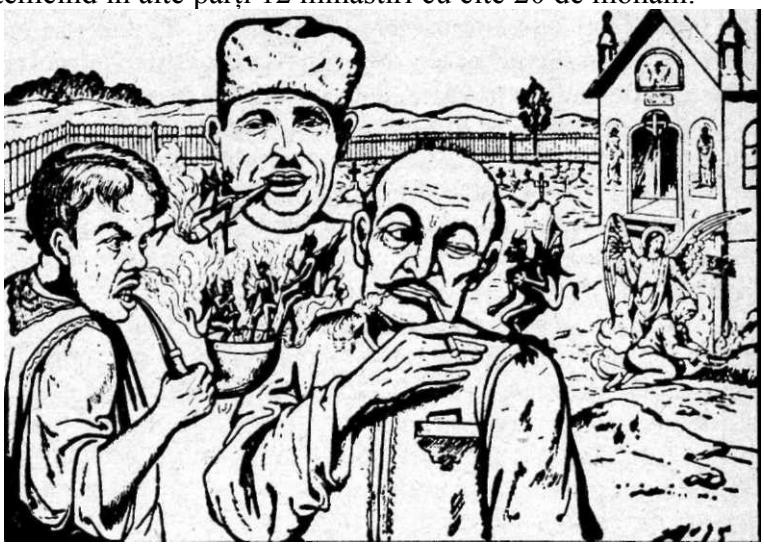

„Greşit-au şi nu sînt ai lui Dumnezeu fiii cei cu prihană. Rudă în toartă şi răzvrătită, cu acestea răsplătiţi voi Domnului? Acest popor (care profanează Locaşurile Sfinte) este nebun şi nu înţelept. Au nu este acesta Dumnezeu Părintele tău Care te-a agonisit şi te-a făcut şi te-a zidit? .. . Pentru ce sfidaţi şi profanaţi Locaşurile Sfinte consfinţite pentru rugăciuni şi meditaţii Dumnezeieşti? Pentru ce. risipiţi banii voştri pentru un lucru (tutun) care nu hrăneşte? De ce vă daţi cîştigul muncii pentru ceva (putoarea tutunului)'care nu satură?" (2 Lege 38; *6—7;* **Is. 55, 2) Aşadar, tutunul este o plantă din care se aducea jertfă idolilor şi numai lor, adică diavolilor. Deci, cei care fumează, se aseamănă cu idolul Moloh, care ardea şi fumega jertfele diavolilor etc. . . . Cei ce joacă şi fumează pe Dumnezeu întristează (Prel. a I Rom. o.c).**

Florentie, Preotul unei biserici apropiate, îmbrăţişînd urî ciunca şi zavistia diavolească, neputînd suferi petrecerea pustiii ceaşcă şi lăudată de mulţi a Cuviosului Benedict, s a hotărît a otrăvi pe Sfîntul. A plămădit şi copt o pîine în care a pus otravă şi i a trimis-o ca binecuvîntarc.

Sfîntul, eunoscînd vicleşugul satanic, a dat-o unui cerb ce venea şi lua pîine din mîinile lui poruncindu-i în Numele Domnului a o duce departe în pustietăţi, unde să n-o găsească nici un om. Apoi rînduind conducător bun al mînăsti-rilor, a plecat departe de la faţa celui ce căuta să-1 omoare.

în anul 529, aşezîndu-se cu călugării săi pe Monte Casino, în locul capiştei idolului Apolon şi a mulţimilor de jertfelnice şi copaci, unde idolatrii îşi aduceau spurcatele lor jertfe pe care le-a surpat, zdrobit şi distrus, a întemeiat o mare mînăstire. Aceasta apoi a devenit celebră, pentru că întrînsa şi-a luat fiinţa renumitul ordin călugăresc al benedictinilor. Mulţimea poporului idolatru din împrejurimi, povăţuită după învăţătura Sfîntului, a părăsit întunericul credinţei idolatre şi se întorcea către Dumnezeu, făcîndu-se creştini.

Diavolul, care locuia acolo de mulţi ani, nesuferind activitatea pastorală a Cuviosului, năvălea asupra lui nu prin nălucire sau în vis, ci aievea, strigînd că nu mai poate suferi acea mare nevoie. Părinţii şi fraţii Mînăstirii auzeau strigătele lui dar nu-1 vedeau. Atunci iubitorul adevărului le spunea: „Credeţi-mă fraţilor, că cu ochii mei văd pe vrăjmaşul înfricoşat şi purtător de foc... vărsînd din ochi şi din gură pară de foc..." (V. Sf. 14. martie a.c).

Creştinii aleşi, Sfinţii, au văzut pe draci scoţînd foc, flăcări pe nări... Alţi draci au fost văzuţi scoţînd foc pe gură aşa cum scot tutunarii fum pe gură şi pe nări (V. Sf. 17 ian. o.c, pp. 721-2; 1 feb. pp. 5—6; 26 sept. pg. 752; 10 nov. pg. 354; P. o.c. pg. 407). Mulţi binecredincioşi creştini, în trecut şi în prezent, văd întotdeauna ceva străin, necurat, diavolesc, în patima aceasta a fumatului. Din cauza aceasta, în multe case au fost şi sînt nemulţumiri, sfezi, bătăi, ba chiar şi vărsări de sînge pe urma fumatului, blestemata de patimă. Şi într-adevăr, oare tutunarii mai pot zice şi susţine că au chipul lui Hristos, în care s-au botezat şi îmbrăcat, atunci cînd fumează? Cînd scot fum pe nări şi pe gură în vremea fumatului, ca odinioară idolul Moloh şi ca şi dracii? Nu poartă ei mai degrabă chipul diavolului de care am vorbit mai sus că varsă foc pe ochi şi din gură; decît chipul cuviincios, luminat al Mîntuito-rului? Dumnezeu i-a înzestrat cu minte sănătoasă, deci să judece drept, să afle adevărul şi să vadă cu cine sînt asemenea. Să părăsească răul şi şă facă binele spre a se ferici vremelnic şi veşnic.

Tutunul ne otrăveşte. Tutunul, tabacul, ca şi cafeaua, alcoolul. . . au în ele într-o măsură oarecare otravă. Totuşi, ce bucuros se otrăveşte omul şi cu una şi cu alta... S-ar părea o glumă vorba asta, dar numai glumă nu poate fi. E vorba adevărată: nicotină (otrava) din tutun, de ai extrage-o şi ai lua-o într-o cantitate mai măricică, te poate otrăvi ca orice venin şi otravă şi mori de ea. Dar fiindcă fumătorul o ia numai în cantitate mică, prin fumat, i se pare că nici n-a luat otravă. Aşa e şi cu cafeaua. Şi ea are în sine otravă într-o măsură nebăgată în seamă de noi. Aceasta e însuşirea blestemară a otrăvii luată în amestec cu alte materii, aşa ca să nu te omoare, ci te face s-o iubeşti, să o tot pofteşti, ca şi otrava din spirt, din băuturi beţive, de care după ce te-ai deprins bine cu ea, nu te mai poţi lăsa. Despre cafea, cu porţia ei mică de otravă, se ştie că cel care s-a deprins cu ea o caută mereu şi nu bagă de seamă cum îi atacă părţi din cele simţitoare ale corpului — sistemul nervos şi inima. îl vezi numai pe băutorul de cafea (cafele „negre" sau de cele „turceşti", care nu sînt domolite cu lapte, doar lungite cu apă, dar rămase tot curate, că de la o vreme încep a-i tremura mîinile, încît dacă nu le reazemă, varsă „cafe-luţa" lui iubită din ceaşca în care i s-a adus...

Dar de, ca şi orice patimă, aşa şi patima cafelei se tot lăţeşte! Iată ce ne arată o numărătoare: în anul 1867 hu se bea pe tot globul pămîntesc decît 47 tone de cafea. După vreo 60 de ani s-au băut 1200 tone de cafea, adică de vreo 25 de ori mai multă! E adevărat că medicii îi arată şi unele foloase. Pentru oamenii care stau mult la masă şi scriu, adică aceia care lucrează mult cu creierul, cafeaua e o înviorătoare a creierului, dîndu-i putinţa a lucra mai bine şi mai îndelungat. Uneori înlocuieşte hrana. în ţările calde mai înviorează trupul omenesc din moleşeala în care îl cufundă căldurile acelea mari. Face adică şi bine. Dar e un bine pe care îl plăteşte prin... scurtarea vieţii. Cu cît se iau cafele'negre şi turceşti mai multe, cu atît se oboseşte şi se toceşte ţesătura cea gingaşă a nervilor din corpul omenesc şi aşa aceia vor deveni mai curînd, mai devreme în slăbiciunile bătrîneţii... (F.I.N.M. o.c).

Iată şi asta-i o ghiară diavolească care încurcă şi distruge pe mulţi, lent, înainte de vreme. „Nu daţi loc diavolului... împotri-viţi-vă şi veţi scăpa de el" (Ef. 4: 27; Ioan 4:7; 1 Petru *5:8—9).*

Otrăvitorul tutun. Astăzi tutunul se cultivă în toate ţările cărora le aduce un venit considerabil. Mult mai bine ar fi dacă în locul tutunului s-ar pune grîu, porumb, secară, ovăz etc. să se salveze de la moarte mulţi lipsiţi, care se prăpădesc, mor cu zile din cauza foametei, decît să se mai cultive planta aceasta satanică care decimează viaţa a multă lume prin otrava ei. Tutunul conţine într-însul o materie foarte otrăvitoare numită nicotină (alcaloid) care, dată în cantitate de 10 centigrame, omoară un cîine de statură mijlocie. Nicotină pătrunde în organism prin inhalaţie, în timpul fumatului se absoarbe în organism o cantitate importantă chiar din fumul care pătrunde spre plămîni, sau prin mucoasa gurii la cei care nu trag fumul în plămîni...

Otrăvirea acută. în stare acută, otrăvirea se produce la tinerii fumători. Forma gravă e provocată prin absorbţia tutunului ca medicament greşind doza. Ea este rară, fiindcă acest mod de trata ment se întrebuinţează foarte rar. Semnele acestei otrăviri sini arsură de-a lungul esofagului şi în stomac, greaţă, vărsături cu senzaţie de sfîrşeală şi de pierdere, ameţeli, tulburări de idei, micşo-afea vederii, puls slab, pielea rece acoperită cu sudoare vîscoasă Otrăvirea cronică se vede la cei ce lucrează în fabricile de tutun, la cei care fumează 8—20 ţigări pe zi, care trag tabac pe nas care ţin tutun în gură. Semnele acestei otrăviri sînt: aspectul feţei, pierderea memoriei, mai cu seamă aceea a cuvintelor, tremurarea mîinilor, picioarelor şi a limbii, ameţeli, dureri nevralgice prin umeri şi braţe, anghina în piept, stomatite (inflamaţii ale gurii) şi faringite cronice, dureri mari de stomac, constipaţie rebelă, palpitaţii (bătăi de inimă), slăbirea vederii (musculiţe jucătoare), pierderea gustului, micşorarea auzului, congestii cerebrale (îngrămădiri de sînge la creier), ameţeli etc. Tratamentul pentru izbăvirea de relele acestea provenite din otrăvirea cu nicotină, constă în părăsirea răului obicei de a fuma (Dr. I. Glăvan ş.a.).

Fumatul e un obicei tot ătît de rău ca şi alcoolismul. Fumatul e răspîndit în toată lumea şi cei care s-au obişnuit să fumeze cu greu mai pot fi convinşi a se lăsa de tutun. Fumătorii mai întotdeauna sînt răguşiţi, tuşesc. Nicotină atacă inima şi vasele. Abuzul de tutun provoacă tulburări în stomac şi în intestine. Fumătorii n-au poftă de mîncare. Foarte adeseori la fumători se observă şi tulburări nervoase datorită abuzului de tutun. (Dr. N. Gingold)

Deşi tămîia este foarte folositoare trupului şi mai ales Sufletului omenesc, pe cînd tutunul cu putoarea şi otrava lui păgubeşte omenirea şi o degradează; totuşi, din mulţimea omenirii — parte bărbătească şi femeiască—puţini, foarte puţini aleargă după tă-mîie, majoritatea, sau mulţimea lor aleargă cu pasiune după tutun, deşi e atît de urîcios şi puturos. Iacă şi din aceasta he apar şi ne dogoresc în faţă cuvintele Mîntuitorului, Care ne înfierează .zicînd: „Mulţi sînt chemaţi, dar puţini aleşi" (Mt. 22: *14;* 20: *16).*

Prin obişnuinţă tutunarii se învaţă' cu puturosul fum de tutun, ca şi cum ar sta în aerul cel mai curat şi bun. Fumatul şi a cîte zece ţigări pe zi numai, strică pe nebăgate de seamă, încet, încet, dar sigur şi mult. Tutunul a fost, este şi rămîrre o otravă pentru corpul omenesc şi pentru alte vieţuitoare, chiar şi dacă corpul se obişnuieşte ă răbda nicotină. Trupul fumătorilor ele tutun, care e silit a se lupta cu otrava nicotinei, suferă multe pagube şi întîm-pină felurite obstacole în lucrările sale morale, Foarte multe persoane fumează cîteva ţigări după masă, susţinînd că nicotină ajută digestiei. Deşi se pare unora aceasta, totuşi, mai pe urmă obiceiul acesta se răzbună groaznic. Fericiţi devin aceia care nu ies din Legile puse de Dumnezeu.

Mirodenia necuraţilor. Odinioară Părintele Silvestru, dascăl al Ierusalimului, stătea împreună cu alt Părinte şi se închinau la Sfîntul Mormînt al Domnului nostru Iisus Hristos. Şezînd amîndoi pe o piatră şi vorbind cele despre mîntuirea Sufletului, veni un stareţ foarte bătrîn şi se închină şi el Sfîntului Mormînt; apoi se întoarse spre dînşii făcînd închinăciune. Ei au zis: „Dumnezeu să te ierte Părinte".

După aceea el începu cu lacrimi în ochi a spune următoarele: „Fraţilor, ascultaţi să vă spun o întîmplare pe care am văzut-o in această cale. Eu locuiesc de 57 de ani într-o'peşteră dintr-un pustiu ce se cheamă Aravia. Acum ieşind în lume să mă închin Sfîntului Mormînt al Domnului nostru Iisus Hristos, am întîlnit un om înalt cu o falcă mare şi una mică şi cu nasul încovoiat cit o seceră, neagră de rugină. El trecu pe lîngă mine şi tăcu. Stînd eu pe loc şi gîndind, am cunoscut că

nu-i creştin şi nici pămîntean, ci poate să fie un diavol. îndată m-am luat după dînsul pînă ajunserăm la muntele cel înalt al Carmelului (grădina). Aici se făcu o grădină cu zid de piatră. El se puse la săpat în grădină şi la semănat. Atunci eu m-am apropiat de el şi i-am zis: „Spune-mi de ce sapi şi ce semeni aici?" El însă nu-mi răspunse nimic. Eu zisei din nou: „Te voi jura pe numele împăratului vostru Satana, parte de el să nu ai de nu-mi vei spune ce semeni acolo'.'. Atunci el cu mare greu luînd o trestie lungă de-mi şopti la ureche prin ea zise aşa: „Eu sînt Polsar, căpetenia»peste draci şi încredinţat de la împăratul-nostru Satana pentru slujbele ce-i fac cu credinţă. Noi ne-am socotit să facem o mirodenie nouă. Astfel,, am strins pe toţi dracii, am luat o tivda, i-am pus pe toţi de-au spurcat-o şi am zis că ce va ieşi dintrînsa să ne fie spre mirosul nostru. După ce a ieşit o buruiană, am pisat-o bine, apoi sămînţă aceea ce trebuia semănată — s-a făcut (adică mirodenie nouă) pe-care o vor trage oamenii pe nasuri şi pe guri.întîi o vor trage paginii, apoi ţiganii şi apoi .şi creştinii se vor înmulţi de la răsărit pînă la apus. La lucrul acesta urîcios ai fumatului se vor îndemna boierii, ba încă şi cei bisericeşti; că va fi mai de preţ,decît tămîia. întîi vor trage tutun şi apoi vor merge la biserică. Şi măcar de nu vor trage unii duminici dimineaţa, dar, cum vor ieşi de la biserică după Sfînta Anafura, îndată vor trage fum de tutun. Ei vor putea trăi fără tămîie, dar fără tutun nu vor putea nici o zi. Din această cauză dinţii lor vor avea smoală şi gura lor va fi puturoasă ca cuibul de pupăză". Aşa îşi încheie povestirea Părintele Silvestru.

Iată oameni buni istoria „tutunului", care a trecut şi la noi românii şi iată de unde a luat naştere această buruiană, după cite ne povestesc cei mai bătrîni. decît noi! (Almanahul CUV Către săteni, an. 1942)

Tutunul şi moartea. Omul găseşte o mulţime de scuze pentru, orice deprindere rea în viaţă. Aşa se petrec lucrurile si cu obiceiul fumatului. La supărare omul spune ca fumează ca să-şi mai risipeaseă gîndurile negre ce-i năpădesc Sufletul. La bucurie spune că cea mai nevinovată distracţie este o ţigară de tutun...! Un lucrător începu într-una din zile să facă socoteală tuturor cheltuielilor, pe care le făcea săptămînal cu tutunul, dar temîndu-se ca nu cumva, îngrozit de risipa pe care o face, să se hotărască a da uitării acest obicei, încetă imediat socoteala. în clipa aceea sosi unul dintre cei mai buni prieteni ai lui care părăsise de multă vreme obiceiul fumatului şi imediat îl întreabă: „Ce faci acolo bunul meu amic ?" Sărmanul lucrător, deşi la început căuta să ocolească lucrurile, trebui însă, în cele din urmă, să spună adevărul. Atunci colegul său îi zise: „Lasă-te prietene odată de tutun căci orice ţigară de tutun este un cui bătut în coşciugul în care vei fi înmormîntat. De la tine atîrnă să-ţi găteşti mai curînd sau mai tîrziu acest coşciug şi odată terminat va trebui neapărat să-ţi iei rămas bun de la cei vii şi sa pleci degrabă la mormînt!"

Imediat ce-i plecă musafirul, sărmanul om porni din nou pe gînduri şi-şi zise: „E foarte adevărat că paguba cea mai mare pe care o cauzează tutunul nu este numai risipa banilor, ci şi zdruncinarea sănătăţii, căci cîtă otravă nu introduce el în organizmul nostru şi cîtă necurăţenie nu produce el pe unde trece fără să putem fi în stare să curăţim cu ceva* urmele lui vătămătoare! Bine s-a zis că fumatul de tutun e drumul cel scurt către tuberculoză. Toate bune —zise bietul om —dar cum să fac să mă scap de acest obicei vătămător ?! De cîte ori nu mi-am luat frumoasa hotărîre de a rupe odată pentru totdeauna cu ţigara şi toate hotărîrile mele-pe viitor au rămas fără nici un folos!!!..."

Omule! Nu uita că nu e de ajuns .să iei hotărîri frumoase care să dureze numai o clipă, căci drumul spre iad e- pardosit numai cu hotărîri bune şi frumoase şi nu e nevoie decît de o singură hotărîre care să trăiască şi să ne croiască drumul greu al ducerii ei la îndeplinire în orice clipă a vieţii noastre. Pune-ţi mai înainte viaţa şi moartea şi hotărăşte-te odată ori pentru una ori pentru alta, fără să uiţi că tutunul se găseşte totdeauna, pentru un om cuminte şi prevăzător, alături şi în faţa morţii. Hotărîrea odată luată, caută de o du la bun sfîrşit şi numai atunci vei vedea că în privinţa ruperii cu obiceiurile trecutului, nu aduce anul ce aduce ceasul. încearcă şi fii sigur că vei izbuti (B.E.R. o.c. pg. 64).

„Cheamă-Mă pe Mine în ziua necazului şi Eu te voi scoate şi tu Mă vei proslăvi!" (Ps. 49: *15—16).*

Păţania lui bădica Lazăr. Buruiana otrăvitoare a tutunului nu nUmai că-ţi fură sănătatea şi-ţi secătuieşte punga, dar aduce cu ea şi o mulţime de alte păţanii şi pagube, pe care le cocoţează pe umerii fumătorului, pentru a-1 scoate la covrigi repede şi degrabă. Ascultaţi numai să vă povestesc ce i s-a întîmplat lui bădica Lazăr care începuse a fuma de pe vremea cînd era numai de o şchioapă. Se duce bietul om la plug şi ia cu el şi năravul dracului, bată-1 spuza de fumat. Cînd a ieşit pe poartă a dat bici boilor, care au plecat domol, iar el a stat pe loc şi s-a scotocit prin buzunare, să vadă, îs „halaturile la el?!" „Sînt în traistă, îi strigă nevasta, care « îl pricepuse de ce stătea şi se căuta — du-te după boi". „Ai pus găitanul cel nou?" întrebă el. „Pus!" răspunse femeia. Şi^bădica Lazăr a luat-o cu fuga după căruţă. A ajuns-o, s-a urcat în ea şi de acolo îndemnîndu-şi boulenii se văzu îndată la bucată. Dar, înainte de a pleca cu brazda, bădica Lazăr a retezat o foaie de păpuşoi de la amîndouă capetele şi şi-a făcut obişnuita ţigară, cît degetul! Şi a pus-o în gură, apoi şi-a scos amnarele. „Să încerc găitanul ist nou" —îşi zise el. L-a pus pe cremene şi poc cu amnarul, a şt luat foc. L-a tras apoi pe ţeava cea de tinichea să-1 stingă dar nu a tras bine. L-a adunat apoi împrejurul amnarului mototol şi i-a dat drumul în buzunarul sumanului. Apoi trage din ţigară, trage, trage o dată şi de două ori ca să nu se stingă. Mat scuipă o dată în laturi şi se uită la boii care rumegau şi aşteptau îndemnul stăpînului să pornească.

Soarele începu să ardă şi el, că era tîrzior şi bădica Lazăr cu ţigara în gură şi cu biciul pe umăr, fu nevoit să se dezbrace de sumanul pe care îl aruncă în căruţă. Apoi s-a dat sprinten în urma boilor, a ridicat de plug, boii s-au opintit în jug şi îndată brazda proaspătă şi umedă a şi început să se răstoarne. Pe la jumătatea brazdei, bădica Lazăr a cîntat .cîntecul învăţat în şcoală: „Cu plăvanii de la plug. ..". Boii îşi luaseră pasul lor şi el ţinea plugul de coarne, - păşind şi el cu pasul rar, ca omul care îşi cunoaşte bine meşteşugul. Cîntînd, plugarul nostru, se gîndea, cîtu-i de mulţumit el: nevastă harnică, copii deştepţi, boi voinici. Toate bune, numai el cam oişea, aşa cîte odată... dar asta o vedea el bine că numai din pricina tutunului i se trage !.. . Hăi Plăvan, ceaaa,.. La capătul bucăţii, boii fiind deprinşi, au întors singuri la brăzdaşi acum bădica nostru vesel, se întorcea îngînîndu-şi cîntecul, mai pocnind cîteodată şi din bici. „Dar ce-o fi? Mi se pare mie, sau e chiar adevărat?" în capul bucăţii se vede fum şi el ştia bine că foc nu făcuse. „Ce-o fi? Ce s-o fi aprins?" Cînd se uită din nou fumul părea mai întunecat şi atunci parcă îl cuprinsese aşa un fel de teamă. Strînsese oare el bine găitanul? Dacă i s-o fi aprins sumanul în căruţă?... Doar mai păţise odată aşa, de era mai să se aprindă şi atunci!...

„Hăi plăvan!".. . El dădu bici boilor care o luară, mai repejor pe brazdă. O nerăbdare de a şti cine a făcut foc în capătul bucăţii şi o frică de nu i s-ar fi aprins hainele şi nutreţul din căruţa ii cu prinse întreaga fiinţă. Acum fumul se făcuse parcă mai întunecat, dar şi brazda lui bădica Lazăr se arunca departe, căci boulenii o luară aproape la trap... Dar oricum, pînă la capătul bucăţii tot mai erau pe nemînţite vreo zece braţe (cam 500 metri). Dacă văzu şi văzu bădica Lazăr că focul se înteţeşte, lăsă boii pe brazdă şi o luă la fugă cu sloboda, înspre foc, numai doar cu biciul într-o mînă, şi de la un loc şi cu căciula în cealaltă mînă. Cînd a ajuns, sumanul nu mai era deloc, se aprinsese de la găitanul nestins bine, cînd îşi aprinsese nedespărţita-i ţigară. De la suman s-a aprins nutreţul din căruţă; iar de la nutreţ acum ardea căruţa. întîi s-a aprins pomoştina, apoi scoarţele, osiile şi roţile de pe dedesubt. A scăpat numai proţapul pe care cum a ajuns, I-a smuls de la căruţă, aruncîndu-1 în lături. A mai aruncat el, nu-i vorbă şi cîte o roată, sau bucată de osie de care s-a ales doar cu un fund de sac de fierării strîmbe şi roase. .. Bădica nostru, căruia de necaz ce-i era îi pierise tot sîngelee din faţă, şi-a încrucişat braţele, s-a dat puţin mai departe si clătinînd din cap şi-a zis: „Iacă unde te duce năravul fumatului, năravul dracului mai bine zis, cel atît de urîcios! Iata la ce te aduce neascultarea de părinţi, care mereu mă învăţau de îic să nu mai pun ţigara în gură. .. Oare tutunul îmi lipsea mi să-mi stingă sănătatea şi'să mă sărăcească?! Nesocotit ce sînt şi fără pic de judecată sănătoasă în capul meu... t" îi venea să se sugrume de necaz şi de ruşine. Seara s-a întors acasă pe înoptate cu plugul pe iepe * cu sacul cu fierăria căruţei şi cu proţapul.

Sînt de atunci patruzeci de ani, bădica Lazăr e om bătrîn acum, dar ţigara în gură nici că a mai pus-o vreodată. întîi i-a pierit tuseaj pe care o avea din pricina tutunului, iar la vreo jumătate de an după aceea a început a se rotunji şi faţa, ba s-a făcut voinic şi mai frumos, încît nu-1 mai

cunoşteau nici prietenii... La toţi el le spunea că acuma el se simte mult mai bine deoarece s-a lăsat de fumat. Nu-i vorbă, 1-a costat cam mult să-şi lase năravul : o căruţă şi un suman... dar oricum, a şi folosit.. . !

Acum, iubiţi cititori, ceea ce vreau să vă spun nu-i lucru tare greu de făcut: vă sfătuiesc să vă lăsaţi de fumat înainte de a vă arde sumanul şi căruţa, căci şi aşa vă arde sănătatea şi vă goleşte pungulita şi apoi, vorba ceea: nu vă ţine nici de foame, nici de sete (D. ort. an VI, nr. 31—32).

*** Două lemne curmeziş pe care se poartă plugul.**

Păţania lui Moş Gavrila

Cald amarnic ! Moş Gavrilă
Cară snopi de la bucată
Din căruţă-şi mînă boii
Şi prin sîn mereu se cată

Pîn-acasă, calea-i lungă
Cum să stea cu gura rece?
Vremea muncii, toţi la treabă
Nici un om cu foc nu trece. .

Scoate taşca cu tutunul
Şi *mzi* răsuceşte una,
S-o aprindă de la asta
Si să aibă foc într-una!

Cea din gură-i pe sfîrşite
Alta-n mînă-i răsucită,
S-o arunce nu se-ndură
E păcat că-i doar muncită!

O mai potrivi-ntre buze
Cel din urmă fum să tragă,
Apoi foc să ia la alta
Care-n mînă-i stă întreagă.

Supărat, o înjurătură
Printre dinţi vroi să scoată
(Boii tot umblau cu botul
După spice prin bucată).

Şi ţigara lui cu focul
îi sări din gură afară
Şi-1 cuprinse atîta ciudă
De-i venea, mai, mai să moară.

Vîntul lin sufla din faţă
— „Unde aaiba bre căzuse?
Nu-i şi nu-i! Măi, parcă dracul
Peste dînsa coada-şi puse!"

Nu-i chibrit! Tutun, foiţă
Sînt la el, dar ce noroc?
Căci ţigara i se trece
Si rămîne fără foc...

Mai scuipă de ciudă moşul,
îl mai pomeni pe dracu,
îşi mai măsură de ciudă
Boulenii cu aracul.

Şi cu pipa neaprinsă
O porni la drum-nainte,
Frămîntîndu-se de ciudă
Si mustrîndu-se în minte.

La o vreme simte moşul
Dogoreală în spinare
Şi gîndeşte: „O să ploaie
Dogoreşte Sfîntul Soare !.. ."

Dar, nu merse mult şi iată
Pîrîind aude snopii!
întorcîndu-se, rămîne
îngrozit ce-i vede ochii!

Foc mocnit arde-n căruţă
Spicele trosnesc prăjite,
Se suiau prin fumul negru
Limbi de flăcări ascuţite.

Cînd simţiră boii focul
Şi cînd mai văzură fumul,
O luară peste haturi
Speriaţi, uitîndu-şi drumul.

Cum zbierau săracii boi!
Neputînd din jug să scape
Cine mai putea din flăcări
Să se dea la ei aproape

Se topesc în jug plăvanii. . .
Snopi, căruţa toate-s scrum,
Plînge-n hohot, moş Gavrilă!

Are foc de-ajuns acum *

*** Pr. I. V.** Pascu. D. ort. o**.c. VII nr. 17** şi 18,

Fumătorul, vrăjmaş al tutunului. Mi-aduc aminte de pe cînd eram în clasele primare, cum un frate, vrednic învăţător, aproape în fiecare lecţie nu pierdea din vedere să ne arate cit de netrebnic este întinsul obicei al fumatului şi să ne îndemne şă nu ne lăsăm a cădea în robia lui. Dar spre nedumerirea noastră, noi, copiii îl vedeam pe acest învăţător plecînd spre casă întotdeauna cu ţigara î n gură ! Noi nu puteam pe atunci să pricepem cum rin atît de înverşunat fumător, era în acelaşi timp şi un foarte aprins du,man a tutunului. Ce înseamnă aceasta? Că ace învăţător nu era de bună credinţă? Nu, nicidecum. El însă, ca atiţia alţi fumători văzîrid că în zadar se zbătea ca să scape de laţ—se ostenea ca măcar pe copiii cei nevinovaţi să-i păzească de ispită, arătîndu-le din vreme relele urmări ale obiceiului de a tot suge blestematul fum de tutun din ţigară...

Beţia şi tutunu Amîndouă stăpînesc pe mulţi, amîndouă prind foarte uşor şi *du* in cursă pe cei care îşi poartă paşii în preajma lor. Un beţiv î - epe întîi cu cîte un păhăruţ, un fumător de la o ţigară: două. Ş la lucrurile cele rele —ca şi la cele bune —„începutul ;ste gre ,". Cineva îmi spunea despre un beţiv din sat ajuns în ultimul hal. „Nu bea el mult —Părinte —la început, dar acum cînd pune mana pe bani, îndată îi duce la circiumă. Iar un fumător mi se jeli: „Luînd de la unul o ţigară cîndva, de la altul alta, mai mult de ruşinea lor, am ajuns în ultimul timp să nu mă mai pot lipsi de tutun ca de pîine şi apă". Acestea sînt constatările reale dar cu totul dureroase. Cînd răul s-a încuibat adînc, cu greu se poate tămădui. Dar cu toate astea, nu înseamnă să nu mai încercăm a găsi.leac pentru boala ce ne-a cuprins! Oftica e o boală grozavă, căreia pînă acum nu i s-a găsit leacul şi totuşi, doctorii se străduiesc, fac cercetări cu nădejdea că şi microbul acestei boli va putea fi în curînd stîrpit.

îngrijitorii Sufletului omenesc —Păstorii sufleteşti —sînt datori ca şi îngrijitorii trupului —doctorii —să cerceteze, să încerce metode şi mijloace diferite pentru mîntuirea Sufletelor cuprinse de patimi. E oare beţia un păcat de moarte? Negreşit că da. Beţia e prilejul tuturor relelor. E cunoscută povestea omului care fiind în faţa a patru păcate: omorul, furtul, curvia şi beţia şi silit fiind să aleagă pe unul din ele, a ales pe cel din urmă socotindu-1 mai uşor, dar îndată devenit beat, a săvîrşit şi celelalte trei păcate: omorul, furtul şi desfrînarea. Deci, nu în zadar s-a zis; „Beţia este mama tuturor răutăţilor". Dar furtul? „Nu e un păcat" —spun unii. Ce mare greşeală! Marele Apostol al neamurilor spune: „Toate îmi sînt mie slobode, dar nu toate îmi sînt de folos" (1 Cor. 6, *12).*

Fumatul otrăveşte sănătatea şi Sfînta Scriptură ne învaţă că: „trupul e templul Duhului Sfînt, deci îi trebuie o desebită îngrijire pentru această atenţie şi bunătate din partea Celui Prea înalt! Fumatul sărăceşte punga şi azi cu toţii ne văităm de sărăcie. Cu doi lei pe o ţuică şi cu doi lei pe un pachet de tutun, daţi pe fiecare zi, s-ar putea lua un sfert de pîine cu care s-ar putea aiina foamea unui nefericit —şi atunci fumatul şi beţia —sînt sau nu sînt păcate grele??? Odată stăpînindu-se fiinţa noastră de aceste două rele, oare ne putem descotorosi de ele? Hotărît că da.

Am văzut chiar oameni care s-au lăsat cu desăvîrşire de băutură, ba chiar şi fumători, care nu mai pun ţigara în gură. Cum? Printr-o hotărîre tare de a nu mai bea şi a nu mai fuma. Trebuie ştiut că in fiecare creştin sălăşluieşte o putere uriaşă, cu ajutorul căreia biruinţa e sigură în lupta cu patimile, după cuvîntul Domnului Hristos: „Iată, dau vouă • stăpînire să călcaţi peste şerpi, peste scorpii şi peste toată puterea vrăjmaşului şi nimic nu vă va vătăma pe voi". (Lc. 10, *19).* Voinţa, mărgăritarul acesta pe care atîţia îl lasă să zacă în lada cu gunoi! Mai departe Mîntuitorul ne mai spune şi destul de lămurit: „Vrei să fii sănătos?"... „Fie ţie precum voieşti" (Ioan 5, 6; Mt. 15. *28).*

Voinţa însă e trezită, e determinată de exemplele vii, care răscolesc, care impresionează. Şi aici ar fi multe de spus, însă e de ajuns să amintim: dacă cel care este pus de Dumnezeu să reprezinte curăţenia sufletească, e subjugat însuşi de patimi, cine rămîne atunci să determine voinţele spre bine ?!... „Dacă lumina care este în tine este întuneric, dar întunericul cu cît mai

mult?" (Mt. 6, *23).* „Vai lumii de smintele, dar vai omului aceluia prin care vine sminteala". (Mt. 18: *7).* La îndemînă însă ne stă un mijloc mai uşor şi mai sigur de a opri întinderea acestor două vicii, de care vorbirăm aici. Cunoaştem bine zicala: „Deprinderea e *0* a doua natură". Să ferim, zic, tineretul şi mai ales copiii, de a deprinde orice obiceiuri rele, urîte, dar mai ales de a nu se deda la beţie şi fumat.- înlături cu slăbiciunile provenite din dragostea prea mare pentru copii, slăbiciuni datorită cărora astăzi tatăl îngăduie fiului să-şi aprindă ţigara de la dînsul, încuviinţînd în aceeaşi măsură a cinsti nestingherit prin cîrciumi amîndoi. Deprinderea aceasta îi va fi fatală şi mai curînd sau mai tîrziu va fi în rîndul victimelor, a căror multiplă vedere astăzi ne inspiră scîrbă şi dezgust. Primenire morală dorim astăzi cu toţii. S-o înfăptuim pe calea îndrumării morale a tineretului.

Abstinenţa de la alcool şi tutun întinereşte. Lumea, mai ales astăzi, este bîntuită de un sentiment „al întrecerii". „Biruitorii", *„campionii",* răsar la toate colţurile de stradă şi sînt atît de mult preţuiţi. Se încearcă cîte o întrecere în toate felurile şi chipurile: cine fuge mai iute şi mai mult pe jos, pe cal, în automobil, în avion, cine are pumnul mai greu, cine mănîncă mai mult sau cine rabdă mai mult de foame; cine este. mai frumos şi cîte alt multe „întreceri", „rămăşaguri", cum le mai zice poporul. Niciodată mai mult ca in zilele noastre, pare-se, n-au fost mai preţuite aceste depun deri şi aceste lupte în omenire: pentru putere, frumuseţe, agerime şi desăvîrşire a trupului. Este altă chestiune însă, să cercetăm şi să vedem noi cu ce se alege omenirea de pe urma acestei deprinderi şi o vom socoti în alt loc şi altădată? Acum vrem numai să vestim pe cititori de o întîmplare, care într-adevăr te pune pe ginduri şi te mulţumeşte într-o mare măsură.

Zilele acestea s-a făcut o întrecere de înot peste marele canal între Cătălina şi California (America de Nord). Biruitorul a fost un tînăr în vîrstă de 15 ani. El a primit pentru aceasta o răsplată frumoasă, suma de 25.000 dolari. Şi în cuvîntarea pe care o ţinu el prietenilor, publicului şi comisiei care i-a înmînat acest premiu, el spune: „Ceea ce m-a împuternicit să fiu biruitor, era gîndul la sărmana mea maică, care este bolnavă şi lipsită. Banii aceştia îmi trebuiau într-adevăr şi numai acest gînd (la porunca Dumnezeească de a ajuta pe părinţi la nevoie) mi-a ajutat să înving greutăţile întrecerii".

Şi încă un amănunt de luat în consideraţie de oricine: tînărul acesta a mărturisit că în toată viaţa lui n-a gustat alcool şi nici ţigară în gură n-a pus. Pentru acee§ se simte desăvîrşit sănătos şi mereu întinerit. Ceea ce este o dovadă că şi la „întrecerile" acestea cu trupul, tot virtuţile Sufletului şi nevinovăţia inimii sînt acelea care dau omului biruinţa.

Şi femeile fumează ? Da. Am văzut femei maimuţărindu-se în toate formele: femei în costume de bărbaţi, femei după modă — ziceau ele —şi fete cu sprîncenele zmulse şi în locul lor trase altele artificiale cu condeiul; unele în forma coarnelor căprioarelor aruncate în lături, spre tîmple, în sus, altele în forma coasei, cosorului, secerei etc, cu faţa sulemenită, umerii obrajilor feştiţi cu roşu ori cărămiziu, cu buzele roşite ca sîngele cu rujuri, ochii grimaţi, unghiile manichiurate, cu cercei, cu lanţuri bălăcănind de urechi atîrnaţi după moda veacului acestuia, aproape despuiate... aşezate adeseori la cafenea picior peste picior, fără nici un pic de bun simţ! Da, am văzut femei şi fete maimuţărindu-se în felurite forme, înju-rînd şi fumînd....

Cineva spunea şi pe bună dreptate, că printr-o astfel de maimuţăreală şi purtare a celor mai multe mame din zilele noastre noi mai curînd ne întoarcem spre sălbăticie decît spre civilizaţie. Dar acestea parcă n-ar fi de ajuns faţă de alte neghiobii şi mai mari: călăreşte şi calul şi bicicleta, conduce maşina, ba chiar şi avionul! Toate le face sub eticheta „sportul". Şi dacă ai şti cîtă murdărie se ascunde sub această perdea!... în sfîrşit, înjură şi fumează, înjură ca un birjar şi fumează ca un ţigan. Dacă am avut vreodată în viaţă un dezgust mai mare, apoi a fost atunci-cînd am văzut o femeie fumînd şi înjurînd. Ţi-i mai mare durerea cînd o auzi!

Căci te gîndeşti că ele au un rol cu mult mai însemnat decît al bărbaţilor: acela de a creşte copii. Şi cînd copiii sînt crescuţi în asemenea atmosferă stricată, ce are să se poată aştepta de la ei? Ce au să se facă acei copii mai tîrziu, cînd vor ajunge în vîrstă, dacă atunci cind sînt mici li s e pune în gură ţigară, ca să se facă haz de naivitatea lor? (D. ort. an VIII nr. 49—50; an IX nr. 1—2; 25—26; 43_44; an X, nr. 49—50).

Primejdiile fumatului. Tutunul este primejdios sănătății noastre pentru că are în el o otravă numită „nicotină". Cei care încep întîi a fuma, simt o usturime în piept, dureri de cap şi ameţeli din pricina nicotinei. Fumătorii, chiar cei vechi, simt usturime pe limbă, buzele li se usucă şi n-au poftă de mîncare.. Nicotină din tutun măreşte bătăile "inimii şi slăbeşte plămînii, aducînd tuşea. Doctorii au băgat de seamă că cei ce fumează tutun, trăiesc mai puţin decît cei care nu fumează. Faptul, pe lîngă că nu este sănătos, mai e şi urîcios. Fumătorilor le. miroase gura atît de greu, că nu pot fi suferiți de cei care nu fumează. Pe lîngă că nu aduce nici un folos şi pe lîngă că e şi urîcios, fumatul e şi costisitor. Birul cel mai mare pe care-1 dă cineva, e fumatul. Faceți socoteala cîți bani ar economisi un fumător' dacă ar strînge banii care-i cheltuieşte pe tutun. Lucră-torii, după ce muncesc cîteva ore, în loc să se odihnească, aprind ţigara şi fumează. Feriți-vă de a fuma tutun, căci fumatul este un obicei nesănătos, urîcios şi costisitor. (Dintr-o carte de citire de M. Sadoveanu, C. Stan şi G. Topîrceanu, pp. 298 —9).

Fumatul tutunului în bucătărie este periculos. Carnea de vacă tăiată felii subțiri, dacă o expunem fumului de tutun, se otrăveşte.

Unii creştini rătăciți leapădă tămîia şi alții mor după tutun. Si din această întorsătură a năravurilor celor care susțin că sînt creştini ni se arată apropierea vremii de apoi şi înmulțirea antihriş-tilor, răsturnători ai sfintelor rînduieli. După aşezămîntul sau legile divine, puse de Dumnezeu în Biserica Vechiului şi Noului Testament, rugăciunile sînt mai bine primite cînd sînt însoțite de jertfele arătate în Dumnezeeştile Scripturi. Cu toate îndrumările arătate de Dumnezeu prin Prooroci în Vechiul Testament şi prin Sfinții Apostoli şi Părinții apostolici şi patristici în Noul Testament, că în Biserica Sa trebuie a se înălța rugăciunile credincioşilor însoțite de mireasma tămîiei, adică trebuie a se arde tămîie; totuşi, feluriți sectanți adventişti, baptişti etc. susțin morțiş că nu trebuie a sc aduce, a se arde şi a se folosi tămîia în Sf. Biserică. Sărmanii de ei! Groaznic se mai rătăcesc de la adevăr, neştiind Scripturile şi neso cotind sfaturile şi rînduielile Sfintei Biserici a lui Dumnezeul Nete meinicia învățăturilor lor rătăcite o demască însăşi Sf. Scriptuiă, cu care ei se laudă că o cunosc desfid de bine şi umblă cu ea mereu în buzunar. în scopul bun al revenirii lor la adevăr şi întărirea credincioşilor noştri, vom arăta aici cîteva locuri scripturistice, din care reiese că Dumnezeu însuşi a poruncit şi a rînduit a se tămiia în Sf. Biserică.

Dumnezeu porunceşte lui Moisi să facă un altar din lemn de salcîm, înalt de doi coți, lat- şi lung de un cot, acoperit cu o tablă de aur, înconjurat cu o cunună de aur şi cu patru coarne la cele patru colțuri, pe care să-1 aşeze în Sfînta, în fața catapetea".mei Sfintei Sfintelor, pentru arderea tămîiei. Pe acest altar, Arhiereul Aron şi urmaşii lui în slujba arhierească, aduceau şi ardeau zilnic tămîie înaintea lui Dumnezeu, dimineața şi seara (Es. 30, *1—10).*

împăratul Prooroc şi psalmist David, arată necesitatea arderii tămîiei în timpul rugăciunilor, zicînd: „Să se îndrepteze rugăciunea mea, ca tămîia*înaintea Ta..." (Ps. 140: *2).* Un astfel de altar de lemn de cedru, acoperit cu aur peste tot, a făcut şi Solomon în Templu din Ierusalim, pe care ardea Arhiereul tămîie după poruncă (1 Parai. 23: *13;* 1 Imp. 2: *28;* Es. 30: *34 —37).*

Cuvîntul: „Tămîia e urîciune", sau „Mi-e scîrbă de tămîie", din proorocia lui Isaia (Is. 1. *13),* trebuie neapărat să se țină seama că e unit cu cuvîntul: „...Nu pot vedea nelegiuirea amestecată cu sărbătoarea". Din acest, loc reiese destul de clar, că nu tămîia ori jertfele, ori sărbătorirea zilelor sfinte erau urîciune înaintea lui Dumnezeu, ci nelegiuirile, idolatriile, feluritele obiceiuri şi rînduieli idolatre, pe care israeliții idolatrizați le amestecau cu cele sfinte ale lui Dumnezeu. :

Iată deci cum sectarii ținîndu-se de literă, ca orbul de gard şi nu de adevăratul înțeles al Sfintei Scripturi, se înşeală spre a lor pierzare şi a celor ce-i ascultă (2 Tim. 3: *13;* 2 Petru 3: *16).*

în vremea Sf. Prooroc Isaia, precum şi în vremea celorlalți Prooroci, s-au adus în Templul Sfînt rugăciuni lui Dumnezeu însoțite de arderea şi mireasma tămîiei de pe jertfelnic şi din tămîietori de Arhiereu şi de Preoți. Aceasta o adeveresc cuvintele Domnului zise prin Proorocul Maleahi: „De la răsăritul soarelui pînă la apusul lui, Mare este Numele Meu printre popoare şi în orice parte se aduc jertfe de tămîie pentru Numele Meu şi prinoase curate, că mare este Numele Meu între neamuri—zice Domnul Savaot..." (Mal. 1, H).

De asemenea, vedem şi în cărţile Noului Testament aducîndu-se tămîie ca dar lui Dumnezeu, după cum poruncise el lui Moisi. Sf. Apostol şi Evanghelist Matei arată clar că Magii (Regi astronomi ai îndepărtatelor ţări răsăritene), venind în Palestina şi aflînd pe Pruncul Iisus, Noul şi Marele împărat născut în Palestina, „deschi-zîndu-şi visteriile lor, I-au adus lui daruri: aur, tămîie şi smirnă" (Mt. 2, *11).*

SI. Apostol şi Evanghelist Luca istoriseşte că: „Ieşind Zaharia Preotul la sorţi, după datina preoţească, ca să intre să tămîieze în Biserica Domnului, în vremea tămîierii (pe cînd tămîia el) cu cădelniţa, ciftd toată lumea se ruga afară, i s-a arătat îngerul Domnului (in interiorul Templului) stînd de-a dreapta altarului tămî-ierii... (Lc. 1, *8—11).*

SI. Apostol şi Evanghelist Ioan Teologul arată în Apocalipsa sa, ca a vazut... 24 de bâtrîni Sfinţi stînd înaintea Scaunului Dum-nezeirii, avînd fiecare în mîna sa harfă şi cîte o cupă (tămîietoare) de aur plină cu tămîie, care sînt rugăciunile Sfinţilor. Mai departe, tot acest Apostol ne arată că a mai văzut venind alt înger (afară de cei şapte îngeri cărora li se dăduse tr înot iţe): şi a stătut înaintea altarului, ţinînd în mînă o cădelniţă de aur. Acestui înger i s-a dat tamaie multă ca să o dea cu rugăciunile tuturor Sfinţilor (creştinilor binecredincioşi şi cu viaţă sfîntă, peste Jertfelnicul cel de aur, care este înaintea Scaunului. Şi fumul tămîilor s-a suit cu rugăciunile Minţilor din mîna îngerului înaintea lui Dumnezeu..." (Apoc. 5, *8;* 8, *2—4).*

Din cele arătate reiese destul de clar că în Biserica lui Dumnezeu a Vechiului şi Noului Testament, s-a adus tămîierea dar lui Dumnezeu. Rugăciunile tuturor fiilor şi fiicelor Sfintei Biserici s-au înălţat la scaunul Dumnezeirii însoţite de mireasma şi fumul tămîiei. Cei ce nesocotesc tămîia în cultul religics arată clar că au căzut din înfiere.

De altă parte vedem cu durere cum multă omenire din felurite neamuri şi credinţe străine de ortodoxia creştină, ba chiar şi-majori-tatca purtătorilor de nume creştin ortedox, nesocotesc tămîia şi iubesc eu o pasiune nebună puturoasa buruiană a tutunului pentru care se cheltuieşte de sute şi de mii de ori mai mult decît pentru tamaie. Patima fumatului, după unii istorici, se spune că ar fi fost (sub ce formă o fi fost) şi pe vremea Babilonienilor, a împăratului Darie (550 - 485 a Hr.) 'şi Alexandru Macedon (350—323 a Hr.),

Fumatul însă, aşa cum îl vedem noi în vremile noastre, s-a vazut pentru prima oară în Eurcpa în anul 1585 (adică acum vreo 406 de ani) la soldaţii care au debarcat în Portugalia şi în Spania Cam prin anul 1620, fumatul a fest intredus în Germania, prin trupele auxiliare engleze, care treceau în Boemia. După aceea, obiceiul acesta s-a întins repede în tcată Eurcpa, cu toate asprele măsuri de oprire.

Ceva din istoricul tutunului. Tutunul este, o plantă de origină americană. Cristofor Columb, odată cu descoperirea Anieiicii in anul 1492, a fost, probabil, primul european care a văzut oameni fumand tutun. Pe la anul 1560, Jean Nicot, ambasadorul Franţei la lisabona (Portugalia), a adus tutun în Franţa, ca dar reginei Maria de Medicis. în urmă, cultivarea şi întrebuinţarea tutunului s-a răs-pîndit repede în Europa, precum şi în întreaga lume, cu toate măsurile de interzicere, luate de către oamenii de Stat, care şi-au dat îndată seama de primejdia fumatului. Ba încă, patima fumatului fiind considerată ca o „unealtă a diavolului" pentru a robi pe om, s-au luat atunci aspre măsuri contra fumătorilor. Astfel, Biserica creştină afurisea pe cei ce fumau; iar în Rusia, Ţarul poruncise surghiunirea fumătorilor în Siberia şi pedepsirea lor cu lovituri de cnut (bici înfocat). Sultanul Amurat al ÎV-lea pedepsea şi mai grozav pe fumători. El ordona să li se taie nasul şi să fie spînzuraţi în pieţile publice. Cu toate aceste pedepse şi măsuri prohibite, fumatul a ajuns astăzi patimă generală şi aduce mare pagubă sănătăţii şi mîn-tuirii oamenilor. în România se consumă anual un kilogram de tutun de fiecare om.

Ce otrăvuri conţine tutunul? Tutunul conţine în sine otrăvuri puternice, prin care tutunarii îşi otrăvesc organismul, îşi zdruncină sănătatea şi îşi pierd bucăţi, bucăţi din viaţă. Sînt multe varietăţi din această plantă a tutunului. La noi se cultivă „Nicotină rustica", care s-a aclimatizat ţării noastre. Frunzele acestei plante conţin o otravă foarte puternică, anume: „nicotină" în proporţie de 6% pînă la 8%. Prin modul de preparare a foilor de tutun, o parte din această otravă este distrusă. Apoi prin uscarea ţigărilor distrugerea acestei otrăvi se face în mai mare măsură, aşa că în tutunul uscat se mai găseşte nicotină în proporţie de 6,[75]—8%. Această cantitate este

suficientă ca să facă mai mult rău fumătorilor. în afară de nicotină se mai găsesc şi alte substanţe toxice, produse tocmai prin arderea tutunului, anume: piridină, cresol, oxid de carbon, care sînt în ele otrăvuri puternice şi joacă un rol important în otrăvirile lente ale fumătorilor.

Obieciul fumatului vătăma sănătatea şi scurtează viaţa. Tutunul, otravă care pătrunde în organism în formă de fum, rezultat din ardere. Sînt popoare care obişnuiesc tutunul mestecat în gură sau tras pe nas, sub formă de tabac. Dar sub orice formă ar fi luat tutunul, ca orice otravă cu care organismul se obişnuieşte, fumătorul trebuie să sporească cantitatea de tutun pentru a-şi satisface plăcerea şi a-şi sătura pofta. De aceea, orice fumător va face constatarea, că deşi începe de cele mai multe ori a fuma cu plăcere, în glumă, ajunge apoi cu timpul un pătimaş pasionat al tutunului. în compoziţia tutunului, după cum am spus mai sus, sînt mai multe otrăvuri, afară de nicotină, cunoscută de toată lumea. Toate aceste otrăvuri trec în circulaţia sîngelui şi atacă trupul omului.

Tulburările aduse omului prin fumat. Acţiunea tutunului se simte aproape asupra tuturor organelor şi sistemelor din trupul omului. Cel mai atacat însă pare a fi sistemul nervos. Astfel, fumătorii pătimasi au o memorie foarte scurtă, cu deosebire uită cuvintele. Uneori vorbirea devine foarte greoaie.

Tremurături. Cu deosebire tremurăturile mîinilor, ajungînd să faca uneori scrisul foarte anevoios. Aceste tremurături însă dispar indată ce se lasă de fumat.

Ameţeli pricinuite uneori şi din cauza stomacului care se resimte de abuzul de tutun şi din cauza otrăvii tutunului intrat în sînge. Aceste ameţeli au ceva deosebit. Apar îndată după prima ţigară de dimineaţa, apar deci cu primul fum de tutun tras în piept şi apoi

dispar

Nevralgie (dureri) ce afectează şi se localizează la umeri şi la brate, Aceste nevralgii sînt de scurtă durată. în unele cazuri aceste dureri se aseamănă cu durerile de anghina pectorală (anghina de piept).

Tubul digestiv este şi el atacat la fumători. Dinţii le sînt negri stricati şi predispuşi la cădere foarte lesne.

Gură inflamată iar căptuşeala limbii şi a gurii îngroşată şi acoperită cu nişte plăci lăptoase, ce acoperă glandele gustului. De aceea fumă-torul nu are gustul mîncării aşa bun şi curat ca unul ce nu fumează.

Fundul gîtului (faringele) este roşu, iritat din cauza fumatului şi a căldurii fumului de tutun.

Laringele, de asemenea, este influenţat şi în unele cazuri se observă o tuse cu adevărate spasme.

Stomacul este tulburat în funcţiunea lui. Fumătorul nu are poftă de mîncare şi are scuipat mult in gură, mistuirile sînt anevoioase si este aproape continuu constipat (încuiat).

Inima şi arterele. Tutunul tulbură funcţiunea inimii. El provoacă palpitaţii (bătăi de inimă) şi intermitenţă, care se constată cu deo-sebire spre seară, cînd organismul este mai mult otrăvit din otrăvile tutunului fumat în timpul zilei.

Toate aceste tulburări încetează odată cu lăsarea fumatului.. Sint cazuri cînd bolnavii simt în partea inimii dureri atît de vio-lente si asemănătoare cu acelea de anghina de piept, încît *s-a.* ajuns la concluzia că tutunul contribuie în mare măsură la producerea acestei boli, ucigăteare în cele mai multe cazuri. Şi aceste dureri dispar îndată ce individul se lasă de tutun.

Organele genitale sînt şi ele tulburate în funcţiunea lor din pri-cina tutunului (tabagismului). La bărbaţi se constată o adevărată impotenţă (slăbiciunea puterii sexuale); iar la femei se observă în multe cazuri avorturi repetate, sau dacă nasc copii, să fie slabi şi debili.

Organele simţurilor sînt influenţate de folosirea tutunului. *Gustul* la toţi fumătorii este schimbat. Mersul, de asemenea, mai slab. Uneori medicii constată la fumători un catar al urechii şi în unele cazuri chiar otită. Mai sînt însă multe neajunsuri provocate de fumat. Noi n-am arătat aici decît pe cele mai răspîndite. Desigur, nu toţi fumătorii observă aceleaşi tulburări şi în aceeaşi măsură. Unii le simt mai puternic, alţii mai slab. Se prea poate întim'pla ca d-voastră, iubiţi cititori să nu simţiţi nici unaldin tulburările arătate mai sus, dar mai devreme sau nfai tîrziu, ele se arată

sigur-şi uneori destul de tare. De aceea gîndiţi-vă la-viitorul dv, al copilaşilor şi eliberaţi-vă de robia fumatului. Fumatul aduce foarte multe nea? junsuri şi pagube. Dar foloase? Nici, unul. Numai risipirea banilor; a vremii şi a sănătăţii, precum şi pierderea Sufletului (Dr. Alex. Comăniţă).

Părăsiţi răul şi urîtul obicei al fumatului. Mulţi pătimaşi de felul acesta se văd robiţi cu trup şi Suflet acestei negre şi puturoase robii şi obicei anticreştinesc. Neavînd o voinţă tare şi un Suflet fortificat duhovniceşte, deşi văd că se prăbuşesc în iadul vremelnic şi veşnic, totuşi, continuă a tămîia înainte cu toată dragostea pe satana, stă-pînitorul veacului acestuia (Ioan 12, *31;* 14, *'30;* 16, *11;* 2 Cor. 4)-prefăcînd în fum şi scrum însemnate sume de bani, împuţindu-şi Sufletul şi trupul, care e destinat a fi Biserica lui Dumnezeu, cu puturosul miros al acestei afurisite buruieni devenită idpl iubit al majorităţii omenirii purtătoare de nume creştinesc... Creştinii sînt îndatoraţi a tămîia înaintea lui Dumnezeu cu tămîie şi cu smirnă sfinţită, de Preoţii Bisericii; iar nu înaintea duhurilor necurate cu duhoarea fumului de tutun. Toţi creştinii pătimaşi să se silească a părăsi această uricioasă şi anticreştinească obişnuinţă şi să se ajute chiar unii pe alţii a se lepăda şi debarasa de acest idolesc năravi. Prin lepădarea acestei urieioase patimi, care impute Sufletul, trupul şi văzduhul dimprejurul idolatrizaţilor pătimaşi ai idolului tutunari-lor, creştinii cîştigă mult: dezrobirea de sub tiranica robie a fumatului, bani economisiţi, sume enorme care se pot întrebuinţa la felurite scopuri bune şi folositoare de Suflet, sănătatea îmbunătăţită, mulţumirea sufletească pentru eliberarea din tirania obiceiului nesănătos şi păgubitor sufleteşte şi trupeşte, redobîndirea memoriei, puterii, poftei de mîncare, a dragostei de viaţă, de lucru şi de activitate folositoare binelui obştesc şi personal. Părăsiţi, deci, cu desâ-vîrşire uricioasul năravi al fumatului şi în loc de fum, scrum şi putoare în gură, tot mai bine, mai multă sănătate, economie banilor (ce se leapădă zadarnic pe tutun), dragoste de viaţă, de luminare, de mireasma tămîiei şi a rugăciunilor sfinte, de Dumnezeu, Izvorul tuturor bunătăţilor şi fericirilor vremelnice, şi veşnice.

Părăsirea fumatului aduce multe îmbunătăţiri. Cei care ne-au ascultat sfatul, ne aduc mulţumiri prin grai viu şi prin scris: „Cinstite Părinte! Mulţumită bunului Dumnezeu pentru edificatoarele sfaturi sfinte ce n-eaţi dat... Am părăsit năravul rău al fumatului

Am lepădat ţigara, luleaua, tutunul, după hotărîţea ce mi-aţi dat si ani primit-o la Sf. Spovedanie şi buna sfătuire. N-am mai fumat de atunci. Acum mă simt mult mai bine. Am poftă bună de mîncare, dorm liniştit şi bine. Simt zilnic cît de bine mă întremez, reabilitez si înviorez. Atunci eram slab şi bolnăvicios, iar acum sînt sănătos şi dispus pehtrt* muncă în gospodărie. De la 55 kg greutate,.am ajuns la 76 kg. Slavă lui Dumnezeu pentru toate binefacerile şi lumina ce ni s a arătat nouă celor ce zăceam în mtuneric şi îr umbra morţii!'"

„Cel ce face păcatul este rob al păcatului.... Cel ce face păcatul acela este de la diavolul, pentru că din început diavolul păcătuieşte. De aceea s-a şi arătat Fiul lui Dumnezeu, ca să strice lucrurile diavolului. Tot cel născut de la Dumnezeu nu face păcat, pentru că sămînţa Lui rămîne în el şi el nu poate păcătui pentru că e născut de la Dumnezeu..." (Ioan 8, *34—35, 44, 47;* comp. Fac. *S, 15)* Lc 11, *20;* F. Ap. 13, 10—11; 1 Ioan 3, *8—9;* 4, *4—6).*

Poţi fi creştin adevărat cu ţigară în gură? Cineva spunea odată din nepricepere sau în glumă deşartă: „M-aş duce şi eu la Sf. bise-rica, duminica, atît dimineaţa, cit şi la dunăre dupl masă dacă mi s-ar da voie să mai pip din cînd în cînd cîte o ţigară, că doar ce mare pacat va f*i şi* aceasta? Sînt ele alte păcate mai mari şi mai grele decît fumatul?" La această vorbă răspundem: „E adevărat că sînt păcate mai grele decît fumatul, dar în lupta creştinului contra patimilor si pacatelor, dacă nu poţi birui, în tine o patimă mai mică, cum e fumatul, cum vei putea birui pe cele mai mari? Şi apoi, a fi un bun creştin, înseamnă să lupţi hotărît în contra tuturor patimilor, fie ele *mari* sau mici. Fumatul este o patimă care te robeşte într-atît, incat nu mai poţi spune că tu eşti stăpîn pe tine, ci obiceiul acela rau. Un creştin credincios trebuie să fie însă slobod" (Ioan 8, *21—36),* de orice deprindere rea, care îi subjugă voinţa, şi să caute curăţirea si s*finţirea* trupului *şi* a Sufletului său. Ce greu te simţi într-o adunare de oameni, în tren, într-un birou, într-o sală de aşteptare etc, din care izvorăşte puternic duhoarea acră *şi* înnecăcioasă a fumului de tigură. De mult ori îţi pare mai curat aerul într-un grajdcu vite, unde bălegarul de animale îţi miroase a iarbă, decît între oamenii care sunt *plini* de mirosul urît al mahorcii.

Te *întrebi* cu întristare: „Da ce îşi murdăreşte oare omul trupul său, făcîndu-1 să miroase aşa de greu, cînd ar trebui să-1 păstreze curat *şi* sănătos spre a plăcea Stăpînului Care l-a zidit?" la doi oameni: unul fumitor care tuşeşte, vorbeşte răguşit, miroase greu a tutun *şi* e galben pe dinți, pe mustăți *şi* pe degete şi altul care e nefumator şi care are o înfițişare curața, placuta la vedere, vocea limpede *şi* fără miros greu *şi* spune-mi care din acesti doi are o înfățişare vrednica de un fiu a lui Dumnezeu? Sf. Apostol Pavel scrie că: „orice patima este o închinare la idoli, care trebuie omorîtă în trupul nostru" (Cols. 3*:5)*. Fumatul este şi el o patimă, care te face să te închini la țigară, ca la un idol. Mulți, tare mulți închinători mai are şi „idolul țigară". Pentru idolul' acesta e în stare omul să sară în foc, să rabde de foame şi frig şi să stea ceasuri întregi coadă la tutungerii ca să-şi primească porția de tutun.

Cîtă nesănătate este în casa omului fumător! Vai de bieții copilaşi care trebuie să respire duhoarea de tutun, cu care umplu tații lor casa! Cite nenorociri nu se întîmplă din cauza capătului de țigară aruncat pe jos. Un credincios ştie că: „nu trebuie să-şi dea banul său şi cîştigul muncii sale, pentru un lucru care nu satură şi nu hrăneşte". Aşa ne îndeamnă Sf. Scriptură (Is. 55, 2). Astfel, un creştin adevărat nu fumează, pentru că aceasta este o patimă urîtă şi rău făcătoare, care nu-i face cinste şi-care nu-1 satură şi nici nu-1 adapă. Cineva glumea odată spunînd: „Dacă ar fi, fost de trebuință ca omul să fumeze, aşa cum trebuie să mănînce şi să bea apă, atunci, de bună seamă i-ar fi făcut Dumnezeu omului un horn în vîrful capului, ca să aibă pe unde ieşi fumul!" Unii zic: „Oare nu Dumnezeu a făcut şi tuturul, spre folosul oamenilor?" Da, este adeăvrat că şi tutunul este o buruiană făcută de Dumnezeu, dar nu e dată spre fumat, aşa cum şi mătrăguna nu e dată de Dumnezeu s-o mănînce oamenii şi să înebunească. A face leacuri din buruienile amare de tot soiul, e una, şi a fi pătimaş de tutun, e alta.

Ca încheiere vom spune că fumatul e tovarăşul nedespărțit al beției şi al desfrînării şi deci, un izvor de multe păcate. Lăsați-vă de fumat prin credință, că fără aceasta voința omului e prea slabă. Nu fumați, căci-fumatul este b patimă stricăcioasă (V. D. sept. 1946). „Toate îmi sînt slobode, dar nu toate îmi sînt de folos. Toate îmi sînt slobode,, dar eu nu vreau să fiu biruit de ceva" (de tutun).. . (1 Cor.-6, *12)*.

Pe unde-i hornul fumătorilor? Tutunul se ştie că-i o belea adusă pe capul oamenilor din Europa numai de vreo 386 de ani, din America, de către negustorii portughezi. Ei l-au prăsit întîi în țara lor, dar numai ca leac sau pentru a face din el praf de. pisat (de tras pe nas, ce se credea că e tot „leac" bun de sănătate, că omul strănuta de el şi doctorii acelor vremuri spuneau că lucrul acesta e sănătos. De aceea şi azi cînd strănuți, fie şi fără tabac tras pe nas, ți se pofteşte de altuL„spre sănătate!"

De fumat au început oamenii a$_T$l fuma cam peste o sută de ani, şi anume, țările vecine şi cei ce aveau atingere cu negustorii acelora. Dar după ce au început a-1 folosi, cine i-a mai putut opri? Atunci, la început, cei care fumau erau socotiți ca „strigoi", ori şi ceva mai rău (adică draci din iad), de către cealaltă lume, care nu m ai văzuse aşa ceva.

Se povesteşte, de pildă, despre pățania unui londonez Raleigh, cure a dus întîi tutunul în Anglia, după ce se deprinsese a-1 fuma pun alte țări. Acest bun domn simțise, ori auzise că năravul acesta — fumatul —e rău; că se preface în patimă, că e o belea pe capul celor ce se deprind cu el; de aceea, ca să nu învețe şi alții de la dînsul patima fumatului Lordul Raleigh, de cîte ori fuma se închidea în camera (odaia) sa, ca să nu-1 mai vadă nimeni. Odată însă, citind aşa singur într-o carte şi trăgînd din lulea, îl apucă setea. El îşi puse luleaua (pipa) pe cartea de pe masă şi se duse la uşă să strige pe servitor să-i aducă un pahar cu apă. Pînă să vină servitorul cu apa, se duse la masă şi mai trase zdravăn un fum din lulea, întoreîndu-se iar spre uşă. Dar cînd să deschidă uşa, iată servitorul sosise cu apa. Şi cînd lordul slobozi fumul de tutun pe gură şi pe nări, servitorul îl văzu şi încremeni de groază! înspăi-mintat ca de moarte, părîndu-i-se că vede un „strigoi" ori un alt duh necurat sau un drac, el îi trînti domnului său paharul cu apă in față şi fugi în curte, strigînd: „Alarmă! Săriți, oameni buni! La întrebarea celorlalți servitori şi a lumii adunate în jurul lui, servitorul a răspuns aproape cu spume la gură, zicînd: „De multul învățat, i s-a aprins domnului nostru capul, şi-i iese, ca dintr-un horn (coş) fumul pe gură şi pe nas...!"

Povestirea însă nune spune de nu cumva n-o fi ajuns şi servitorul „horn" sau „coş" din care să iasă fumul pe gură şi pe nas (F.I.N.M. I-a, 1930).

Patimile pentru Suflet, sînt întîi un cerşetor.
Le-ai deschis, devin un un oaspe şi ca oaspe cer onor.
De le onorezi la urmă şi cu ele stai la masă,
Tti eşti *sluga,* pe cînd ele sînt *stăpîni* la tine-n casă.
Omule, de vrei, sugrumă pururea pe aceşti săraci.
Si să ştii: această crimă, Dumnezeu cere s-o faci! (V. Militam; Ps. 100, *10).*

Am servit păcatul fumatului, prin darea de foc la aprinderea ţigărilor, prin cultivarea tutunului şi pregătirea lui în fabrici, prin darea de bani pentru cumpărarea tutunului şi altele, făc?n-du-ma astfel părtaş acelui păcat? (Vezi „Oglinda duhovnicească", pp, 127-9, 501-5; 1458-1460; „Turun sau tâmîie?", „Tămiie ... şi nu tutun", „Jos cu patima fumatului".

Boierul drăcesc şi mulţimea necuraţilor demoni ai acelei vămi urîţi şi puturoşi, cu lulele şi ţigări în gură, avînd în gheare pachete cu tutun şi ţigări, slobozesc nori de. fum de tutun pe nări şi guiâ asupra Sufletului. Neaflînd însă nici un păcat de felul acesta in catastifele lor asupra Sufletului Teodorei, vameşii rămîn uimiţi iar îngerii reluîndu-şi zborul, pleacă şi de acolo însoţind pe Suflet tot mai sus în înaltul cerului.

FERICIREA ÎN RAIUL CERESC A ADEVĂRAŢILOR TĂMÎIETORI

1) Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o fiinţă şi nedespărţită stînd pe Tronul Slavei Sale (Is. 66, 1; F. Ap. *1,49)2* Parai. 2, *6;* 6, *18;* Ps. 10, *4;* Amos 9: 74; Mt. 5, *34—35).*

2) Sfinţii Evanghelişti: Matei, Marcu, Luca şi Ioan, cu cei patru vieţuitori cu faţa de om, leu, viţel şi vultur, înaripaţi cu c îte 6 airpi.

3) Prea Sfînta Curata de Dumnezeu Născătoarea şi pururea Fecioara Măria.

4) Serafimi cu cîte 6 aripi stînd în jurul Scaunului Dumnezeirii, cîntă neîncetat: Sfînt, Sfînt, Sfînt Domnul Dumnezeu Atotțiitorul, Cel ce era, Cel ce este şi Cel ce vine" (Is. 6, *2;* Apoc. 4, *6—8).*

5) Heruvimii cu cîte 4 aripi şi celelalte 7 cete îngereşti cîntă în cor; „Vrednic eşti Doamne... Vrednic este Mielul, Care S-a junghiat... Lăudați pe Dumnezeul nostru, toți... Aleluia... Amin... Aleluia...'" (Apoc. 4, 11; 15, 12—14; 19, *4—8).* .

6) St. Ioan Botezătorul cu Sfinții Strămoşi, Patriarhi, Prooroci ...

7) Sfinții Apostoli, Ierarhi, Mucenici, Cuvioşi, Drepți .

8)' Adevărații credincioşi creştini ai lui Dumnezeu — Păstori şi păstoriți—n-au fumat nici cu țigara, nici cu luleaua (pipa), n-au tutunărit în nici un fel, cum fac astăzi foarte mulți uşurateci: bătrîni, bărbați şi femei, băieți şi fete(< copii, în fine, creştini de formă goală. Priviți la tutunarii de jos, care fumează de-a valma: bătrîni şi tineri, copii, femei, fete" semidispuiate şi înzorzonate, învăluiți în norii puturosului fum de tutun, pe care-i servesc dracii cu satisfacție satanică de a-i trage cît mai curînd. cu dînşii în iad, în iazărul de foc. Foc, fum şi putoarea tutunului au iubit în viața pămîntească, în foc, în fum şi-n putoare se vor sălăşlui pe vecie, de nu se vor părăsi, pocăi şi de nu vor face roade vrednice de pocăință. „Cînd duhul cel necurat va ieşi din om, umblă prin locuri fără de apă, căutînd odihnă şi nu află. Atunci zice: „Mă voi întoarce în casa mea, de unde am ieşit; şi venind o află deşertată, măturată şi împodobită. Atunci se duce şi ia cu sine alte şapte duhuri mai rele decît sine şi, intrînd locuiesc acolo şi se fac cele de pe urmă ale omului aceluia mai rele decît cele dintîi. Aşa va fi acestui neam viclean. . . De nu vă veți pocăi, toți aşa veți pieri" (Mt. 12, *43—45;* Lc. 13, *1—9).*

9) Aici ni se înfățişează un bun şi străvechi obicei creştinesc: mergerea creştinilor — bărbați şi femei —cu tămîietori şi cu rugăciuni la mormintele repausaților lor drept credincioşi creştini după exemplul sfintelor mironosițe la Mormîntul Domnului (Lc. 24, 1; Mc. 16, 1). Fumul de tămîie sau de smirnă binccuvîntate de Preotul, Bisericii, însoțit de rugăciunile fierbinți făcute în duh şi-n adevăr se înalță în văzduh pe treptele cerurilor pînă sus, la Scaunul Dumnezeirii. îngerii păzitori îi călăuzesc pe aceşti creştini binecredin-cioşi pe calea vieții şi a mîntuirii, să facă cît mai multe fapte hune, spre dobîndirea fericirii veşnice pentru ei şi pentru rcpausații lor scumpi şi dragi. „Orice veți cere de la Tatăl în Numele Meu, aceea voi face ca să se proslăvească Tatăl in Fiul... Dar să cereți cu credință nimic îndoindu-vă... Căci noi nu sîntem ai îndoirii, spre pieire; ci ai credinței spre cîştigarea sufletului". (Mt. 7, 7—*8;* Ioan 14, *13—14;* Iac. 1, *6;* Evr. 10, *39).*

10) La acest număr vedem pe Preotul Zaharia tatăl Sf. Ioan Botezătorul, tămîind în Biserica Vechiului Testament. De-a dreapta altarului tămîierii i se arată Sf. Arhanghel Gavriil, vestindu-i naşterea fiului său Ioan (Lc. 1, *8—11, 19—20).* Arătarea Arhanghelului de-a dreapta altarului în fața Preotului Zaharia chiar în vremea pe cînd tămîia biserica este o vie şi. puternică dovadă că tămî-ierea cu tămîie şi smirnă este o lucrare şi un dar bine plăcut şi primit înaintea lui Dumnezeu, cînd se aduce de credincioşii săi. „De la răsăritul soarelui pînă la apusul lui, Mare este Numele Meu printre popoare şi în orice parte se aduc jertfe de tămîie pentru Numele Meu şi prinoase curate, căci Mare este Numele Meu între neamuri —zice Domnul Savaot" (Mal. 1, 11*).* Această tămîiere cu tămîie şi smirnă e cu totul potrivnică satanicului obicei al afumă-torilor cu tutun, adică al fumatului.

11)1 Preotul Liturghisitor slujind în Sf. Biserică, plină cu bă-trîni şi tineri, femei şi copii, tămîiază înaintea Domnului Dumnezeu cu multă şi adîncă evlavie, pătruns fiind de cunoştință că tămîia este un mare şi frumos dar adus Celui Prea înalt din partea robilor Săi.

12) Creştinii binecredincioşi —cler şi popor — după a lor dreaptă credință şi viețuire creştinească aleasă, duhovnicească, pregătiți bine sufletește, repausînd, sînt însoțiți de îngeri şi duşi în Raiul pămîntesc, unde purtînd în mîini stîlpări de fapte bune, slavoslo-vesc pururea pe Milostivul Dumnezeu. Un înger, coborînd d,m înălțimile cerurilor, le vesteşte marea bucurie că rugăciunile făcute de ei în viața pămîntească, însoțite de mireasma tămîiei, s-au suit de îngerul păzitor şi depus peste jertfelnicul de aur, care este înaintea Scaunului Dumnezeirii (Apoc. 8, *3—-4).*

13) Aici, sus, deasupra Raiului pămîntesc, ne sînt înfăţişaţi toţi aleşii Domnului: Prooroci, Apostoli, Ierarhi, Preoţi, Mucenici şi Mucenice, Monahi şi Monahii, Tămăduitori fără de arginţi, Drepţi şi Drepte... care în viaţa lor pămînteasc㠠au înălţat rugăciuni fierbinţi, făcute în Duh şi-n adevăr, însoţite de mireasma tămîie-rilor, credincioşiei şi faptelor bune înaintea lui Dumnezeu. (Efs. 2, *10).* Mulţime de îngeri îi înconjoară de o parte şi de alta cu multă dragoste cereasc㠠fericindu-i. Ascultînd xîntările cereşti, Sfinţii toţi şi toate simt revărsîndu-se în fiinţa lor o desăvîrşită bucurie, care-i face să se veselească pururea.

PEDEAPSA ÎN IAD A SCHIMONOSITORILOR CHIPULUI CREŞTINESC ŞI A TUTUNARILOR.

Chipul de faţă ne arată pedeapsa în iad a sluţitorilor chipului creştinesc şi a fumătorilor. Spiritele infernale torturează pe creştinii şi creştinele, care în loc de a privi, citi, cugeta în Dumnezeieştile Scripturi şi în cărţile Sfintei Biserici pentru a se folosi sufleteşte pe sine şi pe aproapele lor, s-au uitat în oglinzi pentru a se dichisi; împopoţona, spre primejduirea lor şi a aproapelui. Vorba ceea: „Se tot chiorăşte în oglindă şi gunoiu-i pînă-n grindă". Vicle-nele spirite înrăutăţite care le-au amăgit a-şi pierde vremea cu felurite priviri şi împodobiri în faţa oglinzilor, în iad le arată cu ce şi-au pierdut vremea preţioasă mîntuirii şi le bate cu flăcări de foc peste toate părţile corpului ce şi le-au dichisit ca să placă lumii spre satisfacerea dobitoceştilor împătimiri. Vai şi amar de acele Suflete ale bărbaţilor şi femeilor care şi-au sluţit chipul lor dat de Dumnezeu şi portul cuviincios, creştinesc, că în groaznică osîndă s-au afundat! în iazărul de foc, foc de jos şi foc de sus, flăcările iadului îi pîrjolesc din toate părţile. Dracii le bat cu foc, fug cît pot, nu-şi află loc de scăpare şi alinare.

Aici se vede şi pedeapsa tutunarilor, care în viaţa lor, în loc de a înălţa rugăciuni lui Dumnezeu în duh şi adevăr, însoţite de mireasma tămîiei în orice vreme şi în orice loc, ei au pufăit tutun, bucurînd pe diavolul pe care-1 slugăreau şi prin această patimă. Precum lumea de dinaintea potopului universal nu putea fără apă. căci fiecare îşi purta tigvuliţa cu apă legată de gît şi în orice vreme şi în orice loc, din cînd în cînd tot beau cîte un gît de apă... pînă a venit potopul şi i-a înecat pe toţi; aşa şi tutunarii, zic ei că mi pot fără foc şi fum la nas pînă se vor îneca loji de potopul cel cu foc care va arde din vremi în vremi... şi la urmă întreg pămintul Tina atunci şi in viaţa loi prezentă se aprind dr locul feluritelor rele; iar după moarte, cad în iazărul de foc unde se muncesc de dracii pe care i-au slugărit. Dracii îi aprind la faţă cu torţe de foc infernal, îi afundă tot mai mult în iazărul de foc şi-i aprind aşa de groaznic, încît scot văpăi de foc insuportabile pe gură şi pe nări, cum scoteau în viaţă cînd fumau tutun, fumul puturos al tutunului. Gurile şi nasurile pe care le-au făcut fumării (hornuri, coşuri) pe pâmînt, , tot fumării le fac dracii în iad şi nevrînd tot fumează foc, fum duhu-ros şi fumegaiuri, deşi le este nesuferit.

Tutunarilor, creştini şi creştine, părăsiți-vă de năravul sau patima asta demonică şi faceți ce-i plăcut lui Dumnezeu pentru a scăpa din iadul vremelnic şi veşnic şi a dobîndi bunătățile cereşti. Ardeți tămîie în casele voastre şi nu tutun!

Ştiți, vorbisem altă dată
De beția blestemată...
însă acuma vreau să spun
Că mai este-o altă dare

Poate tot âtît de mare —
Este darea pe tutun !
Ah, ce meşter este dracul
El a născocit tabacul !

VAMA A 24-A A SIMONIEI

Fugind în zbor şi de la aceea vama fără de supărare si dare, ne-am suit tot mai sus pe calea văzduhului aproape de porţile cerului, şi am ajuns la vama simo-niei. Acolo se cercetează Arhiereii care iau plata pe cele Sfinte, vînzînd Darul Duhului Sfînt pe bani. Dracii vămii aceleia erau foarte fioroşi şi grozavi de mari, ca nişte uriaşi.

Feţele lor erau întunecate ca cerneala neagră, ca tăciunele, îngîmfaţi şi plini de mîndrie. Ei se arătau îmbrăcaţi în odăjdii ca arhiereii, ţinînd pungi cu bani în mîinile lor. Alţi draci se arătau că dau bani la cei îmbrăcaţi ca Arhierei. Dracii aceia se lăudau tare că vor umple iadul cu Arhiereii care iau bani sau alte daruri pe hirotonii şi de aceia care se hirotonisesc cu darea de bani, fălindu-se că-i aruncă jos în iad, la un loc cu Simon Vrăjitorul (F. Ap. 8, 18—*24). La vederea fioroaselor chipuri infernale ale .acelor vameşi mi-au apărut în minte cuvintele Dumnezeieştilor Scripturi: „Elisei omul lui Dumnezeu a zis slugii sale: „.. .Lepra lui Neeman să se lipească de tine şi de urmaşii tăi în veci..." (4 Imp. 5). De asemenea mi-am adus aminte şt de Simon vrăjitorul, care mai înainte amăgise neamul Sa-mariei cu vrăjite lui încît mulţi luau aminte la cele ce făcea el, si ziceau că „acesta-i puterea lui Dumnezeu cea mare..." Acela botezîndu-se de Apostolul Fllip ş' văzînd cum prin punerea mîinilor Apostolilor se dă Duh Sfînt, le-a adus lor bani, zicînd: „Daţi şi mie această putere, ca ori,pe care voi pune mîinile să ia Duh Sfînt." Atunci Sf. Ap. Petru, privindu-l cu mirare, i-a zis: „Argintul tău să fie cu tine în pierzare, căci ai socotit că Darul lui Dumnezeu se agoniseşte cu bani. Nu-ţi este ţie parte, nici soartă in cuvîntul acesta, pentru că in'ma ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu. Pocăieşte-te drept aceea de răutatea ta aceasta şi, de roagă lui Dumnezeu, că doar s-ar ierta ţie cugetul inimii tale. Pentru că te văd că eşti în amărăciune a fierţi şi în legătura nedreptăţii. Simon răspunzînd a zis: „Rugaţi-vă voi pentru mine către Domnul, ca nimic din acestea care aţi zis să nu vină asupra mea..."* (F. *Ap. 8,* 9—24).

Ajungînd noi la această vamă şi văzîndu-mâ vameşii aceia înfricoşaţi că sînt femeie, ne-au lăsat de am trecut-o fără supărare şi fără nici o dare.

*** Cititorii care vor a şti pentru ce am pus 24 de vămi şi nu 20, să citească cu atenţie cele 4 Sfinte Evanghelii scrise de Sfinţii Evanghelişti : Matei, Marcu, Luca şi Ioan sub inspiraţia Duhului Sfînt. Acolo vor vedea cum unii au unele evenimente, lucrări, minuni şi învăţături ale Mîntui-torului, alţii altele. Unii mai puţin,,mai pe scurt şi alţii mai mult, mai pe larg. Totuşi toţi Sfinţii Evanghelişti au scris bine şi adevărat cele arătate acolo. Ei se completează unul pe altul, scriind aşa după cum le-a dat Duhul Sfînt înţelepciunea de sus. Toate cele 4 Sfinte Evanghelii sînt adevărate, veritabile şi se completează unele pe altele, formînd o unică Evanghelie, cu: viaţa, activitatea şi proslăvirea Mîntuitorului nostru Iisus Hristos Duirinezeu-Omul. Aşa au conlucrat şi s-au completat -Sfinţii Apostoli, Sfinţii Părinţi apostolici şi patristici unii pe alţii. Aşa Sfintele_Sinoade ecumenice şi locale. Tot astfel e şi cu Vămile Văzduhului. Unii Sfinţi Părinţi apostolici şi patristici au scris mai acoperit sau mai tăinuitdespre vămi, alţii mai descoperit. Unii figurat, alţii clar şi arătat. Unii fugitiv, mai pe scurt, alţii mai pe larg, mai cu de-amănuntul, d.p. Sf. Grigore ucenicul Sf. Vasile cel Nou.**

Noi, ca Preot-Duhovnic cu Darul lui Dumnezeu, căci: „Cu Daiul lui Dumnezeu sînt ceea ce sînt" (I Cor. 15, *10;* **Gal. 1 ,** *11—12),* **in aceste peste trei decenii de preoţie, cu vreo 1 1 transferări din loc în loc, prii* schituri, parohii şi mînăstiri, ţinînd scama de trebuinţa odor cuvîntătoare încredinţate nouă rînd pe rînd, şi a altor oi de prin alte staule pe o rază de peste 50-60 km. uneori cu mult mai multe, însă toi din turma Mîn-tuitorului, care alergau la noi pentru a se folosi; obseivind absoluta necesitate a lor de a şi cunoaste fiecare cil mai mult si mai bine păcatele sale spre a şi le mărturisi cit mai deplin la Scuturul Sfintei Spovedanii, m-am**

văzut silit a pune în această carte, tot 24 de vămi ca şi în carteg. Scrisă şi tipărită în limba elinească de „iubitul ucenic al Sf. Vasile" după arătarea Sf. Atanasie de la Crit şi apoi tradusă, tălmăcită din limba elinească
în cea românească de Protosinghelul Rafail şi retipărită în vreo 15 ediţii spre binele obştesc. Am pus şi ultimele 4 vămi, pe lingă cele 20 de vămi din Vieţile Sfinţilor, 26 martie, cu păcatele lor grele, care se lăfăiesc în lume, ba chiar, predomină multă omenire, nu tăinuit, ci- pe faţă, nu pe ascuns, ci în public . . . la care vor fi opriţi, întrebaţi, cercetaţi cu de-amănuntul şi doborîţi în iad toţi aceia care au făcut astfel de păcate si nu s-au curăţit de ele.

Doctorii trupeşti, cînd apare în lume o boală nouă şi primejduitoare omenirii, se ostenesc zilnic pentru a-i cunoaşte cît mai bine cauza, microbul, tratamentul şi nimicirea microbului, pentru salvarea oamenilor din acea
boală şi din moarte. Aşa sîntem îndatoraţi a face şi noi doctorii spirituali, în aflarea bolilor sufleteşti vechi şi noi, în tratarea sufletelor, omorîrea microbului adică a păcatului ucigător şi salvarea tuturor din a(doua moarte. Cu acest înalt scop, am pus noi aici tot 24 de vămi după cunoştinţa, trebuinţa şi glasul poporului, ştiind şi din Sfintele Scripturi şi tradiţii că adeseori glasul poporului e glasul lui Dumnezeu . . . după cum vom vedea
din cele următoare . . . -

Odinioară un românaş argeşean de vreo 17—21 ani, ce tot citea prin cărţi sfinte, era poreclit sau supranumit de prietenii şi cunoscuţii săi: „Popa! Popa! Părintele! Părintele! Taica Părintele !" Apoi chiar şi în armată timp de vreo 7—8 ani, la fel i se adresau cuvintele: „Călugărul! Călugărul! Monahul! Taică Părintele! După liberare, deşi el nici nu visa aşa ceva, a devenit cu Darul lui Dumnezeu Preot-Călugăr, luminător a multă lume prin cuvînt şi scris.

Aşa e şi cu cele 24 de vămi ale văzduhului. Poporul nostru român-crcştin dreptcredincios aşa le cunoaşte, le mărturiseşte şi le foloseşte, cu cuvîntul şi cu fapta. Aşa vedem de pildă la înmormîntări, cînd pun 24 de punţi cu aşternut, pînză, ulcică cu vin, pîine şi luminare cînd doresc şi cer (onorînd mai binişor osteneala preoţilor) a se citi 24 Sfinte Evanghelii, ectenii şi blagoslovenii pentru uşurarea sufletului repausatului şi trecerea lui mai lesne prin 24 vămi ale văzduhului, pe care el le cunoaşte, le ţine şi, le foloseşte după străvechii^ tradiţii creştineşti . . .poate şi după cei 24 bătrîni îmbrăcaţi în veşminte albe, luminaţi cu cununi de aur pe capete, cu harfe şi tămîietori de aur în mîini care stau pe24 scaune în jurul Tronului Dumrîezeirii (Ape. 4, *4, 10—11;* 5, *8—10, 14; 11, 16),* sau cele 24 cete de preoţi şi 24 cete de cîntăreţi care făceau rotaţie, slujind cu rîndul în Templul Domnului (I Parai. 24, *7—19;* 25, *9—31;* comp. 2 Parai. 31, *2;* Lc. 1, *8-9).*

Existenţa celor 24 vămi ale văzduhului reiese destul de clar şi limpede şi din: Cuvîntul de învăţătură foarte folositor al Sf. Macarie Egipteanul. Acolo el arată că în înger în chip călugăresc descoperindu-i între altele, pe lîngă ieşirea sufletelor din trupurile lor, întîlnirea şi cunoaşterea lor în viaţa viitoare, şi despre cele 24 de vămi, unde îngerii se sfădesc cu diavolii pentru fiecare suflet. „Şi dacă vor fi zice îngerul mai frumoase şi mai multe bunătăţile omului. Sufletul aceluia îl iau îngerii şi-1 suie din vamă în vamă, pînă îl trec cele 24 vămi . . ." îngerul vorbind cu Sf. Macarie mai departe de gîlcevile ce se fac între îngeri şi diavolii sălbateci, adaugă: „Şi tot aşa merge Sufletul prin cele 24 vămi, pînă la poarta cerului". Apoi vorbind despre cei ce zavistuiesc, că se aseamănă cu Iuda Iscariotul care a vîndut pe Hristos, adevereşte a treia oară existenţa celor 24 vămi, zicînd: „Şi aşa merge Sufletul la cer, prin cele 24 locuri (vămile) tot între-bîndu-se, pentru ca nimic necurat să nu intre în împărăţia Cerurilor . . ." (Ape. 21, *27);* extras din: „Slujba şi viaţa Prea Cuvioşilor Părinţi din Sf. Munte Athos, tradusă din greceşte de Arhimandritul Calinic Boteanu din M-rea Neamţ, retras din Sf. Munte, tipărită de Iorgu Dumitrescu în anul 1900, apoi retipărită tot cu cheltuiala lui, corectată de felurite greşeli strecurate, supravegheată şi îngrijită de P.S. Arhiereu Nifon Ploieşteanul, Vicarul Sf. Mitropolii a Ungro-Vlahiei în a. 1903).

Cele 24 vămi sînt numai pentru creştinii şi creştinele acelea, care s-au făcut vinovaţi păcatelor săvîrşite şi care se cearcă la fiecare din ele. Sufletele care nu s-au făcut vinovate păcatelor celor 24 de vămi, acelea sînt oprite la mai puţin de 24, adică la: 23, 22, 21, 20, 10, 5, 1; iar cei care n-au păcătuit după Sf. Botez, d.p.: pruncii, martirii, cuvioşii şi alţii care au repausat îndată după ieşirea din baia Botezului, pentru aceia nu mai este nici o vamă, adică, nu sînt opriţi şi cercetaţi la nici una din aceste vămi. Aşişderea, şi aceia care au primit botezul sîngelui d.p. Sutaşul care a împlinit numărul celor 40 de Mucenici în lacul Sevastiei, cei 50 filosofi păgîni, biruiţi în cuvînt şi convertiţi la creştinism de Sf. MuceniţăEcaterina şi alţii mulţi. De asemenea nu sînt oprite la vămi Sufletele acelea care au făcut adevărată mărturisire, căinţă desăvîrşită, împlinirea canoanelor cuvenite după Sfintele Pravili, adică cei ce au făcut roade vrednice de pocăinţă (Mt. 3, *8;* Lc. 7, *47;* 19, *8—10),* după păcatele săvîrşite, d.p.: David, Măria Magdalena, Samarineanca, Apostolul Petru, Pavel, Măria Egipteanca, Pela-ghia, Moise Arapul, Varvar tîlharul, Cuvioasa Teodora ş.a. Pentru unii ca aceştia nu mai sînt vămi, adică nu mai sînt opriţi, nici cercetaţi în ele, ci trec prin vămi ca trenul accelerat, fulger, prin gările şi staţiile mici, ca şi cum n-âr fi. Astfel, toţi creştinii şi creştinele — cler şi popor — care se păzesc curaţi după ieşirea din baia curăţitoare de păcate a Sf. Botez, şi cei care au făcut pocăinţă adevărată, desăvîrşită, curăţindu-şe de păcatele lor şi împă-cîndu-se cu Dumnezeu prin împărtăşirea cu Prea Sfîntul Trup şi Sîngele Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, printr-o conştiincioasă pregătire (I Ioan 1, 7-70; 2 Cor. 5, 79-27; 1 Cor. 10, 16-17; 11, *21-32)* trec prin vămile văzduhului ca şi cum n-ar fi de loc.

Privitor la aceasta Sf. Părinţi Kiril şi Evsevie, zic aşa: „Apostolii se vor împărtăşi de atîta îndrăzneală şi înfăţişare, încît nu numai în Biserica lui Dumnezeu vor grăi cele potrivite, ci şi între cei ce stau în afară de porţi care sînt vrăjmaşi ai Cuvîntului adevărat, cu mustiare vor putea a le grăi, şi vor surpa toate mincinoasele lor cuvîntări. Fericiţi vor fi cei care se vor îndestula din Noul Testament şi vor face, că unii ca aceştia cînd ies din viaţa aceasta si grăiesc către puterile potrivnice în porţile cereşti (in care tot Su-fletul se cercetează de către demonii din afară) aluneca nu se vor rusina" (T.Ps. tom II, laşi, la Ps. 127, 1-*2).*

Toţi creştinii şi creştinele, însă-, care au făcut spovedanie si pocăinţă de mintuială sau parţială, parţial se curăţesc. Dacă cel ce se spală pe mîini este întrebat: „Ce faci?" „Ce-ai făcut acolo?" El răspunde: „Mă spăl' M-am spălat!" El e spălat numai pe mîini, dar pe cealaltă parte a corpului poate fi imul (rapănul) de-o muche de cuţit, deci nu-i spălat peste tot corpul Aşa-i şi cu spovedaniile pripite. Vedeţi? Precum cei care se spală pe mîini numai pe mîini sînt spălaţi sau curăţiţi, nu şi peste tot corpul pe care nu l-au spălat bine, tot astfel şi cu cei ce fac spovedanie si pocăinţă uşoară, pripită parţială, numai parţial, se curăţesc, dacă se curăţesc ... nu 'peste tot sau desăvîrşit. Aceia sînt opriţi şi cercetaţi cu mare si aprigă amănunţime la vămi mai mult chiar şi decît Sf. Teodora. Cred că aceste mărturii vor fi îndestulătoare pentru cei înţelegători.

Ingerii cu Sufletul alergînd tot mai sus, ajung la vama 24-a a simoniei. sau a cumpărării Darului Duhului Sfînt.- Dracii vămii aceleia, fioroşi şi urîţi, apar, înaintea Sufletului, cercetîndu-1 după catastifele lor, de ex. de;

365) Am făgăduit ... dat bani, daruri . . . ori altceva, ca Simon vrăjitorul, pentru cumpărarea Darului Duhului Sfînt pentru ca să mă fac: Călugăr, Diacon, Preot, Arhiereu? (a)

a) ***Simonia*** **— adică cumpărarea darurilor: călugăriei, stăre-ţiei, diaconiei, preoţiei, arhieriei, parohiei sau eparhiei cu bani — e un groaznic păcat sau nelegiuire asemenea cu a lui Simon vrăjitorul (F. Ap. 8,** ***14—24;*** **comp. Mt,** 10, ***8;*** 4 **Imp.** 5, ***10—27;*** **Fac.** 20, 7, ***17;*** **Eş. 8,** ***8;*** **Num.** 21, 7; 3 **Imp.** 13, ***6;*** **Iov** 42, ***8;*** **Iac.** 5, ***16).*** **„Dacă vreun Episccp, Presbiter sau Diacon ar ajunge la această vrednicie prin bani, să se caterisească şi el şi cel ce l-a hirotonisit, şi să se înlăture definitiv de la împărăşire, ca Simon vrăjitorul de mine Petru" (Apost.** 29 **Sin. IV ec. can.** 2; **VI ec. can.** 22, ***23;*** **VII ec. can.** 4, 5, 19; **Sf. Vasile** 90. **Epist. can. Pidalion ed.** 1933, **pp.** 66—79). **Păcatul acesta duce pe clerici la caterisire, pe mireni la afurisanie, şi pe cei care nu se pocăiesc la muncire în vîlvătăile iadului. Asemenea acestui păcat greu, mai este şi intervenţia sau influenţa omenească, care-i duce şi pe aceia, pe toţi la caterisire şi afurisire (Apost.** 30; **Sin. I ec. can.** 4; **VII ec. can.** 3 **Lacod.** 13). **Tot un fel de simonie se vîră şi în Taina Sfîntă a Pocăinţei. Mulţi se înşeală, că prin mită sau dare de bani, daţi din prinosul** lor, **s-ar curaţi de păcate, fără a-şi mai face şi canonul cuvenit sau roade vrednice de pocăinţă (Mt.** 3, ***8;*** **Lc.** 19, ***8 9;*** **F.Ap.** N, ***18-20;*** **C.F.Ş.** O.C. **pp.** 150 **1** ; 73).

Cei ce lac sau contribuie la hitotonii cu mita ori hirotonisesc pe cei nelegiuiţi, neîndreptaţi şi necurăţiţi de păcate prin adevarata pocăinţă, vor fi traşi la răspundere în ziua înfricoşatei Judecăţi (V. Sf. 18 **febr. o.c. pag.** 576).

Sf. Ioan Hrisostom, mustră, înfierează şi îndreptează pe cei hirotonisiţi cu bani (V. Sf. 13 **nov. o.c. pag.** 567—8).

Sf. Episcop Bonifatie mustră pe preotul care strîngea galben.» ca să cîştige episcopia (V. Sf. 19 **dec. o.c. pp.** 976—7).

Sf. Ioan Milostivul a mustrat pe un om care i-a adus aur şi grîu ca să-1 facă diacon. (V. Sf. 12 **nov. o.c. pp.** 494—5).

Fericită era creştinătatea cînd în eparhiile vacante se alegeau episcopi prin rugăciuni şi descoperiri divine ca: „Sf. Ierarh Nicolae (Cazania şi V. Sf. „Spre Emaus" pp. 113—122), **Sf. Ambrozie, Sf. Ioan Gură de Aur ş.a.**

Am promis şi dat bani pentru ca să dobîndesc ranguri, demnităţi bisericeşti, de care nu eram vrednic, furînd astfel Darul şi păcătuind groaznic înaintea lui Dumnezeu şi a dreptăţii Lui? (b)

b) Se poate întîmpla ca mulţi din creştinii vremurilor noastre, mai ales majoritatea celor uşurateci, care aleargă după o spovedanie de mîntuială, de formă goală sau a-şi curaţi urechea de un bir sau cotă plicticoasă, să zică: De unde a mai scornit şi preotul acesta duhovnic atîta sumedenie de păcate? Doar Moliftelnicul Bisericii nu arată atîta mulţime de păcate; ci mai puţine. Şi apoi, noi, ade-seori la Scaunul Sfintei Spovedanii am fost întrebaţi numai de cîteva păcate şi ni s-a dat voie a ne şi împărtăşi! Ce bine şi cît de mulţumiţi ne simţeam că scăpăm de la spovedanie mai repede, fără multă bătaie de cap. Dar acum, atîta sumedenie de păcate înşirate acolo la fiecare vamă, ne pune pe gînduri!"

Creştinilor şi creştinelor, care umblaţi precupeţind Sfînta Spovedanie, schimbîndu-vă Duhovnicii cum vă schimbaţi cămăşile sau cum schimba bărbaţii uşuratici soţiile; cum schimbă slugile nestatornice pe stăpînii lor; ca cei ce vînd lapte sau vin amestecate cu apă, marfă rea în loc de bună... nu vă amăgiţi cu acele spovedani uşuratice şi cu acele împărtăşiri pripite mai înainte de a avea sau de a vă albi haina de nuntă. Aduceţi-vă aminte de păţania celui aflat în sala împărătească la nuntă! „Intrînd împăratul în sala ospăţului la nunta împărătească —zice Mîntuitorul în pilda Evangheliei Sale — a văzut pe un om care nu avea haină de nuntă; şi i-a zis: „Prietene! Cum ai intrat aici neavînd haină de nuntă?" El neputînd răspunde, tăcea. Atunci împăratul a zis slugilor sale: „Luaţi-1 de aici şi legindu-i mîinile şi picioarele, aruncaţi-1 în întu nericul cel mai dinafară. Acolo va ii plingerca şi scrişnirea dinţilor. Că mulţi sînt chemaţi, dar puţini aleşi." (Mt. 22, 1**—14; comp.** 2 **Cor.** 5, 4**; Eis.** 4, **22; Colcs.** 3, ***10—12; Aţe.*** 3, **4;** 16, **15;** 19, ***8).*** **Reamintiţi-vă şi de cuvîntul Sf. Ioan Gură de Aur, care zice: „Nu împărtăşirea deasă, ci împărtăşirea cu bună pregătire foloseşte pe cei ce primesc Sfintele Taine... Mulţi se împărtăşesc de**

frica morții dar se duc in iad." Aşadar, pregătirea noastră sufletească pentru a scăpa de iad şi a dobîndi împărăția lui Dumnezeu şi fericirea veşnică, însoțită de car.cnul cuvenit şi faceiea îcadelor vrednice de pocăință, după caie mirează Siinta şi Dumnezeiasca împărtăşanie cu folcs vremelnic şi veşnic.

în acest scop înalt şi folositor, mintuiter, curățit or, sfințitor şi fericitor sufletelor dornice de mîntuire, am adunat şi pus şi în această carte aceste 365 de păcate felurite după zilele anului, ca un fel de „Oglindă Duhovnicească" în care fiece creştin şi < creştină privindu-se cu seriozitate, să-şi afle şi să-şi cunoască păcatele, spre a se putea curați de ele. Să ne aducem aminte ce minuțios a fost cercetată Sfînta Teodora care se spovedise adeseori. Sf. Vasile cel-Nou (pe care-l slujea cu tot devotamentul), de toate păcatele pe care le uitase nemărturisite, sau de acele păcate mici lăsate nemărturisite fiindcă le socotise mici şi neînsemnate, nişte nimicuri.

Unul dintre popoarele pămîntului cele mai înaintate în cultura omenească, cufundate in besha întunecoaselor idolatrii infernale, a fost poporul egiptean. Acel pepor pe lîngă cei (zece) zei mari şi doisprezece zei mai mici, cu alte multe felurite zeități întrupate, ei mai aveau şi 365 de demoni, după numărul zilelor anului (vezi Istoria Biblică, Istoiiile Antice, T.L. o.c. tom. II, pp. 581—4, ş.a.), adică ei a'junseră la cunoştința şi credința că atîtea feluri de patimi sau păcate grele, osînditoare, torturărilor vremelnice şi veşnice sînt, cîte zile într-un an.

Odinioară slujitorul Proorocului Elisei, omul lui Dumnezeu sculîndu-se dis de dimineață şi văzînd cetatea împresurată de o vrăjmaşă oştire asîriană cu cai şi care, a strigat: „Ah! Domnul meu ce vcm face? Cum vom mai scăpa?" Elisei liniştindu-l, i-a răspuns: „Nu te teme, că mai mulți sînt cei ce sînt cu noi, decît cei ce sînt cu ei. Acestea zicînd, Proorocul, s-a rugat zicînd: „Doamne, deschi-de-i ochii să vadă." Şi Domnul Dumnezeu i-a deschis ochii Sufletului slujitorului, care a văzut muntele plin de oştire multă cu cai şi cară de foc împrejurul lui Elisei (4 Imp. 4). Asirienii care împresurară cetatea israelită cu ură de moarte, arată aici pe dracii care împresoară pe creştini cu felurite păcate, iar ostaşii luminați cu cai şi care de foc, pe îngerii lui Dumnezeu, trimişi nouă hi ajutor ca să hîptămbîne şi şă biruim pe draci împreună cu patimile lor rele.

Avva Isidor; văzînd pe Avva Moisi luptat groaznic de păcat, luîndu-1cu sine, l-a suit pe casă şi i-a zis:- „la aminte spre apus!" Privind el spre .apus cu atenție, a văzut mulțime nenumărată de diavoli, turburindu-se şi gîlcevindu-se ca să bată război. Avva Isidor îi zise iarăşi: „Caută spre răsărit şi ia aminte." Căutînd el cu luare aminte spre răsărit, a văzut mulțime de Sfinți îngeri slăviți. Atunci -Avva Isidor i-a zis: „Iată, aceştia sînt trimişi sfinților (adică adevăraților creştini din clerul şi poporul creştinesc) spre ajutor; iar cei de la apus sînt cei ce bat război cu noi. Vezi? Iacă, mai mulți sînt cei ce ne ajută nouă decît cei ce bat război cu noi!" Astfel Avva Moisi încurajîndu-se, s-a întors la chilia sa (P.o.c. pag. 143, *7).*

Sf. Arhiereu Nifon după ce a văzut cu ochii sufleteşti cum toți banii pe care-i dau creştinii la fluierari (muzicanți, lăutari) care le cîntă să joace, adică tot ceea ce se cheltuieşte cu praznicele drăceşti şi petrecerile anticreştinești, sînt jertfe aduse diavolului, făcînd rugăciuni a avut o altă vedenie minunată: A văzut un cîmp mare, deopotrivă în lung şi în lat, în care stăteau mulțime de diavoli despărțiți în cete, cete multe. Ei erau de toți 365 de cete, după numărul păcatelor grele. Un arap mai mare dintre ei, foarte întunecat, număra oştirile. Rînduind cetele ca la război, le zise: „Privind spre mine să nu vă temeți de nimic, pentru că puterea mea este cu voi." Unul dintre diavoli a adus mulțime multă de arme de felurite feluri şi le-a împărțit la cete, apoi diavolul dînd fiecărei cete: descântece şi farmece, le-a trimis peste tot pămîntul asupra Bisericii Domnului nostru Iisus Hristos.

Văzînd aceasta. fericitul Nifon, îndată a auzit un glas zicînd către dînsul: „Nifone, întoarce-te către răsărit şi priveşte!" întorcîndu-se el şi privind spre răsărit, a văzut un cîmp curat şi frumos, unde era mulțime fără de număr de cei cu haine albe mai îndoit decît a arapilor cu mii de mii, pregătiți toți ca de război. Apoi a venit un bărbat oarecare mai luminat decît soarele, şi le-a zis: „Aşa vă porunceşte Domnul Dumnezeu Savaot, să vă duceți în tot pămîntul ca să ajutați creştinilor si să păziți viața lor!" Dumnezeu este care ajută Bisericii Sale (V. Sf. 23 dec. pp.1193—6).

Aceste cîteva lămuriri istorice, scripturistice şi tradiționale arată clar rostul acestor 365 feluri de păcate aşternute în această carte, care ca şi Dumnezeiescul Semn al Crucii Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul, va fi, desigur, spre căderea celor neînțelegători şi spre scularea celor înțelegători, care se ostenesc cu bună chibzuială pentru mîntuirea Sufletelor lor. Prin acestea noi ne împlinim cu drag şi cu multe sacrificii marea îndatorire a preoției, ce ni s-a încredințat de sus de la mult milostivul Dumnezeu, strigînd tuturor din răsputeri cu Proorocul şi cu Apostolul: „Pînă cînd veți şchiopăta de amîndouă picioarele?!... Spălați-vă! Curățați-vă... Cel ce este în Hristos e o făptură nouă. Cele vechi au trecut, iată toate s-au făcut noi. Toate vin de la Dumnezeu, Cel ce ne-a împăcat pe noi cu Sine prin Iisus Hristos, ne-a dat nouă slujba împăcării... Şi a pus în noi Cuvîntul împăcării. Deci, noi sîntem solii trimişi în Numele lui Hristos ca şi cum însuşi Dumnezeu v-ar îndemn;) prin noi, rugîndu-vă în locul lui Hristos, împăcați-vă cu Dumnezeu. . ." (III Imp. 18, 21; Is. 1; 2 Cor. 5, 17—21; comp. Zah. 12, *8*; Mal. 2, 6-7).

Ei poartă părți din veşminte arhiereşti şi preoțeşti, pungi cu bani şi cei măi mici numără bani mulți celor mai mari ai lor simulînd acest păcat al simoniei. Sufletul Teodorei fiind curat şi străin de acest cumplit păcat, pleacă şi de acolo tot mai sus, spre porțile cerurilor. Vameşii cu boierul lor se prăbuşesc jos, mîncîndu-se unii pc alții, aspumînd de durere, necaz şi mînie că le-a scăpat din gheare şi acel suflet omenesc.

TRECEREA SF. MACARIE EGIPTEANUL PRIN VĂMILE VĂZDUHULUI

Sosind ziua trecerii din viața aceasta a Sfîntului Macarie, un heruvim cu mulțime de îngeri stînd înaintea Dumnezeiescului Păwnte, i-a zis; „Scoală-te următorule al Domnului, Vino cu noi la viață veşnică! Ridică-ți ochii tăi împrejur şi vezi cîte cete de cei fără detrupuri" şi de sfinți, s-au trimis ție de la Atotțiitorul ca să te aducă la Sine. Vezi soborul Apostolilor, adunarea Proorocilor, mulțimea Mucenicilor, ceata Arhiereilor şi a Pustnicilor, unirea Cuvioşilor şi a Drepților. Deci, dă-mi Sufletul tău care mi-a fost încredințat mie de Dumnezeu ca să-1 păzesc în trup; iar acum despărțindu-se din legăturile trupeşti, ca pe o bogăție să-1 iau cu cinste şi trecîndu-1 printre

puterile cele potrivnice, să-1 duc înaintea Dumnezeiescului Scaun al Stăpînului, ca să se veselească cu toți Sfinții cei din veac." Acelea arătîndu-le acel înfricoşat Heruvim, fericitul Macarie, sărutînd pe cei ce erau lîngă dînsul, s-a rugat pentru toți ai săi. Apoi ridieîndu-şi ochii şi mîinile în sus a rostit ultimul cuvînt: „în mîinile Tale, Doamne, îmi dau duhul meu." Astfel şi-a dat fericitul său Suflet în mîinile Heruvimului păzitor şi luminător al său, lăsînd multă plîngere ucenicilor. Fiind ridicat de Heruvim, de pe pămînt în înălțimea văzduhului, unii dintre Sfinții Părinți, ce priveau cu ochii sufleteşti spre diavolii cei din văzduh, i-au văzut cum stăteau departe şi strigau: „O! De ce slavă te-ai învrednicit Macarie!" Atunci Sfîntul s-a smerit şi veghind asupra-şi, le răspundea: „Nu... încă mă tem; pentru că nu mă ştiu de am făcut vreun lucru bun."

De acolo suindu-se mai în înălțime, vrăjmaşii care erau mai sus în văzduh, strigau : „Cu adevărat, ai scăpat de noi Măcarie." El veghind serios asupră-şi, le răspundea înțelepțeşte: „Ba nu. încă îmi mai trebuie ceva ca să scap!" De acolo suindu-se tot mai sus în înălțimea cerului a ajuns înlăuntru porților cereşti. Văzîndu-1 acolo diavolii, strigau plîngînd: „Ai scăpat de noi Macarie! Ai scăpat de noi!!! Atunci el cu mare glas le-a răspuns: „Cu adevărat am scăpat de voi şi de meşteşugurile voastre, fiind îngrădit cu puterea Hris-tosului meu'" (V. Sf. 19 ian. o.c. pag. 938—940). Astfel a fost viața, sfîrşitul şi mergerea la veşnica viață a Cuviosului Părintelui nostru Macarie.

Privitor la repausarea unor astfel de urmaşi ai Domnului, Sf. Grigore Teologul, în „Cuvîntări funebre'", zice: „Suflete drept-credincios şi vrednic slujitor al lui Dumnezeu, mergi la cer. Intră în ceruri, odihneşte-te in sînul lui Avraam, priveşte corul îngerilor, slava, măreția şi splendoarea preafericiților, sau mai bine, uneşte-te cu corul lor şi bucură-te... Sînt convins că tu eşti acum într-o stare mult mai bună decît situația vizibilă în care erai mai înainte; tu asculți glasul celor ce se veselesc, tu vezi bucuria îngerilor, odihna cerească, vederea Slavei Dumnezeieşti şi mai mult decît toate, strălucirea celei mai curate şi mai perfecte lumini, de care te inundează Prea Sfînta Treime. Acestea nu se mai răpesc Sufletului, căci acesta nemai fiind legat şi distras de simțiri, poate privi şi pricepe cu totul Treimea care străluceşte sufletele noastre cu Soarele Duvinității! Tu te bucuri de toate bunurile, ale căror ramuri te atingeau deja de pe pămînt, spre răsplătirea sincerității şi aspi-rațiunilor tale către ele."

FERICIREA ÎN RAIUL CERESC A CELOR CURAȚI DE SIMONIE ŞI HRĂPIRI. JOS ISPITELE ŞI VINDECAREA LOR.

1) Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Ființă şi nedespărțită stînd pe Tronul Dumnezeirii Sale (Mt. 28, 19; 5, 34—35; Mc. 12, 29; F. Ap. 7, 49; Efs. 4, 5—6; Iac. 2, 19; 1 Cor. 8, 4; 2 Lege 6, 4; Is. 66, 1; 2 Parai. 2, 6; 6, 18; Ps. 10, 4; Amos. 9, 14; Ape. 3, 21; I. Ioan 5, 7).

2) Cei patru viețuitori cu fața de om, leu, vițel şi vultur, for-mînd Scaunul Dumnezeirii.

3) Maica Sfînta Preacurată de Dumnezeu Născătoare şi pururea Fecioara Măria.

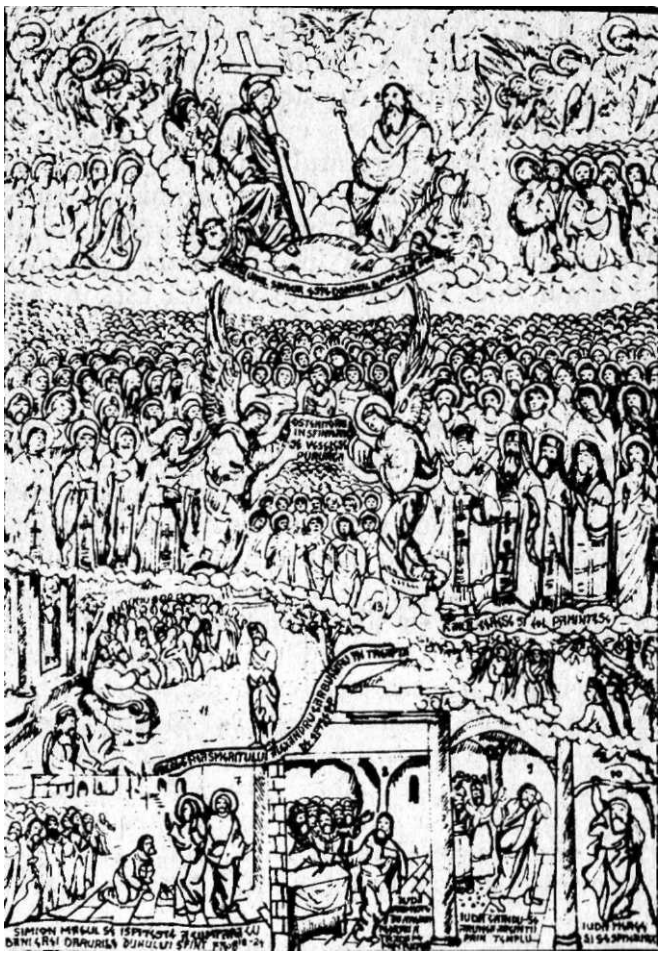

4) Serafimii cu celelalte oştiri îngereşti proslăvesc pe Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt.

5) Sf. Ioan Botezătorul şi Mergătorul înaintea Domnului, cu Sfinții Strămoşi, Patriarhi, Prooroci, Drepți.

6) Sfinții Apostoli cu mulțimea Sfinților Prooroci ai Noului Testament: Ierarhi şi Preoți, Mucenici şi Mucenice, Cuvioşi şi Cuvioase, vindecători fără de argint, Drepți şi Drepte.

7) Simon vrăjitorul văzînd minunile făcute de Sf. Ap. Filip, s-a botezat şi el cu ceilalți convertiți la creştinism. Observînd însă' cum pri n punerea mîinilor Apostolilor se dădea Duh Sfînt credincioşilor, a adus bani Sfinților Apostoli, zicînd: „Dați şi mie puterea aceasta, ca, pe care îmi voi pune şi eu mîinile să ia Duh Sfînt. Atunci Sf. Apostol Petru a spus: „Argintul tău să fie cu tine spre pierzare, căci ai socotit că Darul lui Dumnezeu se agoniseşte cu bani! Inima ta nu este dreaptă înaintea lui Dumnezeu. Pocăieşte-te, drept aceea, de răutatea acesta şi te roagă lui Dumnezeu, ca doar s'ar ierta ție cugetul inimii tale. Pentru că te văd că eşti în amărăciune a fierii şi în legătură a nedreptății". Simon îngrozit, a zis: „Rugați-vă voi pentru mine către Domnul, ca nimic din cele ce ați zis să nu vină asupra mea (F, Ap. 8, *8—24).* .

8) Aici ni se înfățişează Iuda Iscarioteanul, pe care Domnul l-a numit diavol, vînzător (Ioan 6, *70—71;* Mt. 26, *21, 14),* plecat de la Cina de Taină, la arhierei, farisei şi cărturari, unde a vîndut pe Domnul vrăjmaşilor Săi pentru 30 de arginți. Stăpînit de patima iubirii de argint, ia punga cu banii din mîna arhiereului Caiafa, cu legămîntul de a-L da în mîinile lor (Ioan 13, *21—30).* După primirea banilor, Iuda a luat cu sine norod mult, ostaşi şi slugi de la: arhierei, farisei, de la bătrînii templului, cu felinare, făclii, arme şi cu toiege. Mergînd în fruntea lor, el le-a dat acestora semn spre a-1 cunoaşte şi prinde, zicînd: „Pe care-L voi săruta, Acela este, prindeți-L pe El şi-L duceți cu pază." Ajungînd ei în grădină unde Domnul se ruga, L-a sărutat, zicîndu-i: „Bucură-Te învățătorule.!" Şi L-a sărutat pe El.,Iisus i-a zis: „Prietene, pentru ce ai Venit? Iudo,

cu o sărutare vinzi tu pe Fiul Omului?" După aceea ostaşii legară pe Mîntuitorul şi-L duseră la Pilat, unde-1 condamnară la moarte pe Cruce!

9) Văzînd Iuda că Iisus a suferit atîtea şi a fost osîndit la moarte, căindu-se a alergat la arhierei şi bătrîni şi le-a dat înapoi cei 30 de arginţi, zicînd: „Greşit-am de am vîndut sînge nevinovat". Ei i-au răspuns nepăsători: „Ce ne pasă nouă? Tu vei vedea!" La aceste cuvinte Iuda turburîndu-se, a aruncat argintii prin Biserică (Mt. 27, *3—4).*

10) Umplîndu-se el de disperare pentru nelegiuita faptă săvîrşită şi văzînd şi răutăcioasa viclenie şi nepăsare a căpeteniilor Templului, purtat fiind de un vifor cu totul satanic, s-a dus şi s-a spîn-zurat (Mt. 2, *3—6;* 27, *5;* F. Ap. 1, 16—20, *25).*

11) Tradiţia Bisericii lui Dumnezeu a fost şi este ca Ierarhii, păstori ai sufletelor, să se aleagă ori prin descoperiri divine sau vedenii de la Dumnezeu, ori prin glasul poporului creştin. Aici ni se înfăţişează Sf. Ierarh Grigorie de Neocesareea, alegînd după inspiraţia Divină şi glasul poporului binecredincios în locul vacant al eparhiei Comanei ca episcop pe smeritul necunoscut de mulţi Alexandru Cărbunarul (vezi pe larg. V. Sf. 12 aug. o.c. pp. 399—407; D. Ag. o.c. pp. 39-10).

12) Toţi adevăraţii creştini—Păstori şi păstoriţi—cunoscînd răutăţile ce izvorăsc din iubirea de argint şi grozăviile mituirilor pentru ridicarea în trepte înalte ale Bisericii şi patriei, au luptat din răsputeri ca să le stîrpească din mijlocul lor. După; trecerea din viaţă cu bună pregătire sufletească prin adevărată pocăinţă, spovedanie, facerea roadelor vrednice de pocăinţă şi împărtăşirea cu Dumne-zeieştile Taine, sînt luaţi de îngeri, ca şi săracul Lazăr şi duşi în Raiul pămîntesc unde se veselesc pururea.

13) Creştinii —conducători şi, conduşi —mai osîrdnici în îndeplinirea îndatoririlor lor după dreptatea lui Dumnezeu, grijiţi bine duhovniceşte, repauzînd, sînt duşi de îngeri deasupra raiului pămîntesc, în Casa lui Dumnezeu Tatăl (Ioan 14, *2—3).* Acolo umplîndu-se de negrăită bucurie, se veselesc pururea cu oştirile îngereşti şi cu cetele tuturor Sfinţilor.

PEDEAPSA ÎN IAD A SIMONIACILOR SI A APOSTOLILOR MINCINOŞI

Chipul de faţă ne arat.ă pedepsele în subteranele iadului a simo-iacilor şi a apostolilor mincinoşi. Dracii negri şi fioreşi îndată ce-i văd căzuţi acolo, îi aruncă ca pe nişte pale de fîn râu, vreascuri netrebnice, în nişte cuptoare de foc cu gurile în forma mormintelor, cu capetele în jos. Vai, nefericiţii de ei în ce groaznică csîndă s-au aruncat printr-un spurcat cîştig trecător. Numai tălpile picioarelor li se mai văd din cînd în cînd. Alţii sînt cu capetele şi corpul în sus, mai mult sau mai puţin afară, poate după felul păcătuirii lor. Dacă numai privirea cu atenţie la muncile acelor păcătoşi, aşa cum sînt desenate pe hîrtie, ne înfiorează, umplîndu-ne de durere şi groază, oare ce âm face cînd i-am vedea în realitate aşa cum se muncesc ci acolo! ?

Groaznic de greu e păcatul simoniei şi al minciuno-apcstolilor, care întorc multe cu susul în jos, întortochind înţelesul dumnezeieştilor învăţături prin care întorc şi răstoarnă pe creştini şi creştine din calea vieţii în căile pierzării şi în iadul vremelnic şi veşnic ; dar chinul lor în iad, în acele infernale cuptoare de foc, este cu mult mai cumplit de greu şi mai groaznic. Fericite sînt sufletele care se păzesc a nu păcătui şi a nu mînia pe Dumnezeu, dar fericite sînt şi sufletele acelea care prin Sf. Spovedanie adevărată, însoţită.de părăsirea păcatelor, de facerea roadelor vrednice de pocăinţă şi împărtăşirea cu Dumnezeiescul Trup şi Sînge al Mîntuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul se curăţă de păcate şi îşi spală haina de nuntă sau veşmîntul alb de la Sf. Botez! „Fericiţi sînt morţii, care mor în Domnul! Da—zice Duhul—ei se vor odihni de lucrurile lor şi faptele lor (cele bune) vor urma după jei...!" (Ape. 14, *13;* 19, *9;* Inţ-Sol. 4, 7—15; 3, 1—*9;* 1 Tesi 4, 14—17).

Intrarea Sufletului prin porţile cerului

Izbăvindu-mă eu de la acele înfricoşate vămi ale vaz-duhului, cu multă inimă bună, cu bucurie şi săltare duhovnicească, ne-am suit pe calea aceea tot mai sus deasupra tuturor acelor vămi, şi am trecut prin por-ţile cerului. Acelea străluceau mult mai luminos decît cristalul. Meşteşugul cu care erau făcute era minunat şi ceresc. Ele erau alcătuite de Dumnezeu din stele luminătoare. Porţile acelea erau strălucitoare ca aurul cel curat şi împodobite cu o prea minunată şi negrăită frumuseţe cerească iar nu pămîntească. Tinerii portari care stăteau într-însele, erau luminoşi ca soarele strălucitor, încinşi, şi cu picioarele. în. chipul fulgerului. Aceia văzîndu-mă dusă acolo la ceruri de mîinile îngereşti, ne-au primit cu mare veselie, bucurîndu-se mult de mine şi proslăveau pe Dumnezeu, căci cu Milos-tivirea Sa acoperindu-mă, a ajutat sufletul meu de a trecut slobod pun cumplitele primejdii de la vămile văzduhului şi s-a eliberat de amarii, fioroşii şi prea întunecaţii demoni de la vămi;

Trecerea Sufletului prin porţile cerului

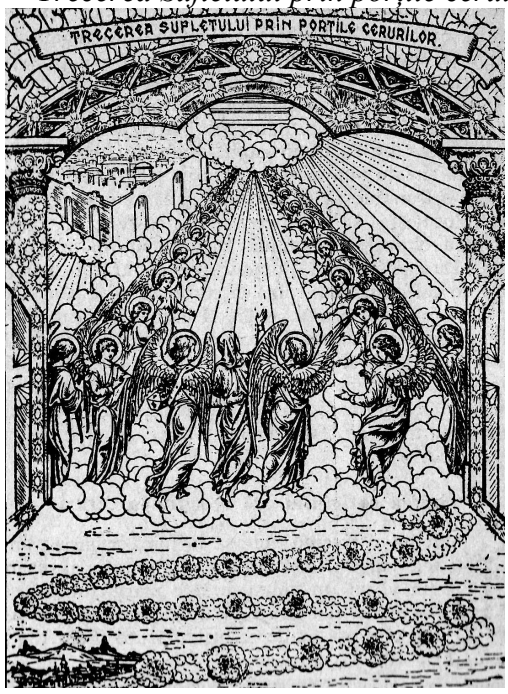

Chipul de față ne arată pe cei doi îngeri cu sufletul Cuv. Teodora, salvat din minuțioasele cercetări şi oprelişti a mulțimii vame-şilor şi nemilostivilor îngeri răi şi fioreşi din înălțimile văzduhului, văzduhului cu o foarte mare bucurie şi veselie cerească. Unor astfel de suflete bune cu drept cuvînt Sf. Biserică le cîntă: „Fericită este calea pe care mergi astăzi Suflete, că ți s-a gătit ție loc de odihnă." în acelaşi moment Mîntuitorul din înălțimile cerului adevereşte: „Adevăr grăiesc vouă că (multă şi) mare bucurie se face în ceruri, înaintea îngerilor lui Dumnezeu, pentru un păcătos care, se pocă-ieşte (şi se mîntuieşte) (Lc. 15, 7—10). „De slujeşte cineva Mie, Mie să-mi urmeze şi unde voi fi Eu, acolo va fi şi sluga Mea. De va sluji cineva Mie, îl va cinsti pe el Tatăl Meu." (Ioan 12, *26).* „Cei ce ați umblat pe calea cea strimtă şi cu scîrbe, toți care în viață crucea ca jugul ați luat şi Mie Mi-ați urmat cu credință, veniți de luați darurile care am gătit vouă şi cununile cereşti" (Trop. morților).

Atunci Sufletul în desăvîrşita-i veselie, psalmodiază acompaniat de Sfinții îngeri: „Deschideți-mi mie porțile dreptății şi intrînd într-însele, mă voi mărturisi Domnului. Aceasta este poarta Domnului, drepții vor intra printr-însa. Mărturisi-mă-voi Ție că m-ai auzit şi Te-ai făcut mie spre mîntuire. Piatra pe care n-au socotit-o ziditorii, Aceasta s-a făcut în capul unghiului. De la Domnul s-a făcut aceasta şi este minunată în ochii ncştri. Această este ziua pe care a făcut-o Domnul, să ne bucurăm şi să ne veselim într-însa. O, Doamne, mîntuieşte! O, Doamne, sporeşte. Bine este cuvîntat cel ce vine întru Numele Domnului. Blagoslovit-am pe voi din casa Domnului. Dumnezeu este Domnul şi s-au arătat nouă. Tocmiți sărbătoare în cele frumoase, pînă la cornurile Altarului. Dumnezeul meu eşti Tu şi mă voi mărturisi Ție; Dumnezeul meu eşti Tu şi Te voi înălța. Mărturisi-mă-voi Ție că m-au auzit şi Te-ai făcut mie spre mîntuire. Mărturisi-mă-voi Domnului că este Bun, că în veac este Mila Lui... Dumnezeul inimii mele şi partea mea este Dumnezeu în veac... iar mie a mă lipi de Dumnezeu bine este... Lipi-tu-s-a Sufletul meu de Tine Dumnezeule..." (Ps. 117, *19—29;* 72, *25—27;* 62, *8).* '

Suirea sufletului Sf. Teodora la ceruri

Urcînd şi trecînd noi aşa în plină bucurie prin minuna-tele porți ale cerului, suindu-ne tot mai sus în văzduh, am văzut un noian de ape mari, care se despicau cu văzduhul şi fugeau dinaintea noastră. Aceea este apa cea mai presus de cerurile văzute (Fac. 1, 7; Ps. 148,

După trecerea noastră pe acolo, noianul acelor ape se întorceau iar la locul lor. Mergînd noi tot mai în sus, am ajuns la oarecare văzduh groaznic şi neînțeles. Un acoperămînt imens era întins ca o piele de aur, care acoperea acea înfricoşată înălțime şi lățime a văzduhului. Dedesuptul acelui minunat văzduh erau oarecare tineri frumoşi, îmbrăcați cu o mulțime nemăsurată de strălucire, roşii ca razele soarelui cînd apune. Picioarele lor erau albe ca zăpada luminată de soare, părul lor era strălucitor ca fulgerul şi fețele albe ca lumina —şi încă şi mai mult. Ei străluceau ca lumina cerească. Văzîndu-mă în mîinile îngerilor, care mergeau împreună cu mine, au alergat toți înaintea mea şi se bucurau foarte mult că s-a mîntuit un Suflet în ceasul acela, învrednicindu-se a se sui pe treptele văzduhului în împărăția Cerurilor.

Suirea sufletului fe treptele cerurilor

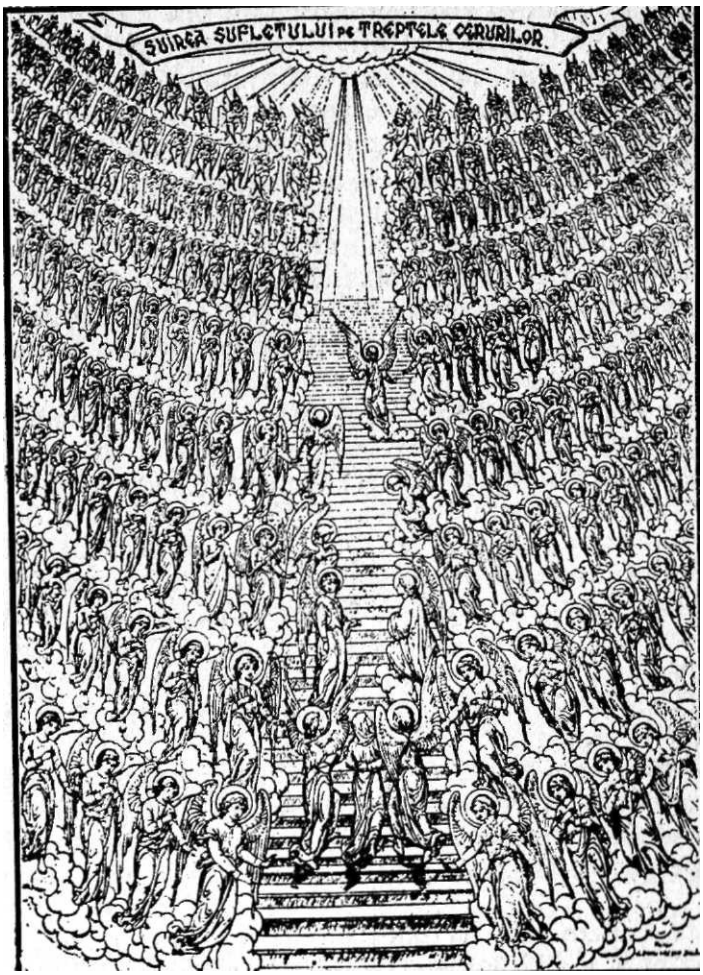

Chipul de față ne arată Sufletul binecredincios în desăvîrşila lui bucurie însoțit de cei doi îngeri luminați după trecerea prin vă **mile văzduhului şi intrarea prin porțile cerului, alergînd spre scaunul Dumnezeirii, prin mijlocul celor nouă (foarte mari mulțimi de) oştiri îngereşti. Privitor la această alergare a Sufletului în căutarea Mirelui său** Ceresc, **psalmisul strigă: „Ce-mi este mie în cer şi de la Tine ce am voit pe pămînt?" (Ps.** 72, *24).* **Nimic decît pe Tine Doamne." Iar Sfînta Biserică în cîntările ei zice: „Pe Tine Mirele meu Te iubesc şi pe Tine căutîndu-Te mă chinuiesc. împreună mă răstignesc şi împreună mă îngrop cu Botezul Tău şi pătimesc pentru Tine (şi mor păcatului pentru Tine), ca să şi viez întru Tine. Ca pe o jertfă fără prihană, primeşte-mă pe mine, cel ce cu dragoste mă jertfesc Ție" (Tropar).**

El saltă în desăvîrşita-i veselie suind pe treptele cerului prin mijlocul celor trei trielnice trepte sau nouă cete îngereşti adică prin mulțimea oştilor cereşti, a miria de lor de miriarde de: îngeri, Arhangheli, începătorii, Stăpînii, Puteri, Domnii, Tronuri, Heruvimi şi Serafimi.

Aceste Suflete aud cu bucurie cîntîndu-li-se în cor de mulțimea îngerilor şi a sfinților din Biserica Luptătoare şi Triumfătoare : „Fericită este calea în care mergi astăzi —Suflete —că ți s-a gătit ție loc de odihnă... Fericit este pe care l-ai ales şi l-ai primit, Doamne !" (Ps. 64, *4).*

Petrecîndu-ne acei tineri minunat de frumoşi, cîntau o cîntare prea dulce şi foarte veselitoare la auz, pe care niciodată n-am mai auzit-o, cit am trăit în lumea măgitoare. în dulceața acelei cîntări îngereşti ne-am suit tot mai sus pe treptele cerurilor, ca să ne închinăm Scaunului Dumnezeirii, lui Dumnezeu Celui proslăvit în Sfînta Treime: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Domnul domnilor şi Stă-pînul stăpînilor, împăratul împăraților şi Dumnezeul dumnezeilor.

Sufletul se închină a treia zi înaintea lui Dumnezeu

Luîndu-şi zborul îngerii s-au suit cu mine tot mai sus în înălțimea cerurilor, unde am văzut înaintea noastră, un nor, nu ca acela care umblă pe sub cer deasupra pămîntului şi deasupra oamenilor, ci cu totul altfel, minunat şi luminat. Fața norului aceluia era foarte plăcută, cu floarea ca garoafa şi ca trandafirul cel foarte mirositor, dar cu mult mai frumos şi mai strălucit la vedere şi mai mirositor decît acestea însutit şi înmiit. Norul acela minunat s-a dat în lături, făcîndu-ne loc a trece înainte. Mai sus, deasupra acelui nor, s-a arătat un alt nor, întins ca un acoperămînt alb ca lumina. Şi acela s-a dat în lături ca şi cel dintîi. După aceasta un alt nor s-a arătat înaintea

vanoastră, asemenea aurului, slobozind lumina ca focul din părțile lui cele de-a dreapta. Şi acesta s-a dat în lături ca şi ceilalți.

De acolo mai înainte era o curte minunat de înfrumusețată, acoperită cu lespezi de aur, împestrițate cu multe feluri de frumuseți artistice şi foarte plăcute vederii şi mirosului, asemenea unor flori: garoafe, crini şi altele asemenea de mult preț. Din acelea ieşea cu . îmbelşugare multă mireasmă foarte plăcută, ca şi cum ar fi fost toate un izvor îmbelşugat de bunătăți, foarte dulce şi bogat mirositor, minunat de plăcut, încît mintea omului se. clatină de frumusețea şi de buna lor mireasmă. Acolo stătea un om asemenea focului. în acel loc al cerului venea din înălțime, de la Dumnezeu, o mireasmă prea dulce şi veselitoare.

Mergînd de acolo mai înainte, suind mai sus ara privit sus, tot mai sus în nemărginita înălțime. Acolo am văzut foarte înalt Scaunul lui Dumnezeu, alb înmiit, slobozind raze ca nişte fulgere şi ful-gerînd, lumina toate părțile acelea, săturînd cu privirea aceea prea dulce pe toți cîți s-au învrednicit să locuiască acolo. înaintea şi împrejurul lui Dumnezeu stăteau nişte tineri foarte minunați, încinşi cu brîie de aur, foarte mari şi înalți strălucind prea frumos. Ei erau îmbrăcați cu haine strălucitoare şi de mult preț, atît de minunate, încît nu poate cuvîntul omenesc a le descrie, nici povesti. Apropiin-du-ne înaintea acelui prea înfricoşat Scaun, care ni se arăta în nemărginita înălțime, acoperit şi împodobit cu: înțelepciunea, Tăria, Adevărul, Bunătatea şi cu Dreptatea Divină, am văzut atît de mare slavă, pe care nimeni nu poate s-o spună (I Cor., 2,*9).* Atunci, îngerii care mă povățuiau, au cîntat de trei ori înaintea înfricoşatului Scaun al Dumnezeirii, slăvind cu cutremur pe Nevăzutul Dumnezeu, care Se odihneşte pe dînsul. Apoi iarăşi s-a închinat: Tatălui şi Fiului şi Sfîntului Duh. Cei ce stăteau sus în acea înălțime prea luminată, au proslăvit pe Prea Sfînta Treime, împreună cu noi bucurîndu-se de mîntuirea mea (Lc. 5, *32;* 15, 7, *10).* Acolo am auzit un glas foarte blînd şi lin, plin de multă dulceață şi veselie, zicînd celor ce mă adusese: „Duceți-o prin toate locaşurile Sfinților, după rînduiala ce aveți a face cu Sufletele binecredincioşilor Creştini Ortodocşi, împrejurul Raiului. Apoi s-o duceți şi jos în cele mai dedesupt ale pămîntului. De acolo s-o duceți şi s-o aşezați în locul său de odihnă, unde M-a rugat robul Meu Vasile" (vezi pe larg şi convorbirea Sf. Macarie cu îngerul Domnului despre acestea în „Biblioteca Ortodoxiei", nr. 49, c. de autor).

în Ziua a treia, a noua şi a patruzecea, Sufletul se închină înaintea lui Dumnezeu.

Chipul de faţă ne arată sufletul omenesc trecut prin vămile văzduhului, închinîndu-se lui Dumnezeu Atoatecreatorul şi Atoate-Tiitorul a treia zi. După aceea Sufletul e trimis cu îngerii a cerceta locaşurile Sfinţilor timp de şase zile, pînă în ziua a noua, cînd se reîntoarce iarăşi la Scaunul DUmnezeirii, unde prosternîndu-se cu umilinţă înaintea lui Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, I se închină cu toată pietatea şi dragostea sfîntă. După a noua zi Sufletul e trimis iarăşi cu îngerii a cerceta iadul cu toate subteranele şi chinurile lui, unde se muncesc păcătoşii timp mai îndelungat de treizeci de zile, adică de cinci ori mai multe zile decît făcuse în cercetarea desfătării Raiului, a fericitelor locaşuri ale Sfinţilor. în ziua a patru-zecea, merge iarăşi în locul pe care şi 1**-a pregătit din lumea aceasta, prin ostenelile credincioşiei şi vieţuirii lui creştineşti.**

Fericite sînt Sufletele drepţilor care prin multe osteneli, fapte bune şi preţioase sacrificări ale bunurilor vremelnice, şi-au agonisit partea cea bună, odihna, bucuria, veselia şi fericirea cea veşnică cu Sfinţii înaintea lui Dumnezeu, în împărăţia Lui. Fericirea acestor Suflete bune şi bine ostenitoare, o adevereşte şi Sfînta Biserică Creştină Ortodoxă, zicînd în paremiile sale: „Sufletele drepţilor sînt în mîna lui Dumnezeu şi chinul nu se va atinge de ele. în ochii celor fără de minte, drepţii sînt morţi cu desăvîrşire, şi ieşirea lor din lume li se pare mare nefericire, iar plecarea lor dintre noi un mare prăpăd. Dar ei sînt în pace. Chiar dacă în faţa oamenilor ei au îndurat suferinţe, nădejdea lor-este plină de nemurire. Fiind pedepsiţi cu puţin, mare răsplată vor primi, căci Dumnezeu i-a pus la încercare şi i-a găsit vrednici de El. Ca pe aur în topitoare, aşa i-a lămurit, şi ca pe o jertfă de ardere întreagă i-a primit. Străluci-vor în ziua răsplătirii şi ca nişte scîntei care se lasă pe mirişte, aşa vor fi. Ju-deca-vor neamurile şi stăpîni vor fi peste popoare. Domnul v-a împăraţi în ei în veci. Ei vor înţelege adevărul, ca unii care şi-au pus încrederea în Domnul. Cei credincioşi vor petrece cu El în iubire, căci Harul şi îndurarea sînt partea aleşilor Lui...

Atunci cel drept v-a sta cu multă îndrăzneală, înaintea celor ce l-au prigonit şi au disprețuit ostenelile lui, iar ei văzîndu-1, se vor tulbura cu cumplită frică şi se vor minuna do minunea mîntuirii dreptului. Ei vor zice, căindu-se în inima lor şi gemînd în strîmtoaro.a duhului lor: Acesta este pe care-1 aveam altădată de batjocorii şi lobă de ocări? Nebunii de noi! Am socotit viaţa lui o **căpiala şi moarte lui** o **ticăloşie şi iată cum a. fost socotit între iiii lui Dumnezeu şi putea lui între Sfinţi..."! (Inţ. Sol. 3. 1-9; 5. 1-5).**

Sufletul e dus de sfinţii îngeri prin Rai

După ce ne-am prosternat înaintea Scaunului Dumne-zeirii şi ne-am închinat cu foarte multă şi adîncă pie-tate lui Dumnezeu, Ziditorul şi Purtătorul nostru de grijă, am plecat de acolo şi ne-am dus la locaşurile sfinţilor. Ajungînd acolo, erau atît de mulţi Sfinţi, încît nu aveau număr. Ei luminau foarte ca nişte raze prea strălucitoare ale soarelui, cînd este in amiază-zi şi aşa cum sînt ele foarte plăcut de roşii cînd apune. Acolo în mijlocul Raiului erau întinse în chip negrăit, în forme de piramide, care slobozeau raze înfricoşate,, locuinţele cele de Dumnezeu zidite ale Sfinţilor în locul vederii cereşti, unde curge Izvorul cel fără de moarte, apa şi băutura vieţii şi

odihna cea adevărată, în care s.e odihnesc Sfinții. Acolo am văzut nişte palate împărăteşti foarte minunate, artistic lucrate şi zugrăvite. Ele se deosebesc unele de altele.

Acele minunate locaşuri ale Sfinților erau deosebite în strălucirea cu care erau zidite de Dreapta lui Dumnezeu, în felurite forme arhitectonice, destinate fiecărei tagme a Sfinților, ce stau acolo şi petrec în veci. Sfinții, privind (unii pe ale altora), acele minunate locaşuri de mare frumusețe, nu se mai pot sătura, admirîndu-le. Acele sfinte locaşuri sînt foarte deosebite între ele. într-un minunat chip artistic şi arhitectonic, foarte strălucitor luminate şi pline de fericire sînt locaşurile Sfinților Apostoli, în alt fel ale Proorocilor, în alt fel ale Sfinților Ierarhi, în alt fel ale Sfinților Mucenici, în alt fel ale Cuvioşilor pustnici şi în alt fel ale Drepților. Fiecare ceată de Sfinți şi fiecare Sfînt îşi va avea locuința lui, aşa cum şi-a pregătit-o din faptele lui cele bune pe care le-a făcut în lumea trecătoare. Despre mărimea, lungimea şi lățimea lor, nu se poate preciza aşa sînt de mari, minunate şi pline de fericire. Toți Sfinții, cînd ne-au văzut, ieşeau din sfintele lor locaşuri veseli, mă sărutau, se bucurau şi se veseleau foarte mult de mîntuirea mea.

Mergînd noi de la acele fericite locaşuri mai înainte, am ajuns la sînul Patriarhului Avraam, adică în locul în care locuieşte el. Acolo era multă, nepovestită şi neveştejită slavă, plină de dulceață cerească, de trandafiri minunați şi mult mirositori, şi de mireasma care izvorăşte din acele flori cereşti. Acel locaş minunat era plin de veselie multă şi dulce, aşezat într-un loc foarte frumos şi bine potrivit, într-un văzduh sănătos şi dulce care avea multă frumusețe şi care procură multă desfătare şi mîngîiere omului care-1 vede. Frumusețea, strălucirea şi bogata fericire care-i acolo, ori în cît de multe chipuri le-aşi cerca şi m-aşi ispiti să le arăt sau să le istorisesc, nici cu cuvîntul, nici altfel nu mă simt în stare a le putea spune. Acestea s-ar putea pricepe în parte sau puțin, cînd le va cerca cineva, singur, de la sine şi le va înțelege cu mintea lui, pricepîndu-le după descoperirile Divine sau Sfintele Scripturi, Viețile Sfinților şi istorisirile luminaților Dascăli ai Sfintei Biserici.

în acel loc sînt zidite palate cereşti cu strălucite raze luminătoare tuturor patriarhilor: lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacob-Israil Ele sînt zidite cu meşteşug Dumnezeiesc de însuşi Dumnezeu Atotputernicul, întocmite foarte frumos şi cu multă măiestrie, strălucind cu raze înfricoşate şi nenumărate. Acolo locuiesc copiii cei botezați ai creştinilor, care au murit fără păcate. Acolo, împrejurul acelor locaşuri, este nepovestită slavă şi neîncetată bucurie. Acolo am văzut douăsprezece scaune strălucitoare pe care şedeau cei doisprezece Patriarhi din care se trag cele douăsprezece seminții ale lui Israil.

Şi precum vede cineva raza soarelui, care străluceşte dar nu poate s-o prindă nicidecum, aşa şi Sufletele tuturor Sfinților, se văd de altcineva ca şi cum ar avea trupuri, dar ca şi razele soarelui nu se pot prinde de mîna trupească.

In cele şase zile destinate de Domnul din ziua a treia pînă în ziua a noua, am cercetat Raiul * cu toate împrejurimile lui şi am de acolo, m-au adus în locuința aceasta, pe care o vezi, şi care nu este a mea, ci a Cuviosului Părinte Vasile cel încredințat rob al Domnului şi Părinte duhovnicesc al nostru şi al altor fii şi fiice duhovniceşti. El aflîndu-se încă în lumea aceea cu viața fui Sfîntă, pová-țuieşte multe suflete rătăcite, readucîndu-le lui Dumnezeu ca un dar de mult preț, ca o tămîie şi mireasmă cerească, prin buna pocăință, cu adevărata mărturisire, împlinirea canonului şi facerea roadelor vrednice de pocăință spre lauda şi slava Lui. Priveşte şi vezi că aici locuiesc şi alte multe Suflete împreună cu mine, pe care le-a povățuit la mîntuire mai înainte de mine. El le-a păzit nevătămate cu Darul lui Dumnezeu, şi le-a curățit aşa bine, încît s-au mîn-tuit. Pentru că ai venit aici, apoi află că şi Sufletele robilor lui Dumnezeu Ioan şi al soției sale Elena, sînt aici, pentru că l-au primit pe Sf. Vasile în casa lor şi au slujit lui în lumea trecătoare (Mt. 5, *7;* 6, *20;* 19, *21; 25, 24—40;* Lc. 12, *31—44;* 16, *9).* Mai sînt şi alte Suflete aici în locaşul acesta, acelea pe care el le-a învățat şi le-a povățuit mai înainte cu mulți ani, aducîndu-le în viața aceasta cerească, dar numele lor nu-1 ştiu nicidecum. Acum e vremea să mergem să vezi locaşurile noastre. Află că Domnul meu, omul cel vorbitor cu Dumnezeu, bunul nostru Părinte Vasile, a venit aici mai înainte decît tine."

*** *RAIUL.* Raiul (Lc. 23, *43;* Mt. 5, 12; 19, 21), e moştenirea împărăției lui Dumnezeu (Ape. 21, 7; 1 Cor. 3, 21 —22; Rom. 5, 11; 2 fim. 2, 12), viața veşnică (Mt. 19; *29;* Mc. 10, *23),* cer nou şi pămînt nou în care se va sălăşlui dreptatea (Is. 65, 17; 2 Petru 3, , *13;* Ape. 21, 7, odihnă (Evr. 4, 1, *3, 11),* intrare în bucuria Domnului său, comori în ceruri, (Mt. 6, *20;* Lc. 12, *33;* 1 Tim. 6, *19),* cununa nepieritoare**

(1 Cor. 9, *25;* Mt. 13, *43)* a vieţii, (Iac. 1, 72; Ape. 2, *10),* a dreptăţii (2 Tim. 4, *8)* şi a slavei (1 Petru 5, *4);* desfătare în prezenţa lui Dumnezeu (Ps. 15, 11 ; Mt. 5, *8;* F. Ap. 2, *28),* a Domnului Hristos (Mt. 26, *29;* Ioan 12, *26),* a îngerilor şi a Sfinţilor (Evr. 12, *23;* Mt 8, 11; Lc. 13, *28—29;* Ioan 10, *16;* 17, 21, *24),* petrecerea în slavă (Ps. 149, *5;* Rom. 2, *10),* în bucurie şi în fericire (Mt. 25, 21; F. Ap. 2, *28;* 1 Petru 4, *13;* Iuda 1, 24), în cîntece de biruinţă (Is. 3, *10),* şi în cunoştinţa desăvîrşită (1 Cor. 13, *9*—12), în sfîrşit nu-şi poate omul închipui cît de mare fericire se păstrează tuturor fiilor adevăraţi, iubitori şi ascultători ai lui Dumnezeu!

„Cele ce ochiul n-a văzut, urechea n-a auzit şi la inima omului nu s-au suit, acestea a pregătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe Dîn-sul" (1 Cor. 2, *9;* Is. 64, 4; Ps. 31, *19).*

„Acolo —zice Sf. Ioan Gură de Aur —totul va fi în pace, veselie şi bucurie; totul va fi liniştit; totul va fi zi şi lumină .. Acolo nu este nici noapte, nici seară, nici răceală şi nici arşiţă şi nici vreo altă schimbare oarecare de timp; ci o altă stare cu totul desăvîrşită, pe care n-o află decît cei ce se învrednicesc de dînşa. De aceea, ştiind toate acestea, niciodată să nu încetăm a face binele; să fim neadormiţi, şi dacă nu avem putinţa să fim în rînd cu soarele sau cu luna (cu Sfinţii cei mai înaintaţi în viaţa duhovnicească), apoi totuşi să nu disprețuim cel puţin stelele, căci chiar, dacă vom avea numai astfel de virtuţi, tot vom putea să fim în ceruri". „Dogmatica" V. pp. 496—7 ; 500—1).

Dumnezeu nu ne cere nici un lucru pe care să nu-1 putem face.

Porunca cea mai mare pe care ne-a dat-o Dumnezeu, este: „Să iubeşti pe Domnul Dumnezeul tău din toată inima ta, din tot sufletul tău şi din toată puterea ta cît poţi, atîta îţi cere Dumnezeu; şi poţi foarte mult (Filip 4, *13;* Efes. 6, *16),* căci Dumnezeu te întăreşte cînd începi orice lucru bun.

Părintele Grigore vede pe sfîntul Vasile în locaşurile cereşti

Unele ca acestea auzind eu, am urmat Cuv. Teodora şi am intrat mai înlăuntrul minunatelor locaşuri. Acolo căutam la doamna Teodora, cea vrednică de pomenit si povăţuitoarea mea şi priveam la faţa ei, pe care se turnase de Sf. Vasile untdelemn sfînt şi mir de mult preţ, că era aşa de luminoasă încît m-am înspăimîntat de această minune. Ea mergea înaintea mea purtînd haină de in ca zăpada şi capul ei era acoperit cu o luminoasă mahramă Mergînd aşa după ea, am intrat într-o curte pardosită cu lespezi, cu totul de aur şi împiestriţate în multe feluri, care străluceau cu multă podoabă prea minunată. Pe acelea nu era nici un fir de praf, nici păianjeni, nici altfel de gunoaie nu se vedeau acolo nicidecum. Printre acele prea strălucite lespezi de aur erau sădiţi mulţi copaci tineri, feluriţi; foarte frumoşi şi minunat de plăcuţi. Toate cîte se aflau în acea mare curte majestoasă, provocau celor ce le priveau o nespusă bucurie, veselie şi fericire. Căutînd la răsărit, am văzut nişte palate înfricoşate, făcute ca de foc, înalte şi foarte minunate, dar n-am intrat in ele. Aproape de treptele palatelor acelora, era aşezată o masă mare ca de treizeci de coţi, făcută dintr-o piatră de mult preţ, ce se numeşte smaragd şi din care ieşeau nişte raze prea luminoase.

Acolo mai era sădit la răsărit un migdal prea frumos şi foarte înflorit, plecat deasupra mesei ce-o acoperea toată dînd o mare plăcere privitorului. Deasupra mesei stăteau peşchire (nişte acope- răminte de masă) cu totul de aur, în chipul fulgerului, ca nişte pietre de mult preţ: smaragduri, safiruri, sardonic verde, galben şi de toate pietrele cele scumpe care erau în rai, cu zugrăveli de nenumărate feluri şi foarte frumoase. Bucatele care stăteau înaintea persoanelor pe masă erau nişte minunate poame colorate, foarte frumos, avînd pe ele flori roşii şi albe ca culoarea garoafelor, a trandafirului şi a crinului mirositor, şi alte culori de multe feluri, ce nu se pot poveşti. Deasupra mesei pe peşchire erau puse flori, foarte frumoase. De asemenea erau şi multe poame minunate, care slobozeau nepovestite miresme şi care sînt neînţelese de gîndul omului şi cu neputinţă a le arăta prin cuvinte. Fiecare poamă avea mireasma ei deosebită şi foarte plăcută. Toate miresmele acelea erau înzestrate cu atît de mari daruri, că dădeau o foarte mare veselie privitorilor, încît nu se mai saturau inimile celor ce le vedeau. Acolo era şi sfinţitul Părinte al nostru, Marele Vasile, şezînd pe un scaun minunat în capul meşei. El se odihnea cu slavă mare, ca un stăpînitor şi domn al acelor frumuseţi. ScaUnul lui era verde şi minunat, avînd o deosebită strălucire înfricoşată şi prea plăcută. Aceia care mîncau împreună cu dînsul din acele minunate poame şi se mîngîiau, nu erau oameni purtători de trup gros, ci fiecare din aceia erau ca o rază a soarelui luminos. Ei aveau feţele de oameni plini de vigoare, frumoşi şi tineri, cu toată alcătuirea părţilor mădulărilor lor, dar în luminarea, frumuseţea şi în spiritualitatea lor nu se puteau deosebi mai bine şi inai clar care erau bărbaţi şi care erau femei. Acei fericiţi oameni, parte bărbătească şi femeiască, pe cît mîncau din acea masă minunată, pe atîta se înmulţeau poamele cele împărăteşti şi minunate pe acea duhovnicească şi cerească masă, gătită de la Dumnezeu pentru toţi cei care locuiau acolo.

Toți care mîncau, se saturau din cele puse pe masă şi se arătau plini de bucurie şi veselie. Ei vorbeau unii cu alții cu zîmbire lină şi blîndă, grăind între dînşii cu glas dulce şi prea frumos. Oarecare tineri luminați care străluceau ca zăpada nematerialnică, subțire, ncprinsă şi nepipăită de mînă omenească, le umpleau vasele cu băutură roşie în chipul trandafirului. Cînd cineva clin aceia apuca acel minunat pahar să-1 bea, îndată ce-1 turna în gura lui, săturindu-se de dulceața şi lucrarea Simțului Duh, stătea foarte mulțumii şi fericit în toată ființa sa cîtva timp, strălucindu-i fața ca un trandafir tanar cand iese din bobocul sau. Toți aceia care le stăteau înainte le slujeau, erau nişte tineri foarte frumoşi şi luminați la fata,albi ca lina alba, bratele mainilor lor erau mai albe decat laptele, imbra-

cați cu haine roşii, vopsite foarte frumos, picioarele lor erau mai stralucitoare decît zăpada, încingătorile lor erau nişte curele vopsite cu trei culori vii ca un curcubeu ceresc (adică ca şi cum ar fi făcute din trei feluri de panglici colorate foarte frumos). Pe capetele lor ei purtau nişte cununi de aur cu pietre de mult preț şi cu mărgăritare, cu mare meşteşug făcute.

Părintele Grigore vorbeşte cu Sf. Vasile în Rai

Luîndu-mă eu după minunata Teodora care mergea foarte uşor şi sprintenă înaintea mea prin acele feri-cite locaşuri ale Raiului unde se veseleau plăcuții lui Dumnezeu, am ajuns la Părintele nostru Vasile, de care s-a apropiat şi a vorbit pentru mine. în acel moment, el zîmbind, a privit la mine şi mi-a poruncit să mă apropii. Apropiindu-mă eu de dînsul, i-am făcut după obicei, metanie pînă la pămînt (4 Imp. 2, 15; 4, *37;* 1 Cor. 16, *16;* Ape. 3, *9),* şi-i ceream rugăciunea şi binecuvîntarea lui. Atunci l-am auzit zicîndu-mi cu glas încetişor: „Dumnezeu, să Se milostivească spre tine fiule, şi să te miluiască, să-Şi lumineze Fața Sa peste tine şi să te binecuvin-teze ca să te saturi de toate bunătățile pămînteşti şi cereşti, şi să-ți ajute din Locaşul Său cel Prea Sfînt" (Evrei 5, *4*—5; 7, 7; Num. 6, . *23—24).* Şezînd eu după primirea binecuvîntării jos pe lespedele acelea de aur, Sfîntul şi, iubitul meu Părinte s-a atins cu mîna sa de mine, şi ridieîndu-mă cu dragoste sfînta, arătîndu-mi cu degetul, mi-a zis: „Vezi pe Teodora pe care o căutai s-o vezi şi pentru care mă rugai mult ? Iată, de acum poți să ştii ce s-a făcut cu ea şi în ce loc s-a aşezat. Aşadar, să nu mă mai superi mai mult pentru dînsa."

în acel timp cinstitul s*i* binecuvîntatul de Dumnezeu, Suflet al Cuvioasei maicei Teodora, căutînd la mine cu veselie, îmi zise: „Dumnezeu să-ți dea plată, fiule Grigore, că ai avut atîta grijă pentru mine smerita. Iată, pentru aceasta şi Atot puternicul Dumnezeu ți-a împlinit dorința ta, cum şi pentru rugăciunile Părintelui şi Dascălului nostru Vasile, care a făcut mari faceri de bine şi bunătăți cu noi amîndoi." în momentul acela cînd îmi vorbea aşa, priveau cu multă plăcere la noi toți fericiții aceia ce erau de față la acea minunată masă, unde şedeau şi se bucurau. După aceea Cuviosul Vasile a zis Teodorei: „Mergi împreună cu el ca să-i arăți frumusețea pomilor şi a tuturor bunătăților cereşti care sînt în locaşul nostru."

Ducindu-mă ea către porțile cele de-a dreapta ale gradinei, privind, am văzut o poartă minunată făcută din aur. Zidul acelei grădini era înalt înlăuntru. Acea minunată grădină era împodibită cu multe verdețuri, cu copăcei de aur şi cu trandafiri prea frumoşi, plini de o bogată mireasmă. Minunîndu-mă eu de aceea frumusețe şi de dulceața cea nemăsurată, care nu se putea asemăna nici cu toate cele mai mirositoare miresme ale lumii pămîntene, căutam cu mintea mea să cuprind cit mai bine acelea pe care mi le arăta. Acolo am văzut şaptezeci de feluri de copaci şi o mulțime nenumărată de felurite legume, flori şi ierburi foarte plăcute, care nu aveau număr. Fiecare din acei minunați pomi era îmbrăcat cu' negrăit rod. Ramurile lor erau plecate de mulțimea frumoaselor şi plăcutelor roade care nu se veştejeau, nici nu putrezeau, pentru că erau cereşti şi fără de moarte.

După cum observam, în ei se vedeau poame de acelea frumoase, din care erau puse pe masă. Copacii aceia erau aşa de minunați, încît mintea sta în loc uimită la vederea frumuseței lor, a lungimii şi înălțimei lor şi a plăcutelor şi minunatelor lor roade. Niciodată in viață nu mi s-a întîmplat să văd astfel de pomi mari. Doamna Teodora mi-a zis atunci: „Acestea te fac să te minunezi ?! O, de-ai fi văzut tu raiul acela pe care 1-a sădit Dreapta Domnului la răsărit cu

minunatele locaşuri, palate, grădini, pomi, flori şi alte multe bunătăţi foarte plăcute (Ioan 14, 2—4), te-ai fi înspăimîntat foarte mult şi ţi s-ar fi uimit mintea ta şi ai fi rămas înmărmurit. Da, fiule Gri-gore, da, fiindcă de ai fi pus pe acestea înaintea acelora, acestea ar fi fost cu adevărat o umbră, un vis înaintea lucrurilor dintr-însul, care stau pururea aşa cum le-a făcut Dumnezeu, cum le şi vedeau chiar de pe pămînt anumiţi oameni aleşi ai Lui, luminaţi de sus" (Mt. 11, *25—27;* Ioan 16,' 12—15; Rom. 8, *26—30;* Vezi Sf. M. Doroteia, Guv. Eufrosin bucătarul, ş.a. V. Sf. 6 febr. o.c. pag. 151; 11 sept. o.c. pp. 418—423).

Văzînd eu acele minunăţii, am zis: „Te rog, doamna mea, spune-mi cine a sădit acest Rai? Arată-mi te rog şi aceasta, de vreme ce n-am mai văzut astfel de lucruri minunate şi frumuseţi plăcute. Ea mi-a răspuns: „Şi de unde ai fi putut să vezi astfel de minunăţii şi milă gătită de însuşi mîinile Atotputernicului Dumnezeu, aflîn-du-te încă în lumea cea vremelnică? Toate acestea, fiule, pe care le vede Sufletul nostru (ca şi cum ar fi pămînteşti) sînt cereşti, şi ne bucurăm de dînsele cu fiinţa sufletului nostru. Acestea, fiule, aici în locaşul acesta, sînt ostenelile şi sudorile Cuviosului Părintelui nostru Vasile, care din copilărie pînă la adinei bătrîneţe şi-a agonisit prin ostenelile lui, posturile, privegherile, culcările pe jos, rugăciunile, plecările genunchilor, mătăniile, închinăciunile, răcelile de 11. relele pătimiri pe care le răbda în pustietăţi, mîncarea slaba a rodu rilor sălbatice şi a ierbei timp de mulţi ani, mai înainte de a veni in Ţarigrad din voia lui Dumnezeu pentru ca să se mîntuiască mulţi printr-insul, lacrimile pocăinţei şi suferirea îngroziriloi şi a luvitu-rilor dureroase de la potrivnicii săi... Iata, îndelunga răbdare eu mulţumire lui Dumnezeu a acelora şi a altor lipsuri şi suferinte, i-au agonisit lui acest minunat rai, pe care îl vedem aici. Da, fiule, sa ştii că toţi oamenii lui Dumnezeu care pătimesc în lumea cea trecătoare: osteneli, necazuri felurite şi rele pătimiri pentru împlinirea dragostei de Dumnezeu, a săvîrşirii sfintelor Lui porunci, se învrednicesc aici de astfel de plată şi odihnă de la Cel Prea înalt, bucurîndu-se în veci şi veselindu-se pururea.

Aceasta o arată şi psalmistul David, zicînd: „Fericiţi toţi cei ce se tem de Domnul, care umblă în căile Lui. Rodul ostenelilor tale vei mînca... Blagoslovi-te-va Domnul din Sion şi vei vedea bunătăţile Ierusalimului în toate zilele vieţii tale..." (Ps. 127). Din aceste cuvinte reiese că oricine se teme de Dumnezeu şi se osteneşte a crede şi a vieţui cît mai curat creştineşte, vremelnic, se va bucura veşnic. Acestea şi multe altele asemenea ne arată Dumneze-ieştile Scripturi, încurajîndu-ne la o vieţuire cît mai bună, cît mai curată şi cît mai duhovnicească.

Minunîndu-mă eu, mult mă uimeam cum mi-a Spus aceea că nu eram acolo cu trupul, ci numai gînditor cu sufletul. în acel timp mă şi cercanuşi-mă pipăiam pe mine însumi să văd de port trup, prinzîndu-mă şi ţinînd cu mîna de cap, de corp, de picioare şi mîini... pipăindu-mă şi cercîndu-mă eu bine ca să cunosc carnea şi oasele mele, mi se părea ca şi cum s-ar fi cercat cineva să prindă văpaia focului sau razele soarelui, şi s-ar fi părut cum că mîna lui o ar ţinea pe loc, pe cînd în realitate nu ţinea nimic, pentru că nu poate să le prindă, ca unele ce sînt străine de fire. Aşa am pătimit şi eu. Avînd mintea întreagă şi gîndul meu, mă înspăimîntam de acelea pe care le vedeam cu duhul şi cu mintea mea.

Apoi părîndu-mi-se că ne-am întors la curtea aceea şi la poarta pe care am intrat în locuinţele raiului, am aflat toate pe care mai înainte le văzusem că erau pe masă, pe care o împodobea Dumnezeiasca aşezare. Apoi heretisind eu pe fericita şi iubita mea maică Teodora, m-am dus de acolo.

După Vedenie părintele Grigore se duce la Sf. Vasile care îi aminteşte de cele văzute prin Rai.

Smerindu-mă şi venindu-mi în sine după această vede-nie, ma. minunam singur de cele văzute în aceea noapte din mila lui Dumnezeu. Atunci am început a socoti bine pentru sine-mi; cine sînt şi unde mă aflam. Ace-lea toate pe care le-am văzut şi cu care m-am înştiinţat, le-am pus bine în mintea mea pentru ca să nu uit ceva din ele. După aceea, sculîndu-mă, m-am dus către bunul meu Părinte, socotind cam ce are să-mi spună pentru aceasta, spre a înţelege cît mai bine oare de la Dumnezeu le-am văzut, sau de la vrăjmaşul! ?

Ajungînd eu la dînsul, am făcut obişnuita metanie şi luînd bine-cuvîntarea, mi-a poruncit să stau mai aproape, zicîndu-mi: „Ştii tu fiule Grigore că în noaptea aceasta am fost împreună?" Eu m-am prefăcut că nu ştiu nimic, cereînd cu asta, ce are să-mi zică. Atunci i-am răspuns: „Şi unde să fi fost, în altă parte, domnul meu, fără numai pe patul din casa mea, pe care am dormit cu multă dulceaţă!"

Sfîntuî Vasile descopere ucenicului său vedenia

Fiind eu oarecum surprins din întrebarea Părintelui meu duhovnicesc Vasile şi cugetînd la cele ce întîlnisem în vedeniile mele, pe cînd eram amîndoi în chilia lui, îmi zise încetişor: „Fiule Grigore! Ce te sileşte pe tine a tăinui cele ce ai văzut în vedenie? Pentru ce te fereşti a-mi povesti cele ce Dumnezeu ţi-a descoperit în noaptea aceasta? Da! O ştiu şi eu aceasta cu adevărat, fiule, că tu cu trupul ai dormit pe pat, dar cu duhul şi cu mintea ta te-ai plimbat într-alt loc. AU, nu ştii cîte ţi-am arătat eu în noaptea aceasta? Spune-mi, n-ai fost tu la Teodora în vedenie? N-ai ajuns la locuinţa mea cea cerească, unde alergai să mă ajungi, şi ai bătut la poarta cea mare şi ieşind Teodora, te-a primit bucurîndu-se şi ţi-a povestit despre ieşirea sufletului şi moartea ei? Cum cu multă silă şi groază a trecut întunecatele vămi ale văzduhului şi spurcaţii draci, măcar deşi noi i-am ajutat mult şi am scăpat-o ? Au, n-ai intrat în curte cu dînsa din porunca mea ? Au, n-ai văzut acea minunată masă şi aşezarea ei, şi lucrurile cele minunate care le avea pe ea şi rodurile cele frumoase care stăteau acolo pe masă?, n-ai văzut tu ce minunaţi erau acei tineri care slujeau la aceea masă? Nu stăteai tu şi socoteai frumuseţea ce-o aveau acele minunate şi proslăvite palate? Măcar deşi ai stat departe de dînsele, nesuindu-te sus. Au, n-ai venit înaintea mea şi ţi-am arătat pe Teodora, pentru care m-ai rugat, mult ca s-o vezi unde a ajuns? Au, nu te-a luat aceia, după porunca mea şi aţi intrat împreună în locaşul meu? Au, nu ştii că ţi se părea că ţineai cu mîna ta acele ierburi de aur şi nedumerindu-te, te înspăimîntai de frumuseţile şi de mireasma pe care o aveau florile acelea? După aceea au n .ii văzul pomii aceia înalţi şi roditori şi nemăsurata hu rnuseţe a iodurilor? Au, n-ai văzut pe toate acestea care ţi zic in noaptea trecută? Cum dar zici că mai fost în altă parte nici n-ai văzut vreun lucru?!"

Auzind eu aceste cuvinte care ieşeau ta o văpaie din gura lui, punind in mintea mea arătat adevărul despre cane imi amintea, am leşinat, am rămas fără de glas, am început să vărs multe lacrimi şi să-mi ud faţa cu ele, socotind ce fel de om mare şi sfînt al lui Dumnezeu este Părintele meu duhovnicesc şi cum, cu adevărat, ca şi cum s-ar fi aflat acolo cu trupul,, precum şi cu duhul, aşa le ştia pe toate, i-am răspuns cu inimă umilită: „Cu adevărat Sfinte a lui Dumnezeu, aşa sînt toate şi aşa le-am văzut precum mi le-ai spus. Nu este nici un neadevăr în descoperirea asta. Mulţumesc, mulţumesc şi iarăşi mulţumesc Domnului Dumnezeului nostru Celui Prea Înalt, care m-a ajutat pe mine ticălosul şi nevrednicul, ca prin astfel de mari bunătăţi să te cunosc şi mai bine şi să fiu şi eu sub. acoperă-mîntul purtării tale de grijă şi sub aripile Lui, ca să mă învrednicesc de aceste felurite, proslăvite şi înfricoşate minuni."

Apoi, fericitul mi-a zis: „De vei petrece bine în viaţa ta, aşa precum voieşte Dumnezeu, de vei fugi de răutate şi vei.lucra fapta bună pînă la sfîrşitul tău, după Sfintele Scripturi, după învăţăturile sfinte, adevărate, mult folositoare ale Bisericii lui Dumnezeu şi după sfaturile mele, te voi primi acolo după trecerea tă de aici, ca să fii împreună cu mine în veşnicele locaşuri pe care mi le-a dăruit Domnul. Vei ştii însă că eu mă voi duce din această lume mai înainte de tine, apoi şi tu după puţin timp. vei urma mie cu viaţă plăcută lui Dumnezeu şi lucruri bune, după cum mi-a arătat mie Domnul. Dar ia seama bine, ca în timpul acesta cît vei vieţui în lumea aceasta, să nu iasă din gura ta lucrurile acestea, pe care cu Darul lui Dumnezeu ţi le-am descoperit. Tu ai să scrii smerita mea viaţă şi lucrurile mele pe care le vei lăsa la cei din urmă, spre mare folos acelora care le vor citi, asculta şi urma. în scrierea povestirilor acelora pe care le-ai văzut în descoperire, vei uni cu cele trecute şi pe cele viitoare, care se vor face cu voia şi ajutorul lui Dumnezeu de aici înainte." Acestea zicîndu-mi bunul meu Părinte, mi-a poruncit să mă duc la locuinţa mea şi să mă silesc cu tot Sufletul la mîntuirea mea.

După aceea, în săptămîna înjumătățirii (cea din mijloc) a Postului Mare, în ziua de 25 martie, a praznicului Bunei-Vestiri a Prea Sfintei Născătoarei de Dumnezeu şi pururea Fecioarei Măria, Sfîntul Vasile cel Nou, şi-a dat Sufletul său în mîinile lui Dumnezeu.*

*** Sf. Vasile cel Nou s-a pristăvit în vremea împărăției lui Constantin Porfirogenitul, aproape de jumătatea a doua a veacului al X-lea (944 d.Hr.). De mulți, nu se ştie bine ce va.fi fost Cuviosul Vasile cel Nou. Mulți, se întreabă: oare să fi fost .numai monah simplu, sau preot; duhovnic, arhiereu?! După aflarea lui în pustie şi aducerea forțat în Constantinopol, la cercetarea aspră ce i-a făcut patriciul, Cuviosul nu i-a dat alt răspuns, decît: „Eu sînt străin. Unul dintre cei ce petrec pe pămînt şi locuiesc unde ajung." (Vezi pag. 18 din această carte). Despre ce a fost el în viață, n-a spus nimă nui, nici celor mai de aproape (Vezi pag. 16 din această carte). Totuşi, din activitatea lui strălucită şi înduhovnicirea credincioşilor, reiese că ar fi fost ceva mare: Duhovnic, Arhiereu... tăinuit. Sf. Grigore, ucenicul Sf. Vasile cel Nou, ne istoriseşte în viața Sfîntului că: repausîndu-i, Duhovnicul său, şi-a ales alt Duhovnic, vrednic, iscusit (Vezi pag. 23 din această carte), călăuzitor la mîntuire pe Sf. Vasile, pe care toți cetățenii împărăteştii cetăți a Constantino-polului îl aveau înmare cinste. El adevereşte că era luminat Dascăl şi Părinte, mare învățat, înțelept, adînc în ştiință şi în cuvînt .. .de Dumnezeu luminat... că era socotit de mulți ca un Apostol (Vezi pag. 23 din această carte).**

Astfel de bărbați mari: Arhierei, Episcopi, Mitropoliți, Patriarhi .. .ai Bisericii tăinuiți în lume şi de cei din jurul lor, ne adevereşte Istoria Bisericii că au fost şi alții. Aşa d.p.: Sf. Cuv. Ioan Tăcutul, fiind Episcop, s-a tăinuit pe sine, intrînd şi viețuind în Mînăstirea Sf. Sava, făcînd ascultate ca simplu călugăr. (V. Sf. 3 dec, pp. 77— **83). Un alt episcop lucra la zidărie ca simplu creştin, neştiut de nimenea pînă la descopeirea lui de sus oarecărui creştin (Pini. 6 febr. şi V. Sf. 8 iunie, pp. 310—312) Sf. Cuv. Nifon Patriarhul Constantinopolului... văzîndu-se .izgonit şi din scaunul Mitropolitan al Țării Rcm.'neşti, s-a dus cu totul necunoscut în Mînăstirea lui Dionisie din Sf. Munte Athos, ca un străin oarecare. Acolo Sf. Nifon, fost Patriarh... Mitropolit... a fost pus să păzească catîrii... Cine poate spune cu de-a mănuntul toate nevoințele, umilințele, ponegrirele, clevetirile, strîmtorările şi dosădirile lui pînă ce a fost descoperit cu minune, de sus ceea ce a fost cu el! (V. Sf. 11 aug: DAg. 615—9).**

Aşa şi Sf. Cuv. Vasile cel Nou, se crede că va fi fost un mare bărbat al Bisericii: Episcop... dar s-a tăinuit din marea smerenie pentru a se îmbogăți mai mult sufleteşte, veşnic, după cuvîntul Mîntuitorului: „Cel ce se smereşte pe sine se va înălța" (Lc. 18, *14;* **Mt. 23, 12), al Apostolului: „Smeriți-vă sub mîna cea taie a lui Dum nezeu şi vă va înălța pe voi la vreme" (1 Petru 5,** *9;* **Iac.** 4, *10)* **şi al Prooroculuì: „lui grăieşte Cel Prea înalt locuiesc în locuri înalte şi in Sfințenie, dar siut ca omul zdrobit şi smerit, ca să invio-*rez* duhurile smeiite şi sa îmbărbătez inimile zdrobite..." (Is.** 57, **15; 66, 2) Aşa... il vedem pe SI. Vasile cel Nou iu unele ediții cu cele 24 Vămi ale Văzduhului îmbrăcat arhiereşte; iar în istorisirea vieții lui ca un simplu Cuvios Părinte... străin,.. unul dintre cei ce locuiesc unde ajung. Ori cum ar fi, Sf. Vasile după mărturiile ucenicului său Grigore... a fost un mare Părinte duhovnicesc, ascuns sub haina umilinței şi a tăcerii.**

Cinstitul său trup a fost înmormîntat în Mînăstirea Sfinților Mucenici: Fior şi Lavru.

Atunci s-a făcut o vedenie unui om cinstit din Constantinopol. Vedea o casă mare şi minunată, ale cărei porți erau împodobite cu aur şi cu pietre scumpe, iar deasupra porților era scris cu litere de aur, astfel: „Locaşul şi odihna veşnică a fericitului Vasile cel Nou".

Citind aceasta, bărbatul acela, se minuna de frumusețea zidirei acelei case. Pe cînd stătea el aşa uimit, privind la acel minunat locaş strălucit şi foarte frumos, iată un tînăr prea frumos, ieşind, i-a zis: „Ce te minunezi, o, omule, voieşti să vezi lucru şi mai minunat?" Des-chizînd porțile acelea, se vedeau înlăuntrul palate prea frumoase şi minunate, a căror frumusețe covîrşea toată mintea omenească. Acolo pe un scaun împărătesc şedea Cuv. Vasile în mare slavă, înconjurat de mulți minunați şi luminoşi bărbați şi femei, bătrîni, tineri şi copii. Apoi se vedeau acolo şi răsaduri prea frumoase, şi toate cele văzute erau pline de bucurie şi veselie. înnăuntru acelui prea minunat şi frumos, plăcut locaş, se auzea un glas, zicînd: „O astfel de răsplătire iau după moarte toți cei ce L-au iubit pe Dumnezeu şi I-au slujit cu osîrdie!" Această vedenie a spus-o bărbatul acela multora şi toți cei ce auzeau, preamăreau pe Dumnezeu şi cinsteau pomenirea Cuviosului Vasile, plăcutul lui Dumnezeu.

Fericiți, de mii de ori fericiți, vom deveni şi noi de ne vom osteni cu bună chibzuială, pentru a ne învrednici părții iubitorilor de Dumnezeu, cu sfintele rugăciuni, cu fapte bune şi cu Darul Domnului nostru Iisus Hristos, Căruia împreună cu Tatăl şi cu Sf. Duh, I se cuvine cinste şi slavă în veci. AMIN.

Cît poți, fă binele de-avalma,
Spre-a fi lui Dumnezeu pe plac.
Nu-ți fie teamă niciodată
Că. dînd ai să rămîi sărac.
Ia seama: piersicii, caişii
Sau merii pururi plini de mere
îți dăruiesc, cu zeci de brațe
Tot rodul lor făr-a le cere.
Şi fiindcă ei în totdeauna
Fac oamenilor numai bine,
în fiecare primăvară
De rod au ramurile pline.

CUM TREBUIE A SE PREGĂTI CREŞTINII PENTRU A PUTEA TRECE PRIN VĂMILE VĂZDUHULUI!

Prin o serioasă spovedanie, facerea canonului cuvenit sau roadele vrednice de pocăinţă; împărtăşirea cu bună pregătire, credin-cioşie şi vieţuire cît se poate mai creştinească.

Pregătire pentru Sfînta Spovedanie

Cu cîteva zile sau săptămâni, mai înainte de a merge la Sf. Spovedanie, cercetează-ţi serios trecutul. Caută în cele 365 feluri de păcate de mai jos, anume: ce păcate ai uitat nemărturisite, sau n-ai făcut canon pentru curăţirea de ele şi cele pe care le-ai mai făcut. Astfel păcatul făcut, nemărturisit şi necanonisit, scrie-1 pe o hîrtie cu cerneală (nu cu creion care adeseori se şterge, ori nu se cunoaşte), învaţă-le pe de rost cum îşi învaţă şcolarii, studenţii silitori lecţia, apoi mergi la Duhovnic iscusit să te mărturiseşti. Sf. Ioan Gură de Aur, îndemnînd pe clerici şi pe popor la examinarea zilnică a conştiinţei lor pentru Sf. Spovedanie, zice: „Cînd vei examina aceasta, să nu fie nimeni de faţă şi~să nu te tulbure nimeni. Ci, după cum judecătorii judecă şezînd după o perdea, tot aşa şi tu caută în loc de perdele, vreme şi un loc de linişte. După ce te-ai sculat de la cină şi eşti gata să te culci, „atunci examinează-ţi faptele. Acesta este timpul potrivit, iar ca loc ai patul şi camera de culcare... Nu crede că acestea sînt lucruri mici şi strînge-le pe toate şi scrie-le pe toate, toate ca într-o carte. Dacă ţi le vei scrie tu (în memorie), Dumnezeu le va şterge (dintr-a Sa). Dimpotrivă, dacă nu le însemnezi tu, le va scrie Dumnezeu şi le va şi pedepsi. Aşadar, e mult mai bine să fie scrise de noi şi să fie şterse de sus, decît să fie ascunse de noi şi des coperite de Dumnezeu înaintea ochilor noştri în ziua aceia" (Om. 41 la Mt.).

Sf. Vasile cel Mare ne sfătuieşte a face pregătirea aceasta după terminarea ocupaţiilor înainte de culcare, sau mai bine înainte de somn.

Sf. Ioan Scărarul ne istoriseşte că unii călugări din vremea sa purtau la brîu o tăbliţă, spre a o avea la îndemînă pentru notarea imediată, chiar şi a gîrtdurilor rele, pe care aveau să le mărturisească în fiecare zi Duhovnicului lor (Scara, treapta iV-a). La aceasta ne îndeamnă şi Sf. Ilie Miniat, zicînd: „De ştii carte, însemnează-ţi păcatele pe hîrtie, pentru ca să nu le uiţi".

Ia deci cartea sau oglinda arătătoare acestor 365 păcate felurite, citeşte-le în linişte şi pînă de şapte ori, scriind pe hîrtie numai pe cele ce le-ai făcut.

Păcatele împotriva Duhului Sfînt

1) Am păcătuit cu încredere prea mare şi nesocotită în Dumnezeu, zicînd că El e milostiv şi mă va ierta, şi că pentru aceia pot păcătui mereu? (O.D.*, 151; V.V.** 20).

Mi-am pus în minte ca să păcătuiesc cît voi putea, fără a mă înfrîna, zicînd că mă voi pocăi la anul, la bătrînete, pe patul de moarte? (O.D. 152, V.V. 20).

Am zis: Dacă va vrea Dumnezeu mă voi mîntui; iar dacă n-e vrea voi pieri? (O.D. 170, V.V. 21).

2) M-am deznădăjduit de mila lui Dumnezeu, zicînd că pot păcătui înainte, că tot nu mă mai iartă Dumnezeu şi tot în iad voi merge? (P.D. 172, V.V. 21).

Mi-am pus în minte să mă sinucid? M-am hotărît odată, de două ori... adeseori a împlini acest păcat cumplit ? (O.D. 340: V.V. 23).

3) Am stat împotriva adevărului învederat, arătat şi dovedit? {O.D. 175; V.V. 22).

Am întristat, stins şi ~~alungat~~ pe Duhul Sfînt ? (O.D. 177; V.V. 23).

Mi-am împietrit inima neprimind sau nepăzind Cuvîntul lui Dumnezeu? (O.D. 185; V.V. 23).

Dumnezeieştile Scripturi le-am socotit mincinoase ? (O.D. 191; V.V. 23).

Am hulit faptele bune ale aproapelui? (a) (O.D. 193; V.V. 23; V.V. 327).

*** O.D. citim „Oglinda Duhovnicească" paginile**

**** V.V. citim „Vămile Văzduhului şi Nr. întrebării.**

(a) Ca Măria si Aaron pe Moisi (Num. 12), ca Iudeii cuvintele si faptele hune ale Mintuitorului (Mc. 3, *20-21; 1, 7;* Ioan 9, ***24, 16; 1, 12, 20,*** ,8, *48;* ***52;* IO, *20, 23;* Mt. 9, *24;* Mc. 3, *22-30;* Mt. 27, 63**

Am zavistuit pe aproapele pentru darul pe care i 1-a dat Dumnezeu? (O.D. 196, V.V. 23).

Din răutate n-am dat învăţătură despre articolele credinţei celor neştiutori? (O.D. 196; V.V. 23). %

N-am vrut şi nu vreau să aud vorbindu-se despre Dumnezeu, credinţă, religie? (D.D. 202, 204; V.V. 287).

Am zis că Dumnezeu e o născocire a Preoţilor, dar El nu există în realitate?... că omul n-are Suflet? (O.D. 204 ; 205; V.V.; 287).

Am zis că nu este Dumnezeu, nici Suflet, nici îngeri, nici draci, nici altă viaţă viitoare pentru că nu am văzut, susţinînd că eu cred numai în ceia ce văd? (O.D. 209; V.V. 287).

M-am împotrivit învăţăturilor Preoţilor şi ale Bisericii, zicînd că după moarte nu mai este; judecată, răsplătirea faptelor, Rai şi iad... că odată cu moartea noastră toate mor pentru noi ? (O.D. 213; 221; V.V. 287).

Am zis că Dumnezeu ne-a dat uitării, că nu se mai ocupă de noi? (O.D. 224; V.V. 287).

Am crezut şi susţinut la calendar mai mult decît la Dumnezeu, şi Ia învăţătura Sf. Biserici Ortodoxe? (O.D. 233, V.V. 84).

Am crezut în spiritism, m-am dus la cei ce grăiesc cu morţii ? > (O.D. 265; V.V. 251).

M-am încrezut în felurite vedenii? (O.D. 297, V.V. 253).

4) M-am lepădat de unica dreaptă credinţă Ortodoxă? M-am despărţit de unica Biserică a Domnului Hristos, dezertînd la alte credinţe schismatice, eretice, rătăciri sectare... evrei, turci...? (OD. 197; 425; 464; V.V. 23, 287).

Am luptat împreună cu potrivnicii Ortodoxiei la discreditarea şi distrugerea Preoţilor zeloşi a învăţăturilor Divine şi a Bisericii lui Dumnezeu? (O.D. 201; V.V. 287).

Păcatele strigătoare la cer

5) Am ucis oameni cu voia mea? (O.D. 365; V.V. 150).

6) Am făcut sodomie bărbat cu bărbat, cu femei, cu copii, eu cu altul şi altul cu mine? (O.D. 369; 1630; V.V. 151, 285).

Am preacurvit peste fire cu soţia mea şi cu alte femei (cu soţul meu şi cu alti bărbaţi, primejduindu-mă vremelnic şi veşnic? (V.V. 283).

7) Am asuprit pe săraci, văduve, orfani, neputincioşi, lipsiţi? (O.D. 370; V.V. 152).

Am oprit simbria—plata slugilor, lucrătorilor? (O.D. 374; V.V. 123).

8) Am defăimat, batjocorit şi vorbit de rău pe părinţii mei (O.D, .'«77; 153).

Mani arătat nemulţumitoi lată de dinşii ? I am bătut? (OD 380; v v 103)

Am defăimat Preoţii Bisericii, naşii, neţinînd seamă de învăţăturile lor, spre folosul meu şi spre cel obştesc după porunca lui Dumnezeu? (O.D. 380; V.V. 170).

PORUNCA I-A

9) Am avut şi am îndoială în credința: într-Unui Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Ființă şi nedespărțită? (O.D. 401; V.V. 293)... în privința dreptei credințe? (O.D. 407; V.V. 292).

Nu cred cu destulă tărie într-un Sfînt Botez, care se face spre iertarea păcatelor strămoşeşti şi proprii? (O.D. 415; V.V. 293).

M-am îndoit uneori asupra credinței într-una Sfîntă, Sobornică :şi Apostolică Biserică Ortodoxă, în învățăturile, dogmele şi în cele 7 Taine Sfinte ale ei: Botezului, Mir-Ungerii, Pocăinței, împărtăşaniei, Preoției, Nunții şi Maslului? (O.d. 416; 439; V.V. 295; 292).

10) N-am iubit pe Dumnezeu mai presus de orice din lumea aceasta? (O.D. 408; V.V. 294).

Am căutat să plac mai întîi oamenilor si apoi lui Dumnezeu ? (O.D. 409; V.V. 300).

Am purtat numele creştinesc spre osîndire vremelnică şi veşnică? (O.D. 410; V.V. 300).

11) M-am unit cu schismaticii, ereticii, sectarii, evreii, turcii... ? (O.D. 422, 427; V.V. 287)..., cercetînd capiştele (adunările) lor... am cîntat cîntecele lor? (O.D. 432. V.V. 288).

Am primit schismatici, eretici, sectari în casa mea ?... m-am rugat cu ei? (O.D. 432; V.V. 289)... am prăznuit cu ei? am primit daruri de la ei? (O.D. 433; V.V. 289)... i-am apărat, ajutat, încurajat? (O.D. 464; V.V. 302). Am dus" bani, daruri... la altarele ereticilor? (O.D. 464; V.V. 301).

Am părtinit ereticilor şi sectarilor, zicînd: că vorbesc bine din Scripturi, că legea lor e bună, credința şi viața lor ar fi şi ea bună, chiar mai bună decît a noastră, înjosind credința Ortodoxă şi căzînd astfel sub afurisanie? (O.D. 438; V.V. 289).

Am primit binecuvîntare de la eretici? (O.D. 441; V.V. 291). Am avut legături cu ei? (O.D. 441; V.V. 289). M-am.căsătorit cu schismatici, eretici, sectari? (O.D. 441; 1215; V.V. 264).

12) Am citit cărți schismatice, eretice, sectare, atee... păgubitoare de Suflet, care contrează, atacă şi batjocoresc religia, Sf. Biserică Ortodoxă, cultul şi pe sfinții săi slujitori? (O.D. 441; V.V. 290).

Am făcut glume răutăcioase şi am vorbit măscăriciuni la adresa Ortodoxiei şi a clerului? (O.D. 443 şi V.V. 300).

Am grăit glume cu cuvintele Dumnezeieştilor Scripturi, cu alte •cuvinte Sfinte, cu numele Sfinților? (O.D. 446; V. V. 300).

13) Am defăimat pe: şchiopi, ologi, orbi, surzi, ciungi? (O.D. 444; V.V. 152).

14) M-am ruşinat a mă ruga lui Dumnezeu.. . a-mi face Semnul Sfintei Cruci drept, pe fața mea? Am batjocorit Semnul Sf. Cruci prin mătăhăeli, prin schimonosirea ei. (O.D. 448; 449) V.V. 298).

Am făcut Semnul Sf. Cruci în felurite forme în: cusături, broderii, alesături, aşternuturi, covoare... pe care le-am aşezat pe jos: în casă, în Biserică, şi-n alte locuri, unde s-a profanat Semnul biruinței noastre (f) prin şederea pe el şi prin călcarea cu picioarele? (O.D. 451; V.V. 299).

Am făcut Semnul Sf. Cruci în pietre de pavaje, mozaicuri, etc. şi pus pe jos la trotuare, prin case, Biserici, şcoli, localuri publice, closete, etc, unde s-a profanat prin călcarea cu picioarele? (O.D. 452; V.V. 299).

Am făcut Semnul Sf. Cruci pe fața pămîntului... pe cel făcut de alții nu l-am stricat (O.D. 453; V.V. 299).

Mi-am făcut Semnul Sf. Cruci cu capul acoperit cînd am trecut pe dinaintea Sf. Biserici unde e de față totdeauna Trupul Domnului în Sf. împărtăşanie, sau prin fața Sfintelor Cruci, care ne reamintesc răstignirea Domnului nostru Iisus Hristos? (O.D. 454; V.V. 299).

15) M-am rugat lui Dumnezeu fără credință, de formă... de obicei... cu ochii închişi ca sectarii? (O.D. 454; 244; V.V. 313; 287).

16) M-am gîndit adeseori în timpul rugăciunii la: lucruri lumeşti, oameni, vite, gospodărie, vrăjmăşii, treburi, deşertăciuni (O.D. 456; V.V. 296).

Nu m-am rugat întotdeauna cu fața îndreptată către răsărit — după rînduiala Sf. Biserici Ortodoxe; ci adeseori şi către apus, miază-noapte, miază-zi, ca unii păgîni, evrei, papistaşi, eretici şi sectari? (O.D. 457; V.V. 297).

17) Am zis că toate religiile sînt bune ? (O.D. 231; 459; V.V. 287).

PORUNCA II-A

18) Am slujit mai mult decît lui Dumnezeu, făpturilor Lui: părinților, copiilor, fraților, surorilor, soției, rudelor, vecinilor, prietenilor, banilor, averii, luxului, feluritelor deşertăciuni, prăznuirilor drăceşti cu jocuri, cîntece curveşti? (O.D. 475; V.V. 357).

Am călcat poruncile lui Dumnezeu, slujind poftelor păcătoase ale: trupului, lumii şi diavolului? (O.D. 478; V.V. 357).

19) M-ăm lăsat amăgit spre păcate de frica, de ruşinea oameni lor, pentru bunuri pieritoare şi păcătoase plăceri trupeşti (O.D. 482; V.V. 358).

Am slujit feluritelor găteli şi împodobiri deşarte, lumeşti, ucigătoare de Suflete? (O.D. 484; V.V. 358).

Am slujit cu voia mea idolilor, adică: pîntecelui, mîndriei, necu-răției, curviei, preacurviei, mîniei, zgîrceniei, zavistiei, leneviei, cle-vetirei, rîsului, petrecerilor şi ospeților drăceşti cu jocuri, cîntece curveşti şi altor păcate idolatre de felul lor, şi le-am jertfit din agonisita mea? (O.D. 487; V.V. 358).

M-am înfierbîntat a mă pune în slujba feluritelor păcate ? (O D 494; V.V. 358).

20) Am smintit pe alții ? I-am ocărit, zicîndu-le: Că de ce sînt aşa de blînzi... de ce se lasă batjocoriți, de ce se tot roagă lui Dumnezeu ? (O.D. 495; V.V. 359).

Am rîs de cei care se reținеau de la petreceri drăceşti, jocuri cîntece curveşti, chiuituri, vorbe putrede, glume, fumat, băuturi bețive, de cei ce se spovedeau, se împărtăşeau cu Sfintele Taine creştineşte. (O.D. 497; V.V.-359).

Am oprit pe alții de la fapte bune? (O.D. 498; V.V. 359).

Am gîndit şi crezut că-i bine: a pune aşternuturi cu Cruci pe jos, pe paturi, pe scaune... a pune zorzoane idoleşti, muiereşti, țigăneşti... pe fața Sfintelor Icoane ale Maicii Domnului; a retrograda pe Maica Domnului cu rostirea cuvîntului de „mireasă" în loc de „Maică pururea Fecioară",a sta pe soleaua Altarului; a strica aspectul sf. Altar în a dormita, vorbi, rîde ... la rugăciune, acasă şi în Sf. Biserică? (V.V. 359)

21) Am avut şi am îndoială, după învățăturile ereticilor, sectarilor asupra sfințeniei Sf. Biserici, a Sf. Cruci, a Sf. Icoane, le-am hulit (după satanicească socoteală a celor rătăciți), zicînd că sînt idoli? (O.D. 498; V.V. 360).

22) în loc de a tămîia casa cu tămîie şi smirnă, după rînduiala, datoria creştinească, spre slava lui Dumnezeu, am' afumat-o, cu fum de tutun spre bucuria diavolilor? (O.D. 501; V.V 364).

în loc de rugăciune şi Sf. Cruce: dimineața, la amiază, seara, de 7 ori în zi... mi-am făcut țigară?... cînd am stat la masă, în timpul mesei, şi la ridicarea, de la masă, am făcut şi aprins țigara, pipa, luleaua... am fumat bucurînd pe diavolul şi mîniind pe Dumnezeu, în loc de a-I mulțumi pentru mîncare, băutură şi multele bunătăți ce mi le-a dat?

Am întrebuințat stupefiante: opiu, cocaină... distrugîndu-mi sănătatea şi viața? La scularea din somn şi în alte vremi, am făcut țigară dreaptă... şi Sf. Cruce strîmbă ? Am afumat casa cu tutun, pufăind înaintea Sfintelor Icoane, care sînt în casa mea o parte din catapeteasma Bisericii în care locuieşte Dumnezeu, de sute şi mii de ori mai mult decît am tămîiat cu tămîie sau smirnă sfințită de Preotul Bisericii? Am servit păcatul fumatului, cumpărînd țigări, dînd foc ori chibrit fumătorilor la aprinderea țigărilor, prin cultivarea tutunului, pregătirea lui în fabrici, prin darea de bani pentru cumpărarea tutunului şi altele, făcîndu-mă părtaş acestui păcat? (O.D. 503; 13; V.V. 364 ; 46).

23) Mi-am lepădat —prin radere —podoaba bărbătească, barba şi mustăţile aruncîndu-le la gunoi, ca să apar mai tinăr, asemenea femeilor,'scapeţilor... după moda veacului acestnia? (O.D. 504; V.V. 362;

M-am pudrat, roşit, parfumat, spălat cu săpunuri parfumate, ca să mă fac mai atrăgătoare trupeşte? (O.D. 504; V.V. 362).

24) Am crezut în visuri? (O.D. 505; V.V. .247).

25) M-am mascat, dîndu-mi altă faţă străină, sluţindu-mă din bărbat femeie, din femeie bărbat, capră, urs, strigoi, brezaie... şi alte chipuri: turcă, moş gheboşat, comic, moş Crăciun... şi alte chipuri uricioase înaintea lui Dumnezeu şi plăcute diavolilor, după chipul idolilor egipteni, asiatici. .. cu cap de animale, de fiare săl, batice, de jivini, de tîrîtoare şi de oameni, căzînd astfel sub groaz-'nic blestem, afurisanie şi anatemă a Dumnezeieştei Scripturi şi a Bisericii lui Dumnezeu? (O.D. 508; V.V. 356).

26) M-am dus la descîntători, ghicitori, vrăjitori, fermecători? (O.D. 508; V.V. 250).

27) Am descîntat, ghicit, vrăjit, fermecat? (O.D. 512; V.V. 251).

28) Am citit cărţi de samca, descîntece, vrăjitorii, farmece, dezlegarea farmecelor, explicarea viselor, semnelor, zodiilor... le-am ţinut în casă, le-am dat şi altora să le citească ?

Am crezut în strigoi, vîrcolaci, descîntece, vrăji, farmece, ghicitorii cu pascalia, planeta, zodia, Psaltirea, cărţile de joc, ghioc, bobi, cafea, ceară, cositor, plumb, topite şi turnate în apă, ghicitorii în palmă, după glasul cucului, cucuvelei, dobitoacelor şi în mişcările lor"? (O.D. 523, V.V. 249 ; 248).

Am crezut în ghicirea cu morţii (spiritism), în noroc, (!) şi în alte credinţe rele, superstiţioase, drăceşti... ? (O.D. 513; V.V. 248).

Mi-am căutat norocul(!) în ghicirea cu papagalul, şoarecul, planeta, zodia... ca Să văd ziua în care m-am născut dacă este bună sau rea? (O.D. 514; V.V. 248).

29) Am purtat şi pus roşu la: copii, dobitoace... contra deochiului? Am purtat baiere, crezînd satanic că mi se leagă junghiul? Am purtat: ţiduli, baieri, pelin la Rusalii, cărţi de samca, amulete, talismane... cu credinţa superstiţioasă? Am uns: uşi, ferestre, grajduri, lucruri... cu usturoi la Sf. Andrei? Am mers la cei ie leagă bărbatul cu femeia ca să nu se împreune... la cei ce fne pe ursită? (Ol). 514; 525; V.V. 248).

30) Am crezut, susţinut... spus şi altora că-i semn rău cînd ne iese înainte: Preot, iepure, ţigan, cu gol... ? (O.D. 518; 1243- V V 252).

31) Cînd am fost bolnav: eu, soţia, copiii, vitele... ori am pierdut... mi s-a furat ceva... în felurite năpăşti, prigoniri de vrăjmaşi, necazuri, suferinţe, îngroziri... în loc de a alerga la Sf. Biserică şi a plăti slujbe... pentru izbăvirea de acelea, am întors spatele lui Dumnezeu şi Bisericii Lui, alergînd la ajutorul drăcesc: descîntători, ghicitori, fermecători, vrăjitori... cu satanica credinţa că mă pot izbăvi prin diavolescul lor meşteşug, căzînd astfel sub afurisanie? (O.D. 1129; 525; V.V. 253).

Am dat sfaturi viclene şi rele altora ca să alerge la: ghicitori, fermecători, vrăjitori, descîntători, la felurite răutăţi spre paguba, ocara lor şi a neamului creştinesc, păgubindu-mi astfel mult şi Sufletul meu? (O.D. 532, V.V. 253).

Am făcut focuri şi am sărit peste ele la priveghiurile morţilor la Sf. 40 Mucenici... ? (O.D. 533; V.V. 253).

32) Am purtat cercei (buton) la ureche, brăţări la mîini, mărgele, hurmuz, salbă şi zgardă la grumaz, piepteni şi alte deşertăciuni sclipitoare pe cap şi corp împopoţonîndu-mă cu acele fleacuri la Anul Nou -— Sf. Vasile —asemenea idolilor egipteni, idolului Brahma, Buda... idolatrilor?

M-am împărtăşit fardată, împopoţonată după moda semi-nudu-lui (aproape despuiată), asemenea idolilor, avînd buzele vopsite cu ruj, căzînd în păcatul furilor de cele Sfinte şi al profanării Dumne-zeieştii împărtăşanii? (O.D. 532; V.V. 363). Am alergat în căile pierzării şi mi-am petrecut anticreştineşte viaţa pe pămînt?

Am purtat inele în deget în afară de ziua în care m-am logodit şi cununat? (O.D. 533; V.V. 363).

Mi-am făcut alunele pe față? Am purtat cămăşi împodobite cu flori, fluturi, mărgele, pui... ?'(O.D. 533; V.V. 363).

33) Am avut credință deşartă şi păgînească a budiştilor, că Sufletul după ce iese din om, trece într-un porc, cal, măgar, dine, ploşniță... ? (O.D. 533; V.V. 361).

34) Am chiuit în buti, poloboace, linuri, vase mari ca idolatrii? (V.V. 253).

Am avut... si am multe superstiții, credințe deşarte ? (O.D. 533; V. V. 361). '

PORUNCA III-A

35) Mi-am pus în gînd să jur strîmb, cu voie sau de nevoie? (O.D. 570; V.V. 309).

Am jurat strîmb la judecată sau afară de judecată, cu voie sau fără voie? (O.D. 572; V.V. 309).

Am jurat drept la judecată nesilit... silit? M-am îmbiat să jur? (O.D. 579; V.V. 309, 303).

Am obiceiul rău de a zice „zău", „zău lui Dumnezeu", ştie Dumnezeu"... a chema Numele lui Dumnezeu şi al Sfinților Lui fără nici un rost la toate nimicurile? Am zis „Dumnezeu ştie" şi alte asemenea fără să fie vorba de nici Uri lucru folositor sufleteşte ? {O.D. 587; V.V. 309).

36) M-am blestemat, fără jurămînt... cu jurămînt ? (O.D. 588; V.V. 304).

M-am jurat a răsplăti cu rău, răul făcut de alții (O.D. 589; V.V. 304).

Am împlinit jurămintele rele, nelegiuite făcute la: mînie, beție... în lipsa judecății sănătoase? (O.D. 589; V.V. 304).

37) în loc de a mă împăca cu aproapele meu l-am tras la judecată şi jurămînt? (O.D. 593, V.V. 305).

38) Am judecat pe aproapele fără socoteală, cu nedreptate... cu asprime... fără a mă gîndi la judecata lui Dumnezeu? (O.D. 604; 618; 630 ; 686; 2493; V.V. 25; 205; 305; 310; 218).

39) Am gîndit, vorbit, susținut că: creştinii, cei sfințiți (Monahii, Preoții), pot să jure oricînd? (O.D. 633; V.V. 306).

40) M-am jurat, zicînd: „Să orbesc, să mor, să n-am parte de copii, să fiu... să pat... ? ş.a. (O.D. 681; V.V. 310).

Am silit, amăgit, corupt pe cineva cu bani, cu îngroziri, cu minciuni ca să jure strîmb? (O.D. 683; V.V. 310).

41) Am dat dracului: soție, părinți,, copii, oameni, dobitoace, lucruri, pe mine şi alte zidiri ale lui Dumnezeu? (O.D. 697 ; V.V. 209).

42) Am înjurat cele Sfinte ?... Singur, în fața copiilor, a oamenilor mari, aducîndu-le sminteală, învățindu-i astfel la acestea şi la alte răutăți satanice... nelegiuiri? (O.D. 704; VV. 307 ; 209 ; 215; 221).

43) Am vorbit cu dispreț şi hulă despre: Dumnezeu şi Sfinți, Sf. Biserică spirituală şi materială? (O.D. 714; V.V. 308).

44) N-am lucrat din răsputeri a păzi poruncile Dumnezieşti? Am lucrat pentru a le disprețui, huli şi călca în picioare? (O.D. 719; V.V. 311).

După Sf. Spovedanie şi Sf. împărtăşanie, m-am întors cu ştiință şi voință la păcate, făcîndu-mă astfel fur de cele Sfinte? Am scuipat în cele trei zile după ce m-am împărtăşit?. . . în ziua în care am luat: Aghiazma Mare, Sf. Părticele, Sf. Anaforă, Aghiazma Mică?... Am luat Aghiazmă Mare, Sf. Părticele. Sf. Anaforă fără pregătire, învrăjbit; certat, întinat?... Am scos Sf. Părticele contra Vrăjmaşilor... le-am pus pe foc... dat pe apă... cu menii i sata nice? (O.D. 725; V.V. 311).

Am crezut rău că cei care se împărtăşesc mor, şi de aceia nu-i bine să se împărtăşească cineva, ca să nu moară? (O.D. 727- VV 311).

45) Am întrebuințat Numele lui Dumnezeu, al Maicii Precista, al Sfinților şi Semnul Sf. Cruci, la descîntece, ghicitorii, vrăji, farmece şi alte slujiri drăceşti, spre a înşela pe cei simpli ? (O.D 728 V.V. 312).

46) Am sâvîrşit .păcatul ieroseliei? (O.D. 729, V.V. 149).

47) Am chemat Numele lui Dumnezeu să-mi ajute a păcătui, a mă abate de la adevărata credinţă, a vieţui anticreştineşte, pentru a dezerta din unica Sfînta Biserică Ortodoxă universală a Domnului Hristos, la schismatici, eretici şi rătăciri sectare ? (O.D. 737; V.V. 313).

Am cerut în rugăciuni, de la Dumnezeu ce nu se cădea, ce era vătămător? (O.D. 741; V.V. 313, 60).

48) Mi-am cerut moartea în necazuri? (O.D. 751; V.V. 315).

49) Am zis că copiii în zadar se botează cînd sînt mici, că n-au nici un fel de păcate? (O.D. 753; V.V. 316).

50) Am făgăduit ceva cuiva, cu jurămînt, gîndind în aceeaşi vreme să nu împlinesc făgăduinţa? (O.D. 761; V.V. 317).

N -am împlinit făgăduinţa datată la Sf. Botez, la primirea vreunei dregătorii duhovniceşti, obşteşti? (O.D. 770; V.V. 317; 62).

Am făcut făgăduinţe bune înaintea lui Dumnezeu la vreo strîm-torare, la grea cumpănă, cînd am fost aproape de Dumnezeu şi pe urmă le-am călcat ? (O.D. 772; V.V. 317).

Am făgăduit a da slujbe, bani, veşminte, obiecte bisericeşti, case, pămînt, etc. la Sf. Biserică, la Sfinte Mînăstiri, schituri, a îmbrăca, a ajuta jpe călugări, pe săraci, pe neputincioşi şi n-am dat nimic, călcîndu-mi astfel făgăduinţa? (O.D. 774; V.V. 317).

51) Am necinstit Numele lui Dumnezeu în felurite chipuri? (O.D. 778; V.V. 314).

PORUNCA IV-A

52) Am lucrat în Duminici, sărbători legale la mine, la alţii ? M-am dus la tîrg... la vînătoare, am vîndut şi cumpărat în zilele Sfinte? (O.D. 795; V.V. 97).

Am făcut clăci cu lăutari, povestiri netrebnice, vorbe scîrnave, fapte nelegiuite prăznuiri drăceşti, jocuri, cîntece curveşti, beţii, sfezi, sudalme ş.a. în Dumineci şi sărbători? Am lucrat la clăcile făcute de alţii în sărbători? (O.D. 811; V.V. 97).

53) Mi-am ales în Sf. Biserică locul cel mai de frunte? (O.D. 824; V.V. 70).

Ca femeie ori fată mare am trecut din pronaos în naosul Sf. Biserici şi am stat printre bărbaţi şi înaintea lor? (O.D. 828; V.V. 70).

54) N-am adus daruri la Sf. Biserică după datoria noastră creştinească? (O.D. 835; V.V. 74).

55) Am ascultat fără evlavie Laudele Dumnezeieşti, Sf. Scripturi, predici, cazanii, Sf. Slujbe şi Dumnezeieştile Liturghii (O.D. 840; V.V. 71).

N-am cercetat regulat Sf. Biserică în Dumineci şi sărbători, zicînd că mă pot ruga şi acasă? (O.D. 846 ; 958; V.V. 71).

Am venit la Sf. Biserică prea tîrziu... am ieşit mai înainte de săvîrşirea Sf. Liturghii, asemănîndu-mă cu Iuda Iscarioteanul, care a plecat de la Sf. Cină, înaintea celorlalţi Apostoli ? (O.D. 849; V.V. 71).

M-am adunat cu călcătorii legilor Dumnezeieşti şi am hulit împreună cu ei cele Sfinte (O.D. 856; V.V- 71).

56) N-am sfinţit zilele Sfinte ale Duminecilor şi sărbătorilor cu faptele milei trupeşti şi sufleteşti? (O.D. 857; V.V. 73).

N-am citit, nici ascultat cuvintele Dumnezeieşti din Sfintele Scripturi, Tradiţie, în Duminici şi sărbători? (O.D. 861; V.V. 73). _

Am lepădat Sf. Tradiţie a Bisericii lui Dumnezeu susţinînd că numai Sf. Scriptură este izvor de credinţă şi mîntuire? (V.V. 314).

57) Am defăimat şi clevetit pe slujitorii Dumnezeieştilor Altare şi pe aproapele? (O.D. 870; V.V. 24).

M-am dus la Sf. Biserică: împodobit, ferchezuit, cu părul făcut cărări, breton, bucle, ras, pudrat, înzorzonat, cu podoabe de lux, trufindu-mă cu acele deşertăciuni satanice? (O.D. 884; V.V. 190).

Am cugetat rele, am vorbit, rîs, povestit deşertăciuni lumeşti uitat înapoi, făcut schime şi alte neorînduieli în Sf. Biserică, aducînd cu aceasta sminteală celorlalţi rugători de Dumnezeu?. (O.D. 888; V.V. 73).

58) Am oprit copiii, soţia, slugile, rudeniile, prietenii şi pe alţii de la Sf. Liturghie, rugăciuni şi ascultarea Dumnezeieştilor învăţături? (O.D. 897; V.V. 75).

59) Am îndemnat pe alţii a părăsi unica Sfînta Biserică Ortodoxă Creştină şi a se duce la schismatici (uniaţi cu papa, stilişti, etc), la papistaşi, eretici, sectari? (O.D. 899; V.V. 76).

60) Am postit, făcut metanii mari Sîmbătă şi Duminică (O.D. 911; 913; V.V. 77).

61) N-am făcut metanii în zilele cînd trebuia a le face? (O.D. 917; V.V. 78).

62) Am nesocotit facerea Sfintelor rugăciuni ? (O.D. 918; V.V. 78). N-m lăudat pe Dumnezeu ele 7 ori în zi după datoriei' (0.1). 921 ; V.V. 78).

Nepulînd lua parte la SI. Slujbe şi Dumnezeieştile liturghii, slînd acasă ori cu vitele, nu in am rugat lui Dumnezeu în acel timp? (O.D '»'M . V V 79).

63) Ca fată, femeie, am intrat în Sf. Biserică cînd am avut scurgere de sînge. Cînd mi-a venit aceia acolo, n-am ieşitafară repede? (O.D. 924; V.V. 277).

Ca bărbat am intrat în Sf. Biserică, cînd am avut scurgere nespălat, neprimenit? (O.D. 943; V.V. 277).

64) Am hulit Biserica lui Dumnezeu ? Am oprit pe alţii a merge pentru a se ruga într-însa? (O.D. 945; V.V. 80).

65) Am crezut şi vieţuit anticreştineşte aşa încît s-a hulit Numele lui Dumnezeu între eterodocşi prin mine? (O.D. 946; V.T . 85).

66) Am stat la masă, m-am sculat de la masă fără rugăciune, fără binecuvîntare? (O.D. 962; V.V. 82).

Stînd la masă, am mîncat cu lăcomie, fără rînd, am vorbit orice, am rîs şi alte neorînduieli am făcut? (O.D. 966; V.V. 82).

67) Am zis că adventiştii fac bineserbînd Sîmbăta în locul Duminecii? (O.D. 968; V.V. 83).

68) Am nesocotit hotărîrea Sf. Sinod cu îndreptarea calendarului... am lucrat vrăjmăşeşte cu gîndul, cu cuvîntu- şi cu fapta pentru a învrăjbi pe alţii spre neascultare şi lupta împotriva acestei hotărîri a Bisericii, provocînd multe crime spirituale şi trupeşti prin susţinerea aceia nebunatică? (O.D. 971; 1321; 1386; V.V. 231).

Am ascultat învăţătura calendariştilor şi am zis că: Sf. Biserică e spurcată, Preoţii s-au papistăşit, nu mai au Dar şi alte huliri ? (O.D. 975; V.V. 84).'

69) Am botezat încă odată pe cei botezaţi şi cununaţi de Preoţii Bisericii care tin hotărîrea Sf. Sinod privitoare la îndreptarea calendarului? (O.D. 985; V.V. 85).

70) M-am făţărnicit că cred, vieţuiesc după Dumnezeu, dar în realitate eram contra Ortodoxiei? (O.D. 987; V.V. 81).

PORUNCA V-A

71) Ca părinţi de copii, n-am iubit, nici îngrijit deopotrivă de ei? (O.D. 1006; V.V. 154).

Am împiedicat pe fiii mei, de a merge la călugărie... după ce s-au dus, le-am oprit partea de moştenire? (O.D. 1007; V.V. 154).

Ca părinte trupesc, n-am purtat grijă de mîntuirea fiilor şi fiicelor mele? (O.D. 1008; V.V. 154)... nu i-am crescut în învăţătura şi-n frica Domnului ? (O.D. 1014; V.V. 154)... nu i-am învăţat rugăciunile pe care trebuie să le ştie orice creştin: împărate Ceresc, Sfinte Dumnezeule... Prea Sfîntă Treime... Tatăl nostru... Crezul... psalmul 50 de pocăinţă, poruncile Dumnezeieşti, poruncile Bisericii, fericirile, faptele milosteniei sufleteşti şi trupeşti, păcatele împotriva Duhului Sfînt, strigătoare la cer, împotriva celor 10 porunci... de moarte, străine şi alte învăţături şi rugăciuni folositoare de Suflet? (O.D. 1019; V.V. 154).

Nu i-am învăţat cu cuvîntul, cu pilda, a se spovedi... împărtăşi cu vrednicie... a se feri de întovărăşiri cu creştinii falşi, răi... a se păzi de prieteşuguri lumeşti, păgubitoare mîntuirii Sufletelor lor? (O.D. 1022 V.V. 154).

72) N-am certat copiii, nici i-am pedepsit pentru faptele lor rele şi mai ales pentru furtişaguri şi desfrînări? Nu i-am oprit a pleca seara şi a umbla noaptea vagabonzi prin sat? (O.D. 1024; V.V. 155).

73) M-am ruşinat a-mi împlini datoria mea de Păstor sufletesc ? (O.D. 1030; V. V. 156).

74) Ca părinte am fost prea aspru faţă de copii mei? (O.D. 1031; V.V. 157).

75) Am povăţuit pe copii... slugi să meargă cu vitele prin ogoarele, semănăturile, ierburile oamenilor... ? I-am trimis anume ? (O.D. 1034; V.V. 158).

76) Am purtat ură pe tată, mamă? (O.D. 1037; V.V. 159). Nu i-am ascultat cînd mi-au dat învăţături bune, folositoare de

Suflet... cînd mi-au poruncit să umblu în căi bune ? (O.D. 1038; V.V. 159).

77) Am iubit pe părinţi mai mult decît pe Dumnezeu ? (O.D. 1042; V.V. 294).

78) N-am ascultat părinţii cînd mi-au poruncit a nu umbla în căi rele, a nu pleca noaptea de acasă la clăci, jocuri, dezmăţ, destrăbălări, a nu mă însoţi cu cei nelegiuiţi? (O.D. 1044; V.V. 160).

79) N-am cinstit pe părinţii mei cu cuvîntul şi fapta? (O.D. 1045; V.V. 160), i-am blestemat, suduit, îngînat, batjocorit, zicîn-du-le în batjocoră: beţivi, nebuni, strigoi, curvari, moşnegi? (O.D. 1072; V.V. 160)... le-am dorit: boală, necazuri, tulburări şi moarte^ (O.D. 1049; V.V. 160) .. i-am părăsit şi neglijat la necazurile, durerile, bolile, slăbiciunile şi bătrîneţele lor, neajutîndu-i cu cuvinte mîngîietoare, cu cele trebuincioase întreţinerei lor trupeşti şi sufle-1eşti, cu rugăciuni sau alte binefaceri de care au avut trebuinţă? {O.D. 1052; V.V. 160).

80) Am fost neascultător şi prea aspru cu părinţii mei? (O.D. 1107; V.V. 161).

Nu mi-am împlinit datoriile către ei? (O.D. 1109; V.V. 161).

81) Am crezut în visuri... în cărţi cu explicarea viselor? Am în casă cărţi de explicarea viselor? (O.D. 1065; 1129; V.V. 247).

82) Din cauza zgîrceniei, a nepăsării, n-am plătit SI. I.itui ghii, sărindare, panahizi, milostenii... pentru uşurarea păcatelor şi izbăvirea Sufletelor repausaţilor mei din muncile iadului? (O. D 1116; V.V. 162).

83) Ca stăpîn n-am avut milă, grijă de slugile mele, le-am batjocorit, asuprit? (O.D. 1138; V.V. 163).

84) N-am ascultat de stăpîni, stăpînire, de mai marii mei, de conducătorii buni ai ţării? (O.D. 1144; V.V. 164).

85) Ca părinte spiritual nu m-am îngrijit de mîntuirea Sufle-telor păstoriţilor mei? (O.D. 1146; V.V,. 165).

86) N-am ascultat de Părinţii mei duhovniceşti, Preoţii Bisericii Ortodoxe? (O.D. 1156; V.V.'l66)... urît... batjocorit, suduit, pismuit, bătut, vorbit de rău, nesocotit, hulit, clevetit, strîmtorat, luat în rîs... M-am împotrivit lor cu obrăznicie... i-am trădat ca: Brutus pe binefăcătorul său Iuliu Cezar, ca Iuda Iscarioteanul pe Dascălul său Iisus Hristos, ş.a.? (O.D. 1167; 1170; 1191; V.V. 166).

87) Mi-am ales soţie (soţ) nu după învăţăturile Sf. Biserici Ortodoxe şi voia lui Dumnezeu; ci după voile, plăcerile şi deşertăciunile lumii? (O.D. 1193; V.V. 167).

88) Ca bărbat nu mi-am iubit femeia mea ca pe mine însumi. Am batjocorit-o fără milă, certat-o bătut-o, schingiuit-o, socotin-du-o ca o roabă; nu ca soţie legitimă, aşa cum mi-a dăruit-o Dumnezeu? (O.D. 1210. V.V. 168).

89) Ca soţie nu m-am supus bărbatului meu? (O.D. 1223; V.V. 169)... l-am certat, ocărit, dosădit, necăjit, turburat aşa de mult, încît a blestemat, drăcuit, înjurat de cele Sfinte, s-a îmbolnăvit... ? (O.D. 1223; 1224; V.V. 169).

90) Pentru multa mîndrie l-am silit: a cheltui pe îmbrăcăminte luxoasă, felurite deşertăciuni, mai mult decît s-a agonisit încasă, provocîndu-ne sărăcie, mizerii, pierzare...? (O.D. 1224; V.V. 171).

91) Nu m-am supus soţului meu în ale căsătoriei? (O.D. 1230; V.V. 172).

92) M-am divorţat de soţul meu (soţia mea) şi m-am recăsătorit? (O.D. 1231; V.V. 173).

93) M-am împotrivit Preoţilor care predicau Cuvîntul lui Dumnezeu? (O.D. 1234; V.V. 170)... am lucrat împotriva rînduielilor Sfinte, pricinuind amărăciuni părinţilor duhovniceşti (O.D. 1235; V.V. 170)... i-am învinuit, grăit de rău, zicînd că-s lacomi, nesă -ţioşi? (O.D. 1239; V.V. 170).

PORUNCA VI-a

94) Am gindit să mă răzbun asupra vrăjmaşilor care mi-au făcut rău... supărat...? (O.D. 1258; V.V. 226).

Am dorit a li se întîmpla pagubă mare, tulburări, boli, moarte...? (O.D. 1266; V.V. 226).

I-am pismuit, păgubit, mîhnit, lovit, bătut, ucis? (O.D. 1266; V.F. 226).

95) M-am asociat cu răii, necredincioşii, am discreditat, prigonit şi distrus Preoţii zeloşi şi Creştinii binecredincioşi ? (O.D. 1268; V.V. 227).

96) Am amărît viaţa altora şi le-am zdruncinat astfel sănătatea ? (O.D. 1287; V.V. 228).

97) Am urit pe aproapele? (O.D. 1291; V.V. 229).

Am bătut rău şi stîlcit pe alţii? (O.D. 1295; V.V. 229).

Am sfătuit pe alţii da bătăi'şi ucideri? (O.D. 1296; V.V. 229).

98) Am ucis pe alţii prin lovire, armă, vărsare de sînge, otră-
vire, înecare? (O.D. 1301; V.V. 230).

Am ucis oameni cu voie, fără voie? (O.D. 1309; V.V. 230).

99) Am ucis pe aproapele meu prin grăirea de rău sau ponegriri ? (O.D. 1313; V.V. 231).

100) Am ucis pe alţii pentru a le răpi averea ori altceva? (O.D 1410; V.V. 232).

101) Am contribuit la uciderea sufletească şi trupească a copiilor mei? (O.D. 1416,; V.V. 233).

102) Am făcut buruieni, doctorii otrăvitoare, injecţii ucigătoare omorînd cu ele pruncii în pîntecele mamelor lor şi oameni? (O.D. 1420; V.V. 234).

Am băut şi întrebuinţat buruieni, doctorii, injecţii ca să nu facem copii? (O.D. 1422; V.V. 234).

Am ucis copii în pîntece... i-am avortat? (O.D. 1422; V.V. 234).)

Am dat buruieni şi doctorii anume făcute femeilor gravide, ca să-şi ucidă pruncii în pîntece şi le-am sfătuit să-şi ucidă copiii mer-gînd la moaşe, doctori... ca să-i scoată cu mîna, cu maşina? (O.D. 1431; V.V. 234).

103) Am avortat (lepădat, pierdut) copii fără voia mea? (O.D. 1433; V.V. 235).

104) Am ucis pruncii după naştere nebotezati? (O.D. 1435; V.V. 236).

Am lăsat copilul să moară nebotezat? (O.D. 1441; V.V. 238). Am căutat să botez copiii avortaţi (lepădaţi), pierduţi? (O.D. 1434; V.V. 235).

105) Am omorît copiii după botez? (O.D. 1439; V.V. 237).

106) Am înăbuşit copilul botezat dormind, şi l-am găsit mort lîngă mine? (O.D. 1441; V.V. 238).

Am lăsat copilul din nebăgare de seamă, de a căzut în apă şi s-a innecat, în foc de s-a ars, sau a căzut din înălţime de s-a schilodit şi a murit? (O.D. 1442; V.V. 238).

107) Am lepădat copii vii, botezaţi, pe străzi, în tîrguri, la uşa Bisericii, sau în alte locuri pe unde trec oamenii, spre a fi găsiţi şi crescuţi? (O.D. 1443; V.V. 239).

108) Am păcătuit în înțelegere cu soțul (soția) mea prin onanic... raclaj, contra Legii Dumnezeiești, pentru a nu face copii ? (O.D. 1231; 1446; V.V. 172 282).

109) Am însoțit pe alții la felurite ucideri? (O.D. 1449; V.V.240).

110) Mi-am destrămat singur sănătatea, mi-am scurtat viața, mîncînd, bînd peste măsură, la cîrciumi, petreceri, baluri, jocuri, etc....? (O.D. 1449; V.V. 241).

111) Am făcut rămăşaguri diavoleşti, în întreceri în: mincări, băuturi, fumat tutun, ridicaturi, sărituri, jocuri, strigări, chiuituri nebuneşti, prin care mulți şi-au pierdut sănătatea şi viața, pogorîn-du-se.cu zile în mormînt şi-n iad? (O.D. 1455; V.V. 241).

112) Mi-am ucis Sufletul cu purtarea de grijă a trupului, spre împlinirea poftelor josnice şi a păcatelor grele? (O.D. 1465; V.V. 242).

113) Am ucis cinstea altora prin grăirea de rău? (O.D. 1471; V.V. 243).

114)Am cîştigat bani şi avere cu vicleşug, înşelătorii, minciuni, vrăji, descîntece, farmece şi cu alte mijloace drăceşti, ucigîndu-mă pe mine şi pe alții sufleteşte?

115) Am plătit slujbe la Preoți, pentru vrăjmaşi, ca să-i afurisească, să-i pedepsească Dumnezeu cu boli, nefericiri, stropşeală, moarte? (O.D. 1485; V.V. 245).

Am fost crud cu animalele şi cu oamenii? (O.D. 1291; V.V. 229).

116) Am împovărat şi bătut fără milă animalele, ba am şi ucis pe unele? (O.D. 1492; V.V. 246).

Am chinuit păsările şi animalele? (O.D. 1498; V.V. 318).

PORUNCA VII-a

117) Am avut cugete şi pofte trupeşti necuviincioase? (O.D. 1548; V.V. 266).

Am stat cîtăva vreme în acele cugete şi nu le-am scos din inimă imediat (O.D. 1551; V.V. 266).

Am păstrat în minte gîndurile rele şi cugetele necurate şi m-am desfătat cu ele? (O.D. 1555; V.V. 266).

N-am vrut să săvîrşesc păcatul dar m-am îndulcit cu acele gînduri, păcătuind cstfel prin ele? (O.D. 1559; V.V. 266).

118) Am căutat prilej a păcătui? (O.D. 1568; V.V. 267).

119) Mi-am atîțat singur poftele în loc de a le stăpîni şi potoli? (O.D. 1584; V.V. 268).

120) încrezîndu-mă prea mult în puterea şi cinstea mea, nu m-am ferit a cădea în ispita feluritelor pofte rele şi păcate grele? (O.D. 1590; V.V. 260).

121) Am cîrtit contra lui Dumnezeu, cerînd a mă scuti de războiul curviei? (O.C. 1591; V.V. 269).

122) Am vorbit, făcut fapte necuviincioase înaintea căsătoriților, necăsătoriților, copiilor, oamenilor în vîrstă? (O.D. 1598, V.V. 4).

Am rîs neoprit şi fără socoteală? (O.D. 1713; V.V. 258). 123).M-am purtat cu obrăznicie ca bărbat fată de femei, ca femeie față de bărbați? (O.D. 1601; V.V. 3).

124) Am ascultat cu plăcere vorbele putrede, cîntecele cur veşti? (O.D. 1601; V.V. 1).

125) Am plătit cu bani, mîncăruri, băuturi şi cu alte daruri: lăutari, muzicanții, cîntătorii jocurilor, cîhtecelor curveşti, vorbitorii măscăriciunilor? (O.D. 1604; V.V. 2).

126) Am făcut, ținut în casă, privit cu plăcere chipul ilustrațiilor, tablourilor, statuetelor şi altor lucruri necuviincioase, pricinuitoare păcatelor desfrînării ?... le-am atîrnât pe pereții casei ? Am multe ilustrații necuviincioase pe masă? Am pus fotografii şi ilustrate în rama Sf. Icoane, altele în rînd cu Sf. Icoane ? (O.D. 1605; 1607; V.V. 1).

127) Am citit cărți eretice, potrivnice Ortodoxiei, imorale, curveşti, pe care le-am împrumutat şi altora spre a le citi? (O.D. 1609; V.V. 4).

128) Am căzut în necurăție în timpul somnului? (O.D. 1624; V.V. 273).

M-am întinat fiind treaz... din dezmierdare, frică, mare supărare? (O.D. 1625; V.V. 273).

129) Mi-am stricat fecioria cu. malahia ? Şi acum încă o mai fac aceasta? (O.D. 1628; V.V. 274).

130) Am făcut malahie eu cu altul şi altul cu mine, bărbat cu bărbat, cu femeie cu copii? (O.D. 1629; V.V. 275).

Am făcut malahie femeie cu femeie? (O.D. 1630; V.V. 275).

131) Am privit feţe străine cu gînduri necurate, poftind: fecioară, văduvă, femeie cu bărbat, faţă mirenească, bisericească, rudenii şi de altă lege? (O.D. 1632; V.V. 259).

132) Am păcătuit: a) curvind cu fecioară, văduvă; b) prea-curvind cu femeie căsătorită c) cu feţe bisericeşti, d) cu rude spirituale, e) cu rudenii de sînge, f) sau cu femei {bărbaţi) de altă lege? (O.D. 1634; V.V. 276; 282)

Am trăit în concubinaj? (O D. 1658; V.V. 281).

133) Am preacurvit cu dobitoace şi cu pasări? (O.D. 1656, V.V. 286).

134) Am păcătuit cu soţia cînd era însărcinată? Am păcat ml cu alte femei (ca femeie cu alţi bărbaţi)? (O.D 1662; V.V. 282).

135) Am păcătuit cu soţia mea (bărbatul meu): Lunea, Mir-curea, Vinerea, Sîmbăta, Duminica, în cele patru posturi, în ajunurile din cursul anului, în sfintele praznice şi sărbători ? (O.D. 1665 ; V.V. 282)... în timpul scurgerilor de sînge lunare şi pînă în patruzeci zile de la naşterea pruncului? O.D. 1168; V.V. 282)... cu soţia mea (cu alte persoane) pe dinapoi ca dobitoacele ? (O.D. 1665 V.V. 284).

136) După naşterea pruncului, am călcat Pravila, mergînd la Sf. Biserică înainte de 40 de zile? (O.D. 1671; V.V. 279).

137) Ca tată am culcat cu mine în pat fetele mai mărişoare, ca mamă băieţii mărişori? (O.D. 1671; V.V. 280).

138) Am răpit fecioară, femeie căsătorită, divorţată... necăsătorită, văduvă, am păcătuit cu ea mai înainte de a mă logodi şi cununa după rînduiala Sf. Biserici? Pe unele le-am necinstit şi lăsat?... (O.D. 1681; V.V. 263).

139) Am jucat la, horă, baluri^ serate, nunti, cumetrii... petreceri anticreştineşti ? (O.D. 1692; V.V. 257).

140) Am jucat cărţi, biliard, popice, table, riscă, prîsnel, etc. prin care m-am păgubit sufleteşte pe mine şi pe alţii? (O.D. 1698' V.V. 128).

141) Am umblat din casă în casă fără de treabă, grăind felurite vorbe netrebnice, smintitoare, măscăriciuni; limbuţii pierzătoare de Suflet? (O.D. 1715; 1712; V.V. 3; 258).

142) Nu m-am îngrijit, nici ostenit a salva din desfrînare pe cei căzuţi în prăpastia acestui păcat? (O.D. 1717; V.V. 264).

143) M-am căsătorit... cu altă femeie nefiind divorţat de cea dintîi? (O.D. 1720; V.V. 265).

PORUNCA VIII-a

144) Mi-am pus în gînd să fur din averea aproapelui, a Sf. Biserici, Mînăstiri, Schituri... a nu plăti ce sînt dator? (O.D. 1739 V.V. 86).

145) Am avut mare poftă a mă îmbogăţi? (O.D. 1717; V.V. 72).

146) Am înşelat pe alţii? (O.D. 1754; 2571; V.V. 88).

147) Am vîndut marfă rea în loc de bună... vin, lapte cu apă? Am luat preţ mai mare decît făcea marfa? (O.D. 1763; V.V 89).

148) Am înşelat cu cîntarul, cu alte măsuri şi vorbe meşteşugite şi în felurite chipuri, la cumpărat si la vîndut ? (O.D. 1765 V.V. 101).

Am asuprit pe alţii să-mi vîndă.. lucreze ieftin, să-mi cumpere scump... spre a mă îmbogăţi? (O.D. 171; V.V. 101).

149) Prin viclenia şi falsitatea mea, am păgubit pe aproapele, Biserica şi Neamul? (O.D. 1774; V.V. 121).

150) Am luat dobîndă mai multă decît se cădea? (O.D. 1775; V.V. 100). Am nedreptățit pe aproapele, cinstindu-1 după haine, „avere, situație lumească, deşertăciuni... nu după credincioşia, virtutea, meritul adevărat prin: nesocotirea dreptății legale, facerea de rînduieli sau regulamente nedrepte, împărțirea darurilor sau a funcțiilor nu după meritul fiecăruia, ci după favor, violînd cele şase porunci din Decalog, privivitoare la iubirea aproapelui? (O.D. 1778; V.V. 100; 149).

151) Am fost nemulțumit cu starea mea? (O.D. 1785; V.V. 90)... adeseori m-am turlburat groaznic, neîmpăcîndu-mă cu soarta mea? (O.D. 1801; V.V. 90).

152) Am furat de la sot (soție), de la părinți, ca slugă de la stăpîni... de la, aproapele? '(O.D. 1809; 1811; V.V. 130).

153[1] Am răpit... silnicit, m-am lăcomit şi am nedreptățit? (O.D. 1830; V.V. 93).

154) M-am pornit cu ură de moarte asupra celor ce m-au furat? (O.D. 1841; V.V. 102).

155) Am jefuit pe aproapele meu de cinstea şi devotamentul, carierei sale? (O.D. 1852; V.V. 103).

156) Am găsit lucruri străine şi auzind ale cui sînt nu le-am dat. înapoi... le-am tăinuit... oprit în folosul meu? (O.D. 1856;V.V. 104).

157) Am tăinuit lucrul împrumutat, încredințat, însuşindu-m i-în loc de a-1 da înapoi? (O.D. 1863; V.V. 105).

158) Am jelit morții păgîneşte? (O.D. 1865; V.V. 131).

Am făcut glume, rîs, poveşti deşarte, am jucat mişca şi alte neorînduieli şi obrăznicii, am stat nepăsător la priveghiurile morților ? Am pus bani la crucea lor de pe piept ? Am aruncat bani peste ei în groapă? Am dat şi alte lucruri peşte groapa lor? Am spart oala la darea în groapă?'".. M-am purtat ca un fur față de repau-sații mei?. . . N-am dat pomenirile şi pomenile ce eram dator a lc face. pentru ei? (O.D. 1881; 1915; V.V. 131).

159) Am luat lucruri, bani, ceară, luminări, untdelemn, ş.a. din Sf. Biserică şi nu le-am dat înapoi? Am răpit din averea Schiturilor, Mînăstirilor, Bisericilor? (O.D. 1945; V.V. 95).

160) Am adus jertfă la Sf. Biserică ce era mai prost? (O.D. 1954; V.V. 99).

Am adus jertfă, liturghii, etc. la Sf. Biserică din furaturi, osteneli străine? (O.D. 1973; V.V. 99).

161) Am dat învățături mincinoase, contrare învățături lui SI. Biserici Ortodoxe, prin care sau pierdui mulți creştini, cazind in prăpăstiile ereziilor, ateismului, necredincioşiei şi a viețuirii anti-creştineşti? (O.D. 1982; V.V. 96).

162) Am răpit suflete din Sf. Biserică Ortodoxă pe care le-am dus în păcate, în orgii şi-n felurite blestemății? (O.D. 1999; V.V. 98).

163) Am răpit dregătoria (slujba) pentru cîştig, fără a fi vrednic de ea? (O.D. 2009; V.V. 107). Am făgăduit... dat bani, daruri ori altceva... ca Simon vrăjitorul, pentru cumpărarea Daiului Duhului Sfînt, ca să mă fac călugăr, Diacon, Arhiereu, să dobîndesc ranguri, demnități bisericeşti, de care nu eram vrednici furînd astfel darul si păcătuind groaznic înaintea lui Dumnezeu şi a dreptății Lui? (V.V. 365).

164) Am furat din vremea zilelor Sfinte? (O.D. 1945; V.V. 94).

165) Am jefuit, profanat mormintele? (O.D. 2014; V.V. 108).

166)_____Am răpit din averea publică, de la primărie, percepție, bancă, moşie, județ, stat, administrația pădurilor, armată,' etc...? (O.D. 2017; V.V. 109).

167) Am luat Sf. Anaforă, Părticele, Aghiazmă şi am sărutat şi Sf. Icoane, cînd trebuia să mă abțin? (O.D. 2017; V.V. 278).

168) Am luat, ascuns ceva din averea străină si n-am dat inapoi? (O.D. 2022; V.V. 114).

169) Am luat în timpul războiului lucruri rămase de la: armată, refugiați, aliați, potrivnici? (O.D. 2025; V.V. 115).

170) Am mutat hotarul vecinului? (O.D. 2033; V.V. 116). Am răpit pământul aproapelui? (O.D. 2034; V.V. 116).

171) Am cîştigat avere cu minciuni, viclenii, înşelăciuni, jurăminte strîmbe, pe felurite căi urîte lui. Dumnezeu ? (O.D. 2034;*v.v:* 117).

172) Am dat sfat altora să fure, să facă râu la alţii ? (O.D. 2047; V.V. 118).

173) Am tras pe alţii la judecată', însuşindu-mi avere străină prin avocaţi plătiţi cu bani, mărturii mincinoase Şi jurăminte false? (O.D. 2057; V.V. 119).

174)'Mi-am cheltuit banii pe: tutun, haine luxoase, felurite parfumuri, săpunuri parfumate, ,zorzoane femeieşti, cercei, inele, salbe, mărgele, funde, panglici, piepteni de lux. pudră, ruj... la jocuri, petreceri cu lăutari, cîntece curveşti, ospeţe drăceşti. hasmodii şi alte felurite blestâmăţii? (O.D. 2058; V.V. 146).

175) Am furat de la aproapele mirean. Preot, om Singur, cu copii? (O.D. 2062; V.V. 87).

176) Am furat lucruri de la Părinţi. Călugări, Episcopi. Arhierei, Arhimandriţi, Protosingheli, Ieromonahi. Ierodiaconi şi de la alţi clerici? (O.D. 2063; V.V. 111).

177) Nu m-am ţinut de învoiala, tocmeala, contractul şi făgăduinţele făcute cu alţii? (O.D. 2065. V.V. 122).

178) N-am lucrat după puterea mea în slujba oamenilor, a Sf, Biserici, a lui Dumnezeu... m-am lenevit a-mi împlini datoria după starea ce am avut-o? (O.D. 2072; V.V. 110).

179) N-am dat la timp plata cuvenită lucrătorilor, slugilor? (Ol). 2073; V.V. 123).

180) Nu mi-am plătit datoriile la stat, comună? Am făcut decla-raţie falsă la percepţie? (OD. 2072; V.V. 124).

181) N-am dat milostenie acelora pe care i-am văzut în lipsă? (O.D. 2079; V.V. 320).

182) N-am înlăturat clevetirile, pagubele... ce veneau asupra aproapelui, cînd mi-a stat în putinţă a o face aceasta după care aceia au păgubit, s-au primejduit muit? (O.D. 2084; 2149; V.V. 125).

183) Am hoţit în bande tîlhăreşti, îngrozind, terorizînd lumea... am ieşit înaintea oamenilor... am jefuit la drumul mare? (O.D. 2098; V.V. 126).

184) Am spart casă... am furat lucruri, vite, păsări, ouă, fructe şi altele? (O.D. 2086; V.V. 126).

185) Am primit pe hoţi nepocăiţi, lucruri furate... în casa mea şi le-am ascuns? (O.D. 2098; V.V. 127).

186) Am stricat din răutate avere străină, finanţuri, grădini, semănături, pomi, ş.a.? (O.D. 2099; V.V. 129).

N-am întors paguba făcută aproapelui? (O.D. 2100; V.V. 129).

187) Mi-am adunat bani cu cărţi mincinoase, cu vicleşuguri? Mi-am însuşit bani de ia pantahuză (condica de milă) pentru Sf. Biserică? (O.D. 2101; V.V. 106; 113).

188) Am bănuit, năpăstuit pe cei nevinovaţi pentru păgubirea averii mele, a cinstei, etc? Am judecat, osîndit pe alţii pe nedrep- . late?... I-am nedreptăţit? (O.D. 2102; V.V. 91).

189) Am răpit pacea aproapelui meu? (O.D. 2118; VV. 92).

190) Am băgat vrajbă între: mireni şi sfinţiţii Liturghisitori? (O.D. 2139; V.V. 112).

191) Am păgubit pe aproapele cu minciuni şi vicleşuguri? (O.D. 2144; V.V. 132).

192) Am împiedicat pe aproapele cri felurite hule şi mijloace rele spre a dobîndi vreun bine? (O.D. 2149; V.V. 133).

Am moştenit avere agonisită de părinţi prin înşelăciuni, furturi, jurăminte mincinoase, felurite apucături nedrepte?(O.D. 2150; V.V. 134).

PORUNCA IX-a

193) Am mărturisit strîmb asupra aproapelui înaintea oame*nilor?* (O.D. 2179; V.V. 6).

Am grăit minciuni asupra aproapelui înaintea oaincniloi ? (O.D 2179; V.V. fi).

194) Nesocotind sinceritatea, am grăit şi umblat cu felurite minciuni? (O.D—2204; V.V. 7).

195) Am fost silit uneori, chiar peste voia mea, a spune minciuni? (O.D. 2212; V.V. 8).

196) Am umblat şi vorbit cu fățărnicie vătămînd cinstea şi numele bun al aproapelui? (O.D. 2221; V.V. 9).

197) Am calomniat pe aproapele? (O.D. 2224; V.V. 10).

198) M-am legat pe mine şi pe alții cu jurămînt a tăgădui ce-am furat eu sau alții? (O.D. 2226; V.V. 11).

199) Am pîrît pe cineva cu nedreptul, din răutate şi din ură? (O.D. 2227; V.V. 12).

200) Fiind pîrît m-am apărat înaintea judecății cu mită, mărturii mincinoase şi jurăminte strîmbe? (O.D. 2235; V.V. 13).

Mi-am micşorat pedeapsa cuvenită prin: avocați plătiți, mărturii false şi jurăminte mincinoase? (O.D. 2236; V.V. 13).

201) Am prepus, judecat rău, clevetit, .calomniat, ponegrit, batjocorit, osîndit, băgînd în primejdii grele pe alții? (O.D. 2239; V.V. 14).

202) Am fost urîtor de adevăr şi iubitor, făcător de minciuni? (O.D. 2241; V.V. 15).

203) Am stat la îndoială cu Sufletul meu, cînd trebuia să zic ce e: „Da, da", şi ce e: „Nu, nu"? (O.D. 2245; V.V. 16).

204) Am fost nestatornic în credință şi-n cuvîntul bun ce l-am dat? (O.D. 2251; V.V. 11).

205) Am vorbit cu două, ori mai multe înțelesuri? (O.D. 2252; V.V. 18).

Am vorbit altfel de cum am gîndit şi am gîndit altfel de cum am vorbit? (O.D. 2253; V.V. 18).

206) Am umblat cu şiretenii şi linguşiri? (O.D. 2257; V.V. 19).

PORUNCA X-a

207) Am poftit averea, casa, femeia, bărbatul, copiii, vitele, binele, fericirea şi orice lucru al aproapelui? (O.D. 2266; V.V. 135).

Am ajutat cu vorba şi cu fapta la: poftirea, vinderea şi înstrăinarea averei aproapelui: mireni, persoane sfințite, călugări, Preoți, Arhierei... a Bisericilor, Schiturilor, Mînăstirilor şi a altor locaşuri de binefacere obştească? (O.D. 2274; V.V. 135).

Am poftit, vorbit şi contat pe avere străină? (O.D. 2277; V.V. 135).

Mindria

208) M-am mîndrit (a) .. .trufit (b) .. .lăudat (c) .. .obrăznicit (d) .. .înălțat cu gîndul (e) .. .fățărnicit (f) .. .depărtat de poruncile lui Dumnezeu (g) .. .obişnuit a păcătui (h)... ?

209) Am iscodit (i)... căutat slavă deşartă (j)... Am fost fățarnic, am mărturisit fățărnicii (1)... ?

210) Am avut şi mi-am făcut voie prea slobodă la felurite păcate? (O.D. 2375; V.V. 183).

Am obiceiuri rele şi nu le-am părăsit nici pînă acum? (O.D. 2d45; V.V. 184).

Am ciudățenie şi singularitate trufaşă? (O.D. 2380; V.V. 185).

211) Sînt încăpățînat, nesupus, ambițios, îngîmfat şi orgolios? (O.D. 2390; V.V. 186).

212) Sînt prea îndrăzneț în a face rău, derîzător, obraznic şi fără de ruşine? (O.D. 2405; V.V. 187).

213) Mă încred în sine-mi, în oameni, în plăcerile şi bunătățile, averile şi puterile pămînteşti? (O.D. 24C6; 2411; V.V. 188)

214) Sînt împotrivitor, neascultător... împietrit la inimă? (O.D. 2416; V.V. 189).

215) Sînt tare fudul în gătirea cu haine luxoase, obiecte (bijuterii, zărzămuri idoleşti) preţioase ? (O.D. 2419; V.V. 190).

216) Mă fălesc cu rudenii bogate, cinstite, cu avere străină? (O.D. 2426; F.V. 191).

217) Mi-am împodobit casa cu obiecte luxoase? (O.D. 2426; V.V. 192).

218) Din mîndrie şi prostie am defăimat uniforma, portul călugărilor, Preoţilor Bisericii? (O.D. 2439; V.V. 193).

219) Ca femeie mi-am retezat părul capului după moda veacului acestuia? L-am aranjat după modă pentru a robi inimile tinerilor? (O.D. 2441; V.V. 194).

220) Am purtat rochie prea lungă, prea scurtă??... încălţăminte cu tocuri înalte? (O.D. 2442; V.V. 195).

M-am purtat după moda idolilor şi idolatrilor, sfidînd astfel cuviinciosul port creştinesc? (O.D. 2445; V.V. 195).

M-am împopoţonat cu deşertăciuni idoleşti: cercei, mărgele, salbe, coliere, inele, mărţişoare, amulete, talismane, felurite fleacuri ale satanicei trufii muiereşti? (O.D. 2450; V.V. 195).

221) Am pus podoabe idoleşti şi pe Icoana Maicii Domnului şi a Pruncului Iisus? (O.D. 2453; V.V. 196).

a) (O.D. 2316; V.v. 183; bj (O.D. 2323; V.v. 183; c). (O.D. 23-10; V.v. 183 d) (O.D. 2347; V.v. 183); c) (O.D. 2349,; V.v. 183; I) (O.D. 2301 . **V.v. 183; g)**O.D. **2374; V.v. 185); h) (O.D. 2377 ; V.v. 183); i) (O.D. 233l| V.v. 183; j) (O.D. 2334; V.V. 183); 1) (O.D. 2361; V.v. 183).**

222) Am pus cruce la gitul Pruncului Iisus? (O.D. 2559; V.V. 197).

223) Am rîs de păcatele fraţilor, i-am Gsîndit... şi de păcatele mele nu m-am îngrijit? (O.D. 2463; V.V. 198).

224) Socotindu-mă mai deştept, am grăit deşertăciuni? (O.D. 2471; V.V. 199).

M-am socotit a fi deasupra celorlalţi oameni cu: frumuseţea, învăţătura, cuvîntul, glasul, cîntarea, bogăţia, sărăcia, îmbrăcămintea de lux ori cu cea modestă, cu mîncările, băuturile, îmbuibările, postul, îngrăşarea corpului ori cu slăbirea lui? ş.a. (O.D. 2474; V.V. 199).

225) Am ascultat la ferestrele şi uşile altora? (O.D. 2477; V.V. 200).

226) Am dat milostenie pentru a fi lăudat de oameni? (O.D. 2478; V.V.-201).

227) M-am rugat cu glas înalt (cînd eram singur în casă) ca să mă audă oamenii, spre a fi lăudat şi slăvit de ei? (O.D. 2480; V.V. 202).

228) Am intrat ca mirean (mireancă) călugăr, călugăriţă sau cleric nehirotonisit în Dumnezeiescul Altar? Ca eclesiarh (â), m-am atins din nebăgare de seamă, neglijenţă, cu premeditare de Sfînta Masă, de Sfintele Vase, de Sf. Chivot ? Am umblat prin Sf. Altar fără rînduială, fără evlavia cuvenită, tulburînd şi întrerupînd pe sfinţiţii liturghisitori în preoţescul lor oficiu Divin?

229) M-am adunat cu alţii în Veşmîntărie (Diaconic), am vorbit, rîs, povestit deşertăciuni lumeşti, glumit, făcut felurite semne, şi alte blestemăţii? (O.D. 2489; V.V. 204).

230) Am lăudat păcatele altora? (O.D. 2493; V.V. 205).

Zgîrcenia (Iubirea de argint)

231) Arn fost lacom după avuţii? (O.D. 2555; V.V. 136);.

232) Am fost zgîrcit şi nesimţitor, nepăsîndu-mi de lipsurile şi durerile aproapelui? (O.D. 2558; V. V. 319; 137).

233) Sînt nesăţios, nedrept, trădător... fraudulos (de rea credinţă), luînd bani străini prin înşelăciuni? (O.D. 2565; 2569; V.V. 138).

234) Am jurat strîmb pentru a aduna avere? (O.D. 2573; V.V. 139).

Am răpit din averea altora ca să mă îmbogăţesc? (O.D. 2613; V.V. 139).

Am silnicit şi sărăcit pe alţii prin minciuni şi vicleşug? (O.D. 2574; V.V. 139).

235) Sînt nemilostiv şi scump (zgîrcit). Am strîmtorat pe cei slabi? (O.D. 2578; V.V. 318; 140).

236) Am strîns comori şi le-am îngropat în pămînt? (O.D. 2588; V.V. 141).

237) Am luat şi răpit banii sau averea aproapelui cu vicleşug şiretenie, cerşetorie...? (O.D. 2592; V.V. 142; 320).

238) Am adunat bani, pe care i-am dat cu camătă la particulari şi în bănci, nepurtînd grijă de cei lipsiţi? (O.D. 2599; V.V. 147).

239) Am mărit magaziile pentru a strînge prisosul rodurilor,' care se cădea dat săracilor, care piereau sufleteşte şi trupeşte, de foame, sete şi golătate? (O.D. 2602; V.V. 148).

240) Am fost grabnic a lua şi zăbavnic a da altora milostenie ? (O.D. 2605: V.V. 143).

Am stat la îndoială şi am murmurat cînd mi-au cerut săracii milă? (O.D. 2609; V.V. 143).

241) Am lăsat, îndemnat pe alţii să pâcătuiască ca eu să cîş-tig? (OD 2617; V.V. 144).

242) Am plîns cu lacrimi amare cînd am pierdut: pămînt, vite, bani, cinste lumească, rudenii, pînă ce am căzut în deznădăjduire? N-am socotit drept cum că zgîrcenia ucide, iar dărnicia viază Sufletele? (O.D. 2619; V.V. 145).

243) Nu m-am îngrijit pentru veşnicie, n-am dat milostenie pentru Sufletul meu cît am trăit zicînd că mi-or da copiii şi mă vor dezlega Preoţii? (O.D, 2623; V.V. 320).

Desfrinarea

244) Am avut gînduri necurate? (O.D. 2650; V.V. 254).

245) în Duminici şi sărbători m-am dus la cîrciumi, jocuri baluri, serate, nunţi cu lăutari, felurite petreceri anticreştineşti, unde am mîncat, băut, jucat?... (O.D. 1714; 2656. V.V. 255).

Am grăit vorbe spurcate şi glume pricinuitoare dobitoceştei curvii şi necredincioşii? (O.D. 2662; V.V. 255).

246) Am cîntat cintări curveşti? (O.D. 1712; 2667; V.V. 258)

247) Am făcut cu ochiul? (O.D. 2668; V.V. 256).

248) Am privit felurite deşertăciuni, privelişti păcătoase, jocuri, rîsuri... petreceri anticreştineşti? (O.D. 2668; 447; V.V. 256, 257).

249) Am privit cu viclenie? (O.D. 2673; V.V. 256).

250) Am pipăit trup străin au trupul meu propriu CU gînduri necurate? Mi-am strîns mîinile mele sau ale altei persoane cu gin duri necurate? (O.D. 2674; V.V. 270).

251). Am făcut nuntă, cumetrie, patron... cu lâutaii; Am jucat, dansat, bătut în pinteni, chiuit, plesnit din palme... Am paşii si saltat curveste? (OD. 2678. V V 257)

252) Am avut visuri necurate, care mi-au venit din închipuirile pătimaşe, sau din îmbuibare, beţie? (O.D. 2695; V.V. 271).

253) Am rîs nebuneşte cu glas tare? (O.D. 258; 271).

254) Am purtat corespondentă (scrisori) cu scopul desfrînării? (O.D. 2699; V.V. 261).

Am făcut altor trupuri pricinuiri de păcatul curviei? (O.D. 2700; V.V. 261).

255) Nesocotind sfaturile bune ale părinţilor, învăţăturile bune ale Preoţilor, am umblat în căi rele prăbuşindu-mă în prăpastia desfrînărilor? (O.D. 2704; V.V. 262).

256) Am păcătuit cu[1] rudenii, făcînd amestecare de sînge ? (O.D. 2710; V.V. 272).

Am curvit în felurite chipuri? (O.D. 2710; V.V. 272). Am desfrînat cu: ochii, gura, mişcările, corupînd Sufletele? (O.D. 2712; V.V. 272).

257) Am curvit şi preacurvit sufleteşte? (O.D. 1722; 2713; V.V. 286).

258) Am zis că păcatul curviei nu-i aşa mare; ci este o necesitate trupească şi sufletească? (O.D. 2841; V.V. 280).

Zavistia, invidia, pisma

259) Am clevetit pe alţii? (O.D. 2894; V.V. 24).

Am şoptit la urechea altora? (O.D. 2899; VVi 24). Am făcut semne cu mîna? (O.D. 2902; V.V. 24).

260) Am zavistuit pe alţii ? M-am bucurat de paguba şi necazul altora ? Mi-a părut bine cînd a murit cineva ? Mi-a părut rău auzind de binele altuia; de purtarea mai bună, propăşirea şi fericirea lui? (O.D. 2902; V.V. 174).

261) Am zis la alţii să se ducă în: ruşine, temniţă, robie, pocnet, boală, moarte,- sărăcie, la diavolul, ş.a. ? Am blestemat pe alţii, poftind în inima mea ca să Ji se întîmple acele blesteme ? (O.D. 2915; V.V. 175).

Am umblat cu vrăji, farmece, pentru a sparge casa aproapelui"? (O.D. 2915; V.V. 175).

Am dorit pagubă şi moartea altora? (O.D. 2916; V.V. 175).

262) Am dat altora sfaturi rele, ca să facă aşa? (O.D. 2918; V.V. 177).

Am lăudat pe cei ce au făcut rău aproapelui lor? (O.D. 2919; V.V. 177).

263) Am batjocorit, calomniat, vorbit de rău pe alţii înaintea oamenilor, răpindu-lc astfel: pacea, cinstea şi numele cel bun? (O.D 2126; 2919; V.V. 26).

După săvîrşirea acelor crime nu m-am dus iarăşi la acei oameni, înaintea cărora am ponegrit pe aproapele meu, pentru a-i întoarce cinstea şi a-i repara numele cel bun? (O.D. 2920; V.V. 26).

264) îngreuindu-mă cu păcatul mîndriei pismei şi al uriciunei, n-am iertat pe vrăjmaşii mei cînd mi-au cerut iertare cu îndreptare şi umilinţă? (O.D. 2921; V.V. 178).

265) N-am cerut iertăciune de la aceia cu care am fost învrăjbit .. .nu le-am dat bună ziua, nici nu le-am mulţumit cînd ei m-au sa-utat? (O.D. 2931; 2933; V.V. 179).

266) Am pîndit cu viclenie şi cu gînd de a face rău altora? (O.D. 2936; V.V. 180).

267) Din multă zavistie, m-am umplut de patimi, încărcîndu-mi Sufletul cu păcate multe? (O.D. 2936; V.V. 181).

268) Sînt foarte duşmănos... nerecunoscător faţă de binefăcătorii mei? Iubesc a batjocori pe alţii, simt satisfacţie cînd văd pe alţii batjocoriţi? Am ură pe alţii? (O.D. 2494; V.V. 206; O.D. 2940; V.V. 182),

Mi-a părut bine cînd un om a ucis pe altul ? (O.D. 2954; V.V. 182).

269) Am povestit altora greşelile aproapelui, multiplicînd păcatul, viciile şi veştejind binele? (O.D. 2954; V.V. 176).

Lăcomia

270) Am nesocotit, călcat Sfintele patru posturi, ajunurile, Miercurile, Vinerile, Lunile de peste tot anul, mîncînd de frupt (dulce)... cărnuri... untură, în săptămîna brînzei... peşte, untdelemn, vin în zilele oprite? (O.D. 2974, 3018; V.V. 27).

Am lăcomia pîntecelui? (O.D. 3016; V.V. 27).

Am stricat posturile, părtinindu-mi că sînt slab, bolnav, scu-zîndu-mă cu scurapetea, moda lumii civilizate...? (O.D. 3026; V.V. 27).

271) Din necumpătare, lăcomie, mi-am stricat sănătatea, mi-am timpit mintea, risipit averea şi scurtat viaţa? (O.D. 3033; V.V. 32).

272) Am postit în vrăjmăşie, pentru a se păgubi, doborî, primejdui şi omorî vrăjmaşii mei? (O.D. 3041; V.V. 29).

273) Am postit numai prin schimbarea de bucate nu şi de felurite păcate? (O.D. 3045; V.V. 30).

274) Am postit contra rînduielilor Sf. Biserici Ortodoxe? Cînd ea dezlega postul, eu am postit împotrivă? Şi cînd hotăra post, cu împotrivă mîncam de frupt? (O.D. 3050; V.V. 31).

275) M am dus la circiumă undi[1] mi-am pierdut vremea in vorbe putrede, cîntece curveşti; ospeţe .petreceri anticreştineşti, beţii şi ilte blestemaţii In Duminici si sarbatori? (O.D, 3057; V.V 34)

Am băut peste măsură şi m-am îmbătat? (O.D. 3091; V.V. 34).

Am mîncat peste măsură la masă, înainte şi după prînz şi cină ? (O.D. 3167; V.V. 34).

Am fost necumpătat în cheltuieli pentru întreținerea mea şi a familiei? (O.D. 322; V.V. 34).

276) Am vărsat din lăcomie, beție.. . după Sf. Anaforă, Părticele, Aghiasmă mare, mică, chiar şi după Sf. împărtăşanie? (O.D. 3097; V.V. 33).

277) Cînd m-am îmbolnăvit nu mi-am căutat sănătatea, aşa cum eram dator? (O.D. 3115; V.V. 35).

278) Mi-am pierdut vremea în: mîncări, băuturi, ospețe, jocuri, baluri, serate, felurite petreceri anticreştineşti şi prăznuiri drăceşti? (O.D. 3161; V.V. 36).

279) Am cîrtit contra mîncărilor? (O.D. 3166; V.V. 37).

280) Am mîncat ceva spurcat: sînge de animale, mortăciuni, sugrumat, pască jidovească, ş.a. ? (O.D. 3203; V.V. 38).

281) Am mîncat şi băut în Sf. Biserică necinstind sfințenia ei prin aceasta şi alte neorînduieli ? (O.D. 3207; V.V. 28).

282) Am mîncat de furat... dreptul altora.? Mi-am pus în gînd să fur de la alții? (O.D. 3208; V.V. 39).

Am învățat copiii mei, slugile să fure: poame, ouă, păsări, bucate şi alte lucruri ca să mîncăm şi să le întrebuințăm? (O.D. 3208; V.V. 39).

283) Am mîncat viața altora? (O.D. 3208; V.V. 320).

Mînia

284) Sînt tare supărăcios (a)... mînios (b)... răutăcios (c)... certăreț (d)...?

285) Mi-am pierdut dragostea față de aproapele? (O.D. 3258; V.V. 207).

M-am iuțit asupra aproapelui? (O.D. 3299; V.V. 208).

Am ură şi am strigat asupra altora? (O.D. 3291; V.V. 208).

Am scrîşnit cu dinții asupra altora? (O.D. 3293; V.V. 208).

286) M-am răzbunat pe alții în loc de a mă calma şi a-i ierta ? (O.D. 3295; V.V. 216).

287) Am blestemat... hulit (înjurat, suduit) cele Sfinte? De la mine s-au învățat şi urmaşii mei a înjura? (O.D. 3314; 3317; V.V. 215).

288) Am scuipat... lovit pe alții la mînie ? (O.D. 3329 ; 3332; V.V. 217). (a) (O.D. 3226, V.V. 207). (b) (O.D. 3236, V.V. 207). (c) (O.D. 3251, V.V. 207). (d) (O.D. 3263, V.V. 207).

289) Mi-a părut rău că nu mă pot răzbuna? (O.D. 3332; V.V. 225).

290) M-am judecat cu rudele mele? (O.D. 3335; V.V. 209).

291) M-am ocărit, înjurat şi bătut cu frații şi surorile? (O.D. 3342, V.V. 209).

Am fost nerăbdător cînd am căzut în necazuri şi ispite (O.D. 3346 ; 3386; V.V. 210).

292) Am bătut animalele împovărate peste puterile lor ? Le-am drăcuit ? (O.D. 3345, V.V. 219).

293) La mînie, supărări... bucurii... am înjurat de cele Sfinte? (O.D. 3353; V.V. 209).

294) N-am avut astîmpăr? Am prigonit pe cei buni? Adeseori am lepădat blîndețea, răbdarea şi m-am mîniat? (O.D. 3354 ; 3356; V.V. 211).

M-am mîniat pe: soție, copii... cînd n-am avut tutun, foiță, țigări, haine luxoase, băutură pentru chefuri... şi alte netrebnicii (O.D. 3355; V.V. 211).

Am ocărit pe aproapele? (O.D. 3289; V.V. 209).

295) N-am"putut şi nu pot suferi pe cei ce-mi fac nedreptate? (O.D. 347;.V.V. 226).

296) Am cîrtit... lucrat împotriva rînduielilor Dumnezeieşti şi contra adevărului învederat? (O.D. 3402 ; 3406; V.V. 209).

Am cîrtit împotriva lui Dumnezeu în scîrbe, prigoane, pagube, zicînd: De ce bunii Creştini suferă multe; iar păcătoşilor le merge bine? (O.D. 745; 3409; V.V. 314; 210).

297) M-am pornit cu mînie ca o fiară sălbatică asupra oamenilor, casnicilor şi dobitoacelor? (O.D. 3417; V.V. 221).

Am bătut pe aproapele, făcînd vărsare de sînge? (O.D 3417; V.V. 221).

298) Am ținut minte răul? (O.D. 3418; V.V. 214).

299) Am mustrat cu nemilostivire ? (O.D. 3427; V.V. 222).

300) Am făcut altora scîrbă şi necaz? I-am clevetit, amărît şi tulburat? (O.D. 3428; V.V. 223).

Am pornit pe alții spre mînie şi pismă?-(O.D. 3481; V.V. 223)-

301) Sînt învrăjbit cu alții şi țin mînie pe ei şi astăzi? N-am folosit rodnicia tăcerei? (O.D. 3465; V.V. 224; 225).

302) Ca: părinte, soț, învățător, stăpîn, dregător... am asuprit, făcut mizerie, bătut pe fiii mei trupeşti ori duhovniceşti, pe soție, pe elevi, slugi, supuşi... fără ca ei să stea împotriva mea? (O.D. 3482; V.V. 212).

303) La mînie am zis: Să fiu jidan, turc, păgîn. .. ? (O.D. 3545; V.V. 208). .

304) Mi am pornit limba la felurite vorbe nesocotit", putrede şi la deşertăciuni, Iară a mă inlrina? (OD 3545; VV 255; 257)

305) Am avut rîvnă nesocotită, rea, nebunească, drăcească? (O.D. 3552, V.V. 213).

Nu mi-am stâpînit mînia? (O.D. 3609, V.V. 313).

Lenea

306; M-am lenevit a-mi împlini datoriile mele de: gospodar, cetățean, creştin, de bun sfătuitor, educator şi luminător al fiilor mei trupeşti şi spirituali şi salvator al aproapelui meu din căile pierzării? (O.D. 3691; 3730; V.V. 40).

307) M-am lenevit, neglijat, a mă ruga lui Dumnezeu în orice vreme şi-n orice loc... ? (V.V. 41)... cînd am fost în primejdie de . cădere în păcate, in necazuri, în boli şi-n felurite pericole? (V.V. 41)

308) M-am lenevit şi scumpit a face rugăciuni, milostenii, posturi, pomeni, slujbe, panahizi, Sf. Liturghii şi alte binefaceri pentru uşurarea, odihna şi scoaterea din iad a Sufletelor repausaților mei: părinți, moşi, strămoşi, rudenii, binefăcători... ? (V.V. 42).

309) M-am lenevit a citi: Dumnezeieştile Scripturi, cărți sfinte, reviste religioase şi felurite scrieri folositoare de Suflet, rămînînd astfel necunoscător al adevăratei Credințe Ortodoxe? (V, V 43)

310) M-am lenevit a lupta, bine după legile divine, contra: patimilor rele, păcatelor, vrăjmăşiilor, clevetirilor, răutăților?

N-am stăruit în lupta cea bună ? (V.V. 44).

311) M-am culcat seara neînchinat? Dimineața am plecat la lucru fără a mă ruga lui Dumnezeu cu toată încrederea? (V.V. 45).

Am stat la masă fără a-mi face rugăciune şi Sf. Cruce ? Nu mi-am făcut rugăciunea şi Sf. Cruce la scularea de la masă (V.V 46).

312) M-am lenevit în rugăciunile mele, am aşteptat a-mi veni cele trebuincioase Sufletului şi trupului fără a munci serios pentru a le dobîndi? (V.V. 48).

313) M-am lenevit a mă ruga lui Dumnezeu noaptea cînd m-am trezit din somn? (V.V. 49).

314) M-am lenevit a merge la Sf. Biserică pentru a asculta Sfintele Slujbe, predicile, învățăturile şi cîntările Dumnezeieşti ? (V.V. 47).

315) M-am lenevit a-mi împlini datoria mea de Creştin, față de Dumnezeu, de sine-mi şi de aproapele? (V.V. 50).

316) Am dormitat, căscat, vorbit, rîs, răspîndit cu mintea la felurite deşertăciuni şi m-am întins în timpul cînd făceam sfînta rugăciune acasă sau în Sf. Biserică? (V.V. 51).

317) Am lăsat lucrurile Sfinte: Icoane, Cruci, candele, sfeşnice, tămîietori... etc. să ruginească, prăpădească... (V.V. 52).

318) M-am lenevit a-mi cerceta şi mărturisi toate păcatele? (V.V. 53).

319) M-am lenevit a face fapte bune? (O.D. 2360; V.V. 63: 183).

320) Sînt lenevos în darea milosteniei?

Am dat milostenie fără socoteală, adică celor necredincioşi,, vicioşi... în loc de a da credincioşilor virtuoşi creştini lipsiţi, care sînt fraţi ai Domnului Hristos? (V.V. 53).

321) M-am lenevit a aprinde: candela, luminare şi tămîie sfinţită la facerea rugăciunii? (V.V. 56).

322) La rugăciune n-am îngenunchiat cu amîndoi genunchii,, după pilda: Mîntuitorului, Proorocilor, Apostolilor, Sfinţilor şi a osîrdnicilor Creştini dreptcredincioşi? Am îngenunchiat numai cu un genunchi la rugăciune, cum în batjocură îngenunchiau Iudeii şi ostaşii cînd pălmuiau pe Domnul Hristos în timpul Patimilor Lui de bună voie, ca papistaşii, sectarii şi diavolii, care pururea batjocoresc şi astfel sfînta rugăciune? (V.V. 57).

323) Mi-am măgulit lenea cu cuvintele: dacă aş fi eu într-o Sf. Mînăstire, m-aş tot ruga, aş posti, aş citi cărţile sfinte, şi aşa cred că m-aş mîntui? (V.V. 58).

324) M-am lenevit şi scumpit a chema Preotul să facă Aghiazmă (sfeştanie) în casă la fiecare zi întîi a lunei, ori măcar odată pe an?

N-am sfinţit casa.cînd am intrat să locuiesc în ea? N-am sfinţit fîntîna, nici vasele ce s-au spurcat? (V.V. 54).

325) M-am lenevit a mă ruga şi însemna cu Sf. Cruce dreaptă la plecare în călătorie şi la sosire..., la începerea şi la isprăvirea lucrului? (V. V.59).

326) Am lăsat din lenevire şi zgîrcenie cimitirul şi mormintele repausaţilor mei neîngrijite? (V.V. 61).

327) M-am lenevit a-mi împlini îndatoririle mele de: cleric, eclesiarh, citeţ, cîntăreţ, ipodiacon? (V.V. 63).

M-am lenevit a-mi împlini conştiincios îndatoririle mele de monah (monahie), după votul —făgăduinţa —ce am dat la intrarea în cinul monahicesc? (V.V. 63).

Din lenevire sau din rea obişnuinţă, în loc de „Iisus" şi de „Domnul nostru Iisus Hristos, am pronunţat, scris, numai „Isus" şi „Domnul Isus", după cum obimuiesc sectarii? Aşişderea, tot din lenevire şi obişnuinţă uricioasă am retrogradat în rugăciuni şi cîntări pe Maica Domnului, rostind în loc de: „Bucură-te Maică pururea Fecioară" cu îngerii şi cu Sfinţii, „Bucură-te mireasă pururea fecioară", cu lumea împătimită, zăcîndă în cel rău? (V.V. 64).

Adeseori am lăsat învăţătura cea bună, ba chiar ani urii o şi delăiinai o grăind deşertăciuni la adresa ei? (V.V. 65).

328) Ani amina! pocăinţa de azi pe mîine, de la un post la altul, de la un an la altul?... împicdieînd astfel cu fapla şi cu cuvintul şi pe alţii de a se îngriji sufleteşte? (V V 66).

Stînd la Sfînta rugăciune, la cîntare, la sfintele slujbe şi la ascultarea cuvîntărilor Dumnezeieşti, mi-am lăsat mintea să hoinărească la lucruri, viclenii, deşertăciuni şi păcate spurcate? (V.V. 66).

329) Am fost nebăgător de seamă ? M-am lăsat bîntuit de spiritele vicleşugurilor şi schimbării gîndurilor bune cu cugete şi hotărîri rele? (V.V. 68).

330) M-am lenevit a-mi creşte fiii şi finii şi pe cei încredinţaţi îngrijirii mele (slugi, subalterni, lucrători) în învăţătura şi frica Domnului? (V.V. 69).r

M-am lenevit a cerceta şi pedepsi pe fiii mei trupeşti şi sufleteşti pentru abaterile lor de la dreapta credinţă şi vieţuire creştinească? (V.V. 69).

331) M-am lenevit a-mi spovedi păcatele de patru ori pe an, sau nici de trei, de două ori, ba nici macat odată pe an? M-am spovedit fals, acoperindu-mi păcatele cu vicleşug şi minciuni ? (V.V. 67; 19).

N-am mărturisit şi gîndurile nesocotite la Duhovnic iscusit, spre a nu cădea din dreapta credinţă? (V.V. 67).

Am umblat din duhovnic în duhovnic căutînd pe cel ce-mi va da un canon mai mic, pe cel ce ar zice numai ca mine şi astfel" am precupeţit Sfînta Taină a Spovedaniei? (V.V. 67).

Am neglijat... neîmplinindu-mi canonul dat la Sf. Mărturisire? (O.D. 1239; V.V. 67).

Păcatele străine

332) Am căzut în păcate străine cu cuvîntul, cu felurite semne viclene şi cu fapte rele? Am poruncit altora să păcătuiască? (V.V. 333).

333) Am dat altora sfat să păcătuiască? (V.V. 336).

334) Am îndemnat pe alţii la păcate? (V.V. 337).

335) M-am învoit cu alţii'la felurite păcate? (V.V. 338).

336) Am ajutat pe alţii'a păcătui? (V.V. 339).

337) Am putut dar n-am voit să împiedic pe alţii a face păcate ? (V.V. 340).

338) Am ştiut sigur păcatele altora, dar le-am tăinuit ? (V.V. 341). Am întărîtat pe semenii mei la mînie, provocîndu-i a păcătui prin vorbe rele, drăcuieli, înjurături de cele Sfinte, sudalme, jurăminte, bătăi, vărsări de sînge ba chiar şi la omoruri? (V.V. 341)

Păcatele contra milei Sufleteşti

339) N-am îndemnat pe păcătos să părăsească păcatul şi să -ducă o viaţă mai bună: creştinească, duhovnicească, bine plăcută lui Dumnezeu? (V.V. 323).

340) N-am învăţat pe cel neînvăţat şi nepriceput? (V.V. 321).

341) N-am sfătuit bine pe cel ce avea trebuinţă de sfat? (V.V. 322).

342) Nu m-am rugat lui Dumnezeu pentru aproapele ? (V.V. 324).

342) N-am mîngîiat pe cel întristat? (V.V. 325).

344) N-am suferit ocările altora cu răbdare? (V.V. 326).

345) N-am iertat greşelile celor ce mi-au greşit? (V.V. 327).

Păcatele contra milei trupeşti

346) N-am dat de mîncare celui flămînd? (V.V. 328).

347) N-am adăpat pe cel însetat? (V.V. 329).

348) N-am îmbrăcat pe cei goi? (V.V. 330).

349) N-am cercetat pe cei din închisori? (V.V. 331).

350) N-am cercetat pe cei bolnavi? (V.V. 332).

351) N-am primit pe cei străini în casa mea? (V.V. 333).

352) N-am îngropat pe cei morţi? (V.V. 334).

Credinţa

353) Din neluare aminte, uneori cu ştiinţa, ba şi cu premeditare am neglijat şi părăsit virtuţile creştineşti şi m-am dedat la vicii ? (V.V. 342).

354) NU m-am ostenit a cerceta cu luare aminte Dumnezeieştile învăţături ale Sf. Biserici Ortodoxe, pentru a cunoaşte dreapta învăţătură, a mi-o agonisi, dezvolta, folosi şi apăra, aşa cum i se cuvine unui binecredincios Creştin? (V.V. 355).

355) Nu m-am ostenit cu chibzuială şi sîrguinţă a cunoaşte pe Dumnezeu din cartea naturii, din lucrările Sale, din univers? (V.V. 344; 343).

M-am lăsat orbit a nu vedea pe Dumnezeu din cereasca lume a planetelor şi în Sufleteul omenesc? (V.V. 344).

M-am îndoit, ba am şi nesocotit superioritatea Sufletului omenesc? (V.V. 344).

356) Nu m-"m ostenit a pătrunde cît mai adînc în SimboluL Credinţei „Crezul" şi pentru a cunoaşte Sfînta noastră Credinţă Ortodoxă? (V.V. 346).

357) Am avut îndoială în judecata"particulară, universală, cu răsplătirea vremelnică şi veşnică a faptelor omeneşti? (V.V. 347)

358) Nu m-am silit a-mi agonisi o credinţă vie în Dumnezeu? (V.V. 345);

Nădejdea

359) în necazuri, primejdii şi nefericiri am şovăit a nădăjdui, in ajutorul lui Dumnezeu? (V.V 348)

Dragostea

360) Nu m-am silit a aprinde în mine focul dragostei Sfinte? (V.V. 349).

361) Nu m-am silit cu bună chibzuială a-mi cîştiga puternicile virtuţi cardinale? (V.V. 350).

362) Am nesocotit înţelepciunea de sus, prin care toate se fac bune şi de mare folos vremelnicei veşnic? (V.V. 351).

363) Am nesocotit Dreptatea prin care omul devine plăcut, ales lui Dumnezeu? (V.V. 352).

364) Am nesocotit Cumpătarea sau înfrînarea prin care mulţi s-au curăţit de păcate, sfinţindu-se Domnului ? (V.V. 353).

365) Am nesocotit Tăria sau Bărbăţia sprituală prin care mulţi, chiar şi din păcătoşi au ieşit biruitori asupra răului, încununîn-du-se? Cum mi-am folosit libertatea în cursul vieţii pămînteşti: în virtuţi sau în vicii? (V.V. 354).

Rugăciunea inainte de a merge la Sf. Spovedanie

După ce ne-am scris toate păcatele făcute din cele 365 feluri ce se întreabă la vămi şi le-am învăţat pe de rost, ne rugăm lui Dumnezeu să ne ajute a face o adevărată spovedanie şi apoi roadele vrednice de pocăinţă astfel:

Preotul zice: „Binecuvântat este Dumnezeul nostru totdeauna acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin".

Iar diaconul, Monahul şi mireanul zic: „în numele Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh. Amin".

Slavă Ţie Dumnezeul nostru, slavă Ţie!
Slavă Ţie Dumnezeul nostru, slavă Ţie!
Slavă Ţie Dumnezeul nostru, Slavă Ţie!

„Doamne Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu Celui viu, pentru rugăciunile Preacuratei Maicii Tale şi ale Preacuvioşilor Părinţilor noştri şi ale tuturor Sfinţilor Tăi, miluieşte-ne pe noi. Amin".

Şi iarăşi să zici:
Slavă Ţie Dumnezeul nostru, slavă Ţie!

împărate ceresc Mîngîietorule, Duhul Adevărului, Care pretu-tindenea eşti şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăţilor şi Dătăto; rule de viaţă, vino şi Te sălăşluieşte întru noi şi ne curăţeşte pe noi de toată spurcăciunea şi mîntuieşte Bunule Sufletele noastre.

Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi!

Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte, miluieşte-ne pe noi!

Sfinte Dumnezeule, Sfinte Tare, Sfinte fără de moarte miluieşte-ne pe noi!

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfîntului Duh şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Prea Sfînta Treime, miluieşte-ne pe noi. Doamne, curăţeşte păcatele noastre. Stăpîne, iartă fărădelegile noastre. Sfinte, cercetează şi vindecă neputinţele noastre, pentru Numele Tău. Doamne miluieşte. Doamne miluieşte. Doamne miluieşte.

Slavă Tatălui şi Fiului şi Sfîntului Duh, şi acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Tatăl nostru Carele eşti în ceruri, sfinţească-se Numele Tău! Vie împărăţia Ta, fie voia Ta, precum în cer şi pe pămînt. Pîinea noastră cea spre fiinţă dă-ne-o nouă astăzi şi ne iartă nouă greşa-lele noastre precum şi noi iertăm greşiţilor noştri. Şi nu ne duce pe noi în ispită ci ne izbăveşte de cel rău!

Preotul zice vosglasul: „Că a Ta este împărăţia, puterea şi slava a Tatălui şi a Fiului şi a Sfîntului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Iar Diaconul, monahul şi mireanul zic:

„Pentru rugăciunile Sfinţilor părinţilor noştri Doamne Iisuse Hristoase Fiul lui Dumnezeu, miluieşte-ne pe noi". Amin.

Apoi:

Veniţi să ne închinăm împăratului nostru Dumnezeu! Veniţi să ne închinăm şi să cădem la Hristos, împăratul nostru Dumnezeu!

Veniţi să ne închinăm şi să cădem la însuşi Hristos, împăratul şi Dumnezeul nostru!

Trei închinăciuni, apoi îndată Ps. 50:

Miluieşte-mă Dumnezeule după mare Mila Ta şi după mulţimea îndurărilor Tale, şterge fărădelegea mea. Mai vîrtos mă spală de fărădelegea mea şi de păcatul meu mă curăţeşte. Că fărădelegea mea .eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este .pururea. Ţie unuia am greşit şi rău înaintea Ta am făcut, ca să Te îndreptezi întru cuvintele Tale şi să buruieşti cînd vei judeca Tu. Că iată, întru fărădelegi m-am zămislit şi în păcate m-a născut maica mea. Că, iată adevărul ai iubit; cele nearătate şi cele ascunse ale înţelepciu-nei Tale mi-ai arătat mie. Stropimă-vei cu isop şi mă voi curaţi, spălamă-vei şi mai vîrtos decît zăpada mă voi albi.

Auzului meu vei da bucurie şi veselie, bucurase-vor oasele cele smerite. întoarce Faţa Ta de către păcatele mele şi toate fărădelegile mele şterge-le. Inimă curată zideşte întru mine Dunme zeule, şi Duh drept înoieşte întru cele dinlăuntru ale mele. Nu mă lepăda pe mine de la Faţa Ta şi Duhul Tău cel Sfînt'nu-I, lua de la mine. Dă-mi mie bucuria mîntuirei Tale, şi,cu Duh stăpînitor mă întăreşte. învăţa voi pe cei fărădelege căile Tale şi cei necredincioşi la Tine se vor întoarce. Izbăveşte-mă de sîngiuiri, Dumnc zeule, Dumnezeul mîntuirei mele, bucurase-va limba mea de drep tatea Ta. Doamne, buzele mele vei deschide şi gura mea va vest lauda Ta. Că de-ai fi voit jertfă, Ţi-aş fi dat; arderile de tot nu li vei binevoi. Jertfa lui Dumnezeu, duhul umilit; inima înfrîntă ş smerită Dumnezeu nu o va urgisi. Fă bine Doamne, întru bună-voirea Ta Sionului şi să se zidească zidurile Ierusalimului. Atunc: vei bine voi jertfa dreptăţii, prinosul şi arderile de tot; atunci voi pune pe Altarul Tău viţei.

Simbolul credinţei

Cred într-Unui Dumnezeu, Tatăl Atotţiitorul, Făcătorul cerului şi al pămîntului, văzutelor tuturor şi nevăzutelor. Şi într-Unul Domnul Iisus Hristos Fiul lui Dumnezeu, Unul Născut, Carele din Tatăl S-a născut mai înainte de toţi vecii. Lumină din Lumină Dumnezeu adevărat din Dumnezeu adevărat, născut, nu făcut, Cel de o fiinţă cu Tatăl, prin Carele toate s-au făcut. Carele pentru noi oamenii şi pentru a noastră mîntuire$_v$ S-a pogorît din ceruri şi S-a întrupat de la Duhul Sfînt şi din Măria Fecioara şi S-a făcut Om. Şi S-a răstignit pentru noi în zilele lui Pilat din Pont, a pătimit şi S-a îngropat. Şi a înviat a treia zi. după Scripturi. Şi S-a suit la ceruri şi Şade de-a dreapta Tatălui. Şi iarăşi va să vie cu slava sa judece vii şi morţii, a Căruia împă-răţie nu v-a avea sfirşit. Şi întru Duhul Sfînt Domnul de viaţă Făcătorul, Carele din Tatăl purcede, Cela ce împreună cu Tatăl şi cu Fiul este închinat şi slăvit, Carele a grăit prin Pro-oroci. într-una Sfîntă

sobornicească şi aposto-lească Biserică. Mărturisesc un Botez întru iertarea păcatelor Aştept învierea morţilor şi viaţa veacului ce va să -fie. Amin.

Rugăciunea lui Mânase împăratul

Doamne A-tot-Puternice, Dumnezeul Părinţilor noştri: al lui Avraam. al lui Isaac şi al lui Iacob şi al seminţiei lor celei drepte: Care ai-făcut cerul şi pămîntul cu toată podoaba lor; Cel ce ai legat -marea cu cuvîntul poruncii Tale; Cel ce-ai încuiat adîncul şi l-ai pecetluit pe el cu înfricoşat şi slăvit Numele Tău, de care toate se tem şi se cutremură în -faţa Puterii Tale; că nesuferită este marea cuviinţă a Slavei Tale, şi nerăbdată mînia îngrozirei Tale celei asupra păcătoşilor, şi nemăsurată şi neurmată este mila Făgâduin-tei Tale! Tu eşti Domnul Cel înalt, Milosîrd, îndelung răbdător *si* mult Milostiv, şi-*Ţi* pare râu de răutăţile oamenilor. Tu Doamne după mulţimea bunătăţii Talc ai făgăduit pocăinţă şi iertare celor ce greşesc Ţie şi cu mulţimea îndurărilor Tale ai hotărît pocăinţă păcătoşilor spre mîntuire! Tu, dar Doamne Dumnezeul puterilor,, n-ai pus pocăinţă drepţilor: lui Avraam, lui Isaac şi lui Iacob, celor ce n-au greşit Ţie; ci ai pus pocăinţă asupra mea păcătosului; pentru că am greşit mai mult decît numărul nisipului mării. înmulţi-tu-s-au fărădelegile mele Doamne, înmulţitu-s-au fărădelegile mele şi nu sînt vrednic să privesc şi să văd înălţimea cerului pentru mulţimea nedreptăţilor mele. împilat sînt de multă legătură de-fier, încît nu-mi pot ridica capul meu, şi nu este slăbire. Pentru că am întărîtat mînia Ta şi rău înaintea Ta am făcut, nefăcînd voia Ta şi nepăzind poruncile Tale.

Şi acum plec genunchii inimii, trebuindu-mi bunătate de la Tine! Greşit-am Doamne, greşit-am şi fărădelegile mele eu le ştiu,, ci mă cuceresc rugîndu-mă: Slăbeşte-mă, Doamne, slăbeşte-mă şi nu mă pierde pe mine cu fărădelegile mele, nici în veac ţinînd mînie, să te uiţi la răutăţile mele, nici să mă osîndeşti în cele mai de jos ale pămîntului. Pentru că Tu eşti Dumnezeule, Dumnezeul celor ce se pocăiesc, şi în mine să arăţi bunătatea Ta; că nevrednic fiind să mă mintuieşti, după Mila Ta cea multă şi Te voi lăuda totdearna in toate zilele vieţii mele, că pe Tine Te laudă toată puterea îngerilor şi a Ta este slava în vecii vecilor. Amin.

Psalmul 6

Dcamne nu cu mînia Ta să mă mustri pe mine, nici cu iuţimea Ta să mă certi. Miluieşte-mă Doamne că sînt neputincios; vinde-că-mă Doamne că s-au desfăcut oasele mele şi Sufletul meu s-a spăimîntat foarte, şi Tu Doamne, pînă cînd? Întoarce-Te Doamne izbăveşte Sufletul meu, mîntuieşte-mă pentru Mila Ta. Că nu este în moarte cel ce Te pomeneşte pe Tine şi în iad cine se va mărturisi Ţie? Ostenit-am in suspinul meu, spăla-voi în toate nopţile patul meu, cu lacrimile mele voi uda aşternutul meu. Tulburatu-s-a de necaz ochiul meu, învechitu-m-am între toţi vrăjmaşii mei. Depărtaţi-vă de la mine toţi cei ce lucraţi fărădelegea, că a auzit Domnul glasul plîngerii mele, auzit-a Domnul cererea mea, Domnul a primit rugăciunea mea. Să se ruşineze şi să se spăimînteze toţi vrăjmaşii mei, să se întoarcă şi să se ruşineze foarte degrabă.

Psalmul 129

Dintru adîncuri am strigat către Tine Doamne, Doamne, auzi glasul meu. Fie urechile Tale luînd aminte spre glasul rugăciunii inele. De Te vei uita la fărădelegi, Doamne, Doamne, cine va su feri? Că la Tine esle milest ivii ca. Pcnfiu Numele Tău Te-am răb-

totul mi l-am pîngărit cu învoirea spre păcat. Toate mădularile ticălosului meu trup le-am pornit a lucra şi a sluji la păcate. Cine dar nu mă va plînge pe mine ticălosul? Cine nu mă va tîngui pe mine osînditul? Pentru că eu singur Stăpîne am întărîtat mînia Ta, eu singur am aţîţat urgia Ta asupra mea, eu singur am făcut răutate înaintea Ta, întrecînd şi covîrşind pe toţi păcătoşii cei din veac, păcătuind fără de asemănare şi fără de iertare. însă de vreme ce eşti mult milostiv şi mult milosîrd, Iubitorule de oameni şi aştepţi întoarcerea oamenilor, iată şi eu mă arunc pe şine-mi înaintea înfricoşatului şi nesuferitului Tău Divan şi ca şi cum m-aş atinge de prea curatele Tale picioare, din adîncul Sufletului strig Ţie: Milos-tiveşte-te Doamne, iartă-mă, îndură-Te, ajută

neputinței mele, pleacă-Te nedumerirei mele, ia aminte la rugăciunea mea şi lacrimile mele să nu le treci cu vederea. Primeşte-mă pe mine, cel ce mă pocăiesc şi rătăcit fiind întoarce-mă şi întorcîndu-mă îmbrăți-şează-mă şi mă iartă, căci mă rog. Pentru că n-ai pus pocăință drepților, n-ai pus iertare celor ce nu greşesc; ci ai pus pocăință asupra mea păcătosului, în acelea cu care spre întărîtarea Ta am lucrat. Gol şi descoperit stau înaintea Ta cimoscătorule de inimi Doamne, mărturisindu-mi păcatele mele, pentru că nu pot să caut şi să văd înălțimea cerului, fiind împilat de greutatea păcatelor mele. Deci, luminează-mi ochii inimii mele şi dă-mi umilință spre pocăință şi zdrobire de inimă spre îndreptare ca, cu bună nădejde şi cu adevărată şi deplină adeverire să merg la lumea cea de acolo, lăudînd şi binecuvîntînd totdeauna prea Sfînt Numele Tău: al Tatălui şi al Fiului şi al Sfîntului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

Rugăciune umilită pentru recunoaşterea păcatelor

Doamne mult milostive. Dumnezeule Prea Sfinte, Care iubeşti numai binele şi urăşti tot răul, rogu-Te, nu Te uita la mulțimea păcatelor mele, ci priveşte la mine fiul cel risipitor, la oaia cea rătăcită care îmi recunosc vina mea şi vin la Tine: mîhnit cu inima, zdrobit şi ruşinat, cerşind iertare. Doamne fărădelegea mea eu o cunosc şi păcatul meu înaintea mea este pururea. Sînt greu tulburat, zdruncinat şi nemîngîiat. N-am linişte, n-am odihnă în Sufletul meu, văzînd că m-am pus cu trup şi Suflet în slujba diavolului. Cunosc că prin multele şi feluritele păcate, pe Tine Părintele şi Dumnezeul meu Cel prea bun Te-am jignit, mîhnit, amărît şi Te-am mîniat foarte mult. Păcatele mele apasă cumplit asupra mea, întocmai ca o piatră foarte grea şi rău mă mai chinuiesc. Ce voi face? Scula-mă-voi şi mă voi duce la Tatăl meu şi din adîncul inimii păcătoşite, voi zice, ca şi fiul cel rătăcit: „Tată! Am greşit la cer şi înaintea Ta..." Aceasta voiesc să o fac chiar acum. Pentru aceasta cu căință mă rog Ție, iartă-mă pe mine păcătosul.

Doamne, eu nu mai cutezam să mai vin la Tine în starea aceasta păcătoasă în care mă aflu, dacă nu m-aş fi întărit de cuvintele milos-tivirei Tale: „Veniți la Mine toți cei osteniți şi împovărați şi Eu vă voi odihni pe voi... Eu nu voiesc moartea păcătosului, ci doresc să se întoarcă de la calea lui cea rea şi să fie viu!" (Mt. 11, *28;* Iez. 18, *23, 32).* Cuvintele acestea mă încurajează foarte mult a veni înaintea Preotului Duhovnic şi a-mi mărturisi toate păcatele acestui minunat împuternicit al Tău, care stă văzut în Scaunul Sfintei Spovedanii în locul Tău, Dumnezeul meu, Care stai nevăzut acolo de față şi primeşti mărturisirea cea adevărată pe care o facem noi păcătoşii. Rogu-te, Doamne, luminează-mi mintea, deschide-mi inima şi buzele mele să spun numai adevărul şi să-mi mărturisesc toate păcatele mele. Nu mă lăsa Doamne ca din vreo frică sau ruşine să ascund vreun păcat şi să-l las nemărturisit, ci luminează-mă Doamne, ajută-mă să-mi reamintesc şi să-mi mărturisesc toate păcatele mele mari şi 'mici, cu toată umilința, zdrobirea inimii şi căința înaintea Preotului Duhovnic şi a Ta, cu hotărîrea de a le părăsi desăvîrşit şi a face roade vrednice de pocăință (Ioan 8, *11;* 5, *14;* Mt. 3, *8—10;* 2 Cor. 5, *27),* ca astfel să fiu iertat ca şi mulțimea Magdalenelor, Samarinencelor, Zacheilor, tîlharilor şi a altor păcătoşi pocăiți după dreptarul dreptei credințe creştineşti, care acum se veselesc în Raiul desfătărilor, îndulcindu-se pururea de nemărginita frumusețe a Feței Dumnezeirei Tale. Astăzi vreau a face o mărturisire cît mai amănunțită, mai bună, mai desăvîrşită, aşa ca şi cînd ar fi cea din ceasul despărțirii Sufletului meu de trup. Ajută-mi Doamne să fac această adevărată mărturisire, pentru că eu nu cunosc ci numai Tu singur, dacă voi mai avea vreme şi prilej să mă mai mărturisesc vreodată, ori cu această mărturisire voi merge înaintea, Ta, Prea Drepte Judecătoriile.

Doamne, Dumnezeule, astăzi doresc din toată inima a mă întoarce la Tine pentru a mă curați de toate păcatele, Părintele meu Cel prea bun, pe Care Te-am jignit şi mîhnit, şi a mă mîntui de tot păcatul. Puterile mele cele slabe încă nu sînt în starea a mă ajuta pentru a face aceasta. Deci, rogu-mă Ție Dumnezeule, Părintele milostivirilor, ajută-mă a face şl a desăvîrşi această curățire de păcate. Rogu-Te Doamne, fie-ți milă de mine şi iartă-mă. Doamne Iisuse Hristoase Mîntuitorul şi Dumnezeul meu, Tu ai venit în hune să mîntuieşti pe cei păcătoşi, dintre care cel dintîi sînt eu (1 Tim. 1, *15.* Ajută-mă Doamne, Care ai venit să chemi nu pe cei drepți, ci pe cei păcătoşi la pocăință, cheamă-mă şi pe mine păcătosul. Ajută-mă a alerga la Tine, Izvorul vieții şi Lumina

lumii, Care luminezi tuturor. Primeşte-mă pe mine păcătosul care mă aduc în genunchi înaintea Crucii Tale, la milostivnicul Scaun al judecății Tale de aici de pe pământ, la Sf. Spovedanie. Pentru minunata Ta întrupare, activitate Mesianică, Patimă, Crucificare şi Moarte pe Cruce pentru mîntuirea noastră şi pentru preamărita Ta înviere, rogu-te pe Tine, Care ai iertat pe vrăjmaşii Tăi răstignitori, iartă-mi şi mie toate păcatele mele !

Dumnezeule Duhule Sfinte, Mîngîietorule, Vistierul bunătăților, înzestrătorule al nostru cu toate bogatele Tale Daruri şi Dătă-torule de viață, vino şi la mine păcătosul, curățeşte-mă cu Darurile Tale cele bogate, întăreşte-mă în tot binele şi ajută-mă să mă mîn-tuiesc şi să redobîndesc fericirea în împărăția Ta cea Cerească, începînd de aici de pe pământ.

Dumnezeule Cel Preamărit în Sfînta Treime, cea de o Ființă şi nedespărțită, Părinte şi Duhule Sfinte, ajută-mă să mă cură-țesc de toate păcatele la Scaunul Judecătoresc şi milostivnic al Sfintei Spovedanii de aici de pe pământ, şi să-Ți slujesc Ție totdeauna cu trup şi Suflet, că Ție se cuvine Doamne toată Slava, cinstea şi închinăciunea Tatălui şi Fiului şi Sfîntului Duh, acum şi pururea şi în vecii vecilor. Amin.

La Scaunul Sfintei Spovedanii

După ce ne-am socotit, cunoscut şi însemnat bine toate păcatele şi ne-am rugat lui Dumnezeu, apoi mergem la Duhovnic, cu .umilință, cu frică şi cu evlavie adîncă, aşa ca şi cum ne-am duce în fața judecății lui Dumnezeu, ştiind că Scaunul Sfînt al Spovedaniei *e.* Scaunul milostivnic al judecății lui Dumnezeu aici pe pământ, unde ne curățim de păcate şi ne înaripăm pentru zborul la cer, în împărăția lui Dumnezeu. Ajungînd la acest Scaun de milostivnică judecată Dumnezeiască, îngenunchem cu smerenie şi zicem: „Binecuvîntează-mă Părinte Duhovnic ca să-mi pot mărturisi toate păcatele!"

Apoi continuăm aşa: „Eu păcătosul (N.N.), mă mărturisesc lui Dumnezeu şi sfinției voastre duhovnicescul meu Părinte, că de la spovedania mea cea mai de pe urmă, am greşit de multe ori. Mă aflu vinovat cu următoarele păcate: (aici ne mărturisim toate păcatele scrise pe hîrtie şi învățate pe de rost, cele nemărturisite la ultima spovedanie şi toate cîte le-am mai făcut de atunci pînă în prezent).

După mărturisirea tuturor păcatelor, încheiem astfel: „Pentru toate aceste păcate„ ca şi pentru acelea de care nu-mi mai aduc aminte, mă căiesc, îmi pare foarte rău, şi mă hotărăsc din toată inima a nu le mai face, şi mă rog a-mi da canon, dezlegare şi iertare.

Rugăciune după Sfînta Spovedanie

începutul obişnuit... vezi pp. 724—725 d.a.c. Psalmul 102

Binecuvîntează Suflete al meu pe Domnul şi toate cele din lăuntrul meu numele cel Sfînt al Lui. Binecuvîntează suflete al meu pe Domnul, şi nu uita toate răsplătirile Sale. Pe Cel ce vindecă toate bolile tale. Pe Cel ce izbăveşte din stricăciune viața ta, pe Cel ce te încununează cu milă şi cu îndurări. Pe Cel ce umple de bunătăți pofta ta; înnoi-se-vor ca ale vulturului tinerețile tale. Cel ce face milostenie Domnul şi judecată tuturor celor ce li se face strîmbătate. Cunoscute a făcut căile Sale lui Moisi, fiilor lui Israil voile Sale. îndurat şi milostiy este Domnul, îndelung răbdător şi mult milostiv: Nu-pînă în sfîrşit.se vă iuți, nici în veac se va mînia. Nu după fărădelegile noastre a făcut nouă, nici după păcatele noastre ne-a răsplătit nouă. Că după înălțimea cerului de la pământ, a întărit Domnul mila Sa spre cei ce se tem de El. Pe cît sînt departe răsăriturile de la apusuri, depărtât-a de la noi fărădelegile noastre. în ce chip miluieşte tatăl pe fii, a miluit Domnul pe cei ce se tem de Dînsul. Că El a cunoscut zidirea noastră, adusu-şi-a aminte că țărînă sîntem. Omul ca iarba, zilele lui ca floarea cîmpuhu, aşa va înflori Că duh a trecut într-însul şi nu va fi şi nu-şi v-a mai cunoaşte încă locul său; iar mila Domnului din veac şi pînă în veac spre cei ce se tem de Dînsul. Şi dreptatea Lui spre fiii fiilor, spre cei ce păzesc aşezămîntul de lege al Lui, şi-şi aduc aminte de poruncile Lui ca să le facă pe ele. Domnul din cer a gătit

Scaunul Său, şi împărăţia Lui pe toţi stăpîneşte. Binecuvîntaţi pe Domnul toţi îngerii Lui, cei puternici la virtute, care faceţi cuvîntul Lui, a auzi glasul cuvintelor Lui. Binecuvîntaţi pe Domnul toate puterile Lui, slugile Lui,, care faceţi voia Lui, Binecuvîntaţi pe Domnul toate lucrurile Lui, în tot locul stăpînirei Lui, binecuvîntează Suflete al meu pe Domnul.

Psalmul 31

Fericiţi cărora s-au iertat fărădelegile şi cărora s-au acoperit păcatele. Fericit bărbatul, căruia nu-i va socoti Domnul păcatul, nici este în gura lui vicleşug. Cînd am tăcut, topitu-s-au oasele inele în strigătul meu toată ziua. Că ziua şi noaptea s-a îngreuiat peste mine mîna Ta, prefăcutu-m-am în uscăciunea veni. Fărădelegea mea am cunoscut şi păcatul meu n-am acoperit. Zis-am: „Martu-risi-voi fărădelegea mea Domnului *şi* tu ai iertat paginatatea *inimii* mele. Pentru aceasta se va ruga către Tine tot cuviosul în vreme bine cuvenită, însă în potop de ape multe, către dinsul nu se vor apropia. Tu eşti scăparea mea de necazul ce mă cuprinde, bucuria mea. Izbăveşte-mă de cei ce m-au înconjurat...

Doamne Iisuse Hristoase Dumnezeule meu, mult milostive, mulţumescu-Ţi Ţie, că prin mărturisirea cea către duhovnicescul meu Părinte, m-ai învrednicit pe mine păcătosul să iau de la»Tine iertarea păcatelor mele. Ca David cel ce a zis: „Juratu-m-am şi-am pus ca să păzesc judecăţile dreptăţii Tale", făgăduiesc şi eu înaintea Ta, cu voinţă hotăritoare a Sufletului meu, că aleg mai bine a muri. decît a face de acum înainte vreun păcat de moarte şi a amărî cu el bunătatea Ta cea nemăsurată. Dar de vreme ce voinţa mea este neputincioasă, singură de sine fără ajutorul Tău, mă rog Ţie fierbinte să mă întăreşti cu Darul şi ajutorul Tău, ca să rămîn pînă la sfîrşit neschimbat în această hotărîre. Dă-mi Doamne, ca cealaltă vreme a vieţii mele s-o petrec în pace şi în pocăinţă, şi să dobîndesc în această viaţă Darul Tău, iar în cealaltă fericirea de veci, pentru rugăciunile prea binecuvîntatei Maici Tale şi ale tuturor Sfinţilor Tăi. Amin.

Vietate pieritoare între toate cîte pier,
Omul îşi ridic-o clipă ochii spre eternul cer.
Vede soarele pe boltă, vede stelele şi luna.
Apoi ochii plini de doruri i se-nchid pe totdeauna!
Dar în clipa zisă „Viaţă", de păcate-atît se leagă
încît nu le ispăşeşte, o eternitate-ntreagă!

SUFLETUL VIEȚUIEŞTE ŞI DUPĂ MOARTEA TRUPULUI

Intr-adevăr, moartea fiecărui om stă la mijloc, între viața prezentă de aici de pe pământ şi intre viața viitoare de dincolo de mormînt. Moartea e o uşă misterioasă care ne deschide intrarea în viața veşnică. Moartea, după uzul vorbirii şi scrierile Dumnezeieştilor Scripturi, înseamnă încetarea vieții pământeşti. în scrierile teologice, moartea are un întreit înțeles:

1. —Moartea sufletului, cauzată prin păcate grele de moarte, prin care se omoară viața cea spirituală a omului, pe care o are el în puterea grației Dumnezeieşti.

2. — Moartea eternă, adică csînda celor păcătoşi, care se zice în Dumnezeiasca Scriptură „a dcua moarte" (Apoc. 2, 11, 20, *14;* 21, *8;* 22, *5).*

3. —Moartea trupului omenesc, care-i o despărțire temporară a sufletului de trupul său, pînă la învierea obştească (Mt. 10, *28)* poartă numirea de „ieşirea din lume" (Lc. 9, *31*; 2 Petru 1, *15),* „sfîrşit (Mt. 10, *22;* 24, *13;* Evr. 13, 7), „despărțire" (Lc. 16, *22— 31),* „dezlegare de legăturile corpului" (Filip. 1, *23).* „eliberare" (2 Tim. 4, *6),* „somn" (Ioan 11, 11 ; 2 Lege 31, *16;* Dan. 12, *2;* Mt. 9, *23—24;* F. Ap. 7, *60;* 13, *36;* comp. Ecl. 12, 7; Rom..5, 72; 6, *23;* 1 Cor. 15, *22, 51—55;* 1 Tes. 4, *16;* Ioan 9, *4;* Is. Sir. 7, *38)* Fac. 3, *19).*

Sufletul fiecărui om este nemuritor pentru că el şi după despărțirea sa de corp, rămîne viu, deplin conştient şi activ: a) Toate puterile sufletului rămîn tot aşa împreună precum sînt şi acum, ba şi mai puternice şi mai abile, pentru că sînt descătuşate de trup în aceasta stă identitatea ființei sale. b) El se cunoaşte pe sineşi ca pe însăşi acela care era aici pe pământ şi conlucra în dup, in aceasta slă identitatea conştiinței sale. c). El este activ şi dupa moartea trupului, pentru că o stare neactivă nu ar mai fi viață, ci moarte.

Adevărul nemuririi Sufletului în cursul vremurilor este un obiect al credinței, nu numai la poporul lui Dumnezeu, ci şi la multe popoare sălbatice, idolatre (Vezi I.R.L. o.c. T.L. *o.c.* t. III, pp. 351—383.ş.a.). Aceasta o adevereşte clar şi dumnezeiasca Scriptură: „Țarina —trupul —se va întoarce în pămînt, din care a fost. luat, iarăşi aşa precum a fost, şi duhul — Sufletul —se va întoarce la Dumnezeu, la Cel ce 1-a dat pe el.-.. Sufletele drepților sînt în mîna lui Dumnezeu şi munca nu se va atinge de ele. Părutu-s-a în ochii celor nepricepuți a muri şi ieşirea lor s-a socotit pedepsire, iar mergerea de la noi sfărîmare; însă ei sînt în pace. Chiar daca înaintea feții oamenilor ei vor lua munci, nădejdea lor este plină de nemurire. Fiind ei pedepsiți puțin, cu mari faceri de bine se vor dărui, că Dumnezeu i-a ispitit pe dînşii şi i-a aflat vrednici de El. Ca aurul în topitoare i-a lămurit şi ca o jertfă de ardere întreagă i-a primit. în vremea cercetării lor vor străluci şi ca scînteiele pe , paie vor fugi. Judeca-vor limbi, vor stăpîni popoare şi Domnul va împărați într-inşii în veci. Cei ce nădăjduiesc în Domnul vor înțelege adevărul şi credincioşii în dragoste vor petrece cu Dînsul, că dar şi milă este în cuvioşii Lui şi cercetare este în aleşii Lui... Aturo* cel drept va sta cu multă îndrăzneală înaintea feței celor ce l-au necăjit pe dînsul şi a celor ce n-au băgat în seamă ostenelile Lui. Văzîndu-1 pe el, se vor tulbura cu cumplită frică şi se vor mira de minunata lui mîntuire. Ei vor zice în sine, căindu-se, şi pentru împuținarea duhului lor vor suspina, zicînd: „Acesta este pe care noi l-am avut oarecînd de rîs şi pildă de batjocură?! Noi cei fără de minte am socotit viața lui o nebunie şi sfîrşitul lui fără de cinste. Şi cum s-a socotit el între fiii lui Dumnezeu şi soarta lui este între, sfinți?!... Drepții în veac vor fi vii şi plata lor în Domnul

şi purtarea de grijă pentru dînşii de la Cel Prea înalt" (Eccl. 12, 7; Fac. 3, 19; Inț. Sol, 3, 1—9; 5, *1—5, 16).*

Credința nemuririi sufletelor omeneşti au mărturisit-o şi toți drepții Vechiului Testament, care considerau Viața pămîntească ca o călătorie către Patria Cerească (Fac. 47, 9; Evr. 13, *14;* 11, *8—16)* şi moartea ca o sălăsluire la părinți (Fac. 25, *8;* 15, *15; 49, 29—33).*

Sufletele protopărinților noştri Adam şi Eva şi ale tuturor urmaşilor lor, chiar şi ale drepților sau ale Sfinților Bisericii Vechiului Testament, fără de Enoh şi Ilie (care au fost luați de Dumnezeu de pe pămînt), se duceau în „şeol", adică se pogorau în iad, piuă la învierea şi Proslăvirea Domnului nostru Iisus Hristos Dunnic zeu. Astfel, sufletele lor îşi continuau acolo viața după moarte. Aşadar, ducerea la părinți, adăugirea la poporul său, pogorarea in „şeol", ori iad, nu înseamnă înmormîntarea lor, ci continuarea vieţuirii cu sufletul în locuința morților, adică în iad. Aşa deci: Patriarhul Iacob nădăjduia că va afla pe fiul său iubit Iosif, pe care-1 credea mîncat de dinții fiarelor sălbatice, iarăşi în „şeol" şi-l va vedea cu ochii săi (Fac. 37, *20; 33—35).*

Acestea şi alte multe locuri scripturistice, ne vorbesc despre credința în nemurirea sufletelor la cei din Vechiul Testament în vremea venirii şi activării Mîntuitorului, nostru Iisus Hristos Dumnezeu, pe pămînt, stăpînea, între israeliți şi iudei, pe lîngă opinia că sufletele celor morți se adună în „şeol" sau „iad" şi o altă credință străină de adevărul divin fiind ca un adaos al credinței în răsplătirea Sufletelor celor drepți cu posibilitatea de a ieşi din „şeol" (iad) şi a se întoarce iarăşi pe pămînt spre a se întrupa în alte trupuri; aşa credeau fariseii, care, după Iosif Flavius, învățau că sufletele sînt după firea lor nemuritoare Că după moarte toate sufletele fără nici o deosebire, vin în „şeol" unde primesc o anumită răsplătire, adică: sufletele celor răi se osîndesc, ca să rămînă pentru totdeauna în „şeol" şi să sufere pedepse; iar sufletele celor buni se eliberează de acolo, se întorc iarăşi pe pămînt, unde devin capabile a se sălăşlui în alte trupuri omeneşti spre a reîncepe o viață nouă

Idolatrii feluritelor popoare, amăgiți de demonii întunericului că zeii se întrupează în felurite animale şi făpturi (d.p. Vişnu, zeul hinduşilor are vreo zece întrupări: în peşte, în broască țestoasă, în mistreț, în om cu capul de leu, în pitic, etc...Zeii egipteni:

Osiris în soare şi în boul Apis, Isis în lună, Amon în țapi, alții în pisici, lei, crocodili, şerpi, şoimi, fenia, păsări etc), credeau că sufletele păcătoase după moarte emigrează (se întrupează în corpu-rile feluritelor ar nale şi plante —metempsihoză), pînă se Curăță, după care se întorc în sinul zeului suprem. Alții credeau în reîncarnare, adică, sufle ul păcătos se va reîntrupa în sînul femeilor, se va naşte iarăşi cu alt trup sau trupuri, pînă se va curați de păcatele sale. Această credință potrivnică adevăratei credințe creştineşti a pătruns şi în unii creştini uşuratici ai vremurilor noastre.

Teoria aceasta a reîncarnării care-i încă în toată puterea în orientul indian e contrară Dumnezeieştilor cuvinte ale Slintei Scripturi, care spune că: „Oamenilor le e rînduit să moară o sin gură dată... după aceea vine judecata (particulară şi generală) a liecărui sullet şi trup (Evr. 9, 27; Iov. 30, *23)* Mt. 25, *13. 24 50)* Sf. Evanghelie ne spune că în momentul morții Domnului nostru Iisus Hristos „multe trupuri ale sfinților ieşiră din mormînturi si dupa Invierea Lui intra in Sfanta Cetate si s-au arătat multora

(Ml 27, 51-53) De aici reiese clar ca fiecare suflet a iesit din mormînt cu trupul lui; deci, după moarte nu se mai reincarnează sufletul nimănui.

Mîntuitorul nostru Ibus Hristcs-Dumnezeu şi Sfinții Săi Apos^-toii, dimpreună cu toți urmaşii lor cei adevărați au spulberat cu totul acea străină şi deşartă credință a indienilor provenită de la brahmani, budişti, egipteni etc, lepâdîndu-o cu desăvîrşire şi în-vățînd:

a) —Că sufletele se vor uni iarăşi cu trupurile lor la învierea generală (Ioan 5, *2.4—29;* comp. Is. 26, *19;* Iez. 37, *1—14;* 1 Cor. 15, *39—57;* 1 Tes. 4, *16;* Dan. 12, *2;* Mt. 25, *32—40).*

b) —Că sufletul după despărțirea sa de trup primeşte o răsplătire (Ioan 5, *29;* Dan. 12, *2—9;* Mt. 25).

c) —Că sufletul e nemuritor (Lc. 9, *30—33;* Mt. 27, *50—55;* comp. Mt. 10, *28;* Lc. 16, *19—31;* 2 Cor. 5, 1—10; I Ioan 2, 17).

Privitor la felul stării sufletelor după moarte sînt trei diferite socotințe, două deviate de la adevăr şi una după adevărul divin.

1. Unii (eretici) cred că sufletele repausaților, după despărțirea lor de trup, cad într-un somn greu, în care ele petrec pînă în ziua învierii generale, fără simțire şi înțelegere, în corpul lor putrezit, ori în alt loc, precum Vigilanțiu, în sec. V, împotriva căruia a scris fericitul Ieronim. De această părere se țin sirienii şi nesto-rienii din vremurile noastre. Armenii cred că afară de Proorocul Ilie şi Preacurata Fecioara Măria, Maica Domnului, toți ceilalți repausati se află într-un loc comun afară din locaşurile cereşti, unde ele aşteaptă ziua judecății. Aceştia se numesc psichioponichiți, de la noaptea sau adormirea tuturor sufletelor pînă la învierea obştească.

Doi celebri savanți din Italia, Mercati şi Marcilius, în sec. al XVI-lea, aveau opinii diferite asupra nemuririi sufletului. Unul din ei presupunea că, sufletul, după ce s-a despărțit de corp, rămîne in neacțiune şi in somn pînă la ziua judecății şi pînă la învierea morților; celălalt, din contră, afirma că nu este inerție în natură şi că prin urmare sufletul trebuie să treacă dintr-un corp viu într-altul, pînă cînd se atinge scopul definitiv. Pentru a şti care din doi avea dreptate, Mercati şi Marcilius, legați prin cea mai vie amiciție, rostiră un jurămînt teribil şi îşi jurară unul altuia că cel ce va muri întîi să vină, .de va fi posibil, să explice celuilalt ceea ce ar fi de opiniunile lor.

într-o noapte, pe cind Mercati era absorbit la Roma de ocu-pațiunile sale, auzi trei lovituri violente bătînd în uşa sa. El se sculă şi merse să deschidă fereastra; la uşă văzu un călăreț îmbrăcat cu o manta albă. „Tu ai dreptate, amice, zise el savantului plin de mirare. în acel momentul el înturnă calul sau şi dispăru în inlu nerec. Două zile după aceea, Mercati primi noutatea amicului sau de moarte, decedat la Florența, tocmai în ziua şi ora apariției (Jur-nal Steaua Nofd 1877, nr. 9, pag. 180; d.V.R. o.c. 86). .

2. Biserica apuseană şi cea protestantă învață că sufletele primesc îndată după moarte o răsplată deplină şi. eternă.

3. Sfînta noastră Biserică Creştină Ortodoxă, privitor la stara sufletelor după moarte, învață aşa: După moarte, fiecare va cunoaste răsplata faptelor sale... Deşi mai înainte de judecata cea de pe urmă nici drepții, nici păcătoşii nu primesc o deplină răsplată a faptelor lor, totuşi nu se află toate sufletele în una şi aceeaşi stare, nici se trimit toate în acelaşi loc. De aici se vede clar că aceasta nu se întîmplă înainte de judecata cea de pe urmă, fără de o judecată particulară.

Sufletele sfinților şi ale acelor creştini şi creştine, care aflîn-du-se în grația lui Dumnezeu, ies din lumea aceasta în pocăință adevărată pentru păcatele sâvîrşite, îşi au locul lor în mîinile lui Dumnezeu; iar sufletele acelora care trec de aici urgisiți de Dumnezeu şi în disperare, se duc în locul de osîndă al urgiei lui Dumnezeu. Aceasta se cade s-o afle şi s-o ştie fiecare, că: „Sufletele celor drepți se află în cer, totuşi mai înainte de judecata cea de pe urmă, nu primesc nici o răsplătire desăvîrşită sau încununare deplină De asemenea, şi sufletele celor osîndiți nv sufăr muncă deplină.

Ci, după judecata de pe urmă, sufletele impreună cu corpurile, vor primi sau cununa deplină a măririi şi fericirii eterne, sau muncă deplina pe veşnicie (Vezi pe larg M.O. o.c. p. I, răsp. întreb. 61—68).

Patriarhii de orient în „Confesiunile lor despre credința ortodoxă", (art. 18) privitor la starea sufletelor după moarte, mărturisesc următoarei ; „Credem că sufletele celor repausați petrec ori în fericire, ori n muncă, adică după faptele lor. Ele trec îndată după despărțirea r de trup: ori la bucurie şi fericire, ori la durere şi întristare. Acolo ele nu simt nici deplina fericire, nici deplina MIMICĂ. Deplina fericire sau muncă va primi fiecare după învierea generală, cînd sufletul se va împreuna cu trupul, cu care a viețuit împreună în lume, făcînd bine ori rău." (V.R. o.c. pag. 198).

De aici se vede că:

1. Imediat după moarte este o răsplătire, însă nu deplină, nici definitivă, adică nu în veci hotărîtă.

2.....Imediat după moarte iste o judecată particulară. Adevărul acesta, că imediat după moarte sufletele află o răsplătire anumita după felul viețuirii, credineioşiei, iubirii şi a faptelor loi săvîrşite in lumea aceasta, reiese clar din Duinnezeieştile Scripturi şi mai evident din parabola Mintuitorului cu situația înainte şi după

moarte a bogatului nemilostiv şi a săracului Lazăr, din Sfînta Evanghelie, unde El însuşi zice: „Era un om bogat care se îmbrăca în porfiră\ şi în vison, veselindu-se în toate zilele luminat. Era şi un sărac, anume Lazăr, care zăcea înaintea uşii lui plin de bube şi poftea să se sature din fărîmiturile ce cădeau din masa bogatului; ba şi cîinii venind, îi lingeau bubele lui. După un timp oarecare a murit săracul şi l-au dus pe el îngerii in sînul lui Avraam. A murit şi bogatul şi l-au îngropat. Şi în iad (dueîndu-se) ridieîndu-şi ochii săi, fiind în munci, vede pe Avraam de departe şi pe Lazăr în sînurile lui..." (Lc. 16, *19—31)* ş.a.m.d. se descrie starea fericită a săracului şi starea jalnică a bogatului nemilostiv.

Adevărul acesta 1-a arătat Mîntuitorul şi în cuvintele adresate sutaşului credincios în faţa lumii care venea după Dînsul, zicînd: „Adevăr grăiesc vouă; mulţi de la răsărit şi de la apus vor veni şi se vor odihni cu Avraam, cu Isaac şi cu Iacob în împărăţia Cerurilor ; iar fiii împărăţiei vor fi izgoniţi în întunericul cel mai dinafară. Acolo va fi plîngerea şi scrîşnirea dinţilor". De asemenea şi către tîlharul crucificat din dreapta sa, cînd era pe cruce i-a zis, după mărturisirea şi cererea lui sinceră: „Astăzi vei fi cu Mine în Rai" (-Mt. 8, *5—12;* Lc. 23, *40—33).* Şi sfinţii Apostoli au exprimat adevărul acesta zicînd: „Doresc a mă elibera de trupul acesta şi a fi cu Hristos... iar a rămînea în trup, mai de folos este pentru voi... Ştim că pînă vieţuim în trup sîntem străini de Domnul, că umblăm prin credinţă, iar nu prin vedeie. Sperăm însă şi binevoim, mai bine să ne înstrăinăm de corp şi să intrăm la Domnul..: Să trăim cu Domnul..." (Filip. 1, *21—24;* 2 Cor. 5, *1—9).*

în Apocalipsul sfîntului Ioan Teologul citim: „Douăzeci şi patru de bătrîni şed pe scaune îmbrăcaţi cu haine albe, avîndu-şi capetele încununate cu cununi de aur, cu instrumente de cîntare divină şi vase de aur pline de tămîieii, care sînt rugăciunile sfinţilor. .. Am văzut sub Altarul — Jertfelnicul —de aur ceresc sufletele acelora care suferiseră moarte pentru Cuvîntul lui Dumnezeu şi pentru mărturia ce-o dăduseră ei. Şi mulţime mare, nenumărată de sfinţi stăteau înaintea Scaunului Dumnezeirii şi a Mielului, îmbrăcaţi în veşminte albe şi cu ramuri de finici în mîinile lor. Ei strigau şi ziceau cu glas mare: „Dumnezeului nostru, Care şade pe Tron, Se cuvine gloria mîntuirii noastre". (Ape. 4; 5; 6, *9—11;* 14, *1-5).*

LOCURILE ÎN CARE SE DUC SUFLETELE DREPŢILOR ŞI ALE PĂCĂTOŞILOR DUPĂ MOARTE

Numele locaşurilor în care se aşează sufletele drepţilor după judecata particulară, se arată de Dumnezeiasca Scriptură şi de Sf. Biserică Ortodoxă sub felurite denumiri în felul următor: „Rai" (Lc. 23, *43),* „Sînul lui Avraam" (Lc. 16, *22;* Mt. 8, *11),* „împărăţia Ce-reascâ" (Mt. 5, *3—10;* 8, *11;* Lc. 13, *29).,* „împărăţia lui Dumnezeu" (Lc. 13, *28—29;* Mt. 6, *33),* „Casa Părintelui Ceresc" (Ioan 14, *2—6;* 17. *24),* „Cetatea lui Dumnezeu", „Ierusalimul Ceresc" (Evr. 12, *22:* Gal. 4, *26),* „Cerul nou", „pămînt nou",. „Cetatea Sfînta", „Ierusalimul cel nou" („poc. 21; 22), „cer", cum adeveresc cîntările Sfintei Biserici (M.O. o.c. p. I, rasp, 67).

Fericirea sufletelor celor drepţi. Aşadar, să se ştie cît mai bine de fiii şi fiicele Sfintei Biserici Ortodoxe că fericirea sufletelor celor drepţi şi sfinţi în cer diferă după meritul fiecăruia (I Cor. 3, *8;* Evr. 4, *3,11;* 'apoc. 7, *9—17;* Mt. 8, *11* ; Lc. 16, *22*; Evr. 12, *22—23;* apoc. 14, *13;* 7, 76-/7; Ioan 14, *3;* Filip. 1, *26;* 2 Tim. 2, *11—12;* I Cor. 13, 72; 2 Cor. 5, *8;* Evr. 12, *4).* Privitor la aceasta este scris: „Cele ce ochiul n-a văzut, nici urechea n-a auzit, nici la inima omului nu s-au suit, acestea le-a pregătit Dumnezeu celor cc-L iubesc pe Dînsul" (1 Cor. 2, *9).*

în cartea „Livada Florilor" cap. 6, despre slava raiului, se scrie că într-o chinovie era un monah foarte evlavics-în cele dumnezeieşti şi împlinitor a toată făgăduinţa monahicească. Acest monah, auzind stihul proorocului „O mie de ani înaintea ochilor Tăi, Doamne, ca ziua de ieri care a trecut", a încercat de multe ori cu mintea ca să priceapă înţelesul acestor cuvinte, dar nu putea. Fiindă în acea. mînăstire nu era nici un descăl învăţat pe care să-1 întrebe, a făcut rugăciune către Demnul ca să-i descopere înţelegerea stihului. Aşa rugîndu-se el de multe ori, 1-a ascultat Demnul. „Cel ce face voia celor ce se tem de El" (Ps. 144, *20).*

într-o zi după ce a citit pravila Utreniei şi toţi fraţii s-au dus la chiliile lor, a rămas numai el în Sf. Biserică şi se ruga după obicei. Atunci, venind un vultur frumos, mai presus de fire, care zbura prin toată Biserica, se apropia adeseori şi de monah. El s-a veselit mult de o aşa frumuseţe şi încerca să-1 prindă. Vulturul însă se tot depărta cîte puţin şi el tot îl urmărea, pînă ce au ajuns într-o-pădure aproape de Mînăstire, pentru că nu zbura înalt ca ceilalţi vulturi, ci aproape de pămînt, ca să poată să-1 urmeze Cuviosul.

După ce a zburat într-un loc ascuns al pădurii, vulturul începu a cinta o cîntare aşa de plăcută şi prea îndulcitoare, încît monahul a ramas intr-o uimire minunată din dulceaţa acelei cîntari Cugetind el "cu negrăită veselie la glăsuirea cea dulce a Raiului, trupul lui — din dumnezeiasca putere şi voinţă —a venit în atîta nestricăciune că nu simţea nici frig, nici foame sau altă nevoie, ori stricăciune a trupului. Se afla deci în acea dumnezeiască schimbare ca şi cum ar fi fost în Rai şi a ascultat îngerească cîntare trei sute de ani. Atunci îngerul care se arătase sub acest chip, s-a înălţat la ceruri, iar monahul, venindu-şi în fire, s-a întors la Mînăstire, crezînd că numai un ceas a lipsit de acolo. .

Ajungînd la mînăstire, portarul 1-a întrebat de unde este. Monahul, minunîndu-se cum de nu-1 cunoaşte, îi zise: „Eu sînt veşmîntarul cutare, nu mă cunoşti ?". Portarul a socotit că este ieşit din minţi şi a zis către dînsul: „Du-te în drumul tău, noi avem veşmîntar, iar pe tine nu te-am văzut niciodată, nici ai intrat vreodată în Mînăstirea aceasta". Cuviosul monah, spăimîntîndu-se, i-a-spus toate rînduielile chinoviei şi numele fraţilor. Portarul, ducîn-du-1 la egumen, s-au adunat toţi şi n-a cunoscut pe nici unul dintre aceia pe care îi stia el. El a zis către dînşii cu spaimă: „Fraţilor' Mă mir şi nu mă dumiresc cum s-a făcut această schimbare într-un ceas în care am lipsit eu de la sfinţia voastră, să se schimbe feţele voastre,vîncît să nu cunosc pe nimenea din voi, nici voi pe mine! Martor îmi este Domnul, socotesc că n-a trecut mai mult ca un ceas de cînd am ieşit din mînăstire, după ce am citit pravila Utreniei şi era cutare egumen, proestoşh cutare şi ceilalţi toţi. Egumenul, cercetînd condica unde erau scrise numele tuturor fraţilor trecuţi la cele veşnice, a cunoscut că trecuseră trei sute de .ani.

Atunci 1-a cercetat ce om a fost şi ce fapte bune a făcut ca să cunoască cum de s-a învrednicit de la Dumnezeu de un asemenea har. El a răspuns zicînd: „Nu ştiu vreo altă faptă bună în mine, decît numai că am avut totdeauna ascultare către proestoşi şi dragoste desăvîrşită către fraţi, nici n-am smintit pe cineva vreodată. Mai ales am avut şi am multă dragoste şi către Preacurata Stăpînă, Născătoare de Dumnezeu şi Pururea Fecioară Măria. în toate zilele citesc icoasele lor". Pe urmă le-a povestit cu de-amănuntul -toate, precum şi pricina cu vulturul. Ei, auzind, au început să înţeleagă taina şi plîngînd de bucurie, l-au sărutat cu toţii privindu-1 ca pe o zidire cerească şi nu pămîntească, pentru că cuvintele lui păreau într-adevăr dumnezeieşti şi nu omeneşti. Atunci proestosul i-a zis: „Dă slavă Prea Puternicului Dumnezeu Care te-a învrednicit de o asemenea uimire minunată,.pe care n-a văzut-o altul în acest chip în lumea aceasta vremelnică şi deşartă şi ai înţeles cu fapta o parte din acea dulce cîntare cerească şi nespusă veselie. Cunoaşte dar că trei sute de ani ai fost în această uimire, părîndu-fi-se numai un ceas. Atîta bucurie şi veselie vor simţi sfinţii în Rai, făcîndu-se părtaşi de acea fericită desfătare a Prea Sfintei şi de viaţă făcătoarei Treimi, incit să li se pară o mie de ani ca o zi, după cuvîntul lui David căruia ai dorit să-i pricepi înţelesul-"

Acestea auzindu-le cuviosul, a cunoscut adevărul şi slăvind pe Domnul, a plîns de bucurie şi a cerut să se împărtăşească cu Prea Sfîntul Trup şi Sîngele Mîntuitorului nostru Iisus Hristos. impartasindu-se el cu dumnezeieştile Taine, cu multă evlavie a zis acestea : „Acum slobozeşte pe robul Tău, Stăpîne..." ş.c.l. şi îndată si-a dat sfîntul său Suflet în miinile lui Dumnezeu (M.P. o.c. pp. 170-2).

Osinda sufletelor păcătoase. Locurile în care trec sufletele păcă-tosilor după judecata particulară şi chinurile pe care le sufăr ei acolo după xuvintele Dumnezeieştilor Scripturi şi ale Sf. Biserici Ortodoxe, se numesc „iad" (Lc. 16,"*23;* F. Ap. 2, *31;* Is. 5, 74; 14, 15*;* Mt. 11, *23;* Osia *13, 14;* Apoc. 20, *13—14),* „întunerecul mai dinafară" (Mt. 8, *72;* I Petru 3, *19),* „abis" (Lc. 8, *31,* Apoc. *20, 1-3),* „cele de desubpt" (Filip. 2, *10;* Apoc. 5, 3, 4,' *13),* „gheenă" (Mt. 5, *22, 29, 30;* 10, *28;* 28 *8—9;* 25, *41—46;* 9, *42—43, 47),* „cuptorul de foc" (Mt. 13, 50), „iezerul cel de foc"

(Apoc. 14, *10;* 19, *20;* 20, *9, 14;* 21, 8), „întunerecul cel mai dinafară, unde-i plîn-gerea şi scîrnirea dinţilor" (Mt. 22, *13;* 25, 30), „tartar" (2 Petru-*1, 4),* „ţara întunerecului şi a umbrei morţii" (Ioan 10, *22;* Mt. 4, *15 16;* Is. 9, 1), „laturile pămîntului" (Efs. 4, *9),* „fîntîna adîncului" (Apoc. g, *2),* „temniţa sufletelor" (1 Petru 3, *19),* „vierme neadormit" (Mt. 9, 44). Sufletele păcătoşilor în iad sufăr munci chinuitoare (Lc. 16, *23;* Mt. 22, *13).* Trebuie a ne reaminti şi aceasta, că sufletele păcătoşilor in iad hu sînt toate în aceleaşi locuri; ci după judecata lui Dumnezeu —judecată dreaptă şi particulară — ele sînt aşezate potrivit cu păcatele fiecăruia (Lc. 12, *47—48).*

Se poate presupune că iadul are pentru suflete deosebite locuri particulare, închisorile şi celulele sale, cu felurite secţiuni decscbite una numindu-se iad, alta gheenă, alta tartar, alta lac de foc. Apocalipsul arată intr-un loc iadul deosebit de lacul de foc. „S-a prins fiara (Antihrist) şi proorocul mincinos, care a făcut semne înaintea ei, cu care a amăgit pe cei ce a.u luat semnul fiarei şi pe cei ce s-au închinat chipului ei şi vii s-au aruncat amindoi în iazărul cel de foc care arde cu piatră pucioasă... Moartea şi iadul s-au aruncat in iazărul cel de foc..." (Apoc. 19, *20;* 20, *14;* comp. Dan. 7, 11).

Aceste deosebite pedepse pe care le sufăr sufletele păcătoşilor in iad, după judecata particulară, nu sînt complete, ci incomplete, pînă după învierea şi judecata generală. Aceasta o adevereşte şi *SI.* Ioan Hristcstom, zicînd: „Sufletele păcătoşilor nu pol să rămînă aici (în iad, unde se chinuie bogatul nemilostiv) după moarte. Atest lucru îl auziţi chiar din gura bogatului, care cerea necontenit aceasta, fara sa i se învoiască. Dacă ar fi fost în puterea lui, .ar fi venit singur să ne spună ce se petrece acolo. De aici rezultă că sufletele după plecarea, depărtarea lor de aici sînt duse într-un loc de unde nu se mai pot întoarce şi unde aşteaptă o zi înfricoşată" (Om. 28 la Mt.).

Sufletele creştinilor spovediţi fără roade vrednice de pocăinţă. Sufletele creştinilor despărţindu-se de corpurile lor, imediat trec: ori la bucurie, ori la întristare. Pînă la reunirea sufletelor cu trupurile lor la învierea obştească, Sufletele nu simt nici fericirea desă-vîrşită, nici chinurile desăvîrşite. Starea lor este încă nehotărîtă şi nedefinitivă. Dincolo de mormînt nu este al treilea loc între Rai şi iad, cum foarte greşit susţin papistaşii. Biserica admite totuşi că, creştinii care s-au pocăit înainte de a muri, dar nu s-au învrednicit a face fapte vrednice de pocăinţă se duc în osîndă, însă nedeplină. O îndulcire şi chiar eliberare din această stare este posibilă, prin bunătatea lui Dumnezeu şi îndurarea Sa, mişcată şi atrasă prin rugăciunile Bisericii şi milosteniile făcute* de cei vii pentru cei repausaţi. O mare şi deosebită putere are în această privinţă jertfa cea fără de sînge, adusă pentru ei la Dumnezeiasca Liturghie şi pomenirea lor la toate slujbele bisericeşti ce se fac în anumite timpuri ale anului pentru creştinii repausaţi.

„Toate sufletele repausaţilor —zice feric. Augustin —care au părăsit lumea aceasta, primesc deosebite răsplătiri: pentru cei buni este bucuria, pentru cei răi suferinţele. Dar, după învierea şi judecata generală, bucuria celor buni va fi completă şi chinurile celor răi mai grozave, pentru că, precum cei buni vor merge în fericire şi cu corpul, aşa şi cei răi vor merge în focul veşnic a se munci împreună cu corpurile lor, cu care au păcătuit aici, dar fără a se curaţi prin o adevărată pocăinţă. Starea aceea nefericită a sufletelor păcătoase în locul de osîndă şi urgie dumnezeiască, ne-o înfăţişează Dumnezeiasca Scriptură, că-i o lipsire a vederii lui Dumnezeu, o lipsire de comunitatea celor sfinţi şi de împărăţia Hui Dumnezeu şi o petrecere torturătoare în comunitate cu spiritele rele şi condamnate, în care stare nefericită ele se mustră pururea de cugetul cel rău şi sufăr munci şi torturi grozave.

Slăbănogul în iad (Vezi pag. 537—9, din această carte).

JUDECATA PARTICULARĂ

Toate minţile luminate ale plăcuţilor lui Dumnezeu, dimpreună cu Dumnezeieştile Scripturi şi Sf. Bise-rica Ortodoxă, arată că, imediat, după moarte are loc judecata particulară, o anumită judecată a fie-cărui suflet omenesc, deosebită de judecata universală, care va fi la sfîrşitul lumii după învierea tuturor morţilor clin morminte. Aceasta o adevereşte Mărturisire! Ortodoxa p. I,răsp.

61. Realitatea judecăţii particulare a fost recunoscută şi în Vechiul Testament. Aceasta reiese din cuvintele înţeleptului Sirah care zice: „Lesne este înaintea Domnului, în ziua sfîrşitului, să dea omului după căile lui. Răutatea ceasului (aceluia) face uitare desfătărilor şi la sfîrşitul omului se vor descoperi lucrurile lui" (Is. Sir. 11, *28—29).* Cu o claritate mai perfectă exprimă adevărul acesta Sf. Ap. Pa vel, zicînd: „Hotărît este oamenilor să moară odată şi (îndată) după aceea sînt judecaţi!" (Evr. 9, *27).* Vedeţi? Aici este vorba despre judecata particulară, care urmează imediat după moarte, pentru că nu se pune nici un răstimp între moarte şi judecată.

Realitatea judecăţii particulare imediat după moartea fiecărui din noi oamenii, au predicat-o lămurit şi Sfinţii Părinţi. Aşa d. p. Sf. Ioan Hrisostom, zice: „Nimeni din vieţuitorii de pe pămînt care n-au primit dezlegarea de păcate, la trecerea lor în viaţa viitoare, nu pot să scape de pedeapsă pentru ele, ci precum aici călcătorii de lege se aduc din închisoare la judecată în legături, aşa şi toate sufletele după ieşirea lor din viaţa aceasta, se duc la judecata cea înfricoşată ferecate în felurite legături ale păcatelor lor... Părăsind viaţa aceasta, ne vom arăta înaintea tribunalului înfricoşat, unde vom da seamă de toate faptele noastre. Şi de vom fi rămaşi în păcat, ne vom supune întrebării şi pedepsei; iar de vom avea parte de luarea aminte de noi înşine, vom merita cunună şi bunuri negrăite. Cunoscînd acestea să astupăm gura contrazicătorilor, să intrăm pe calea virtuţii, spre a ne putea arăta într-o zi cu speranţa care se cade creştinului, înaintea acestui tribunal al judecăţii particulare şi a primi bunurile promise... Pregăteşte-ţi lucrul de plecare şi găteşte-te de călătorie.. . De ai luat ceva, dă-i-1 înapoi şi zi ca Zaheu: „îl dau împătrit..." (Lc. 19, *8).* De ai insultat pe cineva şi ţi l-ai făcut vrăjmaş, împacă-te cu el înainte de jude cată. Pregăteşte-ţi totul aicea jos, ca să poţi vedea fără strîmtorare acest Tribunal Suprem. Cită vreme sîntem aici, avem speranţe bune, dar odată plecaţi acolo, nu va mai fi în puterea noastră a n ! pocăi şi a ne curaţi de picate. Trebuie deci a ne pregăti m^reu de plecare. Ce vom face noi cînd Domnul ne va chemi în astă seu.i sau mîine...'?" (Om. despre Lizăr, II n. 4).

Aceasta o arată şi fericitul Augustin, s:riind: „D3 tot dreipi | şi mîntuitoare este credinţa că sufletele se judeca indata ce ies din corpuri, mai înainte de a se înfăţişa la acei Judecată, cand se vor judeca ele atunci în corpurile cele înviate".

„Noi, creştinii, ortodocşi -zice Sf. Dimitrie al Rostovului -este destul a aştepta în fiecare zi şi în fiecare noapte, ora necunos-cută a sfîrşitului vieţii noastre şi a fi găta de plecare. Acolo este pentru fiecare îndeosebi o judecata infricosata inainte de infricosata judecata universala. Murind, fiecare om se judeca indeosebi căci atunci vede toate faptele sale. Ceea ce aşteptăm pe fiecare zi şi pe fiecare noapte, precum in toată ora, este venirea Domnului, dar nu acea venire infricoşată cînd va trebui să judece vii şi morţii şi să dea fiecăruia după faptele sale. Ceea ce aşteptăm m fiecare oră nu este acel moment infriccşat, cînd, după cuvintele Apostolului Petru — in vuetul unei furtuni înfricoşate, cerurile vor trece, elementele se vor topi ărzînd şi pămintul şi lucrurile de pe dînsul vor arde (2 Petru 3, *10).* Aceasta este ora noastră supremă, cînd judecata lui Dumnezeu scoate sufletul din trup, această oră cînd pentru fiecare este o cercetare particulară de tot ce a făcut. Ora aceasta s-o aşteptăm noi neîncetat, precum ne îndeamnă Domnul in Sf. Evanghelie, zicînd: „Fiţi gata, căci în ora in care nu gindiţi, Fiul Omului va veni!" (Lc. 12, *40;* Sf. Dimitrie al Rostovului, *„Cercetări",* pp. 285—6).

Prin judecata particulară nu se face de prisos judecata universală, pentru că prin cea dinţii se hotărăşte numai o răsplată temporală, provizorie şi nedeplinâ; iar prin cea de a doua se hotărăşte răsplată veşnică şi desăvirşită. Aşadar, precum fericirea celor drepţi, aşa şi nefericirea celor păcătoşi, nu este deplină pînă la învierea, cea de obşte şi judecata universală, după care fiecare va primi cu sufletul şi cu trupul său înviat din morţi, aceea ce a făcut în vremea vieţuirii sale aici pe pămînt, ori bine ori rău (2 Cor. 5, *10;* Mt. 25).

Legat între Rai şi iad. Rinduiala după care se face judecata particulară, precum am văzut în cele arătate pînă cum, este foarte dreaptă, îngăduitoare şi plină de milostivire pentru cei binecre-dincioşi şi bine justificată pentru sufletele păcătoase ale nevrednicilor, în vremea lui Leon împăratul a fost în Ţarigrad un om foarte bogat şi slăvit, care miluia mult pe săraci. Din lucrarea vrăjmaşului insă, acel boier milostiv sâvirşea mereu păcatul curviei, pînă ce se apropiase de bătrîneţe, fiindcă se învechise în el obiceiul cel rău. Astfel, el neîncetat făcea milostenie, însă-de

curvie nu se părăsea. Aşa petrecînd el, a murit de o moarte năpraznică. Atunci patriarhul (ihermano, împreună cu episcopii şi preoţii, au făcut cercetare pentru acel boier milostiv şi desfrînat. în acest sfat unii ziceau: „El c mîntuit, pentru că este scris: „Izbăvire a omului îi este bogăţia lui" (Prov. Sol. 13, *8;* Tobit, 12, *9).* Alţii însă socotind, ziceau împotrivă: „Robul lui Dumnezeu se cuvine să fie fără de prihană şi fără de spurcăciune", că este scris: „Măcar şi toată legea de ar împlini-o, omul iar în una de ar greşi, apoi nu se va mai pomeni dreptatea lui" (Iac. 2, *10).* Privitor la aceasta, Domnul a zis: „în ce te voi afla, în aceea te voi şi judeca. . ." (Prolog 25 martie P.o.c, pag. 216, *38;* Rugăciunea a doua a Sf. Maslu; Iez. 33, 12; Mt.7, *1—5;* Mc. 4, *24;* Mt. 24, 15—51; 25, *19, 28;* 1 Cor. 6, 2; Apoc. 3,1).

In urma acestor cercetări şi păreri deosebite, Patriarhul a poruncit tuturor mînăstirilor, schiturilor'şi tuturor sihăstriilor să se roage lui Dumnezeu pentru acel boier .milostiv şi curvar, ca să le arate în ce loc va fi aşezat Dumnezeu sufletul lui; în Rai ori în iad? Toate soboarele părinţilor, fraţilor şi sihastrilor din patriarhatul împărăţiei Bizanţului, făcînd rugăciuni şi privegheri însoţite de posturi aspre şi credinţă fierbinte, Dumnezeu a descoperit oare-cărui sihastru cu viaţă sfînta, locul unde este aşezat şi cum petrece sufletul omului acestuia. Sihastrul acesta mergînd la Patriarhul, i-a spus înaintea a tot poporul ce se adunase, să asculte, zicînd: „Ru'gîndu-mă eu în această noapte, am văzut un loc care avea de-a dreapta Raiul, fiind plin de negrăite bunătăţi; iar de-a stînga, un iazăr de foc, a cărui pară se suia pînă la nori. Acolo, în acel loc —între fericitul Rai şi între înfricoşata văpaie a iadului —stătea legat omul care murise. El suspina amar şi adeseori căutînd spre rai, se tînguia cumplit. Apoi am văzut un înger luminos apro-piindu-se de dînsul şi zicîndu-i: „Pentru ce suspini în zadar, o, omule! Iată că pentru milosteniile făcute, te-ai izbăvit de munci, însă, de vreme ce nu te-ai părăsit de spurcata curvie, pentru aceea eşti lipsit de fericitul rai.. ."

Această descoperire auzind-o Patriarhul şi cei împreună cu dînsul, cutremurîndu-se de frică, au zis: „Adevărat e că Sf. Ap. Pavel scriind creştinilor din Corint, zice: „Fugiţi de curvie! Pentru că tot păcatul pe care l-ar face omul este afară de trup; iar cel ce curveşte în al său trup păcătuieşte" (1 Cor. 6, *18—20).* Unde sînt dar cei care zic: „Măcar deşi vom cur vi, cu milostenia ne vom mîn-tui?" De eşti cu adevărat milostiv, apoi mai înainte pe siue-ţi Se cade a te milui şi curăţia trupească a-ţi păzi, fără de care nimenea nu va vedea pe Dumnezeu. Este ştiut că nimic nu foloseşte argintul ce se dă din mîinile necurate şi din sufletul nepocăit! (Prolog 12 august).

O DESCOPERIRE A ÎNFRICOŞATEI JUDECĂŢI A LUI DUMNEZEU CU RĂSPLATA FAPTELOR

Priveghind eu —istoriseşte Sf. Grigore iu i u*;;.i«* urni, in meditarea dumnezeieştilor învataturi creştine... *intr-o zi* stam aşa in chilia mea. ingrijindu-ma de curaţirea pacalelor mele. Atunci, deodata, imi veni sa cuget ca evreii cred bine ca Avraam este cinsti, Isaac drept, Iacob sfant, Moisi prieten placut lui Dumnezeu. Prin Moisi Dumnezeu a facut semne infricosatoare si foarte minunate; a scos pe jidovi din seculara robie grea a Egiptului şi asuprirea Faraonului, conducîndu-i în pămîntul făgăduinţei. în pustie i-a hrănit cu mană patruzeci ani, i-a adăpat cu apă din piatră, i-a scăpat adeseori din primejdii... Acestea gîndind eu, mi-am zis în sine-mi: „O cuget viclean. Ce folos poţi trage tu din aceasta? Iată ai pe purtătorul de Dumnezeu, părintele tău duhovnic Vasile. Mergi, spune-i lui acestea şi el îţi va arăta ţie cum trebuie a crede. Au nu-ţi reaminteşti că tot creştinul care nu-şi arată gîndurile lui părintelui său duhovnic, greşeşte?!"

Unele ca acestea cugetînd, m-am sculat îndată şi am plecat la prea Cuviosul, în acel timp era ziua ipodromului, adică alergare de cai. Acolo în ipodrom era adunată mai toată lumea din cetate. Eu, auzind de la Sfinţii Părinţi că cei ce privesc la acestea păcătuiesc înaintea lui Dumnezeu, de multă vreme părăsisem priveliştea aceea. Astă dată însă, văpaia ispitei mă împinse la acea păcătoasă privelişte, să. văd măcar numai prima alergare a cailor. Neputîndu-mă infrîna, m-am lăsat biruit de ispită. După aceea am mers la prea Cuviosul Vasile. Ajungînd înaintea lui, am făcut, după obicei, metanie mare pînă la pămînt. El mă binecuvîntă: aşa cum obişnuia, apoi privind mînios la mine, îmi zise cu asprime „lată, cel ce se înţelepţeşte jidoveşte! lată cel ce învaţă

Legea veche care a trecut ca umbra! Iată cel ce zice că evreii cei întunecați cred bine, cei orbi la ochii sufletelor! Iată un tîlcuitor sluțitor al Scripturilor, care laudă pe Prooroci şi de lucrurile lor cele bune se leapădă! Iată cel ce neingrijindu-se a-şi plînge păcatele şi a cere cu lacrimi fieibinți iertarea greşelilor, cu neînțelegere făcînd judecată rea zicînd că evreii cred bine! Dar, pe lingă acestea şi dracului de la ipodrom — alergarea cailor — s-a făcut părtaş!...

Auzind eu aceste certări, îmi zisei mîhnit în sine-mi: „Mai micule Grigore, iată a sesit ceasul în care vei auzi mustrarea gre-şalelor tale"! După aceea prea Cuviosul iarăşi începu a zice către mine: „O, cumplită neînțelegere! Cum cineva umblînd pe căi netede, saie pe alăturea şi se împiedică!"... Auzind acestea, mă hotar ii că niciodată nu mă voi mai duce la păcătoasa privelişte a ipodromului. După această hbtărîre, Sfîntul Părinte iarăşi zise cătie mine: „Ia spune-mi cum grăieşti tu că evreii cred bine? Au n-ai auzit tu pe Demnul nestru Iisus Hristos grăind în Dumnezeiasca Evanghelie: „Cel ce nu cinsteşte pe Fiul, nu cinsteşte nici pe Tatăl Care L-a trimis pe El!" (Ioan 5, *23;* 1 Ioan 2, *23).* Oare nu vezi că deşteptăciunea aceea vicleană a evreilor nu mai foloseşte la nimic? Mîntuitorul adevereşte aceasta, zicînd acelora!': „Dacă pe Mine nu Mă ştiți, nici pe Părintele Meu nu-L ştiți... (Mt. 11, 27; Ioan 1, *18;* 6. .46; 10. *15).*

Evreilor-care s-au tot idolatrizat de la scoaterea lor din Egipt pînă la venirea Mîntuitorului, le prezice El: „Eu am venit în Numele Tatălui Meu şi voi nu Mă primiți pe Mine; de va veni altul {Antihrist) în numele său pe acela îl veți primi... Şi în păcatele voastre veți muri... Iată*se lasă casa voastră pustie!" ... (Ioan 5, *43;* 8, *21;* Mt. 23, *38;* 12, *34—37).* Vezi cum i-a izgonit pe ei Dumnezeu de la Fața Sa şi i-a risipit pe toți în toate părțile lumii? Vezi cum numele lor se face urit tuturor oamenilor şi foarte scîrbos la toate neamurile pămîntului ? Au nu vezi cum adunarea lor a căzut in blestem Ca smochinul neroditor ? Odinioară cînd Moisi era aproape să adoarmă cu părinții săi, Dumnezeu i-a zis: „Iată, tu te vei odihni cu părinții tăi, iar poporul acesta se va apuca să umble desfrînînd după dumnezei străini ai pămîntului aceluia în care va intra, iar pe Mine Mă va părăsi şi va călca legămîntul Meu, pe care L-am încheiat cu el! Pentru aceasta se va aprinde mînia Mea asupra lui în ziua aceea şi-i voi părăsi, îmi voi ascunde Fața de la ei, vor fi amărîți şi-i vor ajunge mulțime de necazuri şi greutăți. Atunci Israil va zice: „Aceste necazuri nu ne-au ajuns ele oare, pentru că nu-i Domnul Dumnezeul meu în mijlocul meu? Dar Eu îmi voi ascunde Fața Mea de la el în ziua aceea, pentru toate fărădelegile lui, pe care le-a făcut el întoreîndu-se la alti dumnezei" (2 Lege 31, *16—18).*

Asemenea a zis Domnul şi către Isaac: „Arunca-voi Toiagul Meu cel mare (f) şi voi sparge Legea Mea, a casei lui Israel şi a casei Iudeii. Cu risipire o voi risipi şi voi întoarce Fața Mea de către dînşii". Pentru aceasta vezi, cercetează că de la Hristos nu s-a mai sculat nici un Prooroc, precum zice Da vid: „Lepădați fură şi nu vor mai sta... Nu voi aduna soborul lor din cei fărădelege şi vărsător de sînge, nici voi pomeni numele lor prin buzele Mele" (Ps. 15, *4).* Această lepădare a jidovilor o adevereşte şi Sf. Ap. şi Ev. Ioan în Apocalipsa sa, cînd îi spune Domnul: „Cunosc clevetirea din partea celor ce se zic iudei, dar nu sînt, ci sînt adunătura satanei, care se numesc iudei dar nu sînt, ci mint, îi voi faee să vină şi să se închine picioarelor tale şi să cunoască că te-am iubit..." (Apoc. 2, *9;* 3, *9;* comp. Is. 49, *23—26 ;* 60, *14; 11—22).* De acum adunarea lor adevereşte: „Nu mai sînt sfințenie împărătească, nici limbă sfînta; ci sînt în blestem, în pierzare, adunarea satanei". Da, că oricînd se adună şi se împreună în adunările lor sîmbăta, nu este Dumnezeu în mijlocul lor, ci satana, care se veseleşte de ei,..". Acestea zicîndu-mi, Sfîntul Părinte tăcu.

Eu, ascultîndu-1 cu mare luare aminte —istoriseşte Sf. Gri gore îi zisei: „Rogu-te, Sfinte Părinte, iartă-mă! Recunosc că am tăcut această mare nebunie. Rogu-te cu ochii în lacrimi, roagă le lui Dumnezeu să mi arate ceva bun sufletesc, o vedenie folositoare.

Sufletului". Sfîntul Părinte îmi zise: „Domnul Dumnezeu să facă eu tine, fiul meu, cele bune şi de mare folos sufletesc. Mergi şi El iți va-împlini dorința ta". Bucuros luai binecuvîntare şi mă slobozi cu pace...

După aceasta am plecat la chilia mea foarte mîhnit. Ajungînd, intrai înlăuntru, mersei la smeritul meu pat, mă culcai şi adormii. puțin. Deodată fusei răpit în uimire. M-am văzut pe un cîmp cu pajişte verde şi tot felul de flori frumoase. Stînd eu acolo şi vese-lindu-mă, iată veni către

mine un bărbat foarte mare, îmbrăcat în veşminte albe ca zăpada. El ţinea un toiag'de fier în'mîna sa. Apropiindu-se de mine, mă întrebă: „Ce lucrezi aici?" Eu îi răspunsei: „Eu nu ştiu cum am venit aici!" El îmi zise: „Rugăciunile Sfîntului tău Părinte Vasile te-a adus aici ca să vezi cele dorite de tine". Eu îl întrebai: „Dar ce sînt acelea de care doresc eu?" El îmi răspunse: „Ai cugetat foarte greşit că evreii cred bine!... Dar robul lui Dumnezeu, Vasile, ţi-a zis că nu crezi bine... Ai cerut de la dînsul ca să-ţi arate ceva în vedenie, de cele sufleteşti şi iată Domnul s-a făgăduit a-ţi împlini "dorinţa ta. Deci, vino după mine şi eu iţi voi arăta ţie una după alta şi credinţa fiecărui neam şi ce îndrăzneală are fiecare către Dumnezeu". Acestea zicînd, mă luă de mîna dreaptă şi merserăm spre răsărit...

Acolo iată un nor, de pe pămînt sub noi care ne luă din acel cîmp. Trecurăm în altă lume străină şi minunată. Acolo norul se îndepărtă de la noi. Ne aflarăm. stînd într-un cîmp ca de sticlă. De acolo priveam peste toate marginile pămîntului lumii aceleia. Acolo văzurăm mari adunări de tineri, lăudînd şi slăvind pe Dumnezeu^ Cel preamărit în Sfînta' Treime. După ce văzurăm vedenia aceasta minunată, am mers cu sîrguinţă mai înainte de acolo. Ajunserăm la oarecare loc pe care era un foc acoperit, dar nu ardea, ci lumina şi strălucea ca soarele. Prin mijloc se vedeau nişte tineri luminaţi umblînd, clar unde mergeau nu ştiu. Eu cugetam că acei tineri purtători de veşminte albe ar fi îngerii lui Dumnezeu care păzesc cu înţelegere Altarul Lui cel de sus. După aceasta, ne mai suirăm cu mare osteneală pe alt deal foarte înalt. De acolo căutînd spre răsărit, văzurăm sub noi alt cîmp înfrumuseţat cu aur, strălucind aşa de plăcut, încît multă dulceaţă pica în inima mea. Privind mai departe spre răsărit, iată văzurăm o cetate foarte luminată din cea înfricoşată vedere, îmi ieşii din minte mai multe ceasuri. O vedeam curat stînd pe vîrful dealului aceluia. Apoi suirăm mai departe şi stînd, priveam la acele locuri minunate. Acolo văzurăm altă cetate foarte mare, înfricoşată si luminată. Ea era ca rotun-gimea cerului şi în lung şi în lat. Construirea ei nu era de var sau de marmură, nici de lemn, nici de lucruri putrezitoare, ci era de azur şi slobozea raze ca curcubeul cerului. Frumuseţea zidirii acelei cetăţi nu poate a o spune limba omenească cu de-amănuntul. înălţimea ei era ca de trei sute de coţi. în zidurile ei erau douăsprezece porţi tari întocmite şi încuiate. Fiecare poartă era tot într-un chip, cu faţa din cîte o piatră scumpă care dădea nişte străluciri foarte înfricoşate. De vreme ce, numai pe dinafară erau unele ca acestea, dar cele din lăuntru în ce chip vor fi, mintea se înfricoşează a le spune, pentru că trup şi sînge împărăţia cerului a o spune nu poate. Acestea văzîndu-le eu, întrebai pe purtătorul meu, Sfîntul înger, zicînd: „Domnul meu, ce cetate este aceasta ? Ce oameni sînt aceia care vieţuiesc într-msa? Cine este împăratul ei? Ce pămînt este acesta? Şi cum am venit eu aicea?" îngerul îmi răspunse, grăind: „Cetatea aceasta este a împăratului Celui mare de care grăieşte David; iar cet.e minunate ale cetăţii acestea le-a zidit Domnul nostru Iisus Hristos de la întemeierea lumii" (Mt. 25, *34).* El a gătit acestea Sfinţilor Săi ucenici şi Apostoli şi tuturor celor ce cred într-însul, care fac poruncile Lui. Aceasta a adeverit-o El însuşi, zicînd în Sf. Evanghelie: „în Casa Tatălui Meu sînt multe locaşuri..." (Ioan 14, 2—*3).* Acesta este locaşul cel minunat, pe care 1-a pregătit tuturor celor ce iubesc Numele Lui. Aceasta este Mitropolia de sus, noul Sion cu oamenii Lui. Aşteaptă puţin şi vei vedea încă nu numai pe oamenii cetăţii aceştia cereşti; ci şi pe împăratul slavei. Cauza pentru care ai venit aici, peste puţin timp o vei vedea arătat şi vei cunoaşte că tot cel ce crede în Fiul lui Dumnezeu va fi viu în veci. Deci, fericit este cel ce stă în învăţătura Sfînta a Lui, în a purtătorilor de Dumnezeu Părinţi şi mai în scurt a zice în Biserica lui Dumnezeu sobornică şi apostolică. Cei care însă nu vor crede şi vor nesocoti acestea, nu vor fi vii în veci; ci se vor da matcei focului veşnic..."

Acestea grăind îngerul către mine, iată văd într-un deal înalt o Cruce strălucind foarte puternic, de a cărei strălucire se aprinsese văzduhul... în acelaşi timp văzui un Porumbel alb ca zăpada, zburînd şi slobozind lumini prea luminoase El se aşează asupra dumnezeieştii Cruci. Privind noi din acea înfricoşată înălţime, văzurăm că se pogoară la cetate ca.un fulger oarecare tînăr care făcea pregătire împăratului care vrea să vină într-însa. După dînsul alt tînăr luminat veni grabnic în cetate, avînd un Tron înfricoşat in mîini, pe care-1 pregătea împăratului Ceresc. Deodată auzirăm glasuri puternice grăind: „împăratul Cel Mare şi înfricoşat vrea să vină în cetatea aceasta cu putere şi cu slavă multă. Privind noi in sus, iată patru tineri din înălţime, veniră

cu cîte o făclie de loc în mîini. înfricoşat foc arzînd era acela' Tinerii aceia strigară: „Străluceasc㠄 Darul Tău, Doamne! Veni-va slava Sfinţilor Tăi, Doamne! Veni-va slava Fiului Celui de sus al lui Dumnezeu Celui viu! După acestea văzurăm pe oarecare tineri ce se pogorau in cetate, grăind: „Iată judecata morţilor şi învierea Dreptului Judecător a venit cu plata oamenilor!" Apoi văzurăm un stîlp de foc pogorîndu-se de sus şi din ele se auzea glas înfricoşat slobozit peste tot văzduhul. Acel stîlp nu stătu în cetate, ci în oarecare prăpastie a lumii se pogorî şi se săvîrşi peste patru începuturi strălucind şi luminînd. El se întinsese peste cele patru margini ale lumii; atunci se făcu glas peste toată lumea grăind: „Iată puterea cea strălucitoare a Celui de Sus s-a atins de toate oasele omeneşti, ca să se adune os către os şi încheietură către încheietură, mădular către mădular, formîndu-se oameni cu acelaŞ trup de mai înainte (1 Cor. 15, *52—53).* Mai văzurăm şi un alt înger cu chip alb, ţinînd în mîini un sfeşnic de foc. Aceasta era o scrisoare trimisă lui Satana—Antihrist, grăindu-i că s-a sfîrşit împărăţia lui, în care a împărăţit trei ani şi jumătate peste tot pămîntul. îngerul stînd înaintea satanei... citi cartea trimisă de la Dumnezeu. Apoi, apucîndu-1 pe el cu tărie îl trăgea afară din curţile împărăteşti şi-i punea nările lui la marginea pămîntului, ca să verse toată răutatea şi tot veninul, că s-a apropiat sfîrşitul lui şi va fi ars cu toată oastea lui.

Stînd noi aşa in cîmp, văzurăm taberele puterilor cereşti prin văzduh pe cai de foc. Caii lor aveau aripi de foc şi slobozeau din gurile şi din nările lor văpăi de foc. Pe cînd se pogorau, auzirăm vuet mult, ucideri, plînsuri şi tînguiri foarte mari. Cei ce se pogorîse pe cai izgoneau, junghiau şi tăiau pe toţi cei ce se amăgiseră în urma lui Antihrist în vremea împărăţiei lui. Mai văzurăm şi altă voini-ciune, multă cu bune chipuri. Ei se pogorau pe pămînt şi făceau pregătire Domnului. Unul dintre ei foarte slăvit, avînd în mîna lui trîmbiţă de aur şi cu dînsul alţi doisprezece purtînd şi aceia trîmbiţe, ,se pogorîră pe pămînt. Trîmbiţă cea mai dintîi înainta cu putere mare, aşa de groaznică, încît se cutremurau toate marginile lumii. Acolo se adunară şi trîmbiţarâ şi ceilalţi doisprezece cîte trei în fiecare latură a pămîntului. Atunci crescu carne vie şi piele peste oasele morţilor care zăceau în morminte din veci, dar duh de viaţă nu era într-înşii. Trîmbiţînd iarăşi îngerii, se cutremurară iarăşi mormintele. Sufletele intrînd în corpurile noastre cu care vieţuirăm în lume. Apoi îndată se deschiseră mormintele oamenilor celor adormiţi din veac şi ieşiră- afară scuturîndu-şi ţărîna de pe feţele, frunţile lor, cap şi corp. în acel timp îngerii trîmbiţării cei mai de pe urmă, toată mulţimea fiilor omeneşti din ţărîna pămîntului, din mare, din rîuri şi din toate iazurile şi bălţile, fu aruncată vie pe faţa pămîntului. Din toate părţile: desişurile, apele şi fiarele vărsară mulţime multă de oameni. Ei stăteau deasupra pămîntului, fiind reconstruiţi, bătrîni şi tineri, bărbaţi, femei şi copii în floarea vîrstei. Aşa se sculă Adam şi Eva şi după ei toţi urmaşii lor din toate limbile, neamurile şi seminţiile, precum fuseseră adormiţi. Toţi stăteau cu luare aminte şi cu o mare frică. Cei ce nu ştiuseră niciodată taina învierii, se temeau şi se cutremurau foarte mult, cugetînd în sine: cum ţărînă fiind, înviară aşa îndată întregi. ,

La înviere feţele Sfinţilor se luminează. îndată după învierea cea de obşte, feţele unora dintre cei înviaţi erau luminate ca soarele, ale altora ca lumina lunei, ale altora ca a luceferilor, ale altora ca ale stelelor, aşa cum adevereşte Sf. Evanghelie şi Apostolul: „Atunci, drepţii vor străluci ca soarele în împărăţia Tatălui lor (Mt. 13, *43).* Alta-i strălucirea soarelui, alta a lunei şi alta a stelelor. .. Stea de stea se deosebeşte în strălucire" (1 Cor. 15, *40—49).* Astfel, feţele unora străluceau ca soarele, ale altora ca luna, ale altora ca stelele, *a\d* altora ca zăpada, ale altora erau ca lîna cea curată. Fiecare dintre dînşii aveau scrisoare cu slove în chip de fulger pe frunţile lor. Scrisoarea aceea minunată arăta bunătăţile fiecăruia. La unii scria „Proorocii Domnului", la alţii „Apostolii Domnului", la alţii „Ucenicii Domnului", la alţii „Evangheliştii Domnului", la alţii „Ierarhii Domnului", la alţii „Mucenicii Domnului", la alţii. ,-,Cuvioşii Domnului", la alţii „Cei ce au răbdat în pustie pentru Domnul", la alţii „Săracii cu duhul", la alţii „Smeriţii cu inima", iar la alţii „Curăţiţi cu plînsul", „Blînzii Domnului", „Milostivii Domnului", „Curaţii cu inima", „Făcătorii de pace", „Izgoniţi pentru dreptate", „Răbdătorii năpăstiilor pentru Domnul", „Slujitorii buni în slujba preoţească", „Feciorelnicii Domnului", „Cei ce şi-au pus Sufletul pentru aproapele lor", „Cei ce au făcut dreptate", „Cei ce au păzit patul nespurcat"... în scurte cuvinte, prin scrisoarea aceea de pe frunte, se arăta bunătatea fiecăruia, în acel chip era arătarea drepţilor.

Cei ce au vieţuit în răutate. Am văzut apoi pe toţi aceia care au vieţuit în păcate fără pocăinţă, că erau schimonisiţi, grozav de urîţi, frumuseţile lor foarte urîte (cumplite). Pe feţele lor era mult amar, viclenie, cărora nu era număr. Feţele unora erau ca ţărîna, ale altora ca nişte tină împuţită. Unora le curgea din trupuri putoare nesuferită şi puroaie, miroseau foarte greu. Feţele altora erau negre ca ale satanei, ale altora ca nişte fum verde. Unii erau plini de puroi împuţit de la cap pînă la picioare, alţii erau sîngeraţi cu sînge foarte urîţi. O! ce groaznică vedere! Toţi aceea grăiau unul către altul: „V-a-a-i! Amar! Că de această zi a Judecăţii lui Dumnezeu pe cînd eram în lume vii, am auzit, dar n-am crezul şi n am voit să facem poruncile Domnului! Acum, iată ne-am sculai ca să luăm fiecare plata faptelor noastre! O, cumplită ticăloşia noastia a păcătoşilor, cît de spurcaţi şi necuraţi sîntem! Groaznic o să ne mai ardă pe noi Dumnezeu în focul ce nestins!" Aşa grăiau aceia unul către altul suspinînd.

Evreii, care mai înainte de întruparea lui Hristos, n-au crezut în Moisi. După aceea am văzut o altă mulţime nenumărată, stînd ca nişte dobitoace necuvântătoare neştiind pe Dumnezeu. Ei grăiau unul către altul: „Cine este Dumnezeu ? Care este Hristos ? Noi nu ştim pentru că mulţi dumnezei am avut! O, de ne-ar fi înviat pe noi, aceia, să nu ne mai temem de rău, că mult le-am mai slujit lor!"

Evreii cei de la Hristos încoace pînă la sfîrşitul lumii. Mergînd mai înainte, am văzut o adunare foarte mare, sluţită şi foarte urîtă. Aceia grăiau unul către altul: „De ne-ar fi înviat pe noi Dumnezeul lui Moisi, mult bine ne-ar fi nouă, mare har am afla la Dînsul, măcar de am şi fcst risipiţi în toate marginile lumii, însă mai mult decît pe Acela, n-am ştiut pe altul. Dacă însă va veni Fiul Măriei să judece lumea, atunci amar va fi nouă ?!!! Vai şi amar va fi de noi că foarte mult L-am urît pe El! Acela fiind Om, cum va veni să judece ca un Dumnezeu, că şi El împreună cu noi va fi judecat pentru hula care a grăit, făcîndu-Se pe Sine întocmai cu Dumnezeu. Bine ar fi de L-am vedea pe El acum aici, că L-am vădi ca pe un mincinos. El învăţînd m uliţele noastre, Se numea pe Sine Judecător, zicînd: „Tatăl nu judecă pe nimeni, ci toată judecata a dat-o Fiului...", făcîndu-se pe Sine Fiu al lui Dumnezeu! Noi ştim cu adevărat că Dumnezeu a grăit lui Moisi în muntele Sinai; iar acela pe Dumnezeu nu L-a văzut nicidecum!"... Acestea grăind unul către altul, aşteptau să vadă pe Judecătorul.

Evreii, cei ce s-au închinat idolilor, israeliteni şi iudei fiind, se tînguiau: „O, va-a-a-i nouă! Nici în Dumnezeul legii n-am crezut, nici la care se zice Hristos n-am ajuns! Am crezut în Baal, în Astarteia, în boul Apis, în cei doi viţei de aur şi celorlalţi dumnezei păgîneşti. Iată, n-am ştiut nimic de năpasta asta care a venit acum peste noi!" Aşa se întrebau ei pentru cele ce li s-au întîmplat lor în acel ceas. Pe frunţile» acelora, parte bărbătească şi femeiască era scris cu slove roşii, arătînd fiecăruia lucrurile lui. Aşa la unii era scris: „ucigaş", „ucigaşă", la alţii, „amestecători. de singe", la alţii „preacurvari", „preacurve". La unii „slujitori de idoli", la alţii „furători", „furătoare", la alţii „mincinoşi", „mincinoase", la alţii „vrăjitori", vrăjitoare", la alţii „beţivi", „beţive", „vameşi"; „răpitori", la alţii „sodomem", „ourvari cu dobitoace", la alţii „aducători aminte de rău", „pizmaşi", mînioşi, la alţii „cimpoiaşi", „măscărici", „fluierători", „clevetitori", al alţii „luptători de duh", „manihei", „saveliani", „papistaşi, „iacobiteni", „origenişti", „marchiani"... şi în scurt tot eresul se arăta tuturor din acele slove ce-erau scrise pe frunţile lor.

Acestea toate văzîndu-le noi, iată, iarăşi se pogorî de sus o-mulţime mare de cete îngereşti, cîntînd cîntarea îngerească şi dumnezeiască, în mijlocul lor se vedea o Cruce mare de lemn, care lumina foarte mult şi strălucea. Pe aceea o puseră pe Scaunul pregătit Judecătorului. Crucea era văzută de toţi. Neamul creştinesc văzîndu-o se bucura foarte mult de frumuseţea acelei Cruci. Jidovii însă văzîndu-o, îndată se spăimîntară,; feţele lor se umplură de ruşine şi se văitau, zicînd: „Oh! Cumplit nouă! Rău semn vedem, că a venit! O, vai nouă ticăloşilor! Acesta e Semnul Răstignitului! De va veni Acela să judece, cum îl vom îhtîmpina pe El? Unde ne vom ascunde de la Faţa Lui, pentru că mult rău I-am făcut ?! Şi nu numai Lui singur; ci şi celor ce au crezut într-însul!" Aşa se tînguiau evreii. îngerul care mă purta pe mine, îmi zise: „Oare vezi pe aceştia cum începură a se cutremura văzînd cinstita Cruce ?!!! Aceasta fiind aşa gătită, iată veni la urechile noastre un^glas foarte înfricoşat care zicea: „Iată! Are să vină Judecătorul!" Aceasta îmi spunea şi

îngerul care era cu mine. Atunci puterile cerului s-au pornit cu frică şi cu mare cutremur. îndată am văzut mulţime foarte multă de înfricoşate puteri, oşti după oşti veneau cu mare grabă la locul de judecată. Această mulţime multă văzîndu-o, eu m-am înspăimîntat foarte tare. îngerul cel'ce mă purta pe mine, îmi zise: „Nu te teme! Aceştia sînt prietenii mei. Socoteşte cu dinadinsul şi vezi cele ce vor să fie, că tu ai să iei mare folos din aceasta. Şi alţi mulţi, care sînt cu cuget drept, se vor folosi de vor primi pe acestea". După aceasta s-au făcut strigări mari, fulgere de sus şi un glas mare se auzea, de care s-a înfricoşat tot pămîntul... Cei ce aveau feţele luminate nu se înfricoşau văzînd acestea, ci mai vîrtos se veseleau cu bucurie. Apoi iarăşi veniră soli înainte. Pe cînd veneau, fiecare dintr-înşii slobozeau foc înaintea feţelor lor. Ori încotro' mergeau ei şi văzduhul se aprindea.

Aceştia se pogorîră cu tăcere mare şi statură la locul cel de judecată. De prea multa lor frumuseţe se mirau toţi. Mulţimea oamenilor necredincioşi stăteau cu frică şi în spaimă mare. Jidovii creştinaţi erau întîi veselindu-se. Jidovii credincioşi de la Avraam pînă la Hristos, nu se temeau de cele ce vedeau; iar cei ce erau de la întruparea lui Hristos şi pînă la sfîrşit, care n-au crezut în Hristos, ci s-au depărtat de El, văzînd Crucea, se întoarseră, avîndu-si feţele lor ruşinate. Plingînd ei cu amar grăiau: „O, vai de ticăloşia noastră! Acela Care a fost răstignit de noi va să vină a judeca pe toţi. Ismailtenii pînă nu văzuseră cinstita Cruce, erau tari la cer-bice. Indată însă ce vazura cinstita Cruce strălucind mai mult decit soarele şi cunoscand a cărei credinţă este semnul, s-au ingrozit foarte tare. „O, amar" —strigară ei plini de spaimă"" Creştinii vă-zand Crucea se bucurau ştiind că aceea este Crucea Domnului, pe care însuşi de bună voie s-a răstignit. Atunci veni de sus un nor foarte luminat şi prin mijlocul lui un fulger foarte strălucitor stătu deasupra cinstitei Cruci şi întinzîndu-se, o acoperi multe ceasuri. După aceasta se sui de unde s-a pogorît. îndată se arătă împrejurul Crucii o cunună înfricoşată cu mii de străluciri împestriţa, care se vedea deasupra Crucii în văzduh. Aceasta văzîndu-o evreii, se spăi-mîntară şi mai mult. Creştinii însă au fost cuprinşi de o negrăită bucurie. Ei ridicîndu-şi mîinile spre înălţime, slăveau pe Hristos Cel ce S-a răstignit pe dînsa. După aceasta se făcu de sus un tunet groaznic şi înfricoşat. îngerii şi Voievozii îngerilor se pogorau. De venirea lor se făcu mare frică peste tot pămîntul. Repede se pogorîră înfricoşatele cete de îngeri, care cu sfială venind, statură la locul cel de judecată.

Scaunul de judecată al lui Hristos Dumnezeu nu stătea pe pămînt ci în văzduh cam la 40 de coţi. Aşa şi îngerii, cei ce se pogorîseră, stăteau nu pe pămînt, ci în văzduh. Apoi mai văzurăm patru cete de îngeri foarte mari. Una stătu pe pămînt, alta spre austru, a treia spre crivăţ, iar a patra spre apus. După acestea, alte cete- nu asemenea una cu alta la chipul lor, ci deosebite feţe avînd, se despărţiră în patru părţi. Ele cuprinseră cele patru margini ale pămîntului. Pămîntul era plin de mulţimea oamenilor, iar văzduhul de mulţimea îngerilor. Ridicînd ochii noştri spre cer, de năprasnă văzurăm căruţe de foc mergînd înainte şi îngerii cei cu cîte şase aripi, cu ochi mulţi, strigau: „Sfînt! Sfînt! Sfînt! Domnul Savaot, plin e cerul şi pămîntul de mărirea Lui!, (Is. 6, 1—*3;* Apoc. 4, *8).* De strigarea aceea se cutremură cerul şi pămîntul. Apoi toţi îngerii strigară: „Binecuvîntează, Părinte Atotţiitorule, binecuvîntat este Cel ce vine întru Numele Domnului!" La cuvintele acestea se cutremură pămîntul... căruţele de foc se pogorîră pe pămînt şi cei cu ochi mulţi înconjurară înfricoşatul Scaun al lui Dumnezeu. înţelegînd mulţimea evreilor şi a agarenilor lauda îngerilor, că slăviră pe Fiul împreună cu Pă: rintele şi pe Acela îl chemară-Judecător al viilor şi al morţilor... plînseră mai cu amar. Atunci un înger trîmbiţă foarte tare şi groaznic, încît de glasul acela însăşi îngerii se sfiiră şi cunoscură din aceea că vine Judecătorul.

Deodată se arătă un nor luminat şi foarte strălucit, pe care nu-1 puteau privi, că slobozea nişte raze foarte înfricoşate. Pe dînsul venea Domnul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul. Tot poporul mergea spre răsărit. Deodată tună un glas de duh de vifor, ca să caute toţi spre El şi aşa purtîndu-L pe El acel nor minunat, veneau spre Scaunul Slavei Sale. Văzîndu-L pe El, se înfricoşară toţi. Atunci îndată strigară Sfinţii îngeri: „Binecuvîntat este Cel ce vine întru Numele Domnului Dumnezeu. D imnul a venit să judece viii şi morţii". Acestea zicînd, căzură toţi cu feţele la pămînt şi se închinară Judecătorului universal şi etern. După aceasta, apropiindu-Se Demnul de pe norul pe care şedea, şezu pe Scaunul Slavei Sale. Văzîndu-1 toţi, au fost cuprinşi

de o mare frică. Cerul începu a-şi schimba faţa şi pămîntul a se clătina. îngerii strigară cu glas mare, zicînd: „Să se ruşineze toţi necredincioşii evrei, aga-renii, ereticii şi tcţi cei ce n-au primit propovăduirea Sfinţilor Săi Ucenici şi Apostoli!" Apoi îngerii ziseră: „Tu eşti Hristos-Fiul lui Dumnezeu, pe Care Te-au răstignit evreii. Tu eşti Cuvîntul Cel de sus al lui Dumnezeu, pe Care Te-a născut Părintele mai înainte de veci, fără de patimă şi fără de putreziciune, îndoit cu firea, Care Te-ai îmbrăcat în Trup omenesc şi. n-ai schimbat Dumnezeirea. Tu eşti Care ai venit in lume şi ai făcut semne mari şi minuni. Tu eşti Dumnezeu împreună cu Părintele şi cu Duhul Sfînt, afară de Tine, pe altul nu ştim!"

Acestea zicînd îngerii, se înfricoşară. Ana, Caiafa, fariseii, cărturarii, Pilat, Irod şi toată mulţimea evreiască. Se îngrozi Arie şi profetul Mahomed. Domnul căutînd îndată spre cer se făcu cer nou. Tăria cerului se făcu nouă, dar lumina soarelui şi stelele pieiră de pe ea. Sfinţii umplură locul lor; soarele nu mai fu pe cer, pentru că Soarele cel Drept-Domnul nostru Iisus Hristos — strălucea tuturor. După aceasta Domnul căută spre pămînt cu minie, că era spurcat cu fărădelegile oamenilor. Domnul privi spre locul mării şi in locul apei mării se sui un rîu de foc, a cărui văpaie se înălţă pînă la cer, arzînd totul pînă la pămînt, încît se acoperi tot pămîntul cu revărsarea ei. Domnul căută iarăşi spre toţi oamenii închinători de idoli şi păcătoşi care au petrecut în necredinţă ca şi dobitoacele. Atunci iată o ceată înfricoşată de îngeri de foc veni de la spus şi-şi puseră mîinile pe păcătoşi, aruneîndu-i pe fiecare din ei în marea cea de foc, pe cînd Domnul le grăieşte aşa: „Duceţi-vă de la Mine, blestemaţilor, în focul cel veşnic... Nu vă ştiu pe voi cine sînteţi, că: M-aţi văzut flămînd şi nu Mi-aţi dat să mănînc, însetat şi nu Mi-aţi dat să beau, M-aţi văzut gol şi nu M-aţi îmbrăcat, străin şi nu M-aţi găzduit, bolnav şi în temniţă şi nu M-aţi cercetat..." Atunci păcătoşii începură a striga, zicînd: „Judecătorule prea Drepte, cînd Te-ain văzul flămînd, însetat, străin, bolnav sau întemniţat şi nu am slujit Ţie?" El le răspunse cu mînie, zicînd: „Dacă nu aţi făcut unuia din aceştia mai mici ai Mei, nici Mie nu Mi-aţi făcut. Depărtaţi-va de la Mine, blestemaţilor, că v-aţi supus diavolului si n-aţi slujit Mie, măcar la suflarea cea mai de pe urmă cu pocăinţă". Ei, auzind acestea, plangeau cu jale si nu era cine sa-i miluească pe ei.

Domnul, căutînd iarăşi peste pămîntul cel nou, iată se arăta pe dînsul saduri ca zăpada în multe feluri, pe care limba omenească nu poate să le spună. Eu, văzînd frumuseţea cea nespusă a acelora şi minunîndu-mă, întrebai pe Sfîntul înger care era cu mine: „Sfinte îngere, în ce chip este împărăţia Cerului. Au doară are ceva mai mult decît aceasta?" El îmi răspunse: „Nu ştii ce grăieşti! Acestea pe care le vezi aici, este pămîntul celor blînzi de care a zis Domnul în Sfînta Evanghelie: „Fericiţi cei blînzi, că aceia vor moşteni pămîntul. împărăţia Cerului însă este mult mai frumoasă, mai luminată, încît nu se poate descri, nici grăi!" Acestea vorbind noi, Domnul iarăşi privi pe pămînt şi izvorî un rîu de miere şi de lapte. Rîul de miere era curat şi frumos ca lacrima. El trecea peste tot pămîntul acela şi peste sadurile lui, asemenea şi laptele trecea pe la rădăcinile acelor pomi şi-i uda. După aceasta, la un semn al .Judecătorului, veniră păsări frumoase ca norul şi umplură toţi pomii aceia. Ele începură a zbura şi a cînta cu glas mare, încît •glasurile lor se suiau pînă la cer. întorcîndu-mă eu şi uitîndu-mă, văzui de-a stînga Judecătorului pe cei osîndiţi, care îşi băteau feţele lor tînguindu-se cu amar. Acelora Domnul le zice: „Vedeţi, o blestemaţilor, de cît bine v-aţi lipsit?" Acestea zicînd Domnul, Se -sculă din Scaunul Său şi venind, stătu lîngă porţile cetăţii despre răsărit, care se deschiseră singure înaintea Lui. După aceasta Dom$_r$ nul grăi celor de-a dreapta Lui cu glas blînd: „Veniţi, binecuvîntaţii Părintelui Meu, de moşteniţi împărăţia Cerurilor, care este gătită vouă de la întemeierea lumii... Veniţi, fiii Mei, intraţi în bucuria Domnului vostru!"

întîi veni Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu. După ce Domnul, Dreptul Judecător, rosti aceste cuvinte, veni o Doamnă din partea cea'de-a dreapta Lui înveşmîntată cu slavă negrăită. Cînd mergea Ea, foc ieşea de la picioarele Ei, iar faţa Ei strălucea ca soarele. Venind Ea se închină Domnului. El, vesel şi cu mare bucurie, o primi pe clînsa şi-i grăi: „Intră, o Maica Mea în bucuria Fiului tău, că iată toate îţi slujesc Ţie. Iată odihna Ta, cu prea iubiţii Tăi fii ... veseliţi-vă!" Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu sărută preacuratele Lui mîini. Apoi intră în Sfînta Cetate şi Sfinţii îngeri începură a cînta cîntări de .laudă.

Veniră cei 12 Apostoli. Din partea cea de-a dreapta Domnului, se despărțiră 12 bărbați, Apostoli luminați la fețe ca soarele. Ei veniră către porțile Cetății aceleia, îmbrăcați în veşminte foarte luminate şi înfrumusețate. Domnul, privindu-i cu mare bucurie, îi sărută. Ei, închinîndu-se Lui, intrară în Sfînta Cetate.' Acolo auziră cîntîndu-se cîntări de laudă do către cei mai din launtrul cetatii cereşti.

Veniră cei şaptezeci de Apostoli. După cei 12 Apostoli, veniră, înaintea Dreptului Judecător şaptezeci de bărbați Apostoli şi statură înaintea porților cetății. Fețele lor erau luminate, strălucind ca fulgerul. Ei, închinîndu-se Domnului, intrară cu bucurie în Sfînta Cetate. Păcătcşii cei ce erau de-a stînga, văzînd pe aceştia că se învrednicesc de atîta bine, oftară din adîncul inimii şi se căiau foarte mult de greşelile lor. Tot atunci evreii cei ce erau de la veni rea lui Hristos pînă la sfîrşit şi nu s-au botezat, blestemau pe Moisi, zicind: „Unde este Moisi acela, acum, căruia, pleeîndu-ne noi, n-am ascultat pe Hristcs?!" Ei cercau să-1 vadă pe Moisi şi nu-1 aflau, pentru că era în partea cea de-a dreapta cu Sfinții Patriarhi: Avraam, Isaac, Iacob... şi cu ceilalți Prooroci.

Vin Sfințit Ierarhi. Din mulțimea Sfinților luminați, din dreapta Domnului, se alese o altă ceată şi veni înaintea Domnului Fețele lor străluceau ca soarele, iar veşmintele lor erau albe ca lumina, purtînd omofoare pe umerii lor. Acestora Domnul le porunci să intre în Slava Sa. Aceştia erau: Arhierei, Episcopi, Arhiepiscopi Mitropoliți, Patriarhi care au viețuit, vorbit, lucrat şi păstorit adunările credincioşilor după Cuvîntul lui Dumnezeu. Ceata aceasta mare a Sfinților Ierarhi a intrat cu mare bucurie în Cetatea Cerească, cintînd şi pentru dînşii Sfinții îngeri.

Vin Sfinții Mucenici. După Sfinții Ierarhi se despărți din mulțimea celor de-a dreapta o ceată foarte mare. Fețele acelora, erau ca floarea trandafirului. Ei erau foarte frumoşi luminați şi veseli. îmbrăcămintea lor era mohorîtă, reşie Aceasta era ceata Sfinților Mucenici şi Mucenițe, Ei veniră către Domnul cu fețe senine. Domnul văzîndu-i pe ei, îi privi cu mare veselie'şi-i băgară in Sfînta Cetate cerească.

Sfinții Duhovnici curaților' şi vindecători ai sufletelor. După Sfinții Mucenici şi Mucenice, iată se depărta de cei de-a dreapta alt sobor mai mic de Sfinții Părinți, Preoți Duhovnici. Ei veniră către Domnul. Fețele lor erau foarte strălucitoare. Aceştia intrară, în bucuria Domnului. Noi îl auzirăm lăudindu-i în lăuntru cu mari şi multe cîntări. Aceştia erau ispravnicii Domnului.

Propovăduitorii şi binevesiitorii. La un semn al Domnului a venit înaintea sa o altă ceată mai .mare. Fețele lor erau albe ca zăpada, iar hainele lor străluceau ca aurul. Ei intrară cu mare veselie in bucuria Domnului. Aceştia erau binevestitorii şi propo văduitorii Cuvîntului lui Dumnezeu.

Călugării curățiți prin adevărata pocăința. Domnul, făcînd semn către cei de-a dreapta Lui, a venit către Sine mulțime multă Aces tia erau călugării care sau curațit cu adevărată şi, aspră pocăință. Ei intrau în Sfînta Cetate cu slavă multă. Ei, ridicîndu-şi mîinile lor, slăveau pe Dumnezeu. Cei din stînga văzînd aceste săltări ale Sfinților, se blestemau pe sine şi se tînguiau.

Postitorii. Domnul cheamă o altă ceată din dreapta Sa. îndată veni către Dînsul o altă adunare de bărbați şi femei cu fețele luminate. Chipul feții lor era ca un crin alb. Domnul cu Față veselă îi băgă în Sfînta Cetate Cerească. Aceştia erau postitorii, nu numai de bucate, ci şi de felurite păcate.

Viețuitorii feluritelor ostroave Domnul, făcînd aemn, veni către Dînsul o mulțime foarte mare. Toți erau într-un chip, strălucind. Domnul îi lăudă foarte mult, pentru că s-au păzit curați pe sineşi. Cînd intrară aceia în Sfînta Cetate, Sfinții îngeri îi întîmpinară şi pe ei, petrecîndu-i cu cîntări foarte plăcute.

Fericiții care şi-au plîns păcatele. După aceia se alese şi veniră la Domnul o altă ceată curată. Aceştia sînt cei care au petrecut in pocăință, spovedanie adevărată, în milostenie, în plîns şi în]x)stire bună.

Ascultătorii şi păzitorii Cuvîntului lui Dumnezeu. După acesta Domnul iarăşi mai cheamă pe alții din aleşii Săi. Atunci veni la -Dînsul mulțime multă de oameni. Fețele lor erau luminate ca luna curată şi capetele lor erau unse cu untdelemn curat, pentru care şi Domnul Se bucură foarte mult. Şi acestora Domnul le porunci să intre în Sfînta cetate. Ei intrară, veselindu-se.

Cei nebuni după Hristos. Domnul cheamă la Sine şi pe alţi plăcuţi ai Săi din dreapta. Atunci veni la El cete, cete mari: săracii cu duhul, blînzii, flămînzii după dreptate, curaţii cu inima, paşnicii, izgoniţii pentru dreptate, ocărîţii, prigoniţii, clevetiţii şi defăi-maţii. Feţele lor erau foarte luminoase. Domnul îi binecuvîntă şi intrară şi aceştia în Sfînta Cetate.

Judecătorii drepţi. Domnul, făcînd semn, veni la El un sobor mic. Feţele lor erau albe ca zăpada, hainele lor străluceau ca lumina. Acestora Domnul le porunci a intra în Sfînta Cetate. Aceştia erau judecătorii cei drepţi, care n-au luat mită, nici nu s-au ruşinat de feţele puternicilor, ci au judecat drept, nici necinstind, nici •nedreptăţind pe nimeni.

Milostivii. Domnul mai cheamă la Sine din cei de-a dreapta Lui Şi iată o altă adunare foarte mare veni la El. Ei erau îmbrăcaţi în haine strălucite şi pe capetele lor aveau cununi de stîlpări de măslin. Din feţele lor ieşea rouă ca nişte mir cu bun miros. După acesta văzurăm slavă nespusă în cetatea aceea pregătită lor şi o mare frumuseţe negrăită. Domnul îi binecuvîntă să intre în Cetate Sfînta. Ei intrară înlăuntru săltînd de mare bucurie.

Căsătoriţii care şi-au păzit patul lor nespurcat. După aceasta se aleseră din adunare şi veni la Dînsul o ceată mică frumoşi cu chipul şi rumeni la feţele lor. Hainele lor străluceau, iar pe capetele lor purtau cununi de flori de crin. Acelora Domnul le porunci să intre în Sfînta Cetate. Eu întrebai pe Sfîntul înger, cel ce era cu mine: „Spune-mi, Domnul meu, oare şi în această viaţă veşnică o să aibă femeia pe bărbatul său şi bărbatul pe femeia sa?" îngerul zise către mine: „Nu este aici pofta lumii deşarte. Aici făptura fiind în neputreziciune, oamenii nu fac nimic din cele putrede; ei sînt ca îngerii lui Dumnezeu, drept aşa cum a zis Domnul, slăvin-du-L pe El în veci.

Drepţii legii vechi. Domnul, căutînd la cei de-a dreapta Lui, se aleseră toţi drepţii legii vechi. Ei, venind, se închinară Domnului, îmbrăcămintea lor eră cu fulgerul. Aceştia au fost trimişi de Domnul în Cetatea Cerească. Ei săltînd cu veselie, intrară în bucuria Domnului.

Adam şiEva.fiii şi fiicele lor. Domnul chemă din aleşii Săi pe primii oameni. Atunci veni Adam şi Eva împreună cu fiii lor, parte bărbătească şi femeiască: Abel, Sit, Enos, Cainan, Maleleil, Iared, Enoh, Matusalem, Lameh, Noe... Sim... Iafet (Fac. 5), toţi strămoşii dinaintea potopului, cu soţiile.şi urmaşii lor, care au odihnit pe Domnul şi preamărit pe Dumnezeu. Acestora Domnul le porunci să intre în Sfînta Cetate. Plini de mari bucurii, au intrat cu toţii în Sfînta Cetate, în bucuria Domnului.

Melchisedec, Avraam, Isaac, Iacob şi cei doisprezece Patriarhi. Domnul, căutînd la Drepţii Vechiului Testament din dreapta Sa, iată veni către Dînsul: Melchisedec, Avraam, Isaac, Iacob şi cei doisprezece Patriarhi. Ei erau îmbrăcaţi cu veşminte foarte frumoase şi luminate. Domnul le porunceşte cu veselie să intre în Sfînta Cetate. Intrînd ei acolo, auzirăm pe Sfinţii îngeri cîntînd iarăşi laude în Sfînta Cetate şi pentru aceştia.

Moisi, Aaron, Eliazar şi alţi şaptezeci de bărbaţi. Domnul, făcînd semn spre marea mulţime din dreapta, veni la Dînsul: Moisi, Aaron şi Eliazar. Feţele lor erau foarte proslăvite şi îmbrăcămintea lor era ca fulgerul. Cu dînşii veniră şaptezeci de bărbaţi, care luaseră din duhul lui Moisi şi proorociseră pentru Domnul în zilele acelea Aceştia intrară în Sfînta Cetate, iar Sfinţii îngeri chitară la pri mirea lor.

Judecătorii dreptcredincioşi. David împăratul şi alţi împăraţi ai lui Israil. Domnul chemînd din aleşii Săi pe alţii, veni Proorocul David împreună eu alţi împăiaţi care au împăiaţii în Isiael, judecatori pînă la Samuil Proorocul, care nu se închinaseră la idoli; ei se curâţiseră cu pocăinţa cea adevărată. Aceştia şi toţi fiii lui Israil din cele 12 seminţii pînă la venirea lui Hristos, care se plecară bine legii lui Moisi şi nu s-au închinat idolilor, veniră la Domnul. El porunci şi acestora să intre în Sfînta Cetate. Ei intrară cu mare veselie.

Proorocii după Moisi şi Aaron pînă la Sf. Ioan Botezătorul. Domnul chemă din marea mulţime ce stătea în dreapta Sa o altă ceată. Atunci veniră la Dînsul Proorocii cei de după Moisi şi Aaron pînă la Sf. Ioan Botezătorul. Ei veniră şi I se închinară cu adîncă evlavie, luminînd ca stele cerului. Aceştia intrară în Sfînta Cetate în cîntările Sfinţilor îngeri. '

După aceasta, Cinstita Cruce ridicîndu-se de la locul cel gătit pe care stătea, veni şi stătu deasupra acelei Cetăţi şi a porţilor ei, unde stătea Domnul. După intrarea tuturor Sfinţilor şi drepţilor în Sfînta Cetate, se închiseră porţile.

Mulţimea cea vicleană a părţii de-a stînga. în partea stingă a Dreptului Judecător stătea mulţimea păcătoşilor de pe toată faţa pămîntului, ca nisipul mării, din toate limbile şi toate semințiile, toţi aceia care nu s-au pocăit, nu s-au spovedit cum trebuia, de la rău nu s-au depărtat şi au murit în păcatele lor. Toţi stăteau, cutremurindu-se, cum s-ar clătina frunza de vînt, nimic folosindu-şe din numele creştinesc. Ei, deşi s-au chemat creştini, dar cu gîndul, cu cuvîntul şi cu lucrurile n-au făcut nici măcar cît de puţin poruncile lui Dumnezeu. Acum ei vor primi plată precum se cade după viaţa lor. Ei vor fi aruncaţi în marea cea de foc, în care se vor munci în veci. Atunci, întorcîndu-se Domnul către cei de-a stînga şi văzînd feţele lor întunecate şi păcatele scrise pe ele, se mînie foarte rău. îndată văzurăm în mîinile Domnului un toiag de foc pe care-1 aruncă peste faţa tuturor păcătoşilor. Deodată se făcu o mare despărţire între dînşii, care îi făcu tot cete, cete, din toată seminția, din toată credinţa şi din tot eresul. Domnul îndată întinzîndu-şi mîna spre apus, veniră îngerii de foc, ca un fulger groaznic şi răpiră pe păcătoşi. Aceia îi aruncară în marea de foc, pe cînd ei strigau cu groaznică plîngere: „Vai! Vai! Vai!"

Creştinii lepădaţi de Hristos în timpul persecuţiilor sîngeroase. După aceasta se despărţi de o lătură un sobor, care fuseseră creştini, dar în vremea muncilor şi a prigonirii Bisericii se lepădară de Dîn-sul. Pe aceia Domnul îi osîndi... şi îndată îngerii cei de foc venind, îi răpiră pe ei de năprasnă, aruneîndu-i în mijlocul mării de foc. Acolo ei strigau cu glasuri amare: „Miluieşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu!" însă nu era cine să-i miluiască pe dînşii.

Tîlharii. După aceia se arătară înaintea Domnului o mulţime mare. Aceia erau tîlharii; ucigaşii de oameni, cei ce fără de vină au omorît pe pămînt, pe apă, în aer. Feţele lor aveau o groaznică vedere, erau mînjiţi de sînge. îngerii cei de foc năvăliră cu mare furie asupra lor, îi răpiră şi-i aruncară în marea cea de foc. Nefericiţii de ei începură a striga cu mare îndurerare, zicînd: „Miluieşte-ne pe noi, Fiul'lui Dumnezeu!" Şi nu era cine să-i miluiască.

Necuraţii "preacurvari. După aceasta veni către Domnul o altă ceată Aceştia erau necuraţii preacurvari şi preacurvele. Văzînd ei Faţa Domnului, se ruşinară foarte groaznic. Domnul îi îndepărtă de la Sine. Atunci îngerii cei de foc îi răpiră fără milă şi-i aruncară în marea cea de foc. Aceştia neputînd suporta arderea focului veşnic, începură a striga: „Miluieşte-ne pe noi, Fiul lui Dumnezeu!" Dar nimeni nu-i putea milui.

Curvarii şi curvele care au făcut curvie peste fire. Din sumedeniile mulţimilor de păcătoşi, se mai despărţiră o altă mulţime din cei de-a stînga. Un sobor foarte viclean. Aceştia erau cei care au făcut curvie peste fire. Feţele lor era negre ca însăşi a satanei, din care ieşea o mare putoare. Către aceia uitîndu-se Domnul, Se scîrbi foarte mult de ei. El îi depărta şi pe aceştia de la Sine. Atunci îngerii cei de foc îndată îi răpiră şi-i aruncară în iazărul de foc, unde viermele cel neadormit îi roade peste măsură. De la aceia se auzeau mari ţipete, grăind: „O! Amar, amar!"

Vrăjitorii, fermecătorii şi cei ce au făcut curvie cu mîna. îndată după aceia se mai despărţi din cei de-a stînga o altă mulţime mare. Aceştia erau fermecătorii, vrăjitorii şi cei care au făcut curvie cu mîna. Feţele lor erau afumate, negre ca tăciunele. împrejurul trupurilor lor erau o mulţime de muşte înfricoşate. Pe aceia văzîndu-i Domnul, îşi întoarse Faţa de către dînşii şi-i ameninţă să se îndepărteze, îngerii de foc, venind asupra lor cu lanţuri şi cătuşi, îi legară de grumaji, de mîini şi de picioare şi-i aruncă în marea cea de foc.

Creştinii care au făcut curvie cu dobitoace. După aceea Domnul despărţi o altă mulţime de negri păcătoşi din cei de-a stînga. Aceia erau creştinii care au făcut curvie cu dobitoacele şi nicidecum nu s-au pocăit. Feţele lor erau foarte schimonosite şi puturoase, îngerii nemilostivi îndată îi răpiră şi-i aruncară în marea cea de foc. Acolo arzîndu-se cumplit, strigau: „O! Amar! Amar!"

Cei ce s-au omorît singuri ori în ce chip. După aceea veni alta mulţime nenumărata înaintea Domnului. Aceia etan cei ce s-au omorit singuri, ori s-au sugrumat, ori cu cuţitul s-au junghiat, *sau cu orice lucru moarte si astfel L-au maniat pe Dumnezeu* iar pe diavolul care i-a îndemnat la acel lucru, l-au veselit. Feţele lor erau foarte groaznice şi multă împuţiciune ieşea dintr-înşii. Tot trupul lor era pătruns de cuie şi picioarele lor strîmbe. Aceia fiind îndepărtaţi dinaintea lui Dumnezeu au fost răpiţi de îngerii nemilostivi şi aruncaţi şi ei în matca focului veşnic.

Furii şi luăiorii de mită. Din marile mulţimi de partea cea de-a stînga, se. despărţi şi veni o altă ceată foarte mare. Aceia erau furii şi cei ce au luat mită. Ei erau cu totul întunecaţi, hainele lor sparte şi picioarele umflate. Pe aceia văzîndu-i Domnul, îndată îi izgoni de dinaintea Sa. Atunci îngerii ncmikstivi şi iuţi, venind, le legară mîinile şi picioarele şi-i aiuncarâ în marea cea de foc. Acolo nerăb-dînd usturimea arderii cumplite, strigau amarnic, însă nu era cine să-i miluiască.

Mînioşii, urgisitorii, aducătorii aminte de rău şi pizmaşii. După aceea, iacă o alfa ceată foarte mare veni către Domnul. Aceia erau cei ce se mînie şi urgisesc, aducătorii aminte de rău, pizmaşii şi călcătorii de jurămînt. Feţele lor erau .înfăşurate cu negură, scîrşneau cu dinţii lor şi se muşcau unii pe alţii. Limbile lor erau scoase din gît ca la dinii cei turbaţi şi cehii le erau înfocaţi. Domnul, căutînd la ei, nu-i suferi şi porunci îngerilor de foc să-i ieie şi pe ei. Aceia, năvălind asupra lor, îi bătură şi-i aruncară în foc.

Mincinoşii, călcătorii jurămintelor, înjurâiorii şi clevetitorii. Domnul mai despărţi din cei de-a stînga alt sobor, care stătu înaintea Judecătorului. Din gurile lor ieşeau viermi şi împuţiciune. împie-jurul capetelor lor se încolăceau vieimi mari. Hainele lor erau afumate şi feţele lor înfăşurate în negură. Domnul căută cu mînie la ei, că au fest mincinoşi, juiători stiîmb şi astfel pe mulţi îi păgubiseră. El îi depărta de la" Sine. Atunci nemilcstivii îngeri îi luară de păr şi-i aruncară în marea cea de foc, ca să se muncească veşnic.

Cei ce n-au iertat pe cei ce i-au scîibit, beţivii, cei ce se duc la comedii, la jocuri, la priveliştile dracilor, cei ce se măresc, se tru-fesc, femeile ce se sulirrenesc şi se împodobesc, cele ce fac descîntece, farmece, cele care nu dau ioc în unele zile, care clevetesc în case, chiar şi în Sf. Biserică. Demnul despărţi o altă mulţime mare dintre păcătoşi şi stătu înaintea Lui un sobor foarte mare. Hainele lor erau spurcate de sudoare sîngerată, feţele lor puturoase şi negre, picioarele umflate şi vinete. Acestea dovedeau vicleşugul care era în tei. .Domnul, văzindu-i aşa, - le cstupă gura, pentru că nu s-au pocăit, nici spovedit, nu şi-au spălat spurcăciunea lor, ci au murit în păcate. Mîniindu-se Domnul asupra lor, îndată îngerii cei răi răpindu-i, îi aruncară în iazăiul de foc.

Patriarhii, MUropolijii, Episcopii, Arhimandriţii, Protopopii, Preoţii, Diaconii, Ipcdiaconii, citeţii şi xîntăreţii. Domnul mai despărţi din ceata păcătoşilor o mulţime foarte mare. Ea veni şi stătu înaintea Judecătorului. Aceştia erau: Patriarhii, Mitropoliţii, Episcopii, Arhimandriţii, Protopopii, Preoţii, Diaconii, Ipodiaconii, citeţii şi cîntăreţii. Toţi aveau haine sparte şi puturoase. Din mîinile lor curgea o materie foarte împuţită. Ochii lor erau afumaţi şi sîngeraţi, din inimile lor ieşeau viermi, iar pe picioarele lor erau spîn-zurate lipitori. Văzîndu-i aşa Domnul, Se scîrbi foarte mult asupra lor. El porunci îngerilor nemilostivi să-i răpească de acolo şi să-i arunce în matca focului. îndată cu cuvîntul acesta ei năvăliră asupra lor şi începură a le lega mîinile şi picioarele. Păcătoşii îngroziţi începură a striga: „O! vai nouă ticăloşii! Miluieşte-ne pe noi, Doamne! Curăţeşte zidirea Ta, că măcar deşi am greşit, însă afară de Tine pe alt Dumnezeu n-am ştiut". Atunci un înger trîmbiţă de trei ori şi Domnul zise: „Aceste lacrimi ale voastre şi pocăinţa se cădea vouă a le aduce Mie mai înainte, fiind voi în lume. Vedeţi că şi diavolul acum în munci se căieşte şi strigă foarte tare către Mine ca şi voi, dar oare îl voi milui pe el ? Nu... Duceţi-vă de la Mine, blestemaţilor în focul cel de veci". îndată îngerii învăpăiaţi ca şerpii năvăliră asupra lor şi răpindu-i, îi aruncară cu capetele în jos în marea cea de foc.

Călugării. Domnul mai depărta din mulţimile cele de-a stînga Sa alt sobor foarte mare. Aceia erau călugării pe care noi văzîndu-i, ne mîhnirăm, căci au fost călugări pentru Hristos, însă pentru nepăzirea făgăduinţelor date, au fost osîndiţi în partea cea de-a stînga! Feţele lor erau întunecate, făcliile lor stinse, iar pe grumajii lor stătea lenea şi nepurtarea lor de grijă. Domnul, căutînd la ei, Se mîhni foarte mult asupra lor, căci se lăsară biruiţi de poftele lumii, lepădară al doilea Botez cel dat lor, minţiră în făgăduinţa care au făcut-o către Domnul şi slujiră patimilor trupeşti. Domnul, privindu-i cu întristare, îi hotărî matcei focului. Ei auzind răspunsul, începură a striga din adîncul inimii: „Miluieşte-ne pe noi, Doamne, că numai pe Tine Te-am ştiut de Dumnezeu, Sfîntului Tău Nume am slujit ziua şi noaptea, chemînd Numele Tău, am izgonit dracii şi am proorocit cele ce au să fie..." Pe cînd se rugau ei aşa cu mare tînguire, Domnul le-a zis lor cu

glas de trîmbiță: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților în focul cel veşnic care-i gătit diavolului şi slugilor lui, pentru că n-ați ascultat cuvîntul Meu ; ci pe tatăl vostru, Satana. Pentru aceasta şi Eu nu vă voi asculta pe voi acum..." Atunci repede veniră îngerii cei nemilostivi şi apuc în du-i pe ei, îi traseră în marea cea de foc.

Amestecare de călugări, de boieri şi de oameni simpli. După aceasta văzurăm că veni o Doamnă foarte frumoasă şi incuviin-țată, căreia îi slujeau îngerii. Venind Ea, stătu înaintea Domnului

şi făcu rugăciune pentru acest sobor. Merse înaintea Domnului cu sîrguință foarte mare, ajungînd pe îngerii cei de foc care duceau pe călugări în muncă şi grăi către dînşii, zicînd: „în numele Tatălui nostru care este în ceruri, al Unuia Născut Fiului Său şi al Duhului Sfînt, acest sobor nu are a se munci!" îngerii cunoscîndu-o cine este, ziseră către Dînsa. „Ştiam că tu eşti iubitoare de Dumnezeu, milostivă şi nimeni altul mai vîrtos decît Tine nu are îndrăznire către Domnul, noi însă nu putem trece peste porunca Judecătorului". Ea le-a zis: „Ştiu şi eu aceasta, dar eu m-am rugat mult pentru ei şi El mi-a poruncit să vă întorc pe voi împreună cu dînşii". Atunci ei se întoarseră şi statură înaintea Judecătorului cu mare frică. Judecătorul grăi către dînşii: „Iată pentru milostenia voastră, v-am izbăvit pe voi de focul cel veşnic, dar pentru curvie şi pentru alte necurații ale voastre, nu veți vedea împărăția Mea". Apoi porunci să le dea loc dinspre crivăț.

Copiii nebotezaii ai creştinilor. După acestea Domnul mai despărți din cei de-a stînga o altă ceată. Aceia erau orbi şi se purtau de hotărîrea lui Dumnezeu pentru că nu făcuseră^ nici bine, nici rău. Domnul, căutînd spre dînşii, nu S-a mîniat. însă pe părinții lor S-a mîniat foarte mult, că nu s-au sîrguit ca să-i lumineze cu Sf. Botez. Drept aceea, Domnul porunci să le dea loc de odihnă spre miază-zi şi puțintică îndulcire de viață pe veci. Ei au zis către Domnul: „O, Doamne, Stăpîne iubitorule de oameni! De vreme ce am fost lipsiți în viața trecătoare de bunătățile lumii, mvrednicește-ne măcar aici a vedea strălucirea lumii Tale. Domnul însă nu le dădu nici un răspuns la cererea lor, ci merserâ la locul cel orînduit.

Arienii. Domnul mai despărți din partea de-a stînga altă ceată de păcătoşi, a căror vedere era ca a Satanei, chipul lor era în chip de şarpe şi din gurile lor ieşeau viermi. Domnul văzîndu-i, Se mînie mult asupra lor. îndată fu adus cel ce i-a înşelat pe ei şi Domnul zise către dînsul: „Oare nu sînt Domnul Iisus Hristos, Cel de o Ființă cu Părintele Meu ? Dar tu cum ai mărturisit Dumnezeirea Mea a fi făptură? Vezi proclete cum această mulțime înşelată de tine ai dat-o matcei focului de veci? Acestea zicînd Domnul, i-a lepădat de la Fața Şa. Atunci îndată veniră îngerii cei de foc, îi răpiră pe ei şi pe cel ce i-a învățat rău şi-i aruncară în matca focului.

Macedomenii. Domnul mai despărți o ceată din mulțimea mare a păcătoşilor ce stăteau de-a stînga Sa. Şi iată o altă mulțime din ale căror guri ieşea o marc împuțiciune. Ochii' lor erau întunecați. Domnul căuta groaznic spre dînşii. lată a fost adus înaintea Domnului şi cel ce i-a înşelat pe ei. Domnul a zis către dînsul: "Eu voi tăcea ție, însă Duhul Sfînt Cel hulit de tine nu va tăcea, ci va veni şi te va ruşina pe tine. .. îndată puterile cereşti începură a cînta chemînd pe Duhul Sfînt, zicînd: „împărate Ceresc, Mîngîietorule, Duhul Adevărului, Care pretutindenea eşti şi toate le împlineşti, Vistierul bunătăților şi dătătorule de viață, vino şi Te... arată ca să se lumineze (lămurească) cel ce te huleşte —spurcatul Macedonie. După această cîntare începu a lumina şi a străluci raze de foc. îndată văzurăm un Scaun înfricoşat, cu vedere ca de smaragd şi pe dînsul Duhul Sfînt în chip de Porumbel alb, venind, odihni pe Unul Născut Fiul lui Dumnezeu. în acest timp toți Sfinții îngeri cîntară cîntări de laudă. Venind îngerii de foc îi răpiră pe ei şi-i aruncară în adine. După aceea, Duhul Sfînt S-a suit. în înălțime de unde Se pogor îse.

Nestot icnii. După aceia Domnul făcînd alt semn, veni altă mulțime înaintea Lui. El, căutînd cu mare mînie asupra lor, porunci să aducă pe cel ce i-a înşelat... Aducîndu-I-se fostul patriarh Nes-torie, îi zise: „Proclete necurat, unde sînt două fețe, care pentru Mine ai bîrfit? Vezi cum ai dat în pierzare pe acest popor? Unde sînt doi fii, pe care ţu neîndumnezeitule ai învățat? Au nu sînt Eu Unul Sfînt, Unul Domn Iisus Hristos în două firi şi într-uh Ipostas închinat de toată zidirea". Nestorie cu partizanii lui cu-noscînd că s-au înşelat, stăteau ca nişte muți înspăimântați. După aceea am văzut pe Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Măria, venind din Sfînta Cetate cu slavă şi cu multe cete de îngeri. Ea stătu aproape de Fiul ei. în acest timp toți

sfinţii îngeri o lăudară şi-i ziseră: „Bucură-te ceea ce te-ai învrednicit a fi Maica lui Dumnezeu!" Acestea auzindu-le ereticii nestorieni, îşi ieşiră din minte de frică. Atunci venind îngerii de foc şi înhă-ţîndu-l pe Nestorie şi pe toată mulţimea lui, le-au legat mîinile şi picioarele şi i-au aruncat acolo unde era: Arie, Micedonie, cu Satana în osîndă veşnică. După aceasta Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Măria însoţită de Sfinţii îngeri au intrat în Sfînta Cetate de unde veniseră.

Origen, Evergie şi Didim. Domnul mai despărţi încă o altă ceată din partea cea de-a stînga. Şi iată a venit o mulţime mare, între care stăteau înainte trei bărbaţi înşelători. Şi erau legaţi cu legături de fier şi îmbrăcaţi cu întunerec peste tot trupul. De urî-ciunea lor Domnul îşi întoarse Faţa dinspre dînşii. Atunci îndată îi răpiră pe ei îngerii de foc şi-i aruncară în matca focului veşnic *Sergie, Onorie, Kir Pir.* Domnul mai despărţi încă o mulţime foarte mare. Aceia venind au stat înaintea Domnului, fiind infa-şuraţi in beznă întunecoasă. Domni.1 văzindu i, le zise cu mînie: De unde aţi aflat voi că este în Mine o voie şi o lucrare? Cum aţi cu putere şi va pierde pe cei ce vor rămîne în cetate" (Fac. 49-*10—12-,* Num. 24, *17—19).* Acela este aşteptarea neamurilor!" Asemenea şi alte proorocii s-au zis pentru Dînsul şi care se citesc de voi în toate sîmbetele! Pentru cine ? Au pentru altul era împlinirea acestor Scripturi? Iată că după adevăr v-aţi osîndit". Ei răspunseră: „Dar cum putem noi să credem într-însul făcîndu-Se pe Sine Fiu al lui Dumnezeu ? Nouă nu ne-ai arătat în acest chip pentru Dînsul; ci numai de Prooroc!" Moisi zise: „L-am numit pe El Prooroc ca şi pe Mine pentru întruparea Lui; iar El este Dumnezeu desăvîrşit şi om desăvîrşit. însă pisma, răutatea şi trufia voastră nu v-a lăsat că cunoaşteţi adevărul şi să credeţi în El. Deci, acum vă aşteaptă pe voi matca focului".

Acestea zicînd, Moisi, se depărta de la dînşii. Ei chemară pe Dumnezeul legii, zicînd: „Dumnezeul părinţilor noştri, al lui Avraam, al lui Isaac şi al lui Iacob, şi izbăveşte-ne pe noi în acest cumplit ceas, că în afară de Tine nu ştim pe alt Dumnezeu!" Acestea grăind ei iată că se făcură fulgere mari şi se întinseră peste tot pămîntul. După aceasta un fulger mai înfricoşat, care fulgeră, acoperi şi umbri pe Judecătorul. Atunci toate puterile cereşti îl lăudară pe El împreună cu Părintele şi cu Duhul Sfînt. După aceasta iată se arătă alt Scaun asemenea cu al Judecătorului. Pe acest Scaun stătea Cel vechi de zile Dumnezeu Părintele. împreună cu El şezu şi Fiul Său Unul Născut. Văzînd acestea evreii, şe spăimîntară foarte mult. Dumnezeul legii zise: „Acesta este Unul Născut Fiul Meu, Cel iubit în Care am binevoit! Acesta este Fiul şi Cuvîntul Meu. Oare pentru ce şi acum Mă despărţiţi voi de Fiul Meu, Care este cu Mine nedespărţit. Abia acum cunoaşteţi cu adevărat că v-aţi înşelat că lui şi iubitul Meu Fiu sîntem una. Că cel ce urăşte pe Acesta mai înainte M-a urît pe Mine ? Şi cel ce nu crede Acestuia, nici Mie nu crede? Au nu v-am grăit vouă mai înainte prin Proorocii Mei, zicînd: „O stea va străluci din Iacob şi aceasta este aşteptarea limbilor. .. Un prooroc vă va ridica Domnul Dumnezeu. Iată Fecioară va lua în pîntece şi va naşte Fiu şi se va chema Numele Lui Emanuil ? Deci, după aceste mărturii care s-au zis, de ce nu L-aţi primit ? Pentru aceasta nu aveţi voi (este vouă) parte la împărăţia Mea! împreună cu cuvîntul acesta, iată năvăliră grabnic asupra lor îngerii cei de foc şi-i aruncară pe ei în focul cel veşnic. După aceasta, Dumnezeu Părintele se înălţă în înălţimile cerurilor de unde Se şi pogorîse.

Muncitorii Diocleţian şi Maximilian. Unul Născut Fiul lui Dumnezeu Tatăl, mai despărţi o altă mulţime de păcătoşi din cei de-a stînga. Atunci veni un sobor viclean şi foarte spurcat, mai mult decît celelalte de pînă acum. Ochii lor erau întunecati şi înnegurați. Pe feţele lor aveau scris numele Satanei, iar în mîinile lor drepte ţineau nişte hîrtii, pe care era scris: „Lepădarea de Hristos!" Domnul căutînd spre dînşii, Se scîrbi foarte mult. Cu glas puternic ca de trîmbiţă, zise către ei; O, Blestemaţilor şi cu totul spurcaţilor, pentru ce v-aţi lepădat de Mine şi de Sf. Botez şi v-aţi apropiat de Antihrist? Pentru ce v-aţi dat cu totul pierzaniei? Ce bine aţi nădăjduit a lua de la el? Matca focului şi munca de veci împreună cu dînsul? Drept aceea nu vă voi milui pe voi, ci împreună cu acela pe care l-aţi iubit, vă voi trimite să mîncaţi roadă ostenelilor voastre zadarnice". Atunci îndată îngerii nemilostivi năvăliră asupra lor, luîndu-i de grumaji şi cu toiege de foc bătîndu-i tare, îi aruncară în beznă şi în tartar, ca acolo să se muncească împreună cu Satana. Ei începură a striga şi a se văita foarte tare, încît glasurile lor se înălţau pînă.la cer. Deodată veni în urechile mele un glas ce striga mai tare decît ceilalţi. Acel glas era al lui Diocleţian muncitorul. El

striga aşa: „O! Va-a-a-i! Va-a-a-i! Vai! Cumplit! O, cumplită tortură!" Alteori striga: „O, răstignitule Hristoâse Dumnezeule! Mulţi se înşelară şi se lepădară de Sfînt Numele Tău, precum şi eu. în lumea deşartă cmd auzeam pomenindu-se Sfînt Numele Tău, mai rău mă sălbăticeam! Acum, Stăpîne, Tu eşti Unul Sfînt, Cel Prea înalt, Domnul Iisus Hristos! Acum Te mărturisesc eu, vrăjmaşul, pe Tine Domn şi Dumnezeu! Oh! Amar aceluia ce nu Te-a mărturisit şi nu Te-a iubit şi înfricoşata Ta pogorîre n-a înţeles-o! Amar acelora care au socotit acestea ca pe o nimica! Amar mie, ticălosului, că arderea focului nestins îmi mănîncă mădularele mele! O, făcătorule de bine, miluieşte-mă! Moarte, unde eşti acum ca venind, să mă izbăveşti de atîta usturime! Cine a ştiut că vor fi unele ca acestea! O, vai mie!" Astfel se tînguia Diocleţian şi nu era cine să-1 miluiască pe el.

Sfinţii încep a lua daruri vrednice din mîinile Domnului. După ce se isprăvi judecata, Domnul Se sculă de pe Scaunul Său prea slăvit şi intră în Sfînta Cetate. Atunci auzirăm cîntările Sfinţilor îngeri, care lăudară pe Judecătorul. în cîntarea îngerilor se închiseră porţile Sfintei Cetăţi. După aceasta văzurăm că iarăşi şezu Domnul pe Scaunul slavei Sale. El porunci să aducă înaintea Sa cereştile daruri. Fiind aduse înaintea Lui, începu a da Sfinţilor din acele daruri. Venind, fiecare din Sfinţi, primea daruri din mina Domnului după vrednicia sa.

întîi veni Maica Domnului. Mai întîi de toţi merse Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Măria către Fiul Său şi Dumnezeu. Domnul îndată luînd de pe prea curat creştetul Său cununa cea înfricoşată, o puse pe capul ei, zicînd: „O, Mai. a Mea. primeşte această cunună pe care Mi a dăruit-o Părintele Meu!

Biruinţa iadului, puterea care am lucrat cu Trupul, care l-am luat din feciorescul tău trup". Apoi el îi mai dădu şi cea dintîi înfricoşată porfiră, „adică îmbrăcămintea împărătească şi multe alte daruri îi dădu ei, cinstind-o ca pe o Maică. El o duse pe dînsa în locul cel mai înalt şi mai de cinste al Noului Ierusalim Ceresc. Acolo o puse pe Dumnezeiescul Scaun împărătesc. Sfinţii îngeri o lăudară cu cîntări, numindu-o pe ea Doamnă, împărătească şi Stăpînă tuturor puterilor cereşti.

Ucenicii şi Apostolii. „După aceasta, Domnul a chemat pe Sfinţii Săi ucenici şi Apostoli. Acestora le dădu veşminte împărăteşti foarte înfrumuseţate şi-i aşezară să stea pe douăsprezece scaune înfricoşate. Apoi luă douăsprezece cununi şi le puse pe capetele lor, încununîndu-i ca pe nişte împăraţi. Apoi, fericindu-i, Domnul a început a-i numi pe ei judecători celor douăsprezece seminţii ale lui Israil. în timpul acesta mulţimea Sfinţilor îngeri îi lăudă cu armonioasele lor cîntări cereşti.

Cei şaptezeci de Apostoli. După aceia, Domnul chemă pe cei şaptezeci de Apostoli. El le împărţi şi lor daruri, încununîndu-i pe ei cu daruri Dumnezeieşti înaintea tuturor Sfinţilor Săi. Sfinţii îngeri îi lăudară şi pe aceştia cu cîntări îngereşti.

Ceilalţi Sfinţi. După Sfinţii Apostoli, Domnul a chemat la Sine pe Sfinţii Prooroci, Ierarhi, Preoţi, Mucenici şi Mucenişe, Cuvioşi şi Cuvioase, Drepţi şi Drepte... apoi pe toţi care prin Spovedanie adevărată, canonisirea respectivă şi facerea roadelor vrednice de pocăinţă, s-au curăţit de păcate, au ascultat Cuvîntul lui Dumnezeu, împlinindu-1 şi s-au îmbogăţit cu fapte bune. Tuturor, rînd pe rînd, Domnul le-a dat daruri după meritele lor.

Biserica cea cerească, Noul Sion. După aceasta mai văzurăm înaintea Dumnezeieştii Biserici o curte prea slăvită, a cărei construcţie cerească era foarte încuviinţată şi luminată. Prin ea umblau nişte tineri frumoşi ca nişte diaconi, preînchipuind că făceau oarecare pregătire Bisericii. Lungimea ei se părea a fi ca de trei mii de stadii. Biserica aceea era zidită cruciş, avînd patru vîrfuri. De multa strălucire ce avea, abia puteam căuta asupra ei. Pe dinaintea ei avea pridvoare foarte frumoase şi trei Altare. Zidirea era chiar de mîna Domnului făcută. în ea nu era asemănare de var sau de piatră, ci era tot o materie strălucită. în acel chip era zidirea ei. Astfel cei ce stăteau afară, vedeau ca prin sticlă pe bei ce erau înlăntrul Altarului. Catapeteasma, Masa şi celelalte, ce limbă de om poate să le spună?! Toate erau întocmite de Sf. Duh. în loc de stîlpi norii ţineau Biserica, iar cei mai dinainte zişi tineri în chip de diaconi, pregătind toate, strigară cu glas tare: „Binecuvîntează, Stăpîne". în timpul acesta, Domnul şedea pe Scaunul Slavei Sale cel înfricoşat, împreună cu cei doisprezece Apostoli, care stăteau şi ei, deasemenea, pe 12 scaune frumoase,

avînd mese de-a dreapta şi de-a stînga. După acestea, Domnul zise către Diaconi: „Chemaţi încoace pe toţi aleşii Mei". îngerul îndată trîmbiţă şi zise: „Veniţi, Binecuvîntaţi Părintelui nostru în Biserica Slavei celei Sfinte, ca să săvîrşim Jertfa cea nouă în veselie!" Atunci degrabă ieşiră toţi Sfinţii îngeri cu frică şi cu mare spaimă stătu înainte. Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioara Măria, ieşind din prea luminata cămară a slavei sale, a stat de-a dreapta Fiului său şi Dumnezeu, îmbrăcată în veşminte dumnezeieşti, purtînd pe capul său cununa cea de la Fiul ei cu totul împodobită. Apoi veniră cei şaptezeci de Apostoli luminoşi cu totul. După cei şaptezeci de Apostoli, veniră la Biserică: Proorocii, Ierarhii, Preoţii, Mucenicii şi Mucenițele, Cuvioşii şi Cuvioasele, Drepţii şi Dreptele şi toţi curăţiţii de păcate şi îmbogăţiţi în fapte bune, luminaţi şi proslăviţi. Fiecare merseră către Biserică la Domnul. Căutînd ei unul către altul, se minunau foarte mult de frumusețea Lui.

După aceasta merseră fiecare la locul său. De lumina aceea a "Bisericii cereşti, se aprinseră inimile lor şi de multă bucurie, nu puteau să se oprească, săltînd oarecum că erau acolo în negrăită veselie. Atunci Domnul Se Sculă de pe prea slăvit Scaunul Său, vrînd a săvîrşi slujba Dumnezeieştii Liturghii, iar$_{fc}$ Heruvimii şi Serafimii cu cutremur zburînd împrejur, îi slujeau Lui. Ei cîntară: „Sfînt! Sfînt! Sfînt"! cu mare dulceaţă împreună şi cu celelalte cete de Sfinţi îngeri, Domnul începu a săvîrşi slujba Dumnezeieştii Liturghii cu cei doisprezece Apostoli şi cu toţi Sfinţii îngeri şi cetele Sfinţilor răspundeau. Privind eu la această mare şi înfricoşată Taină, m-am uimit cu totul. Venind ceasul înfricoşatei împărtăşiri, Demnul cu mîna Sa cea Sfînta îi împărtăşi cu Dumnezeiescul Tiup şi Sînge. Apoi îi adapă pe toţi cu Mirul cel înţelegător al Dum-nezeirii Sale. Demnul dădu aleşilor Săi din învăţătura cea ascunsă. Atunci mulţi se umplură de înţelepciunea cea ascunsă, se îndumne-zeiră, se preslăviră, se făcură părtaşi şi fraţi Unuia Născut Fiului, cu bună voirea Părintelui Ceresc şi cu ajutorul Sfîntului Duh. Jertfa aceea nouă nu are sfîrşit.

Mesele Sfinte. De acolo ieşind toţi Sfinţii împreună cu Domnul, intrară în palatele cele înfricoşate, care erau spre răsăritul cetăţii Sionului. -Heruvimii., şi Serafimii .stăteau înlăuntru lingă porţile Sfintei Cetăţi. Acolo erau palate frumoase şi cămări împodobite cu podoabe duhovniceşti. în acele înfricoşate palate era o masă foarte încuviinţată, avînd pe dînsa bunătăţile cele duhovniceşti, cărora nu era număr. Acolo era şi o masă alăturea, luminată şi plină de negrăite bunătăţi dumnezeieşti. Acestea erau pregătite

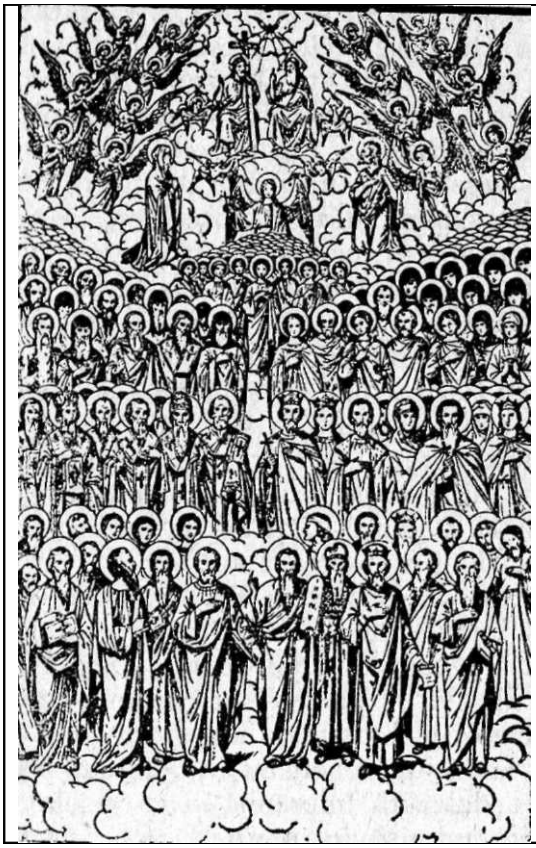

Fericirea Sfinţilor în cer

Sus în înălţimile cerurilor odihneşte pe nori Dumnezeu: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită. De jur împrejur stau miriade de miriade de îngeri: Serafimi, Heruvimi, Tronuri, Domnii, Puteri, Stăpînii, începătorii. Arhangheli, ngeri. înaintea Tronului Dumnezeirii o mare de sticlă şi 24 de bătrîni stau în strălucită slavă: ceata feciorelnicilor curaţi la suflet, ceata prun-cilor luminaţi, sfinţiţi prin Sf. Botez, Mir-Ungere şi Dumnezeiasca împărtăşire, gloata cea mare şi mulţimea celor ce prin adevărată pocăinţă, spovedanie şi facerea roadelor vrednice de pocăinţă s-au ales de partea "Dumnezeirii în viaţa lor. în mările de capete ale Sfinţilor, străluceşte cu mare tărie preamărirea Dumnezeirii, Care se proslăveşte în aleşii Săi!

celor doisprezece Apostoli. Altă masă era gătită Proorocilor, aproape de aceasta a Arhiereilor. La fiecare ceată de Sfinţi după numărul lor, mesele erau pline de binele cel veşnic. Meselor acelora slujeau oarecare tineri cu părul de aur, foarte frumoşi. Domnul ieşi din Dumnezeieştile şi prea slăvitele palate şi veni ca să şadă lâ acel prînz duhovnicesc cu prietenii Săi. După Dînsul mergeau celelalte cete sfinte care.s-au ales de partea Lui în viaţa lor, din toate seminţiile şi limbile pămîntului. Domnul chemînd'pe toţi Sfinţii la acea nespusă veselie a Sa, El şezu cu dînşii la masă. Toţi Sfinţii se veseliră împreună cu El. îngerii stăteau cu cutremur înaintea Domnului, pe cînd Heruvimii şi Serafimii cîntau o cîntare heruvimică-serafimică minunat de plăcută, încît nu se poate descri, nici povesti. După dînşii răspundeau toate puterile cereşti. Pe cînd Sfinţii mîn-cau şi beau din acele fructe nestricăcioase, se îmbătau cu oarecare beţie duhovnicească, umplîndu-se de înţelepciune şi de Darul dumnezeiesc, în acel timp se vedeau oarecum săltînd cu trupurile lor şi oarecum sfinţindu-se de vederea Domnului. Sfinţii mîncînd şi săturîndu se din destul de acele nemuritoare bucate, nu se vedeau că se sfîrşesc cum sînt bucatele cele putrezitoare; ci tot aşa întregi rămîneau.

După ce se sculară de la acel înfricoşat prînz, Domnul luă pe toţi Sfinţii şi intrară cu dînşi în Raiul care este aproape spre răsărit. Acesta este Edenul, grădina cea slăvită, făcută de Dumnezeu din care Adam şi Evâ, călcînd porunca, au fost izgoniţi. îngerii, cîn-tăreţii nu încetau cîntînd cîntări de veselie. După aceasta Domnul se întoarse cu Sfinţii Săi în Sfînta Cetate de unde ieşiră, dar în acest timp, Sfinţii începură a ruga pe Domnul, zicînd: „Dă-ne nouă, Stăpîne, şi acest dar, ca, precum în lumea deşartă am ridicat Biserici spre slava Sfîntului Tău Nume, în care adunîndu-ne cîntam şi slăveam puterea Ta, aşa să fie nouă în această veşnică şi fericită viaţă". Domnul le împlini cererea lor. întinzîndu-Şi Dreapta Sa, însemnă cruciş spre răsărit, spre apus, spre miază-zi şi spre miazănoapte, tot pămîntul şi tot văzduhul care este de la margini pînă-la margini. Totul se aprinse cu ardere de foc, care ţinu îndelung. După aceasta îndată se potoli, iar. faţa acelui pămînt se făcu curată, şi foarte înfrumuseţază. Dar iată pe tot pămîntul acela se arătară: palate, cîmpii, bisericuţe şi alte zidiri înfricoşate, fiind unite una de alta. încă şi copaci şi pomi roditori. Acestea făcîndu-se aşa cu puterea cea A-tot-lucrătoare. Sfinţii se bucurară foarte mult şi începură a slăvi pe Domnul.'După aceasta îndată trîmbiţară din trîmbiţă cea mare şi împărătească

a lui Hristos Dumnezeu. Toată făptura se bucură de glasul ei. Deodată văzurăm că se deschiseră porțile cele cereşti şi ieşind Domnul din cămara Sfintei Sale Slave, Se înălță în sus spre cer împreună cu toți Sfinții îngeri şi oarecare dintre Sfinți se vedeau că merg la altă înălțime. înaintea Sfinților mergea Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu, înfrumusețată, ca. un fulger, împreună cu Fiul ei. Ajungînd la porțile cele cereşti, intrară înlăuntru. Nu ştiu bine unde merseră şi unde odihniră, îngerul care mă purta prin acele strălucite locuri îmi spuse că intrară în împărăția Cerului. Unii din Sfinți rămaseră jos, pentru care lucru mă minunam foarte mult. Deci, întrebai pe cel ce era cu mine, zicîndu-i: „Pentru ce nu intrară cu Domnul toți Sfinții?" El îmi răspunse: „Numai cei ce au intrat împreună cu Domnul au fost vrednici, ceilalți cîți au rămas jos, aceia sînt cîți în chip mirenesc, în lege şi în căsătorie au slujit lui Dumnezeu". Acestea vorbind noi, văzurăm că iar se pogoară Domnul cu toate puterile cereşti .şi eu toți Sfinii care se suiră la cer. El odihni cu dînşii în locaşurile cele mai sus zise. Privind eu acestea, iată Domnul stătu în părțile Sfinții Cetăți. Se părea că priveşte spre noi cu ochi lini şi blînzi şi ne cheama către Sine. Noi în grabă ne coborîrăm,din acel deal înalt din care priveam toate acestea şi căzînd înaintea preacuratelor Sale picioaie, ne îmbinarăm pină la pămînt cu mare frică. Domnul zise către mine cu glas blînd şi lung: „Iată, Grigore, pentru rugăciunile slujitorului Meu, Vasile, fiind rugat, ți-am arătat toate acestea care îți vor fi spre folos şi spre mîntuire şi ție şi multora. Dar, mai ales ție, că ai zis pentru evrei că fac bine că țin legea lui Moisi. încă vei auzi de la Mine aceasta că tot cel ce nu va urma Sfintei Mele Evanghelii, nu va fi viu în veci, ci urît şi lepădat de Părintele Meu şi fiu matcei focului se va afla. Toți cei ce nu intră prin uşa Sfintei Mele Evanghelii sînt furi şi tîlhari. Tu înțelege toate cele arătate ție şi îngrijeşte-te pentru ele, că mare folos vei lua şi pe mulți îi vei întări spre mîntuirea lor. Pentru aceasta am vrut a-ți arăta acestea toate, ca să faci neguțătorie duhovnicească cu dînsele, ca de multe ori să înmulțeşti talantul care îți este încredințat. Deci, nu le ascunde, ci vesteşte acestea tuturor Sfintelor Mele Biserici, că mulți auzindu-le cu toată inima le vor primi.se vor înfricoşa, se vor teme de bunătatea Mea, care este pentru neamul creştinesc, cu tot sufletul vor urî lumea cu dulcețile şi deşertăciunile ei, care sînt într-însa, vor asculta şi păzi învățăturile Mele - i vor dori mai mult binele de veci". Eu cu multă smerenie şi cu mare luare aminte ascultînd, am grăit către Domnul: „Dar cum va fi mie aceasta, Doamne, că sînt păcătos şi neputincios? Oare cum voi putea eu pirne acestea în necurata mea minte şi cu buzele mele cele spurcate a spune nişte taine negrăite şi nepricepute ca acestea? Măcar de aş avea gură de Heruvim şi minte de Serafim şi tot e greu a arăta acestea oamenilor..."

Domnul zise către mine: „Ştiu şi Eu aceasta că ție ți se pare a fi cu neputință. Pentru aceia se va sălăşlui în tine Darul Meu şi-ți va da putere de pricepere, ca să le mărturiseşti acestea la toate Bisericile Mele, spre mai mare folos tuturor limbilor. Fericit va fi acela care va primi acestea cu inimă înfrîntă, cu minte dreaptă şi se va sili a împlini poruncile Mele. Acela va scăpa de muncile de veci. Vai şi amar însă acelora care nu le vor primi; ci vor vicleni pentru dînsele. Ştiu că mulți din cei necredincioşi la vor socoti ca pe nişte basme şi ca nişte poveşti deşarte şi vor zice: „Cine este acest făcător de basme şi de cuvinte semuitor, care a luat descoperire asupra unor cuvinte ca acestea ascunse, pentru care nimenea din Prooroci care sînt din veac, aşa ceva nu le-a spus niciodată? Au doară acesta este mai mare decît Petru şi Pavel, Verhovnicii Apostolilor? Au doară acesta este mai mare decît Moisi văzătorul de Dumnezeu, decît Ilie şi Daniil şi decît toți slăviții Prooroci, care au strălucit în legea veche şi cea nouă, şi decît purtătorii de • Dumnezeu Părinți şi Dascăli a toată lumea? Deci, de vreme ce nimenea dintre aceştia nu ne-au învățat, nici nu ne-au spus nouă unele ca acestea, apoi cine este acesta care a ştiut tîlcul celor ascunse mai mult decît aceia ? Cine-i acesta care să ne învețe unele ca acestea pe noi ? Cine-i acesta care ne tot spune acestea, care pînă acum n-au intrat în auz de urechi de om?" Tu însă pentru acestea să nu te leneveşti a le mărturisi,, ci spune-le pe toate. Dă-le Bisericilor Mele şi tuturor acelora care le vor primi cu credință. Iată Eu -—zice Domnul —nu voiesc moartea păcătosului, ci să se întoarcă şi si fie viu în veci. Ridicați-vă privirile în sus, luați aminte de toate acestea, nu vă temeți căutînd spre păcatele voastre, că Eu sînt blînd şi bun. Izbăviți-vă, pocăiți-vă, plîngeți-vă păcatele, dați lipsiților din averile voastre, lăsați-vă de acum înainte de vicleniile voastre şi îndeletniciți-vă la rugăciune în Bisericile şi casele voastre. Iertați celor ce v-au greşit vouă şi Eu Dumnezeul vostru cu bucurie

vă voi primi pe voi, şi nu numai că voi ierta păcatele şi fărădelegile voastre; ci şi în veşmîntul neputreziciunei şi al dreptăţii la înviere vă voi îmbrăca pe voi şi vă voi duce în împirăţia Cerurilor, situ-rîndu-vă de tot binele cel veşnic. S:ulaţi-vă, lepidaţi poftele voastre cele necurate, ca să nu vă afle pe voi moartea fără pocăinţă, căci credinţa voastră în Mine fără îndreptare şi fapte bune, nimic nu vă va folosi pe voi la Judecata Mea. Adevăr, adevăr grăiesc vouă: Cerul şi pămîntul vor trece; iar cuvintele Mele nu vor trece".

După ce Domnul grăi acestea, îndată Sfinţii îngeri începură să intre în Sfînta Cetate cu ostile îngereşti care erau în jurul Siu. Poarta Cetăţii o văzurăm deschisă; iar eu îndată mi-am adus aminte de Cuvîntul Proorocului Isaia, care zice: „Porţile tale Ierusalim? vor fi deschise ziua şi noaptea şi nu se vor închide!" (Is. 63, *11).* Plin de mari bucurii, m-am rugat foarte mult Sfîntului înger, purtătorul meu, ca sa intru şi eu în Sfînta Cătate. El însi nu mi lisi, a intra în această Cetate Sfînta!

Acestea descoperindu-mi-se mie nevrednicului cu Darul şi milostivirea Domnului nostru Iisus Hristos, psntru rugăciunile Cuviosului meu Părinte, îndată m-am deşteptat din acel somn adînc. Făcîndu-se dimineaţă am mers la Prea Cuviosul Părintele Vasile ca să-i vestesc toate'cele ce am văzut. Cuviosul vâzîndu-mi, zîmbind puţin, îmi porunci si şed. Stînd eu cu capul plecat în pi-rnînt, începui cu lacrimi a-i spune despre toate cele ce am văzut în vedenie, Cinstitul mau bitrîn începu a-mi zice: „Fericit eşti fătul meu Grigore, că te-ai învrednicit unei vederi ca aceasta. Iftţ| să ştii că de cînd ai început a vedea acestea, eu n-am mii contenit rugîndu-mi lui Dumnezeu, ca El si împlineasei o cerere ca a;nit i a ta. Iată că ai văzut lucruri minunate şi preaslivite! Nevoieste-te dar a săvîrşi, toate cele grăite ţie de la Domiul, pentru ci eşti aproape lîngă uşi. După ducerea mea din lumea aceasta, ai sa scrii şi a mea smerită viaţă, spre folosul multor creiineioşi. Deci, na te lenevi a arăta această descoperire Dumnezeiască, care ţi-a dat-o Domnul şi cu îngrijire să treci zilele tale, ca sa nu cazi in munca mai grea. Păzeşte-te cu tot dinadinsul de orice rău. Ia seama cum umbli. în toate zilele ispiteşte-te pe tine ca un bun străjer. Frica lui Dumnezeu s-o ai în tine neîncetat. Păzeşte poruncile Domnului. Mai presus de toate acestea, păzeşte-te a nu osîndi pe nimenea şi a nu-ţi aduce aminte de răul celui ce te-a osîndit cîndva şi te-a scîrbit. Aşa făcînd, vei fi înlăuntru împărăţiei cerului. Doreşte acelea pe care ţi le-a arătat Domnul, ca să scapi de muncile care aşteaptă pe cei păcătoşi. Cugetă mereu la acelea pe care abia le-ai văzut, şi de vei ieşi din trup te voi primi acolo (de voi avea îndrăzneală la mila lui Dumnezeu) şi vei fi cu mine acolo veselindu-te în veci. Du-te cu pace în chilia ta că de acum nu mă vei mai vedea pe mine de faţă în această viaţă. împreună cu cuvîntul acesta cuprinzîndu-mă, mă sărută cu multă dragoste. Eu auzind acestea am plîns foarte mult şi zisei: „O, bunul meu Părinte! Oare cum voi răbda eu despărţirea ta! Oare pe cine voi avea în locul tău ajutor neputinţei mele ? Amar mie ticălosului..." El îmblînzind prinsul meu şi mîngîndu-mă, îmi zise: „Nu plînge aşa fără mîngîiere, o fiul meu! Pentru mîngîerea mea mai vîrtos bucură-te şi te veseleşte, că Domnul m-a chemat din această lume vremelnică la viaţa cea veşnică. Tu ai pe Domnul povăţuitor şi ajutător, dar nici eu după acestea pînă la sfîrşit nu te voi lăsa pe tine, ci în somn şi ori unde mă vei chema, mă voi arăta ţie. Tu iubeşte calea cea strimtă, nu te lăsa amăgit de dulceţile şi deşertăciunile trupeşti şi lumeşti. Dragostea Sfînta să n-o stingi. Ia aminte că precum apa stinge para focului, aşa se stinge dragostea cea duhovnicească de grijile lumeşti, se înneacă şi se sugrumă".

După ce isprăvi cuvîntul, eu luînd blagoslovenie am mers la chilia mea. Fiindcă era Postul cel Mare al Sfintelor Paşti, intrînd în chilie şi îndeletnicindu-mă cu cele duhovniceşti, n-am ieşit tot postul afară. Venind Sfintele Paşti, m-am dus să cercetez mai vîrtos pentru •blagoslovenie pe Părintele meu, Prea Cuviosul Vasile, nădăjduind că-1 voi afla viu. Aila-i însă cu durere că în luna martie în ziua 25, după ce săvîrşise Praznicul Bunei Vestiri şi-a dat Sufletul său în mîinile lui Dumnezeu. Cercetînd eu ca să aflu de Moaştele Sfîntului unde 1-a îngropat, îmi spuse Ioan, ucenicul Sfîntului cel după mine, că l-au îngropat în Biserica Sfinţilor Mucenici Fior şi Lavru din Constantinopol pentru că la sfîrşitul vieţii sale Sfîntul lăsase ca acolo să-i ducă Moaştele sale. Mergînd eu acolo şi aflînd mormîntul Sfîntului am plîns mult deasupra lui. Zăbovind acolo o zi m-am întors cu pace la chilia mea, rugîndu-mă mult Milostivului Dumnezeu, ca să mă învrednicească a fi şi eu în locaşul unde Prea cuviosul Părinte Vasile se veseleşte .în Iisus Hristos

Domnul nostru Căruia I se cuvine slavă şi stăpînire, împreună cu Cel fără de început al lui Părinte şi cu Prea Sfîntul Duh în vecii vecilor Amin.

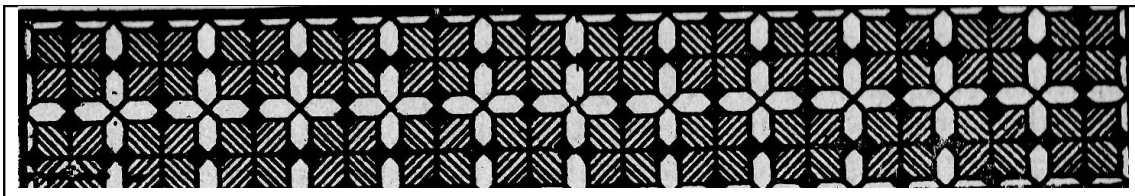

ÎNVĂȚĂTURI DESPRE VĂMILE VĂZDUHULUI

Renumita învățătură a ortodoxiei despre vămile văz-duhului e în strînsă Legătură cu judecata particulară. Aceasta deşi nu o explică Dumnezeiasca Scriptură ca si despre genealogia lui Melchisedec, împăratului Salimului şi marele Preot al Celui Prea înalt (Fac. 14,*18—20*; vezi mai pe larg în „Oglinda Duhovnicească" ; pp. 1956— 1970, de autor), totuşi reprezentaţiunea figurată a acestei judecăţi, întemeiată mai ales pe tradiţie şi conformă cu Dumnezeiasca Scriptură se află învățătura despre vămi, învățătură foarte veche în Sfînta Biserică Ortodoxă. în istorisirea vieţii Maicii Domnului aflăm că mai înainte de adormirea sa, ea s-a rugat Fiului ei în Duh şi adevăr, cerînd între altele ca El să n-o lase a o vătăma stăpîni-rea gheenei... să n-o lase a vedea pe stăpînitorul întunericului şi înfricoşările lui în ceasul ieşirii -sale; ci El s-o primească în mîinile Sale cu care s-o ducă la cer desigur pentru a nu mai vedea grozăviile acelea prin vămile văzduhului (vezi V. Sf. 15 aug. o.c. pag. 490 500 Cazania şi cuv. la adormirea Maicii Domnului şi Biblioteca ortodoxiei nr. 22 o.c. 310— 311 de autor).

Substanţa acestei învățături se poate vedea în cuvîntarea Sf. Chirii Alexandrianul despre „Ieşirea Sufletului", care este de regulă imprimată alăturea cu una din cărţile liturgice ruseşti: „Psaltierul". Să luăm de acolo punctele principale.

în momentul cînd Sufletele noastre se despart de corp, zice Sf. Chirii Alexandreanul, se prezintă înaintea noastră, pe de o parle oştirile şi puterile cereşti; iar pe de altă parte puterile întuneric ului, stăpînitorii cei răi ai lumii, prepuşii teloniilor vămilor cereşti, avîml misiunea de a cerceta şi descoperi lucrurile noastre...". Din cele

arătate se vede:

1) Că vămile reprezintă calea ce trebuie s o apuce numaidei il după ieşirea lor din corp toate Sufletele omeneşti - bune sau rele -spre a trece din viaţa vremelnică la destinaţia loi eterna.

2) Că trecînd prin deosebite bariere —vămi —în prezenţa îngerilor şi a demonilor, fără îndoială şi sub ochiul A-toate-văzător al Judecătorului Căruia nu-i este nimic ascuns, fiecare Suflet e cercetat pe rînd şi cu de-a amănuntul de toate faptele sale bune şi rele.

3) Că în urma acestor minuţioase cercetări succesive şi pe larg a fiecărui Suflet omenesc în calea vieţii sale trecute, Sufletele bune, care au fost bine justificate la toate vămile, sînt ridicate de îngerii lui Dumnezeu la locuinţa Raiului, sau, altfel, Sufletele păcătoase, reţinute aici sau acolo prin vreun păcat, le trag demonii prin sentinţa judecătorului, nevăzut, în locuinţele lor întunecoase'; Prin urmare vămile văzduhului nu sînt altceva decît o Divină Judecată particulară, pe care însuşi Domnul Iisus Hristos Dumnezeu o face nevăzut Sufletelor omeneşti prin mijlocirea îngerilor săi buni, la care admite şi pe acuzatorii sau pîrîşii fraţilor noştri (Ape. 12, 70), adică: demonii, dracii sau spiritele rele. La această Judecată Divină particulară, adică făcută fiecărui om în parte, i se amintesc Sufletului amănunţit toate faptele sale: bune sau rele şi se apreciază cu neprihănire toate faptele sale: bune sau rele, duhovniceşti ori sataniceşti, după care i se hotărăşte vieţuirea sa nedefinită şi nedeplină ori la fericire cu îngerii şi cu Sfinţii în împărăţia lui Dumnezeu, ori cu spiritele rele în subteranele întunecoase şi torturătoare ale iadului. Este sigur ştiut că nu se cuvine ca Judecata lui Dumnezeu să fie o lucrare de violenţă. Din contră, se cuvine să fie o mai multă analogie cu judecata oamenilor, unde se dă preveniţilor, toate mijloacele de a justifica, pentru ca omul văzînd fapta sa expusă la arătare şi suferind pedeapsa meritată, să confirme nepărtinirea Judecăţii Divine, recunoseîndu-se pedepsit după toată dreptatea, sau dacă este iertat, vede că graţia sa e legală şi în toată buna regulă dată (Om:laist:dinsep. Sf. Părinţi V 69; 70).

Cunoştinţa despre vămi e din vremurile apostolice

Orînduiala şi învăţătura aceasta despre vămile văz-duhului arătată pe scurt ce Sf. Chirii Alexandreanul a fost cunoscută şi existentă în Sf. Biserică Ortodoxă şi mai înainte de dinsul, în cursul vremurilor pînă în prezent.

înaintea acestui Sfînt Părinte bisericesc se întîlneşte foarte adeseori istorisirea -vămilor văzduhului sub felurite forme, ca o învăţătură cunoscută în genere, prin scrierile Sfinţilor Părinţi şi Dascăli ai Bisericii din vremurile apcstolice şi patristice. Astfel, apologetul Tertulian (160 + 240 d.Hr.), Origen 185 + 254 d.Hr;

Clinent Alexandrinul (+ 215 d.Hr.), face aluzii la învăţătură aceasta despre trecerea Sufletelor omeneşti prin vămile văzduhului. „Cînd se apropie puterile stăpînitoare —scrie Sf. Efrem Şirul (+379 d.Hr.) cînd sosesc armatele înfricoşate, cînd executorii ordinelor divine poruncesc Sufletului de a părăsi corpul, cînd ne trag cu putere mare şi ne conduc la tribunalul neinlăturabil, la privirea lor bietul muritor... se tulbură ca şi cum s-ar zgudui pămîntul sub dînsul. Aşa de grozav se cutremură el în toată fiinţa sa... Executorii cereşti, apucînd Sufletul, se înalţă în văzduh unde sînt: căpeteniile, stăpîniile, domniile şi puterile vrăjmaşe Sufletelor omeneşti: Acolo în văzduh sînt pîrîşii noştri cei răi, acei vameşi străini (potrivnicii fericirii Sufletelor); agenţii fiscali, perceptorii impozitelor... Ei aleargă înaintea oricărui Suflet ieşit din trup şi întreabă, cercetează, numără, socotesc păcatele, şi scrierile (catastifele) lor în care sînt scrise toate păcatele tinereţilor şi ale bătrîneţilor, păcatele cele de voie şi cele fără de voie, cele cu fapta, cu cuvîntul şi cu gîn-dul. Acolo este mare frică şi cutremur înfricoşat pentru bietul Suflet. Constrîngerea nedescrisă pe care trebuie s-o sufere acesta de la nenumăraţii săi vrăjmaşi, care-1 împresoară din toate părţile, îl cercetează cu de-a amănuntul pentru a-1 împiedica de a se înălţa la cer, de a se aşeza în lumea celor vii şi de a intra în regiunile vieţii fericite în'împărăţia luminii. Dar Sfinţii îngeri luînd Sufletul binecredinciosului creştin ostenitor în bine, îl conduce pe acea cale înfricoşată a văzduhului" (Serm. despre cei ce repauzează în Hristos: op. Sf. Părinţi XV 270). Sf. Atanasie cel Mare vorbind despre Sf. Antonie cel Mare (296—373 d.Hr.), istoriseşte între multe altele şi următoarele: „într-o noapte se auzi o voce de sus, zicîndu-i: „Scoa-lă-te Antonie! Ieşi şi priveşte! Sculîndu-se el, ieşi. Ridicîndu-şi ochii către cer, văzu un chip de om uriaş, lung şi înspăimîntător, al cărui cap atingea norii. Atunci văzură şi alte chipuri înaripate voind să se suie la cer. Dar uriaşul acela întinzîndu-şi braţele în văzduh, le împiedica de a se sui. Unele (Suflete) dintre ele erau apucate, izbite şi aruncate jos în adîncime, într-un iezer ca o marc, adică în iad. Altele însă, neavînd nici o grijă, se ridicau cu îndrăz neală, înălţîndu-se în sus, la cer. Uriaşul acela privea chiorîş şi plin de ciudă, scrişnea din dinţi după cele ce treceau sprintene cu o abilitate uimitoare printre braţele şi degetele (vămile) lui. Se bucura însă foarte mult pentru cele ce reuşea el a le arunca jos în pră păstiile iadului. Cuviosul Antonie atunci auzi o voce, zidndu i „Pricepi tu ceea ce vezi? Atunci fiind luminat de sus, începu a înjc lege că acolo era vorba de înălţarea Sufletelor la cer. Ci in acea cale a văzduhului se posta diavolul în anumite locuri unde oprea pe păcătoşi şi-i ţinea şi pe Sfinţi... (V. SI. 17 ian. o.c. pp. 776-7 P.o.c. pag. 72).

Altă dată Sf. Antonie, fiind într-o zi într-un fel de răpire, se vedea sus în aer. Demonii aerieni, ţinîndu-i calea, îl împiedicau de a înainta. Dar îngerii interveniră şi cercetară cauza împiedicării. Demonii aceia trebuiau să descopere păcatele lui Antonie de la naşterea sa... (V. Sf. 17 ian. o.c. pag. 774—5).

Cînd Sufletul omenesc iese din corp—istoriseşte Sf. Macarie cel Mare (300—390 d. Hr.) înfricoşată taină se săvîrşeşte; căci dacă este întinat cu păcate îndată /in oştirile demonilor, îngerii răi, nemilostivi şi puterile întunericului, care apucă Sufletul acela şi-l trag în partea lor. Aceasta nu este de mirare. Omul care vieţuieşte încă în lumea aceasta şi s-a supus, s-a dat de bună voie, li s-a încredinţat lor; să nu fie oare şi mai mult stăpînit şi supus cînd va ieşi din lumea aceasta? Cu totul altfel este cu cea mai bună parte a oamenilor! Adică pe lîngă Sfinţii servitori ai lui Dumnezeu se află acum în viaţa aceasta, îngerii, duhuri curate, care îi înconjoară şi îi păzesc. Aşadar, cînd Sufletul vre unuia din ei părăseşte corpul său, corurile îngerilor îl primesc în

mijlocul lor în lumină şi astfel îl conduc la Domnul (Om. despre cele două stări a celor ce au părăsit viaţa aceasta, vezi mai pe larg convorbirea Sf. Macarie cel Mare (Egipteanul) cu îngerul lui Dumnezeu, de autor). '

„Dacă ne trebuie conducători —-zice Sf. Ioan Hrisostom, cînd plecăm într-un loc sau oraş străin, cum să nu ne trebuiască pově-ţuitori, ajutători şi conducători spre a putea trece fără piedică pe dinaintea căpeteniilor, puterilor, stăpînirilor şi începătorilor aeriene propuşii strîmtorărilor (vămilor) cereşti...? Sfinţii îngeri ne-au despărţit încetişor de corpuri —cuvintele acestea sînt puse de Sfinţii Părinţi în gura pruncilor repausaţi —şi însoţiţi de povăţui-tori buni, am trecut fără piedică pe dinaintea puterilor aeriene. Spiritele rele n-au aflat în noi ceea ce căutau; n-au observat nimic din ceea ce doreau. La vederea unui corp fără păcat s-au simţit umiliţi. La vederea unui Suflet nevinovat s-au înspăimîntat. Au tăcut şi amuţit la vederea unei limbi neîntinate. Am trecut mai departe şi i-am umilit. Cursa s-a rupt şi iată-ne liberi. Binecuvîntat să fie Domnul Care nu ne-a lăsat a fi prada lor 1"

în altă parte acest Părinte continuă a zice: „întins pe patul său de moarte, muribundul este apucat cu putere şi priveşte cu spaimă la cei ce-1 înconjoară cînd Sufletul său se sileşte în tot chipul a se menţine într-un corp de care nu se "poate despărţi cuprins de spaimă la vederea îngerilor luminaţi şi a demonilor întunecaţi care se apropie de el. Dacă tremurăm privind nişte oameni mon-struoşi şi fioroşi, ce muncă va fi pentru noi, văzînd cum se apropie de noi îngerii ameninţători şi puterile neîmblînzite. Cînd vor trage sufletul nostru şi-1 vor smulge din corpul său, in zadar va mai încerca acest biet Suflet a scoate suspinuri lungi si nefolositoare!"(Om XI despre amintirea morţilor... despre Lazăr... Antioh şi Om 33 la Mt.).

„Se zice într-un loc —scrie Sf. Vasile cel Mare —că nimeni să nu vă amăgească pe voi cu cuvinte deşarte (Efs. 5, *6),* căci veţi fi cuprinşi deodată de o ruină (primejdie neaşteptată), (1 Tes. 5, *3),* şi un cutremur va veni peste voi ca o vijelie. Va veni un înger cu faţa grozavă care va lua şi va trage Sufletul tău legat cu păcatele tale întoreîndu-se neîncetat către acela pe care îl părăseşte suspinînd fără glas, căci organele de plîns vor fi închise... Cugetă la ziua de pe urmă (căci doar n-ai să trăieşti cît lumea), închipuieşte-ţi înnăduşirea şi ora morţii, sentinţa Divină care se apropie, îngerii care aleargă, Sufletul plin de spaimă şi tulburat de o conştiinţă încărcată de păcate, căutînd cu jale la cel pe care îl părăseşte, în fine, neînlăturata necesitate a acestei călătorii depărtate (om, despre Botez; Ep. 43 tînăra căzută). Aşa învaţă şi Sf. Grigore Nisul; Sf. Epifanie, Eusebiu Cezarianul, Paladiu al Elenopolei, Macarie Alexandrianul, ş.a.). I

După Sf. Ciril Alexandreanul ni s-a transmis iarăşi printr-un şir de dascăli ai Bisericii din diferite locuri şi vremi, astfel de învăţături despre vămile văzduhului. Aşa aflăm în învăţăturile lui Eusebiu Episcopul Galei (264—340 d. Hr.) şi aceasta: „La despărţirea de corp, Sufletul nu va mai avea timpul a . se căi — de fărădelegile sale. Ei! Ce va face el, cînd autorul morţii —spiritele rele — îl vor trage prin aer şi-1 vor conduce prin locuri întunecoase... ?" (Om. I ad. Monan în Bibi. Patr. Tom VII pag. 656). „Sufletul odată ieşit din corpul său—zice Sf. Ioan cel Milostiv (556—619 d.Hr.) —şi voind a se sui la cer este întîmpinat de demonii care-1 cercetează mai întîi pentru minciuni şi calomnii şi clevetiri. Dacă nu se va fi căit de acestea, îl opresc. Mai sus află alţi demoni care-1 întreabă de desfrînard şi mîndrie.-De se va fi căit de păcatele acestea, îi dau drumul. Sînt încă multe cercetări din partea demonilor pe care are să le întîmpine Sufletul ce se duce la cer. Este cercetat pe rînd pentru: asprime, calomnie, mînie, minciună, cruzime, necuviinţă, neascultare, cămătărie, iubire de avuţie, necumpătare, ură deşartă, magie, vrăjitorie, îmbuibare, vrăjmăşie, ucidere, furi, împietrire, desfrînare, adulter. Şi cînd acel Suflet nefericit se înalţă de pe pămînt la cer, Sfinţii îngeri luminaţi sînt departe de el |l nu-i sînt de nici un ajutor. El trebuie să răspundă singur prin căinţa sa şi prin faptele sale cele bune, mai ales prin îndurare, milă sau milostenie (Iac. 2, *13—16;* Mat. 25, *32—40;* 5, *7;* Dan 4, *2)*

Dacă în viaţa sa, uitmd, nu se va fi căit de vreun păcat, In ceasul acesta va scăpa prin fapte de milostenie de violenţa strimtorarilor diavolesti" *(Cuv.* la iesiiea Sufletului, Pro! 29 oct)

Sf. Maxim Mărturisitorul (580—662 d. Hr.), privitor la vămile văzduhului, zice: „Ce om ca mine întinat cu păcate, nu se va teme de prezenţa Sf. îngeri care din ordinul lui Dumnezeu vin să expulzeze cu violenţă din corpul său şi cu furie pe acel ce trebuie să părăsească viaţa aceasta?

Care cm recuncscîndu-se vinovat de fapte rele, nu se'va înfriccşa la întâlnirea spiritelor rele şi neîmblînzite ale celui viclean" (Ep. ad. Cubicularium în Bibi. P. g. Tom 26 pag. 581).

In ceesul în caie a adoimit Cuvicsul Pavel, unii din cei ce erau de laţă, au auzit in văzduh glasurile diavolilor ca şi cum i-ar ii tătut cineva cînd se suia Sufletul lui la ceruri. încă şi un monah carecare, cu numele Tatincs, care Iccuia în Vizantia, în seara aceea în care a adoimit Cuvicsul a văzut cum îl suiau îngerii la ceruri. El punînd tămîie pe cărbuni, a strigat aşa: Pomeneşte-mă Cuvioase părinte înaintea lui Dumnezeu acolo unde te duci. Episcopul Monemvasiei fiind acolo în chilia lui Fontinos, l-a întrebat: „Ce ai văzut?" El a răspuns. „Amvăzut cum Sfinţii îngeri duc la cer Sufletul Cuviosului Pavel cel din Lotru". Asemenea vedere a avut şi alt monah cu numele Cozma, care locuia afară din cetate, fiind egumen în mînăstirea Armamentariei. Acela văzînd, cu ochii minţii, Sufletul Cuviosului ducîndu-se la cer de Sfinţii îngeri l-a cunoscut din Dumnezeiasca descoperire şi a mărturisit la toţi monahii mînăstirii sale (V. Sf. 15 dec. o.c. 813—4).

Zis-a un bătrîn: „Se cade călugărului (dar nu mai puţin şi oricărui mirean) să se ispitească pe sine, socotindu-se pururea cu gîndul său, ca şi cum ar ieşi din această viaţă chiar azi şi-ar trece spre alta. Oare va scăpa de cei ce vor să-1 ispitească, să-1 oprească şi să-1 cerceteze în (vămile cele din) văzduh ? Oare se izbăveşte de dinşii pînă cînd este în tiup?" Un'frate a zis către un bătrîn: „Spune-mi Părinte şi învaţă-mă cum mă voi ruga lui Dumnezeu, pentru că mult L-am supărat". Bătrînul i-a zis: „Eu, fiule, aşa mă rog lui Dumnezeu: „Doamne, învredniceşte-mă a Te iubi, precum am iubit mai înainte păcatul şi a-Ţi slujie Ţie, precum am slujit mai înainte lui satana cel înşelător. însă fiule bine este a ridica mîinile în sus spre văzduh şi a ruga pururea cu osîrdie pe Domnul Dumnezeu ca în vremea ieşirii ufletului din trup, să poată trece Sufletul nesmintit şi nesupărat de spurcaţii şi cumpliţii diavoli cei (de la vămile cele) din văzduh!" (P.o.c. pag. 245: 77; 255, *9)*.

Sfinţii se rugau pentru ajutorarea lor în trecerea prin vămile văzduhului.

Maica Preacurată pururea Fecioară Măria mai înainte de adormirea sa, s-a rugat iubitului său Fiu, Hristos Dumnezeu, zicînd: „Stăpîne Doamne n-am fost vrednică ca să te primesc pe Tine în pîntecele meu! Tu singur m-ai miluit pe mine, roaba Ta cu acest Dar. Cu ajutorul Tău am păzit Visteria Ta cea încredinţată, mie. Pentru aceasta rogu-mă Ţie, împărate al Slavei, să nu mă vatâme pe mine stăpînirea gheenei. Auzi-mă Doamne, că dacă cerurile şi îngerii în toate zilele se cutremură înaintea Ta, cu atît mai vîrtos omul cel zidit din pămînt, neavînd nici un bine, fără numai cît va primi din a Ta bunătate, Care eşti Domnul şi Dumnezeu Cel totdeauna binecuvîntat în veci... Rogu-mă Ţie, Doamne, acope-ră-mă pe mine cu Darul Tău, ca nici o strîmbătate satanicească să nu mă întîmpine (prin vămile văzduhului) pe mine... (V. Sf. 15 aug. o.c: pag. 490). Sf. M.M. Gheorghe (308 d. Hr.), înainte de a i se tăia capul cu sabia, s-a rugat lui Dumnezeu în acest chip: „Bine eşti cuvîntat Doamne Dumnezeul meu, că, nu m-ai dat vrăjmaşilor mei, ci ai izbăvit Sufletul meu ca pe p pasăre din cursa vînătorilor. Auzi-mă şi acum Stăpîne şi stai înaintea robului tău în ceasul acesta de la sfîrşit şi izbăveşte Sufletul meu de meşteşugurile duhului celui ce străjuieşte (la vămile din văzduh), al vrăjmaşului celui mare, precum şi ale duhurilor necurate. Să nu socoteşti păcat celor ce au greşit împotriva mea în neştiinţa lor, ci arătă-le lor iertare şi dragoste, ca şi aceia cunoscîndu-Te, să cîştige parte în împărăţia Ta împreună cu aleşii Tăi.. Că binecuvîntat şi preamărit eşti în veci. Amin." (V. Sf. 23 aprilie o.c. pag. 697).

Sf. M. Banifatie (290 d. Hr.), înainte de a i se tăia capul pentru credinţa în Hristos, se ruga astfel: „Doamne Dumnezeule să mă întîmpine pe mine Milele Tale şi acum fii mie de ajutor, ca vrăjmaşul meu să nu-mi împiedice calea (la vămile) văzduhului pentru păcatele mele cele făcute în nebunie..." (V. Sf! 19 dec. o.c. pp. 960—1).

Sf. Cuv. Zosima s-a arătat după moarte monahului Daniil, vestindu-i că a scăpat de duhurile (ce străjuiau la vămile) văzduhului şi de mult meşteşugitele curse drăceşti, cu mila lui Dumnezeu şi că este numărat în ceata Cuvioşilor (V. Sf. 17 aprilie o.c. pag. 498).

în opera literară, atribuită domnitorului Țării Românești» Neagoe Basarab şi intitulată „învățăturile lui Neagoe Basarab către fiul său Teddosie", editată în 1971 la Bucureşti, se găsesc în cîteva locuri referiri la „Vămile Văzduhului". Transcriem mai jos numai trei fragmente spre mărturie:

„...sînt vămile cele înfricoşate, unde stau vrăjmaşii şi înşelătorii noştri, cari totdeauna ne învăța să facem rău, ca să ne despărțim de la fața lui Dumnezeu; iar noi n-am gîndit niciodată că vor să stea înaintea noastră toate lucrurile noastre aievea, unde sîntu cumpenilc cele drepte şi nefățarnice." (pag. 249)

„...să mi-ți deschiză Domnul Dumnezeu cămara cerului şi să mi-ți fie uşile deschise şi neoprite, unde sînt vămile cele înfricoşate în văzduh." (pag- 345)

„Pe acestea toate le lasă sufletul şi încă ceea ce a fost mai dulce, adică trupul şi pe acesta îl lasă. Şi de aici se ridică în sus, către vămile cele cumplite, unde sînt oamenii aceia nevăzuți şi necunoscuți de dînsul şi unde este cumpăna, cea dreaptă şi nefățarnică. Deci, dacă ne vor întoarce de la vămjle cele cumplite, sîntem împinşi şi înghiontiți fără milă, ca să nu vedem niciodată fața cea bună şi luminată a lui Dumnezeu... Atunci va fi jale şi frică..." (pag. 368)

Cuviosul Teofil plîngătorul, rugîndu-se înainte de sfîrşitul vieții sale, zicea: „Stăpîne, iubitorule de oameni, Doamne Iisuse Hris-toase, Dumnezeul meu, Care nu voieşti moartea păcătoşilor, ci aştepți întoarcerea lor, Tu Care ştii neputința noastră, împărate Prea Sfinte Mîngîietorule Cel bun, sănătatea bolnavilor, mîntuirea păcătoşilor, iertătorule al celor slabi, scăparea căzuților... rogu-mă Ție în ceasul acesta, arată spre mine nevrednicul mila Ta, primeşte vărsarea amarelor mele lacrimi şi varsă spre mine noianul Milostivirii Tale cel nedeşertat, ca să nu mă ispitesc de vămile cele din văzduh, nici să mă stăpînesc de domnii întunericului..." (V. Sf. 29 dec. pp. 1505—6).

Cuviosul Iosif (883 d.Hr.), la sfîrşitul vieții sale, s-a rugat aşa: „Mulțumesc Ție Doamne Dumnezeul meu, că în umbra aripilor Tale M-ai păzit în toate zilele vieții mele, şi acum pînă în sfîrşit păzeşte-mi duhul" meu şi dă-mi parte ca fără vătămare Să scap de diavolii întunericului şi de înfricoşările (de la vămile) cele din văzduh, ca nu cumva să se bucure de mine vrăjmaşul meu pentru neştiința mea şi pentru greşelile cele ce am făcut în viața mea..." (V. Sf. 4 aprilie o.c. 123).

Cuvioasa Melania (410 d. Hr.), înainte de încetarea din această viață, s-a rugat.mult şi între altele a zis şi aceste cuvinte: „Tu, Cela ce m-ai ținut de mîna dreaptă şi cu sfatul Tău m-ai povățuit, auzi şi acum glasul meu şi lacrimile mele să pornească rîurile milostivirilor Tale. Deci, curățeşte toate păcatele mele cele de voie şi fără de voie, dăruieşte-mi cale către Tine fără tulburare şi împiedicare ca să nu mă oprească duhurile răutății (cele de la vămi) din văzduh, că ştii firea noastră cea muritoare, Nemuritorule" (V. Sf. 31 dec. o.c. pag. 1561).

Sf. Cuvioasa Macrina s-a rugat la sfîrşitul vieții sale lui Dumnezeu cerînd ajutorul pentru a putea trece prin vămile văzduhului, zicînd: „Să nu mă desparți pe mine de aleşii Tăi în înfricoşata prăpastie, nici să se pună împotrivă în drumul meu (la vămi) pismaşul diavol, nici să se afle înaintea ochilor Tăi păcatele mele orice am greşit prin neputința firii mele: cu cuvîntul, cu lucrul sau cu gîndul. Tu cela ce ai stăpînire a ierta păcatele, iartă-mi şi mie ca să nu mă aflu înaintea Ta, cînd mă voi despărți de trupul acesta neavînd nici o întinăciune în chipul Sufletului meu; ci Sufletul meu să se primească de mîinile Tale curat şi fără de prihană, ca .tămîia înaintea Ta..." (V. Sf. 19 iulie o.c pp. 944—5).

Sf. Xenia, înainte de ieşirea din trup, se ruga astfel: „Stăpî-nele mele şi surori să mă pomeniți pe mine săraca, păcătoasa şi străina în rugăciunile voastre, milostiv făcînd mie pe Dumnezeu ca să nu mă împiedice păcatele mele, ci cu rugăciunile voastre să trec neoprită (de vameşii draci din văzduh) la Hristosul meu, căi iată acum s-a apropiat sfîrşitul meu..." (V. Sf. 24 ian. o.c. pag. 1325).

Sf. Teodosie al Percischeii (1074) s-a rugat pe patul său de moarte Domnului nostru Iisus Hristos pentru scăparea de spiritele rele, aşa: „Doamne, ajută Sufletului meu, ca ieşind din lumea aceasta să nu întîlnească spiritele rele: ci îngerii Tăi să-l primească şi să-l conducă prin întunecoasele vămi la lumina milostivirii Tale" (V. Sf. 3 mai o.c. pp. 247—8). Tot pentru aceasta se ruga şi Sf. Dimitrie al Rostovului, zicînd: „Cînd va sosi momentul cel înfricoşat, cînd Sufletul

meii se va despărți de corpul meu, atunci, o, Răscumpărătorule, ia-1 în brațele Tale şi-1 fereşte de tot răul. Ajută-mi Doamne Dumnezeule, ca să nu văd privirile întunecate ale viclenilor demoni, ci să treacă şi să scape Sufletul meu de toate vămile" (Col. oper. sale Tom 1, 199). Tot cam astfel vorbesc despre vămi şi Sfinții: Ioan Scărarul, Chirii Turovschi, Marcu Efeseanul, Gavriil Filodelfeanul ş.a.)

Se ştie, dar, că învățătura despre vămi a luat loc în biografia Sfinților: Antonie cel Mare, Ioan cel Milostiv, Vasile cel Nou şi chiar în cîntările sfinte şi rugăciunile întrebuințate în Sf. Biserică Ortodoxă. Aşa, în slujba la ieşirea cu greu a Sufletului Pesna 7-a tropar 2 zicem: „Miluiți-mă pe mine îngeri prea Sfinți ai lui Dumnezeu A-tot-Tiitorul şi izbăviți-mă de toate vămile celor vicleni,, că n-am fapte, să îndreptez cumpăna faptelor celor rele..."

în canonul către Domnul nostru Iisus Hristos şi al P.S. Născătoare de Dumnezeu, care se cîntă ori se citeşte în timpul agoniei fiecărui creştin ortodox, zicem: „Ajută-mă să trec fără împiedicare din pămîntul acesta, dinaintea stăpînitorului aerului, a vrăjmaşului, păzitorul căilor înfricoşate şi neîmblînzitului ispititor... Ajută-mă -să scap de spiritele barbare, a ieşi din profunzimile (vămile) aeriene, spre a mă înălța la cer, unde te voi preamări în veci, o Maica lui Dumnezeu!" (Cond. 4; Trop 4; Condac 8; Trop. 2).

în adunarea de cîntări a Sf. Ioan Damaschin, canonul morților, 6e zice: „Cînd Sufletul meu se va despărți de trup şi va părăsi viața aceasta, a pară-mă Stă pînă, nimiceşte puterea vrăjmaşilor din aer zdrobeşte gurile celor ce voiesc să mă înghită fără de milă, ca să trec liber prin aer, prin locurile întunecoase, o! Maica lui Hristos Dumnezeu!" (Cap. 2 Same. 9 trop 16). Şi iarăşi: „La ceasul cel înfricoşat scoate-mă din mîna demonilor, Prea Sf. Maică Fecioară, ca să scap de judecată, la cercetarea înfricoşată şi la vămile cele amare! Să scap de cumplitul vrăjmaş şi de veşnică osîndă, Maica lui Hristos Dumnezeu" (Octoih).

în canonul îngerului păzitor citim: „De-a dreapta Sufletului meu celui ticălos să te văd stînd luminat şi blînd pe tine, ajutor şi folositor mie cînd va ieşi din mine cu anevoie duhul meu şi izgonind pe amarii vrăjmaşi care caută să mă apuce. Toată viața mea am petrecut-o cu mare uşurătate; iată-mă aproape de sfîrşit... te rog îngerul meu păzitor, fii apărătorul meu, neînvinsul meu protector atunci cînd voi trece vămile cumplitului stăpînitor al lumii acesteia. Acum, ca nişte albine fagurul, mă înconjoară nevăzut urîții de Dumnezeu, pierzătorii diavoli, ca nişte păsări răpitoare, ca nişte vulpi viclene, ca nişte mîncători de cruzimi, păsările mîncătoare de stîrv, împrejurul meu sboară* acoperă-mă păzitorul meu cum acoperă vulturul puii săi. Iertați-mă prea Sfinți îngeri ai lui Dumnezeu Celui A-tot-Puternic şi scăpați-mă de cercetările (vămile) cele fele, căci prea puține fapte bune am ca* să pot cumpăni pe cele rele" (Cond. 9, *8;* Trop. 2, *3).*

în rugăciunea catismei a patra se zice: „O, Doamne Dumnezeule dă-mi lacrimi de plîngere pentru ca prin ele să capăt de la Tine Harul de a mă curați de tot păcatul înainte de sfîrşitul meu; căci am să trec prin înfricoşate şi groaznice locuri (vămi ale văzduhului), despărțindu-mă de trup şi mulțime de întunecați (vameşi) şi fără de omenie diavolii mă vor întîmpina şi nimenea (dintre muritori) nu va călători împreună cu mine, ca să-mi ajute sau să mă scoată. Pentru aceea cad la bunătatea Ta, ca să nu fiu dat la aceia ce-mi fac mie strîmbătate, nici să se laude asupra mea vrăjmaşii mei, Bunule Doamne, nici să zică: în mîinile noastre ai venit şi nouă te-ai dat.

Aşijderea şi la sfîrşitul rugăciunii catismei o şaptesprezecea, vedem scris aşa: „...Dumnezeule, fă-ma desăvîrşit cu desăvîrşirea Ta, şi aşa mă scoate din această viață, ca trecînd cu darul Tău fără de opreală începătoriile întunericului, să privesc şi eu frumusețea cea nepovestită a neapropiatei Slavei Tale, împreună cu toți Sfinții Tăi..."

*** Vezi clişeul fiecărei vămi din această carte.**

în rugăciunea mezonopticei pentru ziua sîmbetei a Sf. M.M. Eustatie, citim: .. .„Şi acum Stăpîne, să mă acopere pe mine mîna Ta că s-a tulburat Sufletul meu şi dureros îi este să iasă din acest ticălos şi spurcat trup al meu, ca nu cumva vicleanul sfat al celui potrivnic, să-1 întîmpine şi să-1 împiedice în întuneric (la vămi) pentru păcatele cele făcute de mine cu neştiință şi cu ştiință în viața aceasta. Milostiv fii mie Stăpîne şi să nu vadă Sufletul meu întunecatele chipuri ale viclenilor draci; ci să-1 ia îngerii Tăi cei strălucițişi luminați. Dă Slavă Numelui Tău celui Sfînt şi

cu puterea Ta mă ridică din moarte la viață, la Dumnezeiasca Ta judecată. Cînd mă vei judeca să nu mă apuce mîna stăpînitorului lumii acesteia, ca să mă arunce pe mine păcătosul (de prin văile văzduhului) in adîncul iadului. Ci rogu-Te, stai lîngă mine, şi-mi fii mie Mîntuitor şi Sprijinitor.

în rugăciunea Pavecerniței către P.S. Născătoare de Dumnezeu, a lui Pavel Monahul, citim... " în vremea ieşirii mele, ticălosul meu suflet păzindu-1 şi întunecatele chipuri ale viclenilor draci (păcatele omeneşti de prin vămile văzduhului) departe de la dînsul izgonindu-le..."

în rugăciunea de joi a săptămînii citim: .. .„în ora despărțirii mele de trup cu bucurie să se suie Sufletul meu cu Tine, fără nici o frică, întrebare sau împiedicare să trec cu bine vămile văzduhului, intrînd în mărirea Ta cea Cerească..." (Vezi cartea de rugăciunii a I.P.S Mitropolit al Olteniei, ediția 1955 pag. 83, ş.a.)

Pruncii şi martirii trec nesupărați prin vămile văzduhului. Pruncii botezați, fiind curățiți de păcatul strămoşesc şi neavînd păcate proprii, trec necercetați de duhurile rele prin vămile văzduhului. Asemenea şi Martirii pentru Hristos. Aceasta ne-o adevereşte Sf. Arhidiacon Ştefan cînd a văzut cerurile deschise, adeverind că: „Celor ce mor pentru Hristos muceniceşte, nu Ie este in văzduh vreo împiedicare la suirea către înălțime, sau vreo cercetare, ci calea le este dreaptă, cerul deschis, răsplătirea gata, puitorul de nevoință aşteaptă şi Slava Domnului întîmpina pe Mucenic in porțile cereşti. Pentru aceea întîiul, netăcînd, vesteşte ceea ce vede, ca şi cum ar chema după sine pe alții către aceeaşi cunună mucenicească... (V. Sf. 27 dec. o.c. pag. 1357; F. Ap. 7, *55—56),*

O întrebuințare a învățăturii despre vămi cşa de statornică şi generală în Biserică, mai ales printre Dascălii ei luminați din .veacul al patrulea, ne vesteşte, desigur, că ea fu transmisă de către Dascălii luminători ai veacurilor precedente şi că se reazimă pe Tradițiia Apostolică (Prel. d. T.D. o.c. Tom II pp. 671 787).

Vămile văzduhului în perfect acord cu Sfînta Scriptură

Toata invățătura aceasta despre vămi este în perfect acord cu Dumnezeiasca Scriptură. După această învă-țătură, cel ce moare, în momentul cînd se desface sufletul său de trup, vede arătîndu-i-se îngerul lui Dumnezeu şi spiritele ispititoare. Iată şi o însemnare a însuşi Mîntuitorului nostru Iisus Hristos: „Deci, se întîmplă că acest sărac, Lazăr, muri şi a fost dus de îngeri în sînul lui Avraam" (Lc. 16, *27)* şi Dumnezeu zise altuia: „Nebune, în noaptea aceasta îți vor cere Sufletul tău" (Lc. 12, *20).* Cine îl vor cere? De bună seamă că spiritele rele. Privitor la aceasta Sf. Ioan Hrisostom zice „Atunci Lazăr a fost dus de îngeri, iar sufletul bogatului fu ridicat de puterile trimise, poate anume pentru aceasta. Este ştiut că Sufletul nu părăseşte de bună voie viața aceasta, ceea ce este cu neputință. Dacă trecînd de la un oraş la altul ne trebuie povățuitor, cu atît mai mult ne trebuie pentru Sufletul nostru cînd este luat din corpul său şi prezentat vieții viitoare ? De aceea despărțindu-se din corp, cînd se înalță, cînd se coboară, se teme, tremură, căci conştiința de' păcatele noastre ne tulbură totdeauna, dar mai ales cînd trecem prin încercările de după moarte ne vom arăta judecății înfricoşate (Om. c. Antiohieni, despre Lazăr).

Dumnezeiasca Scriptură învață că îngerii în genere sînt duhuri care țin locul de servitori, de miniştri, fiind trimişi spre serviciul acelora care trebuie să moştenească mîntuirea (Evr. 1, *74).* Că ei se ocupă de noi în toată viața noastră (Ps. 90, 1*0—22).* Că ei sînt privighetorii noştri, conducătorii noştri credincioşi, mai ales îngerul păzitor care e dat fiecăruia la Botez (Mat. 18, 1*0;* Ps. 33, *7).* Este natural că duhurile acestea binefăcătoare nu ne părăsesc în momentele grele ale vieții, că nu se împotrivesc a însoți Sufletul nostru, a-1 conduce şi a-1 susține în această trecere înfricoşată, necunoscută nouă de la viața prezentă la marginile eternității.

Pe de altă parte, Dumnezeiasca Scriptură ne mai învață că tot efortul şi activitatea spiritelor rele se fac anume spre pierderea oamenilor care se robesc lor (Efs. 6, 1*2;* 2 Tim. 2, *26;* 1 Tes. 3, *5);* că „demonul" (diavolul), vrăjmaşul nostru, împreună cu ai săi, se învîrte împrejurul nostru „ca un leu răcnind, căutînd pe cine să înghită" (1 Petru 3, *8)'.* Oare va lăsa el ocaziunea — de se poate — de a face ceva spre pierderea Sufletului omenesc cînd se va despărți el de corp?

Despre învăţătura aceasta, cum că Sufletul omenesc despărţindu-se de corpul său, preurmează calea către cer şi întilneşte necontenit spiritele, căzute şi Cuvîntul lui Dumnezeu întăreşte, că spaţiul aerian este plin de spirite rele răspîndite prin aer (Efs. 2, *2;* comp. 6, 1*2);* plin negreşit spiritualmente şi nu materialiceşte, că principele lor este principele puterilor aeriene şi că prin urmare, Sufletul abia ieşit din corp intră negreşit în stăpînirea lor.

După învăţătura aceasta reiese că, nişte vameşi cercetători opresc la deosebite vămi Sufletul omenesc în zborul său către cer şi-i aduc aminte pe rînd de felurite păcate şi caută în tot chipul a-1 condamna, pe cînd îngerii cei buni însoţind Sufletul acesta, îi amintesc totdeauna faptele cele bune şi caută să-1 justifice. O asemenea activitate a spiritelor rele este foarte naturală. Este cu neputinţă ca ei să nu ştie sau să uite păcatele noastre şi să nu caute în ocaziunea aceasta a face toate chipurile spre a ne condamna, dacă după cum învaţă Sf. Scriptură, ne ispitesc necontenit şi ne îndeamnă şi ajută a face 'rele (2 Cor. 11, *3;* 1 Tes. 3, 5; 1 Ioan 3, *8),* n-au alt scop decît a ne primejdui mîntuirea eternă (Lc. 8, *12;* 1 Petru 5, *8).* Doar aceea a duhurilor bune, a îngerilor, nu este mai puţin naturală, nici mai puţin însemnată, fiindcă ei ne îndeamnă la cele bune şi ne conduc la mîntuirea eternă (Evr. 1, *14).* Ei cunosc negreşit faptele noastre cele bune, şi din iubirea lor pentru noi, nu pot să nu conlucreze spre justificarea noastră.

Despre această învăţătură în fine, înţelegem că Dumnezeu nu judecă îndată Sufletul omenesc după despărţirea sa de corpul în care a vieţuit; ci îl lasă pe seama spiritelor rele pe care le-a slugărit în viaţă, în care sînt instrumentele Dreptăţii Sale înfricoşate, între-buinţînd totodată pentru mîntuirea sa pe îngerii cei buni, care sînt instrumentele bunătăţii Sale infinite. Deci, dacă chiar la sfîrşitul lumii, cîrid Domnul va veni în toată Mărirea Sa ca să judece viii şi morţii, nu voieşte să facă nemijlocit El însuşi tot ce se raportă la "Judecata generală, ci: Va trimite pe îngerii Săi care vor aduna şi vor ridica sau scoate afară din împărăţia Sa pe toţi cei care sînt ocaziuni de cădere şi de scandal şi pe cei care săvîrşesc fărădelege.

Ingerii vor despărţi pe cei răi din mijlocul drepţilor şi-i vor arunca m cuptorul cel de foc unde va fi plîngerea şi scrişnirea dinţilor" (Mat. 13, *41, 49—50;* 24, *31);* este oare de mirare, ca El să facă judecata particulară, nu prin Sine însuşi nemijlocit, ci prin spiritele ce-i servesc, asistînd fără îndoială nevăzut El însuşi la această retribuţie în puterea omniprezenţei Sale?

De asemenea, dacă este recunoscut că pînă la Judecata universală, unde spiritele căzute vor primi definitiv răsplata lor (Iuda 1, 6). Dumnezeu îi lasă liberi să lucreze contra omului (Iov. 1, 2; 1 Petru 5, *8)* şi-i întrebuinţează cîte odată pe pămînt ca instrumente ale mîniei Sale, în contra păcătoşilor ca îngeri răi (1 Cor. 5, 5), este oare de mirare ca să lase tot ca instrumente ale Dreptăţii

Sale în judecata Particulară ce se face Sufletelor omeneşti întrebuinţând totodată şi pe îngerii buni ca instrumente ale Bunătăţii Sale ?

Totuşi, trebuie a observa că, precum în genere spre a reprezenta fiinţelor îmbrăcate cu corp ca noi lucruri din lumea nematerială, negreşit este nevoit a întrebuinţa termeni mai mult sau mai puţin sensibili şi care se ţin de om. Aşa trebuie să fie îndeosebi şi în descrierea amănunţită despre vămi, pe care le trece Sufletul omenesc despărţindu-se de corp. Trebuie deci a ne aminti şi a ţine învăţătura pe care o adresă îngerul către Sf. Macarie Alexa'ndreanul la sfîrşitul cuvîntării sale despre vămi: „Luaţi aici lucrurile pămîn-teşti ca pe cea mai slabă descriere a lucrurilor cereşti" (Cuv. despre despărţirea Sufletului).

Aşadar, trebuie să ne închipuim vămile nu.ca lucru gros, sim-ţual, ci pe cît este cu putinţă într-un înţeles spiritual. Trebuie să ne ţinem de unitatea ideii fundamentale a vămilor şi să nu dăm prea multă importanţă unor amănunte în privinţa acestei doctrine care sînt definite la diferiţi autori şi în diferite istorisiri ale Bisericii (vezi mai pe larg despre aceasta în Teologia Dogmatică Ortodoxă de A. Comoroşanu pp. 681—708; Macarie Tom II pp. 671—787; Canev. pp. 87—161 şi învăţătura Bisericii Ortodoxe despre Judecata Sufletelor.)

Aşa, bunăoară, după ce-am citit şi reţinut bine în minte citatele scripturistice, învăţăturile Sfinţilor Părinţi: Vasile cel Mare, Efrem Şirul, Ioan Hrisoştom, Macarie cel Mare, Ciril Alexandrea-nul, Dimitrie al Rostorului, Operele. Sfinţilor Părinţi ş.a. despre vămi, descrierea mai amănunţită din viaţa Sf. Vasile cel Nou, de ucenicul său Grigore, putem observa deosebirea istorisirii unora de alţii. Totuşi, trebuie să ştim sigur că acestea toate nu sînt decît numai nişte

foarte slabe arătări față de ceea ce sînt ele în realitate. Adevărul acesta reiese destul de clar din cuvintele Dumnezeieştilor Scripturi şi ale Maicii nostre duhovniceşti Sf. Biserică Creştină Ortodoxă: „înfricoşata judecată particulară şi generală a lui Dumnezeu asupra păcătoşilor necurățiți". Şi, înfricoşat lucru este a' cădea în mîinile Dumnezeului Celui Viu'Care-i fac mistuitor. (*E*vj 10, *31;* 12, *29),*

STAREA ÎN CER A SUFLETELOR DUPĂ JUDECATA PARTICULARI

Onoarea. odihna şi fericirea se dă de Dumnezeu, Răs-plătitorul Sufletelor, drepților Săi imediat după Jude-cata particulară, fiecăruia în parte după meritul fap-telor sale. Fiecare Suflet, drept, curat sau curățit de păcate, mîntuit, sfînt, dobîndind prin înțeleptele sale osteneli şi lupte după lege (Mt. 25, 16—17; 20, *23 ;* 2 Tim. 4, *7—8;* Filip. 3, *13—14;* 1 Tim. 6, 72) luminata împărăție a lui Dumnezeu după Judecata particulară, se aşează in cer în Biserica Triumfătoare după meritele sale, mai departe sau mai aproape de Scaunul Dumnezeirii, unde se veseleşte, se bucură, se fericeşte şi se preamăreşte pînă la învierea obştească şi judecata generală cînd îşi va lua deplina răsplată pentru ostenelile bune.

Precum am mai arătat şi la pp. 677—680 din această carte, Sufletele drepțilpr sînt în mare preamărire înaintea lui Dumnezeu. Sf. Clement' Romanul vorbind despre martirul Sfinților Apostoli Petru şi Pavel, zice: „Ei avură a suferi multe munci, au fost martirizați de cei puternici şi mutîndu-se din lumea aceeasta, au trecut într-un loc sfînt. Toate generațiile care au existat pînă acum au dispărut dar cei care s-au perfecționat în dragostea sfînta, după Harul Dumnezeiesc, se află în locaşurile celor fericiți. Ei se vor arăta cu toții la venirea împărăției Domnului nostru Iisus Hristos". De asemenea Biserica din Smirna scrie despre martiriul Sf. Policarp, zicînd: „El, imitînd prin răbdare, pe Domnul dreptății şi primind astfel cununa vieții, locuieşte acum cu Apostolii şi cu toți drepții. Acolo el preamăreşte pe Dumnezeu Părintele şi bine-cuvîntează pe Domnul nostru Iisus Hristos Marele Conducător al Sufletelor şi trupurilor noastre şi înaltul Arhipăstor al Bisericii universale ecumenice. Privitor la Martiri, el scrie Bisericilor clin l.ion, Viena, Frigia, Asia, astfel: „După ce au biruit .toate, s-au dus la Dumnezeu Totdeauna iubind pacea, dînd pacea in pace s-au dus către Dumnezeu Părintele..." (S.P.A. o.c. voi. I, pag 98,. *5;* 124, *50;* 206, *19*; Eusebiu, I.B.U. cartea V-a punctul 2)

Sf. Ciprian zice: „Toți sînt vii —adevereşte Apostolul (Ape. 20) —toți guvernează cu Iisus Hristos, nu numai cei care au fost omorîți; ci şi aceia care rămînînd tari în credință şi cu frica lui Dumnezeu nu s-au închinat chipului lui..." Şi Sfîntul Ipolit zice: „Voi Sfinților aveți acum în cer cununa vieții şi a nemuririi". Sf. Efrem Şirul, vorbind despre repausații în Hristos, zice: „Ei şi-au întors privirile lor către bunurile eterne, acolo au tins ei neîncetat, de aceea le-au şi primit. Ei s-au sîrguit, de aceea au şi intrat în Patria Cerească, în Cămara de nuntă de sus. Au alergat şi au ajuns la țintă. Au ajunat şi acum se bucură. N-au fost cu nebăgare de seamă şi de aceea acum se şi veselesc. Au devenit înțelepți pentru că nu se prea uitau la viața aceasta. Au plecat de aici şi au urmat calea lor măreață şi plăcută. Au plecat şi s-au aşezat într-o regiune Sfînta şi eternă..." (Op. Sf. Părinți 15, *263).* în Sf. Epifanie citim: „Sfinții sînt în onoare. Repaosul lor este în glorie. Plecarea lor de aici este în perfecțiune şi ieşirea lor în fericire. Viața lor este în loce şurile Sfinților, biruința lor cu îngerii şi răsplata lor cu Iisus Hristos Domnul nostru (Her. 78, *23).*

Sufletele Sfinților din cer ajută credincioşilor de pe pămînt

Sufletele Sfinților, deşi sînt în mîna lui Dumnezeu şi preamăresc în cer, în Biserica Triumfătoare, totuşi, activează cu învoirea lui Dumnezeu şi ajută pe *'cei din* Biserica Luptătoare de pe pămînt cînd aceştia cer ajutorul Tor. Sfinții, care în trup fiind unii au cunoscut vicleşugurile unora dintre cei din jurul lor, ca Sf. Apostol Petru ceea ce ascundeau în inimile lor creştinii:

Anania şi Safira (F. Ap. *5,3—9);* Proorocul Elisei ce făcuse Gheezi cu vicleşug precum şi planurile ascunse ale curţii împărăteşti din Siria (4 Imp. 5, *25;*

6, *12).* Alţii s-au apropiat cu Sufletul lor, văzînd ca Iacob şi Elisei legiuni de îngeri (Fac. 32, *1—2; 24—32 ;* 28, 10—22; 4 Imp. 6, 17). Alţii avură fericirea a vedea chiar pe Dumneze ca Moisi, Isaia, Iezechil, Daniil, Ilie, Miheia, Amos, Arhidiacuul Ştefan, Ioan Teologul... (Num. 12, *8;* 6, 1—5; Iez. 1, *21—28;* 2, 9; 10; Daniil *9—14;* 3 Imp. 19, *9—18;* 22, *19—23;* Amos 9, 1; F. Ap. 7, *56;* Ape. 1, *13—20,* 4, *5),* s-au răpit la ceruri ca Sf. Apostol Pavel (2 *Zor.* 12, *2—6),* sînt egali cu îngerii. „îngerii lor pururea văd Faţa Tatălui Ceresc... şi mare bucurie se face în ceruri pentru pocăinţa br"(Lc. 15; *10;* comp. 1 Cor. 15; *42, 49,52;* 1 Ioan 3; 2; Mt. 18; 70).

Ei bine, după ieşirea acestora din trup, Sufletele lor vii şi lucră oare, cunosc mult mai bine trebuinţele celor rămaşi th Urmă pi pămînt. Marele şi viteazul voievod al Iudeilor Iuda Macabeul, în cumplitele sale necazuri şi lupte cu păgînii năvălitori, vede în vedenie pe marele Arhiereu Onia (repausat), rugîndu-se pentru poporul iudeu şi pe Ieremia (repausat) dîndu-i o sabie de aur şi zicîndu-i: Ia această sfînta sabie, care este dar de la Dumnezeu prin care vei surpa pe vrăjmaşi". Iată cum Sufletele repausaţilor, învoite şi trimise de Dumnezeu, ajutau creştinilor de pe pămînt.

Patriarhul Avraam, al cărui trup repausat zăcea în mormînt de vreo două mii de ani, de acolo din cer de unde se veselea împreună cu Sufletul lui Lazăr, dă sfaturi cu blîndeţe sufletului bogatului nemilostiv, care se chinuia în flăcările iadului, spunîndu-i între altele, că: „Fraţii tăi au pe Moisi şi pe Prooroci (adică pe Preoţii lui Dumnezeu) să asculte de ei" (Lc. 16, *19—31).* Purtarea aceasta de grijă a Sufletelor Sfinţilor din cer pentru credincioşii de pe pămînt o arată şi Sf. Apostol Petru, zicînd: „Voi avea grijă de voi, ca, chiar după trecerea mea din viaţa aceasta, să vă puteţi aduce aminte pururea de aceasta" (2 Petru 1, *13—15).*

Şi Sf. Apostol şi Evanghelist Ioan s-a învrednicit a vedea prin descoperire divină în cer mai întîi douăzeci şi patru de bătrîni în mare slavă stînd împrejurul Scaunului Dumnezeirii... care se prosternau înaintea Mielului, avînd fiecare harfe şi cupe de aur pline cu tămîieri care sînt rugăciunile Sfinţilor. Mai pe urmă iarăşi a văzut pe un înger stînd la Jertfelnicul Ceresc, avînd cădelniţă de aur, căruia i s-a dat tămîi multe, ca să dea cu rugăciunile Sfinţilor, ca să le aducă pe Altarul de aur care este înaintea Tronului lui Dumnezeu. „Şi fumul miresmelor cu rugăciunile Sfinţilor se înalţă înaintea lui Dumnezeu" (Ape. 5, *8;* 8, *3—4).*

Maica Domnului după adormirea şi înmormmtarea ei se arata Apostolilor şi-i încurajează. După slăvită înviere şi înălţarea la ceruri a Mîntuitorului, după pogorîrea Duhului Sfînt şi împărţirea Apostolilor prin lume la propovăduire, Sfinţii Apostoli ori de cîte ori şedeau la prînz, lăsau un loc gol pe care puneau o pernă deasupra căreia puneau o părticică de pîine din care gustau toţi în amintirea Dascălului lor Divin, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos. După prînz, sculîndu-se de la masă şi mulţumind, luau părticica de pîine, cea pusă în amintirea Domnului şi ridieînd-o în sus, preamăreau Numele lui Dumnezeu proslăvit în Sfînta Treime: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînl, zicînd : „Slavă Ţie Dumnezeul nostru Slavă Ţie, Slavă Tatălui şi Piulu şi Sfîntului Duh. .. Apoi de la Duminica învierii (de la Sfintele Paştii pînă la înălţare, ziceau: „Hristos a înviat şi ceilalţi răspundeau) „Adevărul a înviat". După serbarea înălţării Domnului, ziceau: „Mare este Numele!" eu raspunsul: „Al Prea Sfintei Treimi" şi sfîrşeau cu această rugăciune; „ Doamne Iisuse Hristoase, ajuta-ne nouă", apoi mîncau bucata aceia de pîine ca o binecuvîntare a Domnului. Aceasta o făceau Sfinţii Apostoli nu numai cînd erau mai mulţi împreună; ci o făceau şi aparte fiecare din ei, oriunde se întîmpla.

A treia zi după înmormîntarea Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Feciorei Măria, Sfinţii Apostoli adunîndu-se în Ghetsimani să mănînce împreună, au aranjat toate după rînduială aşa cum am arătat mai sus. Pe cînd stăteau la masă şi mîncau împreună, gîndul mintea şi vorba lor erau numai pentru aceea că n-au găsit în mormînt Trupul Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu. După sfîrşitul mesei sculîndu-se şi mulţumind, au înălţat — după obicei—părticica de pîine pusă în Numele Domnului Hristos, proslăvind pe Sfînta Treime cu cuvintele: „Mare este Nu mele" al Prea Sfintei Treimi". în acel moment au auzit un glas de cîntare îngerească. Atunci Sfinţii Apostoli ridicîndu-şi ochii în sus, au văzut pe cea moartă vie în văzduh, pe Preacurata

Fecioară Maica Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, stînd în mijlocul unei mare mulţimi de îngeri şi strălucind cu negrăită slavă. Ea a zis către dînşii: „Bucurați-vă căci Eu sînt cu voi în toate zilele!" Această felicitare le-a dat-o ea din partea Fiului său. Sfinții Apostoli văzînd pe Maica Domnului şi încredințîndu-se desăvîrşit de învierea Ei cu trupul din mormînt, s-au umplut de mare bucurie şi în loc de: „Doamne Iisus Hristoase... au zis „Prea Sfînta Născătoare de Dumnezeu, ajută-ne nouă!" (V. Sf. 15 aug. o.c. pp. 509—13). . -

Sufletele Sfinților din Biserica Triumfătoare se arată celor din Biserica Luptătoare (vezi pp. 183—184, d.c.)

Sfinții ajută pe cei care cu credincioşie cinstesc Sfintele Moaşte şi Icoane

Iluminații Sfinți Păiinți şi Dascăli luminători ai Bise-ricii lui Dumnezeu, arată că cinstirea Sfintelor Moaşte si Icoane a folosit şi foloseşte mult pe creştini. Deşi Sufletele lor sînt în cer vcselindu-se înaintea lui Dumnezeu, totuşi ei au folesit şi folosesc pe credincioşi şi prin sfintele lor moaşte şi icoane. Cinstirea Sfintelor Moaşte, adică a trupurilor Sfinților preamăriți de Dumnezeu cu Harul Său, este întemeiată pe învățătura Dumnezeieştilor Scripturi. însuşi Dumnezeu a cinstit şi cinsteşte corpurile rămase pe pămînt după moarte ale Sfinților Săi plăcuți, făcînd prin ele felurite minuni, vindecări de bo li, învieri din morți ş.â. Aşa, aflăm în cartea a 4-a a împăraților, c ă atingîndu-se trupul unui mort de oasele Proorocului Elisei, mortul îndată a înviat din morți... Că chiar cojocul lui Ilie Proorocul, lăsat ucenicului său Elisei despărți prin atingerea sa apele Iordanului, prin care trecu el (4 Imp. 13, *21*; 2, 7, *8, 14;* comp, Is. 48, *1—15);* că ştergarele şi hainele Sf. Apostol Pavel puse chiar în lipsa sa peste bolnavi şi îndrăciți, vindeca pe unii de boli şi izbăvea pe alții de spiritele rele, ba chiar şi umbra Apostolului Petru tămăduia pe bolnavii aduşi pe năsălii în ulițele Ierusalimului pe unde trecea el (F. Ap. 19, *12;* 5, *14—16).*

Istoria Bisericii ne arată o mulțime de minuni cu Sfintele Moaşte şi alte rămăşițe ale Sfinților în folosul celor ce alergau la ele cu credință.

Sf. Ciril al Ierusalimului, vorbind despre minunile săvîrşite de Proorocul Elisei, zice: „Viețuind el a înviat pe unul cu puterea Sufletului său. Dar pentru ca Sufletele Sfinților să nu fie singurele obiecte ale veneraţiunii noastre, ci să recunoaştem şi în corpurile lor aceeaşi putere, Sf. Scriptură ne istoriseşte că un mort, atingîn-du-1 de cadavrul lui Elisei, veni la viață. Aici corpul neînsufleţit al Proorocului şi nu Sufletul său lucra minunea. Atunci cînd era fără viață şi se afla în mormînt, dădu viață unui mort şi după aceea a rămas însăşi ca şi mai înainte în brațele noastre. Pentru ce? Ca să nu se atribuie minunea aceasta. numai Sufletului, cum s-ar fi făcut dacă Elisei învia, ci să se vadă bine, că şi atunci cînd Sufletul nu mai este în corp, totuşi este în acelaşi corp al unui om Sfînt o putere minunată, acest corp servind mulți ani de locaş Sufletului drept căruia era supus (Cateh 18 n. 16).

Sf. -Grigore Nazianzul, vorbind despre Sf. Mucenic Ciprian, zice între altele multe şi aceasta: „Voi înşivă amintiți-vă de celelalte: alungarea demonilor, vindecare bolnavilor, prevederea viitorului. Toate acestea se pot lucra cu ajutorul credinței chiar prin cenuşa unui Ciprian, precum ştiți foarte bine cei care probînd singuri, ne-au transmis amintirea acestei minuni, care va trece şi la veacurile următoare. Cam tot aşa grăieşte el şi într-c altă cuvîntare: „Se preamăresc Martirii cu mari onoruri şi sărbători. Ei alungă demonii, vindecă bolile, se arată cînd voiesc, descopăr viitorul. Corpurile lor chiar cînd se ating şi li se închină, nu sînt mai puțin lucrătoare ca Sufletele lor. O picătură de sînge şi tot ce are semnul suferinței lor, are tot atîta putere ca şi corpurile lor" (Op. Sf. Părinți, li pag. 262).

Sf. Ambrozie în cuvîntarea sa rostită la deschiderea raclelor cu Sfintele Moaşte ale Sfinților Martiri Ghervasie şi Protasie, zice: „Aţi văzut mulți şi aţi cunoscut dintre aceia care au fost scăpați de demoni, ba încă şi mai mult, care atingîndu-se de veşmintele Sfinților au fost grabnic vindecați de toate relele. Minunile Templelor vechi (Cortul Sfînt şi Templul Sfînt al lui Soloinon, Zoro bale] şi Irod din Vechiul Testament), sau reînnoit de cînd prin venirea Domnului Iisus, s-a revă/sat pe pămînt un Har mai îmbelşugat. Vedeți mulți dintre aceia care s-au vindecat oarecum prin umbra Sfinților. Cîte legături trec din mînă în mînă! Cîte veşminte, fiind depuse pe

Sfintele Moaşte, au devenit folositoare numai prin atingere şi credincioşii şi le cer unii altora! Toţi caută a le atinge măcar cîtuşi de puţin şi cel ce s-a învrednicit de această atingere, se vindecă îndată" (Ep. 229).

Aceasta o arată Sf. Efrem Şirul, zicînd: „Chiar după moartea lor — Martirii — lucrează ca şi cînd erau vii: vindecă boli, alungă demonii şi prin puterea Domnului îndepărtează orice înrîurire a stăpînirii lor tiranice. Da, căci Harul minunat al Duhului Sfînt este totdeauna prezent în Sfintele Moaşte" (Panegiricul Sf. Martiri, Op. Sf. Părinţi 14 pag. 128).

„Nu numai corpurile Sfinţilor—adevereşte Sf. Ioan Gură de Âur —ci şi sicriile lor sînt pline de Dar, căci dacă se întîmpla ceva pe timpul lui Elisei şi prin atingerea de cosciugul său un mort a scăpat din legăturile sale şi a revenit la viaţă; cu atît mai mult astăzi cînd Harul este mai abundent şi efectele Sfîntului Duh sînt mai simţitoare. Este natural ca oricine s-ar atinge cu credinţă chiar de ranel'e Sfinţilor foarte mult se folosesc. De aceea şi Dumnezeu ne-a lăsat moaştele Sfinţilor, voind să ne conducă ca de mînă la acel zel, care a fost în ei şi să ne dea scăpare şi remediu sigur contra relelor de care sîntem cuprinşi de toate părţile. Oasele Sfinţilor.. . domolesc şi muncesc pe demoni, desleagă pe cei care gem în legăturile lor. Pulberea oaselor şi cenuşa Martirilor tulbură fiinţele rele nevăzute... Nu vă îngrijiţi de acest corp al Martirului ce-l aveţi înainte lipsit de activitatea spirituală; ci de cealaltă lucrare care se află în el, superioară chiar celei sufleteşti. Harul Duhului Sfînt întărindu-ne prin. efectele sale miraculoase, adevărul învierii. Da, fiindcă Dumnezeu, cinstind pe aleşii Săi, le-a comunicat corpurilor lipsite de viaţă şi prefăcute în cenuşă, o putere pe care nu o are nimeni din cei vii, ci cu atît mai mult le va da El în ziua răsplătirii o viaţă mult mai bună şi mai fericită decît cea dintîi.. *" (Panegiricul Sf. M. Ignatie Om 26 la 2 Cor; Om. la amintirile Sf. Vavila). Sf. Ioan Damaschin adevereşte credinţa aceasta, zicînd: „Domnul nostru Iisus Hristos ne dădu Moaştele Sfinţilor ca atîtea izvoare de mîntuire, de unde decurg binefaceri infinit de variate. Ele răspîndesc un miros plăcut (Es. 16, *6)* şi nimeni nu se poate îndoi de aceasta... Nu sînt morţi pentru noi aceia care au intrat în repausul etern cu speranţa învierii şi a dreptei credinţe în Dumnezeu.

Dar cum să poată să facă minuni un corp fără de viaţă ? Cum se alungă prin Moaştele Sfinţilor spiritele rele, bolile se vindecă, orbii văd, leproşii se cură ţese, ispitele şi nefericirile se împrăştie?

Cum prin aceste Sfinte Moaşte se pogoară tot Darul desăvîrşit de la Părintele Luminilor asupra acelor care îl cer cu o credinţă deplină şi întreagă? (Iac. 1, 17; Exp. Cred. Ort. III 15).

„Precum un vas —zice P.S. Filaret al Moscovei —în care se conservă mult timp o cantitate mirositoare împreună, împrumută mirosul, de asemenea corpul unui creştin, în care locuieşte statornic puterea Harului lui Iisus Hristos este pătruns în toate părţile sale şi chiar răspmdeşte mirosul şi la alţii. Şi fiindcă puterea lui Iisus Hristos Domnul nostru este necoruptibilă, este natural ca atunci cînd ea se află în oamenii care sînt ai lui Iisus Hristos (2 Cor. 19, *9;* Gal, 5, *24),* împărtăşeşte şi corpurilor lot nestricăciunea. însă fiindcă puterea sau tăria Domnului nostru Iisus Hristos este Atotputernică, este natural ca şi prin aceste corpuri să lucreze minuni, dacă aşa este voia lui Dumnezeu cum lucra odinioară prin ştergarele şi hainele ce le atingeau de corpul Sf. Apostol Pa vel (F. Ap. 19: 72) şi prin umbra Sf. Apostol Petru (F. Ap. 5, *15).* Pînă acum corpurile Sfinţilor reapausaţi n-au simţit corupţiunea, ci posedă o putere miraculoasă şi vindecătoare, spre a ne convinge pe noi care încă vieţuim, dacă spre ruşinea secolului nostru, mai sînt printre noi necredincioşi, pre a ne convinge de învierea Domnului nostru Iisus Hristos şi de apropiata noastră înviere, spre a întări pe cei slabi în lupta contra păcatului şi a morţii, spre a excita zelul creştinilor nebăgători de seamă în calea pierzării" (Despre necoruptibilitatea Sfintelor Moaşte Tom II pag. 184; Mosc. 1844). ,

Sf. Ioan Hrisostom în'panegericul Sf. Ignatie vorbeşte creştinilor din Antiohia: „Voi aţi trimis un Episcop şi aţi primit Un Martir. L-aţi trimis cu rugăciuni şi l-aţi primit cu cununi; dar nu numai noi, ci şi oraşele din cale. închipuiţi-vă ce trebuie să fi simţit ei la întoarcerea acestor Sfinte Moaşte ? Cîtă bucurie pe dînşii f Ce veselie! Ce concert de laude în onoarea Sfîntului! Cînd un luptător valoros, după ce a învins pe toţi vrăjmaşii săi se întoarce triumfător, mulţimea aleargă în întîmpinarea sa cu entuziasm, nici nu-l lasă a atinge pămîntul, ci îl ridică şi îl duce la casa sa,

dîndu-i onorurile cuvenite; aşa şi toţi locuitorii cetăţilor, plecînd din Roma cu Sfintele lui Moaşte, au purtat pe rînd pe braţele lor pe Sfîntul pe. care îl lăudau şi l-au dat cetăţii noastre... în timpul acesta Sfîntul Martir răspîndea daruri la toate cetăţile acestea, întărindu-i în pietate şi de atunci pînă acum vă îmbogăţeşte.

Să alergăm în fiecare zi la acest Sfînt ca să primim de la d darurile spirituale. Oricine se îndreaptă către dînsul cu credinţă, capătă mari binefaceri căci nu numai corpurile Sfinţilor ci şi veşmintele lor sînt pline de daruri spirituale. De aceea vă chem pe toţi: ori de aţi fi în durere sau în suferinţe, în prada defaimarilor sau vre unei nefericiri mari în lumea asta, aşa cufunda in noroiul păcatelor, alergaţi aici conduşi de credinţă. Veţi primi ajutor şii plini de bucurie veţi căpăta ceea ce credeţi, după ce veţi obţine prin o simplă privire uşurare pentru conştiinţa voastră... Este o comoară pentru toată lumea, o scăpare sigură şi pentru cei nefericiţi pe care-i scapă din nevoile lor, şi pentru cei fericiţi pe care-i întăreşte fericirea lui şi pentru cei bolnavi cărora le dă sănătate şi pentru cei sănătoşi pe care-i scapă de boală. „Să mergem întotdeauna la ei —zice tot acest Sfînt Părinte în panegiricul Sf. Ino-cenţiu şi Maxim —şi să ne atingem de ranele lor, să sărutăm cu credinţă rămăşiţele lor ca să primim binecuvîntare. Că precum luptătorii arătînd monarhului ranele ce le-au primit de la inamici vorbesc cu îndrăzneală; aşa şi aceşti martiri purtînd pe mîini capetele lor tăiate şi înaintînd cu siguranţă, pot să capete uşor de la împăratul Cerurilor tot ce doresc". De asemenea şi în panegiricul Martirilor din Egipt, el vorbeşte: dacă odinioară oamenii care făceau minuni chemau în ajutorul lor numele persoanelor sfinte: Avraam, Isac şi Iacob şi numai prin pomenirea acestor nume obţinuseră foloase mari îmbhnzind pe Dumnezeu, cu cît mai mult putem noi să îmblînzim pe Dumnezeu, noi care alergăm nu la pomenirea unor nume, ci la însăşi corpurile acelora, care se luptară pînă la sacrificiu pentru Numele lui Dumnezeu.

In omilia 26 la ep. 2 Cor. el zice: „Unde este mormîntul lui Alexandru cel Mare ? Arătaţi-mi-1 şi spuneţi-mi dacă ştiţi în ce zi a murit el. Dar mormintele servitorilor lui Hristcs sînt glorioase. Ele se află în cel dintîi oraş al lumii. Oricine ştie ziua morţii lor, căci este o zi de sărbătoare pentru toată lumea. Mormîntul lui Alexandru este neştiut chiar şi de barbari. Mormintele servitorilor celui răstignit sînt mai măreţe decît palatele regilor, nu numai prin mărimea şi frumuseţea construcţiei, ci încă ceea ce este mai bine, prin zelul acelora care-1 cercetează; căci cel ce îmbracă purpura merge el însuşi să le aducă omagiile veneraţiunii sale şi stînd lingă aceste morminte sacre, roagă pe Sfinţi a mijloci pentru el înaintea lui Dumnezeu. Mijlocirea pescarului şi a făcătorului de corturi, care nu mai este în această lume, este necesară aceluia a cărui frunte este împodobită cu diamante. Bisericile biruitorilor Mucenici —zice Teodorit — sînt măreţe.. . Noi ne adunăm adesea. Omul care se bucură de sănătate se roagă pentru conservarea acestui bun preţios şi.bolnavul pentru o vindecaie grabnică. Cel ce nu are copii cere urmaşi şi cea steaipă solicită fericirea de a deveni mamă. în momentul de a se întreprinde o călătorie, se cere de la Sfinţii Martiri — şi de la alţi Sfinţi —conducere bună şi protecţiune folositoare şi după întoarcerea fericită acasă, li se mulţumeşte cu căldură. Nu ne îndreptăm către dansii ca spre niste dumnezei, ci ca pe nişte oameni Sfinţi, îi rugăm să intervină pentru noi înaintea lui Dumnezeu" (De Martiri seria VIII in op. Tom. IV pag. 605).

Din cele arătate de Sfinţii Părinţi şi Dascăli luminaţi ai Sfintei Biserici, reiese clar că prin Sfintele Moaşte ale Sfinţilor, Dumnezeu a revărsat şi revărsă cu îmbelşugare multe foloase şi binefaceri în binecredincicsul său popor creştin ortodox. Aşijderea şi prin Sfintele Icoane cu chipurile lor, s-au folosit şi se folosesc mult toţi binecredincioşii creştini din toate neamurile, despre care ni se'povestesc multe minuni în: Istoria bisericească, Vieţile Sfinţilor şi în alte cărţi de învăţătură creştină (Vezi şi Biblioteca Ortodoxiei". nr. 50 pp. 1—84; 22, 2; 53—136; nr. 22 pp. 293—304, de autor).

Noi cinstim Sfintele Moaşte ale Sfinţilor

Noi toţi binecredincioşii creştini ortodocşi—cler şi po-por—din toate naţiunile pămîntului, cinstim (sti-mam, venerăm) pe Sfinţi ca pe prietenii lui Dum-nezeu, ca pe împlinitorii voii Lui şi ca pe mărturisitori zeloşi şi eroici ai adevărului Evangheliei. O deose- bită cinste se cuvine* să

dam noi şi moaştelor Sfinţilor. întemeiaţi, pe unele locuri scripturistice (Fac. 1, *27;* 9, *6;* 1 Cor. 11, 7; Fac. 50, *1 — 13;* Es. 13, *9;* 4 Imp. 23, *17—18:* cemp. Mt. 23, *29;* .4 Imp. 13 20—21; Is. Sir. 48, 14—15; Mt. 27, *52—8;* 4 Imp. 2, *7-9; 13—14* Lc. 8, *43— 48;* F. Ap. 19, 11—12; 5, *15—16;* MO. o.c. p. II răsp. întreb. 54—56), pe anumite descoperiri Divine şi faceri de minuni, noi toţi binecredincioşii creştini, cler şi popor—adică întreaga Sf. Biserică Creştină Ortodoxă univeisală, cm cir.stit şi cinstim (onorăm) cu sfinţenie şi moaştele sau trupurile, oasele lor Sfinte, ba chiar şi unele din veşmintele lor.

Astfel noi adorăm numai pe Unicul Dumnezeu preeslăvit in trei,Feţe: Tatăl, Fiul şi Duhul Sfînt, Treimea cea de o Fiinţă şi nedespărţită, dîndu-i toată închinăciunea desăvîrşită, iar pe Sfinţi noi îi cinstim cu-laude şi închinăciuni numai ca pe nişte servitori şi prieteni plăcuţi ai lui Dumnezeu (Iac. 2, *23;* Ioan 15, *14 15;* Lc. 12, *4;* Int. Sol. 7, 74).

Părinţii Sinodului al doilea din Niceia şi al VII-lea ecumenic, hotărăsc aşa: „Noi păzim cuvintele Domnului, ale Apostolilor şi ale Profeţilor, care ne-au învăţat a venera şi a preamări mai iutii, mai ales şi cu adevărat pe Maica DDihnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, apoi pe Sfinţii îngeri, pe Apostoli, pe Profeţi şi pe glo rioşii Martiri, pe Sfinţii învăţători insuflaţi de Duhul Slînl şi pe toţi Sfinţii şi a cere mijlocirea lor pentiu că pot să ne facă plăcuţi Aceluia Care este împăratul tuturor, .lui Dumnezeu.

„Trebuie a venera (stima, cinsti, onora) pe Sfinţi—scrie Sf. Ioan Damaschin —ca prieteni ai Domnului nostru Iisus Hristos, fiii şi moştenitorii lui Dumnezeu... Ei domniră peste patimile lor şi păziră nestricat Chipul lui Dumnezeu, potrivit căruia au fost creaţi... Ei se uniră de bună voie cu Dumnezeu, îl primiră în locuinţa inimii lor şi intrînd în comunicare cu El, au devenit prin Har, ceea ce El este prin fire. Cum să r.u venerăm pe aceia care sînt totodată şi servitori şi amici şi fii ai lui Dumnezeu ? Onoarea ce se dă celor mai zeloşi servitori este o dovadă a dragostei de care sînt însufleţiţi pentru Stăpînul tuturor. Sfinţii au devenit localurile cele mai curate ale lui Dumnezeu. „Voi locui in ei —zice Domnul —şi voi merge în mijlocul lor; voi fi lor Dumnezeu" (2 Cor. 6, *16—18).* Deci, cum să nu venerăm Templele (Bisericile) însufleţite ale lui Dumnezeu, locaşurile vii, ale lui Dumnezeu ?... în adevăr trebuie a le cinsti, a înălţa Temple (Biserici) în numele lor, a face proaduceri, a onora zile consfinţite amintirii lor şi ane bucura duhovniceşte în ziua aceea. Să onorăm pe Prea Sfînta Fecioara Măria ca pe adevărată Maică a Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu; pe Sf. Prooroc Ioan ca pe premergătorul şi botezătorul, Apostolul şi Martirul, căci, precum a zis Domnul: „între cei născuţi din femeie, n-a fost altul mai mare decît Ioan Botezătorul (Mt.11, *11).* Şi el a fost cel dintîi care predica împărăţia lui Dumnezeu. Să venerăm pe Apostoli ca pe fraţii Domnului, martirii şi servitorii Patimei Sale Cei de bună voie; căci Dumnezeu în preştiinţa Sa i-a predestinat ca să fie conform chipului Fiului Său (Rom. 8, 29; 1 Cor. 12, *28).* Mai întîi pe Apostoli, apoi pe Profeţi, după aceea pe Păstori.şi învăţători -(Efs. 4, *11).* Să venerăm pe Martirii Domnului care au fost aleşi din toate stările şi ostaşi ai Domnului nostru Iisus Hristos, botezaţi cu botezul morţii Sale ca participatori ai suferinţelor şi gloriei Sale, precum şi pe căpetenia lor, Arhidiaconul lui Hristos, Apostol şi primul Martir Ştefan. Să cinstim pe Sfinţii noştri Părinţi şi luptători, purtători de Dumnezeu care au suferit un martiriu mai îndelungat şi mai greu, acela al conştiinţei. Au cutreierat pămîntul în cojoace şi în piei de capră, lipsiţi, necăjiţi, de rău supăraţi de care nu era lumea vrednică. Au rătăcit prin pustii, prin peşteri şi. prin crăpăturile pămîntului..." (Evr. 11, *37—38).* Să cinstim pe cei care vie-ţuiră înainte de Har, pe Profeţi, pe Patriarhi, pe Drepţi, care vestiră venirea Domnului. Căutînd la viaţa Sfinţilor să ne ostenim a imita: credinţa, speranţa, dragostea, zelul, modul lor de vieţuire, tăria în suferinţă, răbdarea lor chiar pînă la moarte, ca să putem merita, ca şi ei cununile măririi.. ."

Tot acest Sfînt Părinte şi Dascăl luminător al creştinilor, potrivit cu venerarea Sfintelor Moaşte ale Sfinţilor, zice în altă parte aşa: „Cinstim pe cei repausaţi în Domnul, singurul Sfînt şi care se odihneşte în Sfinţii Săi, adică: pe. Prea Sfînta Maica Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu şi pe toţi Sfinţii, pentru că ei s-au făcut pe cît se poate, asemenea lui Dumnezeu; şi prin lucrarea voinţei lor proprii şi prin locuirea lui Dumnezeu în persoanele lor şi prin conlucrarea Sa. Ei s-au învrednicit de închinare nu prin natura lor, ci pentru că au în sine pe Acela care prin Natura Sa este demn de închinare. Este tocmai ca şi fierul înroşit în foc, el nu prin natura sa nu se

lasă a fi atins fără a pedepsi sau a arde pe cel ce se atinge de dînsul, ci pentru că conţine focul în sine, a cărui proprietate naturală este de a arde. Noi onorăm deci, pe Sfinţi pentru că Dumnezeu i-a preamărit, făcindu-i spaima vrăjmaşilor Săi (demonilor) şi binefăcători ai credincioşilor care se apropie de ei cu credinţă. Noi îi onorăm nu ca pe nişte dumnezei şi binefăcători prin natura lor proprie, ci ca pe nişte servitori ai lui Dumnezeu, avînd siguranţa în Dumnezeu prin dragostea lor înflăcărată pentru "Dumnezeu. Noi îi venerăm pentru că chiar un rege raportă la persoana sa regală onoarea ce vede că se dă favoritului său, nu atît ca rege, ci ca un servitor credincios şi amic binevoitor persoanei sale" (Serm. III despre Sf. Icoane).

în multe Sfinte Biserici Creştine Ortodoxe odihnesc cu cinste Sfinte Moaşte, părticele sau rămăşiţe nestricăcioase şi făcătoare de minuni ale Sfinţilor. Chiar şi în ţara noastră (creştină ortodoxă) se află multe Sfinte Moaşte, de exemplu: la Suceava; Sfintele Moaşte ale Sf. Ioan cel Nou, la Iaşi/Sfintele Moaşte ale P.C. Maicii noastre Paraschiva, la Bucureşti, Sfintele Moaşte ale Sf. Dimitrie Basarabov, la Mînăstirea Bistriţa, Jud. Vîlcea, Sfintele Moaşte ale Sf. Grigore Decapolitul, la Curtea de Argeş Sf. Moaşte ale Sfintei Mucenițe Filofteia şi capetele mai multor Sfinţi: a Sf. Nifon, Patriarh al Constantinopolului şi Mitropolit al Ţării Romineşti şi ale Sfinţilor Mucenici: Serghie Vach şi al Tatianei şi alte Sfinte părticele din multe alte Sf. Mînăstiri, schituri şi biserici de prin oraşe şi sate. Prin aceste Sfinte Moaşte, neîncetat se fac lucrări minunate cu cei care aleargă şi se ating de ele cu credinţă.

O deosebită minune prin care Dumnezeu a onorat Moaştele Sfinţilor, este nestricăciunea lor. Drept argument la aceasta ne servesc şi Sfintele Moaşte de pe pămîntul românesc citate mai sus. Sf. Biserică Ortodoxă a arătat stima sa către Moaştele Sfinţilor din vremile apostolice îngrijindu-le cu deosebită venerare, întemeind altare pe Sfintele Moaşte, prin a strînge şi păstra Sfintele Moaşte ale Sfinţilor Martiri şi ale altor aleşi plăcuţi ai lui Dumnezeii, prin aşezarea sărbătorilor în cinstea şi lauda lor duhovnicească, prin călătorii la locurile acelea unde se află Sfintele Moaşte ale diferi ţilor Sfinţi. Sfinţii Părinţi şi Dascăli ai Bisericii întotdeauna au învăţat pe credincioşi în privinţa aceasta lămurindu-le înţelesul cel adevărat al acestei venerări şi apărînd-o contra inamicilor.

Astfel, Fericitul Ieronim scrie Presbiterului Ruperiu: „Eu nu zic, noi adorăm Moaştele Martirilor, ca să nu slujim făpturii mai mult decît Făcătorului, ci noi adorăm Moaştele Martirilor (sau ale altor Sfinţi) ca să adorăm Dumnezieşte pe Acela ai Cărui Martiri (Sfinţi) sînt ei; noi onorăm pe servitori ca onoarea ce le-o dăm să treacă la Stăpînul, Care a zis: „Cela ce vă primeşte pe voi, pe Mine Mă primeşte" (Lc. 10, 16).

Acestea ştiindu-le, să ne rugăm şi noi tuturor Sfinţilor, ale căror Suflete sînt sus în cer, unde se veselesc pururea în fericirea cerească, privind Faţa lui Dumnezeu, dintre ale căror Sfinte Moaşte ale unora dintre dînşii sînt la noi prin Sfintele Bisericii şi să zicem: „Mijlociţi... rugaţi-vă pentru noi şi pentru patria noastră la împăratul şi Domnul nostru Dumnezeu. Pericolul cel mare ne ameninţă. Ostaşi ai lui Hristos Dumnezeu, luptaţi-vă împreună cu noi împotriva vrăjmaşilor nevăzuţi şi văzuţi care s-au ridicat împotriva noastră. Sfinţi ai lui Dumnezeu, mijlociţi cu îndrăzneală pentru noi şi pentru toţi binecredincioşii creştini ortodocşi de pretutindeni. Voi care de acolo din lumea cerească cunoaşteţi nevoile, greutăţile, primejdiile şi trebuinţele omeneşti, căpătaţi-ne pacea trebuincioasă, ca adunările noastre să nu se mai întrerupă. Rugămu-vâ nu ne lipsiţi pe noi de protecţia voastră. Dacă trebuie o mijlocire mai puternică, adunaţi-vă toate cetele Sfinţilor: Apostolii, Proorocii, Ierarhii, Mucenicii, Drepţii, cu toate Sufletele proslăvite şi cu toate oştirile îngereşti, dimpreună cu Maica Prea Sfînta şi ru-gaţi-vă împreună lui Dumnezeu pentru ajutorul, mîntuirea şi redo-bîndirea statorniciei noastre, fericirii vremelnice şi veşnice. Ru-gămu-vă a face această bună mijlocire pentru noi, fiindcă ştim că: „Rugăciunile multor Drepţi acopăr păcatele poporului".

Păziţi legea, cinstiţi Sfinţii
C-aşa ne-au lăsat Părinţii.
Cine-n altă lege sare
Nici un dumnezeu nu are !

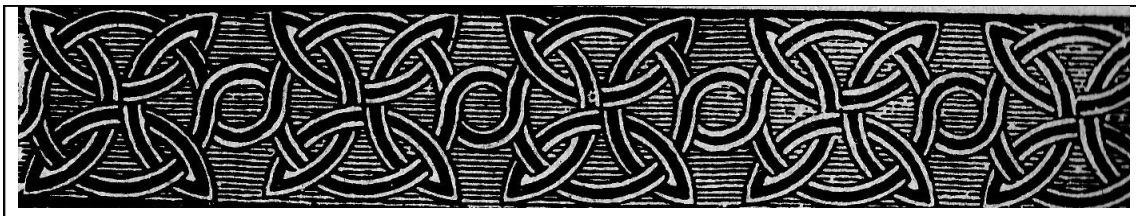

SUFLETELE PĂCĂTOŞILOR CAD ÎN IAD

Gindindu-ne bine, mai adinc, la cele viitoare, vedem ca ne este cunoscută căderea Sufletelor păcătoşilor in iad din cele mai multe locuiri scripturistice şi din istoria Bisericii. Aşa, din pilda Mîntuitorului cu bogatul nemilestiv şi săracul Lazăr, unde ne spune: „A murit săracul şi s-a dus de îngeri în sînul lui Avraam. A murit şi bogatul şi s-a îngropat în iad fiind, ridieîndu-şi ochii săi, vazu pe Avraam de departe şi pe Lazăr în sînurile lui. De acolo strigind a zis: „Părinte Avraame, miluieşte-mă! Trimite pe Lazăr sa întingă vîrful degetului său în apă şi să-mi răcorească limba, ca mă chinuiesc în văpaia aceasta... !" (Lc. 16,*19—31).* De aici vedem că Sufletele păcătoşilor cad în osîndă veşnică, cad în iad. Caderea mulţimii Sufletelor păcătoşilor în iad, ni se mai descopere şi alte multe locuri arătate în învăţăturile Sfintei Biserici (vezi „ Biblioteca Ortodoxiei" nr 50—pp 1—64 de autor). Cuviosul Parinte Simion făcătorul de minuni, „domn şi stăpînitor al aerului a înţeles pe diavolul, căci el stînd în aer, opreşte Sufletele dupa moarte de a nu se mai sui la ceruri, zicînd aşa: „Dumnezeiescul Apostol învaţă că diavolul acesta este ca un judecător ce şade în sus in văzduh, după domnul stăpînirii aerului, cel ce lucrează an în fiii neascultători. Că acelaşi Apostol trecînd, atunci cînd s-a pit, ori în trup, ori afară de trup, pînă la al treilea cer şi văzind în aer pe luptătorul Sufletelor a povestit acestea. Prin urmare demonii cei care zăpciuesc asupra fiecărei patimi, aceia cerceteaza pe fiecare Suflet ce se suie şi-l judecă, stînd înaintea uşilor cerului. Această socotinţă o adeveresc şi viaţa marelui Antonie şi Macarie că în aer sînt osebite vămi ale demonilor care cercetează Sufletul ce se suie în sus. Cite.şle şi cuvîntul 32 al Cuviosului Nicon şi acolo vei afla ca aduce marturii pe larg la aceasta pricină Acolo vei afla şi acest infricosat cuvant pe care il zice Dumnezeiescul Simion cel mai sus pomenit: „Eu ştiu pe un om în neamul acesta, care este încredinţat că acum puţini se află care îşi dau Sufletele lor în mîi-nile îngerilor, pentru că s-a înmulţumit fărădelegea şi nedreptatea şi demonii sint care primesc Sufletele. Sfîntul însă întreba pe Dumnezeu ca să afle ceva despre graiul acesta şi i s-a descoperit prin Duhul Sfînt, că din zece mii abia un Suflet se află în vremurile acestea a se da în mîinile îngerilor ieşind din trup. O! Milostiv, milostiv, milostiv,'fii nouă Dumnezeule!" (T.T. o.c. Tom II pag. 310).

Locurile în care se muncesc Sufletele păcătoşilor în iad sînt felurite, cu felurite numiri (vezi pag. 741—747 din această carte). Sufletele îngreuiate de păcate şi căzute în iad de la Judecata particulară, fiindcă au fost prinse de moarte nepregătite şi necurăţite de păcate (Ape. 21, 27), se mai pot uşura de munca lor, ba chiar se şi pot sedate din iad, prin Dumnezeieştile Liturghii, panahizii, rugăciuni, post, milostenii şi alte binefaceri faţă de Sufletul şi corpul aproapelui lipsit (Vezi „Dumnezeiasca Liturghie cu însemnătatea ci" pp. 2397—2419; „Oglinda duhovnicească" pp. 1865—1946 de autor.

Datoriile creştinilor pentru repausaţii lor

Hărnicia omenesscă, creştinească ne obligă imperios să ne grijim cît mai mult şi pentru Sufletele repausaţilor noştri a celor pe care i-a prins moartea în canon şi mai ales pentru aceia care au murit nespovediţi şi negrijiţi după rînduielile Sfintei Biserici creştine ortodoxe. Ştiind că soarta

Sufletelor păcătoşilor căzute în osîndă, nu este nici deplină nici definitivă, pînă la învierea şi judecata generală, noi trebuie a ne osteni pentru a uşura şi a scoate din osîndă iadului pe repausaţii noştri iubiţi prin post şi rugăciuni (Iac. 5, *16;* 1 Tim. 2, 1 ; comp. Efs. 6, *16—19;* Rom. 14, *8—9;* Lc. 22, *39—45;* M.O. p. I răsp. întreb. 64—68), însoţite de Dumnezeieştile Liturghii, adică jertfa cea fără de sînge pe care Biserica a aduce spre iertarea păcatelor şi a celor vii şi a celor repausaţi, ca să se mî-tuiască. La aceasta mai ajută: panahizele, pomenile şi milosteniile la săraci sau lipsiţii binecredincioşi, precum şi alte binefaceri.

Dumnezeiasca Scriptură ne spune clar că unele păcate ale creştinilor căzuţi se iartă şi în cealaltă viaţă, iar altele nu: „Oricine va zice cuvînt împotriva Fiului Omului i se va ierta lui; iar cel ce va zice cuvînt (va huli) împotriva Duhului Sfînt, nu i se va ierta lui nici în veacul de acum, nici în cel viitor. . . De va vedea cineva pe fratele său păeătuind, păcat nu spre moarte, să ceară (să se roage) şi-i va da lui viaţa, celor ce păcătuiesc însă nu spre moarte. Este păcat de moarte, nu pentru acela zic să se roage..." (Mt. 12, *32;* Lc. 12, *10;* 1 Ioan 5, *16).* Dar toţi aceia care au făcut adevărata pocăinţă după învăţătura Sf. Biserici Ortodoxe, se eliberează şi de păcatele de moarte! „Păcatele de moarte —zic Sfinţii Părinţi ai Sinodului VII ecumenic în canonul 5, sînt cînd păcătosul ce le-a săvîrşit rămîne fără să voiască a se îndrepta şi se împotriveşte pietăţii şi adevărului. într-un asemenea păcate s nu este Domnul Dumnezeu, dacă nu se pocăieşte. Aşa dar păcătoşii care s-au părăsit şi pocăit de păcatele lor, este nădejde a scăpa din iad, iar care au stăruit în păcate de moarte cu toată îndărătnicia, săvîrşindu-se în absolută ne pocăinţă, nu se iartă nici aici, nici în cealaltă viaţă (Mt. 12, *32;* 1 Ioan 5, *16;* Ape. 1, *18).*

Biserica Vechiului Testament avea obicei a se ruga pentru cei morţi (2 Mac. 12, *39—46).*

Biserica Noului Testament are rînduiala îngrijirii pentru mîntuirea de osîndă a repausaţilor ei, fii şi fiice, în tradiţiile apostolice, în Liturghiile Sf. Apostol Iacob, fratele—ruda—Domnului, a Sfinţilor Ierarhi Vasile cel Mare şi Ioan Hriscstom. Datina de a se ruga pentru cei morţi se află şi în Biserica apuseană şi a feluritelor secte eterodoxe din Orient: Iacobiţii, copţii, armenii, etiopienii, sirienii, nestorienii, ş.a. Despre aceasta ne istorisesc clar şi scrierile Părinţilor Apostolici şi patristici, din care vom arăta aici cîteva:

Sfîntul Ierarh Dionisie Aeropagitul, ucenicul Sf. Apostol Pa vel, care a luat parte la oficierea înmormîntării Prea Sfintei Născătoare de Dumnezeu şi pururea Fecioare Măria, zice aşa; „Preotul face rugăciunea pentru mort şi făcîndu-i-se rugăciunea i se dă sărutarea. Apoi toţi cei de faţă cer într-o rugăciune, bunătăţii infinite ale lui Dumnezeu, de a ierta repausatuhii toate păcatele ce le-a făcut din slăbiciunea omenească. Pe urmă, a-1 odihni în lumina şi latura celor vii, în sînul lui Avraam, Isaac şi Iacob, într-un loc de unde sînt depărtate toate duhurile întunecoase şi suspinarea. Cît despre rugăciunea citită, ce o rosteşte Preotul asupra mortului, este necesar a expune în privinţa.aceasta tradiţia ce vine de la învăţătorii noştri inspiraţi..."

Apologetul Tertulian zice: „Noi facem rugăciuni pentru cei morţi în fiecare an în ziua morţii lor".

Sf. Atanasie cel Mare: Apostolii inspiraţi de Dumnezeu, Sfinţii învăţători şi Părinţi spirituali fiind însufleţiţi de Duhul Dumnezeiesc, pentru meritul lor şi primind după capacitatea lor, pute rea Sa, care-i umple de entuziasm —instituiră şi imnele, precum şi pomenirile anuale ale morţilor; obiceiul acesta, care prin Harul Dumnezeului îndurărilor se întăreşte pînă acum şi răspîndindu se de la răsărit pînă la apus, de la miazăzi la miazănoapte, în onoarea şi gloria Domnului domnilor şi împăratul împăraţilor.

Sf. Grigore Nisul: „Nimic de prisos, nimic nefolositor nu ne-a venit tradiţional de la predicatorii şi discipolii lui Hristos şi n-a fost primit de Biserica universală a lui Dumnezeu, dar este un lucru plăcut lui Dumnezeu şi foarte folositor de a face pomenire de cei ce au murit în Credinţa Ortodoxă la oficiul misteriului întreit „Sfînt şi glorios".

Sf. Ioan Hrisostom: „Nu în deşert s-a aşezat prin Apostoli de a face înaintea înfricoşatului Misteriu (a Dumnezeieştii Liturghii) amintirea morţilor. Aceştia ştiau că aici este un mare folos pentru morţi, rugăciuni, milostenii... toate acestea au fost instituite de Duhul Sfînt, Care voia să ne facă a ne folosi unii pe alţii!..."

Sf. Ioan Damaschin: „Nu fără cuvînt, fără folos şi fără profit, confidenţii şi Martirii, văzători ai Cuvîntului, Discipolii şi Apostolii insuflaţi ai Mîntuitorului, care supuseseră lumea, au rînduit de a face, la oficiul înfricoşatului Sacrificiu Preacurat şi de viaţă făcător, pomenirea de credincioşii decedaţi, instituţiune pe care Biserica lui Hristos Dumnezeu Ortodoxă, apostolică, sobornică, universală, dominînd de la o margine a pămîntului pînă la cealaltă, a păzit cu tărie şi fără contestare de pe timpul acela pînă în ziua de astăzi şi aşa va păzi pînă la sfîrşitul lumii, căci religiunea Sfînta scutită de erori, n-a primit nimic nefolositor şi nici n-a păstrat de acestea prin secole; ci tot ce conţine ea este folositor, plăcut lui Dumnezeu şi infinit (folositor)

Sf. Ciprian: „Episcopii, predecesorii noştri, preocupaţi cu religiozitatea, de mintuirea statornică, a tuturor, susţin, că dacă vreun frate fiind "pe patul de moarte, n-ar voi să însărcineze pe Preot cu îngrijirea şi protecţiunea persoanei sale după el, şi dacă ar face cineva aceasta, n-ar trebui să se aducă daruri pentru el, nici să se celebreze sacrificiul pentru repausul său, căci nu merită să fie numit în rugăciunile Preoţilor, înaintea Altarului lui Dumnezeu cel «ce a voit să îndepărteze de la dînsul Preoţii şi miniştrii Altarului".

Şi Eusebiu istoriseşte că: „Nu fără lacrimi abundente şi îndelungate suspinuri a tot poporul, în unirea cu miniştrii Altarelor, înălţară la ceruri rugăciuni pentru Sufletul împăratului Constantin cel Mare, şi se împlini prin aceasta dorinţa iubitului lui Dumnezeu . ..". '

Sf. Ciril Ierusalimeanul zice: „Ne aducem aminte şi de cei, care nu mai sînt în lumea aceasta, mai întîi de Patriarhi, de Preoţi, de Apostoli, Martiri, pentru ca să ne audă şi pe noi Dumnezeu prin rugăciunile şi mijlocirile lor. Apoi ne rugăm pentru Sfinţii Părinţi şi Episcopii repausaţi şi în genere pentru toţi aceia care au mers înaintea noastră în mormînt, încredinţaţi fiind ca rugăciunile adresate lui Dumnezeu în timpul proaducerii înfricoşatului Sacrificiu sint de foarte mare folos pentru cei ce se aduc...".

Sf. Ambrozie: „Doamne, dă odihnă servului Tău Teodosie (împăratul) repausul ce l-ai pregătit servului Tău...".

Sf. Efrem Şirul: „Dacă. Preoţii sub lege, curăţeau prin sfintele daruri păcatele acelora care muriseră în bătaie, ca unii ce erau întinaţi prin unele fărădelegi de care vorbeşte Scriptura (2 Mac. 12), cu cît mai mult Preoţii Testamentului Nou a lui Hristos, pot să curețe petele păcatelor celor decedaţi, prin Sfintele Daruri şi rugăciunile lor!"

„Cînd tot poporul —adaugă Sf. Ioan Hrisostom —şi sfinţiţii servitori ai Altarului stau cu mîinile ridicate la cer şi jertfa cea Mare este de faţă, cum să nu se înduplece Dreptatea Supremă, rugîndu-se pentru ei (pentru morţii în credinţă) ? Dar aici este vorba numai de aceia care au murit în credinţă... Este cu putinţă pentru noi, dacă voim, să uşurăm pedeapsa unui păcătos, care nu mai este în lumea aceasta. Dacă facem rugăciuni dese pentru el şi împărţim milostenii în numele lui, atunci deşi el ar fi nedemn prin sine însuşi, Dumnezeu ne va asculta. Dacă pentru Apostolul Pavel Dumnezeu binevoi a scăpa din pierzare o mulţime de oameni (276 Suflete ; F. Ap. 27, 21—*24),* care erau cu el în corabie, pentru unii a cruţat pe alţii, cum nu va face acelaşi lucru şi cu noi?"

Din cele arătate reiese că toţi binecredincioşii creştini care au repausat în dreapta credinţă, în speranţa învierii şi a vieţii veşnice, pot să se mîntuiască. Trebuie să" mai ştim că, precum în partea drepţilor sînt multe locaşuri, după cuvîntul Mîntuitorului (Ioan 14, 1—*9),* aşa şi în iad, sînt mai multe locaşuri după starea felurită a păcătoşilor. în cele mai dedesubt ale iadului sînt sălăşluite Sufletele păcătoşilor care şi-au sfîrşit viaţa neîndreptaţi, neîngrijiţi cu desăvîrşire, în necredinţă, în erezii sau în idolatrii, aceia.n-au spe ranţă de mîntuire; dar au şi ei uşurare din vreme în vreme, cînd Bisericile —Păstorii şi păstoriţii —se roagă pentru uşurarea răpo saţilor (vezi Sf. Macarie şi căpăţîna unui popă idolatru, cu scoaterea din muncile iadului ai împăraţilor: Traian, Teofil, Leon Armeanul ş.a. în alte locaşuri însă, ce sînt deasupra acelora, se sălăşluiesc temporal sufletele păcătoşilor care au repausat în căinţă de păca tele săvîrşite şi în dreapta credinţa în Dumnezeu, fără a şi împlini canonul pocăinţei şi a fi făcut roade vrednice de pocăinţă. Aceştia pot să se mîntuiască de iad pînă la ziua judecăţii generale, prin rugăciunile care se fac pentru toţi repausaţii, în spetanţa invierii şi a vieţii veşnice. Datina aceasta este străveche (2 Mai 12, *39-46 ,* Const. Apost. Cartea VIII, cap. 42)

Mulți se tot întreabă, pentru *ce* a rinduit Biserica, sa se faca rugăciuni, panahizi si pomeni pentru morti: la 3 zile , la 9 zile, la 40 de zile după repausare? Sfinții Părinți şi Dascăli ai Bisericii explică felurit datina aceasta. Cea mai corespunzătoare explicație a dat-o despre aceasta Eustatie, Presbiter din Constantinopol (a 560 d.Hr.) şi Filip Pustnicul (a 1094 d.Hr.), care zic: „ în ziua a treia se face pomenire pentru cel răposat pentru că Iisus a înviat a treia zi din morți şi s-a arătat"întîia oară Apostolilor Săi. în ziua a noua se face a doua pomenire pentru că după opt zile S-a arătat Iisus a doua oară învățăceilor. Iar a 40-a zi se face pomenirea pentru că Mîntuitorul nostru Iisus Hristos la 40 zile S-a arătat iarăşi în cea de pe urmă oară Apostolilor Săi, <cînd S-a înălțat la ceruri" (Ioan 21; comp. Mt. 28; Mc. 16; Lc. 24; F. Ap. 1, *1—13).* Privitor la aceasta Biserica ne învață că:

1) Aici, în viața aceasta pămîntească e timpul răsplătirii,

2) Că în cealaltă viață unii capătă dezlegare de păcate prin mijlocirea Bisericii şi a celor vii.

3) Că Sufletele, care se află în felurite locuri ale iadului, încă n-au primit o deplină şi definitivă răsplătire, prin urmare, mîntuirea unora din Suflete este cu putință pînă la învierea obştească şi Judecata generală.

Prin Sfintele Milostenii şi Sfintele Liturghii a scăpat de iad

Este cunoscutmultora dintre noi că Harul şi bunătatea Dumnezeirii a salvat multe Suflete din iad prin Dum nezeieştile Liturghii şi prin milostenii. Şi rugăciunea singură e folositoare pentru repausați, dar cu atît mai mult ea va fi folositoare, cînd va fi unită cu milostenii şi alte fapte bune. Fericitul Cirus Luca avea un frate care chiar după ce se făcu călugăr, se îngrijea foarte puțin de mîntuirea Sufletului său. în această stare de neîngrijire, îl surprinse moartea. Fericitul Luca, mîhnit adînc, mai mult de faptul că fratele său nu se pregătise de moarte cum se cuvine, rugă pe Dumnezeu să-i descopere starea repausatului. Şi iată că odată bătrînul vede Sufletul fratelui său în stăpînirea diavolilor. îndată- după această vedenie, el trimise să cerceteze chilia repausatului. Trimişii găsiră în ea bani şi alte lucruri. Din aceasta bătrînul înțelese că Sufletul fratelui său suferă între altele şi pentru călcarea făgăduinței sărăciei de bună voie. Tot ce găsiră în chilie bătrînul dete săracilor.

După aceasta, în timpul rugăciunii, se arătă bătrînului Tribunalul Ceresc,- la care îngerii luminați se certau cu diavolii pentru sufletul repausatului său frate. Bătrînul auzi strigătul diavolilor, care ziceau: „Acest Suflet e al nostru, pentru că a făcut fapte rele! însă îngerii le răspundeau că Sufletul era scăpat de sub stăpînirea lor prin milostenie împărțită pentru el. La aceasta diavolii iarăşi ziceau: „Au doară repausatul a făcut milostenie?" Şi ei arătau spre Cirus Luca. Fericitul Călugăr atunci răspunse: „Da, eu am făcut milostenia, dar nu pentru mine, ci pentru acest Suflet". Demonii mîhniți de răspunsul bătrînului se împrăştiară, iar bătrînul liniştit prin această vedenie, încetă de a se îndoi şi a mai fi trist de soarta fratelui său (Prol. 12 aug.).

Altă întîmplare: înainte de trecerea din această viață Sf. Anastasia, stareța unei Mînăstiri, porunci surorilor din mînăstirea sa, ca, în amintirea ei să dea masă săracilor în timpul celor 40 de zile după moartea sa. Se întîmplă- însă că surorile îndepliniseră porunca stareței lor numai timp de 9 zile. Această neîngrijire a surorilor o făcu pe repausată să vină înapoi din cealaltă lume. Arătîndu-se mai multor surori ale comunității, însoțită de doi îngeri, le zise: „Pentru ce n-ați urmat poruncile mele ? Să ştiți că milostenia şi ospețele date săracilor pentru Sufletul repausatului în timpul celor 40 de zile după moarte, îmblînzesc pe Dumnezeu. Dacă Sufletele repausaților sînt îngreuiate de păcate, prin aceasta ele primesc de la Dumnezeu iertarea păcatelor dacă însă sînt drepte, binefacerea făcută în numele lor slujeşte pentru mîntuirea binefăcătorilor.. {V. Sf. 12 aprilie). Dar mai mult decît orice sacrificiu, îmblînzeşte pe Dumnezeu Jertfa cea fără de sînge adusă prin Preacuratele Taine ale Trupului şi Sîngelui Domnului nostru Iisus Hristos. Iată şi un exemplu din care dovedeşte că pomenirile la Dumnezeiasca Prosco-midie pogoară Mila Dumnezeiască asupra celor pomeniți.

în timpul vieții Cuviosului Benedict—istoriseşte Sf. Grigore Dialogul —erau două ajunătoare (femei care posteau), care slă-vindu-se printr-o viață sfînta,- aveau şi urîtul obicei de a

vorbi mult şi a spune multe neadevăr ui şi vorbe rele. Sfîntul le-a rugat ca să mai pună frîu limbii, amenințîndu-le cu îndepărtarea de la Sfintele Taine, în caz de neascultare. Ele însă nu s-'au lăsat de năravul lor înrădăcinat. Peste cîteva zile au murit amîndouă, îndepărtate de la Sfînta împărtăşanie prin amenințarea dreptului. Ca pustnice, ele au fost îngropate în Sf. Biserică, ca excomunicate, nu puteau rămîne în ea. Cînd diaconul, în timpul Sf. Liturghii,zicea: „Cîți sînteți chemați ieşiți" —ele, după cum li s-a descoperit unora din creştinii drepteredincioşi —părăseau sicriile lor şi ieşeau din Sf. Biserică.

Auzind despre aceasta, Sf. Benedict trimise o prescură la Sf. biserică unde erau ele îngropate, poruncind a scoate din ca pai lirică pentru odihna Sufletelor lor şi să le pomenească la săvîrşirea înfricoşatelor şi dătătoarelor de viață Taine. Deoarece după aceasta nimeni n a mai observat ieşirea lor din Sf. biserică, credincioşii înțeleseră ca prin jertfa adusă pentru repansate, după dorința robului lui Dumnezeu Benedict, ele au dobîndit iertare de la Dumnezeu (V.R. oc. pag. 12).

Cu rugăciuni şi parastase a scos Sufletul din iad. Pentru a putea înțelege mai bine puterea jertfei cea fără de sînge pentru Sufletele repausaților, vom cita încă un caz din viața Sf. Grigore Dialogul, istorisit de el însuşi.

„în mănăstirea mea—zicea el —era un frate cu.numele Iust, care se ocupa cu medicina. Odată căzu într-o boală grea. Cînd nu mai era nici o speranță de însănătoşire, alți frați răscolindu-i lucrurile, găsiră ascunse într-o doctorie trei monede de aur. Făcîndu-mi-se cunoscute acestea, eu, pentru ca prin pedeapsa, vremelnică să cruț pe fratele de păcatul lăcomiei de bani şi în acelaşi timp să dau pildă şi celorlalți frați, am dat poruncă ca numitul bolnav să nu mai fie cercetat de nici un frate pînă la moarte; iar după moarte să fie îngropat împreună cu cele trei monede departe de mormintele celorlalți frați şi timp de treizeci de zile, să nii se facă nici o rugăciune pentru el. Acesta muri şi a fost îngropat după cum am poruncit

Trecură treizeci de zile de la moartea lui Iusț. în fine, mi se făcu milă de el şi dorind a-1 izbăvi de chinuri şi de moartea a doua, am poruncit ca: în primele trezeci de zile următoare, să se facă rugăciunile cele pentru morți cu parastase, pentru odihna Sufletului său. în noaptea după ultima Sf. Liturghie pentru cei morți, mortul se arătă fratelui său şi-i zise: „Pînă acum îmi era rău, dar acum îmi este foarte bine, pentru că astăzi m-am împărtăşit Aşadar, prin mîntuitoareâ Jertfă cea fără de sînge, fratele se izbăvi de munci (M.V V. o.c. pp. 111—113).

Sufletul osînditului s-a mîntuit prin Dumnezeeasca Liturghie.

Sf. Grigore Dialogul mai istoriseşte despre arătarea unui păcătos din iad următoarele: „Un Preot avea obiceiul de a face baie într-o florărie. într-o zi intrînd după obicei să-şi facă baie, găseşte acolo pe un necunoscut care se aferi a-1 ajuta să se dezbrace. în adevăr necunoscutul scoase Presbiterului ciubotele din picioare şi-1 ajută a se dezbrăca. La ieşirea din baie, necunoscutul a dat Pres-tcrului o pînză, spre a-şi şterge picioarele şi-1 ajută să se îmbrace, scrvindu-1 cu cea mai mare dragoste. Aceasta se repetă în cîteva rînduri. Presbiterul dorind a. mulțumi necunoscutului, luă într-o zi două prescuri şi se duse în florărie. Necunoscutul îi ajută şi de astă dată cu acelaşi zel ca şi mai înainte; însă, cînd după îmbăiere, Preotul în loc de blagoslovenie, voi să-i dea prescurile spre multumire, necunoscutul începu a plînge, zicînd: „Părinte, pentru ce îmi dai aceste pîini? Acestea sînt prescuri sfințite şi eu nu le pot mînca. Eu, pe care mă vezi, odinioară am fost stăpînul acestui loc, dar acum sînt osîndit aici pentru păcatele mele. Dacă doreşti să faci ceva pentru mine, închină aceste prescuri Domnului Celui Atotputernic în numele meu şi roagă-te să-mi ierte păcatele. Dacă vei fi ascultat, să ştii că nu mă vei mai găsi aici cînd vei mai veni să-ți faci baie. Zicînd aceste cuvinte, necunoscutul se făcu nevăzut; iar Presbiterul petrecu toată săptămîna în lacrimi şi rugăciuni, aducînd în fiecare zi jertfă lui Dumnezeu. Reîntorcîndu-se în florărie, nu a mai găsit pe necunoscut. Din aceasta pricepu Preotul că Sufletul repausatului acela se izbăvi din amara muncă, pentru Dumnezeeotile Liturghii şi s-a dus în Rai unde se află creştinii drepți";

Despre aceasta mărturiseşte acest lucru şi aşa este cu adevărat, că: pentru Dumnezeieştile Liturghii Sufletele se izbăvesc «din mîinile dracului şi merg în mîna lui Dumnezeu, că Sufletele păcătoşilor cum am zis mai sus, cer de la cei vii liturghii şi ca semn poruncesc ca pentru acele Dumnezeeşti şi Sfinte Liturghii, păcătoşii primesc izbăvire şi slobozire deplină de păcatele pe care le-au făcut în această lume" (P.M.B. oc. gl. 159; MaV.V. o.c. pp. 24—25).

Starețul cu 40 de Sfinte Liturghii a scos. Sufletul ucenicului neascultător din iad. Povestesc la Otecinic (Pateric) că un Stareț, Preot al Dumnezeului de sus, avea un poslușnic (ucenic) care nici-. odată nu'-i făcea pe voie, ci pururea se afla în neascultare. Sfîntul,

Stareț îi zicea: „Fătul meu, nu-mi pare rău că nu faci pe voia mea ci plîng că pentru neascultarea ce ai, vrei să iei muncă de veci". Poslușnicul însă, îşi bătea joc de cuvintele lui şi tot nu-i părea rău ca să se părăsească de neascultare şi să vie în ascultare. Nu după mult timp ucenicul muri şi Sufletul lui merse în muncă. Sfîntul Stareț avînd îndrăzneală Către Dumnezeu, se ruga să vadă pe poslușnicul lui în ce loc al muncii se află.

Bunul Dumnezeu, ascultă ruga Starețului, după cuvîntul lui David: „Dumnezeu face voia celor ce se tem de Diusul şi rugile lor le asculta" (Ps. 144, 19-20). Acel blagoslovit Staret si

adevărat rob al lui Dumnezeu, a văzut în vis rîul cel de foc al muncii, care curgea cu tulbureală multă şi cu sunet mare. într-însul era mulțime de oameni, care n-aveau măsură să-i numere cineva. Unii erau pînă la mijlocul trupului, alții pînă la grumazi, iar ucenicul (păcă-tosul care făcuse neascultare) şi picioaree şi mîinile şi tot trupul lui erau înăuntru, în adîncimea acelui rîu de foc. Cum îl văzu Sfîntul în atîta de mare muncă chinuindu-se, se întrista şi plînse eu amar. Apoi suspinînd, zise către dînsul: „Fătul meu, oare vezi în ce te afli? Toate le pătimeşti nu pentru altceva, ci numai pentru că n-ai avut ascultare; de aceea, iată că te făcuşi moşnean cu dracii, focului de veci!" Atunci el strigă, din lăuntrul rîului de foc, cu mare glas: „Părintele meu, de vei vrea poți să mă izbăveşti şi sa mă scoți din această muncă în care mă chinuesc. Vai! Vai de mine, ocanicul, că pentru neascultarea ce-am avut, mă muncesc în veci! Ferice de cei ce au ascultare! Deşteptîndu-se omul lui Dumnezeu, starețul după ce îşi făcu slujba după obicei, începu Dumnezeiasca Liturghie. El rugă pe Dumnezeu pentru salvarea, mîntuirea ucenicului. Făcu douăzeci de Sfinte Liturghii în douăzeci de zile la rînd. Termi-nînd acele douăzeci de Sf. Liturghii se ruga lui Dumnezeu, să-i descopere iarăşi starea ucenicului şi-i se descoperi. El văzu a doua oară rîul de foc_ cu gloata aceea în munci şi pe ucenicul său pînă la mijlocul trupului muncindu-se; de la mijloc în sus era izbăvit. Ucenicul îndată ce văzu pe starețul lui, strigă către dînsul cu mare glas: „Preacinstitul meu Părinte! Iată, pentru Sfintele tale molifte şi rugi se izbăvi din muncă jumătate din trupul meu! Rogu-mă, ajută-mă a mă izbăvi cu tot trupul din muncă, ca să merg în lu-mina de veci". Cucernicul stareț văzînd aşa, mări pe Dumnezeu... Atunci iarăşi a doua zi începu a sluji Sfînta Liturghie în toate zilele, pînă se împliniră şi celelalte douăzeci de Liturghii şi astfel se făcură patruzeci, împlinindu-se cele patruzeci de Liturghii, iarăşi rugă Sfîntul pe Dumnezeu să vadă dacă ucenicul lui s-a izbăvit de tot din muncă, sau nu. A treia oară văzu iarăşi rîul de foc cu toată gloata aceea pe care a văzut-o şi mai înainte de două ori, dar pe ucenicul lui nu l-a mai văzut acolo, căci ieşise pentru rugile şi moliftele Sfîntului din munca rîului de foc şi merse în Rai, în viața de veci. Sfîntul Stareț dădu slavă şi mulțumire iubitorului de oameni şi Mîntuitorul Sufletelor., noastre, Domnul nostru Iisus Hristos, Care primind jertfele sale—Sfintele Liturghii—izbăvi pe ucenicul său de muncă.

Dumnezeieştile Liturghii —cum ați auzit mai sus —pot să suie Sufletele oamenilor tocmai din adîncul iadului la cer, din întuneric la lumina de veci.

Acestea auziți şi înțelegeți cu dinadinsul do la Iubitorul de oameni, de cîte bunătăți sc învrednicesc oamenii pentru banii aceia pe care-i dau în mîinile Preoților ca să facă Liturghii pentru dînşii. Preoții care iau banii ca să slujească Liturghii, aceia să nu se lenevească sau să facă

uitare, ci cu dragoste şi cu smerenie să le facă, că pentru Liturghiile ce nu le slujesc, vor avea să dea seama în ziua Judecăţii către ne asupritorul Judeţ al Domnului nostru Iisus Hristos. Caută, o, Părinte de vezi că în acel ceas, cînd se dau banii în mîinile Preoţilor, ca să-i facă Liturghii, acel dar se scrie nevăzut de Sfinţii îngeri şi vai de Preotul care nu va sluji Liturghii sau să scoată miride, adică proscomedie (părticele) pentru Sufletul căruia i se plăteşte! (P.M.B. oc. gl. 160)

După ce am arătat acestea, facem cunoscut că nu tuturor morţilor şi nici tuturor celor vii le sînt de folos rugăciunile făcute pentru ei, nu pentru toţi se pot face rugăciuni. Acel care se desparte aici de Sf. Biserică, se lipseşte în viaţa viitoare de mijlocirile şi rugăciunile ei. Alţi păcătoşi sînt desprinşi şi de Trupul lui Hristos prin lucrarea nevăzută a judecăţii Dumnezeieşti cînd cu totul sînt stăpîniţi de păcat şi obiceiuri rele, patimi.. care înăbuşă în ei orice îndemnuri spre bine. Asemenea păcătoşi nu sînt în stare de a primi un ajutor din afară, sau a se folosi de el pentru binele şi mîntuirea lor. Se înţelege că, păcătosul care se află într-o asemenea stare groaznică şi deznădăjduită şi moare fără"veste şi fără pocăinţă, nici Biserica nu-i poate ajuta întru nimic şi chiar opreşte a se face orice rugăciuni pentru el. în această stare sînt toţi păcătoşii îndărătnici, care n-au voit să primească Sfînta Taină a Pocăinţei; de asemenea, sinucigaşii care pierzînd cu desăvîrşire nădejdea, mîn-tuirii, şi-au curmat viaţa singuri.

Astfel, Biserica opreşte a se face rugăciuni pentru cei sinucigaşi, pe temeiul Pravilei 14 a lui Timotei (Nemocanon, Prav. 129). Dintre ei, numai aceia se învrednicesc de rugăciunile Bisericii, care s-au sinucis nefiind în întregimea minţii lor. De asemenea, sînt lipsiţi de rugăciunile Bisericii şi scoaterea din iad, aceia care în viaţa lor au fost notorii vrăjmaşi ai lui Dumnezeu (S.P.A.o.c. voi. II, o.c. pg. 263-4).

Rugăciunea, atît pentru unii, cît şi pentru alţii din cei ppriţi de Sfintele Pravili a se face slujbe, ar fi de prisos şi fără de folos, ba chiar ar putea supăra pe Dumnezeu. Pentru aceasta găsim în Sfînta Scriptură cuvintele pe care Dumnezeu le-a zis oarecînd Proorocului Ieremia despre evrei, cărora le hotărîse pedeapsa: „Nu te ruga pentru aceşti oameni şi nu cere ca să fie miluiţi, căci hu te voi asculta" (Ier. 7, *15—16;* 11, *14;* Eş. 32, *10;* 1 Ioan 5, *16—17),* Mîntuitorul a zis: „Nu pentru lume (care zace în cel rău) (Ioan 5, *19)* Mă rog, ci pentru aceştia pe"care Mi i-ai dat Mic, că ai lai sînt ! (Ioan 17, *9;* vezi păcatele împotriva Sfîntului Duh în Oglinda duhovnicească pp. 146 232 de autor).

Trebuie să deosebim pe sinucigaşi, de cei care au murit pe neaşteptate, sau au fost ucişi de alţii; pentru aceştia, care n-au reuşit a se pocăi desăvîrşit, adică a face roade vrednice de pocăinţă (Mt. 3, *8;* com. Mt. 21, *33—34;* Lc. 13, *1—9,* Evr. 10, *26—31;* ape. 12, *15;* 21, *8*—27), Biserica se roagă cu osîrdie, cerînd miluirea lor, astfel: „Pe ortodocşii creştini pe care i-a acoperit: marea, apa, rîurile, izvoarele, bălţile, puţurile, războaiele i-a secerat, cutremurul i-a cuprins, tîlharii i-au ucis, focul i-a ars, care s-au făcut mîncare fiarelor, jigăniilor şi la toată fiara din mare, a celor înghiţiţi în munţi, în cale, în loc pustiu şi în sihăstrie, sfîrşiţi de întristare sau de bucurie, a celor ce au pătimit în zile bune şi în nefericire, a celor pe care i-a răpit: calul, grindina, zăpada, ploaia înmulţită, cărămida i-a împresurat şi de năprasnă au căzut; a celor pe care i-a omorît băuturile otrăvitoare, înecările cu oase, a celor loviţi de tot felul de armături: a fierului, a lemnului şi a tot felul de piatră, a celor sfîrşiţi din chiotul tare, de alergare grabnică, de palmă, de pumn, de lovitură cu piciorul, de ciumă, de foame, de sete, de muşcăturile celor înveninate, de înghiţiturile şerpilor, de călcarea cailor, de sugrumarea de cel de aproape, sau pămîntul desfă-cîndu-se, sau marea i-a înghiţit... pe toată vîrsta: bătrîni, tineri, voinici, copilandri, copii, pruncii cei fără de vreme, parte bărbătească şi femeiască. însuţi îi pomeneşte Doamne —se roagă Biserica— Cela ce ştii vîrsta fiecăruia şi numirea" (vezi la rînduiala Dumnezeieştii Liturghii, rugăciunea pentru cei morţi la scoaterea părticelelor din prescură — V-a şi 1 şi IV, can. IV al morţilor,: M.V: V. o.c. pp. 113—9; V.R: pp. 88—126).

Binele pe care-1 facem
Cînd şi cînd pe faţa humii,
Nu-i decît o rugăciune
Pentru mîntuirea lumii ...
Deci, a face mereu bine,

E: a te ruga mereu,
Rugi prin care după moarte
Eşti una cu Dumnezeu!

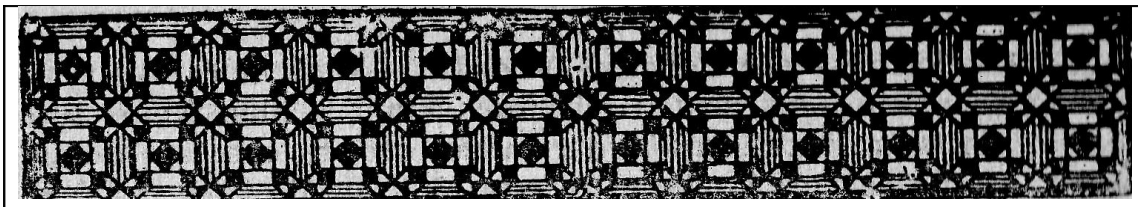

DUMNEZEEŞTILE LITURGHII ŞI MILOSTENIILE, AJUTĂ PE REPAUSAȚII BINECREDINCIOŞI

Lumina învățăturilor scripturistice şi bisericeşti ne arată că nu pentru toți repauzații ara fi obligați a ne ruga (Eş. 32, *9—10;* 2 Lege 9, *14*; Ier. 7, 15—16 ; 11; 14. 10—16; Ioan 17, *9;* I Ioan 5, *16).* Sfînta_ Biserică face o mare deosebire între cei care mor' în necăință şi fără împărtăşirea Dumnezeeştilor Taine ale Domnului nostru Iisus Hristos, din îndărătnicia şi împotrivirea lor proprie şi aceia cărora le-a lipsit timpul a alerga la Dumnezeeştile Taine, al adevăratei căințe şi Euharistii, rupindu-li-se firul vieții pe neaşteptate, grabnic, prin o cauză independentă de voința lor. Aşa de ex. pentru sinucigaşi şi pentru cei ce mor în eresuri, fără căință, Biserica nu are rugăciuni. Din contră... pentru toți fii şi ficele ei, care s-au săvîrşit prin moarte grabnică, se roagă în zdrobirea inimii ca o adevărată şi duioasă mamă. Ea roagă pe Domnul nostru Iisus Hristos, Dumnezeu, care a zis: „Orice veți cere de la Tatăl în Numele Meu, va fi vouă" (Ioan 14, *13),* cerînd iertare, har şi odihnă repauzaților ei, zicînd: „Tuturor credincioşilor care au fost înghițiți de ape sau căzuți în lupte, care au murit în vreun cutremur, asasinat sau de foc, Doamne Dumnezeule rînduieşte-le partea celor drepți... Tuturor celor ce au murit de sabie, zdrobiți de cai, de grindină, zăpadă sau acoperiți cu cărămizi sau cu pămînt, Hris toase Dumnezeule, dăruieşte-le pace... Doamne al măririi nun tuieşte pe cei ce au murit în credință, răpiți deodată din întîinplaie, prin otravă, boală, apoplexie (dambla, paralizie),strîngerea, vreunui neamic sau de lovitură... Tuturor' credincioşilor care au că/ut prin voia lui Dumnezeu loviți de fulger, sau înghițiți de pămînt, ori de marea furioasă, tuturor acelora fă-le odihnă Doamne Iisuse ..." (Vezi canoanele morților şi rugăciunile pentru repauzați la Sf. Pros-comidie).

.....
.....pagina
lipsa..... .....
.....

noapte vor fi doi în pat: unul se va lua şi altul se va lăsa, Două vor măcina la moară; una se va lua şi alta se va lăsa... Privegheați deci, şi vă rugați, că nu ştiți nici ziua, nici ceasul în care va veni, Domnul vostru... Nu este al vostru a şti anii şi vremile pe care Tatăl le-a pus în a sa stăpînire..." (Mt. 24, *36—42;* Lc. 17, *28—37 ;* Mt. 25, *13 ;* F. Ap. 1, 7); 1 Tes. 5, *1—6;* Mt. 25; Ape. 22, *10—22).*

Cu toate acestea, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Dumnezeu-Omul a binevoit, a indica unele din semnele acelea princare se va anunța sfîrşitul lumii, cu cea de a doua venire a Sa, precum şi circumstanțele ce vor precede apropierea zilei celei mari şi înfricoşata Judecată generală. Acestea sînt următoarele:

1) Progresele extraordinare ale ştiințelor omeneşti pe pămînt, Propagarea împărăției Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos în toată lumea, „Evanghelia aceasta a împărăției — zice Mîntuitorul — se va predica în tot pămîntul, spre mărturie la toate neamurile şi atunci va fi sfîrşitul" (Mt. 24, *14):* Despre evrei, mărturisea Sf. Ap. Pavel, scriind creştinilor dintre ginți: „Nu voiesc ca să nu ştiți voi fraților taina aceasta, ca să nu fiți înțelepți de la voi înşivă, că o partedin

Iudei au căzut în orbire pînă ce va intra (în Biserică) mulţimea naţiunilor şi aşa tot Israelul se va mîntui" (Rom. 11, *25—26).*

Fără îndoială, Domnul nu va veni a doua oară pe pămînt spre a judeca vii şi morţii, înainte de executarea întreagă a poruncii din urmă pe care o dădu Apostolilor Săi şi urmaşilor lor cînd S-a înălţat la cer. „Mergeţi şi învăţaţi toate neamurile... Mergînd in toată lumea, predicaţi Evanghelia la toate naţiunile" (Mt. 28, *19 ;* Mc. 16, *15).*

Nu va fi nici un colţ de pămînt unde să nu audă şi asculte cuvintele mîntuirii. în acest timp se va forma împărăţia Harului sau Biserica Luptătoare. Aceasta are de scop numai educarea şi pregătirea Sfinţilor, aducerea oamenilor la unirea credinţei şi a cuneştinţei Fiului lui Dumnezeu, pînă cînd vor ajunge toţi la vîrstă de bărbat desăvîişit, la măsura vîrstei plinirii lui Hristos" (Efs. • 4, *12—13;* comp. 1 Cor. 14, *28;* Colos. 1, *28).* Această împărăţie sau Biserică Luptătoare, pentru că se află totdeauna.în neîncetată nevoinţă şi în luptă cu vrăjmaşii ei, nu este pururea pentru aici, ci urmează a se sfîrşi. Aceasta o adevereşte şi Apostolul, arătînd hotarul pînă unde va continua această împărăţie Harică, zicînd: „Fiecare în a sa rînduială, începătura Hristos, după aceea, cei ce' sînt ai lui Hristos vor învia la venirea Lui. Apoi sfîrşitul, cînd va da împărăţia lui Dumnezeu Tatăl, cînd va strica toată domnia, stăpinirea şi puterea. Pentru că se cade Lui a împăraţi pina ce va pune pe vrasmasii Sai sub picioarele Sale...". (1Cor 15 33-35).

Cu sfîrşitul împărăţiei Harului, însă nu se va sfîrşi împărăţia Mîntuitorului nostru Iisus Hristos; ci după aceea va sosi împărăţia cea veşnică.

Această împărăţie veşnică îşi are începutul Său chiar şi acum în împărăţia Mesianică, în Sfinţii mutaţi din această viaţă, care se îndulcesc de bucurii, veselii, slavă şi fericire în cer. împărăţia aceasta nouă a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, se numeşte: împărăţia Slavei, pentru că Slava Domnului nostru Iisus Hristos, care acum încă nu s-a descoperit deplin, se va arăta atunci în toată deplinătatea, lumina, bucuria şi fericirea. De asemenea şi binecredincioşii care au plăcut lui Dumnezeu se vor. îndulci şi împărtăşi de acea deplină slavă, aşa precum se îndulcesc acum de har. împărăţia aceea veşnică se mai numeşte şi Biserica Triumfătoare, pentru că acolo nu mai sînt greutăţi, prigoane, lupte, suferinţe şi necazuri; ci numai glorie, repaus, deplin triumf asupra tuturor vrăjmaşilor şi fericire veşnică.

2) Pe de altă parte se vor ivi progresele excesive ale celui rău şi arătarea lui Antihrist pe pămînt. Vremile cele mai de pe urmă ale Haricei împărăţii sau a Bisericii Luptătoare a Domnului nostru Iisus Hristos, vor fi cele mai grele, groaznice şi nefericite. Aceasta o prezice El însuşi zicînd: „Atunci va fi necaz mare, care n-a fost din începutul lumii pînă acum, nici nu va mai fi". (Mt. 24, *4—22;* comp. Dan. 9, *26—27;* 12 1; Ioil 2, *2—3;* Is. 65, *8—9).* Aceasta o mai prezicea şi Sf. Ap. Pavel scriind ucenicului său Timotei, Episcopul Efesului: „Şi aceasta să ştii, că în zilele cele de apoi vor veni vremi cumplite. Oamenii vor fi iubitori de sine, iubitori de argint, măreţi, trufaşi, hulitori, neascultători de părinţi, necuraţi, fără dragoste, neprimitori de pace, clevetitori, neînfrînaţi, iubitori de desfătări mai mult decît iubitori de Dumnezeu, avînd numai chipul bunei credinţe,, iar puterea ei făgăduind. Şi de aceştia fereş-te-te" (2 Tim. 3, 1—5,1 Tim. 4, 1).

După Dumnezeeasca descoperire dată de sus, Proorocului .Daniil şi Sf. Ap. şi Ev. Ioan, în acele vremi de pe urmă, Biserica Luptătoare sau împărăţia Harică a Domnului nostru Iisus Hristos se va lupta cu vrăjmaşul ei cel mai înverşunat 'din început, adică cu diavolul. Lupta aceasta, începîndu-se cu încercările satanei împo triva Bisericii Cereşti, după aruncarea lui din acele înălţimi, năpustindu-se, va cuprinde cu o cumplită putere Biserica l.uptă toare de pe pămînt. Lupta aceasta crîncenă va consta, pe de o parte din o înfricoşată persecuţie satanică pe care balaurul diacon, Satana, o va ridica asupra tuturor bine-credinciosilor crestini - cler si popor - care cred iu Mîntuitorul nostiu Iisus Hrstos, lup-tindu-i prin toate mijloacele infernale, ca să-i abată de la El şi sa-i faca părtaşi ai săi. Pe de alta parte, in acele infricosate lupte ale creştinilor contra diavolului, aceşti binecredincioşi luptători vor fi ajutaţi de însuşi Mîntuitorul pînă ce vor birui desăvîrşit pe diavolul. „Război mare s-a făcut în cer. Mihail cu îngerii săi s-au războit cu balaurul şi balaurul şi îngerii săi se războiau; dar nu s-au întărit, nici nu s-a mai aflat locul lor mai mult în cer... Pentru aceasta, bucuraţi-vă ceruri şi cei ce locuiţi în ele! Vai celor ce locuiesc pămîntul şi

marea, că s-a pogorît diavolul la voi avînd mînie mare, ştiind că mai are puţină vreme!" (Ape. 12, 7—12; Dan. 7, 11—12);

Spiritul rău, apropiindu-i-se pierzarea sa, va desfăşura toate vicleniile şi silinţele sale ca să oprească succesele Evangheliei, spre a îndepărta credinţa şi a trage pe alţii în cursele fărădelegii (1 Tim. 4, 1—*3).* Lucrările păcatului vor merge aşa de departe, încît atunci cînd va veni Fiul Omului... abia se va mai găsi credinţă pe pămînt ... Şi, pentru că fărădelegea va prisosi, dragostea multora se va răci! (Le. 18, *8;* Mt. 24, 72).

Nemulţumit de mijloacele sale ordinare, Satana îşi va face atunci, cu îngăduirea lui Dumnezeu (2 Tes. 2, 7 7), în persoana lui Antihrist, un ajutor extraordinar de puternic, spre a combate împărăţia lui Hristos. Prin acest organ diavolesc, balaurul se va lupta cu Biserica lui Hristos, Dumnezeu: „Pentru că ei n-au primit dragostea adevărului ca să se mîntuiască —zice Apostolul —de aceea le va trimite Dumnezeu o putere lucrătoare înşelăciunii ca să creadă ei minciunii" (2 Tes. 2, 10—11). Zicerea „va trimite" aicea se înţelege în loc de: „Dumnezeu se va depărta", ca să vină o lucrare de amăgire la cei ce n-au crezut adevărului*). Vezi că mai întîi necredincioşii s-au întors de către adevăr şi atunci i-a părăsit pe ei Dumnezeu şi i-a stăpînit minciuna. Lucrarea de „amăgire" numesc faptele lui Antihrist, pe care le va face ca să amăgească pe oameni sau pe însuşi Antihrist l-a numit „lucrare, a amăgirii", căci însuşi se va lucra de către Satana, pentru ca să amăgească pe mulţi. (T.T. o.c. la 2 Tes. 2, 11). Psalmistul David zice: „Pe cei ce se abat la îndărătnicii, duce-i-va Dumnezeu cu cei ce lucrează fărădelegea..." (Ps. 124, *5).* Aceasta înseamnă că Dumnezeu va lăsa să lucreze asupra lui iluzii, nu ca să fie justificaţi prin aceia, ci ca să fie condamnaţi. Şi pentru ce ? Pentru că n-au crezut Adevărului, adică în adevăratul Hristos (2 Tes. 2, 12), ci s-au dat fărădelegii, adică lui Antihrist.

*** Şi Teodorit tilcuieAte aşa zicerea : „Dumnezeu le va trimite lor lucram de amăgire", în loc de: „va ierta, va îngădui a se arata amăgirea"**

„Eu—zice Mîntuitorul—am venit în Numele Tatălui Meu şi nu Mă primiţi pe Mine! De va veni altul în numele său, pe acela îl veţi primi". (Ioan 5, *43).* Eu —zice —am venit în Numele Tatălui. Meu, că pretutindeni pe Tatăl îl laudă, de El zice că este trimis şi nimic nu poate să facă de la Sine. în scurt, grăieşte multe smerite, vrînd să taie de la dînşii toată pricina nemulţumirii. Iar altul de va veni, adică'Antihrist, va arăta că el singur este dumnezeu. Deci, pe Mine, Care am venit în Numete Tatălui, adică Care zic că sînt trimis, nu Mă primiţi, iar pe acela îl veţi primi **).

Aceasta însă vi se întîmplă vouă, pentru că acela (Antihrist) vă va făgădui slava vieţii acesteia, pe care voi o căutaţi, vrînd să luaţi slavă unul de la altul şi pe cea de la Singur Dumnezeu defăi-mînd-o. Eu însă nimic slăvit nu vă făgăduiesc vouă în viaţa aceasta pămîntească, ci multă greutate vieţii în cele ce se grăiesc de Mine. Pentru aceasta dar nu credeţi Mie, că nimic ce este de veselie în viaţa aceasta nu nădăjduiţi să aveţi de la Mine.

încă şi în alt chip nu credeţi Mie, fiindcă voi căutaţi slavă unul de la altul, pentru că boierii şi dascălii ei singuri pe sine vrînd a se părea înaintea poporului, nu Mă primeşte pe Mine, ca să nu li se micşoreze slava lor. Iar popoarele căutînd dragostea cea de la boieri, nu voiesc să alerge la Mine, ca să nu cadă din cinstea cea de la boieri pentru Mine. Dar fiindcă îl aduceau pe Moisi sus şi jos, le zise: „El vă va pîrî pe voi, că acela pentru Mine a scris". Dar unde a scris pentru El? în multe locuri acela zice: „Prooroc va ridica vouă Domnul..." pentru Hristos a fost şi altele multe, unele în cuvinte, iar altele în semne şi în chipuri, precum a fost minunea rugului. Foc este Dumnezeirea; iar rug spinos, firea cea păcătoasă, pe care cuprinzînd-o focul Dumnezeirii, a păzit-o nearsă, cu lumină strălucind-o şi din ale sale măriri şi daruri împărtăşind-o, iar ea din micşorările acelea neîmpărtăşindu-se. Şi aceasta a zis-o Moisi, care se potriveşte la credinţa lui Hristos: „De se va ridica vreun prooroc făcînd semne şi depărtînd de la Dumnezeu, să nu-i credeţi lui, precum este Antihrist, iar de se va ridica Prooroc făcînd semne şi la Dumnezeu şi Tatăl aducînd, iar nu depărtînd de la El, Aceluia să-i credeţi." Deci, fiindcă Hristos a venit în Numele Tatălui, a făcut multe semne şi nu i-a depărtat pe ei de la cinstirea de Dumnezeu, pentru aceasta El a fost cel despre Care proorocea Moisi. Aşadar, dacă scripturilor lui Moisi nu credeţi, cum veţi crede cuvintelor Mele ?! Acela a scris şi cărţile sînt de faţă înaintea ochilor voştri, încît şi de veţi uita, cu înlesnire puteţi să vă aduceţi aminte. Cu toate acestea însă, voi nu credeţi celor scrise!

Atunci cum veți crede cuvintelor Mele celor nescrise? Pentru ce dar zici acestea, o! Doamne! de vreme ce ştii că nu vor crede ? Măcar deşi ştiu că nu vor asculta, Eu însă tot le zic, ca nu mai pe urmă să pună pricină că de ne-ai fi spus, am fi crezut.Şi în alt chip: aceia

**** Care va veni iii numele său, singur de sineşi, ca şi cum ar fi el Dumnezeu (Zigadinos).**

care erau atunci, ca nişte nemulțumitori, nu credeau; iar cei ce pe urmă vreau să creadă, nu era cu cuviință şi cu dreptate a se lipsi de folosul cel din cuvintele lui Hristos (T.T. o.c. la Ioan. 5, *43).* Aceasta o arată şi Apostolul, zicînd: „Mă tem,ca nu cumva precum şarpele a amăgit pe Eva cu viclenia sa, aşa să se strice şi înțelegerile voastre (abătîndu-vă de la dreapta credință) în Hristos. Că dacă venind altcineva, s-ar apuca să propovăduiască un alt Iisus pe care eu nu l-am propovăduit, sau ați primi alt duh pe •care nu l-ați primit, sau altă evanghelie pe care n-ați primit-o, atunci bine l-ați primi, fiind îngăduitori eu acela" (2 Cor. 11, *3—4).* Dumnezeu va permite aceasta chiar şi în timp de persecuție, nu că doar nu o poate împiedica, ci cu scopul de a încununa cît mai -Strălucit statornicia atleților (luptătorilor sau ostaşilor) Săi, precum face de obicei şi cum o făcu pentru Profeții şi Apostolii Săi; aşa că, prin suferințe de scurtă durată, Să moştenească împărăția eternă a cerurilor, după cuvintele proorociei lui Daniil:„ în timpul acela toți cei din poporul tău, care se vor găsi scrişi în carte, se vor mîntui." (Dan. 12, 7). Desigur, aici e. vorba de „Cartea vieții" (Civil. Ierus. Cateh. 15 n. 27).

Dumnezeeasca Scriptură întrebuințează numele de Antihrist in două sensuri diferite: într-un sens general, spre a se desigla tot ce se opune, se împotriveşte Domnului Hristos, pe cei care combat progresele Evangheliei şi denaturează sau resping dogmele Sale. „Toată minciuna nu este din adevăr. Cine este mincinosul, fără numai cel ce tăgăduieşte că Iisus este Hristos? Acesta este Antihristul care tăgăduieşte pe Tatăl şi pe Fiul... Iubiților să nu credeți pe tot duhul, ci să ispitiți duhurile, de sînt de la Dumnezeu-că au ieşit în lume mulți prooroci mincinoşi. Din aceasta să cunoaşteți Duhul lui Dumnezeu: tot duhul care mărturiseşte pe Hristos că a venit în trup, este de la Dumnezeu. însă tot duhul-care nu mărturiseşte pe Iisus Hristos că a venit în trup, nu este de la Dumnezeu; ci acela este al iui Antihrist, de care ați auzit că va veni şi acum este în lume.

Tot cel ce calcă porunca şi nu rămîne în învățătura lui Hristos, acela nu are pe Dumnezeu... Oricine va veni la voi şi nu va aduce învățătura aceasta, să nu-1 primiți în casă şi să nu-i ziceți lui „bucura-te", că cel ce-i va zice lui „bucură-te", se va face părtaş la faptele lui cele rele" (1 Ioan 2, 21 *—23 ;* 4, 1—*3;2* Ioan 1, *9—14).* Astfel -de Antihrişti erau şi in vremile Apostolilor, s-au ivit în toate vremile Bisericii şi sînt şi acum. Antihrişti sînt şi creştinii care cred dar vieţuiesc anticreştineşte şi într-un sens particular„ spre a indica anume pe adversarul Domnului nostru Iisus Hristos Dumnezeu, care trebuie să se arate înainte de sfîrşitul lumii spre a spera, lucra şi lupta contra Creştinismului (2 Tes. 2, *3*—12; 1 Ioan 2, 18).

în raport cu persoana acestui Antihrist, cu calitățile şi acțm nile sale, aflăm în Cuvîntul lui Dumnezeu un învățămînt dim l şi destul de lămurit. Astfel, Dumnezeeasca Scriptură, ni-1 înfăți-şează pe Antihrist sub următoarele descrieri mai lămurit:

1) Va veni, se va descoperi „omul păcatului", „fiul pierzării", „potrivnicul"; a cărui venire va fi după lucrarea satanei în toată puterea, cu semne şi minuni ale minciunii (2 Tes. 2, *3—4, 9).* Antihrist în persoană nu va fi nici vreo societate sau împărăție, ori stăpînire oarecare, nici vreun şir de cît eva persoane puternice şi tiranice laolaltă, nici spiritul vremii, .ci o anumită persoană reală. Acela, de la nelegiuita sa naştere, spre pieirea sa şi a altora, se va afla sub cea mai apropiată înrîurire, a diavolului. El va fi potrivnic a tot adevărul, binelui, credincioşiei şi vieţuirii creştineşti.

2) Antihrist va face, după voia lui şi se va înălța ca împărat, pentru că balaurul i-a dat lui puterea şi scaunul său şi putere mare peste toate semințiile, limbile şi neamurile pămîntului. El va merge in plin pînă ce sfîrşitul mîniei va veni, căci ce este hotărît se va întîmpla (Dan. 7, 24; 11, *36;* Ape. 13, *27),* adică el va fi un stă-pînitor puternic, care va r£spîndi o mare înrîurire şi teroare în toate popoarele şi neamurile pămîntului.

3) Antihrist ;—fiara —îşi va deschide gura sa spre hulă asupra lui Dumnezeu, ca să hulească Numele Lui, Locaşul Lui şi pe cei ce locuiesc în cer (în Biserica Luptătoare şi

Triumfătoare), şi se va înălța mai presus de tot ce se zice Dumnezeu, sau se cinsteşte, aşa, încît va şedea el în Biserica lui Dumnezeu, ca un Dumnezeu, arătîndu-se pe sine că este Dumnezeu (Ape. 18, *6;* 2 Tes. 2, *4;* Dan. 7, *25;* 11, *36—39).* Din aceste locuri scripturistice, reiese că Antihrist va fi un mîndru disprețuitor a toată cinstirea de Dumnezeu, un semeț hulitor al adevăratului Dumnezeu Celui viu, al Religiei, Bisericii şi a tot ce-i sfînt în Biserica lui Luptătoare de pe pămînt şi în Biserica lui Triumfătoare din cer; iar în locul acestora va cere cu impunere imperioasă sie-şi închinăciune dumnezeeasca de la lume şi astfel, în persoana sa, diavolului.

Lupta lui antihrist contra sfintei biserici

Urîciosul Antihrist îşi va începe şi continua lupta sa demonică asupra Bisericii Domnului nostru Iisus Hristoş Dumnezeu prin felurite tactici satanice, nepricepute lumii zăcîndă în cel rău. 1) Lupta aceasta şi-o va începe şi continua mi furie diabolică prin învățături mincinoase, amagitoare, prăbuş itoare şi pierzătoare Sufletelor ce o vor asculta şi urmi. învăța tura aceea satanică va fi cu totul potrivnicii duhului

rnîntuitoarei credințe creştineşti, o învățătură amăgitoare acoperită, cu cuvinte de înşelăciune, camuflată sub felurite forme atrăgătoare şi obligatoare, din care cauză mulți se vor lăsa înşelați de el şi duşi în pierzare. „Venirea lui —zice Apostolul —va fi cu toată amăgirea, care duce în nedreptate pe cei ce pier. Pentru că n-au primit iubirea adevărului, ca să se mîntuiască, de aceea şi Dumnezeu le va trimite puterea (Antihristului) lucrătoare înşelăciunii (duceri în rătăcire), ca să creadă ei minciuni" (2 Tes. 2, 10—*11 ;* comp. Iez. 20, *24—26;* 3 Imp. 22, *22—23;* Iov. 12, *20;* Mt. 24, 11, *24;* Rom. 1, *28—32).* Pentru introducerea în lume a învățăturii sale satanice, Antihrist va avea lîngă sine oarecare prooroc mincinos, conducător al proorocilor şi alți mincinoşi, pe care-i trimite- în lume ca s-o amăgească" (Ape. 19, *20;* 20 *10;* comp. Mt. 24, 77, *24;* Rom. 16, *17—18;* F. Ap. 13, 6—11; Gal. 1, *6—9;* 2 Cor. 11, *13—15;* 2 Petru 2; T Ioan 1, *8—10;4, 1—3; 2* Ioan 1, 10—11; Ape. 20, *1—3, 7—10).*

2) Antihrist îşi va susține lupta cu semne extraordinare şi cu fapte mincinoase. Aceasta o adevereşte şi Mîntuitorul, arătînd că slugile Antihristului vor da semne mari şi minuni, încît să amăgească de va fi cu putință şi pe cei aleşi" (Mt. 24, *24, 11,* 5; 2 Lege 13 *1—3;* Mc. 13, *22).* Apostolul, descoperindu-ne aceasta, arată că venirea lui Antihrist va fi după lucrarea satanei în toată puterea cu semne şi minuni mincinoase". (2 Tes. 2, *9;* comp. Ape. 13,*13—18 ;* 19, *20).* Sf. Ap. şi Evanghelist Ioan a văzut cum unul din cele şapte capete ale balaurului dracon a fost junghiat de moarte, dar s-a vindecat, încît toată lumea dinapoia fiarei, s-a minunat şi s-a închinat fiarei zicînd: „Cine este asemenea fiarei? şi cine poate a se lupta cu ea?...". Fiara (Antihristul)., a pogorît foc din cer pe pămînt înaintea oamenilor, înşelîndu-i a crede şi a-i urma ei. Oamenii nepecetluiți cu pecetea Dumnezeului Celui viu şi cei ce lepădaseră această dumnezeească pecetluire, au făcut, chip fiarei, rănită de sabie ce trăia în ființa acelor idoli umblători (Vezi „Privelişti Apocaliptice", cap. 13, 75, de autor). Fiarei i s-â dat slobozire a da duh chipului fiarei ca să grăiască chipul fiarei, împuternicind-o a cons-trînge omenirea aşa de cumplit, încît cei ce nu se vor închina Chipului fiarei, adică lui Antihrist, să se omoare (Ape. 13, *3*—15).

3) în fine, în lupta contra Sfintei Biserici, cea mai puternică armă de care se va servi Antihrist, vor fi cumplitele împilări, groaznicele strîmtorări, persecuțiile şi chinurile, cărora el va supune pe cei ce nu i se vor supune şi închina lui. Sf. Ap. şi Evanghelist Ioan în Apocalips, după descoperire, arată că Antihrist, sau fiara aceea apocaliptică, va face aşa fel, ca, celor mari şi celor mici,.celor bogați şi celor săraci, celor slobozi şi robilor, să le pună semn pe mîna dreaptă (pentru a nu lucra nimic afară de voia lui) şi pe frunțile lor (ca să nu cugete altceva decît numai ceea ce ordonă el), şi aşa[1], nimeni să nu poată cumpăra sau vinde, fără numai cel ce are semnul fiarei, sau numele fiarei, sau numărul numelui ei. Aici e înțelepciunea ! Cel ce are minte înțeleagă şi socotească numărul fiarei, căci este număr de om şi numărul ei este număr de om şi numărul ei este (666), şase sute şaizeci şi şase. .. Cei care nu vor primi numărul fiarei şi nu se vor pleca sau închina chipului fiarei, vor fi ucişi (Ape. 13, *15—18;* 14, *9—13;* comp. Dan. 3, *5—6).*

4) Privitor la cei credincioşi, la lupta lor cea bună contra fiarei şi a mărturisirii lui Hristos şi a dreptei credințe, arma lor în lupta acelor vremi va fi „răbdarea şi credința sfinților... Cel ce va

răbda pînă în sfîrşit, acela se va mîntui... Fericiţi cei morţi, care mor în Domnul!... Da —zice Duhul —ei se vor odihni de ostenelile lor; iar faptele lor vor urma cu ei" (Ape. 13, 70; Mt. 24, *13;* Ape. 14, *12—13).*

Dar, pe lîngă aceasta, se întîmplă aluzii simple şi pretenţii misterioase,, ale căror sens nu este accesibil şi asupra cărora s-au rostit din vechime de către învăţătorii Bisericii felurite socotinţe particulare. Despre persoana lui Antihrist aflăm mai clar, mai ales în capitolul 2 al epistolei a doua către Tesaloniceni. Acolo se vede că, Antihrist va fi o persoană determinată, un om anume, însă un om impios, sub influenţa particulară a lui satan. „Se va vedea ivindu-se, zice Sf. Ap. Pavel —omul păcatului, acel fiu al pierzării, acel impios, care trebuie să vie însoţit de toată puterea satanei" (2 Tes. 2, *3, 8—9).*

Toţi Sfinţii Părinţi, învăţători ai Bisericii: Irineu, Ipolit, Ter-tulian, Eusebiu, Hrisostom şi alţii, recunoşteau pe. Antihrist ca persoană determinată şi ca un om. Cît despre raportul său cu satana, unii credeau că Antihrist ar fi ca un fiu sau vlăstar al lui satana şi se va afla în el, se va servi de el ca de un instrument, lucrînd în el prin sine însuşi, şi alţii, că satana însuşi se va întrupa nemijlocit în persoana lui Antihrist. Acesta, mai înainte de a doua venire a Domnului nostru Iisus Hristos —Dumnezeu-Omul —se va arăta în lume învestit, cu natură omenească, inamicul oamenilor şi vrăjmaş lui Dumnezeu, demonul, răpitorul Numelui lui Dumnezeu (Teodoret).

Antihrist, prin caracterul său, se va distinge prin o mîndrie excesivă şi se va face a trece în ochii multora ca dumnezeu. „Vrăjmaşul -—zice Apostolul —se va înălţa mai presus de tot ce se zice Dumnezeu şi se'adorează, şezînd el în Templul lui Dumnezeu, ca Dumnezeu, arătîndu-se pe sine că el este Dumnezeu (2 Tes. 2, *4).* Spre a-şi atinge scopul său infernal, Antihrist va predica o învăţă* hiră falsă, contrară dreptei credinţe a Domnului Hristos, o învaţătură amăgitoare, prin care va atrage mulţi oameni slabi, uşura-teci şi nedemni. „Trebuie să vină... cu toate iluziile (nălucirile) care pot să ducă la fărădelege pe cei ce pier, pentru că n-au primit şi n-au iubit ei Adevărul ca să fie mîntuiţi, de aceea Dumnezeu le va trimite puteri amăgitoare, aşa de lucrătoare, că vor crede minciunii, pentru ca toţi cei ce n-au crezut Adevărului, ci au consimţit cu fărădelegea, să fie condamnaţi" (2 Tes. 2, 10—12; comp. Ps. 124, *5).*

Antihrist, pentru a-şi sprijini învăţătura sa şi a amăgi şi mai bine pe oameni, va lucra arătări false şi minuni mincinoase: „Trebuie să vină însoţit de puterea lui satana cu tot felul de minuni, semne şi lucrări mincinoase" (2Tcs. 2, *9).* Ştiind că nu va fi pentru el iertare la judecată, va începe un război pe faţă, nu precum face de regulă prin servitorii săi; ci prin el însuşi cu semne şi minuni amăgitoare de tot felul. Fiind tată al minciunii, va încerca a amăgi închipuirea prin minciuni, aşa că mulţimea (dornică nude mîntuirea ei, ci de vedenii, prevestiri, semne şi minuni) vede un mort înviat,' cînd el nu va fi înviat, şchiopii vmblînd şi oibii văzînd, pe cînd ei nu vor fi vindecaţi (Ciril al Ierusalimului, Efrem Şirul).

Apoi se vede, în fine, că Antihrist va pieri, sub lucrarea Donului Iisus Hristcs, cînd acest Dumnezeisc Mîntuitor va veni să judece vii şi morţii. „Atunci se va descoperi impiosul, pe care-1 va zdrobi Demnul nestru Iisus Hristcs, prin suflarea gurii Sale, şi-1 va pierde prin strălucirea prezenţei Sale" (2 Tes. 2, 2—*3).* Iată şi unele opinii, care au fost din vechime, întemeiate pe Cuvîntul lui Dumnezeu şi pe unele preziceri misterioase privitoare la Antihrist Va ieşi din seminţia lui Dan. Socotinţa aceasta se deducea, din cuvintele Patriarhului Iacob: „Dan va fi un şarpe în cale, o viperă pe cărare, care înţeapă călcîile calului, încît călăreţul cade peste cap" (Fac. 49, 17); din cuvintele lui Ieremia Proorocul: „De la Dan, tot pămîntul s-a mişcat de fornăitul cailor lui" (Ier. 8, *16),* şi mai ales aceea că în Apocalips, cap. 7, unde se află enumerarea tuturor triburilor lui Israil, în fiecare din ele îngerul înseamnă pînă la 12.000 servitori ai lui Dumnezeu, numai de seminţia lui Dan nu face nici o amintire... (Irineu, Ambrozie, Ieronim, Augustin, Antihrist va fi un suveran puternic, care va uzurpa puterea prin violenţă şi va întinde domnia sa peste toate popoarele. Aceasta reiese din profeţia lui Daniil, care zice: „împăratul va face după placul său, se va înălţa, semeţi şi trufi împotriva lui Dumnezeu ... va grăi cuvinte trufaşe împotriva Celui Prea înalt, va nimici pe Sfinţii Celui Prea înalt, se va trufi a strica praznicele lui Dumnezeu şi Sfinţii vor fi daţi în mîna lui trei ani şi jumătate. Domnul va face judecată şi-i va lua stăpînirca. (Antihristului) ca să tic nimicit şi prăbuşit în veci. Iar împărăţia, stănînirea si marirea imparatilor

de sub tot cerul, se vor da poporului Sfinților Celui Prea înalt, împărăția lui este împărăție veşnică şi toate stăpînirile îi vor sluji Lui şi pe El îl vor asculta" (Dan. 11, *36—31;* 7, *25—27).* De asemenea şi în Apocalips zice: „Balaurul va da tăria şi puterea sa cea mare... Şi putere i s-a dat (fiarei sau Antihristului) asupra oamenilor din toată seminția, din tot poporul, din toată limba şi din toată națiunea..." (Ape. 13, 2, 7).

Antihrist va ridica o persecuție grozavă contra creştinilor, va cere de la toți o închinare divină pentru persoana sa, va atrage pe mulți şi pe cei care nu i se vor supune, îi va omorî. „I s-a dat putere să facă război cu Sfinții şi să-i biruiască pe ei... Fiara (Antihristul), fu adorată de toți cei ce locuiau pe pămînt, a căror nume nu erau scrise de la facerea lumii în Cartea Vieții Mielului ce S-a jertfit. Şi i s-a dat putere de a însufleți chipul fiarei, aşa că chipul acesta să vorbească şi să ucidă pe toți cei care nu s-ar închina chipului fiarei" (Ape. 13, *7—8, 15;* comp. Dan. 7, 27).

Spre combaterea lui Antichrist, mai înainte de nimicirea lui, Dumnezeu va trimite de sus „doi martori" care vor profeți adevărul, vor face minuni, dar, după ce vor da mărturia lor se vor birui şi omorî de fiară (Antihrist). Pe urmă, după trei zile şi jumătate vor învia şi vor fi înălțați la cer. Aceasta o arată şi Sf. Ap. şi Evanghelist Ioan în Apocalips, zicînd: „Voi da celor doi martori ai Mei — zice Domnul —şi vor prooroci zile o mie două sute şaizeci, îmbrăcați în saci. [1]

Aceştia sînt cei doi măslini, şi cele două sfeşnice care stau înaintea Dumnezeului pămîntului. De va vrea cineva să-i vatăme pe ci, foc iese din gura acestora şi mistuieşte pe vrăjmaşii lor; de va vrea cineva să-i vatăme pe ei, aşa trebuie să se omoare acela. Aceştia au puterea a închide cerul ca să nu plouă ploaie în zilele proorocirii lor şi cînd vor veni, au putere peste ape a le întoarce în sînge şi a bate pămîntul cu toată rana, ori de cîte ori vor vOi. Dacă vor sfîrşi mărturia lor, fiara care se .suie din adînc va face război cu ei, îi va birui, şi-i va omorî. Trupurile căzute ale lor vor zace în ulița cetății celei mari, care duhovniceşte se cheamă Sodoma şi Egipt, unde şi Domnul nostru a fost răstignit. Mulți din noroade, din seminții ,dm limbi şi din neamuri vor vedea trupu rile cele moarte ale lor, trei zile şi jumătate, şi nu vor lăsa ca trupu rile lor cele moarte să le pună în mormînt. Cei ce locuiesc pe păininl se vor bucura de ei, se vor Veseli şi îşi vor trimite daruri unul altuia, pentru că aceşti doi prooroci au chinuit pe cei ce locuiesc pe pa nuni După cele trei zile şi jumătate însă, a intrat în ei Duh ele viață de la Dumnezeu şi au stat pe picioarele lor. Atunci a căzut frica mare peste cei care îi vedeau pe ei. Ei au auzit un glas din cer, foarte puternic, care le-a zis: „Suiti-vă aici!" Şi ei sau suit in cer pe nori şi vrăjmaşii lor priveau la dinşii. în acel ceas s-a făcut cutremur mare de pămînt şi a căzut a zecea parte din cetate. în acel cutremur s-au omorît 7.000 de nume omeneşti, iar ceilalți s-au înfricoşat şi au dat slavă Dumnezeului Cerului." (Ape. 11, *3—13).* Unii dascăli ai Bisericii, credeau că aceşti doi martori vor fi Enoh (după Is. Sir. 44, *16)* şi Ilie Tesviteanul (după Mal. 4, 5—*6 ;* Is. Sir. 48, *9—10).*

împărăția lui Antihrist va dura numai trei ani şi jumătate. „Vor fi dați —profețește Daniil —pe mîinile lui pînă la un timp, două timpuri şi jumătate de timp" (Dan. 7, *25;* 12, 7). Aici un timp este spațiul unui an în care se va arăta şi se va întări (Antihristul) ; două timpuri, sînt doi ani următori ai criminalei sale dominații, care formează cu primul an trei ani, în fine, jumătate de timp e spațiul de şase luni. Aceasta reiese şi din Apocalips, unde zice: „Putere i s-a dat de a face război în patruzeci şi două de luni. Vor călca în picioare Sfînta Cetate in patruzeci şi două de luni". în aceeaşi carte, îh privința celor doi martori, pe care-i va trimite Dumnezeu spre a combate pe Antihrist, zice că: „Ei vor profetiza 1260 de zile". Şi despre Femeia îmbrăcată cu Soarele (adică Sf. Biserică), se zice că: „Ea a fugit în pustiu, unde avea un loc pe care i-1 pregătise Dumnezeu, ca să se nutrească acolo în 1260 zile". Şi în adevăr, ea trebuie să fie nutrită un timp, două timpuri şi juma-tate de timp, în afară de prezența şarpelui (Ape. 13, 5; 11, *2, 3;* 12, *6, 14).*

Nu este de prisos a observa, că prezicerile privitoare la Antihrist au fost aplicate de mai multe ori la mai multe persoane. Unii, după mărturia Fer. Augustin, au văzut pe Antihrist în Neron, alții în gnostici, alții iarăşi în Papa al Romei, şi în genere în papism. Aceste socotințe din urmă, care se iviră şi se răspindiră în. evul mediu în Orient, printre mai multe secte, dar care se întăriră mai ales de la ivirea societăților protestante, au pătruns pînă şi în sistemele lor de teologie, şi au fost chiar de mai multe ori dezvoltate în tratate speciale (Vezi pe larg în „Privelişti Apocaliptice", cap. 13 de autor).

Cînd zice cineva „comoară" la aur sau argint el minte:
Comorile adevărate sînt doar în Suflet şi în minte.
Că-n timp ce unele sînt bunuri care se spulberă şi pier
. Cu celelalte pleci din viață şi sui la Dumnezeu în cer.

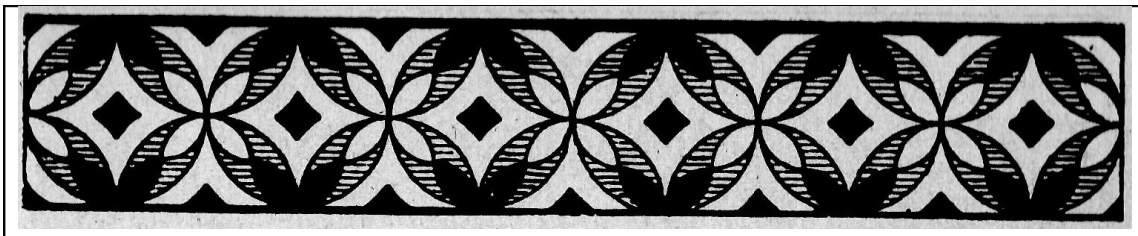

PĂCATUL

Harnicia spirituală este strălucita virtute prin care punem în frhi păcatul, nelăsîndu-1 să ne surpe... Păcatul este pe buzele tuturor predicatorilor, un ghimpe demonic ce împunge şi răneşte „o pată rea care întunecă cugetul" o faptă rea care tulbură conştiinţa, o durere grea care sfîşie inima muritorilor, un şarpe înveninat care periclitează viaţa. Păcatul este o groaznică pacoste pe biata omenire, un zid care desparte pe om de Dumnezeu. Păcatul se naşte în inimă (Mt. 15, *18—20),* din poftă (Iac. 1, *13—15),* în urma ispitei duhului rău (Ioan 8, *44 ;* 1 Ioan 3, *8).* Păcatul a intrat în lume.prin Eva şi Adam, amăgiţi de şarpele —duhul cel rău — care a trezit în inima lor mîndrie, neîncredere, neascultare, faţă de Dumnezeu şi răzvrătire. De la Adam, toţi oamenii se zămislesc în păcat, toţi moştenesc păcatul, toţi gem, suspină şi cad sub povara lui strivitoare şi aducătoare de moarte (Fac. 3; 8, 21; 2 Parai. 6, *36;* Iov 14, *4;* 15, *14—16;* 25, *4;* 13 *1—3;* 50, *6;* 52, *2—4;* 57, 3-4; Prov. Sol. 20, *9;* Ecl. 7 *20* ; Is. Sir. 25, *23* ; Rom. 3, 10—12 ; 5, 12—19;,Iac. 3, 2; 1 Ioan 1, *3).*

„Toţi s-au abătut, împreună netrebnici s-au făcut" (Ps. *2,3).* Unul singur a fost fără de păcat, Iisus Mîntuitorul (Ioan 8, *46;* 2 Cor. 5, 27 ; Evr. 4, 15; 7, *26* ; 1 Petru 2, *22;* 1 Ioan 3, 5). El vine în lume să mîntuiască pe păcătoşi; îşi dă sîngele pentru sîngele lor, viaţa pentru răscumpărarea şi iertarea lor. Pe El îl avem înaintea lui Dumnezeu Singurul Mijlocitor (1 Ioan 2, 1), Unicul Mîn tuitor (Mt. 1, 2; F. Ap. 4, 72), Care arc harul iertării păcatelor, Puterea salvării de la moarte şi cheia nemuririi. Iisus Hristos, prin slujirea Sa de învăţător, Arhiereu şi împăiat, prin doctrina, morala şi cultul religiei întemeiată de ICI, este Domnul Dumnezeu şi Minim torul nostru in vecii vecilor.

MOARTEA

Odată este dat fiecărui om să moară. Zicala înţelep-tilor străbuni zice hotărît: „Cine a văzut soarele, trebuie să vadă şi moartea!" Toate vietăţile fug de moarte. Aşişderea şi oamenii mari şi mici fug de moarte. Moartea a intrat în lume prin zavistia diavolului (Fac. 3; Int. Sol. 2, *23- 24)* şi prin greşeala lui Adam (Fac. 3 *19;* 1 Cor. 15, *21—22),* Aceasta e rodul libertăţii, urmarea mîndriei şi a neascultării (Fac. 2, *17).* „Printr-un om a intrat păcatul în, lume şi prin păcat moartea." ^Rom. 5, *12).* Pofta a zămislit păcatul şi păcatul săvîrşindu-se a născut moartea. Prin urmare, moartea, este pedeapsa, plata păcatului (Rom. 6, *23),* este otrava moştenită de toţi oamenii de la Adam „în care toţi au păcătuit" (Rom. 5, *12).* De atunci toţi oamenii mor şi cei buni şi cei răi şi cei mari şi cei mici şi cei bogaţi şi cei săraci. Cînd Dumnezeu îşi retrage Duhul din făpturile Sale, toate mor şi se prefac în ţănnă (Ps. 123, *29).* Trupul se întoarce în pulberea pămîntului din care a fost luat; iar sufletul se întoarce la Dumnezeu care 1-a dat" (Ecl. 12, 7; DA. o.c. pp. 505—7; 332—3).

Intraţi în bordeiul pe jumătate dărîmat şi veţi vedea sicriu, în munţi moarte, pe mări şi rîuri moarte. Totdeauna şi pretutindeni vedem moartea. O vedem în orice timp, în toate zilele anului, în toate ceasurile zilelor. O vedem în orice vîrstă, la bătrîneţe, la tinereţe şi chiar şi la începuturile vieţii. O vedem în fiecare loc, pe pămînt, pe mare, în casele umile .ale săracilor, în palatele luxoase ale bogaţilor, pe tronurile înalte ale împăraţilor şi ale conducătorilor pămîntului. Toată lumea aceasta, care-i locaşul puţinilor vii, <ste mormînt a nenumăraţi morţi...

Moartea la oameni, după felul credincioşilor şi vieţuirii lor, are mare deosebire! Moartea drepţilor este asemenea îngerilor luminaţi şi buni: lină, paşnică, veselă, iar moartea păcătoşilor este asemenea îngerilor întunecaţi şi răi; este cumplită (Ps. 33, *21).*

JUDECATA PARTICULARA

Venirea Domnului este aproape de orice om, pentru a-si da socoteala de cele făcute în viaţă şi Dreptul

Judecător universal şi etern a rînduit ca toţi oamenii, după moartea lor, să treacă mai întîi printr-o jude-cată particulară, apoi mai tîrziu, prin Judecata universală. Fiecare om, creştin, îndată după moartea sa trupească, merge cu sufletul prin vămile văzduhului înaintea Dreptului Judecător. Acolo este răsplătit după faptele sale bune sau rele. I se dă o arvună, celor buni un început de fericire în Rai; iar celor răi un început de muncă în iad. Despre această Judecată particulară ne adeveresc şi Dumnezeieştile Scripturi, zicînd: „Hotărît este că oamenii să moară odată iar după aceea urmează judecata". (Evr. 9, *8, 27).* Şif„Se cuvine a face lucrurile Celui ce ne-a trimis pe noi pînă este ziuă; vine noaptea cînd nimeni nu mai poate lucra" (Ioan 9, *4).* După Judecata particulară unii păcătoşi au posibilitatea de a se mai uşura de păcate şi a scăpa de munci, pot încă a scăpa şi.din iad, prin milostenii, rugăciuni cu posturi, Dumnezeieşti Liturghii, panahizi, sau parastase.. .făcute sau plătite de rudeniile sau de cei de aproape ai lor. Prin acestea şi fericiţii devin mai fericiţi. Să cugetăm întotdeauna la cele mai de pe urmă ale noastre, ca să nu greşim; ci să ne folosim cît mai mult vremelnic şi veşnic (Is. Sir. 7, *38).*

ORDINEA EVENIMENTELOR DINAINTEA JUDECAŢII UNIVERSALE

Numeroasele lucrări, înşelătorii, semne, vedenii, minuni amăgitoare, constrîngerile, peisecuţiile sîngeroase şi ucigătoare ale lui Antihrist, vor veni pînă în ajunul Judecăţii universale, cînd acel satana întrupat, va fi omorît de Domnul nestru Iisus Hristos cu duhul gurii Sale, pierzîndu-1 cu arătarea venirii Sale, pe care pierzîndu-1 dimpreună cu proorocul mincinos, îi va arunca în iazerul de foc ca să se muncească în veci (2 Tes. 2, *8;* Ape. 19, *15, 19—20).* Atunci se vor împlini şi marile înfricoşate evenimente pe pămînt şi în cer.

înţeleptul Ieronim scrie în cartea sa că, a găsit în Hronograful Evreilor, că se vor arăta douăsprezece semne înaintea venirii a doua a Mîntuitorului nostru Iisus Hristos.

1) în prima zi se vor înălţa apele mărilor cu cincisprezece coţi în toate hotarele deasupra nivelului lor, nu ca să le acopere, ci stînd în locul lor ca şi cum ar fi îngrădite, cu un zid uriaş, de jur împrejurul lor.

2) în a doua zi se vor cufunda apele atît de mult în adînc, incit abia să se vadă.

3) în a treia zi se vor vedea deasupra apei chiţii cei mari, vietăţile uriaşe ale apelor mării şi peştii înfricoşaţi, strigînd aşa de tare, încît se vor auzi glasurile lor pmă la cer.

4) în a patra zi vor seca mările şi toate apele mari şi mici.

5) în a cineca zi vor asuda eu sfnge toţi copacii şi ierburile pămîntului.

6) în a şasea zi se va face un cutremur de pămînt foarte înfricoşat în toată lumea, încît să nu poată nici un om, vreun dobitoc ori altă vieţuitoare să şadă pe, picioarele sale şi vor cădea prăbuşi ndu-se toate zidurile şi locaşurile omeneşti. Toţi munţii, dealurile şi locurile înalte se vor nărui şi se va face în toată lumea o singură cîmpie.

7) în ziua a şaptea, toate pietrele se vor lovi între ele şi se vor sfârîma.

8) în a opta zi, se vor deschide toate mormintele de la Răsărit la Apus (de la miază-noapte la miază-zi) şi ieşind din ele oasele morţilor, vor sta deasupra pămîntului.

9) în a noua zi vor cădea stelele de pe cer şi toate fiarele se vor aduna în vasta cimpie, strigînd cu îngrozire fără a paşte şi fără a se mai hrăni,

10) în a zecea zi vor muri toţi oamenii ca să învieze cu Ceilalţi după puţin timp.

11) în ziua unsprezecea va arde un foc foarte iute: cerul, aerul şi toată faţa pămîntului (pînă la 15 coţi, pe unde au umblat oamenii păcătoşi). Totuşi, transformarea prin foc nu se poate crede a avea loc înainte de Judecată, învierea morţilor şi transformarea celor vii pe care îi va surprinde ziua cea mare încurcaţi în afacerile lor obişnuite ca potopul universal pe lumea din vremea dreptului Noe şi ploaia focului nimicitor pe Sodomenii şi Gomorenii din vremea dreptului Lot (Mt. 24, *37—42;* Lc. 17, *26—29 ; 32),* altfel, ar fi consumaţi, dimpreună cu pămîntul (2 Petru 3, *10)* şi n-ar mai putea rămîne nimeni în viaţă pînă la venirea Domnului (1 Cor. 13, *31* / 1 Tes. 4, 77). De aici vedem că:

a,) Lumea aceasta va avea un sfîrşit.

b) Sfîrşitul desăvîrşit urmează după Judecata universală.

c) Timpul cînd anume va fi a doua venire a Domnului, Judecata universală şi desăvîrşitul sfîrşit al lumii, nu-1 ştie nimeni din creaturi, nici oamenii, nici îngerii, fără numai Dumnezeu, El va , veni ca furul.

d) Lumea aceasta, cu toate aşezămintele ei omeneşti, se va mistui prin foc.

12) în a douăsprezecea zi, se va face cer nou şi pămînt nou şi atunci va veni înfricoşatul Judecător, mergînd înaintea lui un foc uriaş.

EVENIMENTELE CARE VOR AVEA LOC IN ZIUA JUDECAŢII

Inimoşii adeseori cearcă adîncurile planului lui Dum-nezeu pînă unde pot ajunge. Astfel, unii teologi iscu-siţi ai Sî. Biserici Ortodoxe creştine, spun după unele descoperiri de sus că în marea zi a Judecăţii se vor împlini şi înfricoşate lucrări dumnezeieşti.

Se va vedea venind din cer DomnuL Judecătorul viilor şi al morţilor (Lc. 17, *24;* 1 Cor. 1, *8),* Care va nimici pe Antihrist prin arătarea venirii Sale (2 Tes. 2, *8).*

La vocea Domnului, morţii vor învia la judecată (Ioan 5, 25—*29;* 6, *54)* şi cei rămaşi vii se vor schimba (1 Cor. 15, 51—52; I Tes. 4, *15—16).*

Judecata se va face şi pentru unii şi pentru alţii şi în genere pentru toată lumea (Ioan 12, *48;* Rom. 2, *5—6;* Mt. 25).

Pe urmă va veni sfîrşitul lumii (Mt. 13, *39)* şi a împărăţiei Harului Domnului nostru Iisus Hristos (I Cor. 15, *24),* Judecata universală, transformarea întreg universului cu foc, după care se va face cer nou şi pămînt nou, cărora urmează începutul împărăţiei gloriei lui Dumnezeu. .

SEMNUL PREVESTITOR VENIRII DREPTULUI JUDECĂTOR

Cunoscut este multora Dumnezeiescul Semn al Sf. Cruci, care se va arăta pe cer după sfîrşitul lumii şi a doua venire a Mîntuitorului ca Drept Judecător. Semnele Dumnezeului nostru vor fi foarte zguduitoare şi înspăimîntătoare. Dreapta credinţă se va stinge aproape cu totul de pe pămînt. Oamenii vor ajunge la cel mai de pe urmă grad de stricăciune. Antihrist, satana întrupat (cum am mai arătat) va veni şi va înşela pe oameni prin mincinoasele lui învăţături anticreştineşti, prin semne şi minuni false şi prin prigoniri le credincioşilor care s-ar mai afla tăinuiţi pe undeva. Popoarele, aproape se vor distruge prin războaie interne şi externe. Bolile cumplite, molipsitoare şi foametea vor pustii pămîntul. Cutrenuree puternice de pămînt vor distruge şi vor înghiţi oraşe şi sate întregi. Echilibrul lumii se va slăbi şi se va rupe, vînturile şi uraganele se vor dezlănţui distrugînel totul din calea lor. Soarele nu va mai da decît nişte slabe luciri sinistre şi încruntate. Luna nu va mai străluci. Stelele vor cădea din cer, trăsnetele şi fulgerele voi sclipi izbuc-nind furioase din toale părţile. Apele oceanelor, mărilor, iazurilor, fluviilor, riurilor... voi ieşi <iui holunde loi tu mugete Ingio/i toare, înălţîndu-se spre cer. Munţii şi dealurile se vor ciocni, vulcanii se vor înfuria văxsînd şiroaie puternice de flacări. O ploaie puternică de pucioasă cu foc va îneca pămîntul şi tot ce se găseşte pe suprafaţa lui va deveni în acel moment prada flăcărilor ce vor arde pămîntul ca pe o oală sau cărămidă cinsprezece coţi de jur împrejur pe unde au călcat picioarele oamenilor păcătoşi. Nu va

mai rămîne din frumusețile şi aşezările omeneşti decît o grămadă uriaşă de moloz şi cenuşă fumegîndă. Pămîntul va deveni atunci un fioros mormînt foarte puțin luminat, o slabă lumină a stelelor ce se sting în căderea lor. Atunci pămîntul se va acoperi peste tot cu un întuneric mare, cum a fost înainte de crearea luminii şi a lumii, asupra întregii naturi va domni o adîncă tăcere posomorită.

Despre aceasta, ne adeveresc Sfintele Scripturi. Şi învățații mărturisesc adeseori aceasta. Psalmistul arată că: „Pămîntul şi cerurile vor pieri, toate se vor învechi ca o haină şi ca un veşmînt se vor învălui şi se vor schimba" (Ps. 101, *26—27).* Mîntuitorul nostru Iisus Hristcs prezice sfîrşitul lumii în pilda zîzaniilor (Mt. 13, *39—40),* în răspunsul dat Apostolilor despre vremea şi semnele acestui sfîrşit (Mt. 24), prezicînd că: „Cerul şi pămîntul vor trece" (Mt. 24, *35).* Sf. Ap. Petru descrie sfîrşitul lumii prin arderea cu foc a pămîntului şi a cerului, zicînd: „Lumea cea de atunci cu apă îne-cîndu-o, a pierit; iar cerurile acestea de acum şi pămîntul, se păzesc focului; că cerurile cu sunet vor trece; iar stihiile arzîndu-se, se vor strica şi pămîntul şi cele de pe dînsul. lucruri vor arde", (2 Petru 3, *5 —7, 10).* Dumnezeu, astfel va înnoi universul cu foc pentru curățirea lui de păcatele omeneşti şi de blestemul pus asu-pră-i pentru stricarea aşezămîntului primar şi eliberarea făpturei din robia deşertăciunii şi a stricăciunii, după care ardere, se va face cer nou şi pămînt nou (Rom. 8, *19—22;* 2 Petru 3, *13;* Ape. 21.) Vremea sfîrşitului lumii n-o ştie nimenea din oameni, fără numai singur Dumnezeu (Mt. 24, *36:* F. Ap. 1, *7;* 2 Petru *3, 10;* 1 Tes. 5, *1-3).*

Iertare dăruieşte-mi şi lacrimi Doamne Sfinte,
Lesne icrtătorule, mult Milostiv Părinte,
Pînă a nu mă înghiți iadul învechit în lucruri rele
Pînă a nu-mi cere răspuns de toate faptele mele!

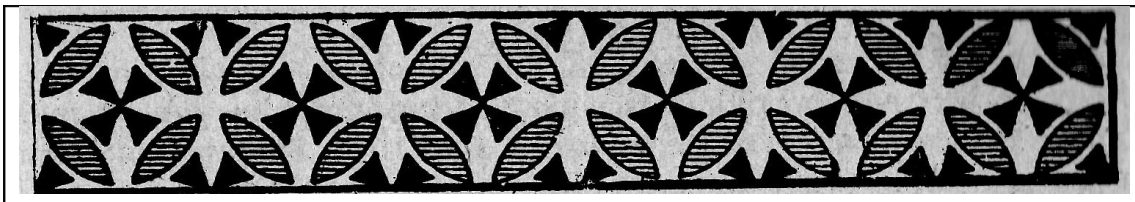

ÎNVIEREA MORȚILOR

Har mare Dumnezeiesc este învierea sufletelor din moartea păcatelor (Ioan 5, *25)* şi foarte minunată este învierea obştească a tuturor din morți (Ioan, 28-29). Mult Milostivul Dumnezeu Cel pururea iubi-tor de oameni, ne-a arătat în toate vremurile că El nu va lăsa trupurile oamenilor să zacă pururea în pulberea pământului, ci le va reface şi învia cu Atotputernicia Sa Divină. Aceasta o mărturisim noi zilnic prin cuvintele Simbolului Credinței: „Aştept învierea morților". Aceasta o arată clar şi determinat şi Dumnezeiasca Scriptură. Astfel, în Vechiul Testament, Dumnezeu ne încredințează de învierea morților, cînd în convorbirea cu Moisi la rugul ce ardea în flăcări fără a se mistui, El se numeşte pe Sine: „Eu sînt Dumnezeul lui Avraam, al lui Isaac şi al lui Iacob... Dumnezeu nu este al morților; ci al viilor" (Eş. 3, *6;* Mt. 22, *32).* Această credință o arată.şi Avraam atunci cînd, după cuvîntul Apcstolului, aduce jertfă pe. unicul său fiu după o făgăduință, cu nădejdea „că şi din morți a-1 scula pe acela Dumnezeu este puternic" (Evr. 11, *17—19).* Cu credința aceasta a învierii se mîngîiau mulți drepți ai Vechiului Testament. Astfel, dreptul Iov, în grelele şi îndelungatele lui pătimiri, zicea: „Ştiu că Răscumpărătorul meu este viu şi că voi învia din pămînt în ziua cea de apoi, că voi li iarăşi îmbrăcat cu carnea şi pielea mea care acum se destramă.. . Şi-1 voi privi pe Dumnezeu cu ochii aceştia ai mei şi nu a-i a 1 tu ia" (Iov, 19, *25—27;* comp. Ps. 15, *9—11;* 16, *15;* 43, *15).*

învierea morților o profețesc Proorocii Daniil şi Osia, de ane menea şi Isaia, zicînd: „învia-vor morții şi se vor scula din mormîni turi... Cei ce dorm în țărîna pămîntului se vor scula...' Din stâ-Iunirea iadului şi voi izbăvi şi de moarte îi voi mîptui.' Unde-ti este moarte biruința ta? Unde-ți este mulțimea chinurilor tale. . ."

(Is. 26, *19;* Dan. 12, 2; Osia 13, *14).* Proorocul Iezechil, prezicea figurat învierea morților, descriind vedenia cîmpului plin de mulțime de oase omeneşti uscate, care la suflarea Duhului lui Dumnezeu, s-au apropiat unele de altele fiecare la încheietura sa, s-au îmbrăcat cu carne şi piele, au înviat, însuflețindu-se cu duh (loz. 3,7).

Invierea morților se adevereşte de Proorocul Ilie şi Elisei prin învierea celor trei morți: fiul mort al yăduvci din Sarepta Sido-nului (2 Imp. 17, *17—24),* fiul mort al Şunamitencei (4 Imp. 4, *18—37;* 8, *5)* şi mortul înviat prin atingerea de oasele lui Elisei (Imp. 13, *20—21).*

Evlavioşii frați Macabei, pe cînd îi tortura Antioh, martiri-zîndu-i, se mîngîiau şi se îmbărbătau cu credința vie în învierea morților, zicînd: „Împăratul lumii, pe noi care murim pentru legile Lui, iarăşi ne va învia cu înviere de viață veşnică... Noi iarăşi vom învia prin Dumnezeu..." (2 Macab'. 7, *9, 14...).* Viteazul Iuda Macabcul a trimis la Ierusalim un dar bogat (2000 de drahme de argint), pentru păcatele coreligionarilor săi căzuți în luptă morți, gîndindu-se cu înțelepciune şi pietate la înviere (2 Macab. 12, *42— 46).* Astfel, în Biserica Vechiului Testament, toți Israeliții credeau in înviere, afară de secta saducheilor (Mt. 22, *23—32;* Mc. 12, *18— 27;* Lc. 20, *27—38;* F. Ap. 23, *8).*

In Noul Testament, Mîntuitorul nostru Iisus Hristos Durrine-zeu-Omul, întăreşte adevărul învierii morților cu cele mai lămurite cuvinte: „Amin, amin, zic vouă... vine ora cînd toți cei ce smt în mormînturi, vor auzi glasul Fiului lui Dumnezeu. Şi vor ieşi cei ce au făcut cele bune întru învierea vieții; iar cei ce au făcut cele rele, întru învierea osîndirii" (Ioan 5, *25—29).* Aceasta o întăreşte El şi pe cînd vorbea de Taina Sf. împărtăşiri, zicînd: „Aceasta este Piinea Care S-a pogorit din Cer, ca să mănînce cineva dintr-însa şi să nu moară. Cel ce mănîncă Trupul Meu şi bea Sîngele Meu, are viață veşnică şi Eu îl voi învia pe el, în ziua de apoi.. ."„(Ioan "6, *50—58).*

Aici este vorba despre învierea trupurilor, nu numai despre nemurirea sufletelor, cum susţin potrivnicii adevăratei credinţe, care neagă învierea. Aceasta se recunoaşte din fapte, pentru că în morminte nu sînt şi sufletele, ci numai trupurile morţilor. „Trupul (mortului ce se preface în pulbere) se întoarce în pămîntul din care a fost luat (pînă la învierea obştească); iar Sufletul se întoarce la Dumnezeu Care l-a dat" (Ecl. 12, *9;* comp. Lc. 12, *20;* 16, *19—31).* De asemenea, în convorbirea cu Marta despre fratele ci ce murise de patru zile şi era intrat în putrefacţie, zicîndu-i: „Fratele tău va învia", Marta f-a răspuns: „Ştiu că va învia la înviere în ziua cea de apoi". Mîntuitorul o clarifică apoi mai bine, adeve-rindu-i: „Eu sînt învierea şi viaţa; cel ce crede in Mine, deşi va muri, va fi viu" Aceasta a arătat-o El atunci imediat, cînd pe Lazăr cel mort şi intrat în-putrefacţie (cum a adeverit chiar sora lui Marta la deschiderea mormîntului, zicînd: „Doamne, pute, că este mort de patru zile!"), l-a înviat, după care a mai trăit 30 de ani, devenind episcop în Cipru (Ioan 11; D.Ag. o.c. pp. 494—5; V. Sf. 4 ian. o.c. pp. 181—2). Această' dovadă vie a învierii a mai arătat-o El luminat şi prin semnele înfricoşate ce s-au făcut la moartea Lui pe cruce, cînd: „Catapeteasma Bisericii s-a rupt în două de sus pînă jos, pămîntul s-a cutremurat, pietrele s-au despicat, mormîn-turile s-au deschis şi multe trupuri ale Sfinţilor ce adormiseră, s-au sculat. Şi ieşind din mormînturile lor, după învierea Lui,-au venit în sfînta cetate (a Ierusalimului) şi s-au arătat multora" Mt. 27, *5.1—53).*

Despre învierea morţilor au predicat mult şi Sf. Apostoli. Astfel, cînd Sf. Ap Petru şi Ioan, după vindecarea ologului care cerşea la uşa Bisericii, predicau mulţimii, „preoţii cu voievodul Bisericii şi saducheii, le păreau rău că.învaţă poporul, vestind în Iisus învierea cea elin morţi... Sf Ap. Pavel, dezvinovăţindu-se înaintea guvernatorilor romani Felix, Festus şi a împăratului Agripa, îi încredinţează despre aceasta, zicînd: „Am nădejde la Dumnezeu, că El va învia pe cei morţi, drepţi şi nediepţi, ceea ce şi ei înşişi aşteaptă... Eu acum sînt pîrît şi judecat pentru învăţătura aceasta, despre învierea morţilor. Dar ce? Se socoate oare de voi de necrezut că Dumnezeu învie pe morţi?" (F. Ap. 4, 2; 24, 15—21 ; 25, *8—20;* 26, *6—8:* comp. F. Ap. 17, *18, 31—32;* 23, *6;* Evr. 6, *2).*

Creştinilor din Corint, îndoielnici în învierea morţilor, tot acest Apostol dovedindu-lc clar, că după învierea Capului Hristos, va învia şi Trupul Lui care-i Biserica, adică toţi creştinii, le zice: „Dacă se vesteşte (pretutindeni) că Hristos a înviat din morţi, cum zic unii dintre voi că nu este învierea morţilor ? Apoi dacă nu este învierea morţilor, nici Hristos n-a înviat; iar dacă Hristos n-a înviat, zadarnică este propovăduirea noastră, zadarnică este şt credinţa voastră. Ne aflăm încă şi martori mincinoşi ai lui Dumnezeu, că am fi mărturisit împotriva lui Dumnezeu că a înviat pe Hristos pe Care nu L-a înviat, dacă morţii nu învie. Căci dacă morţii nu învie, nici Hristos n-a înviat şi dacă Hristos n-a înviat, deşartă este credinţa voastră şi smteţi în păcatele voastre" (I Cor. 15, *12—14).*

Aici Sf. Ap. Pavel argumentează împotriva saducheilor, care . negau învierea morţilor. El o apără, cu toată puterea, zicîndu-1e ca dacă se neagă învierea morţilor, trebuie să se nege şi învierea lui Hristos şi atunci se face deşartă propovăduirea Apostolilor si cre-dinţa auzitorilor. Adevărul atesta al învierii mortilor, îl mai po-povăduieste el şi în alte locuri. zicind „însuşi Domnul intru poruncă cu glasul Arhanghelului şi in trîmbiţă lui Dumnezeu se va pogorî din cer şi cei morţi in Hristos vor învia întîi. După aceea noi cei vii care vom fi rămaşi, ne vom răpi in nori împreună cu dînşii in întîmpinarea Domnului în văzduh, şi aşa pururea vom fi cu Domnul. .. Tainâ zic vouă, că nii toţi vom adorm», însă toţi ne vom schimba. Intr-o cirtă, in clipeala ochiului, in trîmbiţă cea de apoi, pentru că va trîmbiţă şi morţii se vor scula nestricaţi, şi noi ne vom schimba.

Precum Dumnezeu a înviat pe Domnul, ne va învia şi pe noi prin puterea Sa... Iisus Hristos a înviat din morţi făcîndu-Se începătură (invierei) celor adormiţi... El, cel dinţii născut din morţi... Astfel, de vreme ce prin om (Adam) s-a făcut moartea, prin om (Iisus Hristcs, Noul Adam) şi învierea morţilor... Precum toţi mor în Adam, aşa vor învia toti în Iisus Hristos..," (1 Tes 4 *16—17;* 1 Cor. 15, *-51—52;* 6, *14;* 15, *20— 22;* Colcs. 1, 18).

Despre învierea morţilor in special ne învaţă următoarele:

1) Ea va fi universală: adică nu numai cei drepţi ci şi cei păcătoşi şi necredincioşi vor învia. Aceasta reiese clar şi din locurile scripturistice arătate mai sus. Prin cuvintele psalmistului: „Nu vor învia nedrepţii la Judecată" (Ps. 1, *5-6*)., nu se înţelege că nu vor invia la învierea obştească ; ci că nu-şi vor putea susţinea cauza şi astfel rămînind fără nici un răspuns, ca nişte muţi „iar el tăcea", vor cădeam osîndă veşnică şi aşa neputînd a se'înveseli şi ferici cu drepţii, se vor socoti ca nişte morţi.

2) Trupurile după înviere vor fi aceleaşi după fiinţa cu care au vieţuit aici pe pămint, pentru că prin moarte şi distrugerea lor, tie în pămînt. în ape, in foc sau in aer, ele la înviere nu-şi pierd, fiinţa; ci numai se schimbă după formă..Dacă şi-ar pierde fiinţa atunci n-ar mai putea fi vorba despre învierea lor.

3) Trupurile înviate vor fi înzestrate cu diferite însuşiri din însuşirile avute în viaţa aceasta de aici de pe pămînt, Ele vor învia in o preamărită şi foarte plăcută formă. Astfel, la învierea lor clin mormînturi, sau de pe unde vor fi ele împrăştiate, vor li asemenea Trupului celui înviatul Domnului nostru Iisus Hristos. Aceasta o adevereşte clar şi Sf. Ap. Pavel, zicînd: „Iisus Hristos va schimba trupul smereniei noastre, ca să se facă in chipul Trupului Slavei Lui, după lucrarea puterii ce arc El... Astfel, seamănă-se în stricăciune, scula-se-va în nestricăciune. Seamănă se n slăbiciune, scula-se-va in putere. Seamănă-se trup sufletesc (animal) seulase-va trup duhovnicesc. . . Fiindcă se cade ca cad stricăcios să se îmbrace in nestricaciiine şi cel muritor in nemurire" (Filip 3 21*;* 1 Cor. 15, *13—41; 53—54).*

Din aceste adevăruri scripturistice reiese clar că, trupul omenesc după înviere va fi: nestricăcios, puternic şi nemuritor. El va fi înzestrat cu © minunată tărie şi putere deosebită. El va fi duhovnicesc, fin şi uşor sau ceresc. Prin urmare, el nu va mai avea trebuinţă de feluritele mijloace ale vieţii, de care avea trebuinţă în viaţa aceasta. Aceasta o adevereşte şi Mîntuitorul, zicînd: „...La înviere nu se vor mărita, nici însura, că nici să moară nu pot. Ei sînt "asemenea cu îngerii în cer şi fiii lui Dumnezeu sînt, fiind fii ai învierii" (Mt. 22, *30;* Lc. 20, *31—36).* Totuşi, cei înviaţi'nu toţi vor li atunci de o potrivă preamăriţi şi străluciţi; ci se vor deosebi mai puţin ori mai mult unii de alţii în mărire, frumuseţe şi strălucire, aşa cum este deosebirea inrre soare, lună, luceferi şi stele, intre corpurile cereşti şi corpurile pămînteşti. Aceasta o arată minunatul Apostol Pavel, zicînd: „Nu tot trupul este acelaşi trup, ci altul este trupul oamenilor şi altul trupul dobitoacelor, altul al peştilor şi altul al păsărilor. Sînt trupuri cereşti şi trupuri pămin-teşti. Alta este; slava soarelui şi alta a lunii şi alta a stelelor, că stea de stea se deosebeşte în slavă. Aşa şi la învierea morţilor" (1 Cor. (15, *30 -12).*

, Mulţumim lui Dumnezeu
Carc ne-a dăruit
Lumină şi-ajutor
S-ajungem la sfîrşit!

JUDECATA UNIVERSALA

Aici hai să vorbim şi despre Judecata universală, prin care vrind nevrînd, vom trece toţi ca oile la strungă. Mîntuitorul Hristos, descoperind semneje sfîrşitului lumii (Mt. 24), descrie Judecata din urmă în pildele: despre neghine (Mt. 13, *24—30 ; 36—43),* despre năvodul aruncat în mare (Mt. 13, *47—50),* despre nunta fiului de împărat (Mt. 22, *2—14),* despre cele zece fecioare şi despre talanţi (Mt. 25, *1—30)...* Apoi îl descopere foarte impresionat în tabloul tau pericopa Evangheliei din Dumineca lăsatului de carne (Mt. 25, *31—46).*

Fiul Omului apare atunci ca împărat universal şi etern, Atotputernic, Atotstăpînitor, în slavă pe norii cerului, însoţit de îngerii Săi. înaintea Lui vin toate neamurile şi toţi oamenii. Cei buni, oile albe, se dau la dreapta şi vor merge în viaţa veşnică; iar cei răi, caprele negre, se dau la stînga şi vor merge în osîndă veşnică.

Ziua Judecăţii în Sf. Scriptură e numită „ziua mîniei şi a descoperirii dreptei judecăţi a iui Dumnezeu" (Rom. 2, *5),* „ziua cea mare şi înfricoşată a Domnului" (F. Ap. 2, *20;* Iuda 1,6), "ziua lui Hristos" (Filip 1, *6, 10;* 2 Tes. 2, *2—3),* „ziua cea de apoi" (Ioan 6, *40;* 11, *24).* învăţătura despre Judecata din urmă se cuprinde între dogmele Evangheliei (Mt. 7, *1—2; 12,36;* Mc. 6, *11)* şi ale Apostolilor (Evr. 6, *2;* F. Ap. 10, *42;* Iuda 1, 6; 1 Petru 5, *4).* Biserica întreagă învaţă că după moarte, urmează Judecata (Evr. 9, 27), că Tatăl a dat toată Judecata Fiului (Ioan 5, *22),* că Hristos este nu numai Mîntuitorul ci şi Judecătorul viilor şi al mortibr (F Ap 10, *42;* Rom. 14, *10;* 2 Tim. 4, 1).

Toţi creştinii credem, mărturisim şi aşteptăm ca Iisus Hristos „iarăşi va să vină cu mărire să judece vii şi morţii... Noi toţi trebuie să ne înfăţişăm înaintea Scaunului de Judecată al lui Hristos, ca fiecare să primească după faptele sale săvîrşite în trup, ori bine, ori rău" (2 Cor.'5, 70; Rom. 14, *40).*

în aceea zi se vor descoperi şi judeca după dreptate (F. Ap. 17, *31)* şi adevăr (Rom. 2, 2), toate gîndurile (1 Cor. 4, *5),* toate tainele inimii (vr. 4, *12—13),* toate cuvintele (Mt 12, *36—37)* şi toate faptele oamenilor (Mt. 16, 27). Mai ales se vor cerceta faptele îndurării trupeşti: saturarea flămînzilor, adăparea însetaţilor, primirea străinilor, îmbrăcarea săracilor, cercetarea bolnavilor şi a întemniţaţilor (Mt. 25, *34—46).* Faţă de cei ce nu au făcut milostenie, Judecata va fi fără milă"" (Iac. 2, *13).* Prin urmare şi la judecata din urmă, în cer ca şi pe pămînt, legea cea mai mare este dragostea. Toate faptele făcute din iubire pentru fraţii cei mai mici ai Mîntuitorului, sînt făcute ca pentru El şi răsplătite. Lucrul cel mai cutremurător din procesul Judecăţii din urmă este descoperirea gîndurilor inimii şi arătarea faptelor ascunse. Nimic nu va îngrozi şi ruşina mai mult decît acestea. Atunci păcătoşii vor plînge şi vor striga munţilor şi stincilor: „căderi peste noi şi ne acoperiţi..." (Ape. 6, *15—16).* Vor plînge cei ce au iubit mai mult minciuna decît adevărul, ne-dreptatea m locul dreptăţii, viciul în locul virtuţii, toţi cei ce au ales moartea în locul vieţii şi blestemul în locul binecuvîntării (2 Lege 30, *19),* toţi cei vinovaţi faţă de jertfa iubirii, care este Trupul şi Singele Domnului ... Focul Judecăţii lui Dumnezeu, va arăta fiecăruia ce a zidit: aur, argint, pietre scumpe, sau: lemn, fîn, trestie (I Cor. 3, *11—14).*

Apoi se va r.osti sentinţa celor drepţi: „Veniţi binecuvintaţn Părintelui Meu..,", celor păcătoşi: „Duceţi-vă de la Mine, blestemaţilor.,.". Si vor merge aceştia în osîndă veşnică şi drepţii în viaţa veşnică"' (Mt. 25, *34, 41, 46;* D.A. o.c, pp. 58—61).

RĂSPLATA DEFINITIVĂ. RAIUL ŞI IADUL

Răsplătirea tuturor drepţilor şi a păcătoşilor va fi felurita. Fiecare va fi răsplătit mai mult sau mai puţin drept după faptele sale. Răsplătirea drepţilor cu chemarea în împărăţia lui Dumnezeu şi alungarea păcătoşilor în focul veşnic, la diavolul şi îngerii răi, va fi: completă, perfectă, definitivă. Completă, sau desăvîrşită, adică nu numai pentru suflet, ca după Judecata particulară a omului, ci pentru suflet şi trup totodată, "pentru omul întreg. Perfectă, pentru că va consta nu în începuturi de fericire pentru cei drepţi şi de chinuri pentru cei păcătoşi, cum se întîmplă după judecata particulară ; ci în perfecţiunea fericirii şi a muncilor, conform co meritele

iieeăiuia. Definitivă, în fine, pentru că va rămînea extern invariabilă pentru toți, așa încît nici unui păcătos nu-i va mai fi cu putință de a scăpa vreodată din iad, cum se întîmplă după Judecata particulară (M.O. o.c. p. I, 60, 68). Dumnezeiasca Scriptură — Cuvîntul lui Dumnezeu — descrie în felurite chipuri şi decsebite forme fericirea drepților în împărăția lui Dumnezeu şi muncile păcătoşilor în iad.

FERICIREA DREPȚILOR

Fericirea drepților este mare, foarte mare in veşnicie. Ea se numeşte in Dumnezeiasca Scriptură „împărăția Cerului" (Mt. 11, *12),* „împărăția lui Dumnezeu" (Lc. 9, *60;* 17, *21;* Mt. 6, *33;* I Cor. 15, *50),* „împărăția Tatălui" (Mt. 13, *43),* „Cetatea Dumnezeului Celui viu" (Evr. 12, *22),* „Casa Părintelui" (Ioan 14, 2), „Ierusalimul ceresc" (Evr. 12, *22;* Ape. 21, *2),* „Cerul" (Mt. 5, *45, 43*-Ape. 21; Is. 65, *17;* 2 Petru 3, *13).* .

a) Drepții se bucură de fericita vedere a lui Dumnezeu. Aceasta o adevereşte Iisus Hristcs prin cuvintele: „Fericiți cei curați cu inima, că aceia vor vedea pe Dumnezeu" (Mt. 5, *8).* Şi Apostolul: „Acum vedem ca prin oglindă şi prin ghicitură, atunci însă față către față... Ştim că dacă se va arăta, vom fi asemenea Lui, şi-L vom vedea pe El precum este" (I Cor. 13, 72; I Ioan 3, 2).

b) Ei vor petrece în societatea lui Iisus Hristos şi cu toți sfinții. Aceasta o adevereşte Iisus, zicînd: „Eu voi merge şi vă voi pregăti vouă loc şi iar voi veni şi vă voi lua pe voi la Mine, ca unde sînt Eu, să fiți şi voi" (Ioan 14, *3).* Apostolul zice: „V-ați apropiat de muntele Sionului, de Cetatea Dumnezeului Celui viu, .de Ierusalimul cel ceresc şi, de zeci de mii de îngeri şi de adunarea celor întîi născuți, care sînt scrişi în ceruri" (Evr. 12, *22).* Cîtă fericire va izvorî de aici pentru cei drepți, se înțelege de acolo, că societatea celor buni acum aici pe pămînt aduce omului o nespusă fericire.

c) Ei vor fi liberi de necazurile lumii acesteia, căci: „Dumnezeu va şterge toată lacrima de la ochii lor şi moartea nu va fi mai mult, nici plingere, nici strigare, nici durere, nu va fi mai mult, că cele dinții au trecut" (Ape. 21, *4).*

d) Ei vor primi încă şi unele bunuri foarte mari, despre care zice Sf. Ap. Pavel: „Cele ce ochiul n-a văzut, urechea n-a auzit şi la inima omului nu s-au suit, acelea a pregătit Dumnezeu celor ce-L iubesc pe Dînsul" (I Cor. 2, *9).*

e) Fericirea celor drepți va fi felurită după meritul lor. Aceasta o adevereşte şi Sf. Biserică Ortodoxă, zicînd: „Precum Sufletele nu trec din această lume, aflîndu-se în acelaşi grad de grație, așa şi după (e trec din lume, nu stau în acelaşi grad de fericire".

(M.O. o.c. p. I, întreb. 62). în privința aceasta şi Iisus Hristos zice: „în Casa Părintelui Meu sînt multe locaşuri" (Ioan 14, 2). Aşişderea şi Apostolul zice: „Fiecare va primi după lucrul sau... Cel ce seamănă cu scumpătate, cu scumpâtate va şi secera, iar cel ce seamănă cu binecuvîntaie, cu binecuvîntare va secera" (1 Car. 3, *8;* 2 Cor. 9, *6).*

f) Fericirea celor drepți nu se va sfîrşi niciodată, va fi veşnică, pentru că zice: „Cei drepți vor merge în viața veşnică" (Mt. 25, *46).* Aceasta se cunoaşte şi din toate acele locuri ale Sfintei Scripturi, în care fericirea celor drepți se numeşte „împărăția veşnică a Dumnezeului nostru" (2 Petru'1, 11), „Moştenire veşnică" (Evr. 9, *15),* „Mărire veşnică" (I Petru 5, 70), „Moştenire nestricăcioasă şi neveştejită" (I Petru 1, *4;* 5, *4),* „Cununa cea neveştejită a mărirei" (1 Petru 5, *4).* Apoi zice: „Cei drepți vor fi pururea cu Domnul" (I Tes. 4, 17). Pentru aceea Iisus Hristcs ne îndeamnă „să ne facem comoară care nu se împuținează în ceruri unde furul nu se apropie, nici moliile n-o strică" (Mt, 6, *19*—27).

PEDEPSELE CELOR PĂCĂTOŞI

Dumnezeiasca Scriptură face amintire şi de locul în care vor fi aruncați păcătoşii şi societatea în care vor fi. Locul acela în care se muncesc păcătoşii, se numeşte: abis, loc înfricoşat chiar şi pentru demoni (Lc. 8, *3),* iad (Lc. 16, *22),* gheena focului (Mt. 5, *22, 28),* cuptorul de foc

(Mt. 13, *50),* lacul arzător de foc şi de pucioasă (Ape. 19, 20, 20, *14;* 21, *8).* Acolo păcătoşii nu vor vedea împrejurul lor, în eternitate, pe nimeni altul, fără numai spiritele rele, care au fost cauza principală a căderii lor (Mt. 24, *41).* Cel ce a păcătuit pe pământ, a mîniat pe Dumnezeu şi a disprețuit lucrurile Sale, acela va fi aruncat în întunericul cel mai dinafară, acela va.fi înghițit de grozavul abis plin de foc şi de pucioasă... „Ei vor zice în sine, căindu-se şi gemînd în strîmtorarea duhului lor: „Am rătăcit afară din calea adevărului şi lumina dreptății n-a luminat ochii noştri şi soarele înțelegerii n-a răsărit peste noi! Ne-am lăsat în calea fărădelegii şi a pierzării, ana mers pe drumuri grele şi am ignorat calea Domnului. Ce ne-a servit mîndria? Ce ne-a procurat excesul bogăților? Toate acestea au trecut ca umbra, ca curierul ce se grăbeşte. Astfel, ne naştem şi îndată încetăm de a mai fi; n-am,dat nici un semn de virtute şi am fost consumați de răutatea noastră..." (Inț. Sol. 5, *3, 6, 9, 13).*

„Cei ce au făcut rău —zice Sf. Vasile cel Mare —vor învia spre batjocoră şi ruşine, spre a putea privi în ei înşişi întipărirea ruşinoasă a păcatelor ce le-au săvîrşit. Şi poate va fi şi mai grozav decît păcatele şi focul veşnic acea ruşine cu care vor rămînea pentru totdeauna păcătoşii, avînd necontenit înaintea ochilor urmările păcatului ce-1 săvîrşiseră în trup, ca o culoare neştearsă care va rămîne pentru totdeauna în memoria Sufletului lor" (Om. la Ps. 33, *6).*

Sfînta Scriptură descrie chinurile exterioare ale păcătoşilor în iad. Aceste chinuri ea le reprezintă sub chipul unui vierme care nu moare şi adeseori a unui foc care nu se stinge niciodată. Mîntuitorul nostru Iisus Hristos, ferindu-ne în contra amăgirilor, zice între altele: „De te sminteşte picioarul tău, taie-1, mai bine îți este să intri în viață cu un picior decît cu amîndouă şi să fii aruricat in iad, în acel foc care arde în veci, unde viermele (care-i roade) nu moare şi focul nu se stinge" (Mc. 9, *44—45;* comp. Mc. 9, *47—48).*

în parabola bogatului şi a lui Lazăr observăm că bogatul, care după moartea sa trecu în iad „suferea chinuri groarznice in acea flacără" (Lc. 16, *24),* că la judecata universală, va zice păcătoşilor : „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel de veci" (Mt. 25, *41).* Sf. Ap. Pavel adevereşte că Judecătorul viilor şi al morților, „va yeni în mijlocul flăcărilor spre a-şi răzbuna contra acelora care nu cunosc pe Dumnezeu şi nu se supun Evangheliei Domnului nostru Iisus Hristos!" (2 Tes. 1, *8).*

După ce Judecatul va rosti sentința Sa la Judecata cea de pe urmă, universală, va urma imediat răsplătirea păcătoşilor. Această răsplătire va fi desăvîrşită, veşnică. Astfel, drepții, vor merge în viața veşnică, iar păcătoşii în munca veşnică. Aceasta ne-o adevereşte Iisus Hristos Domnul nostru, astfel:

a) Păcătoşii vor fi lipsiți de fericita vedere a lui Dumnezeu, precum şi de toate bunurile ce le vor poseda cei drepți. Aceasta ne-o adevereşte Dumnezeiasca Scriptură în parabola chemaților la nuntă şi neavînd veşminte de nuntă, i s-a legat mîinile şi picioarele şi s-a aruncat în întunericul cel mai din afară (Mt. 22, *11).*

b) Ei vor fi chinuiți de cugetul lor cel rău, care îi va mustra neîncetat, pentru că n-au ascultat Cuvîntul lui Dumnezeu care i-a tras la mîntuire. Aceasta o adevereşte Dumnezeiasca Scriptură prin cuvintele: „Viermele lor nu moare" (Mc. 9, *44).*

c) Ei se vor umple de urgie, ruşine-şi disperare. Aceasta însemnează cuvintele: „Acolo va fi plîns şi scrîşnirea dinților" (Mt. 22, *13).*

d) Ei vor fi în societatea diavolului, fiindcă Iisus zice: „Duceți-vă de la Mine, blestemaților, în focul cel veşnic, care este gătit diavolului şi slugilor lui" (Mt.- 25, *43).*

Privitor la pedepsele iadului este de observat că ele nu vor fi tot asemenea pentru toți cei osîndiți. „După ultima Judecată - învață Sf. Biserică unii vor li etern în munci mai mari, alții în munci mai mici" (M.O. o.p. p. I, întreb. 63). Această doctrină o reprezintă Biserica prin cuvintele lui Iisus: „Acel servitor, care a ştiut voia Domnului său şi nu s-a gătit; nici a făcut după voia lui, se va bate mult; iar cel ce n-a ştiut şi a făcut cele vrednice de bătăi, se va bate mai puțin" (Lc. 12, *47—48).* în urmă, Sf. Scriptură învață clar şi aceia, că pedepsele iadului vor dura pururea, veşnic. Aceasta se exprimă anume în sentința Judecătorului la Judecata cea de pe urmă cu aceste cuvinte: „Drepții vor merge în viața veşnică; iar păcătoşii în munca veşnică! "(Mat. 25, *46).*

Doamne-ajută şi sporeşte
Cui se roagă şi munceşte,
Şi-n Rai îi sălăşlueşte!
Amin!

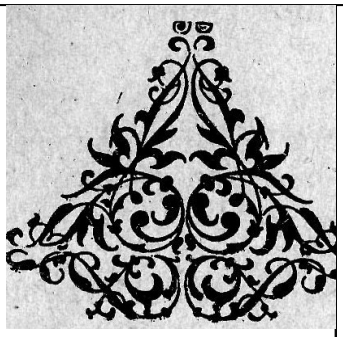

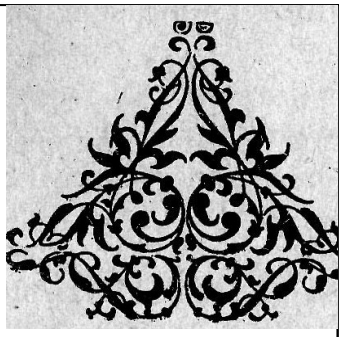

Dumnezeule Preasfinte,
Cel din zările albastre,
în genunchi Te rog, primeşte
Roua lacrimilor noastre,

Drept prinos de mulţumire
Că ne-ai ajutat deplin,
Să iasă de sub tipar
Cele 24 Vămi, Amin!

MEDITAȚIE DUHOVNICEASCA

Un Suflet pios, cu imaginație vie şi fecundă, pătruns însă de ceea ce trebuie să facă omul aici pe pămînt pentru a se învrednici de împărăția Cerurilor, a compus următoarele reflexiuni sub titlul „CĂLĂTORIA LA CER", în care face o frumoasă acomodare a virtuților evanghelice, cu modul cum ar călători omul la cer, de ar fi cu putință, prin marea invenție a timpului, drumul de fier. în continuare redăm aceste reflexii

CĂLĂTORIA LA CER

Aceea ce trebuie să facă fiecare creştin în fiecare zi şi în toată viața sa, sint cuprinse în următoarea expunere despre biletul călătoriei la cer :

„Biletul se vinde la agenția pietății".

PREȚUL BILETELOR *Clasa I*

Tren accelerat. Credincioşii Bisericii ortodoxe care s-au păstrat în viață „Curați şi nevinovați ca pruncii" (Luca 18, *17).* Mucenicii care au avut „Duhul lepădării de sine" (Matei 16, *24—27).* Şi cei dăruiți cu totul la dragostea lui Dumnezeu (Matei 6, *19—21* ,- 10, *40—42).*

Clasa II

Tren direct. Credincioşii, care păcătuind se pocăiesc „îşi mărturisesc păcatele lor la duhovnic" apoi îşi întăresc credința prin fapte bune, „Rugăciune, Post şi Milostenie", şi se hotărăsc pe viitor „A nu mai păcătui" (Matei 16, *19;* Ioil *2,12).*

Clasa III

Tren obişnuit: Credincioşii care „Păzesc poruncile lui Dumnezeu şi ale Bisericii", cu îndeplinirea datoriilor către aproapele (1 Ioan 2. 1—12)

Clasa IV

Tren special: Cei ce se „Pocăiesc la bătrînețe", şi cu „multe lacrimi" în ceasul morții (Luca 23, *39—43).* Apoi îşi rânduiesc după moarte „Rugăciuni şi jertfe" pentru iertarea păcatelor (Ioan 14,*14* ; Mac. 12, *39—46)*

OBSERVAȚII

1. Bilete pentru întoarcere nu se află.
2. Trenuri de plăcere nu sînt.
3. Copiii mici pînă la 7 ani călătoresc gratis, ajunge numai să fie „Botezați Ortodox."

4.Călătorii sînt rugați a nu lua cu ei nimic decît numai faptele bune, pentru că la fiecare stație sînt diferite controale făcute de diavoli, care umblă ca leii căutînd pe cine să înghită ; şi de te-ai încurcat în lume cu grijile vieții : de averi de nedreptate şi cu tot felul de păcate, sigur că ți se întîmplă „întîrziere şi pierdere de tren "

5. Călătorii se iau la fiecare stație (ceasul morții), dar trebuie negreşit să aibă „Bilet în regulă."

6. Fiecare bilet pentru a fi valabil, trebuie ca să fie pecetluit cu sfințenie în cele „Şapte Taine ale Bisericii ortodoxe."

7. Fiecare om trebuie să observe ca biletul său să nu fie fals. Toate Liletele sint false şi rele dacă n-au „Pecetea Bisericii ortodoxe cu semnul sfintei cruci pe ele."

8. Biletul acesta se dă imediat după naştere numai de către „Preotul Bisericii" în fața unui martor numit „Naş" şi u altor credincioşi spre a fi valabil de călătorie în orice minut,

9.îndată ce ai acest bilet, cu semnul erucei şi numele d-talc pe el, nu uita că eşti dator „Să urmezi întocmai vieții a acelui sfînt" ce. ți l-a ales de pe calendarul creştinesc.

10. Făcîndu-te mare, dovedeşte că „te-ai lepădat de satana şi de toate lucrurile lui." Fă-te arătat şi cu faptele cum că eşti „Un bun creştin" uimind lui Hristos către Care călătoreşti.

11. In fiecare Duminică şi sărbătoare vizează-ți biletul „La Biserică" cu numele „Tuturor Sfinților." în deosebi să porți viza „Sfintei Fecioare Măria, Maica Domnului" cu mare cinste. Fără această viză corectă, întîmpini multe greutăți în călătorie şi de multe ori biletul este chiar nevalabil.

12. Pentru ca să nu ți-1 fure cineva, sau să pierzi biletul trebuie să-1 păstrezi bine la lumina *„învățăturii lui Hristos prin Biserică",* căci Conducătorului numai aşa îi place să citească documentele călătoriei tale si El se poartă drept cu tine, după cum ai fost şi tu în viață.

13. Pentru înlăturarea bolilor molipsitoare în vremea îndelungatei călătorii, călătorul trebuie să aibă ci# sine : *„Rădăcina credinței*[1] * înfrunzită, precum şi frunzele *„Nădejdei",* cu florile cele mirositoare ale *plvbirei* de streini" crinii *„Curățeniei"* cu frumoasele roade ale *„Lepădării de* sine."

14. Toate acestea să le lege în mănunchi cu funia *„Blîndeței",* să le aşeze în vasul *„Rugăciunii",* să le fiarbă cu focul *„Dragostei",* să le stropească cu *„Vinul Duhului"* (adică cu lacrimi din inimă) şi cu apa metalică a *„Smereniei"* apoi să le acopere cu *„Acoperământul Tăcerii".*

15. Călătorul să lase toate acestea la lumina „Cugetării" (fiecare să-şi cerce conştiința sa) şi să guste din ele în fiecare dimineață şi seară cîte o mică porțiune. (Să cugeti că eşti muritor). Să fii încredințat că vei avea viață îndelungată, sănătate deplină şi intrare cu uşurință în împărăția lui Dumnezeu.

16. Iar pentru ca să treci prin toate cele 24 de vămi pînă la casa lui Dumnezeu, leagă dedesuptul iacului tău de călătorie *„Smerenia'-* şi deasupra *„Ascultarea",* în urmă umplei golul cu *„Omorirea poftelor"* şi-1 leagă bine cu *„Neclevetirea".*

17. Iar mai presus de toate, sâ *fii deschis la inimă şi curat la sufler.* ca să poată merge înainte *„Milostenia"* care te va conduce tocmai la Cel Milostiv.

18. Pe cap să fiii uns cu untdelemn care poartă numele de *„Credința ortodoxă".*

19. îh toate împrejurările vieții să chemi într-ajutor *„Răbdarea"* care-ți va fi de mare ajutor în a ta călătorie.

20. în timpul acestei călătorii a vieții pămînteşti, urmează mai întîi regulat la Sfînta Biserică, respectă cele patru posturi în care apropie-te cu credință de scaunul Mărturisirei la Duhovnic şi acolo arată-ți biletul tău de drum, faptele tale, pentru care trebuie ca să plăteşti cu frică şi cutremur ori ce ți se va cere *(facerea canonului).*

21. Gîndeşte-te bine că sînt „şefii de trenuri" şi, cum fac ei re vizia oamenilor.

22,Tar mai la urmă de toate pentru potolirea foamei şi a setei, - vizează-ți biletul tău în Sfînta împărtăşanie cu Trupul şi Sîngele Iul Iisus Hristos, care sînt adevărate merinde la viața de veci şi apoi mergi liniştit în drumul tău.

23. Dîndu-ți acest Sfat bun pe care do I vel urma, sper' că ne vom întîlnl desigur în împărăția Cerurilor.

24. Raspunsul in vecii veilor, Amin.

RUGĂCIUNEA UNUI SUFLET ÎNDURERAT !

Cînd mii de rugi spre Slava Ta
Se-nalță tăinuite,
Primeşte-o, Doamne, şi pe-a mea
Curată şi ferbinte...

Durerea unei vieți întregi,
Ce-o plîng fără cuvinte,
De n-o rostesc, Tu s-o-nțelegi
Preabunule Părinte !

Pentru al vieții scump prinos
Şi drumul încercat,
Mâ-nchin Mmtuitorului Hristos
Smerit şi-ndurerat.

Veghează, Doamne, paşii mei
Şi calea şi dorirea,
Şi să m-ajuți pîn-la sfîrşit
Să-mi împlinesc menirea...

Trudesc eu fruntea-nrourată
Cu Piinea-mi spre ființă,
Să fie, Doamne, binecuvîntată
De-a Ta mare voință !

Făptura mea-i un pic de lut
Sublimă şi deplină,
C-ai pus în ea de la-nceput
O flacără Divină.

Loviri de mă doboară şi mă fring
Alunecărilor deşarte Tu nu mă da,
A flacărei credințe să n-o sting
Şi mă înalță, Doamne, prin Iubirea Ta!

EDITURA „LUMINĂ DIN LUMINA"